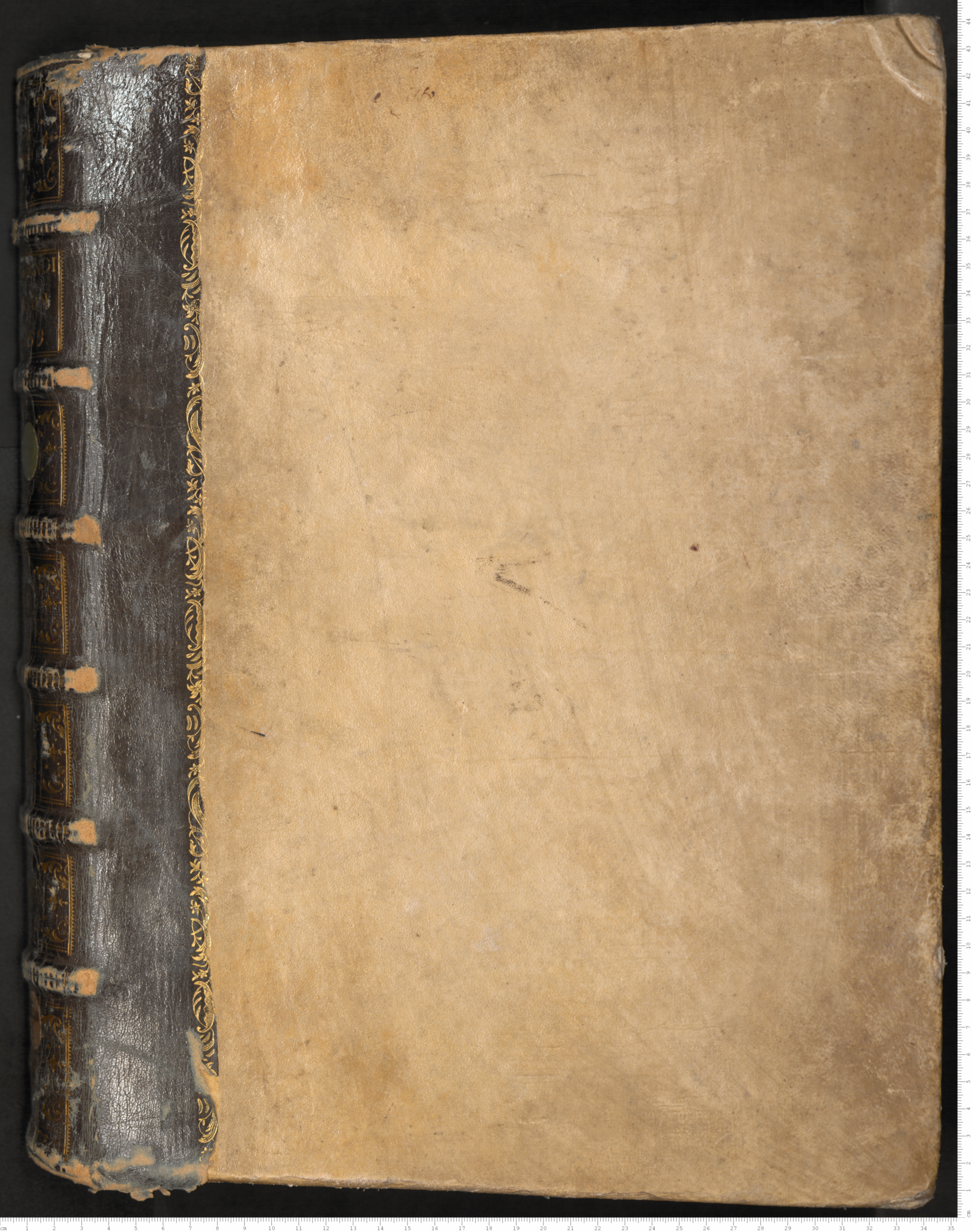

DURANDI
RATION
1459

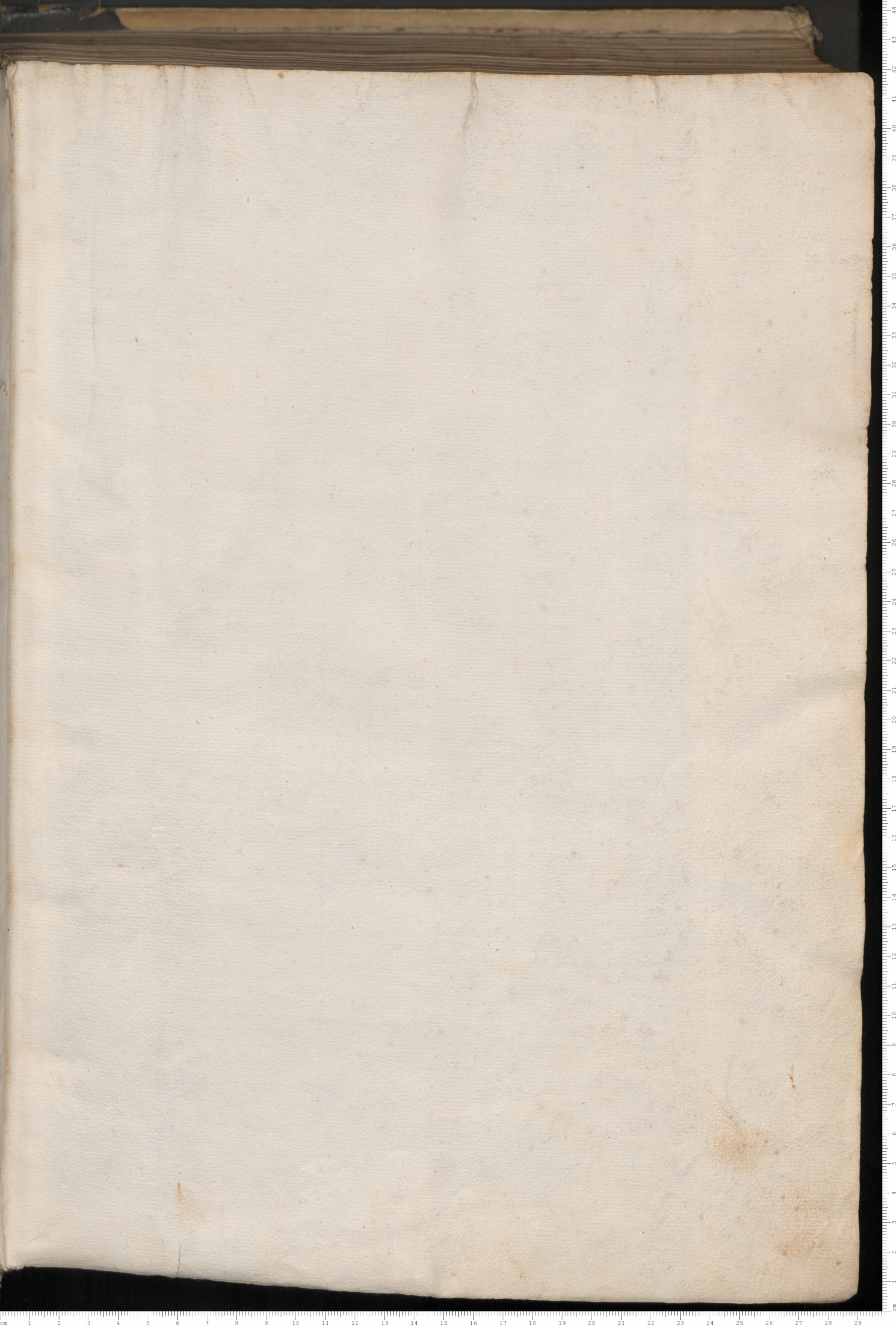

OE_{XV}
1

CE. 1.

**Incipit rationale
diuinorum officiorum.**

Decique in ecclesia
sacris officiis rebus
ac omnibus assistit.
diuinis plena sunt
signis. atque mysteriis.
ac singula celestia
sunt dulcedine
redundantia. Si
tamen diligenter habeant
inspectore. qui
nostrum mel de petra
fuge. oleumque de durissimo saxo. quod tamen nouit ordinem
celi rationes ipsius ponet in terra. Scrutator quippe
maiestatis opprimitur a gloria. Siquidem putens altus
est. et in qua aqua hauriri non habeo. nisi porrigat ille
qui dat omnibus affluent et non impropet. ut me me
diuini motu transiunt. hauriam aquam in gaudio de fontibus
saluatoris. Licet igitur non omnium que a maioribus
tradita sunt ratio reddi possit. quod tamen quod in his ratione
care et extirpandum est. Idcirco ego Guilhelmus sceleratus
minister ecclesie sola dei patientia deus Episcopus pulsans
pulsabo ad ostium. si forte clauis deo aperire dignetur. ut
me introducat rex in cellam vinariam. in qua michi supernum
demonstret exemplar. quod moysi fuit in monte monstratum.
quod de singulis que in ecclesiasticis officiis rebus ac omnibus
tis consistit. quid significet et figurat. eo valeam reuelare
dare et apte dissere. et rationes ponere. que linguas infantium
facit disertas. cuius spiritus ubi vult spirat. diuinitas in
gulis putat vult ad laudem et gloriam trinitatis. Sane
hic sacramenta per signis accipimus seu figuris. que huiusmodi
figure non sunt veritates. sed veritatum signa. quibus tanquam scri-
pturis veteres docentur. Signorum autem alii sunt natura-
lia. alia poetica. de quo et quid sit sacramentum dicitur in
quarta parte. secundum vii partem canonicis super verbo. mysterium
fidei. Sacerdotes igitur et prelati ecclesie quibus datus est no-
mine ministeria. putat lucam habere. et sacramentorum portato-
res et dispensatores existunt sacramenta intelligere. et virtutibus
que per illa significantur fulgere debent. ut ex eorum lu-
ce ceteri filii illuminentur. alioquin ceteri sunt et duces cecorum in
illud prophetiam. Obscurentur oculi eorum ne videant. Sed
proch dolor ipsi hodie ut plurimum de his qui vultu quod
diano in ecclesiasticis tractant rebus. et prestant officiis.
quid significet et que instituta sunt modicum apprehendunt
adeo ut impleantur ad hanc illud prophetiam videatur. Sic
plurimum. Sic sacerdos per se ipsum. ferretur huiusmodi panes
propositionis ad mensam domini. atque mysteria que neque intel-
ligunt neque vident. tantum in mente iusto dei iudicio
habitu. quantum et iuncta panes ad vultum potantia aliorum
de qua ignorantia ratione redditum fuit in die vindicte et ire
quoniam cedri paradisi tremebunt. quod et faciet uirga de
seru. Eis enim per prophetas dicitur. Ipsi vero non cognouerunt
vias meas quibus iura mea in ira mea si introibunt in requiem
mea. Siquidem libellum atque quarulibus arcibus persequor
res nunc forte atque incolorate in illis plerumque contenta.
fatagunt causas et rationibus vestire. fulcire atque colorare. pi-
ctoresque. ac quilibet mechanicus seu opifices in quibuslibet
operum suorum varietatibus studeant verisimiles rationes et causas.
et reddere. et in promptu habere. Sed et secundum ipsas mundi
nas leges turpe est patricio. et causas tractanti. ignorare
ius in quo versatur. Sed licet sacerdotibus scientia sit valde
de necessitate ad doctrinam non est tamen simpliciter sacerdotibus

etiam a scolasticis tetrahendū. Iuxta illud. dijs non tetra-
hes. Sicut. f. Aug. Non irridebit si forte aduerit ali-
quos. Antistites et ministros ecclesie. uel cum barbarismis
et solocismis deum inuocare. uel eadem uerba que pronuntiat
non intelligere. perturbareque distinguere. non quod talia cor-
rupta non sunt. sed quia sunt pie a scientibus tolleanda. Que
autem sacerdotes scire debeant. in secula parte. secundum tractatum de
sacerdote dicitur Porro non videtur quod ea que in ecclesiasti-
cis sunt rebus atque officiis. figurati fiant. tamen quod figure
recesserint. et est tempus hodie veritatis. tamen quod non debet
iudayze. Sed licet reuera figure que hodie veritas
apparuit recesserint. tamen adhuc multiplex veritas latet.
quam non vitemus. propter quod vnde ecclesia figuris ubi est. per
vestimenta candida intelligimus. alioquin modo decore animarum
nostarum. scilicet gloriam immortalitatis nostre quam videre non possu-
mus manifeste. et in missa a prefatione in ara christi passio re-
presentatur ut tenacius et fidelius memorie teneatur. Non
autem est. quod eorum que in lege continentur. alia sunt moralia.
alia mystica. Moralia sunt que mores informant. et sic intel-
ligenda sunt per ipsa uerba sonant. ut diliges deum honora
patrem. non occides. et huiusmodi. Mystica sunt figurata.
que aliud significant propter id quod littera sonat. huiusmodi autem alia
sunt sacramentalia. alia ceremonialia. Sacramentalia sunt
de quibus ratio reddi potest. que ad litteram sic precepta fuerint. ut
de circuncisione et de oblatione sabbati et huiusmodi. Ce-
rimonialia sunt. de quibus ratio reddi non potest. que precepta
fuerint. ut non arabis in boue et asino. non feres vestem imo-
lanamque et extera. non feres agnam diuiso semine et huiusmodi.
Siquidem quantum ad moralia. lex non recipit mutaciones. sed
quantum ad sacramentalia. et ceremonialia mutata est. quod ad super
ficiem littere mystice. tamen eorum intellectus mutatur non est. unde non
lex mutata. quoniam transiit in nos sacerdotio sit translatum.
Sciendumque est. quod in diuinis scripturis est sensus histo-
ricus allegoricus tropologicus et anagogicus. vnde. f. boetius. Omnis diuina au-
tentica autem a est ex historiali. aut allegorico a est utroque
aperta intellectu. Et. f. Ieronimus. debemus diuinam scripturam in ethica
scrutari iuxta litteram. Sed iuxta allegoriam. spirituale intelligenda. Tercio
secundum futurorum beatitudinem. Quartum est significatio vocum ad res.
vnde quoniam res quilibet quod secundum litteram. gesta sunt. plano
finitur ut quod plurimum in malitiam ex egipto saluatus
tabernaculum domino fecisse narratur. Et de huiusmodi ab histo-
ria. quod est gesticularum. inter historicos gesticularios vo-
cantur qui historicos. Allegoricus est quoniam aliud sonat in littera
et aliud in spiritu. ut quoniam per vnum factum aliud intelligitur. quod
si illud sit visibile. est simpliciter allegoricum si invisibile et cele-
ste tunc de anagoge. Est etiam allegoricum. quoniam per alienum ser-
monem alienus status designatur. ut cum christi principia in
ecclesia sacramenta ubi sunt uel mysticis rebus designantur ubi est
ut ibi. Egredietur uirga de ra. pesse. quod apte sonat. na-
scetur uirgo maria de stirpe david. quod fuit filius pesse. Mysti-
cis uero rebus. ut plurimum ab egiptiatica fuitur per agni
sanguinem. liberatus. significat ecclesiam passionem christi. a
temoica fuitur erepta. Et de allegorico. ab aleon grece.
quod est alienum. et goro quod est sensus. qui alienus sensus.
Tropologia est conuersio ad mores. seu moralium locutionem
ad correctionem. et morum institutionem mystice uel apte
explicat. Mystice ut ibi. Omni tempore vestimenta tua
sint candida. et oleum de capite tuo non deficiat id est opera
tua sint munda. et caritas de mente tua non deficiat. et
ibi optat ut deo interficiat in nobis gloriam. id est humilitas super-
biam. Aptum ut ibi frange esurienti panem tuum. et ibi non
diligam? lingua uel uisus. si ope et ueritate dicitur autem

tropologia a tropos q̄ ē cōuersio ⁊ logos q̄ ē s̄mo
q̄i cōuersus s̄mo. Anagoge d̄r ab ana qd̄ est sursum ⁊
goge q̄ est ductio q̄h sursum ductio. S̄n sensus ana-
gogicus d̄r q̄ a visibilibz ad inuisibilia ducit ut lux
p̄ma die facta significat rē inuisibiles. i. angelicā na-
turā i p̄ncipio factā. anagoge ḡ est sensus locucōz
ad sup̄iora hūe celestia duces. s. ad trinitatē ⁊ ad or-
dines āgeloz ⁊ de p̄mio futuro ⁊ de futura vita que
in celis est aptis ul̄ mysticis s̄moibz disputas. aptis
ut ibi. beati mūdo corde qm̄ ipi dēū videbūt. mysticis
ut ibi. bti q̄ lauāt stolas suas ⁊ c. ut illis sit potestas
in ligno vite ⁊ p̄ portas intrēt ciuitatē qd̄ patenter
sonat. beati qui mūdāt cogitacōes suas ut illis sit
ptas vidēdi dēū q̄ est via veritas ⁊ vita ⁊ p̄ doctrias
id est exēplo p̄m intrēt i regnū celoz. Sicut iherlm̄
intelligit̄ historice ciuitas illa t̄stis quā pegrini
penit. allegorice ecclesia mltas. tropologicē quelibz
fidelis aia. anagogicē celestis iherlm̄ hūe p̄ria. de hys
etiā alia exēpla vidēi possunt in lōmibz q̄ dicunt̄ in
sab̄bo scō. put ibi i. vi. p̄te dicet̄. In h̄ aut ope ple-
rumqz cū itē diuī sensus adhibent̄ ⁊ de vno sensu
ad aliū trāsit. quēadmodū lōr sedul⁹ liq̄do potest
intuēi. sicut enī nemo phibet̄ diuī exceptioibz vel
defensioibz vti. sic etiā nec diuī in laude dī expōitō-
bus salua fide. **C**onfideari aut oportet qd̄ i diuino
cultu mltiplicis ritus vaietas ep̄is. vnaqueqz fere
nāqz ecclesia p̄pas habet obſuātiās et i suo sensu ha-
būdat nec censet̄ reprehensibile ul̄ absurdū dēū ⁊ scōs
ei⁹ varijs decentibz seu modulacōibz atqz diuī ob-
seruātijs venerari. cū ⁊ ipa ecclesia triūphas h̄. p̄p̄e
tam circūdata sit vaietate ⁊ in ipoz ecclesiasticoz sa-
crāmētōz admīstracōe de iure cōsuetudis vaietas
tollere. S̄n scōz. Aug⁹. Ecclesiasticaz institucōnū
in diuio officio qd̄a scriptis accepim⁹. qd̄a vero
aplica tradicōe hūe scriptis d̄rtas per successores.
qd̄a etiā q̄rū tñ institucō ignozat̄. cōsuetudie robo-
ratas approbat vsus. qbz parrit̄ seu obſuātia debet̄.
Nō igit̄ lectoīs moueat̄ aīn⁹ h̄ fortassis in h̄ opū
sculo legeit̄ q̄ in sua n̄ noueit ecclesia obſuāe. ā nō in-
ueniēt qd̄ ibi suat̄. Nō enī vniuersū loq̄ spe-
cialia. s̄ cōmūes atqz vltacōes rit⁹. hic p̄leqm̄. q̄ cō-
mūe n̄ p̄clare d̄ctiaz tradē laborat̄. nec sit nob̄
possibile q̄ libz loq̄z sp̄alia p̄scrutari. **D**ecreui⁹
itaqz p̄ aīe n̄re salute atqz legetū vtilitate secreta
diuioz officioz mystica h̄ clārō stilo. put eit̄ possibile
exarāe atqz dirigē. ⁊ q̄ iuris ecclesiasticis p̄ q̄ndiam
vsus intelligēcia necā visa sit enucleāe ⁊ medullis
explicāe. quēadmodū ⁊ p̄ illis q̄ cū iudicia vīsanē
sedāia olīm i sp̄clō iudiciali fidelit̄ egisse dimoscim⁹
i statu dīssili cōstituti. S̄erūt̄ sedulo p̄lādū ē. qd̄ cū
ipa diuina officia plures sūt vsuales obſuātiē. q̄ nec
ad morālē nec ad mysticū ex institucōe t̄ferūt̄ intelle-
ctum. Sed nōnullē p̄p̄e n̄citatē. qd̄a p̄p̄e v̄teis ⁊
noue legis d̄rtas. qd̄a p̄p̄e eaz cōmūetia. ⁊ qd̄a p̄p̄e
maiorē ipoz officioz celebritatē ⁊ t̄uerentiā moli-
te ēē cognoscunt̄. S̄n sicut ait b̄tus Aug⁹. Talia
diuioz loq̄z diuī moribz innumēabilē variant̄ ita
ut vix ā nūq̄z omīno inueniri possint cause q̄s in eis
cōstituedis hoies sūt secuti. **S**ane lib̄ iste rōnalis
vocablō describit̄. Nā quēadmodū in rōnali in-
dicij qd̄ legalis p̄tifer ferebat̄ in p̄ctore scriptū
eat manifestacō ⁊ veritas. sic ⁊ hic rōnes vaietati
in diuioz officijs ⁊ eaz v̄ritas describit̄ ⁊ manifestat̄

q̄s in scrinio p̄ctoīs sui ecclesiaz plan⁹ ⁊ sacerdotēs de-
bent fidelit̄ cōseruāe. ⁊ sicut i illo eat lapis in cuius
splendore filij isrl̄ dēū sibi fore p̄p̄iciū aḡscebāt. sic
et deuotus lōr ex hui⁹ lōmīs splendore in diuioz
officioz mysticis erudit⁹. aḡscit dēū nob̄ fore p̄p̄iciū.
nisi forte ei⁹ indigēciā culpe offendicō ip̄onite
incurram⁹. Illud q̄ q̄tuor coloribz auroqz cōtextū
eat. ⁊ hic ut p̄missum ē rōes vaietati in ecclesiasticis
rebz atqz officijs q̄tuor sensibz v̄z historico allegorico
tropologico ⁊ anagogico fide media colorat̄. **D**i-
stinguat̄ aut̄ in octo p̄tes q̄s seriatim fauēt d̄no p̄o-
sequem⁹. In q̄z p̄ma age⁹ de ecclesia ⁊ ecclesiasticis lo-
cis. ⁊ ornamētis. de cōsecracōibz et de sac̄mētis. In
sc̄da de ecclesie mysticis ⁊ eoz officijs. In t̄cia de sacer-
dotibz ⁊ alijs indumētis. In q̄rta ⁊ de singulis que i
ea agunt̄. In quinta de alijs diuioz officijs in genere.
In sexta specialit̄ de singulis d̄nicis et ferijs et festi-
uitatibz ad d̄nm p̄tinētibz. In septima de festiuitati-
bus scōz ⁊ de festo ⁊ officio ei⁹ et de dedicaōis ecclesie
ac mortuoz. In octaua de compoto et kalendario.
Incipit liber p̄m⁹ de ecclesia et ecclesiasticis locis et or-
namētis et de cōsecracōibz ⁊ sacramētis.

In hac ḡ p̄ma hui⁹ opis p̄te de q̄buldā generalibz
de ecclesia ⁊ ei⁹ p̄tibz tractat̄ p̄uidm⁹ videlicet.

- D**e Altari.
- D**e picturis ⁊ ymaginibz ⁊ ornamētis ecclesie
- D**e campanis
- D**e cimiterio ⁊ alijs sacris locis.
- D**e ecclesie dedicaōe.
- D**e altaris cōsecracōe.
- D**e cōsecracōibz ⁊ v̄ctionibz
- D**e sac̄mētis ecclesiasticis. **De ecclesia ⁊ eius partibz.**

Ecclesia est ut de ecclesia et ei⁹ partibz
videat̄. Nōnō est ḡ q̄ ecclesiaz ali-
est cōpalis in q̄ v̄z diuina officia ce-
lebrant̄. Alia sp̄alis que ē fidelū
collectio hūe p̄lis p̄ mistros p̄o-
catus. ⁊ i vno cōgregat̄. ab eo q̄
v̄nānimes habitae facit in domo.
Sicut enī corp̄alis ex cōgregatis lapidibz cōstruit̄
sic et sp̄alis ex diuersis hominibz cōgregat̄. ecclesia ḡ
grece d̄r cōuocacō latine. qz omēs ad se vocat. quod
nomē magis p̄p̄e cōuenit ecclesie sp̄ali q̄ cōp̄ozali
qm̄ hoies nō lapides cōuocant̄. sepe tñ nomē fiḡti
attribuit̄ fiḡnti. Ecclesia aut̄ materialis sp̄ualē defi-
gnat ut dicet̄ vbi de ei⁹ cōsecracōe age⁹. Rursus
ecclesia grece dicit̄ catholica. i. vniuersalis qz per totū
mūdū ē cōstituta seu diffusa. qz vniuersū in dēū credē-
tes in vna debet̄ esse cōgregacōe. uel qz in ea est ge-
neralis doctrina ad instructionē oīm fidelū. Syna-
goga q̄ grece cōgregacō d̄r. qd̄ p̄p̄riū nomē iudeoz
p̄lis tenuit. ipoz enī p̄p̄e synagoga dicit̄ sol⁹ q̄uis
et ecclesia dicit̄ sit. Apostoli tamē nunq̄z synagoga h̄
semp̄ ecclesiam forte discernēdi causa. Dicit̄ etiā p̄ns
ecclesia spon. eo q̄ ab hac pegrinacōe longe posita
p̄missionē rerū celestiu speculator. ⁊ iteo spon id ē
speculacō nomē accepit. Pro futura vero p̄rie pace
iherusalē vocat̄. Nā iherlm̄ pacis visio interpretatur.
Dicit̄ etiā ecclesia dom⁹ dei sic dicta. a dogmate qd̄
grece d̄r rectū. q̄ d̄as manē v̄nānies i se. Dicit̄ etiā
quātoqz kyriaca. i. d̄icalis. q̄ntoqz basilica qd̄ ver-
bum grece sonat latine ēgia seu ēgalis a regi. s. ba-
silio. Carnaliū enī regū palacia sic dicta sūt. Nā

aut omnis domus regia dicitur quia in ea regi regum seruitur.
 Quandoque templum quod rectum amplum in quo regi deo
 sacrificia offeruntur. Et quandoque domus tabernaculi quia in
 patria vita peregrina est. et in itinere ad patriam peregrinus ut
 iam dicitur. Vel domus tabernaculi quod tabernaculum dei putatur sub
 ecclesie dedicatio dicitur. Quare etiam dictum est taber-
 naculum vel archa testimonij sub altari dicitur. quandoque
 vere ministerium quod in honorem alicuius ministerij sancti sit.
 Quandoque capella putatur in secunda parte sub tractatu de sa-
 cerdote dicitur. Quandoque cenobium. Quandoque sacra-
 rium. Quandoque satellitum. Quandoque domus orationis. Quandoque
 monasterium et quandoque oratorium. Generaliter tamen quilibet
 locus ad orandum statutus oratorium dici potest. **C**ur-
 sus ecclesia quod domus corpus christi. Quandoque etiam uero vo-
 catur lux illud. Emulor enim uos etc. Quandoque sponsa
 quia christus desponsauit i fide de qua in euangelio. Qui
 habet sponsam sponsus est. Quandoque mater quod quidam in
 baptismo spirituales filios deo parit. Quandoque filia lux
 illud propheta pro patribus tuis nati sunt tibi filij. **I**te quandoque
 ponitur uidua quod propter persuras ingreditur ut rachel
 non consolatur. Quandoque meretrix figuratur propter ec-
 clesiam de gentibus aggregatam. Quandoque vocatur ciuitas
 propter amunionem sanctorum ciuium murata propter munitionem
 scripturarum. quibus heretici arcemur. habens lapides et
 ligna diuisi generis. quod diuisa sunt meita singulorum putatur
 id dicitur. Quicquid autem synagoga per legem accepit
 hoc nunc ecclesia a christo cuius sponsa est per gratiam recipit
 et in melius ammutatur. **S**ane non est noua oratorij huius
 ecclesie institutio. precepit namque dominus moysi in monte synai
 ut faceret tabernaculum de cortinis mirifice fabricatis.
 Diuisum enim erat interposito velo in duas partes. cuius
 pars posterior sancta ubi populus sacrificabat. interior uero
 sancta sanctorum ubi sacerdotes et leuite ministrabant
 dicebant ut dicitur in phemio iij prius. Quod postquam ve-
 nustate sumptum est iussit dominus fieri templum quod salomō
 edificauit opere mirifico. duas habens partes ut et ta-
 bernaculum. Regis iij. c. viij. Ab ueroque uero scilicet a
 tabernaculo et a templo nostra materialis ecclesia forma
 supposita. In cuius parte anteriori populus audit et orat. In
 sanctuario uero clerus predicat iubilat et ministrat.
 Tabernaculum autem quod in itinere factum quandoque gerit typum
 mundi. quod transit et consumptio eius. unde dicitur ex quatuor cor-
 timari coloribus sicut et mundus compactus est ex quatuor
 elementis. De quo igitur in tabernaculo. deus est in hoc mundo
 velud in templo christi sanguine rubricato. Expressit uero
 tabernaculum typum gerit ecclesie militantis quod non habet
 hic manentem ciuitatem. sed futuram inquit. Ideoque dicitur
 tabernaculum. tabernacula enim militantium sunt. deus enim
 in tabernaculo. deus est in fidelibus. suo nomine aggregatis.
 Pars prima tabernaculi in qua populus sacrificabat uita est
 actiua in qua populus in proximi dilectione laborat. ps
 altera in qua leuite ministrabat uita est contemplatiua. in
 qua dilectionem et contemplationem dei religiosorum uiuorum
 sincera uersatio uacat. Tabernaculum ueritatem in tem-
 plum quod de militia currit ad triumphum. Est autem
 ecclesia sic edificata. Parato namque fundamenti loco
 iuxta illud. Benefundata est domus domini super firmam pe-
 tram. ubi episcopus uel sacerdos de eius licencia ibi aqua
 aspergere benedicta. ad abigendas inter demonum fanta-
 sias. et primarium lapidem cui impressa sit crux in funda-
 mento ponere. Debet quoque sic fundari ut caput
 recte inspicat versus orientem de quo dicitur in propheta
 mio. v. partem uisus ortus solis equinoxiale. ad nonum

quod ecclesia que in terris militat tempore se debet equanimi-
 ter in prosperis et in aduersis. et non versus solsticialē ut
 faciunt quidam. **C**eterum si muri iherusalem que edificatus
 ut ciuitas edificatus per iudeos iubentur. sed prophetam quod
 tomagis et nos muros ecclesie nostre edificare debemus.
Siquidem ecclesia materialis in qua populus ad laudan-
 dum deum conuenit. sancta significat ecclesiam. que in celis
 uiuis ex lapidibus constructa. Hec est domus domini firme
 edificata cuius fundamentum est angularis lapis christus.
 super quo fundamento positum est fundamentum apostolorum et
 prophetarum. sicut scriptum est. fundamenta eius in montibus
 sanctis. Superedificati parietes. iudei sunt et gentiles
 de quatuor mundi partibus ad christum conuenientes et qui per
 ipsum crediderunt seu credunt et credent. fideles autem
 ad uitam predestinati sunt lapides instructura huius muri.
 qui semper usque ad finem huius mundi edificabuntur. lapis
 uero super lapidem ponitur. quando magistri ecclesie minores
 in proprium studium assumunt ad docendum et corrigendum
 et stabilendum. In sancta ecclesia habet lapides
 super se. ad ferendum pro edificio quicunque laborem
 fraternum portat grossiores uero lapides et politi seu
 quadrati qui ponuntur altissime. foris in quorum medio
 minores lapides iacent sunt uiri perfectiores qui suis
 meritis et orationibus demerent infirmiores in sancta ec-
 clesia. cementum autem sine quo muri stabilitas esse non
 potest. sit ex calce sabulo et aqua. Calx feruens carita-
 tas est. que sibi coniungit sabulum. id est terrenum opus. quod
 uera caritas sollicitudinem maximam habet mixta pro
 uiduis semibus. pupillis et debilibus. Et ideo studet
 operari manibus ut habeat unum eis benefaciat. **S**ed autem
 calx et terra ad edificandum muri ualeant aque amixtione
 coagulantes. Siquidem aqua spiritus est. Sicut enim sine
 cemento lapides muri non simul iunguntur ad muri sta-
 bilitatem. sic nec homines ad muri edificandum celestis ihe-
 rusalem possunt simul sine caritate iungi. quia spiritus sanctus
 operatur. Omnes muri lapides politi sunt et quadrati. id
 est sancti mundi et firmi. qui uis per manus summi artificis
 disponuntur in ecclesia permanuri. quorum quidam feruntur
 et non ferunt ut simpliciores in ecclesia. alij ferunt et fe-
 runt ut mediij. alij tantum ferunt et non ferunt. nisi a solo
 christo qui est singulare fundamentum ut perfecti omnes quod
 una caritas more cementi coniungit. dum uini lapides
 pacis et page colligantur. Christus noster murus fuit
 in conuersatione et antemurale in passione. Sane in
 dei muros iherusalem edificatis ad eam inimici volen-
 tes illorum opus impedire ita quod sicut in Esdra legatur
 atque ab hostibus instabatur. quod una manu ponebant
 lapides in muro. et alia manu contra hostes pugnant.
 Et nobis muros ecclesie edificatis assunt in circuitu
 inimici scilicet uicia sue pueri homines opera nostra impe-
 dire uolentes. **S**ed muros. id est uirtutes edificato hostes
 impugnamus. et uix more iudei populi teneamus. ar-
 ma nostra. id est scutum fidei. loriceam iusticie. galea salutis.
 et gladium ubi dei in manibus nostris. ut nos contra illos
 defendamus. Et opilio seu sacerdos sit nobiscum vice
 christi. qui doceat nos perlectionem. et immunat per orationem.
 Porro ex quibus tabernaculum in ueteri testamento fieri
 ostendit dominus dicens in exodo ad moysen. Sume pri-
 mitias id est preciosa queque a populo israel. sed ab eo tantum
 qui ultro obtulerit aurum et argentum et es iacinthum et
 purpureum et coeruleum coloris. et bissum quod est genus lini
 egipci ac molle et candidum. pilosque caprarum et pelles

arictu rubcatas. quas parchitas dicim? qz parchi
hic colorati eas excogitauerit. et pelles iacinctineas
et ligna sethim. Nomen motis et regionis et arboris
que similis est albe spine in folijs. et est leuissimu li
gnu et imputribile et inrenabile. oleu qz ad laniaria.
et aromata in yngeta et tymiama boni odoris et lapi
des omichinos. ita qz sardonices et gemas sanctua
rium faciat michi ut habite in medio eoz. ne sit eis
labor recurrere ad mote huc. hec plene mgr in histo
rijs piosequit sup exo. Dispositio aut ecclesie materi
alis modu humani corporis tenet. cancellus namqz
huc loc? ubi altare e caput epntat. crux ex utraqz
pte brachia et man? . reliq pars ab occidere quicqz
corpi sup esse videt. sacrificiu altaris votu significat
cordis. Sed et scdm Ricardiu de sancto victore dis
positio ecclesie triplice statu in ecclesia saluadoru signi
cat ordine virginu. chorus cotinentiu. corp? conuga
toru. Strictius est eni san ctuariu qz chorus. et cho
rus qz corp? . qz pauciores sut uirgines qz cotinentes.
et isti qz coniugati. Sacratior qz est locus scuaru qz
chorus. et chorus qz corpus. qz dignior est ordo vir
ginu qz cotinentiu. et illoz qz coniugatoz. Ad hoc
ecclesia ex quatuor parietibz. i. ex doctima quatuor euan
gelistoz longa lataqz surgit in altu. i. in alta ututu
longitudo cui? logammitas e. que patient adusa
tollerat donec ad priam pueniat. latitudo caritas e.
que dilaoe metis amicos in deo et inimicos diligit
propt? teu. Altitudo vero spes e future tribuciois. q
prospera et adusa ctemnit. donec videat bona deinde
in tra uiuentiu. Rursus in teplo dei seu gracie e fun
damentu fides. que est de re no visa. te ctu. caritas
que opit mltitudme pccoz. ostiu obediencia de qua
dñs inquit. Si vis intrare vita serua madata. pa
uimeti huilitas de qz psalmista. Adheht pauimeto
aia mea. quatuor laterales parietes sut quatuor princi
pales uirtutes. iusticia. fortitudo. prudentia. et pancia
hic sut in apoc. quatuor latera ciuitatis equalia. fene
stre sut hospitalitas cu plaritate. et miscdia cu largi
tate. de hac domo dñs ait. Venite ad eu et matione
apud eu facie. Queda tame ecclesie in modu crucis
formant ad nondu nos mudo crucifigi seu crucifi
xum sequi deb? iux illud. Qui uult uenire post me
abneget semetipm et tollat cruce sua et sequat me.
Nonnulli etiā in modu circuli rotunde formant que
significat ecclesiam dilatata ee p circulu orbis. Vnde
illud. et in fines orbis tre uerba eoz seu qz de eculo
orbis puenim? ad circulu corone eternitatis. Sane
chorus clericoz est consensio catantiu. ul' multitudo
in sacris collecta. Dictus aut est chorus a chorea
uel corona. olim eni in modu corone circu aras sta
bant. et ita psalmos concorditer cecinebat. Sed fla
uianus et theodorus alternati psallere constituerunt
edocti ab ignaco. qui sup hoc fuit diuinitus edoct?
Duo ergo chori psallentiu designat angelos et spūs
iustoz qz reciproca uoluntate laudant. et se ad bo
nam opacione inuice exhortant. Alij choz di
xerut a deordia que in caritate consistit. qz qui carita
tem no habet conuenient cantare no potest. Quid
autē chorus iste significet. et qre in illo maiores sedet
postiores dicet in qrtā pte sb introitu et sb ti. De
accessu pō. ad al. Et no qz cu vnus carat dicit gre
ce monodia. latine ticiniū. cum uero duo cantant
biciniū appellat. cu mlti choz? **E**xedra e abhida

huc volta quedā separata modicu a templo. ul' pa
lacio. sic dicta qz extraheret muro. grece aut sydon
vocat et significat fideles laicos xpo et ecclesie inhe
rentes. **C**ripte huc specus sb tancee. que in quibu
sdam sut ecclesijs. sut heremite cultores liquide secrete
cioris uite. Atriū ecclesie significat xpm. p que in ce
lestem iherlm patet ingressus. qd et porticus dicit.
sic dicta a porta uel qz sit apta. **T**urres ecclesie pre
dicatores sut et plati ecclesie. qui sut munime et defen
sio eius. Vnde spōsus ad sponsam in canticis amoris
sic loquit. collu tuu sicut turris dd edificata cu apu
gnaculis. Pinnaculu turris uita uel mente plati q
ad alta tendit repntat. Gallus sup ecclesiam positus
pdicatores designat. Gallus eni profunde noctis pui
gil horas eius catu diuidit. dormientes excitat. Diem
appropinquantem pemit. h pūp seipm alaz uerbē ad
catandū excitat. hec singla misteio no caret. Nox
eni est hoc seclm. dormientes sut filij hui? noctis in
peccatis iacetes. Gallus pdicatores. qui distmcte
pdicant. et dormientes excitant. ut abiciat opa tene
bray. clamantesue dormientibz. Exurge qui dormis.
luce uentura pnuunciat. du diem iudicii et futura glo
riam pdicat. et pruteter anteqz alijs uirtutes pdicet
se a somno peccati excitates corpus suu castigant.
Vnde aplūs Castigo corpus meū et. **H**ic etiā sicut
et gallus tria uentu se uertit. qn increpando et ar
guendo cōtra rebelles fortiter resistit. ne lupo ue
niente fugisse arguant. Virga ferrea i qua gall?
sedet rectu repntat. pdicatis hmonē. ut no loquat
ex spū hominis h dei iux illud. Si quis loquit quasi
hmones dei et. Qd uero uiga ipa est sup cruce seu
summitate ecclesie posita. inuirt hmonē scripturay con
summatu esse et affirmatu. Vnde dñs in passione ait.
Consummatu est. et titulus ei? sup eu inlebiliter scri
ptus ē. Collus. i. sumitas templi emines et rotunda
sup que crux ponit. ppter sui rotunditate significat
qua pfecte et inuolate catholica fides pducenda sit
et tenenda. Quā mli quisqz integritā inuolataqz ser
uauerit absqz dubio in etnu peribit. Fenestre ecclesie
vitree sut scripture diuine que uentu et pluuia repel
lunt. i. nocua phibet. et du claritate ueri solis id ē
dei in ecclesiam. i. in corda fidelu tmsmittit inhabitā
tes illuminat. Hec intus laciores sut. qz mysticus
sensus amplior est et pcellit lralem. Itē p fenestras
quiqz sensus corporis significat. qui extra stricti esse
debent. ne uanitates hauriat. et intus patē ad dona
spūalia liberius capieda. Per cācellos uero qui sut
ante fenestras pphas uel alios doctores obscuros
intelligim? ecclesie militantis. i. quibz ob duo caritatis
pcepta. quadoqz duo colonne duplicant. scdm qd
et apli bini ad pdicandū mittunt. Ostiu ecclesie ē
xps. Vn in euāgelio. Ego sū ostiu dicit dñs. Apli
etiā porte ei? sut. Dictu est aut ostiu ab obfistendo
hys qui foris sut. uel ab obfidedo hys qui foris sut.
uel ab offendendo aditu. Valua uero dicit a uol
uendo. Porta a portado qz p eam portant quecuqz
offerunt. **C**olonne uero ecclesie episcopi et docto
res sut. qui templū dei p doctima sicut et euāgeliste
thronū dei spūalit sustinet. Hic nempe p fororitate
diuini eloqui argētee colonne dicunt. iux illud in
canticis canticoz. Columnas fecit argēteas. Vnde et
moyses ingressu tabernaculi posuit quiqz columnas
et anteoraculu id ē sancta sanctorū. iij. qd exponet

in sexta pte sub ti. de tēpore aduēns. Licet aut colu-
mne plures sint tñ vii. esse dicunt̃ iux illud. Sapia
edificauit sibi domū. ⁊ exēdit columnas. vii. qm̃
episcopi esse debēt septiformi gracia spūs sancti re-
plen. rē. Jacob. enī et Joh. ut ait apls videbāt colu-
mne. Bases colunaz sūt aplci epi. vniūsalis ecclie
machinā supportates. Capita colunaz sūt mētes
episcopoz ⁊ doctoz. sicut enī capite membra sic mē-
te ūba nra dirigunt̃ et opa. Capitella q̃ sūt verba
sacre scripture quoz meditacōm subdms et obser-
uantie. Pauimentū ecclie est fidei nre fundamentū.
In ecclia vero spūali pauimentū sūt pauperes cristi
f. paupes spū. qui se in omibz humiliāt. qre ppter
humilitatē pauimento assilant̃. Rursus pauimentū
qđ pedibz caleat̃ vulgus ē cuius laboribz ecclia
sustentat̃. Trabes quē domū coniūgūt sūt pncipes
uel p̃dicatores seculi. qui ecclie munit vnitatē. hñ
ūbo illi facto. Redmatoria i ecclia sūt cōtempla-
tīos. in quibz de? sine offensa quiescit. qui qz sumā
diuinitatē ⁊ etne vite claritatē cōtemplant̃ auro cō-
parant̃. Sōm in cāticis dicē. Redmatoriū fecit au-
reum. Tigna in ecclia sūt p̃dicatores. q̃ eā spūaliter
sblenāt. Laq̃aia etiā sūt celature sūt p̃dicatores. qz
eam ornāt uel roborāt. de quibz qā p̃icia nō putre-
scunt sponsa gliatur i eisdē cāticis dicēs Tigna do-
morū nraz cedrina. laquearia cipressina. Deus enī
eccliam sibi construit viuis ex lapidibz ⁊ lignis im-
putribilibz iux illud. ferculū sibi fecit rex salomon
de lignis libani. i. xps de sanctis castitate candida-
tis. De hoc alit̃ sū. r. de picturis dicē. Cancell? id ē
caput ecclie humilior reliquo corpe ecclie. mysticat
quata huilitas debeat esse in clero seu plato iux illd.
Quāto maior es huilia te in omibz. Cancelli vero
quibz altare a choro diuidit̃. separacōne celestiu
significat a tēmis. De cancello seu peribulo choz cir-
cūcūte dicē. sub. a. de picturis. Stallus ad seden-
dum in choro designt̃ q̃ aliqñ corpus recreandū ē
quia qđ caret alterna requie durabile nō est. Pulpi-
tum in ecclia ē vita p̃fectoz. ⁊ dicē. quasi publicū
sue in loco publico cōstitutū. Nēpe legē. ij. paralī-
pomenon vii. Qđ salomon fecit basim eneā ponēs
eam in medio basilice. stetitqz sup eā. ⁊ extendens
manū suā loquebat̃ p̃lo dei. Esdras q̃ fecit gradū
lignēū ad loquendū. in q̃ stās sup vniuersū pplm
eminebat. Analogiū etiā dī qz in eo ūbū dei legitur
et enūciatur. logos enī grece ūbum uel racō dicē.
qđ dicē etiā ambo ab ambiēdo. qz intrantē ambit
⁊ emgit de quo in q̃ta pte sub. ti. de euāgelio dicē.
Corologiu per qđ hōre legunt̃. i. colligunt̃. si-
gnificat diligentia quā sacerdotes in dicendis cano-
nicis hōis debito tēpore hre debēt iux illd. Sep̃ies
in die laudē dixi tibi. **T**egule tecti que ymbre a
domo repellūt. sūt milites qui eccliam a paganis ⁊
ab hostibz protegūt. Coclee quaz exemplar a tem-
plo sumit̃ salomois. sūt vie muris intōlute latent.
per q̃s latenter archana cōgnicōne singuloz acci-
pimus. q̃s soli q̃ ad celestia gradiuntur agnoscunt.
De gradibz p̃ q̃s ad altare ascendit̃ in sequēti ti. di-
cetur. Sacriariū sūt locus in quo sacra reponunt̃.
sue in quo sacerdos sacras vestes induit. vterū sa-
cratissime marie significat. in quo xps se sacra veste
carnis induit. Sacerdos a loco in q̃ vestes induit
ad publicū p̃cedit. qz xps ex vtero uirginis p̃cedēs

in mundū venit. Locis episcopi in ecclia altior est
sicut in scda parte sū tractatu de epo dicē. Prope
altare etiā qđ xpm significat collocat̃ piscina seu la-
uacru. id est xpi misericōdia in qua manus lauant̃. ad
nōndū qđ in baptismo ⁊ penitētia. que p illā signi-
ficant̃ a peccatoz sordibz diluunt̃. qđ a veteri testa-
mento tractatū est. Legit̃ enī Exodi. xxx. et xl. qz
moyses fecit labiū eneu cum basi sua in tabnaculo.
in quo aaron sacerdos et filij lauarent̃ accessuri ad
altare ut in eo offerret̃ tpm̃ama. Lumē qđ in ecclia
accendit̃ xpm significat iux illd. Ego sū lux mundi.
Et Johs. Erat lux vera ⁊ c. Sol hūmana ecclie signi-
ficant̃ aplos ⁊ ceteros doctores. quoz doctrina ful-
get ecclia ut sol ⁊ luna. De quibz dñs ait. Vos estis
lux mudi. i. bonoz opm̃ exempla. Sōm ipe admonēs
eos ait. Luceat lux vna corā homibz. Illuminat̃ aut
ecclia ex p̃cepto dñi. Sōm in Exodo. xx vii. legitur.
Precipe filiis aaron ut offerat oleū de arboribz oli-
uarū purissimū. ut ardeat lucerna semp in taberna-
culo testimonij. de quo in sequēti parte de acolito
dicē. Fecit q̃ moyses lucernas septē que sūt septem
dona spūs sancti. que in nō estē hui? seculi tenebras
nre cecitatis illustrāt. que sup candelabra ponunt̃
quia requieunt sup xpm spūs sapiētie ⁊ intellectus.
spūs consilij ⁊ fortitudinis. spirit? scientie ⁊ pietatis.
spiritus timoris dñi. quibz p̃dicauit captiuis indul-
gentia. Pluralitas in ecclia lucēaz pluralitatē desi-
gnat in fidelibz graz. **C**ruce triūphalis in pleisqz
locis in medio ecclie ponit̃. ad nōndū qđ de medio
corde redeptōre nrm diligim? qui iux salomonez
corpus suū media caritate cōstruit ppter filias ihe-
rusale. ⁊ ut omēs signū victorie videntes dicāt. Aue
salus totius seculi arbor salutifera. ⁊ ne vnqz in nob
dilectio dei oblivioni tradat̃. qui ut seruū redime-
ret tradidit vnicū filiū sed crucifixū imitem̃. Crux
aut in altū dirigē p qđ xpi victoria designat̃. de h
dicē ubi de ecclie cōsecracōe agē. **C**ruce ecclia
intus ⁊ nō ex ornat̃ sub nactatu de picturis dicē.
Clastrū sicut ait hcardus Epūs cremōn. in mi-
trali. ab excubis ⁊ custodijs. leuitaz. cū tabnaculo
uel ab atrio sacerdotū. ul a porticu salomonis ad
templū sup̃it exordū. Precepit enī dñs moysi ne
leuitas cū plebe cōmunicat̃ numeraret̃. s. cōstitueret
eos sup tabernaculū testimonij ad portādū ⁊ custo-
diendū. ppter qđ dñi p̃ceptū dum diuina pagunt̃
mysteria clerici debēt in ecclia stare a laicis segre-
gati. Vnde statuit consiliū maguntin. qz pars illa q̃
cancellis diuidit̃ ab altari pfallentibz tantū pateat
clericis. Porro sicut templū triūphantē designat
ecclia. sic claustrū celestē significat paradisu. vbi erit
cor vniū ⁊ idē in dei dilectionē ⁊ volūtate. vbi omia
cōmunit̃ possidebunt̃. qz que quis nrm? habebit i
se. in alio se gaudebit hre. qz deus eit oia i omibz.
ideoqz regulares vnamini in claustro degētes ad
fructū dei surgūt. ⁊ seclaria relinquētes. in omibus
vita cōmune ducūt. Diuersitas aut officiaz ⁊ offi-
cium in claustro. Diuersitas est mansionū cū diuisi-
tate p̃mōz in regno. Quomā in domo patris mei
mansiones multe sūt dicit dñs. Moralit̃ vero clau-
strum est aie cōtemplacō. vbi se recipit dū a turba
cogitacōnū carnaliū separāt̃. ⁊ sola celestia medi-
tatur. In h claustro sūt q̃tuor latera. s. cōtemp? sui.
cōtemp? mdi. amor p̃ximi. et amor dei. Vniūqz qz

aut lat⁹ suū habz ordinē calumnay. Contēptus sui
habz mētis humiliacōe. carnis afflictionē humilē
fmonem z similia. basis oīm columnay ē patiētia.
In h̄ clauſtro diuſitas officinay ē diuſitas virtutū.
Caplin est cordis secretū. de h̄ tñ alit⁹ diceſ m quita
parte ſub ti. de p̄ma. Refectoriū dilectio ſancte me
ditacōis. Cellariū ſac̄ ſcriptura. Dormitoriū mūda
cōſciētia. Oratoriū vita immaculata. Ortus arborū
et herbay ageries ūtutū. Putens aquay vinentiū
irrigacō donoy. que hic ſitū mitigant z m futuro
penitus extinguet. **C** Sedes aut episcopales que
iux beati petri diſpoſicōez ſūt in ſinglis ciuitatibus
antiquitus aſſecrate. put diceſ m p̄hemio ſcōe p̄is.
nō in mēdiā aſſeſſoy h̄ ad honore ap̄loy ac m̄itay.
et p̄cipue b̄e maie ūginis vetez deuotio dedicauit.
C Ceterz ideo in ecclia ſuēim⁹ ut ibi delictoy re
mam poſtulem⁹. et diuis laudibz inſiſta⁹ ut diceſ
i p̄hemio. v. partis. Et ubi bona ſue mala iudicia
audiam⁹ et dei cognicōe diſcam⁹. z accipiamus.
et ut dñici corpus ibi manduceamus. **I**n ſuentu
ecclie mulieres z viri ſeorsū habitāt. qđ ſcōm bedā
a vetez aſuetudine deriuatū accepim⁹. z m̄de ſuit qđ
ioſeph z maria puerū dereliquerūt qm̄ alter illū qđ
ſecū nō cernebat cū altero eē putabar. Cauſa aut
diuiſionis eſt qđ caro viri z mulieris ſi p̄p̄ius acceſſe
rint ad libidine accendunt⁹. vñ cum ibi peccata de
ſlere debcam⁹. neceſſe eſt tūc eoy ſomēta z delecta
tiones carnales vitari. Maſculi aut m̄ aſtrali. fe
mine ā m̄ boreali. ſue m̄ aquilonari parte manent.
ut oſtendat⁹ firmiores ſanctōs debē ſtare ztra ma
iores hui⁹ ſecū tēpracōnes. Infirmiores vero ztra
minores ſeu fortiores firmioresqz ſexū i ap̄iori loco
cōſiſtere debē. qm̄ ſcōm aplm̄. fidelis eſt dñs qui nō
patiet⁹ vos tēptari ſup id qđ poteſtis ſuſtinere. Ad
hoc etiā p̄tinet qđ ioheſ vidit angelū ſortē qđ poſuit
ſuū pedē dextrū ſup mare. nā et fortiora mēbra ma
ioribz periculis opponunt⁹. Scōm alios vero viri m̄
parte ateriori. mulieres m̄ poſteriori manēt. qđ vir
caput ē mulieris ideoqz dux ei⁹. Mulier qđ velata
capite eſſe debet i ecclia. qđ nō eſt ymago dei. z qđ
per illā puaricacō m̄choata eſt ideoqz in ecclia p̄p̄
reuerentiā ſacerdotis qui eſt xp̄i vicarius coram eo
tanqz corā iudice p̄pter reatus originē habeat ea
put velatū nō liberū. nec p̄pter eandē reuerentiā ha
beat poteſtatē loquēdi in ecclia corā eo. Olim autē
viri z mulieres comā ſibi nutriētes aſſiſtebāt i ecclia
nudo capite crimbz gliantes. qđ m̄honeſtum eā.
Qualis locucō in ecclia habēda ſit aplūs oſtēdit
diceſ. Loquētes vobis inetipis in pſalmis. z ymnis.
et canticis ſp̄ualibz. Sñte ibi aūbis ſupfluis abſti
nendū eſt iux illud. Criſoſtomī. In aulā regiam in
greſſurus habitu z inceſſu te cōponas. Angeli enī
dñi aſſunt. qđ domus dei plena eſt ūtutibz incorp̄is.
et dñs ad moſen z angelus ad ioſue. Solue calci
amentū de pedibz tuis locus enī in quo ſtas ſanct⁹
eſt. **S**olimo nōnd eſt qđ ecclia cōſecrata reos ſan
guinis ad ſe cōfugiētes. qui in illa uel ztra illā non
deliquerūt defendit. ne vitā pdant. ā mēbra. vñde
legit⁹ qđ ioab in tabernacū fugit. et cornu altaris
apphendit. Idē etiā p̄uilegiū habet nō cōſecrata in
qua diuina officia celebrant⁹. Corpus aut xp̄i a t̄ibz
ſumptum eos nō defendit. nec cōfugiētes ad illud tū
quia hoc p̄uilegiū ecclie acceſſum eſt q̄re non eſt ad

alia protrahendū. tūm qđ illud eſt cibus anime nō
corporis. Sñ aiam liberat et nō corpus. Ecclie tribz
de cauſis de loco ad locū mutant⁹. Primo p̄ neceſſi
tatez p̄ſecutoz. Scōo p̄pter difficultatē lozoy. puta
p̄opt aeris intēperiem. Tercō cū maloy ſocietate
grauant⁹. et tūc cū conſilio p̄pe uel epi. Quae ecclie
ſiam ingrediēs ſigno crucis ſe munit diceſ m̄ p̄ro
hemio quite partis. **De altari.**

Altare in ecclia p̄pter tria ſit put ſub eius
dedicacōe diceſ. Sciendū aut eſt qđ noe
p̄m⁹ tēnde p̄ſaac abrahā z iacob altaia
edificaffe legunt⁹ que nō aliud quā lapides erecti
intelligunt⁹. Sup qđ ſac̄ſicia mactabāt qđ ſuppoſito
igne cremabāt. Moſes etiā fecit altare de lignis
ſethim et idem altare t̄imiamatis qđ veſtuit auro
puriffimo put legit⁹. Exo. xxv. et xxvii. et xxxix. c.
vbi etiā ponit⁹ forma ip̄ius altaris. Salomon qđ ſic
legit⁹ m̄ iij. regū vij. c. prope finem altare aureū fa
bricauit. Ab h̄is quide antiquis p̄tibz altaia moder
noz ſupſerūt exordū que in cornua quoz erigunt⁹
quoz quedā vñ ſūt lapidis quedā ex pluribz cō
ponūt. nempe altaia et aere aliquoties indifferēt
inuēiunt⁹. intereſt tamē. Nam altae qđ alta res ul
alta ara dicūt⁹ m̄ quo ſacerdotes incenſū adolebāt
Ara qđ area id ē plana uel ab ardore dicūt⁹ quia m̄
ea ſac̄ſicia ardebāt. Et nō qđ multiplici⁹ m̄ ſcriptu
ris legit⁹ altae videlicet ſupius z inferius interius z
exterius. quoz etiā qđlibet duplex eſt. Altare ſupe
rius eſt dñs trinitas de quo legit⁹. nō aſcēdes ad al
tare meū p̄ ḡdus. eſt et altare ſupius ecclia trium
phans de quo dicūt⁹ tūc impones ſup altāe tuū virtu
los. Altare aut inferius eſt ecclia militās de quo le
gitur. Si altare lapideū feceris michi nō edificabis
illud de ſectis lapidibz. Eſt etiā altare inferi⁹ men
ſa tēpli de qua dicūt⁹. Conſtitute diē ſolemnez m̄
cōdenſis uſqz ad cornu altaris z m̄ iij. Regū vij. dicūt⁹
Qđ ſalomon fecit altare aureū. Altare vero intus
eſt cor mundū put infra diceſ. Eſt etiā altare inte
rius fides incarnacōis de qua iubet⁹ m̄ exodo. Al
tare de ſra facietis michi. Altare aut exterius ē ara
crucis h̄ eſt altare olocauſti ſup quo cremabāt⁹ ſa
crificiū veſp̄tinū. vñ i canone miſſe dicūt⁹. Iube hec
in ſublime altare tuū p̄ferri zc. Altare etiā exteius
ſūt eccliaſtica ſac̄menta de quibz dictū eſt. Altaria
tua dñe ūtutū zc. Rurſus altāe eſt mortificacō n̄ra
ſeu cor n̄m in quo carnales motus feruore ſp̄rit⁹
ſancti cōſumunt⁹. Scōo altare etiā ſignificat eccliaz
ſp̄ialem. Quatuor ei⁹ cornua ſignificāt quatuor mūdi
plagas per qđ ecclia dilatat⁹. Tercio ſignificat xp̄m
ſine quo munus nullū acceptabile p̄ri offeret⁹ vñde
ecclia ſolet oīones ad p̄ez dirigē p̄ xp̄m. Quarto
ſignificat corpus dñi put m̄ parte vj. ſb. t. de paſceue
diceſ. Quinto ſignificat menſam in qua cū diſcipulis
cōmūatus eſt xp̄s **S**ane legit⁹ m̄ exodo qđ m̄ ar
cha teſtamenti ſine teſtimoniū repoſita eſt teſtifica
tio id eſt tabule m̄ q̄bz ſcriptū erat teſtimoniū. Licet
etiā quedā repoſita ibi teſtimonia dici poſſint z h̄
m̄ teſtificacōez qđ legem naturalē m̄ cordibz ſcri
ptam ſuſcitauerat m̄ ſcriptis. Repoſita eſt etiā ibi
vina aurea plena manna m̄ teſtificacōe qđ panē
de diſſet filijs iſrahel. de celo. Et ūga aaron m̄ teſti
moniū qđ om̄is poteſtas a dño deo eſt. Et deũtero
nomius m̄ teſtimoniū pacti. quo dixerāt om̄ia qđ

dixerit nobis dñs faciem? et ob hoc dicta est archa
testimonij uel testamēti ob hoc etiā dictū est taber-
nacuū testimonij. Sup archā uero factū est apici-
atorū. De quo dicit in prohemio q̄rte partis in cui?
rei imitacōnez in q̄busdā ecclīis sup altare collocat
archa seu tabnacuū in quo corpus dñi et reliquie
reponunt. Precepit etiā dñs fieri candelabz du-
ctile ex auro purissimo. exo. xxv. legiē m. in. Regū
c. viij. q̄ in archa federis aliud nō ē nisi due tabu-
le lapidee q̄s posueat in ea moyses in oreb q̄n pepi-
git fedus dñs cum filiis isrl cū egredierent. de tra-
egipti. Et nō q̄ tempore siluestri ip̄e stantimus im-
perator aſtruxit basilicā lateranē. in q̄ posuit archā
testamēti quā tytus impator apportauit de iherlm
et candelabz aureū cū viij. infusoribz lucis. in qua
archa fuit hęc. annuli. et vectes auree. tabule testio-
nij. uirga aaron. manna. panes ordeaci. urna au-
rea. uestis incōfutilis. et arundo. et uestimentū san-
cti Johis bapti. et forfices cū quibz tonsus fuit scūs
Johis euāgelista. **S**ane homo si habet altare mē-
sam candelabz et archā tēplū dei est. Oportet liqui-
tem eum altare hęc ubi recte offerat et recte diui-
dat. Altare est cor nrm in quo debem? offerre. Vñ
in exo. Precepit dñs in altari offeres olocauſta qz
de corde debet pcedere opa igne caritatis accenſa.
olocauſta dicunt ab olon qd est totū et cauma qd
est incendiū unde olocauſta q̄ ex toto incenſa. In
isto igit altari debem? recte offerre. et tce diuidē
Rce offerim? qñ bonū qd cogitam? ad pfectionē
pducim? si nō recte diuidim? si non discrete illud
facim? Quia sepe putat homo facere bonū et facit
malū. Et sepe ex vna pte facit bonū et ex alia pte
facit malū et ita ip̄e edificat et ip̄e destruit. si tuc re-
cte diuidim? quādo bonū qd facim? non nob sed
soli dō attribui? Mensam q̄ oportet hominē hęc
ut mte panes ubi dei sumat. Per mensam faciā scri-
pturam intelligim? de q̄ psalmista. Parasti i aspēu
meo mēsam adūsus eos qui tribulāt me id ē. dedisti
michi scripturā cōtra temptationē demoniacā optz
ut hac habeam? id ē mēte rponam? ut panes ubi
dei mte sumam? Pro defectu hui? panis dicit Jere-
mias. Paruuli petierūt panē et nō erat q̄ frangeret
eis. Oportet etiā eū hęc candelabz ut bonis opibz
luceat. Candelabz extēius illumians est opus bo-
num qd alios p bonū exemplū accendit de quo dī.
Nemo accendit lucernā et ponit eam sub modio sed
sup candelabz. lucēna iux ubū dñi ē bona intencio
quia xp̄us dicit. Lucerna ē oculus tuus. ocul? uero
est intencō. Nō debemus q̄ ponē lucernā ponē sub
modio si sup candelabz qm si habem? bonā inten-
cōne nō debet abscondē. si bonū opus alijs in lumē
et exemplū manifestare. **O**portet eū etiā habere
archam que dicit ab arcendo. Archa ḡ potest dici
disciplina uel regulāis vita p quā cōmina a nob ar-
cent. In archa aut fuit uirga tabula et manna qz i
regulāri vita debet ēē uirga correctiois ut caro ca-
stiget et tabula dilectionis ut dñs diligat. In tabu-
lis enī scripta sūt mandata q̄ pūnet ad dilectionē
dei. Debet etiā ibi esse manna diuie p̄libacōis ut q̄
suauis est deus gustem? et videam? qā bona ē nē-
gociacō ei? iux illud p̄. de mulieri forti gustauit
et uidit qz bona ē. Sūt ḡ tēplū dei sumus habea?
in nobis altare p oblacōez ne appaream? in aspēu

dei vacuū iux illud ecclīastici. Nō apparebis i aspēu
dei tui vacuus. Mensam p refectionē ne deficiam?
in uia quasi ieiunū iux illud. euāgelij. Si dimiserim?
eos ieiunos deficiet in uia. Candelabz p bonā ope-
racōnez ne simus ociosi iux eccl. Multa maliciā do-
cuit ociositas. Archā nē sim? q̄si filij belial. i. absqz
iugo indisciplinati. Disciplina enī necessaria est iux
illud. psalmiste. Apprehendite disciplinā ne quādo ira-
ſcat dñs tē. De hīs etiā et alijs ornāmētis i seque-
ti titulo dicit. Hoc altare ille edificat qui cor suū
uera humilitate alijsqz ututibz exornat. vñ grego-
Qui ututes sine humilitate cōgregat q̄si qui puluēz
in uentū portat. Per altare enī cor nrm intelligit ut
dicit ubi de altaris dedicacōne ager qd est in me-
dio corporis sicut altare in medio ecclīe. De altari
inbet a dño in leuitico. Igms in altari meo semper
ardebit. Igms est caritas altare ē cor mudū Igms
semp ardebit in altari qz caritas semp feruebit i cor-
de nro. vñ salomō in cāticis cāticor. Aque multe
nō possunt exingūe caritatē. Quia enī semp ardet
exingui nō potest. Vos ḡ scdm pphaz agite diem
leticie in cōfrequentacōibz seu in cōdenſis usqz ad
cornu altaris qz illicque cogitacōm diē festū agent
tibi. De hac aplūs Excellencōez uiam nob tēmon-
ſtat excellencōez uiam dixit caritatez qz ip̄a ē sup
omes ututes et quicūqz ip̄az habet omes ututes ha-
bet si est ubi abbreviatū qd facit dñs sup tram qz
a deo breue est ut dicat habe caritatez et fac q̄cūqz
uis. Ex hīs nāqz duobz mādatis tota lex pendet
et pphē. Sūt p altare vniuersusqz aīaz intelligim?
que edificat dño ex lapidibz uiuis scilicet ex vir-
tutibz varijs et diuis. **P**orro lnteamia alba q̄bz
opit altare carnē sine humilitatē saluatoris designat
que multo labore candidant sicut et xp̄i caro ex tra-
id ē ex maria orta p multas tribulacōnes ad resur-
rectionē et candore et leticiā immozitatis puenit.
De q̄ fili? exultat p̄i dices. Cōcidisti saccū meū et cir-
cūdedisti me leticia. Altare ḡ uestiri est aīaz im-
mortali et incorruptibili corpe diuigi. **R**ursus albis
et mudis pams opitur altare quādo cor mudū bo-
nis opis adornē. Sūt apoc. iij. uestimētis albis in-
duaris ne apeat confusio nuditatis tue. Et salomō
Omī tempore uestimēta tua sint candida. i. opa sint
munda. Modicū enī prodesſet accedēti ad altare
sumam dignitatē et infimā uitā habē. vñ bernhar.
Monstruosa res est fides p̄ma et vita p̄ma grad?
sumus et status infim? ingens auctas et ammi mista-
bilitas tē. **P**allia uero serica sup altare posita sūt
diuersorū ututū ornāmēta quibz aīa decorata ē. Sūt
stimmēta q̄ quibz altare ornat sūt sancti ut dicit in
ti. sequēti. Principiū et finis misse sūt in terna pte
altaris mediū in sinistra put in q̄rta pte sub ti. De
mūcōne sac. dicit. Antiqui altaia cōcaua faciebāt.
propt illd qd legiē gzechiel xliij. q̄ in altari dī fossa
erat et hoc scdm greg. ne olocauſta supposita uetus
dispergeret. Dicit etiā in c. xl. q̄ altare erat reflexū
intrinsecus p circuitū. **C**eterū ḡdus q̄bz ad altare
ascēdit spūlit tēmonſtrat ap̄los et martires xp̄i q̄sqz
eius amore sanguinē suū fuderūt sponsa in cāticis
amoris uocat ascensū purpureū. **E**xpmūt quoqz
quindēci ututes que signant p quindēcim ḡdus
quibz ascēdebat in tēplū salomōis et a ppha In
quindēcim psalmis tēmue tēmonſtrat quas btus uir

ascensiones in corde suo disposuit. Hanc scalam vi-
dit iacob summas ei? celos tangebant. Per hos gra-
dus appetent utrum gradus intelligunt quibus ad al-
tare. i. xpm ascendit iux illud ps. Et ambulabunt
de virtute in virtute. Et Job p singulos gradus meos pnu-
ciabo illi. Legit tñ m. exo. Non ascēdes ad altare
meū p grad? ne reueles turpitudō tuā. Nōdū enī
forte antiq femialibz vtebāt. In delio tolerano ca-
ues. q? cleric? causa doloris i alie? pncie altae ul'
imagīe exuēs vestibz nel lugubri veste ul' spimis
accingēs ul' ecclie lunaria extingēs deponat. Sed si
ecclia sua iure suo in debite spoliat. hoc causa memo-
ris facē nel scdm quosdā quēadmodū et in die pas-
sionis dñi in signū tristitie altaia denudāt q? tñ ho-
die consiliū ēprobat lugdū. Deniq? altaia q? per so-
mnia r pmanes q? euēlacoēs hoīm ostruūt repro-
bant omīno. **De picturis r cōtims r oīms ecclie**

Picturē et ornamēta in ecclia sunt laicorū
lectio r scripture. Sōn grego. Aliud est
picturā adorare Aliud p picture histori-
am quid sit adorādū adiscē. Nam qd legētibz hoc
itēonis cernentibz pstat pictura qz m ipa ignorātes
vident qd sequi debēat in ipa legūt qui lras nesciūt.
Sane calcei ignē adorāt et cogūt alios itē facē
alia idola trahentes. Paganū vero imagines seu
pcomas et idola adorāt qd saraceni nō faciūt qui
ymagies nec hīe nec vidē volūt moti ex uerbo illo
Nō facies tibi oīez silitudiez eoz qm celo ul' m tra
nel m aquis ul' sb terra sunt. exo. xx. c. Et ex alijs
auctatibz q? statū secūt nos valde sup hoc increpan-
tes h? nos illas nō adora? nec deos appella? nec spē
salutis i eos ponit? qā hoc esset idolatrāe h? ad me-
moriā r rēcōdacoēs rex olim gestaz eos venerant.
Sōn usus Effigiem xpi qui tñis pñ? honora. Nō tñ
effigiem sed qd dēst adora. Essē dēū rōne caret cui
dūlit esse Materialis lapis effigiale ma? Nec deus
est nec hō pñs quā cñs imago Sed dē? est r hō quē
sacia figurat imago. Greci etiā utūt imagībz pñ-
gentes illas ut dicūt solū ab vmbilico supra et nō
inferi? ut oīs stulte cogitacoīs occasio tollat nllaz
etiā faciūt sculptilē imagīe p eo q? legūt. exo. xx.
c. Nō facies sculptile neq? imagies Itē. leuitici xx.
vi. c. Nō facietis ydolū neq? sculptile Itē. deuterono.
iij. c. Ne forte decepti faciatis vob? sculptā silitudiez
Itē non facietis vobis deos aureos r argēteos Itē
ppha Simulac? gētū argētū r aurū opa manū hoī-
nū. Similes illis fiāt que fa. ea r oīs q? dñi. i. eis Cō-
fundant oīes qui adorāt sculpti. r q? glo. m filā. su.
Itē moyses ait pñs isrl. Ne forte errore decept? ado-
res ea q? creauit dñs dē? tuus. **H**inc etiā est q? ser-
pētem enēū quē moyses erexerat ezechias rex con-
fregit qz pñs illi dñi legis pceptū thuris adolebat
m censu. Ex hīs aut r filibz auctatibz reprobat m-
m? imagīū vsus Ait enī apls pmo corneli. Sci?
enī qz ydolū nichil est m mudo r null? dē? nisi vn?
Possent namq? simplices r infirm p mīmū et indil-
cretū vsū facile ad idolatrā trahi vñ sapie. xxiiij. c.
Idolis naconū nō est spūs qm creature dei i odiū
facte sūt r in temptacōne aīe hoīm et in mscipulaz
pedibz incipientiū. **N**ō dērate vero vī picturis
ad rntandū mala vitāda r bona imitāda repēn-
sibile nō est. Sōn dñs ad Ezechielē. Ingredē r vīte
abominacōnes pessimas q? isti faciūt et ingressus

vidit oēs silitudinē reptiliū r aialū et abominacōne
et vniuersa idola dom? isrl? depicta m pariete. Rem-
pe greg. hoc exponēs in pastorali li. ij. c. xx. dic. Dū
exteriorū rerū intrinsec? species attrahunt quasi in
corde depingit? qēquid fictis imagībz deliberādo
cogitat. Rursus ad eūdē ezechielē dicūt. Sume
tibi laterē r pones eū corā te et describes m eo ciuita-
tem iherlm. ei autē qd dictū est q? imagines sunt lai-
corū lre obuiat illud euāgelij. Dñt inquit moysen r
prophetas audiāt eos. de hoc etiā dicet m qrtā pte
sub qrtā particia canonis sup ubo sinitutis conciliū
agathen. inhihet picturas m ecclijs fieri r qd colit
et adorat m parietibz depingi. Sed greg dic. Qd
picturas non licet frangē ea occasione q? adorare
nō debent. pictura nāq? plus videt mouē animū qz
scriptura. p picturā quidē res gesta āre oculos ponit
qñ m pñti genū videat. h? per scripturā res gesta qñ
per auditū qui mīm? animū mouet ad memoriā re-
uocat. Hinc etiā est q? m ecclia non tantā rueretiā
exhibem? libris qntaz imagībz r picturis. **P**i-
cturaz sūt imagīū alie sūt sup eccliaz ut gallus
uel aquila. alie ex eccliam. s. foris m fronte ecclesie
ut bos et leo. alie intra ut pcone statue r diūsa pictu-
rarū et sculpturaz genera que uel i vestibz uel m pa-
rietibz ul' m vitrealibz depingunt. de quoz aliqbz
sub tractatu de ecclia dictū est. qd a tabernaculo moy-
si templo salomois scriptū est. Sculptit enī moyses
sculptit r pinxit et salomō et parietes celaturis et pi-
cturis ornauit. Sciendū aut est q? saluatoris imago
tribz modis duenētus m ecclia depingit? v? aut ut
residēs m throno aut ut pendens i crucis patibulo
aut ut residens m mris gremio. qz vero Jo. bap-
tismā digito demōstrauit dicēs. Ecce agn? dēi ideo
quidā depingebāt xpm sb specie agni qā tñ vmbra
tñsūt r xpus verus ē homo dic? Adrianus pp. Qd
ipm in forma humana depingē debem? Non enī a-
gnus dei m cruce pncipalit? depingi debet h? hoīe
depicto nō obest agnū m pte inferiori uel postiori
depingi cū ipē sit verus agnus qui tollit pccā mōdi
hīs quidē et alijs diūsis modis saluatoris imago
depingit? propt? diuersas significacōes. Nam picta m
plepio remēorat natiuitate. depicta i mris gremio
puerile etatē. picta uel sculpta m cruce passionē et
qñdoq? m ipa sol r luna qñ ediphim patiētia depin-
gunt. Depicta vero m scalaz ascenū ascensionē.
picta ut residens m throno seu i folio excellē pntē;
iudicat potentia r potestare. q. dicet data est ei oīs
potestas i celo et m tra iux illud. Vidit dñm sed en-
tem. s. s. e. rē. i. dēi filiū sup anglos regnātem iux illd
Qui sedes sup cherubin. qñz vero depingit? hē vi-
derunt eū moyses r aaron nadab r abyn. s. sup mon-
tem r sub pedibz eius qñ opus saphicū et quah edū
serenū. Et qm sicut ait lucas. Tunc videbunt filiū
homis venientē m nube cū potentia magna r maie-
state ideo ei qñz circūcirca pingunt angeli q? ei sp
seruiūt r assistūt et depingunt eū vj alis s. ysaiam
di. Seraphim stabāt iux illd sex ale vni et sex ale al-
teri duabz velabāt facie eius duabz pedes r duabz
volebant. Depingunt etiā angeli tanq? m etate iu-
uenili florentes nunq? enī senescūt. qñz etiā circum-
pingit? archangelus michael draconē subpeditas
iux illud Johis. factū est preliū m celo michael. cū
dracone pugnat q? pugna est dissidiū angelorū

confirmacō bonorū et rēna malorū. ā in pnti ecclia
psecucō fidelū. Qnqz etiā circūpingunt viginti
quorū seniores scdm visionē ipsius Jo. in vestibz al
bis et corōnis aureis per q̄s significat veteris et no
ue legis doctores. qui sūt duo decē ppter fidē trini
tatis quā annūciat p̄ quorū dīmata mūdū aut viginti
quatuor ppter opā et obsequiā euāgelistorū. si lam
pades addunt. dona spūs sancti repntant. si ma
re vitreū baptisimū innūti. Qnqz etiā circūpingunt
quorū aīalia scdm visionē ezechielis et eiusdē Johis
facies hoīs. et facies leonis a dextris. facies bouis
a sinistris. et facies aquile desup ipsos quorū hī sūt
quatuor euāgeliste vñ pingunt cū libris in pedibz.
quia q̄ ubi et scriptura doctores in eīe et ope cōple
uerunt. Mathēus figurā sortis humanā. Marcus
figurā tenet leonis hī ponunt a dextris. q̄a xpi na
tūritas et resurrectio fuerūt oīm leticia gñalis vñ in
ps. Et ad matutinu leticia. Lucas vero vitulus est
eo q̄ a zacharia sacerdote inchoauit et xpi passio
et hostia spūalius ptractauit. Similis qd est animal
sacerdotū sacrificijs aptū. cōparat etiā vitulus pro
pter duo cornua q̄i duo cōtines testamēta. et ppter
quorū pedū ungulas q̄i quatuor euāgelistorū sentēcias
Per hūc q̄ figurat xpus qui fuit p nobis vitulus
immolatus. ideoqz ponit a sinistris. quia mors xpi
fuit aplis tristis. De hoc et qualiter bñs mīcus pingi
debet in septima parte sub ti. de euāgelistis dicet
Joh̄ aut figurat aquile. qm̄ ad excelsa puolās ait
In pncipio erat verbū. Hic q̄ significat xpm̄ cuius
inuentus ut aquila renouat. quia surgēs a mortuis
floret et in celū ingredit. hic tñ non iux h̄ supesse de
pingit qm̄ ascensionē designt et ubi apud eū pnci
at. Sed cū q̄libz iporū aīaliū habet quorū facies
et quorū alas qualiter possent depingi dicet in septia
parte sub ti. de euāgelistis ubi etiā laet de hoc ager
Qnqz etiā circūpingunt uel potius sbpingunt apli
qui fuerūt testes eius verbo et ope usqz ad vltimū
terre. et pingunt cruce q̄i nazarei. sancti. Lex enī
fuit nazareorū ut a tēpore sue separacōis a cōmuni
vita hominū nonacula non tñsiret sup caput eorū.
Pingunt etiā qnqz sub forma duodecim oīm qz bi
dentes oculi sūt ppter dñm sed et duodecim tribz
isrl. Qnqz sub forma duodeci oīm depingunt. Qnqz
tñ ples ul pānciores oues cū sedez maiestatis p̄m
gunt. h̄ tūc aliud figurat iux illd. Mathi. xxv. c. i. h̄
Cū uenit filius hominis in maiestate sua tūc sedebit
sup sedez maiestatis sue statues oues a dextris et
edos a sinistris. Qualiter bartholomeus et andreas
apli depingi debēt in septima parte sub eorū festis
dicet. Et adūte qz p̄iarche et pphē pingunt cum
rotulis in manibz. quidā vero apli cū libris. et qui
dā cū rotulis. Nēpe quia āte xpi aduentū fides
figuratiue ostendebat. et quo ad multa i se implici
ta erat. ad qd ad ostendendū p̄iarche et pphete
pingunt cū rotulis p quos q̄i quedā imperfecta co
gnitio designat. Quia vero apli a xpo pfecte edo
ci sūt itro libris p q̄s designat congruē pfecta co
gnitio vñ possunt. Sed qz quidā illoz qd didicerūt
ad doctrinā alioz in scriptis redigerūt ideo illi con
grue tanqz doctores cū libris in manibz depingunt.
sicut paulus. euāgeliste petrus. iacobus. et iudas.
Alij vero quimichil stabile seu ab ecclia approbatū
scripserūt cū libris sed cū rotulis in signū sue

p̄dicacōis pingunt vñ aplis ad ep̄ h̄. Dñs quosdā
dedit aplos quosdā pphas alios euāgelistas alios
pastores et doctores in opus misterij. Sed et diuina
maiestas depingit quadoqz cū libro clauso in maibz.
q̄a nemo inuentus ē dignus apire illū nisi leo de tribu
iuda. Et quadoqz cū libro ap̄to ut in illo quisqz le
gat qd ip̄e est lux mūdū et via veritas ac vita et lib
vite. Quare aut paulus ad dextrā et petrus ad sin
istram saluatoris depingunt dicet in septima parte
sub ti. de euāgelistis. Joh̄s uero baptista qnqz depin
gitur ut heremita. Martires cū aculeis ut laureti
in craticula. Stephanus cū lapidibz. Et qnqz cū pal
mis que victoria signū iux illd. Iustus ut palma flo
rebit. Et si cū palma viret sic eorū memoria feruet
hinc ē q̄ qui de iherosolimis uenūt palmas in ma
nibus ferūt in signū q̄ illi regi militauit. q̄ iheroso
limis cū palmis honorifice ēceptus ē. et postmodū
ibidē cum diabolo pugrans victor exiit et celi pala
cium cū angelis triumphas introiit. Vñ. Iusti cū pal
ma florebit et sicut stelle fulgebūt. **C**onfessores
pingunt cum suis insignijs. ut ep̄i mitrati. abbates
capuciat. et qnqz cum lilij q̄ castitate designt. docto
res cū libris in manibz virgines scdm euāgelium cū
lampadibz. Paulus cū libro et ense. Cū libro qz do
ctoz sue ppter cōuersionē suā. Cū ense quia miles
vñ iustus. Micro furor pauli liber est cōuersioni sauli.
Generalit aut sanctorū p̄m imagines qnqz in pari
etibz ecclie. qnqz in posteriori altaris tabula. quadoqz
in vestibz sacris et alijs varijs locis pingunt. ut illoz
actus et sanctitate ingit non indiseret a uel munitia
meditem. vñ in exo. diuina voce p̄cipit ut in aaron
pectore rōnale iudicij victis ligantibz imp̄matur.
q̄tenus sacerdotale cor nequaqz fluxe cogitacōnes
possiderat h̄ racō sola cōstringat. In quo etiā racōnali
vigilant scdm. greg. xij. p̄iarchaz nomia describi
iubent. nempe ascriptos p̄res semp in pectore ferre
est antiquorū vitā sine int̄missione cogitare. Tunc
aut sacerdos irrephensibilis gradit cum exempla
patrū pcedentū indefinēnt m̄tuetur. cū sanctorū
vestigia sine cessacōe cōsiderat et illicitas cogita
cōnes dep̄mit ne ex orōnis limite opis pedē tēdat.
Considerādū quoqz est q̄ ih̄sus semp coronatus
dep̄ngit. q. d. Egre dimi filij iherlm̄ et videte regē
salomonē in dyademate quo coronauit eū mat sua
fuit enī xpus coronatus tripliciter. Primo a m̄re co
rona miscōie in die cōcepōis. que corona duplex ē
propt̄ naturalia et gñita ideoqz et dyadema vocat
qd est duplex corona. Scdō a nouerca corona mise
rie in die passiois. Tercō a p̄re corona glie in die re
surrectiois. Sñ glia et h̄o. co. e. do. Demū coronas
bitur a familia corona potentie in die vltime reuela
cōis. Semet enī cū senatoribz tñe iudicās orbem
terre in equitate. Sic et omnes sancti pingunt co
ronati. q. d. filij iherlm̄ uenite et videte m̄tutes eū
corōnis aureis quibz coronauit eos dñs. Et in libro
sapiē. Iusti accipiet regnū decoris et dyadema speciei
de manu dñi. Corona aut huius dep̄ngit in forma
sancti rotundi. qz sancti de protectione diuina fruunt.
Sñ cantat gñulabundi. Dñe ut scu. lo. xv. t. co. nos.
Verūt xpi corona p crucis figurā a sanctorū coro
nis distinguit. quia p crucis vexillū sibi carnis glie
ficacōnez. et nobis meruit a captiuitate liberaōnez
et vite fruicōez. Cū vero aliquis platus aut sanctus

viues pingit non in forma scuti rotundi s; quadrati
corona ipsa depingit. ut quatuor cardinalibus virtutibus vi-
gere mostret prout in legenda beati gregori habet.
Rursus quoniam in ecclesiis paradisus depingit ut aspici-
entes ad delectationem primorum alliciat Et quoniam infernus
ut eos a formidine penarum deterreat. Unde flores et arbo-
res cum fructibus ad representandum fructus bonorum operum
ex virtutum radicibus pertinent. **P**icturam autem va-
ietas utitur valetate designat Alij enim dant per spiritum
sanctum sapientie alij scientie et ceteras. Virtutes vero in mu-
lieis specie depingunt. quia mulieres nutriunt Rursus per
celaturas que et laquearia nominantur que sunt ad decorem domus
simpliciores christi famuli intelligunt qui ecclesiam non doctri-
na sed solis virtutibus ornant Ceterum sculpturae prominentes
de pietatibus egredientes esse videtur. quia cum virtutes fidelibus
in tanta consuetudine deveniunt ut eis naturaliter in site
videantur multipharis earum operacionibus exerceant. Smago-
ga vero qualiter depingit dicitur in quarta parte
libri de reuerentia. Qualiter palleani rationum pontificum
pingantur in mensuris. et de palleano dicitur. Annus vero et
duodecim signa et menses quilibet depingantur dicitur in
principio. vii. partibus et ubi de mense agitur. Si et diuise his-
torie tam noui quam veteris testamenti per uoluntate pictorum
depinguntur. Nam pictoribus atque poetis quilibet audiendi spiritus
fuit equa potestas. Porro ornamenta ecclesie in tribus
distinguitur. scilicet in ornatu ecclesie chori et altaris Ornatus ecclesie
distinguitur in cortinis et auleis et palleanis sericis purpureis
et filis Ornatus chori in dorsalibus tapetis substrato-
rijs et bancalibus Dorsalia sunt panes in choro pendentes
a dorso clericorum Substratoia que pedibus subternuntur
Tapeta etiam sunt panes que pedibus subternuntur. qui stras-
tio pedum et precipue pedibus episcoporum qui mundana pedibus
calceat debet bacalia sunt panes qui super sedes uel bacas
in choro ponuntur. **A**ltaris vero ornatu distinguitur in capsis.
et pallis philaterijs et candelabris in crucibus in au-
frisis in vexillis in codicibus in velamentis et in cortis
Et nota quod capsa in qua hostie consecrate fuerant
figurat corpus virginis glorie de qua dicitur in psalmo.
Surge dñe in requiem tuam et arch. s. e. q. quoniam est de ligno
quoniam de ebo candido. quoniam de argenteo. quoniam de auro. et quoniam
de cristallo. et secundum varias sue proprietates varias ipsius
corporis christi exprimit dignitates. **R**ursus capsa ipsa
distinguit hostias sue consecratas sive non consecratas. memo-
riam designat humanam. Debemus namque homo iugiter recor-
dari acceptorum beneficiorum dei tam temporalium quam per hostias
non consecratas quam spiritualium que per consecratas designantur
Quod figuratum est in uerna in qua deus misit manna repositum
quod licet temporaliter esset figurabat tamen istud nomen sacrificium spiritum
le precipies ut esset memoriale sempiternum in futuras ge-
neraciones sicut legitur in exodo. Capse autem super altare quod
est christus posite sunt apostoli et matres. Dalle vero et vestes
sunt confessores et virgines uel omnes sancti de quibus ait
apostolus ad dominum. Dominus sicut vestimento vestieris Et de his
dictum est. et precedenti Aliud autem est philateium aliud phi-
lateria Philateium est cartula in qua decem precepta legis
scribuntur. Huiusmodi cartula solebant pharisaei ante se
in signum eligendi portare unde in euangelio. Dilatant
philateria sua et cetera. Et dicitur philateium a philare quod
est custodire et torat quod est lex. Philateria vero
est vasculum de argento uel auro uel cristallo uel
ebore et huiusmodi in quo sanctorum cineres uel
reliquie reconduntur. Cum enim elindius fideles cine-
retios vocaret. pro quod cineres ipsos habebat. extra eius

derisione statutum fuit in ecclesia ut honorifice in preciosis
vasculis fuerent quod nomen est sphaerum a philare quod
est sua et teron quod est extremitas quia ibi aliquid de ex-
tremitate corporis factorum puta deus uel digitus uel aliquid
tale fuerat. **S**uper altare etiam in quibusdam ecclesiis col-
locat tabernaculum de quo sub. et de altari dictum est. In
cornubus altaris duo sunt candelabra constituta ad signi-
dum gaudium duorum populorum de christi nativitate letantium
que candelabra mediate ecclesie faculas ferunt accessas
Angelus enim inquit pastoribus Annuncio uobis gaudium
magnum quod est omnium populo quia natus est. natus est. hodie
est. verus isaac qui risus interpretatur. Lumen autem candelabra
fides est populi. Nam ad iudaicum populum inquit propheta
Surge illumina iherusalem quia uenit lumen tu. et g. d. su. te
orta est. Ad populum vero gentile dicit apostolus. Eratis aliquando
in tenebris. nunc autem lux in domino. Nam et in ortu christi no-
ua stella magis apparuit secundum uaticinium balaam. Ori-
etur inquit stella ex iacob et confurget uirga ex israel
De hoc etiam dicitur in t. de altari. Emu dicitur siue forci-
pes ad emungendum lignum fuit uerba diuina quibus litteras le-
gis apud. et lucet spiritum reuelat lux illud uetusstissi-
ma veterum comedens et nouis superuenientibus vetera
abiciens Vasa in quibus emuncta ligna extinguuntur
sunt corda fidelium que obsequium legale ad litteras admittit
tunt. Rursus forcipes quia gemino dente disponit ignis
sunt predicatorum. qui nos cōsomis utriusque testamenti pa-
ginis instruunt et moribus disponentes ad caritatem accen-
dunt. **S**cruta vero. i. vasa equalis aptitudinis in fun-
do et in ore ad calefaciendum facta sunt illi doctores qui
thesaurum cordis non celant sed ex eo profert noua et uetera
Lumen quod non ponit sub modio sed super candelabrum ut
hij qui sunt in domo domini lumen et calorem accipiant. s. f.
Crux quod super altare ponenda est. et ea inde tollit ba-
nulus crucis in quo recolitur quia cruce de christi humeris
sublata tulit symon cyreneus. Int duo candelabra crux
in altari media collocatur. quoniam inter duos populos christi
ecclesia mediator existit Ipse enim est lapis angularis
qui fecit utraque unum. ad quem pastores a iudea et ma-
gi ab oriente uenerunt. De hoc aliter dicitur in psalmo
in. partibus. et de accessu sacerdotum ad altare. Rursus
altaris frons aurifrisio ornat. Lux illud exo. xxv.
et xxviii. c. Construis michi altare faciesque illi co-
rona per gyrum seu circuitum altam quatuor digitis. Nepe
altare quoniam significat cor hominis in quo sacrificium uere fi-
dei. per sacrificiorum offerri debet et tunc aurifrisium acceptum bone
operacionis significat quo fronte nostrum ornare debet ut
ceteris luceat. Quoniam altare significat christum et tunc per auri-
frisiu congrue ornamentum caritatis designatur. Sicut enim
aurum preminet omnibus metallis sic et caritas ceteris vir-
tutibus. unde apostolus ad cor. i. Maior horum est caritas
frontem enim nostrum sic aurifrisio caritatis debet ornare
ut patet sumus per christum auras ponere. **V**exilla etiam super
altare eriguntur ut triumphus christi iugiter in ecclesia memo-
retur per quem et nos de inimico triumphare speramus.
Cortex etiam euangelicus super illud adaptatur eo
quod euangelium ab ipso seculo christo sit editum et ipse phibeat
testimonium. quod quae exterius ornent dicitur in. in. pre-
lib. et de legalibus indumentis. Deinde vasa et uentilia
in domo domini a moyses et salomone origines habuerunt. quod
in veteri. t. plura et diuisa fuerunt ut putat in. exo. legio
diuisa habetia significata de quibus habebatur causam
non agimus. Sane omnia que ad ornamentum pertinent tpe qua
dragamine remoueri uel de regi debent. quod fit secundum aliquos

in dñica de passione. qz ex tñc diuinitas fuit absco-
sa. velata in xpo dñmisi eni se capi i flagellari ut
homo. tanqz nō haberet in se uitē diuinitatis. Sñ
in euāgelio dicit hñs dñ. Ihesus aut abscondit se et
exiit de tēplo. Tunc g cooptuñt cruce. i. utinibz
sue diuinitatis. alij hoc faciūt a pma dñica qd drage-
me. qā ex tñc ecclia incipit de ei⁹ passione agē. Sñ
eo tēpore crux p eccliaz nō nisi coopta portai debet.
Et scdm morez qñda locoz duo tantū velamia
seu cortine tñc tñment. quoz vñ pñt per circū-
tum chori aliud suspendiē mter altare et chori nē
appareat que sūt intra sancta scōp. Qd scūarūm
et crux tñc velant. sigt lñaz legis. i. ei⁹ carnalē ob-
seruantia. siue qz in veteri testamēto. an xpi passio-
nem intelligentia sacraz scripturaz velata operta
et obscura erat et q tēpore illo fuerūt velamen id ē
obscuraz scientia ante oclōs habuerūt. Sigf etiā
rūphaz illā que fuit ante ianuā paradisi. r quomā
hñs carnalis obscurantia r obscuritas et rūph ea in
xpi passione sublata sūt. ideo cortine vel velamina
huiusmodi i parascēue tñmouent. Sed et qz in ve-
teri. t. fuerūt aialia ruminata r ungulas scdmēna
ut boies arantes. i. scripturaz mistica discernētes.
et spūaliter intelligētes. Ideo in qdragesima post
velum ingrediunt. sacerdotes pauci. quibz datū ē
nosci misterii regni dei. Circa hoc aut nōnd est qz
triplex gen⁹ veli suspendiē in ecclia. v. qd sacra o-
perit. qd sacrariū a clero diuidit. r qd cleruz a ppo.
secerne. Primū est nō lre legis. Scdm nō nre mdi-
gnitatis. qz indigni sumus. pmo impotētes cele-
stia intueri. Terciū est coherēti nre voluptatis car-
nalis. Primūz cortine q ab vtroqz altis latere
extēdunt. sacerdotē seceretū intate. pur in qrtā pte
sub. ti. de seceretā dicef. significatū est in hoc qz sicut le-
git. exo. xxxiii. Moyses posuit velamē sup faciez
suā. qā filij isrl claritatez vultus ei⁹ sustine nō pote-
rant. Et sicut dicit aplūs h velamen adhuc hodie ē
super corda iudeoz. Scdm v. cortina q in qdragesi-
ma in officio misse ante altare extēdit. significatū
est in hoc qz velū infra tabernaculū erat suspensū qd
diuidebat sancta scōp a sanctis. ut dicef in prohe-
nio qrtē partis per qd archa ppo velabat. et erat
miro ope cōtextū et pulchra vaietate distinduz. qd
in passione dñi scissū est. et illi⁹ exēplo hodie cor-
tine varia pūteritudine texunt. De pmissio velo et
qlēs esse debet cortine habet. exo. xxvi. r xxxvi. e.
Terciū inde tñc habuit originez. qā in pñtina ec-
clia paribolus. i. paries qui circū chori nō eleuat
nisi usqz ad apodiarōez. qd adhuc in qbusdā ecclē-
sijs obseruat. qz ideo fiebat ut pplūs videns clerū
plallentē in de bonū hūmēt exemplū. Seruntamen
hoc tēpore qst cōmune suspendiē siue interponit
velū. aut murus in clerū et pplū. ne mutuo se con-
spicē possint qz ipo facto dicef. Ante oculos tuos
ne videat vanitatez tē. In parascēue vero omne
collit velū. qz in passione dñi velū templi scissū ē.
et p eaz euclata est nob legis spūlis intelligētia. q
antea latebat ut pmissū ē. r apta est ecclēsis rēgis
ianua. r data est nob fortitudo ut vinci nisi velim⁹
a carnali deupiscētia nequea. Seruntamen velū qd
diuidit scūarū a clero retrahit uel eleuat in vel pa-
cūm libet sabbtū qdragesime qñ officiū diei domice
inchoat. ut clerus possit in scūariū intuei. qz dñica

recolit resurrectionē. Hoc etiā ideo fit in sex diebz
dñicis. qā nulla fuit etas i qua nō fuit gaudiū eter-
num. Gaudiū qdēz figuratū qd celo velat. qd p ve-
lum illud significat. Inde est qd diebz dñicis nō ieiū-
namus et hoc ppter glām dñice resurrectionis. Nā
pma dñica sigt gaudiū qd habuerūt pmi parētes
in paradiso an pcca. Scda dñica figurat gaudiū
qd pauci habuerūt i archa noe alijs omibz diluuiū
submersis. Tercia qd habuerūt filij isrl alijs sub io-
seph fame afflictis. Qrtā qd habuerūt sub salomo-
ne in pace viuētes. Quinta qd habuerūt redētes
de captiuitate babiloie. Sex qd discipuli habuerūt a re-
surrectione usqz ad ascensionē. qñ cu eis pñcialit fuit
spōsus In festiuitatibz etiā. i. lectōz qdragesime velū
ipm eleuat uel retrahit. Sed hoc nō habet de pri-
maria ecclēie institucōne. qz tunc nullū festū celebra-
batur in qdragesima solemniter. Sed si aliqō festum
occurrebat qñqz die occurrēt in sabbtō r in dñica
de eo cōmemoracō fiebat put in canone martini ipe
habet. Et in burcardo. l. xii. et hoc totū ppter tps
illius tristitia. postea vñs i contrariū obtinuit ut vñ
festum. i. lectōnū in suo die solemniter celebret et
nichilomin⁹ ieiunet. Rursus. cortine in festiuitatibz
extēdunt in ecclēijs ppter ornatū ut p vñsibiles or-
natus ad inuñsibiles moueant. que sūt qñz varijs co-
loribz colorate ut pmissū est. ut ex diuinitate color
ipoz notet qd homo qui est dei templū ornat. esse
debz vaietate seu diuinitate utinū. Cortina alba sigt
uite mūdiciāz. Rubra caritatez. Viridis cōtempla-
tionez. Nigra carnis mortificacōne. Limba tribula-
tionez. Adhuc sup cortinas candidas suspendunt
qñz panni varij coloris. ad notādū qz cor nrm pur-
gatur ē debet a vicijs et in eo debet esse cortine uti-
tūm et vaietas bonoz opm. Porro i festo natūi-
tatis dñi. quedaz ecclēie nullos suspendūt pannos.
quedā viles. r qdā bonos q nullos suspendūt nrm
figurāt ruborē. et si eni maximū sit nob gaudiū de
nato saluatore nō tamē debet esse sine rubore. p eo
qz tantū fuit pccm qz dei filius seipm ppter nos exi-
namuit formā suā accipiēs. Et ppter ea etiā in ipius
obitu nō euz leticia solemnizet. s. acerrimū ieiunū
facim⁹. cū tñ in alioz scōp obitu leti solemnizem⁹.
et aliqñtūlū laucius i cibū et poti nob indulgeam⁹
prouit i sex parte sb parascēue dicef. Rubor quippe
nobis ē qz dñs mortu⁹ est ppter peccata nra. sancti
vero nō ppter pcca nra s. ppter xpm passi sūt. Qui
viles suspendūt figurāt qz dñs fūlez induit formā.
et qz vñsibz pñs eo die inuolutis sūt. Qui bonos
gaudiū de rege nato habitūz attendūt. r qlēs esse
debent in rēpcone tati hōspitis ostendūt. In
qbusdā ecclēijs alta ē in palcha pñs ornat palleis.
et supponūt velamia triū color. rubrū sub albū. et
nigrū que tria tēpora designāt. Prima lōne r rñso-
rio finitis remouet. velamen nigrū qd tēp⁹ ante
legē sigt. Scda lōne r rñsozio finitis remouet. sub-
albū qd tēpus sub lege designāt. Tercia fūta tñmoue-
tur rubrū qd tēp⁹ grē significat i quo p xpi passioez
ad sancta scōp. r ad eternā glāz nob aditus patet.
De pñs vero et vestimētis altis i tractatu de al-
tari dictū est In pñsuis festiuitatibz thesauri ecclēie
in publicū edunt. ppter tria. Primo ppter cōfide-
racōnez cautele. ut vñ appareat quā cautus fuit in
suando q illū suā tēnef. Scdo ppter solēnitatis

finē. Siquidē cāpane p̄dicatores significāt q̄ fideles
ad similitudinē cāpane ad fidē vocare debēt qd̄ sig-
ficatū ē in eo qd̄ dñs p̄cepit moysi ut faceret veltē su-
mo p̄tifi ei habēte. lxxij. tintinabula q̄ sonaret cū
p̄tifi in sancta scōz ingrederet. Ip̄m ḡ vas os
p̄dicatois deligit. Iux̄ illd̄ apli. Fact⁹ sū velut es so-
nans. siue cimbālū timmēs. Duricia metalli fortitu-
dinē deligit in mēte p̄dicatois. vñ dñs tedi fronte
tuū duriorē frōtibz eoz. Plectrū seu ferrū qd̄ intei⁹
ex vtrāqz pte ferēs sonū reddit doctozis linguaz
qua sciētia ornat⁹ et q̄ vtrūqz testamentū tsonat⁹ fa-
cit figurat. Prelat⁹ ḡ absqz scia p̄dicacōis erit q̄si
cāpana sine plectro Iux̄ illd̄. greg⁹. Sacerdos si p̄di-
cacōis ē m̄scius q̄ clamois vocē datur⁹ ē p̄co mu-
tus est etenim q̄si canis mutus latrare nō valēs. Ipsa
vero percussio denotat qd̄ p̄dicatoz p̄mū debz p̄ corre-
ctionē in se vicia ferire et postmodū ad aliena expro-
banda accedē ne dñā doctrinā apli alijs p̄dicans
ip̄e reprob⁹ m̄ueniat. vñ ps. Percorā aut dixit de⁹
q̄re tu enarras iusticias meas et assumis. t. meū p̄ os
tuū. Sue nāqz passiois exemplo plerūqz accendit
q̄s erudicōne s̄monis mouē nequit. Vinculū vero
quo plectrū vasi cōiungit⁹ seu ligat⁹ est moderacō
qua lingua tēporat⁹ que ad tractū corde. i. ad aucta-
tem scripture linguā mouet p̄dicatois. Lignū in q̄
campana p̄det lignū dñice crucis signat qd̄ iteo
qñz a supioribz cōtinet⁹. qz crux ab antiq̄s patribz
nūciat⁹. Instrumētū q̄bz ip̄m lignū alligatū seu affi-
xum est oracula sūt p̄phaz. Ligatura vero ferrea
qua cāpana ligno cōiungit⁹ caritatē denotat p̄ qua
p̄dicatoz indissolubilē cruci affixus glia⁹. d. Mi-
chi ablit glia⁹ nisi in c. d. n. Camilla ligno affixa q̄
mediate cāpana pulsaf⁹ rcāz p̄dicatois mēte h̄git
qua diuis mādanis inherēs illa fidelū auribz p̄ fre-
quentem pulsacōez inculcat. Fumis aut ab illa p̄dēs
qua cāpana pulsaf⁹ est hūilitas seu vita p̄dicatois.
Fumis etiā ip̄a vite n̄re m̄fuzaz ondīt. Ad h̄c cū fu-
mis iniciū habeat a ligno in q̄ campana pendet per
qd̄ crux dñica intelligit⁹ r̄ce sacra scripturā a ligno
sanctē crucis descendēte designat. Sicut etiā fumis
ex tribz est fumidis ita et scriptura ex trinitate cōfi-
nit. i. ex histō. ex allegoria. et ex moralitate. Fumis
ergo descendēs a ligno in manu sacerdotis est scri-
ptura a misterio crucis descendēs in ore p̄dicatois.
Rursus ideo fumis usqz ad man⁹ quibz d̄metur ex-
tendit⁹. qz scriptura usqz ad opa t̄n̄re debz. Fumis
ḡ eleuacō et t̄p̄ssio impulsando tenōt qd̄ sacra scri-
ptura aliqn loquit⁹ de altis. aliqn de inferioribz. seu
qd̄ p̄dicatoz qñz p̄t aliq̄s alta dicit⁹. qñz p̄t alios
cōdescendit Iux̄ illd̄ apli. Siue extendim⁹ p̄t d̄u.
siue cōdescēdim⁹ p̄t vos. Ad h̄c factos deorsū fumē
trahit dū ad actiua vitā a cōtemplacōe descendit.
ip̄e verō rursū trahit dū scriptura docēte in d̄tem-
placōne erigit⁹. Deorsū etiā trahit dū scripturaz ad
liam q̄ occidit intelligit. rursū trahit dū spūalit⁹ eā
exponit. **R**ursus scdm̄ greg⁹. Deorsū trahit et rursū
trahit. dū in ea se mētē quātū vñ in p̄ius iaceat. et
qñtū ad bō faciēda p̄ficiat. Sed et ex tractu fumis
cāpana t̄sonit. p̄pls ad expōicōez sacre scripture adu-
natur. p̄dicatoz audis. et p̄pls in vnitatē fidei et ca-
ritatis vñit. Sacerdos itaqz q̄ se r̄cognoscat p̄dica-
cōis debitozē non se subtrahat a mouēdis h̄gnis
qm̄ et filij aaron clangebāt tubis. Funes ḡ mouet q̄

fratres aut p̄pls ex officio duocat. Anulus in fine
corde p̄ que in pleisqz locis corda trahit⁹ est corona
p̄m̄i seu p̄seueratia in fine. uel ē ip̄a diuina scriptura.
Porro Sauiam⁹ p̄statuit ut horē diei p̄ ecclesias
pulsent⁹. **E**t nō qd̄ ad diuina officia p̄. xij. diei hōs
cāpane diuiter duodecies pulsant⁹. vñ in p̄ma hō
semel et in vltima similiter semel. qz ab vno deo om̄ia
et idē vnus est om̄ia in om̄ibz In scia pulsaf⁹ ter pro
scda scia et q̄rta horis q̄ s̄b illis cātant⁹. Similit⁹ et sex
ter p̄ tribz vñ pro quinta pro sex et vij. horis. Similit⁹
in. ix. ter p̄ tribz. Ad vespas vero q̄ est. xi. hora nō
solū semel s̄ multiplicat⁹ qz in t̄pe gr̄e multiplicata ē
p̄dicacō ap̄loz. Itē in nocte ad matutinū sepe q̄a se-
pe exclamādū ē. Exurge q̄ dormis. et exurge a mor-
tuis. Cōmunit⁹ tñ ter pulsaf⁹ in nocturnis. Primo
cū squilla q̄ significat paulū acute p̄dicatē Scda pul-
sacō significat barnabā sibi associatū. Tercia innuit
qd̄ iudeis repellētibz ūbuz dei apli cōuerterūt se ad
gentes q̄s in fide trinitatis. iij. euāgelioz imbuerūt
disciplinis. vñ et quidā q̄ter pulsant. **E**t nō sex
esse ḡna tintinabloz q̄bz in ecclesia pulsaf⁹. i. squilla.
cimbālū. nola. molula. seu dupla cāpana et signum
Squilla pulsaf⁹ in tridinio. i. in refectorio. Cimbālū
in claustro. nola in choro. molula seu dupla in oralo-
gio. cāpana in cāpanili. signū in turri. Qd̄libz tamē
h̄oz potest ḡnalit⁹ tintinablin nūcupari. Satis ḡ de
signant⁹ vocablis. qz p̄dicatores p̄ illa designati
ad multa n̄c̄n sūt. Sane i tota. lxx. sub q̄. xl. d̄met⁹
in diebz profectis nō debet pulsari nec dupulsari sed
solū simpulsari. i. simplicit⁹ pulsari ad horas diei vel
matutias. In ecclesijs tñ bñ ordinatis bis pulsaf⁹ ad
primā. Primo ad inuocand⁹. Scdo ad inchoandū
In scia ter scd̄z numez horaz q̄ sub illa pulsant⁹ ut
p̄missus ē vna ad inuocand⁹ alia ad aggrēdū. scia
ad inchoandū. Similit⁹ fit in. vi. et m. ix. et eodē cam-
pane et eodē ordine pulsant⁹ ad matutias simplicit⁹
Ad missam vero et ad vespas duabz d̄taxat cāpāis
pulsaf⁹. In mioribz vero ecclesijs simplicit⁹ tñ pulsant⁹
dum est iux̄ p̄missa. et hoc in ferijs. In dñicis vero et
solēmnibz diebz put i alijs tēporibz apulsaf⁹. Quia
ei p̄dicatores q̄ per cāpanas figurant⁹ t̄pe gr̄e cre-
brius habundat et oportune et importune instant
Idcirco i festis que ad gr̄az p̄m̄et cāpana et tumultu-
suis innuit et prolixius d̄crepāt ut dormiētes et ebri-
olos excitet ne dormiāt vltra modū. Quid aut signifi-
cet apulsacō qñ cantaf⁹. Te d̄m laudam⁹. In q̄nta
pte sub ti. de nocturnis dicit⁹. Verū aliq̄ moriente.
cāpane debet pulsari ut p̄pls s̄ audies orat⁹ pro illo.
pro mulie quidā bis p̄ eo qd̄ ip̄a inuenit alteritatez.
Primo enī fecit hoīem alienū a deo. q̄re scda dies
nō habuit b̄ndictionez. Pro viro vero ter pulsaf⁹
qz p̄mo inuēta est in homie trinitas. Primo enī for-
mat⁹ ē adā de trā. d̄m̄de m̄lier ex adam. postea hō
creat⁹ est ab vtroqz. et ita est ibi trinitas. Si aut ele-
tricus sit tot viciibz simpulsaf⁹ q̄t ordines habuit ip̄e.
Ad vltimū vero apulsari debet cū om̄ibz campans
ut ita sciat p̄pls p̄ quo sit orādū. Debz etiā apulsari
qñ fumis ad ecclesiaz et qñ de ecclesia ad tumultū d̄por-
tatur. Cctm̄ cāpane in p̄cessioibz pulsant⁹. ut de-
mones timētes fugiat put in q̄rta pte sub ti. de ac-
cessu p̄o. ad. al. dicit⁹. Timent enī auditis tubis ec-
clesie militantis. i. cāpanis. sicut aliq̄s tyrann⁹ timet
audies in trā sua tubas potentis r̄gis inimici sui. Et

hec etiā est causa q̄re ecclia vidēs cōitari tempe-
statez cāpanas pulsāt. s. demones tubas eīm regis
cāpanas audietes triti fugiāt a tēpestatis cōcita-
tōne quiescant. et ut ad cāpane pulsacōnez fideles
admoueant et puocent pro instati piculo oracōi
insiste. Silēnt aut cāpane triduo an pascha ut dis-
cetut in sex pte s̄b q̄nta feria cene. Rursus cāpane
tēpore interdicti silēnt. qz sepe ob delictū subitoz
impedit lingua p̄dicatoz. Iux illd̄ p̄phē. Lingua
tua adherē faciā palato tuo q̄a domus. i. p̄p̄lus exa-
sperans. i. motedies est. Habet etiā ecclia organa de
quibz in quarta parte sub titulo de sanctis dicitur.

De cimiterio et alijs locis sacris et religiosis. R.

Mone de cimiterio et alijs locis sacris ac re-
ligiosis locis dicam. Sane venerabilū
locorū alia sūt humane nēcitati deputata.
alia orōm dicata. Loca humane nēcitati deputata
sūt zenodochiū zenostorū qd̄ idē est vasochomū
ieronthachomū orphano crophū et belphotrochiū.
Sancti etenim pres et religiosi p̄ncipes huiusmōi in-
stituēt loca in q̄bz paupes. pegrini. senes. orpha-
ni. infantes. emeriti. infirmi. imbecilles et sauci reci-
perēt et fouerēt. Et nō qz geronta grece dicit
senex latine. Locorū aut oracōi dicatoz. alia sūt sa-
cra. alia sūt sancta. alia religiosa. Sacra sūt qz per ma-
nus pōtificū rite dedicata et dō sanctificata sūt que
varijs nomibz appellant̄ prout s̄b t. de ecclia p̄mis-
sum ē. Sancta sūt loca emuitatis siue p̄uilegiata
suitoribz et mīstris eccliaz deputa. De q̄bz v̄z s̄b inter-
minacōe certe pene uel a iure uel p̄ sp̄ale p̄uilegiū
interdicē. ne q̄s illa violatē p̄sumat. sicut sūt atria
eccliaz. et in q̄busdā locis claustra infra q̄ sūt domi-
canorū. in q̄bz reis cuiuscūqz scilicet cōfugientibz
si se ibi receperint securitas prestat. Et scdm̄ statuta
legalia porte et theatra ciuitatū. Religiosa sūt vbi
cadauer hoīs integroz uel etiā caput tātū sepeliē.
q̄a nemo potest duas sepulturas hēre. Corpus uero
uel aliqd̄ aliud membrū absqz capite sepultū nō fa-
cit locū religiosū. s. et scdm̄ legalia instituta cadauer
iudei uel gentilis uel infantis nondū baptizati locū in
quo sepultū ē religiosū facit. s. religionez tñ xp̄ianā
et canonicā doctrinā soli xp̄iani cadauer locū facit
religiosū. Et nō qz q̄cūqd̄ est sacrum est religiosū et nō
ecclia. Ceterū loc⁹ iste religiosus diuimode appel-
lat. v̄z cimiteriū poliantrū. siue andropolis qd̄ idē
est. Itē sepulcrū mansoleū qd̄ idē est dormitorū. tu-
mulus. monumentū. ergastulū. sarcophagus. pyra-
mis bustū. vena et spelūca. Cimiteriū dicit a cimen-
qd̄ est dulce et sterion qd̄ est staco. ibi enī dulcē de-
functorū ossa q̄seūt et saluatoris aduentū expectāt
Vel qz ibi sūt cimites. i. vermes vltra modū feren-
tes. Poliantrū dicit quasi pollutū antrū. ppter ca-
dauera hoīm ibi sepulcorū. uel poliantrū interpretat
multitudo viroz. a polis qd̄ est plantas. et antros
qd̄ est viri. et scdm̄ hoc p̄p̄e dicit cimiteriū ppter mul-
titudinē hoīm ibi sepulcorū. Similit̄ et andropolis
qd̄ idē est. Sepulcrū dicit quasi sine pulsu q̄a q̄ ibi
sepeliē pulsu caret. uel est locus vbi ossa cōdunt̄.
Mansoleū dicitur est a quod q̄ dicitur est mansole⁹.
q̄ fuit diues et potēs. et ab arthemiā ei⁹ vxore. val-
de dilectus a deo qz eo defuncto ip̄a gliosū ei⁹ struxit
sepulcrū. qd̄ vocauit mansoleū a nomine viri sui. Exmte
igit mos moleuit ut q̄libz p̄iosa sepultura mansoleū

nūcupet. Dormitorū dicit a dormiendo q̄a ibi cor-
pora scōz quiescūt q̄ in dño dormiūt. Tumul⁹ quasi
tumēs tellus. qm̄ hoīe in tra sepulto tra aliq̄ntulū
eleuat. Monumentū dicit quia monet mētē cuiusli-
bet inspiciētis ut recorder qz cinis est et in cinerem
reuerteret. Ergastulū dicit ab erga qz est opus. ul-
ab erga qz est labor et sterion qz est staco. Ibi enī re-
quiescūt corpora eoz q̄ in dño moriunt̄. vñ beati
mortui q̄ in d. mo. amodo iā dicit illis sp̄em et c. Sar-
cophagus dicit a sarcos qz est caro et phagin qz est
comedē qz ibi caro comedē. i. cōsumit. Pyramis
dicit a pir qz est ignis. qz corpora igne cremata et
incinerata ibi rēcondebant̄. uel qz sicut ignis a lato
incipit et tendit in acutū sic et pyramis. Et est gen⁹
altissime sepulture. talē est rome i quo fuerūt cinēs
Iulij cesaris collocati. Et corrupto vocabulo vulga-
riter vocat̄ acis sancti petri que tñ iulia dicit debet.
silez pyramidē fieri fecit cesar. iux turonū. ppe ripā
ligeris et reduxit ibi cinēs cuiusdā militis amici sui
interfecti. Bustū uero a nomine cōtenti nomē traxit
cōtinentis. locus v̄z in q̄ busta siue humana corpora
sepeliēbant̄. Sorna dca est eo qz antiquis moris fuit
humana corpora rogo cōburē. et cinēs in trēs v̄rnis
collocatis suae. Spelūca qm̄ dicit duplex ut iā di-
c. Cimiteriū incitū habuisse dicit ab abrahā q̄ emit
agrū ab ebron in quo erat duplex spelūca. vbi ip̄e
sepultus est. et sara. plaac. et iacob. et adam et eua
propterea enī emit ut sibi et suis sepultura esset. Du-
plex spelūca ideo ibi erat qm̄ duo ibi sepeliēbant̄
cōngue. s. vir et vxor. uel i vna viri et altera mulieres
vel qz vñcūqz illic sepeliēdo duplex spelūca i mod⁹
cathedrē fiebat vñ dicit Ieronim⁹. Qd̄ tres priar-
che sepulti sūt in ciuitate ebron in spelūca duplici cū
tribz vxoribz suis. Sepeliēbant̄ aut q̄s sedentes. et
superior pars spelūce q̄ truncū capiebat a natibz sup̄.
dicebat vna spelūca. pars v̄do inferior q̄ capiebat
pedes. crura. et femora dicebat alia spelūca. Sane
nō debet passim omēs intra eccliam sepeliri. videt
enī qz loc⁹ sepulture nō prohit. Lucifer nāqz de celo
fuit p̄stratus. et adā de paradiso eiect⁹. et que loca
hīs meliora sūt. Itm̄ Joab in tabernaculo interfe-
ctus ē. et Job in sterquilinio triumphauit p̄mmo ob-
esse dicit si quis indign⁹. et peccōr in ecclia sepeliat̄.
Legit enī in dyalogo bti Greg. libro. iiii. c. lvi. Qd̄
cū qdā flagitiosus in ecclia beati faustini briciē. se-
pultus fuisset. eadē nocte beatus faustin⁹ apparuit cu-
stodi eiusdē ecclie. d. Dic ep̄o ut p̄ciat hinc carnes
ferentes q̄s hic posuit. alioqn̄ ip̄e die. xxx. morietur.
Custos timuit hec dicē ep̄o. et ep̄us die. xxx. subito
mortu⁹ ē. Legit etiā ibidē in c. lvi. De quodā alio
qui sepult⁹ fuit in ecclia qz cadauer ei⁹ postea inue-
tum est ex eccliam et limteamā r̄manserūt ilo co suo.
Et aug⁹. inquit. Quos peccata ḡuora deprimūt. si
in locis sacris sepelire se faciūt. restat ut de sua p̄sum-
ptiōe indicētur. qz eos sacra loca nō liberāt. s. culpa
remeritis accusat. Nullū ḡ corpus debet in ecclia
aut ppe altare vbi corp⁹ dñi et sanguis cōficiē sepe-
liri. nisi corpora scōz patrū q̄ dicunt̄ patrom. i. defen-
sores. qui meitis suis totā defendūt patriā. et ep̄i. et
abbates. et digni p̄sbiti. et laici sume s̄c̄tatis. s. h̄
cū et debet circa eccliaz sepeliri. puta i atrio. aut in
porticu. ā in exedris siue vltis ecclie exteri⁹ adhe-
rentibz. ā in cimiterio. dicit enī quidā qz loc⁹ xxx.

pedu circa ecclesiam debet ad hoc consecrari. alij vero
soli circueoz qua facit eps dedicas ecclesiaz ad hoc
sufficere dicunt. aug. dicit i libro de cura p mortuis
agenda m fi. Qd sepeliri apud mariz meorias i h
defuncto pdest. ut comendas cu etia m mrm patri
cimo affectus p illo supplicacois augeat. Antiqui
tus solebat homies in pprijs domibz sepeliri h ppter
cadaueru ferore statutu fuit ut ex ciuitate sepeliret
et quenda locu comuez scm ad hoc deputabat. No
biles vero sepeliebant sup mores t m medio mon
tium t m radicibz eoz t m pprijs pdijs. Cetm si qs
m obsidione interficiat nec possit cimiteriu haberi
sepeliat m loco vbi potest. Si vero negociator vel
pegrinus moriat m equore t fuerit tra vicina sepeli
atur ibi. q si portus remotus sit i aliq insula p mqua
sepeliat. Si aut tram no videat fiat ei tomacula de
lignis h habei possunt et piciat m mari. In cimite
rio aut xpianoz no msi xpian? baptizatus sepeliri
debet. nec tn omis. qm nullus i maleficio interfecit?
si maleficiu sit mortale peccatu. ut si sit interfectus i
adulterio. uel latrocinio. uel m ludis gentiliu. Et iteo
ubi qs inuenit mortuus ibi sepeliat ppter dubiu
cause mortis ei. Si vero qs subito moriat m ludis
cosuetis. ut m ludo pile sepeliri potest m cimiterio. q
nemi nocet mte debet. Sed quia mndialibz occupa
bat aut quida q sepeliri debet sine psalmis t sine
ceteis mortuoz obsequijs. Sed t h qs impetres aliu
m rixa uel tumultu m penites moriat. nec sacerdoti
petit. no debet sepeliri i cimiterio ut quida dicunt. nec
is q manu ppa morte sibi colciuit. Secus si vnu ad
tutela sui vel suoz ipellebat t alias m penitentia ma
nebat. Si vero no ppter aliquam manifestam causam
sed solo dei iudicio quis subito morit potest m cim
terio sepeliri. Iustus eni m qucuqz hora morit sala
uaf. pferri h dabit opa alicui licite ref. Defensor ius
sticie et pugnanti m plio iusto occisus cimiteriu et
officiu libere decedunt. interfecti tn m ecclesiaz non
portent. ne pauimentu sanguine polluat. h t h aliqs
redies de lupanari vel de aliq loco vbi fornicat? sit
m via occidat. uel aliq casu mofites moriat no se
peliet m comun cimiterio. t hoc h legitime pbari
potest eu fornicatu fuisse. nec constet eu postea con
fessum vel contritu fuisse. alioqn sepeliri debz. Rursus
mulier mories m partu no debz m ecclesia poni ut qda
dicunt. ne pauimentu ecclesie sanguine polluat. sed
ex ecclesiam ei dicat obsequiu. t m cimiterio sepeliat.
qd no placet. alioqn pena sibi verteret m culpa. Vn
licite m ecclesiam feret. ita tame q ecclesia a maculis cor
poris ne polluat. diligenter caueat. Partus tame de
ventre ipi? extract? mortuus t no baptizatus ex
cimiteriu sepeliat. Snt tame q dicunt q part? debz
vna cu muliere m cimiterio sepeliri. eo q pars vi
scep ee censet. Sane vir t vxor i eode sepulcro po
nen di sit exeplo abrahę t sare. vbi speale no elege
runt sepultura vn et thobias. Precepit filio ut cum
mater illi? copleuisset dies suos. locaret ea m eode
sepulcro cu eo. Item qlibet m sepulcro parentu tu
muladus e. msi ex deuocione alibi elegerit sepeliri
Cetm m delio Magutinen. Statutu est q suspensi
qui p suis peccatis pena extrema pfoluunt. ex q con
fessi sut vel cofiteri desiderauerunt. t comuicauerunt m
cimiterijs sepeliri possint. t oblacoes et misse fici p
eis. Qualit humanu corp? sepeliendu sit dicet m

8
vii pte sb t. de officio mortuoz. **De ecclesie dedicacone**
Ouia de ecclesia et altari m supioribz menco
facta est. sequens est ut aliq de illor dedica
cone sbiciamus dicetes. Primo vn co
secratio ecclesie ortu habuit. Secdo p qs Tercio quare
vno qlit ecclesia dedice? t qd significet ta ipa dedica
tio. q singla que m ea agunt. De officio vero festi
dedicacois ecclesie m. vii. pte dicet. **P**rmo igit
dicendu est vn dedicao ecclesie mciu habuit. Super
quo nondu est. q moyses dno papiete fecit templu.
et facit illud. cu mensa. t altari eius. t ereis vasis.
et vrensilibz ad diuinu cultu explendu. t non soluz
diuis pabz ea facit. veru etia sancti olei vnctone
dno iubente limuit. Legit eni domin? pcepisse ipi
moysi ut crisma coficeret q vngeret tabnaclm m de
dicaco t archa testameti. Salomo qz filius dauid
iubente dno pfectit templu cu altari. et reliq ad diui
num cultu pagendu aserauit sicut m libro regu ha
betur. Nabucho donosor etia rex vocauit oms sana
pas. optimates. t tyranos ad dedicaoem statue
auree qua fecerat. Iudei g sicut legit m burcardo
liij. c. Iudei loca m qbz dno sacrificabat diuinis ha
bebant supplicacombz consecrata. nec m alijs qz deo
dedicatis locis munera dno offerebant. Si igit illi q
vmbre legis tenebant h faciebant. qnto magis nos
quibz veritas patefacta e. et gratia t veritas p ihm
xpm data est. templa dno edificare et put melius
possum? ornare. atqz ea diuis pabz t sanctis vncto
mbz cu altaribz et vasis vstibz qz et reliqs ad diui
num cultu implendu vrensilibz deuote t solemniter ex
mstitucioe felis ipse. in. sacre debem? Rursus cu in
siria m ciuitate baruth iudei qnda imaginem crucifi
xi pedibz coculcarer. et latus ei? pforaret. mox inde
sanguis t aqua exiuit Iudei aut hoc viso mirati sut.
et infirmi eoz h sanguine delimiti ab omnibz infirmi
tatibz suis liberati sut ppter qd omes xpi fide susce
pta baptizati sut. t synagogas eoz m ecclesias conse
crauerunt. et inde mos moleuit ut ecclesie aseretur cu
prius tm altaria consecrarent. et ppter hoc etia mira
culu ordinauit ecclesia fici memoria dnice passionis
v. kal. decbris. et rome aserata e ecclesia m honore
saluatoris. vbi quedam ampulla cu illo sanguine res
natur. et solenne festu tunc agit. **S**ecdo nondu
est q solus potifex potest ecclesias et altaria dedicae.
qm gerit imaginem et figuram summi pontificis xpi spua
liter dedicatis. sine qno possum? m gratia stabilire
vn ipe ait sine me nichil potestis facere. Et ps. Nisi
dns edi. do te. Vn conciliu carthaginens. phibet hoc
face sacerdoti. nec potest h alicui inferioris ordis de
mandari. Sane ecclesia ut sacri edocent canones. de
dicanda no est nisi pus dotata sit. et ex licite acqui
sitis. Legit eni q du quida eps ecclesiaz de vris et
rapinis constructa aseret. vidit post alrae diabolū
stante m cathedra i habitu pontificali. qui dixit epo.
Cessa ecclesiam cosecre. ad mea eni iurisdictione per
tinet. cu sit ex vris et rapina facta. Episcopo vero
et clero tritis et mte fugientibz. diabolus otinuo ipaz
ecclesiam cu grandi strepitu destruxit. Rursus ecclesia
que p questu cupiditatis constructa est aserada no
est. et cui dos sufficiens assigna no est. t m q pagan?
vel infidelis sepult? est. donec inde fuerit electus t
ecclesia abrahę pus parietibz. vel tignis reconciliata.
ide etia est de excoicatio. Si vero mulier pugnans illic

sepulta sit. ea nō electa potest cōsecrari. licet partē baptizet? nō sit. quāq; qdā alit̄ scripserit sapiētes. et potest etiā cōsecrari dieb; dñicis et pñatis. et plures epī et plura altaria possunt simul ab eodē in vna ecclesia cōsecrari. **T**ercō dicendū est qre ecclesia deditur. et quidā ppter quicq; causas. Primo ut dicitur solus et eius ptas inde penitus expellat. vñ refert greḡ in dialogo li. iii. c. xxx. Qd cū quedā ecclesia arrianorū fidelib; reddita cōsecraret. et reliquie sci sebastiani et bte agathe illuc delate fuissent. pplius ibidē cōgregat. porci repente int̄ pedes huc illuc q; discurrē senserūt. q; fores eccleie repetēs a nullo viter potuit omesq; in amiracōez amouit. qd idē cō dñs ondit ut cūctis patefieret ut de loco eodē in mūdus habitator exiret. Sequenti aut no cte mgn? in eiusdē eccleie tectis strepit? factus est ac si in eis aliq; errādo discurrēt. Sed a vero nocte gñior sonus increuit. Tercia q; no cte tātus strepitus insonuit. ac si ois illa ecclesia a fundamētis fuisset euerſa. statiq; rēcessit. nec vltius apud illā antiq; hostis in quietudo apparuit. Secdo ut ad eā cōfugientes saluētur. put legi in canone greḡ. Et ob hoc ioab in tabernaculo fugit. et altaris cornua apprehendit. Tercio ut ibi oīes exaudiant. vñ in orōne ad missam dicit. Cōcede ut omes q; huc de peccatū duentur ex q; cūq; tribulacōne solacomis tue bñficia cōsequant. Sic etiā orauit salomō in tēpli dedicacōne. put legi in Re. viii. c. Rito ut ibi dō laudes soluant. put sibi de ecclesia dictū ē. Qñto ut ibi sacmēta ecclesiastica ministrant. Sñ et ipa ecclesia dicit tabnaclm quasi tabna dei. in q; sacramenta diuina continent. et ministrant. Qñto dicendū est q̄liter ecclesia cōsecrat. et qdē oib; de ecclesia electis solo diacono ibi remanēte recluso. eps cū clero an fores eccleie aquā nō sine sale benedicit et interī intrinsec? ardet. xñ. lumina ante. xñ. cruces in eccleie parietib; depictas. Postmodū vñ cō clero et p̄lo in sequenti ter circueundo eccleiaz extei? cū fastib; p̄lo pietes cū aqua iam bñdca aspgit. et q̄liter vice ad ianuā eccleie veniēs pcutit supliminare cum baculo pastorali. d. Tollite por. pñ. v. rē. Diaconus demt? rñdet. Quis est iste rex glie. Cui pontifex. dñs fortis rē. Tercia vero vice reserato ostio ingredit̄ pontifex eccleia cū paucis. ex mīstris. clero. et p̄lo foris manēte. d. Pax huic domui. et dicit letamas deinde in pauiēto. fiat crux de cinē et sabulo. vbi lris grecis et latinis totū scribit̄ alphabetū. et itē aliā aquā sanctificat cū sale et cinē et vino et altare cōsecrat. Deinde duodeci cruces in parietibus depictas crismate inungit. Sane q̄cūq; hic visibilis fuit dñs p̄ inuisibilem ututē in aia opat. que veri dei templū est. vbi fides facit fundamentū. spes eigit. caritas cōsumat. Ipa enī ecclesia catholica ex viuis lapidib; adunata dei templū est. qz multa templa vñ tēpli. qz vnus est dñs et vna fides. Domus igit̄ dedicanda ē aia sanctificanda. **E**t ē notandū q; cōsecracō duo efficit. nā ipaz eccleiaz materialē dō appropriat. et nāz scz tam eccleie q; fidelis aie cōsacōnez insinuat. dom? nāq; nō cōsecrata ē sicut puella viro alicui destinata. non tñ dotata nec inrimoniali cōmercō in vñione carnis vñta. Sed in cōsecracōe tota et tñst in p̄p̄iā ihu et sp̄saz. quaz sacrilegiū est p̄ adulteriū vltē? violari. desinit enim lupanar esse demonū. ut p̄z in cōsecracōne illi? tēpli

q; antea pantheon vocabat. Primo ita q; dicendū est de aque bñdictōne sup quo dñs dicit. Nisi q; renatus fuerit ex aq; et spū sancto nō intrabit in regnū celoz. Aqua enī q; lauadis corpib; ydonea ē. tāta diuinitus ututē accipe meruit. q; sicut corpa lauat a sordib; ita et aias mūdāt a peccis. Manifestū quidē est q; hec aqua cui? asphione ecclesia cōsecrat baptisimū significat. qz qdāmmō ipa ecclesia baptizat. Ipa vñ ecclesia illa vñq; eccleiaz delict. que in ea cōtinet scz fidelū multitudiez. vñ etiā ecclesia vocat eo q; ecclesia cōtineat. cōtines vñ p̄cōtento. Querendū aut est qre huic aque sal admisceat. cū saluator n̄ de baptismo loquēs nullā de sale fecit mencōez. Non enī dixit. Nisi q; renat? fuerit ex aqua salua. nē sale mixta. uel aliqd huiusmōi. Sed dixit. Nisi q; renat? fuerit ex aqua et spū sancto rē. Et idē ipm de oleo et crismate quē potest. Sed nōnd q; sal i diuio eloq; sepe p̄ sapia ponit. Iux illd. Sermo vester sit sal conditus. Et dñs inquit discipulis. Habete sal in vob et pacē int̄ vos. Itēq; Vos estis sal tre q; si sal infatuatū fuerit in q; condiet. Hinc etiā est q; scdm legē nulla hostia sine sale offerebat. s; in omī sacrificio ponebat. Ex q; omib; dñcī? q; sal p̄ sapientia ponit. Est enī sapientia cōdimentū oim ututū. sicut sal oim ciboz. Hinc ē q; null? baptizat. p̄sal? sale cibet. etiā infantes. ut qd actu hre nō possunt habēat saltē figtione sacramenti. nec sine sale bñdicat aqua. De alterius aque bñdictōne in sequenti tractatu dicet. Trina aut intelus et exteri? cū p̄lo ex aq; bñdca asphio. trina baptizandi immethonē significat. et sit p̄p̄t tria. Primo p̄p̄t demonū expulsiōe. Nāq; bñdicta p̄p̄t de sui ututē h; dñs expellē. Sñ in exorcismo ei? dñt ut fiat aq; exorcisata ad effugandā omēz inimici potestare. et ipm inimicū eradicāe rē. Secdo p̄p̄t ipi? eccleie purgacōez et expiacōez. omīa namq; hēc trena p̄pter peccm corrupta sūt et fedata. Hinc etiā ē q; in lege omīa pene mūdabant per aquam. Tercō p̄pter rē mouendā omēz maledictōez et introducendā bñdictōez. ita enī ab initio cū fructu suo maledictōem accepit. eo q; ex eius fructu deceptō facta fuit. Aqua vero nulli maledictōm sibi acuit. Hinc est q; dñs piscē cōmedit s; carnē non legi nōmīati cōmedisse nisi de agno paschali. et hoc p̄p̄t legis p̄ceptū in exemplū. s; abstīmedi aliq; a licitis. et aliq; eadē cōmedēdi. **R**ursus asphio i circuitu facta figt. q; dñs curā suoz habēs mittit angelū suū in circuitu tēmetiū se. Trina vñ rñsonia que interī decantant. est hilaritas triū ordinū fidei suscipientū. s; noe daniel et iob. Et qm ad hāc inuocacōnem grā fidei. spei. et caritatis infundit. Ideo ad pedem. et ad mediū. et ad partē pietis supiorē aspgit. De interiori etiā asphione ita dicet. De ututē p̄lo in sequenti t. dicet. **T**riplex vero circuit? quē eps aspgendo facit. triplice circuitū quē xps fecit p̄p̄t eccleie sanctificacōez delict. Prim? fuit quo venit de celo in mūdū. Secdo quo de mūdo descendit i limbū. Tercius quo de limbo rediens et resurgēs ascendit in celū. Triplex q; circuit? ostendit q; ecclesia illa ad honore trinitatis dedicat. Ostendit etiā triplicem statū saluandoz de ecclesia. qui sūt uirgines. cōmētes. et cōiugati. qd etiā disposicō ipi? eccleie materialis ostendit put sub n. de ecclesia dcm est. Porro trina ad suplimināe hostij p̄cussio signat triplex ius qd xps

habet in ecclesia sua. propter quod sibi debet aperiri. Est enim
sua creatio. redemptio. et glorificatio. promissione
Nam pontifex christi. uirga eius potestate figurat. Rursus
per triplicem percussione ianue cum uirga pastoralis predi-
catio euangelica intelligitur. Quid enim est uirga pas-
toralis nisi homo diuinus. Iuxta illud psalme. Percutiet
terra uirga. id est. hominem oris sui. Virga igitur ianuam
percutit. est aures audientium predicacionis uoce pulsare.
Aures enim porte sunt per quas ad corda audientium sancte
predicacionis uerba introducimus. unde psalmus. Qui exaltas
me de portis mortis ut annunciem omnes laudes tuas
in portis filie syon. Quid enim sunt porte filie syon nisi
aures et auditus fidelium. Tercio triplex cum uirga per-
cussio. et ianuam apertio significat. quod per predicacionem pa-
storum infideles ueniunt ad fidei consensum. Per illam enim
porte iusticie aperimus. et illas ingressi fidei confitemur.
unde psalmus. Aperte michi portas iusticie et ingressus in
eas confitebor domino. Hec porta domini iusti intrabunt per
eam. Percutit igitur episcopus in supraliminari. id est. iacobis dices.
Supple o vos principes id est demones. seu potius ho-
mines. tollite. id est. auferte portas. id est. ignorantia. uias. id est.
a cordibus uestris. Interrogatio uero diaconi melius resp-
detur in persona populi. Quis est iste rex glorie et ignorantia
populi nescientis quod est qui debet intrare. Apertio hostii
euacuatio est peccati. Recte ergo episcopus ter percutit. quod nu-
merus iste notissimus est. et sanctissimus est. et in omni dedi-
cacione episcopus ter ianuam percutit debet. quod sine inuoca-
tione trinitatis nullum sit in ecclesia sacramentum. Trima
uero perclamatio tollite portas. id est. significat triplicem christi
potestatem. uel quam habet in celo. in mundo et in inferno
unde in primo ascehois dicitur. Sed trima rerum machina est
lestum terrestrium et infernorum condita flectat genua in sa-
bda. **C**onsequenter hostio aperto intrat episcopus. ad nonum
quod si debite utatur officio non ei resistere potest. Iuxta
illud. Domine quod resistet poteratui tuo. Ingreditur autem
cum duobus uel tribus. ut i ore duorum uel trium testium stet
omne delictacionis uerbum. Vel quod paucis personis dominus se
transfigurans per ecclesiam oratur. Et ingrediens dicit. Pax
huic domui et omnibus habitantibus in ea. quod christus mundum
ingrediens pacem intulit deum et hominibus fecit. Venit enim ut
nos deo per reconciliaret. Post hoc dum de letitia perstat
orat per sacrificacionem domus. Nam et christus humiliatus
ante passionem per discipulis et creditis omnibus orabat
dicens. Patris sanctifica eos in nomine tuo. Postquam uero
surrexit sine salutacione. quoniam non dicit dominus uobiscum. cum
ecclesia nondum sit quasi baptizata. et quasi catechumeni tamen sunt
non sunt digni ut eis fiat applausus. cum nudum sint san-
ctificati. est tamen per eis orandum. Clerus clamans et
letantia cunctis apostolos intrat. qui per ecclesiam et animarum san-
ctificacione ad deum intcedebat. In pauiamento ecclesie
scribitur alphabetum hoc modo. sit enim crux de cinere et sa-
bulo ex trisuerso ecclesie. super quam cruce puluere scri-
bitur alphabetum in modo crucis. litteris grecis. et latinis.
non autem hebraicis quod iudei recesserunt a fide et scribitur
cum baculo pastorali. Sane alphabetum super cruce septem
tria notat. Primo quod de scriptura ex grecis et latinis
litteris in modo crucis facta notat diuinationem seu uin-
tionem in fide utriusque populi iudei uel et gentilis per cruce
christi facta. Iuxta illud iacob cancellans manibus filijs
benedixit. Ipse uero cruce sine usus ex trisuerso ecclesie
ductus. uel unus a sinistro angulo orientis in dextrum
occidentis. et alia a dextro orientis in sinistrum occidentis.
significat quod populus ille qui prius erat dexter factus est

sinister. et qui erat in capite factus est in cauda. et econ-
uerso. et hoc propter crucis uirtute. Christus enim ab oriente tra-
iens reliquit iudeos in sinistra. quod infideles. et uenit
ad gentes quibus licet in occidentem fuissent dat esse in
dextra et tandem a gentibus in dextera orientis positus uisi-
tabit iudeos in sinistro angulo occidentis quod constat
deletores esse quod prius inuenit gentes. Ideo autem in ob-
liquum et in modum crucis et non indirectum hec littere scri-
buntur. quod ad hanc sanctam intelligentiam peruenire non uol-
uit quod crucis misterium non recipit. et christi procedendo passio-
nem non se credit esse saluandum. In malivolam animam non
introbuit sapientia. et ubi christus fundamentum non est supe-
dificari non potest. Secundo scriptum alphabetum notat pa-
ginas utriusque testamenti quod per cruce christi ad impletum
est. In passione namque eius. uelut templi scissus est. quod
tunc scripture aperte sunt. et reuelata sunt facta scriptorum. Un-
de ipse moriens dixit. Consumatum est. In hijs quod paucis
litteris omnis scientia continetur. et tunc crux ex trisuerso ducit
quam unum testamentum in alio continetur. rota enim erat in ro-
ta. Tercio notat articulos fidei. Ecclesie enim pauimen-
tum est nostre fidei fundamentum. Elementa ibi scripta sunt
fidei articuli. quibus rudes atque neophyti in utroque populo
in ecclesia erudiuntur. qui se debent puluere et cinere re-
putare. Iuxta illud quod dixit abraham. gen. xvij. Loquar
ad dominum meum cum sum pulvis et cinis. Scriptura ergo al-
phabetum in pauiamento est simplex doctrina fidei i cor-
de humano. Cambuca seu baculus quo alphabetum
scribitur monstrat apostolorum doctrinam uel doctorum misterium
quo facta est conuersio gentium. et perficienda iudeorum.
Consequenter episcopus ad altare accedens incipit istas. deus
in adiutorem meum. quod tunc demum incipit quod est in hoc officio
principale. Et dicit. Dominus gloria patri et re. quod hec benedictio fit
ad exhibendam gloriam trinitati. non tamen deus alleluia putat
in sequenti. dicitur. et dicitur altare. In qua quidam conse-
cracione alia aqua benedicitur. putat in sequenti. t. dicitur. ex
qua postquam altare septies aspersum fuit. aspergitur etiam ter
inferius tota ecclesia sic prius absque aliquo differencia ma-
iorum lapidum uel minorum. quoniam apud deum non est acceptio
personarum ideo interius ad nonum quod exterior abluco sine
interiori nil prodest. Ideo ter. quoniam ut promissum est
asphio illa significat asphonem et mudacionem baptismi. quod
dat benedictionem trinitatis. Iuxta illud. Ite docete omnes
gentes baptizantes eos in nomine patris. et filii. et spiritus sancti. quod enim ecclesia
non potest in aqua immergi sicut immergitur baptizans
Rursus aspergitur procedendo ab oriente in occidentem.
et per medium semel in forma crucis. quod christus tota in uita
aut omnes gentes baptizari precepit in nomine trinitatis
Cui baptismi tribuit efficaciam in misterio passionis
incipiens a iudeis de quibus ortus est. et residuum aque
ad basim altaris fundit. putat in sequenti. t. dicitur.
Quidam tamen aliam aquam non benedicunt. sed cum prius benedicta
totum officium implet. Interi autem cantat chorus psalmum
illum. Exurgat deus et dissipet inimicos eius. Et illum. Qui habitat
in adiutorem. re. In quibus fit mentio de ecclesia et eius conse-
cracione ut patet ibi. Qui habitare facit unus moris in
domo. Episcopus uero dicit. Domus mea domus orationis uoca-
bitur. Quia eius officium est facere ut ecclesia domus dei
sit non negociacionis. **S**ane crismato altari. xij. cru-
ces in pietibus ecclesie depicte crismantur. Depinguntur
autem ipse cruce. Primo propter demonum terrore. ut scilicet de-
mones qui inde expulsi sunt uideres signum crucis ter-
reantur. et allic ingredi non presumant. Secundo propter triumphum

ostensione. Cruces namque sunt vexilla christi et signa triumphi sui. Merito ergo ut ostendatur quod locus ille christi domino subiungatur est ibidem cruces depinguntur nam et apud imperialem magnificentiam obstruat ut aliqui civitates sibi tradita imperiale vexillum in ea erigant. Et in huiusmodi figuracione dicitur. gen. xxviii. Quod iacob lapidem quem supposuerat capiti suo erexit in titulum in titulum precomiale. memoriale. et triumphale. Tercio ut earum inspectores christi passionem qua sua ecclesiarum consecravit et passionis fide ad memoriam reducat unde in canonicis Pone me ut signaculum super brachium tuum. Duo decem vero luminaria ante cruces ipsas posita significat. xii. apostolos. qui per fide crucifixi totum mundum illuminaverunt. et quorum doctrina tenebre fugare sunt unde dicit beatus bernhardus. Tota prophetia vera est in fide crucifixi Et apostolus. Nichil me iudico scire nisi iesum christum et hunc crucifixum. Cruces igitur per quatuor ecclesie parietes illuminant et crismate mungunt. quoniam apostoli crucis misterium predicantes. fide passionis christi quatuor mundi climata illuminaverunt ad cognitionem. inflammarunt ad amorem. vixerunt ad conscientie motum. quod per oleum. et ad bonam famam odorem. quod per balsamum designant. Adhuc post crismacionem altaris ipsum altare et ecclesia ornantur. lampades accenduntur. et missa in qua pontifex alijs vestibus utitur quod fuerit in asphione vultus. put in sequenti dicitur. Postremo non est quod ecclesia de in sanguine alicuius consecratur unde secundum pelagium et nicolaum ipsa in martirio apostolorum petri et pauli ecclesia romana consecrata est Consecratur itaque ecclesia ut premissum est. et altare put in in sequenti. et cimiterium ac alia put sub terra de consecrationibus dicitur. Et quicquid legatur in veteri testamento templum ter fuisse consecratum. Primo in septembri. Secundo in marcio sibi vario. Tercio in decembri sub iuda machabeo. Ecclesia tamen semel consecrata non est iterum consecranda nisi fuerit exsecrata. quod contingit. Primo si fuerit abusta. ita ut parietes omnes vel eorum maior pars fuerit destructa. leuitic. xxiii. prope finem. Si enim solummodo tectum vel aliquod pars pietatibus integris manentibus vel saltem in modica parte destructis robusta fuerit reconsecranda non est. Secundo si tota ecclesia a eius maior pars similiter funditur corrueit. et ex toto fuit ex eis de fuit ex alijs fuerit lapidibus reparata. Consecratio etenim ecclesie maxime in exteriori vinctione. et in lapidum coniunctione et dispositione consistit. Si vero non sit sed successiue pietates omnes tuerint et repati fuerint eadem censetur ecclesia itaque non reconsecranda sed duntaxat cum aqua exorcizata et missa solemnitate est reconcilianda. quicquid ea reconsecranda quod scripserit sapientes. Tercio reconsecranda est ecclesia si dubium sit utrum aliqui fuerit consecrata. eo quod super hoc nulla sculptura nullusque etiam vinctus testis de visu vel etiam de auditu quod ut quidam dicunt sufficeret extaret. Altare quod semel consecratum reconsecrari non est. nisi illud exerceat contingat. quod sit primo si mensa. et superior tabula in qua sit principaliter consecratio mota. vel in sui forma mutata. vel enormiter puta vltra medietatem fracta sit. Enormitas tamen huiusmodi iure usque ad episcopi arbitrium referri. Itaque maxime est si tota altaris structura mota. et repata fuerit. ecclesia tamen propter altaris vel structure motionem vel fractionem reconsecranda non est. quia alia est altaris consecratio. et alia ecclesie. Sic econverso si ecclesia totaliter destructa altare non leditur ecclesia ipsa repata solus. et non altare reconsecratur. quous tunc decem sit illud aqua exorcizata lauat

Consecratio tamen maiori altari nichilominus alia minor altaria ecclesie consecranda sunt. quous quidem dixerit sufficere in illius consecratione alia digito demonstrari. Si vero altare modicum exterius patitur lesionem non ob hoc est reconsecrandum. Secundo reconsecratur altare si altaris sigillum. prius lapis cum quo sepulcrum fuit foramen in quo relique reconducuntur clauduntur seu sigillat motu aut fractum sit. Et sit foramen ipsum quous in summitate stipitis. et tunc quous aliud sigillum non apponitur. si principalis mensa supposita loco sigilli habet. Quous vero sit in parte posteriori. et quous in anteriori. In quo etiam foramen in testimonium consecrationis. caute includi solet linte consecratis episcopi. ceteros nomen eius. et aliorum episcoporum in consecratione principum. et in eius sancti honore consecratur altare et etiam ipsa ecclesia. quoniam simul consecratur utriusque. annus quo et die consecrationis. Tercio reconsecratur altare si iunctura quod sigillum foramen vel etiam quous mensa stipitis ubi aliud sigillum quous mensa ipsa non est adheret mota. vel aliquis ex lapidibus ipsius iuncture seu stipitis mensa vel sigillum ragens motus vel fractus sit. in duntaxat etiam sigilli et foraminis atque mese et stipitis seu structure inferioris precipue consecratio intelligitur. Quarto reconsecratur altare si ei vel coniunctio mensa. et structure inferioris tamen fiat augmentum quod pristina forma amittat. quoniam forma est esse rei. propter modicum tamen additamentum non exsecratur. Sed tunc sacrum trahit ad senon sacrum. dum tamen coniunctio mese et structure inferioris non multum immutetur. Quinto altare si ecclesia propter dubium reconsecratur. Sexto altare vaticum si lapis de ligno in quo insertus est. quod quous ammo sigillum ruitat remoueat. et in eodem vel in alio ligno iterum reponatur. non nulli reconsecranda. alij vero solum reconsecranda aut amant. Quous autem illud sepe iussu episcopi de loco ad locum transferatur. et per viam portetur propter quod portatile vel vaticum appellatur non tamen ob hoc reconsecratur a reconciliatur. Quid si calix consecratur. deauratur nunquid est reconsecranda. Et videtur quod sic. quoniam nouus calix esse videtur. Nouum enim opus videtur. facit qui pristina opis faciem immutat et reficit qui rei iam facte remedium facit. huiusmodi consecratio in superficie consistit. Et hinc est quod ecclesie muris destructis reconsecranda esse prelixi. Contrarium tamen verum est. quod nec propter murorum dealbacionem aut propter picturam aut propter modicum additamentum ecclesia reconsecranda est ut iam dixi. Cum enim propter huiusmodi calicis forma non mutetur. id est calix manet. quare reconsecranda non est. sic et ecclesiam repata. quoniam eadem manet reconsecranda non est premissum est. Si vero forma potius immutetur secus esset. quoniam forma dat esse rei ut dixi. honestum tamen est quod propter pollutam manum tractum. tamen propter prophetane materie appositionem calix aqua exorcizata lauetur priusquam ibi sacrificium corporis et sanguinis domini immoletur. Premisso de consecratione aliquod de reconciliacione dicemus. Circa quod non est quod templum spiritale quod est homo quous polluitur. Unde in leuitico. xiii. Si quod fluxum sanguinis patitur immundus est et idem in muliere fluxum sanguinis menstrui vel alterius patiente ut ibidem in. c. x. v. Et ite ibi polluitur ecclesiam ingredi prohibetur. donec aqua lauetur et purificetur. Et numeri. xliii. c. Qui cadauer mortui tetigerit immundus est unde aspsit aquam et sic mundabitur. Et propheta. Asperges me domine domine. et materiale etiam templum quod est ecclesia testante propheta gregorio et leuitico. c. x. v. polluitur. unde propheta. Polluerunt templum sanctum tuum. Et hoc simili. hodie aqua lauat

et reconciliat. Sit enim reconciliatio cum missae celebratione
et aque cum vino sale et cinere solenniter benedictae asphione
Nempe per sale discretio. per aqua populi. per vinum diuinitas.
per cinere passionis christi memoria per vinum aque immen-
situm vniuersitatis et humanitatis significat. Nec ergo
similiter ponuntur ad nonandum quod populi discretio memoria passi-
onis christi mudat? christo adunat. Sit etiam per episcopum tamen.
si sit ecclesia consecrata. et quacumque ipso alteri coepiscopum possit
simul totum. scilicet. aque benedictione et reconciliacione vel solu
aque benedictione vel etiam tantum reconciliacione a qua prius
per ipsum benedicta mittit. Simpliciter tamen sacerdoti neutrum
mittit. nisi forte hoc ex privilegio sibi competat specie-
li. Si vero ecclesia consecrata non sit debet statim secundum consue-
tudo. Gregorius. ix. aqua exorcizata lauari. quod locorum qui
dam fieri posse astruit in illis tamen episcopum per simplicem sacerdotem
tem. cum fieri habeat cum aqua exorcizata quod fieri potest
per quolibet sacerdotem. Nonnulli vero eximie auctoritatis
pater scripterunt. quod et tunc est hoc duxat per episcopum fieri
nec per sacerdotem posse mitti. nam canones aqua exorci-
zatum vocat aqua cum vino et cinere solenniter benedicta.
quod quidem verum est de ecclesia non consecrata ad consecrandum
tamen deo dedicata. Secus enim est in simplici oratorio
quod nec sacerdos nec religiosus locus est. ut puta quod unus
quisque per velle ubi placet ordinat saltem ad orandum.
licet forte non sine diocesani licentia ad celebrandum et
pro velle ad alium usum deputat locum ipsum. Est autem
ecclesia reconcilianda in premissis canone. Item propter adul-
terium ibi commissum. et propter fornicaciones. et generaliter
cuiuscumque semine scilicet maris et femine. clerici vel laici. he-
retici vel pagani. naturaliter siue innaturaliter. studiosi
et peccandi libidine ibi emissio fuerit polluta. etiam si
vir ibi uxorem cognoscat. quoniam licet talis concubitus sit
aliquis legitimus et concessus. non tamen quolibet tempe-
stue loco. quacumque multi in hoc contrarium sentiant sapientes
Secus autem esse dicimus. si quis forte ibi in somnis polluta-
tur. Nam tunc animus magis pertulisse quam fecisse dolen-
dus est. et etiam in cuiuscumque bruti animalis semine ibi
emisso cum ratione careat neque peccet. Reconciliatur etiam
propter homicidium. siue cum sanguis effusione siue sine
quocumque modo studioso commissum. et etiam contra homicidium
propter quolibet violentam et iniuriosam humani sangui-
nis effusione. siue ex vulnere. siue absque vulnere ex
naso vel ore. nam in veteri testamento. leuiticus. xiiii. et xv.
c. Prohibitum fuit sanguinem in templum fundi et semine
emittere. et talia agerem et per attetum illud ingredi. Si
autem absque violentia vel iniuria ex naso vel ore vel cicat-
rice vel iniectione. aut etiam ex emorropidis. vel me-
strua vel aliter naturaliter in ecclesia fluxerit. a forte ludo
vel casu fortuito elicit. aut si quocumque animal ibi occidi-
tur. vel quis subito per se ibi morietur. a lapide. vel ligno
cadere aut fulgure occiderit propter hec quidam et filia
non reconciliatur. nec etiam si alibi vulnerat. ad ecclesiam
confugiens illic sanguinem multo effuso morietur. quoniam tunc
non fuit homicidium in ecclesia perpetratum. Si vero ecclesiam
in ecclesia vulnerat. ex morietur. vel etiam ex sanguine ex
vulnere fluxit secus est. etiam si intra ecclesiam ex vulnere
sanguis mittere fluxerit. quoniam ictus vulnerum attenditur.
sed et si super tectum ecclesie sanguis effunditur. aut semine
humanum emittit quia per hoc ex ecclesiam mittitur non
reconciliatur. Ceterum si furtum aut rapina in ecclesia com-
mittitur de consuetudine que in libris attenditur reconciliatur.
Ideoque in quilibet violentia absque sanguinis effusione ibi
commissa fieri debet quidam affirmat. cum illa fornicationem

equiparetur in iure. ut si ad eam confugiens in te per viole-
tiam etrahatur vel ibi effraccio committatur. vel etiam si propter
sanguinis effusionem rixa tumultuose agatur. vel si quis
fracto osse vel liuore secuto absque sanguine ibi gemit
verbere. vel ad mortem. vel ad mutilacionem ibi perueniat
liter condemnatus in te exheret. ut ad locum executionis
ducat. Sed cum casus isti non sint in iure expressi necesse
non est ecclesiam per episcopum solenniter reconciliari honestum tamen
fore putamus per sacerdotem cum aqua exorcizata episcopum iussu
lauari. Idemque dicendum videtur si ecclesia diu absque tecto
et ianuis plena forte letitie aliusque spurcicijs animalibus
et naturali hominum vniuersi quod diuisorum locum passim patuit.
nec esset forte malum eam in tali casu solenniter per episcopum reconcili-
ari. Si autem aliquis ex ecclesia occisus. mox infra ecclesiam
inferretur. occisor vero vel alius mortuum fore non credens
copi adhuc calido plagam infligit ex qua sanguis fluxit
reconcilianda est. tunc propter horrorem et abominationem. tunc propter
violentiam et peccandi voluntatem. quis enim homo mor-
tuum non sit homo humanus? tamen sanguis eius per violentiam
est ibi effusus nam et ipsi cadaueri violentia horrorem et ini-
uria irrogant. Secus autem est si naturaliter mortuus
in corpore obsequium et honorem in ecclesia de menter vel
emiserit. ut forte per ibi et per alibi sepeliatur. Re-
conciliatur etiam ecclesia in qua infidelis vel etiam publice exco-
municatus sepultus est. et tunc parietes sunt abradendi. Sa-
ne in premissis casibus in quibus ecclesia reconciliatur requiritur
ut factum reconciliacionem inducens publicum saltem per fa-
mam existat. scandalum enim et horrorem atque abominationem
de turpitudine et peccato atque violentia in sacro loco siue
in ecclesia commissis. ubi delictorum venia postulat ubi
esse debet tutela refugii ubi immolatur salutis hostia
pro peccatis. leuiticus. xiiii. c. Vbi etiam confugiens sal-
uatur et deo laudes exsoluit reconciliacionem inducit.
et etiam propositum et voluntas morietur ibi peccatis. Si vero
occultum sit reconciliari necesse non est. quoniam ecclesia cum sancta
sit conquinari non potest. immo ipsius loci sanctitas
infamia loci abolitur. quis in hoc quidam contrarium sentiant
ut saltem occulte ita ut delinquentes non perdat sit reconcili-
anda. sit tamen reconciliacio ad exemplum et terrorem ut videtur
ecclesiarum quod in nullo peccauit propter peccatum alterius la-
uari et purificari existimet quantum propter suorum delictorum
expiacionem sit laborandum. Cimiterium quoque in quo pa-
ganus vel excoicatus sepultus est reconciliandum est.
ossibus tamen sepultis si ab ossibus fidelium discerni potuerint
in te prius abiectis reconciliatur. Etiam in premissis casibus
in quibus ecclesia reconciliatur. cimiterium enim eiusdem privile-
gii quibus et ecclesia gaudet. put sub tecto de vincto debet dici.
Nam ex quo benedictum est sacerdos locus est. et reconciliatur per
episcopum sicut ecclesia per asphionem aque solenniter cum vino
et cinere benedico. Illud autem nonandum est quod in quocumque pre-
ecclesie vel cimiterii violentia vel pollucio committatur
vtriusque et etiam quilibet eorum partes propter conexitatem vio-
lente intelliguntur si hoc die in pre correctum est per dominum
bonifacium de. d. c. in vi. li. Et si enim consecrationes
ecclesie altaris. et cimiterii. sint diuise. omnium tamen vna et
eadem est emunitas que non est ad altum eorum tantum vel
ad alterius angulum restringenda. Quod verum si ecclesia
et cimiterium sunt diuisa. Si enim vnum a reliquo distet
bene potest vnum sine reliquo violari. Si igitur altero eorum
violato seu polluto etiam aliud violatum et pollutum est pa-
racoe. Altero tamen eorum reconciliato vtriusque intelligitur
reconciliatum. quoniam nichil tam naturale est quam vnumquodque
eo genere dissolui quo ligatum est. et par est vis ligandi

atq; soluendi. et sic violato ul' polluto cunctis sufficit
ecclesia reconciliari. Nonnulli tamen simplicit' asseuerant
p'm' violatoz neq; quaz alter violat. et p' seque's
q'dlibz eoz debere specialit' reconciliai. quibz tñ pontifi-
calis libri obuiat auctoritas. in qua specialis forma
reconciliatiois cunctis nō habet. **¶** Deniq; si ecclesia
vel cunctis. aut aliud q'dcūq; per ep'm excoicatu
cōsecrat' seu benedicat' talia reconciliacoe non egēt
qm sacramēta a tlibz in forma eccleie collocata vera
quidē sūt ut dicet in p'hemio. iij. p'is. **¶** Sed cū
hic p'missū ē excoicati funus cunctis et eccleiaz p'phas
net multo q'dēz magis exteiora sacramēta et benedic-
tiones que p' man' et os excoicati tñsūt et p'ficiūt
quātū ad eoz meita p'inet etiamari et cora deo fete-
ritur. iteo honestū est q' reconciliat' p'iusquā fide-
les talibz sacris vtant' prout sacroz canonū lectio
et docet euidenter. Aut enī dñs per p'phas. Maledicā
benedicētibz vestris. **De altaris consecratione**

Non solum ecclesia v' etia altare cōsecrat'
et hoc p'pter tria. **¶** Primo ad sacramētū
deo ibi offerēduz. gen. viij. Edificauit
noe altare dño. et tollens de cūctis volubz et pecoribz
mundis obtulit sup altare. Hoc aut sacramētū ē corp'
et sanguis xpi q'd in mēdiā passionis dñice imola-
t' iux illd. Hoc facite in meā cōmēdationē. **¶** Secūdo
ad nomē dei ibi inuocādū. Sōn gen. xij. Edifica-
uit abraham altare deo qui apparuit ei et inuocauit
ibi nomē dñi. Hoc aut inuocatio que fit sup altare
p'pe dicē missa. **¶** Tercio ad cantādū. Eccl. xlvij.
Dedit illi dñs inimicos potētiam et stare fecit contra
altare cantōes. et in sono eoz fecit dulces modulos

Sane hoc modo et ordine cōsecratio altaris fit. In
p'p'mis nāq; p'ntefex incipit. Deus in adiutoriu meuz
intēte postmodū bñdicat aquā. tēte in iij. conubz al-
tatis d'figurat q'tuor crucez cū aqua benedicta. Cō-
sequēter circuit altare sepeies et sepeies mēfaz altaris
cum aspersione de p'sopo aqua bñdicta aspergit. Ecclia
quoq; itēz aspergit. et aque r'fidm ad basim altaris
fundit. Deinde in q'tuor agulis sepulcri in q' eliquē
reco'di debent q'tuor cū crismate sūt crucez. et ponūt
reliquie in capsella cum tribz granis thuris. et sic
reco'dunt in sepulcro. Deinde supposit' eis tabula cū
signo crucis facte in medio d'firmata. postmodum
lapis qui mensa d' sup altare adaptat' et adaptat'
ungit' cū oleo in quibz locis. et eorū modo mungit'
postea crismate sicut de oleo dictū est. Confirmat'
etia altare in frōte cruce crismatis et adole't mēfaz
in quibz locis. Post hoc altare regit' et mūdīs p'ams
induit. et demū sup illud sacrificiū celebrat'. **¶** Ne
seriat' singula p'missa p'sequam'. **¶** Primo igitur
notandū est q'd altare crismatis vñctione et bñdictioe
interueniente cōsecrat' et lapidez solū. Sōn pontifex
stas incipit. De' in adiut. m. m're. q' ipe dñs ait sine
me nichil potestis facē et quia h'c dedicatio signi-
cat baptizandos qui p'cepta fide ad pūgnam se p'parant
et qui adhuc sūt m'ter suspiciā et in certa misericordie
d'stituti. Ideo non dicēt' alla. Qui enim baptizati nō
sūt laudibz āgeloz digni nō sūt. Sōn thobie penitio.
Et in plateis ei' alla cantabit'. Post cōpletā vero
eccleie vel altaris cōsecratioez cantat' alla. qm exclusa
demonū fantasia de' ibi laudabit'. Nam et xpus ad
aram crucis accedēs ad tñtatis gliaz manifestādū
mortē soluit. sed alla dūtaxat p' resurrectōez cātavit

Secūdo cū aque bñdictione notādū est. q' hui'
aq' excoicatio fit ad affugādū m'te inimicū. **¶** In
qua bñdictione q'tuor necia sūt vidēz aqua vinū
sal et cinis. Et hoc p'pter tria. **¶** Primo qm q'tuor sūt
que inimicū expellūt. Prīmū est lacrimaz effusio q'
p' aquā. Secūdu est spūalis exultatio q' per vinū.
Tercū matura discretio q' p' sal. Quartū p'funda
huilitas q' per cinerē significat'. Aqua igit' est p'nia.
vinū mētis exultatio. sal sapiētia sicut in p'cedēti. a.
pbatū ē. Cinis penitētie huilitas. Sōn de minimis
dicē. quia rex ipse surrexit de solio suo. et indutus
ē sacco. et sedit in cinē. Hinc et dauid inquit. Quia
cinerem tāquāz panē māducabaz et c. Hinc et abra-
ham. Loquar m'q' ad dñm meū cum sim puluis et
cinis. **¶** Secūdo modo aqua ē p'p'us seu hūanitas.
q' aque multe p'p'li multi. vinū veritas. sal doct'ina
diuine legis. q' est sal feteris. Cinis qui consumat
memoriā dñice passionis vinū aq' mixtū xps deus
et hō. Per fide enī dñice passiois q' doct'ina diuine
legis habet'. Popul' p' aquā signat' p' fidei vñōz
cōiūgiē capiti suo deo et homin'. **¶** Tercio modo
potest dici q' h'c aqua benedicta spm scm significat'.
sine cui' flatione nichil vñquā sanctificat'. et sine
cui' grā nō fit ēmissio peccatoz. Qd spūs scūs aq'
vñcet ipa veritas ostendit dicēs. Qui credit in me
flumina de v'tre eius fluent aque viue. q'd euāge-
lista exponēs dixit. Hoc aut dixit de spū scō quem
acceptū erat credētes in eū. Et nō ordinē sacramēti
exteius aq' m'teius spū ecclia cōsecrat'. Hoc ē enī q'd
dñs ait. Nisi quis renat' fuerit ex aqua et spū scō rē.
Ecce aqua. ecce spūs. In baptismatis enī sacra-
mento nec aqua sine spū. nec spirit' ē sine aqua.
q'd q'dem ipse spūs sanctificabat q' in p'ma mundi
creacōe ferebat' sup aquas. Hoc ergo aqua et spū
altare et totū m'teius replū qñ illud simul et altare
dedicant' aspergit'. Licet igit' spūs et aqua ad bap-
tismi et cōsecrationis eccleie p'fectioez sufficiēret. tñ sci
patres qui hoc cōstituerūt voluerūt nob' satisfacē.
Non solū in h'is q' ad virtutem verū etiam in h'is
que ad sanctificationē p'tinent sacramēti. Ideo q'
apposuerūt sale. vinū. oleū. cinerē et crisma. Non
enī crisma vel oleū habuit philipp' qñ eunuchūz
baptizauit actū viij. c. Alter ergo horū velle non
debz. et simul cōmiscei debet. q' p'p'us deus qui est ecclesia
sine h'is simul vñctis neq; sanctificat' neq; a p'cis
soluit'. De hoc etia tāget' sb t. de cōsecra. **¶** De aqua
quidē manifestū ē. q' n' q's renat' fuerit rē. **¶** De
sale etia. q' sine fidei cōdimēto q'd in sale significatur
nemo vñquā saluā potest. qñtūq; aq' baptismatis
aspergat'. **¶** De vino quoq; p' q'd spūalis diuine
legis intelligētia d'ignat'. Sōn dñs in nupcijs aqm
in vinū cōuertit. Si quis aspersus non fuerit id est
quicūq; de eo non biberit. vel p'mātibz nō credide-
rit ad vite et eterne bñtudine nō pueniet. **¶** Cmeis
etiam asperio p' quā penitētie huilitas intelligit'
tam necia est. vt sine ea nō fiat in adultis ēmissio
peccatoz. Per ipsaz enī venit' ad baptismū. et ipsa
est singulāe refugii peccatoibz post baptismū. Sōn
et non m'meto baptism' vocat' dicēte dño in euā-
gelio de iohāne. q' venit in vñsaz r'gione galilee
p'dicās baptismū penitētie et ēmissioz peccatoz. **¶** Et
nota q'tuor esse genera aque bñdicte de qua in p'te
im' dicet' sb t. de aque bñdicte asperione. **¶** H'is

omibz pmissis pōtēfex q̄tuor crucez cū aqua ipsā in
q̄tuor cornubz altaris. ⁊ unā in medio facit. Q̄tuor
cruces rēp̄sentāt q̄druplicē caritatez quam hñ qui
ad altare accedūt habere debēt. sciz ut diligāt deum
seip̄os. amicos. ⁊ inimicos. De quibz q̄tuor cornubz
caritatis dicit̄ genē. xx. viij. Dilatāteis ad orientem
⁊ occidētem septētrionē ⁊ meridiē. Et ideo quatuor
cruces in quatuor cornubz fiūt ad designādū q̄ xp̄s
per crucē q̄tuor mūdi p̄tes saluauit. **S**ecūdo fiūt
ad significādū q̄ q̄tuor modis crucē dñi portare de-
bent. sciz in corde per meditatioē. in ore p̄ cōfessioē
in corpore p̄ mortificatioē. ⁊ in facie p̄ assiduā imp̄s-
ionem. **C**ruce in medio altaris significat passionē
quā xp̄us in medio terre subiit. per quā opatus est
salutē in medio tēe id est in iherl̄m. **D**einde sepcies
altare pontifex circūit. Primo ad significādū q̄ ipse
debet pro omibz curā impendē ⁊ vigilantia habere.
q̄ per circūitū designat̄. Sñ tūc cantat̄. Inuenerūt
me vigilēs qui circūiebāt ciuitatē debz enī sollicitē
vigilāe sup̄ greges sibi amissos. Nam ut ait galb̄.
Ridiculosa res ē speculator cecus. p̄cursor claudus.
platus negliens. doctoz inipidus. ⁊ p̄eco mutus.
Secūdo septen? circūitus ēca altare significat viij.
meditatioēs quas circa sepciplicē virtutē humilitatis
xp̄i habē debent. ⁊ p̄ ipsas ecūire frequēt. Prima
virtus ē q̄ de diuinitate factus ē pauper. Secūda q̄ in
p̄sepio posuit. Tercia q̄ parentibz subditus. Quarta
q̄ sub manu serui caput inclinauit. Quinta q̄ disci-
pūlū furē ⁊ p̄ditorez sustinuit. Sexta q̄ anī iniquū
iudicē mansuetus stetit. Septia q̄ pro crucifigētibz
clēmētē orauit. **T**ercio p̄ septe ecūit? septe vie
⁊ significat. Prima fuit de celo in vterz. Secūda de
vterō in p̄sepiū. Tercia de p̄sepio in mundū. Quarta de
mundo in patibulū. Quinta de patibulo in seplez. Sex-
ta de seplezo in limbum. Septia de limbo in celū. **C**o-
sequēter ep̄us aspgit altare Quid aut̄ altare in tēplo
significet apl̄s dicit. Templū enī dei sanctū ē qd̄ estis
vos. Si ergo tēpluz dei sumus. altare n̄m ē cor n̄m
Hoc enī est cor in homine qd̄ altare in tēplo. In hoc
altari fit sacrificiū laudis ⁊ inuolacōis. Iux̄ illō ps̄.
Sacrificiū deo sp̄s cōtribulat? ⁊ c. In hoc altari fit
cōmōraco corpis ⁊ sanḡinis xp̄i. Hinc p̄ces ad celū
ascendūt. qz ad cor respicit deus. Hoc igit̄ altare aq̄
aspergit̄ quāto corda hōmū per euāgelicā p̄dica-
tione a peccatis mūdant̄. Nam ⁊ p̄dicatio aqua est
Iux̄ illud. Omēs sicientes venite ad aquas. Hac
igit̄ aq̄ id ē euāgelica p̄dicatio ⁊ sc̄i sp̄s sc̄ificatioē
⁊ altare cōdis ⁊ tot? hō mūdāt ⁊ sc̄ificat̄. Cōsecrat̄ ēc-
altare cordis p̄ conceptū timoris. vt inciet̄ ad bonū
⁊ per affectū amoris ut confirmet̄ in melius. Nam
iniciū sapientie timor dñi. Sepecies autē altare aq̄
aspergit̄. ad notandū q̄ in baptismo sepcem dona
sp̄s sancti tribuunt̄. Per hoc etiam figurat̄ q̄ ha-
bere debent? mēoziaz diuice passiois. **S**ep̄te nāqz
aque asphiones sūt septe sanguinis xp̄i effusiones.
Prima fuit in circūciōe. Secūda in oratione quāto
futor ei? fuit sic gutte sanḡinis. Tercia in corpis fla-
gellatione. Quarta in capitis corōcōe. Quinta in
manuū p̄foratioē. Sexta in pedū cruci affixioē. Sep-
tima in lateis apertione. **Q**uidā vero ter aspgit̄
qz in sancte trinitatis noīe baptizat̄. vel qz ecclia
a peccatis cogitacōis. locutōis. ⁊ operis emūdatur.
Sñtē ⁊ tūc miserere mei dī. fiūt in super humilimodi

asphiones ⁊ cū aspersio de p̄sopo facto. per quam
herbam q̄ humilis est xp̄i humilitas cōgrue d̄signat̄
qm̄ p̄dicte sanguinis effusiones facte fuerūt cum
p̄sopo humilitatis xp̄i ⁊ in extiguibilis caritatis. quo
aspera ecclia catholica mūda ⁊ c. Hec etiā herba
naturalit̄ crescit in petra. ⁊ humilitatis nature cre-
uit in xp̄o petra. Nam iux̄ apl̄m petra aut̄ erat cristus.
Calide etiam nature est ⁊ xp̄i humilitas corda fri-
gida ad exercēda opera caritatis accendit. Itē ei?
radices saxa penetrāt. ⁊ humilitas duricias abstinē-
tie confringit. Valet ad pect? ⁊ cōtra tumorem. ⁊
hic superbie tumorē sanat. Item illa nascit̄ ⁊ renas-
citur ⁊ radicat̄ in terra. Sñtē ⁊ h̄ per eam tō fidelū
multitudo intelligi possit. Precipue tñ illi per p̄sopū
figurāt̄. qui in xp̄i fide radicati ⁊ fundati ab eius
amore euelli ⁊ separari non possunt. p̄ quos quidāz
melius q̄ ep̄iscopos ⁊ p̄sbr̄os intelligere possumus
qui q̄nto maiorem in ecclia obtinēt dignitatē. t̄nto
firmi? xp̄i fidei inherē debēt. **P**er hos siquidē sp̄gi-
tur aqua. per hos ⁊ ab hñs baptizant̄ xp̄i fideles.
Hñs datū est p̄ficere baptismatis sacramēta. Dū
vero altare aqua aspergit̄ ep̄us cātāt. Dom? mea
domus oracōis est ⁊ c. Et itē narrato nomē tuum
fribz meis. Et qz sine deo nullū op? p̄ficiat̄. in cōfū-
matione orat ut exaudiāt ingredientes ibi bñficia
petituri. **C**onsequēter qñ ecclia simul ⁊ altare cō-
secrat̄ tota ecclia aqua illa aspgit̄ prout in p̄cedēti
ti. tactū fuit. Quo peracto pōtēfex ad altare cū p̄s
accedit. ⁊ residuū aque infundit̄ ad basim altaris
sicut in veteri testa. residuū sanguinis fundebat̄ ad
crepidinē. qd̄ idē ē q̄ basis. per qd̄ significat̄ q̄ res-
iduū qd̄ excedit vires humanas in t̄nto sacramento
deo cōmēdat̄. qui est sum? sacerdos. cui? ē alioz
sacerdotū supplere defectū. **S**epulcrū vero fuit
foramē in quo reliquie recōdi debēt significat vrnā
auream plenam mānā. que in archa testimonij po-
sita erat p̄ut s̄b t̄ de altari dictū ē. Si quidem sepul-
crum hūm? qd̄ aquibz dā cōfessio nūcupat̄ est cor
n̄m. qd̄ q̄tuor crucibz de crismate factis cōsecrat̄. qz
q̄tuor sūt virtutes in libro sapie descripte. s. prudētia.
fortitudo. tēpantia. ⁊ iusticia. quibz cor n̄m quasi
inungit̄. Dū ad suscipiēda secretorū celestū m̄ste-
ria per donū sancti sp̄s p̄parat̄. **F**it aut̄ sepulcrū
hoc qñqz ex superiore pte altaris. ⁊ qñqz ex latere
anteriori. **S**ane sine scōz reliquijs. aut vbi ille
haberi nō possunt sine corpore xp̄i non fit cōsecratio
altaris fixi. sed viatici vel portatilis sic. Reliquie
siquidē sūt exēpla virtutūqz testa. auctoitates. pa-
ssiones martirū. ⁊ vita cōfessorū. que nobis sūt ad
imitatioē relicta. Hec in capsa recōdim? cū imi-
tandū ea in corde retine? qd̄ si audim? ⁊ intelligi?
et opa non facim? magis est ad dāpnationem q̄
ad salutē. qz non auditoēs legis iusti sūt apd̄ deū
sed factores tñ. Sñtē apl̄s dicit. Imitatoēs mei
estote sicut ⁊ ego xp̄i. Solēnis vero reliquiarū depor-
tatio fit ad imitationē ei?. qd̄ sicut legi? in exo. In
archa testamēti erant duo circuli aurei totū lignū
penetrantes ⁊ p̄ eos vectes de lignis sethim deaurati
inmittebat̄. quibz archa ferebatur ⁊ p̄usqz pōtēfex
intret eccliaz ecūit̄ eā cū reliquijs. ut sint illi? ecclie
p̄te cōs. Legitur q̄. in. Re. viij. c. q̄ in tēpli dedi-
catione cōgregati sūt omēs maiores natu isrl̄. cum
p̄ncipibz tribuū. ⁊ duces familiarū ad egē salomōz

in iherlm. ut deferent archam federis dñi. veneruntq;
cūcti senes de isrl sacerdotes autē intulerūt archam
federis dñi in locū suū in oraculū tēplū sanctū scōp
sbrer alas cherubim. Siquidem cherubim expādebāt
alas super locū archē. ⁊ ptegebant illam ⁊ vctes
eius. Rex autē salomon. ⁊ omnis multitudo isrl. que
ad eum cōuenierat gradiebāt. cum illo ante archaz.
In cui⁹ quidē rei testimoniū plati magnates ⁊ ppli
alicui⁹ pūcie hodie dūmūt ad eccliaz dedicacōz
sequūt. pcessionalit cōsecratem. ⁊ reliquie p sacer
dotes sub papiliōe seu vmbaculo solemnit⁹ deportat.
Dēinde pontifex priusq; eccliam cū illis ingredi
atur sermonē facit ad pplū. Nam ⁊ salomon archa
deportata cōuertit faciem suam et bñ dixit omī ecclie
isrl ⁊ p orantibz in ecclia orauit. Omis enī ecclia
isrl stabat ⁊ ait salomon. benedictus dñs isrl ⁊c.
put legi⁹ ibidem. Rēcōdunt autē reliquie sanctorū
cū tribz gramis thuris in capfula. qz exempla scōrum
cū fide tñtatis id est patris ⁊ filij ⁊ spūs. s. debem⁹ in
memoria retinere. Nam debem⁹ credere vnū deum.
vnā fidem. ⁊ vnū baptisma. qz iustus ex fide viuūt.
sine qua sicut dicit aplūs impossibile est placere deo.
Supponit ⁊ adaptat ipsi sepulcro qdam tabula
signo crucis ex crismate roborata. Siquidem per
crisma intelligit⁹ spūs sancti donū. quo tabula id ē
caritas sup mungit⁹. quia cor nrm ad obseruāda se
creta celestia. spūs sancti grā roborat. Tabla ergo
hoc signo roborate reliquias supponit qz p exēpla
sanctorū caritas accēdit. q opit multitudinē peccōz
sicut ⁊ tabula reliquias opit. Vnde aplūs. Caritas
dei diffusa est in cordibz nris p spm scm qui datus ē
nobis. Hec autē tabula siue lapis cōtinet. siue dicit⁹
figillū sepulcri sicut ait alexāder ppñ. Postea vō
lapis qui mensa altaris dñi sup altare adaptat. per
quē pfectionē ⁊ soliditatē noticie dei intelligere. qui
non ppter duriciē sed ppter soliditatē fidei lapidea
esse debz sic dñs ait petro. Tu es petrus. ⁊ sup hāc petra
s. hāc fidei firmitatē edificabo ecclia. Sic enī mensa cō
firmatio ⁊ pfectio altaris est. ita noticia dei cōfirmatio
⁊ pfectio est oim bonoz. Vnde dicit⁹ in sapia ad reū.
noscere enī te cōsumata iusticia est. ⁊ noscē iusticia
tuam ⁊ virtutē tuā radix est immortalis. Et dñs per
Iere. In hoc glis qui glis. scire ⁊ nosce me. Vel
p ipm lapidē xps intelligit⁹. De quo dicit aplūs. Ipso
sumo angulari lapide xpo ihesu. Per lapidē quidem
xpi humanitas designat. De quo in danielē legitur.
q lapis absclusus est de monte sine manibz. qz xpūs
de beata virgine q ppter eminentiaz virtutū mons dñi.
sine virili semine mirabilē ē natus. ⁊ fact⁹ in mōre
magnum totū repleuit orbē terrarū. De q enī p ps. dicit⁹
Lapidē quē rēprobauerūt edificātes hic f. e. m. c. an.
qm xpūs quē edificātes id est iudei rēprobauerunt
dicētes. Nolum⁹ hūc regnare sup nos. hic fact⁹ ē
in c. an. qz sicut ait aplūs. Exaltauit illū deus ⁊ dedit
illi nomen ⁊c. Vel p lapidē caritas intelligit⁹ ut p
missus est. qui debz esse magn⁹ ⁊ latus. qm latum ē
mandatū caritatis qd etiaz ad inimicos extēditur.
Iux pceptū dñi Diligite inquit inimicos vros. Non
ergo vngūt altaria nisi lapidea. quia xpūs p altare
figit⁹ ē lapis excrecens in montē ut dñm ē. ipe
est mons pinguis oleo leticie pconfortibz vinctus.
Veritatē in exo. legi⁹ dñm pcepisse fieri altaria
de lignis sethim. q sūt imputribilia. ⁊ altare lateram

lignēū est. Salomon quoq; fecit altare aureū put
legi⁹ in. R. vii. c. Sed illa facta sūt in figura. Et in
comitatu pūntie in castro sancte marie de mari ē
altare terreū. qd ibi fecerūt maria magdalena et
martha ⁊ maria iacobi ⁊ maia salome. Post hoc as
perfo altari ⁊ cū aqua baptizato. restat ut oleo et
crismate liniatur. Episcop⁹ enī sup infundit oleum
⁊ crisma ⁊ cantat. Erexit iacob lapidē in titulum
fundens oleum desup. Illa enī ecclia fuit titulus aliaz.
qz de spon exiuit lex ⁊ verbum dñi de iherlm. facies
primo sup illū quiq; cruces ex oleo infirmoz scōz
ordinē romanū. scdm quāsdā vero alias ecclesias
de vtroq; oleo. vnā in medio ⁊ quatuor in cornibz.
postea eodem mō totidem ex crismate. **S**ane per
oleū spūs sancti grā intelligit⁹ de quo dicit psaias
pplia. Cōputrescet ingū a facie olei. qz sicut epūs
oleū infundit sup altare. ita xpūs qui ē sum⁹ potifex
effundit grā sup altare nrm. qz ipe est distributor
omniū grāz p spm sanctū. sicut dicit aplūs. Alij
datur sermo sapientie. alij fmo sciētie. alij fides. alij
grā sanitatū ⁊c. Et sic p oleū epūs purificat mēas
altaris. ita ⁊ spūs scūs purificat cor nrm ab omibz
vicijs ⁊ peccatis. **X**pūs quoq; oleo fuit vinctus
non quāde visibili sed invisibili id ē grā spūs scī. Vñ
dauid. vñxit te deus de⁹ tuus oleo leticie ⁊c. id est
plus q omis scōs q fuerūt pncipes grē ei⁹ id ē xpi.
Vnde vñctio expūs cōuenit xpo qz alijs. quia p
omibz alijs vñxit eum ad habēdum plenitudinē
bonoz. ideoq; interpretat⁹ vñct⁹. **V**ñctio quoq;
ex oleo misericordiam significat. Iux illd euāgelij. Vñge
caput tuū ⁊ facies tuā laua. qz sicut oleum in ligribz
ita ⁊ misericordia in bonis opibz supior est. quēcūq; ei
liquores oleo supinfundas. illud semp desup natat
de misericordia vero scriptū ē. Suavis dñs vñctus et
mīscōes e. s. o. o. ei. ⁊ misericordia sup exaltat iudiciū
hoc igit⁹ oleo lineat⁹ altare cordis nri. vt semper
misericordie mēores. asphons aque. ⁊ genēacōis bap
tismi effectum non amittam⁹. **Q**uinq; cruces de
oleo significant q mēoriam quiq; passionū xpi qz
p nobis in cruce sustinuit semp habere debz. Ipe
nāq; quiq; plagas sustinuit. scz in manibz. in pedibz.
⁊ in latere. Designat etiā quiq; cōpassiōes misericordie
q nobis sūt necie. Necesse enī est ut homo misere
xpo. passionē ei⁹ cōpatiēdo. Vñ iob. in psona xpi.
Misere mei. mi. mei ⁊c. Oportet etiā vt homo mi
sereat⁹ pximo cui⁹ mala videt. Vnde in ecclastico
Misatio homis ēca pximū suū. ⁊ sibi pī ⁊ hoc tpicit
scz p cōmissis plāgēdo illa. Vñ ier. Null⁹ est qui
agat pñiam sup peccato suo. d. quid feci. p omīssis
Vñ pla. vñ mīchi qz tacui. i. quia non sū locut⁹ q
dicit⁹ qz omīssū bonū qd facē potui. Et p bonis mīn⁹
pure fcs. Vñ luce. Cū bona oia fecim⁹ dicam⁹ q
serui mīles sum⁹ ⁊c. q d. bona fecim⁹ non bene.
nō pure. ⁊ ideo mīlī fecim⁹. sicut facies eleosinā
ad vanam glām bonū facit sed nō bene non pure.
De hac tpicā mīscōe dicit eccl. Misere aie tue
placēs deo. qz vera cōpassio mēis debz esse cū exhi
bitōe opis. ideo bis sūt cruces. pmo de oleo. post
modū de crismate. Vñ ps. beat⁹ qui misereet ⁊ cō
q mēte misereet ⁊ cōmodat opē. Et qm nō sufficit
habē cōpassionē in mente cū boni opis exhibicōe
absq; oīe bone fame. Iux illd euāgelij. Sic luceat
opra vā vt glificetur deus. et ideo sūt cruces de

crismate qđ cōstat ex balsamo et oleo. balsamū qđ ē
ppter bonā famā. oleū ppter clāritatē mīorē cōscie
quē habē debem? Jux illd apli. Glia nra hoc est te
stimoniū cōscie nre. Tūc aut balsamū oleo recte
mūgit quāto bon? odor mīscēdie addit. **R**ursus p
quīqz cruces de oleo et crismate quīqz sensus corpis
nostri intelligūt. qui duplicat et in denariū surgūt
qz quīqz sensus corpis bene vredo. et nos metipso
custodim? et alios exemplo et doctrina nra in bono
opē cōfirmam? Sōte ille bon? negociator glabaf
dices. Ecce alia quīqz supluerat? hum. Dum autē
fuit ille pmissē mūctiōes cantaf. vixit te de? de?
tūus qđ de xpo dictū ē. **T**er ergo altare mūgit
bis oleo. ter cō crismate. qm ecclia fide. spē. et caritate.
que maior est ceteris insignt. Et dum crisma infun
dit cantaf. Ecce odor filij mei sicut odor a.p. hic
ager est ecclia. que floribz donat. virtutibz splendet.
opibz fragrat. Vbi sūt rose mariz. lilia iūgmū. viole
cōfessor. et viroz incipitū. **P**ost vñctiōē ado
lef. incensū. qđ deuocōem oracōis significat. Qui enī
habz septē dona spūs scī. et assimilat? est deo. deuotaz
potest illi offerre oracōem cui? habz similitudinē. **I**n
quīqz locis adolef videt? in quīqz āgulis. et in medio
qz sic quīqz sensus corpis exercē debem? ut fama
boni opis nri usqz ad p̄ximos extēdat. De qđ dicit
apls. Xpi bon? odor sum? in omni loco. Et in euāge
lio. Sic luceat lux v̄ra tē. **A**d hoc incensū frequētacō
ē cōtinua xpi sacerdotis atqz p̄fificis p nobis ap̄d
deū patrē interpellatio. Cruce cum incenso facē est
eius passiōē patrē ostēdē et ipm p nobis impellāē
Incensum copiose in medio et in angulis cōbure
est oīes p ierosolimā et in vniūsa ecclia multiplicat
Consequēt altāē cū signo crucis cōfirmat? di
cedo. Cōfirma hoc de? tē. que cōfirmacō ex crisma
te a p̄fifice in fronte lapidis facta. significat cōfirmacōē
q̄ cotidie fit a spū sancto p caritatē in altare cordis.
ut nulla triblacō cor nrm a caritate dei valeat separe
Sōte dicebat apls. Quis separet nos a caritate x.
tribulacō an angustia tē. Et sūgit glia p̄ri ut laus
tūmanti cantet. **S**olima altaris bñdictio significat illā
finalem bñdictiōē quādo dicit. Venite benedicti
p̄ris mei tē. **D**emqz altāē limbo cādido extergit.
ad notandū qz corp? nrm castitate vite mūdare de
bem? **D**emqz bñdicunt? vasa v̄stes et limteamina
diuino cultū deputada. Nam et moyses per xl. dies
eto et? est a dño facē limteamina et ornamenta in tēplo
necia. **N**empe v̄tēlia bñdicere ē opa nra ad deū
referre. Post hoc altāē albis et mūdīs p̄amis v̄stis
de quo s̄b. ti. de altari dictū ē. **P**ostremo ornat
ecclia et accendūt? lumina. Tūc enī opera iustoz
splendescunt. tūc fulgebūt iusti et tamqz scī in arūdi
neto discurret. Et inde sup altāē hoc ordīe cōsecratio
missa celebrat? et sacrificiū altissimo offert. Illd v̄z
de quo ap̄ha ait. Sacrificiū deo spūs cōtri tē. put di
cet? in p̄hemio iij. p̄tis. Non enī fieri debz cōsecratio
sue missa sedz gelasiū p̄paz qz tūc reuelat? sacmētū.
qđ etiā angelis ab inicio fuit absconditū. Et attēdē
qm in asphione basilice pontifex lineis dumtaxat et
minoribz v̄tis mūdūetis sed in missa v̄stibz ornatur
pontificalibz et p̄ciōis. recolens qz legalis pontifex
in lineis sciatū expiabat et post lot? in pontificalibz
in olocāstū aricem offerebat. Sed qz in eisdem li
neis hircū emittebat post expiacōem. Ideo etiam in

cōsecratione fontū. et in methone catecumioz vbi
peccata eoz tñsserūt quādā v̄tūtur simplicibz et li
neis indumentis **De cōsecracōibz et vñctiōibz R.**

Legit dñm p̄cepisse moysi ut cōficeret crī
sma quo vngēto vngēt tabernaculū in de
dicacōe. et archā testamēti mēsamqz cū vāz
et quo silitet factores et reges mūngerēt. Moyses
enī nō legīt? fuisse vñctus mī vñctiōe spūali sic
et xpus voluit itaqz xpus nos vñctiōe materiali
mūgi. ut in illa cōsequam? spūalem et itēo pia mī
ecclia diūsas exhibz vñctiōes. De quibz hic aliq
p̄stīngat? dicētes. Primo quid huiusmōi significet
vñctiōes. Secdo ex quibz fiat. Tercdo de vñctiōe
baptizatoz. Quarto de vñctiōe baptizatoz. q̄ per
episcopū fit in fronte. Quinto de vñctiōe ordinā
toz. Sexto de vñctiōe cōsecratioz epoz et p̄cipū
Septio de vñctiōe ecclie altaris calicis et alioz mī
sterioz ecclasticoz. Octauo de extrema vñctiōe
Nono de cōsecracōe et bñdictiōe cimiterni v̄stium
et alioz ornamentoz ecclasticoz. Decimo de cōsecrā
tione et bñdictiōe v̄gmū. **C**irca p̄mū igit? nōndū
est qz due sūt spēs vñctiōis. extēior que materialis
sue corpalis et visibilis ē et interior q̄ spūalis et inui
sibilis est. extēiori visibilit? vngit? corp? interiori et
inuisibilit? vngit? cor. De prima iacobz apls ait.
Infirmat? quis in vobis inducat p̄sbrōs ecclie et
orient super eū. vngētes eū oleo in noīe dñi. et oracō
fidei saluabit infirmū. De secda iohānes apls ait. et
vos vñctōem id est vñctiōē quā ab eo accepistis
maneat in vobis ut non necē habetis ut aliquis do
ceat vos. s̄ sicut vñctiō eius docet vos de omnibus.

Vñctiō extēior signū est interioris. Interior vero
nō solū est signū id est signatū s̄ etiam sacramētū
qz si digne sumit? ul? agit? vel auget? absqz dubio qz
designat? puta salutē. Jux illud. Sup egros man?
imponet et bene habebūt. **C**irca scdm sciendū qđ
ad exhibendū extēiores et visibiles vñctōes duplex
oleū bñdicat? videt? oleū sanctū seu catecumioz. q̄
catecumū vngit. et oleū infirmoz de q̄ infirmū vngit
de q̄ vñctiōe loquit? dicta auctas. Infirmat? quis
ex vobis tē. **Q**ualit? aut? fiant bñdictiōes v̄stisqz
olei et crismatis in v̄. p̄te sub quita fēla cene dñi d.

Sed q̄rit? quāē infirmū et catecumū oleo mūngit?
R̄ deo ut ex visibilibz inuisibilia facilius capiant?
sicut enī oleum fugāto infirmitatē recreat artus fe
ssoz. et de sui natura lumē prestat. sic credendū qz
vñctiō olei cōsecrati. qđ ē signū fidei peccata fugāto
sanitatē anime cōfert et lumē ei prestat. **S**i qđez
oleū visibile in sig? oleū inuisibile in sacmēto. et oleū
spūale int? ē de oleo infirmoz auctōitatē accēpi?
ab aplis de oleo catecumioz ab aplis et licet deus
possit oleū spūale sine corpali tribuē. qz tamē apli
p infirmis. apli p catecumis. **H**ac arte v̄si sūt nō
sine peccato omitti potest qđ eoz auctōitas d̄scūit
put s̄b. ti. de altari d̄m ē sic et atqz? iusti sine cūcū
one placuē dō s̄ postqz eis p̄ceptū fuit ut cūcū d̄nt
hoc omittens p̄cō s̄biciebāt. **T**ercio dicēdū est
de vñctiōe baptizatoz et quid in nouo test. nō solū
reges et sacerdotes vngūt. sicut iam dicit. **S**erū
etiā qz xps in sanguine suo fecit nos deo nro ēgmū
et sacerdotes id est regales sacerdotes. Jux qđ petr?
apls ait. Vos estis gen? electi id ē electi ex ge
nēibz hōim. regale sacerdotiū id ē bene vos regētes

Oñes xpiani bis ante baptismũ vngunt sed oleo benedicto. pmo in pectore. deinde inter scapulas. et bis p baptismũ. sed crismate sacro pmo in vertice deinde p epm in fronte. Et scdm aug. Prime tres vñctiones interducte sũt potius vsu q̃ per aliquã scripturã. In pectore quide in quo est locus cordis baptizandus vngit oleo. Primo vt p spũs sancti donũ abiciat errorem et ignorãtiam. et suscipiat fidẽ rectã q̃ iust? ex fide viuit. et corde credit ad iusticiã. In scapulas vero vt p spũs sci grãz excutiat negligẽtiaz et torporem. et exerceat bonã opacoẽ. q̃ fides sine opibz mortua est. vt per fidei sacramentũ sit mundicia cogitacoũ. In pectore p opis exercitiũ sit fortitudo laborũ. In scapulis q̃ten? fidelis q̃ dilectioẽ scdm aplm opet. Oleũ igit a corde ad scapulas trãfert. quãdo fides q̃ merte cõcipit ope perficit. In vertice vero baptizat? crismate a sacerdote mungit ut sit patus omi poscenti de fide reddẽ racoẽ. q̃ p caput mens intelligit. Iux qd legĩt. Oculi id eĩntellẽsus sapientis in capite. et merte eius cui? scĩz ments superior ps est raco. et inferior sensualitas. Sũt bene p vertice que est superior ps capitis intelligit racio. q̃ e supior ps mentis. De hoc etiã in vi. pre sb sabbato sancto vbi agĩt de cõfirmacoẽ dicet. Ideo autem an baptismũ vngit oleo benedicto. et post baptismũ crismate sacro. q̃ crisma soli cõpetit xpiano. xpũs enĩ a crismate dicitur vel potĩ a xpo dicitur crisma. Non scdm nomis formãz. sed scdm fidei racoẽ. A xpo vero xpiani dicũt. tanq̃ vñcti diriuẽt ab vñcto scĩz a xpo vt omes cõcurrãt in odorem vñcti illius scĩz xpi cui? nomen oleũ est effusum. sed scdm vim nomis xpiani a crismate dicitur. scdm phisicũ. De hoc dicet in phemio scde ptis. Rursum scdm aug. vñctio ex oleo. ostendit nos ad auditũ plene fidei pparatos. et ad bonũ xpi odorem vocatos. et ad renũciandũ diabolo esse cõmonitos. Scdo vñctio in pectore et int scapulas fit scdm rabanũ. vt p fide vñcti q̃z muniant. et ad bona opa pñcedã p dei grãz roborem. Nempe p pectus. fidei virtus. p scapulas vero in q̃bz omis portat. homis robur et opatio recte intelligit. Iux illd Alligat onera importabilia et imponit humeris homĩ tẽ. Vngit ergo in pectore et inter scapulas vt mente et actu. opa diaboli postponat. et vt sit capax ad intelligẽdũ verbũ dei. et robustus ad portandũ iugũ ipi? et on? legis. Vñctio vero q̃ fit in vertice id est humitate capitis sup cerebra. fit scdm ipm vt celestis regim pñceps fiat munit. et q̃ baptizati anima capiti id est xpo desponsat. et pterea fit cum crismate ex oleo et balsamo cõfecto. vt scia? q̃ spũs scĩs ei dat. qui inuisibilis opat. oleum namq̃ fella membra fouet et lumẽ prestat vt pmissum e. balsa? vero redolere facit. hĩqdem fella sũt anime mebra. quãdo pñtet se cõtra deũ egisse spũs scĩs venit ad illam. illuminãs eius intelligẽtiam. et demonstrãs ei peccata esse sibi dimissa. vel dimittẽda. et prestas illi bona opa. que in alijs bonũ inspũat odorem. qd per fragrantẽ balsamũ designat. Item q̃ sedes sup bie q̃ semp iux ipius nomis cõsonatiam supiora apperit in vertice esse videt. Ideo rite fit ibi hẽ vñctio sub forma crucis. et sb nomie humilitatis. Hac vñctioz hĩuester pp. fieri instituit per psbrs ppter occasioẽz mortis. Sũde credibile est. q̃ an eius tẽp? utraqz vñctio scĩz et verticis et frõtis epo resuabat. Cum enĩ

gremiũ dilataet ecclesie. nec omibz epĩ valeret per cõfirmacoẽz occurrẽ. Ideo ne sine crismatis vñctioẽ pñrent instituit ut a sacerdotibz in vertice sup cerebra vbi est sedes sapientie vñgerent. ad robur et augmentum gratie. Sũde si postea decellerint dixit hĩcardus in mĩtrali q̃ p rata grẽ augmentum cõsequent? et glie. Verutãem et sine vñctione credim? solo baptismo saluari et sine man? impositioẽ spm scĩm dai cui deus dac voluerit. put in actibz aplor legĩt. Arnaldus tñ phidi heretici asserũt. q̃ nuqz p baptismũ aque. homies spm scĩm accipiũt. nec samaitam baptizati. illũ receperũt donec man? impositionem acceperũt. Sane vñctio vñctio fit scdm rabanũ in modũ crucis. vt ab eo tpe diaboli in vase suo pñctio. cognostes signũ sue interreptionis sancte crucis quam teremptus e. Jam sibi tẽnceps illud sciat alienũ id est a se alienatũ. Fit quoqz scdm eũ vñctio in pectore. cum inuocatione trinitatis vt nulle eliquie latens inimici in eo relictat sed in fide sancte trinitatis mens eius cõfortet. et suscipiat et habeat intelligẽtiam madorũ dei. Quisqz ergo fidelis bis mungit. bis oleo. postea filiter bis crismate. Primo in baptismũ in vertice. Scdo p baptismũ in fronte. scĩz in cõfirmatione. q̃ etiã spũs scĩs bis fuit aplis datus vt dicet in sex pre sub sabbato scdo. Quarto loco dicẽdũ est. de vñctioẽ q̃ fit p epm in fronte baptizati. sed de hoc dicet in vi. pre sub sabbato sancto. Quinto loco circa vñctioẽ ordinatoy notãdũ est. q̃ man? psbrĩ ab epo vngit. vt cognoscat hoc sacramentũ se p spm scĩm suscipere virtutẽ et grãm cõsecrãdi. Sũde epus eos mungens dicit. Consecrare et scificare dignetur dñe manus istas per istam vñctionẽ et nĩam benedictioẽ. vt quecuqz cõsecrauerint cõsecret. et quecuqz benedixerint in noĩe dñi. Ideoqz viri deuoti osculant man? sacerdotum statim post ordinationẽ credẽtes p hoc oronũ illorũ pñces et bonorũ fieri. Et vñctioẽ oleo sacro vt opamiscẽdie p viribz ad omis teleant exerce. Per man? enĩ opa. per oleũ miscẽdia designat. Sũde samaitan? ille apptopias vulnerato vinũ sup infundit et oleũ vulneribz eius sũngunt etiam oleo ut humide sint ad offerẽdum deo hostiam p peccatis. et large ad cetera officia pietatis. non autẽ et curue ad remẽdũ. Vñctio enĩ videt grã euacois et caritas dilectiois p oleũ designat. Rursum idẽ impositio man? cũ oleo sup caput ordinãdi fit q̃ p manũ op? p digitos dona spũs scĩs et p caput ments intelligit. Man? gĩmponit q̃ domis spũs scĩs merte imbutus ad opa xpi mittit. Sexto circa epoy et pñcipũ vñctionẽ sciẽdũ e q̃ epoy vñctio a veteri testa. sumptit originẽ. Nam leuitic. xxi. c. dñ. Pñfex sup cui? caput fusu est vñctiois oleũ. et cui? manus sut in sacerdotio cõsecrate. Sane epus vngit crismate. qd sicut pmissu est cõfiet ex oleo et balsamo. et vngit illo ta in corpore q̃ in corde. vt interius mtoie cõfietie. quãtu ad deũ. qd p oleum. et exterius habeat odorem fame quo ad pximũ. qd p balsamũ designat. De mtoie cõfietie dicit apls. Gloria nĩa hẽc e testimonium cõfietie nĩe. Nam omis glia filie regis abĩnt? scĩz procedit. De odore bone fame item apls ait. Xpi bonus odor sũs id e exemplũ et imitaco sũm? in locis talis sũm? odor vite in vitam q̃si dicet sũm? exemplum dilectiois et bone opimomĩs ducẽs in vitam

eterna. alijs odor mortis in mortem. i. inuidie et male opinionis ducetis in mortem eternam. Debz enim epus bonum in se habere testimonium. et ab hijs qui sunt intus. et ab hijs que sunt foris. ut corona id est fidelis corona id est infidelem trahat se ad fidem. et qui audit se ad discendo et credendo dicat. Semper se predicando et docendo. Hoc unguento caput et manus episcopi consecrantur. Per caput enim mens intelligitur. Iuxta illud euangelij. unge id est humilia caput tuum. et faciem tuam id est conscientiam laua lacrimis. Per manus opera designantur. Iuxta illud in cantico. et c. Manus mee. i. bona opera distillantur mirra id est dederunt alijs bonum exemplum. Caput igitur ungitur balsamo caritatis. Primo. ut episcopus diligat deum ex toto corde. et ex tota mente. et ex tota anima sua. et etiam christi exemplo proximum suum sicut id est ad id quod se ipsum. Oleum enim in capite est caritas in mente secundum gregem. Secundo caput ungitur propter auctoritatem et dignitatem. quoniam non solum episcopus. sed etiam rex constituitur. Tercio ut ostendat illius se christi tanquam eius uicarius representare personam. de quo dicit per prophetas. Sic unguentum in capite eius. et c. Caput enim viri est christus caput christi deus qui de se dicit. Spiritus domini super me eo quod unxit me. euangelizare pauperibus misit me. Christus enim caput nostrum unctus est oleo inuisibili ipse per uniuersa interpellat ecclesiam. episcopus pro huius commissa. Manus vero unguuntur propter misterium et officium. Manus quidem que opera signant ungentur oleo id est crismate pietatis et misericordie. Primo. ut episcopus operetur bonum ad omnes maxime autem ad domesticos fideles. nemini claudat omnibus aperiat. Iuxta illud. Manus aperuit inopi. et brachium excedit ad pauperem. Manus arida manus auara. manus tenetate contracta aperiri non potest. Unguentur igitur ut sanent et aperiant. et ut indigentibus elemosinas largiantur. Secundo ut ostendat accipere potestatem benedicendi et consecrandi. Unde cum eos consecrator ungitur dicitur inquit. et sanctificare domine digneris manus istas et c. ut super. Tercio ut munde sint ad referendum hostias pro peccatis. Et nota quod licet manus episcopi in unctio fuerint oleo cum in presbiterum ordinaretur iteque crismate unguentur cum in episcopum consecratur. Siquidem per manus opera. per oleum spiritus sanctus vel gratie copia. per balsamum quod oleo admisceatur in crismate odor bone fame designatur ecclesie christi. Quasi balsamum non mixtum odor meus. quia ergo in operibus episcoporum et aliorum superiorum plusquam in alijs inferioribus munus spiritus sancti apparere. et odor fame sentiri debet. Iuxta illud. non ad corinthios. christi bonus odor sumus deo. Nam et in celestia ierarchia superiores angeli superioribus domibus et gratia eminent. Idcirco in eorum consecratione manus alias oleo in unctio crismate rationabiliter unguuntur. Pollex etiam crismate firmatur. ut pollicis impositio cunctis proficiat ad salutem. Nempe in veteri testamento. non solum ungebatur sacerdos. verum etiam rex et propheta sicut in libris regum habetur. Unde dominus precepit helie. Vade et reuertere in domum tuam per desertum in damastum. cumque pueris illuc unges asael in regem super syriam. et per filium nausum unges regem super israel. helie autem filium zaphat qui est de abel unges per prophetas per te. Samuel quoque unxit dauid in regem. Sed postquam ihesus nazarenus quem unxit deus spiritus sanctus sicut in actibus apostolorum legitur. Unctus est oleo per consortibus suis quicquid apostolus est caput ecclesie. que est corpus ipsius principis unctio a capite ad brachium est translata ut princeps a tempore christi non ungetur in capite sed in brachio. siue in humero. vel in armo in quibus

principatus congrue designatur. Iuxta quod legitur. factus est principatus super humeros eius et c. Ad quod etiam signatum samuel fecit ponit armum ante saul cui dederat locum in capite mese ante eos qui fuerunt inuitati. In capite vero pontificis sacramentalis est delibutio obsequii. quia persona capitis seculi christi que est caput ecclesie in pontificali officio representat. Refert autem inter pontificis et principis unctio. quia caput pontificis crismate consecratur. brachium vero principis oleo delimitur. ut ostendat quanta sit dignitas inter auctoritatem pontificis et principis potestatem. Et non quod hic in euangelio legitur quidam paterfamilias vocauit suos suos et dedit illis decem minas. Siquidem vocatio seruus est canonica electio episcopi. que fit secundum vocationem domini vocatus aaron. Prima datur ei quando is qui sibi manus imposuit dat ei textum euangelij dicens. Vade predica. et ipse cum primo ingreditur ciuitatem suam profert euangelium in pectore suo Iuxta morem quorundam ecclesiarum ostendens quod negotiator minam suam. In quibusdam etiam ecclesiis cum archiepiscopus dat illi virgam dicit. vade predica et ille statim benedicit populum. In quo signatur quod moyses cum virga missus est in egiptum. Rursus episcopi in die sui consecrationis consueuerunt equitare equis albis pannis cooptos representantes illud quod legitur in apocalypsi. c. Exercitatus qui sunt in celo sequuntur illum in equis albis. Siquidem exercitus qui sunt in celo sunt boni et iusti viri et plati. qui quotidie secuntur per celestibus deum in omnibus bonis operibus. qui ideo dicuntur esse in celo. quia sola celestia diligunt et querunt. Unde apostolus. Prima consuetudo in celis est. Huius exercitus id est boni et iusti viri et plati secuntur illum. quando se expugnant in se vicia per correptionem et in proximis per ammonitionem. Unde iacobus. Qui autem fecerit peccatum ab errore me sue liberabit animam suam a morte et c. Isti exercitus sunt in equis albis et in corporibus castis. Corpora bonorum diriguntur equi quia sic equi diriguntur secundum voluntatem sella ita iustorum corpora reguntur secundum voluntatem christi. Isti equi debent esse albi siue albis operibus id est corpora iustorum et platorum debent esse casta et munda. Si enim casta non fuerint christum sequi non poterunt. Et perit. Christus passus est pro nobis vobis relinquens exemplum ut sequemini vestigia eius et c. Sed et celestis sancte romane ecclesie ex coeptione constantini. imperatoris equitatus equos decoratos linteamibus candidissimi coloris. Quia die debeat episcopus consecrari. et quare eodem euangelij ponitur super humeros consecrandi dicitur in secunda parte sub. et. de. epo. Septimo loco dicendum est de consecratione ecclesie altaris calicis et aliorum ministeriorum ecclesie. que secundum morem dum dedicantur unguuntur. non solum ex mandato legis diuine verum etiam exemplo beati siluestri. qui quando consecrabat altare illud crismate perungebat Precepit enim dominus moysi ut faceret oleum unctum de quo ungeret tabernaculum testimonij. mensas. archas testamenti. candelabrum. et suppellectilia. exo. xxx. et xl. c. et alia ut promissum est Que unctioes sunt ut rebus munitis maior fueret et exhibeat et maior eis gratia infundatur. De huius unctioibus in suis locis dominus et dicitur. Sexto unctiois sacramentum aliud quod efficit et figurat tam in nouo quam in veteri testamento. Unde non iudicat ecclesia cum unctio celebrat sacramentum. sicut aliqui antiqui metum qui neque scripturas neque dei noue virtute. De unctioibus ecclesie et altaris in suis locis dictum est. Panthera siquidem consecratur et in unguentum ad administrationem corporis christi. qui in ara crucis pro mundi salute immolatus elegit. Na

et omnis deus aspersam filagine in patens aureis et
argenteis ad altare suum deferri iussit. **C**alix quoque
consecratur et mungitur. ut gratia spiritus sancti perficiatur novum
sepulcrum corporis et sanguinis christi et ipse dignetur illum
sua virtute perfundere qui calicem melchisedech fa-
muli sui perfudit. **O**ctavo de extrema unctione que
sequebatur institutionem felicis precepti quarti. et ex precepto iacobi
apostoli datur laborantibus in extremis. dicitur est. De qua
dicunt quidam quod illa non est ita pro sacramentum sicut cris-
matio que fit in fronte vel alia. quod sicut asserunt iterari
potest cum sit oratio super hominem que in sacramentis non con-
tingit. **S**ane hec unctio per solum sacerdotem fieri potest
si plures adesse non possunt. per quam quidem venialia
remittuntur. Iuxta illud iacob. Infirmus quis ex vobis
ut super. fit autem unctio hec in divinis corporis membris
propter causas que ex orationibus que tunc dicuntur et colliguntur
et specialiter in illis in quibus quique sensus hominis vigent
ut quicquid per illos infirmus deliquit per hunc unctiois
virtutem aboleatur. **I**n quibusdam ordinibus legitur
quod mungendus debet esse ad minimum xvij annorum. et quod eg-
rans semel duntaxat debet in anno mungi. licet pluries
egrotet. et quod nullus mungendus est nisi qui prius deus
mentis existens. verbis aut signis id postulaverit et quod
non debet scapule mungi. quod in baptismo fuerit muncte
et amoto ministerio caret. et quod confirmatus non debet
mungi in fronte sed in temporibus. nec presbiteri manus
vngi debet interius sed exterior. quod in ordinatione eius
interius muncte fuerit. et quod ab episcopo semel munctus
non debet propter eius reverentiam ulterius per presbiterum ben-
dici. Et quod si eger munctus dualiter loca muncta lauet.
et aqua locis in ignem precietur. Si vero decedat non
lauet corpus propter recentem unctionem. et quod si eger in
extremis laborat cito vngatur ne munctus decedat.
Quidam etiam penitentes et morituri cilicium induunt
et sternunt in cinere ut dicitur in vi. parte super quarta feria in ca-
pite ieiuniorum. **N**ono cimiterium quod eisdem gaudet
privilegiis cum ecclesia consecratur et benedicitur. sicut dominus
benedixit per manus servorum suorum abraham. ysaac. et
iacob terram a filiis effrem causa sepulture comparatam.
benedixit autem ut videretur designat illic immundorum spirituum
habitatio esse. et fidelium corpora ibi usque in diem iudicii
requiescant in pace. nisi paganorum vel infidelium vel
etiam excommunicatorum corpora ibi fuerint humanata. donec
inde fuerint eiecta. Illud etiam nota quod palee altaris
vestimenta sacerdotalia. et huiusmodi ecclesiastica orna-
menta benedicenda sunt. Legimus enim moysen ex precepto
domini tabernaculum divinis precibus sacrasse. cum mensa. et altari
et vasibus. et vestimentis. ad divinum cultum explendum. Si ergo
iudei qui legis et futurorum umbra habebat hec agebat
hebreorum viij. et x. c. quantomagis nos quibus veritas
per christum patefacta est hoc agere debet. et hoc per episcopos
sacratos et non per coepiscopos. Unde legitur exodus. penultima.
Cuncta vasa ministerij benedixit moyses. et si sacre
vestimenta vel alia adiungatur non ideo benedictionem
iterari debet iuris testimonio comprobatur. Quare autem
res huiusmodi et similes benedicantur ex earum benedictionibus
colligitur evidenter. De vestimentis vero sacris dicitur in phre-
mio iij. partis. Et attende quod benedictio seu consecratio ecclesie
et vestium et ornamentorum ecclesiasticorum non fit eo quod illa
sint gratie susceptiva. cum sint inanimata. sed hoc noscitur
introduci. quod sicut et homines sic et illa per benedictionem
et consecrationem divino cultui abilitantur et idonea et
maioris reverentie efficiuntur. Personis vero per unctionem

et benedictionem maior gratia infunditur. Quidam autem
in ornamentorum benedictione manus suspicant. De quo
dicitur in secunda parte sub titulo de diacono. Decimo esset de
virginum consecratione dicens. sed de hoc in phremio
secunde partis agitur. **De ecclesiasticis sacramentis.**

Circa ecclesiastica sacramenta. Nonandum est quod
secundum gradum sacramentum est in aliquo celebratione
cum res gesta ita sit ut aliquod significare rei
accipiamus. quod sancte id est digne accipiendum est.
Mysterium vero est quod occulte et multisliter operatur
spiritus sanctus. ita quod operatio significat. et sanctificatio
benedicat. Mysterium enim est in sacramentis minister-
erium de in ornamentis. Sed et secundum augustinum. sacramentum
est multisibilis gratie visibilis forma. Item sacrificium visi-
bile multisibile sacramentum. Item idem. Signum est res
propter speciem quam ingerit sensibus aliquid aliud ex se facies
in cognitionem venire. Dicitur etiam sacramentum sacre
rei signum vel sacre secretum. de hoc etiam in iij. parte super vi.
partem canonis dicitur. sub verbo mysterium fidei et sub
titulo de oblatione. **S**ane quidam sunt sacramenta necessitatis
tantum. quidam dignitatis et necessitatis. quidam ordinis.
et necessitatis. quidam dignitatis et voluntatis. quidam vero
voluntatis tantum. Sacramentum necessitatis tantum est bap-
tismus. qui in summa necessitate a quocunque dum tamen in
forma ecclesie collatur. proficit ad salutem. Et de necessitate
quod sine eo nemo salvari potest si ex correptione deferatur
De hoc sacramento in vi. parte super sabbato secundo dicitur.
Sacramentum dignitatis et necessitatis est confirmatio. di-
gnitatis quod a solo episcopo conferretur. necessitatis quod ex correptione
illud dimittens non salvatur. De hoc etiam super sabbato secundo
dicitur. Sacramenta vero ordinis et necessitatis sunt
penitentia. eucharistia. et extrema unctio. ordinis quod
tantum a rite ordinatis secundum claves ecclesie dari debent
nisi in necessitate in qua quis potest etiam laico con-
fiteri. necessitatis quod ex correptione illa dimittens salvari
non potest. De penitentia vide in vi. parte super titulum de v. fe-
cene domini. Et diximus in reportorio nostro super titulum de peniten-
tiis et remissionibus. De eucharistia in iij. parte super canonem
dicitur. De extrema unctione in precepti titulo dicitur est
Sacramentum vero dignitatis et voluntatis est ordo digra-
tisque a solis episcopis conferretur. vel quod non nisi dignus et
digne ad illum assumendus est. voluntatis quod sine illo
quis salvari potest. De hoc dicitur in phremio secunde partis.
Sacramentum voluntatis tantum in ministerio. et dicitur
voluntatis. quod sine illo quis salvari potest. Non enim
expedit homini ad regna celorum tendere volenti nubere
Circa quod notandum est. quod secundum canones solemnitas
nuptiarum facienda non est a hec quod est tempus tristitie.
usque in octavam pasce. nec tribus ebdomadis ante
festum sancti iohannis. Sed secundum consuetudinem ecclesie ge-
neralis ministerium publice contrahitur in ecclesia a crastino
dominice in albis. videlicet ab octava die pasce. usque ad
primum diem rogationum. Et in prima die rogationum in
mane clauditur hec solemnitas. et durat prohibico usque
ad octavum diem post pentecostem. inclusive. et sic loquitur
clemens papa in sua epistola decretali. A prima quoque domi-
ca adveniens usque ad epiphaniam non debet nuptie celebrari.
Nec etiam fieret usque ad octavam epiphanie. nisi quod dominus nuptias
cum sui presentia cum etiam miraculo decoravit. Non tunc
catur. hodie celesti sponso iuncta est ecclesia. Quidam
tamen dicunt sanctius esse quod hec prohibitio usque ad
octavam ipsius festi extendatur. sicut et officium dominis
aque in vinum in nuptiis. In premissis ergo temporibus

14
mrimonia non contrahunt. qm ipa tpa snt oim depu-
rata. Et ideo debz tuc homo a leo vxorio sequestrari.
Generalit' emi tpe quo abstinet a nuptijs abstinet
est etia a conuiali amplexu. nisi forte ob fragilitatez
humana vir ab vxore poscat conuiale debitu vel
ecouerso. In poscenti soluendum e. qz scdm aplm vir
non habz potestate corpis sui sed mulier et ecouerso.
Licet aut solemitas nuptiarz pmissis tepibz inter-
dicta sit. quo cuqz tunc tpe mrimoniū legitime
per verba de p'senti contractu est. Qd vero statutum
fuit in canone qz tribz septimanis pcedentibus festum
beati iohis baptiste nuptie non celebraret' ideo sem
fuit vt liberius orationi vacet. Instituerat eni ecclia
pus duas qdragesimas pter maiore. vna an natale
dñi. que comunit vocat' sancti martini. et durabat
vsqz ad natale. Alia sciz xl. diez ante festu beati io.
baptiste. in quibz vacadu erat oracoi. elemosinis.
et ieiunjs. sed ppter hominu fragilitate ille due ad
vna sut redacte. et itez illa diuisa est in tres ebdo-
das aduetus. et tres ante natiuitate sancti iohis
in quibz est ieiunadum et a nuptijs est abstinedum.
Porro scdm beati phitoz. femine du maritane ideo
velant' ut nouerint se semp viris suis subditas esse.
Et qz rebecca viso ysaac se velauit. It' ideo nuptes
post bndictiōem vitta vno muice vinculo copulat'
ne copage id est fide vnitatis conuialis dirumpat.
Eade vero vitta cadida purpureoqz colo'e pmisceat'
qz candor est mudiicia vite. purpura ad sanguinis
posteritatem adhibet'. vt hoc signo et continentia tlex
comendi ab vtriusqz ad tepus amoneat'. et post hoc
reddendu debitu non neget'. **I**tem qz in primis
annulus a sponso sponse dat' fit mrimz ppter mutue
dilectiōis signu. vel ppter id magis ut pinguore. i.
signo eoz corda iungat'. Vnde et in q'rto digito ideo
annul' inserit'. qz in eo vena qdam ut fert' sanguis
ad cor usqz pueniat. It' ptheus qdam sapiēs pmi
ob amoris signu ferreū annulu fecit et mibi ad aman-
tem includit. et inde subarrae sponsas instituit. quia
sicut ferru omnia domat sic amor omnia vincit. qm nichil
amoris furore vehemētius. et sicut ad amas est infra-
gibilis sic et amor est insuperabilis. Fortis est enim vt
mors dilectio. It' qz in digito annulari in que xpi
pcedit a corde illu portat' instituit. Postmod' uero p
ferreis sut aurei constituti. et p adamare gemis oiti-
qz sicut aux cetera metalla sic amor vniuersa bona
pcellit. Et sicut aux gema decoratur. sic conuialis
amor ceteris virtutibz adornat'. **R**upie autem
scdm ambrosiu. dicte sut ab nubedo. Ille eni qui nu-
bunt caput ppter verecundiam obnubere non loqui
solent. Vnde et rebecca viso ysaac cui desponsa debe-
bat caput obnubē cepit. Verecundia naqz debz pce-
dere nuptias quo ipm iungu p? verecundia amedz
et magis expedita debz videri a viro qm ipsa virum
expetisse. Sed et scdm ieronymu. Connubia legitima
peccata carent. no tamē tpe illo quo act? conuialis
gerit' pntia spūs scī dat'. etiam si ppha esse videatur
qui officio gnationis obsequit'. Notadu etiam est
qz triplex spūale sacramentu in carnali mrimonio co-
sumato designat'. Primum sacramentu est vno fidelis
anime ad deu p fide dilectiōem. et caritate. siue vno
voluntatis sciz caritas q consistit in spū inter deu et iusta
anima. Vnde apls qui adheret deo vn? spūs est cu
illo. Hoc sacramentu significat' p coniunctionē animarum

habitam in prima desponsacōe carnalis mrimoni.
Scdm est vno humane nature ad deu. q facta ē
in vtero virginali p incarnationem verbi dei. siue na-
ture cōformitas que consistit in carne inter xpm et
sanctam ecclesiam. Ad qd ptmz illud. Verbum caro
factu est etc. Hoc sacramentu designat' in mrimonio
carnali p coniunctionē corporu cōsumato. non q ipsa
coniunctio in qua spūs scūs non adest id est designet.
sed p ipm actū cōsumatū significat'. Tercium sacm
ē ecclie vnitatis ex omibz gētibz collecta. et vni viro
scilz xpo sibiecta. hoc sacramentu significat' in eo qui
vinea tm et virginē habuit vxorem facto postmod'
deico et ordinato. Sibi vero quis ad bigamiam siue
ad scdm mrimoniū trāsit iam ab vnitatis recedit. qz
carne suā in plures diuidit. et sic hui? terciū sacmē-
ti signatio in eo nō cadit. quāe p moueri nō potest.
nam p motus vnitatis figere nō posset. Prætea per
scdm mrimoniū recedit a potis coniunctiōe mrimoni.
Ecclesia vero ex quo se xpo coniūxit nūqz ab eo de-
cessit nec ab ea. biga? ergo talē vnitatis significare
nō potest. Vnde merito ppter hui? sacmēti defectū
p moueri nō potest. Illud etiā nota qd sicut statutū
est in cōcilio carthagin. sponsus et sponsa bndicendi
a parentibz. vel a pampis offerat' ecclie sacerdoti.
accepta autē bndictiōe eadem nocte p reuerētia
bndictiōis in virginitate pmaneat. Ceterz nuptie
benedicēde sut a sacerdote cu pceibz et oblatiōibz ex
institutiōe euaristi p. Vnde et vir et mulier ad biga-
miam trāsiens. mrimoniū contrahēdo nō debet a pbro
bndici. qz cū alia vice bndicti sint eoz bndictio nō
iterat' debz. **N**on ergo debet nuptie bndici nisi ubi
virgo cū virgine contrahit ppter racōem que pmit'
in p'ximo sede p'is immo p'bitur q bndictiōem
cū scda vxore celebraret officio et bnficio suspēsus
est. ad setē aplicā mittendus. qd qdā ad exortacōez
cōmētie noscūt' introductū. Sed quoru? locorum
cōsuetudinē si quis contrahit cū scda virgine bene-
dictio iterat'. et hoc si dñs p'p'at et tolliat. ahon-
quin nō valet. **D**icit etiam quidā q si aliquē
virgines contrahētes non fuerint bndicti sei bigami-
itez contrahēdo poterūt benedici. sed et si contra-
hētes fuerint bndicti. licz se nō cognouerint car-
naliter non ideo itez contrahētes bndicētur. **D**e
bndictione virginiū dicet' in p'ximo sede partis.
Notadu autem ē q vniū sacramentu digm? est alio
quatuor modis. scz racōne efficacit' vt baptisumus.
racōne sanctitatis vt eucharistia. racōne significacōis
vt coniūgiū. Quid tamē nō approbat istū modū.
et racōne cōferentis vt confirmatio et ordo. **S**ed
quē? quāe instituta sut sacramēta. quia sine illis po-
tuisset deus humano genēi vitam eternā et gratiam
donasse. **R**esponso ppter tria. **P**rimo ppter humi-
liacōem. vt dñs homo ex dei pcepto se rebz insensibi-
libz et se inferioribz tuēret' subicit. ex hac obediētia
magis apud deu mereat'. **S**ecdo ppter erudiciōez
vt per id qd foris in specie visibili cernit' ad inuisibi-
lem virtutem q interius est agnoscendam mens
erudiat'. **T**ercio ppter exercitacōez. quia cum
homo ociosus esse nō debet. pponit' ei valis et salu-
bris exercitatio in sacramētis qua vanā et noxiam
delmet occupacōem. Iux illd. Semp aliquid boni
operis facito vt diabolus inueniat te occupatum.
Non ergo debent omitti. put in pcedēti t. dē est.

Incipit liber scds de mstris et ordinibz ecclesiasticis

R hac scda pte de mstris et ordinibz et de eoz officiis ecclesiasticis eoz qz officiis tractae puidimus. Pre-

mittetes q tres sut secte famose v3 gntiliu hebreoz et xpianoz. **P**rima e erroris. **S**ecda veritatis

Tercia veritatis et salutis. In pma naufragam.

In scda a piculo eripim. In tertia saluam.

Prima secta dicit a secato qz secat. i. sepat nos a do. Scda

et tertia a sectado et tenedo. qm illuminant saluant et

liberat **X**pianoz psona ta seclares qz ecclesiastice

ab alijs duabz sectis supre fut. hebrei v3 et gentili

Sicut eni apud nos duo fut gntia psonaz. i. laicales

et ecclesiastice sicut et apud gentiles et hebreos. Apud

gentiles quide seclares psona erat he monarcha. i.

impator ronus patricij qz senatores dicebant. ad

quoz arbitriu vnusa ordinabant. reges. duces.

comites. pldes. pfecti. suffecti. tribuni. militu. tri-

buni plebis. ptores. cetiuones. deciuones. quatinio-

nes. diui viri. qstozes. ediles. et aule iamitores. Int

poetas vero erat aduocati carminu. relatores car-

minu. scriptozes comedi. tragedi. et pistoriographi

vates aut qui a vi metis deus est. mo sacerdotu. mo

ppham. modo poeta significat. scdm phidoy. In ritu

teploz erat apud gentiles archiflamies. pthoflamies

flamies et sacerdotu ut ia dicef. Erant qz apud eos

viroz et muliez eligiofi couent. Apud hebreos qz

eat erat diuhtas psonaz. alie naqz erant seclares.

alie diuio cultu v3 in teplo dedicate. In teplo erat.

sumus sacerdos ut melchisedech. miores sacerdotes.

leuite natmei. luminu extingtores. exorciste. iamito-

res. et edicij seu catozes. Sup pplm vero regendu

erat dux ppli moyses. et sub eo quos ipe constituerat

ad cociu ietro soceri sui Erat etia. ciliarche. et acot-

tarche. pentacotharche. et decacotharche. i. millena-

ry. ceteranij. quinquagenarij. et decanij. Cilius eni in-

terpate mille. et archos princeps. inde ciliarcha. i. pn-

ceps sup mille. et acentij. inde et acotarcha. q sup ce-

tum potestate habebat. Pentacotharchus dr q pest

quiquaginta. penta eni quiqz sonat. Decanij q dece-

teea eni decem sonat. Apud xpianos qz filis diuhtas

reperit. Et no q xpiani a xpo dicti fut. xpi vero a

crismate. de quo dictu est in pte pma sb. t. de seclera-

tionibz. Romie xpianoz pmo in anthiochia inuentu

est. Antea eni omes vocabant. discipuli seu fratres

donec apli in anthiochia deiliu fecerut. **E**t dicunt

xpiani orthodoxi. i. recte gliantes et ut credut viuere.

nam orthos grece dr recte latine. et dora glia.

Dicit g xps a crismate qsi vnctus. Ipe aut vn-

ctus est eternalit a do pccozibz suis. put legie in

actu aploz. et hoc nome est oleu effusu. hinc est q

in veteri. t. sacerdotu et reges xpi nucupabant. qa

vncti erat vnctione tpali. Iux illud. Nolite tange

xpos meos. hoc aut nome xps no est ppiu nome

saluatoris. si est comuis nucupaco potestatis. est eni

comue nome dignitatis. Sed hoc nome ihus ppiu

est vocablm psona saluatoris. quo ab angelo gabele

in coceptioe vocatus e. Euangelista testate. vocab

inqt nome ei? ihm. et ab homibz in circucioe. **E**t

no q ihus dicet. hebraice messias grece xps ul so-

thet. vel sophir. latie vnctus ut pmissu est. ul salua-

tor. eo q ipe saluu faciet pplm suu a peccatis eozu.

Potestate eni habz dimitte di pcca sicut ipe dicit.

vel saluans. qz ipe nob salute redit. Si eni pcepta

eius suauem? . vita eterna possidebim? . Hoc aut

nome ihus porphirus phus greca et latina lingua

pitus scribebat latine ihus. grece vero p h qua gre-

ci p i longa sonat vn et quida pferut gpfus. latini

vero p e longa. Rectius g vitef. hic ee pingendu

ielus p greca abbreviacoe. qz ihus p latina aspi-

racoe. Sed et hoc nome xps cu sit grecu. greca scri-

bit abbreviacoe sic xps. Nam greci ponut x p thi

p vero p r et c p s. Si aut scribit per s. latia tmiacoe.

finit ergo si logo scemate scribit. sic p aspiracoe

pingat xps. **C**irca noia aut xpi nono est. q qda

ex ipis dicunt de xpo relatie seu qda relatie. ut pa-

stor sponsus et mediator. quedā no relatie. ut homo.

quedā tmslatie. ut agnus. ouis. vitulus. serpes. ari-

es. leo. vermis. et quedā cu sint institucioe relatie.

sut et pro gntia puilegij appropata. ut xps. Ihesus

aut est ppiu nome ei? ut pmissum e. Vocat

etia xpus alpha et o. i. pmiu et finis. et hebraice ema-

nuel. qd est nobiscu de? mptretatu. Nobiscu eni est p

psentia maiestatis. p participacoe veritatis. p vni-

clm caritatis. et p ad implecoe veritatis. Vocat pre-

terea via veritas et vita. via in exemplo vel pcepto.

veritas in pmissio. vita in pmo. Sabaoth vero. i.

deus exercitu. atonay. qd est dne. athanathos id e

immortalis. kyrios. i. dñs. theon. i. domus. pantho-

crathon. i. pat dispones vel pfectus. homopson id e

vn? eencie noia fut dei. no tm plone xpi Vocat p-

terea xps scdm pfaia amirabilis. consiliarius. ds. for-

tis. pat futuri secl. princeps pacis. Ammirabilis in in-

caracoe. consiliarius in integra rez cognicoe. ds

rez creacoe. fortis in rez disposicoe. pater futuri

seculi. in meritoru retribucoe. princeps pacis dicit.

vel qz fut mediator dei et hominu. ul etia homi et age-

lozu. vel qz cofert illis pace q exsupat omem sensu.

cuius pacis no est finis. Vocat etia xpus ineffabili

nomie teth agmaton. i. quoz hax que fut. ioth. he.

vau. heth. que fut apud nos. i. e. v. he. est q nomen

ieute qd dicit ineffabile. no qz no valeat fari. qz

no est ds hoc nomie mhi in arduis muondus. ul qz

eius sentetia sufficient nequeat explicai. Cui? inter-

ptatio e tñs. ioth pncipiu. he iste. vau passiois. heth

vite. qsi iste e pncipiu vite passiois. Geitnu? more

grecoz pome p ablatu. passiois. p passioe. i. p passi-

one Quo aut vita nra ab ipi? morte dependeat no

possumus intuei de hoc dicef in tertia parte sub. ti.

te indumetis legalibz. Hoc aut nome de? appropri-

atur pti et filio et s. f. put in simbolo athanah legie.

Quamvis etia qnz ad alias psonas extendat. Iux

illud Dñs no tenet. Et alibi applica illu ad deos

Et aplius. Na et si fut qui dicant. di. hinc in celo hinc

in tra. nobis tm vnus ds pater ex quo omia et idem

fi nrm euageliu est optum in hys q pereut e opertu

in quibz deus huius secl. excecavit metes infidelu.

Rursum ihus dicit? est nazarenus a quo da vico

galilee deus deus est ppter vnica cu pre substantiaz

Dñs vero dicit. ppter suente creatura. deus et ho

dicet. qz verbu et cao. Verbu dicit. quia pater p

eu omia edidit hinc iussit. imago dicit. ppter pare

similitudine pris. Siquide apud xpianos seclares

psona laici dicunt. laos eni grece dicit. ppls latine

Cleicales fut. q in ecclia desunt vel ipm regut. a de-

ros q e sois put ia dicef. Hec aut sbdiuidunt in

monachos. i. mnglarit regetes. Namonos grece

15
dicit singlaris latine et alios eligiosos. **S**unt autem
quatuor genera monachorum. alii sunt cenobite qui in omnium
monasterii regla et vita obediencie maiorem deserviunt. alii
sunt anachorite qui vix edificat solitudines. et quibus
in communis vita positi puante tamen contemplationi vacant
alii sunt heremite. qui vix solitarie in desertis degunt. alii
sunt gyronagi. i. vagabundi et circuncelliones. **R**eli-
gio vero dicta est quia per eam unus deo religamus ad di-
uinum cultum vindicando fruendi. tamen deicos seculares que
in usurpato nomine seculares dicuntur. ad diuinam reglarum
qui propter caritatem quod non contingit in istis. Nam et. s. aug?
bonus monachus. vix bonum clericum facit. **S**ed et
ecclesiasticarum personarum duo sunt genera. Nam aliud est di-
gnitatis. aliud ordinis. Dignitatis ut patrum. patriarcha.
primas. archiepiscopus. siue metropolitanus quod idem est. Episcopus
archidiaconus et archipresbiter. et ippositus. Quatuor
omnes qui possint ippositi generaliter vocentur. In choro
vero persone sunt. decanus subdecanus. cantor. siue precentor.
succentor. thesaurarius. siue sacrista. archidiaconus
et huiusmodi. Dignitates autem ut et ordines a lege ori-
ginis et exempla traxerunt. Iuxta illud. Constitues eos
principes super omnem terram. quia quod dicitur dignitates
a gentilitate fuisse incitum. **O**rdinis autem persone sunt.
sacerdos. diaconus. et ceteri. quos inferius persequemur.
Qualiter a veteri ritu tam gentiliu quam hebreorum. ad cul-
tum presens ecclesie translatio personarum facta sit. et qualiter
ab illis persone dignitatum in ecclesia origine habuerunt
breuiter videamus. et quidem dominus ipse qui patrum vel custos
patrum est. vice gerit summi pontificis. Romanus imperator
monarchie similitudinem gerit. Senatoria et patriciorum di-
gnitas manet in ecclesia in quatuor patriarchis. tamen ecclesia
romana in cardinalibus. Primates qui tribus archiepiscopis
posse habet. regem exprimit qui tribus ducibus preest.
Metropolitanus seu archiepiscopus ducibus comparatur. qui plus
tribus comitibus presunt. sicut illi pluribus episcopis. Delagius tamen
ipse dicit quod una provincia habet regem et metropolitanum
episcopi comitum similitudinem gerunt. Coepi quorum potestas
oblata est presbiteri et presbiterorum. ippositi vero et tribunos
militum imitantur. archipresbiteri tribunos plebis. cancel-
larii. protores. archidiaconi centuriones. decani decui-
ones. presbiteri curati aduocatos. Personae quod ordinum ab
illis origine habuerunt. Nam presbiteri vices gerunt edilium.
diaconi. quatuordecim. subdiaconi. duum viros. exorciste
questores imitantur. ostiarii aule iamitores. lectores
carminum elatores. acoliti carminum scriptores. **S**ane
episcopalis ordo secundum. Iherosolymorum. quadrupertus est vix in
patriarchis. archiepiscopis. metropolitanis atque episcopis.
Aplica autem sedes sicut ait anacletus ipse caput et car-
do est aliarum quam sicut ostium cardine regit. sic illi?
auctoritate omnes ecclesie regunt et inde dicti sunt car-
dinales per quos tota ecclesia sicut ostium per cardinem guber-
nat. Illius autem prelati ipse. i. pater patrum vocatur. et vni-
uersalis. quia vniuersae ecclesie principatur et aplicus. quia
principis apostolorum vice fungitur. et summus pontifex. quia
caput est omnium pontificum. a quo illi tanquam a capite mem-
bra descendunt et de cuius plenitudine omnes accipiunt
quod ipse vocat in parte sollicitudinis non in plenitudine
potestatis. Hic est melchisedech. cuius sacerdotium non
est ceteris comparatum. **P**riarcha vero greca lingua
summus primus interpretatur quia primus. i. aplicum retinet lo-
cum. Et ideo quod summo honore fungitur tali nomine censetur.
sicut romus constantinopolitanus. anthiochenus. alex-
andrinus. iherosolitanus. Dicitur etiam priarcha quasi

pater archie id est ecclesie vel primus princeps. Archos enim
grece princeps interpretatur latine. Hic est moyses qui
aaron in pontifice oleo consecrauit. Archiepiscopus greco
vocabulo dicitur eo quod sit summus seu princeps episcoporum. Te-
net enim vice aplicam et presidet tam metropolitanis quam
ceteris episcopis. Metropolitanus seu metropolitae a mehus
ra ciuitatum vocantur. Singulis enim prouincijs preminet.
quorum auctori et doctri me ceteri sacerdotes subiecti sunt sine
quibus nichil reliquus episcopis agere licet. Sollicitudo enim
totius prouincie ipsis commissa est vni pelagi? ipse ait scitote
certa esse prouincia que habet. x. et xi. ciuitates. et vnum
regem et totidem minores potestates sub se. et vnum me-
tropolitanum. aliosque suffraganeos. x. vel. xi. episcopos
iudices ad quorum iudicium omnes cause episcoporum et reliquorum
sacerdotum ac ciuitatum referantur. **O**mnes autem superiores
designati ordines episcoporum et superiorum vno eodemque voca-
bulo episcopi nominantur sed puato nomine quidam vtuntur
propter distinctioem potestatum. quam singlariter acceperunt
Episcopus vocabulum unde deum sit sub. ti. de episcopo dicitur.
Porro secundum anacletum ipsam primates et patriarche diu-
sorum nomina. s. eiusdem forme atque officii sunt. Et ideo quod
primates usurpant sibi nomen patriarche ut ad legem. et
genitorem. Primacia autem dicta est a primicijs consilio
ad fidem. **I**n concilio quod africanum. statutum est. ne prime
sedis episcopus. princeps sacerdotum. aut summus sacerdos. a
aliquo huiusmodi. s. tantum prime sedis episcopus appelletur.
Pelagius etiam ipse statuit ut nullus patriarcharum vni-
uersalis vocabulo vniuersi vocetur. nec aliquis in suis episcopis
vniuersalem nominet illum. quod si vnus patriarcha vniuersalis
dicitur. patriarcharum nomen ceteris derogatur et subtrahitur
Ad hoc summorum pontificum. presulum atque reliquorum sacerto-
rum institutio in veteri. t. fuisse exordium tamen nouo est
plenius consummata. summi namque atque minores sacerdotes
a deo per moysen instituti sunt. ut perpetuus esset cultus ta-
bernaculi per successiones eorum a filiis israel. exo. xx. vii.
Dauid autem ministeria domus dei amplias. iamitores
instituit et cantores. salomō exorcistas inuenit sic sub
ti. de sacerdote dicitur. Hec omnia ecclesia in nouo. t. imi-
tata est ut iam dēum est. habet enim iamitores quos ostiarios
appellamus. exorcistas etiam nomine et officio antiquo ma-
nere recepit per filios aaron omnes infra summum pontificem
sacerdotes admittentes consecrati sunt inter quos quedam dis-
cretio est exorta. ut alii appellerentur. simplici sacerdo-
tes alii archipresbiteri alii episcopi alii archiepiscopi seu metropo-
lite alii primates alii patriarche alii summi pontifices
ut permixtus est. que discretio a gentilibus maxime intro-
ducta est. qui suos flamines. alios simplici flamines.
alios archiflamines. alios prothomiamies id est primates.
appellabant huius in capite pileum habebat. in quo erat
breuis uiga. quod a carminibus sacrificiorum aues arcebat. Pile-
um autem ipsum desuper aliquid lane habebat quod cum per-
estum ferre non possent. filium tamen in capite ferre ceperunt
vni a filo quo utebantur flamines dicti sunt quasi filamies
verum festiuis diebus filo deposito per sacerdotem em-
nētia pileum imponebat maioribus quam minoribus sacerdotum
discretio in nouo testamento ab ipso christo fuisse exor-
diū. qui apostolos per maiores. discipulos per minores sac-
erdotibus instituit petrum vero in summum sacerdotem elegit.
Apostoli etiam eadem formam secuti in singulis ciuitatibus episcopos
et presbiteros ordinauerunt. putant sub titulo de sacerdote dicitur
Leuitas vero ab apostolis legimus ordinatos vni cipan?
ait Memisse debet diaconum quam episcopos et ippositos dominus

elegit. Diaconos autē post ascensū dñi in celū apli
sibi cōstituerē sū diaconos et acolitos tpe pcedente
ecclia sibi cōstituit. Et sic canon clemētis ipse testat
beat⁹ petrus epōs p̄mates vel p̄riarchas in illis ci
uitatib⁹ pōm pcepit in quib⁹ olīm apud eunuchos
siue gētiles erāt flāmies eorū. atq⁹ p̄me legis docto
res in quib⁹ vō olīm apud eos erāt eorū archisla
mines. q̄s mīores r̄putabāt. quā d cōs p̄mates eorū
archiepōs institui pcepit. et in singlis reliquis ciui
tatib⁹ singlōs epōs. Anaclet⁹ q̄ ip̄ instituit p̄sbro
per castella et villas pōm et ordinauit. **C**etū in leui.
legit. voce sup̄na ad moysen dictū esse loquere ad
aaron homo de semie tuo. p̄ familias q̄ habuit ma
culā nō offerat panes deo suo nec accedat ad mīn
steriū ei⁹ si cecus fuit. si claudus. ul' paruo ul' gēdi
vel torto naso. si fracto pede si mancus si gilbus. si
lippus. si albuginē habēs in oclō. si iugē scabiē si m
petiginē in corpe. si pōderofus si languidus. qz in
dignū ē dare dō. qd̄ dēdignat⁹ homo. in q̄ instrumē
tīles a clericatu sint repellendi. **D**icunt autē cleri
ci a clerōs grece. qz est sors seu hereditas latine. q̄
sint de sorte dñi ul' q̄ dñs sors eorū sit Iux illd̄ p̄phe
dñs pars hēditatis mee rē. Ex quo p̄ q̄ nichil ex
deū hīre debet. si solū decimas p̄mittas et oblatōes. q̄
sint hēditates dñi accipiat. Siue q̄ sint sorte electi.
In veteri nāq⁹. et apud gētiles. cleici et sacerdotes
sorte ex libris eligebāt. et in nouo. t. mathias sorte
electus ē. **P**rimus autē cleicus fact⁹ est petrus
p̄gim⁹ ip̄ p̄posuit clerū et distribuit gēdus. **C**irca
coronā cleicorū tria attendenda sūt. scilicet capitis abrahā.
capilloz detricatō. et forme eccliarū. Ad capitis ab
rahāne tria sequūt. scilicet mūdiciē cōseruacō deformacō
et denudacō. Mūdiciē cōseruacō qz ex capillis sordes
in capite aggregant. Deformacō qz capilli ad oritū
sūt. significat gē tōsura mūdā et nō formabile vitā id ē
qz cleici debet hīre mūdiciā mētis intēius et nō forma
bile vitā. i. nō exq̄sitiū habitū extēius scdm̄ dionisiū
in ecclia ierarchia. Rasura qz et tōsura capilloz
est depositio oīm t̄paliū. Clerici enī victu et vestitu
contēti oīmā amūia hīre debet vñ etia aplim. Comā
nō nutriat s̄ caput de sup̄ in mod̄ sp̄ere radāt. Denu
datio autē ip̄a sup̄ioris p̄tis capitis nullū debet esse
mediū int̄ nos et deū demonstrat. ut ruelata facie glia
dñi libere cōtemplent. **R**ursus radim⁹ caput res
lictis intēius in mod̄ coronē capillis. qz caput mē
tem signat. **C**apilli vō seclares cogitacōes. sic
ergo caput mūdāt sup̄ a capillis. ita mēs nostra
dū sup̄iora. i. celestia cogitat. a seclariib⁹ cogitacōib⁹
mūdāt debz. s̄ pars inferior capillos habz. quia nō
est p̄hibitu aliqn̄ de seclariib⁹ cogitacōe sine q̄bz vita
p̄ns duci nō potest. **C**irca detricatōem capilloz
nōndū est qz illa significat qz cleici omēs sup̄fluas co
gitacōes debet a mēte abscondere abronso igit̄ ca
pite et patētib⁹ aurib⁹ mcedē debet ne capilli crescē
dō aures opiant et oclōs impediāt qm̄ p̄tendū ē
ne seclares cogitacōes aures et mētis oclōs impedi
endo nos ad seclaria trahāt vñ capillos sup̄ aures
tondeam⁹ ut quicq⁹ capitis sensus expeditos ad di
uiciū hāteam⁹ bñ. igit̄ ad ezechielē dicit. xliij. c.
Sacerdotes caput suū nō radāt neq⁹ comā nutriēt
sed tōdētes attōdeāt capita sua sicut ut ait greḡ.
in pastorali. li. ij. c. x. viij. Capilli in capite extēiores
sūt cogitacōes in mēte. q̄ dū cerebris insensibilē

oriunt⁹ curas vite p̄ntis expmunt⁹ que qz ex negli
genti sensu importune aliqn̄ p̄deūt q̄si nob̄ nō senti
entib⁹ pcedunt qz ergo sacerdotes q̄ sūt sac̄deliū
duces sollicitudines extēiores hīre nec tñ eis vhe
mētē incumbē debet recte caput radē et comā p̄hi
bere nutrire. ut cogitacōe cordis de vita subditoz.
nec a se fundit⁹ amputet. nec rursus ad crescendū
nimis relaxet et bñ s̄bdit⁹ tōdētes attōdeāt capita
sua ut vñ cure t̄pali sollicitudines. et q̄ntū necesse ē
p̄uideāt. et tñ rescidant⁹ cicius ne immoderacius
excresecāt. Dū ḡ per admistrantē extēiorū p̄uictia
corporū vita p̄tegit et rursus p̄ moderatā cordis intē
tionē nō impedit. capilli in capite sac̄dotis resuāt
ut cutē coopiat. et resecat⁹ ne oclōs claudāt. **C**ir
forme circulaōez seu coronā sciendū est. qz fit p̄pter
mlta. Primo in signū qz xps rex nr̄ seipm̄ in ara cru
cis oblat⁹ sp̄inea corona portauit vñ et nos qui p
eantē passionē saluati desideramus. dñice passiois
signū. i. formā sp̄mee coronē. quā ip̄e ut sp̄mas pec
catorū nrorū auferret in passioe portauit in capite.
in verticib⁹ nris portam⁹ ut sic ille p̄ nobis sic et nos
pro illo irrishōes et obprobria patos esse libent⁹ suffer
re mōstrem⁹. **S**ecundo eccliarū capilloz vitū equa
litas vñdiz racōm cōsentientē designat. tunc enī
t̄pales res bene cogitant⁹ si cōueniāt racōi. **T**er
cio circularis figura fit. qz hec figura nō habz p̄ncipiū
neq⁹ finē. p̄ qd̄ dat⁹ intelligi qz cleici sūt mistri dei q̄
nō habuit p̄ncipiū neq⁹ finē habebit. **Q**uanto hec
figura nullū habz angulū p̄ qd̄ significat qz cleici nō
debēt hīre sordē in vita. qm̄ vbi angulus ibi sordes
ut dicit bñhard. Et qz debet hīre vitatē in doct̄ria.
qm̄ vitas agulos nō amat ut dicit Ies. **Q**uinto
quia hec figura oīm figuraz est pulcherrima vñ in
hac deus celestes creaturas fecit per qd̄ significat qz
cleici debet hīre pulcritudinē intēius in mēte et extē
rius in d̄uersacōe. **S**exto qz hec figura est oīm
simplicissima. nam scdm̄ aug⁹. Nulla figura ex vna
linea tñ cōsistit nisi sola eccliarū. q̄ vñica linea clau
dit p̄ qd̄ significat qz cleici debet hīre simplicitatē colū
bina Iux illd̄ et simplices sic colūbe. **S**eptio coro
nā cleicos esse specialit̄ regnū dei demonstrat. ip̄i nāq⁹
scdm̄ Ies. sunt reges et sacerdotes. i. regales sac̄dotes
et sūt reges. i. se et alios in virtutib⁹ regētes et ita in
deo regnū habet. Sane rasura capitis cleicorū fit sic
ait. beda. in historia angeloz in mēoria eius. quia
cū bñs petr⁹ i athiochia p̄dicar⁹ abasert humilitatē
capitis ei⁹ in contumeliā nomis xp̄iam et dñice passi
oīs. qd̄ quidē hodie toti clero tradit⁹ in honore fue
rūt tamē q̄ diceret qz tonsurē eccliaſtice vsus a na
zareis q̄ omia veteris legis custo dūt exortus ē. In
enī p̄us crime suato denūo post magne vite d̄nētia
caput radebāt. et capillos in ignē sac̄ficiū int̄tebāt.
ut p̄fectionē deuocōis sue dño cōsecrēt quoz ex
emplo ab aplis introductū est. ut et nazarei ac san
cti dei crime p̄onso inuolent⁹ q̄uis olīm xp̄iam a
iudeis q̄ in obprobriū nazarei v̄carent. p̄ eo qz
saluator nr̄ a vico quodā galilee nazaren⁹ appella
tus est. Potest etiā dici qz vsus tonsurē a lege occa
sione traxit. Sac̄dos nāq⁹ legis t̄parā id ē pilleū ex
bisso in modū medie sp̄ere in capite rex vō coronā
gestabat pars vō capitis rasa t̄parā circū. crimū
delictū coronā. ad nōnd qz instituit eos deus genis
electū et regale sacerdotiū. **R**ursus lex coronam

quatuor digitorum super mesam et desuper aureolam fieri
iutebat. Ceterum ad ezechielem dominus dicit Summe gladium
acutum et educe per caput tuum et barbaram longitudinem namque
capillorum multitudinem significat peccatorum. Hinc igitur cle-
rici barbas sibi radere informantur. Rationem namque pilorum
barbe quod ex superfluis stomachi provenire dicuntur hu-
moribus delictis quod vicia et peccata que in nobis superflua
sunt resecare debemus. Radimus etiam barbas ut per
innocentiam et humilitatem puri videamur et angelis qui
semper in iuvenili etate florent coequemus. In ieiuniis
tamque quibus capillos crescere permittimus quod cogitationes
que contra deum non sunt ut ecclesiam edificare agnum
colere et filia que tempore abstinentie fieri solent prohiberi
non debent. Concilium cartaginense statuit ut clerici neque
comam nutriant neque barbam. Ordinantur autem clerici
ut deo serviant nec de cetero huius mundi nec glorie mundi
debet offerre corpora sua hostia vivere sancta deo
placere vult aplius ad romam. Consueverunt omnes qui glo-
riantur in stulticia in gloria mundi quod non est vera gloria
sed imago glorie. Quare autem ordinandis manum imponi
necesse dicitur in tractatu de diacono. Ordinantur in
quatuor temporibus ideo quod sacerdotes et alii clerici locum in
ecclesia obtinent que levite in populo israel obtinuerunt quod
sicut in libro numerorum legitur dominus per primogenitis
recepit et eos in egipto dum primogenita egiptiorum in-
terficerent custodiunt primogenita vero quod quedam
primicie sunt vult quod primicias domino offerimus cum aliquos
ad sacros ordines conferamus. Conueniens igitur est ut
in primitijs temporibus in quatuor temporibus primicias hominum
offeramus. Rursus ideo in quatuor temporibus ut quatuor
virtutibus exornentur et sub quatuor euangelis fuisse christum
et ecclesie moneantur inueniunt ut virtutibus floreat in estate
ut fructus afferat in autumno ut fructus bonorum operum
metat in verna ut collectos conferuat in horreo et eis
fruatur in domino. Et videtur in sex parte sub sabbato post dominicam
xvii. Ideo autem potius in sabbatis quatuor temporibus quam
in quibus vel sextis feriis sunt ordinationes quod illa dies
spiritu sancto consecrata est cuius dona in ordinibus recipiuntur.
Preceptum enim est populo populo sabbatum celebrare ad hoc
ut esset figura sanctificationis spiritus sancti vult exo. xvi.
Requies sabbati sanctificata est domino. Et ideo custodi-
te sabbatum meum scilicet est enim michi quod est signum inter-
me et vos in generationibus vestris. exo. xxxi. et xxxv. c.
Precepta nunquam legimus in generatione sanctificationis fieri per
omnes portos dies huius sabbati solum dictum est. Sanctifi-
cavit deus die sabbati sunt etiam in sabbato in signum quod
ordinandi debent habere sabbatum pectoris ut tante tunc
ad sabbatum eternitatis. Ordinatio autem que fit in sab-
bato sequens die est figurat enim sacerdotes ordinaros
esse ministros diuinitatis dominorum sacrorum. Iuxta quod fit hora
nona quod iam illud tempus ad dominicam diem resurrectionis
intelligitur pertinere. Ordinandi enim ad christi similitudinem
sabbato resurrexerunt intelliguntur. Congruum igitur in hac
die dominica celebrantur misteria sacerdotalium benedictionum
in qua sunt collata causam gratiarum in ea enim dominus
resurrexit in ea apostolis insufflauit. Accipite spiritum san-
ctorum re. p. r. eis. In hac promissus spiritus sanctus aduenit
recte ad ea benedictiones sacerdotales dirigimus ut
cum apostolis hilariter cantare possimus. Veni sancte spiritus
re. t. c. fidelium s. ordinarum sunt etiam ordinationes in
sabbato mediane ebdomade. xl. quod catas huiusmodi et etiam
in sabbato sancto. Veritatem usque ad tempora. Simpliciter
ipse romani pontifices dicunt semper in decembris ordines

celebrasse. ut dicitur in sex parte sub sabbato post. xvii.
dominica vult tunc officia plena inueniuntur quod in alijs non
contingit. In sabbato vero ante pertheosten ordines
sacri non deferuntur quod in sequenti tunc septimana. recepta
spiritus sancti gratia celebrantur. Solus autem romanus
pontifex potest subdiaconos facere in diebus dominicis. Alii
plati possunt in diebus dominicis solum maiores ordines con-
ferre iugiter deferre. Si autem videretur necessitate in die
dominica ordinatio fiat quod forte profici non potuit in sabbato
debet hoc fieri ieiunio continuato. tunc ab ordinatio quod ab
ordinatore quod tunc propter continuationem ieiunii fingitur
vna dies. Ceterum in quibusdam locis habentes festa suorum
ecclesiarum in sabbatis quatuor temporibus transferre dicunt ieiunium
in precedente septimana ob honorem suorum festivitatum
sed dicimus nec hoc ei licere nec tunc posse ordines cele-
brari. Melius igitur esset festiuitates ipsas transferri
de hoc dicitur in sex parte sub quarta feria tunc ebdomade
aduertus. Quia die et hora fiat episcoporum consecratio s. b. de
episcopis dicitur. Illud etiam consecrandum est quod sacerdotes
diaconi tamen nominantur ab apostolo in epistola eo quod ipsi precipue
in misterio altaris necesse sunt. Ceteri vero ordines postea
adiecti sunt per utilitatem misterii quod propter multitudinem
credendum rite per illos non poterat adimpleri vult et secundum
Ambrosium. Illorum ordinatio precipue circa altaria celebratur
et per eis episcopis ante altare perferuntur. Alii vero nequaquam
ad altare ordinantur eo quod nec ad altaris misteria sta-
tuuntur sed alia officia implent hinc cantando hinc legendo
hinc alia fructa faciendo omnes tamen querunt facere
plati. potentia domini ut valeat in primogenitis hereditare
ad instar Jacob quod sibi fratris primogenita vendicauit.
Et attende quod in quibusdam ecclesijs in mediate post colla-
tionem cuiuslibet ordinis cantatur. Responsum vel tractus et
tene ad deum quod ordinati ad sollicitudinem et laborem
que per illa designantur vocantur. Quia vero de vir-
gini consecratione merito facta est videndum est primo quibus
diebus benedicantur. Secundo quid significet quod in eorum benedi-
ctione aguntur benedicuntur autem in dominicis diebus et in
diebus ephraim et in albis paschalibus et in festis apostolorum
ut spiritus sanctus super eas simplices ut columbas descendere
videatur. Et ut per apostolos qui more iugitatis ecclesie
spiritus tradiderunt quod per paniphos spiritus domino consecrantur.
Sequitur videtur quid significet quod in eorum benedictione
aguntur et licet omnis anima deo desponsetur per fidem vult Osee. ii.
Sponsabo te michi in fide. Virgines tamen specialius christo
desponsari dicuntur quod eorum caro carum christi familiaris
se conformat per eo quod illa hic nec caro christi corruptione
non sentit. Et inde est quod virgines sequuntur agnum quod
cumque ierit. apoc. xiiij. Sane iugines benedicente sub
papilionem cum aliquo alio loco statim incluse quod archip-
sibitero vel alio ante euangelium alta voce cantante
prudenter iugines tunc. Cum cereis ardentes in manibus
nudis capitibus exiit obuia episcopo et ecclesiarum ingreduntur.
Siquidem cereos accensos ferunt in manibus lux illud
luc. xij. Sunt lumbi vestri pre. et lucerne ar. in manibus vestris ut
onduat se imitari prudenter iugines quod ornauerunt lapa-
tes suas. et exierunt obuia sponsulo. Sponsus namque eorum christus
est que potest ei vicarius tunc. Lucernas quidem ar-
dentes in manibus tenere est per bona opera exemplum pro-
prie morum lux illud luc. xv. Luceat lux vestra coram
hominibus ut videatur opera vestra bona tunc. Egressus vero
eorum de papilionem et ingressus in ecclesiam designat quod per
suscipiendam benedictionem et christo desponsationem de erga
shilo et erumms ac tenebris potius mundi fallacis.

ad celestis regni libertate gaudiū. ac claritate et ad
supm regis thalamū trāducunt. vñ in cantic. veni
elca mea et ponā in te thronū meū. Rudis capitibz
obuia veniūt et pōtēx cātando dicūt illis. venite
Et ipe simili cātando respōdent. Et nūc sequim. ad
repntand q in cātē. legiē. Snrge amica mea spō
sa mea onde michi faciē tuā r sonet vox tuā i auibz
meis. Rursus denudacō capitū. depōsicōem r abre
nūciacōez mūdānoy cōgrue delig. nudato etiā ca
pite eccliaz ingredit. ad nōndū q velut formose
et spōso placide in ipi? sponh tabnāclm intro ducūt.
Iux illd cātē. Nigra sū sed formosa. Et intro duxit
me rex in tabnāclm suū. **T**er aut dicūt eis venite
ad nōndū q ad h triplicē debet venire. s. p abdicā
tionē ppetatis. p votū castitatis r p sponhōne obe
diētie. Debēt qdā venire. **P**rimo p abdicacōez
ppetatis de uersacōe mūdāna. de fuitute egiptia
ca. de carcē. de laqueis r de reibz vñ ps. Cadet in re
tiaclo ei? pccōres. Et sapiētie. xij. b. creature dei fa
cte sūt in tēptacōez aie hōim r in mūscipulā pedibz
inipientiū. **S**ecdo debēt venire p votū castitatis
de declaracōe carnali. r de immūdia. r de loco toxi
cato. de quo h qd aia sumit r penitētiā nō tēcit. mori
tur morte etna. **T**ercō p sponhōne obediētie. de
ppria volūtate. hē. de corrupcōe r elibano accenso
et de babilōnica fornace. r iteo cū pueis qui erāt in
fornace illa dicunt. et nūc sequim in toto corde et
time? te r qm? faciē tuā. Daniel in. paz an ps bñ
dicite. De quolibz aut istoz exēdū efirmo cordis
pposito solēmoni voto r tōci? vite pseuerātia r hec
sūt qh tres diēte. exo. iij. g. Siā tñū dierū ibimus
in solitudine. q s tres dietas pmissē tres vocacōes
triplicē facte delignt. Quia vñ post susceptū tam
laudabile ppositū restāt inlidie r tēptacōes demo
nū. atqz acrima cōtra mūdū carnē r demones cer
tamia. et in sup egulais obfūate difficultas. q mlie
bris infirmitas sufficiēnt per se sustinē nō possz. Ido
dūmū auxiliū r scōz suffragia p letamā que sibiē
implozant. **C**ōsequēt depōnūt vestes vetēs et
indūnt nouas bñdicās. ad nōndū q in hoc pposito
vetus homo exiūt et nouus induit. q sicut legiē
eph. iij. f. Creat? est in iusticia r sanctitate verita
tis. et debēt esse vestes mūde r cadite ad deligndū
q qz dei filio despōsant. debēt de cetero se scās r mū
das absqz macā pūare vel cōfūare. Iux illud apli.
Despōdi enī vos vñ viro ūgmē castam exhibere
xpo hec enī candor seu mūdicia vestis ondit vñ de
eccliaſtes. ix. c. Omi tpe vestimēta tua sūt cadida
et hoc supū est a brā cecilia. q extēius veste fulge
bat. intus castitate mtebat. r ab angelis. qui in xpi
resurrectōne vñ sūt in vestibz albis. vel h sit niger
habit? significat carnis mortificacōem. qz enī xpus
spōsus suus mortuus ē p ipis. debēt r ipe cōmori p
illo vñ gal. v. Qui xpi sūt carnē suā crucifixerūt cū
vicijs r cōcupiscētijs. Et ro. vi. Si cōplāti facti
sum? silitudinē mortis xpi sum? et resurrectōis eim?
Rursus ingredo habit? est contemptus virilis am
plexus. **S**blequent indute vestibz bñdicis ūsus
epm veniūt. qh ipo actu dicāt. Regnū mūdi r oēz
ornatū seclī atemim? ppter amorē dñi nri ihu xpi r c.
Vñ qz sup scapulas r pectora depēdētia ex mlti
tucōne sotheis ppe. cum signo crucis earū capitibz
imponunt pmo ad significand q p xpo debēt mūdū

humilit? corde r ope atemne et sensus vñ ac me
morā passiois xpi mūre. ne ad mūdāna lasciuēdo
excāt vel illa ad illaz sensus intrēt. Iux illud gal. v.
Michi mūdus crucifexus ē r ego mūdō. **S**ecūdo
velant? quia nō sūt imago dei. Tercō ut ondat? s. b
iecte. Vñ ut illicite cūctis viris appareāt. Quīto
ne spēs eaz occasio inspectōibz sit pccandi quia ps
ait. Dñe delectasti me in factura tua. r creature dei
facte sūt in tēptacōez ut pmissum ē. Vñ ergo est
signū pudōis r futuri honoris. Demte qz xpo despō
sat? qui ē alpha et o. i. pncipiū r finis. Iteō dat? eis
anulus q rotūdus ē. pncipio r fine carēs et pōmē in
qro digito. ex quo vñ a quedā sanguis ad cor pte
diē. ut sciat se sponhū suū xpm toto corde debēt dili
gere. et ei inseparabil? adhēre. **P**ostremo vñ co
rone capitibz eaz imponūt. Iux illd in cātē. veni
spōsa xpi accipe coronā r c. Ad nōndū q qñ virgo p
cōsecrationē humo regi despōsat? regma efficit id ē
se et alios in vñtibz regens vñ pñ. vt addat? grā
capiti tuo r torques collo tuo in q coronacōe pōtēx
cātāt illud canticū leticie veni electa mea r c. tanqz
celestis spōsi paniphūs. et hinc est q illaz amica r
cōsanguinei in hac dsecacōe letant. Leo p pñ? mlti
tut in scilio calcedon q ipe celebravit solas ūgies
debēt velari. **Q**uia vero in pmissis de velo mencō
facta ē. Ideo nōndū est q velū aliud est cōuerſionis
aliud dsecacōis aliud pſessiois aliud ordmacōis
aliud placōis. Vñ cōuerſiois aliq de seclari vita
ad religionē trāiens assumit r tūc si p annū mē ve
latas steteit vñtēus exire nō potest. Vñ dsecacō
is a solis epis solis ūgmibz r solū in festiuis et dñi
cis diebz dat? vñtē tñ necitate sicut et baptis?
omī die dari possz nō dat? etiā mli in vicelūdo quito
ano illud tēpētis mli forte despōlatie. **S**ecūdo aut
pſessiois suscipit? a ūgmē. qñ cōtinentiā pſetur
nō tamē an duodecimū annū qñ nec ante illud tpus
bñdicit. Dat? velū hūmūmōi cū bñdictōe solēni.
et cū letamā hē velū null? epus dat viduis vel cor
rupis h ipam de altai ut dicūt quidā assumit. **S**a
ne ūgo et nō vidua iteo ab epō velat? quia ūgo in
hac despōsacōne tppū geit ecclie. q pura et ūgo vñ
nupht viro. xpo. Et in signū hūmū rei velat? ab epō
q a xpo recipit in cōiūgiū. In cui? psona dictū est
anulo suo sbarauit me dñs h vidua nō gerit in tali
factu tppū ecclie sicut ūgo cū non sit integra mente
et corpe sicut illa vñ nō sic dūgit? xpo ut rñtet ecclē
dūctioz qre nō velat? Preterea sacdos phibet? seclū
dis nuptijs intēse r sup scdo nubētes bñdictiōne
inſundē put dēm est in pma pte s. b. de sacramētis
sed hē vidua quali scdo nubit pmo homi postea in
pſessione xpo. Iteōqz ei qh celebrati scdas nuptias
nō porrigit? velū dsecacōis. nec etiā pſessiois. sed
ipā illud suscipit de altai. Aut tñ quidā q licet nō
ab epō. potest tñ a sacdote velo pſessiois ul? cōuer
ſionis velari. a quo seu a cui? mistro. habitū seu ve
stem eligiosam assumit. In libro tñ pōtēicali scdm
ordmē romanū habet? bñdictio vidue cōtinentiā
pſtetis r veli eius. Nā et dñs sareptenā viduā. per
telā ppham dſolat? ē. Et vidim? in vrbe episcopū
hostien. int? virgines bñdicē duas viduas moiales
Vñ ordinacōis olim diaconisse in quadragēmo
ano dabat? ut possz legē euāgelii in nocturnis in cō
cilio laudire. statutu ē. ut mlieres q apud grecos

psbiteri appellantur apud nos vero videtur a senioribus
vivere aut misticurie appellantur in ecclesia tanquam or-
dinatas astitui non debent. Velut placuit olim abbatibus
his in quadragesimo anno dabatur. **I**llud autem sciendum
est quod sacrosancta mater ecclesia gradus et ordines habet di-
stinctos. et totus pontifex celebrat missarum sollemnia
agens sex habet secum ordines clericorum. scilicet episcopos. presbiteros
diaconos. subdiaconos. acolitos. et cantores. ipso nu-
meri sacramento perfectione huiusmodi officii manifestas.
Senarius namque numerus perfectus est. prout in prophetia
tunc patet dicitur sed et sex ordines mistro fuerunt in
veteri legimus. et videlicet pontifices. sacerdotes levitas. nathi-
neos. ianitores. et psallentes. quos ex maiori parte distinxit
arthaxerxes in epistola quam eisdem scribere direxit. d. Notum
facimus de sacerdotibus vestris et levitis. cantoribus et ia-
nitoribus nathimeis et ministris domus dei. ut eis recte
gal tributum et annona nullatenus imponatur. Ordines
vero ecclesiasticos Silvester papa enumerat dicens po-
tifici presbiter presbitero. diaconus diacono. subdiaconus
subdiacono. acolitus acolito exorcista exorciste lector
lectoris ostiarius ostiario. abbas abbati. monachus in
omni loco obsequium prestat. huiusmodi quod isidorus ita dicit
generaliter clericos nuncupant omnes. qui in ecclesia christo deservunt.
quorum gradus et nomina sunt hec. ostiarius. psalmista
lector. exorcista etc. Mentionem etiam facies post alia de
cantore. et huiusmodi omnes gaudet privilegio clericali. Verum
tamen quidam perfidi heretici sacramento ordinis condempnantes
falso mentuntur quod ecclesia christi non habebat personas quas
exorcistas. ceterosque clericos vel subdiaconos appel-
laret sed solum exorcistas demonum qui aduersabantur paulo
nec ea quam christus fecit ut apostolus dixit per tam viles homines
cantoribus que infra sequuntur fecit et dixit sed aliorum et
periorum quod rationa nescit ecclesia demonstravit. **C**horum
autem ordinum quidam sunt non sacri. et quidam sacri. non sacri
seu minores ordines sunt huiusmodi. Cantoratus. psalmistatus.
ostiarius. lectoratus. exorcistatus. acolitatus. Sacri
vero seu maiores sunt isti. subdiaconatus. diaconatus.
presbiteratus. episcopalis ordo. **C**omunit autem asserit se-
ptem ordines fore. quorum ostiarius est primus et sacerdos
ultimus. propter septiformam spiritus sancti gratiam. Cuius
munus sua officia persequuntur. Si autem velis ad singulos
ordines singula dona referre a timore incipies illum
ostiario deputabis. et exinde singula singulis referes
sapientia presbitero adaptabis. Nec sunt septem mulieres in
quibus spiritus sanctus habet hospitium et una quaque illarum suum pat-
rimonium. **R**ursus spiritus ostiarius est quicunque spiritus
alios in ecclesiam introducit. id est qui fide predicato docet.
lector est qui libet mores docendo. exorcista orando. acolitus
illummando. subdiaconus humilitatem monstrando.
diaconus alios exortando. sacerdos seipsum hostiam sanctam
deo offerendo. episcopus sacramenta ministrando. de quolibet
tamen seriatim specialiter persequamur. **De cantore.**

Nonnulli cecitati ignorantie ducti cantora-
tum de minoribus esse autumat ordinibus. prout
eo quod ut iam permixtum est in quibusdam canonicis
inter minores ordines sit mentio de cantore. falluntur tamen
quoniam nomen est officii et non ordo. qui autem in veteri. id est. can-
tores dicti sunt hodie letores vel psalmiste vocantur.
Cantor itaque vocatur qui voce modulatur in cantu
cuius duo sunt in arte musica genera. precantor. scilicet. et succen-
tor. precantor vocem premit in cantu. succentor canendo
subsequentem respondet. Cōcentor vero dicitur qui consonat vni
qui non consonat non cōcinit nec cōcentor est. **S**ane

dauid propheta eximius cultum dei volens sollemius ampli-
are cantores instituit qui coram archa fedis domini musicis
instrumentis et modulatis vocibus decantarent inter quos
principui fuerunt heman asaph et ethan filius oim primus.
hem an. cuius vice nunc in ecclesia premituus optinet. vel
precantor qui cantoribus est platus vni legimus in palipomeno
Ipsi sunt quos constituit deus super cantores domus domi-
states in ordine suum in misterio de filiis cabat he-
man cantor filius Joel et a dextris eius asaph filius ba-
rachie ad sinistram autem ethan filius eui. **P**orro debet
cantores cōsonis vocibus et suavi modulatione cōcine.
quatenus aures audientium ad deuocōem diu valeat excitare
veritatem secundum gregem. Plerumque in sacro ministerio
dum blanda vox querit congrua vita negligit et can-
tor deum moribus stimulat cum vocibus ipsam delectat. Idem quod
in ecclesia romana altaris ministri cantare non debent solumque
euangelice lectionis officium. intra missarum sollemnia exsol-
uant. Et apostolus ait. Cantantes et psallentes in cordibus
vris domino et Jeronimus. Non audiat inquit adolescens
audiat huiusmodi quibus est officium in ecclesia psallendi deo. non
voce tantum sed corde esse cantandum. nec in tragedia mo-
dum guttur et fauces medicamine leniente sunt. ut in
ecclesia theatrales moduli et cantica audiantur. Cantas
igitur in corde et in caritate cantat in choro. quoniam magis
deuocōe cordis quam iubilacōe vocis cantandum est. non
tenes in manibus cimbala nisi aliquid huiusmodi prout in
veteri. t. habet. **C**eterum propter carnales non propter spirituales
les cantandi usus in ecclesia instituitur. est. ut qui verbis
non perueniunt suauitate modulaminis moueantur vni
augustinus in libro confessionum consuetudinem canendi. prout
ecclesia. ut per oblectamenta aurium infirmior animus ad
effectum pietatis assurgat atque prout die quod cantandum
erat cibis alijs abstinebat. propter quod psallentibus legibus
causa vocis vni et cantores vulgo fabarii dicti sunt.

Cantores autem qui sunt dei laudatores rētant predi-
catores alios ad dei laudem excitantes. eorum namque simplo-
ma plebe ammonet in unitate cultus. vniuersi dei psalle-
rare. per cantoris quod officium prefamilias intelligit. quod de
thesauro suo noua et vetera perfert. Nec est pretereundum
quod cantores tenent baculos in choro. ad rērandum illud
quod in lege preceperat. ut videlicet edentes agnum baculos in
manibus haberet significantes quod qui ad patriam festinat
est celestis agni et baculis. id est scripturarum sententijs in-
digent contra demones. per baculos enim cantores sententias
scripturarum vel doctrinas predicatorum intelligunt. vni
cui legimus euangelium deponit. quia per euangelicam predi-
cationem legales deponuntur obsequantias. De choro deinde
est in parte prima sub tractatu de ecclesia. De cantu
vero in fine premissi. v. patet dicitur. **De psalmista.**

Psalmistatus quoniam tonsoratur vocatur. sicut
constitutio innotat in eundem ostendit. quoniam
etiam clericatus. unde in alia eiusdem innotat.
epistola dicitur. quod abbas benedictus. et sacerdos potest in suo
mosteio clericale dare tonsuram per quam ordo clericalis
conferre qui ordo sic collatur. psalmistatus vocatur. In
canone quod leonem ipse sic in cetera dicitur. seriatim et
aperte persequamur quod sancta romana ecclesia in gradibus
clericorum ait clericos ostiarios lectores etc. ac nomen
clericorum psalmistas ibi intelligi indubitatum est. vocatur
etiam quoniam cantoratus vni in tholetano concilio. ita legimus
psalmista. id est. cantor potest absque scientia episcopi. sola missi-
one presbiteri officium suscipere cantandi. dicere sibi presbitero
vni et quod ore caras corde credas. et quod corde credis

opibus prophetis. Sane quod in plebisque sacris canonibus
facta de alijs ordinibus mentione. nichil de hoc ordine
tangit. ex eo contingit quoniam alij omnes cum solemnitate
et a solis episcopis dantur. Iste vero etiam a sacerdote defer-
ri potest. Iste quoque hunc. non ordine sed officium fore pluri-
mum asseruat. quia quod in eo ab episcopo collato quis clericale
privilegium assequatur. **De ostiario. R.** Dicitur est autem psalmista a
psalmis dicendis siue ab officio canendi putat se le-
gere. Ad ipsum namque pertinet secundum istud officium ca-
nendi. dicit benedictio. i. benedicam domino. laudes. i.
alla vel christus vincit vel christus regnat et sacrificium.
offertorium. Responsoria. i. officium missae. et quicquid ad
canendi precium spectat.

Ostiarius secundum istud officium dicitur esse eo quod ostiis re-
plentur. Ipsi enim claves ecclesie tenentes omnia
intus ex utraque custodiunt atque inter bonos
et malos habentes iudicium. fideles recipiunt. infideles
respuunt. et excommunicatos repellunt. **O**stiarius idem
fuit quod iamtores. quoniam veteri. i. ad custodiam templi
electi sunt. ne ingredere in illud immundum omni-
te. i. aliquid de omnibus rebus. Stabant enim prout legimus in
palatium in quo templo prout in oriente in occi-
dente aqilone et austro. Portas templi singulas ita ob-
suantes. ut nec in puncto discederet a misterio. Le-
uite enim quibus numerus iamtores creditus erat eis
citius parabat. Iij autem mitantur editus quod apud ge-
ntes erat. et idem custodiebat. **Sane iuxta decretum**
tholetani concilij. ostiarius cum ordinatur postquam ab archi-
diacono instructus fuerit qualiter in domo dei debeat
conversari. ad suggestionem archidiaconi tradat ei
episcopus claves ecclesie de altario. d. ei. Sic age. sic vine qui
reddidit tui deo ratione per hunc rebus que hunc clauibus
recludunt. Clavium quoque traditio verba promissa sunt huius
sacramenti substantia cetera sunt sollemnitatis. **Hoc**
officiu implentur dum per fidem in ecclesiam aliquem intro-
ducimus vel doceamus. Christus hoc officium implevit
quoniam dixit. Tollite portas principes vestras et eleuamini
portae eternales etc. Et quoniam ementes et vendentes de tem-
plo eiecit quod in ecclesia spiritualiter agit vnde in euangelio
dicit. Ego sum ostium.

De lectoris. R. Lector secundum istud officium a legendis psalmista a
psalmis canendis vocatur. lector enim prout
dicitur id est legit siue recitat populo quod sequantur
psalmistam. canit ut excitet ad devotionem animas
audientium. licet quidam letores ita miserabiliter pronuntiet
seque aliter et per vocem sonora ut quosdam ad laudem laetitia-
tionemque pellant. letores etiam pronuntiatores vocantur per
eo quod porro siue a longe pronuntiat. tanta enim et clara
debet esse eorum vox. ut quous longe positos aures im-
pleat. **Ad letores quoque pertinet leones et legendas in**
matutinis pronuntiare et ea quae propheta vaticinauerunt et apli
dixerunt populo predicare. i. legere. ad hoc enim ordinantur
ut libros dei distinde et apte ad intelligendum legant.
sicut in veteri. i. accepimus esdras fecisse. neemie. viij.
Ad eius quoque pertinet officium. panem et omnes novos fru-
ctus benedicere. **Lectores autem idem sunt quod carminum**
relatores qui erant apud gentes. Martinus pro statuit
ut nulli liceat in pulpito psallere aut legere. nisi qui ab
episcopo fuerint ordinati letores. Sane iuxta decretum thole-
tanum. concilij lector cum ordinatur faciat de illo verbum
episcopus ad plebem indicat ei fidem ac vitam. atque ingenuum.
post hoc spectante plebe tradat ei codicem. in quo lectionis
est dices. Accipe et esto relator ubi dei habiturus. si

fideliter et utiliter implereis officium partem cum eis qui ubi
dei ministraverint. Codicis quoque traditio verba promissa sunt
de substantia huius ordinis. ceteri sunt sollemnitatis. **Hoc**
officiu implentur dum male viuentes in ecclesia corrigunt
et aliquem bonis moribus instruunt. Christus hoc officium
implevit quoniam in medio sanctorum librum psalms propheta apertus
legit distincte ad intelligendum dicens. Spiritus
domini super me eo quod vinxit me etc.

De exorcista. R. Exorcista secundum istud officium grece latine dicitur
aduersarius siue inceptor vocatur. Inuocatur enim
super cathecumenos seu super eos qui habent spiritum
mundum nomen domini. ihu aduersarius per illud ut egrediat
ab eis de quo in seipso prout in sabbo secundo dicitur. Decem igitur
ut mundum habeat spiritum. qui debet immundis spiritibus im-
perare. Ad eum itaque pertinet exorcismos memoriter reti-
nere. manus super energumenos et cathecumenos exorci-
sando imponere. Et secundum concilium carthagenum. ipse
energumenis in domo dei assistentibus victum quidam
oportuno tempore ministrare. **Refert iosephus regem**
salomonem modos exorcismi. i. conuersionis ad muer-
nisse. quibus immundi spiritus ab homine obfesso. per elea-
zarum exorcista pellebant. ita ut reuerenti ulterius non
audieret. **Hoc officio incipit exorciste vocari**
fuit de quo in euangelio legitur. si ego in beelzebub eico-
demonia. filij vestri exorciste vobis in quo eiciunt. et imitantur
questores qui erant apud gentes. **Sane iuxta decretum**
tholetani concilij. exorcista cum ordinatur accipiat de
manu episcopi librum. in quo scripti sunt exorcismi siue aduer-
sationes. dicere sibi episcopo. Accipe et comenda me omne
et habeto potestatem imponendi manus super energumenu-
siue baptizatum siue cathecumenu. Libri quoque acceptio et
verba promissa sunt de substantia huius ordinis. cetera sunt sole-
mnitatis. Energumini sunt. qui a demonibus obfessi sunt vel
lucis siue morbum caducum patientes. sic dicti ab erge
quod est labor et mense quod est defectus. et nops quod est mes-
se. quod defectu mentis in defectu lune maxime patiuntur
Cathecumi dicuntur in fidei articulis ante baptismum in-
structi. **Hoc officiu implentur dum per nias orationes**
viciu diaboli de homine expellunt. Christus hoc officium exequit
quoniam de maia magdalene vii. demonia eiecit.

De acolyto. R. Acoliti grece latine cerofetarii vel accenso-
res luminum nuncupantur. Iij ab aaron filij
eius misterij sui supererunt exemplum. Iuxta illud
exo. Precipe filiis aaron ut offerant oleum de arboribus
oliuay purissimum piloque concusum ut ardeat lucerna sp
in tabernaculo testimonium. et collocaunt ea aaron et
filij eius ut usque mane luceat coram domino. quod quoque tunc fac-
dotes agebat. hoc nunc acolyti faciunt in ministerio
lucernay. quoniam parant luminaria in sacris. multa quippe
non solum in nouo verum etiam in veteri. te. legimus sapie
supaddita legimus. i. munda. vnde dicitur in libro paralipo-
menon dixisse phibet non erit officium leuitay ut por-
tent ultra tabernaculum et omnia vasa eius ad ministrandum
Acoliti autem secundum istud officium cereos ferunt accensos
dum legit euangelium. aut offertur sacrificium. non ut
tenebras aeris sed cordis illuminent. cum sol forte eode
tempore rutilat et ut per omnia opera lucis ostendant. atque ad fi-
gnum leticie demonstrandum ut secundum typum luminis corporalis
illa lux ostendat de qua in euangelio legitur. Erat lux ve-
ra qui illuminat omnem hominem. et in hunc mundum ipse etiam
parat per eucharistia suggesta vinum et aqua seu vasa
in quibus ponitur aqua et vinum. **Acoliti imitantur car-**
minum scriptores qui erant apud gentes seu verius

emittentes hinc luminu exteatores. qui lucnas emu-
gebant: luminaria continuabant ut nadab et abni. Sane
ux decretu concilij toletani. acolitus cum ordinat. ab
epo quida doceat qualiter in officio suo agere debeat.
Sed ab archidiacono accipiat ceroferaum id est
candelabru cu cereo ut sciat se ad accedenda ecclesie lumi-
naria id e cereos du euageliu legite macipal accipiat
et vireolu vacuu ad suggeredu id e ad ministrandu
vini in eukaristia id e in calice in quo est eukaristia
sanguis xpi. Premissa igitur verba et vtalia sunt
huiusmodi ordinis substantia. cetera sunt de solennitate.

Hoc officiu implem? du igne verbi celestis quo
fratres ad cognoscendu deu illuminet et inflament
predicatio ministra? et du luce boni opis aliis minist-
ram? Dns aut hoc officiu se habet testat cu dicit
Ego sum lux mundi q sequit me no ambulat in tene-
bris sed habebit lumen vite. **De subdiacono.**

D Remissum? de no sacris et minoribz ordinibz
Rue de sacris et maioribz q antonomasice
sacri dicuntur sbiciam? et pmo de sb diacono.
no. Odo em sb diaconat? sacer hodie scdm innocen-
tium reputat. Siquit sb diaconi nathineoz vices in
ecclesia rpnat. De qbus in ebra legite qd d dederat
nathineos ad ministranda leuitay. Sont grece ypodia-
conos dicunt qz officijs et pceptis leuitay subiacet eis
et ministrat ex quoz ordine fuit ille nathanael que dns
in euangelio imedauit dices. Ecce vere israhelita in
quo dolus no est. Nathinei aut hebraice dicunt. latine
id est humilitate dno huiusmodi vel deo oblati. Sub-
diacones debent scdm phitoz. oblatos in teplo dmi a
fidelibz suscipe et leuitas supponedas altari bz deferre.
calice et patena ad altare xpi deferre. et leuitis tradere.
eisqz ministrare vireolu qz cu vino et aqua manile et ma-
nute rgiu tene epoz et pbitero leuitis planadis. an
altare manibz aqua ptere. corporalia et sb tractoria la-
uare. de quibz recte placuit pri bz ut qui ministeria
sacramenta co tractat lege dimetie debeat obsequare. sicut
scriptu est in ppha. Mudami qui feris vasa domini.
tene aut locu diuini oz qui erat apd gentes. Sane
ux decretu concilij toletani. sb diacon? cu ordinat
qz manus. imposito desecratoria no accipit patenam
de manu epi vacua. et calice vacuu accipiat dicente
sibi epoz. Vite cuius misteriu tibi tradit. de manu deo
archidiaconi pzo qz in eius adiutoriu consecrat acci-
piat vireu scz cu vino et aqua. manile id e bacile et
manute rgiu. Premissa igitur verba et vtalia sunt hu-
iusmodi sacri substantia. Cetera sunt de solennitate.

Querit aut quae sb diacon? legit lectos ad missay
cu non epiat hoc sibi competere vel ex nomie vel mi-
nisterio sibi co cello. Rdo in pmitina ecclesia diaconus
no legebat euageliu qz hoc statutu no erat. postqz ve-
ro illd statutu fuit. pceptu est etia. ut sb diacon? qui
diacono sub est epistola hinc leccoz legat. Sbdia-
conus aut vireu amictu alba et baltheo sic et ostiaius.
lector. exorcista. et acolitus. et insup tunica. et sudario.
tunica stricta portat. ut se iusticia quasi lorica induat
Sudario ut sordes a vab extergat. De quo in parte
sequenti sb. ti. de tunica et mamplo dicit. Hoc offi-
cio vireu qui tate iudicie e qz ipius exeplo et concilio ce-
teri a sordibz emnu lauet. Xps hoc officiu exer-
cuit quado in chana galilee de aqz vini fecit et quido
cena facta mittes aqua in pelui petes discipuloy lauit
Canon adriam ppe. vireu innuere. qz impator debet

ordine sb diaconatu hre vbi dicit. Adiutor et defen-
sor tuus ut meu ordine decet sp existat sed no est ita.
gerit tamen illd officiu qm in die ordinacois sue rece-
ptus. pmo in canonicu a canonicis sci petri mistre
dno ppe in missa in officio sb diaconat? pando ca-
licem et huiusmodi faciedo Quidam etia dicunt qz sit
psbiter. Iux illd cuius merito quis nos sacerdotes
appellat. Impator etiam pontifex dictus est. put
in tractatu de episcopo dicitur. **De diacono.**

D Iacom grece. dicunt hebraice leuite. lue
vero ministri hinc assumpti hinc offeren-
tes scdm phitoz. Diaconoz quidam
ordo in libro numeoz a tribuleu. filij iacob supisse
legite exordiu. et inde leuite. i. assumpti vocabantur.
qm assumpti sunt ad auxiliu sacerdotu. ut eleazar. et
ythamar. Dns eni ad moysen locut? est dices. Ap-
plica tribu leui et fac eu stare in conspectu aaro sacer-
dotis et ministrant ei. ut excubet et obfuent qequid ad
cultu pmet multitudinis cora tabnaclo testimonij
ut custodiāt vasa tabnaculi huiusmodi in misterio.
sicut eni in sacerdote consecratio. ita in diacono mi-
nisterij dispensatio habet ut ia dices. A quiqua-
gesimo aut anno iussi sunt leuite vasa custodire et
a xxv. annis et s iussi sunt in tabnaclo desuere tanqz
etatis ad onera portanda robuste qui possent archa
federis mesam pphicois et vasa tabnaculi de porta e
qd et in nouo testameto recolit cu diaconibz sup si-
mistre humerz stola imponit et in die bz ieiunioz su-
per eunde humerz casula coplicat quia qequid labois
in hac vita sufferim? tanqz in sinistra porta? donec
a sinistra traseam? in dextra in qua requie habeat?

Hinc etia diaconi cardinales mesaz lateran alta-
ris humeros suos in die cene ad saciaru de portat.
et in sabbato sancto ab altare rportant Ipi qz semper
sumu pontificem velud archa federis de portat. Non
ergo diacon? dalmatica ut sb diacon? tunicellam
in die bz ieiunioz in officio misse portant ppe racoz
in in. pte sb. ti. de diacono et in vi. pte sb. ti. de septua-
gesima scripta. Sed casulas seu planetas sup huius
coplicatas gestat. no rplacatas a dextris et a sinistris.
sicut facit sacerdos. sed ab interiori pte sup brachia
elevatas. Subdiacon? tamen eplam lectur? illaz
deponit. qua lecta ea resumit. Et diaconus euageliu
lectur? illa exiit et ea deceter plicata sup sinistra hu-
merz imponit et sb brachio dextro ligat. ita qz ab hu-
mero sinistro ad lat? dextru in mod stole descendat.
sic qz circuncinctus ea tenet donec dicat illa vltima
oraco post comuione. tunc eni illa induit sicut prius.
Missas vero finita tamqz sb diacon? qz diacon? illas
deponit Sane hec diuina plen sunt misterio. planetas ve-
ro rplacatas hys tpi bz portat. Prio ppe ia supposita
racodem. Secdo eas portant ad ostendendu qz ipi ad
tantam pfectoez in illis tenet. ad quata sacerdos
in alijs die bz. et ad notadu qz ex caritate. qz p pla-
tam significat ministrat. et non ex timore put in veteri
lege fiebat. q erat lex timoris et non amoris sicut
noua. Prestum tpe ieiunij qz sine caritate factum
meitoni no est. Ferut aut illas ab anteriori pte
elevatas. ut literius valeat ministrare. et ad ostendendu
qz ipi iuxta aplm ad hebreos qz retro sunt obliuiscen-
tes ad anteriora ferut. Portat etia illas sup brachia
elevatas ad significadu qz ope debet caritate. ondē
qua gerit in mēte. per man? eni et brachia. caritas

cogruè designat. Non aut replicatas a dextris et a
sinistris put facit sacerdos. ad insinuandū dissimilitudi-
nem potestatis et officiorū suorum. **S**ubdiaconus tñ
eplam lectur? tanq̃ officio suo funetur? illā deponit.
ipe namq; ex officio suo veterē legē repñtat. Sñ et
epistole qñq; de veterē legē sumit sub q̃ nō ex amorē
ut pmissū ē. s; ex amore hūebat. qz ergo illd durauit.
q̃ diu lex durauit idō ad hoc figurādō tñec eplā fini-
at nō tñ planeta. q̃ amorē designat. **D**iacon? vero
euāgelii leges eā nō deponit. s; iux modū stole stare
suo officio copetētis. illā sibi coaptat. qz eius officiu
est doctrinā euāgelicā q̃ ē lex amoris p̃dicare et hoc
ex amore qui facit iugū dñi suauē. q̃ iugū ex quo oia
mūdāna p̃mūt per stolā sup sinistrā humerū significat.
Cingit aut planeta id est caitate ab hūero sinistro
in latus dextrū ut sit ei suauē iugū dñi in p̃speris et
in aduersis q̃ per leuā et dextrā designat tanq̃ arma-
tus in humeris cōtra aduersa et succinet? in latere.
cōtra mēdi suauia seu p̃spera. Rursus diacon? duplex
gerit officiu scz p̃dicadi populo vñte lectur? euā-
gelii dicit p̃lo. dñs vobiscū. et mīstradi sacerdoti nē-
pe p̃pter p̃dicadi officiu casulā sup humerū portat qz
p̃dicator in p̃nti vita opa p̃li portat debz q̃ a legali
sacerdote tractum ē qui dū sacrificabat sumitates
baltei sup humerū effledeb at. p̃eo vero q̃ sacerdoti
mīstrat et qz p̃pter mīstrates nēcitates ire atq; redire
habz dextrā habē debz expeditā et liberā. Sñte in to-
letano cōcil. ita legit vñū oratiū oportet leuitam
gestatē in sinistro humero p̃pter qd orat id est p̃eo q̃
p̃dicat. Preterea s̃b diacon? et diacon? lecturi deponit
casulas quasi p̃fiteres nō esse vestē p̃am sed ob re-
uerētiā t̃pis recipe modatā. **D**eniq; circa finē
misse diacon? planetā induit ad notādū. q̃ non su-
fficit op? ex caritate inchoare nisi et in caritate p̃fi-
ciat. **T**ercio etiā dici potest q̃ diacon? casulam
induens innuit se esse p̃dicatore. qui in dilectione
feruiat et vite tētemplatiē inhiat dū vero se illa pre-
cingit et humero duplicatā imponit opus p̃dicatiōis
oīoms et lectōis intromittit. et p̃mo in nēcitatibus
subuenit quā reflectit in dextrā cū oīa refert ad su-
mum bonū. Et sic dū casulā induit mariā dū p̃cigit
repñtat in mīsteio marthā. **Q**uarto dū dyacon?
iēuniorū t̃pe casulā sup humerū replicat. q̃h gladiū
contra hostem vibrat. ut dicit in p̃hemio terciē p̃tis
In nouo vero testamēto ordo iste ab aplis sup̃lit
miciū qui septē viros boni testimonij plenos spiritu
sancto diaconos elegerūt ut iam dicit. Sñte et sci
patres decreuerūt ut in mīrice ecclia septē diaconos cir-
ca altare p̃ficeri in celebratiōe misse assistat. Hñ in a-
pocalyp̃i dicit septē āgeli tūba canētes qz illoz ē
alta mīstia de supna inspiratiōe foris resonare. Hñ
fuit septē candelabra aurea qz xpi lucē euāgelij alijs
ostendere debet. **E**t dicit septē tonitrua qz terri-
biliter cōminat debet q̃ oīis arbor qui nō facit fru-
ctū bonū et c. Hñ p̃comis more palam admonent ad
orandū et genua flectendū ad eos q̃dem p̃mz assiste
sacerdotibz et mīstrat in oīibz q̃ agūt in sacmētis xpi
in baptismo scz in crismate in patena in calice obla-
tiōes id ē hostias inferre et disponē in altare atq; vestire
etiā id ē ornare mēsam dñi id est altare atq; vestire
crucē ferre puta in p̃cessiōibz et p̃dicat id ē legere
euāgelii. et aplm id est eplam puta s̃b diacono defici-
ente. Na sic lectoribz vero testamētū ita diaconibz

nouū p̃dicat id ē legere p̃ceptū est. Sicut em dñs
tñec euāgelii p̃dicauit mīster fuit. Iux illd. Non
veni mīstrai sed mīstratē ita nulli alijs magis dñent
euāgelii legē quā diacono. qui mīster int̃pretat.
Sñte cū ordinaf iteo stolā p̃ quā xpi iugo significat
accipit. qz euāgelii in quo de ipso iugo cōtinetur les-
ctur? ē. Ad ipm q̃ p̃mz officiu p̃cū. i. dicē leticias et
ēcitatiō nōim eoz qui ordinadi vel et baptizadi sūt.
ipe p̃mz aures adhibē ad dñm cū dicit. humiliare
capita ṽra deo. ul' humiliare ṽs ad bñdictōz. Ipe hor-
tat clamat dicēdo kyrieleyson. i. rogatiōibz ipe dñt
pacē scz s̃b diacono vel saltē cū dicit. dñs vobiscū.
et ānūciat festiuitates. **N**ec siq̃dem et alia plura
ad eius p̃tinet officiu q̃ in canōibz. Iet. plenius
cōtinēt. Debet etiā tanq̃ oculi ep̃i cūcta circumlu-
strat et epo referre. nō tñ debet baptizatē nec dñicū
corp? dispensare. nisi in nēcitare scz epo vel p̃sbro
absentibz. et iubētibz. nec possunt calicē bñdicē non
debēt etiā inter sacerdotes vel corā eis vel supra ipos
nisi eoz iussu sedere. p̃nt tñ in cōuētū p̃sbroz roga-
ti p̃dicatē. **D**iacones tenent loca quātmōnū qui
apud gentiles erāt. **S**ane hñ in canō legē. diacon-
us cū ordinaf solus ep̃us qui eū bñdicat manus
sup caput illius imponit qz non ad sacerdotū sed ad
mīsterū id est ad diaconatū cōsecrat id ē ordinaf.
In actibz tñ aplōz ita legit. Hos statuerūt ante
cōspectū aplōz et orates imposuerūt man? sup eos.
In quo ostēdit non solū ep̃m vñ et etiā p̃sbiteros
tūc astates debere manū sup diaconū dū ordinaf
imponē. nūq̃d em plus potest p̃cai sol? ep̃us q̃ plus
res apli. imponētes em manū nō dant sp̃m sanctū.
sed orant ut sup eos veniat. **C**um igit usq; oīm
donoz nō sit in vno s; in pluribz. merito plures man?
imponūt ut vnusquisq; dñm tēp̃cet. ut p̃tē de spū
scō tribuat ordinādo. ad mīstar mōp̃i de cuius spū
dñs dedit septuaginta viris. Ite aut sit man? im-
posicio sup ordinādos. qz p̃ manū opa. per digitos
sci spūs dona. per caput vero mētem intelligim?
Recte ergo man? imponit quia dñs spūs sancti
in mēte imbuti ad opera xpi mittūt. **D**e manus
imposiciōe s̃b ti. de epo dicit. **S**ed cū diacono ma-
nus imponat quēis quāe qñ postea sit p̃sbit ei ma?
imponit iterato s̃b deo qz p̃ dilectionē tñst de opere
ad op? id est de mīsteio ad dei immolatiōem. qd hñ
nec illd nisi grāa dei adiuti agere nō valent. **S**u-
spensio vero manū fit dū oīo sup caput effundit
ordinadi. **E**t nota qm tūc et sup cōfirmatos in frō-
tibz et cū sal et aqua pallē altaris vestes sacerdotales
et hui? bñdicat. Ite hñ manū suspensio fit. quia
virtus quedā manibz cōsecratis mēst q̃ qñ suscita-
tur dū bñdictio cū hui? manū suspensione super
res effundit bñdicendas. Sñ aplis monēs disci-
pulū inq̃t. Moneo te ut resuscites grāciā dei quē ē
in te p̃ imposiciōem manū meaz. i. ad thimo. i. c.
Sñ hñ corde p̃ affectū hñ corpe p̃ suspensioē manu-
um deuotio excitet. non em solū in rebz animatis.
vñ et in inanimatis virt? consistit. Sñte nonnulli
asserūt q̃ virtute templi hñ quis illud ex deuotōe in-
gredit uenalia in eo tēlent. **R**ursus suspensio
hui? in placōe exortismozū potissime fit qñ sacerdos
ipo corpis actu fugat diabolo. virtute d̃lectiōis.
manū aminef. **T**ercio potest dici q̃ dispēlatiō
sacramētōz soli deo p̃ncipalit. mīstris vero ecclie

19
ministrat. alit. copetit. ipi enim nichil a se. sed a principa-
liter agere habet. qz ergo in sacmētoz dispensacōe
vestitū vel aque et hui? bndictōe seu cōsecrione ali-
qua spūalis scificacō cōferē. quā mīstri de suis meri-
tis nō cōfisi debēt ab ipso deo corde et ope postulae. cō-
gruū est hēc p eleuacōem seu suspensioēz manuū per
quas opa intelligūt ex pmi. Sōn tren. in. Leuē? cō-
corda nra cū manu. **Diacon?** dalmatica vtiē ut
discat occultā racōem sblimū indagare. Sōn in quib-
usdā ecclīis ea nō h in festis vtiē quia discipuli sub-
limia nō intellexerūt nisi postqz dñs ē glorificat. Et
vtiē ea sine alba. tēpe oblacōis et electōis tātū hē
statuit iohā? pā. **Ad hoc diacono cū ordinator**
tradit sō certis verbis stola et cōdex euāgelij q res
et verba sūt hui? sacramēti sblitā. cetera sūt de solē-
nitatē. Ido aut stola accipit qz euāgelij qd p x ingū
figurat. lectur? et hoc officio vtiē q corp? et sangnē
x discretē dispensat et q ad orādum et vigilādum sūt
exemplo alios hortat. **Xpus vero hoc officium**
exercuit. qn p? cenā sacramētū corpis et sangnis sui
pīs manu discipulis dispensauit riter qn aplos
hortat? ē ad orādum dicēs. vigilate et orate etc. Et
quādo euāgelij p dicitur. **De sacerdote. R.**

Sacerdotalis ordinis institutio a veteri lege
exordium sumpsit. Dom? nāqz legit? pre-
cepisse moysi. Applica mqt fratres tuū aarō
ad te cū filiis suis de medio filioz isrl. ut sacerdotio
michi fungat. vixit ergo moyses aarō in maiore
sacerdotem. filios vero illius in minores. Sōn ppha
mqt. Moyses et aaron in sacerdotibz eius id est pmi
et summi inter sacerdotes fuerūt. ipse tñ moyses prior
fuit qz aaron ordine et maior administracōe. hinc est
q moyses illū instruebat. et tanqz minorē redargu-
ebat. sed quo ad cōsecrionē sacerdotale pares fuerūt.
Moyes aut nō offerebat hostias sed solū vtiē pro
pplō. **An legē etiā sacerdotes fuisse legūt.** Sōn
Melchisedech iust? sacerdos dei altissimi legit? exti-
tisse. cū decimas ex omibz spoliis abrahā taqz sacerdoti
psoluit. **Erāt aut multi minores sacerdotes quos ca-**
naneos comūter appellabāt. et vnus erat summus
sacerdos quē vocabāt specialit arabarchū. Sed et
dauid viginti quatuor sumos sacerdotes instituit sedeci
de eleazar et octo de pthamar. quibz tñ omibz vnum
pfectū. quē statuit pncipem sacerdotū et singulis p forte
vicis sue diuisit ebdomadas. qru octaua pueit abie
te cui? gñe zacharias pater iohis baptiste descendit.

In nouo quoqz testā. xpus maiores et minores sa-
cerdotes constituit viz duodeci aplos et septuagintadu-
os discipulos. p aplos electos qz pmittebat bmos in
omem ciuitatē et locū quo erat ipe ventur?. Sicut
enī de? pes moysen sumos potifices regendis popul
in lege pfecti et ad eoz societatis et opis adiumentum
sequens ordinis viros et scde dignitatis elegit. Nam
eleazaro et ethamar filijs aaron paterne transiuit
plenitudinis abundantiaz ut ad hostias salutes et
frequēcoris officij sacmētā mīsteriū sufficeret sacerdotū.
Et sic in heremo p lxxi. viroz prudētū mēres moysi
spm ppagauit. quibz ille xpus in pplō mymēabiles
multitudines facile gubnat. Sic et xpus aplis suis
discipulos addidit. quibz illi totū orbem scis p dica-
cōibz repleuerūt. sic hēc et alia in pontificali sblordina-
cione sacerdotis hñt. **Aplōz itaqz vices maiores**
obtinēt sacerdotes id est epi qui dicūt summi discipuloz

verō minoz id ē pslbiter. Petrus aut quasi in summum
elegit. ei p omibz clauēs regni celoz tradens et ipm
p ceteris ponēs caput et fidei fundamētū mēns. Tu
es petrus et super te. p. e. ec. meā. Iux illd pphē. Pro pa-
tribz tuis nati sūt tibi filij etc. Apli vero epos. pslbi-
teros et leuitas ordinauerūt. sic in pphēmo hui? pti-
dictū est. Sacerdotes ergo sūt successores lxx viroz
qz dñs moysi spm ppagauit et lxx discipuloz. sicut
epi sūt vicarij moysi et aploz. **Ceterz scdm pld.**
Presbiter grece. lxx. semoz mēpretat? non mō pro
etate vel decrepita senectute. s. ppter honore et dig-
tatē quā acceperūt. Senect? enī vneābilis est et
cam sūt sensus homis. Sōn et dñs mqt ad moysen
Cōgrega michi lxx viros de semozibz isrl. quos tu
nostis qz senes sūt ppli et mgrī. **Presbiter g. scdm**
Jer. Romē ē etatis. epus vero dignitatis. **Poro**
hic in libro numēoz legit? moysi pcepit? ut eligat
pslbtos id est semozes. Sōn in pū. dicit. Gloria senū
est canicies. hēc vero canicies sapiētā designat. de
qua scriptū ē. Canicies homī prudētia ē. cūqz non
gentis et eo aplius āms ab adam vsqz ad abrahā
vixisse homines legam? null? alius pmi? appellat?
est pslbit id ē semoz nisi abrahā. qui mltio paucioribz
āms vixisse cōmēt. Non ergo ppter decrepitā etatē
sed ppter sapiētā pslbiteri nominant. hinc ē q illi duo
iudices qui falso iudicauerūt susannā pslbiteri vo-
cati sūt. qui aut pslbiteri nūc nūcupāt. olim pncipes
ppli. vt elphre dathan et abyron vel migratus aut
mgr tēpli vt mchoem? et gamaliel dicebāt. Dicit
aut pslbit qsi alijs vinedi ptens iter. vel pbs btm
iter videlicet pplō de exilio mudi ad priam paradisi.
De pslbro etiā sbl. ti. de epo dicit. **Sacerdos vō**
atistēs dicit? ē. qz ante stat et sup se nullū in ecclia
habz. Dicit? quoqz sacerdos a sacrificiō. qz dsecrat
et sanctificat. Sōn etiā dicit? sacerdos qī sacra dans ul' sac-
dux ut ait beda. et ggo. in pastoralī libro. n. x. viij.
c. Sacerdos etiā dicit? iusticie cultor. Iux illd cui? meri-
to quis nos sacerdos appellat. In pleisqz locis sacer-
tes cappellam vocāt. Nam antiquis reges frantie
ad bella pcedētes cappā bti martini secū portabant
q sub quodā tētorio seruabāt qz ab ipa cappā dcm
ē capella et clerici in quoz custodia ipa capella erat
Inde capellai dicebāt et dsequēt ab illis ad cūctos
sacerdotes nomē illud in quibusdā regionibz ē tñs
sulum. Sūt etiā qui dicūt qz antiqz? in expediciōibz
in tētorijs hebāt comūcule de pellibz capz sup tēcte
in qbz misse celebrabāt et inde capelle nomē tractū
est. Sacerdotes vero gētiliū flammēs dicebāt. sicut
in pphēmo hui? pti dictū est. Presbiteri vices ge-
runt ediliū qui apud gētiles fuisse noscunt. Sane
scdm canonicā tradicōē pslbit cū ordinat? epō cū
bndicēte et manu bndictoria sup caput ei? tenē-
te. Et omēs pslbiteri q pntes sūt man? suas iux ma?
epi tenēt sup caput illius. spm scm inuocātes. q
ma? impoico opm sancti spūs exercitacōz significat.
Nam p caput mens accipit. p digitos spūs sci to-
nā p man? opora figuram?. **Quare aut fit man?**
impoico cū facta fuerit cū in diaconū ordinaet? dcm
sbl. ti. p diacono. **Congit? etiā man? pslbiteri oleo**
in sui ordinacōe. de quo in pre pma sbl. ti. de vinctōi-
bus dcm ē. **Sacerdotes vices gerūt xpi dū p pccis**
obsecrat et p penitentiā rēciliat pccōres. mediatores
enī sūt int deū et homines. put in ti. plen? ostendetur.

hij stola sup vtrūq humerū accipiūt vt ex hoc se p
arma iusticie esse munitos intelligāt. put in sequenti
pte sū ti. de stola dicef. Accipiūt q̄ de māu pontificis
calicē cū vīno r patenā cū hostia q̄ten? hīs instrū
mentis. p̄tatem se accepisse agnoscat. placabiles hos
tias r corpus r sanḡnem xpī offerēdi. Sū epus hēc
tribues dicit. Accipite potestātē offerre sacrificiū deo
missamq̄ celebrādi tam p viuis q̄ p defunctis in
nomie dñi. Hoc ordine nullus in ecclia cellior est. epi
scopis in quedā supaddita est potestas. sicut in pxi
mo ti. dicef et in hui? p̄tis p̄hemio tactū est. Ne si
eadem p̄tas passim penes omēs sit. obediētia soluat
r scandalū ḡnetur. **N**on autē vacat a misterio q̄
ordinatoz ordinatū in sacerdotē cōmunicans osculatur.
Diacon? vero vel sū diaconus ordinatū cōmunicans
osculantē manū ordinatoz. **R**atio diuinitatis est
p̄mo vt p hoc ordinū notet̄ distinctō. put in. iij. pte
sū ti. de cōmunicacōe sacramenti dicef. **S**ecūdo quia
pontifex osculando sacerdotē denotat q̄ ille ad eq̄litate
ordinis recipit q̄ntū ad sacramentū eukaristie cōsecrā
do q̄ est sacramētū amoris qui p osculū significat. Dia
con? vero r sū diacon? nō recipiūt ad talem equali
tatē sed ad imitacōem bone opacōis q̄ ex caritate
p̄cedit. Et q̄ scdm ḡgor. p man? osculū dehḡtur.
Sane ei qui in p̄sbrm ordinatē tradunt̄ sū certis
verbis stola r casula calix cū patenā r etiā inungit̄
q̄ res r verba sūt huiusmodi sacramētū sūstātia. Cetera
vero p̄cedētia r sequētia de solēmitate sūt. **P**or
ro sicut ait b̄tus augustin? . sacerdotēs scire debēt libz
sacramētoz. siue missale. lectōnāiū. atiphōziū. baptis
teriū. cōputū. canones pēitēciales. psaltem. omeli
as p circulū āni diebz dñicis r festiuis aptas. ex q̄bz
omibz si vnū defuerit sacerdotis nomē vix in eo stabit
Magnus etiā diomihus inqt. Substātia summi
sacerdotij sūt eloquia diuinit? tradita id ē vera disci
plina. seu sciētia diuinaz scripturaz. Et p̄pheta. tu
sciētia repulisti. r ego te repellam. ne sacerdotio michi
fungais. non debet enī discē q̄ ex officio. alios debet
docē. **D**e p̄missis vero libris r omeliis in p̄hemio
sexte p̄tis dicef. Itē q̄ sūt caonēs p̄iales r vtrūq̄ sac
dos pēitēcias in illis diffinitas valeat motorari. r
q̄ sacerdotēs scire oportet dixim? in aureo repatorio
nro. sū ti. de pēitētiis r emissi. de p̄puto in finali. pte
dicem?. **H**oc officiū xps exercuit quādo post ce
nam panē r vinū in corpus r sanḡnem suū diuina
virtute cōuertit dicēs aplis. Accipite r comedite.
hoc ē corpus meū r c. Excellētius q̄ hoc officio vsus
est cū p p̄cis humani ḡnis seipm in ara crucis obtu
lit patri. Idem epus. sacerdos. r hostia r ad hēc glios?
implet dū sedēs ad dextraz p̄ris impellat p nobis.
De p̄o. **R**opterea q̄ specialit̄ officio. **D**e ep̄o.
ep̄ali incūbunt ep̄atus int̄ ordines in sa
cris canombz cōmunicat. Ep̄i autē nomē
plus sonat oneris q̄ honoris. Nā epus grece. super
intendēs int̄pretat̄ l̄tie. speculatozis officiū gerens
Nam p̄posit? in ecclia speculatoz dicit? ē. Iux q̄ dñs
inqt p̄phē. fili hominis speculatozem dedit te domui s
rael. vt plebi sibi cōmisse nō negligēter incumbat.
sed vitam r mores eoz r cūcta diligēter p̄spiciat.
Quia ergo epus speculatoz est ideo ex institucōe
demētis id est cathēdra siue locus eius in ecclia alci
or est vt sup̄ intēdat r p̄lin custodiat om̄sq̄ cōspi
ciat r illū cūcti sicut vinitoz altior loc? est p vīnea

custodienda. ob hoc inqt̄ aplius qui ep̄atū deherat
bonū op? deherat. nō dicit honorē sū op? qm̄ ep̄s nō
tā vt p̄sit q̄ntū ut p̄sit eligi. **R**ursus falsitōziū
ep̄i sp̄uale iurisdicōem ānexam pot̄icali diḡta
ti dehḡnat. qm̄ exercere diffinitō nō debz. nisi pro
tribunali sedēs q̄ p̄bat̄ ex verbis dñi dicēis in
euāgelio. Sup̄ cathēdra moysi sedēt scribe r pharisei
q̄ dixerint facite r c. Per scabellū vero tp̄alis p̄tas
significat̄ que sūbiecta esse debz sp̄uali. Sicut p̄bant
gelasius p̄pā r Innoē. in. in sua eplā decretali r a sp̄i
rituali p disciplinā correctōis cōculcat̄ q̄nto vero
exorbitat p peccatū. Sū p̄s. donec ponā inimicos t̄
sca. p. t. Pontifex vero p̄nceps sacerdotū ē q̄ p̄os r via
sequentiū facit? Ipse etiā sum? sacerdos siue etiā pontifex
maxim? nūcupat̄. ut p̄missum est. Ipse nāq̄ efficit
sacerdotes atq̄ leuitas. **I**pse officia r eccl̄asticos
ordines distribuit r disponit r p̄ordiat. ē in cūctis
Ipse q̄ vnusquisq̄ facē debet ostēdit. Antea autē
pontifex r reges erant. put tactū est in p̄ma pte sub
ti. de cōse. Maiorū enī hēc erat cōsuetudo vt rex r sa
cerdos r pontifex esset. Sū r romani imp̄atores pon
tifices dicebāt. **D**icit̄ etiā p̄sul qm̄ in cōcilio p̄re
sident. Dicit̄ etiā aūstes q̄ ante alios stans p̄ce
minet populo. vel ab anti q̄ est contra qm̄ hereticis
contradicit vt pastor lupis. **O**rdō ep̄alis vñ p̄cessit
dictū ē in p̄hemio hui? p̄tis. **S**ane cōsecratio ep̄ali
in qua sp̄s sc̄us dignē fumentū dat̄. semp in die
dñicā r hora terciā fit qm̄ ep̄i vicem apl̄oz obtinēt
quibz in die pentecostes r hora terciā sp̄s sc̄us dat̄
est. nō tamē potest quis in ep̄m cōsecrari die illā qm̄
in p̄sbr̄it̄ ordinat̄ sed r iux canonū statuta ep̄us
cū ordinat̄ ap̄ouiciales ep̄i cōueniri debēt cū me
tropolitano r duo ep̄i ponāt r teneāt euāgeliorū
codicē sup caput r ceruicē eius siue sup humeros
vno sup eū fundente b̄ndicōem. reliqui vero om̄s
ep̄i qui assunt manibz suis caput eius tagant. Siq̄
tem teneat. liber sup caput eius p̄mo vt dñs firmet
euāgelū in corde ip̄ius. Secūdo vt p hoc intelligat
cui labori r honori sūbiac̄. q̄ omē q̄ hic eminet a
om̄s p̄lat? plus meroribz q̄ honoribz gaudet. **T**er
cio ad notandū q̄ p̄odus euāgelice p̄dicacōis cum
circūquaq̄ ferre pigre nō debz. **R**eto ad monēdū
illū vt magis solito ingo sūbiac̄ r obe diat euāgelis
cō. **T**riū aut ep̄oz ad min? ap̄uto metropolitāo
p̄sentia rquirētiā cōe r exēplo. Rācōne. ne tantum
b̄nficiū videat̄ futūre p̄stitū vt p illo parit̄ preces
ad dū effundat. Exēplo q̄ r iacobz frater dñi a pe
tro iacobo r iohāne aplis ordinat? ē epus iheros
solimitan? . Manus vero impositiō sup̄it exordū
ab ysaac qui dū iacob b̄ndixit imposuit sibi manū
Et moyses ioh̄ue. cū eū p̄lo p̄fecit. r dñs aplis cum
eos p̄ncipes mūdicōstituit. Sed r ip̄i apli p manus
impositiōem sp̄m sc̄m dederūt. De man? impositiōe.
dictū est sū ti. de diacono. **C**eterū circa ep̄i ordi
natiōz sciēd est q̄ ip̄esabb̄to hora vesp̄tina exami
nat̄ de moribz r statu p̄reite vite vbi ter b̄ndictiō
pet̄i vt sancta trinitas in ordinatiōe p̄esse mōstret̄
Mane vero sequenti examinat̄ de futura cōmūsa
tiōe r h̄te ex p̄m̄tue eccl̄ie institutiōe p̄p̄ suspectos
in h̄te moribz r cōditiōe r vngū caput eius r man?
de quo dictū est in p̄ma pte sū ti. de p̄leciō. **D**em
vngū man? eius r dat̄ ei mitra in capite in signū
q̄ b̄ndicōem om̄i gentiū dedit illi r testamētū suū

Incipit lib. sciens de indumentis seu ornatis ecclesie
sacerdotu. atq. pontificum & alioru ministrozu. &c.

a cingulo q̄ stola p̄ficeis cū ipso cingulo colligat̄
Quinto stola collū circūdat q̄h hastam contra hostē
vibrās. Sexto mamplo p̄ clauavit̄. Septimo casula
quasi clipeo tegit̄. manū libro p̄ gladio armat̄. De
singulis etiam aliter dicit̄ infra. ¶ Hec itaq̄ sūt ar-
ma q̄bz pontifex vel sacerdos armai debz. et spūales
nequicias pugnatur̄. Nam vt inquit aplūs arma
militie nre nō sūt carnalia. sed ad destructionē mu-
niminū potētia. Et in alia epistola ad ephē. vj. In-
dute vos in q̄t armatura dei vt possitis stare adūsus
insidias diaboli. Stāte ergo succincti lūbos vros in
veritate et indui lorica iusticie. et calciati pedes in p̄-
paracōe euāgelij pacis. in omibz humētes scutū fidei.
in quo possitis omnia tela nequissimi ignea exingue.
et galeā salutis assume. et gladiū spūs qd̄ est verbū
dei. hec quidā armatura est p̄missa septuplex vestis
sacerdotalis significatiua septēpliciū virtutis sacerdotis.
et ep̄nūa xp̄i vestitū q̄bz induit̄ sūt tpe passionis.
put̄ infra dicit̄. ¶ Proindeat ergo diligēter ep̄us.
et attēdat studiose sacerdos vt signū sūe significatio nō
ferat id est vt vestē sūe virtute nō portet ne forte si-
milis sit sepulcro a foris dealbato. intus vero omni
spurcitia pleno. Quisquis enī sacerdos indumentis oīe
et honestis moribz non induit̄. q̄nto venēbilior ap-
paret homibz. tanto eddīe in dignior apud deū. Pō-
tūficale itaq̄ glām. non iam honor cōmēdat vestitū.
s̄ splendor animarū. qm̄ et illa q̄ quodā carnalibz blā-
diebant̄ obtutibz. ea pōt q̄ in ipis erat intelligēda
poscebāt. vt quicqd̄ illa velamina in fulgore auri. in
intore gemarū. et in multimodi opis veritate h̄gbāt
hoc iam in moribz actibzq̄ clarescat. cū et apud ve-
teres reuerētia ipa signacōnū spēs obtineret. et apd̄
nos cerciora sūt exp̄mēta rerū q̄ em̄gmata figura-
rum. put̄ hec et alia in pontificali vbi agit̄. de ep̄i cō-
secracōe legūt̄. Sic itaq̄ mūtus ad certamē contra
spūalia nequie in celestibz. et p̄ se dāda in s̄bditos
iudicis ira ad altare p̄cedit. et p̄ cōfessionē diaboli
enūciat dño. et se ipm̄ accusat. Populū vero q̄h p̄
suo pugile oratur̄ in p̄fests diebz terre p̄sternit̄.
Dum aut̄ ille oracōes et alias recitat quasi totis viribus
contra diabolum pugnāt. ¶ Dum diaconū in ieiunijs an-
euāgelij. casula super humerū replicat. q̄h gladium
contra hostē vibrat. Dum ep̄la legūt̄. voce p̄comis in
patoris edicta dant̄. cant̄ sūt tubicīne p̄cētores
chorū egētes. sūt duces exercitū ad pūgnaz instru-
entes. quibz laeſcentibz alij s̄bueniūt. Cant̄ autē
sequētie est plausus seu laus victorie. Dum euāgelij
legūt̄ hostis q̄h gladio vulnerat̄ aut exercit̄ post
victoriam disp̄sus adunat̄. ¶ Ep̄us p̄dicās ē impe-
rator victores laudās. oblacōs sūt spolia q̄ victoribz
diuidunt̄. ¶ Cant̄ offertorij est triūphus q̄ debet̄
impatori. Pax autē in fine dat̄. vt ppli quies hoste
prostrato instruet̄. Et deinde ppli data licētia per-
ite missa est. cū gaudio de victoria et pace obtēta ad
p̄pā redit̄. ¶ Celebratur̄ itaq̄ missam ep̄us aut p̄s-
biter indumentis suo ordini cōgruentibz se exornat. et
vestitū cultū actionis q̄ duciat ornamēta. ¶ Circa
qd̄ notādū est q̄ sex sūt indumēta sacerdotibz et ep̄is
cōmūa. q̄ et sex sūt in q̄bz cōmūis p̄sbrorū et ep̄orum
potestas cōsistit. Nouē vero sūt ornamēta pontificibz
spēcialia. q̄ et nouē sūt in quibz spēcialis ep̄orū potestas
cōsistit. Per hūc ergo cōmūm et spēcialiū indumen-
torū num̄erū diuinitas et spēcialitas potestati in ep̄os

et sacerdotes significat̄. de quo in p̄te p̄cedēti dēi ē sub-
ti. et ep̄o. Hoc etenim tam in nouo q̄m in veteri testa.
legit̄ cōstitutū. vt pontifices p̄ter cōmunes vestes
habeat̄ spēciales. s̄ ibi q̄tuor erat cōmunes et q̄tuor
spēciales. put̄ dicit̄ sub ti. de legalibz indumentis
qd̄ h̄q̄dem ratio mistica postulabat. nā ille dāte sūt
carnalibz et mūdānis qm̄ q̄ternariū numerū. ducit̄
carinū p̄pter q̄tuor hūōres et mūdo p̄pter quatuor ele-
menta. Hec autē spūalibz et p̄fectis dāte sūt. Nam
senariū numerū. qui p̄fectū ē q̄ reddidit̄ ex suis p̄-
tibz aggregatis. p̄fectis ducit̄. Vnde et sexto die
p̄fecit deū celū et terrā et omēz ornatū eorū. sed et cum
in plenitudine t̄pis sexta venisset etate. Sexto die
sub hora sexta. redemit gen̄ū humanū. Senariū ḡ
numerū p̄fectū est. q̄ suo ordine numerat̄ p̄ficiē.
Nam cū vnum duo et tres dicit̄ senariū numerū.
implet̄. vel q̄ in tribz p̄tibz diuidit̄. in sexta ter-
cia et dimēdia. viz in vno duobz et tribz. Nouenariū
etiā spūalibz ducit̄. q̄ nouē sūt ordines angelorū.
qui scdm̄ p̄phā p̄ nouē gemarū species designāt̄.
¶ Quindecim ergo sūt ornamēta pontificis q̄ decem
virtutū gradū ipo numero designatiua. quos p̄ q̄
decem cātica gradū p̄s. distinxit̄ vestes enī s̄ ac-
tōales virtutes significat̄ quibz debet̄ sacerdos or-
nari scdm̄ illd̄ p̄phetiā. Sacerdotes tui induant̄ iust-
et sancti tui ex. Que talares dicit̄. q̄ talus finis ē
corpis. p̄ qd̄ ostēdit̄ q̄ nō sufficit op̄ bonū inchoat̄ n̄
studeat̄ p̄leuerat̄ sine cōplei. put̄ s̄b ti. de tūca di.
¶ Sic ergo noster pontifex plura q̄ octo induit̄ ve-
stimenta. q̄uis aaro nō n̄ octo habuisse legat̄. quibz
moderna succēdit. q̄ itō est qm̄ oportet iusticiam
nram magis habūdare q̄ scribarū et phariseorū. ut
int̄ae possim̄ in regnū celorū. ¶ Potest etiā dici
q̄ noster pontifex octo habz a capite vsq̄ ad pedes
exceptis vestimētis pedū et manū. s̄. amictū. albā.
cingulū. et stolam. duas tūcas. casulā. et palliū.
vestimētū enī pedū potius p̄met ad nrm̄ q̄ ad aa-
ron. q̄ nostris dictū est euntes in omēs gētes et c̄.
¶ Deniq̄ p̄ter p̄missas vestes sacris ordinibz et
minist̄is deputatos. est et alia q̄dam vestis lineā
q̄ sup̄pellicū dicit̄. quo q̄buslibz seruicij altaris et
sacroz vacātes sup̄ vestes cōmunes vti debet̄. put̄
in sequēti dicit̄. Sup̄pellicū aut̄ p̄pter sū cātorē
mūdiciā seu puritatē castitatis designat̄. Iux̄ illd̄
Om̄ tpe vestimenta id est opa tua sūt cādida id ē
mūda. p̄pter nomen vero sūi carnis mōnificacōez
figurat̄. Dicit̄ enī sup̄pellicū. eo q̄ antiq̄ super
tūcas pellicias de pellibz mortuorū animalū factas in-
ducebat̄. qd̄ ad hūc in q̄busdam eccl̄is obſuatur.
¶ Tercio denotat̄ innocētiā. et itō ante om̄s alias
vestes sacras sepe induit̄. q̄ diuino cultū dep̄it
innocētiā vite cūctis vitij actibz sup̄ponē debent̄
Iux̄ illd̄ p̄s. Innocētes et recti adherunt michi.
¶ Quarto p̄ter sū latitudinē. cōgrue caritatē designat̄.
Vnde sup̄ p̄phā et cōmunes vestes induit̄. ad
notandū q̄ caritas op̄it m̄litudinē p̄corū. ¶ Qui-
to p̄ter sū formā. q̄ in modū crucis format̄. pas-
sionē dñi figurat̄. qd̄ illud gerētes crucifigi debet̄
uicij et cupiscētijs. ¶ Sūt autē sup̄pellicie m̄q̄
buldam locis de c̄smalibz lineis q̄ ponūt̄ sup̄ infan-
tulos baptisatos. exēplo moysi q̄ de purpura et bis-
so et alijs a pplō in tabernaculo oblat̄. fecit vestes

quibz aaron et filij ei? induerent qm ministrabat in sanctis. exo. xxxix. ca. Est etia et alia vestis q plu- niale vel capa vocat. que credit a legali tunica mutuata. Unde sic illa timentabilis sic ista fimbrijs insigni. q sunt labores et huiusmodi sollicitudines. Habz etia capuciu. qd est supnu gaudiu. plicata est vsq ad pedes. p qd pseuerantia vsq in fine significat. in aetiori pre apta est. ad notadu q sancte duersantibz. vita patet eterna. seu q eoz vita pate debz alijs in exem- plum. Rursus p capa gliosa corporu immoilitas intelligit. On illam no nisi in maioribz festitatibus induim? aspicientes in futura thurexione. qn electi deposita carne bimas stolas accipient. v; requie am- maz et glam corpor. q capa recte interius patula est et nisi sola ncia fibula mcofuta. qz corpa iam spulia facta. nullis anima obtinabunt angustijs fimbrijs. Etia sbornat. qz tuc nre nichil derit impfecom. h q nre experte noscim? tuc cognosce? sic et agniti sum? Quidam aut heretici garrunt. nusqua repiri in nouo testa. q xpus vel discipuli ei? pmissis vestibz induerent. rephentes nos temet. qz tlibz ornant. qm sic. Joh. ait. Dns surgens de cena. posuit vestime- ta sua. et post ea alia nunq accepit nisi sua. nos vero vt dicunt plura alia q vestim? reuelim? in missa in qua cena ipam imitam. et Dns ab hijs qui volut am- bulare in stolis nos cauere pcepit dices. Cauete a scribis qui volut ambulare in stolis. dicunt eni q hoc facim? vt iustiores et excellentiores pplis appeam? tra illd. Vos estis qui iustificatis vos coram homi- bus. deus aut nouit corda vira. qz qd hominibz altum e. abhoiaco e apd deu. Error aut iste expmssis aptis- sime refutat. Legit qz ezech. xlii. et xliii. Cu ingredi- ent scuaru meu et accedet ad mensam meam vt in ministrat et custodiāt ceimomas meas vestibz vtaf lineis. nec ascēdit sup eo quicqz laneu. Cūqz egredi- ent atriu exteius ad pplm exuent se vestibz in quibz ministrauerūt et non sanctificabunt populum in ve- stibz suis. Et nota q ostiarij. lectores. exorciste et a- coliti. vestibz albis vtuntur. videlicz suppellico. ami- cto et alba. et balteo. vt angelos dei ministros. p casti- tatis mūdiciā imitent. et in eis in carne gliosa effcā spuali. qm in albis vestibz sociant. Inde e q poa? lineis vestibz vtut. qz sicut linu multo labore ad cā- torem pducit. sic necesse e p mltas tribulacōes ad regni glam puenire. In cōcilio magoren. statutū est. q epus in ordinacōe sua recipiat orariū. baculū. et annulū. p sber orariū et planeta. diacon? orariū et dalmatica. subdiacon? patenā et calicē. et cū degra- danē ea pdūt. Et in cōcilio tolerano statutū est. q diacon? tpe oblacōis tm. s. qn legit euāgelii vtaf alba id e dalmatica. Rōndū q est q vestes euā- gelici sacerdotis aliud designant in capite scilicet in xpo aliudq figurat in mēbris. quāqz et caput et mēbra sacerdotis nūcupat. ad caput dicit psalmigphus. Tu es sacerdos in eternū scdōz ordmē melchisedech. Ad mē- bra vero dicit aplūs. vos estis genus elēm regale sacerdotiū. Exponēda g sūt eoz mīstēia. Prmo se- cūdu q mēbris. cōsequēter scdōm q capiti scz cristo cōueniūt. put in quolibz caplo distinguēt. De or- namētis aut et palleis. et vestibz ecclie vel altaris in pre pma dcm e vbi agit de picturis. Porro sex indumēta sacerdotibz et epīs cōmūa sūt hec. amictus alba. sona. seu cingulum. stola. manipulus. planeta.

Nonē vero pōtificibz specialia sūt hec. cāge. san- dalia. succinctoriū. tūica. dalmatica. cirotece. mitra. annulus. bacul? pastoralis. De quibz omnibz sin- gulatim psequim et etiā de sudario et de palleo et de coloribz quibz ecclia in ecclesiasticis vnt indumētis et de legalibz indumentis. **De amictu.**

Primo de sex ornāmētis epīs et sacerdotibz amictus ē scdōz pmissa dicēdu. Lotis itaqz manibz. epus seu sacerdos celebraturus. assumit amictū quo caput tegit. quē pontifex loco ephor siue suphumeralis et racōnalis habz. et nunc etiā suphumeralē vocari potest significās salutē q p fidem tribuit. De hoc aplūs ad ephes. vi. Galeā salutis assume. significat etiā castitatē cordis et cor- poris. qz et rines et pectus ambit et tegit. et omnibz sacris vestibz supponit. S; omnibz supeminet. qz castitas. Et debz eē int? in pectore et ois mte ope vñ in renibz stngit. qz ibi pēpue luxuria dñat. Per amictū qz sup humeros qz cūquaqz diffunditur opm fortitudo designat. Humēi nāqz fortes sūt ad opera pagēda. Iux illd. patriarche iacob supposuit hu- mēz ad portādum fact? ē tributis seruies. Duo vasculi siue due cordule quibz amict? atē pectus ligat significat mtecoem et finē qbz informandū est opus. ne fiat in fermēto malitie et nequitie sed in a- fimis sime. et veritatis. Sacerdos igit non debet ociosus existere. s; bonis opibz insudat scdōm illud apli ad thimo. Labora hic bon? miles ihesu xpi. Lau- dāda tamē quorūda locoz habz consuetudo. vt linea camisia alba aut suppelliciu sup omnes vestes in- ducit priusqz amict? imponat. p qd fides q pmo atesse debz significat. Porro amict? sup os plane- te reuoluit. de quo sb ti. de planeta dicit. amictū qz collū stngit p qd vocis castigacō intelligit qm p collū in quo vox est vsus loquedi expmē. St- ringit ergo collū ne inde ad linguā mendaciū tran- sire possit. Leuiter tamē cū eo pect? et fauces strin- gūt prout sb ti de cingulo dicit. Illo etiā caput opm? ne circūquaqz libere pspiciēto illicita cogi- tem? Pectus seu cor eo tegit quia anim? sacerdotis ad ea q mēbūt debz totus esse mētus. nec debz tūc ad vanitates vel ad aliq mudana libē meditanda dissolui. Porro amict? quo sacerdos caput obnubit. scdōm q capiti scz xpo cōuenit. significat id qd in apoc. describit. vider angelū dei forte descēdisse de celo a- mictū nūbē. Et in ysaiā. Ecce dñs ascendet sup nūbē cādidas venies eni ad saluacōem mūdi. saluator mundi. dei filius. ange? magni celij amict? ē nūbē dū diuinitatē absco dit in carne. Na caput viri xps caput xpi deus. Hoc ergo carnis latibulū significat sacerdotis amictus. qd p illam syndonē expsius signi- cat. qz sumus pōtēx caput obducit. de qua in titu. de succinctorio dicit. et pulcre qdē q p calciamen- tum pedū. hoc ipū p amictū capitis designat. quia diuinitas in carne latuit. et p carnē mnotuit. Nam cū not? est in iudea de? et in iherosolimis magnū nomē ei? in ydumeam extēdit calciamentū suū. et ante dīpēm genū reuelauit iusticiā suā. Amict? etiam repntat opmētum. quo iudei vel abāt faciem xpi dicentes. Nathi vi. Propheta sanob xpe qd ē q te pculsit.

Dost amictū camisia siue albā. **De alba.** sacerdos induit. q mēbris corporis duemē- ter aptata. nichil supflūū aut dissolutū

in vita sacerdotis aut in eius membris esse debet demon-
strat secundum quod legitur. Omni tempore vestimenta tua sint
candida. **E**rit autem de bisso vel lino propter quod scriptum
est. bissum sunt iustificationes sanctorum. est autem bissum linum
egiptiacum. Sic enim bissum vel linum candorem quem
ex natura non habet. multis consiliis attritu acquiri
potest. sic et hominis caro mundicia. quam non obtinet per
naturam. per exercitia bonorum operum multis castigationibus
macerata fit per gratiam. Sacerdos ergo secundum apostolum
castiget corpus suum et in servitutem educat ne forte cum
alijs predicaverit ipse reprobus fiat. Habet autem alba
caputium quod est professio castitatis. Habet etiam lingulam
quod significat lingua sacerdotalem quod ligat contumaces et ab-
soluit penitentes. **R**ursus hec vestis quod in veteri sac-
dotio linea vel potius grece seu turca talas diceba-
tur. stricta fuisse describitur. propter spiritum humilitatis iudeorum
in timore. In nouo vero larga est propter spiritum adoptionis
in libertate. qua nos christus liberavit. **Q**uod autem aurifili-
um et gramata diuisum in locis ac varijs opibus ad de-
corum habet. illud insinuat quod propheta dicit in psalmo. Aspicit
regina a dextris tui. in vesti. deau. cir. vari. **R**ursus
alba cingulo stringitur ut omnis voluptas carnalis as-
tra intelligatur. Dicite domino. Sint lumbi vestri pre-
cisi. Manifeste quod tam albe quam etiam tuncelle conuenienter
esse debet stricte. non nimis laxe ut labantur. et brachia
nude habentes in summitatibus aurifilia. ad designandum
aureos torques quod brachia nuda beati martini missam
celebrantis miraculose deceter operuerunt. put in sexta
parte eius festo dicebat. Per albam etiam qua corpus a
furfuribus usque ad dorsum tegitur spes quod ex gratia pervenit ecclesie
de furfuribus et ex meritis ecclesie dorsum figuratur. De hac
apostolus ad romanos. viij. Sepe salvi facti sumus quia
vero usque ad talos descendit pleueratiam delictorum. put
tactu est prope finem in phemio huius partis. **P**orro scilicet
quod capitulum scilicet christo conuenit alba quod est lineum vestimentum
longissime distans a tunicis pelliceis quod ex mortuis
animalibus sunt. quibus ad albam vestitur est post peccatum. noui-
tate vite significat. quam christus et habuit. et docuit. et tribuit
in baptismo. de quo dicit apostolus. Exuite veteres homines
cum actibus suis. et induite novum. qui secundum deum creatus
est. Nam in transfiguratione resplenduit facies eius sicut
sol. et vestimenta eius facta sunt alba sicut nix. Semper
enim vestimenta christi munda fuerunt et candida. quod peccatum
non fecit. nec inuenit est solus in ore eius. Hec etiam
vestis representat albam vestem in qua herodes illudit
christo luce vice simo tertio. **De zona seu cingulo. R.**
Ergo autem alba etiam lumbos sacerdotis seu pontificis
zona seu cingulo quod in lege et apud grecos bal-
teum dicebatur pungi. ne defluendo gressum impe-
diat. ut castitas sacerdotis per albam significata nullius in-
cerutorum stimulis dissoluatur. Cingulum namque continentiam
significat. **S**unt lumbi viri preceps et lumbi. ar. in m. viris.
In lumbis quidem luxuria dominatur. sicut dominus loquens de
diabolo manifestat. virtus eius in lumbis eius. et forti-
tudo eius in umbilico ventris eius. **S**ane a sinistro
latere pontificis ex cingulo duplex dependit succinctorium
quod duo sunt quibus castitas roboratur. et sine quibus di-
ficile conseruatur. scilicet oratio. et ieiunium. **S**onde dominus ait
Hoc genus demonum non eicit nisi in oratione et ieiunio
Debet ergo lumbi per continentiam pungi et per abstine-
tiam. **S**onde apostolus. State succincti lumbos vestros in ve-
ritate. **S**ed succinctorium quod vel pifoma vel subcingu-
lum vocatur. inter indumenta legalia fuisse non legitur.

quod et si legales sacerdotes accincti tunc sacrificij absti-
nere deberet. Alio tunc tunc licite vacabant apostolus
hodie autem addit cingulum. quod moderni ministri habere
debet continentiam. et ideo non solum cingulum. sed etiam succinctorium de-
bet. **I**tem autem duplex est succinctorium. ut duplex cas-
titas denotetur. viz mens quod pungi significat a pre-
finitia dependit. quod potius est castitas mens quam corporis.
et dextra pars potius est quam sinistra. **S**on gregorio. Lumbis
pungi cum carnis luxuria. per carnis continentiam coar-
ctatur. Cingulum quod duemeter tepantia deligit. de subci-
glo etiam dicitur in phemio huius partis. **E**t adverte quod
pectus et fauces leuiter cum amictu stringuntur. quod motus
in nostra parte non sunt. Helias propter clausit celum quod petijt
quod non plueret. quod animam. quod delidebat vindictam de
morte prophetarum. lingua etiam in humido setet et in madu-
do. et facile lubricatur. **S**on princeps apostolorum ad vocem an-
cille in gremio negauit. sed enes fortiter cingulo stringuntur
ut castigetur corpus et in servitutem redigatur et imperet
luxurie defrenetur. **P**orro scilicet quod capitulum. scilicet christo conuenit
zona sacerdotum significat illud quod. **I**ohannes apostolus ait. Conuer-
sus vidi filium filio hominis pinctum ad mamillas zona
aurea. per zona auream perfecta est caritas deligitur qua
dicit apostolus super eminentem scientie caritatem christi fer-
uentem in corde radiantem in opere. **C**uius succinctorium
illud significat quod psalmus. xj. de christo loquens predictum. **E**rit
iusticia cingulum lumborum eius. et fides succinctorium renum
eius. **N**am iustus dominus iusticia dilexit. equitatem vidit
vultus eius. **E**t fidelis dominus in ver. su. et in. oi. opi.
suis. **D**ue sumitates ipsi due sunt pres naturales
iusticie. quam christus fecit et docuit. scilicet. quod tibi non vis fi-
eri alteri non feceris. sed quicquid vultis ut faciant
vobis homines. et vos eadem facite illis. **C**ingulum igitur
iusticia significat. cuius duo sunt brachia sese ostingentia
scilicet. delicta a malo et opari bonum. **R**epntat etiam flagel-
lum quo pilatus cecidit iherosolimam. **I**oh. xix. **De stola.**
Ost cingulum sacerdotis orarium hinc stola quod leue
domini iugum significat. hinc quod est iugum preceptorum
domini super collum sibi impositum. ut iugum domini se sus-
cepisse demonstrat. **Q**uia cum osculo sibi impositum et deponit
ad non assensum et delictum quod se subicit hinc iugo. **I**lla
autem a collo per arciora descendens dextera et sinistra latet
adornat. quod per arma iusticie a dextera et a sinistra. i. in
prospicis tunc aduersus sacerdos debet esse murus. **Q**uare nec ad-
uersus fragatur nec prospicis eleuetur. **S**on et cum sacerdos in or-
dinatione stola accipit dicit illi episcopus Accipe iugum dei. iugum
enim eius suauis est. et non est leue. suauis in prospicis.
leue in aduersus. **S**tola quippe usque ad genua quod curuat
predicatur ut nos mites corde et humiles inuinet. **S**ignifi-
cat enim paciam de quo scriptum est **P**acia vobis neccia est ut re-
poteis promissiones. **E**t iterum. **I**n pa. v. po. a. v. **D**ime
est quod stola cum zona seu cingulo a dextera et a sinistra
quibusdam nexibus colligatur. quod virtutes virtutibus sociantur.
et inuicem ne aliquod moueatur temptacionis impulsu. **E**t ad
designandum quod tam in prospicis quam in aduersus dei et iugum paci-
ent ferri faciunt glutino caritatis. **A** quibusdam vero po-
tificationibus addit promissionibus ubi stola innocentie induat
te dominus quod stola respicit promissionem quod fuit innocentie signifi-
catia. **R**ursus stola ab humero sinistro sacerdotis in de-
xtera du ordinatur reflectitur. quod cum obedientia incipiat ab
actum per dilectionem proximi. tunc in contemplationem vitam per di-
lectionem dei. longitudo autem stole pleueratiam significat.
Duo brachia stola dependentia. significat prouidentiam et prepa-
tiam. **S**on apostolus ad thimothem. **S**ube iuste et pie vitam et c.

Sed et secundum decretum braccaren. concilij de his sacerdotibus de
vno eorum oratio ceruice piter et utrumque humerum
premiens signum crucis in suo pectore parat. ut qui in
perturbat? precipit inter prospera et adversa consistere. virtutis
spem ornamento utroque circumceptus appareat humero.
Si quis autem aliter egerit excoicationi debite subiace-
bit. nisi forte quis dixerit hoc decretum per contrariam ge-
neralis ecclesie consuetudinem abrogatum. Nam vero ubique
pres stola reducitur ante pectus in modum crucis. Cru-
ce autem gerit dum christi passionem cuius minister est imi-
tatur in mente. **O**rationum itaque iugum simul et non est.
Iugum sacerdotibus. onus diaconibus. Unde fit ut sa-
cerdotibus circa collum. et diaconibus super sinistrium
humerum ponatur. Sicut enim iugum collo portatur. sic et hu-
meris onera ferunt. Lege in leuitico et videbis solos
leuitas ferendis oneribus distinctos. In diacono etiam
stola iugum significat. put in pre. h. dcm e u de diacono
agit. **A**d huc stola sinistro humero diaconi imponitur
quod deus temporalia spiritualibus deservire. vel quod dextra diaconi
operetur et libera. ut expeditius ad ministrum sacro-
tis discurrat. de quo etiam ibi dcm est. **A**d lumbos
stola succingitur ut sit fortis et expeditus contra pugnas
libidinum. quoniam et in solis super sinistram brachium pres antea
stole applicatur. quod tractum est a legalibus sacerdotibus. qui dum
sacificabant summitates baltei super humerum efflectebant.
In episcopo vero vel sacerdote ab utraque parte equaliter
depedit antea quod christus cuius tempus gerit qui equanimi-
ter se habuit in prosperis et in adversis quod per levam
et dextram significatur habitatores terre ad celestia ducere
desiderabat quod semper ante oculos mentis sue gerebat.
Dictum est autem orationum quod quis sine aliis indu-
mentis sacerdotalibus baptizare. designare. et alia plura
oratio facere liceat. sine oratione tamen magna necessitate
cogente nichil horum facere liceat. In concilio tribuit in
burcardo li. v. ca. p. l. legi ut presbiter non vadant nisi
stola orationis induti. **N**otandum autem est quod antiquitus
stola erat vestis candida pingens usque ad vestigia
qua patriarche utebantur ante legem. quam promogeniti cum
benedictione patris acciperet induebat. et domino victi-
mas ut pontifices offerebant. Sed postquam alba cepit
portari mutata est in torquem per primam stola innocentia
intelligitur. quod fuit in primo homine. Sed cum eam perdidit
propter peccatum oportuit eam recuperare per vitulum saginatum.
quod igitur superest ut qui per in obedientiam cecidit. per
obedientiam resurgat. recte per vestem innocentie recu-
peranda subimus. torquem obedientie. Nam per stola qua
nunc vestimus obedientiam accipimus. evangelij crucifixi. Por-
ro secundum quod capiti scilicet christo convenit stola quod super amictum
collo sacerdotis induitur. obedientiam et humilitatem significat
quam dominus omnium propter suorum salutem subiit. Nam cum in
forma dei esset. non rapinam arbitratus est esse se. e. d. Ex-
muniunt enim semetipsum formam suam accipientes. factus
est obediens usque ad mortem. m. a. c. Causam quippe mor-
talitatis nec traxit originem nec dimisit in ope. **S**tola
etiam representat ligaturam. qua ihesus ligatus fuit ad
caluniam. **S**tatu est in canonicis ne sub diaconi.

Quia vero mentibus bene dispositis. **De manipulo.**
et diuino cultui mancipatis sepe subrepi-
tente. ps. Dormitavit anima mea per tedio. Iuxta in si-
nistram manu minister ad altaris ministerium accedens
quod apponit manipulum qui fanon vel manipulus vel sudarium

appellatur. quoniam sudorem mentis abstergat et saporem
cordis excuciat ut bonis operibus inungat depulso te-
dio vel torpore. Per manipulum enim bona opera vel vigi-
lantia designatur. de qua dominus ait. Vigilate quia ne-
scitis qua hora filius hominis venturus sit. Unde sponsa
dicit in canticis. Ego dormio et cor meum vigilat. Per
sudarium etiam penitentia designatur. quod labes quotidiani
excessus et tedium mundane conversationis extergitur.
de quo dicit. Dormitavit anima mea per tedio. tedet
enim anima peccatorum conscientie et infirmitatis corpore. Significat
etiam futurorum bonorum tributionem. Unde in quibusdam
locis quod dicens in festis albus vestitus manipulos portat
ex eo quod in illa vita unusquisque propter mercedem accipi-
et. Et venietes venient cum ex. por. man. su. Item quod
manipulus penitentiam designat. Item est quod sudarium sub diaconi
magis fanone sacerdotali forte. quod ubi maior excessus
maior exigit penitentiae fructus. De sudario etiam
dicitur. Sane ministri manipulum in brachio sinistro
ferunt ad notandum quod stricti debent esse ad terrena sed ad
celestia expediti. Antiqui autem non erant stricti ad
hoc quod deo etiam per temporalibus serviebant et ad significandum
nos in hac vita quod per ministrum significatur pati tedium
superflui humoris. id est delectationis et alia superflua
mentis. ad hoc manipulus in sinistra fide in hac vita
designat. Manipuli usus sumptus est non ab aaron
sed ab antiquis presbiteris quod sicut legitur in martilegio
bede. Arcem sudarium semper ferebat in sinu vel ma-
nu ad regendum effluentiam lacrimarum. Porro secundum quod
capiti scilicet christo convenit quod sacerdos manipulum portat in
leva. designat quod christus brachium obtinebat in via. Per
manipulum enim penitentiam designatur. Iuxta quod legitur. Ve-
nientes autem veniet cum exultatione portantes man. su.
Per levam vita penitentia accipitur. Iuxta illud. Leua eius sub
capite meo et dextra eius am. me. Christus autem simul
fruebat et merebat. fruebat in patria. et merebat in
via. Nam simul et brachium comprehendebat et stadium
percurrere. quod simul erat in patria et in via. nemo inquit
ascendit in celum nisi qui de celo descendit filius hominis
qui est in celo. Manipulus etiam representat funem quo
ihesus comprehensus a iudeis ligatus fuit. Unde ioh. xij.
Comprehenderunt et ligaverunt eum. Manipulus tamen per
indutam planetam consuevit romano pontifici immitti.
quod etiam a pluribus observatur. de quo in iij. pre sub titu. de
confessione dicitur. **N**otandum autem quod diaconus et sub-
diaconus pontifici induenti et exeunti se sacris vestibus
sine manipulis serviunt. Primo ut expeditius et libe-
rius administraret. Secundo ad notandum quod in tali ob-
sequio non debet fructum querere temporalem. qui quidam
per manipulum significatur. Iuxta illud ps. Venietes a. et c.
Rursus dum pontifex se induit vel exiit diaconus
stat a dextris et subdiaconus a sinistris. quod diaconus
ex ordine suo ad fortiora et perfectiora que ad dextram
significant assuit quod subdiaconus.

De casula seu planeta.
Postremo super omnes vestes induitur cas-
sula quod quasi pua casa dicitur. et a grecis
planeta vocatur. a planon quod est error. quoniam
errabundus est limbus super brachia eleuatur. significatur cas-
ritate sine qua sacerdos est sicut es sonas. aut cymbalum
timens. sicut enim caritas operatur multitudinem peccatorum.
et omnia legis et prophetarum mandata continet. dicere apostolo
Plenitudo legis est caritas. Sic et hae vestes cuncta
planat. et omnia alia indumenta intra se claudit et conti-
net. De caritate dicit apostolus Ad huc excellentiores

viam vobis ostendo. Si linguis hominū loquar et
angelorū caritatem autē nō habēā nichil sū. Et itē. Si
fidem habēā ut montes trāsserā. caritatem autē nō ha-
beam nichil sū. Hec siquēdē ē vestis nuptialis. de qua
inquit in euāgelio. Amice quō huc intrasti non habēs
vestē nuptialē. sine hac autē nunquā saccōs debz sūū
officiū exercē. qz semp eū decet in caritatis vinculo
pmanē. **¶** Per hoc aut qd amict? sup os planete re-
uoluit. minuit. q opus bonū debz ad caritatem referre
Nā finis pcepti est caritas de corde puro. et conscientia
bona. et fide nō ficta. **¶** Qd vero casula in extēsiōne
manuū in anteriorez et posteriorez ptem diuidit? signi-
cat duo brachia caritatis. scz ad deū et ad primum
Diligēs inquit deū tuū etc. In hīs duobz mādatīs ped-
tota lex et pphē. **¶** Rursus latitudo planete lantū
dinē significat caritatis qz et vsq ad inimicos extēdit
Sū latū mādatū tuū nimis. Due qz plicatū ē sinistre
viz et dextre. sūt duo pcepta caritatis scz amor dei et
proximi. Duplicat etā ante pedē. per qd cor. et inter
humeros. p quos opa expmunt. et in eis vestimētū
ipm duplex efficit. qz sic debz bona opa foris ostēdē
proximis. ut eadē int? in corde coram dno integra ser-
uem? Caritatem enī debz habē in corde et ope et int?
et foris. **¶** Rursus an ped? duplicat. qm p caritatem
bona voluntas et sancta cogitacō gnat. Duplicatur
etā inter humeros. qz p illā adūsā a proximis. et ab
adūsariis supportat. **¶** Ad brachia aut eleuat dū
bona opa caritatis opant. Ad dextrā. dum opamur
bonū ad domesticos fidei. ad sinistram dū extēdit etāz
ad inimicos. **¶** Ad huc triplicat in brachiis. In dex-
tro quidē dū fidelibz monachis clericis et laicis sūb-
iungit. In sinistro dū infidelibz scz malis xpianis in-
deis et paganis necessaria ministrat. **¶** Per casulā
qz recte opa iusticie designat. Iux illd. Sacerdotes t.
indu. iust. **¶** Sane saccōs sūū agēs officii non debet
casulā exuere. qz papietē dno. **¶** Lenic. xxi. c. Nō licet
ei egredi de sanctis. s. rebz vlpceptis. **¶** Porro scdōz
qz capiti scz xpo cōuenit casula magni saccōtis est
ecclesia vniuersalis. De qua dicit aplūs. Quotqz in
xpo baptizati estis xpm induistis. Hoc est illd aarō
vestimētū. cui? in oram descendit vnguētū s. a capite
descendit in barbā et a barbā descendit in oram. qm de
plenitudine spūs eius. nos omēs accepimus. pmo
apli. postmodū cetē. **¶** Quot aut casula unica et
integra et vndiqz clausa ē. significat fidei vnitatem et in-
tegritatem. Verūt in extēsiōne manuū in anteriorez
et posteriorez pte quodāmodo diuidit. designat antiqua
ecclesiā q passionē xpi pcessit. et nouā q passionē xpi
ssequit. Nam et q pibat et qui seqbantē clamabant
dicētes. Osanna filio dauid. bndict? q venit in noīe
dni. **¶** Hec etiā vestis. repntat purpureū vestimētū
quo milites circumdederūt ihxum. **¶** Johā. xi. ca.

Superius de sex. **De caligis et sandaliis.**
Ornamentis tam sacerdotibz qz epis comu-
nibz dictū est. Nunc aut de nouē pontificū
spualibz dicēdū restat. Et pūs de caligis et sandaliis
viteam? Vestimētū aut pedū nō habuit originem
ab aaron. qui dumtaxat in iudea cōsuebat. Ideoqz
necesse nō habuit sed ab aplis quibz dcm ē. Euntēs
de cete omēs gētes. nisi forte qz dixerit qz calige et san-
dalia in locū feminaliū succedūt. **¶** Celebratiū igit
pontificis pedes intēa dū dicūt qnqz psalmi in ppara-
tione euāgelij pacis caligis et sandaliū calciant quoz

pulchritudinē ammirabat. **¶** ppha dices. Quā speciosi
pedes euāgelisantiū pace. euāgelisantiū bona. Sū
apls ad eph. Calciant pedes calciamētis virtutū.
Et in euāgelio legit dnm misisse discipulos suos sa-
daliis calceatos utiqz in pparatione euāgelij pacis
Si enī calciant nō essent quō sup serpētes et scorpio-
nes calcare potuissent. **¶** Cogitet igit epi cur ita
calciant sūt. imitent eoz exempla quoz imitantur
calciamēta. Siqtem per pedes cōueniēter affectus
intelligūt. Debz nāqz habē affect? et desideria cal-
ciata ne puluē terrenorū seu tpaliū maculent. Per
hui? quōqz calciamētū phibitio pedū agrue intelli-
git ne viz ad illicita festinet. **¶** Quia vero affcūs
facilius inficit et maculat tpe pspicitatis qd per
dextrā qz tēpe adūstatis qd per sinistram intelligit.
Ideo ut maiori piclo cic? occurrēdū ostendat. a
dextro pede pontifex incipit calciari. **¶** Prius tū qz
sandalia pedibz imponant caligis induunt usqz ad
genua ptehis ibiqz strictis qz p dicator pedibz suis
rectos debz facē gressus suos et genua debilia roborā-
re. Nam qui fecit et dūcēt. hic magn? vocabit in
regno celoz. **¶** Calige qz iacinctim id ē aurei seu
celestis coloris. denotāt qz celestes debz habē pedes
id ē affcūs et firmos. ne claudicet. sed dicat cōforta-
mī pusillanimes. **¶** Et cōsequēter sandalia pedibz
imponūt que sic vocāt ad herba vel iudaico coloē.
quo depingunt. **¶** Hūc aut describit integrā soleā
desup vero corē fenestratū qz gressus p dicatoris et
subt? debz ēē muniti ne polluat terrenis. Iux illd
dñicū. Excutite puluē de pedibz vris. et sursum ap-
ti qtem? ad cognoscenda mistēia seu celestia reue-
lent. Iux illd pphētū. Reuela oculos meos et con-
mi. de le. tua. **¶** In hoc qz qz desup apta sūt qz corda
sp ad deum erecta habē et oculos mētis ad ea que
sursum sūt apire debent? significat. **¶** Qd etiam subt?
solida sūt. significat qz merem in terrenis obtusis ha-
bere debemus. nec debem? querere benedictionem
ē sau qm terris ē. s. iacob que ē in celis. **¶** Rursus
q sandalia qbusdā locis aperta et in qbusdā integra
seu clausa sūt. designat q euāgelica p dicatione nec oī-
bus reuelat nec omnibz abscondit debz. Iux illd. So-
bis datū est nosce misterii regni dei. cetēis aut in
pabulis. Nolite scm dare cambz neqz margaritas
sp gere ante porcos. **¶** Sandalia quoqz intē? qnqz
ex coreo albo sūt. qz necesse ē intēcōem cādīdam
et cōsciam purā corā deo habē. et extēius nigz appa-
ret. qz p dicator vita ppter tribulacōes hui? mundi
nigra et despecta sedanibz videt. **¶** Nqz etiā rubēū ad
votū martiriū designādū et qnqz diuis coloribz va-
riatū. in quo virtutū valetas quibz ornat? esse debz
significat. **¶** Lingula vero a coreo sepata supra pedem
cōfurgēs linguas eoz q p dicatori bonū phibet tes-
timoniū significat. qui tū quodāmodo a spūaliū dūer-
satione sepāt sūt. Scdō lingula ipa spūaliū lingua
est. q p dicatorē in op? p dicationis intro duxit. Ter-
cio etiā ipius p dicatoris linguā designat. In ea vō
ab ipsa lingula vsqz ad finem sandaliū p mediū ei?
pcedēs euāgelicā pfectōem designat. In ea vō
ab vtroqz latere pcedētes q in fine sandaliū ad ipaz
lineā mediā referūt. ibiqz termināt. legē figurat
pphetiā. q in euāgelio recapitulāt. et in eo teter-
minat. **¶** Supior quoqz ps sandaliorū p quā pes
introducitur variis consuit. humilis ne duo eius

corrua defluant seu ab invicē disūgant. ad nōd
q̄ p̄dicatoz se ipm varijs alligare debz ututbz atqz
scripture sententijs ne ipsius int̄seca ab hīs q̄ exte-
rius lucē corā altissimo disūgant. Ipa q̄ sandali-
ozū ligatura significat q̄ plat⁹ qui huc illucqz discut-
tere habz gressus mentis firmare debz cū in turbis
versat. **Q**uia vero corrigie huc illuc atqz maibz
ducunt ut sandalia firmet et ligent significat q̄ p̄-
dicatoz sic firmo gssu incedē debz ut nulli onerosus
existat. tne in via minist̄io deficiat. Nam frustra
velocit̄ currit qui priusqz ad metā pueniat deficit.
Mistice enī sandalia cursum p̄dicatoz significat.
Quqz tñ sandalia non ligant. qz xpi incarnatio
aliquā humanis sensibz apta est. ut ē p̄amis inuolū-
tū p̄sepio pom. Aliqñ vero corrigie sandalijs sup
erogant quia scriptū est. **Q**uqz sup erogauit eis
ego cū rediero reddā tibi. **P**otest etiā dici q̄ ca-
lige significat illā lotionē de qua dñs ait qui lotus ē
non indiget nisi ut pedes lauet. Sed qz nō sufficit
mūdicia cordis absqz paciētia p̄secutōis. ideo secūf
centones rubei qui martiriū figurat qui aut in corde
mūdicia tñ volūtate si opus fuit habueit paciāz
secur⁹ accedet ad p̄dicatiōem quā sandalia designat
aplica. **P**orro scdm q̄ capiti scz xpo inueniunt san-
dalia aliud designat. Pontifex enī in altaris officio
capitis sui scz xpi cui⁹ est mebz repñtans p̄sonam
dū pedibz assumit sandalia illō incarnatiōis dñice
calciamentūz insinuat. De quo dñs ait in psalmo. In
idumeā excedam calciamentum meū id ē in gentibz
notā faciā incarnatiōēz meā. Venit enī ad nos cal-
ciata diuinitas ut p nobis dei filius sacerdotio funget.
Per lingulas aut q̄ cū pedibz ipsa sandalia dñi-
gant illud idē accipim⁹ qd p calciamenti corrigeam
Ioh baptista significauit cū ait. Cui⁹ non sū dign⁹
corrigea calciamenti solue vñonē viz ineffabilem et
copulā carnalem insolubile. quibz verbi diuinitas
nre se carne diuinit. **S**ane mediatiū caligis pedes
sandalijs diuinent. quonā anima mediāte carne
diuinitate ē vñta. sicut enī pes corpus suscitāt ita
diuinitas mundū gubnat. Snde adorare scabellum
pedū eius qm scm est. **S**ex scdm decretū grego.
Diaconi non debēt vti opagis id est sandalijs neqz
manipulis id ē calciamenti epalibz absqz indulgē-
tia sedis aplice speciali. Olim enī utebant quia eoz
erat discurre p comitātū. Hodie ergo nec ipi nec sa-
cerdotes vtunt sed episcopi solū ut per varietatem
sandaliōz notet varietas officioz. Preterea epi
hnt p plebes discurre. sacerdotes vō dño hostias
immolare. **C**lerici aut romane ecclie ex cōcessiōe
statim impatoris vti possent calciamenti cū vtoibz
id est candido lintheamine. **De succinctorio ozali.**

De succinctorio inl autē dicim⁹ qz qd sub
zona t̄cingulo tñ p̄hemio hui⁹ ptis dic-
tum ē. Sane roman⁹ p̄t̄fex post albam
t̄cingulū assumit ozale quā dā viz sintonē qd capis
ti qm in modū veli imponit t̄ replicat sup humeros
ante pectus. legalis p̄t̄fex ordmē sequēs. qui p
lineā strictā t̄ zonā induebat ephor id ē suphumeale
cui⁹ locū modo tenet amict⁹. **A**ssumit etiā crucē
qñ daz catenulis insertam quā a collo suspensam sibi
statuit ante pect⁹. qm t̄ legalis p̄t̄fex iste crucē
gerit in pectore t̄ hic signo crucis aurea lamina cessit
Nam misticiūz qd in quatuor lris auri lamina t̄mbebat

in quatuor ptibz forma crucis explicuit. Iux qd mqr
apls. **S**it p̄phēdatis cū omibz sanctis q̄ sit latitudo
t̄ lōgitudo q̄ sblimitas t̄ q̄ p̄fundū Sacmētū ergo
qd ille tūc p lamina p̄ferebat in fronte. hoc iste iā
recondit in mēte. Nam corde credit ad iusticiā. ore
aut confessio fit ad salutē. t̄ scdm iero. Auro legis
sanguis euāgelij p̄ciosior est. **C**rucē q̄ statuit sibi
ante pectus ad designādū qd ait apls. Glificate t̄
portate deū in corpore v̄ro. **I**mponēdo aut sibi et de-
ponēdo crucē illā osculat. ad nōdū q̄ xpi passiōēz
q̄ p illam significat credit et cōfiteet ad quā repñtans
dam in officio misse se parat. **De tunica. R.**
Tunc appositā stolam p̄t̄fex induit tūcā
q̄ alibi sblē in lege vero poterim. t̄ ta-
laris dicebat significatē p̄seuerantiā. Sñ
ioseph inter fratres suos talarē vestem describit
habuisse. cum enī cetere virtutes in stadio currant
p̄seuerantiā tñ brauiū accipit qm qui p̄seuerauerit
vsqz in finē huc sal. erit. Sñ p̄cipit esto fidelis vsqz
ad mortē t̄ dabo tibi coronā vite. **R**ursum ideo p
albā tunicā induit qz sicut p albā castigatiō corpis
ita p tunicā virtutes int̄ime intelligūt quas semp
debz habere p̄fect⁹. **P**orro tunica nō emgit qm
scdm sui formā iter nō impedit. sic t̄ virtutes per illā
designt. libet iter ad p̄replatiōē dei p̄sent. h̄ alba
emgit prout sbl emglo dñi ē. **I**n veteri test. erat
due tunicē viz bissina t̄ iacinctima exo. xxxix. ca. Et
hodie etiā quidā p̄t̄fices duabz vtunt. ad notādū
q̄ p̄pūm est eoz habē sciam duoz testamētōz ut
sciant de thesauro dñi p̄ferre noua et vetera sive ut
se ostēdant diaconos t̄ sacerdotes. **P**reterea vna
queqz eaz typū p̄pūm gerit. qm alba q̄ bissina sive
linea ē castitate significat ut sbl ti de alba dñi ē. Pri-
ma etiā tunica si serica est. qz origmē trahit ex
vermibz qui sine coitu creāt castitatē et hūilitatē
demonstrat. Sēda tunica q̄ iacinctima esse debz sic
olim erat coloris lapidis iacincti q̄ etheris sereitate
imitatur sanctos significat celestia cogitantes et
imitantes sive celestē cōsuetudē. Sicut enī lapis
ille colorē cū aere mutat. nam in sereno aere seren⁹
tñ obscuro pallid⁹ ē. Sic sp̄aliter deqz ep̄m gau-
dere cū gaudentibz t̄ flere cū flentibz. si aut illa alci⁹
significatiōis coloris fuerit fit t̄ alterius significatiōis.
Ceterz p̄t̄fex vna tunicā sub alia induit ad no-
tandū q̄ sic coopta tunica a p̄lo nō videt. h̄ t̄atūm
a clēis scit. Ita et racō sblmū t̄ virtutes quas per-
fect⁹ semp habē debz q̄ p illā significat patere nō
debet omibz sed maioribz et p̄fectis. **P**orro scdm
q̄ capiti id ē xpo cōuenit hēc vestis. que in veteri
sacerdotio iacinctimi coloris erat. et habebat pro him-
brijs malapunica. cū t̄ntinabulis aureis ab inferi-
ori p̄te depēdētia. ut p̄t̄fex tot⁹ vocalis incederet
put diceet sbl ti de legalibz indumentis. celestem xpi
doctrinā insinuat. cui⁹ noticiā habuerūt om̄s quibz
dicit p p̄phētā. In montem excelsū ascende tu qui
euāgelistas syon. p̄cipue tñ hanc tunicā habuit eu-
āgelice textrix doctrinē sapiētia dei ihesus xps et de-
dit illam aplis suis. Om̄a inqt q̄ audiui a p̄re meo
nota feci vobis. Hanc ergo significauit illa tunica
dñi quē milites scindē noluerūt eo q̄ ess̄ inconfut-
desup p̄texta p totū damnū fore maximū existiman-
tes in quo significatū est qd damnosū sit q̄ doctrinā
euāgelicā heretibz scindere moliat. Sbdiacon⁹

quoque vnde tunica de qua in sequenti tractatu dicitur.

Ontifex immediate **De dalmatica.** **R.**
sup tunica dalmatica vestit scdm institucōz
siluestri ipe q ab incōsuli dñi tunica et aploz

colobio credie mutuata. Est aut colobiū vestis sine
manicis put in cuculla monachali apparet. Sed sil-
uester ipe in dalmaticā vertit latas manicas addē-
do. et in sacficus altaris portādā instituit. **D**icta ē
autē dalmatica eo q indalmacia et post omnia alia
indumēta sacdotalia sit repta. hēc sū forma sigficat

largitatē. eo q largas habz manicas et ptefas. Vñ
scdm aplm oportet epm esse nō turpis lucē cupiduz
h hospitalē. **N**on ergo manū hateat ad dandū
collectā et ad recipiēdū porrectā. h illō efficiat q pro-

pheta suadet. frange esurienti panē tuū et c. v. in. m. do.
tuā. et c. Et ob hoc forte diaconi specialit vtunt dals-
maticis. qz pncipaliter electi sūt ab aplis vt mens
ex officio ministrēt. **C**eterz dalmatica diaconi am-
pliores habz manicas qz tūcella sūdiaconi q alicubi
sūtile vocat. qz ipe ampliozem habē debz caritatez

qz sūdiacon? ppter maius donū potificis. etiam dals-
matica laciores habz manicas qz diaconi. ad nōdū
q ipse magis ē expedit? nichil hñs qd ipius man?
restingat. qz p celestibz omia debz largiri. Caritas
enī eius extēdit etia vsq ad inimicos. **N**empe tu-

micella sūdiaconi. dalmatica diaconi et casula p̄sbi
succedūt in locū tūice iacinctie. q erat coloris celestis
id ē aerei. ad notādū q omīs ministri altaris
celestē debet habere quersacoem. licet scdm maius et
minus q notat latitudo vel strictura manicaz dals-

matice et tūcelle vt pmissū ē. **Q**uia igitē sacdos
maxime debz esse ad celestia expeditus. Ideo hēc or-
namēta nō gerit nec aliud brachia strigens. **E**ps
aut simul vtēet dalmatica et tūcella et omniū orna-
mentis. vt ostēdat se pfecte omēs habere ordines
tanqz qui eos alijs cōfert. minores sacdotes eos nō
cōferūt. et ideo illa nō portant quibz sufficit vñ qd
celestē sigfiet cōuersationē. **P**reterea potifex in

ornamentis atqz in officio magis exp̄sse gerit filitū
dñi saluatoris qz simplex sacdos et magis sibi dūem
unt ornamētoz sigficata. ideoqz pluribz vñ ornamētis
debz aut dalmatica habē duas lineas cōctineas
hinc inde an̄ retro a humo vsq ad dorū. ut potifex
ostēdat habē feruorem caritatis ad deū et ad pxi-

mu in p̄speris et aduersis. Iuxta veteris et noui te-
pceptū qd ē. Diliges dñm deū tuū ex toto corde tuo
et pxiuū tuū sicut te ipm. Vñ iohā. Rm̄ nō mada-
tum nouū scribo vobis. h mandatū ver? qd ab incio
habuistis. Et itēz mandatū nouū scribo vobis et c.

Quqz linee purpuree sūt sigficātes hēc sanguis
xpi in vtroqz iplo necessariū. **I**n sinistro qz latere
dalmatica fimbrias solz habē sollicitudines actiue
vite sigficantes quas eps p subditis suis debz hēre
Iux qd dicit aplūs pter illa q extēfec? sūt instantia
mea quotidiana sollicitudo omniū eccliaz. **P**er te
xtrū vero lat? qd fimbrijs caret notat cōtemplatio
celestiū sine sollicitudinibz et qēta a multiplicitate per-
turbacōnū. Ad huc quedā dalmatice qntecim hñt
fimbrias ante et retro. qz qntecim psalmi in veteri. t.
qñ qñdecī grad? exeūt de tramite caritatis et qñde-
cim rami simlri in nouo testa. exerecūt de ope carita-
tis verbi gra. caritas paciēs est benigna et c. vsqz
caritas nunqz excidit. Aliqz vero hñt vigintiocto

an̄ et totide retro vbi septiformis spūs est octies re-
pletus q replet octo maneries laudantū deū scilicet
reges et p̄p̄los. p̄ncipes et iudices. iuuenes et iūgmes.
seniores et minores. **R**ursus in dalmatica varie-
tas ē sine scissura. qz licet varia religiōis opa apd
deū agant. tñ in vñs nō discrepāt. **I**te aperta
est a lateribz sū acellis insinuās illi qui eam induit
ut xpi qui in latere lācea p̄forat? ē vestigia imitet

Ad huc dalmatica formā crucis p̄tendit. Vñde
p eam xpi passio figurat? ideoqz in misse officio por-
tat? ubi xpi passio rep̄ntat? **S**igmficat etiā dals-
matica scām religiōis et carnis mortificacōez atqz
sblmū racōem. Alba dalmatica scām et immaclata
sigficat vitā. Rub ea martiriū. alba vero ope poli-
mitico variata notat mūdiciā et virtutū varietatē
et est aurifrisio adornata. Iux illd. Astitit regina a-

tex. tuus in vest. de. **P**orro scdm q capiti scz xpo
cōuenit dalmatica sui forma latam et largam xpi
misericordiā sigficat quā ipe p ceteris rdoct et im-
pedit. Estote inqz misericordes sicut et pater vester
misericors ē. hū namqz misericordes qm misericordiā
cōsequēt. Hic est g samaritan? ille pxiu? noster
qui fecit nobiscū misericordiā sup infundēs vulneibz
nrīs vinū et oleū. Nam p viscera miē dñi dei nostri
visitauit nos oriens ex alto. qui nō ex opibz iusticie
nrē q fecim? nos. h scdm suam miam. s. n. f. p pccō-

ribz venit vt de peccatis vñā indulgeret. Miam
inqz volo. et nō sacrificiū. **L**egit? in canone ggoē.
q in p̄mitiua ecclia nō licebat epō vel diacono vti
dalmatica absqz indulgentia sedis aplice speciali.
Sane dalmatice tpe aduētus dñi a diaconibz in-
termittunt. qm quāto aliq claritas sacri ordinis
ad tep? intermittit? clarius resplendet et audius
sumit? qñ resumit? in animis deuotoz qz qd iay est
magis appetit? **R**ursus in aduētū diacon? non
vñt dalmatica nec subdiacon? tūca. quia lex quā
subdiacon? sigficat ante incarnacōem dñi. euāgelij
ornatu carebat. Et caritas euāgelij quā diaconus
sigficat nōdum apparueat. velqz nōdū venerat
qui veste innocētie et immortalitatis nos induere
debebat. Ideo vestes lenicie dimittunt. Vñt aut
tūc casulis. de quo in scda pte sū. ti. de diacono dcm
ē. In ieiunijs tñ penth. potest diacon? dalmatica vti.

Quia pleriqz bonū opus **De cirotecis.** **R.**
qd faciūt in am̄ fauore corrūpūt. Ideo sta-
tim p? indutā dalmaticā potifex iux ritū
aploz man? opit cirotecis. vt nesciat sinistra sua
quid facit eius dextra. Per cirotecā ergo cautela
agruē designat? que sic facit op? in publico q intē-
coez cōmet in occulto. Nā et dñs dixerit. Luceat
lux v̄ra corā homibz vt videat opā v̄ra bona et glifi-
cent p̄rem v̄rm qui in celis ē. Ad qd etiā designād
ciroteca ecclum dēsup habz aureū ipe tamē p̄cipit.
Attēdite ne iusticiā v̄ram faciatis coram homibz vt
videam ab eis alioqñ mercedē non habebitis apd
p̄rez v̄rm qui in celis ē. **M**an? ergo qñqz velat
cirotecis et qñqz denudant? qz bona opa interdū
ad vitandū vanā gliam occultant? et interdum ad
edificādū p̄ximos p̄p̄lant. Sūt aut in cōsultiles
qm actōnes potificis fidei recte dñt esse dcor des.
Per cirotecas qz in manibz exēpla scōz q in opibz
habēda sūt intelligunt? que opa ab omni inqnamē-
to mūdāta sūt ne modicū fermenti totaz massam

corruptat. Per ipas vero cirotecas albas. castitas
et mundicia denotatur. ut man? id est opaco es sint munda
et ab omni sordide immunes. **P**orro secundum quod capitulum
id est christo duemunt cirotece sunt edox pellicule. quas
manibus iacob rebecca circumdedit ut pilose man? si-
militudine maioris exprimeret. **S**ane pellis eda est
similitudo peccati qua rebecca mater id est spiritus sancti
gratia manibus veri iacob id est operibus christi circumdedit. ut
similitudine maioris id est per omnia ad seculum exprimeret
Christus enim similitudine peccati sine peccato suscepit.
ut incarnationis misterium diabolo celaret. Nam ad
similitudine peccatorum esurivit et sitiivit. doluit et expavit.
dormiuit et laboravit. Non cum ieiunasset. quod dragita diebus
et quod draginta noctibus ac postea esurivit accedens ad
illum diabolus? eu ad similitudine poris ad temptata tempta-
uit. si quod primum vicerat eisdem modis victus? est a secundo.

Dostus epus planeta induit. **De mitra.**
Mitra loco fidaris seu tyare seu infule capi-
ti eius imponitur. Iuxta illud. Gloria et honore. co-
eum domine. Sed et ipsa corona frugum lorum. super humerale
clamide purpuream. et tunicam iacincticam habet ex
accessione statim imperatoris. Mitra autem sciaz vultus
testamenti designat. Duo namque illi? cornua duo sunt tes-
tamenta. anterius? novum. posterius? vetus. quod duo epus me-
moriter debet scire. et illis tanquam duplici cornu fidei
inimicos ferre. Videri debet quidem subditis epus cor-
nut? sic? moyses de monte synai descendens et duas ta-
bularum testimonij tenens apparebat cornutus? aaron et
filij israel ex oratio sermonis dei. put legem exo. xxx.
iii. c. Quidam autem heretici mitra et eius cornua et epum
illa ferentem denant. inducentes in somerum sui erroris
quod iohannes ait in apocalypsa. Vidi aliam bestiam ascendente de terra
et habebat cornua duo similia agno et loquatur? sicut
draco. Due vero fimbrie postei? dependentes. spiritus et
lira sunt. Per duas quod fimbrias seu lingulas notatur quod
patet? esse debet tam in mystico quam in historico sacre scri-
pture intellectu. in quibus summatibus sunt fimbrie rubei
coloris denotantes eius similitudinem ad fidei et sacre
scripture defensionem. etiam vultus ad sanguinis effusionem
quod super scapulas pendet ad notandum quod id quod predicat ore
ostendere debet opere. quod enim scapulis nulla pars altior
est ad opus sine ad opus? ferendum. ideo recte per eas opus?
intelligitur. Circuli? aurei? qui postiores et anteriores
mitre amplectuntur preterea indicat quod omnis scriba doctus
in regno celorum de tesoro suo noua et vetera profert
debet. Caueat ergo diligenter epus ne prius velit esse
magister quam nouerit esse discipulus? ne si ceciderit ceciderit
ambo in foueam cadat. Scriptum est enim per prophetam. tu
sciam repulisti et ego te repellam ne sacerdotio fungaris
michi. **N**on incoepetetur etiam mitra que in altum de sui
forma producit altitudinem sapientie designat. Debet enim
epus sic subditos scia excellere. ut ipsius copatione
ceteri merito grex dicantur. Due pendule ex posteriori
parte dupliciter designant memoriam. Prima est actuum diui-
norum. ne celebrando ea detinens puniat. Non in veteri
testamento sacrificium oblatum? abiebat? timentibus. ut per
eorum somitum recipere dignum? vel repellere indignum? ab
angelis ad custodiam templi posito. Secunda est peccatorum suorum
ut de illis expugnantur. Mitra etiam quod quinquaginta linea est et
alba castitatis candorem mundicieque significat. Unde
hoc ornamentum multum capiti necessarium erat in quo quinquaginta
sensuum corporis vigent. quibus corruptis facile castitas
violatur. Sunt etiam nonnulli dicentes quod mitra potius

fidei spiritum coronam significat. et inde est quod diaconus
in officio missae in quo pontifex christum in passione figu-
rat. mitra illi imponitur et deponitur. quod ipse ex officio suo
habet euangelium legere. in quo christus spiritus legem co-
ronatur. **D**uo cornua sunt duo caritatis precepta. pon-
tifex igitur mitra accipit. intelligens quod quinquaginta sensus
a mundi illecebris custodire debet duorum testimoniorum
precepta fuerit. et duo caritatis precepta impleat. ut co-
rona percipere mereatur eternam. **C**eteri vero sacerdotes
et diaconi generaliter caput regunt nullo ornamento licet
in festis sint in toto alio corpore sibi ornati. tunc non duntaxat
est plenum gaudium nostrum. gaudemus? enim non in re presentium
sed in spe futurorum. tunc quod ad hoc tendimus? ut deum nuda
facie contemplantur. **S**ane mitra auriffrata utendum
est a pascha usque ad aduentum. et a nativitate domini usque
ad septuagesimam in omnibus festis duplicibus in nouem
leconum totius anni. nisi in festo innocentium. put dicetur? sibi
ti. de coloribus et in dominicis predictorum temporum et ge-
neraliter quicunque gloria in excelsis. et te deum laudamus?
dicuntur. **C**um enim illa dicantur in festiuis diebus in quibus
virtute et gaudium generale vel speciale capitis vel
membroz ad memoriam reducimus? ut dicetur? in phe-
nicio. vii. psalmi. merito tunc mitra auriffrata utimur
quod auxilium et gemam memoriam gaudium repuntant. In diebus
vero ieiuniorum non est ea utendum ut sequitur. quod cum dies
illi ordinati sunt ad delenda peccata. quod sunt tunc ad
memoriam reducenda. non sunt tunc agenda vel ferenda.
quod gaudium. sed quod potius humilitate et afflictione designant.
In alijs vero temporibus regulariter non auriffrata. sed
simplici utendum est vix ab aduentu usque ad nativitatem.
nisi quod dominus ipsa vult auriffrata in dominica. gaudere.
et a septuagesima usque ad pascha. nisi quod dominus papa
vult auriffrata in dominica letare iherusalem. put dicetur?
sibi ti. de coloribus. et etiam in quinta feria cene domini. in offi-
cio missae tamen. et in sabbo sancto in officio missae. **I**tem
in festis trium leconum illius temporis et in omnibus vigilijs in
quibus ieiunium celebratur. et in quatuor temporibus. et in roga-
tionibus. dominus tamen ipsa vult in festo sancti marci in missa tamen
Item in officio defunctorum. **I**llud quod non duntaxat est
quod romanus pontifex in signum imperij vult regno id est
corona imperiali. et in signum pontificis vult mitra. sed mi-
tra semper vult et ubique regno vero non semper nec
ubique. quod pontificis auctoritas et prior est et dignior
et diffusior est quam imperialis potestas. **S**acerdotium enim in
populo dei regnum precessit. cum aaron primum pontifex saulem
primum regem precesserit. et noe nembrot. quod sic legitur?
primum regem nembrot extitit babilonis. noe vero
edificauit altare domino et holocausta obtulit super illud.
regno quod de non vult. nisi certis diebus et locis. tamen quod
intra ecclesiam sed extra. **P**orro secundum quod capitulum. christo
duemur mitra pontificis illud significat quod propheta loquens
de filio dicit ad patrem. Gloria et honor. eum deo. et co. et c.
hoc est itaque nomen quod est super omne nomen ut in nomine
iesu omne genua flectantur celestium terrestrium et ceterum. Nam
et in aurea lamina fidei pontificalis sculptum erat no-
men domini tetragmaton cuius misterium declarabimus? in
t. de legibus in dumetis. **P**er mitra ergo capitis christi
humam illam honorificationem intelligimus? quod propter diui-
nitatem debet? humanitati. Nam propter pedem adoratur?
scabellum. Adoratur? inquit scabellum pedum eius. quoniam secundum est.
Et nota quod sic ait zacharias ipse. epus ad altare
oratur? accedens seu altario assistens vel oraciones
ad deum effundens. mitra deponit et baculum. quod apostolus prohibet

viros capite velato in ecclia orare. ut reuelata facie
gliaz dñi crepente. qñ vero ad pplm se couertit. ut
lli pdicet mfigma conuincis sue resumit. Sñte r
moyse causam ppli apd deū pēbz. causam vero dei
ad pplm gladijs allegabat. **S**olimo nota q qdā
epi solemnter bñdicūt in missa. et altare thurificāt
deposita mitra. Alij vero cū mitra in capite. Primi
ea rācoe mouent. qz solemnter bñdicēdo vice dei
fungunt. r dñs p eoz misteriu bñdicūt. numeri vi. m
fine. vbi dñ. Inuocabūt nomē meū sup filios israhel.
r ego bñdicā eis. Altaris vero thurificacō signat
oracōes apoc. viij. Ascendit fum⁹ in celoz de ozoibz
scōz. qz ergo in oracōibz causas plebis ad deū agit
ideo cū reuerētia mitra vñ deposita illud agere debz.
Sed i vero attēdūt. q bñdictō r thurificacō nō sūt
essencialia ad cōsecracōez corpis xpi. h ad solēnitatē
ptinet. r ideo ea cū mitra agūt. ut p hoc a simplicibz
sacdotibz discernat. quāuis eni plus habeat epus
qz simplex sacerdos. in hñs q ad solēnitatē ptinent
ut in ornamentis r alijs. nō tñ in hñs q ad cōsecracōez
ipam spectat. Sed hec rāco min⁹ sufficiens videtur
qm scdm hoc mitra in missa deponeret. nisi qñ verba
ad quoz placōem fit spēz tñs bñstaciāco pferunt.

Anul⁹ est fidei sacramētū **De anulo.**
quo xps sponsam suā sanctā eccliam sba
rauit. ut ipa de se dicere valeat. anulo suo
sbarrauit me dñs me⁹ iesus xpus. cui⁹ custodes et
pedagogi sūt epi et plati annulos pro signo in testi
moniū hui⁹ rei ferētes. de quibz spōsa dicit in cāticis.
Inuenerūt me vigiles. qui custodiūt ciuitatē. Hūc
annulū dedit pater filio reuerētē. scdm illd euāgelij
Date annulū in manu eius. ex quo euāgelio anul⁹
vñsus credit⁹ acceptus. **A**nnul⁹ ergo pōntificis in
tegritatē signat fidei. ut videt eccliam dei sponsam
sibi creditā. sicut se diligant r sobria r castā celesti
sponso custodiat. Iux illd. Despondi eni vos vñ vi
ro vir. ea. ex. xpo. r se meminerit nō dñm h pastorē
de hoc sponso r sponsa. Iohānes euāgelista dicit. qui
habz sponsam sponsus ē. amicus autē sponsi. qui stat r
audit eū gaudio gaudet ppter vocē sponsi. epus g
vicari⁹ r amic⁹ ē sponsi. q. h vicari⁹ ē. r ipe quodā
modo sponsus ē. **R**ursus antiqui. lras anulū sigil
labant. Sñ ep⁹ anulū portat. qm scripture misteria
r ecclie sacramēta pfidis sigillare r hūilibz reuelare
debz. **P**orro scdm q capiti scz xpo cōuenit. anul⁹
digiti. dñm signat spūs sancti. Digit⁹ eni articula
ris atqz distinct⁹. spm scm insinuat. Sedz illd. digit⁹
dei est hic. r alibi. h ego in digito dei eicio demonia.
filij vñ in quo eiciūt. **A**nnul⁹ aut aure⁹ et rotūd⁹
pfectionez donoz eius signat. quā sine mēsurā xps
accepit. qm in eo plenitudo diuinitatis copaliter ha
bitat. Nam qui de sursum venit sup omēs ē. cui de⁹ nō
dedit spm ad mēsurā dicēs. Sup quē videris spm scm
descendētem et manentē sup eū. hic est qui baptizat.
nam requiescet sup eū spūs sapiēcie r intellect⁹. Ipe
vero de plenitudine sua scdm differentes donacōes
distribuit. alij scdm aplm dans sermonem scientie.
alij grām sanitatū. alij apacōz virtutū r c. qd et vñ
bilis pōntifex imitat. alios in ecclia cōstituēs sacdotes.
alios diaconos. alios subdiaconos et huiusmodi.
Nō igit⁹ ab re in epi digito gematus fulget anul⁹.
p cuius misteriu danē fulgidā carismata grāz. De
anulo spōse satis dñm ē in pma pte sb. r. de eccl. sac.

Baculus pastoralis **De baculo pastorali.**
correctōez pastorem signat. ppter qd
a cōsecracōe dñi cōsecrato. Accipe baculum
pastoral⁹ officij ut sis in corrigēdis vicijs pie seruēs
De quo dicit apls. In virga vñmā ad vos. virga
ergo pastoralis ptas intelligit⁹ sacerdotalis. quā xps
eis cōtulit qñ aplos ad pdicandū misit papiens eis
ut baculos tollerēt. et moyses cū virga missus est
in egyptū. De hoc in pma pte dñm ē in ti. de cōsecracōe
mibz. **B**acul⁹ ergo a lege et euāgelio sumit⁹. qui
et virga pastoralis et sambuca et pedum et ferula
nūcupat⁹. Moyses eni ex mādato dñi virgā hñit.
q terribilia fecit in celo r in terra r in mari. qz cibū
de celo. potum de petra produxit. et gregem ad ter
ram fluentē lacte et melle mmauit. ad hoc p baculū
doctrinē auctoritas intelligit⁹. hac eni infirmi sustē
tant⁹. inquieti corripiūt. errantes ad pñiam trahūt.
Sñ et pedū vocat⁹ qd est lignū recuruū. quo pasto
res pedes retrahūt aialū. **S**ane qñqz bacul⁹ ex
osse r ligno cōfici⁹ que cristallina et taurata specu
la cōiungunt. os supius recuruat⁹. lignū infer⁹ ferro
acut⁹ modice tñ reco dñt. Siqz os ē duricia legis
lignū māfuetudo euāgelij. q duo diueta sūt specula
diuinitatis iesu xpi. vel os seueritas. lignū pōntificis
est lenitas. quas iungit in iudicio p caritatē. Nam
seueritas vel misericordia multum destituit⁹. si vna
sine altera teneat. Ad qd designādū ferrū obtōdit⁹.
qz iudiciū misericordia tēpat. bacul⁹ recuruat⁹
cū penitētes ad pñiam reuocant⁹. Aliqñ in curua
tura. caput format⁹. qm ad deū cōuersis vñta eterna
pmitit⁹. qñqz etiā in curuatura scribit⁹. cum natus
fueris misericordie recordaberis. ne ob culpā gre
gis. ita turbet in pastore oculū rācōis. Aliquāto in
specula scribit⁹ homo. ut pōntifex se hominē mēozet
r de ptate collata nō eleuet. Aliqñ etiā vñ ferrum
scribit⁹ pce. ut in disciplina sbditis pcat r misericors
a misericordia miam cōsequat⁹. **B**acul⁹ vero baculus
ē acut⁹ in fine. rect⁹ in medio. r reuortus in summo
designat q pōntifex debz pungere pigros. regere de
biles sūt rectitudine. r colligē vāgos. Sñ vñsus.
Collige sustenta. stimula. vāga. moribida. lenta. Et
reddento singula singulis. vñsus iste cōtinet oīa
pmissa. vel sic. Attrahe p pñm. medio rege. punge
p pñm. **R**oman⁹ aut pōntifex pastorali virga nō
vñt. tñ ppter historiam. tñ ppter mysticā rācōnē.
Historia ē. qm btus petr⁹ apls marcialēz discipulū
sui quē dñs inter discipulos cōstituit cū dixerit. Nisi
efficiamini sicut puulus iste non intra. r c. Nisi cū
quibusdā alijs ad pdicandū germanis. quo in via
ad vñmā dietas defuncto fronto collega eius. re
dñt ad nūciandū hoc petro. cui petr⁹. accipe hūc
baculū. r tanges illū dic. surge in nomie dñi r pre
dica. Ille vero in qdragesimo die a tpe mortis illi⁹
rexit eū et surrexit r pdicauit. et ita petrus baculū
a se remouit. et sbditis dedit nec recupauit. Innoc.
vero pp. in. scripsit in ecclie speculo. q btus petrus
misit baculū suū eucharīo pmo treueroy epō. quē
vna cū valerio et materno. ad pdicandū euāgelij
gēti teutonice destinauit. cui successit in episcopatu
matern⁹. qui p baculū petri de morte fuerat susci
tat⁹. quē baculū vsqz hodie cū magna veneracōe
treueren ecclia seruat. r ideo ppa in illa dio cēsi vñt
baculo r nō alibi. **M**ystica vero ē rācōqz bacul⁹

in summitate curius ē q̄ ad arnandū. qđ in rōno
pōtifice necē non est q̄ nullus ab eo finalit̄ diuertē
potest. Prētēa p baculū designat̄ cohercio quā q̄
ceteri pōtifices ab hoīe recipiūt idō a suis supioribz
baclos recipiūt ⁊ habēt. Rōmus vērō pōtifer quia
potestate a solo deo accipit baculū nō habz. Porro
scdm q̄ capiti fer xpo cōueit virga pōtificis. ptatē
xpi figicat De q̄ ps. Virga recta siue directionis
virga regni tui. q̄ dilexisti iusticiā ⁊ odisti iniquita-
tem. ppter qđ alibi dicit. Reges eos in uga ferrea
dūctia ferri. vigore figicat equitatis. q̄ xps tanq̄
vas figuli pccōres cōfringet. Vērū potestas xpi
nō solū est virga. s; baculus. q̄ nō solū corripit. sed
etiā sustentat. vñ ps. Virga tua ⁊ baculus tuus ip̄a me

Expeditis nonē **De sudario.** solata sūt.
specialibz pōtificū oīmentis. aliq̄ de q̄busdā
alijs. ⁊ pmo de sudario videat̄ qđ ē line-
us pānus quē mīstias epō semp paratū habet. quo
ille sudorē. rōmē supflui corpis tergat humore. s; si-
gnificās studiū quo humanas cōtagiones in hac
vita extergim⁹. p exēpla scōz patrū. quibz ad pa-
tientia corrobōram⁹. Sicut enī sudor est in corpore. sic
etiā tediū ē in aīa. q̄nq; ex cōsciētia peccatorū. p mēs
cōsciētie fronte. habeam⁹. igit̄ sudariū ex limo mul-
tis tōhomibz castigato tūm dato. per qđ mūdānos
extergamus affectos. et etiā cū dō et. Job tristitia
abiciēdo nos tergam⁹. **In quibusdā ecclījs dia-**
conus sudariū habēs. illud in dextro cornu altaris
deponit. ut si forte q̄cōq; sordidū accessit. illo tergat̄.
et sudariū sacerdotis mūdissimū maneat. Mampli
q̄ pene eadē ē significacō. put ibi dcm est. **De pallio**

Consequēter aliq̄ de pallio subiciamus qđ
p̄riarchaz p̄matū ⁊ metropolitanorū est
p̄riū. ut p illō a ceteris epīs discernant̄.
⁊ p̄uilegiatā obtinet dignitatē quare sub p̄missis cō-
mūibz vel specialibz oīmentis nime cōtinet̄. **Siquē**
per palliū siml̄ utrūq; ⁊ suphumale et racōnale le-
galis pōtificis intelligim⁹. q̄ enī sup utrūq; pōtifi-
cis humerū iacet. suphumale siue lōgion dicit̄.
q̄ vero mte descēdens in ipō pōtificis pectore iugit̄
racōnale vocat̄. habebat enī aaron suphumale ⁊
racōnale. q̄ cathenulis aureis siml̄ iūgebant̄. Sunt
tamē qui dicūt q̄ racōnali nullū hodie oīmentū huc
cedit. de quo s̄b. ci. de lega. mdu. dicit̄. Alij dicūt q̄
palliū p aurealamia institutū ē. q̄uis p̄babilis vi-
deat̄ aurifrigia mitre vicem lamie gerat̄. **Sane**
palliū quo maiores vtunt̄. significat disciplinā. qua
seipos ad exemplū s̄b ditorū. ⁊ etiā ipos s̄b ditorū re-
gere ⁊ cōstringē debēt. Per hāc acquirit̄ torques
aurea. quā legitime certates accipiūt. De qua dicit
salomon in parabolis. Audi fili mī disciplinā p̄ris
tui. ⁊ ne dimittas legē m̄ris tue. ut addat̄ grā capi-
ti tuo. ⁊ torques collo tuo. sic aut̄ torques seu brauiū
nō dabat̄ nisi legitime certati. iux illd apli. Mli q̄c
currūt. s; vnus accipit brauiū. ita et ad honore pallij
nemo ascensurus ē. nisi qui in singlis honoz gdiibz.
legitimē pus defudauit. Nā et officia seclaria nō de-
fecūt p̄ncipale locū. ingressis vestiblū accōnis. sed
examianis per plimos ḡdus. ⁊ is ḡdus ceteros an-
cellat. quē labor. p̄lixior et stipēdia lōgiora fecerūt
anire. Sup cūcta indumēta ferē. ut ceteri hoc videres
ad legitimū eramē hortent̄. **Pontifex vero pal-**
liū dū sibi imponit et tenet̄ osculat̄. ad notandū

sumū legitime erandi desiderū. et brauiū p̄merendi
Est aut̄ palliū de cādida lana. cōtextū. habens
circulū hūeros as̄higētes. ⁊ duas lineas ab utraq;
pte videlz an ⁊ retro pēdentes. A sinistris ē duplex
a dextris simplex. habz q̄tuor cruces purpureas. s.
ante ⁊ retro. a dextris et a sinistris. **Infigunt̄ in**
palliū tres acus. ⁊ quedā sūt que p metropol. siue
palleo agi nō possunt. quo etiā mī cās diebz vñ nō
valz. q̄ oīa moralibz sūt imbuta misterijs. ⁊ diuis
mīs gūda sacmētis. Nā ut scriptura testat̄. in the-
sauris sapiētie figicat cō disciplinē. In lana quippe
aspitas. in cādore benignitas designat̄. Nā ecclīasti-
ca disciplina cōtra rebelles ⁊ obstinatos seueritatē
exercet. sed erga penitētes ⁊ huiles exhibz pietatē
ppter qđ de lana nō cuiuslibz aīalis. s; oīs dūtaxat
ē ficie. que est aīal māfuetū. vñ p̄pha. Tanq̄ oīs
ad occisionē ductus ē. ⁊ corā tōdente se. nō. a. os.
suū. Hinc ē. q̄ illi. seminiū vulneribz. quē samaita-
nus duxit in stablū ⁊ vinū et oleū infundēs vt per
vinū mordeant̄ vulnera. p oleū foueant̄. quaten⁹
qui sanādis vulneribz pest. in vino morfū seuerita-
tis adhibeat. in oleo mollicie pietatis. Hoc mīmū
et p archā tabnacli designat̄. in qua cū tablis uga
cōtinet̄. et māna. q̄m m mēte rōnis cū scripture sci-
entia. uga debz esse dircōnis ⁊ māna dulcedis. ut
seueitas immoderate nō seuiat. ⁊ pietas plusq; ex-
pedit nō indulgeat. Itē fit de vili materia. s; lana
ut habeat p̄ciū nō a se. hab eo qui figicat̄ in se. ut nō
oclis. s; mēti spectabile sit. ut nō ad ornādū. sed ad
figicandū indui intelligat̄. **Circulus pallij per**
quē humei cōstringūt̄. est timor dñi. p quē opera
cohercet̄. ne vel ad illicita defluat̄. vel ad supflua
ēlaxet̄. qm disciplina sinistra cohibet ab illicitis formi-
dine pene. dextera vero tempat a supfluis iusticie
amore. Hūis ḡ vir qui semp ē pauidus. Nā iuxta
sentētia Salōis. Timor dñi peccatū expellit. qui
vero sine timore existit iustificari nō potest. Ideo
enī circulus pallij sub collo humeros as̄stringit. ad
notandū q̄ illum ferēs debz ēē idem op̄e ⁊ mōne.
Duas vero lineas quaz vna post dorū. ⁊ altera
p̄gredit̄ ante pect⁹. hui⁹ vite curas ⁊ sollicitudines
figicare putam⁹. q̄bz et cor et humei pōtificis sic
sepissime ḡuant̄ et impediūt̄. ut a p̄po statu eum
autant. et vana quedā ⁊ tñstia cogitat̄ ⁊ portare
cōpellat̄. Hinc est q̄ palliū an ⁊ retro. a dextris ⁊ a si-
nistris. an pectus ⁊ sup humeros frequēt aptat̄. ut
hīs post habitis in seipm redire intelligat̄. Acti-
uam q̄ ⁊ cōtemplatiā vitā figicat. q̄s ita debet
exerce platus. ut exēplo moy. nūc in montē ascen-
dat ⁊ ibi philosophet̄. cū dño. et nūc ad casta de-
scendat. ⁊ ibi necitatibz p̄uideat p̄pōz. p̄uisurus
attēus. ut cū sepe se dedet alijs. interdū se sibi re-
stituat. q̄tis ⁊ cū martha ēca frequēs misterij sa-
tagat. et cū maia ūba audiat saluatoris. Cōtraq; tñ
linea ḡuat m̄seus. q̄ corp⁹ qđ corrupit̄ aggrauat
aīam. et depmit trena m̄hiraō sensū m̄lta cogitatē.
Palliū duplex ē in sinistra. sic et racōnale. s; sim-
plex in dexta q̄ vitā p̄ns que p sinistra accipit̄. m̄l-
tis est s̄biecta molestijs. ⁊ in ea duplicitate carere
nō possum⁹. q̄ nūc p̄speris extollim⁹ nūc aduersis
hangim⁹. nūc trena petim⁹. nūc celestibz adhēm⁹
nūc carni. nūc mēti humis. s; vitā futura que p dex-
tra figicat̄. in vna sp ē collecta quiete. q̄ veritas

ipa deliquit cu intulit. Martha martha sollicita es
turbas et erga plima. porro vnu e necessarium. maria
optimam partem elegit q non auferet ab ea. Rursus pal-
leu duplex e in sinistra. qre? ad tollendas vite pntis
modestias prelat? fortis existat. simplex in dextra. q-
ten? ad obtinendas vite future quiete toto suspirat
affectu. Iux verbu ps dicentis. vna pccij a dno hanc
requira vt inhabite in do. do. omibz diebz vite mee.
Illic eni nlla e duplicitas sine ruga. h. pspertas sine
adulterate. gaudiu sine tristitia. et felicitas sine mis-
eria. **Q**uatuor cruce purpuree sut qtuor virtutes
pollicite scilicet iusticia. fortitudo. tepancia et prudencia. q
mhi in cruce xpi sanguine purpurentur. falsum sibi
virtutis nome usurpant et ad vera beatitudinis glam
no pducunt. vñ dñs inqt aplis. mhi abundauerit ius-
ticia via plusq scribax et pha. no m. m. re. ce. Nec e
purpura regis tincta canalibz. qua salamo dñe corat
in canticis caticoz. Is ergo qui pallei gla decorat.
si cupit esse qd dicit in anteriori pte debz hre iusticia.
vt red dar vnicuiq qd suu e. in posteriori prudencia.
vt caueat qd cuiqz nocuu e. fortitudinem a sinistris.
vt eu aduersa no depmant. tepancia a dextris vt eu
psera no extollat. **T**res aut acus in palleo mfi-
gunt scilicet an pect? et sup sinistru humer. et postergu
no ad pugnandum id e no ppter hui? vite puctones
h ad planeta palleeuz ingendu sut inuente. vnde
quedam afule atquit? in planetis posite erat. quibus
acus inferebat et palleeu simul cu planeta firmabat
ne a suo loco palleeu moueret. Possunt? tn per tres
ac? hie spe et caritate intelligere. hne quibz palleeu
ab epo rite tenei no potest. Rursus tres acus ppassi-
one pmi. administracoz officij. distmcozq iudicij.
significant. quaru prima punit animu per dolorem.
scda p labore. tertia p terrorem. Prima pungebat
aplin cu dicebat. quis infirmat? et ego no infirmoz
qs scandalizat? et ego no vroz. Scda cu aiebat. pter
illa q extñsec? sut. instacia mea qtidiana sollicitudo
omni eccliaz. Tercia pungebat iob dicentem. si iust?
vix saluabit. impius et peccator vbi apparebunt.
Super dextru humer. no mfigit? acus. qm in eterna
quiete. null? est afflictio acule? null? stimulu? pu-
ctionis. Absterget eni de? omem lacrimam ab oculis
scdz. et iam no erit aplius neqz luct? neqz clamor. h
nec vllus dolor qm p ora trñherit. Ac? vero aurea ee
debz. h inferius e acuta. et superius rotunda. lapidem
cōmens piosu. qz mmi? bon? pastor ppter curam
ouiu in terris affligit. h in celis eternaliter coronat
bit. vbi illam piosam margaritam habebit. de qua
dñs inqt in euangelio. Simle est regnu celoz homin
qreū bonas et c. mueta vna piosa margarita dedit
omnia sua et copauit eam. **I**n palleo et cu ipo aserit
pontificalis officij plenitudo. hinc e q anqua metro-
politani palleo decorat. No debz coailu couocare
crisma cōficere. clericos in sua puincia ordinare. po-
tiffices dēciare. vel ecclias dedicare. nec se archiep-
m nominare. Aut tn quida. q ex puincia sua inuitat?
posz ordines tanq simplex eps sine palleo celebrae
Sut etiā qui dicunt. qepus etia h sit talis q palleo
vtae no potest dae licetiam aliēno archiepo. vtedi
palleo in dyoc sua mhi dicit? eps palleo? exempt?
existat. nec etiā archiepus in puincia sua. mhi forte
inuitat? puilegiu habeat. q possit vt palleo extra
sua puincia. si fuerit inuitat? h hecoci? iuris et rigois

sut q curialitatis neqz sbaliter intueti aliud videri
in epo palleo exempto q in no exempto. sed vn?
metropolita? no potest cu alterius palleo celebrae.
neqz pari rācoe sepeliri. h cu ppro tm. Palleo? tn
ad alia eccliam trñlat? cu palleo. scdo loco sibi con-
cesso sepeliet. Itē palleo? ad alia trñlat? eccliam
no potest ibi vt palleo in pma ecclia obtēro. qz no
solu dat cōreplacoe psonae. vñ etiā loci. hinc est
q no potest vt eo ex puincia sibi decetā. scilicet h quis
enūciat archiep-atu neqz vltari? palleo vt nec etiā
potest q palleo mhi mha eccliaz et in diuinis officiis
vti. Vnde h forte pcessionaliter vel ad pdicandu
vel ad aliqd huiusmodi cu eccliam exire cōtingerit
cu palleo no exibat. **S**iquide regularit? vsus pallei
interdict? mhi in solemmbz diebz et qui in cuiuscūq
ecclie puilegijs dñet. puta in festiuitatibz natalis
dñi. sancti stephani. sancti iohānis. circumcisiōis.
ephe. ramis palmar. cene dñi. sabbati sancti. in tri-
bus diebz. resurrectōis. ascensiōis. pentecostes. sci
iohānis baptiste. omniū aploz. In quatuor festiui-
tatibz beate marie. et sancti michaelis. et omniū scdz.
sancti martini. qui e par aplis. In festiuitatibz pnci-
palibz ecclie palleo decorare. In dedicacoibz eccliaz.
cōsecracōibz epoz. ordinacōibz clericoz. et annū-
sario cōsecratiōis pallean. Quidā etiā addunt dies
dñicas q ad resurrectōez pnter qd tn in vsu no est
posz etiā dici q vbiqz in sua puincia corp? alicui?
sancti quiescat. metropolitani? in festo eiusdē sancti
et etiā in pncipali festo cuiuscūq loci sue puincie.
ad locū illū declmans poterit palleo et sandalijs vti.
In exequijs vero defunctor. vel in bñdictiōibus
nubēru vt no licet. mhi hoc in puilegio cōtineat? ex-
pressum. Epus hostien. qui papam consecrat palleo
vtit. ex institucōe marci ppe. et etiā quida epi ex
puilegio speciali vt auicien. tanqz ecceh. **P**ostre-
mo sciendū e q romani pontifices qui bñ filuestrum
pcesserūt. depingunt tanqz gerentes lineas pallee
circa humeros inuolutas. Nam legalis sacerdos dñ
sacrificabat sumitates baltei super hūeros et ecte-
bat. in quo significat? q illoz iurisdicō et pās per
palleeu significata. inuoluta et implicata no libeā fuit.
Ipe vero et eius successores libera et explicata hūert
qre lineae ipe in eis explicite et extēse. ante et retro
depēdentes depingunt. Potest etiā dici q lineae ipe
q vt pmissum e sollicitudines et curas significant iteo
a tpe filuestri ipe explicite depēdent. ppter cōcessa
sibi et successoribz tepalia que absq sollicitudine et
cura nequnt possideri. **D**emqz bruno dixit q sum?
pontifex pter pmissa ornamenta. et regnu portat et pur-
pura vtit. put sb ti. de mitra dñm e. no p significacoe
h q constantin? impator olim bto filuestro oia rōm
impij insignia tradidit. Vñ in magnis pcessiōibz
omnis ille apparat? romano pontifici exhibet. q quoda
impatoribz fieri solebat. et cu diademate impiali ipa
ipe coronat. **D**e coloribz quibz ecclia in ecclia hieis
Quatuor sunt pncipales vtiē indumentis.
colores. quibz scdz ppetates diez sacras
vestes ecclia distinguit. alb? ruber? niger
et viridis. Nam et in legalibz indumentis quatuor
colores fuisse legunt. bisus. purpura. iacinthus. et
coct? de qbz in sequenti ti. dices. Ecclia etiā romana
violacō et croceo colore vtit. vt infra dices. **A**l-
bis indumentis vtēdum e in festiuitatibz sanctor

scōz cōfessōz et virgīnū. qui martires nō sūt. ppter integritatē et innocētiam. Nam candidi facti sunt nazarei eius et abulabūt mecū in albis. virgīes enī sūt et sequunt agnū quocūqz ierit. ppter eandē causā vtrūqz ē albis in solēnitatibz angeloz. de quoz mōre dñs loquit ad lucifer. vbi eras cū me laudarent astra matutina. Item in omībz festis sancte et gemitricis marie. In festo omīū scōz. quidā tñ tunc rubeis vtunt ut mīa dicet. In pñcipali festo sci. ioh. euāgeliste. In cōuersione sancti pauli. In cathedra petri. De hīs etiā mīa dicet. Itē a vigilia natiuitatis dñi vsqz ad octauā eplīe inclusiue. vt dicet in pñcipio. vii. pñs. exceptis festitatibz martīz mīnediis. In natiuitate saluatoris. et etiā pñsionis. qm vterqz nat? ē mūd? id ē carens originali peccato. ascendit enī dñs nubē leuē id ē assumptit carnē a peccatis mūnē et intravit egiptū. id est venit in mūdum. Iux illud qd angel? inqit ad virgīnē. spūs scūs supueiet in te et v. a. ob. ti. rē. Iohānes aut et si fuerit in peccō decept? fuit tñ in vtero scificat? sedz illd pphēcū. Ante qz exires de vulua scificauit te. et angel? inquit ad zachariā. Spūs scō replebit adhuc ex vtero mīs sue. Itē in ephīa. ppter splendorē stelle que magos duxit. scdm illud pphēcū. Ambulabūt gētes in lūe tuo et reges in splēdore ori? tui. In ppopanti ppter puritatē marie. qm iuxta cācū hīmeois obulit lūe ad reuelacōem gētium et c. In cena dñi. ppter cōfessionē crismatis. qd ad mūdacōz animē dēsciat. Nā et euāgelica lectio mūdiciā pñcipaliter in illa solēnitate comendat. qui lotus est inqz nō indiget nisi vt petes lauet sed ē mūdus tot? et itez. si nō lauero te nō habeb ptem mecū. Item a sabbato scō in officio missē vsqz ad octauāz ascensionis inclusiue. qñcūqz officiū de tpe agit. ppter dies rogacōnū. et ppter qz in festis martīz intermedīis. put mīa dicet. In resurrectōe. ppter āgelū testē rēurrectōis. et nūciū. qui apparuit stola cādida coopt? de quo dicit matheus. qz erat aspect? eius sicut fulgor. et vestimēta ei? sic nix. et qz pueri tūc renati albas hnt vestes. In ascensionē. ppter nubē lucidā. in qua xpūs ascendit. Nā et duo viri asiterūt iux illos in vestibz albis qui et dixerūt. viri galilei. quid statis et c. Illud aut notandū ē. qz licz in cōsecracōe pñficeis. talibz sit indumentis vtrūqz qñia scdm diei ppetatē cōueniūt. In dedicacōe tñ ecclie sp est vtendum albis quocūqz diez dedicacio celebret qm in cōsecracōe pñficeis cātaf missa de die. hī in dedicacōe basilice de dedicacōe missa cātaf. Nā et ecclia vrgīneo nomīe nūcupat Iux illd apli. Despondi enī vos vñ viro virgīnem castam exhibere xpō. de qua sponsus inqz in cāticis. Tota pulchra es a. m. et m. n. e. m. te. vñ de libano et c. Ipe tñ qui cōsecrat debz esse albis ornat? ad nōnd qz omī tpe vestimēta eius debz esse candida id est vita eius immaculata. Itē p octauas pñsionis festoz octauas hntiū. vtrūqz ē colore albo. quāto de ipis agit octaua. Rubeis aut vtrūqz ē indumentis. in solēnitatibz aplōz. euāgelistoz. et martīz. ppter sangnē in passionis quē p xpō fuderūt. Nā ipi sunt qui venerūt ex magna triblacōe et c. ppter qz in festo innocētū. vt iam dicet. Item in festo eticis. in qua xpūs sangnē suū fudit p nobis. vñ ppheta. Quāe rubeū ē indumentū tuū sic calcanciū in torculari. Sz scdm alios. melius ē tūc albis vti. qm nō passionis

hī inuēcōis vel exaltacōis est festū. Itē a vigilia pentecostes in missa vsqz ad sabbatū post ipm festū inclusiue. et hoc ppter spūs sci feruore. q sup aplōs in igneis lignis apparuit. nā apparuerūt illi dispartite lingue tanqz ignis et c. Vñ ppha. De celo misit ignē in ossibz meis. Licz aut in aplōz petri et pauli martio rubeis sit vtrūqz. in cōuersione tñ et in cathedra vtrūqz ē albis. sicut et licet in natiuitate sancti iohannis sit albis vtrūqz. in deollacōe tñ ipius vtrūqz est. rubeis. **C**ū aut illius festiuitas celebrat qui similis est martir et virgo martiriū virginitati pferē. quia signū est pfectissime caritatis. Iux qd veritas ait. Maiorem caritatē nemo habz. vt a. su. ponat quis p amicis suis. quā ppter et in omī cōmōracōe scōz qdā rubeis indumentis vtunt. alij vero vt ecclia romana cādidiis. cū nō tñ in eadē. hī de eadem solēnitare dicat ecclia qz sancti scdm apoc. iohis. stabant in cōspectu agm amicti stolis albis et palme in manibz eoz. Hinc spōla dicit in canticis. Dilect? me? candid? et rubicūdus. elect? ex milibz. candidus in cōfessionibz et in virginitibz. rubicūdus in martiribz ac splis. hī hīquē et illi sūt flores rosarū et lilia dualiū. Rursus qui in festo omīū scōz rubeis vtunt ex eo mouent. qz festū illud pmo in honore martīz tātū institutū fuit. Sed rñteri potest. qz immo etiā in honore beate virgīnis. et hodie ex institucōe gregor. vii. festat ecclia die illa etiā p cōfessionibz et vrgīnibz. put in septima pte sū ipo festo dicet. Itē p octauas pñsionis festoz octauas hntiū. vtrūqz ē colore rubeo. qñ agit de octaua. **N**igris vtrūqz ē feia sex in pasceue. et in diebz afflictiōis et abstinentie p peccatis. et etiā in rogacōibz. sicut sub illo tractatu in sexta pte dicet. et in pcellionibz quas roman? pñfex nudis pedibz facit. et in missis p defunctis. et ab aduētū vsqz ad vigiliā natiuitatis. et a septuagesimā vsqz ad sabbatū pasche. Spōla qñpe dicit in cāticis. Nigra sū sed formosa filie iherlm. sic tabnacla cedat sic pellis salomonis. nolite me dēterare qz fusca sum qz decolorauit me sol. In festo aut scōz innocētum. quidā nigris. alij vero rubeis indumentis vtendum esse cōcedunt. illi ppter tristitiā. qz vox in rama audita ē. plorat? et vlulat? mult? rachel plorat filios suos et c. Nā et ppter eandē causam cātica leticie sub ticef. et hīe aurifrisio mitra deferē. Isti ppter martiriū qd pñcipalitē cōmemorās inqz ecclia sū throno dei sancti omēs clamant. vindica sanguinē nostrū qui effusus ē dñe de? noster. Sicut et in. letare iherlm ppter leticiā. quā aurea rosa designat. roma? pñfex portat mitrā aurifrisio insignitā. hī ppter abstinentiā nigris vtrūqz indumentis. Sed ecclia rōna tūc vtrūqz violaceo colore. quāto illd occurrit extra dominicaz. hī in octaua rubeo. Restat ergo qz in diebz feialibz et cōmūibz viridibz sit indumentis vtrūqz qz viridis color medius est inter albedinē et nigredinē. et ruborem et specialiter inter octauā ephīe et septuagesimā inter pentecostē et aduētū qñ dñicale agit officiū. Hic color exprimit vbi dicit cypri cū nardo. nardus et crocus. Ad hos quātoz colores ceteri referūt. scz ad rubeū colore coccine. ad nigrū violaci. qui aliter cocti? vocat ad album bīssin. ad viridem croce. qñqz nōnulli rosas ad martires. crocū ad cōfessores. et liliū ad virgīnes referāt. De coloribz etiā in fine sequentis tractatu dicet. Violaci aut colore vtrūqz in diebz

quibz est usus nigri coloris non est inconueniens. in ecclesia romana utitur colore violaceo. a prima dominica aduentus usque ad missam vigilie nativitate domini indulsive. et a septuagesima usque ad officium missae vigilie pasche exclusive. quoniam in predictis temporibus officium de tempore agitur. exceptis quanta feria cene domini. et feria sex in pasce. In festivitibus vero sanctorum qui in septuagesima et in adventu occurrunt non est nigris vel violaceis utendum.

Et est intelligendum quod in sabbato sancto in toto officio quod agitur ante missam. utendum est violaceo colore. hoc excepto quod diaconus qui benedicit cereum induit dalmaticam. et subdiaconus ministras induit tunicella. alba vestitus. quia benedictio illa sic et missa ad resurrectionem pertinet. si benedictio cerei expleta. diaconus remota dalmatica assumit planetam violacei coloris. et tenet eam usque dum incipiat officium missae. subdiaconus vero non mutat vestes.

Quidam etiam in dominica in ramis palmarum utuntur albis in processione. et in ramorum benedictione. dum legit evangelium. et dum cantatur gloria laus. propter letitiam festivitatis christi factae. qui in primis commemoratur. Sed ecclesia romana tunc semper utitur violaceo colore in processione quod fit in purificatione ante missam. pro eo quod officium illud est de anxia expectatione symeonis. et sapit veteris testa.

Contra etiam ecclesia romanorum violaceo colore. in quatuor temporibus septembris. et in vigiliis sanctorum in quibus est ieiunium. quoniam missa est de vigilia. et in diebus rogationum et in missa quod dicitur in die sancti marci. de officio letanie.

Cum enim ieiunamus carne nostram crucifigimus. maceam? ut sic facta livida christi livoribus conformetur. cui? livore sanati sumus. ad quod designandum tunc colore violaceo utimur. qui pallidus. et quasi lividus est. Ceterum velamentum coloris ponitur in altari in festo pasche. prout dominum est in parte prima sub tractatu de picturis etc.

De indumentis legalibus seu veteris testamenti.

Quoniam minus plene rem significat humana fragilitas apprehendit si penitus rem significat non igitur. idcirco de indumentis legalibus ad huiusmodi cecitatis ignorantiam appellanda. Primo secundum historiam. Secundo secundum allegoriam. Tercio vero secundum tropologiam aliquid differemus. Primo igitur secundum historiam notandum est quod quatuor erant legalia indumenta secundum moysen legem tam minoribus sacerdotibus quam principibus sacerdotum communia. de quibus legitur. exodus. xxviii. c. Primum dicebatur manascaphim. quod grece brachee. linteum vero femoralia linea dici potest. de bisso retorta contextum. quo utebantur pro eo quod legitur in exodus. xxviii. c. in fine. Non ascendes ad altare meum per gradum ne reveletur turpitudine tua. et ezechiel. xlvi. femoralia linea erunt in lumbis eorum. Secundum cathemone fuit linea quod nos subunculam vel albam. si moyses abaneth appellavit. hebrei vero disceteres a babilonis emissilem vocaverunt. eratque bissum et duplex. Tercium balteus id est zona vel cingulum. latius quasi digitis quatuor sic reticulus ut quasi pellis viperea videretur. contextum de bisso contexto purpura. et iacincto. per quod quatuor elementa significat. Quartum est tyara. quod hebrei mamphie. nos autem infulam vel mitram appellamus a tydarii pontificali plurimum differens. quasi formam rotunde cassidis representans.

Super hec quatuor communia. quatuor propriis indumentis pontifex utebatur. Primum erat tunica iacinctina. quam hebreus dicit vethit grece dicit potiris. linte talaris. quam habebat per fimbrias malaginata cum octuaginta tintinabulis aureis inter scalari modo disposita. ut

audiret sonum cum pontifex ingrederetur sanctuarium ne forte moreretur. Secundum erat ephod id est suphuerale. de quatuor predictis coloribus auroque contextum sine manibus ad modum colubini. habes aptura in pectore quadam ad magnitudinem palmi in qua longior eiusdem mensure inferebatur. In cuius parte superiori videbatur super humeros infibulati erant auro. duo lapides. omichimi. quibus duodecim nomina filiorum israel erant insculpta. sex in uno et sex in altero. Ad autem samuel et domus induit legunt ephod. illud erat lineum et prope quod ephod dicebatur. Tercium saphirace dicebatur. hebrei grece longior. linte vero rationale vocatur. quod pontifex ferebat in pectore. dictum est autem rationale iudicij. quibus erat lapis in cuius splendore sibi deus esse propitius cognoscebat. Erat autem rationale quidam agnoscere duplex in modum vni palmi de quatuor predictis coloribus auroque contextum. huius duodecim lapides per quatuor ordines. In primo sardium. topasium. iasma. iagdu. In secundo carbunculum. saphirum. et iaspidem. In tercio ligurium. achathen. et amethystum. In quarto glosolitu. omichimum. et berillum. In quibus erat scripta duodecim nomina filiorum israel in singulis singula iuxta ordinem sue natiuitatis. Erant etiam in eo scripta tredecim nomina. purpuram et thiamin. i. veritas et disciplina. Inferebatur autem longior suphuerale a parte superiori per duos annulos. et duas cathemulas aureas. immixtas duobus vinculis. qui sub duobus predictis omichimis et suphuerali continebantur infixi. ab inferiori vero parte per duos annulos aureos cum duabus iuncturis fuit cathemula. i. cinchimis colligabatur ephod. Quartum et ultimum erat capitis ornamentum viri tyara seu tydarii in acutum proceres. habes circum aureum cum malagranatis et floribus ex qua supra fronte pendebat aurea lamina quam petalum dicunt ad modum lune dimidie. in qua scriptura erat. anoth. adonay. i. semper nomen domini. tetragrammaton id est quatuor litterarum ut infra dicitur. ne vero cum movebatur pontifex moueretur et lamina. ligabatur iuxta seu iunctura iacinctina perspicua quasi summitates posterius diffunderet. Postea ergo pontifex per femoralia habebat sandalia. per lineam albam. per balteo cingulum. per poterim tunicas. per ephod amictum vel stolam. per longior pallium. per tydarium seu tyara mitram. per lamina crucem. et quedam ex huius diversam hinc formam ab illis. si eandem figuram. Secundo dicamus de typo decem legalium indumentorum secundum allegoriam. Sane huiusmodi festibus oritur pontifex totius orbis preferebat imaginem. Femoralia namque bissum terram agrue figurabat. quia bissum de terra procedit. est enim bissum linteum egyptiacum. balteus cum vittis et vasculis circumvolutionem oceanum designabat. Tunica iacinctina ipso colore aera proferebatur. Per tintinabula sonitus tonitruorum. Per malaginata choruscationes fulgorum significabat. Quatuor minoris sacerdotis et quatuor summi pontificis indumenta. quatuor microcosmi. et quatuor macrocosmi partes. ipso numero designabant. id est quatuor humores. et quatuor elementa. Ephod sui varietate celum sidereum ostendebat. quod autem aux erat intertextum coloribus figurabat quod color vitalis penetrat universa. Duo lapides omichimi. solem et lunam vel duo emisphaea designabant. In rationali vero. duodecim gemas pectorales. duodecim signa in sodiaco proferebatur. Rationale quidem erat in medio. quia ratione plena sunt universa quae terrae rena celestibus herent. primo ratione terrenorum et temporum caloris et frigoris. et duplex inter utrumque temperies de celi cursu et ratione descendit. Per annulos cathemulas

et vncinos elemētorū hūorū et tpm colligamēta fig-
ficabant. tydaris celū empirreū. lamina supposita
deū figurabat omibz phitētem. Hanc quidē allegoriā
libri sapie. ca. x. viij. cōfirmat aures dicēs. In veste
poteris quā habebat tot? erat orbis triax. et pentum
magnalia in quatuor lapidū ordinibz erant sculpta. et
magnificētia tua in diademate capitis illius erat
scripta. **Tercio** sbicienda ē explicō indumētorū
legaliū. scdm tropologiā. hīs liquet indumētis le-
galis sacdos hoc ordine induebat. lotis nāqz pri-
manibz et pedibz. pus induebat manastahm id est
femalia significans. qd sacdos mudatis opibz et affec-
tibz lacrimis penitētie debz assumere cōmētiā ut
offerat hostiam immaclatam scdm deo placētem. **Pr-**
ti pōtēfex. qz iugem debz habē cōmētiā. nō induit
in sacrificiō femalia sed sandalia. ac si dicat. qui
lot? ē nō indiget nisi ut pedes lauet. h est mūd? tot?
p man? enī opa designat. scdm illd. bōndict? dñs
de? me? . q. do. m. m. ad p. et d. m. ad bellū. Per pedes
figficant affect? . scdm illd. excutite puluerem de
pedibz vestris. Et est notandu qd ipemet sacdos sibi
femalia induebat p q virginalis cōmētiā figfica-
bat. que qm res ē cōcilij. nō pcepti. iteo ipemet sibi
imponēbat. Iux illd apli. ad corinth. xij. ca. De vir-
gimibz pceptū dñi nō habeo. cōsilij autē do. Et dñs
in euangelio. qui potest cape capiat. Hoc indumētū
alternatim induebat sacdotes. qm ad iugē cōmētiā
nō ita tenebant. sic ministri noui testa. iteo qz scdm
quosdā huic indumēto nullū hodie rēdet. Secundo
induebat cethemone id ē lineam figficās. qd sacdos
debz induere innocēciā. ut qd sibi nō vult fieri. ali-
ne faciat. lūm enī ppter cando ē figficat innocētiā.
scdm illd. omi tpe vestimēta tua sint cādida. Ter-
cio cingebat se balteo. figficās castitatez quo circa
lūbos debz accingi. ut restngat carnis deupiscētiā
Sōn veritas ait. Sint lūbi vestri p. et l. ar. in ma. x.
balteū autē qd dēxerū erat ex quatuor. put supi? dēn
ē figficabat. qd omis mot? surgētes ex quatuor humo-
ribz. siue ex quatuor elementis debz refrenat. pūb. vl.
Et cingulū tradidit cananeo. ysa. ix. c. Et iusticia
cingulū lūborū eius. p iusticiā enī refrenant huius
mot? bestiales. pētebat aut vsqz ad pedes qz vsqz ad
finem vite debebat esse mūd? . Quarto induebat tu-
micā poterim id est talarem figficās. qd pōtēfex debz
inducere pseueratiā. qz qui pseuauerit vsqz in finez
hic saluus erit. p taluz enī ppter extremitatē pseue-
rantia deligitur. scdm illd. Ipa cōteret caput tuū et tu
in. ca. eius. Depēdebant aut p fimbriis malogranatū
cū tintinabulis aureis. p malogranatū intelligitur
opaco. p tintinabulū aureū accipit p dīcatō. qd duo
debz in sacdote cōiūgi. ne sine illis ingrediens scūa-
riū in cōspectu dñi moriat. Cepit enī ihesus facere et
docere. sacdotibz relinques exemplū ut sequat. ve-
stigia eius. qd peccatū non fecit. ut sit honestas in cō-
uersacōe. nec inuenit? ē dol? in ore eius. ut sit veri-
tas in p dīcatōe. p tintinabulū qd intelligit. vox p dī-
catoris. ne viz sacdos p silentiū iudiciū supm inspec-
tōis offendat. p malogranata. exemplū bone vite
vel voluntas martirij. qz huiusmōi gms reficiunt
infirmi. Sacdos aut scdm greg. Ingridiens vel
egrediens morit. si de eo sonit? nō audiat. qz iūz
circa se occulti iudicis exigit. si sine p dīcatōis soni-
tu incedit. Apte ergo tintinabula vestimētis illius

describūt inserta. Per vestimēta etenī sacerdotis
qd aliud qd recta opa recipe debz. Iux illd pphē.
Sacerdotes tui induant iusticia. vestimētis itaqz
ppli illius tintinabula inherēt. ut vice viā cū lingue
sonitū. ipa qd sacerdotis opa clament. Itey tintinabu-
lis malapūca cōiūgunt. qd p malapūca. nō fidei
vntas designat. Nam sic in malopūnico vno exte-
rius cortice multa interius grana vntur. sic in nu-
meros scē ecclie ppos vntas fidei cōregit. qd intus
diuersitas meritorū tenet. Quito induebat ephod
id est suphumeale figficās. qd pōtēfex debz induere
patiētiā. ut in patiētia sua possideat animā suā
humeris enī onera portat. scdm illud. Supposit
humerū suū ad supportandum. et factus est tributis
seruies. Habebat aut duas horas diūctas in vtroqz
latere summatū. figficās qd pōtēfex debz arma iusti-
cie a dextris. et a sinistris. ut nō erigat. pspēs. nec
deprimat. aduersis. Habebat et duos lapides omichi-
nos insertos humeris. In qbz sculpta erāt duodeci
nomia filiorū israhel. sex in vno. et sex in alio. Per
duos omichinos figficant. veritas et sinceritas.
veritas p claritate. sinceritas p soliditatē. Per fi-
lios israhel figficant. scā desideria et iusta opa scdō illd
Maledict? hō qui nō relinquit semen in israhel. Per
senariū figficat pfectio. eo qd dñs sexto die pfect
celū et terrā et omēz ornatū eorū. Quod ergo sex no-
mia filiorū israhel sculpta erāt sex in vno lapide et sex
in alio figficabat qd desideria sacdotis et opa confici
debz. nō in fermēto malicie et nequicie. h in a. h. et v.
ut sinceritas informet intētiōem. et veritas finem.
Gregorius ait in pastoralī. xij. ca. qd suphumerale
ex auro iacincto. purpura. cocco. bistincto. et bisso
retorta fieri precipit. ut quata sacerdos clarescere
virtutū diuersitate debeat demōstret. In sacerdotis
quippe habitū. ante omia aux. fulget. ut in eo intel-
lect? sapiencie pncipaliter eūteat. Cui iacinctus
aereo colore splentes adiūgit. ut p omē qd intel-
ligēdo penetrat. nō ad fauores infimos h ad amorēz
celestiū surgat. ne dū suis in tantis laudibz capitur
ipso etiā veritatis intellectu vacuet. Auro quoqz et
iacincto purpura pmisscet. ut sacerdotale cor cum
fūma qd p dīcat sperat. in semetipso etiā suggestiōes
vicioz repmat. eisqz velut ex regia p fite dīcat
Auro aut iacincto. bisso ac purpure. bistinct? cocco?
adiūgit. ut an interm iudicis oculos omia virtu-
tū bona ex caritate decorent. et cūcta q corā homibz
rutilant. hē in cōspectu occulti iudicis flāma intīm
amoris accēdat. qd scz caritas qd dū simul et pxi-
mū diligit. qd ex duplici tinctura fulgeat. h cum mens
ad caritatis pcepta tēditur. restat ut p abstiniētiā
caro maceret. Sōnde et bistincto cocco tota bisso
adiūgitur. de terra enim bisso intenti specie orit.
et quid per bissum nisi candens deore mundicie
corporalis castitas designatur que videlicet tota
pulcritudini suphumealis innectit. qz tūc castimo-
nia ad pfectū mūdicie candorem ducit. cū p absti-
nētiā caro fatigat. cumqz inter virtutes ceteras
etiā afflicte carnis meritū pficit. quasi in diuersa
suphumealis specie bisso tota cādesat. Sexto in-
duebat longion id ē rāconale. figficans qd pōtēfex
debz induere discreciōem. p quā discernat inter lucē
et tenebras. inter dextrā et sinistrā. qz nō est cōueniēti-
lucis ad tenebras. neqz x ad belial. Erat aut rāconale

quod diadema significans. quod debet discernere inter quatuor
scilicet inter verum et falsum ne deuiet in credendis. inter bonum et
malum. ne deuiet in agendis. Erat et duplex. quod debet
discernere. per duobus. per se videlicet et populo. ne si ceciderit
duxerit. alio in foueam cadant. Habebat et quatuor
ordines lapidum. significans quod pontifex debet habere quatuor
virtutes principales. scilicet iusticiam fortitudinem prudentiam
et temperantiam. In singulis autem ordinibus habebat tres
lapides significans quod pontifex in primo debet habere fidei
speciem et caritatem. In secundo modestiam mansuetudinem et
benignitatem. In tercio pacem et misericordiam et largitatem.
In quarto vigilantiam sollicitudinem et longanimitatem.
Per lapides enim figurantur virtutes. secundum illud alius
edificat auro et argenteo et lapides preciosos. Habebat
et duas catenas auri purissimi sibi inuicem cohen-
tes. quod duobus inferebatur vinculis significans. quod pontifex
debet habere duos caritatis affectus. ad deum scilicet et ad pro-
ximum. de quibus precipit. Diliges deum tuum ex toto corde
tuo. et proximum tuum sicut teipsum. hic enim auro preminet
vniuersis metallis. Ita caritas precellit vniuersas virtu-
tes. De qua dicit apostolus. maior horum est caritas. Duo
vincula sunt inter deum et homines quibus catenule inseruntur
ut tam deum quam proximum diligat ex corde puro et conscientia
bona et fide non ficta tam deum quam proximum diligat propter
benignitatem. deum propter seipsum. et proximum diligat propter
deum. Portabat autem aaron rationale iudicii. In
quo descripta erat duodecim nomina prophetarum. put
dictum est in prima parte super titulum picturis. et secundum gregorem.
in pastoralis primo. c. xii. bene rationale iudicii vocatur.
quod rector debet subtili se examine bona malaque discer-
nere. et quod vel quibus quanto et qualiter agerentur studiose co-
gitare. nichilque proprium querere. sed sua comoda propter quod
bona reputare. Unde in exodo scriptum est. pones autem
in rationali iudicii doctrinam et veritatem. quod erunt in pec-
tore aaron. quando ingredietur coram domino. et gestabit iu-
diciu filiorum israel in pectore suo coram conspectu domini
gestare est subiectionis causas. per sola intermi iudicis
inter deum discurre. Quidam autem dixerunt. quod rationali
nullum rident hodie ornamentum. quoniam non habet copia
lapidum preciosorum. sed ad instar illius differt pontifex in
consecratione sua. textum euangelii ante pectus coram toto
populo. Ibi enim scripta erat doctrina et veritas et episcopus
debet habere in corde veritatem euangelii. et in ore
doctrinam quantum ad manifestacionem. et hoc potest esse
causa quare in quibusdam ecclesiis postes codicis euan-
gelici ex auro argento et lapidibus preciosis ornantur.
Est etiam talia ratio quod in illo rutilat auro sapientie.
argentum eloquentie et miraculorum lapides preciosi.
hec sunt sponse muremule auree argenteo vermiculate
Septimum et supremum capitis ornamentum erat tydaris
vel tyara. quam ultimo pontifex assumebat significans
humilitatem. de qua dominus ait. Omnis qui se exaltat humili-
abitur. et cetera. Hanc autem gestabat in capite significans quod
pontifex debet gerere humilitatem in mente exemplo ca-
pitis nostri dicentis. Discite a me. quoniam mitis sum et humilis
corde. Per caput enim mens intelligitur. secundum illud.
vngue caput tuum et faciem tuam lava. Rursus tyara in
minoribus sacerdotibus significat attentionem quantumque sensum
In maioribus vero deplacationem. debet esse deplacatum
De tydari dependebat a fronte lamina aurea significans
sapientiam. vel figurauit signum crucis. quod fit in officio
confirmacionis. in qua scriptum erat nomen domini tetragra-
maton id est quatuor litterarum. que sunt he. ioh. eth. et vau.

id est principium vite passionis iste. put dictum est in
primio secunde partis. ac si aperius diceretur.
Ille cuius pontifex iste gerit personam scilicet christus est principium
id est auctor vite passionis id est vite restaurate
per passionem. quod mortem nostram moriendo destruxit. et
vitam nostram resurgendo repauit. Erat autem hec
indumenta per maiorem parte contexta ope polimito. id est
vario propter varietatem virtutis. de qua dicit psalmi-
graphus. Altit re. a. de. t. in. ve. de. a. ci. va. et ex quatuor
preciosis coloribus. scilicet purpura cocco. bisso. et iacinto.
Per purpuream regie dignitatis. significatur
pontificalis potestas. que via regia debet incedere. ne de-
clinat ad dextram vel deuiet ad sinistram. ne liget dignos
aut soluat indignos. Per purpuram quoque a qua signifi-
cat. quod in cochis marinis habitat vermes qui eam
egerunt. Per cocco coloris ignei significatur pontificalis
doctrina. quod sicut lucere debet et vrere. propter quod et bis
tingitum fuisse narratur. lucere quidem debet per promissionem
ut omnis qui reliquit domum patrem et matrem et cetera
accipiet et vitam eternam possidebit. vrere debet per
comunionem ut omnis arbor qui non fecerit fructum
bonum excidetur et in ignem mittetur. Hinc est quod summus
pontifex capto rubra exteri. super apparet indutus. cum
interius sit indutus candida veste. quod interius cadere
debet per innocentiam et caritatem. et exterius rubere per
passionem. ut videlicet ostendat se se paratum ponere
animam pro omnibus suis. quod personam gerit illius. qui pro
omnibus vniuersis rubrum fecit in dumentum suum. Ex con-
cessione vero constantim impatoris ferre potest cla-
mide purpuream atque tunicam coccineam. et omnia
imperialia indumenta. sceptrum signum et ornamenta. Crux
quoque ierit cum preedit ad significandum magis ei
quam cuius alteri conuenire. Iuxta illud apostoli. Michi autem
absit gloriari nisi in cruce domini nostri. ut se crucifixum imi-
tari debere cognoscat. Rursus cocco bis tinctus in
veste pontificali est caritas. quod quibus bis tinctus. dum dilectione
dei et proximi coloratur. Per bissum vero cadonis eximii
significatur preclaritas fame. que debet esse rectorum. ut
pontifex bonum habeat testimonium. secundum apostolum. et ab
hijs qui sunt foris. Per iacintum. qui est coloris aerei signi-
ficatur serietas discipule. quam intra se pontifex debet habere. secundum
quod dicit apostolus. Gloria nostra est testimonium conscientie nostre.
In diebus illis de missa et singulis qui ea agunt

In diebus illis ecclesie sacramenta illis co-
stat esse proprium quod in missa officio
super mensam sacramentali celebratur
altaris. illis ecclesie episcopus dicit
vini in quo filio euertenti prout occi-
dit vitulum saginatum panem vite
et vinum quod miscuit sapientia appo-
net. Hoc autem officium ipse christus
instituit cum nouum addidit testa-
mentum. disponens hereditatem suis
regnum hic pater suus sibi disposuit. ut super mensam
eius edant et bibant in regno quod ecclesia asseruit. Ce-
nantes enim illis accepit ihesus panem et gratias agens bene-
dixit ac fregit deditque discipulis suis dicens. Accipite
et comedite. hoc est corpus meum quod pro vobis traditur.
hoc facite in meam commemorationem. Hanc igitur institu-
tione formati. ceperunt apostoli sacrosanctam frequentare mi-
sterium. propter causam quam christus expresserat. et forma
seruantes in verbis. et materiam tenentes in rebus.
hic apostolus corinthiis. prestat dicens. Ego accepi a

dñs. qđ r tradidit vobis. qm dñs ihesus in qua nocte
tradebat accepit panē r c. ¶ Quia igit missē officiū
ceteris diuinis officiis dignius r solemni⁹ est. ideo
de illo pñsq; de alijs officiis ē in hac q̄rta pte dicēd
In qua aliq̄bz additis r detractis speculū. innocen-
p̄e. in. p̄seqmur. Sane vt pmissus ē missaz instituit
dñs ihesus sacdos. scđm ordinē melchisedech. quādo
panē r vinū in corp⁹ et sangnē suū tñsmutauit dñs.
hoc est corp⁹ meū. hic ē sanguis meus. s̄biūgēs. hoc
facite in meam cōmēoracōem. Apli aut hanc missaz
ad auxerūt dicētes in missa nō solū verba pmissa vñ
r dñicam oracōem supaddētes. Sñ btūs petr⁹ sic
missam p̄m⁹ dī celebrasse in p̄tibz oriētalibz. vbi
post dñi passionē q̄tuor āms cathedrā tenuit sacer-
dotale. Deinde vero accepit cathedrā antiochie vbi
tres oracōes ad missam adiecit. In p̄mordio ergo
nascētis ecclie missa aliter dicebat q̄ mō. sicut in
.vi. pte. s̄b ti. de pasceue diceb. Sequenti vero tēpe
eplā tñ r euāgelio recitatis. missa celebrabat. Sub-
sequēter celestīn⁹ p̄p̄a. instituit introitū ad missam
cantari. put s̄b introitu diceb. Cetera diuersi p̄tibz
ab aplis. r a gelasio. celestīno. gregōr. r alijs diuisis
p̄tibz legunt adiecta. put xpiane religionis cultū
crescente. vñ fuit detēctius conuenire. de hoc diceb in
p̄hemio scđe p̄tis. In canone legib. q̄ iacobz frat
dñi epus ierosolomitā⁹ et basilim⁹ epus cesariēns.
addiderūt nob in scripturis ordinē celebrādī missaz
Itē iste iacobz alphē dī p̄m⁹ inter aplōs missam ce-
lebrasse. ¶ Na p̄pter excellentiā sanctitatis eius apli
hūc sibi fecerūt honore. vt post dñi ascensionē p̄m⁹
inter eos missam ierosolomis celebraret. etiā pñsq;
ess in ep̄m ordinat⁹. vñ forte ideo dī p̄m⁹ celebrasse
q̄ p̄m⁹ in p̄tīficalibz eā dixisse phibet. Sic r petr⁹
postmodum p̄m⁹ missam in antiochia celebravit. et
marcus in alexandria. ¶ Quidam autem perfidi
heretici rep̄hendūt nos q̄ euāgelia p̄ particulas la-
cerata in missa legim⁹. r q̄ p̄m̄tue missē vñ vltra
dñicā oracōez aliquid supaddm⁹. Scriptū namq;
est. Si quis apposuerit ad hec. apponet super illum
deus plagas scriptas in libro isto. r q̄ supra nouum
testamētum. r p̄cepta aplōz. alias institucōnes. r
nouā doctrinā doctoz instituit⁹ et seruam⁹ cōtra
illud qđ xps ait. Bene irritū fecistis mandatum dei
vt vram tradicōnem seruetis. Et alibi. Om̄s plan-
tacō quā nō plātauit pater me⁹ celestis eradicabit⁹
Et apls doct̄ris varijs r peregrinis nolite ab duci
Itē fundamētū aliud. nemo potest ponē p̄ter id qđ
positū ē. qđ ē xps. i. Dicūt etiā q̄ ecclia xpī nec missaz
nec matutinas cātavit. nec xpus. nec apli eam insti-
tuerūt. nec in tempe aplōz cantata fuit. nec nomen
missē tūc in mūdo audiebāt. nec scriptū inueniebāt
s̄ id qđ missa rep̄ntat ab euāgelistis cena vocatur.
nec ecclia in p̄ncipio. nec apli cū musicali organo.
nec alta. nec dulci voce eam cantabāt. rep̄ntētes
nos q̄ hec agim⁹ r q̄ nocturnos r alias canoicas
horas dicim⁹ falso cōtra nos inducētes illud amos
p̄phete. couertā festiuitates vras in luctū r om̄ia
catica vestra in planctū. et illud p̄pheticū. Audiant
sermōnes tuos. et nō faciūt eos. q̄ m̄ cāticum oris
fui vertūt eos. et auariciā sequit⁹ cor eoz. et est illis
q̄h carnē mūicū qđ suam dulciq; sono canit. Illoz
tñ error aptissime dñtāt ex hijs q̄ in p̄hemio quīte
partis diceb. ¶ Rursus in p̄m̄tina ecclia diuina

mysteria hebraice celebrabant. s̄ tēpe adriam p̄m̄
impatoris grece in orientali ecclia xpianoz p̄mo
celebrari ceperūt. Porro missē officiū tam p̄uida
reperit ordinacōe dispositū. vt q̄ per xpm r in xpm
ex quo de celo descendit. vñq; dū in celum ascendit
gesta sūt. magna ex parte cōtineat. et ea tam verb
q̄ signis ammirabili quadā specie rep̄ntat. ¶ Ip̄m
aut officiū in q̄tuor dñstir. vñ. in p̄sonis. in opibus.
in verbis et rebus. Personaz tres sūt ordines sc̄iz.
celebrātes. ministrātes. et circumstātes. Operū q̄
tres sūt species. vñ gestus. actus. r mot⁹. Verboz
etiā tres diuersitates. sc̄iz oracōes. modulacōnes. r
lectōnes. Reiz similr tres sūt maneries. sc̄iz oīmēta.
instrumēta. et elementa. Siquidem hec om̄ia plena
sūt diuinis mysterijs. sic in p̄hemio libri dictū fuit
¶ Sane olīm tēplum erat in duas p̄tes interposito
velo diuisū. p̄s p̄ior vocabat⁹ sancta. interior vero.
scā scōz. Quicqđ ergo in officio missē ante secretaz
agit⁹ q̄ in ete p̄ori est. qđ autē in secreta agit⁹ intra
sancta scōz est. Erat igit m̄tra scā scōz ara incen-
saria testamēti. tabula sup archaz. put in pte p̄ma
s̄b ti. de ecclia. et de altari dictū ē. Et in exod habet.
r sup tabulam duo cherubim glie. mutuo vultu sese
respiciētia. Huc intrabat sol⁹ p̄tīfex semel in anno
hñs nomia patz in racōnali. et sup humēali scripta
ferēs sangnē r carbonēs. quos om̄es cū tymnāma-
te in thuribulo orās ponebat. donec fum⁹ eū obum-
braret. tēmtē tabula r aram sanguine asp̄gebat p⁹
exibat ad pplm et vestes lauabat. nō enī indicabat
mund⁹ an vesp̄am post immolacōnem vituli rufi.
hec olīm signa fuerunt. s̄ recesserūt postq̄ significata
venerūt. Siquidē p̄or edes significat p̄ntem eccliam.
scā sanctoz celū. p̄tīfex xpm. sanguis passionē.
carbonēs caritatē xpī. thuribulū carnez ipsius. thus
crematum p̄ces odoriferat. ora cohztes celi. archa
xpī hūamitatē. tabula dñi p̄rem. duo cherubim duo
testamēta. q̄ sese adinuicē respiciūt. q̄ concordant.
vestis q̄ lauat homīez. vesp̄a homis vestē significat.
Conferas ergo q̄ olīm fiebant et que xpus egit. r
respice quō minister ecclie. illa in officio missē rep̄n-
tat et agit. quid etiā hec significet. sub canone missē
in p̄ncipijs cuiuslibz p̄tīclē illi⁹ tangeb. Per archā
quoq; xpī hūilitas intelligit⁹. a qua nobis p̄ ipsius
misericordiam om̄e bonū a duem⁹. ¶ Et nota q̄ sic
in exod. c. xxv. r xxxv. legib. factū ē sup archā
p̄piciatorū aureū id ē tabula aurea eiusdem longi-
tudinis et latitudinis. cui⁹ r archa. vt eam tegere
sufficeret. r hoc dicebat oraculū. qđ dñs de loco illo
responsa dabat orantibz. Dicebat etiam p̄piciatorū.
q̄ exemplū loquēs dñs p̄piciabat populo. vel q̄
die p̄piciacōis dicebat glām dñi sp̄ ibi descendere
r m̄tra tabnaclm hūe locus sup posteriori pte altaris
collocat⁹. in quo xpus p̄piciacō n̄ra id est hostia cō-
secrata fuat. h̄o die p̄piciatorū nūcupat⁹. ex vñq;
vero parte oraculi sc̄iz in duobz angulis anterioribz.
positi sūt duo cherubim aurei. qui sūt scđm iosephū
duo animalia volatilia habētia figurā. que a nullo
hominū est inspecta. hec dicit moyses. se in dei sede
cōspexisse figurata. Vñte cherub altēz inspiciebat
versis tñ vultibz in p̄piciatorū duabzq; alis ex op-
posito expāsis r mutuo se tangētibz velabat oraculū
hūe tegebāt p̄piciatorū. Siquē p̄ p̄piciatorū mear-
natus dñs figurat⁹. de quo. ioh. Ipse est p̄piciatio

p peccatis nris. duo cherubin duo sunt testamēta scz
vet? et nouū. dū ergo illa nō discrepāt. hī mysteriū
incarnacōis xpī cōcorditer narrāt. illud pphetādo
istud asseuerando. in ppiatoriū vultū sue intēcōis
dirigūt et se mutuo respiciūt. ¶ Rursus tria sūt ecclē
sacrificia qm veteri testamēto p ppiatoriū thuri
bulū et altare significata. nī sacrificiū penitētie iusticie.
et eucaristie. De pmo. sacrificiū deo spūs cōtribulat?
De scdo. tūc acceptabis sacrificiū iusticie. De tercio.
Tibi sacrificabo hostiam laudis. sup altare scz corpis
caro mactat. p cōtricōem inter thuriblm scz cordis
thus adoleat. p deuocōem ad ppiatoriū scz dei prīs
sanguis inferat pro rēdēptione. Hec qtem tria sacri
ficia sacdos offert in missa. pmiū in cōfessioe. scdm. in
pfacōe. terciū. in actioe. Nam hęc tria sūt que scdm
pphetā deus respicit in homie. et requirit ab homie.
diligere misericordiā. facere iudiciū. et sollicite am
bulare cū deo. Diligat ergo misericordiam. qui vult
offerre sacrificiū penitētie. faciet iudiciū. qui vult
offerre sacrificiū iusticie. cū deo sollicit? abulet. q vult
offerre sacrificiū eucaristie. hic ē q ait btūs bñhard?
fratres mei immolātes hostiam laudis iūga? ubis
sensū. sensui affectū. affectui exultacōez. exultacōi
maturitatē. maturitati hūilitatē. hūilitati libertatē.
Celebratur? ergo missam offerat altissimo sacrificiū
illud. de quo ps. ait. Sacrificiū deo spūs cōtribulat?
et alibi. immola deo sacrificiū laudis etc. Et aplūs.
exhibere michi corpa vīa hostiā viuētem sanctā deo
placētē. ut sit rāconabile obsequiū vrm. mortificā
tes in altare cordis membra vīa q sūt sup terā vidēz
immūdiā libidmē cupiscētiā malam. et auariciā.
qtem? mūdo corde et casto corpore sacrificetis dño vōs
metipsos. In sacmēto aut corpis xpī scdm aug?
nil a bono magis nil a malo mī? pficiat sacerdotē.
dūmodo ille cū ceteris in archa consistat. et formam
obseruet traditā a colūba. qz non in merito sacerdotis
hī in verbo cōfite creatoris. Aux enī eque vey est
in archa fūis sic in thesauro regis. Sū capphas pō
tifex psecutor vni? et verissimū sacerdotis. qūis ipē
verax nō esset. qd dedit. tñ vey fuit. si nō suū dedit sed
tē. in forma ecclē. Nō ergo sacerdotis iniquitas im
pedit effectū sacramenti sicut nec medici infirmitas
virtutē impedit medicine. Quāvis igit op? opans
aliqui sit immūdi. opus tñ opatū sp est mūdū sed
sic omnia sūt munda mundis. sic omnia sūt immunda
immūdis. malus ergo cū vitā accipit mortē incurrit
sic econtra bon? cū mortē sustinet vitā acquirit. Nā
q māducat indigne. iudiciū sibi māducat. qd vō
de talibz ppheta ait. Maledicā bñdictōibz vestris.
Et greg. bñdictō eoz vertit in maledictōnem. et
oracō in peccatū de pēis ab ecclā. nō toleratis. seu
notorīs intelligit. quoz bñdictō debz quantū ad
ipos maledictio reputari. qm scdm aug? mali m
qtiū in eis est dicūt sacramēta pollute. cum tñ illa
pmanēant impolluta. sūt enī bonis ad pmiū. pprob
ad iudiciū. Sū aug? spūalis virtus sacramenti ut lux
pura ab illūinadis excipit ad salutē. hī p immūdos
mīstros. quasi p canale tñhiens nō cōmīnat. Arnal
diste tñ p hīdī heretici dicūt. nusquā legi q immūdis
et luxuriosis mīstis xpūs spōsam suā eccliam trāte
ret custodiendā. vel potestātē sacroz ministeriōz
pagere vel clauēs regni. vel potestatem ligandi et
soluēdi. qz illi soli ut ait greg. et iūsi in hac carne

positi pteatē hnt ligandi atqz soluēdi. sicut apli q
vitā vel fidē illoz. cū eoz doctrina tenēt. Sūde vt
dicūt a talibz sacramēta pstita nec valēt nec pficiūt
ad salutē. Legit enī in libro numeri. quicqd tēge
rit immūdi? immūdiū faciet. Et xpūs. nō potest ar
bor mala fruct? bonos facē. et dauid. peccatori aut
dixit de? qre tu enarras. m. m. et tu. a. t. m. p os tuū.
Et aplūs. omnia mūda mūdīs. cōmīnatis aut. et
infidelibz nichil est mūdum. Et greg. in pastorali
libro pmo. c. x. Dū is qui displicet ad intercedēdū
mīstis. irati anim? ad deteriora puocat. Itē ibitez
tercō. c. xij. Necesse ē vt mūda tēbeat esse man? q
diluerē sordes curat. ne tacta queqz ipa sordida de
terius inquinēt. ¶ Celebrat aut missa hora terciā
sex et nona. In terciā qz scdm marcū. hora illa xpūs
crucē ascendit. et linguis iudeoz crucifixus est cla
mātū crucifige. et qz illa hō spūs scūs sup aplos in
igneis linguis dēscendit. In sex. quia illa hora scdm
matheū vere crucifixus. et immolatus ē. et in nona qz
hora illa in cruce pētes emisit spm. Thesphorus p
statuit vt missa an hora terciā nō dicat. qd de publi
cis et popularibz missis intelligēdum ē. qz sic aug?
ait. Nō deberet in publico fieri. ne ppius a publicis
q hora terciā dicūt retrahat. Cantat aut diebus
dñicis et festiuis hora terciā. in pfestis hora sexta.
In qdragesima hora nona. et etiam eximstitucōne
pelagii ppe. et alioz in diebz ieiunioz nō tñ omniū
In sabbis vero ieiunioz qtuor tēpm. sero potest
celebrari ppter ordines sacros q ad dñicā sequere
ptinere noscunt. Sed qz missa in ieiunio dici debet.
tideo ne mī? ieiunet. p? vespas mīchpae. et sic vsqz
ad noctē ieiunū pteat. de quo m. vi. pte sabbro
paschali diceat. Quod vero missa qnqz sumo mane
cantat ex cōsuetudine nō ex ordine est. Leo tñ papa
diluculo siue pma diei pte ad missam intrabat ne
scio. an necessitate. an racione. an sola vsus aplici
ptate vel de peculiari missa intelligēdū est. qui autē
necessitate pueniūt terciā. aut offerūt p? sextam.
aut nonā amore diuino. ne vidēz eis dies absqz sac
ficio pteat. excusari possunt cū discipulis qui euē
lebat spicas in sabbro. et cū dauid qui comedebat
panes pposito. vel qz in missa sit mēoria passiois
mortis. sepulture. resurrectōis. et ascensiois. ideo
cantat tot varijs horis. In terciā in mēoria passiois
et ascensiois. Post sextā in mēoria mortis. p?
nonā in mēoria sepulture. In mane in mēoria
forte resurrectōis. Afferūt etiā quidā dñm in me
dicullio horaz crucifixū. tideo nūc hanc. nūc illam
horam positā. vñ eccliam inter vñā horam et alteram
celebrat missam. In die aut natalis dñi pma missa
de nocte cantat. put sub ipso festo diceat. Cererū
hī in qdragesima occurrūt duo officia quos dies du
plices vocam? missa de festo dicat in terciā et absqz
genu flectōne. officiū vero de ieiunio dicat in nona.
et cū genu flectōne. Tpe etiā aduent? debz missa
in scōz festiuitatibz hora terciā celebrari. ¶ Seruz
null? debz eatez die plures missas regulariter cele
brare. qz xpūs solus passus fuit. et valde felix est qui
etiā vñā digne potest celebrare. nec potest qz duas
missas cū vno. vel vñā cū duobz sacrificijs celebrat
Sub vno tñ canone possunt plures hostias confici.
Nā et pbitet debz sp hostiaz p infirmis hīe patam
Potest quoqz sacdos vñā missam cū sacrificio. et aliā

et alia sicca celebrare. Missa sicca dicitur. quoniam si sacerdos non potest conficere. quod forte iam celebravit. vel ob aliam causam. potest accepta stola epistolam et euangelium legere. et dicere orationes dominice. et dare benedictiones quoniam immo si ex deuotione non ex superstitione velit totum officium missae sine sacrificio dicere. accipiat omnes vestes sacerdotales et missam suo ordine celebrare usque ad finem offerende dimittens secretam. quod ad sacrificium pertinet. praefationes vero dicere potest. licet in ea videatur angeli muocari ad confectorem corporis et sanguinis christi. de canone vero nihil dicat. sed orationes dominicam non permittat. et quae ibi secuntur sub silencio dicenda non dicat. calicem uero hostiam non habeat. nec de hijs quae super calicem seu eucharistiam dicuntur uel fuerit aliquid dicat uel faciat. potest etiam dicere pax domini sit super te. et exinde missae officium suo ordine pagat. melius est tamen talia ommittere. **S**ed quidam incipiunt missas de die celebrantes illam suo ordine usque ad offerendam. postea incipiunt aliam missam. et eam cantant usque ad eundem locum. et item faciunt pluries si uolunt. et incepta missa uiuorum incipiunt quoniam missam mortuorum eam persequentes usque ad eundem locum. et exinde praecedentes dicunt tot secretellas quae missas inceperunt sel tamen canone dicentes et deprecantes. et in fine tot orationes dicunt. quod officia missae inceperunt. sed hoc tanquam detestabile reprobat. Potest tamen sacerdos quoniam plures missas una die celebrare. Primo in festo natalis domini. sicut in septima parte sub illo festo dicitur. Secundo ubi necessitas exigit. puta si quis moriatur. Ceterum tamen carthaginiensis dicit. quod si episcopus uel alius post terciam obierit. comendat ratione solis orationibus facienda est sine missa. Tercio causa honestatis. ut si aliqua magna persona supuementis uelit missam audire. Quarto secundum quosdam causa utilitatis. puta propter peregrinos. propter hospites. propter comitatus. propter infirmos. propter spoliatos. et propter raritatem clericorum. et paupertatem ecclesiarum. sacerdotes ipsos non habentium. Quinto ut dixit hieronymus. episcopus cremonensis in mirali. cum due festitates occurrunt. possunt etiam tres celebrari. tum quia hoc est licite in natali tum quia christi passio triperita est. Passus enim est lingua insultantium. manibus uerberantium. et clauis crucifigentium. Ipe etiam est a patriarchis gestibus immolatus. a prophetis uerbis sacrificatus. a patre et a se ipso realiter oblat. Sexto pariter ratione. si in die ieiunij occurrat aliquod solenne festum. potest una de festo et alia de ieiunio celebrare. si aliter presbiter non assit. Legitur etiam quod leo papa. sepe sepius. et aliqui nomines in eadem die missam celebrant. Sacerdos tamen aliam missam in eadem die celebratur. in ultima missa tantum perfusionem sumat. quoniam si in prima sumeret ieiunium non esset. et sic alia missa impediret. alias autem quoties celebrat. totiens corpus christi et etiam perfusionem sumat. **S**ed nunquid praefatus conficit. Rursus sic. licet hoc facere non debeat. non enim ieiunium est de substantia. puta in canone inuit augustinus. alias dominus non fecisset. magister tamen hugo dicit contra. **S**ane praefatus tempore heresibus pullulantibus et trinitatem impugnantibus ex institutione alicuius magni karoli rogatu bonifacii archiepiscopi magnum tamen statueris. Prima feria missa de trinitate dicebatur. Secunda feria de sapientia. Tercia feria de spiritu sancto. Quarta feria de caritate. Quinta de angelis. Sexta de cruce. Septima de beata uirgine. Causa uero illa cessante illud cessauit et dominicali officio ordinato. statutum fuit ut prima feria suum haberet officium. scilicet de trinitate. Secunda de angelis quod tunc primo creati sunt in bonis gratiis. tunc enim lux

diuisa fuit a tenebris. boni angeli a malis. quod tunc ceciderunt mali. boni uero confirmati sunt. In prima uero feria creati fuerunt angeli in bonis naturalibus. Catae etiam in secunda feria pro defunctis ut illis adhibeatur suffragia angelorum. et quod ut dicunt quidam. In prima feria refrigerium habent illi qui sunt in purgatorio. et statim in secunda feria redeunt ad penas et labores quare ut eorum subueniam laboribus. missa pro illis in secunda feria celebratur. In tertia feria pro peccatis. In quarta pro pace. In quinta pro tribulatione uel in tertia feria debet repeti introitus missae de dominica. Institutum etiam fuit ut in quarta feria ieiunaretur. et illa similiter die debet missa de dominica dici. nisi festitas impediatur. In quinta feria debet similiter repeti officium dominice introitus. epistola et euangelium. quod dies iouis de cognata dominice dicitur. puta dicitur subit. de accessu populi ad altare. In sexta feria de cruce. Illa enim dies appropinquat christo et cruci. quod ipse in ea mori et crucifigi uoluit pro salute generis humani. In septima feria de beata uirgine quod initium habuit quoniam olim in quadam ecclesia ciuitatis constantinopolis erat imago beatae uirginis coram qua deprecabatur uelum quod tota uelabat imaginem. sed hoc uelum in sexta feria post uespas recedebat ab imagine nullo mouente solo dei miraculo. quasi deferretur in celum ut ad plenum posset imago a populo conspici. celebratis uero in uespis in sabbato descendebat ipsum uelum ante eandem personam siue imaginem et ibi manebat usque ad sextam feriam. Hoc uero miraculo sancitum est. ut super illa feria de beata uirgine cantaretur. Alia etiam ratio est. quod domino crucifixo et mortuo et discipulis fugientibus. et de resurrectione despondentibus in ea sola tota fides in sabbato illo remansit. sicut erat enim quod portauit eum sine labore et pepererat sine dolore. et ideo certa erat. quod filius dei esset. et a mortuis die tertia resurgere debebat. Et haec est ratio quare dies sabbati magis quam alia dies beate marie appropriatur. Tercia ratio est quod dies sabbati est ianua et introitus ad dominicam diem. unde cum sumus in sabbato. sumus in uia dominicae die. dies autem dominica est dies requiei et significat uitam eternam. unde cum sumus in gratia domine nostre sumus quasi in ianua paradisi. quod igitur ipsa est nobis porta ad regnum celorum. quod per diem dominicam figuratur. ideo de illa sollemnizamus in septima feria quod die dominica precedit. Quare uero sollemnitas matris sollemnitas filij demuetur. Quinto ut festiuus agatur in die in qua deus ab omni opere requieuit. **N**otandum etiam est. quod in missae officio ubi christi passio repraesentatur tribus linguis graecis. ueni. scilicet greca. hebraea. et latina. ad significandum quod hijs tribus linguis scriptus est titulus crucis christi. iohannis. xix. et ad designandum quod omnis lingua quae per hanc triplicem intelligitur dei laudatur et confiteri debet. quod dominus noster ihesus christus in gloria est dei patris. **L**icet enim multa sint genera linguarum iste tamen principales sunt. hebraea propter legem. et quia est aliarum mater. greca propter sapientiam. latina propter nobilitatem et romani dominiui imperij. uerba latina sunt epistole. euangelia. orationes. et cantus. greca sunt. kyrieleyson christeleyson et ymas hebraica sunt alleluia. amen. sabaoth. et osanna. unde in missa romani pontificis in principis sollemnitatibus legitur euangelium et epistola non solum in latino. uerum etiam in greco. ad designandum diuinitatem ueritatemque populi sub una fide. siue quod ecclesia constat non solum ex latinis. uerum etiam ex grecis. et uite in. vi. parte. sub. a. de pasceue. **S**ed quidam. uerum sacerdos minus quam duobus personis debet celebrare missam. Et uidetur quod non. statuit namque solus papa. ut nullus missarum sollempnia

celebrare psumat. nisi duobus pntibz sibi q rntentibz.
ipe tereius habeat. Cu eni ipe pbr dicat. dñs v
biscu. 7 in secreta dicit. orate p me. couenit vt ipi
salutacoi a pluribz rndeat. **S**ed aliud e necessitatis
articul? in q potest vno solo pnte celebrae. 7 aliud
religionis creptus. Pie quoq credendu e 7 sacris
auctibz pprobaf q ageli dei comites assistut oratibz
Iux illd ppheticu. In conspectu angeloz psallaz tibi
Et angel? ad thobiam. Qñ orabas cu lacrimis ego
obtuli oracoem tua dño. 7 in canone misse cotinet
Supplices te rogam? omnipotes de? . iube hec pferri
p man? sancti angeli tui in sblime altare tuu. Pres
terea quilibz homo habz suu ppiu angelu ad custo
diam. Qñ dñs in euangelio loquens de pnnlis ait.
Angeli eoz sp vident facie pris. Illos igit? habem?
in oracone pncipes. quos habebim? in glificatione
cofortes. Sol? tñ pbr nō potest diuinu officiu absq
ministri suffragio celebrae. put i stitucōe alexandri
canes. Canō quoqz tholeatā cō cilij. statuit vt vbi
tpis vel loci siue cleri copia suffragat. habeat qsqz
deo sacrificans post se vicini solamini adiutorem. vt si
aliquo casu. ille qui ad officia impleturus accedit
turbat? vel ad terrā illius fuerit. a tergo sp habeat
qui eius vice intrepide assequat. siquidē copia tēpis
suffragat. si nō sit guerra loci. si ecclia sit diues cleri.
si sit ibi copia clericoz. **G**enalter aut dicendum est
q illa est legitima missa. in qua sit sacdos. rndens.
offerens. atqz cōmūcās. Sicut ipa p cum cōposicio
evidenti racione demonstrat. **I**ntroitu? ad chorū
pphetaz respicit. qm scdm aug? . Moyses minister
fuit veteris testamti. pphē mistri noui. Rypripleson
ad eos respicit pphetas. qui circa dñi aduentū erant
de quibz fuerūt zacharias. 7 iohānes baptista filius
eius. Gloria in excelsis. ad cetum respicit angeloz.
gaudiū necessitatis dñi pastoribz ānūciatū. Prima
collecta respicit ad hoc qd dñs circa ānū duodecimū
agebat. qñ si ascendens in iherosolimā sedebat int?
doctores audiens 7 interrogas. Ep̄la ad iohannis
p̄dicacōne ptinet. Rñsorū 7 beniuolētā apostolorz
respicit. scz quō a dño vocati secuti sūt eum. Alleluia
ad leticiā mentis eoz ptinet. quā habebant de p̄mis
sionibz eius vel de miraculis q p eum vel p nomen
eius fiebat. Euāgelij respicit tep? a sua p̄dicacōne
vsqz ad p̄dictū tēpus. Qd vero tēnceps in misse
officio agit. ad illud respicit temp? qd est a dñica
qñ pueri obmauerūt ei vsqz ad diē ascensionis ei?
siue p̄thecostes. Oracō vero secrete vsqz nob quoqz
peccatoribz. designat illā oracōez quā ihesus in mōte
oliueti exercebat. q aut postea agit significat tēpus
illud. quo dñs in sepulcro iacuit. Qñ vero p̄mis in
vīnū mittit. aiām dei ed corp? redire demonstrat.
salutacō sequēs significat salutacōes postea discipulis
a cristo factas. fractio oblate significat fractionem
p̄mis factam a dño discipulis in emaus. hec plem?
in suis locis dicent. De missa p mortuis. 7 ipsorum
officiū in septima pte dicet. **A**d hoc missa non n
in sacris deo locis id ē in tabnaculis diuinis p̄cis
a p̄ficeibz delibutis. absqz magñi necessitate dici dz
Non ergo in p̄phamis domibz absqz ep̄i licētia. quia
sanctius est missam nō cantae vel nō audire qñ in lo
cis in quibz hoc fieri nō oportet. Qñ scriptū est. vīde
ne offeras holocausta tua in omī loco quē videris
h̄ in omī loco quē elegerit dñs de? tu? . de hoc dicet

in phemio. v. partis. **P**otest aut esse necessitas
vt dicat in nauī vel in exercitu s̄b papilionē siue s̄b
diuio si illud haberi nō possit. h̄ tūc cū tabula seu altai
viatico. **P**respiter aut nō debz missam celebrare
sine licēcia ep̄i in altai in quo eps ea die celebravit
Sixtus tñ ipa. statuit missam non nisi sup altare
celebrari. **F**elix ipa p̄m? statuit supra memorias
mariz missas celebrari. **B**onifacius ipa secūd?
statuit vt in misse celebracōne clerici a laicis sint
diuisi. **M**arci? ipa statuit missam alta voce can
tari. **S**irgilius ipa statuit eam in ecclia orientali
pte dici. **I**llō quoqz notādū est. q in missa rep̄n
tatur pugna 7 victoria sacdotis cōtra hostē atiquū
p̄cessus ad hanc pugna. ponēt s̄b ti. de accessu p̄o.
ad altare in fine. Arma vero 7 pugna sacerdotis
posita sūt in phemio. in. p̄tis. **R**ursus missam qñ
quoddā iudiciū imitat. Qñ 7 canon actio vocat.
Est enī actio causa in iudiciū deducta. In missa
quidē causa nra agit. oratorū est p̄torū. de? iudex
diabol? accusator. mistri testes. Sacdos aduocat?
7 defensor. hic est moyses. qui causam ppli ad dñm
allegabat. cui? p̄ocimo delatoris fallacia iuraf. 7
nra innocentia cōprobat et absoluit. 7 iudicis ira
placat. 7 p misericordiā culpa remittit. **C**eterum
missa dicit misterij qd p̄fert et sacrificij qd offerunt
Misse aut officij in duas p̄ncipaliter diuiditur
ptes vidz in missam cathecumioz 7 in missam fidelium
Missa cathecumioz ē ab introitu vsqz p offeratoriū
q missa ab emittendo dicit qm qñ sacerdos incipit
cōsecrare eucharistiam. cathecumini foris de ecclia
mittunt. Qñ antiquit? perlecto euāgelio diacon?
supra pulpitu acclamare solebat. Si quis cathecū?
adest exeat foris. put dicit m. vj. pte sub q̄rta feia
quarte dñice q drageme. qd iūo fiebat qm cathē
cumini licet sint in fide instructi. nōdum tamen sūt
renati siue baptizati. 7 iūo nōdum sunt de corpore
ecclie sicut nec iudei. nec gentiles. q̄are sacris altaris
mysterijs interesse nō debent. q non nisi baptizatis
fidelibz admittunt. nec thesauri ecclie sūt inimicis oñ
tendi. vnde de quibusdā qui cathecumioz 7 nōdum
renatoz typū seu figurā gerebant scriptū est. Ihs
aut nō credebat se illis sciens quid in homie esset.
h̄me etiā in canone carthaginen cōcilij dr. q nec
gentilis. nec heretic? . nec iudeus. phileat eccliam
ingredi 7 audire verbū dei vsqz in finem misse cathē
cumioz. nec etiam incestuosi. Missa vero fidelium
est ab offeratorio vsqz ad postcōmunionem. tōz missa
illa a dimittendo. qz ea expleta ad p̄pria quisqz fidel
dimittit. Missa ergo aliqn est nomen collectōnum
qz qñqz missa vocat q est ab introitu vsqz ad offer
atoriū. Qñqz qd est ab introitu vsqz ad ite missa est.
7 hoc verius qz tūc hostia mittit. Qñqz qd v̄sitaci?
est dicit missa totum officij. ab introitu vsqz ad. Ite
missa est. siue inuocacō nomis dei. q fit a sacdote sup
altare quāsi tñsmissa. eo q pplus fidelis p mysterij
sacdotis qui vice mediatoris inter dñm 7 homines. i.
xpi fungit. p̄ces. supplicacōes. ac vota altissimo
tñsmittit. Qñ tñ officij qd s̄b silencio dr. Qñqz
solū verba illa quibz dñicu cōficiat corpus. Aliqn do
missa est nomē p̄riū. q significat xpm qui missus ē
a p̄re in hūc mūdum. Significat etiā angelū q mit
titur vt p eius man? hostia offerat. in sblime altare
dñi. Ip̄m ergo sacrificium. id est hostia vocat missa

qñ tñsmilla. pñs liquide a pñe nobis vt scz estz nobcu
postea a nobis pñi vt intercedat. r hit p nobis apd
ipm. **I**te tñsmilla. pñmo nobis a pñe p incarnati-
onē xpi filij sui qui fuit missus celestis. r postea pñi
a nobis p passionē eius. Simlr in sacmēto tñsmilla.
pñmo nobis a pñe p sanctificacōem. qua nobiscum
esse incipit. postea pñi a nobis p oblacōem q p nob
apd pñez intercedit. hec eni missio seu legaco. sola
sufficiens r ydonea est ad soluēdas inter dñi r hoies
inimicitias r offensas. **C**um ergo diacon⁹ in fine
misse dicit. Ite missa ē. Ite est si dicat. redite ad pñā
vel sequimī xpm. qz missa siue oblata est hostia sal-
uatoris p nobis ad dñi pñem placandū. **P**otest
etiam et aliter missa diuidi in quatuor pñes scd3 aplm
pñma ad tñtū. n. r habet ecia in canoē dñlij toletan.
scz in obsecracōes. oracōes. postulacōes. r laudes. siue
grāz actōes. quoz verborz exposicō. in qñta parte
sb tertia ponetur. **P**ars pñma pñedie ab introitu
vsqz ad offertoriū. r dicit obsecracōes. id ē pñacōes
q scz hñt priusqz spēs incipiat bñdici. **S**cdā vsqz
ad finē dñice oracōis ibi viz. libera nōs qñs dñe r c.
Tercia vsqz ad cōmūionē viz scd3 aug⁹. oracōs
quas epūs dicit p cōmūionem. **Q**uarta vsqz in
finē. scz scd3 aug⁹. qñ post. ite missa ē. vel bñdica?
dño. pñus rñdet. deo grās. **S**cdm alios vero pñma
ps pñendit ab introitu vsqz ad. Te igit⁹. **S**cdā
vsqz ad. Orem⁹ pñceptis salu. r c. **T**ercia vsqz ad
collectas. **Q**uarta vsqz ad. ite missa ē. **R**ursus
qz qñqz fuerūt sangñis x effusioēs. iteo misse officiu
ab offertorio in antea. in quibz sb diuidit partes vt
ibi dices. Sed r qz in sola cruce etiam quinqz fuit
sangñis effusio. Ite r sol⁹ canoē sb diuidit in qñqz
pñes. Prima vsqz. qui pñdie. Scdā vsqz ad. memeto
Tercia vsqz ad. pñceptis. Quarta vsqz ad. embolis
mū. Qñta vsqz ad collectas **De quinqz psalmis quos**
Alebratur? pon **pñtēx celebratur? dicit.**
tis ex missaz solemnia quosdā psalmos et
oracōes ex institucōe celestini pñmi.
pñmittit quos interm dñ caligis r sandalys omat⁹
dicit scd3 exhortacōnem psalmiste dñcis. Preoc-
cupem⁹ faciem eius in cñfessione. r in psalmis iu. ei.
In psalmi fuit qñqz viz. Quā dilecta tabnacle. bñ
dixisti. Inclina. Credidi. r de profundis. vt quicqd
immūdu quiqz sensuū tñsgressione cōmisit quinqz
psalmoz oracōne detergat. Quedā eni cñmentur
in quolibet ipoz q recte cōueniūt celebraturis alta-
ris misteriu r eucharistie sacramentū. **O**racōes
vero quas adicit manifeste pñmet ad impetranduz
cordis r corpis mūdiciā r mūmē. **R**ursus iteo
dicit. Quam dilecta. r alios psalmos vt in xpo
cui⁹ tñpū gerit virtutū plenitudo notet. **E**t nota
q religiosus scd3 ordmīs sui pñfessionē discalceat?
mcedens missam celebratur? se calceat ex pñcepto
apli dñcis ad ephē. State calciati pedes in pñpara-
cōne euāgelij pacis. Nepe p calciamenta q hñt de pel-
libz aialū mortuoz. r calcat tñā. r hñt clausa de sbter
r apta desup significat q sacdos d3 ē mortuus mūdo
r d3 cor hñt clausū ad terrena. r ipa tanqz lubrica
calcat r vllipēdē. r aptū ad spiciēdū r dñderandū
celestia. **De capitis cōfessione r manū lotionē**

Aligis r sandalys impositis pñtēx r sac-
dos caput pñmat man⁹ et faciem lauat.
Nam et legalis sacdos sacrificatur? lotis

pñs manibz ac pedibz indubat manastahm cui⁹
loco hodie sandalia habet. put dictū ē sb tertia pñe
sb ti. de legalibz indumentis. **P**ñmat igit⁹ caput
r faciem lauat. **P**rimo exemplo marie q futuraz
xpi passionē figurans vnxit oleo caput ei⁹. etenim
in misse officio xpi passio repñtat. Scd3 ex manda-
to dñi dñcis in math. Tu aut cū ieiunas vnge ca-
put tuū r faciem tuā laua. p hoc significans q in scis
opibz nñis omēz fictionē r simlacoem a nobis am-
mouere debet. **T**ercio pñmat caput. nā p capillos
supflue cogitacōes r cura terrene sollicitudinīs per
caput mens r intencō q cunctis anime actibz sicut
caput ceteris membris supemiet significat. **C**ō-
grue igit⁹ pñtine capilli coplanant et ordinant et
euulsi separat ad notādum q tñc specialiter mores
cōponere r supfluas cogitacōes a se repellē debet.
Iux illd pñtēx. Auferte malum cogitacōnū vñaz
atqz mens ipius pñma discrecōne separi. quietari et
purgari a terrenis sollicitudinibz r virtutibz ornari
debz. **P**ñten eni pñpter ordinatam in scissionibz di-
uisionē. discrecōez significat. qua intencō anime ador-
nat. sicut capilli capitis pñtine adornant. Man⁹
quoqz lauat pñpter reuerentiā tāti sacramenti qñen⁹
ad illud pñtractādum mūdissim⁹ accedat. **V**nde
gregori⁹ in pastoralī. li. i. c. xij. **N**ecessē est vt munda
studeat esse man⁹ que diluere sordes curat. Corpa-
liter igit⁹ lauat man⁹ vt spūaliter mundet actus.
Iux illd ps. Lauabo inter mñocētes man⁹ meas r c.
Re quasi illotis manibz ad mensam pueniē videat⁹
Non q lutū manū diuina sacramenta cōtamnet. Sed
si quis indigne māducat r bibit. iudiciū sibi mādu-
cat et bibit. **V**nde et in euāgelio mathi. **N**on lotis
manibz māducae nō cōmūnat homiēm. q vero de
ore pcedunt. r de ore exiūt. viz cogitacōes male
homicidia r adulteria r c. huiusmodi r hec sunt que
inquināt homiēm. Sollicite ergo satagēdum est vt
nō tam exteriora manū quā interiora mentiū mqz
namēta purgent. **M**anuum autem lotio a lege
sup sit exordiu vt pñmissum ē. **L**egit⁹ etiā exod. xxx.
xxx. viij. r xl. c. q moyses fecit labiū enēū de speculis
muliez in q lauabāt se sacdotes in ingressu tabna-
culi testionij. r qñ accessuri erat ad altaē. Siquidē
in labio eneo sonoro significat cñfessio. In altaī aureo
mētis amaritudo. In speculis muliez vite scōz cñfide-
racō. **S**acerdos ergo pñsqz ad altaē viat p con-
fessionē sine lacrimis pñe se abluat p mētis amari-
tudiez se purget p cñfidecōez vite scōz se informet
De pñmo. ps. iij. Mūdami q fertis vasa dñi. De
scd3. pñma corinth. vj. Expurgate vet⁹ fer. r c. De
terco. heb. ij. hñtes imposita nubē depona? omē pñd?
r cūmstās nos pecm vt sit in numero mñocētū. au-
da cter dicētiū. **J**udica me dñe. qñ. e. in mñno. r c.
Et ita. Lauabo inter mñno. m. m. r cir. a. t. d. **D**em
man⁹ lotas māutergio tergit. qz post lacmas cñri-
cōis pñca abhorē r abolē p opa satisfactōz d3. lumē
quidē p labore ad cādore pducit et pñtentes p satis-
factōez ad ppetuā glificacōem. **C**rimū igit⁹ manū
r faciei ornamenta nō sūt voluptatis oblcamenta. sed
in figuram a domio sacerdotibus legis mūmēta.

Sacerdos in do **De aque bñdite asphione**
micis diebz celebratur? alba r stola pat⁹
priusqz planeta induat. vt liberi? vacaē
possit aquaz ex institucōe alexandri pape pñmi.

benedicit altare ecclesiam et populum. aqua benedicta aspergit.
ut omnis spiritus immundorum spurcicia de habitaculo
que de cordibus fidelium pellat. hec enim virtus aque ex-
orcizante inest. **E**t etiam quod nouum christianorum populus bap-
tismatis sacramento renaturatur ita ministerio aque. lota
renatorum corpora inuenerunt sic sanguis agni a pristino populo
ad repellendum peccatorem in postibus ponebatur. unde
in canone alexandri ita legitur aqua sale aspersa populo
benedicimus ut ea cuncti aspergi scilicet et purificentur quod
et omnibus sacerdotibus faciendum esse mandamus. Nam hi
cunctis vitule aspersus populum sanctificabat atque mundaba-
bat. sicut a venialibus. multo magis aque sale aspersa diui-
nisque precibus sacra populum sanctificat atque mundat a ve-
nialibus. et si sale aspersa per helyseu sterilitas aqua sanata
est. quanto magis diuinis precibus sacra sal sterilitate
rerum aufert humanarum et comminatos sanctificat et purgat.
et cetera bona multiplicat. et infidias diaboli auertit
et a fantasmatibus versutis homines defendit. **Rur-**
sus tunc sacerdos intus tabernaculum aspergit. dum dei
misericordiam petit. **Cyprianus** quoque ipsa ait. quod ideo
homines aqua benedicta asperguntur. quod valet ad sancti-
ficationem. Unde scriptura per ezechielem dicit. Aspergam
super vos aquam mundam. et mundabimini ab omnibus immundi-
tibus vestris. et dabo vobis cor nouum et spiritum nouum in vobis.
Item in numeris qui tetigerit cadauer hominis siue hu-
mane anime morticinum. id est a morte cadens. et post
hoc septem diebus fuerit immundus aspergetur ex hac aqua
de tertia et septima et sic mundabitur a peccato. Si enim
aspergitur die tertia non fuerit septima non poterit emundari.
Item qui ex hac commixtione aspergitur non fuerit polluet
tabernaculum. id est tanquam pollutus non intrabit cum alijs
tabernaculum id est se ipsum qui est pars tabernaculi domini id est
ecclesie et peribit ex israel. Item qui aqua expiationis non
est aspergitur immundus erit et manebit spurcicia eius
super eum. Et iterum purificabis leuitas circumspiciens eos
aqua purificationis. iterum aqua aspergionis purificationis
est. Ex quibus apparet aspergionem aquam instar salutaris
lauacri obtinere. quidam tamen promissa referunt ad aquam
baptismi. **A**qua igitur in memoriam baptismi omni
dominica benedicitur. ut dicitur in. vi. pre sub ascensione.
preterquam in pascha et pentecosten. quod in sabbatis dominicas
illas precedentes benedictis fontibus ante climatis infusi-
onem aquam recipit et ad aspergendum nos et domos reser-
uatur sicut in canone cautum habetur. Ex aqua ergo
benedicta nos et loca in significationem baptismi aspergitur
nec aspergitur ut rebaptizemur. sed ut gratiam diuini nominis
cum memoria baptismatis inuocemus. **E**t licet in
diebus duabus dominicis aspergetur altare. non tamen tunc cantatur
anthon. Asperges me domine etc. quod tunc potius lugendum
nobis est cum recolimus nos esse a christo mundatos. per
sue supplicium passionis. Iuxta illud in thren. iii. Memoria
memor ero et tatescet in me anima mea. In dominicis
ergo diebus ante missam et maius altare tantum et totum
populum asperguntur quantum in nocturnis et vespis omnia
altaria vel saltem precipua thurificetur. **C**irca quod con-
siderandum quod huius aspergionis alia ratione fit super populum
et super altaria. quod enim conclusit de omnibus sub peccato
saltem veniali. quod septies in die cadit iustus. Idcirco
ipse populus ecclesiam ingrediens diuinis insistere inter-
dens. ipsa aqua sanctificata aspergitur. quod valet ad quo-
tidiana delenda. sicut in cunctis vitule in veteri. et scilicet
quod qui immundus erat prohibebatur ecclesiam ingredi
donec aqua lauaretur. **A**ltare autem aspergitur

propter reuerentiam sacramenti quod ibidem consecrandum est.
ut inter omnium malignorum spirituum principia arceatur. et que
christus per altare quod esse debet lapideum significat. secundum illud
apostoli. petra autem erat christus et hi qui sunt ecclesie. de uno christo et non
de pluribus est. Idcirco ut signum signato respondeat
unico altari asperso vniuersus aspergitur populus. quod
ipse solus est qui tollit peccata mundi. **T**hurificatio
vero quicquid repntat diffusionem diuersarum gratiarum spiritus
sancti. quoniam gratia non solum in capite verum etiam in alijs sub-
iectis capiti inuenitur. **I**deo convenienter post primum
secundario alia altaria per que diuersi gradus sanctorum
intelliguntur thurificari solent. Rursus thus in thuri-
bulo cor igne orationis accessum significat. quod ergo oratio
nostra solum ad deum et christum mediatorem nostrum dei principa-
liter applicari. ideo et altare et crucifixus thurificari solent.
In paschali autem tempore ad aspergendum cantatur. vidi
aquam. quod summi de ezechiele. Cui dominus ciuitatem ostendit
edificatam super montem et vergentem ad austrum in qua
erat mirabile templum. **C**uius ecclesia est de qua dicitur.
Non potest abscondi ciuitas supra montem posita.
Templum est corpus christi de quo dicitur. Soluite templum hoc
et post triduum edificabitur. **A**qua de templo egrediens fons
est baptismi de latere christi procedens. Sed cum fuerit in leu-
o lanceatus. cur hic dicitur. a latere dextro. **R**espondeo duo
fuit latera christi. dextera et leua. Dextera est diuinitas
et leua humanitas. A latere igitur dextro exiit. quod
de diuina christi natura spiritus sancti aqua inuisibilis
procedit. qui aque in visibili quod de latere leui. id est humani-
tate lanceata profudit saluandi virtute tribuit. **R**ec-
igitur hic in processione paschali cantatur in laudem
fluminis huius cuius in vndatione per mortem christi fluximus.
Sed post octauam pentecostes cantatur in dominicis
ad aspergendum anthon. Asperges me domine etc. qui a pa-
scha usque tunc intermititur. quod de fide passionis et humi-
litate baptismi propheta prouidit. **P**orro aqua cum benedicitur
sal admisceatur quod ab helyseo superfluit exordium. et fit hoc
ad notandum quod populus per aquam intellectus. ut scilicet
possit per sacerdotis officium verbo dei imbui quod per
salem significat. **F**it ter crux super aquam et salem. quod
docet populum sancte trinitati gratias per sua eruditionem atque
redemptionem referre. **P**er aquam quoque confessio. per
salem amaritudo significat. ex qua mixtura genitum partem
procedit. scilicet diuinitas seu separatio deitatum. et ortus vir-
tutum ac bonorum operum. **S**ed quare prius benedicitur
sal quam aqua. **R**espondeo. per sal intelligitur amaritudo penite-
tie. per aquam baptismum. quod ergo cordis deus dei procedit ab-
solutionem. et penitentiam baptismum. **I**deo prius benedicitur sal quam aqua.
Et non quatuor esse genera aquarum benedictarum. **P**rima in qua
fit iudicium purgationis. quod in usu non est. **S**ecunda aqua
quod sanctificat in dedicatione ecclesie et altaris de quibus in prima
parte de ecclesia est scriptum. de consecra. ecclesie. et altaris. **T**ercia
est qua in ecclesijs aspergitur. de qua hic agitur. **Q**uarta
aqua baptismi de qua dicitur in sexta parte sub sabbato
secundo. et hac solebant homines aspergi postquam exinanerentur
et adhuc sit in quibusdam locis huiusmodi interdictum est. **P**er
tabat enim se iterum a peccatis huius aqua aspergione mundari
Cum tamen ostendat nullum bis baptizari posse. quod verum maius
dignum trahit ad se minus dignum. ideo si aqua
non benedicta admisceatur benedicta efficitur benedicta
In introitu. **D**e officio seu introitu missae
prima pars missae incipit. **S**ciendum autem quod sci-
pres et propheta an christi aduentum suspirantes
et pronantes promiserunt deheria. opera. laudes. et preces

q̄ singula figurant in missa. **I**ntroitus namq̄ sc̄z
ipa anphona vaticina p̄phaz r̄ sc̄oz pat̄z desideriu
cu p̄conis. filij dei aduentu r̄ incarnacōz dei expec
tantu exp̄mit. In cui? rei signū in p̄ma d̄nica ad
uent? cantat ecclia introitum. Ad te leuau. **C**hor?
iḡie psallentiū clericoz qui significat chor̄ p̄phetaz.
r̄ multitudinē sc̄oz xpi aduentu expectantiū. aiām
suā dilatat. r̄ introitū in iubilo cātāt. qm̄ p̄phete pri
arche reges et sacerdotes. omēs q̄ fideles. aduentū xpi
cū desiderio expectabāt clamantes r̄ implorantes.
Emitte agnū dñe dñatorem terre r̄c. Item. Veni
dñe r̄ noli tardare r̄c. Hinc etiā ille symeon iustus r̄
senex bñdixit dicēs. Nūc dimittis seruu tuū dñe r̄c.
q̄ viderūt oculi mei. Et aplūs. Multi reges r̄ p̄phe
r̄ voluerūt videre q̄ vos videris r̄ nō viderūt r̄c. Ex
eoz ergo p̄sona cantat introitū. p̄ quos xps intro
iuit in mūdum. iux̄ illud apli. Et cū intro duxit p̄mo
gemitū in orbem terre et adorant eū omēs angeli dei.
Sequit̄ versicul? psalmistic? siue ps. q̄ visioem
ad opacōem notat. Dicite etiā versus q̄ p̄ eū reuer
tunt ad introitū significans opa r̄ vaticina. **C**onse
quēter ex institucōe damasi p̄pe dicite. Glia p̄ri r̄c.
q̄ significat laudē. q̄ p̄ opacōem danda est gloria.
vt ostendat̄ p̄rem r̄ filium sp̄m sc̄m habere equales
glam r̄ coeternā maiestātē. In p̄ncipio r̄ nūc r̄ sp̄
et in secula sc̄oz. id ē in p̄terito p̄nti r̄ futuro tēpe
Interpositio aut̄ glie. inter p̄mā cātacōz introit?
r̄ ipius repetitōem. designat captacōem beniuolētie.
vt enī quod expectabāt facilius obtinerēt. ad totā
trinitatē cordis et vocis glificacōz clamabāt dñtes.
Ostende nobis dñe mī. t. r̄ sa. t. d. nob. q̄ sedes sup
cherubim apparere corā effia. b. r̄ ma. quoz tandem
clamorem sp̄s sc̄us exaudiēs vnxit eū oleo leticie
p̄ cōsoliāz suis. et ad euangelizandū pauperibz desti
nauit. sicut ip̄e dei filius p̄ p̄phetaz testat̄ dicēs. Sp̄s
dñi sup me p̄pter qd vnxit me euangelizāe paupibz
misit me. Deinde anphona ip̄a seu introit? repetit̄.
vt desideriu antiquoz p̄m seu iteracō r̄ multiplicacō
susp̄riorz r̄ clamoris ip̄oz euētiū exp̄mat. Vnde
p̄pheta mada. remada. expecta respecta. Modicu
ibi et modicu ibi. si moram fecerit. expecta eū. quia
venies veniet et nō tardabit. Hoc aut̄ desiderium
antiquoz non sp̄ rep̄ntat introit? intellectu lre. sed
iubilo cātilene. **S**ex in diebz p̄festis bis introit?
cātatur in laudē diuine r̄ hūane nature q̄m persona
filij hūit vnire. In quibusdam vero eccl̄is r̄ p̄cipuis
festiuitatibz triplicat̄ in laudē r̄ honorem trinitatis.
quasi ei tripudiem? in cui? memoriā missaz cātā?
et dicite semel cū glia p̄ri. ad laudem incarnacōis.
Quq̄ aut̄ inchoat̄ voce demissa ad notandū hūi
litatē. s̄bsequēter alta voce repetit̄. q̄ vocis exultacō
significat excitacōez a somno peccati. quā vox sup̄ssa
demonstrat. Iux̄ illd apli. Hora ē iam nos de somno
surgē. **P**otest etiā r̄ aliter dici. put de inuitato iō
in sex p̄te s̄b nocturnis dicet̄. Sp̄m integre repetit̄
vt p̄fectio leticie denotet̄. **Q**uedam vero eccl̄ie
dicūt introitū p̄mo p̄fecte. q̄ eccl̄ia dei laudē p̄feca
laudat. Sc̄do imp̄fecte. q̄ imp̄fecta est om̄is laus
vie. Tercio p̄fecte. q̄ p̄fecta est laus p̄rie. Dicitur
aut̄ introit? eo q̄ dū ille camē. sacerdos ministratur?
ad altare intrat. seu q̄ p̄ illam antiphonā ad officiū
intratur. q̄ etiā vocat̄ officiū quasi efficiū. put dicet̄
in p̄pho q̄m p̄tis. **C**elestin? p̄a statuit vt psalmi

ad cetū quinquaginta ad introitū misse an sacrificiū ante
phōi caneret̄. q̄ antea nō fiebat. s̄ eplā pauli tm̄
r̄ euāgelii legebant̄. r̄ postea missa celebrabatur.
De illis ergo psalmis excepti sūt omēs introit? re
gulares. gradualia offertoria r̄ cōmūiones. que cū
medulacōne p̄mo ceperūt ad missam in eccl̄ia rōna
cantari. **G**regor̄ enī introitū misse cum cantu or
dimauit. r̄ vnū versū de illo psalmo qui cantabatur
retinuit. **I**regl̄ares vero introit? sūt qui sc̄dm
varietates solēntatū instituti sūt. vt puer natus ē
nobis r̄c. r̄ Sp̄s dñi repleuit r̄c. Et hñ hñt versus
de psalmo. p̄ter q̄ illi. viri galilei. Et nūc scio vere
q̄ r̄c. Et aliq̄ quidā sc̄dm aliquas eccl̄ias. Et est no
tandū q̄ qm̄ introit? de psalmo sumit̄. si p̄m? **V**sus
psalmi sit introit? aliq̄ de sequētibz versibz eiusdē
ps. erit versus illius introit? sicut patet in introitu
tercie ferie p̄me ebdomade q̄ dragesime qui incipit.
Dñe refugiu. versus enī est. pulq̄ montes fiērent.
Si vero nō p̄m? versus psalmi. s̄ aliquis ali? de
sequētibz sit introit? tunc p̄m? versus psalmi erit
dñs dñi introit? vt ecce in natali est introit?
dñs dixit ad me r̄c. versus vero est. Quae fremu
erūt gēres. Et in festo innocētū. introit? est. Ex ore
infantiū r̄c. versus ē. Dñe dñs nr̄ r̄c. r̄ sic de alijs qd
fit ad significandū vmonē r̄ inexitatē capitis r̄ mēbroz
Rursus versus qnq̄ est duplex. qnq̄ vn? qnq̄
dimidiū de quo dicet̄ in sex p̄te s̄b sabbato tercie
ebdomade q̄ dragesime. Dum autē introit? camē nō
sedet̄. qm̄ ad opus et p̄comū xpi introitus ēfertur
vt p̄destinati. ad rex cultū dei vocent̄. **I**n q̄busdā
eccl̄is trophi dicunt̄ pro psalmis ex institucōe
gregor̄ p̄pe ad mai? gaudiū de xpi aduentu r̄ p̄ntand
Est aut̄ p̄prie troph? quidā versicul? q̄ in p̄cipuis
festiuitatibz cantat̄ immediate ante introitū quasi
quoddā pambulum. r̄ cōtinuacō ipius introit? vt
verbi gr̄a. In festo natiuitatis. an introitū illū. puer
nat? est r̄c. p̄cedit troph? iste. Ecce adest. de quo
p̄phete cecinerūt dicētes. puer nat? ē r̄c. Habuit
aut̄ troph? originē a lege. Legit̄ enī numer. x. q̄
dū eleuaret̄ archa cantabat̄. Exurge dñe. Cū vō
deportabat̄ cātatur. Reuertere dñe ad multitu
dinē exercit? Et dicite troph? a tropos qd ē iūlio
qm̄ quēdā ibi solent fieri cōuersiones ad introitū.
Son qnq̄ p̄us dicite. versus. r̄ post elepson. r̄ mte
etaz trophi dicite zona q̄ duert̄ ab vmbilico ad
vmbilicū circūcūdo. **P**otest etiā et aliter dici. qm̄
introit? est laus eccl̄ie de int̄is cōuersis. Vnde tria
cōmet videlicet anphona. versum. r̄ glia. r̄ hoc p̄p̄
tres ordines fidelium. qui fuerūt hebraice lingue. sc̄z
priarche. p̄phete. r̄ apli. Introit? siue anphona est
priarchaz. versus p̄phaz. glia vō aplōz. anphōe
repetitō est p̄dicacōis p̄p̄ritas r̄ cōfirmacō quasi
qd longe p̄us p̄riarcha gestibus figurauit. p̄pheta
p̄dixit. aplūs euāgelizauit. Ad quā etiā cōuersionē
notādam solēntes trophi alicubi inserunt̄. q̄ sunt
laudes ad introitū cōuertibiles. Nam trophos gr̄ce
dicunt̄ cōuersio latine vt p̄missū est. **De accessu**

sacerdotis ac pontificis ad altare r̄ de processione.

Son introit? camē pontifex seu sacerdos
patus. r̄ sacris indumentis ornatus. de
sacra ete egredit̄. et ad altare accedit.
significas q̄ xpus expectacō gentiū. carne sacrosca
assumpta. ex virginis carne incorrupta de secreto

habitu celoz egressus est in mundum. vel de se
creta etc. viz de virginali utero egressus est tanq[ua]m
sponsus de thalamo suo. **P**orro ep[iscopu]s sine sacerdos
egrediens. p[re]cedit inter duos. viz inter unu[m] p[re]biteru[m]
et diaconu[m]. que[m] antecedit subdiacon[us] euangelii codice[m]
clausum gerens. Illu[m] p[re]cedu[n]t duo ceroferarii. q[ui]
enim p[re]cedit ferens thuribulu[m] cu[m] incenso. Demu[m] ep[iscopu]s
vel sacerdos ad altare puenies mitra[m] deponit. confessio[n]e[m]
facit. codice[m] aperit. et oscula[m] aptam. **S**acerdos
itaq[ue] seu ep[iscopu]s illu[m] magnu[m] representat sacerdotem
seu xpm. de quo ait ap[osto]lus Crisost[us] assistens p[ri]nceps futu-
roz bonoz etc. Sacerdos et leuita illu[m] deducens lege[m]
et p[ro]phetia[m] designat. scdm illud q[uo]d ipe d[omi]n[u]s p[ro]p[os]uit in
pabula sanctuarii. q[uia] sacerdos quide[m] descendit eade[m] via
et viso illo p[re]terit. simli[ter] et leuita moyses quoq[ue] et h[er]e-
lyas in figura legis et p[ro]phetie apparueru[n]t. in more
cu[m] xpo loqueres. **S**acerdos ergo et leuita deducunt
ep[iscopu]m. q[uia] lex et p[ro]phetia xpi annu[n]ciaueru[n]t et p[ro]miseru[n]t.
v[er]u[m] moyses inq[ui]t. p[ro]phetam suscitabit vobis deus de
fratrib[us] v[est]ris. ip[s]e tanq[ua]m me audietis. It[em] p[er] p[er]sa. Ecce
veniet p[ro]pheta magn[us] et ip[s]e renouabit iher[osol]im. vel
ep[iscopu]s seu sacerdos inter duos existens. significat xpm
inter duo testam[en]ta. ipe enim a duob[us] testam[en]tis
mundo p[er] p[ro]phetas et ap[osto]los p[re]dicat[ur]. q[uia] vero ille in mu[n]do
du[m] ventur[us] p[ro]m[ittit] p[ro]phetas sapietes et scribas in lo-
cum scribar[um] p[ro]m[ittit] p[ri]nceps seu sacerdos subdiaconu[m]
portare scripturas qui sapiens sit d[omi]nica dispone[n]s vasa
q[ui]q[ue] vero archidiacon[us] et sacerdos p[ri]nceps deducit
que[m] immediate diacon[us] et subdiacon[us] antecedu[n]t. qui
significat ap[osto]los et discipulos quos xpus misit an[n] facie[m]
sua[m] et adhuc quotidie mittunt p[re]dicatores et p[re]lati.
ecclesie p[re]parare via[m] d[omi]no sp[irit]ualiter an[n] facie[m] sua[m]. Ad huc
subdiacon[us] antecedens significat iohannem baptista[m] qui
p[re]cessit in sp[irit]u et virtute helpe p[re]parare d[omi]no plebe[m] p[re]parat[ur]
et fert an[n] p[ri]nceps codice[m] euangelii. q[uia] iohannes an[n] xpi
p[re]dicato[rum] euangelica[m] m[en]sa[m] dices. p[er]m[itt]e[n]tia agite
appropinqua[n]t enim regnu[m] celoz. Diacon[us] vero p[re]sentat
p[ro]phetas qui annu[n]ciaueru[n]t futura ex euangelio vitam
Ceteru[m] ep[iscopu]s it[em] sequit[ur] euangelu[m]. ad notandu[m] q[uo]d
sp[irit]u illud et intueri et in mente habere. et ante illu[m] por-
tat[ur]. q[uia] p[er] doctrina[m] euangelii ad xpi vitam via p[re]parat[ur].
Potest et dici. q[uo]d p[er] subdiaconu[m] lib[er]u[m] fente[m] et p[er] diaconu[m]
euangelii p[re]conat[ur] sc[ilicet] sc[ilicet] nouu[m] t[estamentu]m. p[er] lib[er]u[m] vero euangelii
nouu[m] intelligit[ur] test[amentu]m. Per ceroferarios vero et thurife-
rariu[m]. sc[ilicet] sc[ilicet] qui p[re]cesserunt nouu[m] testam[en]tu[m]. et p[er] duo
candelabra cu[m] cereis ardenti[bus] lege[m] et p[ro]phetiam q[uo]d xpm
mudi luce[m] n[un]ciab[un]t. et comedam[us]. Sine igne enim no[n]
deb[et] sacrificari. Iux[ta] illud leuitic[us] vi. c[er]uis in altari
meo sp[irit]u ardebit. **Q**uid lum[en] hui[us] significet. et de ca-
delabris de[m] est in p[re]p[ar]a[m] s[ub] t[estamentis] p[re]dictis. Cerei
ferunt[ur] sup[er] candelabra q[uo]d fundam[en]tu[m] designat. ut
sup[er] fundam[en]tu[m] luceat coram hominib[us] lux p[re]dicato[rum].
Pulere ergo candelabra. diacon[us] et subdiacon[us]. ate
euangelii p[re]cedu[n]t. q[uia] lex et p[ro]phete lege[m] g[ra]t[ia] p[re]cesserunt
In quibusdam eccl[esi]is sunt tres cerei. quoz medius
significat illu[m] q[uo]d ait. ubiq[ue] fuerint duo vel tres etc.
In alijs sept[em]. q[uia] g[ra]t[ia] septiformi tota eccl[esi]a illuminat[ur].
de hoc aliter s[ub] euangelio dicit[ur]. Thuriferari[us] vero
ceroferari[us] et alios antecedit. ad notandu[m]. q[uo]d thuris
significatio sc[ilicet] v[er]usq[ue] testam[en]ti communis est. **P**er
thuribulu[m] aut cor huanu[m] co[m]petenter notat[ur]. q[uo]d deb[et] esse
aptum superius ad suscipiend[um]. et clausu[m] inferius ad
retinendu[m]. h[ab]et signu[m] caritatis. et thus deuotio[n]is. siue

suauissime orationis seu bonorum exemplor[um] sursum
redentiu[m]. q[uo]d p[er] humu[m] m[en]te resultant[em] notat[ur]. Sic eni[m]
thus in igne thuribuli suauiter redolet. et sursum
ascendit. ita op[er]a bona v[er]o oratio ex caritate vltra o[mn]ia
thymiamata fragrat. Ad hoc thuribulu[m] cum in celo
corp[us] xpi suauitatis o[mn]i p[er] plenum. carbones. sp[irit]u. s[ic]
thus boni op[er]is o[mn]i o[mn]i designat. de hoc eccl[esi]a dicit[ur] in
q[ui]nta p[re]s[ent]e s[ub] t[estamentis] laudib[us] matutinis. et infra s[ub] t[estamentis]
thurificatio[n]e. **P**ostq[ue] ad altare ventu[m] est cerei
q[uo]d p[re]cesserant postponu[n]t[ur]. ut o[mn]ia d[omi]n[u]s doctores fuisse
ante natiuitate[m] et post illuminates. Candelabra vero
manib[us] p[er] acolitos tenent[ur]. donec kyrieleyson me-
piebat[ur] ad notandu[m] q[uo]d doctoz ope[m] deb[et] exercere q[uo]d
doct[or]. q[uo]d q[ui] no[n] deb[et] ruit[ur] p[er]lin[et] delectere. donec sciat p[er]
fiteri. d[omi]ne miserere. Illo vero m[en]te p[ro]p[os]uit deponu[n]t q[ui]
in paup[er]e m[en]te. tu q[uo]d post acta bona op[er]a humiliare et e-
pulueru[m] recognoscere nos deb[et] m[en]te. tu q[uo]d doctores in
bono ope[m] et p[ro]p[os]uit se t[er]tia esse cognoscere d[omi]n[u]m
Sed du[m] officiu[m] m[en]te s[ub]leuari d[omi]n[u]m. q[uo]d q[ui]q[ue] et p[er]ci-
pue p[re]lat[us] se erige[n]t p[er] boni op[er]a deb[et] ut cerei hoc v[er]it[ate]
res glificet patre qui in celis est. **A**d huc p[ri]nceps
ad altare puenies mitra[m] deponit. put[ur] de[m] est in t[estamentis]
p[re]s[ent]e s[ub] t[estamentis] de mitra. De m[en]te confessione[m] facit. Interea
vero du[m] confessio fit subdiacon[us] tenet lib[er]u[m] euangelio[rum]
clausu[m] ante facie[m] eius a p[re]s[ent]e sinistra. Stat quide[m] ad
sinistra. q[uia] ipe tenet in aliquib[us] locis p[ro]phetaz q[ui]
sepe in eccl[esi]a legit. tenet lib[er]u[m] an[n] oculos p[ri]nceps. ut
ille iuge[m] m[en]te habeat euangelice p[re]dicato[rum]. q[uo]d clau-
sus tenet. q[uia] lex euangelica clausa in p[ro]phetis m[en]te
co[m]met[ur]. Confessio[n]e aut facta sacerdos lib[er]u[m] ap[er]it et
osculat[ur]. put[ur] s[ub] t[estamentis] de osculo altaris dicit[ur]. **S**ane
scdm innoce[n]tiu[m] p[ri]nceps in. roman[us] p[ri]nceps du[m] sta[n]do
nalis sol[em]nitas celebrat[ur] cu[m] sex ordinib[us] clericor[um]. de
quib[us] in p[re]m[io] sede p[ri]nceps dictu[m] est. a sacario huc
a loco ubi se induit p[re]parauit p[re]s[ent]e p[re]cedit
ad altare. designat q[uo]d xpus exiit a p[re] et venit in
mudu[m]. hic eni[m] p[re]s[ent]e o[mn]i o[mn]i g[ra]t[ia] xpi serie[m]
rep[re]sentat. qua[m] mat[th]eu[s] euangelista describit in qua sex
inueniuntur ordines p[ro]p[os]uit a quib[us] scdm carnem
xpus origine[m] traxit. et in mudu[m] p[re]cessit viz p[ri]nceps.
p[ro]phete. eges. p[ri]nceps. pastores. et duces. abraham
p[ri]nceps. dauid p[ro]pheta. salomon rex. salomon
p[ri]nceps. iudas pastor. sorobabel dux. Duo diaconi
p[ri]nceps deducens significat abraham et dauid. quib[us]
in carnatione xpi facta est rep[ro]missio. na[m] illi rep[ro]-
missum e[st] in semine tuo b[en]dicent[ur] omnes gentes. isti
vero pollicitu[m] est. de fructu ventris tui ponam. s[ic] et
p[ro]p[os]uit q[uo]d euangelista figurat[ur] hos duos in g[ra]t[ia] o[mn]i
xpi p[ri]nceps inq[ui]ens. Liber g[ra]t[ia] o[mn]i d[omi]ni n[ost]ri ihesu
xpi filij dauid filij abraham. iste sunt due columne
quas v[er]o ille pacificus in vestibulo t[em]pli posuit an
ostiu[m]. quas ambit funiculus duodecim cubito[rum]. id e[st]
quos fides duodecim ap[osto]lor[um] ap[er]it. et quaz medio
xpi ostiu[m] credentib[us] ap[er]it. Quatuor aut[em] ministri
sup[er] p[ri]nceps mapula ferit in summitatib[us] quatuor bacu-
lor[um] colligata. inde ip[s]i ministri mapula[m] n[un]cupat[ur]
mapula illa que diuersis figurata est in imaginib[us]. sa-
ciam designat scripturam. que multis et varijs est
in signis m[en]te. Dec quatuor bacule sup[er] p[ri]nceps
portant[ur] extensa. q[uia] sacra scriptura quatuor modis
sup[er] xpm ferit exposita. viz historice. allegorice ana-
gice. et tropologice. put[ur] de[m] e[st] in p[re]m[io] libri. hic
e[st] flum[en] p[er] aditu[m] qui quatuor in capita diuisus p[ro]gredit[ur].

hec est mensa ppositio. q̄ quatuor pedibz eleuata s̄b
sistit. Sup̄ pontice ergo portat̄ extensa ut is uenisse
monstret̄ quē lex scripserat̄. p̄phete. Nam ip̄emet
x̄ps incipies a moyse. p̄phete interpretabat̄ in oibz
scripturis q̄ de ip̄o erat̄ p̄pter qd̄ alibi dicit̄. Si crederis
ritus moyse etiā erederis t̄ michi. de me enī ille scrip
psit. Quatuor ministri mapulā ferētes. quatuor sunt eu
angeliste faciam scripturā declarantes. t̄ fidem exal
tantes. Hinc est q̄ in summatibz baculor̄ eor̄. imā
gines collocant̄. et p̄ferūt̄ duo lumina cū incēso
qz lex t̄ p̄phete cū p̄salms x̄pi p̄nūciauerūt̄ aduētū
x̄po attestāte qui ait. Necesse est implere omnia illa
que in lege moyse. t̄ p̄phetis. t̄ p̄salms de me scripta
sūt. In maioribz aut̄ solēnitatibz septē cātelabra corā
pōtice deferūt̄. p̄ qd̄ illud oñdī. qd̄ ioh̄. in apoc̄.
describit̄. Conūsus m̄q̄. vidi septē cātelabra aurea
t̄ in medio illoz̄ simlēm filio hominis uestitū podere.
v̄ille p̄ hoc aduenisse mōstret̄. sup̄ quē requieuit
sp̄s gracie septiformis. scdm̄ illud p̄sa. vaticinium
Egrediet̄ virga de radice iesse. t̄ flos de ra. ei⁹ as.
e. i. s. c. s. d. s. f. t̄ m. h. a. t̄ f. s. s. t̄ p. t̄ r. e. s. t. d. In q̄bu
s̄daz etiā basilicis circa mediū chori manipul⁹ stupe
appeditur. cui pōtice trāiens ignem apponit. ut in
cōspectu p̄li cito incineret̄. p̄ hoc scdm̄ aduentum
cōmōrans. in quo x̄pus viuos t̄ mortuos et seculū
per ignē iudicabit̄. Nam ignis in cōspectu eius sp̄
ardebit̄. t̄ in circuitu ei⁹ tēpestas valida. ne v̄ quis
male secur⁹ existat. qm̄ qui in p̄mo aduētū blandiē
p̄ scdm̄ extirret. qui enī iudicadus uenit in p̄mo.
iudicatur⁹. ueniet t̄ in scdo. Hoc etiā fit ut pōtice
ignē apponēs. cōsideret q̄ ip̄e in cinerē debz redigi
tornat⁹. eius in famillam cōuertit̄. t̄ q̄ quēadmodū
stupa facile cōbūrit̄. sic etiā facile t̄ quā in mōmē
to p̄ns trāsit mund⁹. t̄ cōcupiscētia eius. qz secū dū
iacobū aplm̄ uita n̄a vapor ē. ad modicum parens.
ne forte qui gl̄iosus incedit. in t̄pali gl̄ia delectetur.
Nā om̄s caro fenū. t̄ om̄s gl̄ia ei⁹ q̄ flos feni. Cū
aut̄ iā pōtice appropinquat altari. p̄micerius stole
cantor̄ accedens. dext̄ ip̄ius hūez corā alt̄aribz
osculat̄. qz cū x̄pus nascere t̄ in mūdo. agel⁹ ille cū
quo facta est celestis milicie multitudo. laudatū
tēu. nātūritatem eius pastoribz patefecit. de quo dicit̄
p̄pheta. Puer nat⁹ est nobis. t̄ filius datus est nob̄.
t̄ fact⁹ est p̄ncipatus sup̄ hūez eius. **P**orro tres
sacerdotes qui pōtice uenienti corā alt̄a r̄uēnter
occurrūt. t̄ inclinant̄. os eius osculant̄ et pectus.
figurat̄ illos tres magos. qui uenērūt iherosolimā
dicētes. vbi est qui nat⁹ est. rex iudeor̄. t̄ p̄cedētes
adorauerūt eū. t̄ qz aptis t̄. su. o. e. m. a. t̄. t̄m̄ram.
Per geminū q̄t̄ osclm̄. geminā in x̄po. dicit̄ natura.
diuinā. s̄. t̄ huānā. diuinā q̄ latet̄ in pectore. huānā
q̄h̄ patet̄ in ore. quas etiā p̄ oblata munera magi
misticte figurāt̄. Osculū enī signū ē reuerētie. put
s̄b t̄. de pacis osculo dicit̄. **D**isponit̄ autem ista
p̄cessio uelud castror̄ acies ordinata. Nā maiores
t̄ forciōres quasi custodes exercit⁹ p̄ueniūt t̄ secunē.
minores aut̄ quasi debiliores in medio colligunt̄. p̄
cedunt enī ep̄i. et p̄sbr̄i s̄bsecunē pōtice t̄ diacon̄
in medio. colligunt̄ s̄b diacon̄ et acoliti. Cantores
vero quasi tubicīes exercitū p̄cedūt. ut eū ad p̄lia
cōtra demones excitent t̄ inuicent. de quo p̄lio apl̄s
dicit̄. Nō est nobis colluctacō aduersus carnem et
sanḡnem. s̄ aduersus sp̄alia nequiciē in celestibus.

Sōde buccinate in neomenia tuba in die in signis
solēnitatis vestre. Premissim⁹ de p̄cessione summi
pōtice. Inde etiā occasione sūpta. t̄ de alijs p̄cessi
onibz aliqua s̄biciam⁹. **C**irca qd̄ ḡnalit̄ notand⁹
est q̄ sic in missa legacō x̄pi p̄ nobis in mūdu figur
iat̄. t̄ in p̄cessiōibz n̄ris. reuerētia n̄ra ad p̄riaz n̄raz
denotat̄. quāz solēnitatis egressam p̄li de egipto
pene in omibz imitat̄. Sicut enī p̄lius ille p̄ moyse
ereptus est de manibz pharaonis. sic p̄lis dei p̄ x̄pm
libeat̄ de ore leonis. Et sicut tabule testam̄ti de mō
te synai. accepte sunt a moyse. t̄ coram p̄lo portate
exod. xxxiii. t̄. xxxv. c. sic liber euāgelij sumitur de
altare. t̄ portat̄. Illos vero colūna ignis p̄cedebat
t̄ nos lumē candelē p̄cedit. ante turmas illoz̄ signa
ferēbat̄. t̄ ante nos cruces t̄ vexilla portantur Ibi
p̄digia fiebant. t̄ apud nos miracula non cessant
Illic leuite tabnaculū federis portabat̄. t̄ n̄ri diacon̄
nes et subdiacones planaria t̄ capsas ferūt. Ibi ar
cha dñi a sacerdotibz portabat̄. t̄ apud nos scrinium
aut feretrū cū reliquijs a p̄sbr̄is deportabat̄. Apud
illos aaron sumus sacerdos seq̄bat̄ ornatus. t̄ apud
nos ep̄s insulat⁹. Apud eos moyses cū virga. apud
nos rex cū sceptro. vel ep̄us cū gambuca. Ibi clan
gor tubaz. hic strepit⁹ cāpanaz. Ibi p̄lis armat̄.
hic clerus sacris vestibz t̄ p̄lis virtutibz adōrtur.
Ibi p̄lis asp̄gebat̄ sanḡne. hic aqua b̄ndicta cū
sale. Illis obuiat amalech sanḡnem sitiens. nobis
turma demonū nostre vite sp̄ insidians. Illis suis
iosue victor extitit. t̄ noster ih̄sus victoriam nob̄
obtinuit. Cum aut̄ ad aliquā eccliam p̄cessionaliter
redim⁹. tūc quasi ad terram p̄missiōis accedim⁹.
Cū vero eccliam cantantes intra⁹. quasi gaudentes
ad p̄riam puem⁹. Cū circa eccliam feret̄ cū cā
panaz pulsacōne portam⁹. quasi cū archa cū sono
tubaz. t̄ cū clangore p̄li iericho circum⁹. Iericho
corruit t̄ destruit̄. cū in nobis cōcupiscētia vincit̄.
Cū vero de choro ad aliqd̄ altare im⁹. ibiqz stacōez
facim⁹. significat q̄ anime ad x̄pm tendit̄ et t̄met
in cōfortijs angelor̄. Scdo etiā dauid et salomon
in tabnaculū. et salomon in replam cū p̄mis et
canticis portauerūt. et s̄b alijs cherubim locauerunt.
Sic x̄pi hūanitas ascendēs celū ingredit̄. et ab an
gelis p̄m̄ter adorat̄. quem fidelis aīa comitatur.
Tercio etiā in p̄cessiōibz meor̄am⁹. q̄ x̄pus de
sinu patris uenit in mūdu. de p̄sepe ad tēplū. v̄l
de bethania in iherlm̄. et de iherlm̄ in montē. optantes
ut de mūdo reuertant̄ ad p̄riam. et de vna ecclia ad
aliā. scz de militante ad triūphantem. sequentes
crucē. id est vestigia crucifixi. et nos vicijs et cōcu
piscētijs crucifigētes. Sequētes etiā vestigia sanc
tor̄. p̄cepta euāgelior̄. et induit̄ vestes sacras scz.
loricam iusticie. cingulum t̄m̄entie. scutum fidei. et
galeam salutis eterne. Deinde sacerdos celebraturus
q̄h̄ cōtra sp̄alia nequiciē in celestibz pugnaturus
sacris vestibz quasi armis induit̄. prout dictū est
in p̄lohemio tēcie p̄ris. **I**n nōnullis aut̄ ecclis
hic processio ordinat̄. P̄cedūt namqz septē acoliti
cū hūanaribz. significantes om̄s qui p̄ septiformē sp̄s
sancti grāz lumē scientie fidelibz misrauerūt. Illos
secutur̄ septē s̄b diacon̄ cū planarijs. significantes illos
qui p̄ eandē grāz plenitudinē diuinitatis in cristo
habita corpalliter docuerūt. Et p̄ eos septē diacon̄

repñtantes vñsaliter oēs qui p eadez grāz spūal:
intelligēciam vñ euāgelicā de xpō habuerūt. Et p
eos duodecim pōres figurātes oēs q fide scē tñta
tis. vel triū vel quātor virtutū opibz chorūscarūt. q
comitatur tres acolitū cū thuriblis. i meelo figficā
tes tres magos. q xpō muneā optulerūt. Deinde
sequit. vñ? sū diacon? codicē euāgelij bāulās qui
figficat legem. q ideo pñficē pcedit. qz lex omēs
in se passiōis euāgelicū sacmētū pcessit x aduētū
i portat illum clausum. adnotādū q illd in lege fuit
obscurū pñfz agn? septimi libri singla apiret. De
inde pñficē a duobz quali in curru vehit. quē turba
comitat orando. in quo deligitur. q pñlis seqē xpī
in celū. in quo comitatu dēe sūt ordines. s. ostiarij.
lectores. exorciste. acolitū. sū diacon. diacon. pñbri.
cantores. laici. mares. i mulieres. quia currus dei
decem milibz multiplex milibz dē. ad insinuādū eoz
pñfctōem. Sed diaconos. sū diaconos. i acolicos.
pñtim secū patos adducit. i x illd. Ecce ego mitto
ad vōs pñhas. sapiētes i scribas. pñhe sūt diacon.
sapiētes sū diacon. scribe acolitū. i dñs hqdm cristi
vicariis. i ipe xpīs in publicū dēducit in modū
adolēcentulaz. tñp amistiāz. Cum autē pñfctū
cātores. et duo chori suscipiūt gūlando. cantantes
introitū. cum glā in excelsis. Nepe cātores hūe derici
in albis exultātes āgeli sūt. q xpīs ascēdētem cū glā
i laudibz in altissimis exceperunt. Duo chori qui
laudes cōtinūt. sūt duo pñli. iudaic? vñ i gētilis. qui
xpō vñmēti ad eū laudibz occurrūt. Ipa vero pro
cessio est via ad celestē pñam. Aqua bñdē pñfctō
mūdiciā vñtē. i lūaria mīfictōdie opa. Iux illud.
Sint lumbi vñi pñmēti et lucēte ar. in ma. vestris tē.
Siquēd pñficē seu sacdōs quāsi mediū collocat
inter elex. i crucē pñfctōem. et pñm sūsequētem
tanqz mediātoris dei i hōm vices gerēs. Preterea
maiores in choro. et in pñfctōe posteriores sūt. qz
sal? sūt dēscēdēti. Sū zachēus pñfctō publicānz
qz pñfctō erat cū ascēdisset hōmōz vñ vidēt hōm
tñfctō. aut ei ihūs. zachēus dēscēdē. qz hō die oportet
mē manē in domo tua. at ille dēscēdit. et excepit illū
gaudēs in domū suā. i vñtē vñtē in sūbimi stātes erat
i maiores eoz pñmas cathēdrias in hōmagogis habēt
Cruē ergo qñ regale vexillū. i triumphale signū
in pñfctōibz pñmēti. Primo vñ fugiant q oderunt
eū a facie eius. eū signū victoriē xpīs. Iux illud.
Vexilla regis pñfctō. i c. quo demones victi sūt. vñ
illo viso tñmēt et fugiūt. Et pñt hōc in qbusdā locis
tēpstatibz aeris oppōit. vñ demones fugiant. et
ab aeris cōcitacōe dēfistāt. Nepe scē crucis mīfctū
est nūm signū. i vexillū. Sū pñfctō. i stat in signū
pñfctō. i pñm gētes dēpēcabunt. i erit sepulcrum eius
glōfū. Sēdō crucis vexillū pñmēti. qz hīc ait aplūs
ad galath. Absit nob glāriā in cruce dñi nūi ihu
pñ quem mūd? nobis. i nos mūd? crucis glāriā
de hoc etiā sū tñ. de euāgelio dīcēt. Rñz etiā vexilla
pñmēti. vñ dīcēt m. vñ pñfctō. i de rogācōibus
Sane vñ pñmēti est dum fit pñfctō capāne pul
sanē. Nam hīc rex tēren? in exercitū suū regalia hz
infigit. sū tubas i vexilla. hīc et rex etern? xpīs in
ecclia sua militānt capānas pñ tubis et crucēs pñ
xillis habz. de q in pñt pñma sū tñ. de capānis dēn ē.
Adhuc capānaz strepit? pñfctō. qz pñmēti erūt
aduētū figurat. Panm i alia sūstēntur in loco vñ

trāsire et ad catandū pñfctō stare debz. Iux illud
thobie pñfctō. Placē tue stēntē auro mūdo
i candido i m vñs eius cātabiē. alla. Illud autē
sciendū ē. qz quātor sūt solēnes pñfctōes. s. in pñ
rīficacōe beate virgīnis marie. In ramis palmatū
In pascha. de quibz in suis locis dīcēt. i quarta q
fit in ascēsiōne dñi ad repñtācōem illius vñtē
pñfctōis quā discipuli post dñm in die ascēsiōis
eius in celū fecerūt. vñmētes simul cū eō ad montē
olīuē. vñtē assumpit. vñtē illis in eū. pñfctō
omēs repñtācōes fit pñfctō in dñicis diebz. Sēdō
est enī q pñmēti ecclia obfctat die dñicā solēne
vñtē et moto. et fiebat in ea pñfctō in mēdiaz. resur
rectōis. et obfctat etiā qñtam feriā. et fiebat in
ea pñfctō in mēdiaz dñicē ascēsiōis. hī multiplic
tis scōz festitatibz sūblata est solēntas qñtē feriet
eius pñfctō p agapitū papā. in dñicā tñfctā est. vñ
ta pñlo. tñc ad eccliaz dñmēti hūm i solēntē vale
tant celebrari. i pñt hōc dies iōnis dē vulgaritē.
cognata diei dñicē. qz vidz antiquus par solēntas
fuit vñtē. In diebz igit dñicis pñfctōes facietes
resurrectōes dñicā mēmorā. i pñfctōes pñfctōes
post dñm factā repñtā. nō qñ illi eaz in dñicā die
fecerūt vñtē pñmēti. Nepe egrediendo eccliam
i tēgrediendo ad eam qñ de ihrlm redim? ad ihrlm
qñtē fecerūt. et seqñ crucē hīc illi crucifictū. et
dīcēt illi hīc ihūs redierūt nos tñ cū cruce redim?
pñt qz ipe dīxit. vñtē sūm vñfctō ad cōsumācōem
seclī. q pñfctō anteqz tēcia dīcēt facieda est. put
m fctō pñt sū ascēsiōne dīcēt. Nō est etiā pñmēti
tēdō q in dñicālibz pñfctōibz de nouo dñtāz. t.
cantare i virgīne salutē. et aliqd qd ad ei? laudē
pñt pñmēti carāe dētem. ex quo etiā cōfctō in
solēnt. vñtē in claustris oratorū virgīnis cōfctatur.
quā in stacōe pñma ex pñfctō cōfctō saluta?
licet enī dīcēt. qz xpūs resurgēs pñmēti magdalēne
apparuit. vñtē tñ credē. qz mīr sue an oīs appa
rūt. hī ad euāgelistas hōc dīcēt nō pñmēti. quoz offi
cium fuit testes resurrectōis mūdē. nec tēnt ad
tēfctōandū pñfctō mārē inducē. Si enī vñtē ex
mārēz femīaz vñfctō sūt incredulīs dēlamētā. quō
mō magis mārē pñfctō filij amore credēte dēfctō. hī
romana sentīre vñtē ecclia. q in pñma die post re
surrectōem sūt in pascha apd bēam mariā maiorez
celebrat stacōem. quāsi pñfctōes ihrlm ad eū virgīne
q vñdīt pñfctō pñfctō in pñfctō letīe sue. quo circa
hīc pñma die ad mīfctōdīam suā apd scāz maiorez
pñfctō. hī et ad eius honore in dñicālibz pñfctō
omēs pñma stacō dēputat. vñtē eā laudibz extollētes.
i ad eius oratorū festīnātes cū sponso dīcēt vñtē
vadā ad montē mīrē. i ad collem thuris. mōs qz
ē ipsa bēa virgo. ad quā filius resurgēs. vadit appa
rento. et nos adorādo. Postremo notādū est q
in qbusdā ecclīs post pñfctō omēs clerici ante
crucifictū dēnt mclīnātes illi rōntes. Aue rex nū
bñdēt. Sū i q plūmalia aut alias solēntes vestes
portarūt an altāe illas dēponūt. pñmo ad repñtandū
qz filij hēbreoz stēntē vñfctō suā in via an xpīs
in pñfctōe hīc ihrlm vñtē factā. Sēdō ad oñtē
dñm q dñm vacatū offīcō oīa mūdā a mītibz abicē
Rñfctō sacdōs de cōfctōe dē dēnt.
vel eps grad? altāis ascēdat. i anqz sacru
ordīnē offīcū ad se ipm reuertens mclīnat

se an altae fig'icat xpi eximamcoz q' melinauit celos
7 descedit. cu se forma serui accipiens eximamuit et
cofideans q' sic dicit salomo iust? in principio finois
accusator est sui. asus etia de illa pphetica sola coe.
Dixi d'itebor. 7 tu. re. 7c. de peccatis suis cu astutibz
gnaliter ps. illu pmittes ex institucioe celestini ppe
id est rice ad hoc couenietem. Iudica me de? 7c. ut
discret? a g're no sca. et ab homie libeat? iniquo ad
altare dei dign? introeat. petit eni libeati a reptaco
tulluari a gra. ut patet in ipo psalmo. petit etia a
deo. ut det ei qd offerat. scz filiu suu que mli ei daret.
put abiate dedit no habet qd offerret. fit ergo co
fessio ut purior sit et sine macula ingrediat. in qua
notand est. qz no ut quida min? p'ute faciut in spe
ne cauterigent' confectioe auditor. h' in g're sit co
fessio peccata. qm ista d'fessio no est occulta h' mani
festa. Et nota qd cum in teplo salomonis dedicato
saedotes dicebat. cofitemi dno qm bon? q. m. s. m. e.
Nebula impleuit domu d'ni. et obubrauit facies sa
cerdotum. ita q' se inuice vide no poterat. et ait salo
mon. dixit d'ns. q' inhabitaret in nebula. dixit id e
ope demonstrauit. qm in mote synai apparuit in ne
bula. isrl' in nube pcessit. tan moysen in caua postu
t'nsiuit in nebula. **P**ercutim? aut pectus cu pecc
cofitemi. exemplo publicani q' pect? suu pcutiebat
dices. d'ne ppius esto m peccatori. In cofione q'de
pectoris tria fut. ictus. sonus. et tactus. p q' sig'icat
tria q' fut in uia p'ia necessaria v' cordis cotricio.
oris cofessio. 7 opis satisfactio. qz in tribz peccam?
scz. corde. ore. 7 ope. **D**emde p circustanti bz orat
indulgentia p'coz implozans. na xps de secreto p'is
in mudu uenit 7 de utero uirginali pcedes. p'ibz
susp'ia multiplicatbz p nobis passu? ihrlm introi
uit. in mortem se inclinauit causam sua oia homine
tolosu 7 iniquu deo committes et p' d'fessione fecit. d.
Cofitebor tibi pater. celit'e. ipe quoqz nob indulges
ppo corpe peccata portauit. **S**ane potest fieri
cofessione sb diacon? manipulu cora altae munit
Primo ad notadu q' cofessa tp'alia p manu aliena
puta sb diaconu vel alterius 7 non p p'am recipe et
admissa d'z. Secdo ad designadu. q' no sufficit oris
d'fessio. mli 7 boni opis fruct? p manipulu sig'icat?
sequat. Tercio ut uides se inferioris misterij oimeto
ornari ammo huiliet. Rursus ideo potest p' accer
ptam casulam. 7 no ante manipulu recipit. qz xpus
cui? typu gerit. no prius manipulos opm q' p mani
pulu ipm deligne opulit. qua celeste h'et d'facoz
q' p casulaz figurat. put in pte tertia sb dalmatica
dem est. **S**aedotes uero econtra an induta casula
manipulu sumit. qm celeste d'facoem adipisci neqz
mli pus scoz opex manipulos porret. **A**d hoc poti
fex postqz ad altae puenit manipulu recipit ad nono
q' tuc demu bonoz opm effectiuu p'mu papiem?
cu ad eterm tribunal iudicis puenit? **S**aedotes
aut dum facit cofessione et etia sepe in misse officio
man? iugit. q' manu u'ctiones deuoc'oem sig'icat.
Et qz illa in aliquo est maior. et in aliquo est minor.
ideo cert? manu u'ctionu. no e numer? determinatus
Rursus sacerdotis manu u'ctio sig'icat oimium bo
noz a deo fluentiu in ipo uirtute 7 diu'ctione. Et qz
infusa bona infusis 7 m'iminatis modis possunt
a deo pcedere. ideo manu u'ctionis sacerdotis numer?
determinat? no e. Inclina'cos uero sacerdotis in officio

misse scdm more quorundaz eccl'az sb certo numero
p'st'igunt. qm regularit octo vicibz p'funde coram
altae 7 tredecim vicibz medioctit sup altae inclinat.
octo p'fundas inclina'coes an altae facit ad euean
das gras ipi cristo de octo principalibz q' egit ante
suu immolacoem. qua sacerdos in officio figurat altaris
Primu fuit ammirabilis incarnaco. Scdm fuit disci
ploz g'tuita vocaco. Terciu demoms in reptacoibz
supaco. Quartu miracloz opaco. Qntu infirmozu
sanaco. Sextu mortuozu resuscitaco. Septimu oimiu
questionu ei ppositaz p sua sapiam terminaco. Oc
tauu salutaris p'loz instructio. 7 q'cuqz an sui im
molacoem egit. ad hoc octo scdm b'nh. reduci uide
Tredecim uero inclina'coes medioctit facit supra
altae. qz xps tredecim fecit in ara crucis. sumendo
ara crucis p toto tpe sue passiois. qd incepit in hora
captionis. Primu fuit iude p'ditoris discretia edar
g'itio. dices. Iuda osculo filiu homis tradis. Scdm
fuit ipm capturis sui p'bitio dices eis. que q'itis.
qui r'ndit. ihrlm nazarenu. quibz r'ndit. ego sum.
Terciu falsis testibz et regibz m'afueta r'nsio. Qrtu
spuoz 7 uerboz sine murmuraco e tolleaco. Qntu
in h'is q' uidit et audiuit. nulla sibi data pturbatio.
Scdu discipuli eu ter negatis culpe adonaco. Alia
uero septe enumeat ambros. ab eo in ligno crucis
facta dices. Actor pietatis in cruce pedens officia
diu'tebat. psecucoem apl's. pace discipulis. corpus
in teis. spm p'ri. panimphu uirgini. padisuz latrom.
7 infernu peccatori. Oscula quoqz sb certo numero
fuit. prout dicitur in quarta particula canonis.

De m'enso b'ndicendo. in thuribulum m'itendo.

Defactam d'fessione. 7 data absoluc'oem
potest vel sacerdos priusqz dicat. De? tu
uerfus te m'cesum cum b'ndic'oe in thuri
bulo apponit. rep'ntans q' legalis sacerdos ferens
sang'nem et carlones cum t'p'mamate in thuribulo
ozans ponebat. donec sum? eu obubrarer put dictu
est in p'hemo hui? ptis. Per hoc etia illd insinuans
q' angel? uenit. 7 an altare stetit. h'ns thuribulum
aureum in manu sua qd impleuit de igne altaris. 7
data fut ei m'esa multa ut daret de ozacoibz scdm
Sane angel? e xpus. thuribulu aureu corpe? im
maculatu. altae eccl'ie. ignis caritas. m'cesum ozaco
scdm illd ppheticu. Diriga' ozaco mea sic m'cesum
in aspectu tuo. uenit ergo angel? id e xps. q' stetit
ante altare id e in cospectu eccl'ie h'ns thuribulum
aureu. id est corpe? immaculatu. plenu igne. id est
caritate. 7 data fut ei scz a fidelibz m'esa multa. id e
ozacoes. ut daret. id e rep'ntaret eas p' de ozacoibz
scoz. Et nota qz no dicit ozacoes. xpus eni no oim
ozacoes exaudir. h' dicit de ozacoibz. ut illis uiz que
ptinet ad salute. v' cu paul? ter dnm rogass? ut ab
eo stimulum carnis auferret. R'ndit ei d'ns. sufficit
tibi gra mea. N' uenit? in infirmitate p'ficiet. Ep'us
ergo vel sacerdos thus in thuribulo apponit. quia
xpus ozacoes inspirat in animo. ut p ipm offeratur
m'cesum in odore suauitatis. Sacerdos aut minister
m'cesum rep'ntat epo. vel diacon? sacerdoti. quia lex
illud p'ciosum t'p'mama d'fecit. q' in odore suauitatis
altissimo offerret. de quo d'ns sb dir in exod. xxx. ca.
Talem cofectom no facietis in usus uros. qz scm e
dno. 7 homo q'cuqz fecerit simile ut odore illius per
fruat. p'bit de pplis suis. Et ex hoc uerbo fuerut qui

dicent. q. si oblatio thure. et bñdictio supra altare. thur-
ribulū descendat. ab altari ad clericos vel laicos. tūc
aliud ibi thus sine bñdictōe apponēdū est. et oibz
tam clericis q. laicis offerēdum tanq. illd spectet ad
latriam istud ad dñliam. Melius tñ scdm spm quā
scdm litterā intelligit. nā lra occidit. spūs vivificat
et ppter pmissam etiam causam odor thuris bñdicti
nō dat in ecclia sponso et spōse. Per cōcremacōz vel
cōsecracōem vō thuris hñficat. q. sacerdos oīoz
feruētes et deuotā debz habē. Thus enī dñtē hz asce-
dendi ex fumi leuitate. solidādi ex sui q̄litate. stñ-
gēdi ex glutinitate. cōfortādi ex aromaticitate. sic
oracō ascendit in dei memoriā animā cōsolidat qñtū
ad culpā pteritā impetrādo medelā. et cōstñgit quo
ad cōmittēdi licētiā. cōfortat quo ad pñtem impe-
trādo tutelā. de quo etiā dictū est s̄b ti. de accessu pōti-
ficis ad altare. et dicet s̄b ti. de thurificacōe. Nauielā
vero in qua mēsum repōit. designat q. p. oracōez
quā mēsum hñficat. de huius mundi mari magno et
spacōso ad celestē pñam satagim? nauigāe. Sōntē
in puerbñs. facta ē quāsi nauis mñstionis. portās de
lōge panē suū. Potest etiā dici. q. p. thuriblin cor ho-
minis. p. ignē feruor deuocōis. p. mēsum oracōes
p. nauicula ecclia in qua deuote oracōes offerūt. quē
p. āgelū ad deū pferūt. hñficat. S. āscula q̄bz ignis
recipit. sūt filij. qui corda patrū pietate fluentia in-
uitat et flammā celestis s̄cificij quā in pñmorum
mētibz aspiciūt in suis accēdere satagūt. Instru-
mēta vō q̄bz ignis ad altare portat. sūt p. dicatores
quē exemplis scōz caritatis ignē portāt et in corda
fidelū trāsferūt q. corda patrū in filios cōuertunt.
Charibulū aut qd hñficet. dicet s̄b ti. de thurifica-
Dicitur de osculo altaris et libri. cōe.
mmissum in thuriblo mēsum sacerdos seu
epus dicto. De? tu cōuersus ē. sacrum
osculat altare. ut notet pacificatio cū iudeis. et ad
designādū q. xp̄s ad nos venēs scāz sibi icoplauit
eccliam. Iux illud. Epitalamici oscule? me osculo
oris sui. In osculo hñdem os ori cōiūgit. et in xp̄o
nō solū humanitas est vnica diuinitati. vñ etiam
sponsa copulata ē spōso. Iuxta illud pphicū. Quasi
spōsa decorauit me corona. et q̄li spōsam ornauit me
momilibz. Rursus qñ pphetas versus introit? a cā-
torē incipit. sacerdos ad altare ascendens illd osculat
q. pphetaz testimoio xp̄us venit in mūdum. et ad
passionē altaris. Quoties aut in officio misse oscule?
altare. tñ qua pte eius oscula fiāt. et q̄re mambus
sup illud de pñtis. et q̄re signo crucis in locis oscula-
dis p. mpsso. dicet s̄b quarta pñcula canonis. In
hoc aut loco altare hñficat pñm iudaicū. Cōtex vō
euāgelij hñe euāgelū pñm gētilē q. p. euāgelū credi-
dit. Ideo g. ep̄s vel sacerdos euāgelū et altare osculat
q. xp̄s vtriqz dat pacē. qñdo lapis āgularis fact?
fecit vtriqz vñū. Potest etiā dici q. s̄b diacon? libru
euāgelij qui clausus portabat offerūt ep̄o vel sacerdoti
Ille vero ad altare puēns illu apit. ad mñnuēdū
illud q. in apoc. describit. q. nemo dign? est apire
libz qui int? erat script? et foris hñgillis septē hñgē.
mñi leo de tribu iuda claus dauid. qui librum apuit
et vñ. et hñgula soluit. Per altare vō ecclia hñgitur
Iux illd ozo. Si altare lapideū feceris in nō edificab
illud. de sectis lapidibz. Per sectionē lapidū in al-
tari diuisione fidelū reprobāt ecclia. ne vñ p. erroes

et scismata diuidant. Liber ergo apit. cū ep̄iscop?
ad altare puēnt. qñ vbi xp̄us pñmū aploz agre-
gauit eccliam. docēs et p. dicans. scripture mñstia
reuelauit dicens. Vobis datū est nosse mñsterium
regni dei. ceteris aut in parabolis. Sōntē p. refrec-
tionē aperuit illis sensū. ut intelligerēt scripturas.
Rectius igitur facit ep̄s cū ip̄emet apit librum eu-
āgeliorum licet et xp̄us p. ministros suos patefecerit
mñstia scripturaz. Libro vero apito illuz osculat
a pte sinistra ad signādū q. p. dicatores recōcilia-
uerūt et obtulerūt gētes xp̄o. quibz ip̄e p. se non p. di-
cauit. licet et ip̄e p. se pace in euāgelio p. dicauit dñs
Pacē meam do vobis et. q. vero ip̄e etiam in cruce
p. dēns pacē fecit. iteo mox trāsitur ad textū cornū
altaris hñgitur se signo crucis. q. ut ait apls ad eph.
xp̄us pax nra vtriqz fecit vñū. duos et diūsas pñtis
id est p. los copulans. **P**ost hoc codex euāgelij
sup altare clausus ponit. q. quātū ad hñc hñficat
ihrlm. put sub euāgelio dicet. **D**emte romanus
pñtifer et etiā alij quidā cōuersus osculat diaconos
ut ostēdat pacē illā in aduētū xp̄i venisse quā pro-
phete p. miferat. Sōn dauid. Oietur in diebz eius
iusticia et abundantia pacis donec au. l. Et alius p.
pheta. pax erit in terra nra cū venerit. Et ideo xp̄o
nascēte vox intonuit āgeloz. Et in terra pax hoibz
bone vo. Osculū enī qñqz pacē hñficat. put dicetur
s̄b ti. de osculo pacis. Diaconus vero statim se incli-
nās osculat p. ctus ei? designās q. mñstia diuina
p. phete pacē p. dixē futū. Nā et iohes sup pect? dñi
recubens euāgelij fluēta de ip̄o sacro dñici pectozis
fonte potauit. **I**n nōnullis vō ecclis ep̄us pñmū
osculat ministros. postea altare. demte euāgelū. qñ
xp̄us pñmū recōciliauit sibi aplos. postea iudeos. et
mte gētes. **I**n quibusdā etiā locis offert osculū
pacis cātoribz quāsi rectorum mpsles illud. pacem
meam do vobis. p. r. vobis. Dat quidē pñtibz. ēlmqz
absentibz. nec an osculū pacis cātores dicūt. gloria
pñi. q. fides trinitatis nō ante claruit q. se dñs incli-
nauit. et nos recōciliauit et trinitatē p. aplos p. dicari
mādauit. Et iteo osdo dato ep̄s mñtur eis ut dicāt
Glia pñi et. h. et. s. h. e. m. pñ. Ecce quid cātor annū-
ciat scz q. corda pñm cōuertant in filios. Abrahā
tres vidit et vñū adorauit. Sic oportet nos filios ei?
credē trinitatē in vñitate. **P**ost datā ergo pacem
cātor dat sancte trinitati glām. qñ dicet. referimus
glām deo patri. et f. et. s. q. pacē quā pphetauit per
sanctos suos pphetas. nobis in nouissimis tēpōibz
dignat? ē ostēdere. qñ vō dicat. Sic erat in pñcipio
diaconi ad altare p. cedūt. et itez reuertunt ad ep̄m
In quo figurat. q. iteo apli se morti tradiderunt ut
xp̄i corpi adunaret. pñs aut steterūt cū ep̄o ante
altare inclinati. h. cū vñtus ip̄e incipit. se erigūt qz
chorus scōz martiz an nouissimā triblacōz in dualle
laēmaz manēt. **P**ostea vō martio coronati erecti
stabūt libeati et securi ante dñm sp. **O**sculo autem
dato. rursus diaconi cū pñtifice orant. qñ dicat. Dñe
doce nos orare. **I**n quibusdā etiā ecclis diaconi
bini et bini latera altaris alēnt. hñe alēnti osculat
eo q. dñs aplos bñmos mñst ad p. dicandū dices eis.
In quācuqz domū intraueris dicite pax huic domui.
q. reuñt hñt ad xp̄z sic diacones reuñt ad ep̄m
Dicitur datū osculū ep̄us de thurificacōe.
seu sacerdos accipies de manu diaconi thuriblin

sacru mēsat altare. qz xpus corp? assumēs de genē
phay scūs ex semie dō sedz carne hui? oracōibz fo
uet eccliam sedz qz orat in euēglio. p? scē ego p eis
rogo. t nō p eis tm. h p illis q creditū sūt p verbū
eoz. Qd aut diaco? postea thuriblin accipit. ut mce
set epz vl' sacdotē morali mstruit. q si digne volu?
mcelū oīoms offerre thuriblin mearnaois debem?
tenē. nā sine fidē mediatoris homies deo placē nō
possunt. h iux verbū pmissiōis ipius. h qd peteint
m oracōne credētes accipient. Per thuribulum enī
verbū accipit mearnatū. nā hē m thuribulo ps su
perior t inferior tribz cathenulis vniūtur. ita m xpo
tres sūt vniōnes. qbz diuinitas t hūanitas vniūtur
vmo carnis ad animā. vmo diuinitatis ad carnem.
t vmo diuinitatis ad animā. **Quidam enī qrtam**
vniōne assignāt v; diuinitatis ad cōpositū simul ex
anima t carne. Vnde t qdam thuribula qtuor cathē
nulas hnt. De hoc aut thuribulo moyses mqt spālīt
ad aaron. Tolle thuribulum t hausto igne de altai
mitte mcelū desup. Est talia m thuribulo dīd eacō.
put m ti. de accessu pō. ad al. tactū est. Rursus ideo
thurificato altari epus vel sacdos thurificat. ad h
gmificādū q sic xpus est altae t hostia. hē ē pōtīfex
t sacdos. cui est oracōis sacrificiū offēdum qz vō
adorat nō solū m quantū de. h etiā m quantū homo.
Et ideo m qbusdā ecclīs. pōtīfice thurificato. altae
a diacono circū circa thurificat. vñ ps. Circūdabo
altae tuū dñe. Sane thuribulū aureū significat sapiāz
qz omēs thesauri sapiē t sciētie dñi m ea fuerūt absco
diti. Vñ stetit agel? iux altae. h t. a. m. m. f. id ē xps
refgens carne habuit m p?ate. Argentū significat
xpi carnē. ab omī labe mūdā. t mūdicia rēmetēz
Cupreū fragilem t mortalem. ferreū refgens fortit
tudine. Si quatuor habz cathenulas. demōstrat eam
ex quatuor elemētis cōstāe. vel qtuor virtutibz. sciz
iusticia. prudētia. fortitudine. t rēpantia decorari.
Quarta q ptes diuidit animā designat. q se m morte
a carne m illo triduo sepauit. Si vero tres habz ca
thenulas figurat animā. carnē. t verbū m vna cōue
nīre psona. Quarta q partes sepat p?as ē qua aiaz
suā posuit p oīibz suis. Si vna tm cathēula sustēat
designt q sol? de virgine gñatur. qz solus est inter
mortuos liber. Circul? cui hēc omīa mnectūtur est
vitas. q nullo termino claudīt. a qua hēc omīa dñi
nētū t opant. p?ter misticā etiā racōez ob hoc mce
sat altae vt oīs ab eo neqcia demonū p?ellat. sum?
enī mcelū valere credīt ad demones effugādos. vñ
Cū thobias interrogatū angelū qd remedia hēret.
ea que de pīfice iusserat obfuarī. Rndit cordis eius
pīculā si sup carbonēs ponas. sum? eius omē demo
noy ge? exteat. Soter p?astatuit ne moniales m
celū circa altaria ferant. **Qualiter epus vel sacer**
thurificat t ministri ad altae stāt debet.
Uracōne pacta. epus vel sacdos ad dexteāz
altaris pte se tñsferit. ibi vna cū ministris
plane officiū. t kyrieleyson. d. qui tñsitus de medio
altaris dexteā pte significat xpi tñsītū de passiōe per
rēurrectōem ad vitā etnā. Item a leua tñsēns m
dexteā. imitat xpm ingredierem mūdū. leuā enī
tetigit xps. qñdo tpālē assumptū vitā. ad dexteā nūt
qn carnē assumptā ad dē dexteā eleuauit. **Rursus**
p hoc q accētes ad altae p?us dexteā illius pte petit
mīuit. q emanuel m lege pmissus prius venit ad

iudeos. qz ad gētes. Iudei enī tūc p?ter legē m dē
pte fuerūt. gētes vero quasi m hūmā. qz p?ola cole
bāt. Sacdos ergo vestibz sacris ornat? xps carne
nre hūanitatis vestitū significat veniēs ad altae xps
de celis venisse ad pplm vt eū saluaret designt. Dem
m dexteā tñsēns. designt q xpus m mūdū veniēs
venit ad iudeos. de quibz voluit nasci. beata enī
maria iudea fuit. de hoc tñsītū dicit s b ti. de mūcōe
sacdotis t oracōne. **Et nota plicet dño ipe cele**
branti vel missam audienti legat a capellans suis m
troit? t kyrieleyson t gla m excelsis t credo t scūs.
t agn? nō tñ gduale. vel allā. vel tractus. vel of
fertoziū. vel postcōmūio. p?o q illa mstructoria sūt
t mtrōductoria qbz ipe nō eget. Illud aut nōndū
est. q sacdos stat erect? an altae. ad nōnd q xps
venit suos ēgē mūmēbili doctrīa. t ēspicit vñsus
orientē. qz xpus nō suā. h p?is volūtatez qñuit. nec
ēspicit tñsōrum. tūq xpus sp p?is faciē mīuet. Iux
illud. Scio vnde venio t quo vado. tū qz nemo mī
rēs manum ad aratū t respiciēs retro a. est. r. dei.
p?mo ad pplm dñm veniēs. rēpntans q dñs ait ad
moysen. vñbis posteriora mea. faciē aut vñdere nō
poteris. exod. xxxij. c. Epi tñ t supiores celebrātes
nō an altae. h remoti ab illo ad dexteā ei? lat? vsqz
post dñm offertoziū manēt. qd fit p?mo ad repntād
q ex latē xpi q p altae significat. mīcū nre rēdēpti
ōis fuit. Sedo fit hoc nō solū ad maiore solēmtatē
vt p hoc a minoribz sacdotibz dēnanē. vñ etiā
fit hoc qz ipa m missa repntat nō solū xpi dignitatē
t excellētiā an eius oblacōez. vñ etiā hūilitatē
t obediētiā m ipa sui oblacōe t cōsecratiōe. Siqz
xpus quātū ad sui dignitatē est p?i equalis. t sedet a
dextis dñi patris. put m simbolo legiē. qd repntat
platus stans an oblacōem ad dexteā latius altaris.
In sui vero oblacōe. xpus p nobis fact? ē hostia
t ideo plat? eius vices gētes extūc ipi altari qd aia
crucis mīnuat. debz totaliter mherere. Tercō qm p
latoy act? esse dñt subditis ad doctrīa. ideo vsqz
tūc manet ab altai sepat? t exiūt manus lauādū
t thurificād t sacrificiū ad altae accedit. vt oñdat
qcuqz m missa pcedūt solēmtates t laudes esse. h
tūc deinde ad essēcialia seu sūstācialia pagēda ac
cedit. Quarto m hoc rēpntat q legal pōtīfex mtrās
m scā scōy. carbonēs ferebat. t sangnez. put tactū
est m p?emio hui? p?is. Vñto fit hoc ad rēpntandū
q ait ppheta. Dixit dñs dño meo. s. a. d. m. d. p. m.
t. s. p. t. Sacdos quītē xpm repntās sedet a dextis
altaris dñi p?ez m hoc loco signis donec ad cōsecrād
hostias accedat. p quā fracta sunt tartara. t mīmici
demones deuicti t qñ scabellū pedū positi. Ministri
vō scz diacon? t s b diacon? retro illū ad altae stāt
qui tñ m veniēdo pcellerūt signēs martires qui m
veteri testamto fuerūt. t tñ p? dñi natitatē digne
coronātū. t ad quacūqz ad altaris pte ille tñsēit
ipm retro stātes secūtur. vt ostēdat impletū esse.
qd dñs ammonuit. dices. qui m ministrat. me seqē.
t vbi ego sū tē. Intēdētes sp atqz sollicitē m illum
ad notādū q fideles quāuis adhuc m hac vita pōti
tñ eternitati xpi semp mcedūt. **In quibusdā etiā**
ecclīs illo se vñtere ad pplm illi simli se vñtūt. et
illo se vñtere ad altae se simli cōuertūt. Nam xps
ab oracōne ad p?dicacōem. aliqñ vero ecōuerso dñ
vīueret se cōuertit. qd designat vñtio ad populum.

et uersio ad altae In quo quidā imitandū ē a p̄di-
catoribz qui p̄ mīstros ip̄os agnue designē. **A**na-
clitus papa statuit q̄ episcopus deo sacrificas secū te-
stes habeat. Diaconos q̄ oclī ei⁹ dicunt. et s̄bdia-
conos. reliquosq̄ mīstros q̄ sacris induti vestibz in
fronte. i. ante et a tergo et p̄sbit e regione id ē a pre-
dextra leuagz cōtrito corde et humiliato spiritu. ac p̄no-
stent vultu. custodiētes eū a malivolis homibz et
cōsensu p̄stātes sacrificio et scdm lucū p̄paz eū nō dese-
rat qz p̄p̄ malivolos oportz illū h̄re bonū testimoniū
ab hīs q̄ foris sūt. Statutū ē etiā ut celebras missaz
habeat a tergo vicin solamis adiutorē. put dēm
est in p̄phio hui⁹ p̄tis. Et idō in q̄busdā ecclīis aliq̄
diacom stat post ep̄m q̄i orātes ut eū sequat. vsqz
ad mortē et cum eo trāseat ad vitā eternā. Maior tñ
pars in dextra pre morat. altāis et mior in sinistra. qz
vtrūqz p̄nt ecclīa. s. et tp̄alē b̄ndictōem et eternā ut
ibi sic tūseam? p̄ bona tp̄alia ut nō amittam? eterna
Ceterz dīcti mīstri retro stātes inclinati āte faci-
es suas vsqz in finē dīce oīms p̄seuerat. significātes
illos ap̄los qui in passione dñi magna tribulacōne
oppressi nō audebāt se erigē ut xpi discipulos se esse
cōfiterent. Stabāt tamē in facie fidei h̄ postea eri-
gunt. sic dīcet s̄b. xj. p̄tēla canonis sup ubo. Nobis
q̄. signēs etiā chorū scōz mītrū in coualle lacrimaz
āte nouissimā cōtriblācōez manētū. postea erigūt
qz illi qui postea mītrū coronati stāt erecti id ē ab
oī triblācōne liberati. Ad hoc stātes facie inclinati
signāt mīlites q̄ de cenaclo ad monumētū mīlītibz
declinatis currebāt in xpi amore ardētes. **S**ane
sac̄dos mīster inter moras puluinar molle. mīstali.
suppoit. ad nōd q̄ deuotū et molle cor et q̄ facile diuī-
na imp̄ssioz ēcipiat supponi debz iugo dñi et celestīū
p̄ceptoz. Juxta illd sapiētis. suscipiat ūba mea cor
tūū et ut in exo. spūs dñi req̄seat. De hoc etiam s̄b
euangelio dīcet. **De iureleson**

Translato in dextra altāis p̄tem ep̄o. seu
sac̄dote. tēntē qz tēpus plenitudis et an?
benīgtatis adueit. sicut p̄dictū fuit a p̄s.
Tu exurgēs mīserere bēis spon. qz venit. t. mī. eius.
Cōgrue chorus laudat et inuōt trinitatē triplicatō
kyriel. Ideo aut post introitū dīct. kyriel. qz ante
oīem oīem sac̄dotū. necesse ē mīscōdā dñi implo-
rare. Siquīdē kyriel. grece interpretat. dñe mīserere
Nā kyrie sonat dñe. leplon mīserē. Et inde x̄plep.
id ē x̄pe mīserē. vel kyri x̄pe el deus eps mīserē son-
nobis. tēntē kyriel. i. o x̄pe dñs mīserē nob vñ p̄pha
Mīserē nob te enī expectam? **D**īct aut nomēs
p̄mo ut ordō decim? ex homibz repat. nouē associ-
etur ordinibz āgeloz. Sc̄do ut ecclīa p̄ueiat ad socie-
tatē nouē ordinū āgeloz. Tercō oīa nouē genēa
p̄ccōz. Est enī p̄ccm origīnale veniale et mōrle. Itē
p̄ccm cogitacōis locutōis et p̄petracōis. Item p̄ccm
fragilitatis simplicitatis et malīgtatis. fragilitatis
per impotētiā. simplicitatis p̄ ignorātiā. malīgtatis p̄
inuidiā. Hoc est p̄ccm in p̄rem p̄ccm in filiū et p̄ccm
in spīritū sanctū. Ad hoc ideo dī ter ad p̄ez kyriel.
ad filiū x̄pel. et ter ad sp̄m sanctū kyriel. S; ad p̄ez
et spīritū sc̄m sub eodē tantū vocablō qz pat et spūs
sc̄s sūt eiusdē tātū nature Ad filiū v̄o s̄b alio quia
fili⁹. et si sit eiusdē nature cū illis ē tamē et alter⁹ ut
gemie gygas s̄b stāne. Prerēa idō dīct ter quatū
ad p̄rem et ter q̄ntū ad filiū ter q̄ntū ad. s. ut notē

pat in filio et filius in p̄re et spūs sc̄s in v̄ro qz De s;
dīcet in q̄nta parte s̄b. ti. de p̄ma h̄ in medio mutat
kyrie in x̄pe ut notetur duas esse naturas in x̄po.
Kursus kyriel. ter triplicatū significat p̄ces p̄m
v̄etis p̄stamēti. multiplicatas ad hoc ut grā sume
trinitatis. p̄ aduētū x̄pi eos associat non agmibz
āgeloz. **E**st aut magna istoz ūboz efficacīa. le-
gī ē enī q̄ dum b̄tus basilīus kyriel clamassz por te
tine h̄ue papien. ecclīe sūt ap̄te. Kursus cū b̄tus
gemimianus kyriel clamaret q̄nqz reges conuerſi
dīct in fugā vñ forte significat aliud q̄ dñe mīserē
q̄d tamē r̄os ignoram? **I**n q̄busdā ecclīis statū
post vltimū kyriel. s̄biūt p̄mas. q̄d verbū grecū
sonat latine nobis. Et sensus ē kyriel. p̄mas. i. potētiā
diuīa mīserē nobis et b̄tus. gr̄g. mīstītur kyrieley.
nomēs et a clero tātū publice in missa cātari q̄d p̄s
apud grecos simlā clero et p̄lo cātabat. filuēster
vero p̄ illd de grecis assumpsit. **De Glā i excellis**

Dīct kyrieleyson. mox sac̄dos vel p̄ntifex
ex institucōe thelesphorū p̄e mīchoat p̄mū
Gloria in excellis deo. quem āngeli audīti
sūt decātare. sic legī ē in euangelio luce. q̄ āngelo
p̄mus p̄hibet testimoniū tp̄ale x̄pi nātūti. Sane
sac̄dos p̄m? et solus illū inchoādō p̄nūciat. q̄ āgelū
magm cōciliū t̄ntat. Nā oīū saluatoris sol? āgelus
cui? p̄sonā ip̄e gerit p̄mo nūciat vñ luc. ij. Ecce
euāgelīzo vob gaudiū magmū q̄d est oīū p̄lo quia
hodie natus ē et c. Et illū inchoando stat āte mediū
altāis in hoc amemorās q̄ dū mediū s̄letū tenent
natus ē in medio. i. p̄ oīmbz mēssas. quē p̄phete
p̄dixerāt. r̄ntās etiā qz āgel? x̄pi nātūte p̄stolbz
ānūciās stēnt in medio eoz. et incipēs eleuat man?
p̄p̄ causas scriptas in seq̄nti. t. ad finē. Itē incipēs
verat se ad orientē. tūqz ad orientē dñm adorare
solem? Tercō inchoās stat āte mediū altāis. ad no-
tandū q̄ x̄pus mediator fuit inter nos et deū. Per
cui? mediācōem deo pacificati sum? Chorus v̄o
cōcīnēdo r̄ndēs. gerit p̄sonā mīlītudis. De q̄m euā-
gelio sequit. Subito facta ē cū āngelo multītudo
ce. mī. lau. de. et dī. glā in altissimis deo et m. t. p. h.
bo. w. **V**mnus aut iste nō tātū est āgeloz. sed
etiā hōīm aggratūtiū. ex eo q̄ mīler illa q̄ drāgmā
p̄diderit decimā. iā lucernā accēderat. ut drāgmā
p̄dītā inuēret. et pastor dīmissis non agitanouem
ouibz in deserto iā uenēat ut querēt cēreſimā ouē
amissā Ante nātūte enī x̄pi tres erāt inimiciāz
pietes. p̄mus int x̄pm et homies. sc̄ds int āgelū et
homiez. tercius int hōiem et homiem. Homo nāqz
per inobediētiā creatore offendēat. et p̄ suū casum
restauracōez āgeloz impediēat. atqz per v̄arios rī-
tus se ab homie sepaueat Iudeus nāqz cerīmōias
excolebat. gētilis p̄dolatriā exercebat. s; ueniens
pax n̄ra. fecit vtrāqz vñū. et huiusmōi pietes destru-
xit. Abstulit enī p̄ccm et recōciliāuit homiem deo. re-
parauit casū. et recōciliāuit homiez āgelō. destruxit
ritus. et recōciliāuit hōiem homi. Restaurauit ergo
scdm aplm eph. j. que in celis et q̄m in trīs sūt et ob h̄
illa celestis mīlīcie mīlītudo p̄sallebat. glā in excellis
de. i. in āgelis qui nun q̄ peccauerūt nec discōrdiā
cū deo habuerūt. deo. Et i tra pax a x̄po facta hōibz
vñ iudeis et gētilibz bone volūtatis q̄ vsqz ad x̄pi na-
tūtatē p̄pter peccata sua cū deo. tēu āgelis discōr-
diam habuerūt. h̄inc etiā est q̄ āgelus loquit et

cogantet pastoribz. qz pax e inter angelos et homines
reformata. nascit de homo. qz pax e inter deu et ho
mine estaurata. nascit in psepio bovis et asini. quia
pax inter homines et homines repata. p boue eni iuda
icus. p asinu gentilis plus figurat. scdm illud. Non
arabis in boue et asino iudeo scz et gentili. Et itez co
gnouit bos possessore suu et asinu psephe dni sui. Ideo
ergo canit ymnus iste. qz quem ueniant angeli in
celis. homines ueniant in terris. p hoc qz dr. glia in
excelsis et repntat mesticia antiquoz prm ex tedio
expectadi incarnacois dni. ps. xxviii. Expectate
deu. Et iteo etia catat alla. qz habebat spe litera
comis. Vnde ps. Spanerut et libcasti eos. **In** hoc
quoqz ymno notat spes ecclie q cum angelis sperat
se canere. Vn ia illoz canicu assumit. Seqe. Lauda
te. in enarrabilia opa tua pdicatio qz vba et seqntia
a beato hilario pictanen asseruit apposita fuisse. et
pcedetia solu antiquus dicebat in missa. Innocenc. in
tercius dixit illa a thelesphoro ipa addita fore. Alij
vero qz a symaco ipa. **Symac** ipa constituit tam
in dnica die qz in natalicijs martir. Glia in excelsis.
ad missam catari. qz scos p dnica resurrectione glia
angeloz societas esse recolit. Catat etiam in festis
aploz et cofessor in quoz honore qcuqz ecclia dedi
cata e. et gualiter in festis q nobis celeste solennitate
repntant. In diebz vero luctu et ieiunioz no dicie
pterqua in duobz sabbtis specialibz ministerijs ad
ornatis. Iux illd catate dno canicu nouu. put dictu
e in phemo hui? ptis. Dicet quoqz thelesphor? ipa
pcepit illa catari ad missam nocturnaz natalis dni
qua ipse instituit. Quidam dicunt no esse catandu in
missa nisi in ho tercia. qz tuc sps. f. sup aplos dndit
reos glia et exultacone repleuit. Innocenc. tercius
statuit ut quado in diebz pfestis celebrat in hon ore
beate virginis vel sps sancti vel sancte crucis nec
ymn? angelicus nec symbalu dicat nec etia te deum
laudam. In laudibz matutinis. In aduentu vero
vel in septuagesima no canit. put ibi in septia pre
et sub titulo de septe diebz post pascha dicet. Epus
in bethlemitan? ex abusu omi die et omi missa et pro
defunctis. glia in excelsis decatat. p eo qz ymnus ille
luca testate. pmo in bethleemitana regioe catat? e.

Angelico ymno finito **De salutacoe ad pplm**
saedos ad pplm se volues illu salutat dicit.
Dns vobiscu. qd supru est de libro ruth scdo
sic eni legit vobz salutasse mellores suos. et ipha
in paralyppomeno assa regem et qui cu eo erant. Et
salutas gedcone dixit dns tecu. vobz quida figura
saluatoris expsit qui ruth moabitam duxit vxorez
Et hec salutaco figficat salutacoe qua xpus fecit
aplis post refrectoez. De quo m. v. pre sb titulo de
pma dicet. In omibz ergo misse oracoibz saedos
pmittit dns vobcu. nisi in oracoibz q pcedut pphias
vel etiaz oracones sup pplm in qdragesima. et nisi in
oracoibz q immediate secutur post pma oracoem et
in illis q dicuntur in pasceue. h tuc missa no dicie h
saedos comuicet. Cu enim p dicta salutaco opte
tur dnm esse cu plo q e in eo p spm gre septiformis
Ideo ecclia ordinauit septies tm in missa populum
salutari vt ia dicet. Ideoqz in pmissis oracoibz tm
dr. pmittit tm alijs exortaco ad huiliaco p flecta?
genua. vel p. huiliare capita vira deo. qz oracio que
facieda e cu ieiunio ad malignu spm ciciedum tuc

temu valet si cu huilitate fiat. **R**ursus in diebus
ieiunioz repntat ecclia tep? babilonice captiuitatis
Merito ergo saedos tuc pplm vtpote absente non
salutat nec se ad illu conuertit. sed absolute incipies.
Orem? insinuat p illo fore orandu. et qz oraco fieri
debet cu effectu. mox sbicet. flectam? genua. vel. hu
miliare capita vira deo. repntat etia tep? dnice pas
sionis. qd pcpue post cena cu discipulis factam m
cepit. Quia ergo tepe illo dns discipulos no saluta
uit. h eos ad oradu pluries excitauit. Ideo saedos
tuc pplm no salutat. h ei orare insinuat. Sed et quia
tepe illo xpus in oraco genua flexit. iteo mox ad
genua flectedu inuitat. Dicit aut. flectam? genua
in psona vniuersitatis omiu fidelu. q omim iudic?
seipz inclutes. et iteo loquit in prima psona excitat
se et omes ad orandu huiliter et deuote. Sz mox sbi
cit. leuate in psona alterius scz xpi cui? typu gerit
in officio misse. et tuc loquit in scda psona. et in disti
mili cantu qh ipe xpus dicat. surgite qm vram hu
litate et deuocoe m vido. Et tuc vice omim sequitur
sine orat. Quid figficet collecte q dicie post flecta?
et post huiliare dicet in quarta pre sb quarta feria
in capite ieiunioz. Alijs vero diebz et tepibz exulta
comis et plenitudinis. q pcpue fuit post xpi refres
ctione repntat. et tuc saedos pplm salutat repntas
vt pmissum e. qz dns post resurrectione discipulos
salutauit. **S**aedos ergo oracoibz pmittit. dns v
biscu. vt populu reddat attetum. q mens eius ad
deu dirigat et ei p mteconem sedula coniungat. Et
est sensus. Dns vobiscu. i. in vobis maneat. et vos p
mo vite eterne remuneret. et pccomibz vris effem
tribuat. seu gram dei impetretis pseuerantes in illa
Chorus vero et pplus respondet. et cu spu tuo. q supru
est ex epla scda ad thimoth. vltimo. vbi dicie dns
ihesus xpus cu spu tuo. huiusmodi etenim mutue sa
luracois notat. q saedotis et ppli vni? debz esse affcus
Et est sensus. tu p nobis factur? es pces ad dnm
et quia dns de? pces illas tm approbat et exaudie.
q ex bono corde pcedunt. oram? et nos similr p te vt
ille sine quo nullu e bonu. sit cu spu tuo. vt qui tecu
est in ore sit et in corde. et in te maneat. et sedz hoc cel
sat hec acq grentu quare pplus rndet. et cu spu tuo.
cu saedos dicedo. dns vobiscu. optauerit dnm esse
cu illis no solu in spu. vtz etia in corpe. na et dnm
pplus p hacernsione optat vt pmissum est. Potest
etia dici q in hacernsione pplus se refert solu ad acti
onem immolacois. ad qua saedos pcedit in qua
p spm totaliter eleuat? et ab omi tremtate prius
abstractus esse debet. **P**ostqua vero chor? rndit
ipe se ad altae reuoluit. scz ad orientem vt dicet in
phemo qnte ptis. et qh pau de sua bonitate dntes
vniuersale ad se colligit eccliam. d. qh omim iudic?
orem? quasi dicat. Orate omes simul mecu. vt qd
postula? cicius impetrem? qm impossibile est mul
titudme no exaudiri. et sic oraco dicie. dicedo ergo
Orem? ipat alios ad orand qz tpe xps monuit
discipulos orare dicet. Orate ne mtreis in teptacoz
et postea orat. qz et postea xpus orauit. ipe eni fecit
et docuit. Quod aut dicie. oremus ab antiquis ha
bem? qui pmissio orem? sbiugebat comuter oioem
Dicit aut. oremus. stans ante mediu altaris ppter
pracois positas in principio pcedentis titule. Oraco aut
qua dicie figficat indulgetia? qua dns repromisit.

Et deinde trahit ad dextram pre altaris. ut dicitur sub
ti. sequenti. Oratio finita chor. rñdet. amē. qd est hebra
icu vbu. q. d. fiat nobis sic orasti. seu felicit acta sit
oratio tua. Et e supru. amē. ex apocal. iohis. Ambros
exponit. amē. i. vñ. e. qd hmo sonat. affect? sentiat
Anqz pñtē pro vñe ut ibi. amen amē dico vobis.
put sū ti. de oracōe dicit. Et nota q pmissa saluta
cio. s. dñs vobiscū ad miores et impfectos ad simpli
ces ptinet sacerdotes. Epus vel ei? supior q pfect?
ee debz. et expssam xpi silitudinē gerit ut se vicariū
xpi ondat oratur? pma vice vñe uerbo dñi dicēis
i ohis. xx. Pax vob. q fuit pma vox dñi ad discipulos
qn eis post refrectōem apparuit qñ dñi. In pñti tētur
vob pax pectoris et in futuro pax etñtatis. De vñra
qñ iohis. xliii. Pace relinquo vob. pace m. do vobis.
hoc etiā verbo vsus ē dispensator ioseph ad fratres
eius. postea vero ad mltar ceterorū sacerdotū. dicit
dñs vobiscū. ut se eē vñū ex ipis ondat. Et ē aduer
tedū. q tūc dñm pax vob dñ. qñ glia in excelsis can
tatur. et hoc ideo ut corrdēat ei qd ibi dñ. et in terra
pax homibz et c. Preterea hē saluacō a xpo tempe
gaudij et leticie scz refrectōis ad discipulos facta
illi cāico leticie corrdere debz. Sūt etiā qui dicūt q
potifex solēnt celebras in diebz qbz glia in excelsis
dñ. repñtat xpm post refrectōem seu refrectōis gau
diū. quo tñp sepe xpus dicta saluacōe ad discipulos
vsus ē. Ideo qz xpm imitādo pmissis diebz hoc dicit
In missis vero qs alijs diebz vñt ipibz dicit vel etiā
q ab inferioribz dicūt. x passio figurat. et placet
atqz afflictio sformat. Et ideo in illis pax vobis nō
dñ. ne gaudiū cū dolore misceat. Potest etiā dici q
p xpm facta ē pax inter dñū et hominem. et inter ange
los et homines qd manifestauit āgel? qñ in x natitate
cātavit. glia in excelsis deo. et in terra pax ho. ho. vo.
Pace vero inter dñū et homines manifestauit xps qñ
post refrectōem dicit aplis. pax vobis. hēc repñtat
in missa pñm p. quēlibet sacerdotē q potest cātāe. glā
in excelsis. āgelū rñtans. scdm p epm q sol? dicit pax
vobis. vñrūqz aut dicit epus solēnter celebras. qz
vñrūqz scz xpm et āgelū repñtat. Ipe enī specialior
ē xpi vicarius qñ simplex sacerdos. ideo qz cū omittit
officiū āgelī. s. tpibz qbz cāica leticie sñcetur scz
te dñi lauda. et glia in excelsis. omittit simil et hoc
officiū xpi nō dices. pax vobis. s. dñs vobiscū. sicut
simplex sacerdos. nō enī p epm q repñtat xpm et an
gelū vñā pax sine altēa nūciat. idē etiā ē in Ite missa
e. qd nō dicat nisi glia in excelsis dicat. **S**ane di
acon? nō dicit dñs vobiscū p horas eo q nō ita gerit
typū xpi. q p ho. hac saluacōe vsus ē sic sacerdos
q ea in psona xpi vñt. legans tñ euāgelij hoc dicit
qz tūc vñt officio pēdicatoris et pñūciat dñm et mām
ab ipso xpo immediate plātā et etiā cereū paschalē
bñdicēs. qā tūc xpi refrectōem repñtat. sūt tamen
qdam q dicūt. q in diuinis officijs q dicē tenentur
licite possz hoc dicē cū phibit? nō legat. quibz gñā
lis vsus ecclie tradidit ut se inferiores sacerdotibz a
gnoscant. Notādū aut ē. q septē vicibz pñus salu
tat in missa quaten? exclusis septē vicis capitalibz
suscepit gram septiformē. mñsteriū enī misse ad sep
te dona spūs sci refert. Primo in ipso misse exordio
ante collectā. Secdo ante euāgelij. Tercō post euā
gelij sine dicto hmbalo. scz an offerroziū. Quarto

an pfacōem. cū dicit sacerdos. Per omnia secula seculorū. et
sequeſter. dñs vobiscū. Qñto an pacis osculū. cū dic
pax dñi sit sp vobiscū. Sexto an pñā postcōmūōne
Septio finito finali postcōmūōne vel oracōne. In
pñā saluacōne spūs sapie intelligit. qz sapia mtra
uit in hūc mūdū ut saluaret nos. In scda spūs intel
lectus. ideo enī pēdicauit ut doceret nos. In tercia
spūs dñij hoc enī secreto dei dñio se passioni obtulit
ut redimēt nos. In quarta spūs fortitudinis. qz pē
dens in cruce diabolu expugnavit ut redimēt nos.
In qñta spūs sciētie. qz resgens discipulos salutauit
et eis sensū aperuit ut erudirēt nos. In sex spūs pie
tatis qz sola pietate hūanā naturā sup astra leuauit
ut exaltaēt nos. In septia spūs timoris qz āgelī tre
mebūt cū venerit ad iudiciū ut glificet nos. Ceterz
in qualibet saluacōne mutat officiū misse. et de vno
officio ad aliud trñsitur. qre merito saluacō pñmittit
cū enī ad operarios nouiter ingredim? eos salutāe
solem. et scd? hoc octo officia sūt in missa. Rursus
saluat etiā in octauo ut qdā volūt. s. p? offerroziū
an secretellaz. nā volūēs se ad pplm dicitur? orate
fratres et debz dicē sū silentio dñs vobiscū. vñrūqz
eis quos salutam? facie reglarē epñtemus. tamē
in qñqz dñtaxat ex pmissis saluacōibz sacerdos ad
pplm se dñerit. nā in illa saluacōe q fit an euāgelij
se nō dñerit. qz iam mētus ē ad verba dei ānūciā
da. nec etiā in illa q fit an pfacōem qz iam mētus ē
ad sacrificiū altaris tractādū. nec etiā in illa q fit an
pacis osculū. qz iam tenet corp? xpi in māmibz et cor
habz fursū ad dñū. et omīno mētus est ad reuēnter
illd tractādū. Nemo enī mētus manū ad aratru.
et respiciēs retro apt? ē rēgno dei. **C**eterz qñā ad
ad pplm cū dñs vobiscū. facta dñerho. significat quāqz
apparicōes qs xpus fecit discipulis suis in die resur
rectōis. pma fuit marie magdalene. Iohis. xx. et
marci. vñio. scda eide et alijs mulieribz redeuntibz de
sepulcro qñ dixit eis auerte math. vl. et cā petro. qñta
duobz discipulis eūtibz in emaus. Qñto in domo decē
discipulis absente thoma. io. xx. Sed qz altera illaz
manifesta nō fuit qñ vñ pmo apparuit marie mag
dalene vel scd? alios qñ apparuit petro qz nescit qñ
aut vbi ideo sacerdos an secretellā dicitur? Orate frēs
p dicit sū silentio. dñs vobiscū. s. paret dicit Orate et c.
qz patet dicit aplis. oīte ne mētus in tēptacōez. sū
ert etiā et alie apparicōes. de qbz ml ad pñs. **N**ō ē cē.
omittēdū qz sacerdos sp voluit se ad pplm a dextera.
et p eandē se ad altāe reuoluit. quasi ipo facto dices
dexta dñi fecit virtutē. dexta d. ex. m. dext. dñi se. v.
Secdo ad resigndū q in sepulcro dñico āgel? a dex
tris sedebat. Tercō ut sacerdos p hoc innuat se rectā
et attētam hē mēcōnem pro se et ppo ad celestem
pñam quē p dextera significat. Iux illud in canticis
Dexta eius āplexabit me. Quarto qz versus salu
tando pplm. et conuersus dicēdo. oīem? hortat tam se
qz pplm adorandū. et oracō debz fieri p eternis. que
p dextera significat. Sñ xpus sedēd? ad dextā patris.
merito a pte dexta fit vñrūqz. gerit qñpe sacerdos ty
pum xpi qñ pfect? ē in saluacōibz et oracōibz que
a dexta sūt. Sñ tñ postqz dicit. Orate p me frēs et c.
se reuoluit a sinistra. Iux illd ps. Circūi et immola
u in tab. ei? ho. vñ. et c. parās enī se ad imolandū
quēdā circuitū facit se igit? conuēit tūc ad sinistraz.
q impfectior et infirmior ē. ad notand? impfectionē

cuiuslibz sacerdotis pter xpus. hinc e q pmissa verba
dicendo obsecrat taqua impfect? et peccator et indiges
alioz auxilio impedi sibi ab alijs bnficiu oracoms.
Secdo q reuoluit tuc a sinistra vt p hoc significet tri-
sticia de passione xpi ad qua rptandā statim intē-
dit. Tristicia enī recte p sinistra significat. Iux illud
apli. A dextris et a sinistris p glaz et gubilitate. p mfa-
miā et bonā famā. ¶ Dnt etiā fieri ille volucōes et re-
uolucōes an mediū altaris. Iux illud. In medio ec-
clesie apuit os suū et. In quo illud comedat q re-
ceptoz nū iux salomōe corp? suū media caritate co-
fecerunt ppter filias iherlm. Et attēde qz quidā dco
dñs vobcu. ad altare reuoluti dicūt. orem? stantes
an mediū altaris. Per hoc insinuates se in loco ma-
ifesto. et ppo cōueniēti orae scz ante mediū altaris
qz ppls debz de mediū cordis oracōs ad deū effun-
dere. Alij vero ad dextrū cornu altaris vbi oracōem
pferre debz. dicūt. orem? vt sic inter insinuacōem
et oracōem nullū actū aliū mēponāt. et vt ibi pcedat
oradi insinuacō vbi mox sbequūpa oracō et oratis
populi esse debz mēcio. **De oracōe seu collecta.**

Solutacōe pmissa oracōes subiciūt. qz
enī omīs nra opacō a deo mēpata circula-
riter in ipm terminari debz. ideo misse offi-
ciū incipit ab oracōe. et terminatur in graz actione.
¶ Sū vidēdū est qz debz oracōes dicē. ¶ Qualiter
et p quibz sit orandū. ¶ Quid sit oracō. et qñ vbi.
¶ Et versus quā pte oracōes dicēde sint. ¶ De
mutacōe sacerdotis ab vna pte altaris ad alteram.
¶ Sū oracōes dicant et vnde origines habuerūt.
¶ Qualit verba eoz intelligat. ¶ Qualit oracōs
terminet. ¶ Quae vocē collecte. ¶ Que et qñ ora-
cōes dicēde sit. et de mēuoribz eaz. ¶ Quō pntifex
vel sacerdos illas dicēs stae debz. ¶ Circa pmiū nōn-
dum ē. q ea qbz ppls immediate ordinat ad deū
sacerdotes tñ dicūt qui sūt mediatores int deū et pplm
et quoz qdā dicūt publice spectācia ad totū pplm
In cui? psona ipe sol? ea deo pponit. sic sūt oracōes
et graz actōs. qdaz puate q ad officiū eius rātum
spectat vt cōsecracōes et hmoi oracōes qz ipe p ppo
facit. nō tñ in psona ppli orās tñ omibz pmitit. dñs
vobcu. vt mēs ppli deo iungat et qz ppls in hīs q ad
deū pmitit. sacerdotē dūce habz. Itē in fine cuiuslibz
oracōis. ppls dñent rñtes. amē. vt iam dicet. ppter
qd et omīs oracō alte terminatur. etiam si puate fiat.
¶ Sane oradum ē breuibz verb. nō in multiloquio
vt iā dicet. Sū et greci paz et frequēter orat. sed in
lacrimis tñ puritate cordis. nō in voce clamosa. sū in
mētis mēuorē. et lacrimaz pūctōe. Sic enī in aspectu
diuine maiestatis. et āgeloz oportet nos ēē. vt mēs
nra vocē cōcordet. Iux illd ps. Exaudiuit dñs vocē
flet? mei et. Et itē. sacrificiū deo spūs tribulat? et.
Debz etiā oracō ēē deuota. nā omīm creatori cū deuot-
cōe supplicādum. Dū aut sacerdos dicat alte oracōez
aliq nō dnt verb orare. sū illā oracōem attēde. et ad
eam rñde. amē. ¶ Pro qbz sit orandū. dicet m. vj.
pte sub ti. de pascue. ¶ Quid sit oracō. et qñ hora. et
vbi hōie canonice dicēde sit. et versus quā parte
oradum ē. dicet m. pñmo qñte pñs. ¶ Quid sig-
ficet oracō q dñ an eplam. dicet sū ti. de sesshōe epi
Sane sacerdos dū orat. ad dextrā dñst altaris. Iux
illd exod. xxx. Depcabit aaron sup cornu altaris. et
placabit sup eū in gñacōibz suis. In hoc illd figñs

qd fuerat pphetatū. De? ab austro veniet. xpus enī
iudeos docuit ad quos a pte missus fuit. qz dextra iu-
deos. gēiles sinistra figurat. et qñ leticia p dextram
tristicia vero p sinistra designat. Idēco ad dextram
pnt altaris. pmiū accedit. vt gaudiū dñice nñtatis
ōndat. Deinde dicitur? euāgelīū ad sinistra dñertit
vt tristicia passiōis insinuet. sū itē. redit ad dextrā
vt gaudiū refrectōis ānūciat. de hoc aliter dicitur
sū ti. de mutacōe sacerdotis. Roman? vero pntifex
oratur? ad sedē post altare vel alius epus ad latus
altaris ascēdit. Et stas collectā pñūciat. quā libro
legit apto. Et tēmtē sedet. qz sic euāgelista testatur
venit ihesus in nazaret vbi nutrit? fuerat. et intrauit
scdm cōsuetudinē diei sabbati. in synagogā. et surre-
xit legē et tradit? ē ei liber ysaiē pphē quē ut inuēit
locū vbi scriptū ēat. spūs dñi sup me ppter q vñxit
me. et cum plicuisset librum reddidit mistro et sedit
¶ Rursus pntifex ad lat? altaris vsq post dictum
offerentiū morat. vt dictū ē sub ti. qñter epus vel
sacerdos. ¶ Sequit? vidē vñ oracō dicat et vñ ora-
cōes origines habuerūt. Et quidē dñ oracō ab oran-
do eo qz p eam a ppo bona corpis et anime orando
petūt. licet enī dñs sciat quibz egeat? orare tamē
debet? put dicet? sū oracōe dñica. Orat etiā sacer-
dos p bonis vt assint et p malis vt absint. ¶ Design-
tur aut oracōes in apoc. p fumū aromatu q ascēdet
in cōspectu dñi. de manu āgeli. xpus enī ver? homo
ppter nōs passiōem dedit? cui? illa vox est holocau-
sta etia p delicto nō postulasti. tūc dixi ecce venio.
sū p vobis orabat qz scōz aplm. Exaudit? ē in oibz
p sua reuēcia. Qualiter verba oracōnū intelligē-
da sint vidē am? et quidē qd in qbusdā codicibz cō-
timetur pñt hūc vel illi scō talis oblatō. ad glām
et honore. sic intelligi debz. q ad hoc profit vt ille ma-
gis ac magis a fidelibz glificet? aut etia honoretur
in terris. Cū enī ipi sint pfecti bñ omīa eis in celis
ad vñ succēdūt. Sū nō egent nris oracōibz pmo
iniuriā facit mri qui orat p matrice licet pleriqz ē
putet nō indignū. scōz glām posse vsq in diem in-
diei augmetari. et ideo eccliam inter mñ tñc pposse
augmetacōem glificacōis eoz optare. Qd autem
post finē oracōis sūngit? p dñm nrm ihesum xpm
Illud significat qz ipe in euāgelio dicit. Quicqd petie-
ritis pñm in nōie meo fiet vobis. Orat enī sacerdos
ad deū pñm vt p filiū suū qui dñs nrm est. equaliter
sic pater oracō pñciat. hinc enī ē q omīs oracō
gñaliter ad patre dñigit et terminat in nōie filij
Nō enī p aliā viam ad nos eterna dñi bñficia pñt
decurrē. qz per eū q ē mediator dñi et hoīm. homo xps
ihesus sic p mediāte cristallū mittit? ignis in escām
suppositā a sole longinquo. Et sūptū est hoc de eplā
ad romanos. vbi dñ glēm in deo. p dñm nrm ihesū
Nemo enī vadit ad pñm nisi p me. Et ipe alibi di-
cit. Si qd petieritis pñm in nōie meo dabit vob
Et nota qz ihesus ē pñm nōie. put dictū ē in pñe
mio sedē pñs. Qd vero sequit? qui tecū viuūt et ē-
gnat in v. s. f. et. ita potest intelligi. In vñtate. s. f.
hoc ē vna cū spū scō. Nā pñ. et h. et. s. f. sūt vñ. vel in
vñtate spūs scī hoc ē in spū scō. qui ē vñtas patris
et filij. et amor et cōnexio vñusqz. Possunt etia sic
expm pmissa verba. per dñm nrm et. vt sit sensus
O pater exaudi per filiū tuū quā hoc vult et potest.
vultqz viuūt. potest. qz regnat. viuūt inqz et regnat

tecū in unitate spūs. s. nō quātē uiuit et regnat ut ty-
rān? spū iniquitatis. s. uiuit et regnat de? spū benignita-
tis. Qd̄ uero sequit̄ p̄ om̄ia sc̄la sc̄lor. uel cōsecut̄ie
uel ātonomatice intelligi potest. cōsecut̄ie sicut gñā-
cōes gñācōnū. q̄i dicēt. p̄ om̄ia sc̄la sc̄lor sibi inuicē
succedētia. dicūt enī sc̄la. q̄z secūt. Nā alijs discēdē-
tibz alia secūt. antonomatice sic cātica cāticor. Et
ē sensus sic an̄ om̄ia sc̄la fili? cū p̄re in unitate spūs
s. in ueritate uixit et fuit. ita et in p̄nti sc̄lo et in futuro.
ubi iusti cū sanctis āgelis p̄maebūt. et iusticiā dia-
bolis cruciābūt. credat̄ equalit̄ uiuē cū patre et
spū sc̄o in nullo fine cōcludi. **Sequit̄. ame. qd̄ uer-**
bum optātis uel affirmātis. ondit affectū uel cōsen-
sum. ut p̄missum ē. p̄lius enī afficiēs uocē sac̄dotis.
q̄ dicit. p̄ om̄ia sc̄la sc̄lor. assentit q̄ sc̄lm p̄ eū creatū
ē. Sū in fine psalmoz. ubi nos dicit̄ fiat fiat. hebre-
us dicit̄ amē amē. Et x̄ps in euāglio sepe dicit̄ amē
amē. i. uer. dicit̄ uob. Respicit ergo uel ad formam
oracōis. ut qd̄ orat̄ optet. uel ad modū cōclusōis
ut qd̄ cōcludit̄ affirmet. uer. cum sac̄dos oracōes
dic̄. Da nob̄ qūs om̄ipotēs dñe salutē mētis et corpis
p̄lius rñd̄. amē. i. fiat. Et cū sac̄dos cōcludit̄. q̄ tēc.
vi. et reg. in v. s. d. p. o. s. f. p̄ls affirmatō rñd̄. amē.
id ē uer. ē. uel amē m̄pretat̄ ueritas. ut in apocal̄
hoc dicit̄. Amē testis fidelis de hoc dñm est in p̄cedēti
tractatu. **Circa t̄mācōem collectaz notandū est**
q̄ in eis qñqz dirigūt̄ s̄mo ad patrē. qñqz ad filiū.
qñqz ad spm̄ scm̄. et qñqz ad totā trinitatē. Si sermo
ad solū patrē dirigūt̄. non habita m̄cōne de filio.
neqz de spū sc̄o. tūc d̄ in fine. per dñm nrm̄ ih̄sū x̄p̄z
fi. t. q. t. v. et reg. in v. s. d. p. o. s. f. h̄ue. p̄ eūdem et eū-
sdē ut in illa oracōe. p̄rector in te spantiū r̄c. Si uer-
ro fiat ibi m̄cō et de spū sc̄o refert an̄ an̄ finalem p̄re
oracōis. an in fine ip̄ius. fiat m̄cō de filio an̄ finem
tūc d̄ in fine. p̄ eūdem dñm nrm̄ r̄c. ut in illa oracōe
De? q̄ de b̄te marie uirginis r̄c. Si in fine tūc s̄bicit̄
immediate. q̄ tecū. h̄ue p̄ eūdem. et eūsdē. ut in illa
collecta sc̄i stepham. Om̄ipotēs sempit̄ne deus qui
p̄micias martir̄ r̄c. Et in illa. Deus qui salutis et̄ne
uel dñm x̄pm̄ ih̄sū. sine p̄re in illa collectā. De? qui
nos redēp̄cōis q̄ d̄ in uigilia natalis. et in illa. Illūa
qūs ut d̄ in eph̄ia. uel ih̄sū x̄pus dñs nrm̄. ut in illa
De? q̄ ad eternā. q̄ d̄ feria tertia post pascha. Et in
secreta illa. Ipe tibi. q̄ d̄ in cena dñi. Si uero in ora-
cōe q̄ ad patrē dirigūt̄. fit m̄cō de spū sc̄o d̄ in fine
p̄ dñm nrm̄. s. tūc d̄ in unitate spūs. s. d̄. ut in illa
De? q̄ corda fidelū. et in illa. Assit nob̄ q̄s uir? spūs
sc̄i r̄c. Qd̄ si fiat ibi m̄cō. p̄mo de spū sc̄o. et postea de
filio. tūc s̄bicit̄ in fine immediate. q̄ tecū. ut in illa.
Mētes n̄ras q̄s dñe padit? et in illa. uer. igne r̄c.
Rursus qñ ad p̄rem dirigim? s̄monē orando ut
iōe det nob̄is spm̄ uiuificādū uel h̄mōi. tūc d̄. p̄ dñm
h̄ue. p̄ eūde. uel eūsdē. ut in illa q̄ dicit̄ in b̄ndictōe
cineis. De? q̄ h̄uiliacōe r̄c. et in illa q̄ d̄ in b̄ndictōe
fontis. Om̄ipotēs sempit̄ne de? respice r̄c. Si autē
s̄mo ad filiū dirigūt̄. ut in illa oracōe. Excita dñe po-
tētiam tuā et uem. Et siml̄ in alijs collectis de adue-
tu dñi. Et in illa. Deus q̄ uirginalē aulā r̄c. tūc dicit̄
in fine. q̄ uiuis et reg. e. d. p. in v. s. f. d. r̄c. Et si fiat ibi
m̄cō de p̄re tūc d̄. q̄ cū deo p̄re r̄c. ut in illa oracōe
canonis. Dñe ih̄sū x̄pi fili d̄ r̄c. Si uero s̄mo dirigūt̄
ad spm̄ scm̄ dicit̄ qd̄az q̄ tūc d̄ in fine. q̄ cū patre et
filio vi. et reg. d. r̄c. uerū tamen om̄is oracō dirigūt̄

ad p̄rem uel ad filiū. et nulla ad spm̄ scm̄. qz spūs. s.
est donū. et a dono nō petet̄ donū. s. potius a largito-
re doni. Petet̄ ergo a patre et filio. et ad eos sermo
dirigūt̄ tāqz a donatore et nō a spū sc̄o. q̄ ē donum et
parit̄ ab utroqz p̄cedit. Si aut̄ ad totā trinitatē
s̄mo dirigūt̄ tūc d̄ in fine. p̄ dñm. h̄ue. p̄ eūde. ut in
illa oracōe canonis. Suscipe sc̄a trinitas. Et in illa q̄
d̄ in fine misse. Placeat tibi sc̄a trinitas. In quibz
d̄. p̄ x̄pm̄ dñm qd̄ succedit in oracōibz in locū. p̄ do-
minū enī causa breuitatis. Itēqz ē si in oracōe q̄ ad
deū p̄rem dirigūt̄ de eo m̄cō fiat ut illa. Om̄ipotēs
sempit̄ne de? q̄ dedisti famlis tuis. Tunc dicit̄ qd̄az
qui uiuis et regnas vn? deus p̄ om̄ia sc̄la sc̄lorum
Alh̄ uero intelligēt̄ q̄ oracō ip̄a ad deū si dirigūt̄
dicit̄ tūc. qui uiuis et regnas in v. s. f. d. p. o. s. f. Et
in illa oracōe. fidelū de? om̄iū cōditor. Tota namqz
trinitas cōditor et redēptor ē. licet x̄pus p̄prie sit re-
dēptor. Potest etiā dici. q̄ oracō q̄ ad trinitatē diri-
gūt̄ cōcludit̄ sine aliqua p̄sonaz distinctōe sic.
q̄ uiuis et reg. d. p. o. s. f. uel d̄uertat orās sermonē
ad se uel ad p̄lm̄. d. qd̄ ip̄e p̄stare dignet̄. Et sic e-
tiam cōcludit̄ in oracōibz b̄ndictōnalibz. **Sane**
in oracōe in qua s̄mo dirigūt̄ ad caput eccl̄ie uidet̄
debere dici. q̄ uiuis et regnas. cū x̄pus sit caput ec-
cl̄ie. s. nō ē ita. Tota namqz trinitas ē caput eccl̄ie
ideoqz dici debz. p̄ dñm nrm̄. In exoracōis uero ad
expellendū demōnē aliter d̄. qm̄ in aque b̄ndictōe
dicit̄. p̄ eū qui uentur? ē in. v. et mor. et sc̄lm p̄ ig.
Siml̄ et in cath̄cismis dicit̄. q̄ uentur? ē r̄c. q̄ cito
enī diabol? audit x̄pm̄ esse uenturū iudicāe sc̄lm per
ignē. fugit timēs iudiciū ignis. qz sc̄t se p̄ diem
iudiciū eterno igne p̄medū. Eadem qz rācōe dicit̄
magister gilbertus. q̄ oracōes in exoracōis mortuorū
dñt siml̄ modo siml̄. cōmūis tñ uisus eccl̄ie tenet ut
dicat̄. p̄ dñm nrm̄ r̄c. In illa tamē oracōe. fidelū
deus om̄iū cōditor. debz dici. q̄ uiuis et reg. r̄c. ut p̄
missum ē. Et aduerte q̄ oracōes in laudibz in missa
et in uesp̄is s̄b eōde et solēmoni tono dicūt̄. p̄ eo q̄
ille h̄p̄ solēmus et festiuus in eccl̄ia dicūt̄. In alijs
uero horis et officijs ali? ton? minus solēnis suat̄
tū qz min? solēmit̄ dicūt̄. tū qz ille ad aliū referri
possunt signatū. om̄ibz autē oracōibz p̄terqz exoracō-
nis p̄mittit̄ orēm? **Itē tñ sp̄ dñs uobiscū ut dictū**
est in p̄cedenti. **Sequit̄ uidere quāe oracōes**
q̄ circa p̄ncipiū misse dicūt̄ collecte uocāt̄. Et qd̄
ideo qz sac̄dos q̄ fungit̄ legacōe ad deū p̄ populo
in eis p̄tēcōes om̄iū in vnū colligit et cōcludit ut eis
ad dñm referat. p̄prie tñ dicūt̄ur collecte q̄ sup̄ col-
lectū populū dicūt̄ puta in p̄cessiōibz. uel dū colli-
git̄ populū ad stacōem faciendā. ut de vna eccl̄ia p̄-
cedat ad alterā. In urbe namqz q̄libet eccl̄ia stacōalis
habz aliquā eccl̄iaz sibi uicinā. in qua colligit̄ popu-
lus die stacōis. et ibi d̄ collecta sup̄ collectū p̄lm̄.
et inde om̄s simul ad eccl̄iaz in qua sit stacō accedūt
Sū in cōcilio agathē d̄. q̄ plebs collecta. oracōe
ad uesp̄am dimittat̄ ab ep̄o cū b̄ndictōe. et ē sup̄tū
hoc nomē de leuitico. ubi cenop̄legia q̄ ē ultimum
festorū legalū collecta uocāt̄. p̄ eo qz in fructuū
collectōne fiebat. et figurabat futurā op̄erū n̄rorū col-
lectōem cū dicit̄. Ecce homo et om̄ia op̄a ei? cū eo.
Oracōnū uarij fuerūt doctores. q̄rū numer? et
uarietas m̄tātū exercebat. q̄ octauū africanum
cōciliū cōstituit ut nulle p̄ces uel oracōes. uel misse

vel pfaciones. vel comedaciones. vel man? impositiones.
dicat nisi in concilio fuerint approbate. Et gelasius
papa tam a se q̄ ab alijs copositas preces dicitur.
ordinasse. beatus gregorius? seculis hys q̄ nimia vel
incongrua videbat rationabilia coadonavit congrua
multa nichilomin? p se necessaria supaddes. **C**eteru
q̄daz modū et ordinē excedētes in tm oraciones multi-
plicat. ut auditoribz redū generat et fastidiū quasi
de? et homo verborū multitudīne flecti possit ut pre-
missus ē. Cū econtra phō dicat. Cū multiplicaueritis
oraciones vras nō exaudia. Et dñs in euāgelio dicat
Cū oratis nolite multū loqui. sic ethnici faciūt putāt
enim in multiloquio exaudiri. Sū cū ei dixissent apli
Dñe doce nos orare. p̄dicosam eos oracionem docuit.
Pater nr̄ tē. Huiusmodi ergo oracionis formā sequē-
tes sacerdotes in missa. septenariū oracionis numerū nō
excedas. Nā xpus septē peticomibz. omia corpi et
anime necia p̄phedit in illa. put s̄ eo dicit q̄ vō
numēo de? gaudet impari. q̄daz obseruat ut impaēs
dicat in missa oraciones. vii? vel vnā tm sic vna eplā
vel unū euāgelium dicūt. Et iste numer? ē ordinari?
vel tres vel quīqz vel septē. Vnā ad designandū fidei
vinitatē. vel vinitatis sacramētū. Tres ad significandū
mysteriū trinitatis. et xpus ter in passione orauit
dices. Pater si fieri potest transeat a me calix iste.
Quīqz ad designandū quīqz plagas xpi. seu in quīqz p-
tiaz xpi passionē. Septē ad designandū spm gr̄e sep-
tiformis. seu septē dona spūs sci. de? enim diuisiones
et discordiam detestatur. Vñ cū ceterorū diez opibz
bñdiceret opibz. tm scdē diei dixisse nō legit. Et q̄
ibi binarius numer? pmo ab vinitate recedat. et ab
eo ceteri diuisibiles numeri originē sortiuntur. et im-
par numer? mūdus ē. Et nota q̄ in sumis festis tā-
tūmodo de vna collecta nisi forte eadem die aliud fe-
stū occurrat. Sciedum quōqz ē. q̄ totidem collecte et
eodē ordine diei dñt in seclera. et postcomunionē q̄ p-
cessit an eplāz in exordio misse nec plures nec pau-
ciōres finis nāqz suo p̄ncipio et q̄libz postcomūio col-
lecte et seclerelle p̄cedētibz dūemre. **C**auēdum ē
etiā si collecta p̄ defunctis intermiscetur in missa q̄
de p̄vuis nō finalis. s̄ penultima. vel ante penultima
dicat. q̄ finis debz ad suū p̄ncipiū retorq̄ri. semp enī
facienda ē mēoria p̄ defunctis. put dicit s̄ decima
p̄ricula seclere sup verbo. Memēto etiā dñe tē. q̄
etiā illi viuorū et etiā sanctorū in quorū honore celebrat
q̄ vita glie viuūt. auxilio egent. Sed in missa p̄ de-
functis intermisceri nō debz collecta p̄ vuis etiam
ut q̄daz dicūt illa cōmūis. De? q̄ viuorū dñaris tē.
ab aug? cōposita. ad nōndū q̄ defuncti uiuāt nequnt
viuētes eterna vita licet ipi uiuāt valeāt ab vtrisqz
In missa tm p̄ defunctis potest. ut q̄dam dicūt. esse
penultima collecta de sanctis. et eouersō. Innoē papa
p̄m? p̄posuit q̄tuor collectas p̄ mēse septēbri. Inno-
cē. vero p̄p̄a tertiū p̄posuit illā. A cūctis nos q̄s
dñe mē. et cor. defen tē. In ecclā lateranū nūquā dicūt
oracō. s̄ in missa tm omnibz horis loco oracionis alta
voce p̄nūciat oracō dñica. q̄ in no. t. p̄a oracō fuit.
Nā et in p̄mitina ecclā sic fiebat. **S**ane p̄ntifex seu
sacerdos dū orat seu oracionem dicē incipit man? ele-
uat et extēdit. Iux illd. man? demissas erigite et ge-
nua debilia roborate. et romano p̄ntifici ac etiā alijs
episcopis. in multis ecclijs mistri astantes man? ele-
uatas sustentat. q̄ manuū eleuacō a lege sup̄st exor-

diū. Legit enim in exo. xvi. c. q̄ cū isrl? pugnat adū-
sus amalech in deserto moyses ascendit sup verticez
collis. Cūqz leuaret ma? vicebat isrl? si vō paulu-
lum emississet amalech pplm superabat. Aaron autē
et hur sustentabāt man? eius ex vtriqz pte. Legitur
etiā terco regū. c. viii. q̄ salomon stetit ante altare
dñi in aspectu ecclie isrl? et expādit man? suas in ce-
lum orans p̄ p̄lo et gen. xiiii. Leuo manū meam ad
dñm deū in excelsū. Eleuacō aut ip̄a rep̄ntat. q̄ xps
eleuatis manibz ferebat in celū. vel eleuat manus
ad instar saluatoris in cruce p̄dentis. Vñ illud.
Eleuacō manuū meaz sacrificiū vesp̄tinū. Extensio
vero manuū itēo fit. Nā xpus cū expādisset manus
in cruce p̄ p̄secutoribz orauit. d. Pater mi dimitte
illis q̄ nesciūt quid faciūt. Moraliter mstruens q̄
xpus sp̄ parat? ē recipe penitētes iux illd q̄ ip̄e p̄o-
misit. Omis q̄ venit ad me nō eiciam foras. Quid
tm p̄fidi heretici tentent huiusmodi manuū exten-
sionem p̄pter illd. plaie. Cum extēderitis manus ve-
stras auertam oculos meos a vobis **De epistola.**

Oratione finita de epistola q̄ significat doctri-
nam aplorū. elegat aut illā p̄cedit oracio
q̄ legit. luce. x. c. Rogate dñm messis ut
mittat oparios suos in messem suā. Sane eplā ergo
licet supmissio vel superogacō dñ. ab ep̄i qd ē supra.
et stolon missio. Missa enī est ab aplis supra legem
moysi. sup psalmos et p̄phetas. sup euāgelium sicut et
p̄phie sup legem vñ t̄re de vna p̄sōamisse ad aliā
appellat eplā. supramisse q̄ misse sup. seu p̄ter id
qd ēfert nūcius vna voce sic et aplis sup id q̄ dixe-
rat ephesēis corinthiis et alijs eplās mittebat. Legi-
debz eplā scd̄z magistrū petrū atiothodoreū in dextra
pte ecclie. q̄ xpus p̄mo venit ad iudeos q̄ diceb. iē
in dextra esse. Melius tamē sit in medio ecclie p̄ eo
q̄ iohānes fuit medius inter aplos et p̄phetas ut iā
dicit. Dicit quoqz eplā in loco inferiori. euāgelium
in superiori et supposito p̄ano de quo s̄ euāgelio dicit
Premittit aut eplā euāgelio. Eplā namqz designat
officiū qd iohānes an xpm exercuit. q̄ p̄uit an faci-
em dñi paratē vias eius. sic ip̄e testat. Ego vox cla-
mantis in deserto pare uiam dñi. Iohānes ergo q̄h
s̄bdiacon? et s̄bminister illius qui de se dicit. Nō vi-
mistrari. s̄ ministrare. Vñ sic p̄dicacō iohānis p̄cessit
p̄dicacōem xpi. ita eplā euāgelium p̄cedit. Gerit q̄
eplā figurā legis et p̄phie q̄ xpi aduētū p̄cesserunt
sic ip̄a euāgelium p̄cedit. Precessit quidē lex euāgelium
sic umbra lucē. sic timor caritatē. et inuēit p̄fectōem
Sane s̄bdiaconū eplā lectur. vñ? tm comitat
acolit? q̄ p̄dicacōem iohānis secuti sūt. qm lex ne-
minē ad p̄fectōnem ducit. Sed diaconū euāgelium
lectur tam s̄bdiaconū q̄ acolit? et ceteri comitant.
q̄ p̄dicacōem euāgelij q̄ p̄fectū facit plurimi susce-
perūt. Dicit etiā potest q̄ p̄ s̄bdiaconū et diaconū ad le-
gēdū. p̄cessum duplex xpi manifestacō p̄ duplicēz
eius aduētū significat. quorū p̄m? unū tm. hūit p̄-
cursorem. scz iohānem. q̄ p̄ s̄bdiaconū p̄cedētez fig-
ficat. Scdus dños habebit utelicet enoch et helyaz
qui p̄ duos vel plures p̄cedētes diaconū figurant.
Facies aut eplāz legentis respicere debz altare qd
xpm significat q̄ iohānis p̄dicacio. se et alios dirige-
bat in xpm. de cui? uultu iudiciū et equitas p̄deūt.
Is vero qui p̄cedit s̄bdiaconū euntē legere nō uitt
faciem ad legentē. q̄ iohānes nō ad se audientes

h̄ potius ad xpm se dirigebat. h̄ qui diaconū eūtem
legē p̄cedebat nūc respiciat ad euāgelium ad facies
recitatis. Primo ut ex mutua utriusq; inspectōne
amor caritatis xpi notetur. q̄ in euāgelio p̄dicatur.
Secūdo ut se esse cretētes euāgelice doctrine ostendat
hic legiē in ps. Vos estis mei dicit dñs. Quia vero
iohānes fuit limes p̄cedētū et s̄bsequētū medius
inter ap̄los et p̄phas. Nā lex et p̄pha usq; ad iohēz
et ex eo rēgnū dei euāgelizat. idō eplā nec sp̄ legiē de
p̄phas nec sp̄ de ap̄lis. s̄ in mēdū sumit de v. te. mēdū
de nouo. Iohēs enī cui? vocē rep̄ntat eplā cū atq; xpm
p̄dixit venturū. d. Qui post me venit. ante me
fact? ē. Et cū modernis xpm oñdit p̄ntē. d. Ecce a
gnus dei ecce q̄ tollit peccata mūdi. Interdum ergo
sumit de ap̄lis q̄ licet eorū doctrina nō p̄cesserit euā
gelium. tñ ad vitā actiua referē. hic lex et p̄phēcia et
interdū de veteri te. nō tñ q̄ velū tēpli scissum est.
nec ponēdū est an oculos velū. Eplā tamē nō legiē.
de quāz libris moph. q̄ in illis t̄palia p̄mittēbant.
In cui? signū lectōes de illis sup̄ te t̄mmātur in gūe
accētum ut iā diceat. Cōsiderādū autē ē. q̄ qñ lectō
vel eplā de libris moph. vel salomonis sumit. nomē
eorū recitat. ut diceat in p̄phēcio sexte p̄tis. Ite in
eplis q̄ sumūtur de p̄phetis. vel de actibz ap̄lorū. h̄ue
de apocal. ponit in p̄ncipio h̄c oratio. In diebz illis.
et in fine dī. ait dñs omnipotēs. eo q̄ in libris illis h̄c
sepe scriptū inuenit. eadē etiā rācōe dicit in eplis
iacobi et petri. Rmī. et in eplis pauli. fr̄es. et in xpo ihe
su dño nro. In eplā tñ ad hebreos dicit q̄dam non
debere appom. fr̄es. eo q̄ ap̄lus suspect? eāt hebreis
h̄ melius ē ut apponā. q̄m q̄daz boni erāt inter eos
ut ipe eos in quodā loco eiusdē eplē vocat fratres.
p̄pter p̄missam etiā causam dī in euāgelio. In illo
t̄pē. p̄prie tamē loquēdo nulla eplā est de veteri. t.
h̄ ille lectōes vocat. Porro licet in eplis q̄ de apoc
legātur. dicat lectō libri apoc. beati iohis ap̄li. In
q̄busdam tñ eccl̄is et eplis tacet illud verbū. beati.
certū ē enim q̄ beati? p̄cipue fuit inter omēs ap̄los
a xpo dilectus. Dilectō autē dei bonos nos efficit q̄
beati? quē elegisti et assumpsisti. H̄ac ergo cōsideracōe
eū h̄c ceteros sanctos sup̄uacui ē b̄titudinis titulo
scm ostēdē. et solē quodā mō facili? adiunā cū ipe
velut titul? p̄ se patēs effectū b̄titudinis. s̄ dilectōz
dei. cui tenē p̄re ceteris sit sortitus. Ceterz nullus
debz eplā solēnter in eccl̄ia legē. nisi sit s̄b diacon?
qui si forte defuit dicat a diacono. de quo dictum est
in scda p̄te s̄b ti. de s̄b diacono. et de dyacono vel etiā
a sac̄dote. Melius enim est. ut sac̄dos etiā missam
cātans illā legat quā si ab acolito vel alio inferioris
ordinis legat. Circa h̄c autē notādū est. q̄ p̄pli
instructō sit p̄ verbū dei. q̄d q̄d a deo p̄ ei? m̄stros
ad p̄pli puenit. et ideo ea q̄ ad plebis instructōem
p̄tinet. nō a sac̄dote s̄ a m̄st̄ris dicūt. M̄st̄riū
tñ verbū dei triplex ē. Prīmū auctoritatis q̄d ap̄tit
xpo q̄ m̄st̄er dī. ad romanos. xx. Erat enī s̄b p̄tate
docēs. Scdm manifeste veritatis q̄d cōpetit p̄dica
toribz. n. t. de quo dī in scda corinth. in. qui et idoneos
nos fecit m̄stros. Tercū figuracōis q̄d ap̄tit p̄di
catoribz veteris testa. itozq; doctrinam xpi p̄ponit
diacon? Doctrina vero p̄dicatorū veteris te. p̄po
nit p̄ s̄b diaconos. nec obstat q̄ aliqn p̄ eos legitur
loco eplē aliqd de ipo vete. te. q̄ p̄dicatores nomi
testamēti etiā vet? p̄dicat. Ceterū doctrina p̄di

catorū veteris testa. nō sp̄ legiē. h̄ illis diebz q̄ p̄ci
pue figuracō noui et v. t. designat. ut in ieiunijs
q̄tuor t̄p̄m et qñ aliqua celebrat que in veteri lege
figurata sūt. hic passio natiuitas. baptis̄m? et aliqd hu
iusmodi et qñ vtrazq; doctrina ordinat ad xpm et eorū
q̄ seq̄bant. ideo doctrina xpi postponit quāsi finis.
Cū autē dī eplā. genua non flectim? cū ad nouū
p̄tineat testamētū. p̄mo sedē? q̄ doctrina in silēcō
et q̄te audienda ē. S̄sus etiā sedēdi a veteri testa.
assuit. hic in esdra legiē. Milites tñ stāt cōsueuerūt
qñ eplē pauli legunt in honore eius qui miles fuit.
Vnde in signū milicie sue depingit cū ense in manū
vel ideo q̄ ipe suā p̄dicacōem euāgelium nominauit.
Et ē sciēdū q̄ nūq; in q̄dragesima legiē epistola
pauli. nisi tñ in cena dñi. q̄ ad nouū p̄tinet testam.
Sane lectōes aplicas vel euāgelicas q̄s an sac̄ri
ficiū dici debē statuit nō om̄ino certū ē. Credit tñ
q̄ p̄mī successores ap̄lorū eo q̄ in illis eadēz sac̄ficiā
celebrari iubetur. Querit aut quāe p̄phēcias vocē
inferius deflexa. euāgelium vero et eplāz vocē exaltā
do finim? H̄ ideo p̄ p̄phēciā q̄ de veteri testa. syna
goga q̄ inclinata ē et cecidit intelligit. ideo q̄ incli
nādo vocē t̄quasi cādēdo p̄phēcia finit. H̄inc etiā ē
q̄ synagoga depingit quāsi fracta hasta vixilli.
Per euāgelium vero et eplā eccl̄ia militās rep̄ntat
q̄ exaltata ē. ideo illa cū exaltacōe vocis finunt.
Preterea in veteri. t. t̄palia et caduca p̄mittēbant in
cui? figura lectōes in graue accētum t̄mmātur. In
nouo vero. t. sp̄ualia et eterna. In cuius rei signum
euāgelium et eplā in accētū terminat accutim. Quēd
tñ lectōes de veteri. t. sup̄ te. q̄ in officio misse p̄ eplis
sepe legunt. in accutū t̄mmāt accētū. et s̄b tono eplā
ri legūtur. cū enī tūc in locū eplē succedant merito
et quo ad h̄c et q̄ ad nomē illaz dñt imitari formā.
Dost lectā epistolā s̄b diacon? **Deuicē p̄ eplā**
n? cū acolito ad sac̄dotē accedit. illud m̄
sinuās q̄d iohēs cū audis̄ in vinctis opa
xpi m̄st̄ duos ex discipulis suis nō credēs xpm
esse messiam ut interrogat illū. tu es q̄ v̄tur? es
an aliū expectam? Et r̄ndēs iohēs ait illis. Cūtes
renūciatē iohā q̄ vidistis et audistis. cecī videt et c.
ut diceat in se p̄te s̄b t̄ercia dñica aduēt? Quia
vero illi p̄ v̄sa miracula cognouerūt h̄c esse de q̄
eorū m̄st̄ p̄dixeat. q̄ p̄ me venit an me factus est.
cui? non sū dignus solue calciāmētā sua. ideo p̄mīs
ad pedes calciāmētū romā p̄nt̄is s̄b diaconus
osculat. q̄ dextera dñi fecit virtutē. ideo s̄b diacon? in
q̄busdam eccl̄is osculat dextā sac̄dotis. Ad h̄c
lectā eplā s̄b diacon? libz clausū epō p̄ntat. ipe v̄dō
sup̄ illū manū ponit. quā s̄b diacon? osculat. Nēpe
ep̄us xpm figurat cui clausus liber p̄ntat. ad design
dum q̄ sol? xpus potuit ap̄ire libz. et solue signacū
eius in quo t̄ipe xpus et eius m̄st̄eria clausa erant.
donec cepit ab ipo xpo p̄ p̄dicacōem euāgelij ap̄iri
xpus aut legē in q̄ clausus tenebat. ope impleuit.
q̄ nō venit legē solue. s̄ adimplē. q̄d significat man?
impositio super librum. man? enī opus significat. Ipa q̄
man? positio significat dexteriū et p̄missionē credēdi
et ope cōplēdi q̄ lecta sūt. Quia vero nemo acci
pit b̄ndictōem in lege p̄missam nisi qui cū amore.
q̄ p̄ osculū designat. ope p̄ficiat q̄d sermone alios fa
cere docet. ideo ad h̄c designō s̄b diacon? b̄ndictōem
acceptur? manū ep̄i osculat. Rursus q̄ p̄nt̄ex ut

pmiffum ē xpm repntat. Sub diacon? et ceteri dnt
ei act? fuos hūiliter fbrere. ab ipo bndictōis graz
postulae. Sū in euāgelio. Cū omia bñfecitis dicite
ferui mutiles sum? qd debui? facē fecimus. Sbz
quēter epus vel sacerdos fbdiacono bndicti. quia r
xpus cōmēdauit iohāne. d. Quid ex istis vidē in de
ferro. ppheta. etia? dico vob plus qz ppheta. Amen
dico. Int' natos mulier tē. Sbdiacon? ergo p? finē.
diacon? vero an pñcipiū lectōis. ad sacerdotē. acce
dit exhibet reuēciā qz lex finē accepit in xpo. S?
euāgelii originē supit ab ipo. Nā lex r ppheta vsq
ad iohāne. euāgelii xpi r eplē p? iohāne. In missa
vero p defunctis. fbdiacon? lecta eplā nō venit ad
osculū man? tū qz ibi cessat racō supdicta. tū qz in
illa missa qlibz solēmitates fbrantur. **De sessione**

Ratione sacerdotis vel episcopi ministri.
finita sacerdos seu epus sedet. Et ē notādū
qz in missa officio tribz hōis sedet videlz dū
eplā legitur. de q in ti. de mutacōe sacerdotis dicef.
r dū rñforiū ralla cātaf. significās tres dies qbz dñs
sedet ierosolimis in tēplo in mediō doctōz audies
r interrogās illos. Sedēs aut stat dñs ad pplm
vt oñdat pñtē fibi a deo esse datā. qz possit speculā
r supmcedē. q stat in ecclesia hūiliter. q supbe. anime
enim ei omisse sunt r illis est racōez redditur? do
Sedet etiam in loco emmēciōi vt qz vmeatoz custo
diat vmeaz suā r pñlo supmcedat. Nā r dñs in alta
poloz sedēs custodi ciuitatē suā. Porro oracō q
dñs an eplā pñsqz sacerdos sedeat specialiter significat
rep? illd quo xpus in celū ascensur? aplis bndixit
Sessio vō q sequit? significat xpi sessionē p? ascēsi
nem ad dextera pñs. Sedēs qz pē victoris ē. Sūte
sessio sacerdotis victoriā xpi dñgt. vt dicef. Sb ti. de
mutacōe sacerdotis. Sessio ministroz significat sessiōz
ipoz qbz dñs sedebitis vos sup sedes iudicātes duo
dñi tribz isrl. illos q in celestibz iā rgnāt. Sūte
ro in choro laborāt illos qui adhuc in mundo pēgrī
nāt. Sū lectozes r cātozes ad officiū surgētes. ne
goeiu dei agūt. qbz dñs negociāmi dū venio. Quidā
ergo mistroz cū epō sedet. p qz xpi mēbra in pace
iam qscēcia intelligunt. de qbz aplūs cōfēdē fecit
nos in celestibz in xpo. aut illi q iudicabunt duodeci
tribz isrl. Alii vero stant p quos xpi mēbra adhuc
in certamine posita intelligūt. S? ex pñtice sedē
te in qbuldā ecclīas cātelabria mutaf. de locis suis et
collocat in ordmē vñus linee a pñmo vsqz ad altāe
ad notādū qz de plenitudine xpi omēs accepim? in
spūs vñitate. S? graz varietate. diuñsōes enim sunt
graz. Itē aut spūs. Spūs enī a pñmo cōfēstato seu
cātelabro. id ē a xpo pcedēs. r vsqz ad altāe. ele
ctoꝝ corda pueniēs. Alternatim in membris dona
uariat graz. Et memēto qz acoliū deponūt cātelā
bria in terrā. qm post pacta pñdicacōis officia. p hū
ilitatez agnoscut. qz sūt puluis r cinis. sic dixit abra
hā. loqr dño cū sim puluis r cinis. In romano ordi
rio legif. vt pñtice nō sedeat donec p? pñmā oīoz di
cat. amē. Nō g dñs sedē vsqz ad lectōz. qm pcedēs
officiū gñlacōi de aduētū r opibz x deputat. Epus
enī xpm veniēte r opantē significat. Ceteri vō eos

De graduale.
q pñbat r q sequat? et q obuiabāt rpnāt.
Ost eplā cātaf. graduale seu rñforiū. qd pñmet ad opā actiue vite.
vt notē nos opibz rñdē eis qm lectōe audim?

scz pñdicacōem. **Rursus** qz iohānes pñdicabat pe
mētiāz dicēs. pñiam agite appropinqbit enim re
gnū celoz. Et itez. facite dignos fruct? pñie. me
rito p? eplā gñduale sequit. qd pñie lamētū inhi
nuat. ppter qd in diebz pñtice costēs de officio tollitur
vt iā dicef. Tercō itē p? eplā gñduale seqē. qz
post pñdicacōem iohāns discipuli secuti sūt xpm. sic
ioh euāgelista describit. Stabat mqt iohānes r ex
discipulis ei? duo r respiciēs ihēsu ābulātem dixit.
Ecce agn? dei. r audierūt duo discipuli eū loquētes
r secuti sūt iohāne. **Ad hoc cātus eplā comitaf**
qz pñdicacōes pñdicatoꝝ secuta sūt gñduū ecclēie
r dei laudes r pñcomia de cretēu dñerñōe. qz p gñdua
le cōuersio de mēdis. p vñsum dñerñō de gñtibz. p al
leluia. vñusqz in fide leticia. p sequētiā canticum
victorie figurat. Alia racō ponet? sub titū. de iactu.

In qbuldā tñ ecclēiis gñduale an eplā cātaf.
ad notādū qz pñdicatoꝝ pus ope. r postea verbo dñ
doce. Dicē aut gñduale vel gñdale. a gradibz scz hūi
litatez significās ascēsus nros de virtute in virtutem.
sic filij isrl de mansione in māsiōe pcesserūt. vt tā
tem viderat? de? deoz in syon. Sūte in dñerñō. terra
nā mōstruosa ē. hēc terra ē celestis isrlm q p cogi
tacōem celestū habet. cōuenit enī gñale illi q nec
dū ascēdit de virtute in virtutez. hādhuc in cōualle
posuit? lacrimaz. iā tamē ascēsiōes in corde disposuit
Rectius ergo faciūt q gñduale nō fecerūt r modu
latis vocibz offerūt. hā qz cāti graue et asperū simpli
citer potius r lamētābriter canūt. tñ rñforiū p qd r
pñdicacō noui. t. figurat. alci? lectōem r eplā q sig
ficat pñdicacōez veteris. t. canit. vt si quis forte au
ribz obturatis. dēpssa ammoicōne veteris testa. non
excitat? saltē excelsa modulacōe noui demulceatur
Vox tñ r lector r cātoꝝ officiū suū impleturi r gñdū
ascendūt. qz doctoz pñfēctōe vite vulgū trāscēdere
debz. Potest etiā dici qz p eplāz iohāns. p gñduale
aploꝝ pñdicacō intelligit. p alleluia dñuocō r leticia
Rursus p lectōem vet? p cāti. nouū intelligit. t.
sic ergo cāt? suauior ē lectōe. sic nouū testamētum
suauior ē veteri. Sedō dñs gñduale a gradibz altaris.
sic r alleluia cātaf. ad notādū pñmissos virtutū gñd?
In pñfēctis vō diebz in medio chori an gradus al
taris cātaf. ad significādū qz in corde qd ē in medio
corpis. pñmissos gñdus fundare debem? Tercio dñs
graduale. qm apli p? dñm gñdiebāt vt iā dicef.

Rñforiū vero dñ. qz vñsui vel eplē corrdē debz
vt hī in eplā agat? de gaudio. r in rñforio humiliter.
hībi de tristitia r hic humilit. ne possit nob impropēa
ri. qd dñs dicit. Cātaui? vobis. r nō saltastis. lamē
taui? et nō plorastis. Sū aplūs. Gaudē cū gau
dētibz. et flere cum flētibz. Dicē etiā rñforiū qz choro
rñdēte illud incipientibz cātaf. ppter qd significat vi
tam actiua. in q scī se adinuice hortat. vt ad etnā
puenāt vitā. Potest tamē rñforiū ad rñsiōz aploꝝ
referri. qm xpo vocatē r dicēte. Venite post mē ipi
nō tñ verbo. hā ope rñderūt. qz relictis omibz secuti
sūt eū. et gradiebāt post dñm discipuli post magistꝝ
de hoc dicef in phemio qñte pñs. **Significat autē**
graduale seu rñforiū laborantes in hac vita. r itē
nō dñ infra octauas pasche r pñtice costēs. p qz octa
ue nostre refrectōis dñgnē. qm omīs laboris ex
ptes erim? Asterget de? omēm lacrimā ab oculis
scōꝝ suoz. Itaqz in graduale seminam? in alleluia

metem? Versus rñsozñ sic vocat. qm̄ de eo sit reu-
sio ad ipm̄ rñsozñ. put s̄b ti. de alleluia diceſ. Rur-
sus graduale bonū op⁹ et vitā pñte in qua semina?
et ad dñō peregrināñ significat. Versus vñ ad iutorū
designat. versus ergo post gduale canitur. qz ad-
iutorū nobis est necessariū. qz diu in hoc ergasculo
tenem̄. Graduale plane incipit. ne nimis versus
ascēdat. in quo designat qui religionē ppter eius au-
steritātē ingredi metuit. Versus vero alte in quo
designat qui ieiunato orato et alia bona faciēdo ascen-
dūt nō timētes carnē quā cū vicij et concupiscētijs
moriſicāt. Ad hēc qñqz vñ solus x̄s cātāt admo-
nēdum qz quisqz secū fragilitatē suā tractet. et qz quā
gradu timore versus alte nō incipit. In quo etia
significat hñ qz dñe cōtione p̄prie fragilitatis. qz quid
agūt hūilius agūt. hūito tamē versu. vñ fiducia lit
exaltat. in quo designat qz de misericordia dñi confisi
fiducialiter oī sue actōm̄ inſistūt. Cātāt autē gduale
a p̄fectis put in ti. sequēti diceſ. Porro rñsozñ qm̄
in missa cātāt. nec p̄fecte nec imp̄fecte repetit nec
enim glā p̄ri s̄bicit. qz tñ in rñsozñ alia fit horaz
Circa qd attēdēdū ē. qz alie canonice hore institute
sūt ad referēdū deo laudes p̄ diuersis bñficijs in illis
horis ab eo receptis. hinc est qz lectō in illis p̄mo dñi
in qz bñficiū vel ps eius in illa hora datū designatur.
Postea cātāt rñsozñ in quo laus bñficio corrdet qz
ergo laus repeti debz. Iux illd apli. Gaudete in dñō
itez dico gaudere. i. laudē deo dicite. ideo hūm̄mōi
rñsozñ repetit. hñ qz quis bñfactori suo tenet. deo
vñ nichil aliud possum? nisi glāz et honore offerre
ideo in fine rñsozñ et cū iucūqz nocturni m̄h m
lectōibz aliqd bñficiū totū vel ps eius ē repetitum.
referim? glām et grām trinitati. Rñsozñ autē qd in
missa cātāt grām designat vt pmissum ē. Rñsione
aploz x̄po eos vocātē oīa reliquētiū. qz g illi m̄h
retraherūt. p quo itez eos vocari oportet. ideo rñso-
zñ illd nullomō repetit. licet nec cū glā patri finit
qz nō ad glāz hñ ad luctū vocati sūt dicere dñō in lūc
hic m̄h me pater et ego mitto vos. Et nota qz greg
ambrosi et gelasius. coposuerūt gdualia tract? et allā
et ea ad missaz cātāt statuerūt. Ceterz qñqz solū rñso-
zñ cātāt in missa. qñqz solū allā. qñqz rñsozñ cū allā
qñdoqz cū t̄ctu. qñqz alleluia cū tractū. de quo diceſ
in. vi. pte s̄b ti. de septē diebz p̄ pascha. **De allā**

Quia post luctū seq̄r consolacō. Nā beati q
lugēt. qm̄ ipi consolabūt. iteo post gduale
cantāt alleluia qd ē leticie cātū et auditū
ab angelis decātari. sic legim̄ in apoc. Rursus qz ascē-
sus de virtute in virtutē quos p gduale dixim? sig-
ficari. sepe rediosi essent m̄h gaudiū haberēt admix-
tum. sic filijs isrl multa incōueniētia acciderūt qñ de
māhione in māhione p̄cesserūt. iteo post gduale cā-
tāt allā. tob penul. platee tue sternet̄ auro mudo et
cadido. et in vicis eius cātabit allā. **Est autē allā**
laus āgelica. sentēcia q̄tem brevis. magnū cōmēs
iubilū. siue mētās ad iubilum. Iubilat enim ecclia
sciēs qz gradis restat via vsqz ad mōtē dei oreb. qd
m̄p̄retat mēsa. timēs qz fideles obdormiāt in fide. et
faciāt vitulū cōstabilem. i. lasciuat in t̄palibz. Et est
allā hebraicū nōmē vocabulū h̄q̄tem significās. poā?
qz expmēs in effable gaudiū. ab hac vita peregrinū.
gaudiū vidz angeloz et hominū in eterna felicitate
etāciū. qz nec oculi vidit. nec auris audiuit. nec in

cor. hñ. ascē. Cui? verbi explicō sedz innocēciū. iñ-
ex. cetero dñō dñō psalmo. habet cui cū allā p-
mittat in titulo statim psalm? exponēdo titulū mei-
pit. Laudate pueri dñm. vñ scdm̄ eū allā m̄p̄retat
laudate pueri dñm. Aug? vero sic expōit. al id ē
saluū. le. id ē me. lu. id ē fac. ia id ē dñe. Jeronim?
sic. alle. id ē cātātē. lu. id ē laudē. ia. id est ad dñm.
Gregorē sic. alle pater. lu filius. ia spūs scūs. vel. al-
le. id ē lux. lu id ē vitā. ia. id ē sal? Aggr petr? antifi-
o dñe hñ. al. id ē altissim? . le. id ē leuat? ē in cruce.
lu. id ē lugebat apli. ia. id est iam surrexit. Petrus
māducator dixit sup apoc et aug? in glosa psalteri
qz alleluia verbū ē impatiū modi. et sonat. allelu. i.
laudate. ia id ē vñsālē. vel ia. id ē inuisibilem scz
dñi. qz laus inuisibilis dñi. et qm̄ allā future bñtūdis
qz p̄p̄riū ē vocabulū merito magis eo tpe id est pa-
schali frequētāt quo x̄ps rebges eiusdē bñtūdis
spē nobis tribuit et pmissus. put ibi diceſ. Qd enī
alijs t̄pibz canēt ad missam olim ecclie romane cō-
suetudo nō cāt. hñ a b̄ro gregorē cōstitutū. ymo poti?
ēstitūtū ē. Nā cū p̄us tpe damas p̄p̄e fuisset eadem
cōsuetudo defecerat. Jero? dicit qz allā dicat in missa
tractū ēē de ecclia iherosolimoz. Cānim? igit allā
post gduale cātū vñ leticie p̄ luctū penitēcie hūmō
ope m̄rētes expmēs magnitudinē cōsolacōis. qz repo-
sita est lugētibz. Iux illd. Beati qui lugēt qm̄ ipi cō-
solabūt. Iubilātes poēis qz canētes vñqz breuē
digni sermonis silbaz in plures neumas p̄trahim?
vt iocundō auditu mēns attonita repleatur et ra-
piatur illuc vbi semper erit vita sine morte. et dies
sine nocte. Est enim alleluia modicū in sermone et
multum in neuma. qz gaudiū illd maius ē quā possit
explicari h̄mone. neuma enī seu iubil? qz fit in fine ex-
p̄mit gaudiū et amorē credētiū et quāta leticia et laus
secuta sit. p̄ fide p̄dicacōe audita. Iux illd. Audiuit
et letata ē syon t̄c. Et in cātū. Exaltabit et letabit
in te. Quid sit neuma. diceſ in. p̄m̄io q̄ntē partis
Qnto autē dñi. sequēcia nō dñi neuma p̄ alleluia. put
s̄b ti. de sequēcia diceſ. Potest etiā allā t̄ferri ad ex-
ultacōez eoz. qz de miracis x̄pi gaudēbat. laudātes
dñm et dicētes. qz vidim? hodie mirabilia. et quia
visitauit dñs plebē suā. tūc enim cātābat in iubilo
alleluia qz omīs plebs vt vidit dedit laudē deo et gau-
debat de vñsīs qz gliose fiebat ab eo. hinc est qz a
septuagesima vsqz ad pascha nō cātāt allā. qz t̄pe
tristicie nō debz decātari carmē leticie. put ibi in. p̄-
hemio sexte p̄tis diceſ. **Porro** qz allā interposito
versu repetit. et sic bis in missa dñi. designat etne vite
gaudium. et qz interiecta leticia sancti geminā gli-
ficacōis stola accipiet anime vñ et corpis. Nā scdm̄
stolā mentis seu anime. exultabūt sci in glā. i. in c. f.
sedz stolā carnis. fulgebūt et tāqz sentille m. a. d. De
hoc diceſ in. vi. pte sub sabbato in albis. Versus
ergo nichil sinistz aut triste. hñ totū iocundum et dul-
ce debz sonare. quales sūt illi. Dñs regnauit decorem.
Dñs regnauit exultet terra t̄c. Iubilatē deo t̄c. Iust?
vt palma floebit t̄c. qm̄ absterget dñs omēz lacrimā
ab oculis scōz. vt iā n. e. l. n. r. q. p. t. Versus quoqz
dñi a reuertēdo. eo qz p̄ eū reuertim̄ ad alleluia. qz
alleluia sequit. qz significat opacōem qz laudi cōiugi
debz qz nō bene dñi laudat. qz bene opari cessat. Per
hoc vñ qz alleluia cū neuma repetit. laus et gaudiū
in effable p̄rie significat. In nonnullis ecclis alleluia

cātae a pueris graduale a magnis ut notet q ex ore infantū deus pfect laudē. rps. Laudate pueri dñm cuius psalm titul? ē alla. Illi enim q pueri sūt laudi xpi dñmūt. fortes vō in fide. r in colleādo adūsa. q pugnae possunt tra amalechitas gduale debz cantare. Circa hoc notādū est. q cātoz aliq sūt qui in choro cātus voce magna distribuūt. hñ sūt rectores ecclesie qui deū laudāt. r alios verbo r exemplo ad laudandū mutāt. Alij sunt pueri q graduale in gduibz cātāt. hñ sūt actiui de virtute in virtute in caritatis gradibz ascendētes. q dñ graduale inchoant. alios ad cōpūctōez mutāt. Dñ versū cōi nūt ad se redeūtes suas cogitacōes accēdūt. r dum illū finiūt se bonū certamē certasse. r cursū inīnuāt cōsumasse. Alij sūt pfecti viri qui in alijs ecclis alla vel tractus in pulpitis cōcūnt. hñ sūt cōtēplatiui carnē affligētes r merē excedētes quoz cōuersatio est in celis. nō ē hic hōim s; āgeloz. Sequēcia vō nō illi soli decātant. s; chori cōmūter iubilāt. qm iubilus eternus r ineffabilis āgelis erit cōmūis r hōibz. Debet etia alla in gduibz r versū orietem decātā r qm vitam cōtēplatiuā significat. debz legi in alioz loco q rñsoriū q actiua designat. Rursus in quibz ecclis cātās alleluia sumit aliqd in manu. ut inīnuet se deū nō solum voce. s; r ope collaudā. seu manus ducit. Iux ps. Omnes gētes plaudite in. In plerisq etiā ecclis alla de trinitate cantant in dñicis diebz scz. bñdict? vel qualis pr vt fide hylariter pfitēres ad spem pueniāt. Et attēde q alla dñicalia a pētecosten vsq ad aduētū sepe omittim? qm aliter r alit in alijs r in alijs gduilibz disponūt. Gaigie diligēs cātoz attēdat r diligēter vniūitati bz oīcōz assignet. **De tractu.**

Adñica septuagesime vsq ad vigiliam pasche ses in diebz r officijs luct? qz tūc camitur carnē leticie loco alleluia qd significat exultacōem habitā de spe eternoz. dicūt tract? ex inīstucōe thelesphori ppe. Dicūt aut tract? a trahēdo qz tractm r cū aspitate vocū r plixitate vborz cāmē eo q miserā r laborem pntis incolat? inīnuant de quo ps. Deu me qz inco. m. p. ē. r. In tractibz ei epntat longa scōz patz expectacō. et interoz capioz meror r afflictō. q tpe babilonice capūtatis sedētes sup flumia babilonis. r flentes in salicibus sua organa suspenderūt. qd rēp? ecclia epntat a septuagesima. cātica leticie sbitēdo. et tract? dicēdo. Tātum autē interest. inter alla r tractū quātū inter leticiā et triblacōem. Itē tñ interest in rñsoriū cui omes rñdēt r tractū cui nemo. quātū inter actiua r cōtēplatiua vitā. Est aut tractus mediū in rñsoriū r alla vt dicēt in sex pre sb ti. de septē diebz p? pascha. Porro tractus qz gemitū r cāticū lacmable expmit lacmās scōz. siue in actiua. siue in cōtēplatiua vita epntat. vñ tractus dñ qī scī suspinātes ab ymo pectoris gemitū trahūt qz licet spe gaudeāt vt mouet alla. tñ hic in valle lacmaz cōmorātes. hñt irriguū superius r inferius qd tractus misticat. gemit enim flebiliter p dilectōe supne beatitudinis r sup flūia babilonis sedētes. prie sue memores. Item lacrimas fundūt p suis r alioz excessibz dñ ex vicinitate babilonici fluij seipos vidēt sepe asplos r alios pemit? inmersos ipius fluij rapiditate ferri deorsū. S; qz hic plorat? qñq ē respectu supni gaudiū. qñq

respectu nre miserie. ideo tract? simlr qñz ē de leticia p superiori irriguo vt de profundis r alijs huiusmōi De vtroq irriguo tractat gregorius in libro tercio dialogozū. ca. xxxiij. Et ē aditendū qz post duos tractus tribulacōis seqt tract? leticie. put sb dñica septuagesime r dñicis seqntibz videt potest. et hoc ideo qz p? duos dies sepultue dñi occurrit tēus refrectiōis. Rursus qz gaudiū sanctoz nō ē hic plenū r cōmū. s; sepe interrūpit. Itē ecclia qñqz inter pōit tractū vt in tpe septuagesimali r cū in sabbato paschali post alla sequit tractus. qz hoc gaudiū nō expedit sine fletu. in sabbato tñ in albis duplicatur alla. qm etha vita pfectū erit gaudiū. glificata carne cūaia. r cōpleta refrectōe scōz. cū refrectōe xpi

Sane in dñica septuagesime vsq ad quartā feriā cinex dicūt tractus solum in diebz dñicis eo q plus tūc melius dñm in ecclia q indiget edocei qualiter capūtate diabolicā p babilonice signicat debz deploze. Tract? enim tps babilonice capūtatis repntat. s; post dictā feriā q est caput ieiunioz magis frequētat. qz tūc magis ē tempus meroris r afflictōis. vtpote ordinatū ad executiōē iugū diabolice capūtatis. p merorem cōtēctōis et hūilitatē cōfessionis. atqz aspitate satisfactionis. q pēcipue in ieiunio vigeit. Sed r licet dñica dies refrectōem figuret tñ in dñicis septuagesime cātica leticie sbitētur. r tract? dicūt. qz inde toto septuagenario babilonice capūtatis cōtinue afflictū fuerūt. r nos in istius vite septuagenario q p septenariū r p dsequēs p septuagenariū ducit cōtinue dolores r misērias expmit. donec ad octauā vere r pfecte r nō figurate resurrectionis p xpi misericordiā veniamus. Postremo cōfideandū est. q vsus sequētiay bñi r bñi sb eodē cātu dicūt. q ideo cōtingit qz vt plurimū bñi p richmos sub patz cōponūt. qm in versibz tractūz nō repit. q ex sacra scriptura vt plurimū sumūt. ideoqz in tāto nequūt cōbinari. Rursus illi sub vno cātu cōbināt. ad notādū q exultacō vere caritatis in vno deo pficit. sequētia enim exultacōez. cōbinacō caritate designat. vsus vero tractū qz merore significat singularitē decātāt. Iux illud ps. singlātis sū ego donec trāseam. Ier. Solus sedēbā qz amaritudine plen? erā. Non est etia omittēdū. q licet rēgulariter graduale vel alla immediate sequat. eplām nē nos musicus ille rependat dicēs. Cātāim? r nō saltastis. lamētāim? r nō plāxistis. Alla enim cātāe pro saltacōe. gduale p planctu sbiūgie pēitentie. hoc tñ fallit in sabbatis quoz tēpoz r in quarta r in sextis ferns maioris ebdomade r in qbus tractus immediate sequit eplām r hoc ideo qz in illis diebz music? ille nobis aufert. Nā in dca quarta feria vendit et in sex crucifigit. qm in dñis sabbatis quo ad qd repntat. et ideo ad maiore luctū inīnuādū tract? in illis immediate eplām cōmittat. Qd aut tractus maiorem inīnuet luctum q graduale. p hoc inīnuet. q nūqz cū alla cātāe in ob specialem causam in sabbato paschali.

Ost alleluia pfa **De prosa seu sequentia.** seu sequēcia dñ. q ē simlr cāticū exultacōis ad notādū geminā glonificacōis stolam qua sancti accipiūt. put iam pmissum ē. Cātatur autē sequēcia ab omibz simul in choro vt notetur cōcordia caritatis. talis enī laus deo placet. Vnde

Son in canticis. Solumneasti cor meum soror mea. sponsa mea in vno oculo tuorum. ideo dicit in vno ut notet concordia et voluntas uniformis. quia laus sic facta est eibus delicatissim? deo. hec e tunica illa incosutis qua deus non patitur cindi. de hoc dicitur ibi ti. de alleluia. et dicitur in phemio quante ptis. ubi de anphomis agitur. Rocher? abbas sci galli in teuthonia primo sequencias p neumis ipius alla coposuit. et nicolaus ipa ad mislas catari coessit. Sed et hermannus contra? teuto? mic? muetor astralabij coposuit sequencias illas. Rex oipotes et c. et Sci spūs et c. et Ave maria. et anphonaz Alma redemptoris mater. et Symō bariona. Petrus vero copostellan? eps fecit illā. Salve regina. Qui dā vero rex francie robertus noie coposuit sequentiā illā. veni scē spūs. et ymnū. Chor? noue iherlm. Anti quit? eni mos erat ut sp alleluia cataret? cū neuma h postea dūs papa instituit loco illius neume in p cipuis festitatibz sequencias dici. Qu ergo nō dicit? alla nō debz sequencia dici. qm loco neume eius dicit? et idē significat q neuma scz eterne vite gaudiū et de licias q nullo verbo expmī possunt. et ideo p neuma q ē vox nō significatiua intelligit. Et inde ē q qdā sequencie atque solēt verba noua et incognita habere et mutata. tūqz celi gaudiū secretū atqz incognitū mōilibz ē. tūqz nob incognit? ē modus laudādi de um in pīa. tūqz inibil? cordis in pnti vita incognit? ē ad plenū. tūqz omnia noua sūt pulcritudine decorata. Hodie vero sequencie cū voce significatiua dicātur. ad notādū q in illa magna festiuitate vite eterne inibil? plene sciet. Sequencie vō etne vite mysticāt laudes. Iux illd. bti qui habitat in domo tua dñe et c. Habz verba laudiflua et dulce atqz suauē catum. qz ibi omia erūt plena laude et melodia celestis organi habūdabit dulcissima leticia. qz sic leticiū omniū ha bitacō erit ibi. **P**ursus qm laudes et mntatis vobis hūanis plene nō resonāt. ideo qdaz ecclie mystice neumatizant sequencias sine verbis. aut saltem aliqs versus eaz. nulla eni erit significacō verborz neces saria vbi singlorz corda patebūt singulis intuentibz librū vite et vbi item cit testis accusator et iudex. Et nota scdm phō. qz pla est pducta racō a lege metri resoluta sic dca ex eo q sit pfusa. Sequencia vō di cta ēqz neuma inibili seqt. et hic et in euangelio dicit? sequencia sequencie in numero singlari. **De mutacione**

Hacten? dū eplā lecta fuit et ch? **sacerdotis** pro gduale psallēte sacerdos tacit? ad dextrā pte sedebat altaris. insinuans q iohāne p dicare xpus quodāmodo tacebat. qz nō pdicabat apte. Sed dicitur? euageliū surgit. qz ut euangelista tradit postqz iohānes tradit? ē venit ihesus in gali loā pdicas euageliū egm dei et qm sedes victoris. ē scf hio sacerdotis victoriam xpi recte significat qui post ieiunū vicit diabolu. Nam reliquit eū tēptator et ac cesserūt angeli et ministrabāt ei. Post dictā ergo se quencia surgēs sacerdos. et ad sinistram altaris pte acce tes. pnūciat euageliū significas. qz xpus nō venit vocare iustos s; peccatores. Iux q ipse in euangelio di xit. qz nō indiget q sām sūt medico. s; qui male hnt. p dextrā eni iusti. p sinistram vō peccatores significā tur. ppter qd dñs in iudicio statuet quide oues a de xtris. edos a sinistris. de hoc dcm est ibi ti. de oracōe. Quidā tñ dixerūt q ideo sacerdos in principio misse cōsistit ad dextrā. cū vero pnūciat euageliū dūtitur

ad sinistram. et circa finem itez redit ad dextrā. quia cultus dei pmo fuit in populo iudeoz et iudea tūc eāt a dextra. deinde iudeis non credentibus et verbum dei tāqz indigni respuentibz cult? dei trāsiuit ad gentes. ad quas apli trāserūt. et tūc iudea fuit a sinistra pte. et circa fine reuertet? itez ad iudeos. ad pdicacōem enoch et helye. qz pueret? corda patrz in filios. qm in diebz illis saluabit? iuda. et relique isrl? salue fiant. qui eni pmo dix eāt in viāz gētiū ne abieritis postea pcepit dices. Ite in orbē vniūsum. qz ergo pdicacō puenit etiā ad illos. q in sinistram pte fuerūt dū heca to gedemōis vellere ros aream irrigauit. Merito in pte sinistram legit? euageliū. sic in sequenti ti. dicit? Son versus. Est racō cur ps altaris dextera in se. Pn cipiu finemqz tenet mediūqz sinistram. Dextra iudeos gētiles leua figurat. Cepit ab hīs. deferet? ad hos. re feret? ad illos. Nra fides. et erūt omes in fine fideles. Sed cū sacerdos q pnūciat euageliū. repntet psonā xpi. q nō pdicauit gētibz. s; iudeis. Iux qd ipse dicit in euangelio. Nō sū missus nisi ad oues q perierāt do? isrl. Sotru illd recte dicat? prudēs auditor adūrat de hoc dcm ibi ti. qliter eps vel sacerdos. Ad quacūqz vero altaris pte ille se trāsserat mistri eū retro secūt? prout dictum est ibidem. **De euangelio.**

Supra pprime tactū ē qliter sacerdos nō so lēnt celebrās ipemet euageliū dic. Spx qn eps vel sacerdos celebrat cū ministris cūctis solēmus pagū. tūc eni in qbusdā ecclis vt rome diacon? tex manu pōtificis osculata. codicem euagelij sumit de altari. illū s; diacono ad fēndū tra dens. postea bndictōz postulat ab epō vel a sacerdote et bndict. In aliis tñ ecclis pns bndictōz postu lat quā codicem suscipiat de altari. Data itaqz bndi cōne pcedit diacon? ad pulpitu p dextrā pte chori quē pcedit s; diacon? cū textu euagelij et illū pcedit thuribulū cū incenso. et an thuriferariū ceteroferariū cū faculis accēsis. an illos in qbusdā ecclis crucis ve xillum. sicqz pulpitu ascendit et euageliū incipit. quo dicto ad epm vel sacerdotē simul redeūt q singla pfe quent. **N**otādum ē aut. qm in qbusdā ecclis in pci piuis festiuitatibz diacon? ppheta volēs ad legedū euageliū. incipit anphonam q ē in nocturnis sup bndict. et dum ipse accedit ad pulpitu illa catat et finit a choro vt notet? caritas et cantat? sine neuma ad notādū q deus nō pcepit nos hīre nisi simplicem caritatē. **S**ane iam figura mutat. Nā diaconus q prius repntabat ppheta. iā repntat euagelistam qd lex et pphete vsqz ad iohānem. et ex eo regnum celoz euangelizat. Ideo aut euageliū legit? ut vld xps post legē pphetias et psalmos ore suo pdicauit ita post eplam rnsorū et allā p illud populo pdicatio eius anūciat. Et dī euageliū qī bon? nūci? ab eu q ē bonū. et angelus q ē nūcius. Est eni euageliū et aplōz pdicacō. nūciat quide vitā post mortem. re quie post laborem. regnū post seruiciū. **E**st autem sciendū q sic caput peminet ceteris corpis membris et illi cetera mēbra seruiūt sic et euageliū pncipale ē omniū q ad officiū misse dicūt. et tota peminet officio misse. et qcuqz ibi catant. et legūt illi cōsentit in in tellectuali racōe put m. vi. pte s; dñica qlibz dicit? **D**iaconus g pmo dextrā manu pōtificis osculat? nichil dices qz pdicator euangelizac debz p glā eter na. de qua sponsa dicit in cantic. Dextra illi? aplexabit?

me. **N**ā angel? q̄ refrectōis xp̄i gl̄iaz veneat nūci-
are. sedebat in dextera stola cā dīda coopt? In alijs
tñ eccl̄hs nō osculat. s̄ solū mclmās bñdictōem po-
scit. **S**ex s̄bdiaco? v̄l diaconus nō manus. s̄ pedes
romani pōtificis osculat. v̄t sumo pōtifici sumaz ex-
hibeat reuerētiā. et eū illius ōndat esse vicariū. cui?
pedes osculabat mulier illa q̄ fueat in ciuitate pecca-
trix. Adorādū est enī scabellū pedū eius q̄ sc̄m est.
cuius etiā resgētis a mortuis pedes mlieres tenētes
adorauerūt. **C**ōnat enī nemo debz manū sumi pōt-
ficis osculari. nisi cū de manibz eius aliqd accipit v̄l
cū ad manus eius aliqd tribuit. v̄t ōndat. q̄ ex v-
troqz debem? ei gr̄as agē. q̄ h̄c sp̄ dat p̄pria h̄c nūqz
recipit aliena. quas oblatōes roma? pōtifer recipiat
s̄b tñ de oblatōibz diceat. **S**equēter diaconus te-
xū euangelij sumit de altari. q̄ de syon exibit lex. et
verbū dñi de iherl̄m. nō vtiqz moysay ca. lex. quōdā
exiueat de mōte synai s̄ euangelica. de qua p̄pha ait.
Ecce dies veniūt dicit dñs. et cōsumatō testamētū
nouū sup̄ domū isrl̄ et sup̄ domū iuda. **S**ūit etiam
liber de altari. qm̄ apli de altari euangelij acceperunt
cū p̄dicātes passiōem xp̄i euangelizabāt. **S**el altae
in hoc loco significat iudeos a quibz trāssere regnū dei.
et dāt gēti facienti fructū eius. Et ex eo q̄ liber fuit
de altari. notat q̄ euangelij est verbū dei. q̄ p̄ altae
significat. sc̄dm illud exod. xx. Altae de terra facietis
michi. Sumit aut̄ illū v̄t quidā volūt de dextera pte
altaris. q̄ eccl̄a de iudeis. a qua nra sup̄st exordium
atiquit? fuit a dextris. et pōit eū in manu sinistra. de
xtera supponēs. **I**ux illud. Lena eius s̄b capiti meo
et dextera eius aplexabit me. et hoc p̄pter triplicē cau-
sam. Primo q̄ euangelista docet celestia. q̄ p̄ dextraz
terrenis q̄ p̄ sinistra intelligūt supponi. Sc̄do mclm-
nat liber sup̄ sinistra humerū. ad notādū q̄ xp̄i
p̄dicacō de gēti p̄p̄lo tñsibit ad iudaicū. p̄sa. xx. ca.
In diebz illis saluabit iuda. Tercō q̄ in vita tp̄ali q̄
p̄ illa significat necē ē euangelij p̄dicacō. Et textus eu-
angelij in q̄busdā eccl̄hs oītur exterius argento et la-
pidibz. put dñm ē in pte sc̄a s̄b tñ de legalibz indu-
mētis. Liber aut̄ ip̄e ab aduentu sacerdotis ad altae
donec euangelij legat sup̄ altae remāsit qd̄ quātum
ad hoc significat iherl̄m qm̄ euangelica doctrina p̄mū
in iherl̄m facta est et ibi p̄māsit ab aduentu dñi illud
donec publicaret gētilibz. **I**ux illud. De sp̄o exibit
lex v̄t. et iherl̄m enī ē loc? passiōis q̄ p̄ altae etiam
significat. **C**ōsequēter bñdictōez postulat. quia
nullus debz p̄dicacōe nisi mittat. **I**ux illud apli. quō
p̄dicabunt nisi mittat. et dñs inquit aplis. Rogate
dñm messis v̄t mittat op̄arios in messē suā. **P**sa. aut̄
cū audisset vocē dñi dicētis. Quem mittat et q̄s ibit
ex vobis. rñdit. Ecce ego sū. mitte me. dixitqz dñs
vate et dic p̄p̄lo huic. audite audietes tñ. **R**ursus
huiusmodi bñdictōem p̄figurauit moyses q̄ ascen-
dēs in mōtez accepit tabulas et bñdictōem et populo
mā data p̄posuit. Et dñs etiaz bñdixit ordm̄ diaco-
nali. cui dedit sp̄m sc̄m et misit ad p̄dicādū p̄ vniūsu
orbem. Pōtifer ergo vel sac̄dos visibliter benedicit
diacono. qui lectur? ē euangelij q̄ nō fecerat s̄bdiacō
cono lecturo eplām. q̄ xp̄us inuisibilis manēs legē
et p̄phetas q̄ p̄ eplām significat. inuisibliter misit. s̄
postqz in terris visus. et cū homibz cōuersat? ē. aplōs
et euangelistas visibliter misit et docuit. Cūtes inq̄t
p̄dicare dñtes. Appropinq̄bit regnū celoz. Illi aut̄

egressi cūbat castella. euangelizātes et cūtes vbiqz
Et mittit eū ad legēdū euangelij. ad notādū q̄ xp̄s
misit aplōs ad p̄dicādū regnū dei. **D**iaconus
autē ea q̄ sibi in bñdictōe dicūt confideras se corde
purū. ore mūdum. et ope castū. studeat exhibē. qua-
ten? sacrosac̄m euangelij possit digne p̄ferre. q̄ p̄p̄te?
aquay v̄uētū. et euangelica p̄dicacō nō fluit impetu
et libē de libano. id ē de corde casto et ore candido
Nō enī ē speciosa laus in ore peccatoris. immo pec-
catori dixit de? Quae tū enarras iusticias meas et
assumis testamētū meū p̄ os tuū. et ideo signo crucis
innuē. Deinde licet et bñdictōe obtētis et insuper
cruce inpsillat secur? incedat p̄cedit ad pulpitu
cū filicō meliari capite. nichil in q̄busdā eccl̄is ferēs
p̄pter illud qd̄ dñs ip̄e p̄cepit aplis quos misit ad
p̄dicādū regnū dei. nichil inq̄t tuleritis in via et ne
minē saluaueritis. In alijs tñ eccl̄hs diacon? fert
librū v̄t iam diceat. **S**z pueniēs ad abōnē salutat q̄
intras domū eū offert pacē. v̄t infra diceat. et trāsit
p̄ dextram pte chori. ad sinistra. et liber euangelij de de-
xtra ad sinistra trāssere. et ibi legiē q̄ de sp̄o exibit
lex v̄t s̄. Iudea enī respuēte verbū dei apli trāsserūt
de iudeis ad gētes et postea p̄dicatū ē gētibz q̄ p̄ sin-
stra intelligūt. vñ apli ad heb. vobis oportebat
p̄us p̄dicatū verbū dei. s̄ qm̄ repulistis illud. et indi-
gnos vos iudicastis. ecce dñm ad gētes. de hoc su-
pra in ti. p̄ximo In eccl̄a rōna et in q̄busdā alijs sub-
diacoa? p̄ vñā viam. et diaconus p̄ aliā in pulpitu
ascendit. qm̄ ille docēdo et iste discendo in augmētū
sciētie p̄cedit et quia ministrator p̄ meritū opis. et p̄dis-
cator p̄ meritū oris in augmētū iusticie p̄greditur
vñ p̄almista. Iusticia tua h̄c montes dei. p̄ eandem
tñ viā descēdentes. ad pōtifice reuertunt. q̄ p̄ finale
p̄seueratiā p̄tingūt ad p̄mū. h̄c dñs ait. Qui p̄seue-
rauerit vsqz in finē tñ. Et q̄ p̄dicacō sine ope nō suffi-
cit. cepit enī ih̄sus facē et docē. ideo p̄dicator p̄ eandē
viā reuertit. p̄ quā accesserat ministrator. **P**reterea
ideo lectur? euangelij ab vñā pte p̄gredit et ascendit
Iux illud euangelij. p̄ aliā viā reuēsi sūt in regiōez
suā. qm̄ apli p̄us p̄dicauerūt iudeis. et postea gētibz.
sc̄dz illō apli. q̄ repulistis verbū dei et indignos vos
fe et c̄. **S**ane diaconū s̄bdiaco? antecedit. q̄ ioh̄s
et eius p̄dicacō xp̄m et eius p̄dicacōez p̄cessit portas
in q̄busdā eccl̄hs puluinar. qd̄ libro supponat. **P**er
puluinar quidem qd̄ fello supponit ad quietē. signi-
ficat v̄te solaciū. siue tp̄alia. q̄ dicēt. Si vob̄ sem-
nam? spiritualia. non est m̄x h̄a vobis metimur
carñlia. **N**ā sc̄dz aplm̄ p̄o ad cor. eoz q̄ altari sūnt
cū altari p̄cipat. dignus ē enī opari? mercede sua
matthi. x. et dñs p̄cepit in lege. nō claudes os bonis
trituātis. **R**ursus puluinar supponit euangelio
ad notādū q̄ suauē est ingū dñi. siue on? euangelij
illō portat volētibz. **S**ñ in matheo. Jugū meū suauē
et on? meū leue. h̄uic ingo q̄ s̄bicat om̄ia s̄bicata
habz sc̄dz aug? Puluar ergo suauitas et dulcedo
in mādati dei. **S**ñ p̄pheta. Parasti in dulcedine tua
pauperi de? Et iter. Quā dulcia fauēbz meis elo-
quia tua dñe. **I**n eccl̄a tñ romana diacon? p̄cedit
v̄t doctor. s̄bdiaco? sequit ut auditor. Ille p̄cedit
v̄t p̄dicet. iste sequit ut mistret. Post lectōem v̄to
s̄bdiaco? q̄ sufficiēter edoctus p̄cedit referēs eu-
angelij. qm̄ mercedem euangelij de sua ministracōe
reportat. **S**c̄dm illud q̄ dñs ip̄e p̄misit in euangelio

q̄ recipit ppheta in noie pphete. mercede pphete recipiet
que ideo p̄mittit diacon? ad p̄fice ut oñdat se fru-
ctū p̄dicacōis referre. de q̄ dñs iusserat. Posui vos
ut eatis et fructū afferatis et fructū v̄r maneat. Ad
hec s̄bdiacon? librū et pulvinar reportas. significat q̄
p̄dicator bono ope d̄z vitā suā deo offerre. vñ apls
ad corinth. ix. Om̄e q̄d cūq̄ facitis aut v̄bo aut ope
in noie dñi ih̄esu x̄ facite. **P**remittit q̄ ep̄us an eu-
ageliū thuribulū cū m̄celo. q̄ x̄ opa p̄cesserit ei? do-
ctrinā. Iux̄ illd̄ cepit ih̄esus facē et docē. Thuribulū
aut cū thue significat oī oīz cū deuocōe. quā tūc maxie
dñt h̄re fideles in audiēdo diuinū sermonem. Rur-
sus diacon? ideo p̄mittit thuribulū q̄ p̄dicator d̄z
oī oīz boē opimōis ex se mittē. Iux̄ illd̄ apli. X̄pi bo?
oī oīz sum? in omī loco. Nā cui? vita respiciat istat ut
ei? p̄dicacō p̄cipiē. Tercō thuribulū p̄cedit ut ipi?
diaconi oī oīz h̄c m̄celū in asp̄cū dñi digat. An thuri-
bulū v̄o p̄mittit duos ceroferaīos cū facis accēb
Primo q̄ debz desiderū et gaudiū in cordibz auditoz
accēdē. q̄ten? et lib̄er audiat. et ḡt̄er obediant.
In q̄busdāz tñ eccl̄is thuribulū cereos p̄cedit. qm̄
oī oīes opa et v̄tutes de iacōe famā lucē et signa p̄ce-
dūt. Iux̄ illd̄ luc. Luceat lux v̄ra. Et illd̄. Et v̄r? ex-
ibat de illo et sanabat oēs. Sc̄do sacerdos v̄l ep̄s p̄mit-
tit an diaconū duos acolitos portātes cereos t̄cēfū
ad nōnd q̄ x̄ps p̄mittēbat b̄mos nūcios an faciez
suā in omēz ciuitatē et locū q̄ ip̄e eāt v̄tū? p̄fere-
tes ch̄usfacōes miracloz et oī oīz v̄tutū. S̄n reūf
dixit. Dñe in tuo noie ec̄ demoia s̄biciū nob̄. facis
es enī x̄ auemēter. h̄ intelligit apli q̄ normā doctri-
ne sue p̄lis oñdāt p̄t q̄ ip̄is aiebat. Qui vos eci-
pit me recipit. Tercō ideo libz euageliū p̄cedit thuri-
bulū et candelabra q̄ doctriā x̄ v̄tus et fama p̄bāt. eu-
ageliū ta testatē. Exiuit ih̄esus in v̄tutē sp̄s in gali-
leā et fama exiuit de illo in v̄m̄saz regioz. et ip̄e doce-
bat in synagogis eoz. Quarto p̄pter causāz in sc̄da
p̄te s̄b ti. de acolito sc̄pta. Rursus duo cerei illumina-
ti doctores eccl̄ie. p̄ q̄s eccl̄ia illūat. et q̄ dñt habē
noticiā v̄tutūz sc̄ta. designē. H̄nc est q̄ ipi cerei
pleuq̄z q̄busdā diuīsoz coloꝝ lineis decorat. ad no-
tādū q̄ p̄ doctores ip̄os fac̄ sc̄ptū diuī senibz expo-
nē. put dēn ē in p̄rio lib. Si v̄o lineē ip̄e auree
vel argēteē sint designē q̄ in ip̄is doctoibz ē aux̄ sa-
piētie. et argēteū eloq̄ntie. vel cerei ip̄i designat duo
testam̄ta q̄bz gen? h̄uaniū illūat. vel lege et p̄ph̄e-
tas q̄ in q̄busdā eccl̄is dū euageliū legiē in paup̄m̄to
ponūē qm̄ legis v̄mbra et p̄ph̄az enigmata p̄ lumē
euageliū etiā ab h̄uilibz intelligit q̄ p̄ euageliā do-
ctrinā lex et p̄ph̄etia p̄t? euāuērt in l̄ra. In q̄busdā
tñ eccl̄is in diebz p̄fests vñ puer cū vno tñ cereo
diaconū p̄cedit. p̄ q̄d h̄cat q̄ p̄mū x̄ aduētū q̄ h̄uīl
fuit et occult? p̄uenit tñ vñ? cursor. s̄ ioh̄ baptista.
q̄ fuit lucēna verbi. In diebz v̄o festiuis duo cerei p̄-
cedūt. qm̄ sc̄do aduētū q̄ solēmus erit et manifest?
duo p̄mittē p̄cones. s̄ helias et enoch q̄ interfici-
ent ab antixpo in iherl̄m. q̄d significat p̄ extimēdoem
cereoz. De candelabris et etiā cereis aliē dictū est in
p̄ma p̄te s̄b ti. de picturis. Antecedit q̄ crux primo
ad notādū q̄ diacon? debz p̄dicatē crucifixū. Sc̄do
q̄ qui cū intuet̄ p̄ h̄c sana ē. a mortu sp̄entis antiqui
ipe enī ē serps in palo. Tercō crux p̄cedit euageliū
in signū q̄ p̄dicator sequi debz crucifixū. vñ dñs
in q̄ petro sequē me. ioh̄. xxi. c. **P**ost hec diaconus

sup̄ ambonem ascendit. Dicit autē ambo ab om̄is pul-
pitū vbi legiē euageliū ab ambio ambis q̄ loc? ille
ḡdibz ambie. Sūt enī in q̄busdā eccl̄is duo paria
ḡdū siue duo ascensus in illū. p̄ mediū choꝝ vñ?
a sinistris v̄z v̄r̄sus orientē quo fiat ascensus. alē
a dextris v̄z v̄r̄sus occidentem. quo fiat descensus ut
p̄missum ē vel ascendit ab australi p̄te. Nam x̄pus
a bethl̄. id ē bethleem q̄ ē ad austrū venit in iherl̄m.
S̄n d̄z. de? ab austro venit. Ascendit ergo sup̄ am-
bonē. ad notādū q̄ x̄pus abit om̄es qui custo diūt
verbū euageliū et ut possit ambiri. et hic melius ab
om̄ibz intelligi. Itē ascendit ut in edito et alta voce
annūciat euageliū tāquā vbiq̄z et ab om̄ibz audiendū.
Iux̄ illud p̄ph̄etia. Sup̄ mōtem excelsum ascēde
tu qui euagelizas syon. exalta in fortitudine vocem
tuā. dñs in q̄t in euagelio q̄d dico vobis in teneb̄s
dicite in lucē. et q̄d in aue auditis. p̄dicatē sup̄ tēta
ut imitēnt dñm qui in mōtem ascendit ut euageliū
p̄dicaret. et sapiens os suū docebat discipulos dicēs
b̄i paupes sp̄s et c. Lex etiā in mōte data ē. Euāge-
liū ergo in alto et eminenti loco legiē. q̄ doctriā
euagelica dilatata fuit vbiq̄z h̄az. S̄n. In oēm tēa
exiuit son? eoz et c. Eplā v̄ro in loco inferiori. quia
lex et p̄ph̄etia q̄ p̄ illā figurat clausi fuerūt in iudea.
S̄n. not? in iudea de? et c. Preterea p̄ eplā p̄dica-
tō veteris testa. q̄ humilior. p̄ euageliū noui testa.
q̄ excellētiōr est intelligi. doctriā enī x̄pi vel lex
euagelica excellit aplicā. et aplicā legalē doctriāz
S̄n apls ad heb̄ vii. Lex venit. ad p̄fectōz ducit.
euageliū aut dat salutē om̄i credēti. In missa tñ p̄
defunctis nō in loco eminentiori. h̄ iux̄ta altā euāge-
liū et eplā legiē. ad notādū q̄ quantū spectat ad
defunctos. talia nō sūt p̄dicacōes q̄ v̄iuis publice
fuit. Ip̄is aut cū sint absentes fieri nequūt publice
vel occulte. h̄ magis fuit p̄ ip̄is oracōes. p̄ quas ad
x̄pm̄ qui p̄ altare significat appropinquantes eis possu-
m? releuacōes aliquā obtinē. **L**egiē etiā de more
euageliū sup̄ aquilā. Iux̄ illd̄. Et volauit sup̄ p̄nas
ventoz. Et aquila ip̄a seu loc? in quo legiē in diebz
festiuis aliquo p̄ano lineo vel serico opit. ad signi-
cādū mollicie cordiū x̄pianoz. S̄n dñs p̄ p̄phetam
Ecce cor carniū dabo vobis. et scribā legē meam in
cordibz v̄ris. Loc? v̄o in quo eplā legiē nō coopi-
tur. ad significādū duriciā cordiū iudeoz. Lecturus
aut euageliū trahit ad p̄tē sinistram. put iam et supra
s̄b ti. de mutacōe sacerdotis dictū ē. et opp̄ont faciez
suā aquiloni. Iux̄ illd̄ p̄sa. xlii. Dicā aquiloni dā. et
austrō. Noli phibē. ut oñdat nos doctriā euāge-
lii debere armari. et p̄dicacōez x̄pi cōtra illū specialit̄
dirigi. q̄ ait. Ponā sedē meam ab aquilone. et silis
ero altissimo. Nā et sc̄d̄z p̄ph̄etia. Ab aquilōe p̄adēf
omē malū sup̄ habitatores terre. **R**ursus v̄r̄sus
aquilonē euageliū legiē. Iux̄ illd̄ q̄d legiē in cāticis.
iii. aquilo surgat. et diabol? fugiat et auster veniat
id ē sp̄us sc̄us accedat. Recte enī cōtra diabolum
euageliū legiē ut illū sua virtute expellat. qm̄ diabo-
lus nichil tñ quātū euageliū odit. Siquitēz aquilo
ventus frigid? diabolu significat. q̄ flatu tēptacōnū
corda hominū a dei timore cōgelat et refrigerat. Cū
ergo fides in euagelio cōtimeat. que est armatura
n̄ra contra diabolu. Iux̄ illd̄. Cui resistite fortes in
fide. merito legiē contra illū. Nūq̄ etiā v̄r̄sus mei-
diē legiē. q̄ doctriā x̄pi q̄ primo fuit inter iudōs

et hunc inter gentes ad eos in fide redibit. In vero
quod eu in ueniedo pcellerit. respiciunt ad euangelium et ad
faciem recitantis putat se epla dictu est. Deinde lectur
euangelium salutat populum ut illi ad audiendum uerbu dei
attentu reddat dicit. dñs uobcu ostendens etiā p hoc
se orare. ut dñs sit cu eis. et obseruas qd dñs iussit.
In quacūqz domu intraueritis. pmu dicite. pax huic
domui. Chorus uero et populus quasi reddit? attetus ad
illu et ad quacūqz pte euangelium legite se uertut. quia
omibz ppositu e. Ite in mudu unumsum pdicate euā
gelium omi creature. i. homi. p quo facta e omis crea
tura. uel qui habz aliqd picipiu cu omi creatura. Et
rñdet. et cu spū tuo. supple ut digne possis euangelium
legē. ac si dicat. tecu sit ad dicēdu. et sic mutuo se sa
lutat. putat se pfectioe dicet. **S**ane euangelium stāto
et nō sedendo audite. sic statuit anastasi? ppa ut ad
plum p xpi fide seruāda pmpitudo noteat. Vnde
luc. xxij. Qui nō habz gladiu uendat tūcā et emat
illu. et qz ipius doctima ad amorem celestiu digi
metes nras. Ad huiusmōi ec pmpitudinē designāda
quidā dñ euangelium legite. clamantes deponit. et etiā
ad notādū q omia tpalia dimittēda sūt ppter xpm.
Iux illd euangelij. Ecce nos reliqm? omia et secuti su
te. Et ex quo standū est apparet. q nec iacē nec ap
podari debem? euangelium audiēdo. Reclinatoria g
tūc relinquit. ad notādū q nō debem? cōfiderē in
pncipibz. nec sustentari in terrenis. qz uanitas uā
nitatū et omia uanitas. dicit ecclesiastes. Subaudite
cōpatione dei in quē curā nrām iactae debemus. Et
scdm ipm anastasiu stātes curui manē debem? ut
hūilitatē que a dño docet. etiā corpe demōstrem?
Audiēte capite nudato. Primo ut attēto adesse
mōstret. ob quā etiā causam quidā tūc mentonem
et genas manu tenent. Secdo ut qnqz sensus patuli
sint ad audiēd. Tercō ad notād q oia q sūt uelamē
et figura in lege ac pphetis cōtinebāt. sūt in euāge
lio manifestata. In xpi enim passione uelū templi
scissum ē. Deponit etiā tūc baculi et arma. Primo
ne imitem? iudeos in conspectu crucifixi arundines
et arma ferentes. Secdo ad notādū q xpo pdicāte
omēs legales obfuitatē q p baculos significat depo
sūt sūt. Tercō depositio baculorū et armorū hūilitatē
notat. et xpiane pfectōis esse nō se vindicare. sed
dño resuāe vindictā. Iux illud. Michi vindictā
et ego retribuā dicit dñs. Et math. v. Qui te percus
sit in una maxilla pte ei et alterā. Audiēte etiā euāge
lio in silencio quia omnia soluta sunt in euange
lio. que in lege et prophetis promissa erāt. **P**os
tifer qz seu sacerdos dñ euangelium legite. faciez uertit
ad illud. ad notādū q xpus pdicatores euangelij sp
ad aduincādū respicit. stas sup scabellū ad designād
q p huiusmōi pdicacōez omis adūsa ptas debellat.
et xpi pedibz submittit. et sic impletur qd in psalmo
dñ. Donec ponā inimicos tuos. s. pe. tu. **D**iacon? uero
statim postqz sibi rñsum est. et cu spū tuo. ut cūctos
reddat dociles et beniuolos ad audiendū uerbu eu
angelij. i. bonū nūciū nūciante regnū dei. subdit. Se
quentia sci euangelij. thurificas libz et signans signo
crucis Et etiā in qbusdā locis osculat libz. qñ dicet
hic est liber seu euangelium dei. hic ē liber crucifixi. quē
pdico. hic ē liber pacifici. p quē rēcōciliacōez accē
pim? Sōn aplūs. i. ad corinth pmo. pdicam? uobis
xpm crucifixum. Per incēh autē fumū bona pdicati

omīs opinio intelligit. **D**einde signat se in fronte.
in ore pariter et in pectore seu in corde. ne diabolus
q bonis opibz infidiat. tollat ei p erubescētiaz deu
cōem de corde uel sermonē de ore. ac si dicat. ego x
crucē nō erubesco. si eā ore pdico. et corde credo. qz
corde credite ad iusticiā. ore aut confessio fit ad salutē
Predicam? inqt aplūs xpm ihesu. et hunc crucifixū
iudeis quibz scandalū gentilibz stulticiā. Et aplūs ad
gallath. vj. Michi absit gloriari in cruce dñi nrī
ihesu xpi. Dñs etiā in euāgelio ait. qui me erubuit
et sermones meos. hūc filius hominis erubescet. cū
uenerit in maiestate sua. et patris et angelorū scōz.
vñ in dāiele legite. Nō est cōfusio cōfitebibus te.
Quidā autē signat se tñ in fronte et in pectore. qñ
in utroqz supliminari. Clerus uero et populus audito
titulo euangelij. scz sequit et c. siue bono nūcio dñtes
se ad orientē siue ad altā ut dñ qui uer? ē oriens
glificet. qz misit eis uerbu salutis. sic legite in actibz
aplorū. et glificauerūt dñ dicētes. ergo et gentilibz
de? penitētiā dedit. et uita cū reuerēcia et honore.
rñdet. Glia tibi dñe. Proposito itaqz euāgelio ad le
gēdu. in quo agit de glia et de nrā libeacōe. scilicet
qliter xpus diabolū deuicit et nos ab ipius seruitute
libeauit. et uictor ad glām prīs ascendit. ipi au
ditores euangelij letantes in laudē sui saluatoris con
clamant dicētes. Glia tibi dñe. qñ dicat. glia tua q
nobis in euāgelio pdicat. nobiscū sine fine pmaes
at et sp crescat. et hec dicēdo signo crucis in fronte
in ore. et in pectore. se simlī cōtra diabolū mununt.
ne eos impediāt in audiēdo. In fronte qz ibi ē loc?
pudoris et uerecūdie. Sōn p hoc q crucē fronti im
pūnt. ondunt se nō erubescere credē crucifixum.
cuius liber legite et cū habē dñ et dñm. Per hoc q
in ore signat. significat se crucē dñi audacter pdi
cat. Per hoc q in pectore. ondūt se libēter cōpati p
nomie xpi. quā etiā racōe quidā quādū euangelij
legite cū uero qz pollice an pect? signū crucis figurat.
Rursus nos in ore signam? ad designādū q de
uobis euangelij dñ esse locucō nrā. In pectore uero
ad significandū q uerba euangelij dñt nos pcutē
in pectore et in mente. Mox uero post factū signum
crucis uersus diaconū audituri euangelium se con
uertūt. De crucis misterio dicet in plemio. v. ptis
Porro alibi sū diacon? dñ legite euangelium si
mistrā manu libro supponit. ad notādū q illi q sūt
tpe legis fuerūt. quoz finis seu ultim? fuit. Iohes
quē significat sū diaconus. et si aliqua bona agebant.
illa tamē debilia et infirma erāt. q p mistrā significan
tur. qz si lex ad grām disponeret tñ grāz nō pbebat.
Cōueniēter ergo sinistra man? libro euangelij sup
ponit. In quo xpi fides pdicat. sine qua opa legis
nemo saluat. **R**ursus p sinistra manū tpalia. p
librū euangelij spūalia cogruē designant. Man?
ergo sinistra libro supponit. ad nōndū q sic aīa
sine corpe nō uiuit. ita nec spūalia diu sine tēporali
bz sūstēte possunt. Terminat aut euangelij exaltan
do uocē in fine. putat se epla dictū ē. et mox illo finto
munūt se diacon? signo crucis. ne diabol? susceptū
semē euangelij de uase signato furtipiat. Et deinde
euangelium osculat. ad nōndū se ex caritate et a
more euangelizasse. **A**uditores uero se uersus
orientē cōuertūt qñ ad iherlm grās agētes. qz inde
uēnt ad nos euangelium. Iuxta illud qd dñs dixit

in euangelio aplis. Vos eritis michi testes horum
in omnes gentes. incipientes a iherusalem. et signo crucis se
in pectore mununt contra diabolum ne semine verbi dei
suffocet in eis. Vnde luce. viij. volucres celi comederunt
illud. Et ne sermonem domini rapiat de pectoribus eorum qui
dicat. deus nos faciat in doctrina christi perseverare et ut
significet se habere in corde quod exprimit ore. Quod
etiam apertius designat in quibusdam ecclesiis in quibus
finito euangelio dicunt. amen. et bene. quasi dicant.
Vnde est quod in euangelio dicitur. quod est contra quosdam
hereticos qui lecto euangelio quasi contradicentes dicunt
falsum est. vel amen. quod dicit. fiat nobis quod dominus in euange-
lio pollicetur. In alijs vero ecclesiis dicitur. deo gratias. sic fit
per aliquam lectionem vel capitulum. Quidam etiam fratres dicunt
benedictus qui venit in nomine domini. quod est finis euange-
lij matthei. quod legitur in festo beati stephani. et in dominica
palmarum. In quibusdam locis cerei qui significant doctores
per quos ecclesia illuminatur. statim post lectionem euangelii exten-
guunt. quoniam christus in eis loquente possunt ecclesia illuminare
eo autem tacere. id est spiritu sancto ab eis recedere hoc neque-
unt. Preterea euangelij predicatio finita lex et prophetie
cessabit. In nonnullis tamen ecclesiis dum euangelium le-
gitur et ad celabra cum cereis deponunt ad terram. ad non-
dum legem et prophetiam in feriore euangelio esse. Consequenter
subdiaconus codice euangelij refert. diaconus vero vacu-
um reddit. ut ostendat se predicationem finitam et replacui vacare
veniens aut prius ad legendum euangelium. librum in quibusdam
ecclesiis ferebat. ad notandum quod ipse non solum debebat docere
sed et facere. Redit etiam ad episcopum seu sacerdotem unde venit.
ad notandum quod omnis doctrina a deo est. et ad ipsum reu-
titur. Vnde salomō. unde exiit flumina reuertuntur. Textus
euangelij super pulvinar reportatur. quia ecclesia ut audi-
uit euangelium illud suavitatem corde suscepit. et letata est.
Iuxta illud. Audiuimus et letata est syon. et ait. Anima mea
liquefacta est ut dilectus locutus est. Liber quoque eu-
angelij et thuribulum ad pontificem reportatur. quia ad eum omnia
bona referenda sunt. a quo cuncta procedunt. Ipse enim est
fons summans. sed non sumens. alpha et omega. et novus
fons et novus. Item et apostoli predicationem pacta ad christum
reuerfi sunt. referentes ei gratias de miraculis et predicationis
perfectu. Episcopus vero thus odoratur et euangelium osculatur.
Primo ad notandum. quia quod christus inspiravit et docuit
hoc approbat et acceptat. Deinde enim nichil accipit nisi
quod efficit. nec remunerat. nisi quod donat. quia sic cuncta que
facit bona sunt. sic nulla sunt bona nisi que fecit. Nam videtur
de cuncta que fecerat et erat valde bona. Sed apertum
codicem osculatur. ad significandum quod scire debet. et nuda ac
apta sibi esse debet quicquid fuerit in lege. vnde luce. viij. vo-
bis datum est nosse mysterium verbi dei. Et malachie. ij.
Labia sacerdotis custodiunt scientiam. et legem exquirunt
supple subditi de ore eius. Tercio quod ipse solus intrat in
sancta sanctorum. prout in prophetia huiusmodi patet. Quarto
quia huiusmodi osculum significat affectum amoris ad eu-
angelium. qui precipue in episcopo viget debet a deo. ut parat
sit mortem pro eo subire. Quinto subdiaconus librum apertum
lato seu sacerdoti offert ad osculandum. ad non-dum ipsum
debere delectari in fide fidelium. que infusa est in eis. et pate-
facta per euangelij predicationem. que prius in lege fuerat
clausa. Postea in quibusdam ecclesiis liber clausus illis
qui sunt in choro ostenditur. pro eo quod post promissa verba. vobis
datum est etc. Sequitur in apostolo. ceteris autem in parabolis. Et
est adnotandum. quod postquam diaconus lecto euangelio librum
osculatur. ad notandum se ex caritate et amore euange-

lizasse. tunc demum fert euangelium episcopo. qui christum significat
ad osculandum. id est ad predicationem acceptandam. et non aliam.
ad figurandum quod de illa dicitur ad predicationem acceptat
qui fit ex amore et caritate. Vnde tamen in missa per defunctis
euangelium non fertur pontifici ad osculandum. tunc quia tunc
promissa rationes cessant. tunc quia in missa illa omnis so-
lemnitatis subtrahitur. ne festiue sollemnitates cum desola-
tionis meroribus misceantur. Legens tamen euangelium
in missa per defunctis. librum in quibusdam ecclesiis osculatur.
quia quicquid illud promittit. debet caritatis amore in illud
credere. cuius doctrina euangelica recitatur. qui amor
per osculum designatur. Et attende quod statim post libri
osculum. sacerdos minister. pontifex qui christum designat
incensat. ad ostendendum quod sacerdotis maxime officium est.
orationis ignitum sacrificium. quod per incensum significatur. christus
offerre. non solum in expiationem delicti. Vnde etiam in
gratias actionem. prout in leuitico habetur. Potest etiam
sub epilogo dici. quia quod liber euangelij per subdiaconum
portatur. quod subdiaconus pulpitu ascendit. quod aperto li-
bro populum salutat. et omnes rident. quia titulum euangelij
promittit. quod alta voce et distincte et contra aquilonem
legit. quod omnes populi aures et oculos ad librum dirigunt.
et in silentio ac statim audit et in fine ad celum magis leuans
orat. d. amen. hec in qua omnia et singula ex lege sumuntur
Legitur enim in principio neemie. quod congregato populo
ad plateam. que est ante portam aquarum. esdras scriba
attulit librum legis moysi. et stetit super gradum ligneum
quem fecerat ad loquendum. et aperuit librum coram omni
populo. Porro leuitice silentium faciebatur in populo. ad
audiendum legem benedicentes deo magno. et omnis populus
stans in gradu suo respondit amen. Et legerunt in libro
legis dei distincte et apte ad intelligendum. Omnis
vero populus eleuantes manus suas adorauerunt promissum
ad terram. Illud quoque preterendum non est. quia euange-
lij que in ecclesiis leguntur generaliter due prefationes promittuntur.
Primo est incipit sancti euangelij. Secunda sequentia sancti
euangelij. Si quis per prefationem promittitur principio cuiuslibet
euangelij. quatuor euangelistarum. scilicet euangelio iohannis. In prin-
cipio erat verbum. euangelio matthei. Liber generationis.
euangelio luce. fuit in diebus herodis. et euangelio
marci. Principium euangelij iherusalem christi. quod in quibusdam
ecclesiis legitur in prima dominica de aduentu ubi dicitur.
et tunc non sibi incipit illis. In illo tempore. quia in ipsis principibus
agit. et determinat certum tempus. Vnde esset nugatio et
superflueret verba illa. Secunda vero prefatio promittitur omnibus
alijs euangelij. Et de sequentia. quia verba ipsa que leguntur
da sunt. sequuntur post incipit seu post ea que procedunt in eu-
angelio vnde scripta sunt. vnde cum de sequentia. suppleendum est.
sunt verba sancti euangelij etc. vel sequentia est numeri sin-
gularis. et tunc cum de sequentia sancti euangelij secundum iohannem
suppletur hec est. Sane in euangelij quibus ipsa secunda
prefatio promittitur. sibi incipit quicquid. In illo tempore. et quicquid non
sibi incipit. Si quis hinc. In illo tempore dicitur. quoniam ex eorum
verbis certum est de tempore ut promissum est. et tunc incipiunt
per aliquam determinationem regie vel alterius potestatis
ut illud. Anno quinto decimo tiberij. vel per simplicem
rei geste narrationem certum tempus determinationem. ut il-
lud. Cum esset desponsata. et illud. Postquam summati sunt.
et illud. Cum natus esset iherusalem. et illud. Factum est autem
cum baptizaretur. et illud. Cum esset iherusalem annorum duodecim
et illud. Postquam impleti sunt dies. et illud. Vespere
autem sabbati. et illud. Elizabeth impletum est etc. Res-
pondens vero euangelij sibi incipit. In illo tempore. et est sensus

In illo tempe. scz gre. de quo dicit apls. Ecce nūc
tēp? acceptabile ē. Non est etiam omittēdū qd eu-
āgelū legē in ecclia qnq scd3 historia. ut illud qd
dicē in die pasce. Maria magdalēa et maria Jacē.
Et illd qd cātā in natali ad scd3 mīssam de pasto-
ribz. Qnq scd3 allegoriā ut illd qd legē in assum-
ptione beate marie in quo mēcio fit de maria et mar-
tha ubi dī. Intrauit ihesus in quoddā castellum et c.
put ibi in. vii. pte diceē. Qnq scd3 rem ut illud
de sancta trinitate. Qnq scd3 psonā. ut illud qd
cātā in festo sancti thōe apli. ubi dī. Thomas vn?
de duodecim. Qnq scd3 pte. ut illud qd dī in festo
scē crucis de nichodem ubi dicē sic. oportet exalta-
filii hominis et c. In quo versu xpus passionē suā hē-
cat et exalta cōem corpis sui in cruce. Et iteo euāge-
liū in q hēc clausula cōtinet legē in festo scē crucis
et in festo michaelis archangeli ppter illū versum.
angeli eoz sp vider facie pīs sui. qui in celis ē. Itēz
etiā scd3 pte ut illud. liter gñatōis et c. Et hoc pte
ultimū versum in quo fit mēcio de xpo. Qnq scd3
totū. ut illud qd legē in circūciōe dñi. Postqz cō-
sumati sūt dies octo et c. Qnq scd3 tēpus ut illd qd
dī in pma die quadagesime. s. ppter ieiunū. Qnq
ppter letanias ut illd. Si quid petieritis et c. qd in le-
tanis dī. In quo fit mēcio de ouo pane et pisce. Et
qnq ppter locū ut illud qd legē in dñica sexagesime
scz. Exiit qui seminat et c. Sane mulier etiā abba-
tissa nō debz legē euāgelium. licet enim beata virgo
dignior et excellēior estz apostolis vniuersis. dñs
enī nō cōmisi ei clauēs regni celoz. hinc ē q abba-
tissa nō potest prias moniales bñdicē vel eaz con-
fessioēs in criminibz audire. vel euāgelū legē vel pu-
blice pdicā. In matutino enī posset. h nō publice eu-
āgelium dicē. Et nota q qtuor sūt euangeliā de bta
maria ut diceē in. vii. pte sub festo assumptionis.

Euangelio lecto mox **De symbolo.**
cantatur alta voce symbolū illud. scilicet
Credo in vñū deū. qz enī corde credit ad
iusticiā. ore aut fit cōfessio ad salutē. Ideo ecclia
ut ondat q euāgelij verbū seu pdicacōem fidei et
corde recipit. mox fidei symbolū ore recitat. Symbolū
ergo post euāgelij. fidem post pdicacōz ondit. Sñ
Jo. hēc eo loquere. multi crediderūt in eū. Nā scd3
aplm ad roma. x. fides est ex auditu. audit? aut p
verbū dei. Dicē aut alta voce. ut omēs illud dicāt
et addiscant. Omis enim xpian? teneē publice fidei
katholicā pferi. ppter q in fronte signat. In pri-
ma vero et in cōpletorio sū silencio dicē. ne musce
moriētes p dant suauitatē vngueti. put in qnta pte
sū ti. de pma tangeē. Rursus ideo in missa patēē
dī. ad notādū. q hodie fides katholica libē pdicat.
et doceē. In pma vero sub silencio dī. ad notādū q
in pmitua ecclia pstim tpe passionis xpi. pdicato-
res. et fidei pfectores filuerūt. et in cōpletorio. ad no-
tādū q simlir in fine seculoz. antixpi psecutiōe in-
ualecente. illoz ora claudē. Sane sacerdos seu e-
piscopus illud incipit ad designād q omē bonū a xpo
pcedit. Nā omē datū optimū. et omē donū pfectū
de sursum ē. d. a. p. d. u. Ne aut muscus ille celestis di-
cat. Cātāim? vob et nō saltastis. Chorus euāgelice
doctrinē cōsona voce rīdet. et solē tripudio fidez
katholicā pferē. Dices. Patre omnipotēte et c. qñis

in missa pte qnq aliter obfuetur. put iā diceē. Ad
hoc sacerdos illud incipies manet erect? an medium
altaris. manibz extensis sursum eleuatis. quas postqz
incepat iugit. Siquidem sacerdos xpm repntans
erectus manet. ad notādū q xpus sp patus est.
eūctis spūlia bona largiri. et ante altaris medium
inuens. q nō ē psonaz acceptor. h. quātum in ipso
est omibz equaliter influit. nec angulū diligit neqz
finū. manibz qz extensis. ad designādū. q parat? ē
abūdate bene meritis illa largiri. sursum tamē ele-
uatis qz ipso facto ondes. q q sursum sūt querere atqz
a deo misericordiā posce. et in eo solo spare debem?
Deinde postqz incepit manus iugit. qz ei soli de pce-
ptis bonis grās agere et hūiliaē debem? Et qm
symbolū verbū ē euāgelicū quo ad sensū. iteo stāto
illud audie hēc et euāgelij. et illo dicto signū cru-
cis facē debem? Symbolū aut grece. latine sonat
iudiciū vel signū vel collacō. tū qz regulā fidei ple-
nam iudicat et pfectā. tū qz simul in vñū fidei cōtinet
articulos. Et nota q triplex est symbolum. Pri-
mū est symbolū aploz. q vocat? symbolum minus
qd vii. ex institucōe damasi pape dī tacite p ferias
in singulis canonicis horis. Et illud dī a fin. q ē cō.
et bolos qd est sentēcia. qz cōpositū fuit ex diuersis
verbis aploz. hēc pueri in festiuis cōueniētes affer-
re solēt bolos. id ē frusta carmū et panis q in vñū
collecta symbolū vocat? i. collectio mimiciarum.
Tradit? enī q postqz apli spm pacitū acceperunt.
cū iā foret ad pdicād euāgelij pfecturi. dferētes in
vñū sup articulis fidei statuerūt. ut hēc oēs erāt in vna
fide acordes hēc oēs vñā fidei cōditi pdicarēt. et ito
symbolū min? pponētes. vnusquisqz bolū. i. pculā
vñā apposuit. Sñ scd3 aploz cathologū hūe nume-
rū duodecim pteclās dimoscat cōtine. Petrus nāqz
apposuit. Credo in deū patre omnipotēte et c. et c.
Andreas. Et in ihesu xpm filiū eius vñicū dñm nr̄m
Jacobz. Qui cōcept? ē de spū scō nat? ex maria v.
Iohes. Passus sū pōcio pilato crucifix? in. et sepul.
Philippus. Descendit ad inferna tertia. d. r. a. mor-
bātholome? ascedit ad celos sedz ad dextā dei pīs
omipotentis. Thomas. In ventur? ē iudicāe viuos
et mortuos. Mathe? Credo in spm sc̄m. Iacobus
Scām eccliam katholicā scōz cōmuniōe. Symon.
Remissionē peccatoz. Thade? Carnis refectōez
Mathias. Et vitā eternam. Scd3 symbolum ē.
Quicūqz vult saluus esse et c. Ab anastasio priarcha
alexandri in ciuitate treueri cōpositum. hoc tñ potest
dici tertium. nā mēnu de quo sequit? fuit pri? in
pma mēna sinodo cōpilatū. Tercū est mēnum. s.
Credo in vñū deū qd damasus ppa ex condicō
vniūsalis sinodi apud constātinopolim celebratē
instituit in missa cātari patēt quāqz et marciū p-
pim? statūisset illud alta voce cātari et vocatur sym-
bolū maius. A grecis ergo vñus cātandi ad missas
symbolū credit? puenisse. q simlir duodecim clausu-
las cōtinet. Prima ē. Credo in vñū deū et c. Scd3 et
in vñū dñm ihesum xpm. Tercia. Qui ppter nos ho-
mines et cū dī. ibi Et hō fact? est. debem? genua
flectere. qz xpm hominem factū. et p nob crucifixū
adoram? Quarta. Crucifixus etiā p nob. Quinta
Et resurrexit tertia die scd3 scripturas. id ē eo mō
eo ordīne. et eo tpe. quo pdictum est in scripturis.

Sexta. Ascendit in celum. Septima. Et iterum venturum est. Octava. Et in spiritum sanctum dominum. Nona. In unam sanctam catholicam ecclesiam. Decima. Confiteor in unum baptismum. Undecima. Et expecto resurrectionem mortuorum. Duodecima. Et vitam venturi seculi amen. ¶ Et est notandum quod in predictis miceno et constantinopolitano conciliis non leguntur verba illa scripturas neque illa filioque. Et quoniam apud grecos in fine ipsius symboli sub anathemate debet prohiberi ne quis de fide trinitatis aliud doceat vel aliter predicare quam ibi continetur presumat. Sed constantinopolitanum concilium apud eos celebratum anathematizavit precepit eos qui alteram fidem aut essent proponere. perfere. scribere. docere. vel aliud symbolum tradere quam premissum est. ideo ipsi greci nos anathematizatos asserunt pro eo quod ibi addimus verba ipsa. si minus bene dicuntur. tunc quod illud non fuit canon late sententia. si animatio quidam. tunc quod inferior potestatem ligandi non potest. Romana enim ecclesia non solum conciliis. sed potius concilia subfuit sibi. Preterea verba illa secundum scripturas. supra sunt ex expositione fidei eiusdem concilii constantinopolitani. et sic nichil videtur additum. nec erroris aliquem sapienter. Sane ut super sunt exposita intellecta. Item per verba illa. filioque. non docemur aliud vel aliter de trinitate predicari. primo idem. Cum enim filius deus sit cum patre in substantia. ergo quod a patre procedit et a filio procedit. et sic nichil addimus. si potius declaramus. nec alteram fidem proponimus. perficimus. scribimus vel aliud symbolum tradimus. nec in aliquo contra predictum facimus anathema. Minus tamen est quo ausu ipsi greci spiritum sanctum a filio procedere negare presumunt. cum hoc in concilio ephesino apud eos edito continetur expressum. Sed ipsi se errasse videntes quosdam platos de suis ad generale concilium lugdunum. sub gregorio papa decimo celebratum miserunt. qui in deo concilio publice nobis videntibus suo et omnium platorum et imperatoris romane nomine professi sunt. quod spiritus sanctus eternaliter ex patre et filio. non tamquam ex duobus principibus. sed tanquam ex uno principio. non duabus spiracionibus. sed unica spiracione procedit. prout in eiusdem gregorii constitutione habetur coram toto concilio ter grece et ter late symbolum cum dictis verbis. secundum scripturas et filioque. solemniter decantando. ¶ Cantatur autem hoc symbolum maius in sollemnitatibus eorum duraret qui illud composuerunt et in illis de quibus aliqua mentio fit in ipso. videlicet in omnibus diebus dominicis. In festivitatem domini scilicet in natali. ephie. cena domini. pascha. ascensione. petre coelestem. in transfiguratione. et in festo de trinitate. et in omnibus festivitatem beate marie. scilicet crucis. angelorum. et apostolorum. de quibus fit mentio ibi. Et apostolica ecclesia. In sollemnitatibus autem luce et marci evangelistarum dicunt quidam non debere cantari. quod illi apostoli non fuerunt. Item dicunt debet in dedicationibus ecclesiarum. et in commemoratione omnium sanctorum quaque ipsa sit dedicatio festivitas. Et debet etiam infra octavas natalis domini. excepta die innocentii. in qua cantica leticie subicuntur. In octavam tamen cantatur. prout in sexto prelo sub illo festo dicitur. Cantatur etiam infra octavas ephie. pasche. ascensionis petre coelestes apostolorum petri et pauli. et assumptionis beate marie. licet enim in nativitatibus sanctorum iohannis baptiste et sci laurencii. symbolum non cantatur. in octavis tamen eorum cantatur. eo quod infra octavas apostolorum et assumptionis occurrunt. Et ob hoc etiam in octava sci iohannis baptiste. prefacio de apostolis. et in octava beati laurencii prefacio de assumptione cantatur. ¶ In quibusdam tamen ecclesiis debet symbolum in festo beati iohannis baptiste. et non incompetentem symbolo de propheta fit mentio ibi. qui locutus est per prophetas

quod ipse non solum fuit propheta. sed et plus quam propheta. Ac in de ipso quod scriptum est. fuit homo missus a deo etc. et ita fuit apostolus. de ipso etiam ait. iohannes os aureum in sermone qui legitur in festo decollationis. iohannes par angelis. apostolorum vox Ipse etiam primo baptizavit et baptismum predicavit et in symbolo fit mentio de baptismo. Hic quidem omnium fit commemoratio in symbolo. Quorundam tamen obscure ut ephie. est tamen illud profectum domini. est etiam festum illud baptismatis. de quo in symbolo dicitur ibi. Confiteor unum baptismum etc. et cena domini. si illa est sollemnitas eucharistie ad quam respicit illud. sanctorum communionem et angelorum. si illi nomine celi debent intelligi de quo in symbolo debet ibi Creator em vel factorem celi et terre etc. Quibusdam tamen videtur tunc non esse cantandum. eo quod angeli nunquam habuerunt fidem. si spiritum. nec credunt. si sciunt. quoniam plena scientiam habent. fit etiam commemoratio licet obscure de dedicatione ecclesiarum. sed ad illam respicit illud. sanctas ecclesias catholicas. tunc enim significat et ut ita dicam catholicas ecclesias cum dedicat. Ad octavas vero respicit resurrectionem mortuorum. de qua debet ibi Et expecto resurrectionem mortuorum In festo. scilicet agnetis symbolum non cantatur quod licet in ecclesia celebretur. non est tamen festum octave. prout in septima parte sub ipso festo dicitur Porro quidam non absurde symbolum cantant singulis diebus. a die resurrectionis usque ad festum ascensionis. sicut in omnibus dominicis diebus et etiam in sollemnitate beate marie magdalene. dicentes illam fuisse apostolorum apostalam. eo quod ipsa primo resurrectionis gaudium apostolis nuntiavit. et in festo beati martini quod de eo cantatur martine par apostolis Quidam etiam dicunt illud in principali festo cuiuslibet ecclesie seu oratorij. non tamen in octavis illorum si eas celebrant ¶ Sed tamen de quibusdam mentio fit in symbolo in quorum commemoratione symbolum non cantatur. ut passionis et sepulture. quoniam illorum dierum officium aliorum officiorum regula non sectatur Non debet etiam quoniam in profectis celebratur ad honorem beate virginis vel sancte crucis vel sancti spiritus ¶ In quibusdam locis cantato symbolo vel dum cantatur. plus cantatur kyrieley. quoniam postquam christus et apostoli docuerunt fideles fide recepta. laudes deo dederunt quas forsitan reputat suavitissimi symboli melodia ¶ Illud autem sciendum est quod christus non venit predicare gentibus sed iudeis Iuxta illud evangelij Non sum missus nisi ad oves que perierunt domus israel. Non precepit apostolis In viam gentium ne abieritis. et in civitates samaritanorum ne intraveritis. donec post resurrectionem precepit eis dicens. Euntes in mundum universum predicare evangelium omni creature. Et ideo circa romano pontifice solemniter celebrare. symbolum fidei non cantores in choro. sed subdiaconi ad altare decantant. et generaliter ipsi ad universa rudent usque dum ipse pontifex dicit. Pax domini sit super vobiscum. quoniam usque per christi resurrectionem sola iudeorum ecclesia que per subdiacones qui sursum ad altare consistant designatur. corde credit ad iusticiam et ore confessio est ad salutem. sed ex tunc cantores in choro rudent et universa decantant. quod post resurrectionem ecclesia gentium. quam cantores qui deorsum in choro subsistunt designant fidei christi. recepit et laudem precomia personarum salvatorum. ¶ Inter evangelium tamen et sacrificium chororum cointer offeruntur. quoniam inter passionem et predicationem gentilitas fidei votum deo offerens cantavit quoniam mulier chananea de simonis tiberi et symonis egressa clamavit et dixit. miserere mei domine fili david. filia mea male a te morio vexat. cuius tandem fidem commendat dominus ait. O

mulier magna e fides tua. fiat tibi sic petisti. **P**ostremo symbolu aploz tanq breue r omia cimens s b apendio exponam. Credo in deu prem omipo. creatore celi r terre r c. **N**ota q aliud e vt ait augustinus. crede deo. aliud crede deu. r crede in deum. Crede deo e credere. vera esse q loquit. qd etiam mali faciut. et nos credim? homi et no in hoie. Crede deu e crede qd ipe sit de? qd etia demones faciunt. Crede in deu e crededo amae. crededo in eum ire. crededo ei adherere. qd soli boni faciut. ergo q dicit credo in deu mentis. si no diligit deu. nisi dixerit q in psona eccle loquit. dices deu aut singulariter deoz effugit pluralitate. unde nobiliter in maiori symbolo additu e hoc verbu vnu iux illd. Audi isrl dñs de? tuus vnus est. Et apls. vnus e deus vna e fides. vnu baptismu dices vno prez incipit psonas distinguere. de quibz psa. Quis appedit tribz digitis molem terre. Et alibi. seraphim clamabat scus scus scus. Et dñs. baptizate omes getes in noie patris r filij r spūs sci. Et iacobz. Tres sūt qui testimoniu dant in celo. pater. verbu. r spūs. s. Pater e prima nō tpe h auctate in trinitate psona. Qd sequit. oipotete. nom e essenciale. ideoq illd ad s bstatuū deū vel ad relatiū patrē. nō sine racōe referim? dicētes Credo in deū patrē oipotetē vel credo in patrem oipotetē. Simli r qd sequit. Creatorem celi et terre. vbi cōfutat hereticus qui aliū celi. aliū terre asserit creatorem. Aliū celestiu. aliū terrestriu. aliū corpoz. aliū animaz. cōtra quos ait moyses In pñci pio creauit de? celū r terrā Et dauid In pñci pio tu dñe terrā fundasti. r opa manuū tuaz sūt celi Et apostol? In ipo cōdita sūt vniūsa in celo et in terra **S**equit. Et in ihesu xpm filiū eius vnicū dñm. n. Ecce altera in trinitate psona. hic e ihesus q saluum facit populu suū a peccatis eoz. hic e xpus oleo leticie p asortibz vinctus. hic e enim vnic? patris filius de quo dd. filius me? es tu ego hodie genui te. Et apls. Misit de? filiu suū natū de muliere scū s b lege hic est dñs nr qz nos creauit. q nos seruos alienos p cō sanginis emitt **S**equit. Qui cōcept? e de spū scō nat? ex maria virgine. Ecce pmū xpi sacramētū scz incarnacō. ac si dicat. Qui cū sit de?. fact? e hō. nō ex virili semine. h? decept? opacōe spūs sci. natus ex maria virgine. Sōn psa. Ecce virgo concipiet et pariet filiū r vocabit? nomē eius emanuel. Et angel? in euāgelio. Ave maria grā plena dñs tecū. Et illa sps scūs supueiet in te et vire? altissimi obūbrabit tibi. Quidā tñ hēc verba. qui decept? e de spū scō. iūgūt cū pcedētibz **S**equit. Passus s b pōcio pila. to crucifix? mortuus r sepultus. Ecce scōz sacramētū. scdm humanitātē x scz passio cuius tēp? describit. sub pōcio pplato. forma subditur. crucifixus. fms cludie. mortuus r sepult? Sōn plangēs dic ex ore dd r iheremie. Foderūt man? meas et pedes meos r dinumeauerūt oīa ossa mea. De morte ait ppheta Domus dñi fuit exit? mortis. De sepulcro ait psaia. Sepulch? ei? extitit glōsū. hēc sūt in euāgelio manifesta **S**equit. Descēdit ad inferos tertia die resurget a mortuis. Ecce tertiū sacramētū scz resurrectō. sed de descēsu ad inferna pmittit ex quo mortui libeant. Sōnt in osee. De manu mortis libeabo eos. de morte redimā eos ero mors tua o mors mortis tuus ero in. Hic e euāgelic? fortis. q forte in ligauit r ei? vasa

diripiūt. hic e q dicit ps. Ego dormiui r soporatus fu r exsurrexi qm dñs suscepit me. q pri dñti. exsurgē glia mea exsurgē cū psalmis et cythara. breui s mone rñdet. exsurgā diluculo. cuius resurrectōi mlieres et viri phibēt testimoniu in euāgelio. Qd aut dicit in maiori symbolo. surrexit tertia die scdm scripturas exponit. id e eo mō eo ordine et eo tpe quo p dcm est a scripturis **S**equit. Ascēdit ad celos sedet ad dextrā dei prīs oipotētis. Ecce qrtū sacramētum scz. ascēso. Ascendit enī sic ait dauid sup cherubim et volauit sup pēnas ventoz et parauit in celo sedez suā. et regnū eius omibz dñabit. Cui ait pr. Sede a dextris meis donec ponā inimicos tuos scabellum pedum tuoz. Et vt ascēsiōi de visu qz testimonium nō desit ait lucas. Vidētibz discipulis eleuatus est et. m. s. e. ab oculis eoz **S**equit. Inde vētur? est iudicāe viuos r mortuos. Ecce qrtū qd nondū ap tū e sacramētū. veniet enim rex manifeste cui pat iudiciū dedit. Et sicut ait dauid. Parauit in iudicō thronū suū et iudicabit orbē terrē in equitate. iudicabit populos in iusticia. Et alibi. deus manifeste veniet deus nr et nō filebit. Et lucas Ita veniet hēc v distis eū eūtem in celum. Et michas. Iudiciū dñi cū pplō suo. **S**equit. Credo in spm scm. Ecce tē. in trinitate psona scz spūs scūs. de qua moyses Spiritus dñi ferebat? sup aquas. Et ps flabit spūs ei? et fluēt aque. Et dñs in euāgelio Spūs q a patre docebit vos omia Ille enim docet. ille scificat. ille vuit. ille peccata remittit. p hūc resurrectōez in glā. p hūc dseqmur vitā eternā **S**ōnt sequit. Scām eccelām katholicā Et pnt hēc verba et sequencia sic intelligi et iūgi Credo in spm scm scām eccelām katholicā. id e Credo p spm scm id e scām eccelām fidelīū scificat Itēz credo in spm scm scōz cōmūoēz id est p spm scm scōs in vinculo caritatis vñri Et credo in spm scm remissionez peccatoz. id e p spm scm peccata remitti. Et credo in spm scm car. r sur. et vitā eternā. id e p spm scm carnē glām cōsecuturā. et animā vitā eternā **S**ol sic Credo scāz eccelāz katholicā. nō ita dicim? ut asserit aug? . crede in eccelām sic in deū. h? in eccelām scām catholicā credi? dū in eccelā dñsantes et in deū credim? et q secuntur nos inde firmissime cōsequi pntem scz scōz cōmū onem remissionē peccatoz carnis resurrectōez et vitā eternā **S**ōnt sic iūges Credo in scām eccelām ka scōz cōmūonē. id est p fidem quā habeo existens in scā et vñsali eccelā. assequor scōz cōmūonē id e cōcordiā et vñonē Sic enī est vñ? pastor sic vñū ouile. sic vñ? deus sic vna fides. et vñū baptismū vel pcpio scōz cōmūonē id e panē benedictōis de quo dr. crece r māducasti. Simli r que secuntur Credo in scām eccelām. peccatoz remissionē. id est p fidē quā habeo. existēs in sancta r vñsali eccelā assequor remissionē peccatoz. r lepre curacōem. De qua dr in lege et euāgelio. maria soror aaron cum septē diebz fuerit extra castra. est a lepra mundata Raamā syrus. sepeies lotus in iordane. e a lepra curatus. sic et dñs decem leprosoz mūdauit. h? vñ? tm dedit glām deo. De magdalena dr. qz dimissa sūt ei peccata multa quia dilexit multū. Paralitico q ait dñs. fili r mittit? tibi peccata tua. **S**equit. Credo in scām eccelām katholicā carnis resurrectōez id est p fidez quā habeo existēs in eccelā assequor carnis

refrēctōnem. de qua iob Credo q̄ redēptor meus
vīuit. i. in nouissimo die de terra surrectur? sum. et
in carne mea videbo deū saluatōrem meū. Sōn in euāge-
lio. deus abrahā. de? p̄saac iacob. non est deus mor-
tuorū h̄ uiuorū. Et aplūs. Om̄s q̄m̄ reſurgem? h̄ nō
om̄es immutabim̄. Siml̄r iungēdum ē qđ sequitur
Credo in scām eccliam catholicā vitā eternā ad est
p̄ fide quā habeo existēs in ecclia cōsequi vitā etnā.
hec est terra uiuētū de qua dō. Credo uidere bona
dñi in terra uiuētū. Est aut vitā eterna vidē deum
patrē i. quē misit ih̄sū xpm̄. de hoc etiā s̄b sabb̄to scō
in vi. pte ubi agit̄ de baptismo diceſ. **De p̄dicacōe.**

Quomā ut p̄missū ē euāgelium p̄dicacō ē i.
sym̄bolū fidei p̄fessio. ite op? illa fit p̄p̄o p̄-
dicacō q̄ euāgelici verbi i. sym̄boli hūe
nom̄ i. veteris test. exp̄fessio. qui mod? sup̄ius ē ex
libro neemī in p̄ncipio ubi legiſ. Et legere leuīte
in libro legis dei. Neemias aut̄ s̄cēdos i. edrias scri-
ba int̄pretabāt̄ populo vniūsa. p̄terea monebant̄
āniquos. qui in h̄at̄io odio erat̄ ut ad cōcordiā ve-
rēt̄ priusq̄ amīcarēt̄. i. q̄ mūdi essent p̄usq̄ coram
suo saluatōre cui nota sūt secreta cordū apparēt̄ ex
quo siquidē p̄dicacōi vsus in ecclia moleuit. Intē ec-
est q̄ oracō dñica q̄ ad p̄mā et in alijs horis voce de-
missa d̄r ad missam alta voce. et patēter dicat̄. Et
in ea huiusmōi h̄at̄na monicio cōtinēſ. cōmūter tñ
post p̄dicacōem sym̄bolū recitat̄. q̄ fide p̄dicatam
se tenē ecclia p̄fiteſ. **Q**uē cū p̄dicacōi officiū p̄s-
uilegiatū sit. null? p̄dicacō debz m̄i cui amittit̄. aut
cui ex officio sibi im̄icto incūbit. Iux illd apli. Quō
p̄dicabūt̄ m̄i mittat̄. i. ideo p̄dicatur? licētiā peti-
dices. Iute dōpne debz aut̄ p̄dicatōr in loco eminē-
tiori esse sic et euāgelium legēs p̄pter racōes s̄b titulo
de euāgelio sc̄ptas. Nā i. vidēs ih̄sus turbas ascē-
dit in mōtes i. ap̄iens os suū docebat eos. mat̄. v.
Et edrias fecit gradū lignēū ad loquēdū. ut dē
ē in p̄ma pte s̄b titulo de ecclia ubi de pulpito agit̄
debz tñ hūiliter p̄ferre q̄ docet nē scdm̄ gregorium
illum elatis moribz p̄dicet. quē in cordibz audientū
sacris sym̄onibz infectat̄. Et sedz ambros. p̄dicacō
xp̄iana nō indiget p̄pa nec cultu sym̄onis. Debz q̄
scdm̄ gregor p̄dicatōr esse discret? in silencio vtilis
in verbo. ne aut̄ tacēda p̄ferat. aut̄ p̄ferēda reticeſ-
cat. Sūt tñ nōnulli hui? doct̄ine oblit̄i. qui sicut ait
beda. Auditores suos in p̄cipiū mergūt. quibz nō
salutaria q̄ corrigāt. h̄ q̄ illos delectat̄ erronea p̄di-
cant. Alij vero scdm̄ gregorū dū extimari ebetes
volūt. sepe ex nimio dēta s̄bilitate se in quibz dā
in q̄libet plusq̄ expediat exercēt. secreta mistēia
sua p̄dicacōe nō intelligētibz referādo. oportet enim
eū q̄ docet i. instruit p̄ ingenio. discētū semetipm̄
ap̄taret. ubi ordīne p̄ audientū capacitate dirigē
qm̄ qui docet ea q̄ ab auditoribz intelligi nequeunt
nō ad eorū vtilitatē. sed ad sui ostētiōem facit. ut
plura scire videat̄. vel ad dulcē ut eis placeat q̄bz
secreta reuelat. Iux qđ aplūs ait. xpus me misit p̄-
dicare. nō in sapientia verbi. **I**n cōcilio carthaginē
statutū ē ut s̄cēdote verbū sc̄z p̄dicacōis in ecclia
faciēte. qui egressus de auditorio fuerit v̄z cōtēnens
excomūicet̄. **P**ost p̄dicacōem fit cōfessio i. indul-
gētia p̄ commissis i. omissis cōcedet̄ ut sic cōsciet̄is e-
mūdat̄. Iux illud ap̄h̄etici. Et sc̄pēbā spm̄ meum.
accedāt singuli ad cōmūōis sacramētū. qđ mox in

missa vel sacramentaliter vel spūaliter receptum sunt
q̄ spūalis cōmūō fit p̄ fide op̄ante p̄ dilectōnem.
Iux illud aug? Credo i. māducasti. **Sedā nō missa**
Sedā nō missa. **E**cudaps misse in
offertorio. hūe in dñs vobiscū. incipit que
in quatuor s̄b diuidiē p̄tulas. Prima d̄r
secreta. Sedā p̄faco. Tercia canon. Quarta orō
dñica cū sua p̄facoē sc̄z. Preceptis salu. Potest etiā
q̄cqd ab hoc loco vsq̄ in finē misse d̄r secreta. v̄z cū
q̄ secreta in q̄nq̄ diuidiē p̄tes. Prima ē ab offerro-
rio vsq̄ ad p̄facoē. i. hoc specialit̄ d̄r secreta. Sedā
ē p̄faco. Tercia canon. Quarta oracō dñica. Quia
ē embolism? Quia etenim fuit dñici sanḡis effusio
Prima in circūciōne. Sedā in sudore. Tercia in fla-
gellacōe. Quarta in crucifixiōe. Quia in mortuā la-
ceacōe. **S**ane ordo cōueniēs ē ut post p̄dicacōem
sequat̄. fides in corde. laus in ore. fruct? in ope. Pre-
dicacō quidē ē in euāgelio. fides in sym̄bolo. laus in
offertorio. fruct? in sacrificiō. quia p̄pter offerenda
cātā. q̄ sacrificiū laudis offerē. Sōn ps. Circūm
i. immolauī in tabnaculo eius hostiā v̄z cetera cōm̄s
cātālo i. psalmū dīcā dño. Et in palipomē. Cū of-
ferret holocausta ceperūt laudes canē dño organis
i. in diuisis q̄ d̄ aud̄ rex cōparet̄ cōcrepā. Offer-
torū quidē inter euāgelium i. sacrificiū canē. put̄ in
titulo de sym̄bolo dēi ē. S̄cēdos aut̄ dicitur? ore?
p̄mittit dñs vobiscū. q̄ dicit̄. m̄i nobiscū sit dñs oracō
nō possū? ad salutē nrām. Subicit ḡ orem? monēs
populū orare ut sit in sym̄bolo recitat̄ credat i. in
ea stabilis p̄maneat. q̄ et xps discipulis suis dixit
Orate i. luc̄. xxi. Monēs etiā vniūqueq̄ ad se re-
dire. cōscietiam suā discūtē. i. sc̄p̄m in oloc̄austum
instū deo offerre. Prus ergo q̄ chorū cātet offer-
torū salutē a sacerdote ut possit deuote cātā. Et
mox postq̄ ille dixit orem? chorū cātat canticum
offerentiū hūe offertoriū. i. populus offert ut notēſ
q̄ post implecōem mādatorū offerim? nosmetip̄os
hic s̄b ti. de oblacōe diceſ. Ac si vniūquisq̄ offerens
dicat. Credo. i. fide quā in sym̄bolo p̄fessus sū. ope
d̄pleo. i. oracōi sacerdotis assentio. v̄z i. s̄cēdos
statim offert dona consecranda. **E**t attende. q̄
offerentiorū versūs cū multa diligētia ab antiquis
patribus inuenti. hodie implevisq̄ locis omittunt̄
tū breuitatis causa ut tā ministri. q̄ popul? oblati-
onibz oracōi i. sacramēto altaris liberius vacent.
Cum ec q̄ sic ait aug?. Ipam xp̄ianam religionē
pauci simis i. manifestissimis celebracōis sacramētis
misericordia dei voluit esse liberā. Et scdm̄ iheronimū
Melior ē q̄nq̄ psalmorū cū cordis hilaritate decan-
tacō. q̄ tocius psalterij cum anxietate modulacō.
verborū etenim multitudine deus flekti non potest.
Solū ergo in offertorio qđ d̄r in missa p̄ defunctis
versūs ipi hodie dicūt̄. q̄ officiū illud nō sequitur
in multis normā alteri? officij. **P**orro a patribus
int̄ductū ē ut offertoriū cātēſ. qui ut p̄missum ē
qn̄ offerēbāt. in tubis clangebat. hilarem nāq̄ da-
torem diligit deus. Inductū ē etiā ex eo q̄ salomō
in dedicacōe templi i. altaris. mnumēabile multitu-
dinē oloc̄austorū obtulit cū magna solēmtate. i. a
moysē cū descēdēti de mōte i. p̄p̄m saluatū i. oranti
occurrit popul? i. muneā obtulit. Cātā etiā offer-
torū dū offerē. ad memorādū iocūditatē israheli-
tici populi offerentis tonaria ad edificū tabnaculi

44
vel potius ad designandum clamorem mulieris. de q legi-
m apoc. xij. c. Mulier id ē ecclia amicta sole id ē xpo
que induit in baptismo hns lunā sū pedibz id ē oia
mutabilia calcās. tū capite coronā duodecim stel-
larū id ē chorū duodecim aploz. tū hns in utero supple-
ea q visui mico gesta sūt clamat pueriēs t cruciat ut
pariat. Clamore ergo ei? pueriēs vel salubre dñi
cruciatū imitat? offendat p suū graue t gradifonum
catum q neūmis distenta et veribz fecundata qntum
vis lōga iubilacōe. qd significat nō satis expmēre v?
Quis tñ offertoriū catari instituit ignorat? **T**ra-
xit nomē offertoriū a ferta qd ē oblatio. que in altari
offerē et a pōntificibz dsecrat. inde offertoriū dicit?
quali pferū. oblatio vero vocat? quia offert. dicit?
etia? offertoriū qd dū offendat catat. sacerdos accipit
oblatiōes vel hostias a ministris. de qbz sū ti. de ob-
latiōe dicit? **A**d uertēdū aut ē q hic sacerdos pre-
mitat. ore? nō tñ immediate orat pmo thurificat
oblatiōes rēpit et alta agit qd ipso facto dicat. non
cessat orāe q nō cessat bñ agere. Dū ergo offertoriū
cānt. et incensum portat? mltate memoria dñice pa-
sionis filitū obstat vsqz dum alta voce dicit. Per
omnia sēla seclorū illō insinuas. q ihesus p? fuscitacōz
lazarū nō palam abulabat apud iudeos cū cogitaret
eū interficē. s? abijt in ciuitate q dē effren tibi moria-
bat? cū discipulis suis. Collegert enī pōntifices t pha-
risei dñm. t vn? ex ipis capphas noīe dixit. Expe-
dit vt vnus hō moriat? pro populo t nō tota gens pe-
Et ab illo die cogitauerūt eū interficē. de hoc dicit?
sū titulo de melinacōe sacerdotis. *Manuū lotiō*

Manūqz sacerdos offerat manus itez lauat
quāuis pri? dū vestibz se ornaret lauiſſi
put dem ē sū ti. de capitis cōpōsitiōe. Et
ec p? scdaz thurificacōnem itez lauat vt sic magis
ac magis mūdāt? offerat hostiā immaculatā scām
deoz placētem. *Na t ps.* Cū mūdāt? esset pecebat
amplius emūdārī. dic. Amplius laua me ab inq̄ta-
te mea t a peccato tē. Lauat aut sp ad textz cornu
altaris. nā dextera pspēritatē. sinistra adūstiatē signifi-
cat. qz igit? plures peccat? in pspēris qz in aduerſis
Iux illō ps Catet a latere tuo scz sinistro mille. t de-
cem milia a dextris tuis. merito magis lauā dum est
ad dextrā qz ad sinistā. Sacerdos itaqz hostiā oblatu-
rus. man? lauat. ad significādū q lauāe ac mūdare
debz dñi lacrimis penitētie t dñi pūctōnis Iuxta illō
Lauabo p singulas noctes lectū meū. lacrimis meis
stratū meū rigabo Et iteo tūc dic Lauabo inter inno-
cētes man? meas id ē opa Et psa. Lauamī t mūdī
estote. nā t xpus pūctū vix t vnicū sacrificiū in ara
crucis offerret in resuscitacōe lazari lacrimas misa-
tus effudit euāgelista testāte Ihesus inq̄t infremuit
spū turbauit semetipm t lacrimatus ē Lauat cē ma?
ne reus sit corpis et sanginis dñi Iux illud Munde
sūt man? mee a sangne iusti hui? et vt munde sint a
terreno pane tam in ppli oblatiōe recepto vel a ter-
reno desiderio *Spallio t corporali*

Interim vō dū sacerdos man? abluir. diaco-
nus corpale pallā sup altāe disponit in quo
amōnēē ministri t popul? ut sint ab omī car-
nali cupiditate mūdī. sic ipa palla mūdāta est a
naturalī viriditate t humoē. Mūdicia qz corpalis
significat mūdiciā populi fidelis. De hac palla in cas-
none ita dē ex dñlo omīū dñm? vt sacrificiū

altaris nō in serico pāno. aut in tincto. quisquā cele-
braē psumat. s? in puro lino ab epō cōsecrato ter-
reno scz lino id ē de terra pcreato atqz cōtecto sicut
corpus dñi nri ihesu xpi in syndone linea mūda se-
pultū fuit. t xpus vera carnē passibilē et mortalem
de terreno virginis corpore assupsit. de lino igit? can-
dido nō tincto ex institucōe fixi ppe id ē t eusebii
sit corpale **S**ignificat aut corpale. passiois intecōz
seu corp? xpi. qz hic lino multo labore ac multis tun-
sionibz acquirit cādorem. ita xpi caro multo cāmie
ad resrectōnis glām puenit. Significat etiā eccliam
p quā corp? xpi intelligit? q multis passioibz et ps-
hurs ad cādore eterne vite pducit. Tercō significat
ipm xpm Cū enī compliceret ut nec micum nec
fims eius appareat. sic eius dñmitas incio caret.
nec finem habebit. Et sic oblata dñgit? corpali t po-
nit? in altari. sic xpi caro iūcta dñmitati. affigitur
cruci Et nota q in quibusdā ecclis palla corpalis
q calice sup omē. in lōgū altaris extēdit. q qtuor
in longū. t tres habz plicaturas in latū Siquidem
in lōgū altaris extēdit. qz vt aiūt qdaz. linteamē
quo xpi corp? inuolutū fuit p illā figurā extēsum in
longitudine sepulchri inuētum est. Quatuor ei? pli-
catuē in lōgū. quatuor designāt cardinales vtutes
scz iusticiā. prudētiā tēpantiā t fortitudinē. p qz
innate nob passioes repmūt. Tres vō plicatuē
in latū. tres theologicas virtutes scz fidem. spē et ca-
ritatē. p quas deo vnim? figurāt Potest qz t aliud
in hns figurari. Duplex enim est palla q dē corpale
Vna quā diacon? sup altāe extendit. altera qz sup
calicē plicatā imponit significātes duo linteamina
quibz ioseph corp? xpi inuoluit Extēsa repmūt syn-
done qua corpus fuit in sepulchro inuolutū. et inde
corpale vocat? plicata sup calicē posita sudariū q
caput eius fuit separatim inuolutū. Siquit? extēsa
q corpale vocat? significat fidē. plicata q sudariū vo-
cat? intellectu enī hoc mīsteriū credi debz. s? dñs
dñō valet. vt fides habeat meritū cui humana ius-
ticia nō prebz expmētū. Sedo qz corpale sine syndo-
nē significat t humilitatē in passioe sudariū vō
labore Tercō etiā corpale significat linteū quo xps
erat pinct? sudariū labore in psecucōibz. Ad hoc
palla sup calicē posita. aliquā scz supiorē eius prem-
nō totū tegit. in quo dat? intelligi q sudariū aliquā
ptē capitis t tegēbat t aliquā nō. sic mos ē iudeis
facē. quē tñ ecclie nō hnt nisi vñū corpale. p eo qz
in euangelio legi? q ioseph corpus ihesu inuoluit
in syndone mūda. non enim dixit in syndones in pli-
t hoc ad significādū sacramēti vnitatē t significat syn-
done qua x corp? fuit inuolutū **C**orpale aut id o-
remanet sup altāe vsqz ad supiorē corpis et sangis
eleuacōem calicis de altari. qz linteamē et sudariū
in sepulchro vsqz post dñi resrectōnem remāserūt.
Preterea corpale remanēs ppe sui albedinē. oñdit
mūdiciā mētis quā sp habē debz corp? dñi sumens
Soter ipa statuit ne femie sacrare vel mōiales
sacra vasa. puta calicē vel patenā vel sacras pallas
t corporalia dñgāt. Ipe tñ humilimōi ornāmēta alta-
ris et ministroz facē possunt. exemplo marie que
talīa fecit et texuit in vsum ministri tabnaculi fe-
deris. Cōmūter tñ palla vocat? mūda mappa supra
quā discēdit corpale. Et de palla eo qz palleat. vel
abscondit in se mīsteriū supra dictū. Debz aut altāe

duplex mappa operiri ad duplicem stolam mentis scilicet et
corporis designanda. **D**e oblatione sacerdotis et officio
ministri circa illam et de patena et de oblationibus populi
Otis igitur manibus diaconum et clericorum
vel sacerdos minister. exterius manibus medi-
ante munda tabernacula accipit manus episcopi. quod
iudas illi de faldistorio ad surgendum quod quidem fit
non ad adiuvandum sed potius ad provocandum illum. id est christum
quod significat quod surgat et per populum orat Iuxta illud exsur-
ge domine adiuva nos Et iterum exsurge qui dormis. et sic
mediate munda tabernacula ad notandum quod mediate mun-
dicia manuum id est operum nostrorum excitat dominus ad adiuvandum
nos apud patrem. Si autem hoc ad ipsum pontificem christi refe-
ratur vicarium tunc dicendum est quod ipse provocat ad iuvandum
per mundicia manuum eorum per quibus orat ut eius oratio
efficax habeatur. Rursus christus omnia bona opera ecclesie
principaliter operatur sicut legitur in psalmo. Omnia bona opera
nostra operatur es in nobis domine. cuius locum gerit episcopus.
Minister vero tanquam eius famulus. et eius coadiutor
typum cooperantis ecclesie gerit quod in suis operibus christi operan-
tis ministra est et adiutrix. sic dicit apostolus. Coadiutores
enim dei sumus. quod tabernacula id est devota reverentia adhibet
quod secundum apostolum. Non sumus sufficientes aliquid cogitare
a nobis quasi ex nobis sed sufficientia nostra ex deo est. Deinde
de episcopo vel sacerdote ingreditur scilicet in puerum ad
altare consecratur hic est christus qui cenaculum gratie stratum
est ingressus cum discipulis cenatur. et eis corpus suum
traditur ubi mystica oblationem accipit a ministris
insinuans illud quod iohannes euangelista describit. Iohannes inquit
ante sex dies pasche venit in bethaniam ubi lazarus
mortuus fuerat quem suscitavit ihesus et fecerunt ei ce-
nam in qua martha ministrabat. **P**rocedit autem
ad altare absque mitra et baculo et cum vestibus sacris. put-
at in suis locis deum est. Considera ergo ordinem nam eu-
angelium procedit fides in simbolo sequitur. Deinde mys-
tica offertur necesse est enim primum audire quod inquit
apostolus. Credet nisi predicet. tunc deus quis nisi recte cre-
diderit munus deo acceptabile offerre non poterit. quia
sine fide impossibile est deo placere. Hic ergo de triplici
oblationis genere dicendum est. videlicet de oblationibus sacerdotis
ministri et populi. **S**aecros itaque primo offert seipsum
Offendit etiam quod sit dei deo id est anime habentes filium
domine dei impassibilem. Deinde quod sit sacrificio necessaria scilicet
panem vinum et aquam et alia sacrificio apta. Et nota quod in
veteri testamento ponebatur super mensam tabernaculi. xii panes
azimi de symula mundi valde et ponebatur semper altaris
cuius singulis supponebatur patena aurea et super pate-
nam pugillus thuris Panes autem isti dicti sunt sacerdotibus
les. quod soli sacerdotes eos de altari sibi latos comedebant
vel secundum iosephum. quod dominus preceperat quod soli sacerdotes
illos formaret et coqueret. et poneret in mensa et tolle-
ret. ipsi tamen hoc non observaverunt. Et ex hiis conuenitur
quod sacerdotes debeant hostias facere per seipsum. Dicebatur
etiam panes propositionis. quod positi erant super mensam pro
propositione coram domino in memoriam sempiternam. duodecim
tribuum filiorum israel. exo. xxv. c. Vel potius positi. id est logo-
type positi scilicet per totam ebdomadam. Nam in diluendo sabbi
recettes et calidi imponebantur mense. et erat ibi immortali
usque ad sequens sabbatum. et tunc sabbatizabant. vel erant
ibi in eternum per successionem ponendi in mensa. **H**ostia
autem formatur rotunda. quod dominus est terra et plenitudo eius
orbis terrarum et universi qui habitant in eo. ut ipsa sui
forma significet illum qui principio caret et fine. quantumvis

ipse sit alpha et omega. principium principis atque finis apostoli. id est christi.
Rursus cum figura rotunda formetur a puncto ad
punctum per hoc immutetur. quod ab ipso sunt omnia et ad ipsum
omnia reuertuntur. unde psalmus. Veritas tua in circuitu tuo
De hac figura deum est in phemio scilicet de patris. de hoc ec-
dicetur in sex particula canonis super verbo. Accepit pa-
nem. **C**eterum duo sunt quod offertur. donum videlicet et sacrificium
Donum dicitur quicquid auro vel argento vel qualibet alia
spe offertur. Aliud tamen est donum et aliud munus. putat di-
cere sub prima particula canonis super verbo. hec dona.
Sacrificium est victima et quicquid in ara cruciatur.
seu ponitur. quod sacrificium secundum vel signum. quod per mystica
consecrat pro nobis in memoria digne passionis. Quidam
autem pueri heretici nobis ad presumptioem magnam reputant
quod sacrificium et consecrationem hostie sacrificium appellat.
Cum scriptura ex persona domini dicat. nolo sacrificium. et psa-
lme offeratis vitula sacrificium frustra. Et in euangelio
misericordiam volo et non sacrificium. Et dicit. Si voluisses
sacrificium dare. De hoc et quid sit sacramentum deum est in
prima parte scilicet de ecclesiasticis sacramentis. Omne autem
quod deo datur aut dedicatur aut consecratur. Quod
dicendo datur. Unde et appellatur. unde et appellatur
Erant igitur qui consecrationem dedicationem significare pu-
tant. immolatio ab antiquis dea est. eo quod in mola al-
taris posita victima credetur. mactari enim per im-
molationem est. nunc autem immolatio panis et calicis ducit
in libationem vero tamen calicis oblatio est. Iuxta illud. Et li-
bavit de sanguine tue. Et illud poeticum. Nunc patet
libare ioui. **L**ibare enim proprie est effundere. et
antiquum quod in liquida materia offerebatur. ut vinum
et oleum libam dicitur. quod vero in sicca ut simula
panis. et thus oblatio nominabatur. Hostie apud
veteres dicebantur sacrificia. quod fiebat priusquam contra
hostes pergeret. victime vero sacrificia quod per victoriam
devotis hostibus immolabant. de quo dicitur. sed sex parti-
cula canonis super verbo. Qui pridie. Et erat victime
maiora sacrificia quam hostie. vel victima dicebatur. quod
vincta ducebatur ad aras. Holocaustum illud est ubi
totum quod offerebatur puta agnus vel vitulus in altari
igne consumitur. Olen enim grece dicitur totum. caustos in-
celso. Cerimonie apud gentes dicuntur sacra omnia quod
apud grecos organa vocantur. proprie tamen cerimonie a
carendo dicitur. eo quod in hiis quod in sacris offertur in suo
usu careant homines. alii appellant cerimonias ob-
servationes iudiciorum in abstinentia quarunda escaz scilicet
veterem legem. a carendo quod caret rebus quibus abstinet.
Panis autem et calicis sacramentum eucharistie dicitur. putat
dicere sed dicto verbo. Qui pridie. Porro circa ob-
lationem sacerdotis. ministri sua officia executur. Diaconus
enim corpale super altare explicat et disponit. in quo
conditur quod euangelium. christum seu corpus christi. primo totam
ipsius humanitatem plene describit. Corpale enim hoc
corpus significat. putat in precedenti tamen deum est. Deinde
sed diaconus in primis calicem parat. panem et vinum in il-
lo disponens a sacerdote postmodum consecrada quod nimis
lex quod per sed diaconum hic congrue designat. huiusmodi
oblationis mysterium presignat dices. quod melchisedech
sacerdos obtulit abrahe panem. scilicet de frumento. et vi-
num de racemis. a christo postmodum exhibenda. et in veri-
tate consecrada. sic habetur in genesi. et dicitur sed sexta
particula canonis super verbo. Accepit panem. Oblatio
panis et vini significat pia desideria fidelium. seu per im-
molacionem seu per hostiam vitam. **R**ursus in pane corpus

xpi. in vino sanguis eius. in aqua plus repntat. Et
di panis a pan qd e totu. qm hic et in futuro est tota
vita nra. Snu di a vite. cui dñs in euagelio se opat
Aqua vero ab equalitate di. qz p hoc sacrametu an-
geloz equari debem. licet aut sint due spes. no tn
snt duo sacrificia. vntas enim verbi. vntatez efficit
sacrificij. Hoc est eni illud palliu qd noe filij detexert
quo xpiam xpi ebrietate. id e passioem sub sacrificio
tegut. Deinde sbdiacon? ferēs in manu sinistra cali-
ce et desuper corpale et illu diacono offerēs. significās
qd dñs sbdiacon? fuit qñ libz apuit. r diacon? qñ
dixit Non veni ministrari s ministrae Diacon? vero
patena cu hostia de manu sbdiaconi recipit. inter pol-
lices et indices vtriusqz man? . interposito tn mani-
pulo inter ipos pollices et patena. Rempe manus
sbdiaconi opa sunt legis. patena latitudo cordis .
Manipul? opa euagelij Pollex vigor virtutis. inter
discreto. fuit igit huc ad significadu q opa legis r
latitudo cordis ad opa caritatis no sufficiunt ad salu-
tem nisi opibz euangelicis quoz diacon? anūciator
est cu vigore virtutis r discrecone metis adhibitis.
adiunet atqz pficiat. Supponit aut indices pollici-
bus ad notadum q virtutis vigor exercendus no est.
absqz discrecone q cunctaz est mater et fundametu
virtutū. Sbdiacon? ipse patena cu hostia
ex institutione coeli anchiritam pontifici repntat ad
notadum q p euangelica tradicoem qua diaconus
figurat ad altae id e ad solene ritu puenit ecclia qz
lex q p sbdiaconu signat. hoc nre salutis sacrificiu
solum pfigurauit vt pmissus e Et potifex seu sacer-
dos hostia collocat sup altae Calice vero cu vino ipe
diacon? retinet r collocat in altari Circa qd notad
e. q hostia significat corp? xpi no sangnem. sacerdos
xpm. Solus ergo sacerdos absqz cuiusqz adiutorio il-
lam offert dices Suscipe sce pater r. qz xpus seipm
in ara crucis obtulit deo pri. r illa in altari sup corpa-
le. quasi sup syndone mudā disponit. immuens q ipe
met xpus hoc sacrametu instituit et ecclie tradidit ob-
seruadaz dices hoc e corp? meū r. hoc facite in mea
Disponit aut et collocat hostia cu signo crucis. quia
sicut xpi oblatio in cruce facta fuit. sic et oblatio sac-
dotis. q in illius memoria fit cu signo crucis fieri dz
Collocat etiā illam directe sup cruce in consecracone
altaris cu crismate facta qz r xpus carne sua cruci
affixit. Vex vinu in calice sangnem xpi designat Et
ideo sol? diacon? absqz sacerdote qui xpm designat
calice tenet ad notadu q in x immolacoē sanguis
fuit a corpe sepat? non tn solus. s vna cu sacerdote
illu offert et sup pallā corpale collocat. seu potius sa-
cerdos illo mediate q ex eo pater. qz no dic offero
in singulari. sic dz in hostie oblatioē. s dic Offerim?
tibi dne r. Ex quo etiā clae dicitur. q ambo piter
dnt verba ipa pferre Diacon? ergo calice vna cu
sacerdote offert qz no solu xpus seipm deo pri obtulit
vex etiam p euageliu suu cuius diacon? e figura r
baiul? huius sacrificij ritū instituit. et ecclie comen-
dauit. qua institucoem r medacoem. ipe diaconus
tanqz pdicator euagelij nūciae et manifestae debet.
ex suo officio ab ista militate ecclia obseruadā. ideo qz
pticipat debz sacerdoti in calice offerendo no tn in conse-
crato. q illud solus e officij sacerdotis. solus tn eps
vel sacerdos aqua vino comiscet. in calice. q nulli m-
ferre face licet. qm sol? xpus plos sangne suo re-

temit. preterea admixtio hui? vmonē ppli cu xpo de-
signat. vt sequit que fieri no potest nisi p graz xpi.
cuius typū gerūt potifex r sacerdos. Comiscet aut
aqua vino in calice ex institucoe alexandri ppe. i.
Primo ad notaduz q nūquā salus ppli esse potuit
sine sangnis x effusione. nec etiā sanguinis effusio
sine ppli salute qz xpus pplm sibi reconciliauit in mor-
te Scriptū e enim q aque multe snt ppli multi. xps
aut sangnez suū fudit p populo sic ipe testat. Hic
est sanguis meus noui testamenti qui p multis effun-
det in remissione peccatorz Sedo ad notadū q de
late x fil? exiuit sanguis r aq. qten? nec xpus fit sine
pplō nec pls sine xpo Cū g aqua vino miscet. tunc
xpo popul? adunat. Hoc q mysteriū lex mosaica
pfigurauit. sic aplus exponit dices. bibebat de spiri-
tali cosequeti eos petra. petra aut erat xps Quia ppe
sacerdos in calice aqua fundit. vt sic aqua no sepat
a vino. sic plus nūqz sepat a xpo Tercio comiscet
vt diuinitas r hūanitas in vna psona coiecta esse
intelligat. Na p vnu diuinitas. p aqua hūanitas in-
telligit. Qui ergo in altaris officio aqua sine vino
vel everso ei ministrat. quātū in se e diuinitatem
ab hūanitate sepat. de hoc dices sub sex pticula ca-
nomis sup verbo. hoc e corp? meū. r sup verbo. hic
e calix. Sane sacerdos vel minister missur? vinum
r aqua in calice prius effundit modicu in terram.
no solu vt meatus siue locus vasis p que fluere dnt
mūdet. r siquid e in superficie vini vel aque emittat
vex etiā ad ostendū q sanguis r aqua de latere x
vsqz in terra flu xerūt ad qd mysteriū se pparat per-
ageduz. Consideradum etiā e qz aqua bndicta qñ
vino admiscet. vinu vero no. Et hoc idō vt dicūt
quidā Primo qz vinu suū bndictioem expectat. s
hec ratio no vitet sufficiēs qm in bndictioe vini sb
nomie calicis tā vinu qz aqua simul bndicūt. Sñ
potest sedo moto dici. qd vinu in hoc loco xpm fig-
ficat qui nulla eget bndictioe. aqua pplm. qui in
hac vita nequit ee sine peccato ppter quā indiget
bndictioe vt reddat dign? ad pmissam vmo-
nē cu xpo Ad hoc igit significadum aqua bndicta.
qñ vino admiscet. Tercio etiā vinu no bndicet qz
sbdiaconus q no potest bndicere. debz illud ex officio
suo in calice mittere vt pmissum e Quarto qz popul?
p aqua significat? vme xpo solu p bndictioem gre-
ipius xpi. que sacerdos bndices figurat. Est autēz
plus de vino qz de aq ponēdu. arbitrio sacerdotis.
ita tamen qd aqua a vino absorbeat et vini sapores
retineat. et hoc in signū q ecclia debz incorporari xpo
no xpus ecclie. Sñ aug? Non tu mutabis me in te
sic cibum carnis tue. s mutaberis in me. de hoc etiāz
dices sup dicto verbo. hic e calix. r in sex pte sub
qñta fecta cene dñi ppe finem. Predictus etiā al-
lexander papa statuit oblatioem ex azimo tm mo-
dica fieri quātitate dic. hec oblatio quāto rarioz tā-
to potior. No est etiā omittēdu. q in missis puatis
ministras sacerdoti apullā cu vino manu eius non
osculat. s ministras ampullā cu aqua sic. qm vinu
xpm aqua gen? hūanū. osculum vero pacem inter
deū r homiem significat reformatā. regulariter tn cū ce-
lebrati aliquid porrigit. vel ab eo recipit. manus
osculū interponit. ad designadū q ome seruicium
omifqz reuerētia deo exhibita. cuius vices celebras
gerit. pcedē debz ex feruore caritatis r amoris. q

p manus osculū designat. de hoc etiam sub euāgelio
dēm est. et sū ti. de pacis osculo dicit. **C**alix aut
ponit romē ad dextrā lat. oblate. et tene qī sangnē
suscepturus qui de latē xpi noscēt profluxisse. Et ad
designandū sangnē et aquā de dextro xpi latē ema-
nasse. Preterea si a latere stet recta ps crucis. que
fit cōmūter sup hostiā et calicē nō pducit. solūmō
sup hostiā qd tñ fieri debz. Crux em ipa mēpari d3
sup hostiā. et pfiat sup calicē. put ex diuersis locis et
verbis ipi? canonis colligit eūdet. De hoc dicit
in octaua pñcula canonis sup verbo. hostiā sanctā.
Cōmūter tñ alibi ponit hostiā inter sacdōtē et cali-
cē. Primo ad notādū q xps ē mediator dī et hōim.
et scdm hoc sacdōs dū patrem. hostiā xpm. aqua in
calice populū significat. qz nō nisi xpo mediare. ad re-
surrectōis gaudiū possum? puenire. Scdō pñqoz
est sacdōtē hostiā qī calix. qz prius a xpo consecrata
legitur qī sanguis. et aplis prius data. hī hēc ratio
facit potius p dīctis romans. qui cruce incipiunt
sup hostiā. et tēde eas sup calicē pducūt. **P**oro
cū sacdōs accipit patenā cū hostiā vireolū cū aqua.
calicē cū vino. thuribulū cū mēso. efficit sup ea cru-
cis signaculū. ut p crucis virtutē omīs conat? dia-
bolice malignitatis effugiat. ne extra sacdōtē vel sacri-
ficiū aliquo modo pualet. Et nota q in ampullis
in quibz vinū et aqua cōtinet? pro sacficio spūaliter
cōsiderādū ea. q in pua sūstācia incōprehēbilia dī-
nent? futura sacramēta. **D**icit aut āpulla qī āpla.
bulla. significas cor humanū. qd āplūm debz esse lati-
tudine caritatis. **R**ursus amule. i. vasa ad offen-
dūm vinū sūt p dicatores mordaciter increpātes. ul-
quiliter spūs sancti grā mēbriati et alios mēbriātes
Vdrie vero. i. aquatica vasa. sūt doctores aqua sa-
pientie salutaris potati. et vitalibz aqz repleti. **R**ur-
sus adhuc pmissa alio ordine psequam. In qbusdā
ecclīis sūbdiaconus portat calicē in sinistra. patenāz
in dextera. et desup corpale. vñ? cātor oblata cū fauōe
et vinū cū ampulla. Aliter vero pbet aquā vino mē-
scēdā. vltimo diacon? fundēs aquā in calice offert
psbro seu epō. **N**epe sūbdiacon? ē xpus. calix passio-
patena crux. sinistra pñs vita. dextera futura. corpale
ecclīa. vinū cātor iudaicū pplm figurat. alter gētilez
āpulla deuocōez. oblata corpus. vinū sangnē aqua
ecclīam archidiacon? xpm. psbr seu epus dū prem
Subdiacon? ergo calicē portat in sinistra. qz xpus
de torrente bibit in viā. i. passiōem sustinuit in pñti
vita. patena in dextera. qz p crucē puenit ad glām.
ppter hoc enim exaltauit illuz deus desuper corpale.
qz eius passiōem ecclīa nō dēhnt imitari. Corpale
enim cādida ē. et ecclīa p multas tribulacōes xpo
dformat. Sūbdiaconus etiā nñ. scz xpus patenā cū ca-
lice portauit. qñto crucē in passiōe baiulauit. **P**rim?
cātor offert oblata cū fauōe. et vinū cū āpulla. qz
pñtiua ecclīa de iudeis suscepit fidem passiōis in
deuocōe mentis. oblata ergo nō nudis manibz. sed
cū fauōe cādido. id est cū manipula alba et mūda
offert. ad notādū q xpi corpus ab hīs tñ digne
suscipit. qui carnē suā cū vicijs et cupiscētīs cruci
figūt. Alius autē cātor offert aquā. quā diaconus
miscet vino. et offert psbro seu epō. hēc ē gēntitas
q suam obtulit multitudinē. quā xpus in passiōe ob-
tulit deo patri. **P**otest enim nō incōpetētē dici. q
alta ē mensaz dñi. in qua cū discipulis suis cūinabat

ara cruce. calix sepulchz vel passiōez xpi. de quo in
pa pte sū ti. de picturis dēm ē. Et patena q a patē-
do dī. cor latū et āplū significat. sup hāc patenā. id ē
sup latitudinē caritatis. sacrificiū iusticie debz offer-
ri ut olocaustū anime pingue fiat. hanc cordis lati-
tudinē habebāt apli. cū petr? dicebat. Et si oportue-
rit me mori tecū. nō te negabo. Siliter et omēs apli
xpo dixerūt. hī latitudo cordis ab eis aufugit et latuit
cū omēs magistro relicto fugerūt et latuerūt. ad qd
significā dum. post susceptā mē oblata. sacdōs absco-
dit sū corpali patenā. vel saltē ea ab altari rēmotā
sūbdiacon? retro cōmet inuolutā. p hoc ergo discipu-
loz fuga. vel latibulū. vel infidelitatis execracō de-
signat. qui dū vñ sacficiū offerret. xpo relicto
fugerūt et latuerūt. sic eis ipē p dixerāt. Omēs inqt
vos scandalū patiemini in me in hac nocte Scptū
est enī. pccūa pastorem. et dispgent oues gregis.
Postqz aut surrexero pcedā vos in galilea. De hoc
dicit sū ti. de sanctis. Et iteo sacdōs dicitur. pax
dñi. qī dñice resurrectōis ānūciatur? eulogū rēsumit
patenā. qz cū esset sero die illa vna sabbtoz. et fores
essent clausē. vbi erāt discipuli cōgregati. ppter me-
tum iudeoz. venit ihesus et stās in medio dixit eis
pax vobis. rēsumēs oues q trepidātes aufugerāt.
Rursus patena q ppter sui formā diuinitatē q micio
caret et sine significat vsqz ad dñicā oracōez absco-
ta tenet. ad designādū q diuinitas nobis absco-
ta. et velata ē in hoc mūdo. hī qñ in oracōne dñica dicit.
Panē nrm manifestat. ad ondēdū q qñ ad panē
nostz qui in celis est puenimus. tūc diuinitas q in
hoc mūdo absco-
ta et velata ē. manifestabit se nobis
et videbim? ipm hī ē. De hoc dicit sū ti. de resūptōe
patene. **I**n quibusdā tñ locis patena discoopta
tenet ad designādū q sacdōs orat p eterms. q per
xpi p dīcatōez nobis reuelat. Per patenā enim q
rotunda ē et mētas q pñcipio caret et sine cōgrue de-
signat. Sane sūbdiacon? tenet patenā a pte posteri-
ori eleuatā. qñ diceret. Imitamini mē q posteriorū
oblit? ad āteriorā me extēdo. imnēs ec. q ēferre
debem? omīa opa nra ad xpm. et ad coronā etnām
Patena quoqz seorsū a calice reuoluta scz ps su-
perior sūbus posita. significat lapidē a sepulcro amotū
et reuolutū. Et nota q diacon? tradit patenā sūbdi-
acono tenēdā. imnēs. q xps cōtulit discipulis suis
potestatē p dīcādū rēgnū dī. Circa hoc etiā videbit
sū ti. de resūptōe patene. **C**irca oblatōem populi
notādū ē. q pplius offerre debz. Iuxta illud exodi.
Nō apparebis in cōspectu dī tui vacuus. p oblata
q muncā possum? cōmemorāe. copiosam victimā.
q oblata ē a pplō. cū rex salomō templū et altāe dño
sacraret. Exēplo enī illius plebs fidelis offert se et
dona deo. hī in veteri testamēto cōueniebat pplius in
ihrlm quibusdā magnis solēnitatibz scz pascha pē-
thecosten. et in festo cenofegiaz ut oraret in tēplo et
tūc tenebātur offerre. Et nota q in veteri testamē-
to pplius offerebat sacficiū legale et volūtariū. s. pro
peccato. p grāz actōe. dona vota et olocausta. **S**a-
cificiū legale sūt decime et pñcie vel ea q lex iussit
offerri. de utro. xñ. c. Volūtariū ē qd sponte p pccō
et p legis tñsgressiōe offerebat. Dona sūt q in tēpli
ōrtū offerebat. Vota q p periculis infirmitatis vl-
belli. De olocausto pmissum ē. Sōntē dī in palipm.
q obtulerūt pñcipes p votis. p spōtanēis. p pccō.

46

p regno. p sciario. p iuda. Ritus igitur synagoge
transiit in religionem ecclesie. et sacrificia carnalis populi
mutata sunt in oblationem populi spiritualis. Nam sicut populus
ille moysi descendenti de monte. diversa dona ad faciem
dum tabernaculum offerebat. sic episcopus de pulpito venienti
christianam deuotionem offert oblationes. Alius offert aurum
imitatus magos. qui auro domino optulerunt. Alius ar-
gentum secutus illos. qui pecuniam in gazophilaco posu-
erunt. Alius vero aliquid de sua substantia. ut associet
illis qui per paulum et barnabam necessaria pauperibus transmiserunt.
Nec est curandum quod quantitas vel species offeratur. sed potius
mens attendit offerentis. Vnde per prophetam. Honora dominum
deum tuum de tua substantia. et thob. iiii. Ex tua substantia
fac elemosinam. et magi optulerunt christo nato auro. thob.
et miriam. math. ii. Iuxta illud psalmi. Tibi offerent reges mu-
nere. Nec sanctus gregorius. offensus a muneribus sed munera
ab offerente placet. Offert quod legale sacrificium in rebus
et promissionibus voluntarium in hypothecis oblationibus per peccatum
duplicationem redimunt per gratiam ad deum dum per collationem a deo
aliqua gratia quicquid offerunt. Dona dum in edificia ec-
clesiarum vel utilia aliquid offerunt. Vota dum quod in
periculis voverunt exsolunt. Oculum offerunt qui secundum
deum relinquunt et sua pauperibus distribuunt. Offerentes autem
manu sacerdotis osculatur. per quod fides cum ope designatur
de quo etiam tam promissum est. Offerentes vero panem et
vinum significat discipulos qui perueniunt per aeneam ad
pascha. Vnde clericus vel monachus etiam administrationes
habentes non offerunt nisi in officio mortuorum. in no-
ua celebratione sacerdotis in quibusdam peripateticis solempni-
tibus. cum enim ipsi de oblationibus viuunt ipsi ac sua deo
oblata sunt non tenentur offerre. Vnde etiam mulieres offerunt
Ipsi enim fortes in christo designantur sancti martires qui in
primis ecclesia plures contumelias passi. christo victima
obtulit dum occubuerunt. Deinde mulieres qui fragi-
liores. designantur sancti confessores. qui tempore pacis domino lau-
dis hostias obtulerunt. Preterea vir caput et mulieris
et ideo a capite ratio est edenda. Subdiaconum autem
vel acoliti recipiunt oblationes quod ad manu episcopi referuntur
ad notandum quod ipse non sua sed aliena manu debet per alia
ministrare. Sane romanus pontifex nullam oblationem
manibus tangit nisi illam. quod per defunctis offertur quam ideo
manibus accipit ut fugillet errorem dogmatizationis. ele-
mosinas non per desse defunctis. nisi oblationem panis
quam tangit. cum propter reuerentiam sacrificii. quod ex pane
conficitur. tunc per vicarius eius qui de se dicit. Ego sum
pauperis vinus. Ceteras vero oblationes ad pedes accipit
propter illud quod in actibus apostolorum habetur. quoniam offerebant
precia eorum quod vendebant. et ponebant ante pedes apostolorum. et
quod omnia sua sunt. prout secundum euangelium tactum est. Et sacerdos
oblationes manu tangit repens illud leuiticum. i. et iiii.
ponetque manus super caput hostie et acceptabilis erit
atque in expiationem perficietur. Et nota quod pro defunctis
offerunt panem et vinum. Iuxta illud thobie. iiii. Panem tuum
et vinum tuum super sepulchrum iusti distitue. id est distribue.
Et pecunia siue argentum exemplo iuste machabei qui
misit offerri duodecim milia dragmas argenti pro
peccatis mortuorum. secunda machab. xii. Et precia eorum po-
nebant ante pedes apostolorum ut promissum est. Est et lumine
ad illuminandum illos qui in tenebris purgatorum sedent
qui offerentes ipso sancto dicat. Lux eterna luceat eis dominus etc.
Sane moyses videns quod populus multa obtulisset iussit
per eos voce catari ne quis ultra offerret. exod. xxxv.
et xxxvi. c. Nullus enim sacerdotum nisi talia facere

visus est. Susceptus itaque a populo oblationibus et choro
offertorium cantare. episcopus seu sacerdos ad altare reuertitur quoniam
christus susceptus. fidelium votis cantantibus turbis. Osanna in
excelsis. in primo imolandum intrauit in templum.
Oblationem mysticam de **De sancta thurificatione**
qua promissum est suscepta. statim adolef. incensum
per quod illud munus quod statim subscribitur a iohannem
euangelio. de quo promissum est. prope principium precedens
tituli. Maria ergo sancta magdalena accepit libram un-
guenti nardis preciosi et unxit pedes ihesu. et do-
mum impleta est ex odore unguenti. et sacerdos in modum
crucis superducit et circumducit incensum super sacrificium et
altare ut et crucis signaculo et thuris incenso diabo-
lice fraudis malignitas extricetur et effugiat. Ad vero
tercio superducit et circumducit incensum. designat quod ma-
ria ter exhibuit et adhibuit unguentum circa corpus ihesu.
Primo cum unxit pedes ipsius in domo symonis pha-
risei. Secundo cum in domo symonis leprosi super caput
eius unguentum effudit. Tercio cum emittit aromata ut
remes ungeret ihesu. Jam positum in monumento. vo-
luntas enim reputatur pro fecit. cum et per seipsum non steterit
quo minus expleuerit quod incepit. Ad vero postmo-
dum undique totum incensum altare. designat quod per sanctum illud
totam respicit ecclesiam sic dominus ipse testatur. Amen amen
dico vobis. ubique quod predicatum fuerit euangelium hoc in
toto mundo dicetur quod et hoc fecit in memoria eius. Po-
test etiam dici quod altare thurificatur in figura angelus. qui
stetit iuxta aram templi habens thuribulum in manu sua de
quo fumus aromaticus in conspectu domini ascendebar. christus
enim magni consilii angelus carne immaculata igne
sancti spiritus plena pro nobis in ara crucis obtulit domino in
humilitate odoris. fumus aromaticus sunt orationes sanctorum
quod per ardorem caritatis ex passione domini propagat ad
deum prem ascendunt. et nos ad coronam eternitatis pro-
uehant. ideoque sacerdos thurificat in modum crucis et
coronae. huius autem semel thurificat recolit unicum passionem
semel coronat vinum tenarij retributionem. Si vero
ter eternitatis in passionem operationem et trium ordinum
glorificationem. ideo thurificas ait. Dirigatur oratio
mea hic incensum in conspectu tuo etc. m. m. sa. x. Mo-
raliter autem incensum deuotionis adolef. id est in thuribulo
cordis. igne caritatis. ut odore humilitatis emittat
ut vix. tamen nos qui oblationem nostra sumus boni odor deo. de
quo dicit scriptura. fungi sacerdotio et habere laudem in no-
mie ipsius et o. il. m. d. m. d. hoc enim incensum sacerdos
accipit id est christus acceptat et incensat ex eo sacrificium
et altare. Potest etiam dici quod thuribulum quod oblationem
sacerdos supponit. significat christum per quem petit ut sibi pro-
picietur deus. Sane omnibus deferunt incensum ut ostendat
quod omnia a sacerdote sancta primet ad omnes. Vnde per prophetam. Diri-
gat dominus orationem meam hic incensum in conspectu tuo. nisi in
missa per defunctis. ut dicitur in vii. per se. ti. de officio
mortuorum. In concilio rothomagen. in burgardo li-
terco. ca. ut tempore. ita legitur. In tempore quo legitur euange-
lium finito euangelio super oblationem incensum in mortem in
vix redemptoris nostri ponatur decernimus. Leo etiam
prostatuit incensum super oblata ponit. Quidam tamen here-
tica garrunt non esse in missa thurificationem. quoniam christus in
cena terrenum incensum non fumigauit. Et per prophetam. Incensum est
abominatio in. Quare altare et crucifixus thurificatur
idem est se. ti. de aqua benedicta asphod. Post thuri-
ficationem item digitos lauat nec ulterius usque post
communionem cum eis cum quibus sacra hostia tractare habet

aliquid tagat. h post eius eleuacōem eos iugat vt
dicef. sb. viij pticula canonis Minister q̄ ep̄i tra-
hit et sup brachia eius informat planetam. et alia
indumenta. Nā et legalis sacerdos dū sacrificabat.
finitates baltei super humerum reflectebat.

De inclmacōe sacerdotis et osculacōe altaris ac orōne

Undificacōis expleto misterio sacerdos se
inclinādo dicit. Suscipe scā trinitas rē. qd
fuit de tercio. daniel vt v3 hostiā offerat ex
pignedine caritatis. r sic dign? ad sacrificiū imolād
Sacerdotis inclmacō xpi hūilitatē significat. qui exima-
muit semetipm formā sui accipies. factus obediēs
vsqz ad mortē mortē autē crucis. qui etiā inclmans
se ad pedes discipuloy. p? sacramētū in cena tradi-
tū orauit ad p̄em. Postea vero se erigens osculat
altare. ad notādū qd p passioem xpi. p̄lis libeāt?
est r deo p̄ri reconciliat? . Vñ aplūs ad ephē. iij. fac-
iēs pacē vt reconciliet ātos in vno corpe deo. **C**on-
sequēter sacramētū inceptur? orat p̄mū p se. tēde
p populo. Cōuerēs enim se ad illū. sb. hilecō dicit.
Dñs vobcū. sic de m̄ ē sb. ti. de salutacōe. r mox voce
aliquatū eleuata. vt oracō omniū auxiliē ei quasi
nō phmēs qd solus possit tm mister iū exequi. monz
illū dicēs. Orate p me frēs rē. r ego p vob. In quo
signat illud. qd xps discipulis suis dixit. Luc. xxij.
Orate ne intreis in tēptacōem. Et ibidē. Ego p te
orauit petre. Monet aut oratē vt sacrificiū fiat deo acce-
ptabile Et p̄plūs debz similiter secrete orare. Rēdens
Memor sit dñs omis sacrificiū tui. r olocāstū tuum
pmgue fiat. vel rñdet. Suscipiat dñs sacrificiū rē.
Vel dicat. Spūs scūs supueniet inte. Vel illd. Mit-
tat tibi dñs auxiliū de scō. vel Immola deo sacrificiū
laudis Debem? enim inuicē orare scdm aplm vt sal-
uem. Orauit enim r xps p̄mū p se. pater m̄qt. vit
hōra clarifica filiū tuū vt fili? tuus clarificz te. tēde
p populo dicēs. Pater scē. hua eos quos dedisti m̄
vt hinc vñ hē r nos Dicitur? qd Orate p me frēs. se
verat ad p̄plm. qz ipm distmcte alloquit. h dēur?
Orem? . post dñs vobcū. se ad altāē cōuertit. qz tūc
nō distmcte. h p modū deprecōis ad aliqd excitat
ad secū orandū seu grās referēdū. **M**omro itaqz
p̄plō sacerdos statim reuoluit ad altāē p sinistā p̄ez
p̄ut sb. ti. de salutacōe ad p̄plm dē m̄ est Et tūc tādē
dicit oracōem quā intermiserat ab offertorio citra.
qn dixit Oremus. ad notādū qd xps itez rediit ihe-
rosolimā ad tomū oracōis quā ad tēptis deseruerat
cū secesserat in effren. Sic enim legit in euāgelio.
Cū venisset ihesus iherosolimā intrauit in tēplū r cie-
cit emētes r ventētes de tēplo. d. Domus mea dō?
oracōis vocabit. Instat enim sacerdos oracōibz. nē
indignus inueniat ut oza. qui tetigit temē archam
dñi r percussus ē a dño. nec legit aliud fecisse nisi vx-
orē p̄p̄iaz agnouisse in nocte p̄cedēti. beth samite
qz. qz temere voluerūt archam dñi tangē. occisi sūt.
de p̄plō. lxxv. viij. de plebe. qn quaginta milia. p̄iosa
archa ē calix dñi. **O**rat aut voce demissa. Primo
ne vilescat officiū m̄sse. et ideo oracō ipa qz secrete
dr. a quibsdā secreta. a quibsdā secretella. ad dñaz
maioris secrete. a quibsdā vco sacra vocat. De q
r de huiusmodi hilecō sb. ti. de secreta dicef ut dē m̄
sb. ti. de offertorio. Secdo orat in silencio. vt deuocius
oret. nec cogitet quō eius vox r corpis dispositio pla-
ceat p̄plō qz et dñs elogat? ē a discipulis quātū crimet

iactus lapidis vt oraret. Tercio in hoc qd secrete
orat. significat secretas p̄ces xpi dicētis Pater m̄ si h-
eri potest trāseat a me calix iste. Math. xxvj. Q̄to
hoc hilecū recolit sacramētū m sacrificiis patz. absco-
ditū. vt in abel. ysaac in agno paschali. in vitula ru-
fa in hirco emissorio. Quāto in h̄ rep̄ntat hilecū qd
dñs hūit in passione. qz tanqz omis ad occasionem
duet? ē. qd etiā martires imitati sūt. Vñ nō murm-
resonat. nō q̄rimonia rē. Sexto ideo oracōes. q post
oblatōes secūtur in silencio r secrete dicūt. qz iudei
statim post suscitacōez lazari voluerūt occidē ihē
ille vero abscondit se in ciuitate effren in solitudine
r tacuit a p̄dicacōe r miraculoy opacōe vsqz in sab-
batū in ramis palmar. quo venit in tomū symonis
leprosi. r tūc p̄dicauit apte. ad qd designādū sacer-
dos in fine secrete eleuat itez voce dicēs palā r alta
voce Per omia sc̄la sc̄loy. qd expositū ē sb. ti. de orōe
Secdo ideo dr. alte p omia. ad notādū qd p? resurre-
ctōnem xpus p̄dicauit apte. Tercio qz est p̄ncipiū
sequētis oracōis vt iā dicef. **Q**uia vero querit
ascēsu p̄plō r confirmacōem qz ipē ē quasi legat? p̄pl
ideo p̄plūs assentiēs vci eius dicit amē. qz seculum
p ipm creatū ē. **A**d huc dicturus. p omia sc̄la. s.
deponit manus sup altāē. Primo ad notādū qd oēs
cogitatū tpalem deponit. r se totaliter deo cōmittit.
p̄molacōne dūtaxat tota mente intēdens. Secdo
manus deponit. cū enim nūc ad cordis eleuacōem.
r ad grāz actōnem inuicet et eleuacōem cordis p
deplacōem p̄cedē debeat exercitiū bone opacōis
quā manuū depositio significat. De qua opacōne po-
stea grās referim? ei qui in nobis incipit op? bonū
vt p̄ficiat hē dicit aplūs. idcirco tūc man? deponit.

Alte p̄fationē describit. **De p̄fatione.**
In libris quedā figura. rep̄ntas ex pte an-
teriori h̄az. v. ex pte vero posteriori h̄am
d. q due h̄e dūctē p vere dignū ponit. h̄a v3 p
dictōne. **S**ane p h̄am. v. q inferius clausa r sup?
apta ē h̄ns incū a linea lōgiori. h̄uāntas sine h̄ua-
na xpi natura q in virgine p̄ncipiū hūit. h̄ fine care-
bit. Per. d. vero circulariter clausū diuinitas h̄ue
diuina natura q nec p̄ncipiū nec finē habz figurat
Tractus vco in medio vtrūqz copulās p̄te. crux ē.
p quā diuinis sociatur r vñutur h̄uana Ite ergo
h̄e figura in p̄fationis p̄ncipio ponit. qz p misterii
vniōis r dñice passiois pacificat. homies angelis
sociatur. h̄uana diuinis in p̄comio saluacōis In p̄fa-
cōibz enī omibz duemūt h̄oies r āgeli ad dēmedū
p̄coma regi. Vñ r alta r delectabili voce carāt. qz
in eis āgeloy p̄coma rep̄ntat. Et carāt corā altāē
et a solo sacerdote. Iux illud apoc. xiiij. Et carabunt
q̄i cāticū nouū an sedem. r nemo poterat dicē cāti-
cū nisi rē. Siq̄tē h̄e oracō vocat. p̄fatio. qz p̄cedit
sacrificiū p̄ncipale. Est enī quasi p̄locucō. id ē ad
misteriū p̄paracō. p̄locucō v3 totius oracōis secutē.
A. te igitur. vsqz ad agn? dei. In hac enim p̄loquit
sacerdos grates r laudes deo. vt melius ad p̄secrādū
corpus xpi valeat puenire. vocat etiā p̄paracō. qz
p̄parat fidelii mētes. ad future reuerētia p̄secracois
Dicit etiā himnus āgelic? qz angelicis laudibz ē
plenus. **D**ecūptū sacrificiū vocat in secretella oblatō.
sed a dñs vobiscū. qd statim post illā sequit. vsqz ad
scūs. vocat himnus. **S**ane h̄c m̄ p̄ximo ti. dē m̄
ē. in fine secretelle dr. alta voce Per omia sc̄la sc̄loy

47

Quod siquidem est finis illius orationis et incipit prefationis
per quod sacerdos insinuat. quod Christus est lapis angularis. qui
fecit utraque unum. iudeos et gentes ut sit unum
ovile et unus pastor. Dicitur ergo sacerdos re attenti-
one dignissima salutat populum dicens. Dominus vobiscum.
optas nos tales existere cum quibus Dominus manere dignetur
et illud nobiscum celebrare convivium ad quod mu-
lier attulit alabastrum unguenti nardipistici preciosi et
effudit illud super caput Domini recubentis. et plus rident
dices. Et cum spiritu tuo. Et sic mutuo per se orant. Nam et
in veteri testamento omnes sacerdotes orabant dum consi-
maret sacrificium ionatha inchoante et ceteris rident
tibus. Postea statim sacerdotes eos incitans subiungit. Sur-
sum corda. id est in celestibus non in terrenis. et eleuat
manus propter rationes secundum. de oratione scriptas ad finem
Chorus rident. habemus ad Dominum. id est habere debemus.
Unde in canone epistolam pape ita dicit. Ideo sacerdos
an orationis canonicam prefationem promissa parat fratrum mentes
dicendo. Sursum corda. ut dum plebs rident. habeat ad
Dominum amoneat nichil ad se quod Dominum cogitare debere.
Rursus ideo chorus subiungit. habeat ad Dominum ut etiam
vere sic mulier illa unguentaria sursum ad illam verbi
divinitatem cor eleuet. et illud caput equali deo patri
fide tingens. unguento catholice professionis perugat
cuius sane preconiis sacerdos persequitur. d. Gratas aga-
mus tibi deo nostro. quod per omnibus beneficiis quod nobis contulit gra-
tes ei referre debemus. Chorusque rident. dignum et iustum
est. quoniam gratias omnipotenti deo referre debemus. Sequitur per
Christum Dominum nostrum. supplicandum est confidentes et credentes. quod per
Christum maiestatem eius laudant. angelis adorant dominaciones
tremunt potestates. Hoc sacre professionis preconiis ita
recte concludit ecclesia. ut cum angelis et hominibus deceret hunc
deum totius pectoris hymnum. Scis scis et cetera quod infra dicitur.
Potest etiam prefationis officium ad illud referri. quod
Iesus ascendit in cenaculum magni stratum in quo mul-
ta locutus est cum discipulis suis. et gratias agens. hymnum
illum retulit deo patri. de quo dicit matheus. Et hymno
dicto exiuerunt in montem oliueti. ergo per Dominum vobiscum.
oratio quam discipulis fecit accipit per. Sursum corda.
ascensus ad cenaculum. iteque per sursum corda ad ascendum
filio surgimus. et angelorum misterium imploremus. qui
vota nostra suscipiant. et ad eum perferant. per gratias agamus.
Christi recolimus gratias actionem. et imitamus per ipsum ad agendum
gratias deo patri per filium. et per quem redimimur. et cum
angelis ad laudandum admittimus. Monet ergo sacerdos
per ipsum sursum. id est supra semetipsum habere vel levare corda
ad Dominum. Iuxta exhortationem apostoli dicentis. Que sursum
sunt quare. non que super terram. Nam que in terrenis sunt nichil
dignum deo offerre possunt. ubi enim est thesaurus? tunc
ibi est et cor tuum. Multi quidem dum ore locuntur celestia.
corde meditantur terrena. quibus Dominus improprie per
apostolum. Populus hic labijs me honorat. cor autem
eorum longe est a me. Chorus vero rident. profitemur se sac-
totis monita suscepisse. d. habemus ad Dominum. Unde
diligenter prouideat nec cor huius deorsum ad seculum spiritus.
d. habemus ad Dominum. Sacerdos et postquam attentos reddi-
dit et deuotos hortatur ut gratias agant domino deo nostro. quoniam
ipse est deus. i. creator. ipse est Dominus. i. redemptor. ipse est noster.
saluator. Tunc enim erit verissime noster cum erit omnia in
omnibus. id est sufficientia singulorum. **R**ursus quod populus
professus est se intantum esse ad Dominum. ideo per se subiungit
Gratias agamus. Chorus vero sacerdotis verbum approbas
et affirmas rident. Dignum et iustum est. Dignum quidem

quantum ad deum. quod ipse est Dominus deus noster. Iustum quantum ad
nos quod nos sumus populus eius et omnes pascue eius
Dignum quod et iustum est quantum ad utrumque ut scilicet populus
simul cum sacerdote gratias agat deo a quo omnia bona sus-
cepimus. Subsequently subiungit sacerdos. Vere di-
gnum est. Et scilicet magister per antiphonam. Hic incipit
prefatio id est prologus vel prolocutio sequentis canonis.
captas Dominum temerolentia. d. Vere dignum et iustum est
equum et salutare. Dignum quod bonus est. Iustum quod beneficium
Equum quod misericors Salutare quod solus. vel dignum. quia
nos mera voluntate fecisti Iustum quod nos pura misericordia
redemisti Equum quod gratuite nos iustificas Salutare
id est salute plenam. quod perpetuo nos glorificas Nos tibi
spiritus et ubique gratias agere Dominus scilicet per omnipotes eterne deus
ubique enim est Dominus scilicet. ubique est per omnipotes. et spiritus
eternus deus. Unde per In omni loco dominacionis eius bene-
dic anima mea Domino. Et iteque benedicat Dominum in omni
tempore laus eius in ore meo. Sequitur. per Christum Dominum
nostrum. aduocatum enim habemus secundum apostolum apud pa-
trem. Iesu Christum Dominum nostrum. qui interpellat per nos.
et ipse est propitiatio per peccatis nostris. qui exaudiat in
omnibus per sua reuerentia. per eum ergo quod per mediatorem
laudes offerimus. per eum quasi per aduocatum gratias ex-
hibemus. Per quem maiestatem tuam. Maiestas dicitur
quasi maior status. vel maior prestantia. quod maior est eius
prestantia quam hominum. laudant angeli adorant dominaciones tre-
munt prestantes. ubique per illum laudant. adorant. et tremunt
per quem simul cum patre omnes spirituum ordines sunt creati.
Nam dixit deus. fiat lux et facta est lux. Verbo dixit
et verbo fecit. quod verbo Domini celi firmati sunt. et omnia
per ipsum facta sunt et sine ipso factum est nichil. Chorus an-
gelorum nominat. quod angelis huius officio non dubitant abesse
et ad notandum quod ecclesia angelis est assimilanda. adhuc
ut placeat deo. **R**ursus per hoc quod dicitur Dominus scilicet pater
omnipotes eterne deus. per Christum Dominum nostrum. quem laudant
angelis adorant. d. r. intelligitur quod ecclesia et angeli lau-
dant deum. non solum inquit deum. verum etiam in quantum hominem
Dicit ergo. laudant Unde per. Laudate eum omnes angeli
eius. adorant. Unde elias. exercitus celi te ado-
rat. tremunt Unde iob Colune celi contremiscunt et pauent
aduertum eius Tremere vero dicuntur. non metu foritudo
dimis. cum sint perfecte beati. huius administrationis affectu vel
obedientie famulatu. Cuiusmodi apostolum omnes sint ad-
ministratores spiritus in misterium destinati. Tremunt quod
potestates. non quod ordines angelorum corporales sint. sed
ideo hoc dicitur ut intelligamus omnia celestia terrestria
et infernalina ante aspectum diuine maiestatis tremere
ac timere. sic et nos tremere ac timere ante Dominos nostros
solemus. Sequitur. Celi celorum. Per celos hic throni
accipiuntur. quod Dominus ait Celum michi sedes est. Et dicuntur
celi laudare deum. quod laudis materia prebent Unde per prophetam
Celi celorum et aque que super celos sunt laudant nomen Domini
Celi quidem diuine iustitie obediunt quod se ostendunt serenol
vel nubulosos. potestate non habent Cherubim quoque et
seraphim ad intelligentiam eorum que hic dicuntur. Notandum
est nouum esse ordines angelorum videlicet. angeli. archangeli.
throni. dominaciones. virtutes. principatus. potestates.
cherubim. et seraphim. Angeli quod grece dicuntur nunc
latine scilicet excelsi et celestes. eo quod de celis ad annun-
ciandum et exequendum Domini voluntatem mittuntur. Ange-
lorum autem vocabulum officij nomen est. non nature. spiritus
enim sunt spiritus. huius cum mittuntur angelis vocantur. Quibus ideo
prophetarum licentia penas facit. ut celere eorum in cuncta

discursu significet. sic iuxta fabulas poetarum. vbi penas
hre dicuntur. pro velocitate. scilicet iuxta illud. Qui ablatus
sup. penas verorum. Archangelus ergo grece summi nuncii
interpretatur. Qui enim pura vel minima angelus sit. qui
suma archangelus nuncupatur. Archangelus ergo dicuntur.
eo quod inter angelos teneant principatum. Nam archos grece
lucis princeps interpretatur. Sunt enim duces et principes
super quorum ordine unicuique angelorum sunt officia deputata.
Quidam autem archangelorum propriis nominibus appellatur
ut per vocabula ipsa in opere suo quid valeat designet.
Gabriel namque hebraice interpretatur lucis fortitudo dei.
vbi etiam ipsa potentia diuina vel fortitudo manifestatur.
Gabriel mittitur. vnde ipse annunciat christum nasciturum. qui
diabolum deuicit et humiliter ad debellandas aereas po-
testates venit. Michael interpretatur quasi deus. quoniam
enim aliquid mire virtutis in mundo sit. hic archangelus
mittitur. et ex ipso opere nomen est ei. quod nemo valde facere
quod facere potest deus. Vnde ipse missus est in egiptum.
ad immittendas illas plagas famosas. Quidam tamen
dixerunt. quod michael est nomen unius angeli. Raphael
interpretatur curacum vel medicina dei. vbi cuiusque enim eu-
radi vel medicandi opus necessarium est. Raphael ar-
changelus mittitur. Vnde ad thobiam missus est ut eum a cecita-
te liberaet. De gabriele et michael e raphael dicitur
in septima parte super festo michaelis. Soriel interpretatur
ignis dei. sicut legimus apparuisse ignem in rubo. legimus
etiam ignem missum de super. et implere quod preceptum est. Nec
fuit noia personalia angelorum que nec a seipsis nec a deo
imposita sunt. sed ab hominibus et nescitis a quibus. nec alia per-
sonalia inueniuntur in scriptura. Alia vero sunt noia ordinum.
Ceteri throni. dominaciones. virtutes. principatus. et po-
testates. quibus unicuique celestis societate apostoli preplectitur
ordines angelorum et dignitates intelliguntur ut iam dicitur.
Sed per hac ipsa distributione officiorum. alii throni. alii
dominaciones. alii virtutes. alii principatus. alii prelati dicitur.
per certos dignitates quibus ab invicem distinguuntur.
Throni sunt agmina angelorum. quod lucis sedes interpretatur.
et vocati sunt throni quod illic conditoris prestat et per eos in-
dicia sua disponit. Dominaciones sunt hi qui in virtutibus et
principatibus preminet. qui per eos quod ceteris angelorum do-
minat agminibus dominaciones vocat. Romanus ergo hic
ad notandum quod eis magis assimilari debemus. quod volumus
dandi docet. Est enim vera dominacio facere dei voluntate.
Virtutes angelice quod misteria phibet. per quas in
mundo signa et miracula fiunt. propter quod et virtutes dicuntur.
Pincipatus sunt qui angelorum agminibus prestant. qui per eos
quod subditos angelos ad explendum misterium diuinum
disponunt. principatus. vocabulum acceperunt. Nam alii sunt
qui administrant. alii qui assistunt. sic et per danielis dicitur.
Milia milium ministrabant ei et decies milies cetera
milia assistebant ei. Prelati sunt quibus virtutes aduse
subiecte sunt. et inde prelati nomine nuncupantur quia ma-
lignis spiritibus eorum prelatu cohercet. ne tantum noceant quantum
cupiunt. nominantur ergo hic ad notandum quod prelatu diaboli
arcere debet. **C**herubim autem et epi sublimis celorum
prelati et angelica misteria phibet. qui ex hebreo in
lucis sciencie multitudo seu pleitudo interpretatur. Sunt enim
sublimiora agmina angelorum. propter quod vicinus sunt positi
diuina scientia ceteris apostoli sunt pleni. Ipsi sunt illa duo
animalia super precipitatorum archetypa ex metallo. propter
figenda apostolorum prelatu in quo medio medio. ostendit deus.
Seraphim vero multitudo est angelorum. qui ex hebreo
in latinum. ardentes vel incendentes interpretatur. eo quod

per ceteris ardet. et succedunt in caritate. et quia in
eos et tunc nulli angeli dissoluit. et ideo quanto vicinus
coram eo dissoluit. ratione magis claritate diuini luminis
inflamatur. Vnde et ipsi sic per prophetam legimus. Solat facies et
pedes sedentis in throno dei. Et ideo cetera an-
gelorum turba videtur plene dei essentia non vnde quoniam sera-
phim ea regit secundum prophetarum nominatur ergo hic cheru-
bin et seraphim quod sic illi. totum in dei dilectione ardere
debemus. **R**epit autem hoc nomen seraphim neutrum et
masculinum. sed neutraliter terminatur in. n. vnde in hoc
loco. bta seraphim. Masculine vero terminatur in. m.
Vnde propheta. Seraphim clamabant alter ad alterum
Ite. dicit. quod cherubin et seraphim singularis numeri
et generis masculini. cuius terminacio pluralis est per
neutrum. non quod in misteris dei sit sexus. sed vocabula diui-
nis generibus iuxta lingue proprietate appellatur. Greca
vero consuetudo neutro genere per. n. scribit iosephus dicit
cherubin et seraphim esse duo animalia volatilia. per
tactu est in phemio huius peris. Premissa autem ordinum
angelorum et seraphim. et seraphim. et per nomen
angelorum et archangelorum latina sunt. **S**ed cum nouem
sunt ordines angelorum sic dictum est. qui postquam terminus
cadens per propter superbiam versus est in diabolum in pseue-
ranta eterne beatitudinis solidati sunt. Queritur quare tribus
exclusi sex tamen in prefacione communiter ponuntur. in qua celos
throni accipiuntur ut deum est. Vnde et ex hoc quod illi
cum ceteris maiestate diuina non glorificat et adorant.
sed absit hoc. Nam virtutes celorum omnes ordines prephen-
dunt ut testatur gregorius in omelia illius euangelii
Erunt signa in sole et luna. Vnde per serbo domini celi fir-
mati sunt. et. s. o. e. o. v. e. Et iterum dominus virtutis ipse est
rex glorie. Vel forte licet occulta. tamen circa hoc permissum
est iacob. Diomisi. quippe tres esse tradidit ierararchias
sive ordines angelorum. trinos in singulis ponens. ut
similitudo trinitatis eis insinuetur impressa. Et de ierar-
chia a ierar. quod est sacrum et archos quod est princeps quasi
sacri principatus. Sunt enim tres ordines superiores. tres
inferiores. tres medii. Superiores sunt cherubin sera-
phim. et throni. Medii sunt dominaciones. principatus. et po-
testates. Inferiores sunt virtutes archangelus et angelus.
De quorum singulis medius ordo prefacione subtrahitur
ad notandum quod copacione trinitatis eterne cuius ma-
iestas in ea proprie recomendatur. omnis alia trinitas
diuinitate repit et impletur. Nam quis in nubibus equi-
bit. dominus. quis filius erit domino in filiis hominum. De super-
rioribus subtrahitur cherubin. de mediis principatus. de
inferioribus. archangelus. hac quippe eterna et diuina
trinitate. Laudatur angelus adoratur. dominaciones tremunt po-
testates. Cum quibus et nostras voces. **D**uas enim omnes
deus rationales edidit creaturas. Angelicam videlicet et
humanam. quod laudibus diuinis insisteret et ei gratias red-
deret actiones. quas dum pari voto celebrat tamquam su-
piores cum inferioribus corde in celesti cythara sociatur.
De qua dicit. io. Et audiui vocem cytharatorum cytha-
rizantium citharis suis. et cantabant quasi canticum nouum
ideo ergo dicit. sociata exultacione celebrat. quoniam omnes
predicti ordines et etiam humana creatura maiestatem
dei patris per christum sociata exultacione equaliter cocelebrat
supplici confessione quasi non superba presumpcionem. sed humili-
tate dicentes. Scus scus scus etc. **P**orro gelasius
per tractatum et himnos coposuit. et prefaciones. catu quod et
non eliminato sermone dictauit. Et est notandum quod licet olim
innumere essent prefaciones. hodie decem tamen sunt canonizate.

Unde pelagius ipse inquit Inuenimus has noue pfati-
ones in sacro cathologo tunc recipiendas. Vna in
refrectioe in albis paschalibus. i. septimana paschali.
Aliam in die ascensionis domini. Tercia in die pentecostes.
Quarta in natali domini. Quinta in ephra domini. Sexta de
aplis. Septima de sancta trinitate. Octaua de cruce.
Nonam de ieiunio in quo dragefima tantummodo dicebatur.
de quo dicitur in. vi. pte s. quarta feria cinerum. Urbanus
qui ipse addidit decima de beata virgine maria. Illam
v. equum salutem. qui et vnguentum tuum etc. **De sanctis.**

ECclesia sparsa sociari angelis et archangelis.
de quibus in pfatione meo facta est. statim per illam
conformat se angelico catui canes himnum
illius. Scilicet. s. f. etc. quem fixus ipse primus instituit de
catari. hic est cati puerorum quem catauerunt domino offensa
se illis in decima luna. qui qui refuat? usque ad quaterdecima
luna in bethania. Cum ergo sacerdos finit laudem
sive pfationem totus chorus qui representat ecclesiam simul ca-
nit. deinde euangelicum himnum. ut vna et equalis gloria et
laus et honor decatur patri et filio et spiritui sancto. Notandum
autem est quod himnus iste primus angelorum et primus hominum
complectitur. Prima enim psalmus laudes continet angelorum.
Solenne hominum Legitur enim in psalmo. vi. ca. quod seraphim
clamabat alter ad alterum et dicebant. sanctus. sanctus. dominus
deus exercituum. plena est omnis terra gloria eius. Legitur
quoque in euangelio matth. xxj. c. et marci. xj. c. quod qui per
ibat et qui sequebantur clamabant dicentes Osanna filio david
benedictus qui venit in nomine domini. **Siquis** vox ange-
lorum. scilicet osanna in altissimis trinitatis et unitatis in
deo commendat archangelum. Vox hominum. s. osanna filio david.
diuinitatis et humanitatis in christo personat sacramentum.
Merito autem cantica angelorum in ecclesia cantamus. quia per
hoc sacrificium terrena celestibus iungi non dubitamus. et
ideo cum eis in excelsis saluari clamamus. **Illud** etiam
aduerendum quod ter deus scilicet ut notetur trinitas seu di-
stinctio personarum. si semel tamen deus deus sabaoth. ut
notetur diuine vultus unitas. quia unitas adoratur. ut sic
trinitatis et unitatis misterio approbetur. Itaque deus ter in
singulari numero. sanctus. et non deus pluraliter sancti. ut vna
scititas in his tribus personis. et vna eternitas intelligatur.
hoc non solum seraphim clamabat sub excelsis dei so-
lio secundum prophetam. sed et quatuor animalia secundum apoc. in
circuito sedis requie non habebat die ac nocte dice-
ntes sanctus. sanctus. s. dominus deus omnipotens. Dicit autem deus sanctus.
id est sanctificans non autem sanctificatus. Vnde sancti estote. quia ego
sanctus sum. et dominus deus vultus deus patris sancti. dicite filio. Pater sancti
ficia eos in veritate quos dedisti michi quia tu sanctus
es. Dicit filius sanctus angelo prestante. quod nascetur
inquit ex te sanctum vocabitur filius dei. Dicit sanctus spiritus
sanctus christo dicente. Accipite spiritum sanctum quorum remissionis
peccata remissa erunt. Dicit quod dominus deus sabaoth. id est
dominus exercituum vultus angelorum et hominum. quorum terribilis
est castroz acies ordinata. de quo in psalmo deus ab
angelis. Quis est iste rex glorie dominus virtutum etc. tot enim
exercitus habet deus in terra. qui sunt ordines in ecclesia
tot habet in celis qui ordines sunt in angelis. Nomen ergo
celorum et terre angeli et homines diuini pleni gratia hic per
hibetur. uel ad gloriam celi et terra gratia diuina replentur.
quia veritas est ubique Vnde prophetam. Si ascendero in celum
tu illic es. si descendero ad infernum ades. Sabaoth ergo
dominus exercituum. sive militiarum virtutum seu victoriarum
interpretatur. uel omnipotens ut ipse sit dominus deus. et ipse
omnipotens. qui exercitus angelorum atque hominum disponit

Et ideo subdit. pleni sunt celi et terra gloria tua. hoc est
ut eius gloria celi et terra gubernetur et qui in celis et qui
in terra sunt glorificent et honorent nomen sanctum eius. Celi
autem pleni sunt gloria re. terra vero specie. Tunc vero in re.
plena erit cum adimplebitur illud. fiat voluntas tua sicut
in celo et in terra. Dum autem dicimus pleni sunt celi et terra
gloria tua. agimus gratias creatori de omnibus beneficiis. Dum
vero dicimus. benedictus qui venit etc. agimus gratias
specialiter de beneficio redemptionis. quia enim necessarium
est ad eternam salutem incarnationis misterium confiteri.
recte subiungitur. benedictus qui venit in nomine domini.
Ego inquit veni in nomine patris mei. nomen patris est filius
de quo dicit propheta. Ecce nomen domini venit de loquendo
Dum ergo sanctus inchoat inclinari stare debemus. quia
tunc incarnationem maiestatemque diuinam per angelorum homi-
numque catum recognoscimus veneramus. Rursus dicendo bene-
dictus etc. Et cum hoc sint de euangelio. debemus signum
seu vexillum crucis nobis facere. seu imponere. quia christus
per crucem triumphauit et nos triumphare facit. Vnde enim
christus venit ad iherusalem et descendit de monte oliueti. tunc
filius iherusalem clamauerunt dicentes. benedictus qui venit in no-
mine domini. qui aduentus christi in iherusalem significat futuram
refectionem. quoniam ipse veniet iudicare vivos et mortuos.
et apparebit nobis in eadem carne. in qua pro nobis
passus est. et tunc in nomine ihesu omne genua flectetur etc.
et inferno. Vnde et ex nunc quidam incipiunt genua flectere
et deuote orare. Sequitur. Osanna quod est verbum hebreum
et significat salua obsecro. supplicium est populum tuum vel
totum mundum. propositum quidem verbum est ex osi quod interpre-
tatur saluifica. et ana. quod est apud hebreos inter electio
obsecrans motum animi significans sibi deprecans affectu
Integre ergo dicitur osanna quod nos ebrupta medi
vocabuli lira et elisa dicimus. osanna quod facimus ex
ignorantia aut sciret synalymphates vocalis elidi?
put in metris fieri conuenit. Dicit autem bis osanna
in excelsis propter duas partes salutis. qui sunt stola mentis
et stola carnis. quibus sancti beneficiantur in gloria. ut vultus
anima et corpe saluati inter angelos deputentur in exce-
lsis. id est altis scilicet in celo. Repitur autem hic versicul?
in psalmo ceterum decimo septimo. quod enim turbe
dixerunt osanna. hoc est quod ibi dicitur. O domine saluum me
fac. et eisdem verbis ibi subiungitur. benedictus
qui venit in nomine domini. **Sane** in hoc angelorum et hominum
concentu. quoniam organa crepant quod a dauid et a salomone
introducitur est. qui instituerunt himnos in sacrificio
domini organum et aliis instrumentis musicis concrepari.
et laudes a populo clamari. Verum tamen quanto cor
maius est corpe. tanto domino deuocius. corde quam corpore
concentum. de hoc dicitur in fine psalmi quante pars. Ex nunc
autem gestibus et verbis christi passio representatur. Nam diaco?
et subdiaconus. post dorsum vadit episcopus seu sacerdotis in
quo fuga apostolorum in christi passione significatur. put in ti.
de oblatione dictum est. Si qui vero stant retro altare pro
spicientes in episcopum. significat mulieres qui a longe stantes
eius passionem viderunt. Omnes autem et qui retro stant
et qui in facie episcopi inspicunt inclinant se maiestatem di-
uinam. et incarnationem domini venerantes. qui per cantum ange-
lorum et hominum introducta sunt. Ordo enim angelorum
et hominum introducit. Ordo vero hominum dicit. benedictus qui
venit in nomine domini. aduentum significat in carne ipsa
qui inclinatio mesticia significat discipulorum. de morte et
qui non audebat se erigere et confiteri se esse discipulos

eius. ideoq; stat inclinamini donec dicat. Libera nos a malo. vanū enim erat eis an lucē surgē. id ē ante resurrectionem de xpo gloriari. p quā sunt ab omib; tribulacōib; liberati. Vnde et hec penitō in dñica oracōne septima ē. qui numer? ē vniuersitatis. De hoc dictū ē sibi. qualiter eps vel sacerdos **De secreta seu canone.**

Ost aclamatū pcomū sequitur **missa.** Secretū silentiū. in quo r missa canon deuote dicitur et sacru mysteriū pagit. qd fit p solu sacerdotē qm scdm mathxū. xpūs solus orauit. Et sed; quosdā hic incipit missa. qm cetera sūt de solēnitatē. Canon aut missa r oblatō vt dcm ē in titlo de pfacōe. et actō. et canō. r sacrificiū r secreta vocat. Actio dicitur ppter sacra mysteria qm in eo agūt et qz tūc cū deo agūt causa nra vt dictū ē in phemio hui? pñs Vnde qz in capitulo illo. Cōmunicantes rē. r in illo. Hāc igit oblatōem certis dieb; vltra ordinaria canonis seu actōnis verba qdam addunt et dicuntur ideo in missalib; in varijs locis sup illas addicōes. scribit talis titulus seu rubrica. Infra actōnem. eo q ille infra seu quasi in medio ipsius actōnis siue canonis dicit d; Canon vero dicit q regulis patz apofitū ē. a sanctis enim patrib; aliq verba mystica sūt ibi instituta. Canō aut grēce dicitur regula līe. Dicitur ec canō qz regularit xps ver? sacerdos in eo repñtat seu qz p hūc regulariter fit cōsecracō sacmēt. Sacri ficiū aut dicitur a sua pte digniori. de quo dcm ē sub ti. de oblatōe. Secreta dicitur qm nobis occulta. qz hūana racō nequaquā tm plenarie mysteriū capere potest. Ad qd significādu merito secreta voce celebrat. Ad hoc ec significādu sacerdos secretū intras. qm velat quib;lib; coram q sunt in laterib; altaris. pnt infra dicere in qrtā pñcula canonis sup verbo. Hāc igit. Dicitur ec secreta qz secreta r sub silentio dicit. Xps enim ad cōsecracōem corpis sui ventur? secreta et solus orabat. ab hora cene vsq; dū suspēsus ē in cruce. qz oracōes secreta significat. pñtis qz pñtib; antiqui patres sub silentio sacrificabat r comunicabat. qd etiam in sabbato scō obsequium. Preterea vt iohānes euāgelista describit postq; xpus honorifice fuit recept? et magnificat? a turbis cū palmis r laudib; abijt. r abscondit se non vtiq; trepidatis formidine. s; dispēscōis officio. qz nōdum venerat hora eius. qui postq; aduenit spōta neus ad passionē accessit. Illud ergo xpi latibulū hoc secretū silentiū repñtat. in quo sola dirigitur ad dñm in cētra deuocō. Tunc enim sacerdos intrare deb; in cubiculū cordis. r hostio sensuū corpis clauso deū patrē orare. q ex auditor ē clamoris cordis. nō vocis. Sōn āna typū gerēs ecclie nō peticōe clamorosa. s; tacita deuocōe. qd petiuit impetravit. De qua in libro. R. legit. q loqbat in corde suo r labia eius tm mouebat. s; vox pñt? non audiebatur. Sōn r mophi dñs mgt. Quid clamas ad me cū tm ipe taceret. ppha ec dic. Dicite in cordib; vestris r in cubilib; vestris apugni. Potest tm dici q pma secretella epñtat repñt illud. qm xpus venit iherlmā ad diem festum non manifeste. hēc aut secreta repñt illud q recept? fuit in iherlm cū hūmis r ramis. Et sex feria sequenti crucifixus fuit. Prefacō vero illud qm xpus in cenaculo hūmū reulit. Et illo dicto exierūt in montem oliueti. sursum corda ascensionē. Secdo ideo secreta in silentio dicit. ne sacerdos clamado hñs q agūt mñm mēen dat. Tercō ne vox sacerdotis mñm clamore deficiat.

Quarto ne sacrosca vba uilescat. ferē enī q cū atiquit? publice r alta voce canō dicit. omēs pene p vñ illū sciebāt. r in plateis r in vicis recitabat. Sōn cū qdam pastores illū in agro cātaret. r panē sup lapidē posuissent ad verborū iporū placōem. panis in carnē cōuersus ē. Ipi tm diuino iudicio igne celitus misso. p cūssi sūt ppter qd sci pñs statuerūt verba ista sibi silentio dici. inhibētes sub anathemate. ne pferat nisi a sacerdotib; sup altare r in missa r cum vestib; sacris. qdam etiā oracōes q ante pfacōes sibi silentio dicūt secreta vocat. De quo et de silentio sibi. de melinacōe sacerdotis dcm est. **Cōsecratis** g mens vt pñmssum ē. ad id solu d; esse intēta. Nam eos qui adorant in spū et veritate adorare oportet. ne vero mulce venētes p dant suauitatē vngenti. id ē ne importune cogitacōes tollant deuocōnem oracōis flabello spūs abigat. i. inspiracōne grē repellant quaten? auster adueniēs et spūs scūs accēdes pñt ortū id est mōtē fecūdet vt aromata fluant id est vt virtutes habūdēt. Ad qd etiā significādu estimo tpe. materiale flabellū dū secreta dicit adhibet. Hāc etiā racōne v; ne mulce venētes p dant suauitatem vngenti. dici potest q canon dicit d; expe dite. nō morose r ne auditorib; tedū gñet. Sōn exor dicit. fac festinater. qd de immolacōne agm dictū ē. et pbat etiā ibi. et comedetis festinater. h nec nimis etiā festinater. qz nō deb; sacrificiū sine sale id est discretōe et deuocōne offerri. deb; etiam in libro legi ne vllus error dñm gē possit. Porro sacerdos missam celebrās repñtat ea q olim pontifex mēscā scōz egit. r q xpus egit quē ille pfigurauit. Si quidē ea q sūt a pñcipio secreta vsq; in finē. passio nē dñi sepultura et resurrectōem dñica repñtat. R. colit enim ibi memoria eorū q gesta sūt p eb dōdaz ante paschalem a decima luna pñm mēis. qm iherlm abijt iherlmā vsq; ad septimā decimā qm rephexit a mortuis ppter qm in plerisq; sacmētarijs mē pfacōz r canone pñmago crucifixi depingit. vt non solum intellectus lre. ver etiam aspectus picture mēoriaz dñice passionis inspiret. et forte diuina scm est p uidentia lre hūana nō sit industria pcuratū vt ab ea lra canō incipet sc; a. t. q hebraice thau dr. q sūt forma signū et mysteriū crucis ondit et expmmt dicere dño p ezechielem signa thau in frontib; viroz tolētū et gemētū sup abominacōib; iherlm. qm p xpi passionē hēc omia in cruce impleta sūt et efficaciam hñt. In qbusdā tm codicib; et maiestas pñs et etiā imago depingit crucifixi vt sacerdos qm pñtē vitat quē moueat et quē alloq; d. Te igit rē. Et passio q hic repñtat cordis oculis ingerat. Sacerdos autē osculat pedes maiestatis ipsius et se signat in fronte innēs q reuerēter ad ministeriū passiōis accedit qdam tm prius osculat pedes maiestatis. et postea crucifixi. scdm seriem canonis. Alij ecōtra qz p filiu pueniē ad pñz. deinde dices. Te igit. se inclinat vt ibi dicit. **Secreta** ergo passionē repñtat. passio incipit ibi. Sōn et memores rē. crucifixio ibi. hostia pura. hostia scām. hostiam immaculatā. Oracō vero a xpo in cruce incepta ibi supplices te ro rē. Epi seu sacerdotis melinacō. tūc facta an altare significat emissionē spūs capite inclinato. Eleuacō vocis cū d; Nobis q. significat exclamacōem ceteriorū dicitis. verē filius dñi erat iste. Due cruces supra

corpus et calicē fce. docet xpm p duobz pplis cruci-
fixū. Oblata in calice significat corpus xpi. Vinū in
calice sangnē ei. Sū diacon? a facie epi incipiens
pater n. significat mulieres sepulto dno recedentes.
a monumēto. Patena significat feminarū corda in ob-
sequio sepultuē xpi latitudie caritatis patēcia. put
sū ti. de oblatōe dcm ē. De hys p sua loca dicitur.
Tradit aut q gelasi? pp. qn qgelimuspm? a brō pe-
tro canonē pncipalit ordinavit. Nō enī secreta tota
simul ab vno pposita ē. put dicit in tertia pticula
sup verbo. cōmūcātes. Et licet aliqua verba sint ab
aliquibz quos tñ ignoram? addita. qm euāgelij te-
xtu nō dīmetur. vt dicit in. vj. pticula sup verbo Ele-
uatis oculis. nulli tñ sūtrahē vel addē licet. nisi forte
qncūqz eoz nomia p qbz nomiatim sacrificiū offerē.
sic inferius in decima pticula oñdit. Notādū vō
ē. q quidā sedēt in canone misse significātes aplōs
q sedebāt tristes de nece dñi in cenaculo. Alij stant
significātes moysen qui extēhs manibz orabat. et aa-
ron et hur illius manus sustētabāt. De quo sū ti. de
oracōe dcm ē. Quidā vō vt aliq ex mīstris nec
sedēt nec stāt. sū in vltibz sacis sūt facie inclinati. put
dcm ē sū ti. de scūs. r sū ti. qualiter sacdos r mīstri
ad altare debēt stare. *Canonis distictio. xj. ptes. xj. pte*

Expositiō canonis hic vacat puidimus.
Vex tñ qquid exponēdo conam expmē
vix nulli? apparet esse momēti. Deficit
nāq lingua. sūmo dispiz. superat ingeniū. opprimē
intellectus. pulsabo tñ ad hostiū vt amic? accomodū
m tres panēs. qui maxime in hoc diuino necē erūt
vt vj. fidē q petit et accipit vitā. Spem q qrit et inue-
nit viā. Et caritatē q pulsat et apit veritatē. Canon
aut vñdecim cōtinet ptes. Scda incipit ibi. Memē-
to dñe. Tercia ibi. Cōmūcātes. Quarta ibi. Hanc
igit. Quinta ibi. Quā oblatōem. Sexta ibi. Qui pri-
die. Septima ibi. Simili mō. Octaua ibi. Vñde r
memores. Nona ibi. Supplices te rog. Decima ibi.
Memēto. Vñdecima ibi. Nobis q. Alij dicūt q
cōtinet duodecim ptes. Scda ps incipit ibi. In pri-
mis. Tercia ibi. Memēto. Quarta ibi. Cōmūcātes.
Quinta ibi. Hanc igit. Sexta ibi. Qui pridie. Septia
ibi. Vñ r memores. Octaua ibi. Sup q ppo. Nona
ibi. Memēto. Decima ibi. Nob q. Vñdecima ibi.
Per quē hēc omia. Duodecima ibi. Orem? pceptis
sa. mo. Sed scdm alios sex solū cōtinet ptes Scda
incipit ibi. In pms. Tercia ibi. Cōmūcātes. Quarta
ibi. Hanc igit. Quinta ibi. Supplices te. r. Sexta ibi.
Oremus pceptis. Sūt etiā qui dicūt q quinqz tñ
sūt ptes Vñ r qñqes p xpm dñz nrz cludēt. eo q p
qñqz pta dñi passiōez oracō fidelū exaudiet de
hoc dcm ē in fine pñmij hui? ptis. Incipit ergo ca-
non et eius pma pticula. Te igit. r expmē ibi id ē
certe. Sacdos enī hoc dices alloquit dñū tāq pntē
vel istud ergo cōtinuat pcedētia. qñ dicit. Tu es
scūs dñs. igit clemētissime pr. id ē clarissima mēte
abūdantissime vel id ē misericōssime. vel id ē mētez
clarificās. Mens enim clarescit cū dñū ppiū sentit
q vba dīcēdo sacdos se ante altāe inclinat. significat
q petr? inclinauit se dū pspexit in monumētū. Rur-
sus hēc sacdotis inclinacō in pncipio canonis huili-
tātē xpi ad passiōem. qz sacdos ipe cū reuerentia
ad mīsteriū crucis accedit significat. Et in hys vbi
notat. q sic legal sacdos vultū versus ppiatōrū

habeat. put dcm ē in pñmō hui? ptis. sic r nr
ad dī clemēciā cor debz hre. r sic pñfex intrabat in
scā scōz semel in āno. ferēs sangnē hirci ā vituli.
sic r xps p pñiū sangnē introiuit semel in scā etna
redēptōe mūctā. sic r mīster ecclie intrat cū sangē
in scā scōz. quoties in mēte memoriā sangmīs xpi.
gerēs. Secrete inclinat mīsteriū. qui nō solū mente
h etiā crucis signaculo. de quo iam dicit xpi recitat
passiōē. Sequit supplices. id est huiles. vt acce-
pta hēas. i. ut accipias seu vt grata hēas r h osclat
altāe in reuētiā passiōis. p hoc cōpati se ostendēt
Sane eadē die qua laudes a turbis xpo sūt ada-
mate vj. x. luna pñi mē. qñ scdm legē tipic? agn?
in domos hebreoz inferebat. Verus agn? ihesus
xpus ingressus ē iherlīmā. r multis mīdīs qrebat
ad mortē. traditus aut ē a tribz scz a deo p nobis.
Vñ apls. Propō filio suo nō pepcit deus. sū p nob
tradidit illū. A iuda. vñ in math. Querebat iudas
oportunitatē vt eū tradēt. Et a iudeis pilato. Vñde
in iohāne. Gens tua r pñfices tui tradiderūt te m.
Prima traditō fuit ex grāqz dilexit nos r tradidit
seipm p nob. Scda ex auaricia. qz dīstītuēt ei. xxx.
argēteos. Tercia fuit ex inuidia. Sciebat enī ppla-
tus q p inuidiā tradidissent eū. De? ergo tradidit
ex donō Iudas p munē Iudeus in sacrificiū illibatū
Ad qd designādū sacerdos facit tres cruces super
oblatā et calicē cū dicit. Hec dona hēc muneā hēc
scā sacrificia illibata. qñ dicit. Offerim? tibi clemen-
tissime pr. hēc dona. hēc muneā. hēc scā sacrificia. cō-
mēzantes illā traditōem quā deus fecit ex donō.
iudas p munē. iude? in sacrificiū illibatū. singuli tñ
ad mortē. mortē aut crucis. Secūdo etiā sūt tres
cruces in reuētiā eius q ē trinus de? cuius potētia
fit cōuētiō panis et vini. Tercō in figurā triplicis
vñmōis in accepōe saluatoris. Quarto in memori-
am tñe crucifixōis. Prima fuit in volūtate psequē-
tium. de qua. math. xx. vj. Collegērunt pñfices r.
Scda fuit in voce clamātū. de qua math. xx. v. At
illi magis clamabāt. crucifige eū. Tercia fuit in cru-
cifixiōe manū r pedū. de qua luce. Crucifixerūt eū.
Quito in tribz crucibz. tpus ante legē qd tribz dī-
stīguis mteruallis. innum? scz ab adam ad noe.
inde ad abrahā. r inde ad moysen. Inde qbz tpi-
iusti xpm suis sacrificijs pfigurauerūt. vt abel in agno
melchisedech. in pane et vino. et abrahāz in filio.
Vñ p pmissa tria verba nō aliud atqz aliud dicit
h res vna p sui magnitudine diūsa appellacōe lau-
dat. Donū quidem ē dantis. Munus accipientis.
Sacrificiū offerētis. Pater dedit. filius obtulit spūs
scūs accepit. Vñde apls. Xpus p spm scm semetis-
pū obtulit deo immaculatū. singuli tñ dederūt. obtu-
lerūt r acceperūt. Sū ad dīstīctōem dī pater dedit
ppr aūctatē. Fili? obtulisse ppr huilitatē. spūs scūs
acceperūt ppr benignitatē. Eadē enim sacrificia dona
sunt simul et muneā. dona sunt nobis ad sustētacōz
a deo collata. Muneā sūt a nob. deo vt laudes obla-
ta. nā r q sacris offerūt altāibz r munera nūcupāt
et dona. Vñ r dñs inqt in euāgelio. si offers munus
tuū an altāe. vade pñs recōciliari fratri tuo. Et dā
mel dixit ad balthasar. Muneā tua tibi sūt et dona
tua alteri dā. Et alibi. Respexit de? ad abel. et ad
muneā ei. Sacrificia dicūt quia sacrificat r offerūt
pro peccis nrīs r nos sacros efficiūt. Vñ apls inqt de

de pōnifice vt offerat dona et sacrificia p peccatis. Ser-
monū igit mēltaō pie deuōnis e excitacō. et mē-
effabilis cōmēdatō sacmētū. qd sacmētū dignē eu-
karistia appellat. put dicet m. vj. pte sup vbo. qui
p die. pprie aut mun? hōm. donū deo dat. Nam mu-
nera dicūt que manibz danē. vel accipiūt. Rursus
dicūtur dona. quo ad panē. in quo ē farina et aqua.
Munera quo ad vinū. in quo ē vinū et aqua. hec scā
sūt sacrificia quo ad vtrūq. scdm aug. Dona referi?
cū nosmetipsos deo offerim? et donamus. Munera
cū ei? bñficōz memores sum? Sacrificia illibata cum
ei humilitatē et laudes impēdm?. Et nota qd ideo
bz pluralitē dona. munera. sacrificia. qz panis et vinum
priusqz dēcrat. et diuise sūt spēs sctificacōz. et diuise
sctificacōis spēs. h. vbi cōsecracō celestis accesserit. spēs
quidē remanēt. h. substantie dūertūtur. Itaqz diuersa
sūt dēmentia. h. vnicū ē cōtentū. Nā idem sub vtraqz
spē dēmet. licet nō in idem vtraqz sctificacō dūrtatur
hē infra plamius et plem? oñdē. Dicūt etiā et illiba-
ta. qz panis et vinū sctificat in sacrosctm corp? et in
maculatū sangnē m ihesu xpī. Nō enim dicūt illiba-
ta. quasi nō dū gustata. h. potius dicūt illibata. id est
immaculata. q sine macula cordis et corpis oportet
offerri. qtenus et cor ab iniquitate. et corp? ab immū-
ditate purget anqz offerat. Qm vt ait aplūs. Qui
cūqz māducauit panē. et biberit calicē dñi indigne
reus erit corpis et sangnis dñi. Probet aut sephum
homo et sic de pane illo edat et de calice bibat. q enim
māducat et bibit indigne iudiciū sibi māducat et
bibit. Dicūt ergo illibata. id est sine late. sic agn?
paschalis immaculat? q significat xpī q ē sine macu-
la. id ē ruga. vel illibata id ē incorrupta. nō qz sctifi-
ca panis et vini corūpi nō possit. h. qz corpus et san-
guis filij dei in q virtute verbor spēs iā tñ sctificacōe
sūt corūpi nō possunt. Vñ psalmista. Nō dabis scū
tuū vidē corruptiōem. Tercō dicit illibata. ad notā-
dū q null? extraneus ad fidē debz approximā illis
vt dicet m. tertia pñcula sup verbo. Cōmunicātes.
Tria aut sūt ecclie sacrificia. p tria q fiebat in v. t.
figurata put dictū ē in phemio hui? ptis. Sequitur
In pñis q tibi offerim? et. **S**ane legalis potifex
ingrediēs in scā scōz orabat. vt dcm est in phemio
hui? ptis. et xps an passionē orauit se glificari. disci-
pulosqz dēruari. Et nūc etiā sedēs ad dextrā patris
interpellat p nobis. sic et nūc mister sequēs aaron et
xpī p tota supplicat ecclia. q dñst in pñis et subie-
ctis et. Licet aut vñ tñ sacrificiū offerat. tñ pñaliter
dic. offerim? qz sacerdos nō tñ in sua. h. in totius ec-
clesie psona sacrificat q ppter in sacmēto corpis xpī.
nil a bono maius. nil a malo minus. pñitur sacerdote
put dcm ē in phemio hui? ptis. **S**ex nobis hic
vestigādum occurrit. quibz et p quibz. et qualiter
et quare. debeat sacrificiū altaris offerre. Et q dez
hec quatuor ex ipso canone colligē possum? euidenter
qbz soli deo vñ in diuine trinitati p qbz p ecclia scā
catholica vñ p omibz orthodoxis qliter in vñitate fi-
dei. vñ in cōmūione scōz. qre p bñficis corpālibus
spūalibz et eterms. h. omibz ppē deū. Prīmū notat
ibi. Tibi reddūt vota sua eterno deo vñuo et vero.
Scdm ibi. p ecclia tua scā catholica Tercium ibi. cō-
municātes et memo. v. Quartū ibi. p redēptione
animāz suāz p spē. sa. et incol. sue sacrificiū ergo lau-
dis offerē. et gñaliter pro cūctis. et specialiter pro

qbusdā. scz pro pñis q sūt iux aplm in sblimitate
dñstuti. et p subditis. p viris et mulieribz. pro sacer-
dotibz. et altātibz. pro nobis et nostris. De pñis et
subditis ibi. vñ cū famulo tuo ppā nro et omib?
orthodoxis. De viris et mulieribz ibi. Memēto dñe
famulor tuor famulazqz tuar. De sacerdotibz et altā-
tibz ibi. omniū circūstātū. et qui tibi offerūt hoc sac-
ficiū. De nobis et nostris ibi. p se suisqz omibz. sic g
exponēda ē lra. Que tibi offerimus in pñis. id est
pñcipaliter pro ecclia tua scā catholica. i. vñuāli.
to tota terrā. orbe diffusa. h. fidei sacmētis vñta quā
id est vt cā pacificacōe digneris vt habeat pacē ab
hereticis et scismaticis. et adunāe q dispā ē inter pñ-
tos et paganos. Vel hic dē. qz orandū ē pro discor-
dātibz abinuicē. quā et custodiē digneris a vicis
et demombz et regē in prosperis et aduersis. Idipm
tñ videt esse pacificacōe qz adunare custodiē qz re-
gē. Tūc enim pacificat cū fidelū mētes adunat. ut
p spm scū caritate diffusa. multitudinis credentiū
sit cor vñū et anima vñā. Tūc custodit cū int mēdi-
pñcula regit. vt de sancto mittēs auxiliū eam de spō-
tueat. licet enim in apoc septem scribat ecclis. vñā
tñ in cāctis ē colūna. Nā sapia edī. si. to. et excidit
co. septē. vñā igit est ecclia septē ordinibz distribu-
ta. vel septē crismatibz insignita. quā ipse pacificat
et adunat. Ille custodit et regit qui ppter ipi? re-
gimen et mūmen vñū pposuit vñūis vt omēs ab
vno sicut corp? a capite gubernēt pro quo statim
oratur cū dē. vñā cū famulo tuo ppā nro. q vñā ad-
didit elemēs ppā. Nā vt inqt pelagus ppā. stat ab
vñūso orbe sepatos esse. qui qliter dissēsiōe inter
facia misteria aplici potifex mēoriam scōz cōsuetu-
dinem nō frequētant. qui vero nō sūt de romana di-
oē. p suo qd dñt orāe pontifice. qte? vñtate spūs in
vinculo pacis obsuet. Vñ dñt dicē vñā sequēcia
scz. et antistite nostro. Antistes tñ ipse celebrās nō
debz ea dicē. Qd vero addūt quidā de antistite et re-
ge. noua traditō ē. vbi orandū esse pro pñis ostē-
ditur. orandū etiā ēē pro pñice apls docz ad thymo-
h. c. Obsecro inqt pmo omi fieri obsecracōes. orāci-
ōnes. postulacōes et grāz actōes. p omibz homibz
pro regibz. et omibz qui in sblimitate sūt cōstituti.
vt quietā et trāquillā vitā agam? in omi pietate. et
castitate Sicut enim due sūt vite celestis vñ et terre-
na. vñā q spūs vñuit ex deo. et altera qua caro vñuit
ex spū. ita due sūt potestates. ecclastica vñ et mū-
dana. vñā q moderat spūalia. et altera q moderat
carnalia. Ita p clericos. et illa p laicos. p vñāqz
potestatē orandū ē pro omibz orthodoxis. q vñāqz
fidē catholicā vñ et aplicā venerat et colūt. et sic he-
retici et scismatici excludūt. Orthodoxi enim qh
glīantes. dicunt quū vñ deum recte fidei cōfessione
glorificant. **d. y. parte cūdis**

Memēto dñe famulor famulazqz tuarū
et omniū circūstātū et. Scda ps m q etiā
ostēdit orandū esse pro subditis. Et ex
hac iūctura verbor euidenter dūct. q in hoc loco
debeat sacerdos specialitē viuos quos voluerit memo-
rare. qm sub sequenti. Memento defūctor poterit
agere mēorīaz specialē. Hinc etiā euidenter apparz
q scū sit et salubre missaz interesse misteris. cum
sacrificiū eucharistie pro circūstātibz specialiter
offerat. **S**ex cū deus nichil ignorēt. nec alicui?

50

valeat obliuisci quid ē qđ petimus. ut de? memineat
nri. Porro deus dicit scire quos approbat. Vñ nouit dñs
qui sūt eius. Et dicit nescire quos reprobat. Vñ. non
nouit uos. Rursus dicit obliuisci maloz. cū malus ad
bonū reuerit. Vñ si impius egerit pñiam omniū in-
iquitatū eius nō recordabor. Et dicit obliuisci bonozum
cū bonus ad malū puerit. Vñ de si iustus a iusticia
sua se auerterit. omnes iusticias eius nō recordabor.
Deus etiā qñqz recordat ad miserendum. Vñ. memē-
to mei deus meus. qz uetus est uita mea. Qñqz ad
puniedū. vñ. Memeto dñe filiaz edom in die iero-
salem. Perim? ergo nō ut nri meminerit. s; ut nostri
miseret. Sedm illud. Remiscere miserationē tuā
dñe. et mī. t. q. a. s. f. Sequit. Quoz tibi fides agnī-
ta est et nota deuo cō. rē. qz q. p. i. c. i. a. r. i. s. f. i. d. e. l. i. b. z. et de
uotis. q. solus uides in cōscien. qz recte credat. et
deuote te diligat utpote renū scrutator. et cordiū de?
sciētiāz dñs. occulto y omniū pscrutator. in cui? aspe-
ctu nulla creatura ē inuisibilis. Pro qbz tibi offerit?
vel q tibi offerūt hōe sacficiū laudis rē. quasi dicet.
Memeto dñe nō solū eoz pro qbz offerim? s; etiam
sacdotū q offerūt hōe sacficiū laudis rē. Cū enī sac-
dos offert pro populo. nichilomin? et pro se vel idō
dicat. Pro qbz tibi offerim? vel q tibi offerūt. qz
nō solū offerūt sacdōtes. s; et vniūsi fideles. Nā qđ
specialit? adimplet ministerio sacdotū. hic vniūsalit?
agit uoto fidelū. vel. Pro qbz offerim? scz actu.
vel. Qui tibi offerūt scz deuo cō. e. Dicet autē sacficiū
laudis. scdm illud apli. Quicqz facit debetis omnia in
laude dei facite ut de? laudet in uob. Sedo sacrificiū
laudis dicit. qz xpus grās agens illud instituit. prout
dicet m. vj. p. i. c. u. l. a. sup. uerbo. grās agens. Tercio
ideo qz cū deo quicqz offerim? sua sibi reddim? nō
nra largim?. Vñ si esuriero nō dicā tibi. me? ē enim
orbis terre et plenitudo eius. Ergo immola deo sac-
ficiū laudis et redde altissimo uota tua. Quarto qz
deū laudat debemus nō solū. qz passus ē pro nobis
etiā nobiscū ē quotidie usqz ad consummationē uite vel
qz nō solū se dedit pro nob in pēiū. s; etiā qz dedit se
nob in cibū. ut p pēiū redimēt nos a morte. p cibū
aleret nos ad uitā. vñ. Qui māducat me uiuit. ppe
me. pro se effegit ē. i. expōitō eius qđ sequit? scz.
pro redēptione animay nray. Pro spe sa. et inco. sue
Sequit? suisqz omibz rē. vj. sangneis. vel affmibz
familiaribz. vel amicis. licet enim diligē teneamur
etiā inimicos. Secūdam illud. Diligite inimicos
vrōs. Seruat tñ debet? ordinez caritatis qui incipit
a seipso. Sedm illud. Introduxit me rex in cellam
uinariam. et ordinauit in me caritatem. Nā et apls
ait. Dū tēpus habem? opemur bonū ad omes. Ma-
xime aut ad domesticos fidei. p redēptione animay
suay rē. qñ non pro tpali lucro vel appetitu tēnoy
s; pro spe salutis et incolūtatē sue id est pro salute
vel incolūtate sperāda. spe enim saluū faci sumus.
pro salute quidē mētis. et incolūtate corpis. Nam
utraqz sanitas ē ab illo. qui dicit. Salus populi ego
sū. Vñ utraqz sanitas prouenit ex redēptione aie.
id ē de remissione peccati. sic ecōtra de reatu peccati
procedit infirmitas utriusqz. Iux? sentēciā ueritatis.
Ecce sanus inqz factus es iā noli peccare. ne deteri?
aliquid tibi tēingat. Porro tria sūt hominis bona
corpalia. spūalia. et eterna. vj. infima. media. et sup-
ma. p quibz sacdos dicit se offerre. p corpaliū id ē

p incolūtate. p spūalibz. i. p redēptione. p eternis
id ē p salute. Nā et dñs docet nos p hys tribz orare.
v; pro eternis. Vñ adueniat regnū tuū. Pro spū-
tualibz. Vñ fiat uolūtas tua sic in celo et in terra
Pro corpaliū. Vñ de. Panē nrm quotidianū d. n.
hodie. **O**fferim? ergo sacficiū pro etnis. ut datur
nob in pmiū. Pro spūalibz. ut datur nob in meritum
Pro corpaliū. ut datur nob ad inimicū. ut p hēc et
ista. pueniam? ad illa. Vñ cū dicat apls. q. d. e?
in infirmitate phisicē. Et itez. cū infirmoz. tūc forci-
or sū. quid ē qz pro corpali incolūtate sacficiū lau-
dis offerim? nō ut nob dūata uel reddita sanitas
grāz actōnes in ecclā referamus. Sequit. Tibiqz
reddūt uota sua rē. Vota sua dicūt que uolūtarie
promittūt. qz uolēt et libēt deo uouē et uotū red-
dere debemus. Vñ cū nra donem? et aliena redda?
quō uota si sua sūt reddūt. et nō potius donāt. uel si
reddūt quō sua sūt et nō potius aliena. **S**ane uotū
bonū et homis et dei ē. s; dei ppe auctatem grē. homis
ppe libtate arbitrii. ppe qđ dicit apls. Nō aut ego
s; grā dei mecū. *De u. pte canoniz*

Comunicātes. tertia ps. Ciricius ppa addi-
dit hēc uerba. Comunicātes et me. u.
Sane pōtēx ut lex iubeat thuribulū vi-
uis caribz plēnū. intra sancta scōy secū portabat
hic in pōhemio hui? pti dēi ē. Et xps carnis sue
thuribulū omi? uirtute plēnū tulit ad astra. sic et sacer-
dos nri xpi uicē tenēs. uacuu a peccatis. et plēnus
uirtutū odoribz ad sacficiū altaris accedē debz. **C**ō-
municātes et memoriā uenerātes. Comunicāē idē
est qđ picipāē. qz scōy et ageloz pascuis cōmūcāē
debem? Quatuor aut modis in ecclā cōmūcāē. p
ut dicet m. vj. p. i. c. u. l. a. sup. uerbo. Qui pridie. **M**e-
moriā uenerā idem est qz memoriā honorabilē
colē. qz bta maria uirgo p aduētū. s. f. genitrix fca ē
filiū dei ihesu xpi dñi nri qz deus et homo est. **I**llud
aut notādū ē. qz secreta nō tota simul ab vno. s; pti-
cularim a pluribz ex eo ppediē fuisse cōposita. quia
ter in ea scōy cōmemoracō repetit. licz hoc ipm p-
uenit ad laudē et glām trinitatis. In scba quippe
cōmemoracōe supplēt. qui de pmiūis sanctis uelle
uiderēt in pma. uex in ea cōmemoracōe qz fit an-
cōsecracōem corpis xpi postulat scōy suffragiū. In
ea uero qz fit p? cōsecracōem corpis xpi scōy dfortiū
implozāt. qz nimiz anqz corp? xpi. qđ ē vniūsalit?
ecclā cōsecrēt. i. anquā regnū adueniat. necrūm ē
nob in uia scōy suffragiū ut meritis eoz et pibus
diuine protectōis munam? auxilio. s; ubi corpus
xpi fuerit cōsecratū. i. ubi regnū aduenit. alleqm?
in patria scōy dfortiū. ut societate et pte cū sanctis
aplis et martibz habeam? In uia quippe cōmūcā?
cū scis p fidem quā ipi hic habuerūt. et nos habet?
In patria uero picipabim? cū scis p spem. quā ipi
hnt et nos habebim?. Nos enim fide habemus et
spem. et illi spem hnt et rem. nos percurrimus stadiū
isti possidet brauiū. nos pugna? in uia. illi triumphāt
in patria. Comunicā? igit. et memoriā uenerā?
aploz ac martiz. et pēpue glōse uirginis dei geni-
triciē marie. ut eoz suffragio de fide pducant ad spē
de stadio pueniam? ad brauiū. de uia ad patriā trā-
seam?. In pmiis autē nomiat? nomē bte marie. qz
ipa eū qui oblatur? ē. et qz uera hostia ē. genuit. et in
celis obtinet pncipatū. Rominat? et duodecim apli.

et duodecim martires. q̄ om̄es hui⁹ sac̄fici testes fuerūt. ⁊ passionē xp̄i verbis et effusiois sanḡinis testimonio pbauerūt. In hac aut̄ com̄emoraōe scōz illud obstat eccl̄ia. q̄ antiquitas agē cōsuevit. ut in oracōibz suis recolat pat̄z memoriā. q̄ten⁹ eoz mēritis suffragātibz. facilius obtineat qd̄ implorat. sic ⁊ moyses p̄ peccāte populo int̄cedēs. pat̄z memoriā imposuit dices. Recordāe abrahā ysaac ⁊ iacob seruoꝝ ⁊ c. exo. xxxij. sic ⁊ azarias orasse legi⁹ in fornace. ne q̄s auferas misericōdiam tuā a nob̄ dñe deus nr̄. p̄pter abrahā dilectū tuū. ⁊ ysaac filiū tuū. ⁊ iābel sem̄ tuū. Et qm̄ extra vnitatē eccl̄ie nō est locus offerēdi sacrificiū vnitatis. ideo scōz memoriē cōmūca? in sacrificio. q̄ten⁹ in cōmuniōe scōz sac̄ficiū offerat? Nā sic vnus panis ex multis gr̄is. et vnū corpus ex multis mēbris. sic ex multis fidelibz vna cōstat eccl̄ia. Sc̄ptū ē enim alim̄gena non vescet̄ ex eis. qm̄ sc̄a sūt. ⁊ ideo solū illū ad esū ei⁹ hui⁹ agm̄ recipimus. q̄ nr̄e dūctus ē domū. vīz om̄em domesticū fidei a p̄ncipe vsq; ad plebē. a p̄lo vsq; ad publicanū. Sc̄p̄ serūt aut̄ quidā. q̄ q̄ sac̄d̄ os legalis sc̄pta habebat in lōgion noīa duodecim tribuū seu pat̄z. exo. xxx. Ideo in hui⁹ rei memoriā p̄sbr̄ noīat memoriā b̄tē virginis ⁊ aplōz et quorūdā martīz. Sed cū eccl̄ia inter scōs magnifice memoriā cōfessorū venē. q̄re in canone nō sit de illis com̄emoraō. R̄nderi potest q̄ canō p̄us fuit editus q̄ memoriā scōz cōfessorū eccl̄ia celebraret. Nā om̄es fere sc̄i q̄ in canone cōmemorant̄. p̄cessere filuēstrū. p̄ter iohāem et paulū et marcellinū ⁊ petrū. q̄ p̄ximo successerūt. Eccl̄ia vero p̄ t̄p̄s b̄i filuēstri cepit memoriā scōz cōfessorū venēari. Canō aut̄ ex eo dūctur p̄cessisse. q̄ aplōz cātholog⁹ nō ita rep̄it in illo dispositus sicut in emendatōibz codicibz siue in euāgelis. Inueniē enim in p̄oribz edicōibz. ut dicit ieronim⁹ nō solū euāgelistaz mutat⁹ ē ordo. s̄ etiā verborū et s̄m̄az erat cōfusa cōmixtio. Potest etiā dici. q̄ ideo in canone solum sit mētio de martiribz. q̄ cū hoc sac̄mētū sit sacramētū amoris. in ip̄ius sacramētū misterio debz solū fieri mēmorā de illis. in quibz specialibz apparuit signū v̄i amoris. In aplis apparuit p̄ t̄p̄alium abiectōez. In martiribz p̄ corporū tormētis expositōem. de p̄mo mat̄hei. xix. Ecce nos reliquim⁹ om̄ia ⁊ c. De sc̄do sap. iij. Et si coram homibz tormēta passi sūt ⁊ c. Rursus ideo nō sit mētio de cōfessoribz q̄ illi nō sūt passi sicut xp̄us. cuius passiois ē memoriāle hoc sacramētū.

Greg. iij. ad didit hec verba. sc̄z illa. q̄ in q̄busdā eccl̄is dicūt. s̄. quoz solēntas hodie in aspectu tue maiestatis celebrat̄. Dñe deus nr̄ in toto orbe trārū

Terminat̄ aut̄ hec p̄ticula. p̄ eū dez dñm nostrum. Sicut enim p̄ filiū om̄ia sc̄a sūt. ita et p̄ ip̄m hnt̄ oīa esse repata et terminata. Et sc̄dm̄ quosdāz non debet hic r̄nderi. amē. neq; vsq; ad fractōez hostie q̄ angeloz d̄p̄us sc̄o ministerio assistēs. r̄ndet amē. hoc tamē non vbiq; hui⁹. de hoc dicit̄ in xj. particula.

Anc igitur oblacōem *diu p̄te canōis*. Quarta ps. Et hoc dicens sac̄dos in quibz dā eccl̄is p̄funde se indinat. **S**ane legalis potifex orās. fumo thymiamatis obubrat̄. ⁊ tegebat̄. ne pateret alicui dū cremaret incensum. sic in p̄hemio huius p̄tis dcm̄ ē. Et xp̄us dū p̄rem int̄pellat p̄ nob̄ angeloz p̄trahit̄ intuitū. quia intelligi nō potest quantū p̄ncipia sup̄te carnis impetret apud

patrē p̄ nob̄. Sac̄dos q̄ dū vicē xp̄i gerit. quodā mō tegit̄ et latet. q̄ nec cogitari nec nariari potest quāta virtus ⁊ potētia sit in verb̄ ei⁹ in hoc misteio q̄ latet hoīes ⁊ āgelos. Ad qd̄ rep̄ntādū in q̄busdā eccl̄is sac̄dos secretā intras. quibusdā cortinis que tūc extēdunt̄ quasi tegit̄ et velat̄. seruitutis nr̄e. i. mee ⁊ cūctorū q̄ tibi s̄mūt et famulant̄. Et nota q̄ due sūt s̄mūtis species. vna q̄ soli creatori debetur. q̄ d̄ latrā. Altera q̄ creaturis impēdit̄ que vocat̄ dulia. quāsdā enim creaturas possum⁹ int̄ om̄ia venēari. Vtrāq; sp̄m dñs dēminat dices Reddite que sūt cesaris cesari. ⁊ q̄ sūt dei deo. S̄m̄ versus. Latrā fit dño. debetur dulia seruo. Ad corpus xp̄i fertur p̄ dulia vere. Latrā ergo est s̄mūt hui⁹ siue cultus soli deo creatori debitus que debem⁹ sup̄ om̄ia reuereri. Ad eam quidē p̄tinet. tēpla. ⁊ altaria sac̄dotia. sac̄cia. festiuitates. cermōne ⁊ huiusmōdi. q̄ solo deo sūt exhibēda. Iux̄ illud dñm deū tuū adorabis. et illi soli seruiēs. id ē soli deo s̄mūtē adoracōis impēdes. Nō enim sc̄is ⁊ āgelis ad honore dei. s̄ p̄ci⁹ deo ad honore scōz et āgeloz dedicant̄ tēpla. et altaria cōsecrat̄. ⁊ sac̄cia offerūt. nec ip̄is adoraōis seruitus. s̄ soli deo impēdit̄. ut dicit̄ in p̄ph̄o. vij. p̄tis. ne si fec⁹ fiat nō thesobie cult⁹ exhibeat̄ s̄ idolatrie crimē incurrat̄. s̄mūdō creature tāquā creatori. ⁊ mutādo gl̄am incorruptibilis dei. in similitudinē corruptibilis hominis. Si igit̄ nec homines nec āgeli adorādi sūt. attēdat quid agūt. qui sub p̄textu cuiusdā religionis seu pietatis diūsas adorant̄ imagines. Nō enim licet manuscū aliquid adorare. ut p̄batū ē in p̄te p̄ma s̄b ti. de picturis. Vna quidē tm̄ ē dei p̄ris imago. quā vna cū p̄re adoracōe venēari debet. s̄. vngemtu dei filiū ih̄sū xp̄m. q̄ ē splēdor gl̄e. et figura s̄bstantie eius. cuius nō solū dēitatē. sed etiā hūanitātē adorare debem⁹. Iux̄ illud. Adorate scabellū pedū eius qm̄ sc̄m̄ ē. Ceteras vero imagies et creaturas sacras ⁊ sc̄as. id ē āgelos. hoīes. ⁊ sacra m̄ta nō latrā s̄ dulia possum⁹ venēari. De adoracōe āgeloz. legi⁹. q̄ abrahā oculis eleuatis in dualle mabre. tres vidit et vnū adorauit ex āgelis. Loth⁹ q̄ duobz āgelis intrātibz ciuitatē occurrēs adorauit petēs ut in domū suā hospicio dēdinaret. De adoracōe hominū legi⁹. q̄ iacob vides elau venēatē p̄cessit vtrāq; turmā. ⁊ p̄mis in terrā septies adorauit. s̄. h̄ q̄ iacob adorauerūt ioseph in egipto. De adoracōe sacramētorū dicit eccl̄ia. Cruce tuā adoramus dñe. Et alibi legi⁹ xp̄iam sacras imagines pie venēat̄ et adorāt. Sequit̄ dies q̄ nr̄os. Et nota q̄ leo papa adiūxit in h̄a actōem. H̄ac igit̄ oblacōez vsq; Placat⁹ accipias. beat⁹ aut̄ greg. has tres p̄ticones in canone d̄r addidisse. Prima est dies q̄ nr̄os in tua pace disponas sup̄ p̄ eū q̄ p̄ nob̄ ē traditus in man⁹ eoz q̄ pace oterunt. Sec̄da ab eterna dānacōe nos eripi sup̄ p̄ eū q̄ p̄ nob̄ t̄p̄ali morte dāmnat⁹ est. Tercia ⁊ in electozum iubeas grege numerari sup̄ p̄ eū qui p̄ nob̄ dāmnat⁹ ē cū iniquis In pace tua ⁊ c. Et nota q̄ est pax peccatorum. pax iustoz. q̄ dicit̄ pax peccatorū siue sp̄nalis. pax t̄p̄is ⁊ pax eternitatis. De pace peccatorū dicit psalm⁹. ⁊ c. laui sup̄ iniquos pacē peccatorū videns. Et de pace iustoz dicit apl̄s. fruct⁹ sp̄s est. caritas gaudium. pax patientia. Hanc reliquit dñs apl̄is dicens Pacē relinquo vobis. De pace t̄p̄is inquit p̄ph̄eta.

Orientur in diebus eius iusticia et abundantia pacis
De pace eternitatis dñs dixit aplis. pacem meam do
vob. n. quō h. mūd? dat. ego do vob. Pro hac tñlici
pace. ter oram? in missa Primo in hac oracōe hanc
igīf. ibi. diesq. nros in tua pace dispone. Secōdo in
oracōe libera nos ibi. Da ppius pacē in diebus
nostris. Tercio ibi. pax dñi. da nob. pacē ut te pace
tpis. p. pacē peccatoris tñseamus ad pacē eternita-
tis. Ob hoc etiā sacdos in missa ter osculā. altare.
vz in pñcipio canom. d. vti accepta rē. t. in oracōe
Supplices. et p. oracōem. dñe ihesu xpe qui dixisti
aplis. licet quidā nomēs osculē. ut in sui adiutorū
ad hoc impetrādū. nouē choros vel ordines agelozū
in qbz omēs sci locati vlt locadi sūt inuocēt t. inducāt.
vlt hoc faciūt qñ grās agētes de nouē ordinibz quos
quilibz sacdos gradatim suscepit. Circa huiusmōi
altaris oscula notādū ē. q. sacdos ea facit tribz rē-
ponibz in missa. Iuxta tria quibz indiget. et alia tria
ab eo in altari agēda. Primo enim facit qdā oscula
an collocacōne hostie t. calicis. scilicet qñdo pmo ad
altare accedit. t. qñ ad pma collectā dicitur? ē. dñs
vobcū. t. itez p. euangelii dicitur? est. dñs vobcū.
q. oscula facit ut fiat dignus mister in sacrificando.
Secōdo facit alia p. collocacōne calicis t. hostie prius
q. dicit scilicet dñr. Orate fratres t. et qñ in cano-
ne dicit. Vti accepta Et quando dicit. Ex hac altaris
participacōne. Et finita orōne illa. Dñe ihesu xpe q.
dixisti aplis. q. facit ut sit iust? in xpi corpe t. cipiēdo
Tercio vero facit alia. postquā amūcauit scz dñr.
Dñs vobcū. an post amūcōne. t. apleta orōne. Plas-
ceat tibi scā rē. que facit ut sufficiens inueniatur. et
gracias deo p. receptis referēdo. Vt oscula q. sunt
an collocacōnem hostie t. calicis. t. ea q. sūt p. dñca-
cōnem. sūt supra altare. vz in medio eius Cū enim
sacdotis dignitas t. auctoritas in sacrificiō. necnō t.
sufficiētia ad referēdū gracias de acceptis. sit so-
lū a deo. a quo nra sufficiētia est Idēco an calicis et
hostie locacōnez. t. postquā dñcauit osculā. mediū
altaris. p. q. p. virtutē dñcōnis t. vnctiōnis ibi
in mensa altaris facte. maxime rēpēntat? de? in q.
vniū? extrema. Oscula vero q. sūt p. calicis et ho-
stie collocacōnez anq. amūcet. sūt a sinistris cali-
cis p. hostiā. Ad hoc enim q. sacdos sit iustus in
sacrificiō requirē? non solū actio diuina. verum etiā
sua Sōn augusti? Qui fecit te sine te nō iustificabit
te sine te Requirit? g. disposiciō ex pte sui qd sit si nō
resistit dñis motibz. sed infusio gracie sit ex pte dei
Ideoq. oscula q. sūt an amūcōne. nō directē sūt in
medio altaris. Rursus illd qd ē ex nob. in iustificati-
one nra ē qd dimittit t. modicū tēpū ei? qd ex dō ē.
Merito g. sūt a sinistra pte calicis q. ē ps diminuta
t. obliq. tēpū dextre sūt tñ iux. hostiā. tū q. in iustifi-
cacōe plura et nobiliora sūt a deo seu a xpo. tū q. etiā
illd qd a nob. ē p. hret. racōez mali q. bon. n. quos
dāmo est a deo p. grāz pueniēte. elicitū reglatū t. ac-
ceptū Potest ec. scdo dici. q. ideo qñ calix t. hostia nō
sūt sup. alta. oscula sūt in medio altaris vz directē sup.
locū crucis ex crismate. in ipi? dñcōe fci q. xps stas
in medio discipulor. suoz dixit eis. Pax vob. q. pax p.
ipa oscula designat. Tercō ad designādū q. hēha-
bē? in cāticis. cristus ascensū in cruce purpureum
id est sanguinem rubricatū. media caritate t. stant.
q. caritas p. osculū designat. q. etiā media dñ. q. dñs

omibz. p. omibz enim venit pati ex caritate Por-
ro sūt oscula ipa manibz sup. altare depositis. Prio-
ad notādū q. caritas p. osculū designata. opibz debz
immi. Nā scdm gregor. Opa magna si est. si autē
rēnuīt opari amor nō ē. Scdo notādū q. in altaris
sacrificiō sacdos oīm t. p. aliū curā t. p. one et solū ipi sa-
cificiō affixā mentē dñ. habet. Tercō ad designādū q.
ad hec opa eius. n. sufficit q. solū t. miscda obtinet
Ad hoc nōnulli in locis ipis osculadis. signū crucis
cū tribz extē? digitis pus. impmūt. tū q. oia in fide
t. mētis agēda sūt. tū q. eglatiter q. quid ori appli-
cādū est. Debz prius crucis signaculo insigniri. Et
quāq. altaris msa dñcōnata fuit. et alia msa crucis
signa. in ipo misse officio p. cesserit. nō tñ h. supfluit
tū q. non rōe ipius loci h. rōe opis in loco ipo hēdi
fuit. tū q. qñtūq. altaris msa fuit dñcōnata. nesci-
tur tñ quid in loco ipo maligno spiritū p. mittatur
a deo. Alia etiā msa signa prius facta non racōne
loci. h. rōe dñcōnatiōis corpi et sanguinis xpi facta
fuerūt. Alij tñ in penitimo t. finali dñs vobcū nec
osculā. altare nec in illo impmūt signū crucis sed
se solū an faciē suā signant et bñ. tū q. p. altaris os-
culū qd in fine misse fit. intelligit? sacdos oia p. cedē-
tia approbare. et eis toto mētis affectu assentire.
tū q. p. corpi dñi p. sentia. ois immūds spūs. de loco
ipso credēdus est aufugisse. De osculo etiā altaris
et libri. sub. t. de altaris osculo dictum est. **De pte can.**
O Sam oblacōnem t. Quinta ps. in qua
sacdos accedit ad dñci corpi dñcōnati-
onem. d. Quam oblacōnem. id ē trena
materia. ad corpi? tui filij destinata. tu deus qms in
omibz. tota dñcōne. tota mte. t. toto intellectu dig-
neris facere bñdiciā t. Sane quarta feria Judas
vn? ex duodecim a diabolo sup. latur? in mane. sa-
legiū p. trauit. dñ filij dei. xxx. argēteis vēdidit
phareleis. in rēpēlacōne damni qd incurrerat p. p.
effusioe vngēti qre inqt hoc vngētū nō venit tri-
cetis denariis t. datū ē egemis. Dixit aut h. n. q. de
egemis p. tenebat ad eū. h. q. fur erat t. loculos hñs
ea q. mittebat? asportabat. Quilibet aut argēteus
valebat. x. denarios vsuales. t. ita damnum vngēti
qd valuerat tricetos denarios triginta rēpēsaunt ar-
gēteis. Si vero dicam? argēteos fuisse denarios
vsuales. dicem? q. iudas vēdidit xpm quasi vile
mācipiū triginta denariis q. sūt. x. tricetoz denarioz
quos valuerat vngētū. p. qd dñs dñs respectue loq.
tur p. pphētā. Appederūt inqt mercedē meā trig-
ta argēteos. p. cū app. nati. q. app. nat? sūt ab eis. ad
designādū g. p. n. quantitatē q. xps vēdit? ē. sacerdos
h. facit tres cruces amūter sup. oblata t. calicē cum
dicit. bñdiciā. ascriptā. t. rata. Nā et triceta parit
et. xxx. multiplicacōez suscipiūt a trinario. postmodū
aut ad designādū vēdicōem t. empcoem duas cru-
ces impmūt sigillat. vnā sup. oblata. et alterā sup.
calicē cū dicit. ut nobis corpus t. sanguis fiat. q. d.
Illa vēdicō fuit maledca. p. scripta. irrita. in qua
et tēstabilis. h. tu dñs hāc oblacōez dignis facere
bñdiciā ascriptā rata racōnabile t. acceptabile. Ju-
das enim dilexit maledictōez. et venit ei. t. noluit
bñdiciōez. t. elogabit? ab eo. h. tu deus hāc oblacōez
digneris facere bñdiciā. p. quā nos in celestibz bene-
dicas. Judas tēst? ē t. libro vinētū. t. cum iustis
nō scribet? h. tu deus hāc oblacōem digneris facere

acceptam. p. quā nos inter electos ascribas. Judas
laqueo se suspendit. et epatū eius accepit alter. Si
tu deus digneris hac oblationē facere rata. p. quā ratū
sit nre salutis pmissum. vel rata quo ad confirmationē
in omibz bonis. ne sicut capri offeram. q. se non deo
sed diabolo obtulit sacrificiū. Itē iudas exiit cōde
natus et oratio eius facta est in peccatū. Sed tu deus
hac oblationē facere digneris rationabile. ratione
plenā. p. quā rationabile fiat nre humilitatis obsequiū.
Judas q. edidit malū p. bonis. et odū p. dilectōe
retribuit. Sed tu deus hac oblationē facere digneris
acceptabile. p. quā nos tibi tradas acceptos. Sed
fuit tres crucez dūmter sup. oblata. et calice. quia
xpūs tria dūmter egit circa panē et vinū. vñ. acce
pit. bñdixit. et dedit. Postmodū specialit. facit vñā
cruce sup. oblata. qz dixit. comedite hoc est corpus
meū. et alterā sup. calicē. qz dixit bibite. hic est sangs
meus. Et scdm hūc sensū recte subiūgit. Qui p. die
q. pateret. rē. Tercio fuit tres crucez. qz iudas ven
didit xpm ad crucifigēdū tribz scz. sacerdotibz. scribis
et phariseis. Ad notādū ergo dūmter tres empto
res facit scdōs tres crucez cōmūter sup. oblata et
calicē dū dic. bñdicta accepta et rata. Ad nōdū vñō.
discrete vñōtore et vñōtū vel tradere et traditū. fac
duas crucez discrete sup. oblata et calicē cū dicit. ut
fiat corpus et sanguis. Quarto tres p. me crucez no
tāt qd factū ē esse ex virtute crucifixi. vel significāt
tres dies quibz xpūs p. dicauit post dñicaz in ramis
palmarū. vel tridū quo in sepulcro q. euit. vel tria
loca corpis in quibz passus ē. i. manus pedes et lat.
Due vero sequētes significāt diuinā et humanā natu
ram. Vel q. xpūs in anima et corpe passus ē. et sunt
quōq. in figura q. xpūs quōq. vulnē habuit. vel in
quōq. crucibz. tpe legis expmim. qd quōq. libris dis
tinguit. et in quolibz xpi passio tenet. q. lex quōq.
p. loīs ēgebat. i. iudice. tpe. p. nēpe. ppha et sacerdotē
quibz xps assimilā. **P**ossunt q. vñā p. missa scdō
modo expm. hic. petimus vt deus hac oblationē fa
ciat. bñdicta. accepta. et rata. i. vt eā cōsecret. appro
bet et cōfirmet in rationabile hostiā. et acceptabile sac
ficiū. vt ita nob. i. ad nram salutē p. amissat corpus.
et vñū sanguis dilectissimi filij tui dñi nri ihesu xpi.
Patri quide dilectus ē filius. hic ipse p. de celo testa
tus ē dñs. hic ē filius meus dilectus rē. Et nos eum
diligē debem. qz p. e prior dilexit nos. et p. nobis ē
passus. **T**ercio modo hic. Quēsum. tu de. hac ob
lationē facere digneris. bñdicta. i. vt a te spūalit bñ
dicat. vñō virtute p. ris nostri. fit bñdictus fruct.
vñō in matie. acceptam. i. ralem. q. de memoria tua
nulla possit obliuione teler. ratam. id ē ralem. q. de
bñplacito tuo nulla possit obliuione cōuelli. rationa
bile. id ē ralem. q. tue diuine ratiōis cōueniat. Refert
enim inter rationabile et rationale. Rationabile. dñ.
qd de ratiōe p. cedit. Rationale. vero. qd vñō ratiōe.
Vñō p. liter iste rationale vocat. qz eoz q. in ecclia.
suis officiis agunt cōtinet ratiōes. Acceptabilem
id ē vt p. eam tibi deo acceptem. **Q**uarto modo
hic. Digneris facere bñdicta. i. spū scō replere. accepta
id ē diuinitati ascribere. ratam. id ē in veritate. vt ad
salutē sufficiat solidare. Rationabile. id ē in nra fide
acceptabilem. nostra deuocōne. **Q**uinto modo hic
quā oblationē tu deus omnipotēs digneris facere in o
bus bñdicta. hoc est trāferre in eam hostiam q. est

omimode bñdicta. accepta. rata. rationabilis. et acce
ptabilis. bñdicta dñ. hostia salutaris. id ē ab omni
causa maledictōis immunis. tam originali q. a
etuali tam criminali. q. veniali. hic elizabeth inquit
ad virgine. bñdictus fructus ventris tui. accepta
dicit. i. figuris. et scripturis veteribz. designata. tam
in agno paschali. q. in manna celesti. tam in p. lae
immolando. q. in abel immolando. qm vt inquit ioh.
hic ē agnus q. occisus ē ab origine mudi. Rata. dñ.
quasi nō trāstoria. sicut vetus lex q. cessit vbi noua
succellit. h. q. p. manet in eternū scdm ordinem melchi
sedech. Rationabilis dñ. q. nō pecualis. hic erat lega
lis. q. sanguine. thauror. et hircor. nō poterat a p. cō
mundae. h. q. sanguine p. p. p. cōsecras emundat. ab op
bz mortuis. Acceptabilis dñ. q. nō illa. de qua dñ
p. pheta. Sacrificiū et oblationē noluit hic dñs ait.
Nō accipia de domo tua vitulos neq. de gregibz. tuis
hircos. h. illa de qua dicit p. s. Tibi sacrificabo hostiaz
laudis. Vñō dñs ait. Sacrificiū laudis honorificabit
me. Et scdm hanc expolicoem recte subiūgit. vt fi
at corpus et sanguis dilectissimi filij tui de rē. Patri
enim dilectus ē filius. Iux illud. hic ē filius meus
dilectus rē. Et nos eū diligē debemus. qz ipse prior
dilexit nos et passus ē p. nobis. **A**ug. vero hic
expm. bñdicta. p. quā bñdicim. accepta. p. quā
in celo homines ascribim. Ratam. p. quā in vñō
xpi. i. de corpe xpi qd ē ecclia cōsecramur. Rationabile
p. quā a testali sensu eximim. Acceptabile. vt qui
nobis ipis displicemus. p. hac acceptabiles ē. vñō
eo filio simus. Subiūges q. sacerdos. euāgelistarū
verba assumēs dñ. Qui pridie q. pateretur rē. Am
brof. dñ. q. h. verba. Quā oblationē acceptam ra
tionabile rē. sūt verba euāgeliste vsq. ibi. Accipite
et mādicate et bibite ex hoc omēs. Alij vñō dicunt
q. alexander p. a prim. addidit canon vñā illa
Qui pridie. vsq. hoc ē corpus meum. **V**ñō p. cōsecr
Qui pridie q. pateretur rē. sexta ps. Et
hec vñā dñ. alexander p. a primus addisse
vt pmissum ē. Qd aut ab hoc loco agie
re pntat id qd xpūs in cena fecit. Et ē sensus hor
verbor. Qui pridie quā pateret. i. vñā die an q.
ipse passus est p. nobis. voluit tradere discipulis suis
corpis et sanginis sui misteriu vt illi traderet nobis
Quintadecima nāq. die p. m. mensis q. tunc exatit
feria sexta passus xpūs. et p. eedē nocte vñō decia
quarta luna p. m. mensis ad vespaz vt legis septima
impleret. post typicū pascha corpis et sanguinis sui
sacramētū instituit. et ecclie tradidit frequentandū
Sic enim fuerat p. figuratū in exo. decima die mensis
p. m. Collat vñūquisq. agnū p. familias et domos
suas. et seruabit eū vsq. ad quartadecimā diem mē
suus. Immolabitq. eū vñūsa multitudo filiorū is
rahel ad vespam. et sumet de sangne agni. ac ponet
sup. vtrūq. postē. et in sup. limiaribz domor. in qbz
comedet illū. Et post pauca. est enim phase. id est
nāstus dñi. **I**llud aut notādū ē q. sicut māna
datum fuit hebreis post trāitu maris rubri. tam sū
meris egiptiis. hic eukaristia dat xpianis. post ab
lucōnem baptisimi iam teleis peccatis. vt p. baptis
mum emūdent a malo. p. eukaristia cōfirmemur in
bono. Sicut enim māna p. lūm illū p. vastitate muie
solitudinis ad terrā p. missionis p. duxit. hic eukari
stia p. lūm istū p. incolatū vite p. nris ad p. riaz p. adisi

pducit sic dicta qā nō aliud inuenit vocablm quo
digne tm sacmētū valeat appellari. nī q grece me-
lius ē: eukaristia. qd latie exponit scdm isidorum
bona grā vel scdm alios dato: grē. **S**icutū q re-
de appellat. quia reficiens in via reducit ad priam.
Sicut enī filiys isrl a tñstū maris rubi. māna nō de-
seruit donec veniret ad terrā pmissiōis. ita fide-
bus renatis p baptisimū. rubcatū r sanctificatū. san-
guine xpi nō deficiet eukaristia. donec veniet fins
seculi. Sed nec tūc nī quo ad hec qz vltērius nōn
fimet. sub spē. h videbim? dēi facie ad facie. **H**o-
stia vō scdm hebreos ē ab hostio. qm ad hostiū ta-
bernaculi offerēbat. sed scdm gētilēs ē ab hoste. qz
tūctis hostibz. fiebat hostia id ē sacrificiū. r victia
pūcedis tē qdcm est sū r. de oblatōe. **D**icit q
hostia immolacō. qz ibi xpus sacramentali immolat.
qui semel in veritate p pccis immolat. est in cruce
qd traditū est a mola. q hie solēbat de quo dā gñe fru-
menti. qd far seu ador ē. qd ergo in māna pccit i
eukaristia dūmmat. nā qstāz quisqz pte accipiat.
totā pcpit eukaristia. sicut eueit de manna. qz nec
qui plus colligerat habuit aplius. nec qui min? pa-
uerat repit minus. **H**āc g pfigurabat panis ille ce-
lestis. de quo sapiēs ptestat. Panē de celo pstruit
sine labore. omē delectamentū in se habentē. r omīs
saporis suauitatē. qd de se xps exponēs. Ego inqt
sū panis viuus. qui de celo descendit. h quis māduca-
uerit ex hoc pane viuet in eternū. Et panis quē ego
dabo caro mea est. p mudi vita. **E**t est nōndū q
in ecclia cōmūcat corpus xpi sumēdo. pacē dādo.
panē bñdictū r bñdictōez suscipiēdo. ut dicet. sub
ti. de pacis ofcō. Qui aut vult cōmūcare debz tiorē.
fidē. r dilectionē hēre. **S**equit accēpit panē rē.
Hūc sacrificiū ritū melchisedech legiē. pūmus cele-
brasse. offerēs panē r vinū. Erat enī sacdos dei altis-
simi vñ dō inqt ad xpm. Tu es sacdos in eternū. or.
mel. rē. Sacrificiū igit euāgelicū pccit legale. nō
solū digrate. sed etiā tēpore. sicut aplūs plen? oīs
dit in eplā ad hebreos. Ideo vō panē r vinū in sa-
crificiū corpis r sangms sui xps instituit. ut in supis
one corpis r sangms xpi doceat esse pfecta tēctō.
qā sicut p cereis cibis r potibz corpālibz. panis cor-
homis cōfirmat. r vinū cor homis letificat. ita cōp?
et sanguis xpi. p cereis cibis r potibz spūalibz. mēis
ozem hoīez reficiūt r saginat. vñ pōlm tuū mebrās
quā pclarū est. in hīs enī duobz plena cōsistit r per-
fecta tēctō. sic ipe testat. Caro mea vere ē cibus.
et sanguis me? vere ē potus. de hoc ecē dicet m. vij.
pctā sup ubo. hic est calix. **C**etm pais debz ēē de
frumēto. vinūqz de vite. qz xpus semetipm pparauit
frumēto cū ait. Nisi granū frumētū cadēs in terrā.
mortuū fūit ipm solū manet. Et vñ cū dixit. Ego
sū vitis vera. ipe etiā fuit racem? in torculari erucis
pssus vñ isidor? . lxij. Sestimēta tua sic calcantiū i
torculari. porro nec racemus vūe. nec gñū frumētū
debet offerri. nī vel expssus in vinū vel redactū in
panē. qz xpus r panē se dicit r frumēto se pparat In
canone tamē aplōz in burcardo li. qñto. c. h. q. ita
canē. Si quis epūs vel pbit. pter ordinacōez dñi.
alia quedā in sacrificio offerat sup altāe. r mel ā lac
aut p vino ficerā. aut cōfecta quedā. aut volatilia.
aut aialia aliq. aut ligumia. cōstitutōem faciēs de-
ponat. de h dēi ē sub ti. de oblatōe sacdōis. **N**ō

debet etiā in panē ipō pōm sal. qm quidā heretici
tria faciāt. ppter illud qd scriptū est. Quicqd obtu-
leris sacrificiū salī dñes. r illud. Nō auferes sal fede-
ris dñi dei tui de sacrificio tuo r illd In omī oblatōe
tua offeres sal. Et in euāgelio. Omīs victia saliet.
q de sale discrecōis nō mactali intelligunt. **P**a-
nis aut hie format in modū denarij. tū qz pais vite
pro denarijs traditus est. tū qz idē denarius in vinea
laborātibz in pñm dandus est. et in forma rotūdā
ut dēi est sū r. de oblatōe In hoc ec pane sepe scri-
bit nomē r ymago impatoris nri. qz p eū in yma-
gine dei reformant. r noia nra in libro vite scribunt
nōnulli ec ibi agnū figurat. tū quia is q immolat
verus est agnus. tū etiā ppter illd qd legiē. Exo.
xxix. Hec quidē facies in altari offeres agnos iugit
et vñ ad libādū magno Pams. q nō fermētāt?
sed azimus in sacrificiū debz offerri. tū racōne facti-
tū racōe misteij. Scriptū nāqz ē in exo. pmo mēse
et. xliij. die pmi mēis ad vespaz. comedētis azima
vsqz ad diē. xx. pma eiusdē mēis ad vespam. Itē
septē diebz fermētātū nō inueniet in domibz vris.
Itē qui comedēt fermētātū pibit aia eius de cetū
isrl. Item omē fermētātū nō comedētis. Itē in eun-
ctis habitaculis vris comedētis azima. Cū g xpus
diē. xliij. pmi mēis ad vespaz cenauit cū discipulis
et agnū paschalē comedēt. r vñqz ritū legali cū
azimis panibz r lactucis agrestibz. cōstat q ea hora
fermētātū nō inueniebāt in domibz hebreoz et ita
panē azimū in corpus suū absqz dubio cōsecūt. Cū
enī fermentū corrupcōez significat. vñ scōz aplm. Mo-
dicū fermētū. totā massam corrūpit. ut nichil corru-
ptū vel corrūpens. sed totū sincerū atqz sincerās in
hoc esse sacrificiū mōstret. Nō fermētātū sed azimū
cōsecram? Iux illud apli. Pascha nrm immolatus
est xpus itaqz epulenti nō in fermento veteri. h in az-
imis sine. r veritatis. Greci tñ in suo phylētes erro-
re. de fermentato cōficiūt. latinos azimitas vocātes.
cū ipi verius fermentarij valeāt nūcupari. Dicunt
enī in pasceue lunā. xliij. existisse in qua ver? agn?
est immolatus. ut legis implereē figura. que. xliij.
luna. pmi mēis paschalē agnū iusserat immolari.
Dñs igit eo diē se passurū esse pnosens. in pcedē-
ti vespā necitate duct? anticipauit comedē pascha
Et qz tūc licite poterat comedē fermētātū. Ideo et
ipi corpus dñi de fermentato cōficiūt. Dicūt ec q cū
brā ūgo maia pregnās fuit de spū scō. recte per fer-
mentātū significat dñi incarnacō. ppter virginei
vteri timore. Sed rñderi potest q nō offerimus in
sacrificiū ūgmis vter. nec ille est ad tñsubstātiādū
necessarius h fides r dei verbū. **S**ed nūquid cōfi-
cit qui fermētātū vel azimū sumt r fermētātū hodie
apud nos sacrificat. Et videt q non. cū xpus azimū
cōsecuerit qñ sacramentū instituit. ut dēi est. pterea
ut iā dicet ecclia a bñs petro r paulo. hūc sacrificiū
ritū accepit. Quidā tñ pñdicūt pñm h negligē-
tia ul ignozātia hoc facit nā r legiē in leuitico offer-
retis panes fermentatos cū hostia grāz que offeret
pro pacificis. Itē in pentateuco legiē. Offeretis
panes pñmiaz. de duabz decimis. fermentate simu-
le r mltis cū fermentato sacrificiū ecclia cōmūcat.
Sequit eleuatis odīs in celū rē. Per h q xpus
oclos in celū leuauit. mīnuat nob se hēre a pre. qd
habz. qz in pñcipio nroz operū debem? dirigere

mentis oculos ad dñm. tanq̃ ad actorem om̃iū oper
bonor̃. Item p̃ hoc q̃ oculos ad celū leuauit ⁊ patri
gracias egit. docuit nos q̃ semp̃ patri supplicare debe
mus. vt hoc tanq̃ magnū sac̃metū p̃ man⁹ nostris
p̃ficere dignē. **H**ic aut̃ tria am̃or̃at̃ q̃ nullus
euāgelistar̃ describit videlicet. Eleuatis oculis in celū
⁊ usq̃ discipulis suis. Itē et̃i testam̃ti. Itē m̃iste
riū fidei. Quis g̃ tante audacie extitit vt h̃ de corde
suo tēptauit interponē. Sane formā istam ūbor̃ ab
ip̃o xpo accepit apli. ⁊ ab ip̃is ecclia. multa quide
tam de verbis q̃ in factis dñicis p̃pter breuitatem
p̃termiserūt euāgeliste q̃ tñ apli suppleuerūt. vt est
q̃d apli ait i epla ad corinth̃. Visus ē plus q̃ quicq̃
tis fratribz simul. dñi visus ē ⁊ iacobo dñi aplis oibz
Notissime aut̃ tanq̃ ab orig̃no visus ē ⁊ imchi. Nam
⁊ inter ipsos euāgelistas q̃dam omittūt ab vno q̃
supplēt ab alio. Vñ cū tres euāgeliste am̃or̃ent h̃c
est corpus meū. solus lucas adiecit q̃d p̃ uob̃ trade
tur. ⁊ cum math̃ ⁊ et marcus dicāt p̃ m̃is. lucas dic
p̃ uob̃. h̃ math̃ addidit in remissionem p̃ccor̃um
Sequit̃ gratias agēs ⁊ c. hic colligit̃ vñ sac̃ficiū
laudis dicat̃. Dicitur enim h̃c q̃ xpus gr̃as agens
illud instituit. Gr̃as aut̃ agebat nō p̃ se h̃ p̃ nob̃ id ē
p̃ repacōe om̃iū sit futura. de hoc dictū est in sc̃da p̃ti
cula sup̃ ūbo p̃ quibz bñdixit ⁊ c. bñdixit enī bñdi
ctōne celesti ⁊ virtute ūbi. qua dñt̃ p̃amis in s̃bam
corpis xpi. s̃. hoc est corp⁹ meū. Et in placōne hui⁹
verbi sit crux sup̃ panē. q̃ significat q̃ xpus passus ē
etiam in natura. tot⁹ enim passus est ⁊ sc̃dm animā
⁊ sc̃dm corpus. vt dicet̃ in xj. p̃tula sup̃ verbo ⁊
p̃stas ut totū hominē redimēt. Quia enī xps accepit
panē ⁊ calicē in sc̃as ac venēabiles ma⁹ suas. vtrūq̃
bñdixit. itēo sacerdos xpi exemplo. panē ⁊ calicem
in man⁹ accipies vtrūq̃ p̃ se crucis figulo bñdixit
que due crucez inuēt tēp⁹ cene ⁊ tēpus gr̃acie. in
qua duo pietes in angulari lapide iungunt̃. vel q̃
gigas gēme sube crucifigit̃. Cū aut̃ ad placōnem
verbor̃ istor̃. Hoc est corp⁹ meū. hic ē sanguis me⁹
sac̃dos oficiat. credibile iudicat̃ q̃ ⁊ xpus eadem
verba dicendo ofecit. Vex̃ cū dñs p̃us fregit q̃
ofecit videt̃ q̃ ecclia que p̃us ofecrat q̃ fangat.
aliter agit q̃ xpus egerit ⁊ h̃c peccat. qm̃ eius actio
nra d̃z ē instructō. Sup̃ hoc dixerūt q̃dā q̃ xps post
bñdictōne ⁊ dñhōne fregit nā tūc ofecit cū bñdixit
h̃az hoc ordine ofruentes. Accipit panē ⁊ bñdixit
s̃baudiedū est dicēs. hoc est corp⁹ meū ⁊ tūc fregit
et dedit. ⁊ apr̃. Accipite et am̃edite. et iterauit h̃c est
corp⁹ meum. Prius g̃ ptulit h̃c verba vt eis vim
oficiēdi tribueret. tñ ptulit eadem. vt ap̃los formā
oficiēdi doceret. Alij dixerūt q̃ etiā xpus p̃us fregit
q̃ ofecrauit. nā p̃us benedixit ⁊ postea fregit. tñ
ptulit verba illa. Hoc ē corp⁹ meū ⁊ c. ⁊ tūc dedit et
sc̃dm hoc et sac̃metum ofecit et formā instituit post
bñdictōez cū dixit. hoc est corpus meū intelligentes
illā bñdictōez fuisse. vel aliq̃d signū q̃d sup̃ panē im
pressit vel aliq̃d ūbum q̃d sup̃ panē exp̃ssit q̃bz illud
videtur ob̃sistere q̃ p̃us fregit q̃ dixit hoc est corp⁹
meum. nec est etiā credibile q̃ p̃us dedit q̃ ofece
rit. Sane dici potest q̃ xpus virtute diuina nob̃is
oculta p̃mo ofecit et postea formā exp̃ssit sub qua
posteri bñdicūt. Ipe nāq̃ virtute p̃p̃a bñdixit. nōs
vero ex illa ūtute quā indidit verb̃. Cum g̃ sac̃dos
illa xpi verba p̃nūtiat. Hoc est corp⁹ meū et h̃c est

sanguis meus panis ⁊ vinū in carnē et sang̃nem
dñt̃ illa verbi virtute qua verbi caro factū ē
⁊ habitauit in nob̃. qua dixit ⁊ facta sūt. mādauit
et creata sūt. qua feiaz muauit in statuā et virgam
duertit in colubre. qua fontes mutauit in sang̃ne et
aqua dñt̃ in vinū. Nam si verbi h̃c potuit ignē
de celo deponē. nō ē verbi xpi potest panē in carnē
mutare. certe mai⁹ est de nichilo creare q̃d non est
q̃d ē in aliud t̃sm̃ire. ⁊ m̃copabili mai⁹ est. q̃
deus ita fact⁹ ē homo. q̃ nō desit esse de⁹ q̃q̃ p̃amis
ita sit caro q̃ desit esse p̃amis. Illud p̃ incarnatione
semel factū est. istud p̃ ofecōne iugit̃ sit. Ad pla
cōne g̃ verbor̃. p̃amis diuinit⁹ t̃nsibatur in carnē
diuina enim materialis hui⁹ sacrificij s̃ba est ver
bum. q̃d accēdes ad elem̃tū p̃ficiat sac̃metū. sic ūbū
carm̃i vinitū efficit hominē xpm̃. **N**otandum aut̃
est q̃ in corpore xpi xj. mirac̃la cōsiderat̃. de q̃bus ex
p̃ssa reddi racō nō potest. licet similitudinariē racōes
ad hoc deuiat. Primū est q̃d p̃amis ⁊ vinū t̃nsib̃sa
tiant̃ in corpus et sang̃ne. de quo iam racōes posite
sūt. Alia etiā racō hui⁹ deservit. q̃ et cibus ⁊ potus
corpalis sit caro ⁊ sang̃s mediāte natura. multo g̃
forcius ip̃a natura. s̃. deus immediate facere potest
q̃ p̃amis dñt̃at̃ i corp⁹ suū ⁊ vinū i sang̃ne. Sc̃dm
est q̃ quotidie p̃amis t̃nsib̃stantiat̃ in corp⁹ ⁊ nul
lum sit augmētū in deo. Racō hui⁹ desuit quia et si
sc̃io aliq̃d secretū q̃d pluibz manifestō. licet illud om̃es
illime reuelāte sciant. tñ in me solo hui⁹ in me mea
nullū p̃pter h̃c sit augmētū. Tercū q̃ quotidie hui⁹
et am̃editur. nec aliq̃ sit eius dim̃inucō. racō q̃ h̃c
lumine meo lumina mille sumatur. nil deperit in meo
nam ⁊ vidua sareptena am̃edebat. et nūq̃ dim̃inū
ebat̃ forma de p̃dria. nec oleū de lechito. Quartū ē
q̃ indiuisibile diuidit̃ et i q̃libz p̃te eukaristie tot⁹
et integer t̃manz. racō in speculo in quo aliq̃d rep̃i
tatur. et si diuidat̃ p̃ partes in q̃libz p̃te idē rep̃i
tatur. vt dicet̃ in seq̃ti p̃tula sup̃ verbo. simi mō
Q̃ntū q̃ a c̃minohis sup̃tū nō cōm̃q̃nat̃. racō quia
nec sol t̃nsiens sup̃ loca fetida cōm̃q̃nat̃. Sextū q̃
corpus xpi q̃d est cibus vite. p̃d̃oribz est mortale
ut dēn est in p̃hemio hui⁹ p̃tis. idem q̃ ⁊ infirmis
et debilibz corp̃e. boñ cibaria ut capōes et boñ vima
sūt nocua. Septimū q̃ sup̃tū a sac̃dote et quolibet
alio ore clauso in celū rapit̃. vt iā dicet̃ sup̃ ver
bo. accipite. racō q̃ de corpore ūgm̃is in cor̃upte xpus
exiuit. qui etiā de monumento clauso s̃rrexit. cū sit res
simplicissima. et ostio ēē clauso in locum vbi erant
discipuli intrauit. Octauū cū sit corp⁹ imm̃chū. ⁊ in
tam pua hostia stat. racō q̃ et pupilla oculi q̃ mima
est magnū mōtē ap̃hendit. Nonū q̃ idem corpus
totū simul in diuisis locis ofistit ⁊ a diuisis p̃cipit̃ ⁊
videt̃. racō q̃ ⁊ verbi hominis sel̃ platū iux̃ vocis
naturā. totū simul est in auibz diuersor̃. Preterea q̃
fecit corpus ⁊ locū vtrūq̃ facit in altero esse vt vult
Rursus luna et sol ⁊ lumen in diuisis locis et aduis
videt̃. Decimū q̃ p̃ae t̃nsib̃fatiato remanēt acci
dentia p̃amis sc̃z pondus color ⁊ sapor. Racō p̃ silitu
dinē desit h̃c vt dicet̃ sup̃ verbo. fregit. Undeci
mū q̃ s̃b specie p̃amis est et humi⁹ corpus ⁊ sanguis
xpi. p̃mmo totus xpus. silitet sub specie vini est ⁊ hu
mi⁹ vtrūq̃ et tñ nō est ibi duplex sup̃no corp̃is et
sang̃nis xpi. Racō q̃ licet in vno p̃radio am̃eda an
potū ⁊ post nō tñ dicoz bis p̃radere et de hoc dicet̃

sb. vii. pticula. sup. vbo. simili mō. Sex tñ sicut ait
leo ppa. Quid qñs nature ordinē in xpi corpe. cum
pter naturā sit ipe nat⁹ xpus ex vrgine. Et nota.
q qdā matrona singulis diebz dñcis offerebat pa-
nes bto gregorio. q cū post missay solēma. corpus
dñi illi offerret et diceret. Corp⁹ dñi nū ihu xpi. cul-
te in vi. et. Illa lasciuia sbruit. ipe vero mox dextrā
ab eius ore duertēs. pte illā dñci corpis sup altare
deponit. deinde coram ppo matronā interrogauit. ob-
quā causam ridere p̄supserit. At illa inq̄t. qz panē
quē pprijs manibz fecerā. tu corp⁹ dñi appellabas.
Tunc gregorius p mulieris incredulitate se in ora-
conē pstrauit. et surgēs pticulā illā panis. adm̄star
digitū. carnē factam repit. et sic matronā ad fidem
couertit. Orauit itēz et carnē illam in panē duersam
vidit. et matrone humedam tradidit. Legitur qz
q cū hugo de scō victore doctoz excellētissim⁹. vltia
infirmirate laboraret. corpus dñi instanter petijt sibi
dari. cunqz ullū cibū retinē possz. frēs eius turbatoz
timētes. simplicē sibi hostiā attulerūt. q ille p spm a-
gnosces ait. Misereat uestri de⁹ fratres. cur me de-
ludē vultis. Iste enim quē portastis dñs meus non
ē. at illi attoniti. mox corpus dñi attulerūt. h ipe vi-
tēs se nō posse recipē. eleuatis in celū manibz sic ora-
uit. Ascendat filius ad patrē. et spūs ad eū qui fecit
illū. ecc. vl. Et inter hēc vba spm emisit et corp⁹ ibi
dem disparuit. Nūqz aut ex causā sacmētū corpis et
sanguis sui xps sb alia spē humedū instituit. Prima
est ad augēduz meritū. qm aliud ibi cernit et aliud
esse credit. vt fides habeat meritū cui hūana ratio
nō p̄bet expmētū. Secda ē ad fouendū sensū. ne ab-
horreat anim⁹ qd cerneret oculus. qz nō ofueum⁹
carnē crudā comedē. vel sangnē hūanū bibē. foue-
tur enim sensus in vno. dū vñ solita p̄cipit. et edificat
fides in altero. dū in eo qd vidz quale sit illd. qd nō
vidz agnoscat. Tercia est ad vitādū ridiculū. nē in-
sultaret pagan⁹ cū illud ageret xpianus. ut ita vñ-
tas assit. et ridiculū desit. Quarta qz nō possit mōlis
homo intueri claritatē q ē in corpe xpi qd expi sunt
discipuli in tñsfiguratiōe. p̄terea panis affirmat. et
vinū letificat cor hois. Qnta nō sumit sb spē agni-
ne iudaisare videam⁹. de more leg. ali agnū offētel
Sequitur fregit. Queri solet. quid xpus in mōsa
tūc fregit. et quid sacdos nūc in altari frangit. Et fu-
erūt qui dixerūt. qz hē p⁹ ofecratōem vera panis re-
manet accitētia. hē et vera panis sba. qz hē sbiectū
nō potest sbstēre sine accitibus. hē accitētia non pos-
sunt sbstēre sine sbiecto. qm accitētis esse non est
aliud qz melle. hē panis et vmi sbstātis pmanētibz
ad platōem illoz vboz corpus et sanguis xpi ve-
raciter incipiūt ēē sub illis. ita q sb eisde accidētibz
vtrūqz verē suscipit. scz panis et caro. vmi et sangs
quoz alterz pbat sensus. reliquū credit fides. In di-
cūt q sbstācia panis frangit ac atterit. mouētes
ad hoc illud apli. panis quē frangim⁹. Et lucas vna
sabbati cū venissemus ad frangēdum panes etc. Et
scdm eos dum sacmētum a mure corrodit. etiā ipa
panis sba comedit. sb q corp⁹ x mox ēē desint cū cor-
rodi incipit. Inno. iij. dixit in speculo. eccie q forma
panis fragit et atterit. hē corp⁹ x sumit et coedit ea
q notat corrupciōz. tferēs ad formā panis. ea vō q no-
tat acceptōz ad corp⁹ x. berēgari⁹ qppē qz suspect⁹
habebat de herēti coram nicolao ppa. iohannes ē panō

et vinū q in altari ponūt post cōsecratōem nō solum
sacramtū. hē etiā in veritate ver⁹ corp⁹ et sanguinē
xpi esse sensualiter nō solū sacramētū. hē etiā in veri-
tate manibz sacerdotū tractari. frangi. et fidelū dentibz
atteri. non aut corpus xpi vel in ptes diuidit. vel
dentibus lacerat cū sit immōle et impassibile. Sed in
qua re fiat fractio vel atteritō. btus aug⁹ oñdit di-
cēs. Quādo xpus māducat. reficit non deficit. nec
q māducam⁹ pte de illo facimus. et quidē in sacra-
mento sic fit. nā xpus carnalem sensū discipulorū
redarguit. qui putabāt carnē eius sicut aliam car-
nem diuidendā in ptes et moribz lacerādā. Dicit
aut forma panis nō q sit. hē q fuit. hē dicebat symō
leprosus. nō q talis existeret. hē q talis extiterat. Si
vero qrat quid a mure comedit. dū sacmētū cor-
rodit. vel qd incineat. cū sacmētum cremat. Rñ-
det ipe innocētius q sic miraculose sba panis dūtē
in corpus dñi. et cū incipit ēē sub sacmēto. sic quo-
dāmodo miraculose reuertit. cū ipm ibi desint esse
nō q illa panis sba reuertat. q trāsiuit in carnē. hē ei⁹
loco aliud miraculose creat. quāuis huiusmodi ac-
cidētialiter sine sbiecto possint sic esse sic edi. Des-
dit. Queri solet. qle corpus xpi. in cena dedit. mor-
tale. aut immōle. passibile. aut ipassibile. ac cetera
q ad hāc p̄tinet questionē. Et licz simplicitate fidei
sufficiat dicere. q tale dedit quale voluit. Et tūc
qle dedit ipe nouit. fuerūt tñ qui dicerēt q hē ve-
raciter ipe item erat q dabat. et q dabat. ita in eo
qd dabat erat passibilis et mōlis. et in eo q dabat.
erat immōlis et impassibilis. sicut visibilis gestabat
et invisibiliter gestabat. Inuisibiliter in qua quātum
ad formam corpis nō quātū ad spem sacrameti. Nā
in eo q gestabat. qd erat hoc apparebat. In eo ve-
ro q gestabat qd erat ipe non videbat. qz forma
panis et vmi velabat formā carnis et sanguis. Hic
est ille verus dauid. q coram archis rege geth suis
manibz ferebat. Qm igit immōlis dabat mcorru-
pibiliter edebat. In p̄fecto cōcedūt q ps aliq
sacmētū p tridū mortis xpi resuata fuissz. Idē cor-
pus simul et iacebat mortuū in sepulchro et mēbat
vinū sub sacramēto in ara crucis patiebāt. et sub fo-
rma panis nō ledebat. Sz qm incredibile iudicat
ut scdm eandem naturam simul essz mōlis et immō-
lis qd tñ tñ dgruebat ei scdē eandem psonā. Fuerūt
alij qui dixerūt. q xps mōlis vtrqz fuit. nō necita-
te. hē volūtate. in eo quippe q immūnis eāt ab omi
culpa. liber erat ab omi pena. ut nil mortis deberet. p
eo q nil peccati habet. Sustinuit tñ spōte mōlitate
qz mortēz sustinē volebat. qm si mōlitate nō susce-
pisset omniū mori non potuisset. ut ergo p̄baret q
mortalis erat. nō necessitate. hē volūtate. qn voluit
mortalitatē deponit. hē qn voluit mortalitatē rēcepit
Legit in euāgelio q cū iudei dixerūt ihesū vsqz ad
finēliū mōtis et eū p̄cipit ac vellent. ille trāsies per
mediū illoz ibat. cū ergo essz ducēdus tenei se sicut
passibile tollerabat. hē cū essz p̄cipit adus. sic impassi-
bilis p mediū illoz trāsibat. Potest tñ salua fide
cōcedi. q tūc tale dedit. quale tūc habuit. mortale
vñ et passibile. nō q possz pati sub sacmēto. s. nunc.
hē q sub sacmēto poterat pati scz tūc. Nūc aut sumit
a nobis immōle et impassibile. nec tñ maiorez habz
nūc efficacā. sicut nec maiorem potētiam. qz ergo
passibilis edebat. et tñ nō ledebat. nō erat hūane

nature. h. diuine potēcie. qua valebat q̄cquid omīno
volebat. **D**iscipulis suis. Dubitai solet utrū iudas
cū alijs accepit eukaristiam. Lucas enim ondīt iu-
dam interfuisse cū alijs. qui statim post calicē tradi-
torem comemorat dices. Hic ē calix noui testamēti
in sangnē meo. qui p̄ vobis effundet̄. Verūtamē
ecce manus tradētis me meū ē in mēsa. q̄tquot aut̄
interfuerūt. eukaristiā acceperūt. Marco testante q̄
ait. Et biberūt ex eo omēs. Iux̄ q̄ xp̄us ip̄e p̄cepit
teste math̄o. bibite ex hoc omēs. Ecōtra iudas nō
interfuisse p̄bat̄. Nā scdm̄ math̄u statim dixit ihs
bibētibz calicē. Non bibā amodo de hoc geminē vitis
vsq̄ in diē illū cū illud bibā vobcū nouū in regnō
patris mei. Iudas ergo nō aderat. q̄ cū eo nō erat.
bibiturus in regnō. In hoc casu forte tenendum est
illud qd̄ insinuat. qz cū iudas accepisset buccellam
exiuit cōtinuo. Erat enim nox. xp̄s aut̄ post alios ci-
bos tradidit eukaristiā. Luca testatē q̄ ait. Siml̄ et
calicē postq̄ cenauit. Patet ḡ q̄ iudas pri⁹ exiuit
q̄ xp̄us traderet eukaristiā. q̄ ergo lucas post ca-
licē comemorat traditorem p̄ recapitulatiōem dē m̄-
telligi potest. q̄ sepe in sacra sc̄ptura. qd̄ p̄us factum
fuerit posterius enarrat̄. sic math̄. bi duo an̄ pascha
comemorat alabastrū vngēt. qd̄ scdm̄ ioh̄em ante
sex dies pasche mulier in domo symonis leprosi effu-
dit. **S**ed cōcesso q̄ iudas accepit eukaristiā qd̄
pleriqz cōcedūt. quare medicus salutis medicinā
dedit egrotō. quā ei mortifera esse sciebat. qm̄ q̄ man-
ducat indigne. iudiciū tē. Rñdeo forte ut suo docēt
exemplo. q̄ sacerdos nō debz illi cōmūōnē negare. c⁹
cēmen et si sit sibi notū. nō tñ est ecclie manifestū. ne
forte non sit corrector. h. p̄dito. Sñ legē in canōne
Nō phibebat dispensator. i. sacerdos. pingues terre
id est peccatores. mēsam dñi. i. corpus et sangnēz ē
māducare. h. moneat exactorem timere. h. cū minus
malū sit reddi suspectū de crimine. quā cōmittē emē
et de duobz malis cū alter vrgēt. minus tñ sit eligēd̄
videt̄. q̄ discretus sacerdos negat debz eukaristiāz
criminoso. q̄tenus minus malū incuriat. ut maius e-
uiter. i. ut reddat̄ suspectus. ne māducat indigne.
Sane cū nemo debeat vnū mōle cōmittē. ne p̄xi⁹
aliud mōle cōmittat. eligēdū ē potius sacerdoti. non
prode peccatores. q̄ ut ille nō peccet. h. ille potē d̄z
eligē. ut abstīnēdo reddat̄ suspectus. q̄ q̄ cōmūcā-
to māducat indigne. **S**ed q̄rit̄. An xp̄us ad bo-
nū an ad malū eukaristiā iude tradiderit. Et q̄dem
nō videt̄ ad bonū dedisse. ne sua sit mētiōne fraudā-
tus. q̄ teste p̄ph̄a. fecit vniūsa q̄ voluit. iudas enī nō
ad bonū. h. ad malū accepit. Sed nec ad malū dedisse
videt̄. qz xp̄us nō ē actor malozū. h. vltor. sedetur q̄
si h̄c p̄posito ad. cū d̄. dedit ad malū. intētiōem deno-
tet. vel affectū. falsa ē p̄posito. Si aut̄ cōsecutiōnem
innuat vel affectū vera ē. **S**ane xp̄us buccellam
intinctam iude porrexit. cōstitutū ē ab ecclia. ne euka-
ristia detur intincta. Nec debz intelligi. q̄ s̄b buccella
panis intincta. xp̄us eukaristiā dedit traditori.
h. p̄ buccellam intinctam atqz porrectam suū demiqz
traditorē exp̄sit. **S**equit̄. Accipite et māducate
Quis vnqz credet̄. q̄ panis in carnē. et vinū in san-
guinem cōueri potuiss̄. nisi ip̄e saluator h̄c diceret
Qui panē et vinum. et omia ex inuisibilibz creauit.
Soluit ḡ p̄ nos panē et vinū sibi offerri. et ab ip̄so
diuinit̄ cōsecrari. ut fidelis populus credat. x̄pus

ēē misterū. qd̄ ip̄e tradidit discipulis suis dices. ac-
cipite et māducate. siml̄ et de calice dixit. **S**ane.
nō ē intelligēdū. q̄ sumptū corpus de manu dñi sibi
discipuli ministraret. h. qui cōsecrauit idem et m̄stra-
uit. Ac si dicet̄. Cōmedite. h̄c vtrāqz hui⁹ sacmēti
cōmestiōnē insinuat. Dupliciter enim corpus cristi
cōmedit̄. qz dupliciter intelligit̄. s. v̄x. qd̄ de v̄gine
traxit. et in cruce pependit. et mysticū qd̄ ē ecclia xp̄i
spū vegetata. De vero corpe dñs ait. Hoc ē corp⁹
qd̄ p̄ vob tradet̄. De mystico dic̄ apl̄us. Sñ panis
et vnū corpus multi sumus. S̄x corpus xp̄i cōme-
dit̄ sacramentaliter. i. s̄b sp̄e. Mysticū aut̄ cōmedit̄
spūaliter. id ē sub sp̄e panis in fide cordis. De cōme-
stiōne sacramentali dicit dñs. Accipite et cōmedite. h.
ē corpus meū. qd̄ p̄ vobis tradet̄. h̄c facite in meā
cōmemoratiōem. Hoc modo tam bonū quā malū xp̄i
corpus māducat̄. h. bonū ad salutē. malū vero ad iu-
diciū. Nisi enim et malū xp̄i corpus cōmederet. non
dixisset apl̄s ad corinth. xj. Qui māducat indigne
iudiciū sibi māducat. nō diuicias corpus dñi. Ille
aut̄ indigne sumit. q̄ sacramentalit̄ et nō spūalit̄ fuit
Nam et iudas cū alijs eukaristiā tradidit accepisse.
ut iā dē ē. De spūali cōmestoe dñs ait. Nisi man-
ducaueritis carnē filij hoīs. et biberitis ei⁹ sangnē
nō habebitis vitā in vobis. Hoc modo corpus xp̄i
cōmedūt soli boni. Sñ qui māducat meam carnem.
et bi. m. s̄m me m. et e. in eo Nam q̄ manet in caritate
in deo manet. et de⁹ in eo. S̄t quid paras dētem et v̄-
tre m̄ crede et māducasti. Qui credit in cristum.
cōmedit̄ ip̄m quomā incorpatur xp̄o per fidem. i.
membrū eius efficit̄. vel v̄itate corp̄is ei⁹ firm⁹
solidat̄. Alibi enim. qd̄ māducat̄ incorp̄at̄. et qui
māducat incorp̄at. hoc aut̄ qd̄ māducat̄ incorp̄at
et qui māducat incorp̄at̄. S̄trūqz modū edēdi
xp̄us insinuat vbi dicit. Spūs ē qui viuificat. caro
nō p̄dest quicqz. qz caro xp̄i nisi spūalit̄ cōmedat̄.
nō ad salutē. h. ad iudiciū māducat̄. **S**ed quid
sit de corpe xp̄i. postq̄ sup̄tū fuit et cōmestū. Rñderi
potest q̄ si p̄ntia q̄ritur corp̄alis. In celo q̄rat̄. vbi
xp̄us ē in dextera dei sedens. Ad tēpus tñ p̄ntia adhi-
buit corp̄alem. ut ad spūalem p̄ntiaz mutaret. Sñ
cum sacramentū teneat. gustat̄ et cōmedit̄. X̄pus
corp̄aliter ad ē in visu et in sapore. et quādiu corpa-
lis sensus afficit̄. corp̄alis p̄ntia nō auferet̄. Postq̄
vero in p̄cipiēdo sensus deficit corp̄alis. tēnceps
nō est q̄renda corp̄alis p̄ntia. h. spūalis ē retinēda
qz dispensatiōne cōpleta. xp̄us de ore transit ad cor.
Melius est enim ut p̄cedat in mēte. q̄ descendat
in ventrē. cibus ē nō carnis h. anime. S̄cit ut cōme-
dat̄. nō ut cōsumat̄. vt gustet̄. nō vt incorp̄etur.
ore cōmedit̄. h. stomacho nō digerit̄. reficit animū
sed nō effluit in secessuz. Illd̄ vero qd̄ dñs ait. Omē
qd̄ in os intrat. in ventrē vadit. et in secessum emittit̄
nō de spūali. sed de carnali cibo dictū est. q̄ si forte
secessus aut vomitus post solam eukaristiā p̄ceptōz
euenit ex accētibz hūozibz gñatur. cū interdū
hūozes absqz cūuulit̄ cūbi materia. vel effluat in
secessum. vel emittantur ad vomitū. ita q̄ quātum
ad nos. p̄uat p̄ omia corruptibilis cibi similitudinēz
sed quātū ad se. nō emittit inuisibilis corp̄is veri-
tatem. sp̄es q̄nqz corrodit̄ et maculat̄. sed veritas
nūquā corrumpit̄ aut m̄q̄natur. si q̄n tale quid vider̄
nō noli tēme sibi. sed lesto sollicitus tibi. ne tu forte

ledaris si male crederis. Sequitur. Hoc est corpus meum. Cum ad placem istorum verborum hoc est corpus meum panis mutetur in corpus. et ad placem illorum verborum hoc est sanguis meus. vinum mutetur in sanguinem. et perferantur ista verba quod illa. videtur quod panis prius mutetur in corpus quod vinum in sanguinem. Et ita videtur per consequens quod corpus sine sanguine est. vel sanguis est sine corpore. Propterea dicitur a quibusdam quod cum totum est deum totum est secundum. volentes vel non volentes ipsius conversionis determinare momentum. Alii vero dicunt quod licet ad placem precedentium verborum panis antea mutetur in corpus. et ad placem sequentium vinum postea mutetur in sanguinem. Nunquam tamen corpus est sine sanguine vel sanguis sine corpore. sicut neutrum est sine anima. sed secundum formam panis sanguis existit in corpore per mutationem panis in corpus et converso. non quod panis. id est corpus in sanguinem. vel vinum mutetur in corpus. sed neutrum potest existere sine reliquo. Sed queritur quid demonstravit Christus quando dixit hoc est corpus meum. per hoc pronomen hoc. non enim videtur quod panem. quod panis non erat corpus Christi. nec enim corpus. quod nondum illa verba protulerat ad quorum prolationem panem mutavit in corpus. Super hoc dicitur quidam quod per hoc pronomen nihil demonstrat. sed illud materialiter ponit. Sed secundum hoc quod per dictos nihil significare sit transsubstantiatio. Preterea dominus utebatur illa voce significatiue. et nos vnum materialiter. Et non facimus quod ipse fecit. Alii dicunt quod ea vis data est ipsis verbis. quod ad ipsorum placem sit transsubstantiatio. Item ideo sacerdos ea non perfert significatiue. quod non posset sic ea perfere. Mentiret enim si diceret. Hoc est corpus meum. Sed a premissis questionibus laqueo facile se absoluit qui dicit. quod Christus tunc consecravit quando benedixit. De quo deum est super verbo. benedixit. Nam si opponatur de sacerdote. qui tunc consecrat cum illa verba pronunciat. Respondetur quod sacerdos nihil dicit. cum illis verbis non utatur enuntiatione. sed recitatione. quemadmodum et cum ait. Ego sum veritas. ego sum lux vera. ego sum lux mundi. et enuntiatione talia. Rursus queritur quid demonstravit cum dixit. Manducate ex hoc omnes. licet in nullo quatuor euangelistarum hoc legatur de corpore. sed tamen de sanguine inuenitur deum bibite ex hoc omnes. Cum enim iam panem fregisset. si demonstravit aliquid fragmentorum. illud non debebat omnes comedere. sed singulis debebat singula distribuere. si demonstrat corpus non poterat ex illo. sed illud comedere. quod corpus Christi non manducatur per presbyteros. sed integrum. Sane frequenter in sacra scriptura videtur agi de vno. sed agitur de diuersis. ut est illud. benedixit. fregit. et dedit. benedixit panem. fregit formam. et dedit corpus. Eodem modo cum dixit. Manducate ex hoc omnes. pronomen ostendit integrum corpus. et per officium inuenit formam diuisam. ut iste sit sensus. Comedite corpus integrum sub forma diuisa. Nam sola forma per presbyteros modo potest intelligi quod subiicit. Hoc est corpus meum. illud quod proleto sub hac forma. Queritur etiam si additio vel subtractio vel transpositio. vel interpositio vel mutatio fiat in illa forma verborum. quam Christus expressit. utrum effectus consecrationis impediatur. ut si dicatur addendo. hoc est corpus meum. quod assumptum de virgine. vel subtrahendo. corpus meum non dicendo meum. aut transponendo dicendo. corpus meum hoc est. vel interponendo. hoc est vniuersum corpus meum. siue mutado. hoc est corpus Iesu. Sane grauius peccat qui quolibet horum quolibet acceptauit. quam si formam

intendat mutare. vel heresim introducere. quod forma verborum quam Christus expressit per omnia debet illibata suauis quod vis secundum per hunc nominem et oba transposita idem significet neque vtile per inutile videtur. et non obui ex verbo sed sensu ex sensu transferendum est. Quid si inter placem forme panis et vini interponatur spatium. et quidem nichilominus sit transsubstantiatio. de hoc tamen dubium non est secundum illos qui duas asserunt esse formas ut iam dicetur. Sed cum ad placem istorum verborum hoc est corpus meum. panis mutetur in carnem et ad placem illorum. hic est sanguis meus vinum mutetur in sanguinem videtur quod panis sine vino vel vinum sine pane. valeat consecrari ut premissum est et ita si post placem istorum et ante placem illorum impedimentum accedat sacerdoti quo minus procedere valeat. videtur quod panis sit mutus in carne vino in sanguinem non mutus. Numquid ergo hoc casu alius sacerdos totum reperet a principio et hic super panem iteratur consecratio. an vero ab eodem loco statim incipiet. in quo sacerdos ille dimisit et hic dimittit mysterium unitatis. Super hoc itaque legitur in decilio theotano. Censumque diuinitate ut cum sacerdotibus missarum tunc sacra mysteria deservant. si egestas accidat cuiuslibet interuenit quo ceptum nequeat consecratio omnes explere mysterium. sic libere episcopo vel presbitero alteri consecrationem exequi cepti officii ut precedentibus supple qui deseruit libenter alii per complementum succedant de hoc etiam dicitur in vii pericula super verbo noui et eterni ad finem. Sed cum inter theologos de tunc consecrationis sit diuisa sententia. quibusdam dicentibus quod cum totum est dictum totum est factum. alijs asserentibus quod panis ante mutatur in corpus et postea vinum mutatur in sanguinem ut dictum est. Ideo plerique tunc incedentes. affirmant quod alius sacerdos repetere debet consecrationem atque perficere. quam non dicitur iterari quod nescit esse factum. tamen ne vlla fiat iteratio vel diuisio sacramenti. nec aliquis scrupulus erroris vel dubitationis emanet. subtilius iudicatur ut illa talis oblata studiosissime per infirmis recodatur. et super alijs speciebus panis et vini totus canonicus repetatur et premissa hostia consecrata in fine misse a ministro vel alio sumatur. Sed si vinum inueniri non possit vel aliquo casu impedire defuerit. Queritur utrum necessitate cogente. vel casu impedire sola panis materia possit in eucharistia consecrari sic et si sola panis specie debet eucharistia transuari. Sunt sane qui dicunt quod cum obui et elementum officiat sacramentum. nec forma verborum nec materia reus. qualis Christus mutari siue dimidiari potest. quod si vinum sine pane sic panis sine vino mitem consecratur. Non siue aqua per vino mittatur in calicem. siue ordi per frumento forme in panem sic neutrum per se siue neutrum cum alio transsubstantiatur in carnem aut mutatur in sanguinem. Nam si panis sine vino vel vinum sine pane mutari possit in carnem aut sanguinem. In hijs itaque regionibus in quibus alterum inueniri non potest. licet possit alterum sine altero consecrari. minus enim igitur quod necessitas. vel negligentia quod difficultas excusat. Alii vero dicunt quod cum Christus presbyter dixerit panem in carnem et postea mutauerit vinum in sanguinem sic euangelice lectionis textus ostendit. et sine vino panem et sine pane vinum consecrari contingit. Grauius tamen offendit qui negligenter vel ignoranter altaria spiritum pretermittit. Grauius qui scienter aut sponte. maxime si formam intendit mutare vel heresim introducere. Quid ergo faciendum sacerdoti. si vinum post consecrationem operiat pretermittitur

Rñdeo si hoc studiose causa introducēdi heresim
factū ē. nō est sacmētū corpīs. Si vērō p obliuionē ul
negligentiā nichilomin⁹ facta ē cōsecratiō corpīs vt
pmissa ē. Tunc tamē ut dicūt aliqui vinū apponē
debet. ⁊ sup ūba ad cōsecratiōē sangnēz repetē scz ab
illo loco simli mō ⁊c vsqz i finē obmissis tñ crucibz
duabz que sūt sigillatū sup panē. Alij dicūt q vmo
apposito in calice. panē cōsecratū debz immittē sicqz
absqz aliq repetitiōe sumē sacrificiū. sicut fit in die
pasceus. Alijs videt q non debz vinū apponi. ne
scandalū gñetur. Sed qd pmi dicūt vterius ē. nā vtrū
lus scandalū nasci pmitte. qz vterius relinquat. Si
enī hec vterius ptermittat. s. q vinū non apponat.
nō potest vere dici hōc sacmētū cōmixtiō corpīs ⁊
sangnīs. nec corp⁹ xpi sine sangne sumi debz. vel ho
stia seruet et sup alijs spēbz canon repetat. ut pmi
ssum ē. Veruntamē si sacdos aqua gustata ieiunū
solueit illa die nō iteret sacmētū. Si aut an ūba
trās substantiā cōis. s. hic ē calix ⁊c adūterit vinū fore
pmissū. vel etiā vtrūqz scz vinū et aquā. tūc illa
apponat in calice. ⁊ in cōsecratiōe pcedat. remittēs
ab illo loco hāc igit oblatiōē ⁊c. Si vērō vinū sine
aqua apponat. nō ideo min⁹ est sacmētū. ut di
cet in sequēti pñcia sup ūbo noui ⁊c tñ testa. Qd si
aliqd de sangne stillauit. de hōc dicet etiā sup ūbo
qui p mltis. Verū cū interdū vni pñfici mlti sacdo
tes cōcelebrēt. put dicet in sex pñce sū qñta feia ce
ne dñi vbi agit de oleo infirmoz. Si forte nō simul
ōmes. cōsecratiō ūba. pñficiet. Querit an ille solus
cōstitat qui pñmus illa pñficiat ⁊ an ceti iterat sacra
mentū. Si enī hōc cōcedat. potest tñgē. q ille nō
dñit qui pñcipalit celebrat ⁊ ille cōficit. qui scdāto
celebrabit. ⁊ hic pia celebratiō intencō defraudatur.
Sane dici potest q siue pñs siue postorius pñferant
sacdores. ēferri debz eoz intencō ad mltas placōis
epi cū pñcipalit celebrati cōcelebrat. et tūc ōmes sūt
cōsecrat. ⁊ cōficiūt quāqz nōnulli cōfentiāt. q q pñm
pñficiat. ille cōsecrat. ne alioz defraudat intencō qā
factū est qd intenderat. Cōsueuerūt aut pñbri car
dinales rōnoz circūstare pñficiē. ⁊ cū eo parit cele
brare. ⁊ cōsummatō sacficō de manu ei⁹. cōmuniōne
accipe. signēs aplōs. qui cū dño parit discubentes
sacra de manu ei⁹ eukaristiā acceperūt. Et in eo q
cōcelebrati ostendūt aplōs tūc a dño ritū hui⁹ sacri
ficii didicisse. Sane deis ūbis illis. hōc ē corpus m.
sacerdos eleuat corpus xpi. pmo ut cūcti astantes
illud videāt. ⁊ pñt qd pñficiat ad salutē Iux illd. ego
si exaltat⁹ fuēo a tñ ⁊c. Scdō ad nōnd q nō ē aliud
dignū sacficū. pmo est sup ōmes hostias. Tercō ex
altatiō eukaristiē i manu sacdotis. signat xpm vtz
panē p pñhas in scripturis exaltatū. qñ. s. ei⁹ incar
natiōem pñphetizabāt. vñ pñaias. Ecce ūgo cōcipiet ⁊
hūc cibū fore cetis excellētiōē. Similit et de potu
Qñto sigt resurrectiōē. Qñto hostia eleuat ut pñs
nō pñmēs cōsecratiōēz s. ex hōc cognoscens illam
factā esse ⁊ xpm sup altare venisse. ruerēt ad ter
ram pñsternantē iuxta illd ad philippēns. In nomie
pñbri. ōme genu flectat ⁊c ⁊ illū corde et ore adorēt
iuxta illd apli ad Ro. Corde credit⁹ ad iusticiā. ore
aut cōfessio fit ad salutē. Alia ratiō ponet. pñ finē
vñdecie pñcule canoīs. Licet igit fides sufficiat ad
salutē. iux illd aug⁹. Crede ⁊ māducasti. nō tamen
supflua ē eleuatiō. nī ppter causas pñmissas. tū quia

ibi tēpus ⁊ locus agēdi opus se offerunt. si des sine
operibz scdm Jac. mortua est. ppter easdē qz causas
calicis eleuatiō licz sangnis videi nō possit supflua
nō est. vtrū aut calix cooptus debeat eleuari. dicet
in sequēti pñcia sup ūbo qui p vobis. Et tā cōpus
qz calix cū vtrāqz manu eleuant⁹ ppter maiore ruc
rentiā ⁊ securitatez. Et exinde stringit pollices ⁊ indi
ces. put dicet sup ūbo vñ ⁊ mēores. In eleuatiōe
aut vtriusqz. squilla pulsat. nām in v. t. leuite tpe
sacrificij tubas clangebant argēteas. ⁊ eaz somitu
pñlus pñmuntus foret. ad adorandū dñm pparatus
Et ppter causas eandē squilla pulsat. dñi cōp⁹ xpi
ad infirmū portat. Mula etiā capellā dñi pñ bau
lans. squilla fert. ob reuēntiā reliquiaz quas portat.
Tunc etiā ceti accendunt⁹ ppter causas i scdā
parte sub ti. de acolito scriptā. *dy. pñce canoīs*
Simili mō ⁊c septia pars licet sū vtrāqz specie
sumat⁹ vtrūqz. scz corpus ⁊ sangnis. vtrāqz
tñ species cōsecratur et neutra supfluit. vt
ostendat q xpus humanā naturā assumpsit. s. cor
pus ⁊ aiām ut totū redimēt. Pñtis enī referē ad
carnē. ⁊ vinū ad aiām. q vinū sanguinē opat. in
quo sedes est aie vñ legē in leuitic. Anima canis
in sangne est. Moyses qz testat q caro p corpore
sanguis aut offerē p aiā. quo ēca pñtis ⁊ vinū in
sacrificiō offeratur. qd valz ad tuicōem corpīs ⁊ aie.
ne si sub spē pñtis sangnis sumat⁹ cū corpe. et sic
sub altera tñ spē sumat⁹. ad alteri⁹ tñ putet pñmē
salutē. Et qzuis sū specie pñtis sangnis sumat⁹. cū
corpe. et sub spē vinū sumat⁹ corpe cū sangne. tamē
scd⁹ Innoē. in. nec sangnis sū specie pñtis. nec corpe
sub spē vinū bibit⁹ aut comedie. qz sic nec sangnis
comedie nec corpus bibit⁹. ita neutrū sū spē pñtis
bibit⁹. aut sū specie vinū comedie. Et si cōcessibile vi
deat q corpus bibendo. et sangnis comedendo su
mat⁹. Est q scdm eū modus sumēdi carnē et sang
nem quo neutz māducat⁹ aut bibit⁹. Et idō recte
statuit in canone. q corpus xpi sacdos sine ei⁹ san
guine nō sumat. vñ in qbusdā locis post supcōnem
corpīs et sangnīs xpi aliqd de ipso sangne reseruat⁹
in calice. et supinfundit vinū purū vt alij cōmuni
cates inde sumāt. nō enī esset decens tantū sangnez
cōficere. nec calix capax inueniret. *Strū aut p*
cōtactū sangnīs vinū appositū efficit sacmētū
dicet sup ūbo hic est calix. *Sequit postea quā*
cenatū est ⁊c. xñij. luna pñmi mens ad vespaz xps
scdm legē tipicū pascha cū aplis celebravit cū quo
dixiss. desiderio desiderauit hōc pascha manducare
vobiscū anteqz patiar. Cur hoc dicet statū ondit vt
scz vterī pasche finē imponēs. noui pasche sūstitue
ret sacmētū. Accipies enī panē. bñdixit. ac fre
git. deditqz discipulis suis. d. Accipite et comedite
hoc est corpus meū qd p vobis tradet. Similit et
calicē postqz cenauit dices. bibite ex hoc ōmes hic
est sangnis noui. t. qui p v. et pro m. e. i. r. p. hōc fa
cite in meā cōmēdiatiōem. hāc igit institutiōe for
mati celebrant⁹ iugit p mīsteriū qd semel offerebat⁹
in pñciū. nā vbi vterius vñ. figura cessauit. *Xps*
enī post cenā corpus et sangne suū dedit aplis vt
hoc sacmētū velud vltimū testatōis mādātū arti
us memorie cōmendarēt. vñ nouissimū cōdens hē
redibz testamētū dixit. vos estis q pñmāstis meū
in temptaciōibz meis. et ego dispono vobis regnū

sicut pater meus in disposuit. ut edatis et bibatis super mensam meam in regno meo. Et licet apostoli eucharistia non ieiunij acceperunt. non ideo calumniandum est. quod praesentia debent hoc sacramentum recipere. sicut faciebant illi quos apostolus arguit dicentes. Conveniet vobis in vinum. iam non est dominica cenam manducare. unusquisque enim presumit cenam suam ad manducandum. et alius quidem esurit alius ebrius est. Item ex hoc verbo. postquam cenatum est videtur quod sacerdos communicare debet postquam transierit ad calicis consecrationem. Sed de hoc dicetur sub titulo de communicatione sacerdotis. **Sequitur accipiens et hunc precibus calicem et ponit continens per contentum.** Nam et unus et idem et tunc et nunc. et hic et alibi sacrificat ab omnibus totus est in celo. totus est in altari simul. et sedet ad dexteram patris. et manet sub specie sacramenti. sicut tactus est in seipso particula super altare. elevatis oculis. Quod autem vinum in calice consecraverit per hoc quod ipse subiunxit. Non bibam amodo ex hoc gemmine vitis etc. Et sunt iste consecrationes cum signo crucis. ut deinde in vi. per cula super altare. benedixit. quod virtute crucis et altaris fit transubstantiatio naturarum. Hec autem sunt verba. Hic est calix mei sanguinis. id est. communis sanguinem meum. vel sanguis significans passionem. Et nota quod passio dei calix vel a calida portione. vel quod mensurate summe. fidelis enim deus qui non sinit nos affligi. plusquam portare possumus. De calice deinde in premissa sub titulo de picturis. Hic autem parvum elevato calice sacerdos illum deponens. non deserit eum ad notandum. quod quilibet apostolus hoc calicem accipit. quod vincumque dominus ministravit. **Sequitur.** Noui et eterni test. etc. subaudi confirmatio novi dicit. quod nos innovat per fidem christi eterni. Dicit. quod lex nova non est transitoria sicut antiqua. Verus enim testamentum quod hircorum et vitulorum fuit sanguine dedicatum. promittebat homini typaliam et transitoriam. Novum vero quod christi sanguine fuit consecratum. promittit eternam. et ideo testamentum scilicet illud. fuit vetus et transitorium. hoc autem novum est et eternum. De novo habetur luc. xxiij. Dispono vobis regnum etc. ut super. ultimum per beatum eternum. et perpetuum. Non asserit novum. id est ultimum. Novissimum enim hominis testamentum. immobibile pseueat. quod testatoris morte firmat. Iuxta illud apostoli. Testamentum in mortuis confirmatum est. alioquin non videtur vivere qui testatur. **Porro testamentum non solum de scriptura. sed et promissio. ut dicitur in phemio sexte peris. et secundum hunc modum dicitur.** Hic est sanguis novi et eterni testamenti. id est. confirmatio nove et eterne promissionis sicut dominus ipse promittit. Qui manducat corpus meum. et bibit meum sanguinem habet vitam eternam. Unde nec primum testamentum videtur inquit apostolus sine sanguine dedicatum est. Lecto enim vinumque legis mandato. moyses accipiens sanguinem hircorum aut vitulorum. ipsum libat et omnem populum aspergit dicentes. Hic est sanguis testamenti quod mandavit ad vos etc. Ecce quod proprie moyses verba per dicit. quibus christus usus est in cena. Quod videtur utrumque aqua cum vino convertat in sanguinem. De quo etiam iam infra dicetur. Si enim convertit ergo aqua est sacramentum sanguinis. immo videtur. quod populi. Nam aquae multi. populi multi. Et ob hoc aqua vino miscetur ut christus populus adunetur. Nam et de latere christi sanguis exiit et aqua per tactum est sub titulo de oblatione. Si vero non convertit. queritur. ubi post consecrationem existit. et quomodo separet a vino cui fuerat in vinum commixta. Si autem post consecrationem aqua pura permaneret. secundum hoc non bibit solum sanguinem sacerdos in hoc

sacramento. et sic post unam suppositionem iterum eodem die communicare non debet. ac si postquam aqua bibisset. Nam idcirco sacerdos postquam perfudit eodem die iterum non sacrificat quia vinum purificationes sumit. An forte dicetur. quod sicut vinum mutatur in sacramentum redemptionis. sic et aqua transit in sacramentum ablutionis. quae de latere christi pariter effluerunt. Quis hoc autem at diffinire. Nam et illud inquiritur. utrum christus resurgens ex mortuis sanguinem illum resumpsit quem in cruce effudit. Si enim casus pilus de capite nostro non pibit. quantomagis sanguis ille non perijt. qui fuit de veritate nature. et tamen ille qui impletur ecclesiam dei conservari. Quid etiam de circumcissione perit. vel de passionis umbelici dicetur. An in christi resurrectione redijt ad veritatem humane nature. et ad locum glorificationis. Sed melius est totum deo committere quam aliquid temere diffinire. Creditur tamen peritum in lateranensi basilica conservari. et a quibusdam dicatur quod illud fuit in iherosolymis delatum ab angelo karolo magno. qui transtulit illud. et posuit aquiligranum. honorifice in ecclesia beate marie. Sed post a karolo casulo positum est in ecclesia. scilicet saluatoris apud karolum. si hoc verum est mirandum est. Cum enim caro illa de veritate humane nature fuerit. creditur quod christus resurgens ad locum suum glorificationis redijt. Alii tamen dixerunt. quod hoc verum esse posset iuxta opinionem eorum qui dicunt id solum esse de veritate nature humane. et resurgere quod ab adam traductum est. Illud autem omnino nephas est opinari quod quidam dicere presumpserunt. videlicet aquam in fleuma duntaxat. Nam et de latere christi non aqua. sed aquaticum humorem id est fleuma mentium exisse. **Duo namque precipue ecclesie sacramenta de christi latere fluxerunt. videlicet sacramentum redemptionis in sanguine. et sacramentum regenerationis in aqua.** Non enim baptizant in fleumate. sed in aqua. Iuxta illud evangelij. Nisi quis renatus fuerit ex aqua et spiritu sancto. non intrabit in regnum celorum. Quibusdam tamen non videtur absurdum. quod aqua cum vino transierit in sanguinem ea videlicet ratione. quod aqua per admixtionem transit in vinum et vinum per consecrationem transit in sanguinem. Aque namque transit in vinum. cum multo vini modicum infunditur aque. alioquin tota vini substantia propter guttam aque mutaretur ut quoddam fiat ex illis confusum. quod nec fit aqua. nec vinum. Et tota fontis vel fluminis aqua. propter modicam vini stillam in confusione spiritum mutaretur nec panis ille posset in eucharistiam consecrari. qui factus est de frumento. cui forte commixtum fuerit vinum granum ordei. vel avenae. Si ergo plus apponatur aque quam vini erit irritum sacramentum. Oporteret quidem ut tantum ibi vini potaretur. quod aquo commixtum saporem vini retineat. de hoc dicetur in sexta premissa. sub quinta feria cene domini. ad finem. **Si autem post calicis consecrationem aliud vinum mittatur in calicem. illud quod non transit in sanguinem nec sanguini commisceatur. sed accensum. prius vinum Commixtum corpori. quod sub eis latet undique circumfunditur. non madidas circumfusi.** Ipsi tamen accensa vinum apposita videtur efficere. quod in deo conficitur. quod si aqua pura fuerit apposita vini saporem assumit. Quidam autem voluerunt asserere. quod sicut aqua pura per aque benedictionem tactu efficit benedicta. sic et vinum per sacramenti tractum efficit consecratum. et transit in sanguinem. quorum assertionem minime ratio suffragatur. De quo etiam dicetur sub quinta feria cene domini. Sed nunquid irritum est quod geritur. si forte aqua permittatur. Et videtur quod sic ex hiis quae sub titulo de oblatione tacta sunt. Cautum quod est in canone.

ciprian qd nō potest calix dñi esse aq sola neqz vñu
solū. nisi vtrūqz mīscet. Et calix dñi non est aqua
sola. neqz vñu solū. Sic nec corp? dñi potest ēē farina
sola nisi vtrūqz fuerit adunatū. et panis vñu? cōpa ge
solidatū. Et hoc quidā cōstant' affirmāt asserētes.
qñc aqua sine vñmo cōsecrat nō potest. sic nec vñu si
ne aqua tñsubstantia vñ. qz de latere xpi siml' vtrūqz
manavit. Alij vñō cōcedūt qd si quisqz nō intendēs
heresim intro ducē obliuione ul' ignorātia ptermise
rit aquā. nō sit irritū sacramētū. Illā tñ p obliuionez
ptermittēs venialr peccat. p negligētia mortāl'. et gra
uiter est puniendus. et semp potest appom an tñsub
stantiacōez. et qd p dicit vñu solū nō posse offerri
intelligūt nisi fiat simpliciter ul' ignorāter. vel non po
test. i. nō debz. Nā dñi grecoz ecclā nō apponē aquā
in sacmēto. Aut enī ciprian? Si quis de ancēssoribz
vel ignorat vel simplicit' nō obseruauit. qd nos dñs
facē exemplo et magisterio docuit. potest simplicitati
ei? de indulgētia dñi veniā cōcedi. nōb vñō nō po
test ignosci qd nūc a dñō instructi sum? ut calicez
dñi cū vñmo mixto. i. vñu cū aqua in calice mixtum
scdm qd dñs obtulit offerim? Ex quibz vñbis aperte
colligit' qd vñu aqz mixtū. xpus in cena discipulis
tradidit. Si vñō vñu ptermittit' de hoc dñm est in
se pñda sup vñbo. hoc ē cōpus. **P**orro licz diligēti
studio. vñu optimū p sacrificiū querē. nōdū. vñu
tam vñi nō maculat indicia sacmēti. qd ēca. siue nouū vi
num qd appellat' acētū. siue etiā muscidū i sacrificiū
offerat. sacrificiū cōficiē. et diuinitus cōsecrat. Vñā
dum est tñ ne tale vñu mixtū. vel coctū. vel rosatū
vel speciatū in calice ponat. Sūt tamē qui dicūt ace
tum nō esse vñu. cū pñā mutauit naturā. nā vñu
est calidū illō frigidū et idō ex eo cōfici nō posse sicut
nec ex agresta. Qd concedi potest in aceto ex alio
qz ex vñmo fco. Nā si ex vñmo factū fuerit sec? cū ead
ppe sit vñū. i. sba. Iulius qd p dicit qd cū lacte cōfici
nō potest. horrus aut vñe in necessitate pñmi et mte
cōfici potest. Sed de ipso totro nō cōpresso nō potest
cōmūcari. Nō potest etiā cōfici cū aqua. cū qua pñā
in musto intinctus lauat. Illud aut nōdū ē qd si vi
nū in calice cōgelatū fuerit. debz tādm exalare sacer
dos. donec glacies soluat. qd si sic solū nequeat ad
hibeat ignē. Si aut musca vel aranea vel aliqd tale
cecidit in sangnez. pñci debz vñu illō in piscina. et
aliud vñu et aqua appom. Si vñō post tñsubstantia
cōnem ibi ceciderit. vel sangnē tetigerit. sanguis su
mat. et illud pus in aliq calice sepe vñmo pfundat.
Et qñto diligētius et cauius fieri potest abluat et de
mū sup pristinā cremet. qz vix possz absqz horrore
et vomitu sumi. Ablucōez vñō ipaz sacdos post con
secracōem vel mīster sumat. Sed et si quis statū xpi
corpe supro. nauia patit. vomitus. siml' sup pristi
naz cōburat. et puluis in pristinā mittat. Si tñ aliq
hostie pñda videat ibi. vel si corp? xpi infirmo da
tum reicit. illud reuerent' suscipiat. et cōmittit cū vñmo
i calice sumat. si integrū neqat recipi. et si horroz sit
illō sumē. p reliquijs custodiat. Nō ē igit' danda
eukaristia egroto vñmē. si credat et māducauit. Si
et si qd a deo egrotoz ē ut masticare nō possit. tunc
tñ sumat aquā a xpi corpe tactā. mīmā tñ pñculam
sumēs totū sumit ut pñmiffum ē. Nō ē etiā danda
ebrio infano. heretico. epileptico. et alijs. nisi infirmita
te cessante. leproso tamē dāi potest et muto. et egroto

cōpori suz mēis. post cōfessionē et absolucōez a pec
catis. Qualis aut pñia imponēdi sit et qui pñt ebri
etate. vel voracitatē ul' p infirmitatē eukaristia euo
mit in canone bēde habet. Et nō qd is qd mūcavit
si cōmode et absqz violētia nature pt. debet abstine
a sputo. Alioqñ post hōzā ducientē spuere potest.
salte in loco vbi sputū negat pedibz cōculcari. Si q
dem spūlis omnia iudicat et ipe a nemie iudicat. et
omnia mūda sūt mūdis. qd si sup lignū vel lapidem
vel trāz eukaristia. ul' aliqd de sangne ceciderit. san
guis lingua lambendus ē. et deinde radendus et
exter gēdus est ipe locus. et puluis in sacraio siue cū
reliquijs ēponendus. Si vñō sup corpale ceciderit.
fugat' sicut diligētius fieri poterit. et lauet' ter in ca
lice. et aqua locōm post missā sumat. Deinde cor
porale recōdendū ē et loco reliquiay suandū ē. Si
vñō palla altaris intincta fuerit. eodē mō ipa pñda
intincta mīscat. et p reliqijs suada. Si aut sup casulā
vel albā degutter. sicut fiat. Si sup qdciqz pphanus
vestimētū. cōburat ē pars illa. et cinis i loco sacro
reponendus. ut dicit. Quis tñ pñt statuit ut si aliqd
de sangne stillauit in trā. lingua lambat. Si vñō
fuerit tabla locus corrodāt. ne cōculcet. et rasura
ignē cōsumat. et cinis intra altare cōdat. Et si sup
altare stillauit forteat mīster stillā qñtū poterit.
Si sup lintxū altaris. mīster lauet lintxam. qd stillā
tetigerit tribz vicibz calice sberposito. et aqua ab
lucōis sumat in calice. et iux altare rēcondat. Ibi
etiā sequit' qualis pñia sacerdoti cui hec cōtingit. sit
pus quā celebret imponēda. Et nō qd si an tñsubsta
tiacōem effusa fuerit. ps mure palle sber silencio. et ce
lebras suū officiū exequat. Si totū effusū sit tūc pñia
sa cōfessioe mīstret tēnuo et rēcipiat officiū ab
illo loco. hāc igit' oblacōem rē. Si vñō post tñsubsta
tiacōem ps effusa ē. tūc sber officiū exequat. Si totū
ita qd nichil hauserit qd valde enorme ē. tūc ponat
hostiā sup pñiatoriū. et mīstret tēnuo panē. vñu. et
aquā. et rēcipiat. hāc igit' ob. et cōfessioe tñ pñia
sa hostia vñō suata sumat postmodū a mīstero in
fine misse ul' suet' pre infirmis. Rursum de illo aure
lianē statuit qd qd nō bñ custo dieit sacrificiū. et mus
vel aliud aīal illō comedēt. xl. dies pñteat. Qui
aut pñdideit illō i ecclia vel ps ei? ceciderit. et mūe
ta nō fuerit. xxx. dies pñteat. In eodē etiā caplo ita
sequit' in burcardo. l. vñō scptū ē. pfundēs aliqd
sup altare de calice qñ offerē. sex dies pñteat. aut
si habūdanti? vñ. dies pñteat. Qui autē pfundit
calicē dñi misse solēmitas celebrat. xl. dies pñteat. Si
vñō missa celebrata. pñbit neglexit accipe sacrificiū.
siml'. xl. dies pñteat. Et qui polluat' nocturno tēpe
accepit sacrificiū. vñ. dies pñteat. Qui negligentia
erga sacrificiū fecerit. ut a fermibz cōsumptū ad nichilū
deuenit. tres qd dragelias cū pane et aqua pñteat.
Si integrū mūetū fuerit et in eo fūms. dūrat et cinis
sup altare rēcondat. Et qui neglexerit qd tērmis diebz
suā negligētia soluat. Si cū amissioe saporis sacrificiū
decolorat. xx. dies ieiunio expleat. Qui vñō con
glutiatū misit vñ. dies pñteat. Si sacrificiū fuerit for
dida vetustate pñtū. igne cōburatū ē. et cinis iux
altare sepeliendus. sic legi' in burcardo. l. qñto. c.
omē. Istō etiā nōdū ē qd si a naso sacerdotis celebrantis.
sanguis exierit. ul' nausea supuenerit. recipiat in ali
quo fascio. ne sancta cōtaminent. et terfo naso ul'

ore abluto. reincipiat sibi silencio ubi dimisit. Si vero infirmitas superveniret mutaretur super crepitudinem hinc oram altaris. vel sedeat donec convalescat. et hic incipiat ubi dimisit. Sed si nullo modo potest consummare misterium. alius sacerdos patet incipiat ubi ille dimisit putat dictum est in sex pteclis super ubi hoc est corpus meum. Sed si incertum est ubi ille dimisit. tunc quod periculosum est ubi a sacramenti iterare. vel pertermittit. posita oblata illa super propitiatorium mistret tenuo ut permittit. **Sequitur** fidei. id est dicitur misterium fidei quod aliud videtur et aliud intelligitur. hoc credere iubent. discere non audemus. fides enim non est nisi de occultis. Iuxta illud. fides non habet meritum. ut super. greg. dicit quod ideo dicitur misterium fidei. quod credere debemus quod ibi salus nostra consistit. vel quia sine fide non fit hoc sacramentum. i. sine ea illud intelligi plene non potest. **Dicitur** autem misterium quod secretum et reconditum habet dispensationem. Misterium enim grece dicitur secretum latine. et secundum Innocentium. in. Nullus evangelista dixit hec verba. Ex hijs autem et alijs scripturis ubi dicitur dixerunt in sacramento altaris veritatem corporis et sanguinis christi non esse. sed imaginem tantum. spiritus et figura. pro eo quod scriptura memorat aliquoties id quod in altari suscipitur esse sacramentum et misterium et exemplum. Sed hinc profecto laqueus erroris incurritur. De quo etiam tactum est in sexta pteclis super ubi. fregit. Numquid enim id est sacramentum altaris veritas non est quod figura est. absit omnino. si enim hoc esset. nec mors christi veritas est. quod figura est. et resurrectio christi veritas non est. quod figura est. nam morietur et resurrexerit. recte dicitur christi figura et imaginem et similitudinem esse manifeste declarat apostolus dicens. Christus mortuus est pro delictis nostris. et resurrexit propter iustificationem nostram. Et petrus apostolus. Christus passus est pro nobis relinquens exemplum ut sequamur vestigia eius. Ergo mors christi exemplum fuit ut peccato moriamur. Et resurrectio eius exemplum fuit ut iusticie vivamus. Si enim veritas non fuit. quod christus vere mortuus non fuit. et vere non resurrexit. sed et mors eius et resurrectio eius vera non fuit. sed absit hoc. Nam propheta de eo predictum est. Vere linguas nostras ipse tulit. et dolores nostros ipse portavit. Altaris ergo sacramentum est veritas et figura. Tria quippe sunt in hoc sacramento discreta. viz forma visibilis. veritas corporis. et virtus spiritualis. forma panis et vini. veritas carnis et sanguinis. virtus caritatis et unitatis. Primum octo cernitur. Secundum autem creditur. Tercium corde percipitur. Primum est sacramentum et non res. Secundum est sacramentum et res. Tercium vero est res et non sacramentum. Sed primum est sacramentum geminum rei. Tercium est res geminum sacramentum. Secundum autem est sacramentum unum et res altera. Nam foris panis utraque christi carne significat id est veram et mysticam. sed veram carnem et continentem et significat. mysticam vero significat. sed non continentem. Sicut enim unum panis ex multis generis conficitur. et unum vinum ex diversis racemis conficitur. sic et corpus christi ex multis membris componitur et unitas eucharistica ex diversis personis consistit. si in predestinationis. vocatis. iustificatis et glorificatis. Nam quod deus predestinavit. hos et vocavit. et quos vocavit. hos et iustificavit. et sanctos apostolus. unus panis. unum corpus. multi sumus. In cuius rei typum est facta archa domini de lignis sethim. quod fuit incombustibilis et albe spume filia. Propter ergo quod substantia corporis et sanguinis christi est sacramentum et res. sed alterum sacramentum est res. et alterum rei est sacramentum. Est enim res primum. quod signatur et continetur a primo viz a forma visibili. Et est sacramentum secundum. quia significat et efficitur tertium. i. unitatem ecclesiasticam. Dicitur ergo hic misterium

fidei. quoniam aliud ibi cernitur. et aliud ibi creditur. Cernitur enim species panis et vini. et creditur veritas carnis et sanguinis. Sed autem hic dicitur misterium fidei. alibi dicitur spiritus et vita. Spiritus enim est misterium. secundum illud. Luce occidit. spiritus autem vivificat. et fides est vita. secundum illud. Iustus meus ex fide vivit. Hinc ergo dominus ait. Verba quod locutus sum vobis. spiritus et vita sunt. **Deinde** cum de sacramento perficiat sacramentum. et post consecrationem non sit in altari panis aut vinum. Queritur quis panis est corpus. aut quod vinum est sanguis sacramentum. Nam si dicatur quod panis quod fuit vel vinum quod extitit. profecto. nec ille corpus nec illud est sanguis sacramentum. quod panis transiit in corpus. et vinum in sanguinem. Si vero dicatur quod species illa que remansit illa quidem nec extitit ex gramis. nec defluxit ex racemi acinis. quoniam ex hijs non potest accens sibi sibi. Quia ergo similitudinem assignamus in sacramentum rei. et rem sacramenti. Nam si sacramenta non habent similitudinem rerum. que sunt sacramenta. prope sacramenta non dicere. sic sacramentum baptismi quod est ablucio carnis exterior. similitudinem habet significati. quod est ablucio mentis interior. **Sane** sacramentum istud in eo gerit similitudinem corporis. in quo panis similitudinem continet. species ergo panis sacramentum est corporis. non solum ratione rei figure. verum etiam ratione contenti. **Queritur** autem utrum species panis. et veritas corporis. unum sint sacramentum an diversa. Et videtur quod diversa. Cum enim diversa sint signa videtur quod diversa sint sacramenta. Preterea scriptum est. perficiat in nobis quod dicitur tua sacramenta. quod continetur. Que verba sub. tit. de oratione novissima exponuntur. Sed videtur contra quod sunt solum unum. Cum enim eandem rem sacramenta significet. videtur quod idem sint sacramentum. Preterea alibi legitur preceptum ut hoc tui corporis et sanguinis sacramentum. non sit nobis reatus ad penam. Super hoc dicunt quidam quod forma panis et vini sunt unum sacramentum. non propter unum signum. sed propter unum contentum. Species autem panis et veritas corporis sunt unum sacramentum. non propter unum contentum. sed propter unum significatum. Non debet concedi. quod hic diverse res. propter idem et unum significatum. idem sunt sacramenta. hec eadem res propter diversa significata diversa sunt sacramenta. Quibus obicitur quod si species panis et veritas corporis idem sunt sacramentum. tunc species panis. sacramentum sit corporis. ergo veritas corporis idem est sacramentum. et ita idem est sacramentum sui. Sed hoc non procedit quod species panis et est quoddam sacramentum quod est veritas corporis. et est quoddam quod non est illa. quoniam sunt duo sacramenta diversa. **Alii** vero dicunt quod huc diversa sunt significata. huc diversa significata. semper diversa sunt sacramenta. quod oportet concedi quod in altari sunt ad minus quatuor sacramenta. videlicet species panis. et species vini. veritas carnis. et veritas sanguinis. Preterea cum panis et vini diversa sunt accidentia. ut sapor et odor. pondus et color. quantitas et figura. videtur quod singula per se sint diversa sacramenta. qua enim ratione potest unum quod aliud dicitur est sacramentum. Sed cuius rei sacramentum est odor. aut sapor. Ad hoc potest non incongrue responderi. quod omnia simul accepta sunt unum eucharistie sacramentum. eo quod nullum per se solum significet. sed omnia simul panis spiritum continent. que corpus christi continent et figunt. **Signorum** autem alia sunt naturalia. aut posita. Naturalia sunt que secundum naturam significantur. quorum quedam sunt que per antecessus significantur consequens. ut rubore vespino. figuntur serenitas matutina. Alia sunt que per consequens significantur antecessus. ut fumo vel cinere. figuntur ignis fuisse. Posita sunt illa. que secundum

imposicōem signat. Quorū alia sūt signa rei sacre.
vt serpes eneas erectus in heremo. Alia sūt signa
rei non sacre. vt arcus triumphalis erectus in huius.
Porro signorū rei sacre. alia sūt sacra. vt baptismus.
alia nō sac. vt agnus paschalis. Sacra sūt signa noui
testamēti. Nō sacra veteris. Quāuis enī vtrāq; sint si-
gna rei sacre. rem sacra signa. nō tamē vtrāq; sunt
sacra. i. iustificātia. Licet nonnulli dixerit sacramenta le-
galia iustificasse. hec enī est dīa inter legalia et euā-
gelica sacramēta. qz illa significabāt tīm. hec aut iuste-
ficāt et significāt. Verū qm̄ large qm̄ stricte. sacramētū
accipit. Large scdm̄ qd omne signū rei sacre hūc sit
sacrum hūc nō sacrum. dicit sacramētū. Sū signa lega-
lia sacramenta dicit. Stricte. scdm̄ qd sacrum solummodo
signū dī sacramētū. Sacramētū aut dicit a dīne et pa-
ssive. q. sacrum signans vel sacrum signatū. Nā nōmīe sa-
crāmētū qm̄ signū rei. qm̄ res signū vāie nūcupatur
scdm̄ qd sacramētū accipit pro signo rei. Sacramē-
tū dicit a sacro et signo. qm̄ sacrum signū. S; scdm̄ qd
sacramētū accipit pro re signū. sacramētū dicit a
sacro et secreto. quali sacrum secretū. Spēs ergo panis
dicit sacramētū actiue. i. sacrum signas. vntas autē
ecclesie dicit sacramētū passiuē. et sacrum signatū. Corp⁹
vero dñicū vtrorūq; mō dicit sacramētū. i. et sacrum si-
gnas et sacrum signatū. Sacramētū vero cōstitit i trib⁹
scdm̄ reb⁹. m factis. m ubis. scdm̄ ppetatē. similitudinē
et interpretacōez. Leo nāq; scdm̄ ppetatē signat dia-
bolū. Sū adulat⁹ noster diabol⁹ tanq; leo rugiens
circūit qres quē tenor⁹. Seiare scdm̄ similitudinē signat
pdicare. Sūde Exīit qui semiat. seminare semen suū
et aliud cecidit in terrā bonā. et aliud sup petram. et a-
liud inter spinas. Emanuel scdm̄ interpretacōez signat
ficat xpm̄. Sū et vocabit nōmē ei⁹ emanuel. qd in-
terpra⁹ nobiscū dñs Res vt aqua baptismi. factū vt
signaculū crucis. Verbu ut inuocacō trinitatis. Sin-
gula repūnt in hoc excellētissimo sacramēto. res.
i. corp⁹. et signis scdm̄. i. est. et potus. Verbu hoc est
corp⁹ meū. hic ē sanguis me⁹. **Sequit⁹** qui p nob⁹
et p multis effundet. in remissionē peccorū. Pro
solis pdestinatis effusus ē qntū ad efficaciam. Sed p
cūctis homib⁹ quātū ad sufficiētiā. Effusio quippe
sanguinis iusti. p iustis. tam fuit dñes ad pēu vt si
vniūitas credet in redēptorem. nullū oīno vīculū
diaboli tineret. Obū enī effusio hūc dātā nōrē
Pecm̄ aut duob⁹ modis emittit. viz quo ad me-
ritū culpe. et hoc p sanguinis fidem. qua iustificam⁹ a
culpa. et quo ad debitū pene. et hoc p sanguinis precū
quō redēpti sum⁹ a pena. Omnes enī quasi oues erra-
uimus. vnusquisq; in viā declinauit. et dñs posuit in
eo iniquitates oīm nr̄. Sū vulnerat⁹ ē ppe iniquitates
nr̄as. Attrit⁹ est ppe scelera nr̄a. disciplina pacis nr̄e
sup eū. et timore ei⁹ sanati sum⁹. Vere lāguores nr̄os
ipe tulit. et dolores nr̄os ipe portauit. Quia g iustus
iuste punitus ē. iniustus iuste fuit liberat⁹. Assumpsit
enī in se penā p oīmib⁹. vt daret semp grāz vniūis
hic aut sacerdos eleuat calicē vt illū ppo ondat. nec
est supflua hec eleuacō. put dñm̄ ē in fine particule
precedētis. **E**t nōndū qd quedā ecclesie duas habet
pallas corporales. tibi eleuat calicē cooptus cū altera
eap. In quo ondit hoc sacramētū oculatissimū fore
et difficilimū ad intelligēdū. qz tpe institucōis
hui⁹ sacramēti sanguis xpi inuisibilis erat. quia inter
venas eius exitebat. Alie vō ecclesie vnā tīm habet

pallā. tibi eleuat. discoopt⁹ absq; velamine. Primo
ad designādū qd post institucōez hui⁹ sacramēti san-
guis xpi scūs fuit visibilis p ipi⁹ effusione i cruce vñ
hic dī. hic ē sanguis me⁹. et. In eo enī qd calix nō ē
cooptus cū palla sup qua est hostia cōsecrata. dehi-
gnat qd sanguis xpi a corpore effusus et separat⁹ est.
Secdo qd hostia ē sup pallā corporale. nec bono modo
possi alibi poni. Tercio qd ppter ventū flatū pīolū
ess cooptū cū palla leuat. Et nō qd sacerdos act⁹ xpi
ritans dū dicit. Accipies calicē. panē eleuat calicē
demde. d. bñ dicit vt sine pīolo calicē bñdicat illū
in altari deponit. Subsequēter etiam. d. Accipite. panē
tenet eleuatū vsq; dū in altari eleuet. vt illū ppo on-
dat. Sequit⁹. hoc quod ēscūq; feceritis. et. Hec clau-
sula cōsecracōez tā corpis qd sanguinis respicit. p
depositū calicē reb⁹ dicit. Sane in pceptōe corporis
xpi et sanguinis. magna ē nob⁹ adhibenda discretio.
Cauendū ē enī ne si nimīū differat. mortis piculū
incurat. dñs ptestatē. nō māducaueritis carnē filij
homis. et bñ. et sanguis nō habebitis vitā in vobis.
Si vero qd indigne suscipit scdm̄ aplm̄ iudiciū. scz
damnacōis sibi māducat et bibit. Idōq; scdm̄ eundē
apl̄m̄ protelēipm̄ homo. et hic de pane illo edat et
de calice bibat. et. Dicit g quisq; cōmūicandū esse
quotidie. Ali⁹ vō dicit ecōtra. Faciat igi⁹ vnus
quisq; qd pie credidit faciendū. Nō enī litigauerūt
ad inuicē. nec alē alē se pposuit. zachēus. set illē
cēturiō. cū alter eorū gaudes xpm̄ in domo sua susce-
pit. et alē dixerit. Dñe nō sū dign⁹ vt intres sub tectū
meū. Et hoc ē qd aug⁹ ait. alij quotidie cōmūicāt
corp⁹ et sanguinē dñi. alij certis dieb⁹ accipiūt. qd libe-
ram habz obhuacōez. et h̄ bñ. et osculo pacis dicit.
Et nō qd licet xpus semel credentes sua morte redē-
merit. ecclesia tamen hoc sacramētū quotidie necrō
reperit. ob tres pcpue causas. Primo qz in vinea la-
borantes eo quōdie reficiūt. Secdo vt neophiti pēu
illud incorpēnt xpo. Tercio ut memoriā passionis
xpi quōdie mentib⁹ fidelīū ad imitandū infigat. et
quotidie enī egemus. idēq; panis quōdian⁹ vo-
cat. Quotidianū g sacrificiū ut pbat paschalis
īpa est cōmemoracō. non iteracō passionis. Et ideo
sequit⁹. In mei memoriā facietis. i. in hoc sacramēto
nobis quōdie mortis et passionis xpi memoriā tñō-
uatur. Sūte. i. ad cor. x. Quotiescūq; māducaueritis
panē hūc. et calicē bibetis. morte dñi annūtiabi-
tis donec veniat. ppter qd ipe dicebat aplis. Hoc
facite in meam cōmemoracōem. Hanc vltimā nob⁹
memoriā dñs dereliquit. put dñm̄ ē sup verbo.
Postq; cenatum ē. Et nota qd habem⁹ triplex me-
moriale dñice passionis. Primū quātū ad visum in
imagib⁹ et pīcturis. et ppter ea crucifixi imago de-
pingit in libro et in eccl̄is. Scdm̄ quātū ad auditū
scz passio xpi pīdicata. Tercū quātū ad gustum scz
sacramētū altaris in quo ipa xpi passio patet exp-
m̄. Et ppter hoc pmissit. Et memoriā venēantes.
Et sequit⁹. Sūte et memores. Qui autē calicē
discooptū eleuat illū in hoc loco cū palla corporali. co-
optū. minueres. qd sepulto domo aduoluto lapide
clausū ē hostiū monumētū. vt dīc marcus. et. **U**nde et memores. et. Octaua ps. qd dñs
ipe pcepit in. ca. Simli modo. et. vt hoc
in sui memoriā facerem⁹. Idēco in hac
pte tria sibi cōmemorāda pponit ecclesia. scz tam beat

passione. necno tab inferis resurrexerit. h. i. celos
gloriosas ascensio. q. p. m. i. passio excitat caritate.
scdm. i. p. f. r. e. c. t. o. corroboret fide. t. e. n. i. ascensio letifi-
cat spem. Qd em in nob magis caritate accedit. q. p.
prio filio suo no peperit de? Quid magis in nobis
fide cofirmat. q. p. xpus resurrexit a mortuis. Sicut
em in adam omes moriunt. ita in xpo omes vivi-
ficabuntur. Quid magis in nob ampliat spem. q. p.
q. xps ascendes in altu. cap. d. u. x. cap. de. do. ho.
ut ubi ipe est. illic sit et mister ei? Sacerdos igit hoc
tntans dicens. ta beate passiois. man? in modu cru-
cis extendit. ut habitu corporis. manu xpi extensione
in cruce rnter. qd tam ali facit qn dicit. Hic igit
oblatioez. rntantes crucifixione stati secutura. Et q.
xpus plixius oras. fact? est i agonia. Ideo agonia
illa habitu oclor et faciei. qdammo rntas. Dices aut
necno ab inferis resurrexerit. illas ad se ut prius
educer. eas par erigit. vn m carico ab acue. alitudo
manus suas leuauit. Et hoc in signu. q. xps in uictus
leo. surrexit a mortuis. Itē dices. Sz in celos gloriose
ascensionis. eas erigit equali usq ad humeros. in si-
gnu q. xpus eleuatis manibz ferebat in celu. et sedz
ad dextra d. p. Qd igit d. vn m eiores. tē hic est
intelligedu q. d. nos esse sacerdotes. p. h. t. e. m. et plebe
tua memorē esse testam xpi filij tui tē. Sacerdotes
quidē mēores et instructi esse debet. q. ipi missas ce-
lebrat. et sacrificiū xpi exemplo offerūt. Plebs etiam
scā memor esse debz. q. xpus nō solū. p. sacerdotibz.
verū etiā p. plebe passus ē. que sancta d. quia fide
et baptismo xpi pcepto sanctificata ē. Itē ex nunc
stergunt digiti. s. pollices et indices. nec disingunt
nisi qn oportz hostia tangi. vel sig. fici. qd sit. Prio
ob reuentia sacramti. ne v. aliquid tagant post ta-
ctu corporis xpi. Secdo. v. in signu q. in h. sacramento
sensu. accedit pmo. i. fili? pri obedit. Et ido subicit.
vn m eiores. ta beate passiois. resurrexerit. et a-
scensionis tē. Tercio digiti. qui corp? xpi tetigerūt
ingunt. ad oindendū q. fideles illd fide et deuocōe
tagentes. debet esse caritate ducti. et sicut digiti in
tangendo et signado ab inuice ad ora. sic fidelis o-
pacoēs in hac vita cū expedit sepanē. qm qn p co-
templacōem ad spūlia eleuant. et qn p mudanis
necessitatibz tpalia admistrat. Qrto digitoy cōiun-
ctio indicat q. corpus et sangms dñi nri sacramento
et mens et corp? sacerdotis. inseparabi esse debet affi-
xa. Quito stingunt ne puluis seu p. t. e. l. a. hostie illis
forte adherēs cadat. ¶ Quia vō ecclā dixit se mēo-
rem dñice passiois. ido stat acerbiorē spēm ipius
passiois comemorat. recales in qnqz crucibz. qnqz
plagas. Sicut em subsequēs expohco declarabit ab
hinc usqz dñi corpale desup calice remouet. domice
passiois ordo memorat. Nā ubi dicit sacerdos. ho-
stiam purā. hostiaz scām. hostia immaculata. panem
sanctū vite etne. et calicē salutis ppetue. quonariuz
crucis signadū impmūt. sup oblata. et calicē. signis
qnqz xpi plagas v. duas manu. totidēqz pedum.
et vna lateis. Vel qnqz cruces signit. q. xpus qnqz
seda redemit. Tres aut cruces cōmunt facit sacer-
dos sup oblata et calicē. qm in tribz ubis vtrūqz pte
intelligit. Nūquā em in crucis signaclo p. a. s. e. p. a. e.
a calice. nisi cū sepan nomiant in canone. et qn ho-
stia colloca. a sinistro late calicis. recta ps crucis
solum sup panē. tñsuerla vero usqz sup calicē debz

57
prendi. qm erecta ps crucis corpus xpi sustinuit
tñsuerla vero brachia descendit. due vero cruces
sepatim facte. aiam xpi sepan a corpe signat. ¶ Sz
cū iam plene et pfecte sit consecracō celebrata. nam
materia p. a. s. et vinnā trahit in substantia carnis et
sangms. nec vltier. potest deteriorari vel meliorari
et sacerdos vltius vitē suis. nō xpi smomibz. Quei-
tur qre sup eukaristia adhuc bñdictōis signu m-
primē. aut aliqd. d. s. e. c. r. a. c. o. i. s. ū. b. ū. p. s. e. r. e. Preterea
quedā s. b. ū. g. u. n. t. in canone. inuicta q. nō dum sit
tñsuerla cōsumata. Sup hoc dicit quidā q. scri-
ptura nō attēdit hic hmoi angustias t. p. s. h. sacer-
dos cū non possit hml multa pferre et agē. ita loqē
et agit. ac si tēpus staret. et essent ad huc facienda
que in pncipio smonis nō dū erat scā. tūba et signa
nō ad tēpus sue placōis. h. ad cōceptōez loquētis
fuit referenda Innocē. p. m. dicit. q. in canone ali-
ud ūba sig. f. i. c. a. t. et aliud sig. p. r. e. d. i. t. n. a. q. ū. b. a. p. n. c. i. p. a.
liter spectat ad eukaristia cōsecrandā. signa vero
pncipali primet ad historiā recolendā. Nā verbis
venimur ad cōsecradū panē et vinnū in corpus et san-
guinē ihu xpi. Signis vinnū ad recolendū ea q. per
ebdomadā an paschale gesta sūt ēca xpm. Patz g.
q. qntū ad ordinē eukaristie cōsecrade. caplm illd.
Qui p die quā patet. tē. in fine canoīs. s. b. i. c. i. debuit
q. in eo cōsecracō cōsumat. h. qm impedissit ordinē
historie recolende q. qd fuit gestū in medio. ponēt
in fine. p. u. i. d. i. s. c. a. n. o. i. s. o. r. d. i. n. a. t. o. r. ut ordinē suaret
historie. q. h. quadā necessitate cōpulsus caplm illd.
Qui p die tē. quasi cor. canoīs i medio collocauit
ut que sequant intelligant. pcedē scdū illā figurā
qua sepe fit. ut que narracōe succedūt melle etum
pcedat. vel potius ut tā lre q. historie. suus ordo
suēt. Dicat itaqz q. primet signa ad historiā passi-
onis recolendā. q. h. g. f. i. c. a. t. q. n. q. s. e. n. s. u. s. q. u. i. t. u. c. r. u. c. a.
patiebant in xpo vel qnqz ei? plagas ut dictū est.
sed ūba nō primet ad eukaristia cōsecrandā. pmo
primet ad eukaristia cōsecratā. Hoc mō nos hui tui
v. sacerdotes. h. et plebs tua sancta. s. p. l. i. u. s. x. p. i. a. n. i. s.
Nā qd ppls agit vōto. sacerdotes pagūt mistico. Offe-
rimus pelare maiestati tue. i. p. ceteris clare. Nam h.
iusti fulgebunt hic sol in regno pris eoy. quāto clai?
maiestas diuina pfulget de tuis domis. i. de frugibus
segetū. et hoc qntū ad panē qui ē cōsecrat? in carnē
Ac datus. i. de frugibz arbor et hoc qntū ad vinnū qd
est cōsecratū in sangnē. De hys inqz et illis. offerim?
hostia purā. hostia sancta. hostia immaculata. i. eu-
karistia immūne. ab omi culpa originali. veniali. et
cmmali. Sō dicat hostia dcm ē in sex p. t. e. l. a. super
ūbo Qui p die. Vel purā quātū ad cogitacōez. q. h.
puro corde. Sancta qntū ad locucōez. Immaculata
qntū ad opacōez. q. p. e. c. c. m. nō fecit nec dolus inuēt?
est in ore eius. supple h. ē panē scām. i. sanctificatē
supple datorē vite eterne. qntū ad stolas carnis et
calicē salutis eterne. ppetue qntū ad stola aie. scdm
illud Ego sū panis viui qui de celo descendī. h. quis
māducauit ex hoc panē. v. in eter. Possunt etiā
scdo mō hēc ūba expom. ut v. xpus dicat hostia
purā. q. cōcept? ē sine pccō. dicat panis vite etne
q. est refectō ageloy. et calicē salutis ppetue. q. re-
fectio est hoim. Vel tēio mō hostia purā q. xpus
oblatus est. ut nos liberaret de feditate original pccō
Sancta q. vulnerat? est. ut pfluere faciamta qbz

ecclia sanctificat. Immaculatā quia mortuus ē ut
nos liberaret de morte etna. Panē vitę eterne quia
est nostrū viaticū. q. via. Et calicem salutis ppetue
q. est refectō āgeloz inebriās in patria. Vel sic q. r.
to mō De tuis donis ac datis. Dona sūt in re eterna.
data in opera tpalia. Offerimus hostiā purā. s. cor
pus. Hostiā sanctā scz sanguinē. Hostiā immaci. q.
ad utrūq. Vel purā. i. ab alijs sepatā. Sanctā id ē
sanctificatā. Immaculatā. i. a maculis emūdatā ho
stiam. de corde puro. cōscientia bona et fide nō ficta.
Sequitur supra q. rē. Cū autē orauerit p hostiā trā
stātāda. eamq. iā trāstātāda pri obtulerit nūc
orat p ipsius acceptacōe. ut eam ad mltar ātiquoz
factioz acceptet. ppetio supple nob. ac sereno vul
tu. i. respectu placabili Digneis respicē. nō q. vult?
eius mutet aliq. h. tunc deus vultū suū sup nos illu
minat. et serenat. cū misericōdiam suā sup nos exhibet et
dedarat. Scdm illd ps. Illuminet vultū suū sup nos et
misereat nostrū. Itē per hoc q. dicit. Digneis respicē
notat q. sacdos noster vultū habz. Vultū ad ppetuato
riū. de quo in pphmō hui? p. dcm est. Et tūc asp
git intus tabnacu. dū p dei misericōdiam queit eius
ppetuacōem. ut habeat deus illa munera accepta. hē
habuit munera abel iusti. In sequit. Sicuti accepta
habē dignat? es munera abel rē. Hoc autē adu
biū sicuti. similitudinē innuit. nō exprimit q. nitatez.
Multo quippe acceptius est hoc sacrificiū deo. quā
qd obtulit abel. qd obtulit abrahā. qd obtulit mel
chisedech. v. em. amplius res. q. vmbra. veritas q.
figura. Ipam g. similitudinē magis q. q. nitatez dele?
attendē. Offerendo igit. similes sum? abel. h. recte
quidē offerētes. recte nichilomin? diuidamus. qd
q. capn nō egit peccauit. sua namq. recte cui debe
bat. obtulit deo. h. tūc sibi seipz. et cor suū strahēs
deo. male diuidit. Abel autē acceptū deo intus in cōte
obtulit olocastū. q. nō se sibi tēnuir. h. deo totum se
stolidit et impendit. Et idō legiē in gen. Respexit dōs
ad abel. et ad munera ei. ad capn vero et ad munera
eius nō respexit. Prius respexit ad abel. et postea ad
munera eius. q. nō offerēs a muneribz. h. munera ab
offerente placuerūt. Simlr et abrahā egregius. fide
totū pus se offerebat altissimo. et ppeterea cū sua du
ceret offerenda. placidas ei hostias offerebat. qd vt
nos scientes imitarem. patrios ab illo deus exegit
affectus. Tolle in q. filiu tuū vngemtu quē diligis
p. aac. et offer eū in olocastū. sup vnū montiū quē
mōstrauero tibi. statiq. p. mptū et obediētē inuenit
vmo nobis ondit. Melchisedech q. nō se pus acce
ptū deo sacrificiū obtulit. futuroz causas minime
puidisset. quaz intuitu misticū panis et vini p. mus
obtulit sacrificiū. Erat enim sacerdos altissimi.
Domnant igit isti tres patres veteris testamenti
quia illi et eoz sacramenta. spetialius ceteris hoc
sacramentū p. gnauerūt. Quid eni p. munus abel
offerentis. de p. mōgemtis gregis. nisi xpus p. mōge
mtus i mltis fratribz exprimit. qui malicōse occisus
est a p. plo indeoz. sicut ille inuidiose a fratre suo. Nā
scdm Apoc. Ipe est agn? dei q. occisus ē ab origine
mūdi. Quid p. sacrificiū abrahā. dilectū et vnicū fili
um offerentis. nisi xpi passio designat. De quo dic
Apl. p. prio filio suo nō pepcit de. h. p. nob omibz
tradidit illū. Hic ē in q. fili? me? dilect? in q. michi
bū placuit. Oblacō q. melchisedech tā p. pte nouū

sacrificiū p. gnauit. ut inde p. dcm sit. Tu es sacer
dos in eternū scdm ordinē melchisedech. qui scdm
aplū assimilatur p. omia filio dei. manet sacerdos in
p. petuū. Abel dicit puer nō tam a pueritia q. a puri
tate. scdm illud. Ecce puer me? dilectus quē elegi.
posui sup eū spiritū meū. Abrahā dicit patriarcha.
nō tā i. s. r. l. i. ce plebis q. populi xpiam. illi? p. carnē.
hui? p. fidez scdm illd. Nō vltra vocabit nōmē tuū
abrahā. h. appellaberis abrahā. q. p. rem mltar gen
tiū constitui te. Melchisedech interpretat? est. rex iu
sticie. deinde rex salem. i. pacis. p. pter illd qd legiē.
Quietur in diebus ei? iusticia et abūdantia pacis do
nec auferat? luna. Sanctū sacrificiū. immaculatā
hostiā hoc addidit in canone leo p. p. mus. *Six pte cui*
Supplices te rogam? rē. ix. ps. Pōtifer ut
lex iubeat et in pphmō huius parus dcm
est. asp. gebat tabulā et aram et exterius sa
crum sanguine pacifico. et xpus tociens aspergit pa
trem sanguine quōtiens eū placat p. carnē assumptā
Aram asp. git q. m. diu. numex. ēstaurat āgeloz. Ex
terius sacz. aspergit. dū homines sanctificat et patri
qui in terris sūt rēciliat. Saēdos eozdem aspergit
q. hoc sacrificiū placat deū et veniā impetrat. et he
cū sup os aspergit. Nam q. nos emūdat augmen
tat nūex. ciuū sup nozū. Aspergit etiā intus tabna
culū. put in p. cedeti p. tula dcm est. Dū aut h. noiāt
sublime altaē cōmōrat sancta scōz. Sane hūm
no dicto post cenam exiuit ihus in montem oliueti
tūstozentē cedron et p. gressus pusillum cecidit in
faciē suam orans et dixit Pater si hēi potest trāsser
calicē hūc a me. S. et scdo et tēio abiit et orauit eū dē
f. monē dices et factus ē i agonia. Prolixius orabat
et factus est sudor ei? sicut gutte sanguinis recurren
tis i terrā. tūc venit ad discipulos suos dices Surgi
te eamus. ecce appropinquat qui me tradet. Tra
ditoz aut tedit eis signū dices. quē oscular? fuero
ipe est tenete eū et cōf. t. m. accedēs oscular? est eū
q. ergo ihus p. cidit orans et dicens. pat. si hēi rē
Iō sacdos se inclmans orat et dicit. Supplices te
rogamus rē. Vel sacdos inclnacō significat emiss
ionē spiritus xpi. put dcm est in pphmō canonis
De inclnacōibz dcm est sub. ti. de cōfessione Item
dic. Vt q. quot ex hac altaē rē oscular? semel altaē
re. p. qd repntat? osculū p. ditoris postq. dñs ab orōe
surrexit. Quidā ter oscular? agentes grās reimitat
que p. passionē dñi gen? rēciliant humanū. Alij
bis. ad nōndū geminā in xpo naturā. seu ipm in aīa
et corpe passum. q. vero in agonia. p. lixius orabat
tercō dices eūdem sermonē. idō sacerdos facit tres
cruces. Priaz sup oblata dicens. Sacrosclm filij tui
corp? et scdaz sup calicē dicens. et sanguine. Tercia
signādo seipm in faciē cū dicit. Omī bñdictōe cele
sti forte p. pter sudorē corpis cruces imp. mens sup
corpus et p. pter guttā sanguinis crucē imp. mens sup
sanguinē. et q. p. cidit in faciē suā orās. idō imp. mit
sibi crucē i faciē. vel poti? crux q. fit sup corp? desig
nādo q. bz ē ligatū corp? illa q. fit sup sanguinē desig
nādo flagella quibz allisus est et sanguis educt? De vinctu
lis legiē. Ministri indeoz comp. henderūt ihesum
et ligauerunt et vinctes duxerunt. et tradider
unt poncō p. lato. De flagellis legiē. Apprehēdit
p. latus ihm et flagellauit. cui? limore sanati sumus
Per terciā vero crucē q. fit in faciē recolit illud. q.

expuebāt in faciē eius. et palmas in faciem eius da-
bant. et velantes faciē ei? Dicebāt. prophetiza nobis
xp̄e. q̄s est qui te percussit. Tercō crux que fit sup̄ cor-
pus. martiriū xp̄i. que fit sup̄ sangnē. martiriū
sanctorū designat. Q̄rto p̄me due cruces significāt. q̄
xp̄us p̄ duobz pplis passus est. Tercia que fit in fa-
cie q̄ in corpore suo passus est. Alij vero nō faciūt
p̄missas duas cruces. **C**ohiderari etiā oportz q̄ sa-
cerdos dicendo. Supplices et Stat inclinat. cācel-
latis manibz ante pectus. ad designādū q̄ orōnis
humilitas p̄ inclinatōez designata. tūc demū et non
alias exaudiri digna est. si ex fide p̄cedat pectōis
i. mentis. fide dico p̄ dilectōem opante. que opatio
p̄ manus intelligit. Quia vero quedā sūt opa vite
actiue. quedā vero vite cōtemplatiue. s̄ opa vite ac-
tīue q̄dammodo cancellati ad opa cōtemplatiue vite
sicut sinistra ad dextrā opātur. eo q̄ opa actiue sūt
supposita seu inferiora ad opa cōtemplatiue disponūt.
et opa cōtemplatiue sicut supposita et aliorū illa per-
ficiūt et cōsumant. Ideo in ipa manuū cancellatōe
dextra supponit sinistre. Rursus orat cācellatis ma-
nibz ante pectus. quasi ipo facto dicat. Obsecro te
p̄ crucez et passione tuā ut iubeas hēc pferri et. Can-
cellatō enī manuū passiōē xp̄i figurat. et dextra per
quā resurrectio. leue p̄ quā passio designat suppo-
niet. ut p̄ hoc xp̄i resurrectō a mortuis insinuet.
Serū in nōnullis eccl̄is diaconus infra actōnez
lauat manus. signās p̄mo. q̄ p̄latus se lauit. cum se
mūdū a xp̄i sangne p̄clamauit. Vel scōdo q̄ nra sor-
dida opa xp̄i passione mūdant. Tercō q̄ nullus n̄
mūdus ad p̄cipienda fidei sacramenta p̄cedat. **S**e-
quit̄ Iube hēc pferri et tātē sūt p̄funditatis hēc ūba
ut intellet? human? vix ea sufficiat penetrare. Sōn
br̄is. greḡ. Tanti sacramēta dign? interpres. de il-
lis tanq̄ de re ineffabili. pene ineffabilr loquēs. Quis
inquit fidelīū habē dubiū possit in ipa immolacōis
hora. ad sacerdotis vocē celos apiri. in illo ih̄u xp̄i m̄-
sterio angeloz choros adesse. sumis yma sociari. ter-
rena celestibz iūgi. vnūq̄ ex inuisibilibz atq̄ visibilibz
fieri. Idem etiā alibi dicit. Vno eodemq̄ tpe ac
momento. in celū. i. celestem naturā rapit ministerio
angeloz cōsociandū corpi xp̄i. i. m̄stico. et an̄ ocl̄os
sacerdotis i altari viderē. **S**aluo tñ occulto celestis
oraculi sacramēto. possent hēc ūba licz simpliciter. tamē
securius sic expom̄ Iube. i. fac hēc. i. vota fidelīū id ē
supplicacōes et preces pferri. i. p̄ntai p̄ manus sancti
angeli tui. i. p̄ ministeriū angeloz qui sūt adm̄stra-
tori spiritus. et vota nōstra corā deo offerant. Iuxta
illud qd̄ ait Raphael angel? ad Thobi. thobi. xij.
Qñ orabas cū lacrimis ego obtuli oracōem tuam
dño. Ex hoc ergo euident̄ apparet. q̄ angel? sacris
mysterijs adesse credendus ē. nō ut consecret. quia
hoc nō potest. s̄ ut oracōes sacerdotis et ppli. dō r̄ntet
scdm̄ illud Apoc̄. Ascendit fumus aromatū in asp̄cū
dñi de manu angeli. que sūt oracōes sanctorū. In s̄b-
lime altare tuū. supple hoc ē. in cōspectu diuine mai-
estatis tue. i. in cōtemplacōe maiestatis et curie tue
celestis. Nam ip̄e deus ē altare sublime. Exod̄. xx.
Nō ascendas ad altare meū p̄ gradus. i. i trinitate
nō faciēs gradus. Porro sicut br̄is Aug? desinat
Nō dicat̄ anglus offerre oracōes deo. quasi tūc pri-
mo de? nouit quid velimus. q̄ de? om̄ia nouit an-
teq̄ fiant. sed quia necesse habet rāonalis creatura.

tpales causas ad eēmtatē referre. siue petendo qd̄
erga se fiat. siue cōsulēdo quid faciat. aut quid dō
intente implendū esse cognouit. hoc nobis ul' eu-
denter vel latenter reponet. Possunt etiā scōdo mō
p̄missa ūba sic expōi. Om̄ipotēs de? iube hēc scilicet
panē et vinū pferri. i. trāsmutari in sublime altare tu-
um. i. in corpus et sangnē filij tui sup̄ choros āgeloz
exaltari. q̄ corpus dñi dictū est altare scdm̄ illd̄. Al-
tare de terra facietis michi. Per man? angeli tui. i.
per ministeriū sacerdotis. Nō enī scdm̄ Aug? Depo-
scit ob aliud illic deferenda. nisi ut intelligatur q̄
ista fiant. i. trāsubstantiē in eo sacerdotio. i. in ei? m̄-
sterio unitate spiritus sancti. Sed cū iam trāsubsta-
tiata sint. expom̄ possent et cō inō sic Iube hēc. i. xp̄i
corpus m̄sticu. i. eccliam xp̄i militantē pferri id est
associari in s̄bime altare tuū. i. in eccliaz triūphatē.
quē d̄ altare scdm̄ illd̄ leuitici. Iḡnis in altari meo
semp̄ ardebit. i. feruor caritatis in ecclia triūphati.
et hoc p̄ manus āgeli tui id est p̄ opacōē et unitatez
xp̄i filij tui. qui est magni cōsilij angelus. ysa. ix. Ip̄e
enī corpus suū m̄sticu deo p̄ri coniūgit et ecclie triū-
phanti. Quarto mō hic est anglus magni cōsiliij.
cōsiliarius ille cuius consilio pater mundū creauit
et recreauit. Sublime altare in cōspectu dei. est xp̄s
crucifixus. sedens in dextra p̄ris. Iḡt anglus fert
hēc sacramēta sublime altare in cōspectu dei dum
cicatrices ostendēs interpellat apud p̄rem. p̄ nob̄
hēc sacramēta cōficiētibz. **Q**ue vō sint illa que
petit in s̄bime altare pferri. determinat dñs dicens.
Et quot̄ tē. p̄ hoc enī demonstratur corpus xp̄i
m̄sticu. qd̄ xp̄us quidie ad se trahit p̄ membra. Vñ
Iere. P̄rem vocab̄ me et post me ingredi nō cessab̄. **Q**ue vō sint illa que
petit in s̄bime altare pferri. determinat dñs dicens.
Memeto etiā dñe tē. x. ps. Hēc cōiunctio
etiā cōtinuat sequētia p̄xime p̄cedētibz
Vel dici potest q̄ sup̄fluit. Nam in antiquis
codicibz p̄cedebat in mediate quedā oracō incipi-
ens. Memeto mei queso dñe tē in qua sacerdos p̄
se orabat ut digne posset offerre. Sōn tūc recte se-
quebat̄. Memeto etiā dñe famlis tē. Sed quia in
multis modernis codicibz oracō illa nō inuenitur.
idō scdm̄ illos istud etiā sup̄fluit. Vel qd̄ melius est
respicit aliud. Memeto qd̄ p̄cedit. i. quo rogauit. p̄
viviis. hic aut̄ orat p̄ defunctis. **O**rat ḡ pia mat̄
ecclia nō solū p̄ viviis. verū etiā p̄ defunctis. et eos
deo p̄ri. sacre oblacōis intercessione cōmendat. cer-
tissime credēs. q̄ sanguis ille p̄ciosus qui p̄ multis
effusus est in remissionē peccatorū. nō solū ad salutē
viventū. verū etiā ad absolucōez valeat defuncto-
rum. Ideoq̄ Gabilon. cōcilū statuit. ut in om̄ibus
missaz solemnibz. loco cōpetenti v̄ in hoc loco secre-
te. vel in diebz nō solemnibz. In dñica enī die. ob
resurrectōnez dñicā aīe requiem credunt̄ habere
ecclia p̄ defunctis dñm tēp̄etur. Iux̄ illd̄ Aug? Nō
sūt p̄termittēde supplicacōes p̄ spiritibz mortuoz
q̄s faciendas. pro om̄ibz in xp̄iana catholica socie-
tate laudamus. Et q̄ qñz defunctis parētes
filij. cognati et amici. qui supplicacōes pro eis effun-
dant. vna et pia mater. i. tota ecclia om̄es defunctos
sub ḡnali cōmemoracōe suscipit. tacitis illoz no-
bis. et eis exhibet cōmunionē. Innocēti q̄ p̄ status
it. ut an̄ cōsecracōem hostie. nō recitent̄ nomia de-
functorū. possent enī p̄p̄lo recitari. s̄ deo quē nichil
latet necesse non est. qui cū signo fidei nos p̄cessere

ic: ad dñm. nō q̄ ibi sit fides. aut spes. ubi spes est
et res. Nā fides euacuatur. caritas nunq̄ excidit. sed
signū fidei. p̄ caritate fidei xp̄ianitatis accipit̄. q̄
fideles ab infidelibz discernunt̄ scdm̄ illud. Audi
uū numez signatorz. c. xliij. milia signati. ex omī tri
bu filioz israhel. et dormiūt in somno pacis. scdm̄ illd̄
In pace in id ipm̄. dormiā et requiescam. frequēter
enī sacra scriptura defunctos dormientes appellat. p̄eo
quia sicut dormientes euigilant. ita mortui resurget
p̄pter qd̄ dicit aplūs. Nolo vos ignorare de dormie
tibus ut nō contristemini. sicut et ceteri qui spem nō ha
bent. Et dñs inquit in euāgelio. Lazarus amicus nr̄
dormit. Ip̄s dñe et omibus in xp̄o quiescentibz. In h̄
loco sacerdos quoz maluerit defunctorz debet agē
memoria specialē. funta est enim memoria mortis
dñi. et ideo sequit̄ mors nostra. xp̄us p̄cessit et nos
eius vestigia sequim̄. Hic aut̄ vocant̄ quiescentes i
xp̄o. qui in caritate mortui sūt. habētes tamē aliqua
purgabilia. eo q̄ non plene satisfecerāt p̄ peccatis
cōfessis. p̄pter qd̄ ad locum purgatorij descenderūt
ubi existentes. suffragio indigent ecclie militantis
tanq̄ nondū habētes in re. pacem et refrigeriū glie
licz habeāt in certa et infallibili spe locū refrigerij. in
quo nō est ardor penar. Lucis in quo nō est obscuri
tas tenebrar. et pacis in quo nō ē cōflictus pugnar.
Nam absterget dñs omēm lacrimā ab oculis eoz et
iam nō erit am. neq̄ luctus neq̄ clamor h̄ nec ullus
dolor. qm̄ prior trāierūt. h̄z delectabunt̄ in multitudine
pacis. cū placebunt corā dño in regione uiuentiū
Paradisus dñz ergo loc⁹ refrigerij. p̄pter ardorem
ignis purgatorij p̄ que anime trāsiunt. Iux illd̄ ps̄
Trāsiuim⁹ p̄ ignē et aquā tē. Locus lucis cōtra tene
bras inferni. De q̄bz math. xxiij. Mitate eū in tene
bras exteriores. Locus pacis. p̄pter mēas t̄nquillita
tem. que ibi est contra vermē cōsciētie eoz qui salui
non erūt. Sōn p̄sa. Vermis eoz non morietur. nec
ignis eoz extinguetur. *de xi. p̄te canoic*

Mobis q̄ tē. xi. pars. Hec aut̄ oracō p̄tēdit̄
vsq̄ Per omia secl̄a seclor. Et h̄c verba
p̄ferendo sacerdos paululus exp̄ssa voce
p̄cullo pectore silentiū interrūpit. r̄ntans cōtriciōem
et cōfessionē latrois. in illo passionis dñice articulo
increpantis altez. et dicētis. Nos digna factis reci
pimus. hic aut̄ nichil mali gessit Et dicebat ad ihm̄
luc. xxiij. Dñe memeto mei dum ueneris in regnū tuū
p̄pter qd̄ dixit illi ih̄sus. Amen dico tibi. Hodie me
cū eris in paradiso. **R**ursus p̄ exaltacōem uocis
et p̄cussione pectoris exprimit̄ illud. q̄ centurio. et
qui cū illo erant. uisus h̄is que fiebant timuerūt ual
de dicētes. Vere filius dei erat iste. et omīs turba q̄
simul aderāt ad spectaculū illud. p̄cipientes pectora
sua reuertebant̄. Note uero ei⁹ et mulieres q̄ xp̄m
secute fuerāt a galilea stabant a longe h̄c uidentes
quos significāt ministri. s. diaconus et subdiaconus res
trostatēs. qui ad hanc uocē erecti in os sacerdotis
uel ep̄i intuent̄. Premissa aut̄ pectoris unica tūlio
significat q̄ scdm̄ aplm̄ ad Ro. viij. Xp̄us semel pro
peccatis nr̄is mortuus est. Et sit cum tribz digitis. s.
h̄ne pollice et indice. ut trinitas in unitate noretur
Pectoris q̄ tūlio. qm̄ penitentiā designat. put sub. t.
de cōfessione dñm ē. P̄ccatoribz. Hec idō dicit. quia si
dixerim⁹ q̄ peccatū nō habem⁹. nō sinit ip̄os seduci
mus. et ueritas in nobis non est. Licet enī omī tpe

debeamus ex corde nos recognoscere p̄ccatores. p̄e
cipue cū pro remissione p̄ccorū sacrosanctū misterij
celebram⁹. De multitudine miserationū tuar. speran
tibz. Iux qd̄ inq̄t ps̄. Scdm̄ multitudinē miserationū
tuar. dele iniquitatē meā. Et nō q̄ una tantū est dei
misericordia. non aliud quidē. q̄ ip̄e est misericors. sed
multi sūt eius effectus qui miserationes dicunt̄. Sōn
Remiscere miserationū tuar. dñe. et misericordiar
tuar. que a seculo sūt. Parcem aliquā et societate do
nare digneris. Sed cū ip̄e deus sit omīa in omibus
salus et p̄mū. et glia singlor. Iux illud. Salus p̄li
ego sū. Quid est q̄ d̄ p̄tem aliquā et societate tē.
tanq̄ non omēs sint eundē denariū accepti Sane
licet unū et idē sit p̄mū singulor. viz ip̄e de⁹. in
cuius cognicōne salus eterna cōsistit. scdm̄ illd̄ qd̄
ip̄e dicit in euāgelio. Hec est uita eterna ut cognos
cant te. uerū deum. et hūc quē misisti ih̄esū xp̄m. in
scdm̄ diuinū meritū. alij plus. alij minus. diuina uisi
one fruunt̄. Nam et stella differt a stellā in claritate
p̄pter qd̄ ip̄e dñs ait. In domo patris mei māhones
multe sūt. Sicut unus est sol. cui⁹ lumen p̄cipiant
unū. alij plus. alij minus. scdm̄ diuinū intuitum
Cū Johāne. Stephano. Mathia. barnaba In hac
scdm̄ cōmemoracōne sanctor. magna ex p̄te supplē
tur. qui de p̄mitis sanctis desse uidebant̄ in prima
Sed quāe Ioh̄es repetit et Stephano sociat. Ioh̄i
p̄mittit̄. Mathie ac barnabe aplis. Sup hoc dici
potest. q̄ Johānes in p̄ma cōmemoracōe disponit̄.
et cū ceteris numerat̄. p̄pter dignitatē aplatus. In
hac aut̄ cōmemoracōne repetit et cū Stephano so
ciatur. p̄pter p̄uilegiū celibatus. Virgines enī sūt
et secunt̄ agnū quocūq̄ ierit. p̄tēta ceteris p̄mittit̄.
Virginitas nāq̄ Ioh̄is inde maxime commendat̄.
quia xp̄us in cruce m̄rem. Virginem. Discipulo uirgini
cōmendauit. et ex illa hora accepit eam discipulus
in suā. Stephani uero Virginitas. ex eo maxime cō
probat̄. q̄ ip̄e deputatus ē ab aplis ad ministeriū
uiduar. et in eo q̄ femis est p̄positus. testimonium
meruit sincerissime castitatis. Posset aut̄ nō euā
gelista. sed baptista Ioh̄ intelligi. nisi p̄mitteretur
Cū tuis sanctis aplis ac martiribz. vñ cōmicitur q̄
apli tantū. ac martires s̄bnotatur. quāuis et Ioh̄es
baptista merito possit inter martires numerari. Enu
merat ergo sacerdos scōs. quoz societate petit. q̄
et sacerdos legalis. nomia filioz israhel habebat scri
pta ut sup̄ dē est. Et adūte q̄ hic. viij. uiri et septē
mulieres cōputant̄. q̄a p̄ hoc sacrificiū. viij. carisma
ta gr̄az. et octo b̄titudines iugunt̄ in nobis. **S**e
quit̄. nō estimatoz meriti. q̄ nō scdm̄ exigentiā me
ritor. retribuis. s̄ minus puniendo uel magis remu
nerando q̄ quisq̄ meruit. Sōn nō scdm̄ p̄ccā nr̄a
fecit nobis. neq̄ scdm̄ iniquitates nr̄as retribuī t nob
Et alibi. Menhura bonā et cōfertā et coagitātā et sup
effluentē reddet in sinū v̄m Per xp̄m dñm nostr⁹
Hic nō r̄ndet̄ amē. Tūq̄ angeli qui semp̄ assistunt
r̄ndent put in fine t̄rtie p̄ticle dictū est. Tūq̄
h̄c tacite dicunt̄. nec r̄ndentes audire p̄nt. Tū
q̄a uerba sequētia. p̄ que omīa et istis cōiungunt̄.
et ab eis dependētia q̄ nichil inponi potest. hoc
aut̄ loco b̄ndicunt̄. uue. put dicet̄ in viij. p̄te s̄b. v.
fēia cene dñi. ubi agit̄ de diurno officio In canone
aplor in burchardo li. v. c. offerri ita legit̄. Offer
ri non liceat ad altā. sed b̄ndicendū p̄ter nouas

spicas. et vinas. et oleum. et luminaria. et fabas. et timia-
ma. ad incensum. tpe quo sancta oblatio celebratur.

Sequitur. Per que hec oratio. Ideo dicit omnia qz
per filium omnia creata sunt. **San Jo. primo.** Omnia p ipm
facta sunt et sine ipso factum est nichil. Et vidit de? cum
da que fecerat et erant valde bona. Creas igitur con-
tendo natura. Sanctificas consecrando materia. **Vini-**
ficat transubstantiando creatura. **benedictis** accumulato
gram. **Quod autem dicitur** hec omnia. e. simplex pnomis
demonstratio. sicut corpus ubi confusum. Nam pns con-
fusum. pntis non tenet vsu. et est sensus. Hec omnia
semp panem vinum et aqua. semp bona creas scdm causas
canonicas pmodiales. et sanctificas scdm causas
sacramentales. **Vini-**ficat ut transcant in carnem et san-
guine. Et benedictis ut cōservat unitatem et caritatem.

Rursum in eo qd dicit sanctificas. notat qd qd
qz sanctificat. per gram xpi sanctificatur. De plen-
tudine enim eius omnes accepim? **San Jo. xvij.** Pater
sanctifica eos in veritate. in filio. In eo qd dicit **Vini-**
ficat. notat qd quicqd vini-
ficat. p filium vini-
ficat. **Jo. xvij.** Ego sum via veritas et vita. In eo qd dicit
benedictis. innotat. qd benedictio celestis dat nobis p
fructum regis benedicti. Vel creas ut sint. sanctificas
tibi deputando. vini-
ficat animando. benedictis ut utilia
sint. pntas ut pnt. **Sunt autem tres cruces sup deis**
ubis. sancti. vinum. ben. In quibz ecclia pntia ritatur
que fidem trinitatis suscepit. De hoc tamē aliter iā
dicet. Siquidē sacerdos dicitur. et pntas nobis vel
diaconus. remouet corpale desup calice. ad nōdū
qd qn xpus emisit spiritū. velum templi fissum ē a
humo vsqz deorsū. et aperta fuit nobis. que pns obscu-
ra erat in lege et clausa. sicut dicit in euāgelio de qbusdā
Et erat absconditū vbi istud ab eis. vbi enim sumpto
aceto consumatū est. reuelatū ē. Et calice discopro
accipiens hostia dicit. et presta nob. **Dubitari autē**
vidimus. quare calix. et nō hostia coopitur. Ad qd
qd duplex potest ratio assignari. Primo ppter piculū
qz sanguis facilius possit recipere immundiciā qz hostia
Secundo qz in calice et sanguine magis significat passio
xpi qz in hostia. **San illud.** Pater si fieri potest misere-
re a me calix iste et in canone in forma sanguinis ponit
ad? effusionis. ibi Qui p vobis effundet. et c. Quia
ergo in calice. et in sanguine magis significat xps
mortuus. qz in corpore Ideo sicut et mortuus panis et
lapidibz opitur. ita et calix panno. et sanguis calice
et corporali cooperitur. Tercio sanguis in calice
cooperto ritatur corpus xpi in sepulchro clauso et signato
Hostia vero corpus xpi extra sepulchrum. Quarto sanguis
calice cooperto. ritatur corpus xpi in synagoga inuolutū
hostia vero nō inuolutū. **Sequitur p ipm.** Si absqz ali-
cui? ubi vel tps in pntia. dūgas pmissa vba. Per
xpm dnm nrm per que hec omnia et c. et facis punctū
ibi et pntas nobis. Plana est lra. Dic ergo. Per ipm
i. tanqz p mediatore. cum ipso tanqz cū coequali. qz
ipse ē coequalis patri. in ipso tanqz in cōsustantiali.
vel in ipso i. in mēbris eius. In patre quippe notat
auctas. ppter principiu In filio equalitas. ppter me-
dium. In spiritu. s. cōmunitas ppter cōsortiu. **Sane**
sexta feria crucifixus ē xpus hora tertia linguis in-
deorū qd narrat marcus. hora sex manibz gentiliū
qd narrat Jo. circa hora autem nonā inclinato capi-
te tradidit spiritū. Ad recolendā igitur crucifixionez
hora tertia factam linguis indeorū clamantium ter

crucifige crucifige eū. Et rursus. Tolle tolle crucifi-
ge eū. sacerdos facit tres cruces sup oblatam et
calicē. Dū dicit sanctificas. vini-
ficat. benedictis. Ad
recolendā vero crucifixione. que post intellū trium
horarū facta ē manibz gentiliū. cū milites crucifixe-
runt ihm. sacerdos itez facit tres cruces cū hostia
sup calicē sup pmissis tribz vbiis. s. p ipm et cū ipso et
in ipso. Postmodū autē ad designandā diuisionem
carnis et anime dmi moriens. facit duas cruces cū
ipa oblata. more calicis dū dicit. Est tibi deo patri
omnipotenti i unitate spūs sancti. Cū enim in xpristo
tres sint vni-
tate s. b. s. t. v. diuinitas. corpus. et anima
due tms. corpus et anima fuerūt in morte diuise. Na
diuinitas a neutra ē diuisa et sepata. Et ppter ea nō
tribz crucibz sed duabz. mors dmi designat. **Ce-**
terū sacerdos faciendo cruces man? sup mēlam altaris
extendit. qet xps sup aram crucis man? expan-
dit. Iux illud pphēcū. Expandi manus meas ad
pplm non credentē michi. **Secundo etiā pmissis** tres
cruces cū corpore sup nudū calicē facte. significant
tres cruciat? quos xpus in nuda cruce sustinuit viz
passionē passionē. et passionē. Passionē in corpore
Propassionē in mēte. Cōpassionē in corde. De pas-
sione corporis ait dñs p pphētā. O vos omnes. qui tñs
fistis p viam. attendite et videte. si ē dolor hic dolor
meus. foderūt enim man? meas et pedes me. et dñm.
omnia ossa mea. De passionē mentis dñs inquit
apls. Tristis est anima mea vsqz ad mortē. cepit
enim ihus tedē et pauere. cepit cōtristari et mestus
esse. Ex cōpassione vero cordis p crucifixoribz ora-
uit ad prem dicens. Pater ignosce illis qz nesciūt
quid faciūt. Si enim cognouissent nūquā dñm glie
crucifixissent. Et ideo sacerdos facit has cruces cum
hostia sup calicē. qz xps sustinuit hmoi cruciatus in
corpore sup patibulū. Per calicē enim passio designat
ut iam dē est. **Tercio inō tres cruces cū hostia**
sup calicē facte. significant fidem cētationis. dicitis
Matth. xxvij. Vere fili? dei erat iste. et ita agnoui-
t eum vnu esse in trinitate. s. xpm deū et hominē. Due
vero que fiūt in ora seu latere calicis. designat duo
sacramēta que de latere xpi pfluxerūt viz aqua re-
generatiōis. et sanguis redemptiōis Iux testimoniu
Jo. dicentis. Sūus militū lancea latus ei? apert
et continuo exiuit sanguis et aqua. Et ideo immediate
post has duas cruces latus calicis in quibusdā ec-
clesiis cū hostia tangit. per qd percussio lateris xpi
cū lancea militis designat. **Quarto tres pmissis**
cruces in quibusdā ecclis ita fiunt et bñ. Nam pma
que fit sup p ipm. fit supra os calicis exteri? signis
qz deus ē extra omnia nō exclusus. Secda que fit super.
cū ipso. fit pax inferius sub pma viz a labio calicis in
labiū significans qz de? est sup omnia nō elatus. Ter-
cia que fit super. in ipso. fit inter os calicis ēca mediū
cōcauratis ei? significans qz est intra oia nō inclusus
Quarta q fit super deo patri. fit a medio ons calicis
recto diametro contra faciē sacerdotis. significans qz
omnia que in ministerio misse occulte agunt in fine
nobis ante oculos ponent. Quia que fit sup in vni-
tate spūs sancti. fit a latere calicis inter ipm calicē
et sacerdotem. viz descendendo a summitate calicis cō-
tra pedem significans qz deus ē subter omnia nō dñsus
seu pstratus. Quidā tñ de his duabz vltis nō faci-
unt nisi vltimā. **Quinto dicit tres cruces significat**

tres cruciatus quos xpus sustinuit tribz tpbz vñ an
mortē. alapas. flagella. sputa et hñmōi. in morte cruci
fixionē et post mortem lateris pforacōem. pma signi
cat pñmū. scda scbz. tertia tertiū. quarta vñ signi
cat sepacōem anime a corpore xpi. qñta descensū in lmbū
vel cruciatū in pedibz. **Sexto** quiquordines signo
rum que sūt an sextū. s. ante tactū calicis cum hostia
quādoqz vñ de duabz vñ lmbis nō fit mñ vñ. significat
quinqz mñdi etates que fuerūt ante xpi natiuitatez
sextū vero vñ ipe tactus significat sextū tēpus. scilicet
a xpi natiuitate vsqz ad finē mñdi. Ipe enī vnici
tactus significat dñm semel ascendisse crucē vt finēz
haberet. Ipa autē res est cruciatus q p dictas quinqz
etates omibz hñmibz fiebat. **Notandū** igit est q
sacrificiū. vñ vicibz signat in canone. Pma vice
ter vñ dicat. Hec dona. hec munera tē. Scda vice
quiquies vñ dicat. Quā oblacōez tu tē? tē. Tertia
vice bis. semel vñ dicat. Qui p dicit tē ibi Tibi gra
tias agens. bñdixit tē et iterū vñ dicat. Similiqz
mō tē ibi Item grās agens tē. Quarta vice quiquies
vñ dicat. Hostia pura tē. Quinta vice bis vñ dicit
Sacrosancti filij tui corp? tē. Sexta vice ter vñ dicat
Sanctificas. vñificas tē. Septima vice quiquies
vñ dicat. Per ipm tē. put in ipis locis dictū ē In
ter quas vñ. vices. sacrificiū significat. duabz vicibz
bis. et duabz vicibz ter. et duabz vicibus quiquies
Septima vero vice bis et ter. Signat ergo simul
omibz vicibz iudicis. quiquies quinqz que sūt hñm. x. vñ.
qui numerus p se ductus semp in seipm reducit hñ
ducat in infinitū. qñtūlibet enī multiplicet eukari
stie sacramentū semp est idē sacrificiū Aug? tamen
dic. q si tñ semel signū crucis fiet sup panē et vinū
sufficē posset. qz semel dñs crucifixus est In hoc etiā
sacramēto quinqz sensus corporis. s. visus. auditus. gu
stus. odoratus. tactus. exercent. s. circa colore. sa
porē. odorem. fraktionē. et sumptionē. vt quinqz
sensus anime spūales exuberēt. s. visus intelligentie
auditus obediētie. odoratus discrecōis. gustus
dilecōis et tactus opis. De quibz repit in euangelio.
Dñe quinqz talenta tradidisti michi ecce alia quinqz
supluerat? sum. Sed et binarius et ternarius bñ agnunt
sacramēto. binarius ppter carnē et sanguē. Ternar
ius ppter panē vinū et aquā Item binarius ppter du
plicem modū edendi. s. sacramentalē s. specie pñs
et vñ. et spūalem in fide cordis. Et ternarius ppter
tria que sūt in hoc sacramēto discreta vñ forma vi
sibilis vñ et panis. vñitas corporis et sanguis et vitus
spiritualis vñitatis et caritatis. De quibz dñm est in
septia pñcula sup vñbo Misteriū fidei. ut ita ternari
binariū. i. fides trinitatis p dilectionē dei et pñmi
opetur. fiunt igit tres cruces que quorū habet agnū
los sup sacrificiū qz xps dum in cruce pependit qua
tuor dñm ata mñdi redemit. et vñ. ordmibz ordmāt.
ad notandū. septiformē spūs sancti grām que i hoc
misterio necessaria ē. Et fere in quolibz ordine p nu
merū imparē signaculū disponunt. qz corpus xpristi
vñū manēs nō scindit. oīs honor tanqz dño. et glā
tanqz deo. **Sequit** p omia secula seclorū. non solū
crucis impressio verū etiā vocis expressio et pectoris
pussio. que gesta sūt iux crucē in hñmāt. put dictū
est sup vñbo. Nobis qz. qz ergo ihus damās voce ma
gna tradidit spiritū Ideo sacerdos dicēdo. Per oia
secla seclorū exaltat vocem. et etiā aliquatū calicē

elevat. Vel dicat. alte ad incitacōem ppli vt scies
finem canonis rñdeat amen. Vel ideo qz centurio
clamauit. Vere filius dei erat iste. Quia vero mlie
res lamentabantē flentes dñm Ideo chorū quasi la
mentādo rñdet amen. rñtans fideles q dñm cōris
to corde lugebāt velut quondā abel mñdi fratris
furore occisum pñtes eius lamentabantē. **Conse**
quēter diaconus accedit. et exaltatū parump sacro
ficiū seu calicē cū corpore de altari tam ipe qz sacerdos
deponit. qz ut legit? Johis. xx. Venerūt Ioseph ab
arimathia et Nicodemus et impetratū corpus ihu
a pylato deponētes sepeliērūt. Sacerdos ergo eleuās
nichodemū rñtat. ipa vero eleuacō. xpi deponicōez
de cruce Deposicō collocacōez i sepulcro tēmonstrat
Et aduertere qz sacerdos dicēs Preceptis salutaribus
moniti calicē hñm. et hostiā deponit. Ad cui? rei em
tentā nōndū est qz xpi corpus et sanguis bis in sex
feria eleuata et deponita fuerūt. semel in cruce eleua
ta et de cruce ad terrā deponita. et semel de terra ele
uata et in sepulchro collocata. Primū rñtat in pri
ma eleuacōne et deponicōne corporis et sanguis xpi. q
fit statim post eoz cōsecracōem. Alia rñtat in ele
uacōne et deponicōne. que fit in hoc loco. Cōgrue igit
dū hñc vñba pferunt? fit corporis et sanguinis eleuacō
et deponicō. designantes eleuacōez corporis xpi de terra
et locacōem eius in sepulchro. qz ioseph qui illud de
cruce et de terra leuauit et in sepulchro locauit moni
tus et instructus erat preceptis salutaribz xpi sicut
fidelis discipulis ei? Vñ de eo legit? in Marco Et ipe
erat expectans regnū dei. Simil autē eleuant? corp?
et sanguis iam cōsecrata. qā ipe Ioseph ut auit qdā
simul corpus cū sanguine in sepulchro locauit. Ad hñc
in ipa eleuacōne tenet? hostia cū quatuor digitis.
Cui enim expectemus et necesse habeam? impetracō
quorū principalit per meita passionis xpi. s. pñtatem
contra diabolu. humilitatē contra mñdū. castitatē
contra corpus pñmū. et subiectionē ad dilecōez quo
ad deū et pñmū. ideo ad hoc rñtandū. meito cum
quorū principalibz digitis hostia tenet. Quedā tñ
ecclie in tribz pñis pñcōmibz dñice oīomīs tenent
calicē eleuatū et tñc calicis eleuacō aliud significat
put ibi dicet. **In** quibusdā etiā ecclis dū calicē
parūper ab altari eleuat. quidā puer. stat vñtimus
post s. diaconū habēs cappam ex tñsuerfo. ad dehe
gnandū q caput. i. iudei expectantes messiam id ē
xpm cū ita venisset tñsuerfū est in caudā. Quia vero
Nichodemus sepulto dño aduoluit saxum magnū
ad hostiū monumētū. ideo diaconus sup os deponit
calicis corpale deponit. Diacon? qz calicē cū cōpali
inuoluens rñtat ioseph. q corpus dñi syndone mu
da inuoluit. Rursus qz in pace fact? est locus eius
Diaconus scdm morem quatuorū eccliarū mensam
osculat? altaris. Et qz factus ē principat? sup hume
rum eius. osculat? dextrū armū pontificis vt in vñro
qz significet xpm et quicūqz post mortē et vñcisse pñ
mortem Iux qd ipe p dicit in ps In pace in idipm
dormiā et regescā et alibi. O mors ero mors tua mor
sus tuus ero inferne. Xpus enī p mortē triumphauit
de morte. Nā qz factus est obediēs vsqz ad mor
tem. mortem autē crucis Idcirco deus exaltauit illū.
et hoc ipm etiā significat qz xpus sibi crucem super
humerū bñtulauit. Scdo diaconus osculato dextrā
sacerdotis. significat qz vult esse particeps laboris et

fit socius eterne retribucōis. Tercō p in hoc innuit
q ioseph deponens corpus. illud fuit osculatus. In
quibusdā eccl̃is sacerdos hic etiā hostiā osculatur.
innuens q nich oremus idē fecit qd ioseph. vel
potius p dñi passionē factā esse nostra recōciliacōez.
Post osculū hui⁹ diaconus retro cedit a facie sacer
dotis rñtas mlieres seplto dño a monumto rēcedētes

Secūdu eos q dicūt q trīa ps mī. **Dep̃ nī**
ste q dicūt postulatōes incipit hic. Orem⁹
pceptis salutarib⁹ rē et q durat vsq ad co
lectas. Hec pars cōtinet. v. clausulas. pma est ipsa
p̃fatio. f. Orem⁹ pceptis. qd addidit beatus greg.
scda est pater nī. tertia libera nos qsum⁹ dñe. q̃rta
Pax domi. quinta fiat cōmixtio. **Q**uia ergo ih̃us
voce magna clamabat. Pater in manus tuas com
mendo spiritū meū. sacerdos rñō totus ppl̃us put
greci faciūt eleuata voce pñtiat Orem⁹ pceptis
rē. Non enim dicūt sub silencio s̃ palam. qz est de
euangelio. ad nōndū q rex celoz in noua lege palā
loquebat⁹ et sine velamē p̃dicauit. Ad hoc idō hec
dnica oracō r etiā Credo in vnū dēū alta voce dicūt
vt oēs illa dicāt r addiscāt. Alia etiā racō poita ē s̃b
ti. de p̃dicacōe. Sed tertia clausula. f. libera nos rē
sub silencio dicūt. in signū q xp̃us interdū ap̃dica
cōne siluit. aliter tamē ibi dicūt. Sed r p̃ferens p̃
noster rē. Item sicut prius extendit ac fursū eleuat
man⁹. Primō enī dicēs pceptis salutarib⁹ rē. Ad
ioseph de quib⁹ in p̃cedenti columna dictū ē quos
pceptis salutarib⁹ monitos r diuina institucōe infor
matos gessit rñtauit. qz igit⁹ doctrina. audiendo.
meditando r in quiete discenda est. ideo verba ista
depositis sup altare manib⁹ ptulit. dicēs ate pater
noster rē. xpm ppl̃m orare docet rñtat idōqz moy
si orantis exemplo man⁹ extendit r fursū eleuat vt
feruorem cordis r rectā ad dēū intencōem ostendat
Rursus dicendo pceptis salutarib⁹ rē calicē simul
et hostiā deponit vt p̃missum est. Sane legalis pon
tifex regressus ad ppl̃m lauabat vestes. immūdu
tamē erat vsq ad vespam sicut in p̃hemio hui⁹ p̃ris
dictū est. Sic r xp̃us qui intrauit in sancta sanctor
redit ad eccliam cōpatiēdo. r auxiliando r lauat
vestes suas. i. sanctos mūdificat r tamē vsq ad fi
nem mundi mēbris eius alique maculē adheret. Sa
cerdos etiā redit ad ppl̃m qz dñm rursus alta voce
multiplicat p̃ces. foras exire videt⁹. Et p̃cib⁹ velut
aquis vestimenta sua. i. ppl̃m lauat r mūdāt r tamē
immūdu iudicat⁹ quia vsq ad mortē erit in omni
homie q lauetur. Oratur⁹ ergo r ostēsurus se cau
sam suā agere coram deo r que quotidie petē deb ea⁹
monet ppl̃m orare dicēs. Pater nī rē que oracō ha
betur Math. vj. c. fiducialit⁹ enī orare possumus
vt filij p̃rem quos ip̃e dñs ad sic orandū informa
uit. et ip̃e vice vniūsalis ecclie quā repñtat orat. Ne
tamē sua auctate r quasi p̃sumptiue petere videat⁹.
p̃mittit quasi loco p̃facōis pceptis salutarib⁹ rē.
Dicūt aut pceptis r diuina institucōe. qz dñs r hāc
oracōem instituit r ap̃los sic orare p̃cepit. Et ex tūc
maxime p̃strati orare debemus vsq in finem dnice
oracōis saltē in profestis dieb⁹. In festiuis ṽo stā
tes. Tres aut artich sequētes. f. Preceptis salutarib⁹
Pater nī. r libera nos. significāt tres dies dnice se
pulture. ideoqz r hīs duntaxat vīmur in pasceue.
In quibusdā eccl̃is dñi sacerdos dicūt P̃ nī a

diacono. r dum platus dat bñdictionē solennem
post pat noster. manus ei⁹ adiacono r sacerdote
sustentant⁹. in quo rñtat⁹. q hur et aaron sustenta
bant manus moy si orantis. De quo sub. ti. de orōne
dictū est. **U**trius Gregorius oracōem dnica post
canonem sup hostiā censuit recitari. asserens in re
gesto incōgruū esse vt sup eukaristiā dicere⁹ oracō
quā scolastic⁹ p̃posuerat. r illa omittet⁹. quā dñs
ip̃e dictauerat. r apli dicē cōsueuerāt. Et cantatur
apud grecos a toto pplō s̃ apud nos a solo sac̃do
te. **I**llud aut notadū ē qz hec oracō ceteras ora
cōnes p̃pter quatuor ancellit. f. auctate doctoris.
breuitate sermōis. sufficientia peticōnū. r fecundit
ate misterior. Auctate doctoris. qz fuit ip̃ius salua
toris ap̃los orare docentis ore prolata r inde dicūt
oracō dnica. breuitate sermōis qz facile discit⁹ et p̃
fertur Iux illud. Cum oratis nolite multū loqui rē.
Sufficientia peticōnū qm̃ vtriusqz vice necessaria cōti
net. fecunditate misterior qz immensa dñi sac̃men
ta. **C**erū licet sciat dñs. quid velim⁹. vult tamē
nos orare vocali. p̃pter multa. Primo p excitāda
deuocōne. qā qd facit flatus carbonū. hoc facit pro
nūtiacō deuocōi. **S**ñ Ad ip̃m ore meo clamauit r ex
altauit sub lingua mea. Secōdo p aliorū instructōe vt
corina corina trahat r qui audit dicat veni. **S**ñ
Luceat lux ṽra corā homib⁹. Tercō p lingue obse
quio vt qd lingua peccat⁹ lingua satisficiat⁹. **S**ñ
Sicut exhibuistis mēbra ṽra huire mīq̃rati ad mīq̃
tate. ita exhibete ea seruare iusticiē i sanctificacōez.
Quarto p rei petende cōmemoracōe. qz facilius
obtime⁹ qd instancius postulat⁹. **S**ñ Petite r acci
pietis pulsare r ap̃ietur vob⁹. Quinto p impetrare rei
custodia. qz qd sepius requiritur diligētius custodiē
Sñ de tene qd habes ne aliis accipiat coronā tuā.
Sane in hac oracōe oratur⁹ p bonis adipiscēdis
et p malis vitādis. Pro bonis tp̃alib⁹. spiritualib⁹
et eteris. Pro malis p̃teritis. p̃ntibus r futuris. De
bonis eteris dicūt. Adueniat regnū tuū De bonis
sp̃ualib⁹. fiat voluntas tua sicut in celo r in terra. De
tp̃alib⁹ Panē ñm quoti. dā. no ho. Eterna petunt⁹
in p̃mū. Sp̃ualia in meritū. Tempalia in sustenta
culum. De malis p̃teritis. Dimitte nob de. ñ. rē. De
p̃ntibus. Sed libera nos a malo. De futuris. Et ne
nos indu. rē. Preterita sūt dolenda. P̃ntia sūt vim
cenda futura sūt p̃cauenda. **S**ep̃tē sūt oracōis
dnice peticōes. p̃ter captacōne beniuolentie q̃ signi
cant septem verba in xp̃i cruce. Primū fuit Pater
ignosce illis. Secūm. Ecce mlier filius tu⁹. Tercium
Ecce mat tua. Quartū Hodie mecū eis in paradiso.
Quitū Eloy eloy. Sextū. Pater i man⁹ tuas. Septi
mū. Consumatū est. Vel significāt. vñ ūba que tātū
brā ūgo legi⁹ de xp̃o dixisse Primū fuit discrecōis
Quō fiet istud. Secūm humilitatis. Ecce acilla domi
Tercū saluacōis. Ecce vt facta ē vox saluacōis
in auib⁹ meis. Quartū grāz actōis. Magnificat
anima mea dñm. Quintū cōpassionis fili vniū non
habēt. Sextū instructōis. Qd cūqz dixerit vob faci
te. Septimū amoris. fili qd fecisti nob sic. Prima
aut peticō est. Sanctificet nōmē tuū. Secda. Aduē
niat regnū tuū. Tercia. fiat voluntas tua. Quarta
Panē ñm quoti. Quinta. Et dimitte nob debita ñra
Sexta. Et ne nos indu. in tempta. Septima. Libera
nos a malo. Et hee septē peticōes scdm aplm. vñ.

postulaciones dicunt. Quare pme tres spectat ad vi-
tam eternam hinc ad patriam. et ideo sacerdos in quibus
dam locis elevato calice dicit eas et pfaciones. Pre-
ceptis sa. et dices vero. Sicut in celo. parum magis
elevat illum et dices. Et in terra. illum deponit. Tres
ultime ad pntem vitam hinc ad via pmet et id o depo-
sito calice dicit eas. Media vero. s. Panem nostrum et pti-
net ad vtrq. Porro tres pme succedunt ordine tps
h precedunt ordine dignitatis. Tres ultime succedunt
ordine dignitatis sed precedunt ordine tps. Duplex
igitur ordo est in dnica orone nondus. unus in asce-
tendo qui couenit cu virtutibz. Alter in descendendo
qui concordat cu vitiis. Dona namq. de summis ad pma
descendunt. Vn Requiescat sup eu sps sapie et intel-
lectus. et virtutes vero de pmissis ad summa cosecendunt.
Vn bti paupes spu qm ipoz est regnu celoz beati-
mtes et sempe dñs in orone ipa secutus e ordinem
dignitatis qui est artificialis vt de maioribz ad miora
descendat. Sed doctores in illius expositione secun-
t ordinem tps qui e naturalis vt de mioribz ad maiora
i. de tpalibz ad eterna cosecndat. que modum suabi-
mus exponendo. **E**t fit hic adaptaco. vñ peticio-
nu. vñ. virtutu. vñ. donoz sps sancti et vñ. bñtudi-
nu. contra vñ. vicia capitalia. vñ. virtutibz oppoita.
Nam dona peticionibz. vtutes vitiis. et bñtudines viti-
tibz optineat. Septe dona sūt hec. sapia. intellectus.
cōsiliū. fortitudo. scientia. pietas. et timor. De quibz
dicit ppha. Requiescat sup eu sps sapie et intellectus.
sps cōsiliū et fortitudinis. sps scientie et pietatis. et
replebit eu sps timoris dñi. Septe vero vtutes sūt
hec. paupitas. sps. mansuetudo. luctus. esurietas. iustis-
cie. misericordia. munditia cordis. et pax. **S**epte q. bñtu-
dines sūt iste. regnu celoz. possessio tre. consolatio.
saturitas. misericordie consecutio. visio dei. filiaco dei.
De quibz diuinit dñs ait. De pma beati paupes
spu qm ipoz est regnu celoz. De scda. beati mites
qm ipi possidebunt eam. De tertia. beati qui lugent
qm ipi consolabunt. De qtra. beati qui esuriunt et siti-
unt iusticia qm ipi saturabunt. De qtra beati miseri-
cordes qm ipi misericordia cosecuntur. De vñ. beati
mundo corde qm ipi deu videbunt. De septia beati paci-
fici qm filij dei vocabunt. **S**epte vero vicia capita-
lia sūt. Inanis gloria hinc supbia. ira. inuidia. accidia.
auaritia. gula. et luxuria. q. significata fuerunt in septem
pplis. q. tiam isrl. promissam tenebat iudeis. Et he.
Gergeus. Amorreus. Cananeus. fereus. Eneus
et Jebus. Homo igitur est egrotus. deus medicus.
vicia sūt languores. peticones sūt plactus. dona sūt
antidota. vtutes sūt sanitates. bñtudines sūt felici-
tates et gaudia. hec septe vicia. per septe peticones
huius fugantur orois. put inferius ondes. **A**d or-
nis ergo ipius expositionem veniamus. Et nō q. in qui-
busda ecclis. dñ hec septe peticones dicunt. Dia-
conus stat inclinat. comunione expectas. in quo signi-
cat aplos. qui post mortē dñi p septe ebdomadas.
cōfirmacōez sps expectauerunt. Sub diaconus vero
quiescit. q. a mlieres in sabbo que e dies vñ. siluerunt.

Pater noster et ordinem tps ut pmissus est in huius oronis expositione huanter. a fine
et micu sumamus. vñ. pncipiu ordine re-
trogrado. precedendo. Siquidē homo multis malis cir-
cūdatus. pmo petit liberari a malo. Quia vero sine
temptacione nō est vita hominis sup tiam. Ido liberari?

a malo petit ut in temptacionem nō inducat. Et q. a
dñ in hac vita cōsistit semp est in quocūq. peccato.
Nā si diximus q. pccm nō habemus veritas in nob
non ē. idō petit ut debita a pcca sibi dimittant. Cū
aut fuerit liberat. a malo. cū uiceit temptaciones. cū
debita fuerint ei dimissa. q. qui p se stare nō potest
necessarius ē ei sps fortitudinis ne pmiū expecta-
do deficiat. idōq. petit ut panis quotidianus sibi do-
netur. Deinde cū fuerit liberat. a malis. et roborat.
in bonis. Petit ut fiat voluntas dei sicut in celo et in
tia. Et qm pmissa in hac vita pfecte fieri nō possent
mox petit ut regnu adueniat. in quo nomē patris
sanctificet in celis. ut nūq. de cetero possit a sancti-
ficacōis gratia separari. **P**ostq. peticonū diuina-
cōnem pmissimus. mox ad eoz expositionem venia-
mus. Prenōndū tñ ē q. illud qd in orōe pmititur
vñ. Pat nñ qui es in celis. captaco benignolētie ē ut
iam dicet. Sempe pñ grece de latine geritur. Et de
deus pat a patiendo hinc pficiendo. q. p eum omia
facta sūt. Deus aut et gñaliter et specialit. et singlarit.
dicitur pater. Generalit. oim p creacōnem. Specialit.
iustoz p adopcōnem. Singlarit. xpi p gñacōnem.
Per creacōnem vt ibi. fleto genua mea ad te deum
prēm omnipotentē a quo omis pñtas in celo et in
terra nominat. Per adopcōez vt ibi. Si vos cū sitis
mali nostri bona data dare filiis vñis. qñtomagis
pñ vester de celo dabit vob spm bonū perentibz se.
Per generacōez vt ibi. Nemo nouit filiū nisi pater
et prēm nisi filius. et cū voluit filius reuelare. Et p
hoc qd dicit. Pñ noster qui es in celis. dehortat nos
a duobz. vñ. a supbia. ne dicam. pñ mñ. qñ epūates
ppriū qd est commune. et ab indigētia. s. ne reddam
indignū tāto prē qui cōsistit in celis. Deus enim soli
xpi pat est p natura. cui soli competit dicere pater mi-
fidelis aut ē pat per gratia qbus cōpetit dicere. Pat
noster. Ille dicit. Pñ mñ si possibile est transfer a me
calicē hunc. Isti dicunt. Pñ noster qui es in celis san-
ctificet nō. tu. et ipemet dicit. Vado ad prēm meū.
et ad prēm vestrū. Meū quidā p natura. Sōm per
gratia. hortat etiā nos p hē ad duo. s. ad fruendū
gratia adopcōis cū dicit. Pñ et vñonē fraternitatis
cū ait. Noster. Rursū p hē q. dicit. Pat qd est nomē
pñ. notat bonitatem eius. et ecclie tenore. q. ipm prēm
appellat. Per hoc vero q. dicit noster. ondit. dila-
taco caritatis. Per hoc q. dicit in celis. In scis quoz
cōuersacō a fece mundi emota ē dei pietas designat.
Quia igitur captaco benignolētie in hac orōne pmit-
tatur. Sciendū est q. benignolētia captat a tribz se.
a psona cognitoris. petitoris. et assessoris. Cognitor
ē deus. Petitor ē homo. Assessor ē aglus. A psona
cognitoris cū ait pater. Petitoris cū ait nñ. Assessor
ris cū ait q. es in celis. i. in angelis vel in sanctis.
De qbz habet. Celi enariat glām dei. Sōde spes
nob tribuit ut scōs nos faciat. Veli celis. i. in secre-
to maiestatis diuine. p qd dat fiducia obtinendi
bonū occultū. qd oclis nō vidit. nec auris audiuit
nec in cor hominis ascendit. Dat ergo fiducia impe-
trandi bonū. Vñ nō dicit. Dñe cū fuerit timore. sed
pat cui seruit amore. q. d. Quia pat es vis. q. in ce-
lis es. potes ergo libera nos a malo. Et nō q. celū
de celato q. celat diuina secreta. vel a celsitudine q.
altius ē tremis rebz. **S**ed libera nos a malo. Tri-
plex ē malū a q. petim. liberari. Innatū. Additū. et

infectū. Primū cōtrahit. s. originale. Scdm cōmit-
titur. s. actuale. Terciū sustinem. s. penale. Malū
aut vitam p spm timoris. Nam vt inquit scriptura
Timor dñi expellit pccm. Porro triplex est timor
quocessam? a malo. Seruili. Initialis. et filialis.
Timore seruili cessamus a malo. formidine pene
Timore filiali cessamus a malo. amore iusticie Inici-
ali timore cessamus a malo partim formidine pene.
partim amore iusticie. Seruili timor est incipitū.
Initialis pficientiū. filialis pficientiū. Dicit g. Sed
libera nos a malo quasi dicat. Da nobis spm timoris
et paupertatē spūs vt p spiritū timoris vitem? mala
Per paupertatē spūs abdicemus bona. qten? exclu-
his vicijs et cōtemptis terrenis habeam? eterna. s.
regñū celoz. qd lucifer tpmi parentes per inanem
gloriam huc supbiam amiserūt. Per hoc ergo q se
humiliādo petit liberari a malo. qd fit p donū timoris
fugae supbia que opponit timori. et hic finis orōis
cordat cū principio vbi ab humilitate tra supbia
incepit vt pmissum ē. **E**t ne nos inducas in tēpta-
cōnem. s. diabolicā. Nō q temptat nos deus. tēptat
homo. temptat diabolus. Deus temptat vt probe-
t. Homo vt sciat. Diabolus vt fallat. De primo legie
Temptauit de? abrahā. De secdo. Tempta nos ob-
secro diebz decem. De tercio. Cur sathanas tēptauit
cor tuū. **P**orro duobz modis temptam. inter? p
delectacōem. et exteius p suggestionē Interior tem-
ptacō paz efficit. Exteior multū pficit si nō desistat
sed resistat. Scriptū est enī. Temptacō vos nō app-
hendat nisi humana. Rursus btus vir qui suffert
temptacōem qz cū pbatus fuit accipiet coronā vite
Cū ergo ēca cōsensu temptam. ducimur in tēptacō-
nem cū cōsentimus in tēptacōem inducim. hic piscis
ante capturā in tethē ducit. Cū autē inducit capie-
et teneat. tunc implet qd Jacobz apłus ait. Tēptat
aut vnusquisqz a cōcupiscētia sua mala abstract?
et illeclus. Deinde cōcupiscētia cū concepit. parit
pccm. pccm vero cum cōsumatū fuit. geneat mortē
Verū cū idem apłus dicat. qz deus ē in temptator
maloz. **Q**uid ē qd petimus ne deus nos inducat
in temptacōem. Sed dicendū est q de? qd ammodo
temptat. et qd ammodo nō temptat. temptat vt pber
Iux illd Proba me deus et tempta me. Nō temptat
vt fallat. Iux illud. De? neminē temptat. Petim?
ergo ne nos deus in temptacōem inducat. et ne per-
mittat induci. qz sicut dicit. Nō est malū in ciuitate qd
deus nō faciat. i. qd huius non pmittat Scriptū ē enim
fidelis deus qui nō patit. vos temptat sup id qd po-
testis quasi dicam. Da nobis spiritū pietatis et ma-
ritudinē spūs sue vt p spm pietatis vmeat? temptacō-
nes exercendo nos ad pietatē. et p māsuetudinē
spūs vmeat? ita nō reddendo malū p malo. Sim-
camus etiā inuidiā que opponit pietati. vt ita possi-
deam? terrā videntū. quā per spiritū pietatis. et per
māsuetudinē spūs obtinebim? Nā pietas pmissioez
habet vitē. que nūc est. et future. Et bt mites qm ipi
possidebūt terrā. Sōn psalmista. Māsueti possidebāt
terrā et delēcabunt. in mltitudine pacis. **D**imitte
nobis debita nra et Debita dicunt pcca. que nos
debitores pene cōstituūt. Nō enī hic agit. de debitis
pniar sed offensar. Tria aut sūt debita que petim?
nobis dimitti. s. peccatū in deū. pccm. et pccm. et
peccatū in nos Sōn peccauim? cū patribz nris. Iniuste

egimus iniquitatē fecim? . Peccauim? cū patribz
nostris in deū iniuste egimus in pccm. iniquitatē
fecimus in nosipos. Et quia peccauim? in deū. ideo
petim? vt ipse dimittat nob Quia peccauim? in nos
ideo petim? vt dimittat nobis debita nra. Quia
peccauim? in pccm. ideo petimus vt dimittat nob
debita nra. **S**icut et nos dimittim? debi. nostris.
Hoc pacto g. et ea cōdicōne nobis dimittit. si nos
debitoibz dimittam? alio qm etiā dimissa reuocant
in debitū. Scdm illud euāgelū. Serue nequā omē
debitū dimisi tibi qm rogasti me. Nōne g oportuit
et te miseri cōseruo tuo. sicut et ego misisti tū
et natus dñs eius tradidit eū tortoribz. quoadusqz
redderet vnūsum debitū. sic et pat me? celestis faci-
et vobis. si nō dimiseritis vnusquisqz fratri suo de
cordibz vestris. vt g dñs cūderet ondēt. q nullus
est totius oracōis fruct? nisi debitoibz dimittam?
in fine cuius euāgelij sbiunxit ad omia. Si dimiser-
itis homibz pcca eoz. dimittet vobis pat v? celestis
pcca vra. Si aut nō dimiseritis homibz peccata eoz.
nec pr vester dimittet vobis pcca vra. Hīs ergo
qui debitoibz nō dimittūt. hec oracō nō pdesse vi-
detur. qm immo videt obesse. Nam q sic petit sibi
dimitti sicut debitoibz suis. ipse dimittit. profecto si
nō dimittit ipse debitoibz. videt petere vt sibi nō
dimittat. **S**ed querit quid teneat ille dimittē. q
nec satisfaccit vult. nec remā postulare. Sane distm-
guendū est inter pfectū et impfectū. Is qui viam
pfectōis arripuit debet etiā nō petenti remā omnino
di indulgere Sōn in canone Inno. Legit. falsa ē
penitētia si penitēs. offēso. nō satisfaccit aut si offē-
senti. offēsus nō indulgeat. Qui vō nō dū pfecto-
nis votū assumptū. teneat quidē rancōne cordis de-
ponere. si non teneat satisfaccōne debitā condonā.
Sōn in canone. fabiam ita camē. Si qs tristatus
recōcilui noluit fratri suo satisfacciente eo q cōtri-
stauit acerrimis macētur medijs vsqz dū grātanti
animo satisfaccōem recipiat. Quāq omēs vnūsalr
teneant diligē inimicos nros. bñfacē hīs q oterūt
nos. torare p psequētibz. et calūmātibz nos. Quia
vero sūt culpe in qbz culpa ē relaxare vincta. et si
pccm in nos teneant dimittere. pccm tñ in deū. et
pccm in pccm debem? punire. Quisquis ergo la-
toras odio vel inuidia grauāt magis hac oracōne
q iunetur. nisi forte iam ppositū habeat dimittē.
Sēriptamē non in sua quisqz sūm totius ecclie vide-
tur psona orare Sōn nō dicit Dimittite michi debita
mea. sicut et ego dimitto debitoibz meis. Sed dicit.
dimittite nob debi. n. si. et nos dimittim? debi. nostris.
Quidā etiā volūt ita illd intelligi. Dimittite nob et.
i. sic dimittite nob debita nostra. ut et nos dimittam?
debi. nostris. q. d. Da nob donū scientiam. luctū. et
iūritem. qm. tam nostra. q. aliena pcca. agnosca-
mus et desicemus vt nob debita nostra dimittas. et
ita cōsolacōem habebim? adūsus inuidiā que facit
homiem dolē de alieno bono. et adūsus iram. que est
cōtraria sciētie. qz ira impedit animū ne possit cernē
verū. Per sciētia enī et luctū in pccm. remissionē
accipim? et in futuro cōsolacōem habebim? Iux qd
legit. A delicto meo mūdā me. qm iniquitatē meam
ego cognosco. Et bt q lugent qm ipi cōsolabūtur.
Panē nostrū quotidianū et In euāgelio Iohis.
Domine semp da nob panē hūc. Panis autē grece

interpretat^r latine omnis. **S**on oram^r ut omnipotens pat^r
omnem victu spūalem et carnale omni tpe nobis largi
re dignetur. **Q**uq^r aut panes sūt nob^r necessarii. In
via quatuor. et quitus i^r pria. Corpalis ad sustentacōez
Spūalis ad informacōem. Doctrinalis ad erudicōez
Sacramentalis ad expiacōem. Et eternalis ad frui
cōnem. De p^rmo legit^r. Nō in solo pane viuit homo.
De scdo. Amice accomoda michi tres panes. De
tercio. Venite comedite panē meū. De q^rto. Qui
panē dñi manducat indigne reus est corpis domi.
De q^rto. Ego sū panis vite viuis q^r de celo descendit.
Postq^r enī fuerūt hoīm peccata dimissa. necessari^r
est ei spūs fortitudinis ut pmissus est. idō dicit. Panē
nr̄m quotidianū. i. nob^r quotidie necessariū. alioquin
q^d nostrū esset nob^r dare nō poss^r. nisi spūs fortitu
dinis q^r multiplici pane roborat aīam. ne deficiam^r.
in pñti churiēdo iusticiā. per quā expellētes accidiā
et tedium de bono plena iusticiā saturabim^r in futuro
scdm illud. bñ qui esuriūt et sitiūt iusticiā. qm̄ ipi sa
turabūt^r. Math^s dicit. Panē nr̄m supersubalem q^d
duobz modis potest intelligi. vel ut vna sit dco q^d
da nobis panē nr̄m supersubalem. i. xpm̄ qui ē sup^rba
lis. i. sup^r omem sbam. i. creatā qui panis ē in altari.
Vel ut sint due dictōes. quāsi da nobis panē nr̄m.
i. xpm̄ qui ē p^rius cib^r fidelū. et hoc sup^r panem. i.
p^rter panē sbalem. i. necessariū ad sustentacōez. q. d.
Da nobis utrūq^r panē. s. mentis et corpis. Lucas dicit
Panē nr̄m quotidianū. q^d tam de corpali q^d de facia
mentali panē potest intelligi v^r de viatico. Grecus
habz epphion q^d interpretat^r supersubale. Ebreus vco
segola. q^d interpretat^r egregiū vel peculiare. Ob hoc
forte lucas vidēs mathēū dixisse segola q^d sonat pe
culiare dixit quotidianū. Grecus aut interpret^r ma
thēū q^d vidit eū dixisse segola q^d sonat egregiū. di
xit epphione. i. supersubalem. **F**iat volūtas tua. hoc
rogamus ut quō ageli vel omes sancti inculpabiles
deo sūūt. ita et nos absq^r graui peccato illi sūamur
in terra. Volūtas dei duplici^r intelligit^r. s. i. bñpla
citiū dei eternū. et signū bñplaciti t^rpalis. bñplacitum
dei eternū semp^r implet^r. Son et volūtatē ei^r quis re
sistet. Et omnia quecūq^r voluit dñs fecit. Signa bene
placiti t^rpalis sūt quinq^r. p^rcepto. p^rhibicō. permissio.
cōsiliū et opacō. vñ Magna opa dñi exquisita i oēs
volūtares eius. Nec non semp^r implent^r. sed ut im
pleant^r oratur. Son dicit^r. fiat volūtas tua. opere
cōpleat^r q^d p^rcipis. q^d cōsulis. q^d suades. q^r nō suffi
cit volūtas nisi assit facultas. Sicut in celo et in ter
ra. i. sicut illi qui sūt in celo volūtatē ei^r faciūt. sic et
nos in terra faciam^r. Vel sicut in celo et in terra. i. sic
in angelis ita et in homibz. vel sicut in p^rfectis. ita
et in cōmūis. vel sicut in xpo. ita et in ecclia. vel sicut i
mente ita parit^r in carne ut caro nō cōcupiscat ad
uersus spm̄ scdm illd. Cor meū et caro mea exultauē
tūt in deū viūū. q^d d. Da nobis spm̄ cōsiliū ut facia^r
volūtatē tuā. maxime misericōdiam que pñit auaritiā.
q^rtenus misericōdiam cōsequam^r scdm illd. Beati miseri
cordes qm̄ misericōdiam cōsequent^r. Sicut enī auaritia
cōsistit in acquirendo et retinēdo. ita misericōdia cōsistit
in dando et dimittēdo. Hui^r p^ricōis et alia^r duar^r
implecō mehoat^r in via et cōsumat^r in patria. vbi in
velle poterim^r. nisi q^d deū velle sciemus. tūc dilige
mus deū ex toto corde. et ex tota mente. et ex tota

aia. et ex corde. i. intellectu diligim^r filiū toto id ē
sine errore. ex mēte. i. mētia diligim^r p^rez tota. i.
sine obliuione. ex aia. i. volūtatē diligim^r spūitū
scm̄ tota id ē sine cōmūitate p^rez potētiāz filiū sapi
entiā. spm̄ scm̄ bonitatē. **A**dueiat^r regnū tuū. hoc
rogam^r ut semp^r xpus regnet in nobis et nō pccm^r
ut nos patos inueiat qm̄ aiaz a corpe iubeat exire
Regnū aut^r dei dicit^r militās ecclia. q^r regit^r et triūm
phans ecclia. q^r regnat. Itē regnū dei dicit^r a grā fidei
et glia spūis Rursus regnū dei dicit^r et intellectu sc^r
ture et locus p^rie de regno militari ecclie sc^rptū ē
Exibit angeli mēsores et colligēt de regno ei^r oīa
scādala. De regno tūmphantis ecclie repit^rur. Vement
et recumbent cū Abrahā. Ysaac et Jacob in regno
celoz. De regno fidei dicit^r sc^rptura Regnū dei intra
uos ē. De regno spūis dñs ait. Percipite regnū quod
vobis patū est ab origine mūdi. De regno sc^rpture
legit^r. Aufere^r a vobis regnū dei et dabit^r gen^r fa
cienti fruct^r. eius De regno p^ris repit^rur. Fulgebūt
iusti sic sol in regno p^ris eoz. Sed etiā ipe xpus dicit^r
regnū dei sc^rptū illud. Si ego in digito dei eicio dēma
p^rfecto venit in vos regnū dei. Aduemat igit^rur re
gnū tuū. i. adueniat regnū ad regnū. militas scilicet
ad tūmphas. Vel regnū tuū adueiat. i. ad videndū
te. Veniat. ut regnū fidei ad regnū tūseat spūis. qm̄
hēc est vita etna ut cōgnoscam^r te solū. v^r deū et
quē misisti i^r cristū. q^d d. Da nob^r spm̄ intellect^r. q^d
mūdati corde. intelligam^r te in pñti regnare per
fidem. v^r in futuro videam^r te regnantē in nob^r per
spem. Tūc cognoscam^r te sicut et cogniti sumus v^rte
res nūc quāsi p^r speculū in enigmate. sed tūc facie ad
faciem eum videbim^r. deū deoz in syon. **Q**uō ē dñs
glulaz. De q^r p^rphā. Sōmū inquit et ebrietas aufert cor.
Per intellectu enī desunt homo carnali^r viuere. **S**on
Iero. Ama scientiam scripturaz et carnis vicia nō
amabis. **S**anctificet^r nomē tuū. hoc rogamus
ut nos sancti simus et iusti et recedam^r a malo et
semp^r facia^r bonū. Et nō q^d nomē p^ris quatuor modis
sanctificat^r in filiis. duobz in via et duobz in patria.
In via p^r efficientiā et p^rseueratiā. In patria p^r cōsumati
onem et effectiōem. In via nāq^r nomē p^ris sanctifica
tur in filiis. qm̄ sanctificacōis effectū opatur in eis.
Vel qm̄ sanctificacō quā acceperūt in noīe patris
p^rseuerat in illis. In patria verō nomē patris sanctifi
cat^r in filiis. q^r sanctitur et cōfirmat^r in eis. ut nunq^r
possint a filiācōis grā separari. hic ē quāsi mobilē no
men patris in filiis. Nam et iudas qm̄ fuit fili^r qm̄q^r
nō fuit. Pro qua possibilitate mouedi dixit apostolis
Castigo corp^r meū et in seruitutē redigo. ne forte
eū alijs p^rdicaueri ipe ē probus efficiat. Ibiq^r nomē
p^ris scificatur in filiis. q^r ibi tales sūt filij in quibus
p^r scūs apparēt. tūc erūt manifesti qui nūc sūt occulti
sc^rptū illd. Nos in sensati v^rta illoz estmāuē. insana
et finem illoz sine honore. et ecce quō d^rputati inter
filios dei et inter. s. filioz ē. Dicit^r g^r Sanctificet^r nomē
tuū. q. d. Da nob^r spm̄ sapie. pñt dicit^r a sapore. i. iocū
ditatē eternā ut gustem^r q^r suauis ē dñs gñans
in nobis pacē id ē motū interioz quietē. ut caro
nr̄a nō cōcupiscat aduersus spm̄ q^r nō est pax ossibz
meis a facie peccatoz meoz. ut ita scificet^r nomē
tuū. i. pat^r in filiis q^rten^r in pñti difficile. i. futuro ne
quāq^r a filiācōis grā separetur. **Q**uō ē manifeste
dñs luxuriā quā q^r laborat nō iocūdat^r in deo. pacē

mentis nō habet. filius dei nō est. sed iūmeto assilāt
qz qh iumentū in suo stercore cōputrescat. gustato
enī spū desipit omīs caro. **I**n hīc dñice oracōis
pōmē Amen. qd ad omēs peticōes refert. Ebreus
aut pōit in fine vñū ex hīs tribz amē sela salem. q
sonant vere semp pacē. De amen dñm est sub. ti. de
salutacōne ad pplm. licz autē amē qñqz affectū optā
tis expmat. hic tamē cōclusiōis affirmacōem ostē
dit. Sñ glō. Mathi. vi. Amē significat in hīs omīb
peticōibz indubitanē a dño tribui qd petiē si vltiē
cōdicōis pactū suauicim. Sñ subdit. Si dimise
ritis tē. Et ideo amen hic nō a pplō vel clero. sed a
sacēdote pfertur. Cū enī ipē sit mediator inter deū
et homiem. qz eius est vta populi deo offerre. t ipi
volūtatē pplō renūciare. sicut legiē. Exo. xix. Ma
gis cōgruit illud a sacerdote pfertur. a quo cōuenit
petita a dño fuisse cōcessa affirmari. qz a populo cū
huius renūtiacō ipō mediāte fieri debet. In alijs vō
orōibz que in officio ecclīastico dicunt. Amē expri
mit potius affectū optantis qz cōclusiōis affirmatis
ideoqz in illis cōgrue pfertur a pplō. a quo optat
qd illis a sacēdote orāte postulat. Profert tamē hic
sacerdos amen sub silencio. Primo in signū q dñs
vult orātes latere q a dño exauditi sint ne postmo
dum tēpescant. Secōdo qz si alte pferret amen. quo
affirmat oracōnem dñicam exaudita esse. iudicari
posset phūptio t quedam ostentatio sacerdotis.

Tercia ps misse de silencio post dñicā oracionē.

Atria pars misse incipit in hac oracione. Li
bera nos qd dñe tē. Que orō dñi embolism
vel superecrescētia eo q nichil in ea petitur
qd in pcedenti dñica oracione petiū nō fuit. nec in
supfluit. qm est repetitō t expōitō nouissime petiō
nis illius. Illa enī dicit. Libera nos a malo. ista dicit
Libera nos qd tē. Et subdit a quibz malis. s. a pñtibz
pñtibz t futuris. Et subdit etiā trāitus ad oracōez
pro pace ibi. Intēdēte bñtā tē. Sed dñi superecrescē
tia qm pñtina ecclīa multo tpe dicta nō fuit. **E**t
nota q duplex ē embolismus vñ quōdianus t an
nuus. Quōdianus est hēc oratio Cū enī amen sit hī
nis dñice oracōis t illō reseruat sacēdoti. a clero di
cente. Sed libera nos a malo. vt pmissum est. patet
q hēc oracō intelligit embolismus nō solū quōdian
us. verū etiā dñice oracōis Embolismus etiā
quōdianus fuit pfacōnes. vt vere dignitē. Et cō
municātes tē. Et hanc igit oblacōem tē. Te igitur
elemētissime pñ. Annuus vō embolismus ē cōseca
tio olei infirmoz. De qua dicit m. vi. pñtē sub. ti. De
cena dñi. t bñdictō vñay. tagm paschalis t hñmōi
et etiā feugū et fabaz pñay. que ex institucōe Eu
thiciāi pñtē sup altāe bñdicunt. **E**mbolismo fini
to nō cōcludit. Per dñm. hēc enī est embolismo
et pfacōnū cōsuetudo. Si ei annuat oracō. Da pñti
us pacem tē. Da pacē mō pñtōis vt sumus a pñtō
liberi. Da pacē tñs vt sumus ab omī pñturbacōe se
cūri. Nocet enī m infirmis pñturbacō. t ecceqz apte
enōdat a qbz malis erui dēpēmur. **I**deā autem
oracō. Libera nos tē. sub silencio dñi put dictū est. s.
ti. tē pñtē sup ubo. Orem. Preceptis qd silen
tiū significat sabbm quo corpus dñi in sepulchro quie
uit. Tunc enī nullū fidē pñtē. Sñ Luca testatē
Mulieres que parauerat vñgenta sabbō quidē si
luerūt scdm mandam legis xpñs tñ nō siluit. pñmō

ipe qui scdm carnē in sepulchro quieuit. scdm aīaz
descendit ad inferos. vt fortior supuētiēs. suparet
fortem armatū. ad qd significandū. ecclīa rōna dicit
ipam oracōez alta voce i die pasceue. t Mediolā
nenf. semp. et tūc momordit infernū. dūcens suos
iūctos. de lacu in quo non erat aqua. liberās eos de
malis pñtēis pñtibz t futuris. t dñs eis pñtēaz
pacē. in qua sūt semp t a pñtō liberi. et ab omī pñturbacōe
secūri Sñ de hoc lacu liberai se t totā ecclīaz.
orat pñtē dñe. Libera nos tē. Et qz nos indigni
sum. veniā tē pñtēis t pñtibz atqz futuris cautē
lam pñtēri. nisi nob donec oracōe beate vñginis
et bñoz Petri t Pauli atqz Andree et alioz scōnū.
Ideo hic eos in nostz pñtōmū inuocamus. Ad im
petradā ergo pacis grām. implozaf mater salomos
nis. i. viri pacifici t Michahel nūciūs pacis. t ba
ptista pñtō pacis. t tres apli testes pacis. t nō plus
res. qm ore duoz vel triū testiū stat omē verbū
Prius ergo orauim. vt liberarem a malis. nūc vō
pro pace oramus. **R**ursus. licz omēs apli supius
fuerūt pñtē auctatē aplatus cōnumerati. in hac tñ
orōne que tridnū quo dñs in sepulchro iacuit tēfigē.
tres repetunt. t specialr isti tres pñtē aliquas eoz
prognāas vñ pñtē pñtēgiū pñtēgiū dignitatis.
quo ad petrū pñtē pñtēgiū pñtēgiū. t immēsi.
laboris. quo ad paulū. t pñtē pñtēgiū mñmū cō
cupite crucifixiōis quo ad andrēā. Adhuc in hac
orōne est intencō inuocacō nō solum apostolos vñ
rū etiā omēs scōs. qui p triplicē statū distinguūt.
sicut t omēs qui sūt in ecclīa militāte. aut enī fuerūt
vel sūt i statu cōiugali. qz p petrū. ā in statu cōmōitē
et viduali. qui p Andrēā. q scdm Crisostomū credi
tur in viduali statu fuisse. aut in statu vñginali qui
per paulū tēsignat. ad quē statū etiā angli reducū
tur. qz vñginitas sotoz ē āgeloz. t de beata maria
etiā fit mencō tanqz de porta misericōdie. **P**ostremo
nota. q post secretā tria dicūtur ad mñsteriū dñe
cōmīs corpīs dñi pficiendi. vñ Preceptis salutāibz
et oracō dñica. t hēc oracō. Libera nos qd. et hoc
pñtē tres dies qbz dñi corpus iacuit in sepulchro.
hūc pñtē triplicem legem. s. naturalem moysaycam
et euāgelicam.

De resumpcione patene.

Quia post passionis tristitiā ad resurrectio
nis gaudiū pueniē. iux illū d. Ad vespē
temorabit. flet. t ad matutinū leticia. idō
subdiaco. interea dñi choroz rñdet. Sñ libera nos
a malo. accedens ad diaconū tradit illi patenāz in
uoluta. Diacon. vō illā recipiēs. eam reuelat. t re
uelatā rñtat. t tradit sacerdoti osculādo illius ma
num. aut humer. dextrū. Sacēdos vō cū ea signū
crucis sanctē hñt facit in facie. t cū postmodū oscu
latur. tñ qdem tā numero qz obsequiō. scās illas
mñeres significat. De qbz narrat euāgelista Mathi.
Et vespē sabbati. q lucebat in pñtā sabbā vñt ma
mag. et altera maia vidē sepulchz. pñtantes pate
nam. i. cor patēs latitudine caritatis in obsequiū se
pulture iux qd legiē. qz mulieres emerūt aromata
vt vñtēres vñgerēt ihm. Et valde mane vñt sabb
batoz vñt ad monumentū orto iā sole. t dice
bant ad mñtē. quis reuoluet nob lapidē ab ostiō
monumēti. Accessus igit diacon q maras signi
cat in tradendo patenā. significat illud q maie
vñtērit vidēre sepulchrū t resurrectionē xpī late

credentes. eam aplis nūciauerūt. q̄ demū dño sue fi-
dei latitudinem obtulerūt. ⁊ ideo de manu diacon
patenam. id ē latitudinem caritatis accepit. s̄c̄dos
id est xps̄ acceptat. Vel p̄ s̄bdiaconū intelligit n̄p̄
choemus. q̄ etiam late credidit. ⁊ obsequi exhibuit
saluatori. Qd̄ vero patena p̄us inuoluta. de hinc re-
uelata ad altare deponit̄. Hic est moyses de fide
ad regiam p̄ductus domū. exo. ij. Lex quidem q̄ la-
tuit. s̄ cognitis misterijs ab ecclia exaltata ad xpm̄
ascendit de egipto de cēs. Qd̄ vero s̄c̄dos sup̄ pate-
nam sibi a ministris oblata. signū crucis facit. rep̄n-
tat. illud qd̄ in matheo legit̄. qz p̄ncipes sacerdotū
⁊ pharisei signauerūt lapidem cū custodibz. s̄ nec
ratio ista. nec signū crucis necessitatis fuit. Itē q̄ pa-
tenam oblata recipit. significat. q̄ xps̄ omes ad se
ex caritate redeūtes cū desiderio recipit. qd̄ etiam
ex eo patet. q̄ statim marie p̄seuanti ⁊ alijs cōpa-
ruit. De hoc etiam dcm̄ ē s̄b ti. de oblatōe s̄c̄dotis.
Post traditam diacono patenā s̄bdiacon⁹ manipu-
lam. qua patenam tenuerat inuolutā. plicatā. non
sup̄ pallas altaris. s̄ alibi deponit. in quo significatur
illud qd̄ legit̄. Jo. xx. c. qz petrus in monumētū in-
trās vidit sudariū. qd̄ sup̄ caput xpī fuit nō cū in
thraminibz positū. s̄ separatim in vnu locū inuolutum
Diaconus autē manū seu humerū dextrū sacerdotis
osculat̄. ad notandū. q̄ ipse vult ēē socius in passi-
one. ut socius sit in regno. scdm̄ q̄ dicit apls̄. Si cō-
patimur ⁊ cōregnabim⁹. Rursus q̄ osculat̄ dex-
trū illi⁹ humerū. significat. q̄ deum hic vidē n̄ possu-
m̄ p̄ speculū. ⁊ in enigmate. in futuro vero videbi⁹
eū sicuti est. Quia vero crucifixus. ardenti desiderio
q̄rebat̄. Iuxta qd̄ angel⁹ inquit mulieribz. Scio qz
ih̄sum q̄ritis crucifixum. Idcirco cū patena signat̄
crux in facie sacerdotis. in qua maxime vires aie
vigent. ⁊ ut hoc signo munet̄ possit dei seruiciū sine
impedimento cōsummare. Statimqz s̄c̄dos osculat̄
patenam. ostēdens. q̄ xpus̄ cōfestim impleuit deside-
riū mulierū. Mox enim occurrit illis dices. Auete.
que p̄cidentes. tenuerūt pedes eius. ⁊ adorauerunt
Nec ē dubiū. qn̄ pedes eius fuerūt osculate. De hoc
s̄b ti. de osculo pacis dices. Osculat̄ etiam patenam
quasi petēs a deo pacē corpis ⁊ anime. Orandū est
enī p̄ pacē qd̄ fit specialiter i q̄busdā ecclis̄. Oscu-
lum etiam hui⁹ caritatē significat. put dices ibidez.
Rursus ideo se signat cū patena. ⁊ osculat̄ post
illam. ad notandū. q̄ si p̄ passionem filij eccliam
deo patri. erim⁹ ⁊ heredes regni celestis. Vel signū
crucis cū osculo. significat gl̄iā cōm xpī in cruce cū
caritate. Quidā etiā cū patena se signat an̄ pectus
p̄ qd̄ significatur sincera affectō. q̄ p̄ ptes corpis et
cordis in sacra scriptura significat̄. Quidam autē
pus osculant̄ patenam. cū dicit. Da p̄picius pacē.
⁊ postea cū osculata patena in p̄tima clausula. s̄. Ab
omni p̄turbatōe securi se signat. qz p̄ cruce ⁊ hoc sa-
crificiū. ⁊ otioem eius om̄ia in celis ⁊ in terris p̄ti-
ficata tēnūtiat. Quidā quoqz olequent̄ osculant̄
summitatē ⁊ pedem calicis. qd̄ osculū p̄tendit intimo
affectū. ad monimentū seu sepulturā xpī. exemplo
magdalene. q̄ affectū stabat ad monimentū foris
plorans. ut dcm̄. Iohē. Osculū quoqz pedis calicis
significat osculū pedum xpī. de quo iam dcm̄ ē Aliq̄
etiā cū patena summatē latus. ⁊ pedem calicis ta-
gūt. qd̄ similiter. ex affectu intimo faciūt quasi totū

monimentū ap̄lectentes. qd̄ p̄ calicem ⁊ patenam
rep̄ntat̄. hoc enim p̄piciū ē feruenter amantū. q̄ n̄
satiāt̄ dilectū ex om̄i pte corpis sui tāgere. ⁊ etiā
res dilecti. qd̄ maxime ostēdit magdalena. que a
monimento nō recedebat. Tactus q̄ cū patena in
summitate ⁊ latere ⁊ pede calicis. significat tres cruci-
atus dñi. s̄. in capite. in latere. ⁊ in pedibz. *Defractione*
Inta oracōne p̄missa sc̄. Libera nos *hostia*
a malo ⁊ c. ⁊ resūpta patena diacon⁹ coop̄-
rit calicem. intē remouens corpale. ⁊ super
calicem sedulo intuet̄. Deinde sacerdos intendēs
hostiā frangere. ipam de altari leuat. ⁊ sup̄ patenā
collocat. Sontē tollens eam sup̄ calicem. p̄ medium
frangit. dices. Per eūdem dñm nostrū. Et in q̄busdā
ecclis̄ pte. q̄ post fractōem in dextera manū remānt
ponit sup̄ patenā dicēdo. Qui vinit ⁊ c. Partē v̄e
q̄ in sinistra remānt. itē p̄ mediū frangit. ⁊ p̄tē
q̄ post s̄b diuisionem in sinistra manū remānt. di-
git p̄tē sup̄ patenā posite dicēdo. In vinitate. s̄.
s̄. ⁊ c. Alterā vero p̄tē in dextera remāntē. tenet
sup̄ os calicis cū duobz digitis. s̄. cū pollice ⁊ indice.
⁊ erecto calice simul. ⁊ ipa p̄tē pax cū ambabz
manibz eleuatis. alta voce dicit. Per om̄ia seclā se.
Quo dco calicē simul cū hostiā deponit p̄ferēs. Pax
dñi sit semp vobiscū. ⁊ hoc dicēdo. p̄ducit ter signū
crucis sup̄ calicē cū deā hostie p̄tē. deinde emit-
tit p̄tē illam in calice dices. fiat cōmixtio cor-
pis ⁊ c. ⁊ postea p̄ ep̄m dat̄ benedictō solēnis. De
singulis igit̄ est videndū. Et p̄mo q̄re diacon⁹
discooperit calicē. ⁊ in eū discooptū intuet̄. Circa
qd̄ dicēdum ē. q̄ os calicis in hoc loco. ostiū significat
monimenti. de quo diaconus corpale remouet. et i
eū sedulo intuet̄. significans. q̄ angel⁹ dñi lapidē
ab ostio monimenti reuoluit. ⁊ linteamē amouit.
⁊ in sepulcro diligēter aspexit. Secūdo vidēdum
ē quā sacerdos hostiā sup̄ patenā locat. ⁊ inde
eam tollens sup̄ calicē frangit. Circa qd̄ dicēdū ē
q̄ p̄ calicē xpī passio. vel etiā eterne beatitudinis
fructū designat̄. S̄n̄ psalmista. Et calix me⁹ m̄bri-
ans. quā p̄clarus ē. Et itē. Inebriabū ab v̄beate
dom⁹ tue ⁊ c. Per patene rotūditatē. bonorū op̄m
p̄fectō significat̄. Sacerdos ergo volens hostiā
frangere. Primo eam sup̄ patenam locat. ut inde
illam tollens sup̄ calicē frangat. ad significandū
q̄ nemo passionibz hui⁹ mundi meritorie valet ex-
poni. vel etiā ad eterne beatitudinis fructū admitti
ti. nisi p̄us in bonorū op̄m p̄fectōne fuerit solidatus.
Sontē apls̄ ad. Ephes. iij. Accipite armaturā dei
ut possitis resistē in die mala. ⁊ in om̄ibz p̄fecte sta-
re. Adhuc patena hostie sup̄ om̄it̄. ⁊ sup̄ calicem
frangit̄. ad significandū. q̄ xpus̄ ex latitudine car-
itatis. p̄ patene dispositōem significat̄. se sup̄posuit
passiom. Rursus sup̄ calicē frangit̄. ne immūe
spargant̄. s̄. in eius cōcūitate cante recipiantur.
Alibi tamen sup̄ patenā hostia frangit̄. ut ēē p̄us
vnius. q̄ de celo descendit. fractus q̄ nobis in ara
crucis rememoret̄. Alicui quoqz hostia cōmēda-
ta altari tollitur. Nam ⁊ in veteri testa. s̄c̄dos pa-
nes p̄piciōis de altari s̄blatos cōmēdebat. put ē
dcm̄ s̄b ti. de oblatōe sacerdotis. Tercio vidēdū
est quā hostia frangit̄. ⁊ quidē. qz in lege nō de-
batur simulago frustratim offerri. Sed ⁊ receptō
noster b̄ndixit panē ⁊ fregit. fractumqz discipulis

distribuit. Et iteo sacerdos et legē et xpm sequens panē sacrosanctū in tres ptes ptef. ut i fractōe panis dñm agnoscamus. sic et illi duo discipuli dñm agnē qbz ipa pfectōis die eūbz emaus apparuit. Dū enī sic ait pper hostia fragit. et sanguis in ora fidelū infundit immolacō corpis xpi i cruce et effusio sanguis eius de latere designatur. **Quarto** quare per mediū hostia fragit. Circa qd notādū est q in dñs as medietates fragit. ut duplicē ptefatorū statū scz etnē glorie et tpalis miserie. Iteō vna medietas subdiuidit in duas ptes quaz vna ē pro pdestiatōis qui purgant in purgatorio. alia p illis q adhuc viuūt i hoc mdo caduco. p ut infra dicef. **Quinto** qre ps hostie. post fractōez in manu dñs remanens potit potitur sup patenā. qz q in manu sinistra emāhit et quide ps ipa que in dextera manu remāhit dehit pdestinatos qui iam sūt in glia. et iā tenet illā in rectitudine. cui nulla inrectitudo admiscei potest. et iteo meito in pte dextera tenet. Altera vero ps dehit illos pdestinatos qui adhuc sūt in tpali miseria. ubi mltā obliqua et paucā recta inueniūt. qre merito in sinistra tenet. Illa igit que est in dñs cū diuidēda non sit. ut iā dicef. sup patenā ponit. que vero ē in sinistra cū diuidēda sit. nō deponit. s. diuidēda retinet. **Sexto** qre ps que in sinistra remāhit iterūz subdiuidit. Ad qd dicēdū est. q illi qui sūt in glia vniūm statū tenet. et vna bñtudine fruūt. Ideo pars in dextera manu retēta. et sup patenā collocata que illos vepmssuz est signat. nō fragit. sed illi q sūt in tpali miseria in statu et miseria sūt diuisi. Nam aliis est status et miseria eoz qui adhuc viuunt in corpe. Et aliis est eoz qui purgātur in purgatorio igne. et iteo ps que in sinistra tenet. illos significas subdiuidi debet. **Septimo** qre ptefator p subdiuidēz remanens in sinistra. dñgē pti sup patenā pus posite. Ad qd dicēdū est. q scōz Aug. deus duas hz manus. s. dextera qua miseref. et sinistra qua punit illos qui sūt in purgatorio. Inqñtū ibi purgant. rñ det sola punitō. et iteo ptefator q in sinistra tenetur illos figurat. Hñ vero qui adhuc sūt in pñti vita in qua est status merendi cōsequi possunt misericordiā et iteo ipi p aliā ptefatorā q est in dextera signat. Quia ergo de hñs que sūt in purgatorio nullū est. Dubiū hñ nec de illis qui sūt in paradiso. qñtū ad futurā gliaz. Iteō meito ptefator q eāt in sinistra eos designas dñgē parti prius sup patenā posite. que illos q sūt in paradiso designat. qm isti. illis indubitatē sūt dñgen di. De hoc tñ aliter infra dicef. Sed ptefator que in dextera remāhit. designat eos qui sūt in vita pñti illi parti que est sup patenā non dñgē. s. in sanguēz mittit qz illi adhuc egent meritis passionis xpi. q meita pcesserūt ex effusione sanguinis agm immaculati. Ex pmissa aut duaz ptefatorū dñctione. duo resultat q in modū lune cornua dñexitatē vtriusqz testa. in xpi passione facta designat. Et illa vñs calicē dñgēda sūt quasi sibi incorporent sanguinem sine quo corpe nō est. In hac etiaz dñctione repñtat. q postqz aliq tam pñtibz qz futuris pñtis purgati fuerint. ipi deo qui ē nostra beatitudo. pfectissima vñone iūgetur. **Octauo** quare pmissa due ptes. ex calicē supra patenā refuānt. Supra quo aūt quidā. q tres ptes hostie. tres status bñoz figurat. s. qui sūt in celo qui in purgatorio. et qui in mūdo versant. ut iam

dicetur. Per calicē aut sedz aliquē rñpēctū ipa etna fruicō ut pmissum est. **Quia** ergo tā illi dñsantur in hoc seculo qz illi qui sūt in purgatorio. nōdū ad illā fruicōem admisi sūt. ideo ipse due ptes ex calicē reseruantur. donec fumanf. Sed hñ racō nō cōcordat p omia cū pmissis. et iteo alia racō in secul assignatur. **Potest** etiaz dici q due hostie partes. ideo sup patenā ponūtur. qm hñ omes ptes super os calicis cū ambabz manibz tenerent. multa quide ptefatorā dñgere possent. de facili enim possz errore. p nō mittēda in calicē mitti. Vel ppe manu tremore omes ptes possent in calicē cadere. Sacerdos etiaz taliter impeditus nō possz que incūbūt libe expedire et filia. Alij tamen omes ptes supra os calicis tenet ne forte ppter illaz deportacōez seu rñslacōez. aliq inde ptefator cadat. aut remaneat in patena. de quo etia sub ti. de dñmūacōe sacerdotis dicef. **Nono** quare ptefator que remāhit in dñs sacerdos supra os calicis tenet. Ad qd dicēdū est q ptefator ipa ut pmissuz ē. repñtat illos q adhuc in corpe viuētes indigēt misericordia dei. siue p dictis meritis passionis xpi et sanguinis eius effusionis pcedētibz. Tenet g ipa ptefator supra os calicis respectu directo ad sanguinē. ut detur intelligi mteco. necnon expectacō et cōsideracō viuētiū. quo ad merita et passionem xpi. Et tenet cū pollice. per que vigor virtutis. et cū indice. per que mētis discrecō significat. ad oñduz q cū fidei vigore. et mētis discrecōne. hñ dñdeāda et expectāda sūt. Vel cū duobz digitis tenetur ad designandū duplicē naturā que sūt in corpe xpi. diuinitatē. s. et hñmītatē. Et dñgē sanguinē. ad oñdendū q qui digne et cū fide merita et passionem xpi dñterant et expectant. eius passionē et meritis iuuatur. **Decimo** qre sacerdos dicturus. Per omia secula seclor. se erigit. Et ē dicēdū. q cū ipse petere uelit ppetuā exñtia dñi nobiscū. et ome datū optimū et ome donū pfectū de fufu sit. meito ad deū se tunc corpe et mēte erigit sperans se accepturum qd petit. **Undecimo** quare vba ipa pferens. vocē suam exaltat. et pax calicē eleuat. Super quo dicēdū ē q sacerdos xpi vicari. hostia ut pmissuz ē fracta. mox pacē anūtiaturus. vocē exaltat. ut ppls pacē dñstetans hoc intelligēs dicat. Amen. et calicēz parūz ab altari eleuādo. oñdit q xps qui p passionē q p calicē designatur. descendat. eleuatis p refrectōne a mortuis. pacē postmodū discipulis timētibz nūtiat. dicēs eis Pax vobis. **Potest** et dicī. q queadmodū pmissuz est ptefator que sup os calicis tenetur. repñter viuētes credentes et expectātes iuuari meritis passionis et effusionis sanguinis xpi. Sed ptefator dam? duo. Prīmū. s. xpm verū fuisse deū. et sanguinē et corpus nūqz fuisse a diuinitate sepata. Secundo xpm verū fuisse hominē. et corpus verū. et sanguinē verū. dicta nō dñsequim. Propter hoc ergo calicēz et dicta ptefatoraz pax simul eleuat. ut oñdat q firmiter credim? pñmū. et eam statim deponit. ut oñdat. q etia eode mō credim? scdm. **Duo decimo** qre dicta eleuacō et deponit. sit cū vtraz manu. et non cū alterā tm. Ad qd dicēdū. q hoc fit ut per hoc detur intelligi. q sic pmissa duo credit intellectu. ita amat et appetit affectu et toto conatu sit etiam hoc mō. ut securius et tēcūus fiat. **Tredecimo** quare mox dicit alcori. vocē Pax dñi rē. Et quidē. qz non

solū p signa. vñctiā p vba. ē resurrectōis ē gaudiū
expmēdō Iteō sacerdos p leticiā de refrectōe hitā
pcedēs statī de pōito calice. alcori voce dicit Pax
dñi sit sp vobiscū. repñtas q vna sabbon. ihesus po
stq surrexit a mortuis. stās in medio discipulōz dixit
eis Pax vobis. et itē Pax vob lo. xx. q. d. Do vob
pacē pectoris in via. et pacē cōmunitatis in pñia Iteō g
muit sacerdos dices Pax dñi. i. pax pectoris sit semp
vobiscū. i. in pñia hic. et pax cōmunitatis in futuro Hec
quidē pax est illa. que tūc iustis data ē. qñ aia xpi i
infernū descendēs. inde omēs fideles eduxit. abster
gēs omēs lacrimā ab oculis eoz vt aplius non sit eis
dolor. h pax. qua cū eo viuāt metnū. vel illa q data ē
corpi xpi. qñ aia eius ad corp⁹ redit. ut sicut nūq
aia turbata est p corpis morte. ita nec ipm corpus
vltius de sua mūcōe turbet. h vñqz pace fruat. et
sp de etnā bñtudine letet **Decimoqñto.** qñ dīcedo
Pax dñi. i. facit signū crucis sup sanguinē. cū dicta
hostie pñcula Ad qd dīcedū ē q tres cruces significāt
tridū quo xps fuit in sepulcro Vel q tres mulieres
querebāt xpm crucifixū ad hostiū monumētū Vñtē
illud Quē qñtis. viuētē cū mortuis **Quidēcimo**
quare dicto Pax dñi. i. dñus rñdet. et cū spū tuo
et quid ē h dīcedo optat pacē ipi sacerdoti. et petit ec
pacē sibi dari. vt dign⁹ sit illā recipere. predicit ter
Agn⁹ dei. Verūtamē ipse celebrāti in ecclia scē marie
maioris in vñte. et dīcēt Pax dñi. mīl rñdet. put in
vñte sb. t. de pascha dīcet **Decimosexto.** quare
dicta hostie pñcula immittit i sanguinē Nempe sit hec
dmixtio Primo ad nōndū q xpi corp⁹ nō fuit sine
sanguine. nec sanguis sine corpe Secdo. ad designādū
q vñū sacmētū dīcīt ex spēbz panis et vini Tercō
corpi et sanguis post trimū crucis signū dmixtio. est
aie ad corpus redicō Omibz enī in celo et in tñā paci
ficatis. utus tñitatis aiaz crucifixi ēdūxit ad carnē
ne derelinqret aiaz eius in inferno. nec daret carnē
eius vidē corrupcōez Iux qd ipse dīcit in ps Ego
dormiui et somnū cepi et exsurrexi. quia dñs suscepit
me. significat ego vñtatē et aie et carnis. que in refur
rectōe xpi tenuo fūt vñte Nā vt pmissuz ē. pais ad
carnē. et vinū refert ad sanguinē. qz scōbz phm. in san
guine est sedes aie. de hoc etiā sb. t. de oblatōe dēim
est **Decimoseptio** qñ immissio sit faciēda. et quidē
aliqui infundūt pñculā ipaz in calicē postq dicunt
Pax dñi. i. qñ manifestū ē. pacē datā esse homibz
bone volūtatis. p resurrectōez quā vba ipa significāt
Alij vero. dicto Pax dñi. i. et dicto etiā pus Agn⁹
dei. i. Demū immittūt ipsaz in sanguinē. ut eoz oracō
efficacōz sit. p eo q tēnetes eam in manibz. dū dīcīt
Agn⁹ dei. osculo corpali et mētalī tēuerēt intuenē
Tercē vero eā immittūt cū dīcūt Dona nob pacē
Cū enī ter dicat Agn⁹ dei. et in pñmis duabz vicibz
dicat miserere nob In pmo dīcīt miserē nob. qñtū
ad aiaz. que maxie fundat in sanguine In scdo qñtū
ad carnē Patet q ista duplex oracō diuīsim dīcīt
et iteo illa ps hostie p quā caro significat. et sangs per
quē aia intelligit. nō debent dīgi. dū illis duabus
vicibz dī Agn⁹ dei. h solū in fine ecn Agnus dei. vbi
petit pax scōbz vñtūqz. i. scōbz corpus. et scōm animā
Ipse enim lauit nos a pñcis in sanguine suo Quarti
rectius et vñtius agūt. qñ dēo. Pax dñi. i. pusq
dicāt Agn⁹ dei. i. immittūt Certū ē enī. q agn⁹ dei
post saluacōez. repñtat illud. qd dñs fecit post quaz

discipulos visitauit qñ vñtē dedit eis pñtē dīmittēdi
peccata. et iteo sacerdos illud repñtas p immissioez
pñcule hostie in sanguine. dīcīt Agn⁹ dei q tollis pe
mū. mī. nob Ad designādū. q sic ipse corp⁹ sanguinē
dmixt. ita nos dūctos eide sangm seu meitis ex ei⁹
effusioe pcedēbz. ex sua pietate a peccatis emūdet
Et immittēdo dīcīt vba illa fiat dmixtio corpis et
q vba referēda sūt ad spēs panis et vini. quibz cor
pus xpi et sangs dīmet. Dīcīt aut Agn⁹ dei. calice
ia coopto. ad notādū. q xps in domo ostijs clausis
dedit aplis pñtē ipaz dīmittēdi pēca **Decimod**
ctauo. qñ fūt tres pñtes Ad qd dīcedū ē. q frangit
in tres pñtes Primo in mēoriā tñitatis Secdo in me
moriā triplicis status xpi Prim⁹ fuit cū hominibus
manens. Secūdus fuit mortuus in sepulcro iacens
Tercus est immortalis in celo exstēs. Tercō vñtē
in memoriā et signū. q xpus passus fuit in triplici
pñte sui. i. in pedibz. in manibz. in latē. Qñtō in signū
q tres sūt pñtes mīstici cōpis Prima ē in celo hūe
in pñia. i. ecclia triūphās Secda ē in terra. i. ecclia
militās. Tercia est in purgatorio. et hec dī purgā
Quñtō in tñpū triū pñonaz eūcū in emanis. i. xpi et
geophē et vt qdā dīcūt luce. **Xix.** qd pñtes ipse ha
gñficat vidēdū ēst. et quidē. Primo scōbz Gelasiū
ipaz. ps in calice pñta. significat cōpus xpi qd de vñgi
ne traxit. ps sicca dīmelta significat omēs fideles. pñs
refuata vsqz in finē mīsse. scdm atqñ ecclie romae
mōzē p mīstis vel infirmis. significat omēs mortuos
Secdo mō. ps in calice pñta significat ecclia militatē.
ps dīmelta triūphātē. ps refuata eos qui sūt in
purgatorio. Tercō Sergius pp. ita dīcīt. Triforme
est corpus dñi. ps oblate in calice mīssa. cōpus xpi
qd iā resurrexit mōstrat. ps a sacerdotē cōmēsta am
bulās adhuc sup terraz. ps in altari. vsqz ad mīsse
finē rmanēs corp⁹ xpi Vel scōbz alios. cōpus fidelū
latens in sepulcro. hec ps remanēt in altari vsqz ad
finē mīsse. qz vsqz in finē scē corpa scōbz in sepulcris
ert. h q ps vsqz in finē mīsse rhuē non ē in vñtē. Qñtō
ec mō potest h mīsticiū explicā. ē enī corp⁹ xpi vñtē
salis ecclia. i. caput cū mēbris. iux illd apli. Sōn⁹
panis et vinū corp⁹ mīstī sumus. Et inueniūt in isto
corpe quāsi tres pñtes. ex quibz totū cōstitit. vna ps
ē ipm caput. vñtē xpus. q caput ē et ps corpis Altea
ps. sūt illi. quoz corpa reqesūt in tumulis. et anime
que regūt cū xpo. et sūt qñ siml iūcte. Hec due pñtes
caput scōbz. et hec corpis ps altea. hē scptū ē. Sōbiū
fueit corp⁹. illūc aggregabūt et aquile. pñtē in al
tari seu sup patenā. due pñtes dīctē. ex calicē refer
uātur. qñ ex passionē. que p calicē designat. Xps
enim refurges a mortuis iam non moriet. mors illi
vltia non domiabit. et qui cū ipso sūt scī non esuriet
neqz sitiet aplius. non cadet sup illos sol neqz vllus
estus. qñ pōza tñstet Tercia ps in calice pñtē. h
gñficās scōs. qui adhuc in mūdō viuūt. passioēs q
passuri sūt donec de hac vita migrātes ad caput suū
tñstet. vbi nec moriātur apli. nec vllaten⁹ patiāt
Sōntē vñtus Tres pñtes facte de xpi corpe signant
Prima suā carnē. scōsqz scōa sepultos Tercia viuē
tes. hec est in sanguine tñcta Martirij calicē. gustat
i carne fideles. Quñtō mō h. mīgrm guill. anhiotoreb
ps que in sanguinē mittit. significat viuos Sōna aliaz
eos qui sūt in purgatorio Alia vero illos qui sūt
in paradiso Orat enim ecclia pro viuis vt in bono

64
cōseruent. pro eis qui sunt in purgatorio. ut citius
liberentur et purgentur. pro eis qui sunt in celo. ut orēt
pro nobis. Sexto etiā modo scđz Aug. ps in calice
mittit. vel ponit pro nō sanctis vinetibz. q̄ voluit
in sangne tū peccatis. Alie vero due pro mortuis
offerunt. vna p scis qui iā sunt in requie. et illa est
grāz actō. qz nichil restat in eis purgandū. Altera
p illis aiabus. que licet saluā de hnt. tñ adhuc sunt
in pems. et ideo ps illa dicit oblatō. Sane p tūcula
hostie in calice dimissa. statū calix cū palla corporali
coopit. qz xpi corp. de cruce deponit. latuit in sepul
cro hndone muolutū. que p ipsam pallā significat.

Vicesimo loco videndū est. Quare nūc solēis
bñdictio dā. Et quidē hoc loco. s. an pacē solēis
epālis bñdictō dā. ad nōndū qz pacē nullaten?
habē possum? nō dñs noster ihesus xps pueniat nōs
in bñdictōibz dulcedinis. que sūt bñdictōes grātie
ipī. qz scđz ps Domī ē sal? et sup pplm suū bñdictō
sua. Dū aut epus se ad pplm bñdicē dūit. popul?
reuēnter genu flectit. quasi ipo facto dicat bñdicat
nos deus de? noster. et metuant eū omēs fines terre
Nam ipse est domin? qui ad illius inuocacōnem be
nedicit. Snde Psalmista benedixit filiis tuis in te

Et licet hic solēmiter bñdicat. nichilomi? qdā
in fine misse. itēz solēmiter bñdicunt. de qua bene
dictōe ibi dicit. Tum qz postqz dñs salutauit aplos
itēz dixit eis. Pax vobis. ut iā dēm ē et dicit. s. b. t.
de pacis osculo. Tū qz sicut nō possum? bñ mēpe v?
pacē acq̄rere nisi diuine bñdictōis grā pueniat. ita
nec in bono. p̄fici. nec in pace finalr p̄seuare. nō bñ
dictōis sue grā s̄bseq̄. In missa vero p defunctis. pō
tēx solēmiter nō bñdicat. Tū qz in illa omēs solēmi
tates cessant. Tū qz hēc solēis bñdictō fit. nō solū
p vmalū telecōe. verūetiaz p ppli excitacōe ut in
dñi adiutorio cōfidat. et benedictō in sc̄la cōfiteatur. ac
de hñcti velut absentes excitat nequeūt. licet possint
nris suffragiis adiuuari. Tū qz gaudiū nō debz luctui
admiscei. Illd aut nōndū ē. qz p mortē et i morte dñi
fidelis aīa bñdictōez p̄cepit. Sñ circa mortis officiū
rite diacon? ad eā hūliari inuitat dices. hūiliate
vos ad bñdictōz. statū pōtēx bñdicat. Quidā assēt
hoc officiū non esse de septe officiis misse. eo qz has
bñdictōes rōnā nō inuenit ecclia. vnde nec vtrū eis
et ideo nō hic. s. in fine misse bñdicat. Sed quicūqz in
uenit. recte in hoc loco ponit. vbi xps ad inferos
descendisse rep̄ntat. s. p̄xio an reſectōez cū eductis
de carcē et̄naz tribuit bñdictōez. Has benedictōes
p̄figurauit Jacob. qz filijs. et Moyses qui filijs isrl
et xps qui discipulis moriēs bñdixit. *Qd dicitur agn?*

Quia ihesus statū vt salutauit aplos. vti iam
pmissus ē. et dicit eis p̄tēz emittēdi peccata
dices. Quoz emiseritis pēca emittūtur eis
et quoz retinueritis. retēta sūt. Id circo chorus clamat
ad xū et postulat Agn? dei qui tollis pēca mōdi mi.
nō. Siq̄z Jo. videns ihesus ambulante dixit. Ecce
agn? dei. ecce qui tollit pēca mōdi. Quare autē eū
vocauit agnū dēterminat subdens. qui tollit. i. qui
vit vt tollit pēca mōdi. qz peccatis tollēdis. pascha
nrm immolat? est xps. *Upe in veteri tel. offerre*
bat agn? p pēcis ppli. et in nouo. t. xps obtulit se ipz
deo patri vt huānū genus libēaret. et lauaet a pēcis
in sangne suo. Merito g dñi corpus et sangs dñi sūt
tū. agn? dei cantat. vt omēs credam? quia ipius

agnū corpus et sangs tūc sumit. qui peccata mōdi
moriēdo tulit. et vitā et̄nam nobis t̄hgēdo donauit
ihesus xps dñs noster. et vt orēm? ipm nūqz tēstē
miseri nob. qz in passione mistus ē nostri. *Agñ?*
aut grece dicitur ab agon qd ē pū. qz ipse verus agn?
sola pietate sua se obtulit hostiā p nobis et nos tēde
mit. Dicit etiā Agnus ab innocētia. qz agnus nec
hoibus nec testis nocet. In pmissis g vobis Agn?
dei qz tollis peccata mōdi mi. nob. est qdaz tēp̄cō
vt vix innocētis agni miscōia. pēca irrūetia et sbita
nea auferatur. Tercō inō dicit Agn? ab agnoscendo
qm i magno grege solo balatu matrē agnoscit. sic
et xps in ara crucis. donās nob p̄us pacē agnuit nos
cura. ut iā dictū est. Agnuit etiā patrē obedientia
iux illud Apli ad Ephē. ij. factus ē obediēs vsqz
ad mortē. Agnuit etiā matrē cura quā de ea hūit
Snde illud Jo. xx. Ecce mater tua Ob hoc ergo in
altaris immolacōne ter dicit agnus dei. qz agne qui
agnouisti patrē mi. nob. Agne qz agnouisti matrē
miseri nob. Pie qui redemisti mundū et qui obtu
listi te p nobis dona nobis pacē. Vel ideo ter dicit
vt trifōmie corpus dñi intelligat. vix ambulās in
terria. quiescens in sepulcro et residens in celo. Po
test etiā dici. qz xpus ad tria venit. Primo vt nos
libēaret a miscia culpe. Scđo vt nos tēdimeret a ma
lo pene. Tercō vt nob daret de p̄titudine grē sue
Qntū ad p̄ma duo. bis dicit miserē nobis. Quātū ad
terciū dicit Dona nob pacē. que p̄tēco pacis sequitur
statū postqz agn? dei dictū est ter. ad notādū qz ex
bñuolētia t̄m̄tatis agn? missus ē. Sñ Plaias Emittit
te agnū dñe et c. Nam sic in Apō. legiē. Xpus est
agn? qui occisus ē ab origine mōdi. *Et attēde*
qz qdam sacerdotes dicūt Agn? dei. manibz sup alta
re deponitis. ostendētes in hoc. qz ad ea que p̄ferūt
tota mēte intēdūt. Intēco enim p̄prie p lingua exp
mit. nō p man? Itēqz loquente lingua man? qe
scūt qz ipaz miscōiaz et pacē celestē. p p̄lo p̄tūt
nō autē terrenā. qd in manu deponicōe significat
Alij vero stant in manibz iunctis paz sup altare in
clamat. ostendētes in inclacōne hūilitatē. que in oīo
ne nēcia est et in manu dūctōe vīcā et nō variām
intēcōne. *Porro* scđz antiquā cōsuetudinē scōle can
toz in eccliarōna. quā adhuc ipa scola obſuat nllā
tenus variat. s. tribz vicibz vīformit dicit xps mi. n.
p̄pter tria grā peccatoz que petim? emittit. cogita
tōis in corde. locutionis in ore. et actionis in ope
Vel in honorez t̄m̄tatis. vel p̄pter tres ordines
fidelū in ecclia. qui sunt Noe. Daniel. et Job quos
Ezechiel vidit in visione saluādos. Postmodū autē
m̄tis ac varijs ecclie adūstātibz ingruētibz. cepit
ad dñm de tribulacōe clamare Dona nob pacē. Et
vt clamor eius facili? audiat. et ideo in ipa immo
lacōis hora clamat Et hēc varietas nō discrepat a
cōsuetudine veteris tel. vbi cū scđo rep̄ntat. Parce
dñe parce p̄lo tuo. Tercō variat. et ne des hēdita
tū in opprobriū. Dicam? ergo miserē nob. quātū
ad aīaz Item miserē q̄tū ad carnē. et dona nob pacē
q̄tū ad vtrūqz. vt habeam? pacē p̄toris spūalē
et pacē corpis tpalē. Est enim paz peccatoz. paz
iustoz. paz t̄pis. et paz et̄m̄tatis. Sñ et ter oratur
in missa p pacē. de quo dēm est s̄b nī p̄tūcula canōis
sup x̄lo dicit nros. Et qz deus nō dat pacē nisi illis
quoz miserē. ideo vltimo dicit Dona nobis pacem

Ecclesia etiam latran. nuq̃ dicit Dona nobis pace. hic
nec scola cantoy sequens vt pmissuz e more antiquu
Sunt nec valet nec vera e raco dicecu. q̃ in ecclesia
latran. ideo no dicit Dona nobis pace. qz ois alie
eccie ab illa q̃ pmo fuisse de cosecta sume debet pace
no ipa ab alijs. **I**n feia quita cene dñi. Agnus dei
ter dicit cu miserere nobis vt ibi dicit. **K**ursus in
missa p defunctis. dicit bis Agnus dei. cu Dona eis
requiem Tercio addit sempitnaz. nec de dona nob pa
ce. qz tuc imitam exeqas saluatonis. Solio g Agnus
dei tati aduigie sempitna. Sup quo nondu e qz p
fidelibz defunctis triplex requies debz optai Primo
vt auferat ab eis pena in qua est ei labor. no requies
Secdo vt eis glia amme oferae. qz tuc veraciter req̃
escent in bono deidearo. s. in ipo deo Tercio vt totet
glia corpis. ne illud vlteius miserns exponat. Pria
no est requies sempitna. qz pena sublata. adhuc de
sideant gloriā. Secda etia non toliter requies semp
terna. qz scdz Aug. ante refrectoez corpoz. semp
inest aiabus quida naturalis appetit. resumedi cor
pora. quo aliqliter corpa etardatur ne totali ferat
in deū. Sed tercia requies cu pmissis. est vere req̃
sempitna. qz aie que deū pntaliter vident. relupis
corpibz in ipa vlteius z etnaliter z pfectissime req̃
escent. ideoqz soluz in fcia vice. z non in duabz pce
dentibz agruit dice. requie sempitnam. **S**ergius
ppa pimus constituit agnus dei inter amuonem ter
a clero z populo decantari. **q̃ iteru pax vob de**

Postqz dñs salutauit apostolos vt pmissuz e
itey dixit eis Pax vobis. ond ens q no solu
debem pace hre in ore. veruetiaz in pectore
ne hmus ex illis. qui locut pace cu pximo suo. mala
autē in cordibz eoz Ideoqz cu hre dixiss aplis inu
flauit in illos. z dixit Accipite spiritū scm. ad qd de
signadu vtiqz sacdos facta amixtione z finita oioe
accipit in qbusdaz ecciys pace ab eukaristia siue ab
ipo corpe dñi. ul scdz alios. ab ipo sepulero. i. calice
vl altari. z mox plet oris osculuz mistro. s. diacono
Qui ab ipso corpore accipiunt. hoc faciūt in signū qz
pax spūalis a xpo data est huāno gñi. Alij etia idē
signant. Diacon? vco dat pace alijs. z alij inter se
in signū. qz ois debet pace habere. pprim filij eccie
Ipse vco diacon? pace a sacdote accipies reuenter
inclinat z pectus osculat ipius. scdz more quaruda
ecciaz. z plaeta extēdit. vt p pacis osculū z p plaete
extēhone. caritas extēdenda mōstret. quā p plane
ta in pte tercia diximus delgri. Quia ergo caritas
dei diffundit in cordibz nostris p spiritū scm. qui da
tus est nobis. ideoqz pacis osculū. p vniūsos fideles
in eccia diffundit. Nam z apls amonet. salutate uos
in uice in osculo scō. **K**ursus qz sacdos pace poplo
tribuit. pfiguratu fuit a Iosue. qui hostibus supans
terraz obtinuit. quā forte diuinit. z in pace possedit
z xpus resurgēs. diablo supato. pace z dona dedit
homibz. Pntex vco primo dat pace mistro. qui pus
eat a sinistris. s. pace receptur? accedit ad dextrā ei
p quē signat. plus gñilis. qui pñm? in pace tñhuit
a sinistra mīdelitatis. ad dextrā fidei z caritatis Et
p hūc pax ad pplm descendit. **C**eterz ipmīa eccia
ois qui celebracōm missaz interat. singulis diebz
amuicag solebant. eo qz apls ois de calice biberūt
dño dicere. bibite ex hoc ois. Offerebant enim
magñū panē. z oimibz sufficere. quod adhuc greci

seruare dicunt. s. excrefcente fidelū multitudine
tradit institutu. vt tm diebz amuicaret dñcis. de q
dictū est sub vn. pteula canōis sup dñbo hoc quo
cienfcuqz. **P**ostmodū aut qz nec digne h potuit
obhuari. tercia secuta est institucō. vt ter saltem in
āno quilibz xpianus acciper eukaristia. vel hodie
admn? in pascha. hoc inueto remedio. vt vñ pro
eo qz singulis diebus amuicabae. singulis diebus
osculū pacis daree pro misterio vmtatis. qd sacdos
dans mistro dicit. in qbusdaz locis. Sūte vinctuluz
pacis z dilectōis vt apti hntis sacrosais misterijs. q
dicat Sumite ex hoc ois. z diuidite inter vos Et
p amuione que singulis diebz dñcis fieri solebat
daree in diebz dñcis panis bñdict? sancte xpm
vicarius. qui z eulogia dicit. Sed z loco quondia
ne amuionis in qdragesima dicit in fine misse oio
sup pplm cui pdicit. **H**uiliate capita vñra dñ. **S**ane
pplis in missa se osculatur. Primo qz cu sicut pmissuz
est p immolacōne hostie salutaris dimissis peccat
reconciliemur altissimo. recte pacis osculū dari de
creuit eccia. cu p peccatis immolat hostia salutaris
homines igit osculuz id est pacis signū sibi inuice
dant. ut ondat se diuinctos esse in corpe xpi. p quē
pax facta est in celo z in terra. Secūdo Innocentius
pimus q osculum in eccia dari decreuit. qz etia eo
scdus pmo statuerat ita dicit Pacem asseritis ante
cosecta. id est cosecrata misteria. quosdam populos
impari. vel sibi inter se sacerdotes trahere. cu post
oia. i. post cosecra cōem q apire no debeo. id e no
possum. pax sit necio. i. causa misterij indicēda. per
quā. i. qz p eam constat pplm ad oia q in misterijs
agitur ac in eccia celebrat. p buisse cōsensū. ac hū
ta eē pacis cōcludētis. i. determinātis sigculo temō
stiat. Tercio ido se pplis inuice osculat. qz dñi sui graz
z angeloz z cordia. p mortē eius se pmeruisse gra
lae. Quarto vt qz in osculo caro carni. z spūs spū
iugit. Et nos q carnis ppagine de adam cōiugim.
etia caritatis vinctulo conectam. Qui g se odientel
osculant in de p ditoris osculū imitant. **Q**uō p
pceptū apli. de quo pmissum e. **K**ursus ideo pus
qz amuicem? pace damus. ut inter nos esse z cor
diam ondām? z cu illa corpus dñi sumam? siue q
munera nostra no recipiūt a deo **I**n missa vero p
defunctis. pax no dat. qz fideles amine iam no sūt
nec vltius erūt in turbacōe huius mudi. s. q̃scūt
iam in dño. Sñ no est eis necessariū pacis osculum
qd est pacis z zcordie signū. z ideo in illa missa no
dicit oio illa. Dñe ihesu xpe q dedit aplis tuis pa
ce zc. Nec sacdos pace recipit ab altari. De hoc ec
dicit in vii pte sb. t. de officio mortuoz. Hinc etia
q̃ inter monachos pax no dat. qm mudo mortui re
putant. **S**oni qz et mulies no sibi inuice osculuz
in eccia porrigūt. ne forte aliqd lasciuie surrepat. qz
ibi cañles fugien di sūt amplexus. z casti ac spūtales
act? habēdi. ppter qd etia in ecclesia. situ seqstiat
locali. **O**dia pax pellit castum pax nutrit amorem
Sane osculū in sacra scriptura. sigficat vniōnem
caritatē. pacē. z reuēntiā. De osculo vniōnis. dicit
sponsa in canticis. Osculetur me osculo oris sui. De
osculo caritatis. **I**saac inquit ad filiū. Accede ad
me z da michi osculū fili mi. De osculo pacis dicit
Apl's Salutate uos inuice in osculo sancto. De? aut
pacis z dilectōis zc. De osculo reuēntie dñs inquit

ad Symonez. Osculū michi nō dedisti. Hec autem ex quo intrā nō cessauit osculā pedes meos. Et hēster in signū reuētie sumitātē virge regie dicitur osculasse. **A**d tēgndū igit̃ tres vmones in xpo. s. vmonē diuinitatis ad aiām. diuinitatis ad carnē et carnis ad aiām. Vel vmonē quā vmta est xpo hūmana natura scā ecclia. et fidelis aia. Et scēdos ter osculā altare. vt dictū est sb. nī. ptielā canōis sup vbo. Diesq; nostros. ad tēgndū tēplice pacē scilicet tēpalem. spūalē. et etnāz. Epūs solēnter celebrās iux more quārūdā eccliaz ter osculā. semel mīstrū et scēdo diaconū. et tēcio scēdotē. Sed mīssa ter orāe. p pace. vt dēm ē sup vbo. Diesq; nros. **R**ursū ad nōndū duoz testamētōz cōcordiā. epūs duabz vicibz cōdicē osculā. qz rota dīcēt in medio rote. et duo cherubim sese respiciūt vltis vultibz in ppiatorū. ad nōndū etiā caritatē. scēdos osculā patenā. que tēsignat cor patens latitudinē caritatis. Sō nōne cor nostz ardēs erat in nobis. dū loqrēt nobis in via. In signū vō reuētie. sb diacon? et diacon? pedes et man? pōntificis hūmī osculā. pedē sb diacon? osculatur post eplāz lectā. et diacon? an legendū euāgelīū. manū vō sb diacon? osculā. offerēs apullā cū aqua. calicēq; cū vīno. et diacon? offerēs patenā cū hostia. et thuribulū cū incēso. vterq; etiā de manu hūmī pōntificis accipiēs eukaristia. ut dīcēt in. t. seqnti. **I**llud qz vacare nō credit̃ a misterio. qz hūm? pōntifex septē modis accipit osculū. v. ad os. ad pedē. ad hūmē. ad manū. ad brachia. ad gēnuā et ad pedē.

De comunione

Hic incipit q̃tra ps misse. Post pacis etenim osculū. scēdos amūcat hōc mō. Nā sicut in Nycēn. cōilio legīt̃ eukaristia cōfectā p se de altari siue de patena sumit et amedit. Calicē vero cū sangnē nō ipē. s. diacon? eleuat de altari. et porrigit ei. Sōntē in canōe. Jē. inter cetera ita legīt̃ scēdotibus etiā ppter p̃supcōnes nō licet de mēsa calicē dñi tollē. nisi eis tradit̃ fuit a diaconibz. Ideo aut scēdos corpus xpi p se sumit. et nō calicē cū sangnē qz supcō corpis. significat corpū nroz restauracōez. quā xps illius misterio pfect. et futura refectionez quā sua ṽtute absq; omī mīstro faciet. Supcō vō sangnīs. redēpcōez aīaz siue peccatorū significat. que fit mīssionibz aliorū. Hoc tamē et si iure cautū sit non tñ fuari videm? **S**ane scēdos ipē. omēs ptes hostie amedit. In q̃busdā tamē ecclīs. ipē vñā pte fuit et reliquā eukaristie medietatē. sup patenā in duas ptes diuidit. quas mīstris scz diacono et subdiacono amedēdas impedit. insinuās illud qd Lucas amezmorat. Quia ihesus in Emaus accepit panē et fregit sup mēsa. Et etiā vt aut̃ quidā. amedit corā duobz discipulis. sumēsq; reliquas dedit illis. Ipē qz post modū pte p̃scis assī. et fauū mellis māducauit. et t̃liq̃s discipulis dedit. Et ideo postqz diaconus et sb diacon? amūcarūt. eleici et religiosi ad amūcādū accēdūt vt ipi pte sancte amūionis accipiāt. Postmodū amūcat p̃plus. qz xpus amedit. nō solū cū paucis aplis. verū etiā ascensurus in celū amedit cū multitudinē discipulōz. Sōntē et supcō corpis. ascensionez significat saluatoris. **I**llud aut p̃mittēdū nō est qz vt in p̃cepcoe corpis et sangnīs xpi. nulla possit fallacia sb oīri. s. vtrāqz p̃cepcoe ṽritas euident̃ appareat. sumus pontifex nō statū p̃ticulā hostie p̃mittit cadē

in calicē. s. eam post tñū crucis h̃gculū sup patenā repōnit. et post osculū pacis. ad sedē ascendēs ibiqz cōsistens. vniūsis cernētibz. maiore p̃tem oblate suscipit de patena. quā sb diacon? apporauerat de altari. Ipsamqz dentibz subditēs. vñā p̃ticulā ei? sumit. et aliā in calicē mittit. et de sangnē cū calamo haurit. Deīn altēz p̃ticulā tradit cū osclo diacono. aliāqz subdiacono sine osculo. quā diacon? mīstrās ei ad altare calicē osculā. et tūc subdiacono p̃siduū sangnīs cū p̃ticulā immīssā in calicē sumit. s. dñus itaqz pōntifex idō nō amūcat. vbi frangit. qm ad altare frangit. et ad sedē amūcat. qz xpus in emaus corā duobz discipulis fregit. et in ierusalē corā discipulis duodecim māducauit. In Emaus enim fregisse legīt̃. s. nō amēdisse legīt̃. In iherlm vō fregisse nō legīt̃. s. legīt̃ur amēdisse. Scēdz Inno. nī. Ascendēs igit̃ sedem ibi amūcat. Siq̃dez scēdz Aplm. xpus caput est ecclie. caput aut̃ in corpore sb limi? et excellēciū. ob sui p̃fectōez ceteris mēbris collocatur. Per calicē vero scēdz quēdāz respectū. etnā b̃tudo. seu ipius fructū designat. qz igitur in ecclia militatē sumus pōntifex. h̃c xpi vicariū et caput omīū platonū p̃fectius xpm rep̃ntat. cōgruū est ut ipē nō in altari s. in loco sb limiori amūcet. ondēs. qz xpus etiā in sua hūmītare p̃fectū et copiosū p̃cipat illa mēssa bilia gaudia ṽtute in bonis p̃ccōibz collocatis. Cū vero celebrat p̃ defunctis. tūc sup altare amūcat qz tūc specialiter mēbroz xpi h̃c fidelit̃ decedētū glāz rep̃ntat ac mēbra xpi. cū ad illā gloriā pueniūt. inferiorē post xpm gradu optinēt. sicut mēbra post caput. In pasce qz ad altare amūcat. Tū ob reuerēciā passionis xpi. Tū qz tūc quasi exeqs celebrat ihesu xpi. Tum etiā solus amūcat. qz in xpi passionē. omībz discipulis fugiētibz. ipē solus remanēt. Alij autē plati nō sic. s. sup altare amūcant. qz nō ita p̃prie xpm caput ecclie rep̃ntat. Ministri autēz rep̃ntat pōntifici oblatam et calicē. qz discipuli obtulerūt xpo pte p̃scis assī. et fauū mellis. Pars p̃scis assī. est corpus dñi crucifixi. qz fuit in ara crucis affatus. fauū mellis. est sangnīs xpi. sup mel et fauū dulcis fauēbz ac diligētis. ambo de manu ip̃e dicāt qz et apli de manu xpi amūcauerūt. Ad nōndū vō dīstinctōez inter sacros ordines et nō sacros. Diacon? in qui et supioris ordinis sūt cū recipiūt eukaristiam osculū suscipiūt ab ipō Acolitus et qui sūt inferiorū ordinū. nō suscipiūt. Subdiacon? etiā quā carācter hui? quondā inter non sacros ordines. nūc aut̃ mē sacros ordines reputat in p̃cepcoe corpis nō suscipit osculū a pōntifice. s. in p̃cepcoe sangnīs suscipit osculū a diacono. vt sic qui non sacri sūt mīn? et qui sacri sūt amplius honorētur. q̃uis et in hōc mīstica possit racō assignari. Ipē autē fuit illā eukaristie pte p quā put sub. et de fractōe hostie dictū est. caput ecclie. s. xpus intelligit̃. cui? t̃pū ecclie specialius gerit qd facit hōc modo. ea nāqz dentibus sb diuisa p̃ticulam in ore remanētē sumit. alterā vero inter digitos residentē. in calicē dimittit. ad notādū qz xpus resurgens. qui scdm Sergiū p̃paz. p pte in calicē immīssam significat infernū momordit. et suos inter sup̃tos in paradisu misit. iux illud. Osee vltio. c. Ero mors tua tē. Alia vero ps ex qua mīstri amūcant. significant mēbra magis ipi xpo cōformā. et idō ipi amūcant de illa. ad ondēdū misteriu vmonis

hunc pelarū calicē tē. Sī dētur ex hoc. q̄ sacerdos
statim hostiā cōsecrata. illam debet sumere. p̄sq̄
ad calicē cōsecrationē p̄cedat. q̄ om̄is xp̄i actio
nōstra debet esse instructio. Sed ad hoc dicendum
est. q̄ eccl̄sia instituit illam. post vnamq̄ cōsecratiōē
sumi. ad cōmēdandū. q̄ solam hostiā recipiens. non
plēnū sacramentaliter recipit sacramētū. Et si enim in
hostiā cōsecrata. xp̄i sanguis sit. non tamē est ibi sa-
cramentaliter. eo q̄ p̄ panis corpus. nō sanguis. et
vinū sanguinem significat. nō corpus. Quia ergo
sub altera tātū specie. non est cōpletū sacramētū. quō
ad sacramētū. vel signū. debet hoc sacramētū cōplei
p̄sq̄ presbiter eo utatur. Sēritamē cū vñ sine
reliquo. nec sit. nec vnquā fuerit. nisi in solo triduo
ante pascha in quo xp̄i corpus mortuū fuit in quo
triduo. si quis de apostolis cōsecrasset. sanguis ibi
nō esset. si vinū. caro ibi nō esset. q̄. ut premissus ē
nec panis sanguinē. nec vinū significat carnē. scōz
hoc nūc xp̄i sanguine intra venas exēte. vñ sine
reliquo. p̄pter vmonē seu mixtiōēz hui⁹ recipi nō
potest. quod tamē nō est ratiōe sacramētū vel signū
quod idem est. **P**ost sumptū sacrificiū. nō est spu-
endū. p̄ ut dictū est sub vi. p̄tula cōm̄is super
verbo. Nō ē ēterni. Sed nec eukaristia. sicut ali⁹
cibus est masticāda. sed discrete. moderate ac leu-
ter antecōiōz dētibz tenēda. et lingua mōllificāda
ne qua eius particula dētibz adhaereat. quā forte
postmodū emitti screando attingat. **P**ost cōmūciā-
cōnem illico calix de altari offertur. circa qd̄ notā-
est. q̄ corpus dñi remanet super altare. vsq̄ dū tria
capitula cōpleantur. s. p̄logus dñice oratiōis. et ip̄a
oratiō. Libera nos quesumus. q̄ et dñs tribz diebus
in sepulcro q̄euit. Postea vero cōmixtiō dñi corpe
cū vñō simul. quia pace ānūtiata aufertur corpus
dñici de altari. quomā in tēcia die anima eius que
descendit ad inferna ut liberaret iustos. et membra
viniificaret. rediit ad corpus. nec amplius inuentū
est corpus dñici in sepulcro. Quia ergo xp̄s tot⁹
homo resurrexit simul. ideo ad hoc notāduz. illico
simul cū oblatiōe corpus dñi de altari auferetur. et
inde calix et corpale de altari totaliter eleuāt. p̄ ut
dictū est sub. t. de pallis corpālibz. **P**ostremo
notandū est. q̄ quisq̄ cōmūciare debet corpe a car-
nālibz elcis ieiūno. Cum enim anime spirituales
sint. et immortales spiritualia p̄mitus alimenta vite
eternē sumere debent. **Ablutiō seu p̄fusiō sacrifici**
Post sumptū eukaristie sacrificiū. sacerdos
digitoz abluir et p̄fundit. ne qd̄ forte incau-
te remaneret seu adhaereat ex tractu diuini
sacramēti. nō q̄ quicq̄ immūduz ex ip̄o tractu con-
traxerit. sed ut potius suam cōmemoret indignitatē
qui se iudicat tātis sacramētis celebrādis indignū
iuxta illud quod dñs ait. Cū om̄ia bñ feceritis
dicite. serui mutiles sumus sicut et sacerdos legalis
immūduz erat vsque ad vesperā. post immolatiōem
vitale ruse. Sōnt om̄ia vestimēta sua lauabat in
dignū quidem existeret. ut manus que corpus im-
corruptibile tractarunt. corpus corruptibile cōmū-
gant. vel ad res cōmunes tangēdas accedat. donec
studiose lauentur. Et p̄pter hoc etiam quidā. missa
finita. exutis sacris vestibz itez. manus lauat. Per-
fusiōis aut aqua debet in locū mūdū hostie diffusi
di ut altari do sacramēti reuerēt honorē. **Trina g**

sacerdotis ablucio que fit in principio. in medio et in fine. designat mundacionem cogitationis. locutionis et actionis. Vel purgacionem peccati originalis. venialis et criminalis. huc quod agitur per ignorantiam et negligentiam et industriam. ad quorum mundacionem offert sacrificium salutare. Hec tamen ablucio referri potest ad ablucionem baptismi. cuius forma christus post resurrectionem instituit dicens. Euntes docete omnes gentes baptizantes eas in nomine patris et filii et spiritus sancti. qui crediderit et baptizatus fuerit. salvus erit. Sane sacerdos digitos perfundit. et perfusionem sumit in dextro cornu altaris. vel saltem revolutus ad illud. Primo propter rationem tactus sub. t. de manu ablucio. Secundo quod ipsum cornu iudaicum populum. ex quo natura humanarum christus assumpsit significat. Sicut autem ab illis naturam accepit. sic et ab eis illius nature purgacionem. ab omnibus defectibus quos assumpsit habuit. quoniam ab eis peccatus fuit. ad quam mortem consecuta est resurrectio in qua omnes defectus dimisit. et eis oppositas virtutes accepit. Ad hoc igitur repitandum. in dextro cornu altaris. vel altere revolutus ad illud perfundit et perfusionem sumit Tercio quod ut ait quidam. hec purificacio designat ablucio manu quam pilatus fecit a predicacione sanguinis iusti super iudeos per dextri cornu altaris significatos *8 post coe*

Antiphona que postcommunio a pluribus nuncupatur. ideo sic appellata est. quoniam post communicao huc in signum quod communicao expleta est dicitur In primitia namque ecclesia omnes fideles qualibet die corpori et sanguini christi communicabant. prout dictum est scriptum. de communicao sacerdotis. et statim post communionem iste fiebat. ut plus ostenderet gratias et laudes agere de christi corpore et sanguine susceptis. Vnde apostolus ait nos peccatum. sequenti tempore statutum est. ut ter in anno communionem. et sacerdos quotidie pro omnibus sacramentaliter sumat. prout sub. t. de pacis osculo dictum est Quis autem specialiter introduxerit usum cantandi hanc antiphonam ignorat. Hec autem antiphona apostolorum gaudium de christi resurrectione significat iuxta illud Gaudium sunt discipuli viso domino. et per gaudium mirabantur. Quod vero recipiendo in quibusdam ecclesiis caratur insinuat quod discipuli resurrectionis gaudium sibi mutuonuntiabant. Vnde duo discipuli cum invenissent congregatos undecim. et eos qui cum ipsis erant dicentes. quod resurrexit dominus vere. et apparuit symoni. nuntiabant que gesta erant in via. et quomodo agnouerunt eum in fractione panis. Cantatur etiam ab omnibus. ut notetur communitas gaudii. et quod omnibus discipulis dominus apparuit Est gaudium gratiarum actio. iuxta illud. Et tunc pauperes et saturabuntur. et laudabunt dominum. Proprie tamen novissima oratio de qua infra dicitur postcommunio dici potest

De oratione novissima et ite missae

Peracto communionis misterio. pontifex seu sacerdos osculatur altare. inuens se credere firmiter et consentire hijs que circa sacrificium acta sunt et dicens populum salutat. et tunc de dextro cornu altaris. significans. quod in fine mundi post christi mortem. christi predicacio. huc christus rediturus est ad iudeos quos iam reprobat. Tunc enim convertentur. et reliquie israel salui fient. Et elevatis manibus ultimam orationem que proprie postcommunio vocatur exequitur. in qua rogat et gratias agit de sacramenti preceptione dicens collectas pro numero secretarum. Orat enim per hijs qui ad hanc communionem eucharistie accesserunt

Hec autem oratio significat orationem capitis nostri iesu christi. qui pro nobis interpellat quotidie apud patrem. Significat etiam. quod apostoli post ascensionem domini in oratione perseverauerunt. finis vero illius orationis ubi dicit. Per dominum nostrum iesum christum etc. significat. quod ad ducatum habemus in celo apud patrem. Illud autem considerandum est. quod sacerdos dicturus postcommunione premitur. Dominus vobiscum et Oremus stans ante medium altaris Deinde transiens ad dextrum cornu altaris ubi pronuntiat orationem. que finita rediens ante altaris medium. ubi dicit. Per dominum prout factum fuit sub. t. de salutacione. Circa quod notandum est. quod dextrum cornu altaris significat populum iudaicum. sinistrum vero gentile. Predicacio christi et evangelium eius incepit a iudeis. et transiit ad gentiles. et iterum redire debet ad iudeos. ad quod significandum sacerdos a dextro cornu altaris transit ad sinistrum et econverso. Merito ergo postcommunio que est quasi finis misse dicitur in dextro cornu altaris. Quia vero altaris medium representat fidem christi. et ipsum deum in quem uterque populus venit. reducit et finit. ideo per dominum nostrum etc. quod est quasi finis postcommunio ubi dicitur. Ipse etiam est qui utrumque populum ad se perducit inducit et illuminat. ideo. Dominus vobiscum ubi dicitur. Per ipsum etiam quicquid boni in oratione petimus impetamus. et ideo ibidem pronuntiat. Oremus. De hoc dictum est sub. t. de mutacione sacerdotis. Et nota. quod in sabbato quatuor temporum mensis septembris dicitur postcommunio illa. Proficiant in nobis quoniam domine tua sacramenta quod continent. ut que nunc in specie gerimus. et ex veritate capiamus. Cuius ultimam preterea. Gregorius exponens ita dicit. Postulat quippe sacerdos. ut corpus christi quod sub specie panis et vini nunc gerimus manifesta visione. sicut reuera est. quanto capiat. quanto non improbabilius quidam exponunt hoc loco carnis et sanguinis veritate ipsam eorundem efficientiam. peccatorum remissionem. De hac etiam oratione dictum est sub. v. particula canonis. super verbo Misterium fidei. Sane oratione finita iterum populum salutat dicens. Dominus vobiscum. Circa quod notandum est. quod christus post resurrectionem bis legit discipulos salutasse dices. Pax vobis. in signum duplicis pacis viz pectoris. et eternitatis. que secundum apostolum est pax super pacem de qua dominus inquit apostolis. Pax relinquo vobis. pacem meam do vobis. Hanc duplicem pacem. per duplex osculum sacerdos insinuat. cum prius osculatur misterium. et posterius osculatur altare. Prima ergo salutacio que fit ante orationem. significat benedictionem illam. quam christus ascendens in celum legit dedisse discipulis suis. Nam ut Lucas commemorat. eduxit eos foras in bethaniam. et elevatis manibus benedixit eos. et cum benedixisset recessit ab eis et ferebatur in celum. Vnde post salutacionem novissimam quam sacerdos oratione expleta facit ad populum que significat vitam eternam. diaconus alta voce pronuntiat. Ite missa est. repitans quod dictum est ad apostolos. Hic est iesus qui assumptus est a vobis in celum. Notandum est autem. quod missa tribus modis finit. Primo per Ite missa est. et hoc in solemnitatibus quotiens cantatur. Te deum laudamus. et Gloria in excelsis deo. prout dicitur in prohemio vniuersis partibus. quasi dicat. Redite ad christum. quod missa seu oblata est deo huiusmodi salutis progenie humano. prout factum est in

phemo huius p[ro]p[ri]is. Vel annūciat populo. q[uod] missa
seu preces sunt finite. quomā statutū est in cōcilio
aurelian. q[uod] nullus exire debet de ecclesia donec annū-
ciatū sit per ministrū. Vel est sensus. Ite missa ē id ē
ite post xpm et sequimur ipm. Nō ē enim in hoc mūdo
standū. s[ed] ad patriam per bona opera festmandū
quod leuiter facere possumus. q[uia] missa est ad deum
partē placandū hostia. p[er] quā haec facta sunt tartara et
referatus padis introitus. Dicens autē. Ite missa ē
dirigit vultum ad populū. q[uia] ad eos quos p[re]sentes li-
centiamus sermonē dirigim[us]. et eis ad quos fmo-
nem dirigimus faciem rep[re]sentare solemus. sic fit q[uod]
dicitur. Dominus vobiscū. Vel orate fratres. p[ro]ut
dictum est sub. r. de inclinacōne sacerdotis. S[ed] dicit
benedicam[us] domino. vel requiescant in pace. vel
Oremus. nō stat versus ad populū. q[uia] illū distictē
non alloquitur. s[ed] dirigit faciem ad orientē vel men-
tem ad deū. **D**icto autē. Ite missa est. clerus et p[ro]p[ri]i
gratulādo respondēt Deo grācias. imitantes ap[osto]los
qui adorantes ingressi sunt in ierusalem cū gaudio
magno. terant in templo laudantes et benedicētes
deū. Est enim p[ro]ut quidam asserūt Deo grācias inieci-
tō gratulatiua. vel congratulatiua. et hoc sumptū est de
exodo. non scdm verba. s[ed] scdm sensu. quomā p[ro]p[ri]i
israhel p[er]missu pharaonis licentia[n]te t[em]p[or]e de babilō-
nica captiuitate ad ierusalem reuersi. grācias egre-
to. Sed et ap[osto]li post ascensionē dñi regressi sunt
in ierusalem benedicētes dñm. sic et nos vltima b[en]-
dictiōne accepta ad celestem patriam ibimus. vbi
semper in grāciar[um] erimus actiōne. Ap[osto]li quoq[ue]
p[re]dicantes dicebant. Grācias agite. sine intermissione
orate. Potest etiam dici q[uod] sacerdos incipiens Gloria
in excelsis deo. significat angelum annūciante[m] paste-
ribus ineffabile gaudiū de xpi natiuitate. Ite missa
est designat accessum pastozum ad locū natiuitatis
xpi. p[ro]ut dicitur in p[re]fatio[n]e p[ro]p[ri]i. Chorus r[esp]ondet.
Deo grācias. rep[re]sentat q[uod] sicut Lucas refert. ipi pasto-
res reuersi sunt glorificantes deū in omnibus que vi-
derant et audierant. **S**ecundo modo missa t[er]minat[ur]
per benedicam[us] dño viz in p[re]fatis dieb[us]. et g[ra]tias
quando p[re]missa cantica leticie non dicunt[ur]. p[ro] quo d[icitur]
populus ad grāz mutatur actiōnes q[uia] post omnia tele-
mus deo humiliari. et ē sup[er] t[em]p[or]e apostolo. vel de p[re]lati
missa. vel de himno triū pueror[um] vbi dicitur. b[en]-
dicamus patrib[us] et filiū. et respondet. Deo grācias q[uod]
ad gaudiū ap[osto]lor[um] de quo p[re]missus est referē. De
hoc dicitur p[ro]p[ri]e finem in p[re]fatio[n]e v. partis. Et p[ro]p[ri]us
deo grāas agendo ad p[re]lia rediens. significat disci-
pulos cum grāciar[um] actiōne post passionē dñm in
ierusalem reuertētes. Circa hoc etiā dicendū est q[uod]
in p[re]fatio[n]e ecclesie cū ministri ecclesie missas sine populo
celebrabāt. claudēbat missa p[er] benedicam[us]. q[uia] vero
p[ro]p[ri]us erat p[re]sens. q[uia] alias nesciebat ille q[uod] missa fini-
ta esset dicebant. Ite missa est. Quia ergo in p[re]fatis
diebus ministri v[er]o plimū quasi soli sine p[ro]p[ri]o missas
dicūt. Ideo iux[ta] motem antiquū in illis dieb[us] dicunt
b[en]-dicamus. In solēnitatib[us] vero q[uod] tunc p[ro]p[ri]us dicit
int[er] dicūt. Ite missa ē. P[ri]a t[em]p[or]e missa in tali natali dñi
in q[ui]busdā locis claudē p[er] b[en]-dica[us] dño. eo q[uod] salua-
tionis natiuitas. de qua in illa agē. paucis ab angelo
nuntiata est. s[ed] pastorib[us] qui ministros eccl[esi]e figurat
et p[re]terea sepe quasi soli ministri in illa p[re]sentes sunt
Alia tamē ratio scribit[ur] in vii. p[er] sub. r. de aduentu

In diebus quoq[ue] ieiunior[um] claudē missa p[er] b[en]-dica-
mus. ad notandū q[uod] si domino semper benedicēdū
sit. multo fortius hoc t[em]p[or]e id facere debem[us]. Sig-
ficat autem benedicam[us] idem q[uod] benedictio de q[ui]
iam sub. r. de b[en]-dictiōe dicit[ur]. **T**ercio finitur missa
p[er] Requiescant in pace. s[ed] missa p[er] defunctis. et tunc
r[esp]ondetur Amē. i. fiat. Optatur enī eis reges. **R**ut[us]
finis misse finē mūdi significat. Ite missa ē. Vel bene-
dicam[us] libertatē q[uod] dabit[ur] iustis in p[ar]te vbi sp[iritus] dñi
b[en]-dicent. **Q**uod sacerdos humer[is] pontificis osculatur

Dicto Ite missa est. sacerdos qui assistit ep[iscop]o
ad altare. in quib[us]dā ecclesiis mensam
altaris et armū text[us] pontificis osculatur.
ostendens hūc illū esse pontificē cū sed[is] legis figurā
text[us] arm[us] sepacōis celebratur de hostijs salutarib[us] et
pacificis. Sane p[er] humerum exp[re]ssit p[ri]ncipatus
sed[is] illud p[ro]phetiā factus est p[ri]ncipat[us] super hūc
eius. P[ri]ncipatū vero saluatoris vere exp[re]ssit v[er]o
angelica p[ro]phetia et legalis. Angel[us] enim dixit ad
ogemem. Dabit ei dñs sedē dauid patris eius et
regnabit in domo Jacob meretū. et regnū eius nō
erit finis. Propheta dicit. Sedes tua in seculū seculi
ogā directōis et virga regni tui. p[ro]p[ri]e rea vixit
te de[us] tuus oleo leticie p[er] forib[us] tuis. Moyses
inquit in lege. Letamini humil[iter] cū eo celi. et adorēt
eū omēs angeli domi dei. Ad quod designandū in
ecclesia Ro. tres humer[is] pontificis in signū reuē-
cie osculant[ur]. viz p[ri]nceps in p[ri]ncipio. diaco[nus] in me-
dio et sacerdos in fine misse. **B**enedictione nouissima

Altari seu humero osculatis. ep[iscop]os vel
sacerdos populum benedicit. Rite quidē
p[er] orationē b[en]-dicat. Q[uod] sic legit[ur] Luce vi.
postq[uam] xps in cruce orauit et corā discipulis m[an]duca-
uit et reliquias eis dedit eleuatis manib[us] b[en]-dixit eos.
S[ed] statim celū aurelian. v[er]o populus ante bene-
dictionē ep[iscop]i. vel vbi ipse abest sacerdotis
de eccl[esi]a non discedat. **H**ec autē vltima b[en]-dictiō
super poplū. missionem sp[iritus] sancti significat. quē
dominus ascendēs in celū. de celo misit in ap[osto]los
iuxta quod ipse p[ro]miserat eis. Accipietis inquit vir-
tutē sup[er]uenientis in vos sp[iritus] sancti. v[er]o iā dictū
ē sub. r. de oracōne nouissima. S[ed] hec b[en]-dictiō
per verbum oris. et signū crucis exp[re]ssit. quoniam
illa missio per sonū aeris. et linguaz ignis innotuit
iuxta illud. factus est repente de celo sonus tāquā
aduenientis sp[iritus] reuerentis. et apparuerūt il-
lis disperse lingue tanquā ignis r[ed]es. Et licet sp[iritus]
sanct[us] specialiter missus fuit in ap[osto]los. quia
tamen m[ul]tiplicata sunt opera t[ri]nitatis. missionem illā
tota fuit t[ri]nitas operata. Ideoq[ue] benedictiōne istā
facit ep[iscop]us in nomine t[ri]nitatis. auctē psalmiste dice-
tis. benedicat nos deus de[us] noster et benedicat nos
deus. S[ed] et h[ec] vltima benedictiō significat illaz
vltimā benedictionē. Venite benedicti patris et c.
Tercio illam quam xpus ascendens in celum disci-
pulis dedit. S[ed] ea facta sacerdos se ad orientem
vertit. quasi se xpo ascendē[m] commendat. **C**eter[us]
b[en]-dictiōis formā legis exp[re]ssit auctoritas. dicente
domino per moysen. Inuocabis nomen meum super
filios israhel. et ego dominus benedicam. Et iterum
p[ro]pheta. Effundam super vos sp[iritu]m gracie et p[re]m
Item Aaron postquā sacrificauit extēdēs manū
corā populū benedixit illi. Levitic[us] ix. Ite ad op[er]at

et Aaron. expletis hostijs et olocaustis. intrauerunt
tabernaculum testimonij. et postea exeuntes benedixerunt
populo. leuitici xi. in fine. Quismodi ergo finales
benedictiones a veteri. te. sumuntur. quoniam et Jacob
in fine vite sue filijs benedixit. et Moyses populo ante
mortem. sicut et Christus discipulis ante ascensionem ut
predictum est. Et inde est quod cum sepamur comitiam et
predictam querimus benedictionem. Sumuntur etiam
ab eo quod dominus precepit dari benedictiones in monte
garizani super legis obsequatores. Sicut e converso ma-
ledictiones in Ebal super transgressores. a quibus ex-
communicationes originem habuerunt. **R**egulariter
autem maior minori benedicit. Unde Abraham a
Melchisedech benedixit. et non e converso. Nullus
ergo sacerdos maiore suo non inuente benedictione
dare nitatur. Immo episcopo missam audiente sac-
dos celebrans in cunctis illius licentia et benedictione
exposcit. Sacerdos tamen missam celebrans potest be-
nedicere etiam episcopo prete et promittente. ac benedice-
nolente. aliter non. prout in promissio concilio aurelian.
canetur. Nam secundum Iero. presbiter populum benedice-
potest. qui Christum non metuit consociare. Illud autem
quod in carthaginensi concilio legitur quod presbitero
benedictionem super plebem fundere non licet. de sole-
ni benedictione soli episcopo competere. que fit per verba
ista. Sit nomen domini etc. est intelligendum. **R**ursus
benedictio episcopalis fit per modum manus imposi-
tionis. Unde et episcopus ipsam dicens tenet manu
more Aaron super populum eleuatam et exemplo Christi
qui ut promissum est coram discipulis manducauit in
celum ascensurus. eleuatis manibus eis benedixit. Quia
ergo soli episcopi manus imponunt. quia sicut legitur
in actibus apostolorum. soli apostoli manus imponebant
et nullus alius discipulus. ideo solemnem benedictionem
solus episcopus dat. **S**ane post benedictionem solem-
nem. que fit per episcopum ante agnus dei. iterum bene-
dici solemnius in fine missae non oportet. In missa tamen
pro defunctis non benedicitur. prout sub. t. de fractione ho-
stie dictum est. **P**laceat tibi etc. quia Luca testante
actu. i. Dominus ihesus postquam locutus est discipulis
benedicens illis. assumptus est in celum. et sedet ad dex-
tera dei. ideo sacerdos non ad Christum solum. quem nubes
suscepit ab oculis eorum. sed ad totam trinitatem hominem
dirigit dicens. Placeat tibi etc. Quia oratione finita
osculatur altare. ostendens per hoc. se promissis omnibus
deuote. toto mentis et corporis assensu affectu. quo
facto recedit a conspectu populi. ingreditur vestiarium
vel interponit velum. repentinis quod ut promissum est
Christum in celum ascendentem. nubes suscepit ab oculis
intuentium eum. et sicut legitur Luce. vi. recessit ab eis
et ferebatur in celum. Et tunc statim dicunt homines
illi. benedicite et laudate. vel in totum vel in parte
quod deo per omnibus beneficiis gratias agere debemus. quem
in eternum laudabimus. Unde in canticum Agathen. ita
legitur. Post conclusionem matutinarum. vel vespertinarum
missarum id est que dicuntur mane. vel circa nonam. post
hymnos. i. postquam sacerdos dixit. benedicite et laudate
capitula de psalmis dicant. s. Confiteantur tibi domine
omnia opera tua etc. Et plebs collecta oratione et oraco-
nis causa. ad vespere. ab episcopo dimittitur cum bene-
dictione. Per hoc autem quod dicitur ad vespere. innuitur. quod
loquitur de missis que in quadagesima dicuntur post
quas statim vespere decantantur. Et sic innuit. quod episcopus

67
vel presbiter non debet tunc benedice. donec vespere
sint cantate. quod tamen in usu non est. **P**ostremo
licet preterpositum non dicitur est. quod benedictio mense du-
pliciter inchoatur. Primo quod maior incipiens dicit
benedice. et ceteri respondet. Domine. quod sicut debet
domino per gratiam actiones benedice. ad quod maior
dicendo. benedice. hortatur. sic et indigemus bene-
dici a domino sue gratie infusione. quam illi optantes
postulat respondendo. Dominus super benedicat sue gratie
infusione. Secundo modo maiore incipiente. benedice
ceteri similiter respondet. benedice. ad ostenden-
dum. quod ad dei benedictionem debemus mutuo nos horti-
ari. Potest etiam dici. quod in priori modo. reuerentia
dei consideratur. Cum enim respondetur Domine supple-
dum est benedicat. quod nos digni non sumus benedice
In secundo vero reuerentia superioris. Cum enim respon-
detur. benedice suppleendum est. vos pater. quod minor
maiore presente benedice non debet. Deinde maiore
versum inchoante. ceteri coadiuuant ad dicendum. ad no-
tandum. quod inferiores coadiutores sunt superiorum in
oneribus supportandis. In nonnullis ecclesiis pueri benedi-
cunt metas etiam platorum pro eo quod lectoris officium
est benedice panem. Conuenientius tamen fit per platonem
exemplo Christi qui in emaus mensam coram duobus disci-
pulis benedixit. **P**ost omnia in quibusdam ecclesiis ben-
dicuntur a sacerdote panis populo distribuendus. exem-
plo Christi. qui in deserto quique panes benedixit. et ex eis
quique milia hominum satiauit. de quo pane sub. t. de pacis
osculo dictum est. **D**emum sacerdos et alij ad propria
revertuntur. Sacerdos quidem ad propria rediens. et
Christus. qui legatione pacta in gloriam patris ascendit.
Et fideles etiam reuertuntur. dum de carceris exilio
liberati in glorie libertatem eripiuntur.

Liber quintus de diuinis officiis tam nocturnis quam diurnis in genere incipit sic

Egitur in exo. xx. v. c. in fine. dñs dixisse ad moysen. oia fac sedz exemplar qđ tibi in mōte mōstratū ē. qđ circa cōformari nos cōuenit illi cēlesti iherlm. qđ dñm laudat iherlm. et qđ sicut ait aplūs ad galath. iij. desuētū est et mater nra ē. pñm in laudando deū. Juxta illud. Sup muros tuos iherlm. asinu custodes. qđ tota die et tota nocte nō cessabūt laudatē nomē dñi. Et in apoc. iij. c. habet. qđ anima lia requiem nō habebat dicētia. Scūs. scūs. scūs. rē. Serūptū militas ecclia imitari plene nequit triūphatē. qđ sicut legē in li. sapie. c. ix. Corp? quod corrupit aggrauat animā. nequiu? enim infirmū tate nra ppediente. in singulis. xij. diei hōis iugiter diuinis insistere laudibz. qm necesse habz homo aliqñ necēis corpis intēdere. Jux illud gen. ca. iij. In sudore vult? tui vesceris pane tuo. et ideo facimus qđ possumus. certis diei naturalis hōis deū laudando. Sñ elias ppheta. populū israeliticū de babilonica captiuitate reuersū. docuit deū laudatē qter in nocte et quater in die. ut vñqđ qđ quatuor elemētoz. ex qđbus homo cōstat. p cōpetētes horas obsequiose offerat creatoris viz. tēnocte. in vespis. in cōpletorio. in nocturnis. in diluculo sez in laudibz matutinis. De die vñqđ. in pma. in tēcia. in sex. in nōi hōis. Vespitū offi cū igit qđ est cuiuscūqđ officiū incitū. ad noctem p tme. pbat. qđ scdm istoz libz etymologiaz dī a vespā stella. q surgit nocte oriente. Sez dō inqt. Septies in die laudē dixi tibi. Et rursus. media nocte surgebat ad cōstēdum tibi rē. Quē ordinez cōclū agathen. approbat et scā ecclia suat. qm nocturnū officiū media nocte canē. Reliq̄ vero. septem canonicē hōre de die dicūt. viz laudes matutine. que olim in auroza dicebant. licet hō die cū nocturnis iungant. pma. tēcia. sexta. nona. vespē. cōpletoriū q septē hōre vocant canonicē. qñ regulares. quia regulariter a scis patribz obshuante sūt. Nā canō gce regula dī latine. Mille aut oblatō ppter tantū sacra menti excellentiā. qđ in ea cōficiē. sup alias laudes. ē. et ē laus p se. nec sñ nūmēo aphēdie aliaz. ppter qđ et in hoc ope tractatū p se obtinet speciale. qñuis nullū asseruerit illam fore de officio tēcie siue nōne p eo qđ in hīs duabz hōis solet regulariter celebrari. Sane nocturnū officiū. tpus miserie quo gen? hūanū a diabolo tenebat obshūz repñtat. Diurnū vero. nostre redēptōis et libēatōis p xpm solem iusticie facte. tpus significat. q claritate sue diuinitatis tenebras nras illūauit. et a hūitute diaboli nos eduxit. Quia ergo tñ bonū dono septiformis gracie. s. s. adepti sumus. merito septies laudē deo catam? Se cūto qđ dies naturalis repñtat vñsciuūqđ etatem nō qm quilibz homo habz. s. quā si nō peccassit hret. Que naturalis dies septē habz varietates. Prima est in infantia q p matutinas laudes repñtat. Scda puericia q p pma. Tēcia adoleſcentia q p tēciam. Quarta iuuetus q p sexta. Quinta senectus q p nonam. Sexta senū. q p vespas. Septima decēpitā etas siue fmis vite nostre. q p cōpletoriū designat. In hīs ideo singulis etatibz creator ē nrm sup iudicia iusticie sue laudatē debem? De infantia beatus

68
nicolaus nob ostendit in exēplum. qui qrtā et sexta feria vñtute abstīnēte materna vltēra nō suggebat n semel i die. De alijs q etatibz satis liquet. Terc q scdō salomonē. Septies in die cadit iustus. p nez glēiam. ideo merito septies vt p oracōis vigilātiā resurgē. valeat diuinū debz sñditiū muocae. Et tō q numerus septenarius vñmūctis ē. Ceterum cū duodecim hōre diei attribuat. in qbz omibz laudandus est dñs. Quare in qtuor tñ diei hōis in ecclia psallit. Sez cū in singulis hōis vt pmissū est diuinis iugiter insistē laudibz. neqam? qđ in alijs minus sit. in pma. in tēcia. in sexta. in nona hōis supplet. In eaz namqz qualibz dicūt tres psalmi. The in qtuor hōis numer? psalmoz rñtet numero hōraz. Et quilibz psalmus cōtinet vñū octonarios octauā refrectōis significātes. de quibz sñ ti. de cōpletorio dicet. Per octonarios siqđ in hīs hōis psallim? qđ de refrectōis glā exultam? Rursus in qlibz ipaz hōraz dī ter sup psalmos. glā pñ. rē. ut qđ diei hōre nob p corpis sustētatōe ad laborandū cōcesse sūt. rociens in ipis hōis glā patri dicat. vt p hoc in tēciū. omī hora nos ēē mōstremus. Siquidem tres glificacōes q sūt in hora pma. mdi cat nos ēē in tēciū famulatu in pma scda et tēcia hōis et tres q sūt in tēcia. nos ptegit in qrtā. qntā. et tētia hōis. Tres q sūt in sexta. nos muniat cōtra mias diaboli i septia octauā et nōi hōis. Nōi vero quibz glificacōibz. nos ptegit in decima vñdecia et duodecima hōis. Possz etiā nō incōpetent dici q sñ pma due hōre cōphendūt. viz ipa pma et secūda Sub tēcia tres. s. ipa tēcia. qrtā et qntā. Sub sex siml tres. s. ipa sex septia et octaua. Sub nona due s. ipa nona et decima. Vespē vō repñtat vñdecimā. et cōpletoriū duodecimā. Sed in pmissis sex diei hōis. viz in pma. tēcia. sex. nona vespis. et cōpletorio. ideo specialiter deū laudam? et nō in scda. qrtā. qntā septia. octaua decima. q ille in aliqbz p alijs sūt p uilegiatē. put in pñcipio tractat? cū illibz eaz oñz tē. propt qđ merito in illis diuinū celebrat officiū. **E**mpe in nocte xps ē cōphensus. mane illusus. et hora pma genibz tradit? tēcia flagellat? et voce crucifixus. Sex cruci affixus. Nona mortuus. Vñdecima de cruce depositus. In duodecima sepult? Itez in nocte spoliatus infernū. Mane surrexit. In pma hora marie apparuit. Tēcia de monumento redeūtibz obuiāuit. Sexta iacobo. Nona petro Vespā duobz euntibz in emaus. septimas aperuit. et se manifestauit. In cōpletorio aplis. pax vob dixit. et cū eis māducauit. Has aut hōraz laudes qlitet exsolue debeamus. ondit. bñhard dices. fratres mei immo lantes hostiam laudis. iugamus vobis sensū. sensui affectum. affectui exultatōem. exultatōi matūratē. matūratē hūilitatē. et hūilitati libtatē. Preterea diuine psalmodie. ideo a pma. tēcia. sex et nona. et nō ab alijs nomē supserūt. vt p eas deī suū agat? qm pñfamilias cōmēorat in euāgelio. exisse in illis cōducē oparios in vineam suā. que scām significat eccliam. Sur etiā qui dicūt mōzem catandi tēciam. sextam et nonam fuisse a dānele supitū. q intellectu q nabuchodonosor. statuā erexisit. quā omibz adorādam pcepit intrāuit domū suā. et apertis fenestris ter in die genua flectebat versus iherlm. qđ ierom? exponens dicit. hinc habz ecclastica traditio. q ter

in die sunt genua flectenda. scilicet in tertia sexta et nona

In eisdem quoque horis beata virgine maria laudare debemus. scilicet in nocturnis siue matutinis. quia tali hora quod dicitur stella apparet in celo. quod tremotana vocatur. cuius ductu nautae perveniunt ad portum. ipsa beata uirgo est stella tremotana. quia si eam digne laudauerimus. nos qui sumus in hoc seculo. ducit ad portum salutis. Item in prima nam tunc apparet quod dicitur stella quod dyana vocatur. postquam sequitur sol. Et ipsa beata uirgo est vere stella dyana quod verus solem. scilicet christum nobis portavit qui illuminat totum mundum. Item in tertia nam hora tertia consuevimus esurire. et ipsa portavit panem verum. scilicet christum cum quo est omnis satietas. Item in sexta quia illa hora magis feruet et calefacit sol. ipsa laudanda et roganda est ut nos frigidus calefaciat in caritate. per solem christum quem genuit. Item in nona quia illa sol declinat ad occasum ipsa vivat nos et protegit cum ad occasum. id est ad senectutem declinamus. Item in vespis. quia tunc incipit dies finire. et ipsa laudatores suos in hora mortis defendit. Item in completorio. Nam tali hora dies est completa et ipsa in completorio vite nostre pro nobis intercedit. et in eterna tabernacula recipi facit. ubi completum est gaudium electorum.

Officium beate marie instituit urbanus papa. ut dicitur in. t. de rege aduetus. Nocturnale autem officium nobis ad mediam reducit tempus. ab adueto usque ad noctem. Matutinale tempus a nocte usque ad abrahamam. Prima tempus ab abrahamam usque ad moysen. Tercia a moysen ad david. Sexta tempus a david usque ad aduentum christi. Nona tempus sequens usque ad aduentum quando venturus est reddens vicem pro abditis. Per vespas recolimus sabbatum. id est requiem animarum post exitum a corporibus usque ad diem iudicii. Per completorium vero recolimus repletum numerum et consummatum gaudium sanctorum. quod completum in die magne festivitatis. quando benedicti percipient regnum dei.

In hac igitur parte de officiis ecclesiasticis in genere tractare intendimus. unde de hijs que in officio cuiuslibet ecclesie dicuntur. **D**e nocturnis. **D**e laudibus matutinis. **D**e prima. **D**e tertia. **D**e sexta. **D**e nona. **D**e vespis. **D**e completorio.

Et autem officium sanctorum Thedorum apostolorum vel agnoscitur actus vniuersumque persone secundum mores civitatis vel instituta professionis. Alia namque sunt instituta monachi. Alia canonicorum. Alia heremite. et sic de reliquis. Et de officio sanctorum Thedorum in libro de officiis. ab efficiendo quasi officium ab officio officis una littera in alia propter decorem sermonis mutata. Sicut cumque etenim convenit suum efficere officium. Sed sanctorum Thedorum officium dicitur ut quisque illa agat. quod nulli officiarum omnibus profuerit. **C**eterum in ecclesia generaliter nihil canendum aut legendum est. quod a sancta romana ecclesia canonizatum et approbatum expressse aut per paciam non sit. In primitia tamen ecclesia diuina si diuina quisque pro suo velle cantabant. dummodo quod cantabant ad dei laudem pertineret. Quedam tamen officia obfuebantur ab omnibus ab initio constituta. vel ab ipso christo. ut oratio dominica. vel ab apostolis vel symbolum. Successoribus vero temporibus quia ecclesia dei propter hereses scissa est. Theodosius imperator. hereticorum expiator. rogavit damasum papam. ut per aliquem prudenter catholicum virum ecclesiasticum faceret officium ordinari. Unde idem papa precepit Ieronimo presbitero. tunc in bethleheme cum paula eustochio. et alijs uirginibus moranti. qui prius sub septem apostolis romae vixerat. quatenus officium ecclesie ordinaret. Ipse namque nouerat linguas. hebraicam. grecam. caldam.

percam. et latinam. quod ille obtpans fecit. Ordinavit itaque quod quatuor de psalmis in dominica die. quatuor in secunda feria et quatuor in tertia feria. et sic deinceps legessent. Euangelia quoque et epistolas et cetera que de nouo et de veteri testamento in ecclesia leguntur propter tantum. magna ex parte ordinavit quod opus expletum idem Ieronimus romam misit et a damaso papa canonizatum est et preceptum a cunctis ecclesiis obfuari et approbatum est ipsi damaso propter auctoritatem suam quam interposuit. Consequenter tamen beatus Gregorius. et Gelasius. orationes et cantus addiderunt et lectionibus et euangelij. Rufinus cooperator. Gradalia vero Tractus et alia. Ambrosius Gelasius et Gregorius. ad missam cantari instituerunt. Plebique quod alij doctores ecclesie. aliqua alia supradidisse noscuntur. Sancti etenim patres. non solum omnia ad decorem officij pertinencia. sed diuina diuersis temporibus ordinauerunt. Unde et missa incipit tres habuit varietates. Aliqua enim a leone inchoabat. puta fit hodie in sabbato sancto. Postea Celestinus papa per psalmum ad missam introitum dicit instituit. Gregorius vero introitum cum cantu ordinauit. **L**egitur in vita beati eugenij quod dum adhuc officium Ambrosianum magister Gregorianum ab ecclesia huaret. Adrianus papa. concilium conuocauit ubi statutum eo quod gregorianum debet vniuersaliter obseruari ad quod Carolus imperator. omnes clericos minus et suppellex per diuersas prouincias coegit. libros ambrosiani officij abirens. beatus uero Eugenius. ad concilium quoddam propter hoc conuocatum uenies inuenit ipsum concilium per triduum iam solutum. inducens dominum papam quod omnes patres qui concilio interfuerant etiam per tres dies excesserant reuocaret. Concilio igitur ite congregato omnium primum fuit una sententia. quod missale Ambrosianum et Gregorianum super altare beati petri apostoli ponentur plurimorum episcoporum sigillis munita et fores ecclesie clauderentur et ipsa tota nocte orationi insisteret. ut dominus per aliquod signum indicaret quod horum magis ab ecclesia seruari uellet. sicque per omnia factum est. Mane igitur ecclesiarum intuentes utrumque missale super altare aptum inuenerunt. ut alij asserunt missale gregorianum penitus dissolutum et huc illucque dispersum inuenerunt Ambrosianum vero solummodo aptum super altare in eodem loco ubi positum fuerat inuenerunt. quo signo edocti sunt diuitius. gregorianum officium per totum mundum dispergi. ambrosianum vero tamen in sua ecclesia obfuari debet. et sic usque hodie obfuit. Siquidem tempore karoli imperatoris officium ambrosianum precipue diuulgatum est. et gregorianum imperiali auctoritate plurimum adiuuante diuulgatum. Ambrosianus enim missa instituit iuxta ritum grecorum ut dicitur infra ubi de hymnis agitur. **E**t autem musce morientes abigantur et mens orantis serenetur. ut digne cum deo loquatur et ut si mente non orauerit. dominus in furore non irascatur. sed misereatur. Ideo laudabili consuetudine inductum est ut sacerdos ante canonicarum horarum initia. et in fine dominicarum orationum. et ante horas beate marie. et in fine ante maria et uoce submissa primitiat. Sicut in concilio Gerundensi. de concilio. di. v. id semper statutum est. ut etiam post singulas horas dicatur. ne diabolus de corde sacerdotis rapiat. si quod bonum ibi semiatum est. Sicut in primitia ecclesia post quolibet horarum alta uoce absque alia oratione dicebatur. quod adhuc ecclesia lateranensis obfuit. Qui dam etiam in fine horarum dicit. Dominus deus nobis suam pacem. De hac dominica oratione sub prima et sub vespis dicitur. **Q**uia vero dominus ait in euangelio. Sine me non

potestis facere quicquid. ideo in singulis diuinis horis
sacerdos incipit. Deus in adiutorium meum intende. et sin-
gule finit p deo gratias. et sic initium et finis referuntur
ad idem. s. ad deum. qui est alpha et omega. i. principium et finis
xxxv. di. ab exordio. Dicendo igitur. De? in adiuto-
rium meum intende. Mater ecclesia imitat omnes. Iux-
ta illud. Venite filii audite me. quod ideo introductum est
quonia dum archa domini ad portam leuabatur. dicebat
Moses. Exurge de? i. exurgere fac. et dissipentur
inimici tui et fugiant qui odent te a facie tua. Sic et sac-
tos noster dicit. De? in adiutorium me. intende. hoc est
prout michi auxilium in egressu a peccatis. et contra vai-
os inimicos qui tua circumdant ecclesiam. Per archam enim
intelligitur ecclesia. que usque in finem circumdabitur a pse-
cutoribus. siue apostatis siue occultis. sic inter archa ab in-
imicis circumdabatur. Orat ergo sacerdos ne inimici
pualere valeant. aliquis a ceru fidelium per astutiam foris-
separando. Cum enim persecutio iusti sit a leone. i. a dy-
abolo. impetu. i. manifeste seuiere. vel a doxacone. i. a dy-
abolo in insidiis. i. occulte persequente. omnes clamet.
Deus in adiutorium me. inte. **P**reterea cum scilicet apostolus
in dei nomine omnia fatienda sunt. merito est ab eo inchoa-
dum. **C**irca hoc non est quod contingit tribus modis
peccare videlicet corde. ore. et opere. Ideoque tribus diuis
modis hanc inchoat. viz. completum per coram nos de
contra peccatum cordis. Nocturne per domine labia mea apertis
contra peccatum oris. Alie vero omnes diei hanc. per deum in
adiutorium me. contra peccatum operis. Et quoniam peccato cor-
dis et oris est aliquod opus. ideo in omnibus horis tam noc-
turnis quam diuinis. dicit. Deus in adiutorium me. inte. contra
peccatum operis. Moysi vero dicunt. primo in nocturnis
Deus in adiutorium me. inte. et postea domine labia mea aper-
ries. quod sine adiutorio dei. nec cor nec labia ad ipsi
laudem aperire valeant. Io. xv. Sine me nichil potestis
facere. **I**nterea vero sacerdos cum dicit. De? in adiu-
torium meum intende. signo crucis se munus. ad effugandam
illius virtute. quilibet dyaboli insidia et potestate. valde
enim timet signum crucis. Sicut Crisostomus. Sicutque deones
signum crucis vident. fugiunt timentes baculum quo
plaga accipit. Stephanus? qui ipse ait. Numquid non omnia
crismata. i. sacramenta que cum crismatis vinctione pstan-
tur sacerdotalis misterii crucis figura. i. signo pfectum
tur. Numquid baptismatis vnda. sine cruce sanctificata
peccata relaxat. et ut cetera preteream? sine crucis sig-
naculo quis sacerdos gradus ascendit. baptizandus
qui signo crucis signatur in fronte et in pectore. **D**e
profundo quidem crucis misterio dicitur in vi preter scripta.
de pasceue. et hic etiam aliquid supponam. **S**ane crux
domini multipliciter fuit in veteri testamento prefigurata. Legi-
tur huiusmodi quod moyses ad mandatum domini eneu spente
erexit in palo in deserto per figuram. que aspicientes qui pec-
cator fuerat a spiritibus. illico sanabantur. quod ipse christus exponit
in euangelio. Sicut moyses exaltauit spiritum in
deserto. ita exaltari debet filium hominis. ut omnes qui credit
in ipsum non periant. sed habeant vitam eternam. Legitur etiam quod
cum ioseph applicuisset manassen et effraym ad iacob
statuens maiorem ad dextram et minorem ad sinistram. ut
eis scilicet ordinem benediceret. iacob maior comutans. i. in modum
crucis cancellans. dextram posuit super caput effraym
minoris. et sinistram super caput manasse maioris. et
dixit. Angelus qui eruit me de cunctis malis. benedicat
pueris istis. Item moyses ait. Die ac nocte est vita
nostra pedes. et videbitis et cognoscetis. Christus? enim

nocte fuit in cruce pendens. quod tenebre facte sunt ab
hora sexta usque ad nonam. Quod etiam fuit pendens
etiam. Rursus legimus ezechiel. Ezechiel audiuit dominum
dicente. ad viros uestitum lineis. hunc attrahitum scriptoris
ad renes. tunc per mediam ciuitatem. et signa thau in fron-
tibus viros dolentium et gementium. Post hec dixit vijs viris
Transite per mediam ciuitatem. et percutite omnes super quem
non videbitis thau. nemi percutiet oculos vestros. Item
Iero. Congregabo omnes gentes. et erit eis in signum
thau. Item alibi Et erit principatus eius super huiusmodi
eius. Christus enim portauit super humeros crucem. in qua
triumphauit. Io. qui vidit angelum ascendentem ab ortu
solis. habente signum dei vini. et clamabat voce magni
quatuor angelis. quibus datum est nocere terre et mari
dicens. Nolite nocere terre et mari neque arboribus. quousque
signemus fuos dei in frontibus eorum. Item lignum missum
in marath. aquas dulcorauit amaras. et ad lignum
missum in iordanem. ferrum quod incidat enatauit. hoc est
lignum vite in medio paradisi de quo sapiens prestatatur
benedictum lignum per quod fit iusticia. quoniam cognauit a lig-
teus. Hoc ergo crucis signo se armat ecclesia in pectore et
in fronte. significans crucis misterium esse corde credens
et manifeste ore confitens. Per hoc enim signum et fundi-
tur ciuitas dyaboli et triumphat ecclesia. Terribilis est
locus iste. Item et alibi. Sicut ciuitatem magnam sciam
ihrlim nouam. Item Aug? tunc dicit. quod nulla scriptura. no-
testa. vel veteris docet fideles crucis sigculo insigniri
Est autem signum crucis tribus digitis exprimitur. quia
sub inuocatione trinitatis impium. De qua propheta ait
Qui appedit tribus digitis molem terre. Pollex tunc
supereminet. quoniam tota fides nostra ad deum unum et trinum re-
ferimur. et mox per ipsas inuocationes trinitatis potest dici
obfus illud. Fac mecum domine signum in bonum ut videat qui
me odert et confundat. quoniam tu domine adiunxisti et sola-
es me. **J**acobite vero asserentes hanc et euciam. vna
tatu natura. s. diuina esse in christo. sic vna est persona. vno
tunc digito se figure dicunt. quod error in canonicis extir-
pat. **S**ed quidam signum se a fronte dorsum. in quo illud
exprimitur misterium. quoniam inclinauit deus celos et descendit in
terram. Descendit quidem ut nos de terra leuaret in celum deum
a dextra ad sinistram. Primo ut eterna que per dextram
temporalibus que per sinistram sunt. preferenda designet. Secundo ad
nonum quod christus de iudeis transiit ad gentes. Tercio quod
christus a dextra. i. a patre veniens. diabolum. qui per
sinistram significatur. in cruce percutit. Sicut. Exiui a patre
et veni in mundum. Alii vero signum crucis a sinistra
producunt in dextram. sicut aucte illa. Egressus eius a
patre. excursus usque ad inferos. rearsus ad sedem dei. In-
cipiunt enim se figure a parte superiori que preter significat. de-
scenduntque ad inferiorem. que mundum designat. Deinde a sinis-
tra parte que infernum. producit ad dextram. que celum
significat. Nam christus descendit de celo in mundum. de mundo
ad infernum. ab inferno ascendit in celum. ubi sedet
ad dextram dei patris. Secundo hoc faciunt ad insinuandum
quod de miseria transire debemus in gloriam. et de vicis que
per sinistram ad virtutes que per dextram significantur. ut legimus
in euangelio mathi. nam et christus de morte transiit ad
vitam. Tercio quod christus a temporalibus ad eternam per fidem crucis
nos eleuat. **C**oncedendum autem est quod quia a sinistra produ-
cunt in dextram. seipsos et alios preter cognat. Sed tunc
super illos signum crucis a dextra in sinistram producit
quoniam cognat eos qui utentes dorsum. s. quasi faciem

pnt antes. h. et cu sup alios principalit signu crucis
imprimut. etia seipos a sinistra in dextraz. h. alios a
dextra in sinistra cognat. **S**ane regularit in oibz
euangelicis ubis. debem? facit signu crucis. ut in fine
euangelij. simboli. dnice oronis. Gloria in excelsis do. scus
sanctus. Agn? dei. bndict? dñs deus isrl. Magñ
cat. et Nunc dimittis. in principio horaz. in fine
misse. qñ sacerdos dat bndictōne. et etia vbicūqz de
cruce vel crucifixo mencō fit. que etia omia stando
sicut et euageliū audire debemus. In omi etia actu
nro signu crucis facit debemus. **S**on Ambros. Ad
oēs actū in cellis ve man? impingat in cruce. **E**t
adūte qm crucis figura qdripita est. vel ppter qtuor
elementa que in nobis viciata. xpus sua passione cur
rauit. vel ppter homines quos ex qtuor pñbz orbis
ad se traxit lux illud. Si exaltat? fuero a terra. oia
trahā ad meipm. vel et hec qdriatura pñbz ad mora
litate. habz enī longitudinē. latitudinē. sublimitatē.
et profundū. Profundū est acumen qd terre infigi
tur. Longitudo ē inde ad brachia. Latitudo est in
expāsiōe. Altitudo seu sblimitas est a brachijs ad
caput. Profundū significat fidē que est posita in fun
damēto. Altitudo spem. que ē reposita in celo. Lati
tudo caritatē. que ē ad sinistra. et ad inimicos exten
ditur. Longitudo pseueratiā. que sine fine cōcludit.
De hoc dicit m sex pte s bti. de pasceue. De signo
crucis qd fit in principio et in fine euangelij. dñm ē in qñ
ta pte sub. t. de euangelio. **P**ost. deus in adiu. m. m.
et statim in singlis horis subicit. Gloria pñ et sic
erit. Quos duos xpus beatus Jeronim? scripsit in
opuscula que ppe damaso misit. et ipius rogatu. idē
damasus. illos in fine psalmoz cantari instituit. ipm
tamē xps Gloria pñ micena synodus dñ edidisse. quia
enī dñs dixit adhuc te loquere. Ecce assum Jdo qñ
iam nos intelleximus exauditos esse. grāz actō
nes trinitati tribuim? dicētes. Gloria pñ et. In exe
quijs tamē mortuoz. nec dñs in adiu. nec. Gloria p
dicim? qz i illis saluatoris exequias imitant. in qbz
hec cessant. put in sequenti pte s bti. de qñta feia cene
dñi dicit. Similr post vnūquēqz psalm dñ Gloria
pñ et. qz usus iste totius trinitatis simplex laus est
psalmus naqz bonā opacoem significat. qua finita me
rito deo glia dāda ē. qz p omi ope bono laudād? ē et
nūc et sp hē laudād? erat i pñ. qñ ce. et ter. crea. Sic
enī sibi soli laus ē de creatōne celi et tē. sic et ei soli
laus est de omi ope bono. nūc et semp. In pñmo qñ
usu. Sic erat in principio et mltipliciū tēporū vaietas
dēmiatur. v. m. sicut erat in principio. pteritū. i. nūc
pñs. in et semp. futurū et etnū. et in seclā seclōz longi
tudo magna. **S**on origen. Quoties seclā seclōz. noia
tur. fortasse licz nob ignotus. tamē a dño statutus
aliqñ tñm? indicat. **L**egit qz Ildēbradus por
clumacen. scus. p greg. Du in minoribz agēs lega
cōis officio fungere. Archiepm Ebre dñs. de symo
nia accusatū. et accusatores omes corūpentē. ita ut cō
uinci non posset. miraculose cōuicit. pcepit enī illi.
ut diceret usū Gloria pñ et. Ille vero licz expedite dicit
Gloria pñ. tamē et spiritū scō pferre nō poterat. qz p
qz in spiritū sanctū peccauerat. Reatu g suū defessus
et deposit? mox expedite. et spiritū scō pñciat
Et nota qz Gloria pñ dicit. xxiiij. viciabz in nocturnis
festiuitatū. put dicit m sex pte sub. t. de feia quinta
cene dñi. qd fit in honore. xñ aploz qui sūt. xñ. hore

dici. i. xpi. a vō sole illuminare. et sūt xñ. hore. nocte
id ē eccliaz illuminantes. qui dñm glie in nocte hui?
seculi pñdicauerūt. Tullius dicit. qz glia est frequēs
de aliquo fama cū laude Ambros. dicit. qz gloria est
clara cū laude noticia. Aug? dicit m. v. de ciuitate
dei de glia seclī. qz gloria ē iudiciū hōim. bene de ho
minibz iudiciū. Et post Gloria pñ subicit alleluia
de quo s bti. de pma dicit. **H**imni qz tā ex institu
tione Gelasij ppe. quā ex approbatiōe cōcilioz thole
tani et agathen. in singlis diuinis officijs canūt. Et
aut himnus grece. latine laus dei cū cāico vel vox
humana in laudē dei merice cōposita. Canticū vō
est exultatiō mētis. habita de etnis. in voce humani
prumps. qz vero psalmi sūt pñmi. **S**on et psaltēiū
dicit lib himnoz. idō i qbusdā ecclijs himnos nō
cantāt. qd tamē approband nō ē. qm nō sine causa
sūt a sanctis pñbz instituti. et pterea nō omis pñm?
psalm? est ut qñ nil opando. deū cū mētis exultatiō
ne laudam? ppter quā laudē expmēdā himnus
cantat. Psalmi vero opa bonā significāt. ut infra di
cetir Illud aut nōnd est qm diuinis officijs. himni
pcedūt ps. In nocturnis vero. s. in vespis pletorio
et laudibz. matutis econuerso. Dies enim pñmet ad
spūles qui habēt gaudia cōscietie. nox ad peniten
tes. qui habēt remorsū dñe. illos exultatiō dicit in
opacoēz qbz dñ. Carate ei cāicū nouū. bñ psallite ei
i vociferatiōe Istos p opacoēz oportet venire ad
exultatiōē. Idē in diuinis officijs himni pcedunt
ps. In nocturnis vō econuerso In vespis aut et i pa
quo loco himni canent ibi dicit. Rursus stando
himnos cātamus. in erectiōe corporū. oñdētes qm
laudando deū. corda sursum erecta hē debem? **S**on
runtamē nō mens consonet lingue. certū est vocem
quātūlibz clamorofaz dñō nō placēdā g est inter. ps
himnū et cāicū. Nā ips opa. in himno laus. i cāico
mētis exultatiō intelligit. De quo dicit sub. ti. de
laudibz matutis. De hñs tribz dicit Apl's ad Colo.
in In psalmis et himnis et cāicis spūlibz. cātantes et
psallētes in cordibz vris dño. et in hñs tribz vaieta
tibz omē gen? musicoz accipi potest. put iā dicit.
In nouo testamto Hilarius pictauiē eps. pñm?
himnoz carmie floruit. et post eū Ambros. Ideo qz
himni Ambrosiani dicunt. qz eius tpe plurimū in
ecclia mediolan. cātari ceperūt. Postea vō in ec
clesijs occidētalibz. quecūqz carmia in dei laudē di
cūt himni vocant. **A**ug? dicit in libro cōfessionū
qz cū Ambrosi? a iustitia impatrice. arriana. pfidia
damnata. psecutiōne pateret? et intra ecclia cū plebe
katholica in hñs vgeret. instituit himnos et ps
scdm more orientaliū decātari. ne plus meroris te
dio cōtabescēt. qd ad omes fuit postmodū deriuatū
Et adūte qm qbusdā ecclijs himnus natal' dñi
et festoz illi? septiane. sub eodē cantu dicunt. Ra
tio est. qm sic mēbra ad caput. sic sancti se habēt ad
xpm. a quo sicut a capite influētie etne bñtudinē
picipre noscunt. qz igiē hoc mēbra exatit ei?
natiuitate. et cōsumatū in resurrectione. qz tūc cirogia
phus damnatiōis deletus ē. et reseratu celū. qd tot
ānis māsērat clausū. Idē eo pñpue tpe. solēmita
tes scōz s bti cantu solēmitatis xpi racoablr ēcolunt.
Hoc aut nō contingit in cantu himnoz paschalis
tpis. in quo significat qz sanctorū glia. in ipis nōdū
totalr est pfecta. ppter appetitū resurrectionis corporū

70

suorum. et ideo ipsi christo non dum totaliter conformantur. **A**ntiphona quae in singulis horis. ex institutione beati Ambrosii. dicuntur. pro eo quod beatus Ignatius. eius. a beato petro Antiochenus episcopus. audisse legitur in triplici historia super quendam more. angelorum choros antiphonas canentes inde enim greci primo antiphonas composuerunt. et eas cum psalmis in choro quasi in chorea cantari ordinaverunt. quod mos ad universas transiit ecclesias. ut iam ubique antiphona decantentur. Dicuntur autem antiphona respectu ad psalmodiam cui respondent. sicut et responsoria respectu ad historiam. unde et antiphona dicitur quasi ante psalmum sonans. inchoat enim ante psalmum qui opus significat. ipsa vero significat caritatis copiam seu mutuam dilectionem. sine qua opus non proficit. et per quod opus incipit merito esse. Recte igitur secundum eius tonum melodia psalmi informatur. quod dilectio opera nostra informat et secundum hoc dicitur ab anti quod est contra. et phanos quod est sonus quod psalmus secundum melos eius intonat. et manus operatur secundum quod caritas igniculo excitatur. Psalmus autem antiphona intermiscetur. quod fides per dilectionem operatur. verum ante psalmum imperfecte. et post perfectum dicitur. quod caritas in via imperfecte habetur seu hic incipit. sed in patria per bona opera que hic ex caritate fiunt perficiuntur. Iuxta illud psalmista. Vivit dominus cuius ignis in syon et caminus in iherusalem. In principibus tamen festivitatum. etiam ante psalmum perfectum dicitur. ad non dum quod in illis perfectiores in bonis operibus nos exhibere debemus. Inchoat quod ab uno. unus chorus. et finit a pluribus. utriusque chorus. Primo quod caritas a viro. christo incipit. et in membris eius consumatur ab ipso sicut ipse dicit in euangelio Iohannis Mandatum novum do vobis et Deus enim prior dilexit nos. Unde et nos communitur dilectionem eius. corrumpere debemus. Secundo ad notandum quod vox predicatorum. que semper ad unitatem redit nos monet. ut quod unusquisque singulariter operando acquirit. alteri per dilectionem porrigat ut si unus addidit in scholis. alter seminat in campo tunc fructus. doctores seminant doctrinam porrigat. et sator doctorum panem.

Ceterum antiphona post psalmos communiter ab omnibus cantatur quia de dilectione commune gaudium surgit. Cantatur etiam a duobus choris alternati. Ad non dum mutuas dilectionem siue caritatem quam in paucioribus quam duobus consistere nequit. Coniungit ergo antiphona duos choros ut caritas per bonum opus coniungat duos fratres. Itho. rus dicit in li. vi. ethimo. quod antiphona grece interpretatur latine vox reciproca. quod duo chori. siue de uno ad unum recipiunt. vicissim melodiarum cantus alternant quasi duo seraphim. duoque testamenta invicem sibi declamantia. Unde clerici antiphonas cantantes non utuntur vultibus ad altare. sed se ad invicem verbis vultibus respiciunt. quod genus canendi greci adinuicem tradunt. Est itaque antiphona quedam cantilena divinis laudibus ad recreaciones inserta. Nichil enim amplius caritate recreat animos quam quod modulando cantatur mentis iocunditate significat. Iuxta illud psalmista. Psallite sapienter. Tunc enim iocunditas sapida est. cum de deo est. Tunc enim manum sub pennis sunt Ezechiel prior et in populo. beatus vir qui invenit sapientiam et qui affluit prudentia. quod qui habet iocunditatem mentis de eternis. de facili affluit prudentia. id est bonis operibus quibus sibi prouidet in futuro. Vel secundum moysen antiphona est quedam vox qua sibi invicem angelus colloquitur.

Sex autem antiphona quod diebus feriatis ante psalmos nocturnales dicuntur de psalmis sumuntur et bonorum operum perfectionem. vel sex opera misericordie relinquunt quoniam

senarius numerus perfectus est. Ille vero que dicuntur super benedictum in laudibus. et super Magnificat in vespere. de euangelii diebus in quibus dicuntur sumuntur. exceptis illis. quod in quanta feria dicuntur. puta dicitur in sexta parte sabbati. v. feria secunda domice. xl.

Rursus in quibusdam ecclesiis in fine antiphona fit neuma seu iubilus. quod beatus plinius qui scribit iubilaciones. Est autem neuma seu iubilus ineffabile gaudium seu mentis exultatione habita de eternis. Ideoque in diebus ieiuniorum et afflictionum. non debent fieri sicut nec in luctu citharizari. et fit neuma in vinea et finali littera antiphona. ad non dum quod laus dei ineffabilis incomprehensibilis est. ineffabile namque gaudium per neuma significatur. quod hic per gustatur. nec penitus exprimitur. nec penitus tacei valere. quod merito ecclesia ubi omnis iubilando cum neuma. quasi in amiratione philit. ac si dicat. que vox. quod potest lingua retexere et Verba enim hic non sufficiunt nec intellectus capit nec amor etiam dicitur finit. Quis enim plene enarraret quod oculus non vidit. nec auris audiuit. nec in cor hominis ascendit. Neumatizatio ergo expressius quodammodo sine ubi dicitur. quod per verba innuat. quantum sit illud celi gaudium ubi uba cessabunt. et omnes omnia scient. Verum quod perfectorum tamen iubilus est et in magnis sollemnitatibus non tam maiores quam etiam minores exultant. inde est quod in quibusdam ecclesiis in quibus neuma non dicitur. vox non habet significationem in voce significatam. conuertitur. quod loco iubilati et neume. trophi et sequente decantant. ad quod laudes et minores et maiores passim admittunt. et ideo communiter ab omnibus decantantur. In quibus antiphonis dicitur neuma seu iubilus et quia hoc potius fit in tempore paschali. dicitur sub. ti. de laudibus matutinis Iubilus autem dicitur uel significat in divinis locis in eodem responsorio sepe fit puta dicitur in. vi. parte sabbati natali. Item de neuma quod fit super alleluia. in quarta parte sub alla dicitur est. Item in quibus antiphonis dicitur alleluia in sequenti parte sub festo natalis dicitur. Et non neuma neume sine. p. et in femio gne est iubilus de quo dicitur est. Sed pneuma pneumaticis grece scriptum p. p. in neutro gne est spiritus sanctus utriusque tamen per femio sepe ponitur in scripturis. Sane neume que in missa fiunt. repuntat gaudium. quod potius fieri solet in e. ut in kyrie. vel in a. ut alleluia. quod in alijs vocalibus. ad notandum gaudium spirituale quod nobis restitutum est in per uirginis. cui facta est mutatio huiusmodi nominis eua in aue. dicere angelo. Aue maria et ibi mutas nomen eue. Significatio namque huiusmodi nominis eue manserat usque ad angeli salutaciones. Illa autem significacione ade et eue nascentes infantes exprimitur. Nam feria nascentes profert e. masculus. vero. a. unde. Et dicitur e. vel a. quod quot nascuntur ab eua. Ille ergo neume non significat caritatem quod nobis attulit transgressio ade et eue. puta quidam scripturam. si gaudium nobis in permissa salutacione uirginis institutum.

Rursus considerandum est quod fere ubique cum in cantu scribitur iherusalem neuma producit. ut ecclesie iherusalem iubilacione figuret. exemplum habemus alla. Te decet quod cantatur dominica. x. post penthecosten. Item etiam est. quies alla duobus versibus insignimur. ut testola duplici gaudeat. Exemplum est in alla Pascha nemus quod dicitur in die resurrectionis et in alleluia Angelus domini quod dicitur in sexta feria tunc sequenti. Utriusque alleluia duos habet versus. puta gradualia antiquo ostendunt et sic de alijs. In quibusdam tamen festiuitatibus quodam ueluti in nocturnis. antiphona precedit. de qua in sequenti parte sabbati dominica de trinitate dicitur.

Post antiphona in singulis horis

diurnis et nocturnis ex institutione Damasi ppe. ps
ad antiphonam simplici canunt. et significat ps bonam
et diuinam operationem. Sicut dicitur In psalterio decacordo
psallam tibi. In tali enim instrumento psallebat inuenerunt
quod in psalterio spiritus sancti vivificatio per fidem debet.
psalle deo. decem legis mandata implendo. **I**pe
autem Damascus instituit ut chori in duas partes diuisi
psalmos canerent alternati. Et dicitur psalmi alternati.
ad nonam alternam scilicet ad beatum opandum exhortationem.
Priscis namque temporibus consuevit et quasi in choro
dicebant. ideoque sancti patres ordinauerunt ut alternati
dicerent. id est una pars chori unum versum. et altera
aliud diceret. quod beatus Ignacius primus statuisse ferunt
in ecclesia antiochena. per eo quod in visione audiuit angelos
antiphonam psalmos psallentes. De hoc etiam
dicitur in prima parte sub. ii. de ecclesia. Dicunt etiam
alternati. ad nonam quod alter alterius onus ferre debet.
Psalmos quod stando dicimus ad ostendendum quod stantes in
bonis operibus vincimus. Dum enim populus israel cum
amalech pugnabat. quandoque moyses manus leuabat
populus vincebat. quando vero manus dimittebat. populus
vincebat. Eleuatio igitur ad standum significat mentis
nostre deuotionem. ut statu corporis. mentis affectionem
mostremus. vii. nos paratos esse. siue ad mandandum
carne. siue ad exercitum operis. Lectiones vero quod sunt
doctrina nostra in silentio et sedendo audimus. quomodo
doctrina sedendo et quiescendo recipimus. Sicut ecclesia
stans. Sapientiam scribit in tempore orationis. et qui minoratur
actu percipit eam. Et iterum. Verba sapientie in silentio
et quiete discunt. Et propheta ait. Erit cultus iusticie
silentium. Sanctos quod stantes oramus. significantes eos
in perpetua leticia fore. Iuxta illud. Stantes erant pedes nostri
in a. t. i. **S**ane in diuinis horis. sex psalmi dicuntur
per quos sex opera misericordie denotantur. quibus in vinea
domini laborantes intendere debent. quasi per modum copie
exerceamus. a fructu diaboli liberati. ad libertatem
vite peruenimus. et retributionem domini denarium recipi
emus. Serupramen sub tribus significacionibus dicitur
ad insinuandum fidem sancte trinitatis. ad quam diuina
sunt opera referenda. In vespis vero quod dicuntur. per
ut ibi dicitur. Et sunt psalmi horarum mutabiles. putantur
completorio dicitur. **I**llud quod permittendum non est.
quod unus atque idem psalmus in variis festiuitatibus cantatur.
pro eo quod ibi Christus pertinet ad illas inueniuntur. verbi
gratia. In natiuitate cantatur. ps. Eructauit. propter Christum
illud. Speciosus forma. cantatur. etiam illud in festo
num. propter Christum. Adducens regi iugines etc. et etiam
in festo apostolorum propter Christum. Pro patribus tuis etc. Item
ps. Quare fremuerunt. cantatur in natiuitate propter Christum
dominus dixit ad me. et in passionem domini propter Christum
Assisterunt reges terre. et hinc de aliis. Preterea unum idem
vocabulum sepe diuimode accipitur. verbi gratia hoc no
men templi significat corpus Christi ut ibi. Soluite templum
hoc. aliquid significat templum materiale. inde est quod psalmus
illud Magni domini etc. cantatur in natiuitate propter
Christum illud. Suscepimus deus etc. intelligimus. enim ibi
de templo corporis. Cantatur etiam eundem psalmum in pu
rificatione et ibi accipimus de materiali templo in
quo fuit eadem die presentat. **D**e psalmodia tam nocturna
quam diurna in suis locis dicitur. **E**t nota secundum
Ieremiam. Quod melior est quicquid psalmorum cum cordis punita
te et serenitate spirituali et hilaritate decantatio. quam
totius psalterii cum anxietate cordis atque tristitia

modulatio. **P**ostremo non dum est quod psalmi gra
duales sunt. xv. qui signati sunt per quindecim gradus
quibus ascendebat ad templum Salomonis quod erat
in monte. Hos xv. gradus vocant quidam canticum
gradu. eo quod in quolibet premissorum. xv. graduum. singuli
psalmi decantabantur. et hoc verbum gradu casus gra
duis. De dictis gradibus dicitur in prima parte sub. t. de
altari. Significati sunt etiam dicti. xv. psalmi. per alios
quindecim gradus Ezechielis. quibus visum est ei ascen
dum in ciuitatem dei. et quibus habet. Ezechiel. c. xl. ubi
primo habet de septem gradibus. et postea de vii. Item
pe quidenarius numerus constat ex numero septe
nario et octenario. Septenarius refertur ad vetus. et
quia antiqui. vii. diem. vii. mensem et vii. annum cele
brabant. Octenarius ad nouum testamentum refertur
propter resurrectionem dominicam quod octauo die facta est.
Quindecim gradus psalmos psallimus. ostendentes quod vtriusque
testamenti precepta obseruare debemus. primum. v. psalmi
v. corporis sensus. per quos peccatum significatur. et iterum in
aliquo illorum non dicitur. Gloria patri. quia illa peccata quod per
quicquid sensus corporis committuntur. nobis non debent imputari
debemus. Sed dicitur post illos Requies eterna. quoniam in illis
pro defunctis oramus. ac si quis dicat. oramus domine
ne pro peccatis illis. quod committuntur corporis sensibus. vita
negetur eterna. sed per dei misericordiam requies concedatur
eterna. In sequentibus xv. psalmis nobis et nostris. primum
et congregacionibus et platis. dei misericordiam imploremus. et
Gloria patri subiungimus. quia quod a cathena peccatorum
absoluimus. quod te deum toto corde perquirimus. quod tuum de
calogum obseruamus. non nobis domine. non nobis. sed
nomini tuo gloriam exhibemus. Rursus numerus. x.
ex septenario et ternario constat. Ternarius ad pre
cepta prime tabule. que ad deum spectant. Septenarius
vero ad precepta secunde tabule. quod ad proximum spectant
refertur. ac si dicat. quod decalogum obseruatur per deum est.
Versificatio etiam in singulis dicitur. horis Legimus in li
bro numeri. quod dum archa domini que ecclesiam figurabat
in tabernaculo reponebatur. dicebat moyses. Reuertetur
domine ad multitudinem filiorum israel. Sane reuersio domini
ad israel. nichil aliud est. quam ut reuertere faceret israel
ex toto corde ad se. Deus enim cui omne tempus presens est
non habet ad quos reuertatur. et intelligitur reuertere
id est fac nos reuertere ad te. Iuxta illud ergo more prophetie
dicuntur. ut si forte mentes nostre cogitando vana. pre
minio psalmorum ope reuenerunt. audito Christo conuer
tantur ad orientem. id est ad Christum. qui est noster orientes. seu
ad mentem secundum Christum significacionem. qui ab ipsa reuer
sione nomen traxit. Nam dicitur a verto utis. et inde est
quod dum Christus dicitur. ad orientem siue ad altare nos re
uertimur. Recte ergo Christus qui significat fructum boni operis
altare acuta voce dicitur. ad excitandum pigros qui in
laudando deum et in intelligendo diuina torpent. ut re
uertantur ad cor. ut vii. eo audito omnis cogitacio que
forte videndo temporalia foras exiit. reducat in terra nos
Rursus Christus non eternalis significat. quia ab officio
psalmorum siue a labore. tunc vero reuertimur ad officia
lectionum. siue ad quietem. ut qui psallendo stabat
nunc ad lectorem sedeat. Sicut Christus dicitur a vertendo De
hoc dictum est in quarta parte sub. ii. de gradu. **E**t
nota quod in quibusdam ecclesiis in die dominica post primam
nocturnam dicitur iste Christus. Memor fui non de nominis
tui domine. Post secundam dicitur Media nocte surgebat
Post tertiā. Exaltare domine. Primum siquidem Christus se

Memor fui tē ad quid ecclesia de lecto suo surrexit
ostēdit. Quo vero tpe surgēdū sit. notat scdus scilz
Media nocte tē Et ad qd surgēdū sit. ostēdit qd
sequit. Ad cōfitend nōi tuo. **S**eru quidā volen-
tes mentiri qz nō surgūt in mediā nocte. loco hui?
versus ponūt illū. Qm tu illuminas lucernā meam
domie. Qd tamē mediā nocte surgēdū sit. ostēdit vō
dicēs. Media no. tē et alibi Preueni in maturitate
et clamaui qd idē est. Nā in maturitate vīca est di-
ctio Sōn t quidā libri habēt in maturitate. t sonat i
maturitate quasi tēpus nō apertū opī. Alia tamē sra
h3 Preueni in tēpestare nocte. qā tempestū apud
antiquos idē erat qd oportū. ā tēpe ul' a tēpestare
vocablō ducto Sōn in ātiquis historis sepe ita legi-
t. Hoc factū est in illa tēpestare. i. in illo tpe Sōn intē-
pestū vel intēpestū. aut tēp? in oportū. i. nō ctur-
nis accōmibz nō oportū. Tercius aut vsus. s. Exal-
tare dñe tē manifeste pūmz ad nouū testamētū i
quō saluator noster scdm humanitātē fuit exaltatus
Quidā tñ dicūt tūc Ego dixi domie miserē mei. qā
ad glām q data est tpe noui testamēti nō pueni-
m. p rēmissionē peccator. **S**ed querit quāē vñeli
in nocturnis an lectōes dicunt. in alijs vero horis
post. s. post capitla Rñdeo in nocturnalibz lēonibz
ppter eaz numerositatē t magnitudinē sedē solem?
Ne igit ppter longā sessionē. aut ppter lassitudinē
sue oclū obliuiscam tōdrine dñi quā lēonē significat
cogitādo forte inania aut dormiēdo vel cōsoblādo.
ido versu pcedēte ad lēonē audiedas mētam. In
alijs vō horis. qz nec tot. nec tante sūt lēonē. non
est necesse sedē. nec vñelos pmittere. Vel ido in alijs
horis vsus post lēonē dicunt ad notandū qd ppter
mētalla horaz tōdrina dñi nō negligit. **R**ursus
versus sepe a pueis cantat. ad notandū fūciū nostrū
cū innocentia pstitū. dñō fore gratū. De vñelis quī i
vñelis seu in laudibz dicunt. sub illis locis dicetur
et vñe qz versus debz nōre. aut statū tps. ā officij
Statū tps notat vsus pme. s. Exurge xpe adiuua
nos vbi cū dicat. Exurge inuēt mētū ope. Simlir
in vsu tēcie. Adiuuor esto me? dñe ne derelin. me.
Cū dicat ne derelinqz me. notat status pugne. s. līr
in vñiculo sexte. s. Dñs regit me et nichil michi deerit
in loco pas. ibi me col. significat status pfectus t per-
fectōis In vñiculo none. s. Ab occultis meis munda
mē. d. t ab ali. p. ser. t. stat? tēmonstrat frigiditatis
dilectōis Statum qz tps inuēt vñiculi q in passioe
et resurrectōe cantant. Sed vsus vñspitalis offi-
cij. statū officij insinuant vt vñspita oracō tē. Et di-
rigat oracō tē. Ex quibz vñbis colligit qd vñspita
oracō accitat. **P**ost versū sequit oracō dñica et
post eam pces. De quibz dicet sub nocturnis. Le-
ctiones qz in singlis horis. tam nocturnis qz diur-
nis dicunt. Et dicat lectio qz nō cantat vt ps vel
pūm? s. legiē tantū Illic enī modulacō. hic sola pro-
nūtiacō querit. Siquidē lēonē nō cturales sūt do-
ctrina nostra. qz per eas docem opera nra reuolūere
ad dñū. optinet ergo vice lectionū. qz doctores faci-
unt ad ignaros. Per eas qz scōz opa imitant. t ea-
rum cōmemoracōne. ad dei laudē cōpūgunt. Et ido
vt pmissum ē. sedendo t in silencō audiuntur. **L**e-
cturi aut lectionē. ad librū accedens sup gradū
ascendit. qā doctoz pfectioni vita vulgos mēscendē
debet. Et a psbro vel epō bñdictionē tanqz legēdi

icentia postulat dicēs Iube dōpne benedicē. per qd
pūcipat? ecclie. qz qz nullus nisi a maiore iussus de-
bet in ecclesia legē designat. Et dicat dōmpne t nō
dñe qz solus dñs? vñe dñs est. hinc est qd presbiter
seu epus non a se benedictionē largit. sed discrete
a deo postulat illam dari. dicens. bñdictionē ppe-
tuam tribuat nobis tē In fine vero dicat. Tu aut
domine miserere tē qz tunc smonem ad deū dīgit
qui vñe dñs ē. **R**ursus ido in pūcipio impfecte
et sincopato vocablō pūtiat. qā tūc ad impfectū
vñz ad hominem smonēz dirigit Iux illō pphē. Im-
pfectū meū viderūt oclī tui. qd etiā monachi comu-
niter obsuāt dicētes. Domine. Abbas. Hac qz cō-
sideracōne. famuli dñis fūientes alterz genu tñ. s.
sinistz flectē debent. per quā partē corpālis fūitis
significat. que tantū homibz t nō spūlibz debetur
sed in ecclia vtrūqz genu flectendū est. non alterū
tñ. ne iudeis assimilem. Nā t xpo oīe genu flectes-
tur ad philippē. i. c. Salomō quidē p pphē orās
vtrūqz genu in tiaz figebat. t manus ad celū expā-
debat. put legiē. i. i. c. viij. Eadē etiā racōne nō
est acclimandū pūcipi seclari facere ceta. siue secre-
te sibi loquēdo siue auscultādo. s. dūtaxat ab aure
sinistra capite flexo In fine vero pfecte t complete
pūtiat. quia ad pfectū et pfecto vocablō. dignū
vñz ad deū dirigit smonē. Porro epō volenti legē
ei dicēti. Iube dōpne bñdicere. null? minor bñdicē
debet Sōn in qbusdā ecclis nichil ei rñdēt. In alijs
vero rñdet vnus psbit. Ora p nobis pie pater ad
dñm. Et tūc epus dicat Magnificāte dñm mecum
Tūc aut epus debet pfecte pūtiare. Iube domie
qm ad deū qui pfectus ē smonem dirigē intelligit
In nōnullis vero ecclis epō legere volente sacer-
dos dicit. Iube domine bñdicere t ipe epus dīcta
bñdictionē legit. Cū enī legere lēonem nō sit sacer-
dotis vel epī officiū. s. lectoris. si nullus alius epus
vel sacerdos assit. potest alius inferioris ordinis tāqz
lēurus in psona ecclie dicere Iube domie bñdicere
Et ipe sacerdos vel epus lecturus in psonā xpi ei
reddat bñdictionē vel legat absqz Iube domie bñ-
dicere In qbusdā ecclis ipe epus dīc. Iube domine
et minor cui volūtariē in hoc se ex humilitate sūbiat
bñdicat. Lectōne finita dīcī lēoz Tu aut tē qd neqz
de lectione ē. neqz ei cōtinuat. sed ille ad deū sermo-
nem dirigens se excusat. qñ dicat. Domine peccāū
legēdo. forsā modulate pūtiās cupidine laudis
humane vel caprādo ventum humani fauoris. et
audiētes simlir forte peccauerūt vānis cogitacōibz
intēdentes. vel a lēōe auditū autēntes. Aut p sed
tu dñe miserē nri. Qd vñe rñdēt a cūctis Deo grās
non ad Tu aut. s. ad lēonem referē. Est enī vox ec-
clesie deo grās exsoluētis. ac si dicat. De? paut nos
verbis salutis que sūt cibus anime. t p huius bñfi-
cio. Deo grās supple exsoluim? **R**ursus plurali-
tas lēonū. pluralitatē significat pūicator. qui sūt tpe
gratie. sicut t paucitas in pfectis. raritatē significat
tpe legis. Sed t vicissitudines lectoz sūt successio-
nes legator. qui dū Iube dñe bñdicere dicūt. licē-
tiam pūficandī petunt. et dū eis bñdicitur. licētia
datur. in quo inuēt qz nullus pūicare debet nisi
missus. Quomō enī pūcabūt nisi mittantur. Ipa
enī lectio est inuēte legacōis executō. Tu autem
dñe. legatū reuerho. vbi in eo qd mēscia implorat

inquit ipm legacomis vel pdicacois officiu. no sine
alicui? vel leuis culpe pulue pagi posse. On aug?
Verbū pdicacois securius auditur q̄ dicat. pdi-
cator enim p teria abulat. r difficile ē ei. qui p ter-
ram ambulat. pedes nullo pulvere sordidare. r pdi-
catorē cū se bñ pdicacē senserit. nullius spū elaco-
nis erigi. **E**t attēde. q̄ hīc in ecclia duo sūt ordies.
sapiētes. r insipientes. hīc due sūt lectōnū maneries.
In illis enim lectōibz. q̄ ad missam legunt. sapiētes
instruūt. In hīs vero q̄ in nocte dicūt. insipientes
erudiūt. **S**ūte r exponūt. **E**t nota. q̄ tūmānt
lēōes q̄tuor modis. Primo gñaliter p. Tu aut. Se-
cūdo in aduētū. r in natiuitate. r in ephīa. lēōes de
psaia. sumunt. p. **H**ec dicit dñs. cōuertimī ad me rē.
Quī in natiuitate hōc dicūt. mouēt ex illo capitulo
psa. qd tūc legūt. Primo tpe alleuiata est. vbi dī.
r in omībz hīs non ē ausus furor meus. r populus
meus nō ē cōuersus. Et ideo ecclia hortat in psona
xpi populū peccatorē. vt cōuertat. **H**oc idē etiam
fit ppter eandē causam. In q̄busdam ecclīs q̄ le-
gūt de ieremia exprobrāte duriciāz peccatorū. qui
p penitētiā nō cōuertunt. Tercō modo lēōes q̄
legūt triduo ante pascha de tremis ier. **S**ūte sumunt
p. **I**herlm iherlm. auertēt ē. put ibi dicet. Quarto le-
ctōes p defunctis sumūt simpliciter sine altero pre-
missōz. In q̄busdam tñ ecclīs sumūt p. beati mortuū
qui in dño moriūt. qd sumūt ex fine cuiusdāz hmo-
nis. quē aug? de mortuis cōpilauit. **H**oc etiaz nō
qd i tertia nocturna legūt euāgelīū r omelia euāge-
lī eiusdē diei. qz tertia nocturna designat tep? gre-
mī eiusdē diei. qz tertia nocturna designat tep? gre-
mī quo euāgelīū recitātū est. r in quo euāgelica pdi-
caco celebrat. put in ti. de nocturnis dicet. **N**ō
est etiam omittēdū. q̄ antiq̄s tēpibz. elim. hāns hē-
rethz. q̄ veritatē trinitatis impugnabat. sancti p̄ci-
ad hoc vt sancta trinitas magis nota esset. ordina-
uerūt q̄ nona lectō semp de trinitate legēt. r nonū
rñsōrū simlī de eodē cantaret. r q̄ etiam in p̄ma
feria missa de trinitate dicet. quo diuicius obserua-
to. r trinitate cūctis innotescēte. ecclia lectōez de
trinitate omisit. Sed rñsōrū de trinitate. r etiam al-
leluia missa in dñicis diebz. vel ppter solitiū vsum
vel ppter dulce catēnā in plerisq̄ locis retinuit.
r ita nūc in p̄rie vocat rñsōrū. qz lectōm p̄cedēt
nō rñdet. **D**urne vero lectōes a quibusdā. eo q̄
breues sūt lectiuele nūcupat. a pluribz vō capitula-
eo q̄ vt plurimū de capitibz eplāz. illoz diez q̄ bz
dicunt sumunt. **H**ec siquidē post psalmos et ante
phonas in singulis horis dicunt. p vt statutum est
in cōcilio agathane. quī mod? ab eldīa sumpt? ē.
vt pmissus ē. Et significat capitula doctrinam. **N**e
enim ppter psalmodia audietū. amī m? se fastidiū
ingerat. sic iudeis q̄ māna fastidiebāt. ppter qd de?
misit in eos serpētes ignitos. q̄ eos interficiebant.
ideo pmitūt caplin. id ē breuis lectō. sumpta a no-
uo. vel veteri testamento. puocās ad deuocōnem. q̄
fastidio traria ē. r exhortas ad p̄seuentiā in bono
Iux illud. hortamī uos. ne in vacuū grām dei recipi-
atis. In nocturnis aut copiosius. q̄ diurno officio
lectōibz vacamus. qz tūc eis aures liberius accomo-
dam? Et dicūt. huiusmōi capitula sūt exhortacōes
in plerisq̄ ecclīs p pastorem ad domesticos r sciē-
tes. qz sicut līgna līgnis addicim? vt ignis ma-
gis ardeat. ita ignis domesticorū cordibz. ignita

pastorū verba addiciūt. vt magis igniant. Legū-
tur etiam hēc lēōes. sine. Iube dōmpne. r absq̄ bene-
dictōne. qm vt plurimum epus aut sacerdos. qui
vicez xpi gerūt. r quoz officiū tanq̄ maiorū est ex-
citae pigros. illa legūt cuius p̄riū est licētia et be-
nedictōem dare. r nō petere. nā maior mīori bene-
dicit. r nō ecōtra. **N**octurnales vero lectōnes a mī-
noribz legunt. ideo a supioribz licētiā r bñdicoez
petūt. **I**n hīs etiam diurnis lectiōibz nō dī in fi-
ne Tu aut. sic fit in nocturnalibz. qz sacerdos debz
esse pfectus. r qui diabolicis suggestiōibz defacili
nō succubat. r qm breui h̄mone. r inter familiares
vix ē. qñ vent? hūmī fauoris captes. put qñqz fit
in nocturnalibz lectōibz. vt pmissum est. rñdetur
tñ. deo grās. ppter causam in nocturnalibz lectōibz
assignatā. Ad hoc in caplis horāz. officia diuiden-
tes. p p̄cedētia. laborem. p sequētia. p̄mū significam?
Ideoqz p̄cedētia dñstūt in psalmis. sequētia in h̄m-
nis r canticis. **N**otan dū vero est. q̄ pulcherrim?
mos in ecclā moleuit. vt quater in die. r q̄ter in no-
cte. p singulas diurne h̄ue nocturne psalmodie ho-
ras. lectō vna h̄ue caplin. de veteri h̄ue nouo testa-
dicat. Quēdā tñ ecclē nō dicūt caplin in p̄ma. nec
in cōpletorio. Sed qz scōz hōc lēōes nre nō erūt o cto
sicut erat scōm eldīa in veteri test. put pmissum est.
ideo ecclē ille post p̄mam. legūt in capitulo lēōem
in p̄ma p̄termittit. Dicit enim aliquis. Iube dōmpne
benedicē. r sacerdos bñdices. rñdet. reglaribz disci-
pulis rē. q̄ secunt. Et ante cōpletoriū legūt p̄terit?
mittēdam in cōpletorio scz. fratres estote sobrii rē
Sol legūt de dyalogo vel hūi? de hoc s̄b ti. de p̄ma
dicet. **Q**uerit autē quāe in nocturnalibz h̄ue in
diurnalibz lectōibz nō p̄nūtiat auctor eaz. put fit
in hīs. q̄ in missa legunt. Rñdeo hī qui sp̄ lectōibz
r diurnis obsequiis insistūt. vt sūt ministri r dome-
stici ecclie. eaz auctorem ex ipis lectōibz agnoscūt.
qz igit illi nocturnalibz lectōibz assunt officijs. nō ē
necessē nomen auctoris expmī lēoni. In missa vō
ideo expmī. qz ibi cōueniūt bubula. opari. r ag-
cole. vt si quis eoz forte. p̄eo. q̄ raro talia audir. in
cognitām habz historiā. audiat eius auctorem. q̄
forte nō est ei incognitus. vt ex illius auctoritate
firmi? insigant verba lēonis in corde. In q̄busdam
tamen nocturnalibz lectōibz. qñqz auctor ipaz exp-
mitur. puta in sermonibz r omeliis gregoriū r aug-
r alioz. de quo in p̄ximo septi p̄tis dicet. **P**or-
ro in cōcilio magocien. i burgkardo. li. viij. c. Lay-
cus. statutū est. vt laicus in ecclia nō recitet lēōem.
nec allā dicat. n̄ psalmos tñ rñsōria sine allā. Rñ-
sōria quoqz post lēōes s̄biūt. cū enim p lectōnes
doctrina. p rñsōria vero bona opa significetur. rite p?
lēōes rñsōria s̄biūt. qz p bonā opa doctrie rñdē
debem? ne cū suo pigro. qui pecuniā dñi sui absco-
dit. in tenebras exteriores mittam. Dicitur nāqz rñ-
sōrū. qz lēoni rñdere. id ē cōsonāe debet. vt si forte
lēōes sūt de actibz aplōz. rñsōria sūt simlī de eodēz
Sūte nonū rñsōrū rñdere solet nonē lēoni. q̄ olim
erat de trinitate. put iam dcm ē. **H**oc tñ fallit in rñ-
sōriis de hystōriis. q̄ post euāgelīū in nocturnis cā-
tantur. q̄ euāgelicis lectōibz nō rñdent. De hoc etiaz
dcm est in quarta p̄e. s̄b ti. de gradu ali. Dicit quoqz
rñsōrū. qz vni cātanti. ceteri cōcorditer respondent
Iux illd apli. j. corinth. p̄mo. **S**it id ipm omēs dica?

et non sint in nobis scismata. Cantant enim unus. s. xpus. et petrus et ceteri eum secuti sunt. Vel quia choro illud canticum vobis rñdetur ab vno. Iohannes dicit q. p. talici rñsoria tradiderunt. q. inde rñsorios catus vocant. q. alio dñfñte id alter rñdeat. Porro rñsoria nocturnalibus spiritualibus canticis coparant. Dicuntur enim cantica q. cantant. Sūt spūalia quia ex ubi lacone spūalis mētis pcedūt. Cantant vō ut rñtacone lēonū ad supne patrie cōcentū. mētē nrām incitent subleuari. q. etiā mñnuat. Glia patri q. in vno q. rñsorio canit. Ceteri rñsoriū ab vno incipiūt vt ab alijs deīnāt. per q. dñs ad fratres exhortacō ad fūiedū dñ intelligit. Per vñū vō rñsoriū qui totus ab vno canit. singlaris ad dñū dñpcaō dñnotatur. Adhuc rñsoriū cātando quasi p. tubā vocē exaltant. excitādo frēs ad alcōra vsq. adeo vt ad laudem sancte trinitatis pueniam. dicētes Glia p. rñ. Qñq. aut rñsoriū tres habet vñs. put in se. parte. sub pma dñica de aduentu diceb. Rñsoriū q. post vñū impfecte recātāt. ad nōndū q. si in monte. i. in statu pfectōis saluari nō possumus salte in se. q. alia via saluē. in statu vñ impfectōis. Adhuc semiplene. huc p. parte repetit. ad notandū ea que vñentes facim. impfecta esse. Et fit pmo ppetico a remocōi quo ad finem et postea a minus remoto et vltimo Glia p. rñ diceb. put sub dicta dñica de aduentu diceb. In festiuis vō itē totū pfecte repetitur. ad nōndū lēcia et pfectionē sanctorū. Oracones siml in singlis horis dicunt p. quas pmissio impetrāda est. Oracō nāq. petico est. Nam orare petere est. sicut exorare ē impetrare. Et scdm. greg. de rñciter orare ē amarus in cōpunctōne gemitus et cōposita ūba sonāe. Oracō aut dñ mīscdiam hñficat que pcedit et subsequit. hominem in bonis opibus. et ideo dñm pncipio misse et fine. Est aut vltia oracō dñi ad oparios bñdictō. Q. oracōes in fine dicūt ab actibz sumit aplos. qui qñ dñfugebant pñtis gemitibz suis orabat. Siquidē oraturus sacerdos pñm salutat dices. Dñs vobiscū. et hoc idō. vt illū ammet ad orādū. p. p. q. eius oracō sit accepta deo. q. q. dñs grām suā sibi donet. Oracōne aut finita itē orat dñcens. Dñs vobiscū. De q. sub. t. de pma diceb. Et nota q. oīe officiū pter nocturnū. oracōne et bñdictione cōcludit. ad nōndū q. quia dñm in hoc seculo sumus. necesse habemus pñteritū orōmibz mñm. Et mos ē q. qñ cum famulis dñi familiare habemus colloquū. cum ab illis sepamur bñdictionē ab eis poscimus. In nocturnis vō hoc nō fit. q. ibi nō fit sepacio. s. matutinū et matutine laudes cū eo cōiuncti canunt. Porro licet deus sit vbiq. tñ sacerdos in altari et in diuis officijs debz ex mñtatione. Iulij p. p. vñs orientē orare. Sñ in ecclīa hostiū ab occidēte habentibz missam celebrās in salutacōne ad pñm se vertit. q. quos saluat. facit ad facie pñta. put in quatta pte sub. t. de salutacōne dñm est. Et tēmt oraturus se ad orientē cōuertit. In ecclīa vō hostia ab oriente habentibz. vt roma nulla est in salutacōne necessaria cōuersio. q. sacerdos in illis celebrās semp ad pñm stat cōuersus. Templū q. Salomōis et tabernaculū Moysi legunt ab oriente hostia habuisse. Exo. xxx. viij. c. S. vñs orientē oram. Primo memores q. illi qui est splēdor lucis eterne. sedētes in tenebris illūant. qm vñfiant nōs orēs ex alto

De quo legit. Ecce vir oriens nomē eius. Cui? argumēto in libro sapie diceb. Oportet ad ortū lucis adorare. non q. diuina maiestas localiter in oriente cōsistat. q. potentialit et essentialit est vbiq. Iux illd. Celū et terram ego impleo. et ppha. Si ascendero in celū tu illic es. si descendero ad infernū ades. S. quia dñm timentibz oriunt sol iusticie. qui illuminat omēm hominem venientē in hunc mūdū. Sed idō vñs orientē oram. vt ammus nr se ad potiora cōuertere ammonēat. Tercō q. qui dñū laudat vñlunt. nō debent ad illū ūtere terga. Quarto secū dñm. Iohēm dñm. qui quor sequētes racōnes scēpht in quarto libro. Canon. v. c. vt patriā nrām nos requirere oñdamus. Quito vt xpm crucifixū qui vñus est oriens et ad quē oram. directe respiciam. Sexto vt vñmē iudice nos expectare mōstrem. Ait enī sic. idē dñm. ibidē. Deus paradisi scdm orientē plantauit vñ hominem trasgressum. exulē fecit et an paradisi ex occidēte habitacō fecit. antiqua igit priaz requirētes. et ad ipam aspicientes. dñū ad orientē adoram. Septimo q. dñs crucifixus ad orientē respiciebat. ideo et nos oramus ad eū respiciētes. S. et ipse in celū assumpt. ad orientē sursum ferebat. et ita ipm apli adorauerūt. et ita vñmet quē ad modū viderūt eū euntē in celū. ipm igit expectātes ad orientē adoram. Daniel q. in babilonica captiuitate et iudei siml vñs templū orabant. Aug. tñ dicit q. nulla scriptura nos docuit vñs orientem orare. Adhuc stātes. oramus scōs. put iam pmissum est. vbi de psalms agit. Orandū aut est in ecclīa q. ad hoc muenta ē. put in parte pma de ecclīa s. b. t. dñm est dñm ps. lx. viij. In ecclīa bñdicite domio deo de fontibus isrl. Et alibi. Adorate dñm in aula sancta eius. Illud Introito domie in domū tuā adorabo ad templū sanctū tuū in timore tuo. Itē pceptū est coram altare hoc adorabis. Itē ppheta. Vñte adoremus et pcedam. ante dñū. pñmē corā domio qui fecit nos. q. ipse est dñs de. noster. Deus. i. creator dñs. i. redemptor nr. i. saluator. S. cūte. sit vbiq. vt pmissum ē. quāc potius i templo quā alibi ē adorandus. Preter ea legit. Io. iij. c. q. cū mulier samaritana solucōem questionis q. de loco adoracōis mñ iudeos et samaritanos sepe ūtebat. a xpo quēhisset. Patres mgt nostri in mōte hoc adorauerūt. et nos dicitis. q. iherosolimis est locus vbi adoracō oportet. respōdit illi ihus. Mulier crede michi. quia venit hora quādo neq. in monte hoc. neq. in iherosolimis supplendū est. tñ adorābitis pñz. s. vñt adoracōes. adorābit pñz in spū et vñtate quāsi dicat. Nō pñz fero locū in adoracō vñcūq. adoratur de. dñtaxat in spū. i. p spūalibz. et vñtate eterne. Sñ apls inquit. Tu aut eū oracōis intra cubiculū tuū. et clauso ostio. ora pñm tuū. Sed licet vbiq. sit de. adorandus. specialit tñ in ecclīa. alioquin frustra. tantostudio. tāroq. impendio templū dñi fieret. mñ grauius in eo adorari acceptaret. Sñ Salomō in tēplo cōstructo. et dedicato orauit ad dñm. vt quicumq. illud ascendēt. p peccatis suis. vel p quacūq. tribulacōne clamās ad dñm in hñs. que iuste postularēt exaudiret. quā oracōis formā sequitur ecclīa in oracōne. quā dicit in ecclīe dedicacōne. Assistit enī angeli ibi adorantibz vt deuotas eorū oracōnes dñō offerat scdm illud. In cōspectu angelorū pfallā tibi.

adorabo ad templū sanctū tuū. ad cōfitendū nomi-
tuo domie. Hinc angli ad thobā. Ego obtuli ora-
cōnem tuā dño. Requiescant etiā ibi scōrū reliquie
qui nobis deuote dñi adorantibz suis pētibz assecun-
qđ nos nris meritis nō ualem? In plateis uero tñ
publico more phariseorū orare a dñio phibem. qđ
uero aplūs ad thimothēū inquit. uolo uos orare i
omī loco. leuantes puras manus sine ira. ad inter-
nam pmet oracōnem In omī enī loco orat qui per
caltatus officia rōpa bona. ubiqz manus cordis mū-
das ad dñi leuat. Ceterū adorandus est pē. r filius.
r spīritus scūs. qm omēs r singuli sūt vnus solus r
uerus deus. Licet enī alia psona sit pater. alia filius
et alia spūs scūs. tamē patris r filij et spīritus sancti
vna est diuinitas coequalis gloria coeterna maie-
stas. Vna igit et equalis totius indiuidue trinita-
tis est oracō. de qua sane potest intelligi qđ dñs ait.
Veri adoratores adorabūt prēz i spīritu r ueritate
Namqz qui dñi ueraciter adorāt. ipē quidē adorāt
prēm i spū. r ueritate. i. m filio qui de se dicit Ego
sum uia ueritas r uita. Ego sū inquit i patre r pat-
i me est. Ideo pat adorandus est i filio. r filius
i patre. et spūs sanctus i utroqz. Est autē deus ado-
randus de corde puro. cōscientia bona. r fide non fi-
cta. De corde puro. nō ut quidā faciūt. qđ i pspere-
tate dñi glorificāt. s. eum i adūitate blasphemant
de quibz ppha. Cōfitebunt tibi dñi bñfecis eis. si
uero nō fuerint satiati. murmurabūt. De cōscientia
bona. nō ut quidā faciūt. qui dñi grauissime pec-
catori dixit deus quare tu enarras iusticias meas r
assumis testamentū meū p os tuū. illud utiqz testa-
mentū. de quo ueritas ait. Hic ē sanguis me? nō ē.
De fide nō ficta. non ut quidā adorāt. qui recte di-
cūt. sed pue uiuūt. quibz dñs improprie dīces. Hic
pplūs labijs me honorat. cor autē eorū longe est a me.
Dicit enī r nō faciūt. Adorandus ē itaqz deus
corde p deuocōem. ore p cōfessionē. r ope p uenera-
cōem. Sūt autē due species adoracōis. scz latria
que soli deo debet. et dulia que quibzlibz creaturis
adhibet. ut dictū est i quarta pte s. qđ ptecula
canois sup ubo fueritis. Rursus canonicē hōre i
ipīs hōis dīci dīcedē sūt. nec obstat illud psalmiste
bñdicam dñm i omī tpe. nec illud apli. Sine inter-
missione orate. qm bñdicere dñm i omī tpe. ē illū
semp digna cōuersacōe laudare. Sine intermissione
orare est omīam dñi laude seu glia agere. sicut idē
apls ait. Sine māducatis. siue bibens siue aliquid
aliud faciatis i glia dñi facite. Ceterū oracōem salu-
taco pcedit r sequit. ad illā rñho. put s. pma dīcet.
Finalit aut post oracōem dīcet. bñdicam? domio
qđ sumptū est de aplo. uel de ps. uel de pmo trium
puerorū ubi dīcet. bñdicamus prēm r filiū r ē. Et dī-
qñqz a pueris qui sūt i mfecte etatis. ad nōndū oīa
opa nra i mfecta esse. Iux illd. I mfectū meū uide-
runt ocli tui r. Et qđ omīs laus nra puerilis r i mper-
fecta ē ad cōparacōē dñi quē laudam? Quicquid
hic enī dīci potest. min? a laude dñi ē. ac si dicat ecclā
laudam? sed laudando nō sufficim? qđ supeminē-
tia dñi. eloquiū nrm r intellectū supat. qđ accedet hō
ad cor altū. r exaltabit? de? Sū ab omībz dsequen-
dīcet. Deo grās quasi placet. sicut pū ē i dñi laude
supari. Dīcet etiā a pueis ad nōndū qđ soli pueri. i.

puri a malicia. digne laudat dñi r grās agūt. Dīcet
etiā quādoqz a maioribz. ad signādū qđ i eterna
bñtudinē cū dñi pfecti erim? laudatores. qđ i hac
uita nō possumus esse pfecti. Rursus post suffrag-
ia dīcet. alia oracō. qđ mīscōiaz dñi significat que pce-
dit r subsequit homiem i bonis opibz. Dīcet etiā
itey bñdicat? r deo grās. qđ sicut dñs post qđ itey
post resurrectionē suā salutauit discipulos suos. bñ-
dixit eis r illi grās referendo illū adorauerūt. ita
et pñter uel aliis itey. dicta orōne dīcet. bñdicat
mus dñi r est s. bñdicandū eū? membra sum? r i
quo bñdicimus. r etiā bñdicat. Chorus uero grās
agens dīcet. Deo grās. qđ sumptū est de aplo. p
qđ significat qđ vsqz i finem uite nre innocentiam
debemus huare r deo bñdicere. ei p bñficijs grās
exsoluēdo uel bñdicamus dñi. cū deo grās est
laus finalis. r exultacō ineffabilis que est i gloria
cū gratiaz actōe. Sed Deo grās est de consumato
cursu. grāz actio. De hoc etiā dñm ē i qđta parte
s. i. de orōe nouissima. Sed uide? qđ potius debet
rñderi Amē. i. fiat. sicut ita sit. s. qđ deus sit bñdicus
Sed bñ rñdet. Deo grās ut notet. qđ hoc ipm
qđ dñi bñdicimus. ab ipō deo habem? Porro qđ
quādi uiuimus i lubrico positi sumus r a temoibz
impugnām. quācē semp scōrū suffragijs indigemus
Ideo i pletisqz ecclīs i singlis hōis. post bñdi-
camus. suffragia sanctorū s. bñtūne. Et nō qđ totū
tūpū a nātūte dñi. vsqz ad festū purificationis
est de infancia saluatoris. Ideo ut quidā dīcet nō dñt
fieri tūc cōmemoracōes pñtm de cruce. Iux illud
Nō coques hēdū i lacte mris sue. nec etiā a dñica
de passione vsqz i sabbm post penth. ut ibi dīcet.
Hoc etiā sciendū. qđ quia petrus r paulus i uita
et i morte non sūt sepati. put cātāt ecclā. Ideo nec i
cōmemoracōibz sepatē. que sūt hūc r cōmūmīter
de utroqz. Ultimo notandū est. qđ cātandū uolus a
ueteri testamēto sumptū mīciū. sic i e. dñi legitur.
De quo i pte scda s. i. De cantore r i m qñre pte s. i.
i. de alla dictū est. Et ecclāstici. c. xlv. Dedit illi
contra inimicos potentia r stare fecit contra altare.
cātōres i sono eorū dulces fecit modulas r ps. Cā-
tate ei cātū nouū bñ psallite ei i uociferacōe. Ce-
lebra? ei itaqz cātus ut ostēdat. homies debere re-
ferre grās r laudes deo. dñi uamby ceterisqz mē-
bris satagūt agere opa. quibz ualeant deo placere
Vsu tamē cātandū qđā reprobāt. put dñm est i
phēio qñre partis. Ordīne cantilēne i diurnis
siue nocturnis hōis. credūt. bñs greg. plenāia
ordīnacōe distribuisse cū multi. r ante. r post eū.
orōes atiphōs. r rñsona pofuerūt. Et nō scōz hū-
gonē de scō uictore. qđ tres sūt spēs sonorū qđ tres mo-
dōs faciūt. sit. n. son? pulsu. flatu r uoce. pulsus pñ-
net ad citharā. flat? ad tubā. r organū. uox uero ad
cantū. Hec genēa mīscōz atiquis pplūs i dñi lau-
dem exercebat. Hec aut cōsonāia sonorū. assignat
potest cōcordie mor. si ad pulsum cithare. manuū
opacō. ad flatū organi. mentis deuocō. ad cantū uo-
cis. s. mōis exhortacō referat. bernh. Inqđ qđ pro-
dest dulcedo uocis siue dulcedine cordis. frangis uo-
cem. frange r uolūtatem. suas cōsonantiam uocū
serua cōcordiā mor. ut p exemplū cōcordes pñō
p uolūtate dñi. r p obediētia i mōro. De organo dñm
est i qđta pte s. i. de sanctis. Rursus hoc triplex

genus musicorum ad triplicem officii ecclesiastici refertur secundum Sicardum episcopum cremensem in rituali. Nam ipsum officium ecclesie consistit in psalmis in cantu et lectio- nibus. Primum musicorum genus est quod fit pulsu digitorum. ut in psalterio et similibus. et ad id pertinet psalmodia. Iuxta illud. Laudate eum in psalterio et cithara. Dicit enim psalterium a psallim grece. quod est rangelatine. Secundum est quod fit voce. scilicet humana. et ad istud pertinent leones. Unde psalmus beatus psallite ei in confessione. Et apostolus leonem vocem vocavit dicens. Ignorantes ihm et vocem prophetarum que per sabbatum leguntur. Tercium est quod fit flatu. sicut i tuba. et ad istud pertinet catus. Unde psalmus. Laudate eum in sono tube. Sane rationabilis diversorum sonorum concordia varietate compactam et bene ordinatam civitatis unitatem significat. Sana vero can- tus fit ex diversis. sicut non ex adultis vocibus. Rursus can- tus in ecclesia leticia celi significat. Voces vero graves acute et supacutem innumeris modis predicandum esse tribus ecclesie ordinibus. propter tricesimum sexagesimum. et centesimum fructum. Iuxta tria volumina salomonis. significat ordinem. incipientium. proficientium. et perfectorum. De choro dicitur in prima parte sub. et de ecclesia. **Sa-** ne statutum est in concilio thelotaenensi. et Gerundensi. ut tam- misse ordo. quam psallendi. quam ministrandi. consuetudo servetur in omnibus ecclesiis. qui in ecclesia metropolitana servatur. Abbatibus quam vel monachis cura animarum habetur. non licet publica officia aliter celebrare. quam in ecclesia episcopali. Quamvis autem dicat. Quod neque contra fidem neque contra bonos mores esse convincitur in dicitur habendum esse. et in ecclesiasticis sacramentis fit de iure consuetudo.

Lex ecclesiastica. **De nocturnis Ricca.** fundat officia a vespis incipiat iuxta illud De vespam in vespam celebrabitis sabbatum vestrum. quia tamen ordo conveniens est. ut a tenebris perdeamus in lucem et non e converso. ideo a noctis officio incipimus. Tempus autem nocturnum significat vitam nostram in peccatis. Nocturnum officium nostri exilii fructum. Laus matutina pnie suffragium. per quam tendimus ad lucis gaudium et liber- tatem. Vel tempus ante nocturnum. significat tempus ante legem mortis in quo omnes fidebant a laudibus dei. Tem- pus nocturnum. significat tempus legis date moysi. Tem- pus laudis matutine. significat tempus gratie a resur- rectione usque ad finem mundi. in quo tempore dei laudare tenemur. De bonis nature que in illa hora nobis contulit creando. De bonis gratie que in illa nobis contulit resur- gendo. Et de bonis glorie que in ea nobis dabit re- suscitando. **Sane** nocturnale officium media nocte canitur propter quinque rationes. Primo quia primogenita egypti de nocte interfecta sunt. et primogenita israelis saluata. Et igitur dominus nobis servet primogenita nostra. id est hereditatem regni celestis. quam nobis primo primoge- nitus dei filius acquisivit. ideo ei canimus officium no- cturnale ne simus sicut Esau. qui pro edulio lenticule rube perdidit primogenita sua. Secundo quia dei filius fuit media nocte natus iuxta illud. Sapientia. c. xix. Du mediu silentium teneret omnia et nox tunc usque a regalibus sedibus venit ihesus filius tuus. ut ergo ipsius natiuitati grati- fimus. eum de nocte laudamus. et gratias de ipsius nati- tate agimus. Tercio quia christus in nocte. hac hora ca- ptus et illusus est a iudeis. ea etiam hora spoliavit infer- num. large nocte accipiendo. scilicet ante lucem. Mane vero sur- rexit. Media etiam nocte ad iudicium venturus asserit. Unde statutum fuit ut in die vigiliarum pasche ante

noctis mediu dimitte non liceat populos expectantes christi adventum. ut dicitur in sexta parte sabbato sancto. Iuxta hac hora dei laudamus gratias agentes de ipsius capcione. et patrum liberatione eius etiam adventum sollici- te expectantes. Quarto ut noctes delictorum nostrorum illuminarentur. Unde Paulus. Et fideas in vinctis existes- tes media nocte orantes ymnis cum ceteris audientibus dixisse memorantur ubi terre motu repente facto rana sponte patefacta est. et eorum vincta illico sunt so- luta. Quinto propter carnis illecebras psallendo et ora- do edomandas. quia sicut dicit ecclesiastes. xxii. Vigili- hon estatis domat carnes. **S**ciendum autem est quod in primicia ecclesia ministri ecclesie ter de nocte interpolati surgebant ad divinum officium celebrandum. tria in hoc tempore designantes. viz. tempus ante legem. tempus sub lege et tempus gratie. Surgebant enim primo circa primum somnum quando vulgus solet ire dormitum. Secundo circa media noctem. Tercio paululum ante diem. Sic ordinantes officium ut nocturne finite et leones cum suis rursus perlecte essent prorsus luce sceret. apparente vero aurora pul- santis campanis cantabant. Te dei laudamus. et matutinas laudes. Ad primam nocturnam pontifex solum et ministri ecclesie surgebant. qui sine mutatio cantabant. pro eo quod nullus ad hac mutabatur. Et vocabatur vigilia. quia habuit initium a pastoribus. vigilias noctes sur- per greges suos fuerant. **I**n primis tamen solennita- tibus populus tota nocte in dei laudibus persistebat. sicut illud sublatum est. et ieiunium loco illius vigilie ordinatum put- dicitur in sexta parte sabbato quarta feria. tercie ebdomade de adventu. **A**d secundam nocturnam surgebant ministri simul. et coniugati tam mulieres quam viri. que cum mutas- torio dicebant. ad significandum angelos imitantes pas- tores ad videndum regem natum. Ad terciam surge- bant omnes communiter. sicut postea algescere caritate. cum omnes tam ministri ecclesie quam populus surge ad nocturnum officium pigritaret. statutum est ut omnes media no- cte surgerent iuxta illud prophetie. Media nocte surgebat et tota noctis officium continue cantaret. Et plures adhuc illa hora surgunt. Quia vero quidam nocturnis deliciis plusquam dei serviciis vacantes institucio- nem huius non servabant consequenter statutum est. ut saltem tempore ultime nocturne omnes surgant. **P**otest etiam dici quod quatuor sunt ecclesie hostes. superiores. id est demones malignantes. inferiores. id est homines adulescentes inter- ores. id est concupiscentie carnales. et exteriores. id est illece- bre seculares. De primis inquit apostolus. Non est vobis collu- ctatio adversus carnem et sanguinem. sed adversus spiritum nequie in celestibus. De secundis psalmus. Supra dorsum meum fabricaverunt peccatores populo meo. De tertiis apostolus. Caro concupiscit adversus spiritum. Spiritus autem adversus carnem. De quartis. Io. Nolite diligere mundum neque ea que sunt in mundo quia quecumque est in mundo. aut est concupiscentia carnis. aut oculorum aut superbia vite. Adversus hos quatuor hostes rectores ecclesie debet quatuor noctis vigilias sollicite custodire. Nam pastores custodiebant vigilias noctis supra gregem suum ut contumacium gallicantum insepeliret et avulsum. in quibus obesse civitatis cus- tores vigilare alternati. Primam vigiliam custodire debet contra fallacias primorum hostium. Secundam contra obsu- ciam secundorum. Terciam contra tenebras. Quartam contra quartas. Et ideo nocturnum officium in quatuor est partes distinctum. scilicet in tres nocturnos. et matutinas laudes. quod per quatuor noctis vigilias. contra decem quatuor hostium persecuciones

antiquitus ecclesia decantabat. Porro in memoria illius laudabilis consuetudinis et deuocōis antiquorū in tpe estiuāli celebrat ecclesia nocturnū officiū in tpe p̄me nocturne. licet qñz tēpestiuū. qd̄ quidā vigilas sub antiquo nomie vocant et specialit̄ festiuitatibus beatorū Iohis bap. Petri et Pauli. et Assumpcōis beate marie que sūt p̄cipue illius t̄pis solemnitates et hoc facē incipiūt in ip̄o festo b̄ti Iohis in crepusculo. p̄eo q̄ ip̄e fuit finis veteris. test. et incipiū noui Romani etiā adhuc in omibz p̄cipuis festiuitatibz totius anni in sero dicūt tres psalmos et tres l̄cōes quos vigilas vocant. et in nocturnis idē repetunt et totū officiū matutinū p̄ficiūt. Rursus in memoriam dicte deuocōis antiquorū. ter in nocte surgētiū. Tres nocturnos dicim? qui et inde nomē et originem habuerūt. Et nō q̄ nocturna. ne. p̄omē pro hora. Sed nocturni. nox. p̄ officiū. vel nocturna. ne. ē collectio psalmorū qui dicunt̄ ante l̄cōes in dōmīca vel etiā in p̄festis diebz. Nocturne in plurali. dicūt̄ t̄pa in quibz psalmi cantant̄. Nocturni nox dicūt̄ ix. psalmi et ix. l̄cōes cū suis r̄sōis in solemnitatibz. Sane p̄ nocturnas excubias diaboli vitam? inhiabias. ideo nocte surgētes currim? capamus auditis ad ecclesiaz. veluti exercit? ad militiā audito clangore tubarū. Aulā igit̄ regiā. i. ecclesiam ingrediētes ad altare inclinamus qui quasi regē milites adoramus et erem? enī regis milites sum? Indinātes aut̄ trimā facimus orōnem dicētes ter. P̄r noster. p̄monem ad p̄rēz et filiū et ad spiritū sc̄m dirigētes. Cū ad p̄rē loquimur. ad mediū altaris intencōe cōdis et statu corporis nos p̄ntamus p̄pter p̄ris potentia et nostrā p̄seuerantiā. Cū ad filiū loquimur ad sinistram altaris partē nos cōuertim? p̄pter ip̄i? eximam cōeoz et n̄rī lapsus offensionē. Cū ad sp̄m sanctū ad altaris dextrā trāsimus p̄pter ip̄ius benignitātē et nostrā grē cōsecucōem. Quidā tamē ad hoc habet sp̄cales oracōnes. deinde quidā psalmos ḡduales incipiunt de quibz dēm est in p̄hemio hui? partis. Sacerdos itaqz nocturnū m̄choans officiū. a dño qui ē alpha et ω. incipit et finis. et bonorū largitor oim incipit. Et qm̄ septū ē Jo. xv. Sme me nichil potestis facē et os apire. petit an̄ omnia fiducia ab eo qui dicit Aperi os tuū et ego adimplebo illd̄. ut ei os aperiat ad digne ip̄m laudandū dicēs. Dñe labia mea aperies et os meū et qm̄d̄ ē speciosa laus dñi ore p̄cōis. inhi p̄e in laude dñi sui ip̄ius os apire dignē. Juxta p̄pham. Quare tu enarras iusti. me. et assu. test. m̄per os tuū. finit etiā hoc officiū in ip̄o dño dū dicitur Deo gratias. ut incipiū et finis circularit̄ referant̄ ad eū qui est alpha et ω. Et q̄ dicūt̄ aperies. p̄omē tempus p̄ tēpore. i. aperi. Rursus petit sua labia aperiri. qm̄ p̄ridē in cōpletorio nos deo cōmendauim? et os et pectus signo crucis munētes cōclusimus. quare merito nūc eū p̄catur ut labia clausa aperiat ad laudandū. Chorus vero ad nōndū armoniā nō mūtā p̄sona trādens dicit. Et os meū annū. lau. tu. Est enī vera armonia ut sit credentiū cor vnu et anima vna Act. c. iiii. Et in tali vnitāte deus laudat̄. Quia vero diabolus dñi laudē abhorret p̄pter q̄ dñi laudare volentē satagit impedire. Nā cōtemptus pharao. diabolus surgit in sc̄dala. idō ecclesia ne succubat statim impetrata loquēdi licētia. orat dicēs alta voce. Deus in adiutoriu meū intende. Chor? rñdes

dicūt. Dñe ad adiuvandū me fest. Sane p̄missis duobz habitis v̄ gratia p̄ quā os apitur. et diabolo p̄ auxilium dñi repulso nichil aliud restat nisi laudare. Vñ statim ecclesia laudans s̄bicūt. Gloria p̄r et c. De q̄ in p̄hemio dēm est. Sed q̄ non sufficit dñi laudare nisi etiā ad laudandū alios inuitemus ut qui audit dicat veni. Apoc. vltio. Et cortina cortinam trahat. Exod. xx. Ideo sequit̄ inuitatoriu et inuitatorius psalmus Venite exultemus v̄bi multiplex causa reddit̄. quāe deo exultare et iubilare debem? dū ibi dicūt̄. Qm̄ deus magn? et c. Et vltio assignatur causa. scz. Ne ingrati simus sicut iudei. q̄ p̄pter suā ingratitudinē et maliciā t̄ram p̄missionis non intrauerūt Vñ dicūt̄ ibi. Si introibūt in eq̄uē meaz. q̄h di. nō. Inuitatoriu aut̄ alta voce dicūt̄ quasi mat̄ ecclesia p̄ illud inuitet omēs ad cōfitendū dño Juxta illud Venite filii audite me. qd̄ notat sedus dñi. Preocupem? et c. Hinc ē q̄ in quibusdā ecclesiis iacetes ad oracōem. an̄ matutinū. an̄ singlā altaia statū cū audiūt cantat̄ Venite exultem? chorū intrāt Incipies enī inuitatoriu est q̄h p̄eo tāqz tuba exaltas vocem suā. Premittit̄ quoqz inuitatorio vox humilis. Sed cū veniē ad psalmū inuitatoriu exaltatur q̄ ecclesia p̄mo secreto quasi ostio clauso laudat dñm p̄pter se. sed postea manifeste p̄pter alios. ut ait dñs accendat p̄rimos. Hinc ergo est q̄ in p̄cipuis festiuitatibz inuitatoriu q̄h voce valde demissa incipiat. Sed cū veniē ad dñm. Hodie h̄ voce ei? et c. exaltat̄ ne quis corde forte obduratus de voce non audita cause. Vñ p̄saie. Quasi tuba exalta voce tuā. Rursus voce demissa m̄choat̄ ad nōndū q̄ in p̄mitina ecclesia p̄plus clam ad fidē et ad xpm̄ colendū inuitabat̄. S; postea vox exaltat̄ ut ondāt q̄ hodie liber inuitat̄ predicat̄ et adorāt̄. Item inuitatoriu ip̄z. ad aliq̄s dñs illi? psalmi dēite. repetit̄ integre et ad alios impfecte. q̄ licet omēs p̄ ip̄m inuitatoriu ad laudes et gl̄iam dñi inuitent̄. aliqui tamē perfectē. et aliq̄ impfecte hāc inuitacōem recipiūt. Dñi aut̄ sexies integre q̄ illi integre inuitacōem recipiunt q̄ p̄fecte laudes deo referūt. Perfecte aut̄ laudes referūt q̄ nil qd̄ nō sit laudis interponūt Quia ergo senarius ē p̄mus numer? p̄fectus qd̄ patz. q̄ stat ex suis p̄tibz aliquotis. s. vno duobz et tribz. ideo sexies integre repetit̄. Ter vero impfecte repetitur p̄pter illa tria hoim genera q̄ ad cenā inuitati inuitationē nō recipiūt. s. Auari. Supbi. et Luxuriosi ut dicet̄ in sexta p̄te s̄b sc̄da dñica post penth. Sol p̄pter nostrā tribz. s. in corde. in ore. et in ope impfectōne. Ceterz eph̄ie officiū inuitatorio caet. put ibi in sex p̄te dicet̄. Et etiā mortuorū officiū. in funere p̄nte. q̄ in illo officio xpi exequias imitant̄. nō enī in pascene dñi. Adhuc q̄ nō sufficit dñi ore laudare. nisi et mente laudat̄. Idō post inuitatoriu s̄bicūt̄. Vmn? i. laus dñi Itē q̄ post inuitacōez cōsequēter mlti dñi cū leticia laudāt in x̄ illd̄ Audiuūt̄ letata ē syon Idō post inuitatoriu cantat̄ cōmuniter ymnus. Tercō dñi ymnus in signū q̄ sic in actibus ap̄lorū. gentes gauisē sūt quia ad fidem vocate sūt Porro q̄ iterū non sufficit laus oris et cordis nisi et opus sequat̄. q̄a fides sine opibz nō p̄dest ymo mortua ē Idō post ymnū secūnt̄ psalmi qui bonam opacōem designāt. Dicunt̄ etiā atiphone q̄ h̄gificat caritatē sine qua opus nō p̄ficiat̄. et v̄heli de q̄bz

in phemio dictū est. **P**ost vsus ante lectōnes p
quas doctrimā habemus dz oracō dñica. Primo ad
nōndū q̄ qui eget sapiā r̄ intellectu doctrimē. postu
let illā a deo. qui scdm beatū Jacobū dat affluenter
omibz r̄ nō impropriet. Scdo vt ipius orōis auxilio
p̄ficiat in nobis vsus intencō. Tercō vt p̄ illā dia
boli temptacōes pellant. ille enī sentiens nos velle
lēones legē. in quibz sanctorū victorie cōtra ipm ha
bite legunt. satagit nos acius impugnaē. Sñ nos
illa orōne munimus. Dicē autē secreta p̄ qd̄ secretū
regis cōsilū intelligit ut p̄posite similitudinis p̄se
quant exemplū r̄ ut diligentius capiat. vel quia i
ea loquim̄ deo. Sc̄tima in pars patent̄ concluditur
vt pateat ad quid oracō ipa dicat. s. in lēōr per fan
thasiam temptacōnū efferaē et auditor a lēois intel
lectu r̄ p̄fectu fraudeē. De hoc s̄b ti. de p̄ma dicē.
Per p̄ces vero que dñica orōem ante lēones secū
tur imploret̄ sanctorū intercessio ad optinendū qd̄
in ipa orōne postulat. Oramus enī dñm vt mittat
oparios in messē suaz. Et apiat cor nostrū in legē
sua. r̄ in p̄ceptis suis. ne semen ubi dei qd̄ audituri
sumus. aut volucres comedāt. aut spine suffocent. ā
in petra vbi nō habet humorē areseat. **C**ōsequēter
lēones que sūt doctrima s̄bitiunt. et post lectōnes
r̄nsoia. que bona opa significāt. De quibz in phemio
dictū est. **I**llud autē cōsiderādū est qm̄ diebus
festiuis. r̄ dñicis tres dicimus nocturnas. i. p̄festis
vnā. Siquidē in triū nocturnorū officiis tria tēpa
rep̄ntamus. s. tēpus an̄ legem. tēpus sub lege. r̄ tē
pus gratie. quorū q̄libet tribz distinctōnibz variat.
Tempus an̄ legē has distinctōnes habuit. Prima
fuit ab Adam vsqz ad noe. Secūda a noe vsqz ad
abram. Tercia ab abra vsqz ad moysen. Tempus
sub lege has distinctōnes habuit. Prima a moyse
vsqz ad dauid. Secūda a dauid vsqz ad t̄nsnigrati
ōnem babilonis. Tercia a t̄nsnigracōne babilōis
vsqz ad xpm̄. **T**emp⁹ vero gre has distinctōes
habuit. Prima distinctō fuit aplice r̄ euāgelice p̄e
dicacōis. Scda tempus impugnacōis p̄ hereses
emergētes. Tercia tēpus pacis quādo viz herese
ēliminate sūt. **R**ecte autē tres nocturni p̄es seu
fideles vtriusqz t̄pis significāt qui vigilātes p̄ dei laus
dem ad eternā pueniet laudē. Sñ aplūs ad corinth.
.i. Omēs stabim⁹ ante tribunal iudicis r̄ nos q̄ vi
uimus r̄ q̄ residiui sum⁹ nō pueniemus eos q̄ dormiē
runt. Quia ḡ illi bonis insistentes opibz bñ vigila
uerūt merito. r̄ nos vt eorū mētis trinitati placere
et. ix. ordimibz angloz sociari possim⁹. In nocturnali
officiō sub āt̄phonaz. psalmoz. vsu. leonū. r̄nsoio
rum nouenario deo laudes canim⁹. Antiphonē ad
dilecōnem. Psalmi ad actionē. Versus ad exercitas
cōnem. Lēones ad dei cognicōnem. R̄nsoia ad gau
diū r̄ cantū p̄tinent angloz. Nouenariū vero anti
phonaz. psalmoz leonū. r̄nsoioz. p̄ eodē accipiū
tur. quātū a d̄nimei significacōem. De hoc etiā dicē
in sex p̄e sub festo naraīis r̄ sub feia q̄nta cene dñi.
et sub. r. de vii. diebz post pascha. In quibusdā tamē
eccl̄is qñ dicē. Te deū laudam⁹ nonū r̄nsoiū nō
dicē. **P**remissas itaqz triū tēporū nouē diuinitates
seu distinctōnes inuenim⁹ in nocturnis solēnitatū
sanctorū r̄ dñicaz. In solēnitatibz enī sanctorū tres
nocturnas celebrantes. imitant̄ excubias celestis
iherlm. que edificat̄ ut ciuitas r̄ consuat̄ per āgloz

excubias qui tñ trinas distinguunt. i. dum ter tria
trinitati cōcinnūt. sic ⁊ nos qui in illā credim⁹ tres
nocturnas celebram⁹. Imitamur ⁊ in hoc p̄mitue
ecclesie tres interpolatas excubias quē ter i nocte
surgēbāt ad cōfitendū dño vt p̄missum ē. Siquidē
cannimus. ix. l. cōnes. ix. ps. ix. ānphōs et. ix. rñsona.
viz in vtroq; nocturna tres. siue tria. ad notandū
omēs electos q̄ fuerāt ante legē. s̄b lege ⁊ sub gra-
tia associatos esse in cognitiōe sancte trinitatis. ix.
ordinibz āgeloz ⁊ in celis ip̄i trinitati cōgaude. et
vsq; in fine sociabūt. Sicut aut āgeli p̄ores electis
fuerūt. ita et psalmi lectōnes p̄cedūt. ¶ In domiciis
q̄ diebz. in quibz aliud festū non occurrit. tres no-
cturnos celebram⁹. Et dicūt in p̄mo nocturno. xij.
psalmi. ⁊ tres ānphone. quaz q̄libz rñdet nij. psalmi
⁊ in plerisq; locis. vnū Glia p̄ri. nij. ps respōdet
Sane dñicā diē dñs sua resurrectiōe glōrificauit
et in ea angloz cōsōtia p̄meruim⁹. Sōn dñica vox
dñicā resurrectiōem nob ad memoriā reducet. et
etiā resurrectiōem omniū fidelīū. q̄ ab initio mundi
fuerūt. et vsq; ad finem seculi futuri sūt. qz in resurre-
ctiōe dñi omniū electoz resurrectiō significata est.
Prīmū nocturnū recolit tēpus an legē. s. tempus
legis naturalis. xij. ps illius recolit resurrectiōez
omniū sanctorū illi⁹ t̄pis. p̄sertim. xij. patriarchaz
qui tūc maxime vigerūt. ⁊ vigilauerūt. a quibus
p̄plius dñi m. xij. tribubz fuit p̄pagat⁹. q̄ fuit domio
p̄plius peculiaris. sicut in tpe gratie. xij. apostoli p̄
ceteris p̄fulserūt. Quaternarius psalmoz numerus.
q̄tuor p̄cipales seu cardinales v̄tutes p̄endit v̄z
prudentiā. iusticiā. fortitudinē. ⁊ t̄pantiā. q̄s credi-
mus scōs patriarchas suo tempē p̄ ceteris habuisse. ⁊
alijs exēplo monstrasse. Tres ānphone fidē sancte
trinitatis siue dilectiōem in ea onduunt. Quaz quē-
libet rñdent q̄tuor psalmi. Nā quilibz tenens fidem
sancte caritatis q̄tuor p̄missis v̄tutibz ē quadratus
Ciuitas enī in quadroposita ē sicut habet apoc. c.
penultio. Ideo aut q̄tuor ps sub vno glia dicūt
nec sepanē. qz quatuor p̄missis v̄tutes inseparabiles
sūt. sed q̄ habet vnā. habz omēs. sicut p̄bat. Aug⁹
Item in eo q̄ sub vna glificatiōe trinitatis q̄tuor
psalmi coplant. onduunt dēos patriarchas i vna fide
trinitatis dēas q̄tuor v̄tutes habuisse. ⁊ ceteris exē-
plo monstrasse. ¶ V̄tū. q̄dam omēs ps prime no-
cturne sub vna ānphō cātant ad nōndū telcaciōem
quā habēt in cognitiōe trinitatis. Quidā etiā ad
quēlibet ps dicūt Glia sed p̄ tres ānphonas eos
distinguunt. qz quilibet tenet ex suo donō reddē lau-
des trinitati. ex hac telcaciōe quā habet in cogni-
tiōe trinitatis. ¶ Et attende qz in p̄ma distinctiōe
t̄pis āte legē vigilauerūt. Abel. Enos. Enoch ⁊ La-
mech. qd i p̄missis q̄tuor ps innuit. l̄tus vir. cātāt
Abel q̄ tanq; lignū plātatum secus decursus aquaz
dedit in tpe suo fuit ei iusticie. dū p̄ iusticia cōspū-
da succubuit. Quare fremuerūt. cātāt Enos. q̄ dño
in timore fuit. dū nō mē dñi vocauit. Dñe qd mlti-
plicati sūt. cātāt Enoch quē dñs suscepit. dū cū in
paradisu m̄stulit. Dñe ne in furore. cātāt Lamech. quē
dñs exaudiuit. dū ei t̄m filiū dedit q̄ genus hūma-
nū a furore dei i archa saluaui. qā igit quatuor dūta-
xat psalmi dicūt. Ido. Duo psalmi de matutinali
officiō subtrahūt v̄z Cū inuocarem ⁊ V̄tba mea
Et ido illi pon⁹. q̄ alij. qā prim⁹ semp i cōpletoio

et secus in secula secula ad laudes dicere. **I**n secunda
vero distinctioe pmi tps. vigilauerunt. Noe. Sem.
Heber. et Phare. Dne deus me. cantat noe. quem
dñs in illa gñacōe. iustū inuenit. et deo aquis pfe-
quentibz saluū fecit. Dne dñs noster. cātāt Sem. quē
dñs glia et honore coronauit. dñ eum sup fratres.
pris bñdictōe sblimauit. Cōfitebor tibi. cātāt. He-
ber qui mirabilia dei narrauit. cum ciuitate gigantū
dissipauit. In dño cōfido. cantat Phare. qm vrbe
caldeor positus. in dño cōfidit. cui ps calicis ignis
sulphur extitit. **I**n tertia distinctioe pmi tps
vigilauerunt. Abrahā. Ysaac Jacob et Ioseph. qd se-
quentes psalmi declarāt. Saluū me fac. cātāt Abra-
ham. quē de? saluū fecit. in cuius tpe scūs defecit. qz
pdolatrie fuit. Ssqz quo. cātāt Ysaac. quē dñs in
sacrificō respexit. Dixit insipies. cātāt Jacob. q spēs
dñi fuit. Sñ ibi dñ. Exultabit iacob et letabit. i. i.
Dne quis habitabit. cātāt Ioseph qui fuit sine macu-
la. dñ adulteriū recusauit. **S**ecūm vero nocturnū
dñicale huc tres psalmi. qui tūc dicunt. cum tribus
atiphonis. et tribz glificacōibz. rēcolūt resurrectōez
eorz. qui sub lege mosaica fuerūt. et licet tunc multi
sancti fuerūt tamē tres ordines fuerūt. s. legislatoz
cum suis imitatoribz. et psalmista cū suis. et pphete
fuerūt namqz aliqui doctriā legis cōtenti. fuerunt
etiā aliqui. qui cū dauid vel ad modū ipius. domio
psalmos decātauerūt āte archā ei. fuerūt et pphē
qbus datū fuit corrigē pplm doctriā et sapiētia sibi
a deo data. et p dñe eis futura. ppter hos tres ordi-
nes. tres psalmos dicimus. et q isti seruierūt trinitati
cum delectacōe spūli Ideo ad singlos dicim? Glia
pri cū atiphō. Qui aut omēs ps pme nocturne di-
cunt. s. vna atiphō. et omēs scde nocturne s. tribz
hoc attēdūt. qz et filiis qui fuerunt tempore legis
nature. reuelatā fuerit aliqñtūlū veritas. illis tamē
qui fuerūt sub lege moyfi magis. timde maior ē eis
exultacō. qd nōt atiphonaz triplicacō. Pretēa illis
qui fuerūt sub lege nature. pmissa fuit hereditas. s.
hñs q fuerūt sub lege moyfi collata. **E**t nota q
in pma distinctioe tpe legis vigilauerūt sacerdotes
vt aaron cum docuit quos exprimit psalmista. Con-
serua me. quoz dñs ps fuit hēditatis et calicis. In
scda indices vt Gedeon dñ iudicauit. qz exprimit
psalmista. Exaudi dñe iusticiā meaz. quoz iudiciū
prodit de vultu omnipotentis. In tertia reges vt Sa-
lomon dum pplm rexit quos insinuat ps. Diligā te
quos dñs cōstituit sup gentes. **I**n tēcō vero no-
cturno tres ps dicimus recalescentes resurrectōem
oim illoz. qui tpe gratie huc in nouo testa. in tribus
mudi partibz. s. Asia. Affrica et Europa. vigerūt et
vigebrūt. Et qz tēpe gratie maxime facta est rēue-
latio. et implecō veritatis. ideo psalmi illi cantātur
sepi? cū atiphōis hñtibz allā. ad mai? gaudiū delign-
dum put plemus in. vj. pte sub natali dicet. hinc
etiā est qm qbusdā ecclñs semp in oim tēcō noctur-
no huc dñicali. huc festiuali. lēones ex nouo testa.
sblitunt. s. expōicōnes euāgelioz Et dñ. Te deum
laudam? **E**t attende qm in prima distinctioe
tps gratie. vigilauerūt apli qui exprimunt in ps Ces-
lianarāt. qz in omēz terrā exiuit sonus eoz In scdo
martires quos declarat ps. Exaudiat te. quia dñs
pcepit eos in die tribulacōis eoz. In scia dñellores
quos inuuit ps Dne in iūte. qui non sunt fraudati

volūrate labioz suoz. **I**llud ergo interest inter
xij. ps. primi nocturni q sine atiphonis dicuntur.
qz non qliter eoz habz atiphonā. et tres psalmos
alioz nocturnoz. q cum atiphonis dicūt. qd intēst
inter. xij. priarchas q pegrini erāt et spabant here-
ditatē quā eoz postei possiderūt. et eoz posteros q
tertiā patribz eoz pmissam hereditauerunt. Inter
illos qz tres ps. tēcū nocturni q dicunt. cum anti-
phonis habētibz allā. et illos scdi nocturni q dicūt
cum atiphonis sine allā. illud interest. qd intēst in
illos. qui habuerūt testamentū imitandū. et eos q
habent nō imitandū. Maior namqz ē glatio noui
qz vteis testa. et de pceptis qz de pmissis. **P**re-
missi igit tres nocturni sūt illi tres anni ficulnee qz
dñs inuulē inuenit dicēs de illa. Dimitte me vt suc-
cidam. et rñsum est ei. adhuc dimitte eam hoc anno
vt circūfodiā eam et mittā stercorea. Cantam? enim
in pma nocturna vt recolētes facta patrū qui sub
lege nature fuerūt nō mutiles inueniam. Cātām?
etiā in scda et tēcia. vt recolētes facta patz q sub
lege mosaica. et qui etiā āte nos fuerūt s. b. lege grē
nō mutiles inueniam. et si mutiles simus. oportet q
pastor noster fodiat circa nos dicēs. reducēdo no-
bis ad memoriā mortē illoz quos vidimus paulo
āte florere. Fili vide qz fortis fuit ille. qz nobilis. qz
diues qz potens. ecce ad momentū trñsūt. oportet
etiā vt stercorea pōit. pccā vj. āte oculos nros pōit
et si hoc nō habet effectū. dicat. in primo est q dñs
ad radicē arboris securim ponet. et si te inuulē inue-
niet in ignē eternū vbi ppetuo combūberis. pti et
Dicto de nocturnis festiuitatū et dñicaz. nunc de
nocturnis scialibz huc nō solemniū diez pauca di-
camus. Et qdem in illis dicimus. xij. psalmos vt
nos deo debere sūre in. xij. noctis horas oñdam?
euilibz hore vñū psalmū attribuētes. cū nō possum?
iugit deo seruīre put in phemio dñm ē. Olim qdē
varie psalmi canebant. Nam ali. l. ali. plures. ali.
paucores dicebāt. S. angelō reuelāte pres cōuenē-
runt vt. xij. dicentur. Qui psalmi bini et bini dicūt.
ad nōndū q sine caritate que ad minus inter duos
cōsistit. laudes nre vel opa nostra nichil psumt In
qbusdā tamē ecclñs in diebz pfectis inter duos ps
glia pri interpōit ad notādū q xpūs ē dei et homi-
mediator In alijs vero ecclñs duo psalmi sub vno
Glia pri immanē. ad nōndū qz laudes nostre tūc
deo acceptē sūt. si in caritate maneam? et sic in du-
os psalmos nichil interponit. qz in tēu et pmiū
in quoz dilcōne caritas pnie cōsistit mediū nō ha-
betur. et scdm hoc in. xij. ps. sexies tñ gloria pri dñ.
sicut sex sūt mudi etates. Pretēa sicut hoim a nati-
uitate vsqz in finē vite sex etates naturali accidūt
ita in quotidiano nocturno sexies dicet gloria pri.
vt recolam? qz vsqz in finem in dilcōne pseruare
debem? ppter eandē etiā causam tūc sex atiphone
dicunt que qd significēt in phemio dictum ē. Vel
ppter sex opa misericordie. q si obfauērim? de te
nebris huius noctis vel mortis ad veram lucem et
vitā pueniemus eternā. Tres q lēones que tūc
dicuntur. doctrinā electoz triū tempoz significāt et cū
ipīs interpolate tria rñsonia dicuntur ad nōndū q
quicqz elci i tribz tpsibz docuerūt et quicqz in tribz eta-
tibz agim? ad dñi trinitatē referim? et trinitatez
in fide. spe. et caritate. glificamus. Rñsonia enim

arrendendo dicunt. Ad hoc tres leones dicunt quia
dñs tres posuit vigilias dices. Si in pma. si in scda.
si in tta vigilia venit. et ita inuenit beati hie serui
illi. Qne tres vigilie tres etates designat. s. pueritia
iuuentute et senectute. in quibz bñ vigilando deum
laudare debem. Et nō q̄ psalmodia triū noctur-
noꝝ tam dñicalū q̄ ferialū diera vocat. Sñ Exo.
.c.ij. Siam triū dieꝝ ibim? in solitudine. Sane
Greg. vii. constituit ut in die resurrectionis vsq; in sab-
batū in albis. et in die penthecostes vsq; in sabbatū
eiusdē tres psalmi tantū ad nocturnos. tres quodq;
leones dicant. Omibz vero alijs diebz p totū annū
si festiuitas est nouē leones legant. Alijs vero die-
bus. s. in ferijs. xij. ps. et tres leones. In dñicis vero
diebz exceptis dñicis pasche et penthecostes. xviij.
psalmi et nouē leones dicant. Illi aut qui singlis di-
ebus pter ebdomadas pasche et penthecostes. tres
tantū psalmos et tres leones dicunt. non ex reglā san-
ctorū patrū. sed ex fastidio hoc facere cōprobant.
Nocturnis finitis campane pulsant et Te deum
laudam? alta voce cantat. ad nōndū q̄ manifeste
et mirifice ecclia tpe gracie laudat deū. et ad signa-
dum q̄ si bonis opibz doctrine sancte bñ rñderim?
ad celestē laudē. cū angelis puemim? Cantus q̄
tunc alta voce factus. gaudiū mulieris de dragma
pedita inuenta designat. Qd vero finis eiusdē cāticū
ibi. Per singulos dies et alij vsus sequētes altius
canunt. significat congratulacōez vicinarū quā mulieri
ppter dragmā repertā fecerūt. Compulsacō vero
capanaz cōuocacōem vicinarū rñtat. In quibusdā
etiā ecclis luminaria accēdunt. Nam et mulier ipsa
lucēna accensa. totā domū euertit. Hoc etiā significat
q̄ ecclia catholica p xpm extrahit de inferno. Sōl
ipe p̄mus futurū gaudiū et leticiā rñtat. quā ecclia
requiescens a laboribz suis est in die iudicij consecu-
tū. Et est sciendū q̄ cū bñs Ambrosius. beatum
Augustinū de manicheis cōuersū baptizasset. dixit.
Te deū laudam? Aug? vero rñdit. Te dñm cōfi-
temur et illo dicere. Te eternū prēm ille respondit.
Tibi omēs angeli et sic totū illū p̄mū altham
cōposuerūt. **P**ost. Te deū laudam? Sōl qñ illd
nōn dicē post omēs leones et rñforia dicitur versus
a sacerdote. per quē excitat audietes ut in dei laude
pmaneāt. Et dicē voce magis dñmissa ad nōndū
q̄ non pdest clamor vocis nisi assit clamor cordis.
Verū bñs bñdict? alit officiū noctis ordianit
nō tñ dissentiēs a pmissa ecclie ordinacōe vel illi in
aliquo tradicēs. sed ordinū suo qd dam. peculiare
cōstituēs. Ipē namq; instituit semel dici. De? in ad-
torū mēū intende et ter. Dñe ladia. m. apies ppter
reuerentiā vnitatis et trinitatis. Deinde ps. Domine
quid multiplicati. eo q̄ a somno surgens dicit in eo.
Ego dormiui et somnu cepi et deinde i pmo nocturno
no sex ps et quatuor leones cū totide rñforijs cātari in-
stituit. et totide in scdo. per hoc vitā cōtemplatiuā
inuēs et actiuā. Senarius enim psalmoz numer?
vitā designat actiuā. in qua sex miscōie opa cōuenit
exerceri. Si quis ad cōtemplatiue vite pfectionem
voluit puemire. que p quatuor euāgelia designat
et p quatuor leones similr figurat. Quaternari? qui-
dē numerus apud monachos quadratā stabilita-
tem. et euāgelicā in sanctis exprimit. seu quadrupli-
cem sensū scripturaz. ppter quadrigas aminadab

.i. historiales. allegoricū tropologicū et anagogicū
In tēto vero nocturno tria cantica cantat institui-
t in laudē trinitatis. a qua nobis vite pfectionem
dari cū caritate credimus et speramus. Cantantur
aut illa cātica cū alleluia qd est cāticū celestis leti-
cie. ut p hoc totam trinitatē esse dignā celesti lau-
de ostendat. Et ad quā plene laudandā nō suffi-
cit laus humana. Quatuor vero leones de euāgelio
que secunt. significat q̄ laudatores dei per quatuor
euāgelistarū doctrinā. debēt esse quatuor vnitibus
infirmi. per quatuor etiā rñforia laudantū alacritas
designat. Sed ne hoc bonū agentes. illd sibi ascri-
bant. sed totū dei laudi attribuāt. et se illius seruos
ostendāt. subiungit. Te deū lauda? postea legit
euāgelii qd significat denariū. i. vitā eternā. q̄ digne
deū laudantibz in fine reddet. ad qd sequit. amē. i.
fiat nobis. qd ex euāgelio credimus et speramus
p̄mus vero q̄ sequit. s. Te decet laus et c. Gaudiū
qd sancti post labore habēt de remuneracōe denarij
significat. Monachi aut nunq. ix. leones dicunt. nisi i
exequijs mortuoz Sñ et in triduo an pascha nouē
dicunt quasi exequias dñi rñtantes. **A**d laudes
aut instituit ps illū. De? misereat nri. Prio absq;
antiphō decātar. Tum quia tenebris facientibz di-
luculo matutine laudes cantant. Ido in eo dicitur
Illuet vultū suū sup nos. Tūq; hoc officiū ad dñi
p̄tinet resurrectionē. p quā accepim? misericordiam et
bñdictionē. Rursus monachi dñicam oracōem in
voce dicunt ppter simplices q̄ eā nō intelligūt. aut
obliuiscunt. et ppter reuerētes qui spmā odij gerēt
tes i corde fratres odit. nolentes dicē. Dimitte nob
tebi. n. sicut et nos di. tebi. n. Hoc igit dicē compell-
lunt in publico ut purgent ab illo vicio. tā in fine
noctis. i. matutis laudibz qui i fine dici. i. in vespis
ut noctem aut diē nō p̄tenseāt sine reconciliacōe
fratris. In alijs aut horis nō dicunt in voce. q̄ sepe
cōtingit fratri frēm irasci. et quo dā furoris impetu
cōmoueri. q̄ licet statim animū nō cohibeat. exspe-
ctadus tamē est ad veniā. Sufficit enim si sol nō
oriatur sup iracundiā ei? Dicunt etiā quatuor solum
modo ps ad vespas. p̄m. vi. parte sub. ti. de tpe
aduētus dicet. **N**ō vacat etiā a misterio q̄ mo-
nachi se toto corpe ab oriēte in occidentē girāt. signi-
cātes deū ubiq; adorādū fore. quasi ubiq; p̄tē. Sñ
q̄ rācōn abli motu ab oriēte nostre natiuitatis vsq; ad
occasū mortis eum sequi tenent. sicut et firmamētū
naturalr vertit ab oriēte in occidentem. Hoc etiam
qdā designat ecclie in qbus dicētes Gloria patri se
inclināt ad oriētem et subdētes Sicut erat et se ver-
tunt in occidentem. Deuocō enim in diuis officijs est
suada. Quia vō mōchoꝝ officiū ad nos nō p̄tiet
ad p̄ns de illo sufficiat hoc dixisse. Ultimo nota q̄
mōchoꝝ ordo figurā cherubin q̄ inter agelozū or-
dines eximior p̄dicat. habē p̄batur. Nam sic che-
rubim. ita et monachi sex alis velantur dicēte scriptu-
ra. Sex ale vni. et sex ale alteri. Due qdē in capu-
tio. quo caput regis demonstratur. Illō vō tūnce
quo brachijs extendit. siue dextera et leua. Alias
duas dicim? esse alas. et ante et retro. alias duas
et sic illud quō corp? regitur sex alarū numer? im-
plere asserit. Habet q̄ eoz habitū imitat scōrū
De helpa namq; legit. vir pilosus et zona pellicia
accinctus remibz. et de ipo et de illis similibz dicit

Aplius. Circūuerūt in melōis et in pellibz capris et
de Iohē baptista inqt euāgelista. Sona pellicia circū
lutos. Ad hoc cuculla mōchoz sup̄ta est a collobijs
aploz. que ut dalmatica formabāt. et in eius forma
crucis pferebat. qz illi se vicijs et cūpiscencijs cras
ci figebāt. eius migredo est mūdi cūptus. lōgitudō
pseueratiā in bono. *de laudibz matutinis*

Sunt nonnulli qui esdrē ordinē sequētes. de
quo in p̄ncipio huius p̄tis dcm̄ est. matutinas
laudes a nocturnis diuidūt. illas fore per se
officiū asserētes. et m̄ae auroza rutilāte. illas dicētes
p̄ vt m. r. p̄mo dictū ē. Tali nāqz hora xps uictō
a mortuis resurrexit. Sōte marcus Surgens ih̄sus
mane p̄ma sabbati. Vel saltē eius resrectō. in ma
tutino notificata est. Tali etiā hora supra mare abue
lauit. Merito ergo in hac hora laudandus est vt ip̄e
qui nōs p̄ suā sanctā resrectōez saluauit. supra m̄ae
huius seculi nos ire faciat sicco vestigio. sicut petrum
hac etiā hora. mūdiz et anglos creauit. qui statim
post creatōē suā cantico laudes creatori suo iubila
uerūt. Laudes ergo matutinas. rubescēte auroza
dicūt. s. in quarta vigilia quā lucifer totaz illustrat.
Qui et matutin? s. a mane qd̄ est lumen. qz nobis
lumē mane reducit. ad coronā glorie obtinendam
iuxta illud. Non sit vobis vanū mane surgē an̄ luce
qz p̄misit dñs coronā vigilantibz. Quid aut̄ signifi
cet typus matutine laudis. dcm̄ est in p̄ncipio p̄cedē
tis tractat. Dicūt autē laudes. qz illud officium
laudem p̄cipue sonat diuinaz. quā ei facim? p̄ eo
qz a tenebris erroris. nos a d̄ luce seu viā veritatis
reduxit. et ad tēptacōes diabuli repellēdas. Sōde
Ysaie xxvj. Exproscemi et laudate qui habitatis
in puluē. qz ros lucis est. De hoc matutinali officio dicit
ap̄teta. Ad te de luce vigilo deus. Sane matutinz
et vesp̄tinū officii idēo canim? quasi dñō iuge sac
ficiū offeram? Offerebāt enim dñō in veterē testam̄
iuge sacrificiū. i. mane et vesp̄e. Sed vesp̄tinū dignū
est matutino. qz pingui? ut indei dicunt. p̄ vt sub
vespis dicit. Nos aut̄ p̄ matutinu officii intelligi
mus legēz. per vesp̄tinū saluatiōis passi ones. qui in
vespa mūdi sēz in sexta etate obtulit se deo patri pro
nobis. Sōde Eleuacō manū meaz sacrificiū vesp̄ti
nū. Rñdet aut̄ h̄ sacrificiū illiqz ibi ps ponitur s̄b qnqz
distinctōibz. per gloria patri. sic et hic. Itē ibi et hic
hymn? cū lectōne et v̄culo. ibi etiā canticū. Mrie et
hic canticū zacharie. Quia vero officii vesp̄tinū
dignū est. p̄pter rem digniorē quā significat omnia
in maioribz solēmtatibz. et in vesp̄tino solē. cāta?
qz in matutino. m̄sonū mēponētes. Vidor? dicit in
libro ethimo. qz officii matutinu ē in lucis m̄ico sic
appellatū a lucifero. qz oriē mane inchoantē. ut dcm̄
est. Hoc officii laudū plenū ē laudibz. put dcm̄
est in p̄ncipio p̄cedēns. et ad quas sacēdos p̄ versuz
que p̄mittit excitat auditores. qui est qnqz. In matu
tinis mēditator in te. qnqz. Excelsus sup̄ omēs gētes
dñs. Vel alius. et tēn̄ diuinū implorat auxiliū. dicit
Deus in adiutoriu meū intēde. Postmodū d̄orus
ad idē festinās auxiliū. in fūma t̄mtatē glorificat
teū dices. Dñe ad adiunā. me festina. Gloria patri
Dei antiphō inchoat. Circa qd̄ nōndū est. qz qdā
eccie in dñicis. que sūt a p̄ma dñica p̄ ephiaz vsqz
ad septuagesimā. et ab octaua pent̄. vsqz ad aduen
tum dñi. canūt ad laudes. Alla. loco antiphone. pro

omibz psalmis. Tum qz ut p̄missuz est. hoc officium
laudibz est plenū. Alla enim laus est āgelica. Tum
qz. vt dñici dies resrectōez dñi rep̄ntat. Sicut ergo
in tpe paschali qd̄ est resrectōis. alla multiplicatur
sic merito et in eis debent multiplicari. Et est atten
dendū qz in dñicis que sūt ab octaua ephie vsque
ad septuagesimā. cōcinnūt alla iux cantū quarūdā
antiphonaz ad natitātē dñi p̄tinētū. In dñicis vero
que sūt ab octaua pent̄. vsqz ad aduentū. cantat
alla iux cantū ferialiū antiphonaz. qz dicunt. ad bñā
dictus. et de ip̄o sumitur. Quia igit̄ in singulis do
micijs. p̄ varietate antiphonaz ip̄az. etiā cāt? in alla
variant. ideo iux breuitatē vel p̄lixitatē cuiuslibet
antiphōe. iuxta cuius cantū canit. multiplicat. vel
minuitur in singulis domicijs numerus alla. Ad hoc
ideo etus numerus in alla nō p̄finit. qm̄ deuote aie
certus numer? vel modus. i. laudando deū p̄figi nō
potest. In alijs vero eccijs passim in omibz dñicis
ad p̄mos tres psalmos. loco antiphōe quasi ad m̄
tonandū psalmos. bis cōcinnūt alla. ad m̄finiandū
qz in dei laudē ex caritatis feruore p̄cedūt. Nec can
tant illud iux alicui? antiphone cantū. ad notādū
qz iux Apostolū. caritas nō emulatur. Ad psalmū
vero bñdicite. cantat antiphonam. tres pueri. cui
nec iubilus. nec alla subicit. p̄pter rācōes infra sc̄p̄
tas. Ad psalmū v̄do laudate dñm. ter dicit loco anti
phone. Alla. nō iux alicui? antiphone cantū. s̄ dñi
taxat ad inchoandū psalmū. Ter aut̄ dñi. Primo qz
rñdet tribus ps. sub ip̄o psalmo. Laudate cōtēntis.
Secūdo p̄pter triplē ordinē iustoz deū laudantium
de quo infra dicit. Porro in laudibz matutinis. qnqz
que psalmi dicūt. vt qnqz sensuū repacō notetur
et p̄pter qnqz status eccie. Primo? psalmus est dñs
ēgnauit. in quo laudat̄ deus. qui firmavit orbe t̄re
saliez in fide et in resurrectōe. itēo hic psalm? p̄tiet
ad regnū xpi. Secūs ē. Iubilate. qz p̄tiet ad cōfessōes
Sōte ibi dicitur. Introite portas eius in cōfessione.
Et recte incipit a iubilo. qm̄ cōfessio valde placet deo.
Tercius ē. Deus de? meus tē. qz significat statūz m̄m
qui h̄iūt ad dñm. Sōte dicitur ibi. Situit aia mea.
Et qm̄ tota nostra f̄tis est et intēcō. esse debet in t̄m
tate et ad trinitatē. itēo sequitur psalm? Deus m̄se
reatur nostri. in quo tota trinitas nōtur. dum ibi dñi
benedicat nos deus de? noster tē. Dicit enim ter
deus. p̄pter patrē et filiū et spiritū sanctū. Quart? ē
canticū triū pueroz bñdicite. qd̄ est. Damelis. c. n̄j.
significans statū an̄xpi. ut iam dicit. et in fine h̄?
ps nōn dicitur. Gloria patri. Primo qz p̄pter cōfessi
onē fidei. p̄iecti sūt tres pueri in caminū ignis. in
quo facto maxime deo et t̄mtati derogatū est. Secūdo
qz vltimus dñs illius ps itē dicit qd̄ Gloria patri
et in diuinis sc̄pturis nichil debz sup̄uacū esse. Ter
cio qz in ip̄o psalmo. distindit̄ tota t̄mtas notificat̄
et laudat̄ deus i creaturis. Rursus dñi ps iste dicit
nec sedere. nec genua flectē debemus. sicut dicitur
sub sabbato quorū tēpor. p̄me ebdomazē qd̄ dragehe
Quintus psalm? ē. Laudate dñm. in quo status ille
notat̄. qn̄ post mortē an̄xpi. dueretur iudei. ut iā
dicit. et in fine eius dñi. Glia patri. ad ostendēdum.
qz p̄ bonā opacōem sociabim̄ angelis. qm̄ incessanter
teū laudat. Potest etiam dici. qz in laudibz octo
psalmi dicūt. qz officii istud mystice recollit statū
eccie ab m̄ico aplice stabilitatis. vsqz ad p̄fectōem

elector. qui in fine m di futuri fut. sb quo statu o do
ordies eccie siue elcor in eccia sca p baptismu salua
reputur. sicut i archa noe o do aie illos fighican
tes p aqua saluate fut. Per diluuii eni baptisim? p
archam vero eccia fighatur. Prim? ordo fuit eccie
pmitte in iudairo ppo dufantis. que p xpi pdicaco
reformata. r edificata est. sicut mostat ille pm? ps
Dns regnauit in pmo eius versu. vbi de saluatoris
regno r ipuis agie ptate In scdo vbi agie de fun
dacone eccie. que tunc cepit fieri sup illud funda
mentu qd est xpus iux. Applm. De quo etia funda
mento m. t. eiusde ps habet. Cantat ergo hic ps
in laudibz qd dntet laudes xpi. Scds ordo fuit pmi
tue eccie mtratis ad geres p pdicacoe dñi. r a
postolor. monetiū omem terra. i. oēs gēte ad iubilā
dū deo. qd mostat scdus ps. Iubilate deo omis tra
Tercid ordo fuit credentis gētilitatis. quā tūc ps
Deus deus meus. demōstrat. offert grās r bñuolen
tia aploz vocatōm. Qrt? eit rhpiscens iudaici ppli
p Enoch r Eliam couerfi. quē ille qrtus ps Deus
miserat? nostri. mostat ad dñi reuersu poscere m
sericordiae eius. r tūc gaudebūt se agnoscere viam
dei. quā in gētibz esse agnoscere. Quintus erit cor q
futuri fut tpe anxi. in cui? figura pcessit Nabucho
donosor. quibz tribulauit scōs vñsqz ppli. nō tamen
desistēt bñdicere dñi. admittat tñm pueror. quos
deus liberauit de camino ignis. qui p illud qñtū cātū
cū benedicite recolunt. Eo enim tpe. iusti purga
bunt. velut in camino ignis. nō tamē vrent. s. ibi
accipiet formā auri. Sōte Joh. in apoc. Viderit pedes
eius filies auricalco sic in camino ardenti. vñ rite se
quē ille ps. r ppter tribulacoez. quā designat atis
phō illius sine allā. tpe sine glā pñ cātā. Dñm?
autē ipe tres habz distinetōnes In pma mutant
supiores creature ad laudem creatoris. s. que sunt
sup celū. que in celo. r que in aere. In scda mutan
tur ad hoc creaturē trene. r que mouētur in aquis
In tciā mutant? omes spūs r aie. ut cū omi creatu
ra dñm bñdicam? qz sic tres pueri. Nabuchodonos
for r caminu ignis. sic nos diabolus r inferni incen
diū euasimus. Ceterz hoc canticū bñ couenit dici
dñico r ciuilibz festino. qz in prima die dñs vñsa
creauit. r p suā refrectōz postmodū inuauit. Itē qz
in ea die et in festis. que refrectōez dñica imitant
dicē. in q dei creature. ad creatoris laudē mutant
hinc etiā ē. qz ecclē laudes sūt in dñicis. r festiuitati
bus scōz. r in tpe paschali. qz repñtant gaudia resur
rectōis xpi r nre. Sextus sept? et octau? erit cor q
vñsaliter ex tribz mudi pñbz. scz ex Asia. Africa
r Europa. conuēdi r colligēdi sūt. qui postā xpi
psecucōne et ei? morte. maiore pace fruēnt. vsqz in
diem iudicij qñ nūc habeat ecclesia Tunc enim erit
senect? in misericōdia vberī. In qua quēte. triplex ordo
iustoz. s. cōiugati. dñitēs. r vgnies. qz Job Noe
r Daniel expmūt. Et gñaliter vñsalitē sancti quibz
aureola debet. qui in tribz mudi pñbz. de tribulacoe
euadent. regñturi cū sponso ecclē. celebrabūt laudē
dei. que dñitēt in illis tribus ps. s. Laudate dñm de
celis. Cantate dño canticū. r Laudate dñm in scis
Queritur aut quā ē hñ tres psalmi sub vna anti
phō et etiā sb vno Gloria pñi dicunt. Rñdet. i. deo
qz pmissi sex? sept? r octau? ordies electoz. q ex
dictis tribz mudi pñbz colligētur. sine aliquo inter

uallo simul erūt et piter glificabūt. Continēt etiā
ipi tres psalmi tñm pñū de mudo. carne. r diabulo
Et qñ vñū sine alio nō habet. itēo merito dñgūt
Queritur. qre pmissi duo psalmi. s. De? ds me?
r Deus miserat? nostri. cōbmat? r sub vno Glia
patri. r sb vna antiphō dicunt. Ad qd qdruplex
est rñho Primo qz ps Deus deus me? significat
sūt ad dñi. In psalmo Deus miserat? nostri. r mī
tas notat? ut supra. Ad fighicanduz igitur hñm r
desideriū dñm ad dñi hoc fit Secundo. ad nōndū
q ante psecucōez anxi. ppli credentis gētilitatis
qui recolit? p psalmū Deus deus meus. r iudaicus
pplis rhpiscens qui recolitur p psalmū Deus mise
rat? nostri. vñū erūt in fide. r postqz hñ dñi erūt
remet anxi tribulacoe. ut pmissus ē Tercio qz pm?
psalmus illoz. fighcat dilectōez dei Sōte ibi dicē
Sicut in te aia mea rē. Scdus dilectōez pñi Sōte
ibi dicē. Cognoscam? in omibz gētibz salutare
tūū. que ita dñe sunt vt vna sine altera in xpiana
pssioe nō habet. Quarto qz grā quā ecclā in po
psalmo sūtire videt. in scdo collata esse monstiat
Sōte ad grāz actōez mutāt. cū dñi Cōfiteat?
tibi ppli deus rē. Rurh ido in fine ipius psalmi De?
deus meus. nō dicē Gloria pñi. qz in eo agitur de
misericōdia hñm gñis Sōte ibi dicē. Sicut aia mea
Nō enim omes psalmi de misericōdia mltis. qz alijs ad
uerfūtatibz tractates. laudat illū pro illis. qd tamē
debet Sed sequēti psalmo. s. Deus miserat? nostri
subicit? Gloria patri. qz in eo agitur de misericōdia dei
per quā generi hñano bona dferatur. r mala remoz
uent. Ceterz pdicti duo psalmi. r ps ille Laudate
dñm. nūqz varianē. ad deligēdu q sine fide r deside
rio tñtatis. que in pmissis duobus psalmis vñtis
expmūt. r sine laude dei que per ps laudate de
gnat? nūqz xpian? ēē debz. Queritur ergo qre
ecclesia in psalmo illo Iubilate. ad iubilandū. nō
mutat. r tamen ipa nō iubilat Ad qd dñi potest q
officiū laudū. dñi refrectōez significat. quē iam
apleta in capite. s. in xpo. adhuc ē in mēbris imple
da Ad nōndū igit? q iam in pte impleta est nō de
iubilus in fine antiphonaz. pñtū illaz que dicunt
sup psalmos. in quibz sit mencō de refrectōne Est
enim iubilus cantus. spe glorie deceptus Quia vñ
refrectō adhuc in mēbris impleta est. itēo in
qbusdā antiphōis. iubilus dr. Sōte r in tpe paschali
in vñculis r rñsōz r in allā iubilamus. propter
nīaz refrectōne quā speram? quā qz nō vñtū
nec adhuc plene expmē possumus. itēo p vñce nō
fighcatiaz iubilamus In antiphōis g nō fit iubilus
appter refrectōez dñi. que impleta est. nec etiā
in antiphōis laudū. in quaz psalmis. mencō fit de
refrectōe dñi vt in tribz pñis psalmis. nec in fine
antiphōne quarti psalmi. qz nabuchodonosor videt
tres pueros in camino ignis positos. videt r qñtū
cū eis. s. xpm eos dñolantē Qui enim sūt in tribula
cone hic solu ozant ne deficiāt. r potius tūc locus
timēdi qz spādi Itēo qz in fine antiphōne hñus ps
nō dicē. iubilus. pñtū qz in tribulacoe scōz glia
dei nō apparet Sed in fine antiphōne q dñi sup psalmū
Laudate dñm. dr iubilus. qz in illo nō fit mencō de
refrectōe. s. de spe glorie quā expectam? ex qua
est iubilus De hoc iubilō dñm est in pñmio hñi
pñis Porro prim? psalmus laudū in dñicis. scz

Dñs regnavit. qui est ps leticie cōmutat. In ferns
ps Miserere mei deus. qui est ps pñialis Circa qđ
nōndū est. qđ dies dñici r festivi. recolūt rurrectōz
scōz. qui fuerūt ab mico. r erūt vsq; in finē secti. ōn
in dñicalibz r festiuis laudibz recolētes regnū dñi
post eius rurrectōez a morte corpis. siue glāz r rur-
rectōis electōz. camm? ps Dñs regnavit. qui tamē
dñm dñicis ad pñā. a septuagesima vsq; ad pascha
put ibi dicef. Dies vero feiales recolūt pegnacōz
ipōz scōz. r pñiam. r ideo in feialibz laudibz dicef
pñm ps. Miserere mei deus. recolētes niaz rurrectōz
a morte aiaz per pñiam. siue electōz pegnacōez et
pñiam siue dñerhōne Quia eni iudei ad petri pñica-
cōne apūcti corde r dñi. illū frequētabāt. mte mo-
leuit phis. ut r nos qui de gētili errore dñerh sumus
ilū in officiis frequētem? qñs ad dñionē r pñiaz
puocem. p quā rurgē valem? de hoc etiā psalmo
sub pñā dicef. **Ad h loco scđi psalmi. s. Iubilare**
qui in dñicis r festiuis diebz dicef. sex psalmi in sex
ferijs dicunt. qđ sicut pñia ecclia scōz pñicacōez
hereditatē accepit. r post ad gētes intrauit r sic gē-
tilitas credidit. Et sic iudaic? pñis. scōz pñicacōez
rehipscet in fine. r qui sub tpe anēpi futuri sūt. tribu-
lacōne euadent. r pñi post eius pñicacōez ex tribz
mūdi pñibz colligētur. ut pñissuz ē. ita in loco ps Ju-
bilate. qui scōz pñicacōez dñet. dñ. in scđa feia ps
Verba mea. que est vox ecclie ad hēditatē dñi vo-
cate In septuagesima vō. ps Cōfitemi. put ibi di-
cef. Et in tōia feria ps Iudica me de? qui rcolit qñ
pñia ecclia intrauit ad gentes Et in qñta feria ps
Te decet qui cātāt in figura gētiū. que ab pñolis cō-
uerse sūt ad dñm Et in qñta feria ps Dñe refugiu. qđ
he mitalatur. Oracō moyli hois dñi. cōgruens resipi-
scētie indeoz. Et in sex feria ps Dñe exaudi oīoz
meā. que dāuid cātāt. qñ fili? suus eū psequēbāt
pñecūez anēpi sigñicans Et sabbato ps bonū est
cōfitei dño. qui he mitalat. ps cātici in die sabbati
in die gētis. figurās scōs a tribz mūdi pñibz colle-
ctos. post anēpi pñecūez fore in quiete māsuros
r dño dñerit r psallē Premissi g sex psalmi ideo ita
ordmanē. vt in eis notari possit ordo xpiane dñio-
nis **Sex loco psalmi bñdicite sex cātica. in sex**
ferijs dicunt. qđ sic ps ille dñet grāz actōes electōz
puerōz. ita r in cāticis dñent grāz actōes electōz
Talis est enim dñā inter cātici r psalmū. qualis mē-
bonā opacōez r grāz actōnem Moyses autē legif.
pñm omniū instituisse cātica qñ Pharaō sōmerkus ē
Deinde Debboza nō ignobilis femina in libro iudici
Postea r viri r femine Cātici ē vox hūana. ps vō
est qđ cātāt ad psalteriū Itē ps demonstrat opa ele-
ctōz illius ordinis que significat acta post dñionē
Cātici vero oñdit laudē dei pñis opibus De cā-
ticis dñm in sexta pte sub sabbto sancto Rursus ideo p
singlos dies feriales septimane scōs r qñtus psal?
mutant. qđ sex psalmi r sex cātica. que p sex dies
septimane mutant cōcordat in significacōibz. octo
psalmis q canūt in matutino dñicali. seu octo ordi-
bus electōz. de quibz pñissuz est Nō incōgrue igit
de die in die ordinati canūt. que admod r psalmi
dñicalis matutini canunt. seu que admod ordines ele-
ctōz quibz dñet nūmēant. vt per eos electōz
ordines in nouo testamēto de tpe in tps sic ordinati
fuisse oñdant. Psalm? vero Deus de? meus r Lau-

dare. nūq; amutatur. nec pñmittitur. qđ nullū fuit
tēp? nec est. quo aie iustoz nō hñant ad dñm fontē
vīū. r quo non laudēt dñm in excelsis **Est autē**
hec clarius pateant. nōndū est qđ quilibz dictoz vi-
psalmoz habet in se hoc vōbulū mane vel e qpollēs
Mane aut in sex diuidit. s. in mane tps. in mane
pectoris. in mane nostre redēpōis. in mane homis
in mane cōmunitatis r in mane mūdialis pñeritatis
Mane tps est mīcū r fundamētū fidei. de quo di-
ctū est Et factū est vespē r mane dies vñ? Mane
pectoris est mīcū gracie. cū. s. grācia incipit lucere
in corde Sōde Emitte lucē tuā. r mane exaudies
vocē meā Mane nre redēpōis est matutinu tps
quo dñs noster surrexit. vel eius rurrectō immo-
tuit ōn Exitus matutū r vespē delectabilis Mane
hois est pueritia eius vel adolescentia. in qua viret
r floret ōn Mane sic herba tñseat. mane flor. r tñ
vespē decidat induret r areseat Sepe autē est. qđ hō
mane puericie tñseat. i. moriē Si vero dñgat eū
venire ad mane adolescentie. in quo viret r floret
sepe est qđ r tunc trāit. qđ si forte eum dñgat vire
ad vespaz senectutis. tunc absq dubio in morte de-
cidit. indurat. vt ead auer. r areseat i puluē Mane
cōmunitatis est mīcū etñe glorie Sōde Audita fac m
mane mīscdiā tuā. i. vocē mīscdiē tue. s. venite bñ
dicti r. Mane mūdialis pñeritatis. est ipa pñerit-
tas Sōde Ad anūtiandū mane mīscdiā tuā r. Pe-
nitēs ergo sollicitus de aia sua. mane tēpis surgit.
ad oracōne vt possit dicere Mane astabo tibi r vi-
debo. mane exaudies vocē meā. qđ habet in primo
psalmo Verba mea. Sex qđ oracō eius nō habet
effectū. siue mane pectoris. i. siue gracie mīcū. ideo
dicit Emitte lucē tuā. qđ habet in scđo psalmo Ju-
dica me deus. Sed qđ mane pectoris pēdet ex mane
nostre redēpōis. ideo dicit exitus matutū. qđ ē in
tercō psalmo Te decet r. Et quia habito mane pe-
ctoris. qđ est effect? mane redēpōis. hō incipit
sibi vilescere. Sequit. Mane sicut herba tñseat r
qđ habet in quarto psalmo. s. Dñe refugiu. Sed qđ
qñto sibi quisq; magis vilescit. tātō magis mane et-
nitatis affectat Id circo dñ Audita fac mīchi mane
mīscdiā tuā. qđ habet in quinto psalmo Dñe exaudi
oracōne meā. Et qđ nemo ad hoc puenit. nisi qui
laudat dñm in adūitate r pñeritate. ideo adūgit. ad
anūtiandū mane mīscdiā tuā r. qđ habet in sexto
psalmo bonū est r. **Rursus sex psalmi q p singu-**
las ferias mutant. r cātica que in illis dicunt. mē-
se dñent r agrue possunt tps gracie successibz co-
aptari. In scđa namq; feria recolūt stat? pñia
ecclie. que scōz pñicacōez hēditatē accepit. vt di-
ctū est. Sōde in illo psalmo Verba mea. orat ecclia
p eterna hereditate quā p xpm pēpit. Quare in
t. eiusdem psalmi dñm in fine. p ea quā cōsequit hē-
reditate. In cātico vero grāz agit dñes. Cōfite-
bor tibi dñe qñ nat? es m. cōuersus ē furor tuus et
cōsolat? es me. qđ ē. Isay. xxi. c. Reuēā ita dñm pman-
sit vsq; ad passionē saluatoris. sed tūc cōuersus est
dñs a furore. r solatus ē eccliam. apiens ei ianuā
celestis regni. cū omēs pus ad inferos mitterent.
Item in psalmo sollicitudine suā oñdens ecclia.
dicit. Mane astabo tibi r videbo r. In cātico vero
cōfidentis dñet fortitudo mea r laus mea dñs. i. ipe
per quē sū fortis r p quē laudare teneor Ad totam

igitur p̄tinet eccl̄iā q̄d dicit̄. Verba mea r̄c. Sed
specialiter ad p̄m̄tiam. cui p̄ ap̄los p̄mo facta ē pro
missio et̄ne hereditatis. r̄ tūc r̄xillū e u eis cepit in
nacōmbz eleuari. ad q̄d p̄tinet cāticū. h̄c ex h̄ys que
p̄cedūt cāticū in p̄saia manifeste apparet. Dicit̄ enī
in libro paulo sup̄ius. In die illa radix iesse. qui stat
in signū p̄p̄loz ip̄m gētes tēp̄cabūt. r̄ erit sepulch̄
eius gl̄iosū. Et paulo p̄? Eleuabit signū in nacōnes
r̄ aggregabit p̄fugos isrl̄ r̄c. Saluator noster ē radix
iesse. r̄ ip̄e stat in signū p̄p̄loz. q̄z ad eū respiciūt gē
tes. r̄ ip̄m tēp̄cant. eius sepulch̄ fuit gl̄iosū lic̄ p̄
ccatis nostris exigētibz. ad t̄ps sit ignōm̄iosū r̄ ip̄se
p̄ ap̄los r̄ alios p̄m̄tios. leuauit in nacōnes crucis
signū in quo est victoria ut sciat om̄es in quō diabo
lus est victus. Sed an̄ hoc agēte gaudet ip̄e profugos
isrl̄. q̄n m̄ die p̄nt̄. erat viri religiosi in ierusalem. ex
om̄i p̄te vel nacōne que sub celo est. r̄ ex illis credi
derūt. vna die tria milia. r̄ alia die q̄nq̄ milia. R̄
eis dicit̄ Paulus in actibz ap̄loz. Primū oportet ut
deis loqui verbū dei. **In** t̄cia feria. illud tempus
recolim̄. q̄n ab imp̄is eccl̄ia p̄secutōz patiebatur
a iudeis p̄mo. r̄ postea a diuersis imp̄atoribz romāis
p̄ferti tēpe. Neronis vsq̄ ad t̄pa Dio cletiani r̄ Ma
ximiani imp̄ator. Que autē tūc passa fuit eccl̄ia
indicat̄ psalmi. Iudica me deus. r̄ discerne causam
meā de gēte nō scā. r̄ oñdit tristitiā cū dicit̄. Quare
tristis incedo dū affligit me inimic̄. Sed q̄ ab hac
p̄secutōne liberata est. cantat cāticū. Ego dixi. q̄d
est Psal̄. xxxviii. c. q̄d cātavit Ezechias p̄ lib̄e
cōne a Sennacherib. r̄ p̄ infirmitatē quā incurrat
ne eleuaret̄ cor eius in sup̄bia. Vel quia eleuātū erat
p̄pter inopinabile t̄m̄phū de exercitu Sennacherib
Sic enī ille liberat̄ reddidit gl̄iaz deo. h̄c r̄ eccl̄ia
prius t̄n q̄n desperas dicit̄. Nō aspiciā hominē vlt̄a et
habitatōrē q̄etis. i. saluatorē meū. p̄ quē michi q̄es
deberet esse. immo cum videbat suos passim interfici
dicebat. Ḡnacō mea ablata ē. r̄ itēz p̄cisa est uelud
a texente vita mea cum adhuc ordiret succidit me
Tamen speras eccl̄ia dicit̄. Om̄es sup̄ nūc i p̄tectōe
tua. Om̄es. i. post in futura quiete. ip̄e d̄stribuitur tibi
sicut r̄ hodie ego sup̄ liberata ab hostibus. r̄ ego ita
ago sic pater bon̄ notā facit filiis veritatē suā. **In**
quarta feria. recoliē illud tēpus quo eccl̄ia cepit
exaltari sup̄ inimicos suos reddita sibi pace p̄ imp̄a
torē Cōstantinū. S̄n cantat. Te decet h̄nus deus in
syon. Syon int̄pretat̄ speculacō h̄ue tēplacō. quia
tēp̄e q̄etis potuit eccl̄ia vacare tēplacō. Ad h̄ etiā
p̄tinet titulus. i. ps̄ dauid. Cāticū jeremie r̄ ezechiel
de p̄lō t̄nsmigracōis. vel v̄ba p̄gnacōis. cū mei
peret exire. sicut enī p̄plus ille de babilonia exire
cepit recepta licētia a Tyro ita r̄ eccl̄ia de babilone
p̄secutōis p̄ Cōstantinū romanū imp̄atorē liberata
quā paciebatur sub pueris imp̄atoribz. habet sp̄m
p̄ficiēdi in melius. quousq̄ pueniet in celestē ieru
salem. S̄n recoles p̄teitā p̄secutōem. dicit̄. Verba mi
quorū pualuerūt sup̄ nos. Et p̄fectū suū oñdēs dicit̄
b̄ndicēs coronā ann̄i benignitatis tue. Coronā ann̄i
ben̄grat̄is tue. est tēpus gr̄e. q̄d p̄ circūlū diez vsq̄
in finē mūdi decurrit. in quo cāpi. i. illi qui sūt plani
tumore sup̄bie carētes. vlt̄itate gr̄e replent̄. p̄pter
hanc liberacōez cantat eccl̄ia cāticū. anne matris sa
muelis. q̄d cantauit. lib̄eata de p̄secutōne sue emule
sennenne. i. Exultauit cor meū in d̄no. q̄d est p̄mo h̄c.

h̄c. Cū n̄ res publicē cepit p̄ aglicos viros. r̄ imp̄a
tores xp̄ianos m̄strari. potuit eccl̄ia dilatare os suū
sup̄ inimicos suos. i. iudeos paganos r̄ h̄nicos. S̄n
sequit̄. Dilatātū est cor meū r̄c. **E**adem q̄ pace
qua gaudet gētes iudei gaudent r̄ iudei cōuerſi
S̄nde in p̄sona iudaici p̄pli cātamus in quinta feria
Dom̄ie refugii factus es nobis. Quod autem iste
ad iudeos p̄tineat. titul̄? oñdit sc̄z Oracō Mophi
h̄is dei. Ad idem etiā p̄tinet cāticū mophi. Cātē?
d̄no. q̄d est Exo. xv. c. in p̄ncipio. Sicut enī exulta
uerūt iudei in t̄m̄p̄to pharaone cū exercitū suo. ita
exultant hodie xp̄iani deiectis pueris imp̄atoribz
qui eccl̄iaz p̄sequebant̄ in odiū nomis xp̄iani. **In**
sexta feria fit m̄emoracō passionis d̄ni. S̄n cātāt
ille ps̄. D̄ne exaudi oracōnez meam. cui? titulus est
ps̄ dauid. q̄n p̄sequebat̄ eū filius eius Absolon. Sic
autem dauid habuit plures filios h̄ vnus illoz sc̄z
Absolon p̄secutus est eū. ita r̄ dominus noster pl̄es
habet filios. de quibz nūc dicit̄. Non possunt lugere
filiisponi. quousq̄ cū illis ē sponsus. Sed vn̄ illoz
sc̄licet Judas p̄secutus ē eū. qui dicit̄ Absolon q̄n
ab absolon. i. pax patris. p̄pter osculū q̄d dedit d̄no
quod ē signū pacis. Ad idem p̄tinet cāticū Dom̄ie
audim̄ auditū tuū r̄c. q̄d est Abacuc. m̄. c. in p̄. In
quo dicit̄. Cornua in manibz eius. ibi abscondita
est fortitudo eius a. f. e. i. mors. Per cornua regna
intelligere cōsueuim̄. r̄ ē sensus Cornua in maibz
eius. i. regnū in p̄tate eius. Hanc autē p̄tate eius
meruit sibi dari. vel potius sibi datam notificari per
passionē. de qua ip̄e dicit̄. Data est michi om̄is
potestas in celo r̄ in terra. Per cornua enim duem̄
enter sc̄z hoc intelligit̄ duo cornua crucis. S̄nde
videt̄ sc̄z hoc. q̄ potius esset dicēdū. Manus eius
in cornibz. q̄ cornua in manibus eius. Maluit tamē
sic dicere Abacuc. p̄ph̄ta. ut oñderet. q̄ in p̄tate et
volūtate eius fuit. cum crucifigi. h̄c ip̄e dixit. Nemo
tollet a me aiam meam. h̄ ego habeo p̄tate ponendi
aiāz meā r̄ itēz humēdi eam. ibi sc̄z in cruce abscon
dita fuit ad tēpus fortitudo eius. q̄ reputatus est
tanq̄ p̄cussus a deo r̄ humiliat̄. r̄ ante faciē ei? ibi
mors. q̄ mors p̄ eius mortē destructa est. **E**t nota
q̄ h̄c dies ē quinta a sc̄da feria. in qua agit̄ de passi
one saluatoris sic r̄ in d̄m̄is nocturnis. quinto loco
ponit̄ cāticū. in quo ponit̄ cōtēptus Nabuchodo
nosor. r̄ victoria trui puerorū in camino ignis. vbi
aspect̄? q̄n erat filius filio dei. Vel sicut habz alia t̄n̄
flacō filio homis. q̄ in passione saluatoris. facta est
destructō diabli r̄ victoria xp̄iani p̄pli. de tribz p̄tibz
orbis collecti. p̄ eū qui est verus filius dei. r̄ verus
filius homis. **In** sabb̄to fit m̄emoracō victorie p̄pli
iudaici. qui erit cōiunctus eccl̄ie dei in finē seculi. et
cantabit cū eccl̄ia psalmū bonū est d̄stiteri dom̄io
ad anūtiand̄ mane. i. p̄f̄eritatis m̄isc̄diaz tuā r̄ ve
ritatē tuā p̄ noctē. i. adūstatis. q̄ ps̄ m̄itulat̄ laus
cantici dauid in die sabbati. S̄nde duem̄es ē vt in
die sabbati cantet̄ psalm̄? ille in quo agit̄ de p̄se
cutōne inde qui p̄secut̄ est xp̄m. in figura Absolō
qui p̄secutus est patrē. r̄ qui m̄itulat̄ in die sabbati
Quod autē psalmus iste p̄tineat ad iudaicū p̄plm̄
cōiunct̄ ex illo versu. In decacordo psalterio cū cātico
psalteriū decacordū dicit̄ lex p̄p̄. x. m̄adata legis
Et nota q̄ hoc psalteriū quidā portat. h̄ in eo nō
psallūt. vt iudei p̄f̄di. qui nō sūt in codicibz testel

in cordibz hostes. Quidā portat et psallere videt
nō tamē psallūt. ut falsi xpiani. q̄ cū tristitia aliqñ
bonū opa opant. Quidā portat. et in eo psallūt ut illi
qui cū hilaritate bonū opant. Hoc autē erit in poplō
iudaico. cū vnū erit cū ecclesia. Qualit̄ canticū mōphi
Audite celi qd̄ ē Deutro. xxxij. c. p̄meat ad sab̄m
et ad populū iudaicū. ex vobis bēdē haberi potest q̄
dicit sup̄ Lucā. q̄ in diebz sab̄bz iudei ad sinagogas
conuebat. ad meditanda diuine legis mādata. post po
sitis mūdi negocijs iuxta illud Vacate et videte qm̄
suauis est dñs. In memoriā ḡ p̄stine religiōis canticū
ip̄z deutro. in sab̄to cātāt. in quo statim illi p̄li quē
habuit offenso vel p̄picio deo describit. **P**ost an
tiphonā sequit̄ caplīm. p̄ quod sit exhortacō. ne deficiā
mus in via. Et d̄r qñqz. bñdictō et claritas Apoc̄ viij.
.d. Et qñqz fūistis aliqñ tenebre Eph̄. v. b. Et qñ
que. Nox p̄cessit. Rōno. xxi. c. vbi hortamur in fide
p̄seuare. misericōdie opibus intendere. opa tenebrarū
abice. et arma lucis induere. Et solam p̄missiōz
glorie. Et post caplīm sequit̄ rñsonū In q̄busdā tam
ecclesijs nō dicūt rñsonū Vident enim hoc sup̄fluere
p̄pter rñsonia in nocturnis dicta. qz hodie nocturne
et laudes matutine vbiqz dūctim canūt. Hec tam
racō cessat. si laudis matutine officiū sit p̄ se In omibz
tamē alijs hōis p̄ caplīm sequit̄ rñsonū **P**ost
caplīm seu rñsonū. chorus exhortacōez assentes hinū
resonat **P**ost himnū sequit̄ vñsus. Quia enim p̄
canticū zacharie. qd̄ statim subsequit̄. p̄missiō nōtur
et nos tardi sumus ad credēdū p̄missiōibz. ideo
p̄mittit vñsus alta voce. ut excitent̄ ad credēdū
dei p̄missa. Et d̄r in q̄busdā ecclesijs vñsus. Repleti
sum? mane misericōdia tua. in quo recolit̄ tēpus quo iu
stis recōpēsiat̄ merces post hui? seculi laborē Vnde
dicit bēda. Repleti sum? mane. p̄teritū ponēs pro
futuro p̄phetali cūctudine. qz in mane cūctatis misē
ricōdia domi replebim̄ iuxta illd̄. Satiabor cū appa
glo. tua In alijs vñs ecclesijs dicūt. In matutis dñe
meditator in te **C**ōsequenter chorus vñsu excitatus
subicit canticū zacharie. s. benedictus. qd̄ est Luce. i. c.
quod sp̄ dicūt. iuxta qd̄ ait Apostol? . S. seruicū est
deo. psalmis. et in himis. et canticis. i. corde. ore. et ope
Siquit̄. p̄ himnū exp̄mēt̄ leticia. quā de cōsecuta libe
tate habemus. Et qz xp̄us hāc nob̄ leticiaz acq̄siuit̄
idearco ne de hmoi beneficio ingrati esse videam̄. in
laudem dei cātando p̄rūpim? . antiphōz mēp̄ates
Et qz nos libeāuit. ei grates refeimus. alta voce cāt
tando canticū ip̄sū. et quare qz visitauit nos existen
tes in miseria. et fecit redēp̄cōez plebi sue Quāc̄ etiā
hoc canticū alta voce dicūt. in sex p̄te sub q̄nta feria
cenē dicūt. Sed ideo post ps̄ et lectōes et vñs. canticū
ip̄m dicūt. ut recordem̄. qz finito tēpe noui. te. qd̄ p̄
p̄missos matutiales psalmos significat̄. remuneracō
Abrahe p̄missa. nobis dabit̄. si doctrina xp̄i imbuti
qz per lectōes. et ad dei hūcū visitati. qd̄ p̄ vñs signi
ficat̄. sine timore in scit̄ate et iusticia omibz diebz ser
uimus deo **R**ursus ideo ps̄ bñdict? . in hoc loco
dicūt. qz in eo agitur de p̄curatore illius. qui in sexta
etate venit. Et iste est sextus ps̄ in laudibz Et nota
qz hoc canticū et canticū Marie. s. Magnificat aia mea
et. euāgelia sūt. ideo ea stātes cātamus Ceterz hē
duo cantica nō cātant̄ in ecclia eo ordine quo edita
sūt. quē ordine ponit Magr in historijs. vbi agit de
ortu p̄curatoris. Nam canticū zacharie p̄us cātatur et

tamē scdo editū est. qz enim ibi legit̄. Et erexit cor
nu salutis nobis qd̄ est factū in refectione. Et quia
loq̄tur ad puerū qui fuit auroza solis ideo cantatur
in laudibz Canticū autē vñmis qz legitur ibi Respe
xit humilitatē acille sue. eccie. s. ip̄ius Marie. qd̄ quā
de p̄ctu est in sexta etate. et agit de incarnatione ibi
Sicut p̄st̄ puerū suū. ideo canit̄ ad vespas. s. in vi
officio diurno Tercio canticū Symeonis qd̄ sequitur
canit̄ in septio officio. s. in cōpletorio. qz orat se dimit
ti in pace qd̄ erit in septia q̄scētū. Rursus in tribus
hōis tria dicim? euāgelia. s. in auroza bñdict? qz
ibi vera lux nūtiat̄. In vesp̄a Magnificat. qz in fine
mūdi put̄ ibi dicūt. Deus sup̄bos disp̄det et humiles
exaltabit In cōpletorio. Ruc dimit̄tis. qz post iudici
um. sancti in pace regnabūt **F**inito cārico. antiphō
que dilectōez siue deuocōne quā in laudādo deum
habere debem? significat̄. repetit̄. Dū autē vñsus ante
ip̄m canticū dicūt. offertur incensū. ut notetur deuocō
ab igne caritatis egrediēs. qui in omi laude ē debz
Thuribulū enim ē cor hominis. ignis caritas incensū
oracō. fumus in altū tēdēns est deuocō. que fūsi tē
dere debz Iux illud Dirigatur oracō mea et c. de hoc in
q̄ta p̄te in .t. de accessu p̄ficeis ad altare dictū ē
et dicet̄ sub vesp̄is. Primo autē offert̄ incensū circ
altare. nam et sacerdos legalis mane intrabat tēplū
ut sup̄ altae incensū offerret. ut dicet̄ s̄b. t. de vesp̄is
offeret itaqz incensū circa altae. ut notet̄ canticū toto
cordis affectu esse p̄ferēdū. Et ne nobis accidat qz
d̄git zacharie. cui dū incensū offerret. apparuit āge
lus dices qz ei nasceret̄ filius. Qd̄ ille nō credidit
obmutuit. Credam? igitur de p̄missiōibz dei ne a
laude ei? muti efficiam̄ Alia ē racō s̄b vesp̄is dicet̄.
Post canticū sequit̄ oīo p̄ quā est impetūda p̄mi
ssio. de qua dēm ē in p̄ph̄o hui? p̄tis. **D**e laudibz
matutis q̄s mōchi dicūt in p̄cedēt. t. dēm ē. **P**ma
Post quā de nocturnali p̄missū est officio. cō
ueit aliqua dicē de diurno. Et p̄mo de hora
p̄ma in qua deū laudare debem? . Tum qz ē
miciū diei. et nob̄ dedit noctē cū salute. et hinc sathā
ne impedimēto tñhre prout in cōpletorio rogauim?
ip̄sū. Tum qz tali hora xp̄s a iudeis pilato tradit?
est. et etiā angelus nūtiavit mulieribz ad monumē
tū. orto iā sole vñmētibz cū surrexisse. Eadē ē hora
visus est in lictore maris. a discipulis piscatibz. dicet̄
illis. Pueri habetis aliqd̄ pulmeti. Tūqz eadē hora
dñs in tēplo duemebat. et p̄plus manabat. i. mane
expectabat. vel. i. ad eū mane festinabat. Tum ē
qz sc̄ptura dicit Prīmū q̄rite regnū dei Merito ḡ
ecclesia in hac hora dominū laudat. et eū inuocat. d.
Deus in adiutorū meū intēde. cū gl̄ficacōne seq̄n
ti et m̄te petit libeāri. et a p̄secucōne mūdi. et a tēpta
cōibus diaboli. ut patet in himo Jam lucis orto hīde
rē. **E**st autē notādū. qz in p̄ma hora hinus ip̄se
inuāiabilis ē. qm̄ quolibz die. p̄missa libeācōe ege?
Sili et in cōpletorio hinus Te lucis rē. In quo petit
ecclesia a fantasmatibz libeāri. qua etiam liberacōe
semp̄ egem? prout s̄b cōpletorio dicet̄. Quedam
etiā ecclie nūqz variāt antiphōz ad p̄mā. Cū enī de?
sit inuāiabilis. q̄c̄ alph a et o. i. p̄ncipiū et finis. ideo
qz semp̄ a nobis p̄mittas et decimas exigit. tanq̄ sp̄
soluētēs p̄mittas diei. nūqz variant antiphonā. s̄ sp̄
dicūt illā de tñtate. nisi aliqd̄ festū accidat qz tūc fit
de ip̄o festo. Alie tamen ecclie variāt et himnū et
antiphōas

dicunt capitulum. quod est exhortatio seu consolatio post psalmos per quos opera significantur. Sed post primam dicitur lectio. ut dictum est in premissis huius partis.

Subsequenter dicunt preces. quoniam in concilio Agathensi statutum est. ut preces siue capitula de psalmis in singulis horis dicantur. Dicunt autem propter tria. Primo ad ressecandas superfluas cogitationes. Secundo ad impetendam misericordiam. propter oves errantes. et operarios fatiscientes. Tercio ad postulandum auxilium contra temptationes. ut possit in dominica oratione preces secum inuocare. Et dicitur hoc modo. Primo namque dominica oratio dicitur in qua sunt septem petitiones. propter septem dona spiritus sancti habenda. ut iam dicebam. Sed quia multis morientes. perdunt suauitatem vnguenti. precedunt ipsam Kyrieleyson. Oportet enim tale quid procedere quod manes cogitationes repellat a mente. ut dicendo ipsam orationem. mens que inuisibili loquitur sola inuisibilia cogitet. In diuinis liquidem officiis ante ipsam orationem dicitur ter vel semel Kyrieleyson. et postea ter vel semel. Xpel. et iterum ter vel semel Kyrieleyson. Dicitur ter Kyrieleyson. ad notandum tres status diuinitatis et diuine maiestatis. quos aliquo modo in ecclesia celebramus. Sed semel dicitur. propter unam substantiam. Primo status fuit ante assumptionem humane nature. quando trinitas inuocabatur. sine copulatione humane nature. et dicebatur dominus. quia dominus nomen illi. Secundus fuit post assumptionem humane nature. scilicet quando Christus videbatur in terra et in hominibus. credebatur a suis deus et filius dei. propter assumptionem enim humanitatem. que uerba est oleo spirituali vocatur Christus. Tunc in medio statu dicitur. Xpel. Kyrieleyson. Quando igitur ter dicimus Xpel. Kyrieleyson. ostendimus eum nunquam fuisse separatim a substantia sancte trinitatis. licet fieret homo. Sed quando semel. ostendimus eum fuisse solus inter homines. et neminem sibi per omnia seculum habuisse. Tercius status fuit ex eo tempore quo uoluit clarificare assumptionem humanitatem. plusquam esset quam diu mortalis erat. Quia ergo in illa clarificatione ostensa est trinitas. ideo dicimus ter Kyrieleyson. semel uero dicitur. propter unam substantiam. De hoc uero effectum dicitur in quarta parte sub. et de Kyrieleyson. Et non quod premissi status dicuntur. propter nos. non propter deum. apud quem non est transmutatio. nec uarietas obumbratio. Post Kyrieleyson. sequitur dominica oratio in qua sunt septem petitiones. propter habenda septem spiritus sancti dona. per que mereremur uirtutes. et per istas a uiciis liberari. ad octo beatitudines peruenimus. Et dicitur uoce demissa. et secrete. Primo ut per hec uerba humilitatis orationis deuotio significetur. Secundo ut quasi ad interiora reuertimur res cum magna diligencia mente capiamus. quas uerbis pronuntiamus. Tercio quia in ea deo loquimur. qui non tantum uerba sed renes scrutatur et corda. Quarto ad notandum. quod oratio ipsa potius habet efficaciam in deuotione cordis quam in clamore oris. Licet enim moyses ad dominum non clamaret ore. tamen dominus qui magis attendit clamorem cordis quam oris inquit ei. Quid clamas ad me. Exo. xxi. et si minus tamen ipsius orationis aliter pronuntiat. ut ab omnibus confirmetur. et ut auxilio precum astantium rudentium Amen. a temptatione liberemur. quia sic ait Augustinus. Impossibile est multitudinem non exaudiri. Principium quoque eius publice pronuntiat. ut per hoc populi astantes ad adorandum moueretur. Sane dominica oratio dicitur. ut uita spiritualis anime impetretur. propter quod immediate illa dicta subicitur. Vultus autem meus et laudabo te. et.

Deinde sequitur. Erraui sicut ouis qui non habet conductorem. Non enim potest in deo uiuere qui non habet conductorem. Consequenter dicitur. Credo in deum. in quo fides nostra determinatur. sine qua impossibile est deo placere. et per quam contra omnia aduersa armantur. quod per dominica orationem mudantur. Et dicitur uoce demissa. hinc uero alte. ad notandum. quod corde creditur ad iusticiam. ore autem confessio fit ad salutem. De quo in quarta parte dictum est. ubi de simbolo agitur. Postea sacerdos quasi suspirans dicit. Et ego ad te domine clamaui. et iuxta illud David. Deprofundis clamaui. Quia uero non est speciosa laus in ore peccatoris. quod peccatori dixit deus. Quare tu enarras iusticias meas. et assuescel. meum per os tuum. ideo petit sibi gratiam conferri. qua repletus possit digne laudare deum. Repletur os meum laude. Subsecutur etiam postea multe preces quibus ecclesia orat. obsecrat. postulat. et gratias agit. iuxta doctrinam Apostoli ad Thymotheum. Obsecrat dominus dicit. Domine auerte faciem tuam a peccatis meis. et appropinque autem obsecratio est quando cum adoratione petitur. ut cum dicitur per passionem tuam libera nos domine. Orat. dum bona sibi dantur. ut ibi. Cor mundum crea in me deus. Postulat dum a se mala sibi contraria remoueri petit. ut ibi. Digressus es a se mala sibi ista. sine peccato nos custodi deus. Gratias vero agit pro iam receptis cum dicit. Benedic anima mea domino. De his etiam sub. et de ecclesia dicitur. Potest etiam et aliter dici. quoniam oratio dominica cum sequentibus precibus. et cum psalmo. Miserere mei deus. ideo dicitur quoniam sunt in ecclesia nostra. qui minima et maxima committunt. pro minima committentibus. et pro seipso sacerdos orat quando Kyrieleyson. et orationem dominicam dicit in qua nemo se excusare potest nisi ueraciter dicat. Dimittite nobis debita nostra. Pro maiora committentibus et penitentiam resurgentibus. dicitur psalmus. Miserere mei deus. qui appropinque prius ad penitentes. prout dictum est sub. et laudibus matutinis. Et uiuet anima mea. quia anima mortua fuit post mortale peccatum. Errorem etiam suum exponit dicens. Erraui sicut ouis qui non habet conductorem. ubi dicit. Quere seruum tuum. et quod manus tua non sum oblitus. et paratus sum adimplere. Rursus in his precibus ecclesia orat per precibus. et per spiritum. per. orat. scilicet per immundicia remouenda et per iudicia deferenda. per iusticia que est ex moris conscientie remouenda. et per lenitiam deferenda. per quibus dicit quatuor periculis illius psalmi. Miserere mei. Pro immundicia remouenda dicit. Auerte faciem tuam a peccatis meis. quasi dicat. noli ea eternaliter punire. sed quod possis esse. quod homo non curaret ea deleri. ex quo in presenti non punirent. ideo addidit. Et omnes iniquitates meas dele. Pro mundicia uero deferenda dicit. Cor mundum crea in me deus. Sed quod etiam collata mundicia. homo eam sibi collatam ignorat. et adhuc conscientie moris torqueat. ideo addidit. Respicias me a facie tua. et deinde pro lenitiam deferenda dicit. Redde michi letitiam salutaris tui. Sed quod adhuc restant inimici qui nos ad mala trahunt intuntur. qui sunt tres. scilicet caro. mundus. et diabolus. idcirco contra inimicos ponit tres ueliculos. scilicet. Eripe me domine et alios duos sequentes. Inimicis uero repulsi iam laudare potest. Tunc dicit sic. Psalmum dicam nomini tuo. et quod omni tempore laudandus est. adiungit. et red dam uota mea. et etiam in omni loco ideo adiungit. Exaudi nos deus salutaris noster. Adhuc quia per passionem redempti sumus. et per eam orationem nostram recipit

efficaciam. ideo reducim⁹ ad memoriā. q̄ in passiōe
dñi legim⁹. ⁊ cantamus. vii. Scūs deus. Scūs foris
rē. Inde hortam⁹ animā nostrā ad benedicēdū sibi
ppter bñficia nobis collata. ibi. bñdic anima mea
dño rē. Cōsequēter vero ut pura sit oracō. omnes
facit cōfessionē. ppter quā a venialib⁹ mūdāf. sine q̄bz
omnis vita facile non ducitur. Et qz homis cōfessio
nil valet nisi interius dñertatur. ideo subiūgit. Cō
uerite nos deus salutaris noster. Preterea quia in pñ
cipio diei est. orat a peccato per diem liberari. dicens
Dignare dñe die isto rē. sine quo vix potest esse ad
momentū humanitatis fragilitas. Et quia necesse ē
ut misericōdia dei sequatur. sicut preuenit. idcirco addit
fiat misericōdia tua rē. Demū orat pro diuersis gradib⁹
bus ecclesie. ⁊ tandem claudit p ps. Miserere mei
de⁹ post quē noster opilio solus orat pro omib⁹ in col
lecta. **D**um autē sacerdos orat seu preces hñmōi di
cit in diebus pñfestis se ad terrā pstermit ut maiore
in se ⁊ alijs exciter deuocōem. Sed finito ps. Miserere
mei deus. surgit. ceteris pstratis manebus. ⁊ stās
oracōem dicit. quoniam vice gerit illius sacerdotis
qui in celo est. ⁊ qui pro nobis quotidie interpellat
Primo ergo iacēdo cū ceteris orat. sicut et domin⁹
cuius vicarius est. pñquā resurgeret cū peccatorib⁹
cōuersatus et in cruce pstratus est. Postea stando
oracōez dicit. ut illius resurrectionez recolat. cuius
vicem gerit. In quibusdā tamē ecclesijs. omēs illo
surgente surgūt in quo significat se spem recipisse a
peccatis resurgēdi. **E**t nota. qz sola ecclesie vmtas
adorādo. in faciē cadit. In pñfestis ergo diebz qñz
prostrati oramus. in quo octo significatur. Primū
infirmitas corporalis. qz de puluē sumpti sum⁹. Scōz
infirmitas animi. qz per nos nō erigim⁹. Tercū est
erubescētia. qz nō audemus oculos in celū leuare.
Quartū prudētia. qz vidimus vbi cadim⁹. ⁊ in ter
renis affligim⁹. Quintū ut cordis dñicōez significem⁹.
Sextū. qz xpm adorātes eū ad terrā descendisse ⁊
carnem de terra credimus induisse. et hoc etiā quid
figurāt. qui volentes sibi signū crucis impmēre. p
inclinati. terrā manu tangūt. Septimū qz reducim⁹
ad memoriā. licet in paradiso angelici creati fuerim⁹.
corpora nostra ppter lapsū nostrum inter aīalia bru
ta iacere. ⁊ animā corporali mole grauari. Octauū
ut ipso actu cōfiteam⁹ nos esse peccatores. ⁊ terrenis
delictis inherēdū. ventrē terre. et aīaz pauimēto
infigimus. ⁊ hoc est introductū ab Abrahāz qui ca
dens in terra dñm adorauit. quē pphete imitati fuerit
Vnde Origenes in omelia illius euāgelij. Erat Jo
seph et maria mirātes super hys rē. ita dicit. Sancti
pphete quādo angustius aliquid dēplabāt. cade
bant in facies suas. ut peccata p ruinā corporis pleni
us purgarētur. Nōqz etiā in pñatis oracōib⁹ genua
flectim⁹. ut Salomō ⁊ Apłus dices. Flecto genua
mea a. p. d. n. ut per hoc omē genu xpo flectim⁹
mus. s. h. tūc pstrati. s. facie erecti stam⁹. qñ ipso actu
dicētes. Trāte me post te. Quid dicere debem⁹ dñz
genu flectimus. in vi. par te sub. t. de pascha dicitur
Et qñqz stamus quāsi letātes. qz in domo dñi ibim⁹
In primo quidem modo. expmimus cōdicōez nřaz
In secūdo desiderū. In terco spem. In diebus vero
dñicis ⁊ in paschalibus genuflexio nō fit. nec dicit⁹
per horas. Kyrieleyson. nec oracō dñica. sed stantes
oramus. ppter leticiā resurrectionis. quā tūc recolim⁹

De quo in sequēti pte sub festo pasche dicitur. Nec
in diebz pñst. quibus recolim⁹ libertatē. p aduētū
spūs sci nobis datam. Nec in alijs festis diebz. p
leticiā ipaz festiuitatū in quibus recolimus scāz
societatē angeloz ⁊ sanctorz. quē iam est in leticia
sempiterna. mñ. p pñcia corporis ⁊ sangmīs xpi In hñs
tamē diebz stantes. capite inclinato orare debemus
sicut et deuote mulieres ad monumētū fecerūt. ⁊ tūc
etiam hñmōi flexibiles preces vite pñtis dñmimus
ad notādū. qz in futura resurrectione vbi erit vera
libertas ⁊ vera societas. nulla precarō exercebitur.
pmissis. De hoc dicit⁹ in vi. pte sub. t. de sabbato
post penth. In quibusdā tamē ecclesijs in omib⁹
officijs dicit⁹ dñica oracō. licet stando. Nam illa ē
sal et cōdimentū sacrificij ⁊ in v. t. nullū sacrificiū sine
sale fiebat. ⁊ ita nullū officiū nostrū sine illa fieri de
bere videt⁹. De hoc etiā dictū est in pñmo hñmōi
ptis. **S**ane preces hñmōi mñstice humilitatē significat
prout sub pñterio dicit⁹. Nñ autē ad oriētē illas
dicimus. De quo dictū est in pñmo ptis hñmōi
Vltimo sicut oracō. quā salutacō. s. dñs vobiscum
pcedit. ⁊ etiā sequit⁹. qz sicut dñs post quā resurrexit
salutauit apłos dices. Pax vobis. ⁊ postea eis locu
tus est. ⁊ post locutōez itez dixit. Pax vobis. ita ⁊
presbiter eius vicarius postqz surrexit ab accubitu
salutat fratres dices. dñs vobiscum. ⁊ p eis orat. ⁊
post oracōez itez dicit. dñs vobiscum. quāsi dicat.
Si grāciam dei impetastis. in illa pñterate. ⁊ itez
populus dicit. Et cū spiritu tuo. ac si dicat. Orasti p
nobis. et nos p te oramus. De hoc dictū est in quar
ta pte sub. t. de salutacōe ad populū. Nouissime dñ
benedicam⁹ de quo dictū est in pñmo hñmōi ptis
Postquā vero ecclesia direxit oracōes ad dñm
implozat oracōes sanctorz dicens. Precosa in cōspe
ctu rē. quod nō est de pñma. mte est qz quidā dicit
illud post matutinas laudes. Et qñ quidā mēponit
inter primam. ⁊ pñosa. Primam de beata vrgine
Et quidā missam ammaz. Et quidā religiosi hñ
in capitulo dicit. Aliqui tamē dicunt esse de prima
secundū ea quē dicta sūt in pñmo vbi agitur de
lectione. pñuantes illud cū prima. Demite sacerdos
ad honorem trinitatis orat gñaliter. pro se ⁊ p omi
bus. dicens ter. Deus in adiutoriu rē. Vel dicit ter
ut petat auxiliū cōtra mñdias diaboli. carnis ⁊ mñ
di. Vel in honorem trinitatis. ⁊ ideo subiūgit. Glia
patri rē. Nec post Gloriam patri. sequitur. Allā p eo
qz locus in quo hec dicit cōsueuerunt. puta capitulū
sacer non est. Sicut enim sacer locus significat illā
iherusalem. in qua vox illa angelica. s. Allā auditur.
ita locus ille non sacer. pēgnacōez nostrā repñtat
in qua peccauimus. Demde qz dñm in hac vita su
peccamus. ideo subiūgmus. Kyrieleyson ⁊ Pater
noster. ⁊ postea. Respice dñe in suos tuos rē. vbi
dicit⁹. Et dirige filios eoz. Filij nostri sunt. cogita
cōes. quē de mente nostra nascunt⁹. quas ad opera
dñi implenda rogat dirigī. opera vero manū no
straz sūt opa exteriora. quē mētus a cogitacōib⁹
pcedūt. Sed qz omia ad vñū tendūt. ideo postea
dicit opus singulariter. cū dicit. Et opus manū
nostraz dirige. Et itez opilio sūt pastor p omib⁹
quibus orat gñaliter dices. Dirigere dignare dñe
rē. Oracōe vero hñmōi claudit⁹. ut dñm grātia
qz actōes nřas pcedit etiā ipas sbequas. **x. iij.**

Hora tertia deo laudes exsoluim? quoniam
in illa scdm Marcū Ihesus linguis iudeorū
morti aduocatus est et a pilato ad colūnam
ligatus est et flagellatus. Merito ergo hora illa ora?
ut sicut spiritus scūs ab adam p diaboli suggestionē
sepatus est ita p xpi crucifixionē dignet eadē hora
spūs sanctus in cordibz nostris infundi. In hac eni
am hora. repromissus spūs scūs datus est apostolis
et visibilibz dei magnalia loquebāt. Vnde in acti
bus apostolorū. Nō sūt isti ebrii. cū sit hora tertia diei
ppter quod dicis hīmn? Nūc sancte nobis spūs
rē. Dicis etiam ps. Legem pone. quia tūc lex noua
data est apostolis. Quia vero homo p legem dei a
morte peccati sanat. iuxta illud. Sapientie. Nec her
ba nec malagma sanabat eos. sed tuus sūmo dñe rē.
Ideo in quibusdam ecclesijs dicis capitulū illud. Sa
na me dñe rē. Iere. x. vii. c. et rñsonū. Sana animas
meas rē. Et quādoqz illud dicis. Caritas dei diffusa
ē. Rōma. v. c. Et quādoqz illud. Obsecro vos frēs
p misericordiam dei. Roman. xii. c. **R**ursum quia non
potest sanari nisi cōseruet. ideo sequit versus. Ad
iutor meus esto rē. q. d. quāuis liber et sanus in via
tua sūm cōstituit. tamē non sufficio sine tuo adiutorio
puerire ad illam meridiē qua dicis. Indica m
vbi pascas. vbi cubas in meridie. Sōn dicis. Ad iu
tor meus esto dñe. et subiūgitur. Ne derelinquas me
id est inceptū meū ne mēmittas. quia sine te mē
est conatus meus. neqz despicias me. i. ne cōtemnas
qz ego mortalis te eternū aucto querē. qz tu es deus
meus. qui me creasti et recreasti. saluta me? id est
qui sanas plagas peccati mei. Deinde omēs ad ora
cōnez psteruēt. et psequēt. sacerdos modū orōis
quē Aplus docet dicens. Primo oim fiant obsecra
cōes. oracōes. postulacōes et grati actōes. p omibz
et p hīs qui in sublimitate sūt. Obsecracō fit cum
admiracōe p malo remouendo. Oracō p bono im
petrādo. vel p malo supando. Postulacō p bono a
dipiscendo sive cumulādo. Gratia actio p bono iā
collato cōsuando. Obsecracō est ibi Ego dixi dñe
rē. vbi petit vulnē sanari et medicinā dari. Oracō
ibi. Ihesu misēdia tua dñe. vel ibi. Ostēde nobis dñe
Postulacō ibi. Cōuertere dñe vsquequo. vbi postula
mus ut p dñi auxiliū omnia nobis aduersa remoueā
tur. Gratia actio ibi. Sacerdotes tui induantur rē.
et hōe p nobis omibz. Item orat pro regibz qui sūt
in sublimitate dicēs. Saluū fac regem. et Quem?
p xpo pōtifice nostro. et p omibz vniū dicēs. Sal
uū fac populū tuū rē. Et p defunctis dicēs. Quem?
p fidelibz defunctis. Sequit etiam. Misere mei de
p hīs qui sūt in gēnibz peccatis. sicut pcessit do
mica oracō p hīs qui sūt in quotidianis. Post hoc
surgit populus sive sacerdos. et omibz pstantis manētibz
orat p vniū. de quo dictū est sub pma. **H**ora

Hora sexta p nob crucifixus et clauis affixus
ē xps. quare tenebre sup omēz terrā facte
sūt. ut sol in morte dñi sui lugens. se quasi
nigris tegeret vestibz. ne illum crucifigētibz lumen
pberet. Hac etiā hora in die ascēsiōis. cū discipulis
discubuit. Merito ergo ecclesia illa hora deo laudes
exhibet. grācias ei agēs. quia pro ipa xpus pati vo
luit ppter quod ipm diligit vehēmētē. Vnde in
cāntis. Rūinate dilecto qz amore languēo. et ob
tunc dicis psalm? Defecit in salutari tuo rē. Dicis

etiam rñsonū. Benedicā dominū in omī tempe. sup
quia dignatus est pati pro me id est pro salute aie
mee. Hac etiā hora adam de paradiso eiectus est
Recte ergo illa hora deū deprecari debemus. ut vnde
ille ppter supbiā eiectus est. illuc p humilitatē et bo
nā operacōez redeamus. **S**ane officiū sexte statui
tēporis rñdet. sicut et officia aliarū horarū. In pma
nāqz hora est inchoacō. In tertia profectus. In se
xta cōsumacō. scōz qz sol in pma incipit lucere. In
tertia magis calet. In sexta est in sumo feruore qd
inducant verba hīmnorū. que in ipis horis et etiam
nona pmittunt. Inchoacōi respondēt verba. que
dicis ad pma in psalmo. Deus in nomie tuo saluū
me fac. et in virtute tua libera me. id est separa me a
pplis. In principio nāqz nostre ouerōis. incipit
mus a malo separi. vnde merito ibi petim? qz tādē
loco et pmo separati sumus. Ad idem pmet quod
dicis scōs ps. Vtinam dirigant viē mee. Et quod
dicis scūs psalmus. Retribue seruo tuo. exponitur
id est frequenter tribue. Et vbi dicis. Vniū me
rē. supplendū ē qui p mortuis eram p peccatū Sōn
petit p grāciā iustificari. Ad profectū pmet quod
dicis in principio tē. Legem pone michi domine
Sibi enim posito in via petit dari legem correctōis
Ad cōsumacōē pmet quod dicis in principio sexte
Defecit in salutari tuo anima mea et c. id ē aia mea
posita in salutari tuo defecit a tēmitate. Vel defecit
in salutari tuo. id est aia mea tendēs in salutē tuū
defecit in tēmitate quāto enim quis magis tē
dit in dilectōnez dei. tanto magis defecit a tēmitate
et quasi p nimio desiderio languet. iux illud. Fultate
me floribz. stipate me malis. quia amore languēo
Per flores quid incia bonorū opē. p mala pfectō
accipit. qz et alios accēdes quodāmodo cōsolatur
non tamen hic plenā recipit cōsolacōez. hō pōt
affligit ex dilectōne. Vnde sequit. Defecerūt oculi
mei in eloquiū tuū. et in secunda pte. Quomodo
dilexi lege tuā. et in tertia. Oculi mei defecerūt in
salutari tuo. Ad hanc pfectōnem pmet rñsonū
Benedicā dominū. et Vniū. Domin? regit Nā
sicut habz alia trāslacō. Dñs pascit me nichil michi
deest in loco pascue ibi me collocauit. id ē domin?
ē pastor meus in quo sū titus et sufficiens. Vnde
sequit. Et nichil michi deest. Spūales enim sām
eredit a deo sibi cōferendā. qz iam sūt se esse collatū
in loco pascue. vbi fideles in fide plenius corrobō
rantur. Vnde dicis tibi. me collocauit. Quē enim
dñs pascit in aduentu spūitus sancti. eundē regit
id ē in bonis operibus facit eū delectari. et per rectū
iter ducit ad tutissimā ciuitatē ierusalē. Tali nichil
deest. teste Apostolo qui dicit Omnia in eo possūz q
me cōfortat dicis autem qnqz capitulū illud Alter
alterius onēā portate. Galath. vi. a. Vnqz illud Nō
lite cōformari huic seculo. Roman. xii. a. **H**ora

Hora nona xps clamans emisit spm Mori
enim voluit p homine illa hora. in qua hō
de paradiso expulsus ē. Et in eadez hora
per mulierē et lignū redemit. quos per mulierē et
lignū decepat hostis. Ars autem ut artē falleret. et
me fer. in hō. Vnde le. In eadem quoqz hora miles
latus xpi aperuit. ex quo duo nostre saluacōis sa
cramēta. i. aqua bapm et sangnē nostre redēp
cōis nob cduxit. et velū tēpli cissum ē et monumēta

apta sunt. Eadē hora inferna penetrās inextricabi-
biles tartari tenebras cōfringens. serasq; eius cōmis-
nues. captiuitatem sanctōz secū trāsuexit ad celos
igneaz rumpit submota antiquū incolā in paradiso
restituit. Eadem etiam hora cetus aploz ad orandū
cōuenire consueuit. Et Petrus et Iohānes ascende-
bant in templum causa oracōis. Petrus q; eadez
hora ascendit in cenaculū oraturus. quando rapē
est in estahim. et limtholū plenum reptilibus de celo
ante se demitti vidit audiens. Petre macta et man-
duca. Merito igitur ppter has p̄rogatiuas hac ho-
ra tēū ecclia laudat dicens ps Mirabilia tē. et Rūsoz.
Redime me domine. orans p sua redempcōe. nē
oblita esse videatur q; tali hora redempta ē. Illud
autem cōsiderandū est. q; in hora nōa iam sol tēlia-
uit a centro. status ergo tēporis inuit statū virtutū
inuit enim feruorez virtutū. in quo animus p̄us eāt
ppter temptacōes esse tēfactum. Nā ut ait beatus
Gregorius. Vicia nos tēptant. virtutes nos humi-
liant. Cū enim vir perfectus temptat ab altitudine
mīmi gaudij. descendit ad cōsiderandū suā fragili-
tate et ad videndū q; facilis sit ad casum. ut pater
in aplo q; dicebat. Ne magnitudo tēlacōe ex me tē-
Gaudebat enī paulus de tēlacōe. dolebat de tēptacō-
ne. Sū ipse dicit. Propt̄ qd ter dñm rogauit. Nisi
enim sibi molesta esset temptacō. nō rogaret ut tol-
leretur. Non est tamen sublata. q; p infirmitatem
virtus cui gaudiū debetur p̄ficiē. Has tribulacōes
et angustias notant aliqui versus psalmoz nōne ut
in prima pte. Tribulacō et angustia tē. Et secūda
Multi qui p̄secutē. et in tertia. Errauit. Ab eisdez
periculis liberari in responsorio. Redime me. id ē fac-
ut effectū redēpcōis tue. q; facta ē in sanguine tuo
sentiam in triblacōibus meis. Hoc idem est in ver-
su. Ab occultis meis munda me. i. repelle a me malā
cogitacōem et cōp̄ce suālorem scdm Aug. Et
nota. q; r̄nsoria dōmicalia in tribus horis. scilz tēcia
sexta et nona dūmēter r̄ndent responsiois ferialibz.
Nam in r̄nsorio feriali ad tēciam. s. Sana aīaz mea
tē. petitur sanitas vulnez que p̄terita peccata fece-
runt. Et in r̄nsorio dōmicali. Inclina cor meū tē. et
in versu. Auerte oculos tē. petitur cautela de futuris
quod sit implecōe diuinorū mandatorū. Itē in feri-
ali responsorio sexte. benedicam dñm tē. fit iugis di-
uine laudis p̄missio. In dñicali r̄nsorio. In eternū
domine tē. fit p̄missionis implecō. Ibi enim p̄mittit
se laudatur et hic laudat. In responsorio vero feriali
none. Redime me dñe tē. petitur redēpcōis effe-
ctus quo fit ut res mentis id est amor sit directus
ad deum. Et in r̄nsorio dñicali. Clamauit tē. p̄mit-
titur effectus pedis id est amoris. s. clamor ad deum
ex amore. est enim clamor cordis. In pluribz tamen
ecclis sunt eadem tam in ferialibz q; in dñicalibus.

Et est notandū. q; versus qui dicunt in tēcia in
sexta et in nona neuma habent. ad tēsignādum. q; in
nulla hora exp̄mere valem? gaudiū et braviū sem-
p̄itnū. Caplm dicit q; q; Omnia p̄bate Tessal. v.
capitulo. Et quandoq; Sicut in vno corpore multa
uembra habemus. Rō. xij. a. *de vesp̄is*

In hora vespertina. significat ecclia primum
aduentū domini. qui fuit vergēte vesp̄e mū-
di in vltima etate. de quo psallens reddit g-
cias deo. iuxta illud Apli. Nos sumus in quos fines

seclī tēuenerūt. Preterea xp̄us in vesp̄e de cruce
depositus fuit. Eadem q; hora in cena sacramentū
corporis et sanguinis instituit. pedes discipuloz lauit
discipulis euntibus in emaus in habitu pegrini de
fractione panis se manifestauit. Meito ergo ecclia
xp̄o in hac hora grācias agit. Est tamen duplex
mūdi vesp̄a. put in vj. pte s̄b eph̄ia dicit. Sane
sicut ait Sicardus. Ep̄us cremōn. in mitrali. officiū
diei sequētis incipit in vesp̄is. quia vesp̄ina fina-
xis id est hora. prīmū ē officiū secundū eōre consue-
tudinē. in q̄ternario numero. put dictum ē in p-
hemio huius partis. Sūde vesp̄tinū officiū a vesp̄e
ra stella nominat. que in p̄ncipio noctis orit. Pre-
terea licet ab incō mūdi dies p̄cederet noctem. in
nocte tamen dominice resurrectionis. nox cepit p̄ce-
dere diem. ut dicitur in vj. parte sub sabb̄to sancto
in principio. Dicit autem ecclia in hac hora quāq;
psalmos. Primo ppter quāq; xp̄i vulnera. qui pro
nobis obtulit sacrificiū in vesp̄a mundi. Secūdo ad
cōrrectionem ut vj. defleamus et petamus remiam
peccatorū que in die per quāq; sensus corporis amitt-
tunt. et ad nos intrant. iuxta illud. Jere. Mors in-
trant p fenestras n̄as. quis enī ē qui visu non dei-
piat. Tercō per ip̄os quāq; psalmos munit se ecclia
cōtra nocturnales tribulacōes. Nec enim hora in-
sinuat fletum eoz quibus occidit sol iusticie. et ita
fuit in vesp̄e. de quo dictū est. Ad vesp̄em tēmorā-
bitur fletus. qui durabit vsq; ad matutnū. i. quousq;
sol fidelibus oriatur qui occiderat peccatoribz scd̄z
q; legiē. Et ad matutnū leticia. Et ppter easdem
etiam causas pectus quāq; digitis tundim? Rur-
sus seclares dicūt quāq; psalmos. eligiōi vero qua-
tuor ppter racōez tangendā in sexta pte s̄b ti. de ad-
uentū. Et nota. q; vesp̄tinū matutnūq; officiū
ceteris horis in numero psalmoz p̄ferunt. eo q; in
senaria op̄ez distīctōe. vesp̄e et mane solummodo
memorāt. et in veteri lege matutini et vesp̄tinū offi-
cij antiquitas cōmendatur. quāq; ergo psalmos in
sex vesp̄tinis ebdomade officiis dicunt. et cantant
psalmi scdm materiam diei. ut ecce in septima die
scz in sabbato. ppter refrectōem q; sequit. agimus
de victoria et laude dei q; sequit. victoriam. Sūde in
p̄mo psalmo. s. bñdēus dñs. ad h̄az agit de victo-
ria dauid cōtra goliath. quātū vero ad sp̄uale sen-
suz de victoria nostra. qua diabolu supam. q; ergo
post victoriam nil restat nisi laudare dñm. p quem
victoriaz habem. ideo secutur quatuor psalmi. q;
sūt de laude. In p̄mo enim laudem p̄mittit ecclesia.
Exaltabo te dñe. In scd̄o seipm̄ meitat. Lauda aīa
mea dñm. In tēcio alios inuitat. Laudate dñm.
In quarto cōgratulat celesti iherl̄m. dicens. Lauda
ierusalē dominū tē. et hic de alijs fēris et psalmis In
quibusdā ecclis statim post ps sequitur himnū. et
post himnū lectio sūe capituli. In quibusdā econ-
uerso. Et in quibusdā himnū non cantat. Qui p;
psalmos immediate himnū cantat cōgruū ordinem
suare videntur. quomā primo est in corde dilectio
que per ānphōnaz designatur. Demde sequitur boni
operacō. quā psalmus designat. Postea mētis exul-
tacō que per himnū notatur. Sed q; exultacō sepe
negligentiam parit. idcirco sequitur lectio seu capis-
tulū. que hominē ad cor reuocat. Qui vero lectōez
himno p̄ponūt. volūt himnū loco r̄nsorij obtinere

Unde cum festiuitatibus responsorum post lectionem cantant.
hymnum permittunt. Ad maiorem tamen exultationem
notandam. in quibusdam ecclesiis utrumque cantatur. et
tunc responsorium precedit hymnum. ad notandum quod tunc
maxime respondere debemus exhortationi perprecedens
capitulum facit. post quod statim sequitur responsorium
Tamen generale est. quod quandoque cantatur responsorium
precedere debet lectio. cui respondere debet. Qui vero hymnum
non cantant. illud attendere videntur. quod canticum bea-
te Marie sequitur. quod excludit responsorium cuius locum
tenet hymnus. Nam si canticum zacharie. in laudibus
matutinis excludit responsorium. multo magis canticum beate
marie virginis excludere debet. videtur in vespis. Et non
quod ad vespas dicitur caplin benedictus. deus et pater
secunda ad Corinthios. i. a. Et illud. Dominus autem dirigat
secunda ad Thessalios. i. a. **P**ost hymnum sequitur ver-
culus viz in sabbato Vespina oratio. In alijs die-
bus. Dirigatur domine. Et uterque versus vespini tempus
designat. in quo cantatur. quod sonant verba illa quod
in psalmo secuntur. s. Eleuatio mea. me. fac. vespini
Optat enim ut oratio dirigatur ad dominum. quod de
veteri. te. tractum est. ubi habetur. quod hora vespina sa-
cerdos intrabat sanctum tabernaculum. vel templum
ut offerret thymiam super altare incensi. sicut ma-
ne intrabat ut offerret incensum. Hoc thymiam signifi-
cat suauitatem odoris. hinc habet consuetudo. ut dum de-
votulus. sacerdos thurificet altare ad implendum
iuge sacrificium. hic enim fiebat in lege. in quo duo agni
offerebantur. unus mane et alter sero. et hic pingui-
or. ad notandum quod caritas crescit. Ideo ergo thuri-
ficatur. ut simus semper bonus odor deo. perficiendo in
scientia et doctrina. Etiamque propter promissiones dei
debemus tales esse ut simus ei boni odoris. Vel ideo
in vespis et matutinis. post psalmos et lectiones dum
versus dicitur incensatur. ad notandum quod nemo potest
bonum odorem deo reddere. vel bonum exemplum operandi
alijs dare. quod per incensum significatur. nisi prius in dei
seruicio operetur. quod per psalmos et alios doceat. quod
per lectiones notatur. Unde mos inoleuit. quod in proprijs
festiuitatibus. antiphona ad Magnificat et benedi-
ctus ter dicitur. hinc totiens canendo prelatum. donec
omnis populus qui inter incensum repleatur odore. Et vl-
timo dicitur cum noua voce quidem non significatur
put dictum est in psalmo huius partis. Sacerdos
autem qui maior est in ecclesie officio. ut qui vice tenet
Aaron debet incensum offerre. ut sit thymiam sempiternum
coram domino. et suauis fragrans odor. iuxta illud
Dirigatur domine oratio mea sicut incensum in conspectu tuo
De hoc dictum est sub laudibus matutinis **D**icitur ergo
in vespis versus exhortationis. s. ut excitet pigros
ad intelligendum promissa dei. que continentur in cantico il-
lo beate marie. Magnificat anima mea te. quod est
Luce. i. c. Prima promissio facta fuit Noe. Unde Gen.
Postea arcum meum in nubibus celi. et hec impleta est
Secunda Abrahæ et David. Abrahæ dictum est In semine
tuo benedicentur omnes gentes. David dictum est. De fru-
ctu ventris tui ponam super sedem tuam. et hec impleta
est in beata virgine. quod notatur in cantico suo ibi Recor-
datus misericordie sue. et per hoc certi sumus. quod dabit nobis
ultimam. s. paradysum. Ideo autem canticum ipsum quotidie
dicitur. ut frequentior diuice incarnationis memoria
aias fidelium in opere dei et in doctrina se exercitum. ad
deuotionem operis incepti accendat. Cum enim in cantico

ipso notentur cogitationes. sicut in psalmo opera. Si di-
ligenter beate marie actus et dicta sepe recolimus.
obstantia castitatis. et virtus operacionis semper ad
ipsius operacionis imitationem perleuerabit in nobis. Nec
etiam nos mouebit fauor humanus indebitus. non
temporalium immoderata appetitus. non temporalis affectio
non de impetranda dimissio. rema desperatio. Nemp-
non nos mouebit indebitus fauor humanus. quia cum
beata virgo commendaretur a beata elizabet dicere. Unde
de hoc michi ut veniat mater domini mei ad me te.
Non ipsa mora fuit humano fauore. si seruans humi-
litate clamauit. Magnificat anima mea dominum Et ta-
dem adiecit. Quia respexit humilitatem ancille sue Et
nota quod dicit respexit humilitatem. et non dicit respexit
virginitatem. inueniens mentis virginitatem pualere
corpi integritati. Item ideo dixit humilitatem. quia
deus superbis resistit. eosque a beatorum sorte secernit
per varia penarum loca. per peccatorum impietate dispigit
Non nos mouebit immoderatus temporalium appetitus
quia sicut ipsa dixit iudex noster. Diuites dimisit
inanes. et deposuit potentes de sede. Non temporalis affli-
ctio nos mouebit. quod de exaltat humiles. In hoc eni-
cantico exemplo humilitatis eius reformamur. et filij
dei in carnis. per quam de populo. de se. et exaltauit humi-
les. ad memoriam reducit. ut fidei nostre deuotionem
excitet. Non desperatio de dimissio impetranda rema
quia Misericordia eius a peccatis in peccatis timentibus
eum. beata dicit. quod inde inoleuit consuetudo. ut in offi-
cio vespino cante canticum beate virginis. Et post
in vespino quod in officiis alijs. Primo quia in ipsa
vespera mundi. suo singulari assensu mundo succurrit
perditio. Secundo quia per hoc fit incarnationis in vespa
mundi facte. iugis recordatio. Tercio quia ipsa est
stella maris. que in huius mundi vespe nobis luce-
cepit. sicut vespera stella. a qua dicitur vespini offi-
cium. in initio noctis lucere incipit. Quarto ut mens
nostra per diem varijs fatigata cogitationibus immi-
nere quietis. s. noctis tempore. recolendo dicta dei
gemetis. quicquid superfluum vel nocuum diuina euaga-
tio detraxerit. totum hoc precibus et lacrimis ea intcede-
re mundeat. **Q**uinto quod virgo portauit dominum in vespera
mundi. **R**ursus canitur in sexta laude. quod dominus in sex-
tate venit. hic et canticum symeonis in septima. propter
septimam etatem quiescentium. put tactum est sub laudibus
matutinis **C**eterum hoc canticum est exultatio labora-
tium. quorum spiritus exultat in domino. quod fecit eis magni
qui potens est. cum misericordia est in secula. Ob hanc
exultationem repntandaz lampades accenduntur in
vespis. Vel per hoc canticum principaliter accenduntur. eo
quod de euangelio est. vel ut nos de numero adulescen-
tularum et quorum prudentium curam cum lapidibus bonorum
operum in odorem vnguentorum beate virginis. intrantes
cum ea in gaudijs domini nostri. Et quod opera nostra non
sunt in lampadibus radiantia. nisi fuerint caritate im-
formata. ideo canticum dandis sub antiphona per quam
caritas designatur. **R**ecitata antiphona in premissis
diebus postmerit se ecclesia in oratione plurius orant
quod in alijs officiis. quod specialiter orat pro hijs quibus
occidit sol iusticie. licet et pro alijs orat. et facit ea quod
dicta sunt superius sub. i. de terciis. ubi de precibus
agitur. In solemmbus vero diebus. statim dicitur
collecta. et quasi stantes oramus. De quo in quibus
officiis vespini cum hora prima duemur ibi etiam deum e

Mortuorum officium incipit a vespis. non tamen habet
sedas vespas. ad notandum quod hoc officium finem habebit
quoniam anime saluandorum ab omni pena liberare. eterna beatitudinis
fructus. Sed sci de quorum glorificatione in anima iam certa
est ecclesia. primas et sedas vespas habet. si in festo eorum
noue lectiones dicantur. Primas enim habet per glorifi-
cationem anime iam precepta. Sedas per glorificationem corporis
quam habebunt. que nunquam finem habebit. Si vero habent
tamen tres lectiones. primas vespas habet tamen. quod triplici
duplice stola habituri non sint. cum hoc omnibus electis
non duemat. Sed ecclesia ad ostendendum diuinitatem primorum illis
et istis debitorum. magis solennizat per illis. de quorum ma-
ioribus meritis. sibi per miracula vel per alia documenta constat
quoniam ad plenum certa esse non possit. Nam et stella differt
in claritate a stella. Non Augustinus ait in sermone de beato
Stephano. Cum preciosa sit mors sanctorum. si quod distare me-
ritum potest. precipue esse videtur qui per mortem? Et tamen
in vespis precantibus de solummodo antiphona et collecta de
festis sequuntur. putant dicere. Vigilia natalis. **Postre-**
mo notandum est. quod religiosi ante completorium permittunt colla-
tiones. quod a sanctis patribus origine traxit. quod deus vespis ducere
et de scripturis sacris afferre solebat ad instar operationum
ad recreationem admittit. et fabulantur. ideoque tunc vitalis
vel collationes parit. et hinc filia. que potius sunt ad re-
creationem et delectationem legunt. et eruditiones si du-
bium occurrerit interrogant. **de completorio**

In hora completorii christus cum discipulis orauit preces. Eadem
que hora sanguineas guttas sudauit. et etiam corpus eius
in sepulchro positum fuit et custodes deputati. Merito
igitur in hac hora ecclesia deo laudes et gratias agit. Illam
etiam in memoria eterni gaudii celebrat. Nam completo ele-
ctorum numero in illa hora completio gaudium sanctorum in die
generalis tributionis. et inter quod completorium significat gau-
dium. Dicitur autem completorium. quod in eo completus cuius usus lo-
cutionis. ubi et potius. et aliorum que necio per corporis susten-
tationem sumunt. Et scilicet hoc etiam significat finem vite presentis
Sane hoc officium incipit propter morem aliorum officiorum
Commutare nos debet. et cetera. Quia enim quasi tota die per psalmos
die institutum. et pene impossibile est quoniam aliquis pulue-
re superbie straxerim. et quod sepe etiam. non illud. Er-
runt sicut ovis qui perierunt. inter est quod nos humiliter dicimus
Commutare nos debet. Preterea quilibet perfectus. et bonus. estimat
se debet imperfectum fuisse insipienter. unde illud Iustus
accusator sui est. ideo dicit sacerdos. Commutare nos debet. et cetera.
in hinc vobis indicas se puerum. bonum quippe mentium
est ibi culpa agnoscere ubi culpa non est. Nam et si dixerim-
mus. quod peccatum non habet. ipsi nos seducimus. Hinc est
quod etiam de quocumque innocens. diuinitatem adiutorium dicere
Deus in adiutorium me. ut Commutare nos debet. et cetera. ad pre-
sentia mala tollenda. et Deus in adiutorium. et ad bona opera
futura facienda. quod sine dei adiutorio quicquam bonum facere
non valemus. Quia vero totum ad laudem eternitatis facies
duos est. ideo sequitur. Gloria patri. **Rursus incipientes per. Co-**
muertere nos debet salutis noster. oramus ut nos a malis
auertat. et in suam a nobis auertat. et quod merita nostra non
sufficiunt. eius adiutorium postulamus dicentes. Deus in
adiutorium me. et cetera. **D**icunt autem quatuor psalmi. ad obtine-
nda remissionem peccatorum que dimittimus dum sumus in hoc
corpe. ex quatuor elementis et ex quatuor humoribus vel comple-
xionibus compositum. seu quod corpus ipsum ex his compositum. et
pericula et fantasmata non desinunt. et ideo dimen-
damus. ideoque tunc dicimus. In manus tuas domine. Et
Custodi nos debet. Et incipit ecclesia a voce perfectionis

dicentes. Cum inuocare exaudiuit me. et cetera. Hoc enim perfe-
ctorum est. Sed quod perfecti se debet reputare imperfectos
unde illud Job. Etiam si simplex fuero hoc ignorat anima
mea. ideo sequitur in eodem psalmo. Misere mei. supple domine
et exaudi orationes meas. quod est dicere imperfectorum. Postea
aliquis admonitis ad bonum facit in eodem psalmo men-
tionem de pace eterna. ibi. In pace in idipsum. id est. que est in-
uariabilis. quam pacem spiritus in mediana habet debet. et maxime
me dum corpus quiescere debet in lecto. mens debet quiescere
in deo. Debet etiam quiescere in se. Non sequitur sedus psalmus
In te domine speraui. Sed quod spes non est sine timore
aliter enim presumptio esset. ideo sequitur tertius psalmus. Qui
habitabit in adiutorio altissimi. et cetera. in quo debet permittit
liberare ecclesias. Diabolus enim quasi fuit de nocte in-
cedens. et ideo nocte imminere dicit ecclesia illi psalmus. etiam
nocturnales temptationes. Dicitur ille psalmus. ut a quatuor tempta-
tionibus liberemur. scilicet a timore nocturno. a sagitta volante in
die. a negotio pabulante in tenebris. ab incurfu et de-
moio meridiano. id est. ab incurere demoio. Prima est leuis et
occulta. Secunda est leuis et manifesta. Tercia grauis et oc-
culta. Quarta grauis et manifesta. In quinto vero psalmo
scilicet. Ecce nunc. benedicit ecclesia deum per liberationem tempta-
tionum nocturnarum. ibi. In noctibus extollite manus
vras in sanctam et benedicite domino. Dicit enim Augustinus super
hunc psalmum. Nox res tristis est. dies letis res est. Ergo
per noctem intelligitur aduersitas. per diem prosperitas. In aduersi-
tate benedicere debet dominus sicut et in prosperitate. exemplum
Job qui amissis filiis et rebus omnibus dicebat. Domine
dedit et cetera. Sit nomen domini benedictum. Unde et hic dicitur
benedicite dominum. **S**ed queritur. quare dicunt tamen
sex vobis illi? psalmus In te domine speraui. Respondetur ideo quod dominus
dicendo sextum vobis vixit. In manus tuas domine. et cetera. sex etate
mundi. sextoque die carne obijt vitam dicere. Recte
ergo sex vobis tamen eiusdem psalmi in completorio caramus. ut
in hac sex etate in qua per eum recepti sumus. sicut habet
finitis vltimus vobis. ibi. Redimisti me domine de veritate.
conformem dominum eius ut. scilicet membra quiescant et cor
vigilet sic caro eius in sepulchro quiescit et diuinitas vi-
gilauit. **N**otandum est quod in quibusdam ecclesiis statim per
psalmum de himno. etiam forte ratione. quod per bona operationum pueri-
tur ad exultationem absque omni purgationis medio ab
his qui purgati tunc sunt ab hac vita. Alia etiam ratio
iam dicere. Et sic prius dicunt himnum qui capitulum. ad os-
tendendum mystice. quod illi in quibus completa sunt signa peccatorum
tunc laudum. seu perfecti qui per completorium significatur pueri-
unt exhortationes que per capitulum significant. Nec tamen
capitulum pretermittunt. quod hic spiritus vultus est exhortatio ad
perseuerandum in bono. quod nec nocet admissio subde cal-
car equo. In alijs autem ecclesijs inter psalmum et himnum interpo-
nunt antiphonam vel allam. per antiphonam sequentes ordines
beati Ignatii. de quo in premissis deum est. In alijs vero
ecclesijs statim post psalmum et antiphonam vel allam sequitur lectio
huius capituli cum responsorio. In manus tuas. et cetera. Vel alio. quod
ut dicitur in omni officio debet lectio. Postea adici-
unt himnum. Te lucis et cetera. in quo optat protegi in no-
cturnis tribulationibus. Alii vero non dicunt lectionem
putant in premissis huius prius dictum est. si statim post psalmum
dicunt vltimum. Tum quod tempus illud dormitionis est. non
aptum est ad doctrinam. Tum quod post completorium non solu-
m ubi et potius. verum etiam doctrina que per lectionem signifi-
cat referenda non est. Hinc est quod statim beatus benedi-
ctus ut post completorium nemo loquat. Dicitur autem
capitulum. Tu in nobis es domine Iesu christe. Religiosi in

no etē emm intelligit mudus iste qui variabilis est
Per diem vero ille eternus qui ē inuairabilis. de quo
scriptū ē Ordīnacōe tua pseuerat dies. Et ē ueror hīa
pseuerat in singlari. q̄ pseuerat in plurali. licet alit̄
quali dūter pferat̄. Hoc ē officium in q̄busdā eccle-
sijs quātū ad hīmnū inuairabilē ē. put s̄b t. de p̄ma di-
ctū est. et etiā quātū ad ps. lectōez. p̄ces et collectas
ita q̄ p nullius sancti solēnitatē. sicut nec officiū
p̄me uaiatur. p eo q̄ in illa de pace et speciali de illa
ad quā suspirat̄ agit̄. que ut p̄missus ē inuairabilis ē
hoc dūtaxat excepto. qm̄ in dñicis diebus dicūt ad
p̄mā illos quīq̄ ps. s̄. Deus de⁹ meus respice in me
et sequētes ps. Cōfitemi. put ibi dictū ē Si q̄re
illi quīq̄ psalmi in p̄ma et vltus. In man⁹ tuas dñe
et in p̄pletozio. potius q̄ in alijs horis ponūt. Rñho
xp̄us ciu in hīs horis camm⁹. qui ē p̄ncipiū et finis
in cruce pedes legē m̄cipisse ps illū. Deus de⁹ me⁹
et omēs ps sequētes seriatim vsq̄ ad dictū vltimū di-
xisse. et ibi finiuisse et spiritū emississe. Merito igit̄
et nos in passionib⁹ hui⁹ seculi instituti ad ip̄i m̄ita-
cōez in hora p̄ma. que ē in p̄ncipio horay diei. et nō
alibi. dictos quīq̄ ps. Et in p̄pletozio. qd̄ scdm̄ aliq̄
cōsideracōez est finis siue vltima horay diei. debet̄
dicere vltimū. Quod vero hoc officiū ad vltimāz
diei horā p̄meat. hac cōsideracōe apparet. Nam in
p̄ma dīcis quātoz octonarios vltimū in psalmis. duos
p̄ p̄ma. et duos. p̄ scda horis. Et in t̄cia sex. duos. p̄
tercia. duos. p̄ quarta. et duos. p̄ q̄nta. Et in sex sex
duos. p̄ sex. duos. p̄ vii. et duos. p̄ vii. Et in nona
sex. duos pro nona. duos pro t̄cia et duos pro vii.
decima. Restat vltima hora. s̄. duo decima ad quā p̄-
tinet p̄pletoziū. qd̄ notat hīmn⁹. Te lucis ante ter-
minū. Premissos autē octonarios obīam⁹ si duo
caritatis p̄cepta obīam⁹. facimus. xi. obīacōes
ut pro quauis hora diei in qua delinq̄mus. vni dño
legis et caritatis bīnariū offerat̄. S̄t pro p̄ma beati-
ta Memor esto. pro q̄nta bonitatē. pro sex Defe-
cit. pro septima Dilexi. pro octaua. Iniquos. pro
nona Mirabilia. pro decima Clamau. pro vñdecima
P̄ncipes. s̄iūt ergo. xi. obīacōes. ad emēdandū
vñdenariū nr̄e t̄nsgressiōis et in quolibz octenario
aliquid de lege dñi memorat̄. q̄ p̄ eam vinea colit̄
tur. et denarius ec̄nitatis acquirit̄. Sunt ergo. xxii.
octonarij. qui per horas diei dicunt̄. p̄pter racō-
nē sub. t. de p̄ma dictam. Et dicūtur bīni et bīni t̄he-
duplicati s̄iūt. xi. S̄nt denarij. enim numer⁹ significat
t̄nscōez. sicut denarij. p̄fectōz. Dicūtur ergo per. xi.
ut per ea que in illis dicunt̄ transiōez madatoz
suoz nobis relaxet̄.

Incipit sexta pars de officiis dñicaz specialiter
Grundā feriay z festivitātū dñi z ieiuniorū quorū tpm
Proxime pcedēti parte de dñicis officiis in gñe
dixim⁹ nūc aut de specialitatibz z dñificatibz eorū
dem p anni cūlū ostendam⁹. vñ de officiis dñicaz
et grundā feriay z festivitātū dñi. et de ieiunij
qñuor tēporū. et de cōueniētia iporū officiorū tam no
cturnalū qñ etiā misse. nō vñus dñtaxat ecclie sed
diuersay officia psequētes. ¶ Ad quorū euidētiā
est distinctio tpm pmitēda. Siquidē ann⁹ solais
quatuor tēporū successione dilabit⁹. s. hiemis in quo
semina iaciunt⁹. veris in quo seminata pdeunt. et i
spicas acuiunt⁹. estatis in qua messes albescūt z fal
ce succidunt⁹. z autūm in quo per ventilaōez gñia
a paleis separata i horreis reponūt⁹. Sic z magn⁹
vite pñtis ann⁹ dñas ab inicio seculi usq ad finē
mūdi qñuor tēporū varietate mensurat⁹. ¶ Primū
tēpus fuit tēuacōis in gñe humano. vñ ab adā
usq ad moysen in quo declinauerūt homines a cultu
dei qui vera lux est facti idolatre. z mī illumiāōis
doctrina habētes. et simul inutiles facti sūt. et non
fuit qui facēt bonū usq ad vñū. Tunc enī reliquit
homo deū creatorē suū z de lapide dixit. tu es deus
meus. Hoc tēpus qz fuit ignoratiē z cecitatis bene
cōcordat hiemi in quo obscuritas regnat. ¶ Scdm
tēpus fuit reuocacōis siue renouacōis vñ a moysē
usq ad natiuitatē xpi. quo edocti sūt hoies p legē
et pphas de aduēu xpi. de curacōne peccati. et dile
ctione vñi dei. Tunc dñs dixit ad israhel audi isrl.
dñm deū tuū adorabis z illi soli seruiēs. et doctus est
homo. quid sibi ppi. qd deo. quid primo facē tenet.
Postmodū ob eandē causā suscitauit pphas ut. s.
p dīcāō homīez magis ab erroribz reuocaret. Hoc
tēpus cōcordat cū vere qd habet aliquid lumis sed
multū obscuritatis. Tercū tēpus fuit regressiōis
siue recōciliacōis z visitacōis. vñ a natiuitate xpi
usq ad ascensionē eiusdē per quā facta est gratia
homībz z p dīcāō euāgelij. de q dī. Ecce nūc tēp⁹
acceptabile. ecce nūc dies salutis. Hoc est tempus
gratie. quo oriens nos visitauit ex alto. in q tēpore
dñs qui est sol iusticie mūdū suū pñtia visitauit. et
propria doctrina sufficienti illustrauit. hoc tēpus
cōcordat cū estate in qua claritas regnat. ¶ Quū
tēpus ē pegrinacōis. videlicet ab ascensionē dñi
usq ad diē iudicij. vbi est consumacō seculi qd tēp⁹
est habēs multū lumis qz dei misericōdia reuelata fuit di
uina misteīa. habz tñ aliqd obscuritatis nra negli
gentia faciente z sic cōcordat cū autūno. qui habet
aliquid obscuritatis. s. amplius clauitatis. In pmo
tēpore viroz fidei flos spei fructus caritatis. frigore
infidelitatis exaruit. In scdo vñea dñi aliqñtus
viruit et floruit. In tercio virens et flores fructus
vberimms attulit. In qñto cadētibz folijs verborū
decolorari cepit. Rursus tēpus tēuacōis dictū est
tēpus culpe z pene. Nā propt ipaz tēuacōez homo
subiectus est culpe. et ppter culpā pene. Sōn dicit
dñs putas cū veniet filius hois inuemet fidē sup
terrā. Tempus reuocacōis dicit tēpus doctine et
prophetie. ppter decalogū. p qd deus docuit gen⁹ hu
manū. Tempus recōciliacōis dicit tēpus liber
tatis et gratie atqz leticie. Tempus pegrinacōis
dicit tēp⁹ lucte z pene. siue laboris z penitētie. qd
nos facim⁹ declinacōis z negligētie. Primū fuit

desperacōis. Scdm respiracōis. Tercū liberaōis
Quartū exercitacōis. Hec qñuor tēpora rñtat ecclia
singulis ānis. siue stat⁹ ecclie p hēc qñuor tempora
variā. tēpus hiemis z tēuacōis in quo mors re
gnauit representat ecclia a hēc usq ad pascha reco
lens casū et penā priorū parentū. ppter eorū culpā.
et ideo cātica leticie excepto glia pri subticent⁹. pro
ut s. b. ti. de hēc. dicet. Siletur enī glia in excelsis dō
q in testimonij pacis auditus est. qñto vñtas de
terra orta est z iusticia de celo prosperit. ¶ Temp⁹
veris z renouacōis rñtat ecclia in aduentu dñi. p
quē omīa renouata sūt usq ad natale dñi. Sōn ad
nōndū q pñs illi⁹ tēporis habuerūt aliqd lumis
sed multū obscuritatis respēu sequentiū minora can
tica leticie cātāt glia pri z alleluia. sed maiora sup
primūt. s. glia in excelsis. Te deū laudam⁹. z sequen
cias. put ibi dicet. qz enī h tēpore peccatū regnūt
nō ppter ignorantia ut mors pus. sed ppter carnis
infirmitez. iteo camē alleluia. qz pñs hui⁹ tpm
sub lege fuerūt. Sed gloria in excelsis flet⁹ qd est si
gnū pacis z iusticie quā lex dare nequūit. Temp⁹
estatis et recōciliacōis siue regressiōis representat
ab octauis pasche usq ad octauas penth. qz p pa
schale agnūz recōciliam⁹ deo. omīa cātica leticie et
fere post omēs dictiones allā multiplicās. ad signi
candū habitū gaudiū de nra resurrectione. significat
enī tēpus illud statū felicitatis etne. tūc etiā gloria
in excelsis camē quia i resurrectione iusticia id est
caritas pficiet⁹ et plena pax dabit⁹. Duplex etiā
alleluia camē in albis z in dñicis illius tēporis. et
stantes tūc oram⁹. In pñtis vero feriis gloria in
excelsis z duplex allā nō camē. licz sepe allā pter qz
in hēc. dicat. put sub. t. de vij. diebz post pascha et i
sequenti. ti. dicet. ¶ Temp⁹ autūm z pegrinacōis
rñtat ecclia ab octauis penth. usq ad aduentū dñi.
quia nob dō recōciliatis nō ēstat mī ut nos pēgnos
reputem⁹. cū psalmista dicet. Aduena ego sū z pe
grinus tē. cantās omīa leticie cātica ad designā
gaudiū de hīs que sūt diuina misteria reuelata. qñz
tñ aliqua cātica subticet nec multiplicat allā. sicut
fecit in tēpore pcedenti ad significandū declinacōez
a bono. quā nob negligētia nra parit. et cātāt allā
in spe resurrectionis. z glia in excelsis. p iusticia red
dita. Item qñdie dicit allā s. nō gloria in excelsis.
ut dicet sub tēpore aduentus. Cantat etiā allā post
graduale i signū laboris p quē ad priaz vite tñscund⁹
est. Ex pmissis colligit euidēt qz tēc in principio
hiemis homo qñ desperas dicit. Circūdederūt me
gemitus mortis. In principio veris quasi respirans
dicit. Ad te leuam aīaz meaz. In principio estatis
architectus ecclie. petrus renatis p baptismū z illu
miatis p grāz dicit. Quasimōgeitū infantes tē. In
principio autūm exultās de dei misericōdia dicit. Dñe mi
tua misericōdia speram⁹. Sed attendēs miseriā in quā
ex sua negligētia lapsus ē statim subiūgit uiscerū.
Vsq̄quo dñe obliuiscēis me i finez. Et graduale
Ego dixi dñe miserē mei sa. aīaz meaz q. pec. tibi.
¶ Rursus hēc qñuor tēpora cōsiderant⁹ scdm qñuor
pñcipales diē partes. q sūt nox pñes ad tempus
tēuacōis. Nox enī obscura ē z idolatre cecī erat.
Auroza pñes ad tēpus reuocacōis. Meridies per
tinens ad tēpus recōciliacōis siue regressiōis. et
vespera pñes ad tēpus pegrinacōis. Designat⁹

etiam p quatuor principales xpi actiones que sunt na-
tiuitas. passio. resurrectio. et aduentus ad iudiciu.
Ad natiuitate ptinet circuncisio. baptisim.
et purificaco. Ad passionem ieiunium et temptaco. Ad
resurrectionem ascensio in celum. et sancti spūs emissio.
Ad aduentu ad iudiciu tñsfiguraco. et miraculorū
operaco. Item passio cōparat hīem. natiuitas veri-
resurrectio estati. aduentus ad iudiciu autumnū qñ
vetustas dīez sedebit tenēs ventīlābz ī domo sua
et mūdabit arēā suā. Itē natiuitas xpi cōcordat
tēpori rēuocacōis seu renouacōis ppter pphas qui
eū multis modis p̄dixerūt. Passio xpi tēpori deu-
acōis ppter penā culpe pōz parentū. resurrectio
tēpori regressiōis ppter leticiā. Aduentus ad iudi-
cium tēpori pegrinacōis. qz hūmānōi tēpus du-
rabit usqz ad diē iudicij. vñ ppha. Advena ego sū
apud te et pegrinus sicut omēs p̄res mei. **T**em-
pus g rēuocacōis siue renouacōis q̄ facta est per
legem et pphas durat usqz ad natale dñi tantū. ut
pmissum ē. Alij tñ dicūt qz usqz ad septuagesimā et
ibi incipit tēpus deuacōis. **S**ed scdm p̄mū dñm
querit de tēpore qd est a natale dñi usqz ad. lxx. s̄b
quo dictorū tēporū cōtineat. Sup quo dicūt qdā
qz tēpus qd est a natali usqz ad octauas ephie per-
tinet ad tēpus regressiōis qd ē tēpus gaudij sic
et illud vñ ē ī q̄busdā ecclīis tūc albis vtunt. ve-
stimētis. sicut et tēpore paschali. neqz tūc ieiunant
nec genua flectūt. Reliqz vero pars. s. ab octauis
ephie usqz ad lxx s̄b tēpore pegrinacōis cōtinet.
Et licet psalms legat die natalis dñi nō ideo dies
illa est scdm ipos de tēpore rēuocacōis. alia enī cō-
sideracōne s̄ fit et ante euāgelij ī nocturnis et an
ēplam ī missa. supponit enī tūc basis columnē ut
per utrūqz testimoniū natiuitas xpi probe. Item
querit quāe a tēpore veris siue renouacōis seu re-
uocacōis incipit ecclīe officia. Videt enī qz debe-
rent incipere a tēpore hīemis siue deuacōis. quia
p̄us est deuacō q̄ a deuacōne rēuocacō. Prētea ī
tēpore deuacōis legit. p̄mus lib theologie scilicet
Genes. Sup h̄ dicūt quidē qz hoc facit ecclīa nē in-
cipiat ab errore. s̄ certe nō dicūt temp? illd deuia-
cōis eo qz ecclīa illo tēpore deuiet. sed quia errore
priorū parentū recolat ut nos ad penitentiā trahat
Et ideo h̄c racō nō placet. Est g racō qz enī p adue-
tum dñi omīa noua facta sūt. vñ Apoc. Ecce noua
facio omīa. ideo ī honore aduentus dñi a tēpore rēno-
uacōis incipit ecclīa officiū suū. p̄terea si incipet
ab hīeme vtens ūbis desperacōis posset homo illa
audiēs despare. merito g incipit a vere ut cū postea
audiet ūba desparacōis nō despet. qz processit certa
promissio vere liberaacōis que fit ī aduentu. Incipit
ergo a tēpore rēnouacōis seu rēuocacōis ī quo ten-
rem. Qui aut libri q̄bus tēporibz legant breuiter
est videndū. Et quidē ī plerisqz locis ab aduentu
dñi usqz ad natale eius. legit. psalms. Qui q̄nto de
xpo vrbanius ceteris p̄phetatū tanto natiuitati ei?
legit. vicinūs. p̄terqz ī ieiunijs q̄tuor tēporū qui
proprietas habet lectiones. In ipa etiā natiuitate nō
solū de illo legit et cantat. sed etiā de causis ipius
festiuitatis. put ī omibz fieri solet festiuitatibz qd
fit ad ostendendū magnū gaudiū nobis celit. dā-
tum. **I**n p̄ma uero dñica post natale legit ī qui-
busdam ecclīis de eplis pauli ad ipaz ptinentibus

natiuitate. In octauā natal' de s̄moibz et de omel' euāge-
lij eiusdē diei. In ephia de psalms. s. Gelasij papaz
In octaua ephie de omel' euāgelij eiusdē diei. Ab
octaua ephie usqz ad lxx camē de psalms et legūt
epli pauli ī q̄bz legit de labore et lucta et pugna
eius. In lxx vero usqz ad dñicaz āte ramos palmarū
legit pentateucū. Septuagesima enī tēpus nre ca-
ptiuitatis et pene et culpe delicti. de qua mystice ad
ihrlm redire debem. sicut p̄ hebreos olim de babilō-
nica captiuitate exeūtes figuratū ē. ut g mēores
sint captiuitatis sue q̄ fursū tendūt. legit p̄mo de
adam qui ī p̄ncipio mūdi fact? est et de electione
eius de paradiso. tēde de diluuiū et quō abrahā
exiuit de tra sua et de mūdi hui? laboribz ad exēplū
patiēte. Et sicut olim hebrei captiuitati ducti ī bā-
bilōniā ī tristitia fuerūt fere usqz ad finez lxx anoz.
Et concessa sibi licencia repatriandi gaudiū sūt licz
nō plenarie. ita et nos fere usqz ad finez lxx dierū
s. ī septuagesima tacem? voces et cāntica leticie ut
pmissum ē et sub. et. de tēpore aduentus dicet. x. v. tñ
diebz an pascha legit Jeremias qz ille apcius q̄
aliqz de passione tractauit et ī p̄pria psona passione
dñi p̄signauit. Ab octauis vero pasche. x. v. diebz
uel scdm alios usqz ad q̄rtam dñicam post pascha.
Apoc legit et cantat. ppter misticia passionis et
resurrectiōis que iohi rēuelata sūt et apli predicauē-
runt. In apoc. enī fit mentio de ciuitate noua ihrlm.
tēde usqz ad ascensionē legunt epistole canonicē.
et actus aplorū. et cantat de psalms. qz et dō. p̄phe-
tauit de passione et resurrectione et ascensione. et
apli p̄dicauerūt que a dño didicerūt usqz ad ascen-
sionē ei? corporali p̄ncipia p̄fuentes. In ascensione
vero et penth. cantat de ipo festo. quia discipuli sur-
sum subleuati pmissa p̄ris munera expectabāt. Ab
octauis penth. usqz ad kal. Augusti legunt libri
regū et paralipomenō. et cantat dō om. qz sicut sa-
muel saul dō et aliqz p lege dñi pugnauerunt. sic et
nos postqz acceperim? donū spūs sancti ī baptisimo
ūtute debem? pugnare cōtra demones formati nati-
nutriti et armati. A klis. aug? usqz ad klās septem-
bris legit et cantat de sapia qz ī pugna maxime
necia est sapiētia uel q̄a augustus sextus est mēis
et ī sex etate q̄ deus uenit debet? propt eius p̄ncipam
sapiēt vīuē qz inter nos audita est sapiētia ipa. q̄
ex ore altissimi p̄dijt. Rursus mēis ille calidus ē
et medius ī aīo. Per qd media homis etas desi-
gnat. et ī media estate vbi quisqz ab esturvicorū
plus accendit plus succurrit debz sapia. In septem-
bris legit et cantat de Job. Thobia. Esdra. Judith.
et Hester. q̄a hñ adūsa patienti sustinuerūt. et ecclīa
ī fine mūdi adūsa omīa p dño tollerabit. A klis
octobris usqz ad nouembrē legunt libri machabe-
orum et cantat de eis. qz iste octauus mēis leticiā.
resurrectiōis mysticat. qz sicut iudei finitis p̄lijs et
restaurato tēplo. ī p̄mīs et cōfessiōibz bñdicebāt
dñm. sic ī glia resurrectiōis et magne festiuitatis
deuictis p̄lijs diaboli sancti et iusti ī dño festina-
bunt et gaudebūt ī illud beati qui habitāt ī do-
mo tua dñe. A klis nouēbris usqz ad aduentū dñi
legit ezechiel et daniel et duodeci p̄phe minores. cū
rñsors vidi dñm et c. Ezechiel enī vidit q̄tuor am-
malia ī figura q̄tuor euāgelistaz. q̄ natiuitatez passi-
onem resurrectionē et ascensionē dēcuerunt. Isti g

ideo ante aduentū legunt qz clarius xpi aduentū
pōixerūt. Demqz aurelius pp̄ in burcardo. l. iij. c. hñ
qui statuit ut hñ qui muēt fuerint libros famulos
et ignotos in ecclia legē uel cantāe excōicent. Exp̄
missis ḡ liquet qz in ecclia libri noui et veteri testa
menti legunt qd etiā in suis locis dicet. et de ordie
etiā librorū dicet sub dnica. xj. post penth. Et ē no
tandū qz testamētū dupliciter accipit. Nā pmissio
ip̄a. s. id qd testat̄ seu legit̄ dicet testamētū. vñ de
nouū testamētū dicet gr̄a fidelibz pmissa. s. fides
caitas ceteraqz uitutes siue vita et̄na in futuro. et vir
tus in pñā vita. Et aplius ideo noui testamētū medi
ator est ut repromissione accipiat qui vocati sūt he
reditatis eterne. Scriptura etiā qua illa pmittunt̄
dicet testamētū. vñ de nouū testamētū dicet scri
ptura noui testamētū. Et vetus testamētū dicet scri
ptura veteris testamētū et hec qñ humana similitudine
dicunt. sicut enī qui testamētū condit heredes in
stituit. cirographū facit. testes aduocat. agēda p
heredem indicit. sic et deus pat̄ volens filios isrl̄ in
terra pmissionis heredes instituē. cirographū fecit
id ē leges dedit. testes acciuit. s. moysen et aaron. et
agenda p illos edixit. et h̄ est vetus testamētū. sed
quia id tñstoria et tēporalia p̄promittebat ideo xps
volēs xpianos. s. fideles et̄ne hereditatis heredes
facē. Consequēt nouū testamētū cōdidit. s. euang
gelium aduocauit testes. s. aplos eiusqz agenda indi
xit qd. t. tādē morte p̄p̄a cōsecrauit. Preterea testa
mentū est testacio metis qua quisqz qd mente concē
pit ore testat̄ et p scripturā corroborari iubet. vñ de
hac etiā similitudine hec et illa scriptura dicet testa
mentū. **C**eterū ideo illa scriptura dicet vetus. t.
Primo qz vetera id ē terrena. s. ad veterē hominē
p̄mētia p̄mittēbat dicēs. si h̄c et illa feceritis bona
ēre comedetis. Et iterū tñaz fluentes lacte et melle
dabo vobis. et filia. vñ de illud vetus et tñstoriū fuit
Sedō dicet vetus. t. qz p veterē hoīez. s. per moysen
veterē vetustate peccati mīstratū fuit. Tercō quia
nouū sup̄ueniēte cessauit et dēhit tanqz aliqd vetu
stum. vñ apls. Vterū tñstierūt ecce noua facta sūt
omnia. Qñto dicet vetus t̄spcū noui qz eo fuit anti
quius tēpore. Qñto q̄a a vetustate peccati nō libe
rat. hec vero scriptura nouū dicet testamētū. Pri
mo quia noua. i. celestia. s. ad celestis homis conser
uacōnem p̄mētia p̄mittit dicēs. Qui agrū aut do
mum et. cetuplū accipiet et vitā eternā possidebit
Sedō dicet nouū. qz per nouū hoīez. i. ab omī p̄cō
immunēz. s. per xpm mīstratū est. Tercō dī nouū. i.
vltimū qz nouissimū homis. i. immobile p̄leuerat qd
testatoris obitu confirmat̄. Hinc enī dicet eternū
id ē p̄petuū qñ durabile ac immutabile. De quo di
ctum est in q̄rta parte sub septima particla secrete
sup̄ ubo noui et et̄ni. Xpus enī iā nō moriet̄ et mors
illi vltra nō dñabit̄. Qñto dicet nouū t̄spcū veteris.
q̄a illo magis est nouū tēpore uel qz vetus lex est
qñ radix. ipm vero nouū. t. est quāsi fructus. Qñto
quia innouat. Nō enī illud discit nisi homies enouat̄
ti ex vetustate p gratia. et p̄mētes iam ad nouū. t.
qd est regnū celoz. **C**irca libros eccliaſtici officij
sciendū est qz ipm officiū cōsistit in cantū et lectione
De cantu tres sūt libri. de lectione sex. Sūt etiā qdā
alij libri eccliaſtici. put in scōda parte i fine tractat̄
de sacerdote dictū est. Sane tres libri de cantu sūt

antiphonarius. graduarius et trophonarius. **A**nti
phonarius a digniori vñ ab antiphonis nomē sum
psit q̄s bt̄us Ignacius p̄riarcha audiuit p angelos
decantari euz tñ ibi sūt respōsoria atqz vsus. In ple
risqz tamē locis liber ille rñsoriū a t̄spōsorijs q̄ ibidē
cōtinent appellat̄. Graduarus deus est a gradu
alibz que in eo cōtinent. qui a pluribz officariis nū
cupat̄ ab officiis seu introitibz q̄ ibi cōtinent. Gra
duale dictū est a ḡdibz. put dictū est in q̄rta pte s̄b
ti. de ḡduali. **D**e intitulacone antiphonarij gradua
rij et lectionarij sequēti. t. dicet. Trophonarius ē
liber cōtines tropos. i. cātus qui cū introitu misse di
cunt̄. p̄stīm a mōchis. vocant̄ etiā tropi sequē
cie siue prose et k̄riel et neume. Et dī a tropos qd ē
cōuersio. de quo i eadē parte s̄b t. de introitu dictū
est. Quidā etiā hunc librū p̄sariū a p̄lis appel
lant. Vitalianus pp̄ cantū rōnū instituit et organo
cōcordauit. **C**eterū libri lectionis sūt isti. Primus
ē bibliotecca. Sedō omeliarij. Tercus passionarius
Quintus lectionarius. Sextus
sermologus. bibliotecca a greco nomē accepit et ē
nomē equinocū. s. locus i quo libri t̄ponunt̄. et vo
lumen ex omibz libris veteris et noui. t. a Ier̄ p̄positū
Omeliarius est liber cōtines sanctorū omelias. et
legit̄ in dnica et in natali et in festis sanctorū p̄p̄a
euangelia habentū. Et in pascha et penth. cū ferialibz
eozū dē. Omelia aut̄ ideo est qz bona laus siue ūbū
ad pplm. Et nō qz plures fecerūt omelias vñ. Aug.
Ierōnīmus beda Origenes Greg. et alij. beda tñ
alias nō cōposuit nisi q̄s. aug. p̄posuerat. s. suis ver
bis easdē sup̄uestiuit. Nam aug. ūba disputacōis
habuit. beda v̄cō stilūz smonis et lectionis. Quae
beda vocat̄. v̄cōabilis in septima pte sub ei? festo
dicet. Itēz nō omes omelie autēntice sūt. ut quedaz
origenis qui ad heresim dicet̄ declinasse. Alique tñ
omelie ip̄i a b̄ro Ierōnimo teste pp̄. Gelasio leguē
fuisse correcte seu approbate. et qñ ille in ecclia le
gunt̄ nomē actoris p̄pter heresim famia subiectē.
sicut et nomē salomōis q̄ deceptus fuit a mulieribz
tacet in lectionibz p̄pter mfamiā idolatrie. sed dicet̄
lectio libri sapie. sic etiā qz moyses h̄sitauit ad ags
cōtradictōis. qz dñm exāc̄bavit. nō dī lectio libri
genesis moysi legislatoris. sic dicet̄ lectio libri ap̄c
beati Ioh̄ apli. De hoc agit̄ in p̄hemio quīte parnis
et sub sabbo paschali. volūt tñ quidē qz i p̄ncipio
omeliarū ip̄ius dicat̄ omelia origenis correctā seu
approbatā a Ier̄. Et in sequētibz dīci debet omelia
eiusdē. **P**assionarij est lib̄ cōtines passionēs san
ctorū et legit̄ in festis m̄rtiz. Plures aut̄ sūt passio
narij quoz quidā canonizati sūt. quidā v̄cō teste pp̄
gelasio. sūt apoc̄r̄phi ut de beato gregorio et ciritio
et iulita et alij quidā q̄s heretici compilasse dicunt̄
q̄re in ecclia legi interdiciunt̄. Ancheros pp̄ statuit
m̄rtiz gesta scribi. et i ecclijs haberi et hoc p̄pter ma
ximū p̄sbit̄erū m̄rtario coronatū. **L**egendarius
aut̄ vocat̄ liber ille ubi agit̄ de vita et obitu con
fessorū ut hilarij. martini. et aliorū confessorū. et legit̄ur
in festis eoz. dum tñ autēnticat̄ sit. **L**ectionarij
est in quo lectiones eplaz pauli et alie legunt̄. qui
qñz eplarij dicet̄. et etiā lectionarij dīci p̄dest.
Sermologus ē liber cōtines smones q̄s leo pp̄ et
alij plures sancti p̄posuerūt. et legit̄ in festis confessorū
a natali usqz ad octauas ephie. In purificacōe b̄te

marie in festo oim scoru et in pluribz alijs. **C**o-
siderandū qd est triū scripturas pcpue in ecclia fre-
quētarī. s. dō. pphete q fuit homicida p ditor. et adul-
ter. Mathi apli q fuit publicanus in hoc ipso infamis.
Et pauli qui fuit credulus xpi et ecclie psecutor. et
etiā aug. q fuit manicheus. et tēpe theodori impa-
toris couertus ē qd fit in exēplū v; ut ali; pccōres
nō desperēt s; sperēt. Si tñ penituerit posse veniā con-
sequi. qntūlibet gūi noxa pplexi sint. et oīes et eli-
mosinas eoz post penitētiāz posse deo placē. **E**t ē
sciendū q bñs Jeronim? tēpore damasi ppe couertit
psalteriū hex. qd tūc cantabāt vbiq; et adhuc iux-
ordinacōez. greg. ppe qui postremo officiū ecclia-
sticu ordinauit. h. illd anphōs. rñsozia. alla. tract? .
et alia quedā in ecclia decantant. Subsequēter vō
psalterio ipō iteratō corrupto. idē Ier. illud de nouo
integre ex greco tñstulit i latinū. put ipse in ipius
psalterij phemio attestat. qd nouū dñs damasus
rogatu ipius Jeronimi instituit decantari et vulgarit
gallicū appellat. et qñ vbiq; legit et fere cōmūit
cū suo phemio i textu biblie habet. pmissum vō
psalteriū scdm. hex. rōmis remāsit. et hodie illo vti-
tur. Deniq; idē Ier. attendēs q iudei nob impropie-
rabāt q psalteriū falsificauerimus. qm a suo vero
discordabat. Tercō psalteriū de vbo ad vbu; ex he-
breo tñstulit i latinū qd in pluibz a gallico discre-
pat ac rōno. Pauci tamē illd habet. qñis ab oīibz
et in textu biblie debēt haberi. Et nō q quidā por-
tant psalteriū h in eo nō psallūt put dñm est in. de
landibz matutis. Qui sint dñici et dies et pūlegiani
et principales et qualiter dies dñici maior est alijs
diebz. quibz nominibz dies septimane appellent.
et qui sint dies profeti. q festuales. siue solennes
in phemio. vñ. ptis. dice. **G**regorius p instituit
nem ecclia romana diacom cantare debet. h. soluz
euāgelice lōnis officiū in missaz solēnia exsoluat
Psalmos vero ac reliquas lectiones s; diacom uel
si necesse fuerit mīores ordies exhibeat huc dicat.

Omnia sicut pmissa sūt. **De tempe aduēt?**
eccliaistica officia ab aduētū dñi qd ē tēp?
renouacōis incipiūt mēto ab hoc tēpore
dñicū? incipiūt assumendū. **P**renōndū igit est q
bñs petrus pmo instituit tres septimanas integras
an natale venerat in cōmemoracōez aduētū xpi.
et qñaz. que tñ nunq; pficiūt. qz vigilia natalis nō
est de aduētū ut infra dice. Agit. g. aduētū dñi
per quā septimanas ad significandū q. ē quadru-
plex aduētū filij dei h. vltima nunq; finit. qz scōz
glia q dabit in vltio aduētū. s. ad iudiciū nuq; tñia-
bitur. **P**rim? aduētū est in carnē. s. in vtero vir-
ginis assumptū de quo dñm est. Osanna filio dō be-
nedict? q venit in. d. Scds in mente q d elcēsus sit
quotidie i cordibz fidelū p spm sanctū de quo Ioh.
xiii. c. Ad eū veniem? i māsiōne apud eū faciem?
Et dicit sapiēs. Dñe emitte sapiāz tuā ut meū sit. de
hīs duobz habet. Abacuc. ij. Si morā fecit expe-
cta eū qz venies veniet et nō tardabit. Terc? ad-
uentus est in morte cuiuslibz de q dic bñs Iacobz.
Pacietes estote usq; ad aduētū dñi. Et mathi.
xxiii. Si sciret pfamilias q hora veniet sit et iugo
et vos estote parati tē. Et itē in pma vñtū uenit
id ē in iuuētute et in scda tē et ita inuenit. s. in peni-
tentia beati sūt serui illi. Qñtus est in maiestate qui

erit in die iudicij de isto legit psaie. in. c. Dñs ad iu-
diciūz veniet cū senioribz pphū. Et nō q pms ad-
uentus liberat aias a diaboli fuitute. Scds liberat
eas a pccō. Tercius a pena. Qñtus corpora liberat
Serū ecclia nō celebrat nisi duos aduētus scilicet
in carnē et ad iudiciū. Nā pms et scdm reputat p
eodē. ideo enī venit in carnē ut veniat in mentem
ideoq; dñm est venies veniet et nō tardabit venies
s. in carnē. veniet. s. in mētē. et iterū qz vñtū miscōie
est. Similit? terci? et qñtus habent pro eodē. quia
vñtū est iusticie racōe vñtū effectus. Celebrat g
ecclia aduētū huiusmodi sub bñario ut filijs suis
generet timorē et amorē dei. vñm ps. Eleuamī por-
te etnales et timor dñi scus qui pmanet in eternū
Et amor. s. ipius q similit? in eternū durabit. vñ. i. ad
corinth. xij. c. Caritas nuq; excidit. timorē autē tebe-
mus et ut dñō. amorē ut pri. vñ malach. ij. Si ego
sū pater vbi est amor. et h dñs vbi est timor. **C**ele-
bratur g aduētū p quā septimanas. In pma spe-
cialit? de pmo aduētū catat ecclia i scda et tēcia de scdo.
Et hoc ideo qz antiqui pres pms aduētū tñm expe-
ctauerūt. scdm vero antiq et moderni. In qñta ve-
ro septimana recolit ecclia tēpus in quo dñs descen-
dit in vterū uirginis. vñ tūc dñi. Forate celi desup et
nubes plu. uis. aperiat terra et germiet saluatōre Ite
tēpus a pme aduētū usq; ad scdm recolit ecclia inter
pentē. et aduētū dñi. in quo catat alla in spe resur-
rectiois. Et glia in excelsis dō p iusticia reddita et
dicit quotidie alla. qz spes eius nō infirmat. Sed
glia in excelsis dō nō dicit qñdie h tñm in festis. quia
semp in fide nō semp in opibz laudat. qñdie enim
offendit. licz semp i fide iusticia teneat. De h dñm
est in phemio hui? ptis. et dice. sub. t. de septē die-
bus post pascha. **C**etm p tres aduētus eb doma-
das pres triū tēporū accipim? Primi fuerūt ante
legē. q procul a deo timorē clamabāt. Ad te leuam
Scdi sub lege. q doctrina legis instruit. et ideo ad
lūmē pms accedēs in introitu. ppos. s. pñm appel-
latur. Tercij fuerūt pphē pferri ille qm nūmē xpi
natiuitas ut symeon qbz qz redeptor est pñm dñi
in introitu. Gaudete. **A**sserūt etiā qdaz qz i offi-
cio pme eb domade agit? de uocacōne iudeoz. In
officio scde de uocacōne gentiū. vñ ibi dñi. Ad salua-
das omes gentes. In officio tēcie de uocacōne vñtū
apli. vñ ibi dñi. nō sit oīibz homibz. Rursus cantat
in pma i psona Iohis. in scda pphaz. in tēcia aplosū
in qñta i psona doctoz. Tēpore aduētū. tace. glia
in excelsis qd pñm ad natiuitatē ut in nō tē natiuita-
tis deuotus et audius decantet. Ad nōnd hūc pñm
nuq; pmo fuisse nō tē illa ab āgelis decantatū. qdaz
maior glia xpi est in ecclia tēpore natiuit. qz fuit in
vñtū. Tace. etiā ite missa ē qd pñmet ad resurrectō-
nem. Merito aut tace. vñtū in aduētū. qz tñm
vñtū expectat. pñtū etiā racōe tace. par vñtū qd
similit? pñm ad resurrectōez. Tace. etiā. Te dñm lau-
damus. qz nōdū pñs est quē expectat? et ad pñtes
tantū h. catico vñtū solennis. **E**t nō qz hec tria non
semp se cōcomitant ut dice. in phemio septie ptis
Sed qñe alla nō tace. hoc tēpore cū sit cāticū leticie
Nā in aduētū ē ieiunū nec tñ nuptie celebrantur.
Pretea aut est ieiunū meroris et exultacōis. Si me-
roris omia cātica exultacōis debēt tace. Si exulta-
cōis omia debēt dici. g. et glia in excelsis dō. Solucō

84

hoc ieiunium est primum exultationis et primum meroris. Exultationis est ratione primum aduentus. scilicet in carne de quo mencio fit in hoc tempore. Meroris est propter secundum aduentum. scilicet ad iudicium de quo fit ibi etiam mencio. Et ideo in eo quedam cantica leticie dicuntur propter aduentum misericordie et exultationis. et quedam sibi dicuntur. et ieiunatur propter aduentum severe iusticie et meroris. Alleluia ergo non subtrahitur. quoniam tempore aduentus aliquid est leticie propter spem quam habuerit antiquus de christi incarnatione. et propter nostras certitudines quam habemus per primum aduentum de futura glorificatione. si in lux non sit quod totum tempus illud meroris est. Et ideo tunc non dicuntur cantica angelorum. si hoc in ut ibi dicitur. **I**n festis vero. id est. lectionum que occurrunt in aduentu debet celebrari missa de festo solemnis in ecclesia cum gloria in excelsis et ite missa est. Et deponitur cappe nigre. seu violacee et assumuntur solemnes a ministris et sacerdotibus put festum requirunt. In hora vero nona de ieiunio. missa dicitur et tunc dalmatice et subtilia siue tunicelle dimittuntur et spectantes tempori et ieiunio resumuntur sicut in ecclesia parte sub titulo dalmatice dicitur. Hoc ergo tempore officium breuius uigilantis non dicitur in ecclesia quia totum officium huius temporis ad laudem eius pertinet. Et non quod urbanus papa in concilio apud claromontem celebrato statuit ut officium breuius uigilantis quod dicitur et in die sabbati solemne fieret. in quo officio matutino dicitur ille lectiones. O bra maia que digne super ex illo finde aug. loquimur dilectissimi et hoc etiam tempore non debet fieri specialiter commemoratio alicuius sancti precedentium christi aduentum non quod omnes illi in infernum descendunt. Et ideo ecclesia occidit pro eis non solemnitatem nec etiam sequentium. quod cum hoc tempore ecclesia de aduentu filii dei solemnitatem non est aliorum solemnitatem admiscenda primo minor cedit maiori. quod aduentum mente principe cessat migratus. Idcirco cum ipse sit princeps et corona sanctorum omnium et sit omnia in omnibus et sufficientia singulorum superfluum foret recurrere ad aliorum sufficientia medicata. Generalis tamen commemoratio omnium sanctorum bene fit quoniam licet sancti ex aduentu filii dei speciale gaudium et primum affectum fuerint in maius tamen et generale gaudium eorum extitit quod creatura rationalis ex unione ad diuinam naturam uiderunt ineffabiliter sublimata quod bonum commune ponderatur participari et per consequens generale gaudium eorum gaudio speciali. quod illud quod primum est fuit omnibus sanctis utriusque testamenti ad gaudium. Idcirco quoniam memores est ut tempore ipsius aduentus eorum gaudium communiter et generaliter recolatur. Et in generali omnium sanctorum commemoracione singulis diebus debet illa. Ecce dominus ueniet. et cetera que pertinent ad quatuor aduentum in quo apparebit gloria sanctorum. dicitur etiam cum ipsa antiphona oratio illa. Conscientias nostras que domine visitando purifica et in qua filiter recordando cum antiphona generaliter commemoracio de omnibus sanctis. dum dicitur ibi ut uenies cum omnibus sanctis. et tunc pertinet ad quatuor aduentum. scilicet in maiestate. **I**n multis tamen locis subtrahuntur uerba illa cum omnibus sanctis et tunc pertinet ad secundum aduentum. scilicet in morte. Non fit etiam commemoratio de cruce sicut fit in alijs temporibus. ne prius videatur dominus passus quam natus. et ita ne fiat contra illud preceptum. Exo. xxix. et xxxiii. Non coques edum in lacte mis sue. christum non crucifiges dum adhuc tener et lactas est. Contra hoc preceptum fecerunt iudei qui christum eadem die. id est eadem sex feria in qua quidam dicunt coceptus est crucifixerunt. Non dum autem est quod tempore aduentus omnes antiphone dominicales in matutinis laudibus

terminantur per alla. Ad significandum gaudium de certitudine die aduentus saluatoris habitum ut in matutino officio sit quasi predictio. Et in matutinis laudibus notetur exultacio. Ite in prima secunda et tertia ebdomada repetuntur in solia dominicalia si in quarta sunt specialia que per ebdomadam cantantur et sunt quidecim. quod ille expectat uenturum qui instituat uetus testamentum et erat institutus nouum. Quidenarius enim numerus consistit ex septenario et octonario. at septenarius ad uetus octonarius uero ad nouum refertur. In singulis ergo septimanis cantus renouatur propter gaudium proficientium qui proficiunt de uirtute in uirtute ut uideatur deum deorum in syon. Illud etiam non est quod prima dominica aduentus nunquam esse potest antiquius kalendas decembris nec etiam post tertia nonis decembris sed quicquid illarum uigiliarum que inter decembris kalendas nonis includuntur intantur dominicis ibi est prima dominica aduentus. Sed tamen dominica proximiori festo beati andree uel kalendas decembris siue ante siue retro est secundum incipit aduentus. et si ipsum festum cadit in dominica ibi etiam est incipit aduentus. Aduentus terminare debet. xxj. die id est tres septimanas integras ad minimum preter uigiliam natalis domini. Veritatem cum aduentus incipiat a die dominica si forte contingat similiter natale in die dominica uenire oportet tempus aduentus per quatuor ebdomadas per celas alioquin uigilia natalis et sabbatum quatuor temporum concurrunt in eadem die quod esse non potest. quod utriusque illorum primum habet officium et ad diuisa tempora pertinet. Nam sabbatum est de aduentu. si uigilia ad tempus gaudij pertinet. cum non sit de aduentu si de natali et sic aduentus non habet. xxj. die excepta uigilia natalis sicut dicitur. Quod uigilia pertineat ad tempus gaudij patet ex ipsa ordinatione greg. qui uigilias aduentus antiphonas posuit de euangelio. scilicet completi sunt dies. et ecce completa sunt omnia. Quoniam ergo natale est in dominica quatuor tempora celebrantur in penultima ebdomada. Si autem natale uenit in secunda feria uel trinceps usque in dominica tunc post. xxj. die habebit quo fiat uigilia. Et quoniam festum uenit in secunda feria fiet officium de uigilia in die dominica que primum non habet officium et tunc propter dominicam catabit alla. Si ieiunabit in sabbato precedenti pro uigilia natalis que per ieiunium quatuor temporum de hoc etiam dicitur sub titulo de capite ieiuniorum. Non est etiam ignorandum quod licet in principio siue in prima dominica aduentus cantetur introitus. Ad te leuani. Si quis tamen diligenter attendat in dominica precedenti illam per arcam aduentus domini quod ad quedam inchoat quod ostendit epla que tunc secundum quod idam legitur. Ecce dies uenit dicit dominus. et cetera. et er finis euangelij eiusdem diei scilicet ab initio ihesus trans mare quod est Jo. vi. c. Hoc idem insinuat ubi dicitur. hic est uere propheta quem ueretur est in mundum et cetera. satis enim ueniens est quod in precedenti dominica inchoat. quod non respiraret de sperans nisi certa promissio uere liberacionis prederet quod audita spiritus clamat. Ad te leuani aiaz meam et cetera. In quarta igitur ebdomada ante natiuitatem domini inchoatur per arcam aduentus quod ad quedam uenit in antiquis generalibus et lectionariis titulus est talis. quarta dominica ante natiuitatem domini ab illa dominica usque ad natiuitatem domini sunt quicquid officia dominicalia et quicquid epla et quicquid euangelia. In quarta uero dominica ante natiuitatem domini inchoat per arcam aduentus quod ad officium matutinale et quo ad multiplice officiorum uarietate et in nouacione quod quatuor sunt officia dominicalia ab illa dominica usque ad natiuitatem. Ideo in antiphonariis noctis intulatur quarta dominica. **Q**uadruplex autem ratio huius duplicis

mutulacōis librorū et iohannis aduētū. et dī dīfueit
Prima. qz p lectōnariū rēolū. aduētū dñi in mun-
dum significatū esse p quīqz mūdī etates. p anthipho-
nariū vero rēolū. aduētū dñi nūciatū esse per
quatuor ordines librorū. scilicet p legē. p pphas. p psal-
mos. et p mīcū euangelij narrātis dñi cōceptionem
Inmīcū euangelij vocam? qēquid est in libro luce qui
hīstoriā an natiuitatē dñi plem? ceteris psecutus ē.
sicut de angelo a zacharia mīso annūciante natiui-
tatē pcursois Et sicut de pphēcia illa. bñdict? dñs
deus isrl. Et de gabriele archangelo ad virgīnem
mīso. et filibz. **S**ecūda ē. qz actor lectōnarij nos
hortatur ut purgem? hōspiciū nri corpis qd p quīqz
sensus sordidatū ē. ad suscipiēdū dēū. qz in sordibz
habitare dēspicit rex ventur? Actor vero anthipho-
narij nos docet purgare corpus nrm dīstas ex qtuor
elemētis. faciētes dignā mātionem dēo regi vcturo
Iux illud. Ego et pater veniē? et mātionē apud eū
faciē? **T**ercia est qz in qrtā dñica q ad spūales
rñō in quita q ad scīares pmet. ut dicit m. t. se. m.
nouatur cantus. Spūaliū enī est canticū nouū can-
tare et non seclāriū. qui cū adhuc quasi veteres sint
et mala eorū adhuc recentia potius lugere qz gāu-
dere debent. Renouatus quidem cantus gaudiū
electorū signat. qui pfiēt de virtute in virtute in
qua videbit? deus deorū in syon. **Q**uarta est. qz in
ecclesia duo sunt ordines hominū expectātium domi-
aduētū et studētū ad vigne suscipiēdum dēū vē-
turū. vnus ordo in seclai cōuersacōe studet. alter in
spūali. Seculares qui reb? trāsitorijs studet q quīqz
corporis sensibz administrātur p quīqz eb domadas
intelligūt Iux illud euāgelij iohannis. Erant viri
quasi quīqz milia. Si quidē. v. milia. viri dēū secuti de-
signāt eos qui in seclai adhuc habitu positi ex ex-
terioribz q possident bene vti nouerāt. ipi namqz satu-
rantur quīqz paibz qz legalia mīstura eis pponēda
sūt q per quīqz nūmēz ppter quīqz libros mōphi
intelligūt Per quatuor vero septimanas spūales
intelligūt. qui rebus trāsitorijs abiectis nudū
secunt? xpm. qui p quatuor euāgelia ad potiorē
pfectionē excitant? Ad etiā ad istos quātnarius
numē? ptineat appar? i alio euāgelio in quo qtuor
milia homī qui sūt euāgelica pfectōe sblimes legūt
refecti vñ. pambz id est septiformi grā eruditi et re-
pleti. Hanc dīstinctōez figurauit dñs mōphi quādo
in ingressu tabnaci iussit poni. vñ. colūnas. et ante
oraclū vñ. ante sancta sanctorū qtuor put legitur
exod. xxv. et xxx. vñ. c. Si quidē. v. colūne exterioris
posite sūt seclāes. qui in exterioribz maxie versant?
m. colūne ante sancta sanctorū sūt spūales. qui qsi
interius positi. dño deuocius obsequiūt. vna colūna
ante tabnaciū vnitatē fidei quāqz isti tam illi colūt
designant. et ppter hāc causam clerici seclāres in
vespētinis officijs. v. ps cātant. Monachi vero et
religiosi qui alioz eligunt viam non nisi qtuor. i
quo se pfectōres ondūt. Qd aut qdriatū ē ex qēqz
pte vertatur manet idē et firmum. Similiter et
pfectus qēqz loco et tpe idē et immobilis manet.

Prima dñica **De pma dñica aduētū dñi.**
De aduētū q est qrtā a natali dñi. in qua
scdm qdā mchoas officiū aduētū pmet
ad spūales. et ideo in ea inuolūt cantus. pccetis vero
q quita est ad seclāres sicō in pccetis. t. dēū est Ad

spūales pmet duo versiculi. qm vñ? frequētatur in
vespētino officiō scilicet. **R**orate celi dēsp. Alter in
matutino. i. vox clamantis in deserto. In primo ostē-
ditur quid facere debeāt. In scdo exequiūt. Ipsi sunt
celi rorantes et nubes pluētes. Ros est sblīor et
pluuia grossior. Tūc sūt rorantes quādo de incarna-
cōe saluatoris subtilia dicūt ut illud. Verbum caro
factū est et filia. Tūc sūt pluētes qm grossiora. i.
intellectu faciliōra dicūt. sicut ē q maia dēspōsata
est ioseph. et q puer natus est in bethlehem et re-
clīnatus psepīo et humus moi. Isti faciūt q aperiat
terra et germinz saluatorem Ad hāz. terra est virgo
maria que aperta qntum ad fidem cordis sine vāp-
no virginitatis. et cōcepit et peperit saluatorem. Sed
moraliter terra est cor humanū qd vñ spūales sua
pdicacōe apūt ut gminat saluatōre id est xps i eo
informatur. Iux illud apli. Filii mei quos iterum
parturio donec xps informet in vob? Isti sūt vox cla-
mantis deserto. i. in mūdo. parate viam dñi rectas
facite semitas ei? Sic sūt opa. scilicet sūt cogitacōes
qz debent? pare in aduētū saluatoris. Hanc para-
cōnē notat oīo que post cōmūionez hāc die mīssa
sequitur. Suscipiam? dñe mīaz tuam in medio tē.
Et ex eo qd in fine illi? orōis dicit? cōgruus hōno-
ribz pcedam? Viam ergo parat ē pccetia agē
et pdicare. Semitas rectas facit est post mandata
dēclia obfuare **S**ane hui? dñice totū matutiale
officiū ptinē ad pmi aduētū ut pmissum ē. Legit?
enī psa. qui de aduētū loquit? apercius qz aliquis
alius ppheta. Vnde in scdo. ca. ipi? habet? Ecce
mons tē. In pmo vero habetur de neqcia iudeorū
Primū rñsōrū ē. Aspicies a longe qd ē de pmo
aduētū. et nō sumis de aliq libro theologie. nec cō-
pilatiū est a greg? ordinatore matutini officij. sed
a quodā ei? mōcho qd mte apparz. qz illd mfra eb
domadam nō repetit. Sed omia alia responsoria
hic que ab ipso greg? edita sūt. Et si obiciat? q illo
dēpto nō remanēt n octo rñsōia isti dñice. Rñtē
q nouē sūt pputato illo. Ecce dies veniūt qd scdm
ordinē ggo. nomū est. et cantat? in vesperis sabbati
pccetis. Cantatur aut h rñsōrū in psona ioh bap.
vel sponse dicentis. Aspicies a longe a terra videt?
ad celū. Viteo dēi potētiā venientē. et licet ppe pri
potētiā assignet. hic tñ potētiā accipe filiū dēi cui
data est ptas in celo et in terra qui est potēs dñs in
prelio. cui ppheta. Accingere gladio. tu. fu. se. t. po.
Hic veni dū se visibilem mōstrauit et nebula totā
tertiā regentē. Hec nebula est dēi mīscōia q prestat
refrigeriū dñi estum vicorū. Hanc moyses mtravit
cū ad suscipiēdū legem astēdit. Hanc petrus intel-
lexit cū in nube lucida vidēs dñm moysen et helyam
dixit. faciam? hic tria tabnacula. Hec pplm in des-
tum deduxit. et ab igne ptegit. Hec est virt? altissi-
mī que virgini obubrauit que totaz terrā regit. qz
mīscōia dñi plena est terra. Hec etiā nebula est
humaitas filij dēi. que totū mundū saluat. medicina
enim oīm in festinacōe nebule. Nebula etiā potest
dici mīscōitas seu ignorātia. Ignorabat enī homo
dēū. scilicet. natale solū. et cū piaz ēē pccm. Hec nebu-
la totam terrā tegebat qz omis reclīnauerūt. s. i. s. f.
Ite obuiam ei et dicite nūcia. m. s. t. e. q rē. es. i. po. isrl
Silia dixit ioh. discipulis pate via dño et p discipu-
los ad xpm. Tu es qui vctur? es an aliū expectat?

obuiam sponso. s. p. via caritatis et dicite nuncia nobis
qui dicat. Reuela nobis per tua presentia si tu es messi-
as in lege promissus. et si regnaturus es in populo israel.
Porro in solito modo primo rñsonum habet in quibusda
ecclesiis tres versus sicut et rñsonum primum natalis
domini primo ad significandum quod iste aduentus domini saluat ho-
mines triu tempore. scilicet illos qui fuerunt ante legem. scilicet lege.
et scilicet tempore gratie. Et propter hoc etiam fit triplex repetitio
prima a remotiori quo ad finem. et postea a minus
remoto. et postea a propinquiori. ad ostendendum quod pres-
ens tempus remotiores fuerunt ab aduentu christi quam
presens secundus et tertius. et presens secundus tempus magis remoti quam
patres tertius. Deinde recipit rñsonum. ad notandum
desiderium et ad signandum quod debemus attribueret finem et
principium boni operis ei qui est alpha et omega. Solitum deus
verbis subiungitur gloria patri. quod omne desiderium et huius-
cuius ad deum terminum est referendum et ibi non fit reitacio
patris sed totius rñsonum quod post vitam presentem omnia
opera consumantur. et tunc est deus omnia in omnibus et consumacio
et sufficiencia omnium. Secundo ideo promissum rñsonum tres
habet versus et unum gloria. ad signandum quatuor aduentus
de quibus in e. precedenti promissum est. et ad signandum
quatuor tempora. scilicet tempus ante legem tempus legis. prophetie.
et gratie. Alloquens enim ecclesia omnes homines qui fuerunt
ante legem. quorum pauci secuti sunt unum deum dicit in
primo versus. Quis terrigene et cetera. Id est. O vos omnes
mali. boni. diuites. et pauperes. ite obuiam ei et dicite
Indica nobis si tu es ipse qui regnaturus es in populo
israel. In secundo versus in persona hominum qui fuerunt sub
lege. in quo aliquod fuit imperfectio quod data fuit infirmis
alloquitur ipsum legislatores. Qui regis israel intende qui
diceret qui populum israel in lege tua regis. et sicut pas-
tor ouem deducis. Indica nobis si tu es ipse qui reg-
naturus es in populo israel. In tertio ita ex dictis propheta-
rum certificati de aduentu saluatoris ex desiderio cla-
mant. Excita potestatem tuam et veni qui regnaturus
es in populo israel. In alijs vero ecclesijs est tercius ver-
sus. Tollite portas. In quarto gratias agens saluatori de
aduentu suo qui dignatus est venire primo totum trini-
tati dicit. Gloria patri. **T**ercio ideo rñsonum tres habet
versus quoniam lex et psalmodia et propheta hunc saluatoris
aduentum promissauerunt. **Q**uarto tres versus pa-
tres triu tempore significant. presens quidem ante legem hunc
aduentum prouiderunt. presens sub lege deindeauerunt. presens
gratie predicauerunt. Dicit ergo baptista vel ecclesia vos
presens ante legem quique terrigene filii. scilicet filii dei. et pau-
pere. Ite obuiam ei. Terrigeneas vocat malos qui terrena
sequuntur. filios hominum dicit bonos. diuites subdit. quos
terrigeneas appellauerunt propter pauperes quos filios hominum
vos ergo quique. quilibet terrigene malicia diuites.
et filii hominum spiritus pauperes. qui estis filii in unum. in uno
ouili agni et edis. Ite obuiam ei ut vos mali per ingressum
incipiatis. vos boni per progressum perficiatis. vos etiam
presens sub lege dicite. Qui regis israel intende qui dedu-
cis velut ouem ioseph nuncia nobis et cetera. Qui regis
israel iudaicum populum per doctrinam legis domini videtem qui
deducis id est de virtute ducis velut ouem innocentem
Ioseph id est populum gentilem augmentatum per frumen-
tum mortificationis intende super nos id est lumen pietatis
infunde. et nuncia nobis et cetera vos quoque presens sub gratia
dicite. Tollite portas. primum. vel. et ele. por. et cetera. et cetera qui
regnaturus et cetera. O principes et potestates aeris huius et o
genimina viparum. tollite id est auferre portas mortis

id est vitia. per que diabolus intrat ad corda. et o por-
te etnales id est virtutes ad eternitatem ducetes eleua-
mini contra vitia et per vos introibit et habitabit in nobis
rex glorie qui regnaturus est in populo israel. Et nota quod ad
tertium versus non videtur nuncia nobis. quod presens testamēti
nouum certificati sunt de aduentu christi. presens gratie certi sunt de
introitu regis glorie. Sed quod nunquam sufficit nec sufficeret
fides incarnationis sine fide trinitatis. Ideo subcimitur.
Gloria patri. et quia venit in humilitate venit. est etiam in
maiestate ideo rñsonum tertio repetit. In repetitioe
vero nebula accipias ad hanc Iuxta illud venit in nu-
bibus celi. et sicut nubes suscepit eum. et alibi nubes et
caligo in circuitu eius. Secundum rñsonum est. Aspiciebam
in visu noctis. scriptum per gregorium de danielle. c. vii
christum venturum prophetante. qui huius verbis mistelium
incarnationis verbi quod in principio erat apud deum apert
dices. Aspiciebam in visu a visione noctis. Triplex
quidem est visio. scilicet noctis ante gratiam dei. sub gratia. et lucis
in gloria. In nocturna viderunt patriarche et prophete qui
sub nube fuerunt et hoc daniel aspicebat in visu noctis
In diurna viderunt apostoli quibus christi humilitas apparuit
In lucida viderunt filii dei facie ad faciem. Hanc distin-
ctionem veritas in euangelio innuit dices. Abraham ex-
ultauit ut videret diem meum vidit et gaudens est. Item
multi reges et prophete voluerunt videre que vos videtis
et non viderunt. Sequitur. Et ecce in nubibus celi filius
hominis veniebat. nubes celi caput verbi. de qua ysaias
Ascendit dominus super nubem leuem. et datus est ei regnum et
honor scilicet nomen quod est super omne nomen. quod est ab eterno
et cetera sed in tempore manifestatum. et omnis populus tribus et
ligue seruiet ei. Nam ut ysaias ait. ei circumdabunt omnia
genua. et adorabit omnis lingua in domino. **T**ercium rñso-
num. Missus est gabriel quibus verbis lucas texuit ordinem
annunciaciois. Quartum est. Aue maria gratia ple. quibus
verbis item lucas modum concepciois annexit. d. Spiritus
sanctus superue. in te et vir. al. ob. n. Superueiet in quibus in te
protecedo te et ab omni sorte purgatio. et exinde ut
altissimum. scilicet verbum dei obubriabit tibi ex te carnem su-
mento quod enim ex te nascetur semine vocabitur filius dei
Christum enim qui non est conceptus ex virili semine merito sanctis
nascitur. et dei filius appellatur. Sequitur uersus. Quo in
me fiet istud interrogatiue. tunc quod modo sunt due dictioes
vel admiatiue et eterna dictio. **Q**uintum rñsonum est.
Saluatoris. In quo incarnacio per apostolum confirmatur.
Sextum est. Ecce virgo concipiet. **S**eptimum. Ecce
dies veniunt. In quibus huius idem per prophetas roboratur.
Octauum. Obsecro domine. In quo idem per prophetas
probat. **N**onum est. Audite verbum. In quo idem per prophetas
probat. **L**audes matutine utriusque sonat adue-
tum. Non enim ita agit aliquis de uno aduentu qui et
de alio admisceat. sed pauca de secundo habet. et hoc propter
repetitionem gaudij. ne spes luxuriet in presumptionem.
Siquidem prima antiphona que de fine ioculis futur
est apte de primo aduentu. Unde ibi dicitur. In illa die. scilicet
quoniam messias venit motus id est apostoli seu magistri predica-
tores stillabunt dulcedinem sancti verbi dei. et colles sancti
miores predicatores fluent lac sancti simplicis doctrine
mioribus et maioribus. Secunda scilicet iocundare primum est de
ysaia primum est de zacharia. Tunc enim iocundata est sed
zacharia sponso id est ecclesia de iudeis. et exultauit iherusalem
id est ecclesia de gentibus. Tercia scilicet. Ecce dominus venit est
de secundo aduentu. scilicet in maiestate. Quarta est. Omnes sicut
tunc enim omnis id est de omni genere sicutentes sancti salutis

et scientie doctrina venerat secundum prophetas ad aquas baptis-
matis et doctrinae. Quia est. Ecce venit propheta ma-
gnus. et ipse renouabit iherusalem secundum dandum legem et nouam
condendo precepta. Hoc tempore de per horas caplin illud
Egredietur uirga. psalmus. xj. c. Et illud. In diebus illis Ies-
us. xxij. c. Et illud. Erunt in nouissimis. psalmus. ij. c. Et illud. Ec-
ce uirgo. psalmus. vij. c. Et illud. Venite omnes. psalmus. ij. c.
Ad missam uero introit? est. Ad te leuani. et. qz
p aduentu domini in carne spes maxime eleuatur. Sic eni
de dilexit mundum ut filium suum unigenitum daret. Et iterum
Propter filio suo non peperit. Et non quod si quidam
excitant alii in somno torpescit. Ideo cantor incipiens
Ad te leuani. a. m. exaltato uoce ab inferiori ad superi-
orem procedit quod proprium est excitationis quod etiam notatur in epistola
ubi dicitur. Homo est in nos de somno surgere. Sequitur ueritatem?
Sic ut in die honeste abule? scilicet in o-
mnibus opibus bonis et in diuitiis nos in similitudine christi. ut sic
filius dei sumus. quia propter hoc filius dei factus est homo ut
homo fieret filius dei. Ordo primus aduentus respiciunt. et
prius etiam ad aptam congrue ad secundum. Postea sequitur rati-
onem. in quo ostendit spes quod facta est in ortu solis.
vniuersi qui te expectant. et. Sequitur alia. Ostendit et
quod tunc ostendit dominus faciem suam. quam quod uidet saluat. Non
cum dixisset dominus ceco. Quid vis ut faciam tibi? Respondit
Rabboni ut uideam. quam faciem non poterat homines antea
videre quod erat in regione umbræ mortis. Sed lux orta
est eis quod possint uidere. Quod autem dicitur. Ostendit nobis deus. f. t.
est sensus. da nobis domine cognoscere tuam. facies enim
dei in scripturis sanctis non caro sed diuina cognitio intelli-
gitur. quod per faciem conspectam quisquis cognoscit. Se-
quitur in quibusdam ecclesiis euangelium. Math. xxi. c. Cum
appropinquasset. quod ad passionem pertinet. quo ad lram
Ad diem uero hanc quod ad allegoriam et spirituales intellige-
tiam. Vnde enim tunc dominus iherusalem per bethfage que inter
pratatur domus buche. i. ad ecclesiam que prout erat. in qua
christus apparuit per passionem. et per montem oliueti per quam de-
signat eternitatem nostre. per quam uenit filius dei in mundum
et misit discipulos suos. d. Ite in castellum. i. in mundum
et inuicetis asinam et pullum id est iudaeum populum. qui dure
cervicis est. et gentilem sine iugo legis. Ite per huius
modi aialia ostendit uias suas. humilia enim sunt. Non in
Mattheo. Discite a me quia mitis sum et humilis corde.
Legitur etiam ideo. quod ibi habetur. benedictus qui uenit in
noie domini. quod pertinet ad primum aduentum. et propter alia uerba
legitur in alijs ecclesijs illud. Cum appropinquasset ihesus. quod
de in dominica palmarum. In alijs uero ecclesijs legitur eu-
gelium. Principium euangelij ihesu christi. et quod est marci. i. c.
propter illa uerba. Ecce ego mitto angelum meum ante
faciem tuam. Et non quod in textu euangelij non dicitur prin-
cipium sed incipit. Sed ecclesia potest principium propter quod leges
euangelij statim promittit in. t. Incipit scilicet euangelij ne idem
repeti uideatur. In nonnullis ecclesijs etiam legitur. Erunt hi
Sequitur offertorium de spe. Ad te leuani. am. m. Et post
coio de eodem et propter idem legunt euangelium illud. Erunt
signa. quod est luc. xxi. c. quod pertinet ad secundum aduentum. Vbi
dicitur. prope est regnum dei. Cui adaptatur epistola. Vbi dicitur propter

est nostra salus. Et quod prope est regnum tuum domine. ideo ad te
leuani dicit in introitu cantor. i. uetus homo uel ioh-
baptista ut quidam dicunt. dicit. Ad te leuani am. me-
te? meus. Et ideo uias tuas domine temeraria in. Et hoc
in responsorio. Et ostendit nobis domine misericordiam tuam. Et hoc in alia
Et quod de misericordia etificatus claudit in post coione. Dominus
dabit benignitatem id est affectum bonum. et tua nostra scilicet caro
dabit fructum id est bonum opus. **De dominica secunda aduentus domini.**
In hac secunda dominica aduentus ut promissum est. agit de
secundo aduentu. Vnde quod gaudere melius est quam flere. et
dilectio melior quam timor. Ideo in ea quod dicitur pertinet
tunc ad secundum aduentum. et quedam ad utrumque. Ecce enim
in matutinis responsorijs primus est iherusalem cito ueniet salua
tunc omnes plorabunt. modo est tempus gaudij. aliud est de
primis et secundo aduentu. Preterea ibi sunt duo usus secundum
quasdam ecclesias. ad idem expmendum. scilicet in alia
ut iam dicitur. Primus est iherusalem hunc me audieris. et. et uti-
tur dominus uerbum moysi ut intelligatur quod ipse est quod moyses
loquatur. Aliquod etiam uerbum uerbis salois. ut sciamus quod
ipse est sapientia de quo locutus est salomō. Istud responsorium
superius est de micha et etiam illud quod sequitur scilicet bethleem
Quedam tamen ecclesie illud dicunt in dominica sequenti. et est
de primis aduentu. et loquitur de generatione temporalis christi et eterna-
te temporalis cum dicit bethleem ciuitas dei summi. quod in bethleem
natus est. De eterna cum dicit. Et egessus est hic a principio
dierum. De alijs respondetur. **In laudibus.** prima antiphona est
de secundo aduentu. Ecce in nubibus celi. et. **In missa**
uero introit? pertinet ad utrumque huiusmodi. Populus syon ecce
dominus ueniet ad saluandas gentes. Isa. xxx. c. In uero quod
enim aduentu saluat Sequitur et audita faciet dominus uocem
laudis sue. Ipse enim est turtur cuius uox ei? in secundo ad-
uentu erit. Vnde benedicti patris mei. et. Versus
autem ad secundum pertinet aduentum. Qui regis israel inrede-
qui reducis ouem ioseph id est de hoc mundo ducis
Ioseph id est augmentum in bono fieri ouem id est simpli-
cem. Et quia in matutinis primis responsorijs est iherusalem. et in
missa introitus est populus syon ideo in hac dominica fit
statio in ecclesia quod dicit iherusalem. Sequitur oratio. Excita to-
mine corda nostra ad paradisas unigeniti tui uias. et.
que est de primis aduentu tunc. Epistola uero est de secundo.
Quecumque scripta sunt. et. Ad rom. xv. c. ut per pacietiam
et solacio scripturarum spiritus habeamus. et sic mutamur ad
spem. ut quod patimur leuia fiant. Responsorium pertinet ad utrumque.
Ad primum dicit. Ex syon spes deorum ei? Ad secundum
cum dicitur. Deus noster manifeste ueniet. Versus uero
ad primum tunc d. Congregate. f. o uos angeli illi sancti
ei? id est predicatorum bonos qui ordinant testamentum
ei? scilicet nouum super sacrificia id est super uerbum testamentum
Primum enim est quod aiale est fieri dicit apostolus de inter quod spi-
rituale. Vel quod dicit aggregare hunc in primitiua ecclesia
maxime necessarium fuit scilicet o uos boni predicatorum
ut paulus et alij. Deinde sequitur alia quod insolito modo huius
duos usus secundum quasdam ecclesias. et hoc fit. quod ibi de
duplici aduentu agit. **Primum** est de prima cum dicitur.
Letatur huiusmodi. An primum enim aduentum christi respiciat
homines de salute. Tunc uero letati sunt quoniam audierat
quod filius dei homo factus erat. Secundo usus est de secundo
Statim erat pedes nostri id est affectus nostri. in attritus. et.
Iam enim in spe et de deo ibi sumus euangelium est luce
xxj. c. scilicet. Erunt hi qui fuerint ante diem iudicij
ibi enim ostenduntur hi qui fuerint ante diem iudicij
quoniam totus mundus turbacione sua iudicium domini ostendet

Ibi etiā sequit̃. Dñs aut̃ fieri incipietibz respicite ⁊ lenare capita ṽra. ecce appropinqbit̃ recepco vestra. Ecce spes. Quedā ṽro ecclie legit̃ euāgelū. Cū au-
disset ioh̃s. Qd̃ scilicet ad scdm̃ pt̃nz aduentū. ex eo qd̃ ioh̃s q̃rit. Tu es qui ventur̃. es añ aliū expecta-
Cui dñs. Ecce ego veni ad edimendū. Et rursus
Veni ad saluādū qd̃ ex figm̃s cōiecturāc potestis
quia ⁊ cecidit̃ t̃c. Offertorium est de p̃mo aduentū.
Post om̃io iherlm̃ t̃c. que est baruth. iij. ⁊. v. c. est
de vtroqz. In terciā p̃eo ⁊ q̃rta feria. ⁊ sabbo legant̃
euāgelia de testimoio xpi scilz de ioh̃e ⁊ de testimoio
ioh̃is de xpo ⁊ eius aduentū. De quo etiā loq̃tur eplā
Patientes esto t̃c q̃ tūc d̃r. **De dñica aduentū dñi**
Sequit̃ terciā dñica in qua scilicet agitur de
secūdo aduentū. Vnde in nocturnis p̃mūz
r̃nsōnū est. Ecce apparebit dñm̃ sup̃ nubes
candida id̃ est sup̃ carnē q̃ erit candida per glām
immortalitatis ut mali timeant in scdo aduentū. Nam
in p̃mo aduentū apparuit dñs sup̃ nubem leuē id̃ est
immunē a peccato. ⁊ fuit hoc r̃nsōnū de apoc̃. vbi
d̃r. Vidi ⁊ ecce nubes cādidā. ihs ē de scdo vtroqz
aduentū. In laudibz p̃ma antiphona est de scdo ad-
uentū. Veniet dñs ⁊ non tardabit. ⁊ illuabit absto-
dita tenebray. om̃ia enī manifesta erūt. qz libri cōsci-
entiaz ap̃erti erūt corā eo. In missa ṽro introitus ē
de scdo aduentū. Gaudete in dño semp̃ ad philip̃en-
ij. c. apl̃s enī nō loquūt̃ de p̃mo aduentū cum dicūt.
Dñs x̃pe est. sed de scdo aduentū. Vnde inuitat ad
gaudiū spirituale per qd̃ firmē expectam̃? gaudia
scdi aduentū. Vñ dicūt. Gaudete i dño. sp̃ scz expectāto
scdm̃ aduentū. Et repenit̃ gaudete qz gaudiū sp̃iale
facit nos dulciter sustinē oia aspera mūdi ut nichil
euellat nos a spe eternoy. ⁊ ideo qz ita nēcū ē gau-
dium sp̃iale ista repetit̃. Vel p̃pter gaudiū de vtroqz
aduentū qd̃ habet̃ sc̃i. Hui⁹ gaudiū custos est mo-
destia. ⁊ ideo sequit̃ modestia ṽra t̃c. Hoc gaudium
qd̃ est pax oibz sc̃is optat̃ ecclia filijs suis in versu
cū dicūt. ⁊ pax d̃i q̃ exsuperat oēs sensū sc̃lz hois. qz
null⁹ homo habz totū ṽsū pacis hui⁹. Collecta scilz
Aurē tuā q̃sum⁹ dñe. ē de aduentū in mentē. audita
enī cōsolacōe de aduentū dñi sc̃dos orat ut tenebras
quas patim̃ in eo qd̃ falso iudicam̃ sua iustificacōe il-
lustrēt. Epistola Sic nos existimet homo ⁊ c. que est
i. ad corinth. iij. c. est de scdo. Alie ecclie dicūt eplāz
Gaudete in dño semp̃ q̃ est ad phil. iij. c. ⁊ de p̃mo.
Qui sedes sup̃ cherubim manifestae corā estaim̃
id̃ ē fructificancē in bonis opibz beniamin id̃ ē filiū
dextre. ⁊ manasse qui oblit⁹ ē terrenoy. hoc fiet in
iudicō. Vñ etiā Qui regis isrl̃. est de p̃mo qui ducit
ad scdm̃. Alla Excita dñe. etiā est de p̃mo. Euāgelū
Cuz audisset ioh̃s t̃c. qd̃ est. Mathi. xj. c. filit̃ est de
p̃mo Quidā enī de discipulis ioh̃ nō credebāt x̃p̃z
esse messiam p̃missū in lege vñ misit eos ad x̃pm
ut int̃rogarent eū. Tu es qui ventur̃. es añ aliū
expecta? ut per ṽsa mirac̃la x̃pm iā venisse cogno-
scerēt quasi dicēt. Ipe multo meli⁹ sc̃ie debēt q̃ ego
et dixit eis ihs. cecidit̃ t̃c. q̃. d. ṽs estis ingri-
non ergo sc̃itis hoc qd̃ dicūt in psal. xxxv. Tūc saliet
hic ceru⁹ claud⁹ ⁊ ap̃ient̃ lingue mutoz. ⁊ loq̃t̃
de t̃p̃e messie q̃. d. facta p̃bāt. Offertorium etiā ē d̃. i.
aduentū. Post cōio de scdo. Dicite pusillai es d̃fortm̃
Op̃ortz enī qz pusillamies d̃fortenē ad h̃ ut sustineāt
tribulacōs. ⁊ sic expectet̃ eū fiducia sc̃oz aduentūz

In hac septimana. **De q̃rta feria ieiunij quatuor t̃p̃m**
fuit ieiunia quatuor t̃p̃m. Vnde hic p̃mo de illis. Se-
cundo de alijs ieiunij. Tercio de huius diei officio
prosequim̃. In p̃mitina quidē ecclia statūtū fuit qz
ieiunia quatuor t̃p̃oz fieret̃ ter in anno. Sed calixtus
p̃p̃. cōstituit̃ q̃ter in anno fieri. Nam ⁊ iudei q̃ter in
anno ieiunabāt. scilz ante pascha. añ p̃etecosten. añ
cenop̃hegiam in septēbri. ⁊ ante eucemia de quibz
diceb̃ in p̃hemio vij pt̃is. Si enī t̃m ter in āno in tres
pt̃es diuisio ieiunaret̃. forte remaneret̃ aliq̃ dies
de quibz p̃micias nō eddēm. In istis enī ieiunij
p̃micias t̃p̃ois exsoluim̃? ut iam dicet̃. De quibus
zacharias ait. Ieiunū quartū. quintū. sextū. ⁊ decimū. do-
mū iude ⁊ iherlm̃ dies festos d̃rēt in gaudiū. Qua-
ter ergo ieiuna? in anno. p̃mo ut quatuor elementa
in nobis viciata id̃ est corp⁹ ñm ex eis cōstans in
quatuor am̃ t̃p̃ibz castiget̃. Homo enī cōstat ex
quatuor elementis quantū ad corp⁹. ⁊ ex tribz potēcijs
q̃ntum ad aīaz scilz rāconali. cupiscibili. ⁊ irascibili.
Vt ergo illa moderet̃ in nob̃ quat̃ in āno ieiuna? p̃
tres dies. ut q̃ternari⁹ numer⁹ ad corpus. ⁊ trima-
rius ad aīam referat̃. Si quidē ān⁹ diuidit̃ in quatuor
t̃p̃a. q̃ sūt ver. estas. autū. ⁊ hiems. q̃ p̃pter sua
delectamēta a d̃i amore nos auertere solet. Ver
calidū est ⁊ humidū. tūc ergo ieiuna? ut elementū
huōis castiget̃ in nobis. ne d̃sentiat flere pulcritū.
d̃mī veris. Ieiunam? itaqz cōtra luxuriā ex huōre
et calore nascentē. Estas calida ē ⁊ sicca. tūc ergo
ieiunam? ut elementū caloris in nobis castiget̃. ne
cōsentiat incendio carnali. Vel tūc ieiunam? cōtra
sup̃biā. qz tūc fruct⁹ harū qui florant ⁊ maturant̃
sup̃biēdi materiam p̃stāt. Autū. ē frigid⁹ ⁊ et hicc?
Tūc ergo ieiunem? ne aliq̃ lāguōe animi areasca?
⁊ d̃fluam? ⁊ sine p̃iguedine olei in tabna cō. et̃no
inueiam. Vel tūc ieiunam? cōtra auariciā. qz tūc
mellēs colligim̃? et habem̃? Hiems frigida ⁊ hui-
da est. Vñ tūc ieiuna? ne membra ñra fluxu atque
luxu soluant̃ in comessacōibz ⁊ potacōibz. ac per hoc
amor d̃i negligat̃. Vel tūc ieiuna? contra pigriciā
qz torpēt⁹ frigore. Ieiunam? ergo in diebus quatuor
t̃p̃ibz āni ut p̃ ieiunia p̃seruem̃ a vicijs. ⁊ q̃ deliqua?
in illis purgent̃. Rursus qm̃ quolibz t̃p̃? tres habz
menses. ideo q̃ter ieiuna? in anno tres dies vñm
diem ieiunātes p̃ mense. ut sic satisfacia? in die qd̃
deliquim̃ in mense. **S**ecdo etiā ideo ieiunam? Nam
p̃mū ieiunū fit in marcio. scz in p̃ma septimā. xl. ut
in nob̃ virtutū g̃mina oriant̃. ⁊ in nob̃ marcescat
vicia q̃ nequūt̃ oīo extigui. Scdm̃ fit in estate in
septimana p̃etecosten. qz tūc venit sp̃us sc̃us ⁊ nos
debem̃? esse feruētēs in sp̃u sc̃o. Tercū fit in septēb̃
ante festū michael. qñ fruct⁹ colligunt̃. ⁊ nos de-
bem̃? deo eddere fructū bonoy op̃oy. Quartū fit
in decēbri qñ herbe moriūt̃. quia ⁊ nos mūdo mortifi-
cari debem̃? **T**ercio ideo qz ver̃ referē ad pueri-
ciam. estas ad adolescenciā. autū. ad maturitatem
hūc virilitatē. hiems ad senectutē. Ieiunam? ergo
in x̃xi ut sim⁹ pueri p̃ innocētiā. In estate ut effici-
amur iuuenes p̃ d̃stātā. In autūno ut maturi per
modestā. In hieme ut senes per prouētā ⁊ hoēstā
vitā. **Q**uō ideo in quatuor am̃ t̃p̃ibz ieiuna? ut
deus nobis cōseruet oia q̃ ad humanū ṽsū in illis
t̃p̃ibz de h̃a nascunt̃. **Q**uō ad h̃g̃ficādūz quatuor
que fuerūt in illis quatuor t̃p̃ibz scilz cōceptio dñi in

vere. natus in hieme. concepcio iohannis baptiste
in autumno. et eius natus in estate. **S**exto secundum
thero. Ob diuersas plagas quibus temporibus acciderunt. In
quibus autem diebus et quare hec ieiunia fiant in viis pre
sentibus. de anno solari dicetur. Hec ergo ieiunia vocantur
quatuor temporum. quia in primis quatuor anni temporibus fiunt.
Vocant etiam ieiunia triplicia. pro quia fiunt tribus diebus
quibus homines ieiunant in septimana. Antiqui enim ieiunabant
eisdem feriis et postea super addita sunt ieiunia ista. Vo
cantur etiam ieiunia primicia. quia cum in lege preceptum
fuit ut primicie et decime deo darentur. placuit sanctis
patribus ut dicit. Augustinus in libro de doctrina christiana
soluere decimas et primicias temporis. Non pro primiciis
instituerunt ieiunia quatuor temporum. Et inter dicta sunt
ieiunia primicia. Pro decimis vero instituerunt ieiunium
xli. **S**ciendum autem est quod ieiunia vernalia primo insti
tuta fuerunt in prima septimana marci. Estiualia in se
cunda iunij. autumnalia in tertia septembris. hiemalia
in quarta decembris. Sed propter multa que interurgebant
incommoda statuitur lex. ut hiemale fiat in tertia
septimana aduentus. vernale in prima septimana xli.
Estiualia in septimana post petrecostes. Autumnale vero
fiat secundum veterem institutionem. Quare ieiunia instituta
sunt in diebus mensibus. et quare in eis sunt ordinaciones
vide in sex preteritis sabbatis per dominica xvij. et in phisio
sede patris. **C**ause tamen in computatione septimanarum mensis
septembris. quia ipse mensis incipit in prima vel in secunda
vel in tertia vel in quarta feria. Illi dies computantur pro
prima septimana illius mensis. et in tertia ab illa ieiunium
fiat. Si vero mensis ipse incipit in quinta vel in sexta vel
in septima. tunc in sequenti dominica incipies computare prima
septimana. et in tertia per illa ieiunium fiat et hic dies prece
des mensis operantur quantum ad computationem septimanarum. **S**ec
tutamque secundum primam ecclesie institutionem ieiunia vobis
dicuntur prima. quia fiebant in primo mense. scilicet in Janua
rio. qui apud romanos primus mensis fuit. Ieiunia etiam
dicuntur quarta quia fiebant in quarto mense scilicet in Iunio. Ie
iunia autem septima quia fiunt in mense septimo scilicet in
septembris. Ieiunia hiemis decima quia fiunt in decimo mense
scilicet in decembris. Sicut zacharie vij. c. ieiunium primum et
ieiunium quartum ieiunium septimum et decimum scilicet mensis
erit donum iude in gaudium. Sed cum hec ieiunia recolat
quatuor anni tempora ut dictum est quare aguntur in primo
mense et in quarto et in septimo et in decimo. cum principia tem
porum non sunt in his mensibus. Reditur. hoc ieiunium tractum
est de veteri lege. Sicut agitur in illis mensibus nostris secundum
numeros mensium illius temporis. Iudei enim secundum lunaciones
ieiunabant. scilicet in prima. in quarta. in septima. et in decima.
et hoc est quod legitur ieiunium primum. ieiunium quartum. ieiunium
septimum. et ieiunium decimum. quia sicut in prima luna
eius est principium anni illorum sic et marci est principium
anni nostri. Quod autem ieiunia nostra ortu habuerunt a veteri
legi apparet ex hoc quod a ieiunio veteris usque ad estiua
le sunt xiiij ebdomade. quia tot generationes fuerunt ab abe
am usque ad dauid. Ite ab estiuali usque ad autumnale
fuit filius xiiij. septimane. quia tot generationes fuerunt a da
uid usque ad ieremiam. Item ab autumnali usque ad hiemale
aliter xiiij. quia tot reges fuerunt a ieremia usque ad christum
computatis regibus illis quos mattheus in suo euangelio premisit
Sola de ieiuniis **D**e ieiuniis quatuor temporum
quatuor temporum in medio facta est sequens est ut de alijs
ieiuniis hic aliqua perstringam. Est autem
ieiunium cois omnium membrorum satisfactio. ut scilicet membra

satisfaciat secundum peccatum quod commiserunt vel gesserunt.
ut si gula peccauit ieiunet et sufficiat. quia enim sola sunt
in culpa sola sunt in pena sicut si oculi. Sicut Jeremie.
Oculus meus deputatus est aia meam. et per fenestras
oculorum meorum mors intravit in aiam. Et angustum
oculo meum est nequius. et sic de alijs membris. Sed
ieiunium est periclitatio victus et abstinentia ciborum. Aug
dicit. Maximum et perfectum ieiunium est abstinere ab iniqui
tate et a carnis voluptatibus. et delectationibus huius
seculi. Sicut pius ipse ait nichil potest orare et ieiunare
nisi mens ab iniquitate. et ab oblectationibus lingua co
hibeat. Et de ieiunio a ieiunio quod est quod a mensura
in homine quod semper est vacuum et sterile. hic et nos ieiuna
tes debemus esse vacui a superfluis et a vicijs tam in cor
poris quam in mente. **A**uctoritas ieiunij est ex tribus.
ex persona. ex loco. et ex tempore. Ex persona. quia precepit
deus ad te. et tunc ut abstineret a fenestris ligni scientie
boni et mali. Ex loco. quia in paradiso institutum fuit et
iniciu habuit. Ex tempore. quia ab antiquo preceptum est ce
lebrari. creatio namque hominis in primo mundi exordio
dictum fuit ei. de ligno scientie boni et mali ne comedas.
et quia fuit celebratum ante legem a moysi. et sicut lege ab
helias. et in tempore gratie a christo. Moyses enim non comedit
neque bibit xli. diebus helias quoque abulavit xli. diebus
et xli noctibus in fortitudine sibi uenerunt panis. et christus
xli. diebus et xli. noctibus ieiunauit. **F**uit etiam celebra
tum in sex etatibus. Nam in ea etate que fuit ab ad
am usque ad noe fuit abstinentia carnis et vini. Anoe vero
in posterum fuit cessatio vini et carnes. et sic de ceteris
etatibus. Commendat autem ieiunium ex exemplis. quoniam
eius qui diu ieiunauit et abstinuit in paradiso et virgo
permansit. Adam quoque ieiunium violauit a delicijs paradisi
in sumas miseria corrumpit. Helias quoque ieiunauit in celu
curru igneo raptus est. Moyses per ieiunium libenter azenach erit
locutus est. Iherusalem per ieiunium libenter azenach erit
regis ezechie et plaie. Iona quoque predicat per ieiunium
remissionis in sacco et cinere et ieiunio penitentiam
agentibus. Ieiunium etiam exemplo apostolorum ut dicitur
sicut quarta feria penthe. **P**orro ieiunium aliud corporis est
et carnis. aliud mentis. aliud auaricie. aliud fastidie
tis. aliud dispensacionis. aliud duocionis. aliud uoluntatis.
alii dispensacionis. aliud suppletionis. aliud passionis. aliud
inspirationis. aliud recollectionis. aliud rationabile. aliud
irrationabile. aliud qualitatibus siue ponderis. aliud quan
titatis. aliud numeri. aliud sime exactionis. aliud
altermitatis. aliud ierofagie. aliud meroris. aliud
exultacionis. aliud uanitatis siue pporis. aliud vir
tutis siue caritatis. aliud modestie. aliud necessitatis.
alii institutionis. aliud uoluntatis. aliud penitentis.
Sane ieiunium corporis et carnis est quando quis absti
net a cibo ne nimis pigrescat. vel ut ab infirmitate
liberetur. vel quia comedere non potest et hoc nullus est
meriti. **I**eiunium mentis est quando quis abstinet
a vicijs vel etiam a cibis ne caro pigrescat lasciuia
Ieiunium auaricie ut bursae peccat. Ieiunium fastidie
tis est quod fit ut appetat. **I**eiunium dispensacionis
est quod celebratur in vigilijs sollempnium dierum et magnarum
festiuitatum ut natalis domini. Que ideo dicuntur vigilie
quia antiquitus in proprijs festiuitatibus duo nocturni
agebantur officia. et plus qui ad festa venerat tota
nocte in dei laudibus in ecclesia vigilabat. quod ad huc
rome et in plerisque locis in magnis festiuitatibus presbiteri
et patronorum ecclesiarum obseruatur. Sed quia luctuosus et

cantores dñeiebant et turpibz canuleis et salta coibz
comestatiobz et potatioibz et fornicatioibz medere
ceperunt. ppter hec et mltia alia inconvencia q̄ fiebat
huiusmodi vigilie fuit interdicta et instituta ut loco
eaz fiant ieiunia q̄ ieiunia adhuc retinent nomen
officij. Nam coiter vigilie et non ieiunia nuncupant
Si q̄s tñ ieiunaret et honeste in ecclia vigilaet utiqz
bene faceret. ppter firmitate iohis baptiste ppe
eius reuerentiam. Decigitur institutio di dispensatio.
q̄ ieiunium ponit loco vigiliaz. de hoc dictu est in p.
ppter sibi te nocturnis. **I**eiunium de deuocōis ad qd
quis necessario nō tenet qd inferi voluntarij appel
latur. **I**eiunium uenit pmissiois est ut si q̄s uouet
q̄ era die ieiunabit. uel a carnibz abstinebit. **E**t
nota q̄ uota ex discretiois consensu comite rōe emissa
deo reddenda sūt. Iux illud. uouere et reddere deo uo
ta vĩa. **S**otorz aut aliud est necessitatis. aliud sp
ontance uoluntatis. Necessitatis est qd ē fidei ane xuz
ut qd fit in baptismo. puta fidei catholice p̄fessio et
sathane abrenūciatio. et uotu obsequiois dece p̄cep
torz legis. et continentie quā quis in susceptione sacri
ordinis uouet. Et talia uota quibz inuolabit ob
suare tenet. Spontaneoz uero uotoz aliud est de
scretu. aliud ē indiseretū. Indiseretū fuit uota p̄uēoz
et puellaz dñi fuit in p̄uēu p̄tate. Sōte illis uolētibz
irritari possunt. Si igitur puella infra nubile ānos uo
uerit castitate p̄petuaz licite nubere potest p̄ntibz ul
curatoribz illaz ad hoc cogētibz. In discretū est etiā
uotu mlietis in p̄tate uir existētis vnde si illo m̄scio
uouerit p̄grima uir uotu huiusmodi potest reuocare
q̄ ipa nō habz p̄tate sui corporis s̄ uir. **I**ndiscretū
etiā attēditur q̄n circa p̄uētos et liberos. ut si forte
quis uouet ad qd p̄ficiēdu sufficere nequit. uel in q̄
natura ita debilitaret q̄ posset fieri sui ipi? hōicidā.
uel q̄ sine alteri? licetia coplere nequit. uel qd non
ex deliberacōe s̄ ex incaēdie calore emittit. et talia po
tius sūt sp̄nenda q̄ executōe digna. **I**eiunium sup
pletiois est ut si quis ultra p̄tentiā sibi a sacerdote
mūctaz aliquid suppleat de suo. **I**eiunium passiois
est ut si sacerdos alicui dicat p hoc peccato fac cāta
duas missas et ieiuna et ego p̄te cātato et tres dies ie
iunabo. ppter h̄ tñ non debz aliquid recipere. q̄ sacer
dos debz p̄ati p̄ximo suo et orare p̄ eo. et etiā ieiunare
potest etiā dici cōpassio. ut si quis petit a sacerdote p̄i
tentiā p̄i suo mūctaz ut p̄ p̄e pagat p̄tem illius.
Quatuor enī modis fit huiusmodi cōpassio. q̄nqz
p sacrificia. q̄nqz p ieiunia. q̄nqz p orōes. q̄nqz p̄e
elemosinaz largicōes. **I**eiunium m̄spiracōis ē ut in
brō nicolao. qui adhuc infans et manēs in cunablis
tribz diebz i ebodōda a mamilla mris sue abstinebat ul
ut alij dicunt q̄rta feia et sex sel tñ fugebat mamillas
Ieiunium circūsp̄ctōis ē q̄n p aliqua imminēte tē
pestare. p piculo hostiū. ul p̄casu cuiuslibz angustie
ieiunam. **I**eiunium racōabile ē q̄n cibum et potuz
moderate sumit. nec naturā debilitam. Sōte apls
Raciōbile fit obsequiū v̄m. nō in comestacōibz et e
brietatibz. **I**raciōbile est si quis ebdomadā qd non
duos uel p tres dies. uel p totā ebdomadā ut cogat
approbat deus. uult enī hōiem sic ieiunare ut cogat
uicis mori nō ut cogat naturā dissolu. Sōn phibet
ieiunium qd quidaz faciunt a cena dñi usqz ad pasca.
Ieiunium qualitatis ē si quis uoueat se vltius nō
comestuz cānes. **I**eiunium q̄ntitatis ē si q̄s comedat

ad pond? ul ad mēsurā nō plus vna die quā altera.
uel si quis uoueat se nō comestuz nisi tanti pondēis
panem. **I**eiunium numeri est q̄n quis uouet q̄ de
cetero nō comedet nisi vna vice in die. cogitans q̄
comedet plures in die beluaz ē. et comedet bis hōim.
semel angeloz. **I**eiunium sume exactōis ē in h̄is
qui nō comedunt nisi olera radices. et herbas. ut id.
baptistam de p̄to. et maria egiptiaca in heremo. q̄
cū duobz panibz tñ iordanē t̄nsiens. austerā vitā
in heremo. v. annis egit. **I**eiunium alteritatis ē
ut cum q̄s vno die comedit et alio ieiunat. **I**eiun
ium iorophagie sicca comestio a ioros q̄ est sicum
et phagin q̄ ē comedē. Sōte p̄stian? in iorophago
bisanti. Sicca uero comestio ē ut in fructibz pomis
piris castaneis et cōsilibz. Quidā tñ sicca comestio
nem appellant legumia siue eruda siue cocta etiā
si lixata comedant cū coleari. **I**eiunium meritis
cōsistit in vno sc̄z in abstinentia ciboz. et fit p̄t duo
sc̄z ppter corpales abstentiā. et sp̄uales sponh. hoc re
presentat ecclia in tribz q̄tuor tēpibz. **I**eiunium
exultationis cōsistit in duobz sc̄z in abstinentia ciboz.
et mūd anaz rez. et fit ppter vnu sc̄z p quadā m̄ne
dulcedinis p̄gustacōe. Iux illd. gustate et uideite.
hoc sp̄ntat ecclia in vigilia et ebodōda p̄ penthecos.
vtrūqz uero sp̄ntat in tēpe aduentus p̄t ibi dē ē.
Est ergo duplex ieiunium sc̄z tribulacōis et gaudi
siue meritis et exultacōis. sicut habet in glosa sup
illo loco. Math. ix. c. Nūquid possunt filij sp̄s luge
quā diu fuit sponsus cū eis. **I**eiunium uanitatis
siue filationis uel fictōis est in p̄p̄ctis. **I**eiunium
uirtutis siue caritatis ē in sanctis et p̄fectis. **I**eiun
ium indictōis ē ut in die b̄i marci. **I**eiunium ne
cessitatis ē in p̄fectis. **I**eiunium institutiōis ē ieiun
ium xl. et alia a sanctis p̄ribz instituta q̄ quare
instituta fuerint iā dictū ē. et dicit s̄. ti. de capite
ieiunioz. **E**t nota q̄ ieiunium indictōis necessitatis.
et institutiōis ad id ē referē. **I**eiunia necessaria sc̄z
p eccliaz instituta et indicta. sūt ieiunia q̄tuor tēpm.
et vigiliaz aplōz natiuitatis dñi. beati iohis bap.
oīm scōz. assumptionis beate marie. b̄i lauretj. xl.
et sexte feie p̄ter illas q̄ sūt inter pascha et p̄te costes
et p̄ter q̄s h̄ natiuitate dñi in ea uemre cōtingat. nisi
tūc aliqui uoto uel religione sint astricti. Dicunt tñ
quidā q̄ ieiunium sextis feijs nō ē necessitatis nisi quo
ad carnes alioq̄n nō licet cisterciētibz illud mutare
Sed et scdm leonē p̄p̄az licet non sit necessitatis sabbo a
carnibz abstine. raciōbilis tñ cōsuetudo. et canon
innocē alit̄ interpretat. eo q̄ in illo triduo p̄ passioz
dñi tota fides in sola beata uirgine maria remāsit.
Generalia q̄ et specialia ieiunia per epos in h̄no
et cōcilijs instituta solui non debet. **S**iquit̄ ad ne
cessaria ieiunia tenent̄ tōli capaces. cū et ipi deliquē
possint. disp̄sai tñ potest ecclia hoc cū impubibz. et etiā
cū cōstitutis in maiori etate. et cū senibz. et infirmis.
ac debilibz. Mulieres uero licet p̄t viroz phibicōz
ieiunia uolūtaia dimitte debeāt. p̄t supra
tactū est. indicta tñ p eccliaz nō licet. et nullis sacer
dos forte ppter scandalū cū eis valeat dispensare.
Aliter enī indicta ieiunia redimi pecunia uel alio
mō nequit nisi casualis nēcitas subit. Tūc enī b̄i
possunt redimi uel amutai sicut et ieiunium festi qd est
die h̄mē fit in sabbo. Sōn et in quibz dā locis in q̄bz
sūt ecclie sancti quītm nō ieiunant in vigilia scōz

oim. sed die tercia pcedit. de hoc dcm est in phemio
scde pns. Posset etiā statui ut qda dicit ut i dñs
ieiunjs bis pay tñ dmedere. sic faciūt cisterciē.
opantes. q ad tollendū scandalū caritatē suā dā
aliqō pguſtāt. nec ppter h ieiunū p eccliaz mōcū
soluē dicunt. **C**olūtaria vō scz ad que aliqui
voto uel pposito se astringūt. vel etiā que factores
ppter mdicta ppter pccā imponūt licz cōmutāe et re
dimere. etiā si nulla causa sbit dūmō vtilior sit cōm
pensacō. **C**etm comedē an hora dmedendi. et an
missaz in ieiunjs statuis et necns mōle pccm esse
sacri canones affirmāt. in volūtarijs vero veniale.
Sup vigilias aplōz nōd ē. q ieiunū paitatis
qn vj paria scōz merita parit ieiunam. sicut piz in
vigilijs beatorū iacobi et bartholo. et aliorū aplōz
qui nō habēt ieiunia institucōis in quibz ieiunam.
pro eo q fuerit apli qm aliq apli vigilias habēt. Cū
enī sint mētis pares decet ut omēs habeāt ieiunia
vñ cōcil. bracaren dicit. Qd oim aplōz vigilie sūt
ieiunade ppter vigilias aplōz philippi et iacobi et
iohis euāgeliste Ecclia tñ gallicana non tenet nisi
de sex aplis. et de quorū eorū ieiunjs. petrus et paul.
habēt parit vñ. qz eadē die passi sūt Symon et iu
das habēt aliud. mathe. habz ieu. andreas qrtuz
In vigilis istoz ieiunandū est ut sic illi passi sūt p
nomie. sic et nōs cū eis opatiā. si cū eis pugnāe
velim. De alijs vō aplis institutū nō est ppter aliq
impedimēta. Ecce enī festū philippi et iacobi ē mē
pascha et pēthecosten. qd tēp. gaudij est et ieiūcie
Ideo qz tūc nō est ieiunū. **S**i oppōit de ieiunjs
letamāz. Rñdet q nēcitas mēuēt put ibi dicet.
uel id nō est ieiunū nēcitas h volūtatis. et de eo q
qda ppter expectacōz spūs sancti ieiunāt ab ascen
sione usqz penthecol. p eo q apli dicunt. hoc tēp
ieiunasse. Rñdet q nulla scriptura auctrica dicit
aplos tūc ieiunasse. vñ tūc ieiunādū nō est. qz tēp.
illud est de tēp paschali. In vigilia tñ penth bene
ieiunādū ē vt p ieiunū mūdāt et purificati spiritū
sem digne suscipē meream. Item iacoby zebedei
fiat iohis euāgeliste occisus est ab herode in diebz
azimoz. qre ieiunū nō habz. nec etiā tūc de illo fe
stū celebrat. put in. vij pte sū ipius festo dicet.
De beato bartholomeo cui festū celebrat. ix. kalē.
septēbris dī q fuit excoziat. et sequēti die obiit et
sic si habēt vigiliā oportet q esset tēcia die an q esset
otra nōaz aliorū festiuoz ieiunoz. Quidā aut cele
brant festū excoziacōis. aliq obitus. et melius. Sed
sicut in cōcili. bracaren. cauet. In hoc cōsuetudo ci
uilitet ecclie est obſuanda. barnabas autē nō hz
ieiunū. qā non est de numēo. xij. aplōz. nec dicit
aplius nisi qz cū esset socius pauli missus fuit ad pdi
candū vñte segregate michi barnabā et paulū. De
beato q thoma nō est ieiunū statutū. qā eius festū
est in aduētū dñi. vbi cōtinuū est ieiunū. mathias
etiā ieiunū institucōis nō habz. qz frēquēte festūz
illius soler dtingē in. xl. et temp est in. lxx. et tūc est
tēpus ieiunij. vel qz nō fuit de pmitis aplis h post
passionē dñi forte elect. ē et p electōz aliorū loco
inde cōstitut. Cōn ppha. Et epatū ei? accipiet alter
decretalis tñ dicit q hic habz vigiliā et ieiunū. nec
est vis hūe istud festū fiat in pma die bisextili. hūe
in scba put in. vij pte sub āno solai dicet. Iohes
euāgelista festū habz tēcia die post natale dñi et tūc

nō est ieiunū. tñ ppter festa tūc occurrētia. tñ quia
ipē die illa nō obnt. immo in die festi beati iohis
baptiste. Si tñ hēi possz bonū esset in omibz aplōz
vigilijs ieiunae. beatus lauretius solus mē marti
res. et solus btus martin? mē cōfessores ieiunū hnt.
Porro dicit qda q nō soluit ieiunū licet parer q
in ieiunjs mēdis pter qz in. xl. comedit caseū et oua
Alij dīdicūt. ex causa tñ in aliqbz locis hoc possz
cōcedi. De ieiunio itaqz qd agelime greg. ita dicit.
Par aut est ut qui hñs diebz a carne aialū abstine
mus. ab omibz qz que in sementina trahūt originē
carnis ieiunem. a lacte vñ caseo et ouis. Quidā
autē heretici dicūt q xpianū nūqz debent carnes ea
seum et oua comedē. qz ut dicit hñ nō legit in nouo
testamto. immo apli iudicauerūt abstine ab immo
latis simulacroz. et sanguine et suffocato. Et aplius
Si esca scandalizauerūt. f. m. n. m. c. in e. Et alibi bonū
est nō māducare carnē neqz bibē vñū tē. Nō legit
etiā ut dicit q xps ex aliq natura eorū q mouent
discipulis ad māducādū daret. nec etiā an se mā
ducai sinēt. ppter pisces. nec ex fructu alicui? crea
ture q moueat se excepto fructu apū. Electuarijs
vō nō alit vñ licet. nisi sic alio delicato cibo. Sed
est in medicina curatā. pseruatiam tñ vbi nullū est
signū mstatis infirmitatis tēpe nō licz. Quidā tñ
dicūt q p nulla medicina. nec etiā p electuarijs ieiū
niū soluit. nec etiā p potu an cibū vel post. Sic enī
videt mductū ex cōsuetudie ecclie ieiunatis et hoc
tolleratis. Senescalcū aut vñ qlibet aliq fuitozes. ul
portates enchemia. non soluit ieiunū h pguſtāt ci
bos an dñs forte de toxico dubitātes. Quibz etiā
calibz mōchi abbatibz fūientes et aliq fuitozes pos
sunt carnes pguſtare. Idēqz etiā de medicis pgu
stantibz medicias. Tempe ieiunoz pioſe vestes
deponūt et huiles assumunt. et carnes tā solite qz
liquide dmittūt. **S**ed cū pisces sint caro. qre h
tēpore comedunt. Responſio deus non maledixit
aquis. qm p aquā baptisimi futura est mmissio pcca
torū. hoc em elementū digmissimū est. qd sordes ab
luit. et sup qd spūs dñi. ante mudi cōstitucōne fere
batur Terre vero maledixit in opibz homis inde ē
q ome genus carnis qd in tra versat tam qdrupes
dia qz aues in ieiunjs nō licet comedere. **E**t licz
quedā aues circa mare versent et in aquis. et qda
in eis vel ex eis ē nascant magis tamē ad naturāz
terre a qua nutrimentū pēpuit quo ad hoc pme
dicunt. **A**dhuc cū quidā pisces sint habētes ex
vna parte formā quadrupedis alis. et ex altera pi
scis. ut bimerus in ieiunjs possunt dmedī ex parte
qua piscis videt. ex alia vero mīmine. **A**d hoc p
scium vñus sedm. greg. ita xpiano relinquit. ut hoc
ei infirmitatis solatiū nō luxurie pariat mēdij
Demqz q a carne abstinet nequa qz suptruoſora mā
rimaz beluaz pūua pparēt. Cōmū qz in ieiunjs sic
bibē pmittit ut ebetate oīno fugiam? vñ in pma
lirōno statutū est. ut pmitēs paruis pisciculis et me
diocri cūſa tpate vtat. **P**ostremo nōd est q
hic ai. greg. in omelia illi? euāgelij hō qda diues fe
cit cenā magnā refectio corpis in diebus ieiunoz
postqz nulla alia parat nō pūdium sed cena vocat
None ad hūi? diei **De officio qre fene**
officiū redeam? Siquitē in hac qita feia
examinant ordmandi an sint ydonei ad

fufcipiēdos ordines vel nō. qm̄ in q̄rta etate leuite
a dauid et a salomone ad tēpli mīsteria distributi
fūt. Et inde ē q̄ due lectōes legunt̄ ad missaz. q̄z
p̄ma que legē sub tono nō et̄niali sc̄z tēdinate fi
gnificat vetus testamētū. 7 sc̄da que legē sub cōi
tono sc̄z ascēdente h̄gnificat nouū testamētū. ad h̄gnifi
candū ordm̄ados in vtroq̄z testamēto debē esse in
structos. mōuēdi enī sūt qui ad ordmē sacrū ascen
dunt q̄ habeāt noticiā legis 7 p̄phaz quibz possint
alios erudire. Prima lectio ē. Erit in nouissimis p̄sa.
ij. c. Sc̄da est. locutus ē dñs p̄sa. vii. c. Sed 7 lex et
p̄phete q̄rta mūdi etate vīguerūt. 7 dō et̄mā ieiū
mōzū habem̄ a vet̄i testamēto ut p̄missuz ē. semel
genua flectunt̄. quia tā in lege q̄ in p̄phā dñs vñ?
coli p̄cipit̄. Quoties aut̄ in q̄rta feia due lectōes
legunt̄ toties iāno in p̄ximo sabbo possunt ḡnālī
ordines celebrari. q̄ sexies cōtingit v̄z ter in. xl. et
ter ex q̄dragēhaz. De quo dictū est in p̄ximo sc̄de
ptis. **I**n sexta vero feriis ieiuniorū q̄tuor tēpōzū
vna dūtaxat lēo ad missaz legē. q̄ lex et p̄phete q̄
fuerūt in q̄rta etate in vno euāgelio in sexta etate
ēcapitulāt̄. Sane hui⁹ q̄rte feie euāgelii ē missus
est tē. qd̄ est luc. ij. c. In quo pan̄phi recitat̄ annū
ciatio. ūgimis dñsensus. 7 dñi incarnacō. que p̄phe
ticis tubis fuerat antea tēclata. Sñ p̄cinit p̄pheta
introitū. Rorate ce. desu. 7. n. p. i. p̄sa. xlv. c. Rorate
dicit 7 plūē q̄z descendit ūbū in aulā credule ūgimis
sicut pluuia in vellus. Celos dixit et nubes āgelos
et p̄phas. qui enarrāt gl̄iam dñi in p̄phetica lectōne
Erit in nouissimis diebz qd̄ est p̄sa. ij. c. agit̄ de mō
te dñi qui de paruo lapide crenit in mōtez. qui reḡ
bit in dom̄ino iacob. Sñ rectē sub dñe in gradualī
Tollite por. p̄n. v. 7 introibit rex gl̄ie. Et q̄s ascen
det in montē dñi. **I**n epl̄ari lēone locutus ē dñs
ad achaz tē. que est p̄sa. vii. c. Manifeste agit̄ de
beata ūgime. cui rite succim̄ gradualē p̄pe ē dñs.
et ne q̄ surrepat dubitacō s̄bdit̄ in offertorio. Cōfor
tami Alie tñ eccl̄ie dicit̄ aue maia. qd̄ sumit̄ ex dō
euāgelio. **C**ōmūio est. Ecce ūgo. p̄sa. vii. c. **I**n
matutinali v̄eo officio in q̄busdā eccl̄is p̄salmodia
finita diacon⁹ s̄bdiacon⁹ 7 acoliti in albis cū cāde
labris 7 thuribulo p̄cessionaliē iussu p̄lati ad pulpi
tum p̄gunt. vbi diaconus p̄nūciat euāgelii. Mis
sus est. 7 eius omeliā. tēmtē incensat altāē 7 postea
īpe 7 subdiaconus sedēt donec vnus accolit̄. accen
sauerit choz. qd̄ quidē fit ob ruerētiā dñice ānūcia
cōmis q̄ in ip̄o euāgelio cōtinet̄. Rempe p̄lat⁹ illos
mittit. ad nōnd q̄ dñs pat̄ p̄phas p̄m̄sit ad p̄nūtiā
dum dñi incarnacōez futūa. 7 gabrielē angelū mī
sit ad ānūciand̄ eā virgini mālē. Diacon⁹ euāgelii
p̄nūciās est angelus ānūciās ūgimi q̄ d̄cipet. Al
tais thurificacō est sp̄s sancti ip̄i ūgimi obumbrā
tio. mīstroz quies hūe sessio ē ip̄ius ūgimis timor
et cogitacō qualis ess̄ angeli saluatio. chozi vero
thurificacō est p̄m̄ illi⁹ t̄pis de fili⁹ dñi incarnacōne
dñi desiderata exultatiū gr̄az actio 7 cōgiatulatio
In sexta feia vna tñ lectio ad missaz. **De sexta feia**
legit̄. q̄ actor noui 7 ve. testamētū. de q̄bz p̄missuz
est vnus solus dñs est. 7 quia ex vtroq̄z testamento
vnū euāgelii factū est. 7 est epl̄aris lectio. Egredi
etur virga q̄ est. p̄sa. xj. c. Et maifeste de aduētū dñi
et de btā ūgime intelligit̄. que cū ess̄ virgo imma
clata p̄pe fuit Idōq̄ in introitu eccl̄ia p̄cinit. Prope

esto michi. 7 in ūsu. beati immaclati. et ad idē per
tinet euāgelii. Exurgēs maia qd̄ est luc. ij. c. Gradu
ale. Ostēte nob̄ dñe. 7 offerēda. De? tu. Vel sc̄dm̄
alios. Audi isrl̄. p̄m̄m̄ respiciūt aduētū quā q̄z celi
enarrauerit. 7 apli p̄dicauerit. In sc̄do aduētū cum
dñō iudicatū Idēco est hōdiē itacō ad sc̄os apl̄os.
de quibz habet̄ in cātico ūgimis. de quo fit mencō in
p̄missō euāgelio. vbi d̄z. Deposuit potētes de sede. 7
sup̄bos scribas 7 phariseos. et exaltauit humiles. 7
apl̄os. 7 in cōmūio. Ecce dñs v̄et̄ zacharie v̄lūo. c.
In die sabbati dicunt̄ lēones de veteri. **De sabbo.**
testamēto an̄ lectio ē illā. Angelus dñi. q̄ sumunt̄
de lege et p̄phis. Et in q̄busdā eccl̄is p̄ma est clama
bunt que ē p̄sa. xix. c. Sc̄da est letabit̄ que ē euāgē
xxxv. c. Tercia ē sup̄ mōtē que ē euāgē. xl. c. Q̄rta
est x̄po meo que ē euāgē. xlv. c. Ideo autē sūt q̄tuor.
q̄a q̄tuor sūt ordines b̄ndicētiū dñi. v̄z p̄lati. clerici.
religiosi et laici. hūe p̄plus q̄s p̄s enumerat dicens
domus isrl̄ b̄ndicite dñm. p̄ hoc p̄lis. domus aaron
b̄ndicite. d. per hoc p̄lati. domus leui b̄ndicite. d. per
hoc mīstri. q̄ timētis dñm b̄ndicite. d. p̄ hoc religioſi
intelligunt̄. Prima ḡ lectio p̄tinet ad p̄lim. Sc̄da
ad p̄latos. Tercia ad mīstros. Q̄rta 7 omēs religio
os. In h̄is enī lēombz informant̄ ordm̄adi ut ad
exempla sc̄oz patrū dēoz q̄tuor ordm̄ū cū eis b̄ndi
cant dñm. hūe ut b̄ndictō illoz veniat sup̄ eos. vel
ideo q̄tuor legunt̄. quia ieiunas debet h̄re q̄tuor car
dinales ūtutes. sc̄z t̄pantiā. q̄a ip̄m ieiunū t̄pantiā
est. Prudentiā vñ apl̄s racōnabile fit obsequiū v̄m
fortitudine. vñ p̄u. vult de mliere forti. a. de eccl̄ia
Accinxit fortitudie lūtos suos. q̄z oportet nos mltū
laborare ad h̄ ut caro n̄ra mūda sit. q̄ cū magna fit
pugna. quia valde corrupta ē. 7 sp̄mas. et tribulos
germiat. et ideo cū magna attricōne venit ad cādō
rem. Sic 7 b̄ssus. 7 ad iusticiā vñ p̄sa. Et est iusticiā
a cinglū lūtoz ei⁹ 7 fides cinctozū renū ei⁹ de x̄po
loquit̄ in mēbris q̄n enī fit iusticiā in t̄ia recedūt las
tronēs. s̄līter q̄ndo iusticiā fit in nob̄ recedūt prauū
motus. 7 nō supant. licet in nob̄ habitēt. Si v̄eo nō
fiat iusticiā nō recedūt. vñ p̄sa. quia nō fecim̄ ius
ticiā nō recesserūt habitatores t̄re. vbi est iusticiā
vbi est pax. fides autē est cinctozū renū eius. quia
ut dicit Gregor. Despect⁹ t̄renoz rest̄ngit fluctus
carnaliū voluptatū vnde si ieiunas a cibis corp̄is
oportet ut ieiunes a cibis dēmois. 7 comedas citos
mētis. q̄ aut̄ sic ieiunāt non nocebit eis ignis tribla
tōis. nec ignis mūdant̄. sic nec tribz pueis nocuit
ignis fornacis babilonis. Et ideo sequit̄ lēo daniel
ij. c. Angelus dñi. Precedit autē ip̄a lēo ordm̄acōez
cleicōz. ad nōnd q̄ nemo rite potest ad d̄secracōez
accedē nisi p̄us t̄raseat per fornacē. atq̄ in fornace
dñm b̄ndicat. Iux̄ illud sapie. Vasa figuli. p̄bat for
nax et homīes iustos tēptatio triblātiōis. quia qui
ad sacrū accedūt mīsteriū. p̄bandi sunt in camino
multaz triblātiōnū 7 tēptatiōnū Iux̄ illud apli. Et
h̄ij p̄benē primo 7 sic mīstrent. p̄pter ordm̄ados
enī legit̄ ad h̄gnificand̄ q̄ sic vinē debet ut nō noceat
eis aliquis ignis regis babilois. 7 diabolī. sic ignis
tribz pueis nō nocuit. 7 sequent̄ b̄ndictiones. sc̄z
p̄m̄m̄. b̄ndictus es dñe tē. Quia post p̄batiōez
coronāē. et a dñō b̄ndicent̄. Et in fine subicit̄ ūsus
gl̄ia p̄ri 7 filio tē in laudē 7 honore trinitatis qd̄ nō
fit post p̄s. b̄ndicite. Tum q̄z ibi in vltimo versu fit

menço de pte et filio et spū sancto. tū qā ibi i facto
tū puerorū tota trinitas fuit dehonestata. hic vō
versus pcedētes ad solius pīs ptinet laudes. et in
ordinādis trinitas honorat. Choro autē līez sedē dū
lectio ipa dīz nō in cātū. Aliud enī hīgīcat ipa lēo
in legēdo. et aliud in cātando. Vnde tūc stare debet
ēps et clerus qm nō debem? quiescē qui scīm? pue
ros illos p dō laborasse. **D**icunt autē in sabbatis
iēumoz vii. lēones euāgelio dūmērato. eo q vii.
sūt ordīes. Et quidā dicūt. xij. p eo q antiquit?
rome et adhuc in cōstantinopoli fieri dicūt legebat
grece et latīe. et legebat. xij. lēones ppter. xij. lēones
quoz sex erāt greci et sex latini. Erāt tū solūmō sex
in sententijs. qm ille sex sine euāgelio que legebant
latīe legebant et grece. sicut hī dīxīm? amen et
postea dīxīm? vere. nō iteo due tres. **I**teō autē
legebat dupliciter quia rome erāt greci qbz latīa
līgua incogta erat. Erāt etiā latini pmixti qbz gre
ca incogita erat. Vel hoc fiebat ad nōnd vtriusq
ppli vmonē. **C**etm ad oīoz que dicūt post lēoz.
Angelus dñi. s. deus qui tribz pueis rē. non flectit
ecclia genua. līez in oīoz alīaz lēonū anfleeteret
ppterq in octauis penthecostes ad oīend q ecclia
cōformis ē tribz pueis. fecit enī nabuchodonosor
statuā et cogebat omēs adorare eā. Sed tres pueri
cū dāiele noluerūt genua flectē an statuā. tales de
bent ēē ordinādi qui āte statuā. i. an mūdi glīa ge
nua nō flectāt. Quāe eleici ordīnent. et qre in sab
bato. dēm est in plemio sedē pīs. Quidā confert
sacros ordīes mē lēonem āgelus et eplāz pauli. ut
post ordīacōez pponāt ordīnatis eplām et euāgelīū
ad instar boni pastoīs sūe pīs q mittens filiū mo
net eū quid et qūit actur? sit. Ordīnati enī per capel
las mittēdi p eplām monent ut alios corripientes
bndictōez quā acceperunt custodiat. p euāgelīū vō
dicūt eis. Euntes docete omēs gētes. Nōnulli etiā
lōdiaconatū an eplām rōne pmissa pstito. cōtinue
post eā diaconatū et sacerdotiū pteat. qbz pstitis in
vocē letabundā erupūt dicētes bndīcūs es dñe eo
q hī pferri ordīes mittant ad laudes et pstant
citra euāgelīū quia moyses et aarō leuitas in tabna
culi mīsteriū ordīnauerūt. et xps. lxxij. ordīnatos ad
pdicand mīst. Debz autē legi eplā. s. rogamus rē. q
est. ij. ad thessalo. ij. c. Ab aliq de ordīnatis die ipa.
qā ēps debet pus ordīnatos amonē. et postea ad ma
iores amonicoez eplām illis tradē. Preterea ordīat?
de et rīmā sibi in ordīnacōne traditā p hoc se reducē
in opus ostēdit. **E**t ppter eandē etiā racōez vñ?
de nouit ordīnatis legit tūc euāgelīū. Anno quīdecio
qd est luce. iij. c. Post eplāz etiā cātāt tractus qui
hīgīcat gūtātē quā faciat? seu ordīnat? suare debz
ne in supbiā elat? in laqueos mīdat diaboli. Cōio
est. Exulta satis. que est zacharie. ix. c. **De dñica**
In qūta dñica aduetus pīmū re. **qūta aduetus dñi.**
spōsoru in nocturnis ē. Camte tuba qd sūptū ē de
iohele. Antīqtis enī iudei canebāt tubis ad mūtā
dum homīes ad nuptias et ad solēnitates et ad mo
uendū castra. Sūn nūc pcepit dñs pīatis ut cātent
tubis mūtātes gētes ad nuptias noui regis. qū
dies instat. s. dies natalis dñi in qua xps despōlauit
sibi humanā naturā scdm q dicit in ps. Et ipē tāq
sponsus pcedēs de thalamo suo. Camte igit quia
ppe sūt nuptie. et ppter pmissāz causā cātōres hac

septimana alicuius solico vocē suā exaltat in trīsonis.
et in introitibz. ut si pus sopore negligētie oppsi lēo
nibz excitat nolum? saltē vociferacōibz et tumultū
cātū excitent. Siquitē in. vii. annis āte annū iubilēū
pcepit dñs canē tubis p ipius anni mīstatis leticia.
In hac autē hīstō hūi? dīnce pīm ex pphīs parti
ex euāgelio cōpilata omīa vtriusq decantant ad
uētus et pferri vocacō gentiū declarāt per xpi adue
tum. vbi i psona aplōz vel doctoz dī. Camte tuba
vocate gētes. Sane gētilitas vītes calcīatā fore dī
uinitatē in vtero vīrgīnālī clamat ad eā in introitu
dicēs scdm quāsdā ecclias. Memēto nri dñe in bñ
placito. p. t. hoc ē in filio in quo bñ dīplacūstī ex mī
libz ppli. qui sūt tūns ab mīcio mūdi. et iteo cōgratū
latur aliei in eplā dicēs scdm quāsdā ecclias. Gaus
tete q ē ad. philippē. iij. c. Sed et iux dīdē acōem
vīeī vīrgīnālī cantat in gduālī ppe dñm ēē et celere
eius aduetū. In allā vero. veni dñe. et in offerēda
cōfortamī. et in dīuīone. Ecce igo. dīdē erat. et dīo
latur. et causā cōcludit cōsolacōis. Porro ad ostē
dendū dīdē dīuī antiqū pīm. in fine aduet? cātāt
vī. ātīphone. vīaqueqz scdm ordīnem suū sūa dīe
usqz ad natale q incipūt ab o pīma est. O sapiētia rē.
Sūt autē septē qz dīrigunt ad xpm in quo rēquēnt
spūs sapīe et mīellēus spūs dīlī et fortitudīs rē. Per
que septē dona sūe mēarnacōis nob gīaz mīstauit.
put in ipīs. vī. ātīphonīs apparet. Sūt etiā septē
que cātāt in dīlīgīone ātīquoz pīm. q septuārio
seruīeres aduetū dñi expectabāt vñ in omībz dīcūt
veni. Vel septē sūt. ppter septē dō spūs sancti. q xps
venīes largit? est mūdo. et per q expectātes illūatī
sūt. et sūt omēs sedī tom. pīm qz quelībz loqūtur de
vīroqz aduetū. Sedo qā signat nob gēmīnā dīlēc
nem sēz dī et pīmī. Tercō ppter gēmīnā xpi ad que
dīrigunt naturā vñ gēmīe gīgas substāne. Quāto
qz ipē ātīphone notant tam dīdē dīuī tā ātīquoz
pīm expectantū pīmū saluacōis aduetū. qz moder
nozu expectantū scdm. Omēs g sūt sedī tom in signū
qd scdm expectant? aduetū. Et aduet quia ille que
habet in pīncipio vērba pīmētia ad dīuītatē pīmēt
ad eos qui expectant pīmū. ut o sapiā et o adonay.
Adonay autē mīpreat dñs qz dñatur cūcte creatūe
vel qā omīs creatūa dñatū eius seruīt. Ille vero
que habēt ūba pīmētia ad humanitatē pīmēt ad
expectātes scdm. ut o radīx iessē et o claus dāuid
Sūt etiā quedā que vīrīqz cōueniūt ut o rex gēmī.
Nā dī filius dīcūt rex scdm dīuītatē iux illō. Deus
indīcū tūi regi dā rē. et etiā scdm humanitatē iux
illud. Dñe in vīrtū. le. rex rē. Sepius tū scdm hūā
nitatē rex dīcūt. qz scdm eā vīctus est oleo letīcie p
pīncipībz sūis. **R**ursus ecclia in hīs. vī. ātīphīs
ōndit mīltīplicitatē morbi sūi. et ad quālibet pēit re
mediū sūi morbi. Nā ante filij dī aduetum in carne
eram? igozātes sūe cecī pēms et nīs addīctī seruī
diaboli mālā pccī cōsuetudīne mēti tenebris obuo
luti. exules a pīa et expulsi dō qz indīgebāt. dō dōe.
redēptore. libēatore. eductōe. illūatore. et saluatore.
qz igit igozātes eram? iteo ab ipō doceri indīge
bam? vñ in pīma āī clama? O sapiā q ē ex ore rē.
ecclīasti. xxij. et sapīe. vī. et psalē. xl. c. Quā vō
parū pdeset. hī docerem et nō redīmerem. ideo in
scdo ab ipō redīmī postula? O adonay et exo vī.
et xij. et. iij. et. xix. et. xx. c. Sed qz mīl pdeset hī essēm?

89

docti et redempti et adhuc post redemptionem detinentur
captiui ideo in terra petimur liberari. O radix iesse etc.
psa. xl. et lx. c. Sed quid preest captiuis si essent
redempti et liberati. si tamen nondum essent ab omni vinculo
absoluti. ut. s. sub peccato essent. et vincti libere quod vel
lent ire non possent. et ideo in terra ab omnibus peccati
vinculis educi petimur. O clavis david etc. apoc. iij. et psa.
xliij. et luc. j. c. Pretereaque hi qui diu fuerunt in carcere
oculos habet obtenebratos. nec clare videre possent.
Ideo post absolutioem a carcere. restat nos illuminari
ut videamus quo ire debeamus. et ideo in quanta hoc pe-
timus. Oriens splendor etc. zach. vi. Sap. vii. et ma-
lach. ultimo et luc. j. c. Sed si essemus docti et ab im-
munitis peccatis liberati et illuminati. Quid valeret nisi debere-
mus saluari ideo in duabus sequentibus petimus saluari.
O rex gentium etc. et aggei. ij. et petri. ij. et eph. ij. et
gen. ij. c. In qua petimur salutem gentium et omanuel etc.
psa. vii. math. j. et psa. xxxij. et gen. penultio. c. In qua
petimus salutem iudeorum. **I**n quibusdam vero ecclesiis
adduntur alie due. Prima in honore beate uirginis que con-
cepit. Secunda per angelum. que ad uirginem introiit. vel in
honore sancti thome cuius festum tunc accidit. due
quidem adduntur ut perficiatur nouenarius numerus. ad
designandum quod septem dona spiritus sancti percipimus ad
ix. ordines angelorum quorum quilibet desiderabat christi
natiuitatem ut impleret numerus ipsorum qui de celo cecide-
runt. **Q**ueda etiam ecclesie cantant. xij. que exprimitur
xij. prophetas. que christi aduentum preduxerunt. que etiam xij. apostolorum
testimonia roborauerunt. ex quo. xij. tribus et xij. signati
saluati sunt. Sed non sunt nisi septem habentes vim. **O**es
autem incipiunt per o quod potest admirabile ponitur que vocatur
Cantata in vespis que dominus venit in vespera mundi. hic
est felix que sero carne et in mane pane vestit. dominus
scilicet noster qui in ultima etate mundi carne assumptus. et
dilucto resurgens in pane angelorum transiit. Et non quod
hec ebdomada prima natiuitati preparatio merito
nuncupatur et in ea historio. Clama et in fortitudine cantata.
que non ut quidam simplices autumat ad quatuor typa
sed ad domini primam primam natiuitatem. **S**on cum sex
matrimonialibus laudibus decantatur quoniam quilibet illi feria
prophas habet ad laudes antiphonas. que per sex etates. an-
tiqui se ad aduentum preparauerunt. Et nos per sex opera
miserie ad secundam etiam preparamus. **V**eritatem festales
antiphonas que in illa feria in qua occurrit festum sancti
thome scripte sunt. viij. die antea. Quidam canes con-
sueuerunt. docet enim ante natiuitatem domini cantus omnes
antiphonas et fere omnia responsoria renouat. que sicut per plu-
res et frequentiores nuncios magis ac magis mouet
animam. subditi ad sollicitudinem honorifice suscipiendi
platum. hic et renouatio cantus magis et magis mo-
uemus ad curam nostre preparationis in susceptione domini. Et ut
per quotidianam renouationem cantus excitent frequentius
ad turpes et terrenas cogitationes purgandas ut sit di-
gnus habitaculum et ornatu venturo regi regum prius co-
gitandis preparamus. **P**otest tamen et totus aduentus pre-
paratio nominari. **S**on in principio legitur abicimus opera
tenebrarum et induamus arma lucis etc. que omnia sunt
preparationes in his. **I**ntitulatur autem in antiquis libris dominica
ista. dominica vacat. **P**rio quod ostendit quod ois sanctus vacat.
ex quo ioh. quo inter natos mulierum non surrexit maior.
non est soluere dignum corrigia calciamenti. sicut dicitur
in euangelio huius dominice id est incarnationis misteria de-
nudare. et propter hoc dominus ipse non facit stacionem ad

aliquem sanctum. Secundo dicitur vacas quia non habet proprium
officium. Sed mutuat alienum scilicet orare celi etc. et hoc
propter ordines precedens diei in quibus fuit applicatio oc-
cupatus. Sepe enim in decembris consueuerunt ordines ab
aplicis celebrari. Tercio quod numerus dierum aduentus ex-
cedit. scilicet. xxi. quod inter dominicas aduentus non debuit appu-
tari. sed vacas potius appellari. **Q**uarto quia applicatio olim
hac die dominica elemosinis vacabat. et tam ipse quod fuit
circa hoc inter nullam stacionem faciebatur. propter quod deca
est vacas scilicet a stacione et indulgentia. **Q**ueda ecclesie
dicunt in hac dominica euangelium. Miserunt iudei quod est Jo-
h. j. c. et eplam. Gaudete que est ad phil. iij. c. **A**lie vero
dicunt eplam hic nos existimet que est ad corinth. iij. c.
In vigilia natiuitatis domini est **De vigilia natiuitatis domini**
mutatorum hodie sciens quod. v. d. et m. v. g. c. quod est
transumptum de exo. xvi. c. Ex eo quod ibi dicitur vespere
sciens quod eduxit vos dominus de terra egypti et mane. v. g. c.
Et potest dici quod hec breuis clausula. ex vna parte
ad natiuitatem. ex alia pertinet ad resurrectionem. Sic
hodie scilicet in vita presentis. sciens quod veniet dominus. i. panis
viri. que de celo descendit. et manna. vi. glia eius. i. resurrectio
glia non solum humanam. Sed etiam glia diuinitatis eius.
Sane in hac vigilia. ecclesia monetur et immutat filios
suos. ut pati sint ad suscipiendum dominum. vnde in noctur-
nali officio promittitur responsum est. Sanctificamini. filii israel.
viri spirituales. qui videtis deum per fides. et parati estote
ut interitis ad nuptias. quod non erit in cena que eiciebat
a nuptiis. Sequitur in usu. Et mane vi. gliam eius. i.
aduentum glie eius. vel mane ad hanc et hec vltima pars
de exo. supra est. Sed prima non est supra de aliquo libro.
Dicitur etiam caplin. Gaude in domino. phil. iij. c. **D**icitur
in vespere officii introitus est ostendit quod christus natus sit. et huius
dicitur in epla pauli. huius etc. que est ad. h. d. j. c. Et in
euangelio cum esset desponsata quod est. Math. j. c. **H**ac enim
die desponsatio legitur marie. ut sciat quod alii sunt despo-
sata. i. ioseph. et ab alio fecundata. i. a spiritu sancto. **Q**ue-
dam tamen ecclesie ad hoc ut in credulis maior certitudo
sit. promittunt prophetiam propter sponsum etc. que est psa. lxxij. c.
in qua ostendit ipsum fore nasciturum. **N**atus autem est ut
populum saluum faceret et tunc iniquitate deleret. hodie in spe
per sacramenta gratie mane in re per reuelationem glie. hec
patet in introitu et in graduali hodie sciens. exo. xvi.
c. et in alla crastina. Quidam tamen dicunt alla autem mala
et hoc quod vigilia est in dominica. Tunc enim dicitur alla.
propter resurrectionem domini. **I**te etiam pars in post amittitur
Reuelabitur que est psa. xl. c. Sed quod in eis incarnatione
erat futura iudeorum disphio. **I**deo in graduali subdit
versus. Qui regis In quo per eis oratur. quantum sit ostendit
ps. Qui ad introitum cantatur scilicet dominus est terra. de. que
etiam summe offerenda. Tollite portas. **I**n vespis
autem vigilie natalis domini dicunt quidam psalmos lau. p. d.
lauda omnes gentes. lauda anima mea. d. lauda. d. q. bonum
et lauda iherusalem in quibus imitantur ad laudes. Alii vero
dicunt lauda. p. d. Qui confidunt In diuertendo. **M**emento
domine. et benedicte dominus. Et merito quod primus deuotus in-
uitat ad laudandum iugiter et predicandum. sed mouet in
deo confidere In tribus sequentibus redditur quare laudibus sit
instandum et in domino confidendum. scilicet quod nra captiuitate
conuertit. et multum magnificauit. quod promissa ampleuit dum
fructum veris deus super sedem eius constituit. quod melinauit
celos atque d. Qui demum de alto manum suam emittet.
ut nos eripiat ab aqus multis. et a filiis alienis. **V**espere
iste autem privilegiatus sit quod cum cetera officia vespertina

ap̄ter sup̄ueniēs festū mutenē. iste nō mutanē in
vigilijs etenī aliorū festozū. caplm̄ ymn̄ antiphō
et colica. In aliquibz etenī eccl̄is totis vesp̄is dici
explētis solūmō añ̄ et collecta de sequēti festo dicūt.
eo q̄ domin̄ in vesp̄is id est vltima etate mundi
venit ad saluandū saltē reliquias geneis humani.

De officio natalis dñi
Natalis dñi dicūt de exultacōe nat̄itatis
sūt q̄ sicut cantat in rñsorio. Descēdit de
celis xps. i. de linu p̄ris ut apparēt visibilis. Unde
egressus ei⁹ a p̄re. i. ab occulto et m̄io p̄ris. Sequit̄
Introiuit. scz p̄ aure iūgnis. i. p̄ fide que ē ex auditu
Sicut legit̄ in eplā ad Rō. Sñ Cū dixit ei⁹ āgelus
Spūs sc̄us sup̄ueiet in te. spiritus sc̄o acquieuit lux
illud in cāticis Pellulū hosti mei apui dilecto meo.
hostiū desiderū est pessulū discrecō. q̄h p̄ discrecōez
apui desiderū meū dilecō meo. et h̄ audito dixi Ecce
ancilla dñi. Non sic eua que fregit pessulū. q̄nto vō
luit esse sic deus. Introiuit dico in v̄trez iūgnis. in q̄
accepit carnē mām. et exiuit p̄ portā clausam in r̄gi
onē m̄az de hac porta dixit. ezech. Porta h̄c clausa
erit in et̄nū. et exiuit de mūdo p̄ portā aureā. i. caita
tem q̄ p̄ crucē. Maiorem enī caitatē nemo habet.
quā ut a. su. po. p. a. suis. Et est aditendū q̄ dñs in
fine am̄ nasci voluit ut ondēt se in vltia mūdi etate
venire In sexta feia decept⁹ In dñica natus In sex
feria crucifixus fuit. et in dñica resurrexit. ut q̄ h̄iez
in sex feia plasmātū p̄diderat in sex feia liberaret.
et q̄ dixerat in dñica. fiat lux In dñica veniēs oriēs
ex alto nos illuaret de hoc diceb̄ sub titulo de pasce
uē et in nocte natus ē. ut se sub carne latente venire
signaret. ut ut se ad illuandū noctē m̄am venire mō
straret. q̄m habitātibz in regione v̄m. mor. lux. or. ē
eis vñ ab ei⁹ natali dies plongat̄ quia credētes in
eū ad et̄nitatis lucē vocāt̄. Racionabilē itaqz no
cturna officia celebrant̄. Cū aut̄ cetera festa salua
toris. i. passio. thurreecō. ascensio. penthecoste et alia
sint variabilia. q̄ nō celebrant̄ semp in eisdem klis
sue in eadē die mens̄. Rñdeo sc̄dm̄ aug⁹ hoc festū
ptinet ad mēoriā tm̄ vñ sufficit p̄ illō mēoriā q̄ta
die mens̄ xps natus fuit. Et ideo sp̄ eadē die mē
celebrat̄ licet ipa feia variet̄ ap̄ter mūconem lre
dñicalis. alia vero festa ptinet et ad mēoriā et ad
sac̄mentū ubi gr̄a. xps passus ē sex feia ut hominē
qui in sexta feia ceciderat edimeret et sic de alijs. Et
ideo oportet q̄ sub diuis̄ klis fiat In eadē tamē fe
ria scz in dñica. **P**retēa sp̄ pascha hebreoz q̄ est sp̄ x̄iij. luna.
dñica p̄ma post pascha hebreoz q̄ est sp̄ x̄iij. luna.
q̄ ergo luna. x̄iij. nō semp est eodē tpe. vel eadē
die mens̄. p̄mmo variat̄ sc̄dm̄ annos solares. ideo
et pascha n̄r̄n nō semp est eodē tpe nec in eodē die
mens̄. licet semp sub eadē feia. i. in dñica celebret̄.
Rursus ideo pascha penthecoste et alia festa variabi
lia nec certe diei mens̄ sūt amotata. ne videam̄
imitai iudeos q̄ semp illa celebrāt in certis kalēdis.
Alcūm̄ vero dixit q̄ ideo h̄ festū per singlos dies
variāt̄. q̄a natus ē nobis q̄ per singlos mūdi dies
lauat illos qui per pec̄m̄ ade sūt mac̄lati. **C**irca
officiū nocturnale sciendū q̄ mūtatorū. xps natus
est nobis tē. In p̄sona āgeloz cātāt a quibz pasto
res vel potius om̄is ppl̄us ad adorandū natūdm̄
mutat̄. ix. vero psalm̄ distinguūt per tria noctur
na. ut notet̄ q̄ om̄es sancti p̄res qui fuer̄ in tribz

tp̄ibz scz añ̄ legē sub lege et tpe gr̄e in nouo testa
mēto sociati sūt p̄ aduentū xpi nouē ordinibz ange
lorū ut sic angeli sancte trinitati congraudēt sic et illi
cōgaudeāt. In p̄mo ps̄ agit̄ de et̄na xpi gentura
et ineffabili. In sc̄do de ei⁹ incarnacōe In tercō de
laudibz sp̄ōh et sponse ei⁹ in tribz p̄mis lcom̄bz per
plai. ora et testificam̄. q̄ nō tā p̄phicē q̄ euāgelice
incarnacōem xpi describit. Prima ē p̄mo tpe. ysa.
ix. c. Sc̄da est. cōsolam̄. ysa. xl. c. Tercia ē. confurge
ysa. liij. c. In ip̄is etiā fit p̄missio In alijs ondēt pro
missionis implecō. p̄m̄ nocturn⁹ recolit tēp⁹ ante
legē. seu eos q̄ fuerūt ante legē ut abrahā. ysaac.
et iacob. Sc̄ds nocturn⁹ recolit tēpus legis seu eos
qui sub lege fuerūt ut dauid et p̄phas et alios pluēs
Et ideo in atiphon̄is q̄ cātant in illis dñobz noctur
nis q̄ ad verus testamētū ptinet nō dicūt sc̄da. q̄m
p̄res illoz tpm̄ differebat̄ ab et̄no gaudio sc̄licet a
p̄ria In qua lux p̄poc. cantat̄ alla. Tercius vero re
colit nouū testamētū q̄d habuit m̄iciū a baptismo.
q̄d tēio tpe. i. gr̄e nob̄ collatū est. seu eos qui fuer̄
in nouo. t. ut sūt apl̄i et alij sancti. Itēqz in illis anti
phōis que eos recolūt et q̄ ex nouo. tē. sumūt camē
alla. q̄m istos plus honorauit suis aduent⁹ q̄ p̄cedē
tes p̄res. ita ut si digm̄ de h̄ mūdo migrant illico in
celū trāsserāt et sociati sc̄oz iugant̄ q̄d atiqui p̄res
longo tpe expectauer̄. murmurantes infra claustra
infern̄ An nocturnos solēt i q̄busdā locis sup̄ alta
re tres p̄am̄ pom̄. ad deligētiā p̄missioz triū tpm̄.
et in singlis nocturnis singuli am̄oueī. p̄m̄ niger
pro tpe ate legem. Sc̄ds albus p̄ tpe ruelacōis
Tercius rubeus p̄ tpe gr̄e ap̄ter dilectōne sponse
candide et rubicūte In quibusdā q̄ eccl̄is suspēdūt
tom̄ p̄am̄. in quibusdā viles. et in quibusdā nulli. put
in p̄ma pte dictū est sub titulo de pictuis. **S**ane
ad p̄mū rñsorū p̄m̄ nocturnū dicunt̄ in quibusdā
eccl̄is tres usus. p̄t causā redditā sub p̄ma dñica
aduentus et post q̄dlibet triū rñsorioz priorū dicūt
gl̄ia p̄ri. et hoc ideo. q̄m in tribz rñsor̄is tria h̄gicāt̄
scz restauracō angeloz. reparacō hoim̄. et modus q̄
ista facta sūt. Restauracō angeloz notat̄. in p̄mo
vbi d̄r. Gaudet exercit⁹ angeloz. Reparacō hoim̄
in sc̄do vbi d̄r. Pax vera descendit. Modus vero quo
h̄c facta sūt et potius q̄ descendit. ille q̄ fecit infinu
atur in tēio q̄d est in quibusdā locis. Descēdit de celis
In quo ostendit̄ ut p̄missum ē dēu descendisse a p̄re
in iūgnē et ita ad nos vel p̄ hoc q̄m in ip̄o responso
tangit̄ q̄ intrauit in regiōne n̄ram recolit̄ liberacō
habitātū in regiōne vmbre mortis. Quia h̄c fa
cta sūt p̄ trinitatē idēco post q̄dlibz illoz triū r̄p̄oso
riorū. gl̄ia p̄ri cantat̄. q̄d ad laudē ptinet trinitatis.
Rursus h̄c māna habebat sapore h̄m̄le cū melle. ita
et xpus dñs habuit in se v̄z humanitatē et deitatē. hu
manitas p̄ simulā. deitas p̄ mel̄ intelligit̄. vnde etiā
in hoc sc̄do rñsorio dicūt̄ hodie per totū mūdu mel
lissim̄ facti sūt celi q̄h di. totus mūdos mellificatus
et dulcoratus ē In tēio vero rñsorio fit triplex iubil
scz in fabricē in tanqz et in gl̄ia p̄ri. In quo quidē in
tribz saluatore amendam̄ ondētēs q̄ qui ineffabi
liter fabricā mūdi creauit ineffabiliter de iūgnis
thalamo p̄cessit et ineffabiliter equalis p̄ri et spiritui
sc̄o p̄m̄h̄e sicut fuit ab et̄no sic nūc est et eit in et̄nū
et h̄c tria triplici iubilo h̄gicam̄. p̄mū p̄mo. sc̄dm̄
sc̄do et terciū tēio. Et ut exp̄ssius terciū h̄gicet̄ in

quibusdā eccl̃is cantat̃ gl̃ia p̃ri t̃c et sicut erat in
p̃ncipio t̃c usq; amē. Et nō q̃ fit iubilus sup a et su
per o. Sup a in fabrica t̃m taq; sup o fit in gl̃ia p̃ri
ad nōd q̃ cui fit. est alpha t̃o. i. p̃ncipiu t̃ finis iu
bilus aut q̃n; notat expectacōem nr̃am ut diceb̃ s̃b
ti. de septē dieb; post pascha q̃n; nr̃am infirmitatē
ut in usu. Tanq; sponsus. Q̃n; rei de qua agit ma
g̃nitudinē ut ibi. fabrica mūdi q̃n; gaudiū immēsi
tatem ut in fine r̃nsorij verbū caro ibi enī figit im
mensitatē gaudiū qd̃ viri sancti habēt de eo q̃ ubi
caro factū est plenū gr̃a t̃ veritate. De iubilo dē
est in p̃hemio quīte p̃tis. **R**estat adhuc de sex re
sponsorij dicē. t̃ quidē in p̃mis duob; sedē no d̃ur
ne agim? de partu In t̃cio de parturiēte. In duobus
vero p̃mis t̃cie nocturne agimus de parturiēte. et
in t̃cio de partu. In quo cōsuetudinē mulier imitam
Cōsueuerūt enī muliēs visitare parturiētes t̃ partū
et eis munuscula sua dare. t̃ nos parturiēte t̃ partū
qd̃ amnō visitam? cū p̃ modulo nr̃o eos magifica
mus. Ipe vero laudes sūt munuscula quē offerimus.
Dicē etia ad horas caplin paulus suus r̃onoz. c. j.
et illd̃ mltifarie hebreoz. j. c. t̃ illd̃ apparuit gr̃a ad
titū. j. c. Et illud apparuit benignitas ibidē. j. c. In
nocturnali officio tria legūt euāgelia. ut habeat ec
clesia qd̃ intēdit. mlti enī ostendere vtrāq; naturā
esse in xp̃o. ut sic plures sint testes nat̃itatis xp̃i. et
p̃pter hoc etiā legunt̃ lēones in quib; aug? t̃ ali
sancti inducūt ad quo auctoritates infinitas. s. ab
eis qui fuerūt ante legē. sub legē. t̃ post legem. qm̃
integru est iudiciū qd̃ plurimoz sentētijs cōfirmat̃
Legit̃ t̃ q̃rtū euāgelū. Math. s. liber gñacōis post
nonū usū. in quo exprimit̃ ei? gñacō. ut ostendat̃
eū fuisse de g̃nie eoz p̃m quib; facta ē p̃missio sciz
dō t̃ abrahā dauid in ps. De fructu ṽetis t̃c. et in
p̃mo palipomenon cū dormiēs cū p̃rib; suis suscita
bo semē tuū p? te abrahā ṽed gen. xvi. dē est In
semē tuo b̃ndicent̃ omēs gētes. t̃ ideo dicit in p̃n
cipio filij dō. filij abrahā. qz illis sp̃ealiter facta ē
p̃missio. t̃ sic d̃n d̃it q̃ ip̃e erat messias. q̃ p̃missus
est in legē t̃ p̃p̃etis. **E**t nō. mathe? describit hic
genealogiā descendēdo usq; ad ioseph. Lucas vero
ascendēdo. put sub eph̃ia diceb̃. Sed q̃re potius io
seph quā maie gñatio op̃tat̃. cū etiā xp̃s nō fuit
filius ioseph. R̃ndēdo qz ambo de eadē tribu fuerūt
et trib; i. genealogia p̃ mares non p̃ femias distin
gui solet t̃ cōputat̃ in veteri. t̃. numerādo g̃ usq; ad
ioseph p̃ntē est. ac si usq; ad bt̃am ūgine p̃cessisset
p̃terea xp̃s maluit filios fabri vocā. qm̃ m̃rēz. p̃p̃
suspiciōem adulterij lapidat̃. t̃ reuera fili? est illius
fabri. qui fabricat? est aurora t̃ solem. Et scias q̃
nat̃itas beate maie ex tribu iuda t̃ regia stirpe dō
originē duxit. put scriptura sepe testat̃. Dicēs xp̃m
de semē dauid descendisse. q̃ de ip̃a sola nat? est. Si
quidē dō int̃ ceteros duos filios habuit. s. nathan t̃
salomonē. Ex catena siue gñacōne nathan descen
dit ūgo maia. qm̃ ex catena ip̃ius nathan. leui ge
nuit melchi t̃ panthera. Panthera vero genuit bar
pantera. barpantera ioachim. ioachim virgine
maria ut diceb̃ in octaua p̃re s̃b festo philippi t̃ ia
cobi ap̃loz. Ex catena ṽed salomonis descē. ioseph
vir ip̃ius maie. qm̃ ex catena ip̃ius salomonis ma
than ex vxore suo genuit iacob. Defuncto autē ma
thā. melchi ex tribu nath̃ filij leui t̃ h̃at p̃at̃ris

nuphit vxori ip̃i? nathan. s. m̃ci iacob ex qua genuit
heli. t̃ sic facti sūt fr̃es ṽim iacob et heli. Mortuus
aut est heli ex tribu nathan sine libeīs. cui? vxorem
accepit iacob fr̃at̃ eius ex tribu salomonis. et suscita
uit semen fr̃atri eius t̃ genuit ioseph. Ioseph igit̃
natura ē filius iacob ex descēhone salomonis. scdm
legē vero heli qui ex nathan nāq; nascebat̃ scdm
naturā qd̃ fili? erat generātis h̃ scdm legē defun cti.
Deinde cantat̃. Te d̃m laudam? in oīm ancedētiū
actōnes gr̃az. t̃ ad designādo nos exultare cū ange
lis. t̃ agatulai de dragma p̃dita inueta. In quib; dā
tamē eccl̃is finita p̃ma missa cantat̃ dē euāgelū.
Math lib gñacōis. t̃ hoc ideo qz duo testes admis
nus nob̃ necessarij erat p̃mus testis fuit lucas qui i
euangelio misse. Exijt edictū t̃c. narravit iux ubi
euāgelij d̃m natū in ciuitate dō. Adducit̃ g̃ alius
testis dicēs cū natū de dō. Ac si dicat nō t̃m ē natus
de ciuitate dō. s̃ etiā de dō ṽntē mathe? pus nomiat
dauid qm̃ abrahā dicēs filij dō filij abrahā. q̃uis t̃
alia possit ēē causa q̃re pus dō nomiat̃. s. qz dō fuit
prior abrahā dig̃tare. nā ille t̃m p̃riarcha. iste p̃ri
archa t̃ rex. audito igit̃ in euāgelio misse vno teste
ab eccl̃ia qz vix est q̃ vni testi soli credat̃. Ideo
adiedo alio. s. mathe? q̃ etiā gñacōem d̃nicā. descri
bit tūc plene p̃fides eccl̃ia exultās clamat. Te d̃m
laudam? ut in ore duoz erū t̃ plurimū stet oīm ṽbū
Adhuc q̃ vix est q̃ vni testi credat̃ hinc ē q̃ vnus
timiat missam dicēs. In quibusdā eccl̃is. b̃ndicam?
d̃no. Et eccl̃ia q̃si voce d̃missa r̃spondet deo gr̃acias.
Rursum finita missa d̃ euāgelū liber gñationis
postea. Te d̃m laudam? qz gñatio diuitatis p̃cessit
gñationē humanitatis. Et qz illaz noticia fuit nob̃
laud̃ maria. ideo laudes sequit̃. Missa g̃ laudes p̃ce
dit. qz prius fuit et̃na gentitua de q̃ missa illa loquit̃
quā aliq̃ creatura fuit. que d̃m laudat̃ poterit. In
laudib; matutis q̃si corā d̃m ṽm in p̃ma an d̃i
cimus. Quē vidistis pastores t̃c et ip̃i responderūt
natū vidim? **C**irca misse vero officii nōd ē q̃
thelephorus p̃p̃ statuit in die ista debere catari tres
missas ad ostendē q̃ xp̃i nat̃itas saluauit p̃res triū
tpm scz p̃res an legē sub legē et post legē. Prima
camē de media nocte. ad ostendē q̃ illi qui fuerūt
ante legē nō fuerūt illuminati aliq̃ legē. et per illā etiā
ostendit̃ q̃ panis q̃ q̃ridie sacrificat̃ et m̃ducet̃
in altā. ṽz xp̃s natus ē in bethleem in media nocte
et in hac nocte sicut dicit lucas vñ sapien. xvij. Cū
mediū silentiū tenent om̃ia. et nox in. s. e. m. it. h. t̃c.
Ad ad h̃am expōit̃ de nat̃itate d̃m. hic ec̃ m̃si
nat̃ euāgelū hui? misse. t̃ collecta illa. de? q̃ h̃ac
sacratissimā t̃c. t̃ p̃ph̃ia illa. p̃p̃s gentiū amblabat
in tenebris t̃c et eplā. t̃ fere om̃ia que in illa missa
dicunt̃. Idē t̃ thelephorus p̃p̃ statuit in hac missa
p̃mū euāgelicū. s. gl̃ia in excels̃. solemnit̃ decantat̃
ad recolend q̃ angeli nocte ista illū decatauerūt. i
q̃ ab angelis pastorib; est nūciat̃. vñ in euāgelio
legit̃ et subito facta est cū angelo mltitudo milicie
celestis. laudat̃ t̃ dicentiū. gl̃ia in ex. d̃. t̃ in terra
pax ho. t̃c. **N**otand est aut q̃ hec missa t̃ laudes
matutis t̃mianē in plerisq; locis vna oīoe. ad ostē
tendū q̃ totū illud officii itē indicat. scz nat̃itātē
eternā t̃ tpalē vñ ip̃a missa incipit. D̃ns dixit ad me
filius me? t̃c. qd̃ t̃m de gñacōne et̃na seu de gñacōe
xp̃i intelligit̃. qd̃ vero sequit̃. ego hodie genui te.

de vtraq; est. et exponit hodie. i. etnalit nā scdm
aug? hodie pēitentiā significat et qd eternū est semp
pns est. usus de tpali. s. Quare fremuerit gentes et.
Quasi. d. p nichilo cū xps deus et homo sit. Rsonū
de etna. in quo dicit de? pr. Ego pater sū. Tecū pnci
pū vñ et ibidē sequit. In die ututis tue. s. in die re
surrectōis in splēdōibz scōz. i. in luce oīm sanctoz.
Et dicit splēdōibz scōz pluralit ppter diūlos effe
ctus. ex vtero. i. ex intima boitate mea. an lucifer
genui te. i. ante omem creaturā. q. d. ab etno. Epla
vero paul? huius quā quidā in vigilia dicit. et euā
gelū de tpali. vñtē in eplā dicit. ex semie dō scdm
carnē. in euāgelio dō. Exnt edictū a cesare augusto
qd ē luc. ij. c. In alijs vō ecclīis dicit eplā. Apparuit
grā dei quē ē ad titū. ij. c. **A**n eplām legiē in me
diatē pphā. pmo ut basis sit sub colūna immitente
basi nō enī q dicit in euāgelio credentē impleta
nisi forent in veteri. t. pdicta. Scdo itō in vigilia et
in hac missa due lēones hinc intuallo dicunt. vna
de pphā alia de aplō. q. xps p duobz pplis in vno
paletē diūgēdis nascit. Tercō q sup basim pphaz
fundata ē columna aplōz. Qrto qā actiui et tem
platiui p hāc natūtatē in vna fide saluant. Qnto
qā per vtrūq; testamētū. xpi natitas concordit pre
dicat. hñ fut duo cherubim. q. pphiatōriū tegunt
seleq; in pphiatōriū ihs vultibz respiciūt ut dictū ē
in pphēio qre ptis. Quidā tñ nullā dicūt pphāz
figficātes q vetera tñherūt in noua facta sūt omia
q. d. ipo facto cesset figura q. vritas vrit. **S**cda
missa cantat in diluō in exordio diei. qñ xps in cu
nabulis atorat? est a pastozibz et hoc pmo ad ostē
dendū q sancti pres et pphē. qui fuerūt sū lege scri
pta aliqntulā agmōem dei habuerūt sed non tantā
qntā nūc habem? Et itō incipit a pmissione que
facta ē antiquis in veteri lege. lux fulgebit hodie et
Scdo itō q hīc dñs a gabriele fuit nūciat? pūsq;
nasceret. sic an incitū diei sue natitatis. missa canit
Tercū ppter ortū noue lucis. q. ille qui natus est in
ortu suo. tā in vtero q. ex vtero fuit lux vera. Dicit
ergo in ortu hui? tpalis lucis. qñ ipo facto dicat.
Orta est lux. hūc colōnat introit. scz lux fulgebit.
Et gduale in q dicit deus dñs et illuxit nobis. Et
qd sequit in introitu et vocabit ammirabilis sumie
pfa. ix. c. A quibz dā tñ dicit denocte eo q pasto
res in nocte illa visitauerūt p sepe dñi. q nōt euāge
lū eiusdē misse pastozes et luc. ij. c. Predicit etiā
tūc in qbusdā ecclīis pphā spūs dñi sup me que est
pfa. xij. c. Deinde dī eplā apparuit benigntas q est ad
titū. ij. c. Cōmūno est. Exulta filia. zacharie. ix. c.
Tercia vero missa q die clara hora tertia. qñ illu
xit nob dies redēptōis nre festini? celebrat. ad
tēpus referē grē. In quo descendit lux magna de
celo que illu. o. h. de. in hūc mūdū. velū enī templi
scissuz ē in duas ptes vñ sapia. Apta sūt pta et appa
ruerūt herbe virētes. Eplā mltipharie que est ad
hebre. j. c. et euāgelū legunt de etna gnacōe. Sñ
dicit in eplā. filius me? es tu ego hodie genui te.
et de tpali habet ibi. mltipharie mltisq; modis In
euāgelio vero de etna vñ incipit in pncipio qñ. d. in
pncipio creaturaz erat vñ qd est Jo. j. c. Dicit etiā
tūc in quibz dā ecclīis pphā ppter hēc sciet q ē pfa.
lj. c. Cōmūno ē viderūt. pfa. lj. c. et ps **P**rima g
missa est de eterna gemitura. Scda est de pmissione

antiquis facta vñ cantat. Lux fulgebit nō dicit
fulsit vel fulget. Tercia ē de vritate nobis exhibita
vñ cantat. Puer natus ē nobis pfa. ix. c. Ibi vñtē
futuro. ad nōnd pmissionē. hīc pteito. ad notandū
pmissionis implecōez. Et q etna gnatio nobis ē oc
culata lux illd pfa. Gnatio ē eius qñ enariabit itō
missa de etna gemitura nocte pfunda cantat. quia
vero antiqui pres quibz facta ē pmissio. certi erat
de incarnacōe dñi. hñ nō tantū qñtū pres noui test.
quibz exhibita ē vritas. Itō missa de pmissione
antiquis facta cātāt illuscere auroza in q est modicū
lucis. Sed scdm ipm introitū videt q. debet esse
lux fulgēs hñ nō est ita. q. lux in auroza rubet. in tēa
fulget. in se? feruet. in vespā tepet. qā vero tēpibz
nouī. t. manifesta ē vritas. Itō est q missa que ē de
exhibicōe vritatis clara luce cantat. **P**rima g
missa ptinet ad gnacōem eternā. s. de pre sine mre
Scda ad tpalē. s. de mre sine pre. Tercia ppta ē
quia de vtraq; agit. et itō ptinet ad eternā simul et
tpalem. **N**ōnd tñ est q in missa q est de eterna ge
mitura legiē euāgelū de humaitate. s. exnt edictū a
cesare augusto. In illa vō que ē de vritate nobis
exhibita legiē euāgelū de diuitate. s. in pncipio
erat verbū. Ad nōnd q ex quo humaitas diuitati
fuit vnta. nec huaitas sine dēitate nec dēitas sine
humaitate fuit. nec eit. hāc racōez affeit mgr in pfa
terio. **A**ut quidā q cū in collectis in lēonibz. et
in euāgelio et in offertoio pōis misse euideret nati
tas de virgine memoret. intentio totius officij ad
tpalem potest natitātē referri et exponit in introitu
hodie. i. hac die an lucifer stellā vñ matutinā genui
te. i. gnacōez tuā sū opatus. Et q in euāgelio dicit.
Maria pepeit filiū suū pmo gemitū exponit pmo
gemitū. i. anq; nullū. Officiū vero sede misse aut cō
cordaē dictis pastoz dicitū. ut legiē in euāgelio
tñseamus usq; bethleem et vi. h. v. q. factū est. Qui
stulantes dicūt in introitu. lux fulgebit. Orta enī
erat stella ex iacob. vel dicit lux fulgebit in psona
legis q tpalem natitātē antiquis pñbz repromisit
et sboit. Dñs regit decore in dñt? est illū. s. decore
quo coronauit eū mater sua. hoc est humaitas. et
addit in gduali. bñdict? qui venit. et in alla. dñs
regit et qñtus sit. in offerēda supponit. dicētes
dñs enī firmabit orbē tē. Et qā pñus pñes est ex
hebreis itō pñtie. s. pastozes in dñuione loquē
ad eos. Exulta filia syon. i. ecclia. Officiū tēc misse
psonat mirabilia verbi dei qd erat in pncipio et inci
pit esse caro. sic legiē in euāgelio hoc verbū ē puer
qui scdm pphāz natus ē nobis ut camm? in introitu
et hoc ē canticū nouū. De quo pphā in ihs. Cantate
dño canticū nouū. hoc q. verbū est illd salutare. de
quo ptinus canit in gduali. Siderūt omes. hēc est
lux magna q descendit in ihs vñtē q illū. o. h. v.
in hūc mūdū. de qua dicit in euāgelio. In pncipio
erat et. **H**ic tēnu est ille diues rex et potens cui
dicit in offerēda. Tui sūt celi et tua ē terra. In fine
pme et sede misse dicit qdā bñdict? dño put dēm
est sub ti. de aduētū. Ab hac aut die usq; ad octauā
ephe rñforia et eoz versis dicunt cum alleluia ad
repesandū sumā leticia que aduenit tēpe gracie.
De dñica missa octauas natalis dñi
intercedit infra octauā natalis dñi cantat de nati
tate dñi vñtē introitus misse est. dñ medū silentiū

teneret omnia rē. sap. xix. c. Est enī triplex silentiū
scz ignoratiē. despātiōis. ⁊ glie. Silentii ignoratiē
fuit ante legē. qz ignorabāt peccā sua ⁊ ideo nō cla-
mabāt ad dñm ad. rō. x. Mors regnauit ab adam
usqz ad moysen. postqz aut lex data ē ad cognitiōez
peccati mltō tpe suauerūt legē. Ad vltimū vero de-
spauerūt. qñ scz omēs declinauerūt siml' mutiles fa-
cti sūt. tūc fuit silentiū despātiōis postqz aut venit
xps ruptū est silentiū. vñ clamāt omēs laudes dei.
Silentiū glie venit qñ impletū est totū desiderii
nrm. In silentio despātiōis venit dñs ut ei attribu-
eret salus hūmā gnis. qui ē verus medicus ⁊ hoc
est qd dicit. Dū mediū silentiū teneret omnia. Se qñ
et nox. i. diabolus in suo cursu mediū. i. cōmūe it' ha-
teret. Omēs enī cōmunit' ad inferos descendebāt
Omps fmo tuus. i. fili? tu? dñe pat' qui dicit' fmo
p'ris qz p eū natus est a regalibz sedibz vñt querē
et facē reges vel ad līam. dū omia teneret mediū
.i. cōmune silentiū tēnocte scz qñ omia silent. et nox
in suo cursu mediū iter pageret ad līam. Omipotēs
fmo tuus. a. a. re. se. x. qz media nocte natus est
dñs. ⁊ cōcordat epla que ē ad gal. iij. c. Vbi dicit'
at vbi venit plenitudo t'pis ⁊ c. Rēform est spēcōsus
forma ⁊ c. qz immunis ab omi peccō et omibz vitibz
plenus. sic enī habet' ad collectionē. in In ipō habi-
tat oīs plenitudo diuitatis cōpalr. i. ad mod' tñe dñe
hōis. i. cōmūi modo sicut in omibz ē. s. essentialr pñci-
aliter ⁊ potētiā. Item scdm grām est in sanctis ⁊
scdm vñonē est in xpo. ⁊ ideo diffusa ē grā in la-
bīs tuis. grā qz nunqz sic locut' est hō. diffusa ē
in quā qz in ore eius fuit lex clemētie ut cū dixit mu-
lier nemo te cōdemnauit nec ego te cōdemno vade
et aplius. n. p. Et cū dixit diligite inimicos ⁊ c. Eua-
gelii. Erat ioseph luc. ij. c. Similit' ad natūatē pñm
qñtū ad pñcipiū licz ⁊ ad aliud pñeat. Erat pater
eius. i. putat' ⁊ mat' mīates sup hīs q dicebant'
de eo. s. a pastoribz. Sequit' in euāgelio pphā syme-
ons. Ecce posuit' est hic in ruinā. i. infidelū ⁊ in re-
surrectōez mltōz. s. fidelū ⁊ in signū. i. in signacōez
cui cōtradiceb' qñ. d. h. in viridi hoc faciūt in arido
quid fiet vel. i. in oñfionē qz per hūilitatē ⁊ paup'ta-
tem itur in paradisi. vel in signū. i. in signaculū. vñ
Jo. pmo. Quē signū pat' ⁊ mīst in mūdū ut eo sig-
nemur ⁊ aggeus. Ecce posui te in signū quia elegi
te. Et in cāticis. pone me ut signū super cor tuū ⁊ c
positus est g' xps in signū triplex. i. in signacōez
in oñfionē ⁊ in signaculū. **R**ursus hoc officiū. Dū
mediū ⁊ c. Vox est pñtiue ecclie in q recolit domi-
natūatē. cui? fructū p'dicat in epla qz de fuitute tñi
suūm? ad filioz ad epōem ⁊ ipm amēdat scdm sa-
pientā in euāgelio vbi dī puer crescebat ⁊ cōforta-
bat' plen? sapia scdm potētiā In allā dñs regnauit
et in offerēda. dñs enī firmavit scdm pulcritudiez
in g'duali speciosus forma In post amūōe vñō Tol-
lite puer. Math. ij. c. Tēpus fuge vocat'. quo de-
scēdit in egiptū ⁊ mīstice t'p'at ad gētilitatis atep-
tionē. qz dñs de iudea tñsiuit ad gētes. ut eas ado-
ptaret heredes. **De festo circumcisiōis.**

Hic de festo circumcisiōis dicendū est. Sciendū
aut ē qz circumcisiō. pmo mīuēta ē abrahā
⁊ semi ei? .i. hebreis ex eo nascitūis ut sic
pbarer an obediret vel nō. sic et adā ad pbatōnē
obedientie mādātum accepit ne de ligno venito

māducaret. **F**uit aut pcepta circumcisiō p' quāqz
causas pmo ut p obedientiā mādātū abrahā placet
deo cui p puaricacōez adam displicuerat. Secdo da-
ta fuit in signū magne fidei abrahā. Credidit enī
se habitūz filiū in quo bñdicerent omēs gētes. p
fide. i. p quā spūlis circumcisiō impleret' ut sic iustifi-
caret' ⁊ ipe. Tercō ut in h' signo discernēt' ab omi
nacōnē p'plus ille. Q'ro ut circumcisiō facta in virili
membro p qd gñat' creatura mōlū ⁊ in quo libido
solet dñari. castitatē corpis ⁊ mēis suandā. et in
pudiciā rehicandā iudicaret. Q'nto qz non posset
melius significari p xpm tolli originale peccm. cū ppu-
cio quippe omīs hōmo nascit'. queadmodū ⁊ cū ori-
ginali peccō. In carne ppuicio ideo est iusta fieri. qz
in remediū instituta ē. i. cōtra originale peccatū qd a
parētibz tñaximus corrupti deupiscētia. que in pte
illa magis dñat'. ⁊ qā in mēbro illo culpā inobediē-
tie hōmo p'us agnouit. decuit qz et in illo. signū obe-
dientie acciperet. fiebat circumcisiō die octauo ex le-
gis pcepto. Leuitic. xij. ⁊ fiebat cū lapideo cultello.
ad significand' qz post septenariū hūi? vite in octaua
die. i. etate qz est resurgētū omīs ab electis p penā
.i. xpm abscedet'. Corruptio carnis ⁊ spūs. quando
liberābim' a fuitute cōrupciōis qñ circumciet' a peccis
aīa cuiusqz credētis in eū. Due itaqz res sūt illius sa-
crāmētī scz circumcisiō a peccatis in pñti. ⁊ circumcisiō ab
omī corrupciōe in futuro. xps aut nō indigebat cir-
cūscidi ut iā diceb'. **C**ōferebat circumcisiō suo tpe
remissionē peccatōz. sic et nūc baptism? vñ. greg.
Qd apud nos valet vñda baptismi. hoc egit apud
vetēs uel p paruulis sola fides. uel p maioribz ut?
sacrificiū uel p hīs qui de abrahā stirpe p'dierūt mī-
steriū circumcisiōis. **S**ed q're xps qui fuit agnus
immaculatus nō habēs maculā neqz rugā. qui peccm
nō fecit nec inuētus ē volus in ore ei? voluit circumsci-
di. Rñtendo sic voluit in tēplo pñtari. sic et baptizai
sic et de agno paschali cū discipulis eplari sic voluit
in corpore circumcidi ppter nos. Secdo ne iudei dice-
rent eū nō esse messia in lege pmissum qz non esset
circūscisus nec viuēt scdm legē. qui de seipō dixit nō
venī solue legem h' ad implē. Tercō rācōne nri scz
ppter figurā. etenim circumcisiō figurat pñtem spūlē.
que ē grā ⁊ futura qz est in glia nec dedit nob' exē-
plū carnalit' circumcidi. h' spūlīter. p vite inuacō-
nem. nā scdm bñ hard. duplicat' debem? circumscidi
scz extērius in carne. ⁊ intērius in mēte. Q'ro rōne
fuit. ut scz se veram carnē assumptisse oñderet. Q'nto
ne demones circumcisiōis mīsteriū agnoscerēt. cū enī
illa cōtra originale peccatū fieret credidit diabolus
et hūc qui circumscidēbat' similit' peccatōrē esse. ppter
quā etiā causam voluit ut mī ei? ugo ppetua despo-
saret'. Sexto ppter pfectā hūilitatē taqz cēt peccōr
voluit hoc fieri. licz nō indigēt sicut ⁊ ex hūilitate
voluit baptizai subdēdo se minori. **S**bi sit caō
p'puc' xpi dcm est in q'ra pte sū. vñ. pñclā canoīs
sup vltō noui ⁊ etni **F**uit aut mīta circumcisiō in ba-
ptismū qtuor de caus. Primo qz sacramētū baptisma-
tis ē pfectius. Secdo qz magis cōmūe. mīeres enī
circūscidi. non poterāt. Tercō qz magis grā plenū
per circumcisiōnē nāqz tñ peccatū imittebat'. h' grā
ad bene opand' p eū nō p'stabat' nec vñtutes dabat'
vel augebat'. In baptismo enī nō solū peccm imit-
tatur h' etiā coopandi confert' et virtutes augent'.

Ideo qz recte ait aplius . qz abraham accepit circūci-
sionē tñ in signū. **¶** Qñro ppter honestatē honesti-
us enī ē aqua lauari qz corpe mutilari. **¶** Sed videt
qz de circūcisione nō debeat fieri festū. Cū dicit apls.
Circūcisio nichil pdest. Et itē si circūcidimī xpūs
nichil vobis pdest. Pretēa cū ecclia nō faciat festū
de passiōe dñi videt qz in circūcisione in qua incipit
passio dñi. qñ pñū sangnē suū fudit. nō sit faciendū
festū. s; potius lamentū hīc et in passione. Ad hoc dē
qz festū nō sit de circūcisione s; de octaua natalis dñi
¶ Sed nec aliqd impedit nos dicē qd fiat festū de
circūcisione. qz significat circūcisionē qz fiet in octaua
resurrectōis a culpa et a pena. et est causa meritoria
illius. et ppter illud gaudiū ecclia solēizat. Ad hoc
veto qz obicit de passione. Rñdet qz alia de causa
ecclia dimittit facē festū in die qz dñs passus est qz
ppter passionē. s. qz tūc dñs posuit pccā nra in statera
vñ Job vñā appēdētē peccata mea qbz vñā meū
et calamitas quā patior i statera. Oportuit enī filiū
dei pati p pccis nris ut nos edimēt ab omī peccato
Et ideo luget ecclia magnitudinē pccōz suoz cōfide-
rās qz sol erubescēs ppter peccata homī obreuebrat
est. de qz dicit sub pasceue. **¶** Celebrat igit hodie
octaua nativitatis qz est octauū supplectōis. put dicit
in pñmo. vñ. pñs. Est etiā hīc octaua altēius ne-
gocii significatōis. Duplex est enī negociū qd in ea
figurat vñū circūcisio dñi. qd in euāgelio expmīe.
Altē aduētus hōis ad dñū. Est enī duplex aduēt
scz xpi ad homīes. de quo in nativitate actū est. et homī
ad xpm. De quo in hac octaua agit. qd notat an-
tiphone laudū. ut illa. O admirabile commercū. Nā
commercū ē vbi aliqd accipit. et aliquid dat. Dñs
nāqz accepit nraz humanitatē ut nob daret suā diui-
nitatē. qd notat ibi in vñis sequentibz. s. aiatū corp
humēs de uirgine. Per hī enī notat qz dñs accepit. p
hoc vero qd dicit largit? est nob suā deitātē notat.
qz deicit. Scda vero et qñta antiphone tñmāne. Te
laudam? dñs nñ. q. d. ad te venim? laudādo te. Ter-
cia tñmāne dei gemitrix mēcedē. p nob. q. d. Intēde
ut filiū tuū suscipiat nos. In quita dicit illud qd
dixit baptista. Ecce agnus dei. q. d. ad eū venire de-
bem? vñ andreas et alius discipulus iohis hī audito
secuti sūt dñm In aī vñō que ē sup bñdictus dicit.
Imnouāe nature. nra enī natura recedēdo a deo in-
ueterata et redeundo est innouata. Nōndū qz est qz
quīqz sūt que hīc diē reddūt solēmnē. **¶** Prīmū
est qz hac diē duo festa cōcurrūt. s. parietis et part
vñ et due missē celebrant pma de parietē. s. de bñā
uigine in qz dicit introit? vultū tuū. et cōmūio. Sile
est regnū celoz homī negociatorū. Math. xij. c.
Scda de partu. s. de filio. In qz dicit introitus. Puer
nat? ē nob vñ in alijs ecclijs. Dū mediū silētiū vñ
et i qbusdā gduatibz officiū vñ qz intitlatū muenit
Et ideo qz hoc festū est de beata uigine. fit hodie sta-
tio apud eccliaz beate maie transiberim qz uis qdā
scripserint qz sit apud sancta scōz ad latianū. p eo
qz caro circūcisionis dñi ibi dē cōseruati put dictū
est in iij. pte s. vñ pñclā canoīs. **¶** Ep̄la ē. Appa-
ruit benignitas que ē ad tñū. iij. Euāgelū est postqz
cōsumati sūt. luc. ij. **¶** Allā mltipharie. hebreoz. i.
¶ Scdm qz facit hīc diē solēmnē. est octaua de qz
dictū est **¶** Tercū impōitō noui et salutis nōis.
de qz dicit s. t. de sabbo scō. vbi agit de baptismo

qd nōmē triplex est. s. filius dei xps et ihus. hīc ex euā-
gelio colligit. de hī actū ē in pñio scōe pñs. **¶** Qñ-
tum est effusio sangnis ihu xpi. hodie enī pmo san-
guinē suū p nob fundē cepit. qz eū postmodū sepe
fundē voluit. **¶** Quinū est signaculū circūcisionis. qd
xps hodie p nob digt? ē suscipē ppter causas pmissas
¶ In qbusdā ecclijs subdiacom fortes et iuuenes
faciūt hodie festū. ad significand qz in octaua rēurge-
tū. qz significat per octauā diē. qz circūcisio fiebat.
nulla ē debilis etas. nō senect? nō semū. nō impo-
tens puricia. s; omēs cōcurrunt? in vñ pfectū. cū hī
mortale induet immortalitatē et hoc corruptibile in
corruptionē ut pmissum ē. de hī dicit in. vñ. pte sub
festis scōz stephani et iohis. **¶** Postremo nōnd ē.
qz olim pagani et gētilēs in hñs kal mltas supstio-
nes obhuabāt. qz aliqz. ang? in quodā dñm memorat
hōmō. Credētes enī inqñt ianū quēdā dñū esse. eū
tūc venerabāt. ei duas facies figurātes. vñā ante.
aliā post. eo qz est pñcipiū aī sequētis et finis pccē-
tis. assumebat enī formas monstruosas. aliqz ex pelli-
bus pecudū. aliqz ex capitibz bestiaz aliqz vestientes
tuicas mliebres. Alij auguria obhuabāt dantes ul-
recipiētes diabolicas strenas. Alij mensas laute
pparatas tota nocte manē smeabāt putātes totū aī
hī acū cōmūia in tñ cū hī habūdātia pducare qz phi-
bet xpianos facere. **De festo epiphaniē**
¶ Equē festū epiphie qd ē vocabulū grecū
sonat latine manifestatio siue apparitio
et est idem cum festo natiuitatis nichil
enī nasci profuit nisi apparuisset. Verum p triplici
apparicōne hodie solēizat ecclia. Vñ et in codicibz
antiqz hīc diē epiphiaz pluralit mltitūat. Et ideo
tripliciter nōmīat. s. ep̄hia theophania et bēthphania
Ep̄hia dē qñtū ad illā apparicōem dñi que facta ē
magis p stellā. Magi aut ipi fuerūt gaspar. melchior
balthasar. Et fuerūt rēges iux illd psalmi. tibi. offe-
rent rēges munera. et iter rēges thar. et. in. mu. of. re.
ara. et. saba. do. adducēt. quoz corpa de mediolano
in coloniā trāsata fuerūt. **¶** Et dicūt magi a mag-
titudine sciētē. Per astronomiā enī cognouēt quā
stella illa nō erat ex cōstitutis a pñcipio. s; illa de qz
balaam mgt suus pphauerat nūmē. xxiij. Oriet
stella ex iacob et cōsurget uga de isrl et de iacob erit
qui dñet et ideo moti sūt ut ductū illius stelle veni-
rent in bethleem ut regem natū quē eis pphauerat
balaam adoraret. **¶** Et dicūt ep̄hia ab epi qd ē sup
et phanos qd est apparicō qz defursū illa fuit appari-
tio. s. de celoz ul? ab epi qz ē sup qz scriptū est usqz dñ
venies staret sup vbi erat puer. Erat qdē pñmior
terre qz alie stelle. et hec facta sūt tredecia diē a na-
tuitate dñi. quā diē stella magos ad pñpū duxit.
¶ Et dicūt quidē qz stella illa fuit spūs scūs. qz postea
descendit sup dñm baptizatū in specie colūbe. et ipis
magis in specie stelle. Alij qz fuit āgelus. qui appa-
ruerat pastoribz in deis. s. illis tanqz racōe vrentibz
in forma racōnabili Istis vñō gētilibz. tanqz irracō-
nabilibz in specie irracōnabili. **¶** Alij et verius qz
fuit de nouo creata qz pacto officio suo rediit in pñm
diale materā. Alij dicūt qz cecidit in puteū vbi
adhuc dicit apparē. solis tñ uigibz. **¶** Solz aut qñ
quō tam cito vñ infra. xij. diē de tā remotissimis
regionibz iherosolimā venerūt qz dē esse in medio
mudi iux illd psalmi. Rex nñ opatus est salutē in

medio tre dieit Ihdorus q an natitate stella illis
apparuit ut possent ibi ee m tpe oportuno. Icom?
dicit q in die natalis pmo ab eis visa est h veneit
in dromedarijs Iux illd ppheticu Inundatio came-
loru opiet te dromedarij madian z effa q velocissi-
me currut vn et dicut a dromo q est cursus z aros
q est utus. z fut miores camelis h velocius currut
qz illi. s. tantu m vna die qntu equus m tribz. **Q**ue-
rit etia qre magi venientes munera obtulerut Rn-
tendo q scdm beda. antiqtus nullus ad regem vel
dnm vacu? introibat qd p se z calcei obfuat. Sedo
scdm bedam. Obtulerut aux beate ugm ppter mos-
pie sbleuacoem. thus contra stabuli fetore. Mirra
ppter mebroz puci solidacoem z vermiu expul-
sione. Tercio qz aux ad tributū. thus ad sacrificiū.
mirra v eo ad sepultura pertinet. Per hec g tria mhi
nuant m xpo. regia potestas. diuina maiestas. zhus
mana moztas. **Q**uo qz aux significat diloce. thus
oioem. mirra carnis mortificacoem. q tria offerre
deo debe? **S**eda appaico fuit eade die i baptismo
mltis tn amis reuolutis. s. xiiij. die tricesim vel trice-
simi pmi am vñ lucas. Et ipe ihus erat incipiens q
annoz. xxx. Et ido hec apparico dicie theophania
a theos q e ds z phanos q est apparico qz ibi tota
trinitas apparuit. pat m voce z filius m carne. spūs
m columba. Quidā aut heretici dixerut solu m die
ephie baptizai debet. p eo q xps tuc fuit baptizat?
nec dari spiritū. s. baptizato m alio die. z greci eade
die baptizat ob quā heresim extirpada sancti pres-
tereuerit nemiez mhi m articulo necitatis. eade die ba-
ptizae debet. **T**ercia appaico fuit postea simli eode
die ano ruoluto cu esset. xxx. anoz. z. xxx. diez scz
qn manifestauit se esse deu per micoez aque m vnu
qd fuit pmi miracm aptum. qd dñs fecit m chana
galilee vel simpliciter pmiu qd fecit. **E**t hec appa-
ricio dz bethphania a beth qd e domus z phanos qd
est apparico qz ista apparico facta fuit m domo m
nuptijs. **D**e hys tribz apparicoibz fit solentias
m hac die. sed qz ecclia no potest pfecte de omibz.
vna z eade die solennizare. iteo de stella plene exeqe
et de alijs aliqd admiscet. ut notet q tres fuerit m
illa die apparicoes que legunt m euagelio tanq
sb die eade facte. **D**e pmo miraclo hodie fere to-
tum cantat officiū. qz m ea specialit natitas dñi gen-
tibz e notificata. **D**e sedo duo rnsoria cantant. s.
pmu. Hodie i iordane. Et m colute specie qd aplu-
ribz ecclis ponit nouu. z iteo pmi et nouu quia ba-
ptisma e pmi sacramentu nre redemptionis. per qd
reformam et filies angelis efficiunt quoz fut nouem
ordines. Bruno aute. signen. eps corrector officij
antiphonarij. dixit q m rnsorio m colute specie. et m
antiphō vox de celo q dicie m octaua ad laudes no
debet esse ubi istud. ipm audire. qz m baptismo no
fuit hoc dcm a pre. h m tñsfiguraco. z q agut festu
tñsfiguracois catant rnsoriu m quo illd contine q
dicet. Ego su testis q hic e ille qui pmissus est m
lege. deuto. x. viij. vbi dix moyses. Prophā de gēte
tua z de frībz tuis suscitabit tibi ds ipm audiens rē.
Qui aut ūba ei? q loquet m noie meo audire no-
lucit ego vltor existam. **D**e tēcio vō miraclo cū
alijs catae vna añ. s. tribz miracis beda etiā dicit i
cōmento sup lucā qrtā apparicoez factā fuisse eade
die ano ruoluto cū esset. xxxj. anoz. s. m fractione

quiqz panū. et saturacōne quiqz mliū hoīm. z illa dz
phagiphania a phagm q e bucca hne dmede. Sz
de hac ml hodie agit. **P**retēa dubitat vtrū hoc
cōtingit ista die tūqz m originali bede nō sic legie.
tū qz. Io. vi. vbi de h miraclo agit dicit. Erat aut
pxiu pascha z c. Ido aut institutu fuit hac die fe-
stum de tribz miracis. qz hec dies fuit antiqtus cele-
bris m honore augusti cesaris ppter triplice ei? triū-
phu quo suo tpe romano impio tres regiones sub-
iugauit. s. parthia egiptū z media. Illā g celebra-
te ecclia m meli? cōmūit. v. ad celebrada xpo p ei?
triplici miraclo. **I**n qbusdā ecclis non dicie hac
die ad nocturnos dñe la. m. a. nec ds m adiutoriu.
nec glia pri. nec pmi. ad nōnd pmpitudinē gen-
tiū. q statū stella apparete venerut ex arripito. g ad
nocturnos venie. qh ipo facto dicat ecclia. quibz
nō est narratu de eo veniebāt. z qui nō audierit con-
templati sūt. p. l. h. c. Sol potest dici q m h festo
fit pcpue mencō de gentiū conuerfione qz illi tres
magi micialit pcellerut. Quia g dñs ipo genliū
adhuc erat impfecta. quia m paucissimis. s. m ipis
tribz magis idēo m signū hui? ecclia omittat canti-
ca. que ia quersorū seu pfectoz esse vident. sic gla
pri. pmiu. z huiusmōi. Hac etiā de causa nō pmitte.
dñe labia. m. a. nec deus m adiutoriu. qz scdm aplm.
Corde credie ad iusticiā. s. p. s. ore aut cōfessio fit ad
salutē. s. postea. **I**nuitatorū etiā nō dicie ppter
qtuor racōnes. Primo ad oñtendū q ecclia m pmi-
tis suis venit de gentibz ad dñm nō mutata vel vo-
cata p pcone aliqne h sola stella duce. Iux illd nēo
nos adduxit. ut sic incuciat. erubescētia eis qui tarde
credut cū mltos habeāt pdicatores. Magi enī nō
vocati venerut adorare xpm. **S**edo ut nos qui
qñdie imitam et excitam ad orandū z tēpcand deū
videm? detestai mutacōem fraudulētā herodis
dicetis magis Ite z interrogate diligēter de pueo rē.
Tercia e causa qz ipa res nos mutat. s. stella per
quā significat fides q ducit nos ad deū. z illuminat
nos m nocte hui? seclī. **Q**uo qz ps. venite. q idē
dicie. dz m nocturnis z sic ite repeti videtur. Licet g
hac die nō dicat mutatoriu tñ ps. inuitatoris scz
venite exultemus m tēcio nocturno ad septiam anti-
phonā dicie. ad oñtendū q m tēcio tpe. s. grē sufficientē
mutata est ecclia de gentibz z null? se excusae potest.
qz m omem terra exiuit sonus eoz. Et qz tēcio tpe. s.
gratie data ē vniūformis gra m pleitudine. Dicie q
ad septiam antiphonā. ad nōnd q p baptismū dat
spūs septiformis. Per ebdomadā dicie mutatoriu
m psonā magoz alijs q viderat nūciatū. **L**egū-
tur aut tres leōnes de p. l. qui expsius loquit de
xpi natitate. de q sine de nati apparicoe hoc festū
est. **S**ed qre quae m qbusdā ecclis m principio
tercij nocturni hui? festi cantē ps. Deus nr ifugiu
cū añ. flumīs rē. Cū ipe pcedat m ordine psalterij
vltimu psalmū pme nocturne. z omes scde. Rēdo
tēciu nocturnū tēcolit nouū. t. qd e tempus gratie. q
ppter hoc tēciu nocturnū habz m capite antiphonā.
flumīs. q cū dco ps nouū tagit. t. z iteo dictus ps
tuc et nō pus dicie. **P**retēa añ ipa habet allā qd nō
ponit m antiphonis pme vel scde nocturne ut dcm
est sb natali. Rursus iteo ponit m. viij. loco qz pter
ad septiformē gratie spm p vniū baptismi collatum.
Sequentes etiā antiphone cum suis psalmis nouū

indicat testamētū. Et hī tres ps mōstrāt cōmōtiō-
nem gentiū contra p̄dicacōem ap̄loz. subuerfionē
idoloz et cōuerfionē fidelīū. Rōna tñ ecclia dictā
āniphonā flumīs cū suo psalmo pōit in p̄mo noctur-
uo. et ps venite in tēio. scdm rectū ordinatū. et na-
turalē ordinē psalmoz. et agnue qz gentes tpe gte
venerūt ad fidem. Et attēde qz āniphone in p̄ma
parochia siue nocturna cōtinēt sacerdotes. et scda re-
ges. in tēia usqz ad angelos pueniūt. Post tēiū no-
cturnū statī cantat euāgelīū. luce. factū est autē.
in qz de baptismo saluatoris plenē agit. et ei? geneo-
logiā describit. qz ut pmissus ē hoc festū de nativitate
est. **Rōnā** aut est qz Math in euāgelio Liber ge-
neracōis enumerat gnationē illā incipiēs ab abra-
ham descēdēdo usqz ad ioseph virū marie. de qua
natus est ih̄sus tē. ostēdēs p hoc qz a fumo celo fuit
egressio ei? et qualis dñs ad nos descēdit. Similiter
plaias. xj. Dona spūs sancti enumerās vltio pōnēs
timorē dicit et repleuit eū spū timoris dñi. S; lucas
in hoc euāgelio. Cū factū est. illa enumerat ascēde-
do. qz post baptismū eā enumerat. nec ficit eā in
abrahā. s; in eadē usqz ad tē pcedit p gradus sic. q
fuit heli tē. ostēdēs p hoc qz a baptismo iter ē ad dñm.
sed hoc qh p quosdā ḡdus ututū. qui significāt per
p̄res gradatū ordinatos. et tangit filios scdm legē.
nō scdm naturā sic. qui fuit nathan. q fuit dñs supple-
filius. s. adoptiuus. Sona ḡ gnatio describit. descē-
tendo. altera ascēdendo. qm vna carnalis altera spū-
lis In vna pomē genuit vbi carnalis gnalis et pa-
lis successio exp̄mē. In altera pomē qui fuit ut no-
tetur spūlis gnationis adoptacō. et describit ascē-
tendo ut notet spūalis ascēsus. p̄ma t̄miata est in
ūgnis partu. scda nobis inchoata est p baptismū.
Tria ḡ sūt euāgelia hui? solēnitatis. vnu est de
baptismo. s. factū est. Scdm de magis. scz. Cū natus
esset ih̄sus qd dicit in missa tibi dñs hēut enī scriptū
est p̄phaz. s. micheā. e. v. Terciū est de nuptiis qd
dicit in dñica sequēti post festū beati hilarij. **Sa-**
ne pmissa duo euāgelia de gnatione xp̄i de nocte
dicunt. vnu in nativitate. altm in eph̄ia. quia vtraqz
xp̄i gnatio fuit in nocte. i. obscura et p̄orū sensibz nō
intellecta. De h̄ etiā s̄b natali dñm est. Post euāge-
liū ecclia exultādo dicit. Te dñm laudam. Parū ḡ
agit de baptismo dñi in nocturno officio s; supple-
in octaua. in q agit de apparicōe facta igit bapti-
smo. p̄stīm in āniphonis laudū q ostendūt officiū
baptismi in nob scz ut baptizemur ut a pccis p nostz
lauacru abluam. Omēs enī vni? et septimū thom
fuit. vnius ad nōnd ecclie vnitatē in qua solū bapti-
sma p̄desse potest. Septimū ad nōnd qz in baptismo
dat septiformis grā spūs sancti. vel qz p baptismū
puenit ad septimā etatē quiescētū. Si enī aliquis
statim post baptismū digne acceptū decedat mox
recipit p̄mā stola que dat in septima etate id ē in
scda vesp̄a. Antiphō vero ad magnificat est octauū
tom qz in vesp̄a mūdi nob dabit stola scda. i. glia
corpis quā in octaua etate nos rēptores sp̄amus.
Duplex ē enī mūdi vesp̄a p̄ma est sex etas scdm qd
dñs dicit in vesp̄a mūdi natus Iux illd. vrgente
mūdi vesp̄e. scda est finis mūdi in q vel postqz da-
bit nobis grā carnis. de q dicit. Ad vesp̄am demo-
rabit fletus. Nam usqz tūc est fletus miserie nre s;
tūc est finis. Dicit etiā ad horas caplm illd. Surge

et illuminare. et illud. Sup te aut. et illud Inundatio.
que sūt p̄sa. lx. c. **Missa** siue diurnū officiū similiter
p̄met ad p̄mū p̄cipale et p̄cipuū miracū. scilz ad
p̄mitias tpm gētiū. et ad munera magoz. et ad xp̄i
natiuitatē vñ introit? qui sumit de p̄sa. licet non sit
in cōtinuē est. Ecce aduenit tē. Ecclia enī de gētibz
electa p suo vocacōis incio gaudēs gētiōū laudis
p̄comū offert deo p sua salute. d. Ecce tē. q. d. Ecce
in p̄patulo est qz dñs natura dñator effectu aduenit
id ē ad nos venit id ē carnē assumpsit. Velut allu-
damus p̄nti diei ad nos venit id est qm carnē late-
bat. p mltā signa dñs esse apparuit. ut p stellā. p ma-
goz munera. p vocē patnā. et p spm scm in coluba. et
ppter hoc vñ adūbio demōstrādī ecce. oñtes appa-
ricōem filij dei qh ad oculū per pmissa. **Eplā.** Sur-
ge et illuare. et grad. omēs de saba tē. fuit de eodem.
et sumit de p̄sa. lx. c. Et euāgelīū de eodē. scz. Cum
natus esset ih̄sus tē. qz est Math. ij. c. Ex quo sumit
alla et cōmūo. Sicut aut matutino officio fit supple-
cio in octaua ut iam tactū est ita et misse officio sim-
plicitē fit supplecō. **Nā** introit? misse hodie. nōt
gaudiū gentiū de aduētu saluatoris exultatiū. et in
collecta hortat gētes ad cōtemplandā ei? speciem
puenire quā p fidē cognouerūt. Reliquū totū est de
miraclo hui? diei scz de gētibz p stellā ductis. **Nō**
est etiā p̄mittendū qz in italia in missa huius diei
futura pascha p̄lis ānunciat. Sacerdos nāqz vel
alius post offertoriū dicit alta voce ānūcio caritati
vñe gaudiū magnū qd est omī p̄lo qz h̄x erit tali
die et pascha tali. **In** cōcilio vero biatharen ita
legit. placuit ut postqz omīa in cōcilio factōrū fuerit
ordinata. supueniūt ipi? ān pascha. quo calēday
die id ē quo die āte vel post kl̄as. uel qta luna debe-
at suscipi a metropolitano ep̄o int̄met. qz ceteri ep̄i
uel t̄liquis clerus breuclō s̄bñdōntes vñusquisqz in
sua ecclia aduēnēte natalis dñi die post euāgelicā
lectionē p̄lo ānūciēt h̄ tñ nō vbiqz suat. **Kur-**
sus in cōcilio cartaginen statuti est ut dies pascha
formatay scz liay s̄b scripcōne omībz int̄met dies
vero cōcl̄ xj kal. nouēbris suet. Quidā aut vltia
mōtam ep̄i in sinodo quā celebrāt die mercurij. p̄xi-
miori festo beati luce p̄missa ānūciant. Quidā asse-
runt in vigilia eph̄ie ieiunand fore eo qz sibi p̄p̄riū
officiū appropriat. et allā in officio nisi in dñica mē-
ueniat s̄b̄icet. et dñ euāgelīū defuncto herode qz est
Octaua eph̄ie in De octaua eph̄ie. Math. ij. c.
omī cantū in leone p̄sa. que legit. p eplā scz dñe
deus meus. agit de baptismo vñ ibi dñ. Exultet soli-
tudines iordanis Ideo qz in iordane vñm regnatay
dñs cōtulit aquis. institūdo baptismū et qz gētes
que a deo p̄us erat qh in solitudine testī ad eū rēut.
Octaua ḡ eph̄ie supplecōis est. ut in ti. p̄cedēti
dictū est. qz sicut in festo recolim? quomō xp̄s ba-
ptizatus est ita in octaua rē p̄p̄ quā baptizatus est
qd āniphone illi? diei oñdūt. **In** octaua igit de
scdo eph̄ie miraclo scz de baptismo iubilat. ut in ān-
iphona veterē homiez. et ceteris q sequit que quia
t̄nslate sūt de greco in latmū ḡuus cōtinēt in dicta
mine ideoma. Et sūt de septimo tōno. qz p̄ntent ad
baptismū vbi septiformis grā spūs sancti opat. Et
sūt nouē. qm p ianuā baptismi pueniē? ad cōlor-
tiū nouē āgeloz. Sūt tamen octo de h̄ exp̄ssius agē-
tes. ppter vñā octauā ad quā baptisma ducit. Et

meito baptismi officiū ad octauā differē. qz vice
tenet circūscisiōis que in octaua celebrat. et cātae
hac die inuitatorū. quia p̄dicantibz aplis ad bap̄ti
smū sūt hoīes inuitati. **¶** Quedā vero ecclie dicūt
hac die ad missā euāgelium venit ih̄sus a galilea q̄
est math. iij. c. Alie dicūt vidit ioh̄s ih̄m venientē
ad se q̄d est. Jo. c. i. et epistolam. Surge illuminare.

¶ Et p̄ma dñi. **De p̄ma dñica post eph̄ia.**

Dca post eph̄iam sc̄z infra octauas dictū
p̄mittim. q̄ ab eph̄ia usqz ad. lxx. p̄nt
esse sex dñice ad plus. et vna ad minus. In quibus
omibz. intēdit ecclia in nocturnis officiis ostendē.
apparicōem dñi. ut stella oriat̄ in nobis. que ducat
nos in bethleē sup̄iorē. et fere omia q̄ hoc tpe dicūt
ad gaudiū p̄tinet. verūtamē vero non m̄hi tres ex
ip̄is dñicis p̄tū habet officiū. et ideo qm̄ quatuor sunt
ad plures sequēs officiū dicūt in q̄busdā eccl̄is. in
p̄ma dñica post octauas. qm̄ v̄dō sūt tres dñice tm̄
dicūt in dñica infra octauas.

¶ In hac ḡ dñica sc̄z
infra octauas monet nos ecclia in introitu ut offe
ramus dño aux̄ qz rex regū est. et thus q̄a d̄s deoz
et hoc itē facit in duābz sequētibz. Et est introit. In
excellso throno vidi sedē virū que adorat mltitudo
angeloz. q̄d sumptū est de illo loco p̄sa. vidi dñm se
dentē sup̄ solū excellū. et q̄ eni hic dicit thronū di
cit ibi solū q̄d idē est. et q̄ dicit hic mltitudo ange
lorū itē est. etiā q̄d dicit in p̄sa. q̄ angeli caneant.
sanctus sc̄us sanct. **¶** Sane thronus excelsus est
ecclia in q̄ sedet d̄s que monet nos. ut adoz. xpm̄
sicut verū regē. Ep̄la v̄dō monet nos. ut offeram.
mirā dicēs. Obsecro vos p̄ misericōdiam d̄i ut exhibe
atis corpa v̄ra hostia viuentē sc̄am. deo placentē et
ad rō. xij. c. et p̄ hoc ond̄it mirā. q̄ intelligit in car
nis mortificacōe. **¶** Euāgelium est de apparicōe dñi
Cū factus esset ih̄s anoz. xij. et luc. ij. c. ubi sequit̄
mat̄ eius inuēit eū in templo disputatē cū sapiētibz
et docentē. Potest etiā dici q̄ ad h̄ ut efficiant̄ thro
nus in quo dñs sedeat. tria sūt nobis necia. mūdicia
carnis. huilitas mētis. et exultacō in dño. **¶** Ad mū
diciā carnis inuitant in ep̄la ubi d̄r. Obsecro vos et
ut sup̄. Ad huilitatē mētis in euāgelio xpi exēplo
de quo ibi leḡt q̄ parētibz s̄bdit. erat. Ad exulta
cōem in dño in ḡduali in quo b̄ndicim. dño q̄ facit
mirabilia solus. et in allātm̄ offertorio in quo dño
iubilā ē iubent. **¶** Intēst tm̄ in t̄r alleluia et offertoriū.
quia in allā tantū semel d̄r. Iubilare deo om̄is terra
In offertorio aut̄ gemiat̄ s̄b diuisa melodia. Ad no
tandū q̄ in gaudio dñi crescē debem. quia sum.
misticū corpus v̄nde in euāgelio d̄r. Puer aut̄ cresce
bat et c. In amuione q̄ est luc. ij. nō ē xpi humaitas.
sc̄dm̄ quā vocat eū filiū et q̄m̄ increpas dicit. fili q̄d
fecisti nob̄ sic et etiā veritas sc̄dm̄ quā ip̄e dicit. nesci
ebatis qz in h̄is que sūt patris mei oportet me esse.

¶ In hac sc̄da dñica que ē. **De dñica sc̄da post eph̄ia.**

In p̄ma post octauas in sequētibz dñicis cantat̄. in
q̄busdā eccl̄is ad vespas in sabbis. Resorū peccata
mea dñe sic sagitte infixae sūt in me. h̄ ante q̄ vulnē
ra generet in me. i. p̄cca alia. sana me et c. Et p̄pter
eantē causam d̄r in p̄mo r̄nforio matutinali. Domie
ne in ira tua. Ond̄it eni ecclia suis filiis penas ignis
purgatorij. et inferni qz comedēdus ē agn. paschal
cū lactucis agrestibz. et ut molam̄ inter duas mo
las sp̄m. s. et timorē. Quia v̄dō intēdit ecclia nobis

manifestae fide filij dei ut d̄m est. q̄d sit melius per
ep̄las pauli et ps̄. ideo legunt̄ ip̄e ep̄le et psalms can
tant̄. Omia eni fere r̄nforia ab octauis eph̄ie usqz
ad. lxx. sūt de d̄o nō de bellis. h̄ de psalmis. In quibus
instruim̄ de bonis opibz. qz fides sine opibz mortua
est. et q̄a maxime in psalmis dei misericōdiam imploza
mus et p̄pter h̄ quidā legūt. de psalmis hoc tpe. ut
hic r̄nforia l̄comibz correspōdeat h̄ certe psalmi legi
nō debēt m̄hi put quidā faciūt triduo ante pascha
¶ Et nō qz pene omia r̄nforia dñicaz hui. t̄pis usqz
ad. lxx. sumunt̄ de nocturno dñicali. et de quinqz
psalmis qui sequunt̄. s. deus d̄s meus respice et alijs
R̄nforia sc̄de feie simili de ei. nocturno humunt̄. et
ita fere de omibz alijs. Ep̄le v̄dō pauli legūt. p̄mo
qz ip̄e p̄ cet̄is de fide locut. est p̄ quā q̄i per stellā
xp̄us cognoscit̄. In illis eni ad penitētiā reuocant̄
Sc̄dō qz sicut p̄phe nascitur dñm p̄dixit et maxime
ps̄aias. v̄n ps̄aia ante nat̄atē dñi legim. ita et apli
deū natū p̄dicauerūt et maxie paulus qui plus alijs
laborauit v̄n eius ep̄las post nat̄atē legim. xpm̄
natū ond̄entes. **¶** Breuit̄ aut̄ nōnō est qz p̄ nat̄atē
saluatoris varijs modis a die natiuitatis usqz ad
octauā eph̄ie ostensa. exultauim. verū qz exulta
cōem q̄ esse debuit sp̄ulis. pene om̄es cōuertim̄ in
carnalē. cōmellacōibz ebrietatibz et iocis mutilibz
vacantes m̄de ē qz in hac dñica q̄ ē p̄ma post octauis
ep̄hie. in officio nocturno historia dñe in ira et cā
tamus. in q̄ dñi misericōdiam implozam. et p̄ penitētie
lamentū p̄cca deflem. **¶** Et qz quolibz die p̄ccam.
ideo q̄libet dies sua debet h̄re sp̄cālia officia. s. r̄nfo
ria. Dies ḡ dñicus habet sua. s. nouē. Et sc̄da feria
h̄re debet sua. s. tria et sic de alijs. Sicut eni in ebdōda
ante nat̄atē ad nōnō saluatoris desiderū. singulis
diebz singlā r̄nforia et singlās at̄phōs in laudibz cā
taum. ita ad nōndū planctū n̄m. et desiderū peni
tendi singlis diebz post octauas eph̄ie p̄a r̄nforia
deputam. et tā in nocturnis psalmis q̄ in laudibz
matutis quolibz die dicim. at̄phōs sp̄cales q̄ feri
ales dicunt̄. qz ille tm̄ in festalibz diebz vel noctibz
cantant̄. m̄hi festū impediāt excepto tempe q̄d est
a pascha usqz ad octauis p̄thecostes. **¶** Circa misse
officiū sciend̄ est qz introitus huius dñice ē. Om̄is
terra et c. Et dicūt ad itē q̄d et aliud officiū. s. ad ostē
tendū apparicōez. Sed istud totū plenū ē hac voce
Iubilare p̄p̄ in nouacōem n̄ram qz nouus rex noua
lex. Apoc. Ecce noua facio om̄ia. **¶** Rursus ideo in
hac dñica cant̄ om̄is tra et c. qm̄ august. cesar ad
gh̄az imperij rōm. iussit ut de singlis ciuitatibz orbis
alijs romā veniret afferēs m̄de tantū terre quantū
pugnus claudē posset. ut p̄ hoc apparēt om̄es rōno
impio fore s̄biectos. ex q̄ terra facta ē in vrbe q̄dā
mōticul. sup̄ que fabricata fuit q̄dā ecclia. a rōmis
ad fidē cōuerhs. q̄ fuit in hac dñica dedicata. quia
ergo mōticul ille de om̄i tra fact. est. ideo in festo
dedicacōis illi. ecclie. sup̄ illū cōstruēt. cātae om̄is
tra et c. et sicut cesar august. ab omibz mūdi p̄tibz
adorabat̄. a quibz tra illa apportata fuit. ita deus ab
om̄i terra. i. ab omibz homibz siue ab om̄i ḡne hom̄
adorat̄. **¶** Beat. qz. greg. t̄li die pacē fecit in orbe.
et p̄pter hoc in collecta hui. dici posuit. et pacē tuā
n̄ris cōcede t̄pibz. hac igit̄ pacē. et xpi verā adora
cōne op̄at̄. vera dilectō p̄xim̄ ad quā inuitam̄ in
ep̄la habētes donacōes et c. ad rō. xij. c. In q̄ monem̄

ut donaiones a xpo habitas ad aliorum edificationem
exerceam? vñ ibi dicitur necitatis scorum comunicantes.
Ad idē etiā in euāgelio mutam exēplo dñi qui
ficut ibi legitur in nuptiis mutas aquā in vinū et ma-
gna miracula facies necitatis eorum sibiueit qñ interat
cōiunatibz ministrare. Sed eplā non videt cōuenire
ministerium euāgelij qd ē Nuptie facte sūt in chana
galilee Jo. ij. c. Sed bñ dñem. qz ad cōfirmacōem
nrām facta sūt miracula et dona data nobis et tanqz
in nuptiis spūlibz apponit apo. xx. fercula pñcipa-
lia dices. siue pñciam scdm racōem fidei rē. Chana
enī zelus interpretat galilea tñsmigracō. qz igit nū-
ptie facte sūt in chana galilee. significat qz in corde
illius qui zelus. i. ardētem amorē habz tñsmigrandi.
de vicij ad ututes. de mudo ad prem. de tñra ad celū.
fuit nuptie. et xpūs dñs ibi est cū matre sua. hoc est
enī de pñmis leticijs. in illo corde vbi sunt nuptie. qz
xpūs natus ē de uirgine. ibi mutat aqua in vinū id ē
in spūditas opm in leticiā spūle. **A**d has hquidē
nuptias celebrandas. Innoc. pp. iij. statuit hac die
stationē apud venerabile hospitale spūs scūs fieri
vbi tanqz in chana galilee ē zelus tñsmigrandi de
vicij ad ututes. ibi hquidē posite sūt sex idrie id ē
instituta sūt. r pfectissime exercent sex opa miseri-
cordie. que sūt pascē efurientē. potare sitientē. colli-
gere hospite. vestire nudū. visitare infirmū. adire
in carceratū. et ē ibi mī ihu. qm in honore bñssime
maie uirginis. illius loci est ecclia dedicata Inuitat
etiā et fili? ei? ihs. cū discipulis ad has nuptias. qm
effigies ihu xpi. qz sudariū siue veronica vulg aliter
appellat hac die ex institucōe eiusdē Innoc. a dño
pp et cardinalibz pñlis fidelibz. ad has nuptias pie-
tatis et misericordie celebrandas. illic cōuenientibz ibi sole-
mnitē dñmōstrat. **I**n offertorio aut qñ p gaudio
coreizant? qz spūlis facit ebrietas. geminates ūba
tam in offertorio qz in eius uerbis. Gemiam? enim
illud iubilare deo omis tñra. similē illud reddā tibi
vota mea et illud. locutū est os meū in tribulacōne
mea. **D**ñs enī sūt gñā hōim ūba geminātū. vel
mūltiplicatū. i. coreizantes et infirmātes siue afflicti.
Coreizantes ut hic infirmātes ut in ūlibz ipi? offer-
torij. vir erat in tñra. qd cātāt in dñica vicesimā pma
post penthecostes. Sed in hoc est dñra. qz hic tam in
offertorio qz in ūlibz duplicam? ūba. ibi vñ tantū i
uerbis qñ ridiculose geminant. Et est racō qz insti-
tutor officij loquitur ibi in offertorio tanqz hystorizans
phus rem simplicitatē narras. et tanqz nō egrotas de
iob in tertia psona loquēs. Cuius patētia nobis i
exemplū cōmendat. in ūlibz vero eiusdē offertorij
loquit tanqz infirm? p dolore mūltiplicās ūba dices
vñā appendēt pcca rē. Egrotanti enī loqui co-
nanti. ūba incipiunt. et sepe incepta vix efferunt.
reducēs nob ad memoriā iob. egrotantē et dolētē.
cuius ūba sepe rēpetit more egrotātis. Cui anhelit?
nō est sanus neqz fortis. et ideo impfecta sepe rēpe-
tere solet. geminant etiā ūba in offertorio qd dicit
in dñica quinquagesime. et in illo qd dicit feia qñta
post scdam dñica qdragesime Ideo autē hoc pēpue
fit in offertorio qz in eo pēpue ostendit offerentis
affect? **I**n post dñmōne dicit dñs Jo. ij. c. Ad-
stice oñdit qz dñs aquā in vinū mutat in nobis. scz
aquā timois in vinū dñi amoris. aquā lre in vinū
spūlis itelligētie. aquā mōlitis in vinū mōlitis.

Tercia domica **De dñica tēia post ephias**
post ephiam. nos mōnet adorare cū age-
lis vñū regē. d. in introitu. Adorate dñm
omēs āgeli ei? rē. Monet etiā nos adorare cū ipis
qz dixit iohi angelus in apoc. Conseruus tuus sū et
fratrū tuorū. sequit ibi. Auduit et letata ē syon id ē
ecclia. Et nō qz iste introit? habet in se festū ppapa-
tis qñ est sensus ab octaua semp ul ipm contingit.
mī. lxx. impediāt Inde ē qz ūba hui? introitus cum
ūbis mutatorij illi? festiuitatis dñmōnt. in introitu
nāqz dicit. Auduit et letata ē syon. In mutatorij
vñō dicit gaudē et letatē syon occurrēs sō tuo. qbz
etiā cōueniūt ūba rñsorij illi? festi. i. Adorna thala-
mū tuū syon. **E**uāgelij cū descedisset ihs Math.
viij. c. est de sanacōne leprosi vbi dicit. Domine si vis
potes me mūdāe. ecce fides vñ dixit ei. volo. mūdāe
Sed eplā que ē. Nolite ēē prutētes rē. ad rō. xij.
c. nō videt concordāe euāgelio. sed bñ concordat
et dēpetit mīstico sensui vel intellectui. Nam sanatio
leprosi significat qz dñs vult sanāe nos a lepra volatili.
qz ē heretica pñitas qz euolat per totū mūdū et ab omī
alia lepra. i. ab omī pccō. p stellā. i. p fidē natūritatis
et apparicōis. hūic intellectui dēcordat eplā. et pma
lepra ē mouet cū dicit. Nolite ēē prutētes apud vñs
meritos rē. hoc solū est causa heres qz homo pñrio
sensui vult immiti in intelligētia scripturaz. Alia le-
pra ē mouet cū dicit. Nulli malū p malo reddētes.
sed si euerit inimicus tuus ciba illū et c. Potest
etiā dici qz in officio hui? dñice mutant āgeli ad
dñi oīōem p sua reintegracōe. que est in dñerhione
interorū et gētiliū. vñ in gēduali causa ē dñi. Ad cō-
uersionem gētiliū pñinet. qd dicit. Timebūt gentes
nomē tuū rē. Ad cōuersionē indeorū qz dicit quia
edificabit dñs syon. p hac reintegracōe dñi in allā
Adorate dñm omēs āgeli ei? **A**d idē etiā pñet
euāgelij quo agit de curacōne leprosi. i. figura in
daici pñi et de curacōne cēturiōis i. figura gētilis
pñi a dño spūlit curati et cū vñusqz pñi curacionē
opāt dilectio pñmi. idō in eplā mutam? ad eā vbi
dicit nereddam? malū p malo. si bona corā deo et
hōmibz exhibeam? **I**n offertorio ecclia de vñorū
pñlo collecta dñm laudat. d. tētia dñi fecit iūte rē.
Et qz xps usqz in die iudicij qñtū ē ad corp? mīst
cum semp augeat ideo cantat cōmūio in pluibz ecclē
sijs. puer ihus crescebat et c. licet in alijs dicat. Mi-
rabant omēs et c. luc. iij. c. Xpūs enī pñriulus fuit
cū a pñcis iudeis agnoscebat. et creuit quia nō tñ
a iudeis sē etiā a gētibz cogit? est. **I**llud aut mī-
rabant omēs et c. Satis bñ dñem. qz iudei et gētilēs
vidētes mirabilia ei? et audietes dona ammirantes
cōuertebant. **S**ane officia pcedētū trū dñicaz
qdā rēferūt ad tres ānos qbz dicit dñm post bapti-
smū pñdicasse et dñitātē suā miraculis declarasse. dicit
enī cū tribz ānis pñdicasse et parte qñti āni quantū ē
a natūritate usqz ad passionē pñmū officij rēferūt ad iij
qz āgeli legunt mīstasse dño post baptismū. et post
iciumū et post diaboli tēptacōnem vñ in officio illo dñi.
que adorāt āgelorū mīstudo. qz āgeli i pñcipio istorū
trū ānorū statū post baptismū. post tēptacōē. āgeli
acceserūt ei mīstātes. ideo post ephiam in dñica q
occurrit intra octaūis cātāt in introitu in excelsis. Et
legit euāgelij cū factus esset ihs annorū duodeci
Et bñ dñm ut illō post duodecimā die natūritatis

proxima dñica legat. q post ano. xij. constat esse
peractū. et si necesse fuerit etiā in sequenti dñica repetat.
Secūdo officiū dicitur eē de miraculis. qm scdo ano mira-
clis manifestus conuulsiuit. et ideo in scda dñica legi-
epla. in q gratia dona scribunt. Et euāgelium de initio
signorū dñi recitat. qd etiā ea cōgruit rācone. quia
h miraculū. scdo baptismatis ano legi-esse pactū
quo qd lre in spm tre in celū corruptiblis incorrupti-
bile mutacō figurat. ideo qd omīs terra adoret in in-
troitu iubilat. Terciū officiū dicitur eē de uersione
gētū et iudeorū. put iā dñm est qd em in tēio ano sua
nos passione redemit. p quā utrūqz pplm ab eterna
infirmirate curauit. Ideo legi- euāgelium de infirmo
et leproso curati. ppter qd fit in cātibz iūorū. gemia-
tio ut in introitu letata est syon. et. f. i. et in gduali
timebut gētes et reges. et in allā exultet tra et letent
insule. et in offerorio dextra dñi. et qd p uerū qz ppli
curacōem adauet. est numerus āgelorū. ideo in in-
troitu inuitant ad laudes cū dicit adorate. et. quia
vō nō cantat putridus humor. nisi deponat sup
bie tumor. Ideo dicit in eplā. ut ad exemplū xpī
patiētis et nō pcutiētis. nō simus malū. p malo red-
dentes. **H**ec quidē tria officiā nobis inuēniūt xpī
bñficia. nobis pstita. ad letificand corda nra. unde
cantam in offerorijs iubilare. iubilandū em ē q
nos eduxit de claustris inferni et liberauit de inferno
inferiori. **Q**uātū aut euāgelium in quo agit de dor-
micōne dñi. in nauicla. et de excitacōne. ad illā pte
anni tēferūt in quo dñs obiit et resurrexit. Dormitio
nāqz dñi in nauicla. est ei? dormitio in cruce. et eius
excitacō est ei? resurrectio. qm suorū vota cūctis fci
exegerūt. **Q**uātū euāgelium ad hoc tēfer. q post
dñi resurrectōez sensū suū suis aperuit ut scripturas
intelligeret vñ in eo gres refert pti. q reuelauit eas
parulis et abscondit a sapiētibz huius seclī. Omēs
autē eplē hui? tps ad dilectōez xpī ptiēt q facit
ut simus inuicē xpī membra vñ dicit in pma eplā. f.
que legi- in pma dñica post octauā. q donaciones
nob a deo datas ad edificacōem aliorū exerceam?
In hac scda dñica. ne malū. p malo red damus. In
tēcia dñica. ut inuicē diligam? In qrtā dñica. ut visce-
ra misericōdie habeam? **Q**d vō dicit in quita h facit.
ut platis humilitē sbiciam? exemplo xpī q parentibz
sbiectus fuit. **I**tem qd dicit in pmo euāgelio. sciz
qd legi- in pma dñica post octauā hic aqua nobis
couertit in vinū. q in scdo lepra peccati tollit. q in
tēcio dñm dormientē excitat in nob. q in qrtō nob
secreta reuelat. **P**otest etiā talitē dici. q sicut a
die natalis usqz ad ephiam apparuit ex officiis hu-
manitas saluatoris. sic et in hys tribz dñicalibz offi-
cijs diuitas manifestaret eisdē. Nam in pme dñice
euāgelio dr. nesciebatis qd in hys que pris mei sunt
oportet me eē In quo dñs manifeste declarat se esse
deū illū. f. cui milia milia fuit āgelorū. ppter qd in
introitu dicit q cū adorat āgelorū multitudo In gra-
duali collaudat et ad idē in allā et offer. terrā inui-
tant dicētes iubilare do omīs tra. Sed quia laus
saluatoris nō bene sonat in labijs pēcorū ideo aplūs
in eplā phorat et obsecrat vite sanctimonia. Coio
vero cōsonat euāgelio. **I**n scdo vero dñice euā-
gelio dicit q dñs ad nuptias inuitat. aqua uer-
tit in vinū. qd fuit magnū sue diuitatis iudiciū. So-
lus enī deus potest naturā mūre et nrm corruptibile

in glia reparare. ppter qd oīs terra eū adoret psal-
lat et iubilat. cōfiteat et laudet. et āgelos ad laudā-
dum inuitat. ut apparet in introitu grad. allā et offer.
Coio vero cōsonat euāgelio. **I**n tēcie dñice euā-
gelio dices dñs. volo mūdare. temētate et pte sue
diuitatis ondit. vñ leprosus mūdatus. qh cor aula-
tā āgelos qd hoies ad dñm adorandū inuitat dicēs.
in introitu. Adorate dñm. et in grad. Timebūt gētes.
in allā vero et in offerorio dices dextra dñi causam
reddidit. Coio cōsonat euāgelio. **E**cce qd euidenter
in hys tribz dñicalibz officijs diuitas apparet. q ut
pmissū res fuit. qd tribz ānis dñs pdicauit. **S**ūt
qd nōnulli qui totū huius tps spaciū. f. a natali usqz
ad puificacōem ascribūt infantie saluatoris Ideo qd
nō debet in eo ut aut fci cōmemoracōes scōr. ma-
xime de cruce. ne obiciat. ne coquas edū in lacte
mris. Et ppter hoc etiā in vigilijs nocturnis. de no-
uo legi- testamēto. ppter pntem vitā eiusdē hois
xpī quā dies isti significat. **M**agnus qd pco ul pre-
ceptor scē natiuitatis paul? in legētū man? accedit
qui cū veri legē nouā cōferēs grām legē sanctorū
depmebat. et legē fidei cū palma iusticie sblenabat.
Et est h tpus qdā. xl. xpī. stās ex duobz pfectis
numeis. f. ex senario duplicato et. xxviii. duplicatas
senarij. duplicē significat pfectōz. f. humanitātē cōpis
et diuitatē aie. vmtas maioris numei. pfecti diuini-
tatis vmtatē. ideo sic in duodeci diebz. f. qui sūt inter
natale et apparicōem. iubilat de apparicōe humani-
tatis. sic in. xxviii. qui sūt ab apparicōe usqz ad puri-
ficacōem. de apparicōe diuitatis. Hanc qd dragechi-
mam cū gaudio celebramus. qd xpī incarnacō fuit
gaudiū āgelorū et hoim. postqz qd dragechimā sequit
ppapātū id ē pntatio dñi in templū p quā excitam
ad pntand nos deo pti. **Q**uadragesima ergo dies.
pntem statū demōstrat ecclesie. Sibi p quatuor mudi
ptes fatagim? ut decalogū impleam? i. iuste tpe
vnuam? in hoc seclō. expectātes brām spē et aduerū
glie magni dei In q pntacōe apparebit nobis dñs
gloriosus. Et ideo in hys diebz cātā versus. qm edi-
ficabit dñs syon et videbit in glia sua Inde est etiā.
q sicut pmissum est circa ppapanti. merito cantat
introitus. Adorate. quia tunc erit nobis. facie ad
faciē manifestum choros angelorū dñm adorate.

Quarta dñica **De dñica qrtā post ephiam.**
post ephiam nō habet ppriū officiū. qd nō
semp sūt qtuor septuagē usqz ad septuagē
simā. Habet tñ euāgelium ppriū qd est. Ascendente
ihu in nauiclam et est Math. viii. c. et habet ibi
quō dñs mitigauit. et sedauit tēpestatē mais. et dixit
discipulis suis. cur timetis modice fidei. q. d. Modi-
ca fides. ē causa timoris et tēpestatis cordis. qui enī
habet caritatē nichil timet. et hāc habet qui verā fidē
habet. et ideo de caritate est eplā. Remi quicqz de bea-
tis nisi ut inuicē diligatis et. que ē ad romā. xii. c.
Euāgelium significat. qd si xpūs dormit in nob tēpe-
stas orit. qui enī habet fidē habet deū. unde Aug?
fides in te et xpūs in te. dormit igit xpūs in nobis. qm
in nos turpet fides et tūc orit tēpestas tēptationū
in cordibz. Redit aut tñquillitas. si excitat fides q
excitat per caritatē. Et ideo in eplā diei huius dicit
nō occides. diliges pximū tuū sic teipm. fides enī
et caritas fereitate faciūt in mēte hois **D**ñs tribz
sentētijs hoī trū euāgeliorū reformat homo oibz

modis. pmo eni mudat hic leprosus. Secdo sedat
tepestas teptacoey. Tercdo sunt nuptie in corde ipi?
Sed pmo pome euageliu de nuptis. qz dignior est
ille status. 7 hnt ibi tres status. in homibz. scdm au-
gmetu manifestacois xpi. **De dnica qnta post ephiaz.**

Euangelu qnta dnice post ephiaz sumit
de Math. Cofitebor tibi pat celi 7 tre 7c.
In quo ostendit quibz ds se manifestat.
scz puulis et mofuetis vn dicit. Et euclasti ea puul
et post. Venite ad me omes q laboratis 7c. Et bene
couenit epla ad coll. in. c. Induite mansuetudine 7
pietate 7c. i. induite vos noua veste. ut cu nouo re-
ge noui sitis. Noua eni fecit dns oia. **Alie vero**
ecclie legut euageliu. Simile e regnu celoz qd est

Sexta dnica. **De dnica se.** Math. xii. c.
qz raro dngit no habz aliqd ppri n oioes
tatim. sed ei a duabz pcedibz mutuat.

Dost tepus eno. **De dnica septuagesime**
uacois. sequit tempus deniacois. i. tep?
penitentie qd e septuagesima. Vifa naqz
via q ducit in bethlee supioze. p stellam. p fide. peni-
tet homo q deniabit ab illa. **P**renond aut est. q
septuagesima instituta fuit ppter tria. **P**rimo ppter
redemptione sabbati vel scdm alios qnta ferie In q
sci pres statuerat ieiunai. put iam dicef. **S**ecdo
ppter epntacoey qm rntat septuagita anos babilo-
mce captitatis put ia dicef. **T**ercdo ppter figfica-
tionem. qm p hoc tepus figficat deniaco exiliu. 7 tri-
bulaco tota? humani gnis ab ada usqz ad fine mudi
q quide exiliu sb euolucone septre diez pagit et sb
septre milibz anoz includit per septuagita eni dies
septuagita cetenas ageloz intelligim? Siquidem
ab inicio mudi usqz ad ascensionem dni sex milia an-
nozu xputam? Ex tuc vero qcquid tpis sequit usqz
usqz ad fine mudi sb septio millenao xprehedim?
cui? tmmu solus deus nouit. qz hic deus pat in sua
posuit potestate. Nec mireis de eo qd dictu est de sex
milibz anoz. diuifimode etem am ipi xputat. **N**a
et alij dixerit. q ab origine mudi fuerut solu quiqz
milia. et duceti am vno min? usqz ad xpi natitate.
vel scdm alios usqz ad passionem. scdm alios vero
usqz ad baptismu eius. **A**lij dixerut q ab adam
usqz ad natitate xpi scdm carne xpleta fuerit quiqz
milia duceti vigintiocto am In historijs legie qd
scdm septuagesima ab ada usqz ad decimu qntu an-
nu impij Iulij cesaris xputant am. quiquies mille
duceti vigintiquiqz. Sed scdm hebraica veritate
qtuor milia. xputaco tame sex milia anoz a mecho-
dio potius mistice q cronice e vera mueta. **X**ps
igie in sex mudi etate nos ab h exilio in spe eterne
retribuciois reddita innocetie stola p baptismu eri-
puit. Sed cofumaco tpe nri exilij vtraqz stola pfee
decorabit ut ia dicef. **S**ciendū aut est q quinqz
sūt septuagesime. Prima e septuagesima anoz. i. iu-
daice captitatis in q fuerut iudei captiui in babilo-
ne septuagita am. De q Iemias dicit trademi in
manu hostili 7 puietis nabuchodonosor septuagita
amis. Et sic ostruend. trademi in manu hostili. scz
nabuchodonosor 7 puietis septuagita am. No eni
nabuchodonosor vixit. tot am. **S**ecda e septua-
ginta diez q incepit in hac dnica q cantat. Circu-
tederunt 7 tminat in sabbo in albis. scdm alios in
pascha. ut iam dicef. **T**ercia est septuagesima

pegrinaeoms nre. i. totu tepus hui? vite. qd septre
dieru reuolucone agit. **C**irca est septuagesima
ebdomaday que similr incipit. A circudederut me
Sed tminat in sabbo quo catat hnteres. Quinta e
septuagesima etatu. i. septre etates. qru sex sūt mori-
entiu et septima quiescentiu. **M**aru aut septuages-
maru. due sūt figuratie. scz septuagesima etatu et se-
ptuagesima nre pegrinaeoms. Tres sūt figurate. i.
septuagesima anoz diez 7 ebdomaday. De vltis
duabz pmo dicen dū e. Na septuagesima ebdomay.
figurat septuagesima etatu ut ebdomada p etate
ponat. Inde e q in septia etate. aie fidelu equiescit
licet queda ad tepus sint in purgatio. Et idcirco
in principio septie ebdomade cantat. Letare ihrlm
vbi ponut tria uba leticie scz letare gaudetes 7 ex-
ultetis. qz sancti i septia etate gaudet de visioe tmi-
tatis. Et scdm q visu est doctoibz. Iux septuagesi-
ma ebdomaday facte sūt ille denomiacois. i. septu-
agesima sexagesima quinquagesima et qdragesima
Vn septuagesima dicta e qz septia est ab illa in qua
cantat letare ihrlm. sexagesima qz sex est ab illa.
quinquagesima qz quita e ab illa. qdragesima que e
qtra. **E**t si forte querat quae no dicet tricesima q
est scia ab illa. Rndet q scdm vaious vaie mehoat
abstineria. Na reglares incipiunt ieiunare a septua-
gesima. greci a sexagesima. clerici a quinquagesima
tota militia xpiana a qdragesima additis quatuor
diebz ebdomade pcedetis. **S**ed videt potius debet
dici septena qz septuagesima qz sicut dcm est no sūt
mli septre ebdomade a circudederut me usqz ad hnteres.
Sed idcirco hoc fit ut in hac septuagesima aliqmo
rndeat septuagesime iudaice captiuitatis. sicut eni
mli ex illis aucte tprp q cognouit? est xps in pria
redierut 7 in fine omes ita et ante fine septuagesime
etatu que p septuagesima ebdomaday figurat. multi
ad priam p xpm redierut. 7 tan de omes redibunt
Aut etia quida q septuagesima hic dicet quia
habet exordiu septuagita diez qz cotinet sexagesi-
ma qz habet inciu sexagita diez quos cotinet et sic
de quinquagesima 7 qdragesima. **N**uc dicam? de
tribz pms. **N**empe septuagesima diez rntat septu-
agesima anoz. et figurat septuagesima. hnt tepus
nre pegrinaeoms. de quo iam dicef. Visu est aut
magno impatori karalo q septuagesima sexagesi-
ma quinquagesima et qdragesima no ppter numeru
hic denomient. non eni a septuagesima sūt septuagi-
ta dies sed tantu sexaginta qtuor nec a sexagesima
usqz ad pascha sūt sexaginta dies sed tm qnqgita-
tres. h sic dicta sūt ppter cosequentia numeradi deca
sūt hoc mo. qz eni in lege pceptu erat. ut pmitie et
decime darent? deo. placuit sanctis pribz solu dec-
mas diez cōstituēdis p huiusmōi decimis qdragesi-
ma. nam ab officio Inuocauit usqz ad pascha tēptis
dniceis diez sūt triginta sex dies q sūt decima trece-
tesima sexagesima diez ex qbz anus statat. Suplit
tm quiqz dies in ano q vident? remanē in decimati de
quo dicef sub qtra feia qnquagesime. et e vocatu
tepus illud qdragesima qz habz sex septianas put
dicef sb pma dnica qdragesime. **T**helephorus
vero p greg. volentes q clerici aliquid adicerit
ad penhu sancte eligiois. et ut plus q laici ieiunaret
ad dicuerut septima septimana. et vocatu est tep?
illd qnquagesima. ppter duas causas. i. qz qnquagita

dies fuit ab esto michi usque ad die scilicet pasche et etiam
 propter consequentiam numerandi. Nam per quadraginta quinque
 annos. Preterea hinc per sexebdomadas sex mensis opera intel-
 liguntur. Sic et per septem ebdomadas septem mensis significatur quibus
 crimina remittuntur. Scilicet per baptismum per martirium per ele-
 mosinas per indulgentiam per predicationem per caritatem per
 penitentiam. **P**ostea vero quod prius statutum erat per sexagesimam
 hinc sine iunioribus quod christiani debent quita secula ieiunare
 Melchisedech instituit quod nemo ieiunaret in quita
 feria hinc nec in prima ut sicut prima feria sollempnis erat
 propter domini resurrectionem ita et quita feria esset propter eius
 cenam et ascensionem. **S**ed adhuc die ipsa laetitia percurant
 Et idcirco placuit sanctis patribus ad decem octavam ebdomadam
 in redemptionem quitam feriam et vocatum est tempus illud
 lxx. propter consequentiam numerandi. Nam sicut quinquagesima
 numeratur quadragesima ita sexagesima quinquagesima com-
 mitatur. Si enim omnes quitas ferias et primas id est dies
 dominicos subtraxeris ab hoc tempore tunc quadraginta dies ieiun-
 nabiles restant. In quibus non tamen decimas solues. sed
 et ieiunium dominicum numerum implebis. **I**nnocentius quoque papa
 instituit ne sabbato ieiunaretur eo quod dominus in sabbato in
 sepulchro quiescit in signum nostre future quietis in qua
 omnis afflictio a nobis excludetur. Item etiam statuerunt
 melchisedech et siluester papa ne propter abstinentiam sexte
 ferie natura nimis debilitaretur et idcirco addita est nova
 ebdomada et vocatum est tempus illud septuagesima. Similiter
 propter consequentiam numerandi. Nam si subtraxeris ab hoc tempore
 omnes primas ferias et quitas et sabbata et die pasche non
 restant tibi nisi triginta sex dies qui ut decem sunt sunt
 decima diebus. **I**ncipit autem septuagesima a merore
 et terminatur in leticia. Sic et prima quia significat et sicut
 psalmi primales. **I**te parte habet in tristitia et partem in
 leticia semiplena quia quod est prima tristitia precipit vitam
 eternam. vel animarum beatitudinem. vel saltem certam in
 purgatorio expectationem. **I**te incipit a dominica et ter-
 minatur in sabbato. eo quod a maiestate paradisi nostre captivitas
 inchoavit et usque ad futuram requiem pervenit. **V**el quod
 per peccatum a domino nostro recessimus per penitentiam ad regem re-
 vertemur et terminatur sabbato in albis. et sic extenditur per
 decem ebdomadas. quod per decalogum ad leticiam pervenit.
Rursus incipit a februario Iuxta zachariam primo c. 4.
 dicit quod in vntesimo mense sabaoth. In secundo anno darii
 factum est ad eum verbum domini. sabaoth quidem nostra lingua
 vertitur in virga. sonat enim austeritatem et correctionem
 quod in hoc tempore septuagesime de peccatis nostris per que sumus
 a diabolo captivati nos corripit et emendare debemus.
Sexagesima in quarta feria in albis. quinquagesima
 in die pasche quadragesima in cena domini terminatur. nam
 duo dies qui sequuntur et quatuor qui superti sunt de quinque-
 gesima supplet locum sex diebus dominicis. ut hinc inteamus
 per modulum nostri ieiunii ieiunio domini. qui ieiunavit xl.
 diebus. **A** septuagesima quippe usque ad sabbatum in
 albis fuit. lxx. dies et a sextuagesima usque ad quartam fe-
 riam in albis fuit lxx. dies et sic de aliis. Decebat enim ut
 sicut tres fuerunt israelitici populi de captivitate reuer-
 siones prima sub serochoel. secunda et tertia sub esdra. ut iam
 dicebat. sic et nos nostra peccata desolantes et de peccatis nostris
 implozantes. tres faciemus terminaciones scilicet in sabbato in
 quarta feria et in pascha ut revertemur ad gloriam triumphan-
 tis et quartam in cena domini. propter quatuor evangelia que in hiis
 informantur. **S**unt autem sex dies inter principium septu-
 agesime et principium sexagesime et sex inter principium sexa-
 gesime et quinquagesime et sex inter principium quinquagesime

et quadragimesime. Inter finem vero septuagesime et sexa-
 gesime duo. et inter finem sexagesime et quinquagesime
 duo et inter finem quinquagesime et quadragimesime duo.
Similiter et ita habet a principio unum senarium et a fine
 duos senarios. **A** fine vero habet duo et duplex bina-
 rium quod hoc figurat alium ostendit dices quod una
 fuit mors christi. scilicet mors corporis quam per unum senarium
 significamus. Et mors nostra duplex est scilicet anime et cor-
 poris. quam significamus per duos senarios. **X**pistus autem
 per unam suam mortem duplicem nostram destruxit. **I**tem
 una fuit resurrectio christi scilicet resurrectio corporis quam
 significat unus binarius. Et nostra resurrectio duplici est
 scilicet resurrectio anime a peccato et corporis a corruptioe
 quam significat duplex binarius. et christus sua simpli res-
 surrectione duplicem nostram munivit. **S**eptuagesima ergo
 tempus iudaice captivitatis representat. **S**iquidem nabu-
 chodonosor populum iudaicum propter eius peccata a iherusalem
 in babilonem duxit. et lxx annis opibus duris affecit
 est ubi in organis et citharis et aliis instrumentis hinc
 consueverat in iherusalem non cecinit dices. **Q**uod cantabimus
 canticum domini in terra aliena primo vestibus miserie fuit
 usus. finis vero lxx. annis christi qui et christus dicitur et
 regem babilonem subigant populum redeundi libertatem co-
 cessit. **S**ed per se ipsum magno sacerdote cum orobabel
 ad patriam rediens. templum iherosolymis cum gaudio
 reedificavit. per autem in captivitate remansit usque ad
 complectem lxx. annorum. quibus expletis sub dario et as-
 suero et quodam sub esdra et quodam sub neemiam felicitatem huius
 et tunc duplex gaudium habuerunt. **S**ane mystice
 nabuchodonosor est diabolus babilonia mundus vel
 infirmus. iherusalem paradisus. populus genus humanum. **N**ab-
 uchodonosor a iherusalem populum captivavit et diabolus
 genus humanum a paradiso in hunc mundum vel in infernum
 devexit. ubi lxx. annis illum affecit vel quod prius vita sep-
 tem diebus fructu voluit usque septem rubis annorum inclu-
 ditur. propterea iam in principio dictum est. **P**opulus cantica
 leticie suspendit. et genus humanum a canticis exultat
 conum in deum filium. populus vestibus miserie usus fuit. et
 genus humanum vestimento maledictionis operum fuit
 Iuxta illud. fiat hic vestimentum quo opitur. **P**opulus
 post lxx. annos sub iherusalem rediit. et genus humanum in sexa-
 etate per iherusalem vel sacerdotem remeavit. quodam sub esdra
 quodam sub neemiam redierunt. **E**sdra interpretatur adiutor.
 neemiam consolator. quod omnes vere fideles et finis huius
 temporis captivitate per christum adiutorem. et per spiritum sanctum
 consolatorem. ad patriam sunt redituri et tunc duplicatum
 gaudium habebunt in glorificatione corporis et anime. **R**estus
 hec omnia representat ecclesia a septuagesima usque ad sab-
 batum in albis. quod enim populus israel huius generis humanum
 tractum fuit in miseriam. **I**dcirco incipit circūcedere
 in gemitibus mortis. **I**te quod ille filius a canticis le-
 ticie. idcirco ecclesia canticis leticie scilicet gloria et gloria in excelsis
 deo. et te deum subitet. **A**d huc quod populus perdidit vestem
 virtutum. idcirco ecclesia vestibus culcitra et sollempnibus.
 utpote dalmaticis et tunnicellis et humis quod sunt ve-
 stes leticie non utitur sed potius lugubri. **I**n albis quod
 videtur ieiunatio tristitia representantur. **S**ed zacharie.
 vii. **C**um ieiunaretis per hos septuaginta annos nunquam
 ieiunium ieiunastis michi. **I**deo per primam ebdomadam greci
 ieiunio scilicet habebat. **I**te quod ille anno sexagesimo per
 egyptum qui christus dicitur et rediit in patriam et libera cor-
 a servitute recepit. sic et nos in sex etate seculi sumus
 per christum a servitute diaboli redempti nobisque red dita est

innocentie stola p baptisimi remissione. Idoq; in sab-
bato sancto vnu alla cantam? iam spe saluus etne
recuparatis prie g'tulantes. hic ps ppli cu soroba-
bel reportant. ps vero in captivitate emasit. hic pars
fidelium defunctorum cu xpo surrexit. ps in expectacois
consolacois emasit. h' qz graues fuerut labores illoz
q in iherlm sut euerim l'ogitudine vie. i in apparatu
eddit? ido nos in pnti ecclia labora? i ingemiscit?
i tuc statim post alla catamus tractu laudate dnm
qui labore significat dicet. tamē de laude dmi g'tulato
appter resurrectioem. Illi q; cu leticia redeūtes in
itine vexabāt. i nos p tota eb dō dam paschalem
g'duale cu alla catam? p g'duale laborem. per alla
gaudii designātes. Deinde illi oīs cōpleto ano se-
ptuagesimo ad p'tiam sut euerim. i plena suscepunt
leticia. i nos sabbo in albis. quo vt pmissum ē sep-
tuagesima t'minat. duplex alleluia catam? significā-
tes q finito auxilij nri tpe captivitas absoluet. i
stola gemiabit. Hoc igitur tpe leticie cātica sbiectē
ut pmissū ē de quibz dicet iheremie vii. facie q'escere
voce gaudij i leticie. voce sponsi i sponse. siquidem
sponsus a nobis abiit. Cū igit statū ecclie nondum
recepte recolim? i nostz incolatu plāgim? meito
alla depom? qd sp'aliū illā gl'iam significat de qua di-
citur in psalmo. Exurge gl'ia mea exurge psalteriū
cū cithara exurgā diluclo. Nepe gl'ia p'ris. est filius.
qui cithara n're hūilitatis assumpt. quā in passione
fracta. p' resurrectioem in psalterium r'formauit. Non
dicūt etiā alia cātica leticie. tum qz hoc tpe repntat
ecclie status. nōdum p xpm recepte. i hec cātica sūt
ad xpm specialiter p'metia. tū qz in ipo tpe nos pec-
catores epntam? i in ore peccatoris nō bene r'sonat
p'coma saluatoris. **S**eptimē cāticū triū puerorū
i gl'ia p'ri i filio r'e. nō sbiectē qz nūq; fuit aliqd tēp?
in quo nō fuerint aliqui t'mitatis cultores. **L**eo ip.
dicit q' ideo ymnos illos. scz alla i gl'ia in excels. q's
angeli catauerūt in septuagesima m'emittim? quia
peccato v'reis hoīs a cōuetu āgelice inbilacois ex-
puli in hui? miserie vite babilone. sup flumina eius se-
dem? i fluium? dū r'cordarem illius syon in qua tēu
tecū p'mm? A septuagesima ergo qn p'rophetaustus
laphus ē. recitatē alla i gl'iam excels. in ecclia. ix. eb-
domadibz scz vsq; in pascha m'emittim? vbi xpūs re-
surgens a mortuis tristitia n'ram vertit in gaudiū.
i alla nobis redit. De hoc etiā dictū est in p'hemio
hui? p'ris. Que cātica leticie dicatē in festis que
occurrūt in septuagesima dicet in p'hemio. vii. p'ris.
Incipit ergo septuagesima a merore. i in gau-
dio t'minat. vt pmissum est. **E**t nota q' in sabbo
p'cedēti sepe i fere p' omnia cātū officia alla iterat
p'eo q' illō diligi? i in thesauro cord' r'codi? h'ic ē
iter l'ogin quū p'fectū sepe āplectim? et eius os fa-
ciem i cetera osculam. **R**ursus iteo in sabbo ad
vespas gemiat seu multiplicat. qm in lapsu ade q'
erat in magna quiete gaudiū pdidim? h' amnab?
in r'qem recupam? **E**t corpibz in resurrectioe demq;
gemnabim? **Q**uidā autē in ipo sabbo d'mittūt
alla ad sexta q'dam ad nonā. quidā ad vespas. q'dā
vero ad nocturnos hui? d'nice. i quidā ad primā
d'nice diei. q' valeras p'uenit ex dimeritate incepcōis
diei de q' in p'hemio. vii. p'ris dicet. **R**ectius in
d'mittit in vespis. qz tūc dies incipit quo ad diuinū
officia. qz nōx p'cessit. dies aut appropinquauit i hoc

etiā statuit alexāter ip'a. h. vt eius geminatio ad fi-
nem p'cedētis t'pis p'cedet. quā laus sequet ange-
lica referat et eius deponit luctu sequētis t'pis aspi-
gnet. vñ et quedā ecclie deponūt alla cū gaudij
magno. Alij cū gemitu i suspirio illi r'ntant futura
reparacoem. isti de paradiso eiectionem. **C**etm qz h'
tēpus meroris ē. nō dicunt cātica angeloz. h' homi-
vñ pro deposito alla. dicet ecclia in p'ncipis horaz.
laus tibi d'ne rex. etne gl'ie. **N**ō q' eq'polleat. alla ei
est vox angelica. ista humana. illa hebraica. i ideo
digor ista latina i t'eo min? digor. **I**n antiph'o-
nis r'nsōis dicūt quidā m'emū. In missa vero p'
alleluia dicūt tractū. **N**ec fit cōmutati in hebrai-
cā linguā. q' h'c iher. ait sup isaia. grecus. h'mo ser-
mone latino opulētior ē. nec in greca q' latina dici-
or ē. Sed in latina alla d'mutat. que omibz paupior
ē. ad significād paupertatē p'ntis vite. **E**t nota q' a
septuagesima vsq; in pascha p' d'nicas noctes. duo
psalmi mutat ad laudes. scz. Misere mei q' est ps.
p'itentialis. in locū psalmi. d'ns r'gnat. qui est ps.
leticie. i ad p'fectioem informat i psalm? **C**ōfitemi
in locū ps. Iubilare. Et hoc iteo. qz p' p'itentiā r'xi-
tur ad laud cōfessionē. i p' timorē ad spem. Quisq;
enī in pegrinacōe quā septuagesima significat p'hit?
timori i spei est sbdit? ps enī. misere. timorē que
oportet fragiles p'ccatores in p'nti pegrinacōe. de vñ
dicta d'ni habē r'figt. informat eos ut p'ccata sua plā-
gant. qz vero post dolorem cordis. i cōfessionē. tat?
fiducia accedēdi ad dnm habēda ē. **I**deo d'ni laudā-
tes dicim? ad alterutq; ps. cōfitemi. **R**ursus ps.
Cōfitemi dicet hoc tpe ad laudes. ad nōdū p'ccōs
debere m'stari ut in ramis palmarū sciat laudes d'no
recitare. **Q**uā hic psalm? p'p'e ad illū diem p'inet
maxime p'p' illū versū. O d'ne saluū me fac o d'ne r'e
Sol iteo ut p' morte et cōfessionē sequant p'ccatores
r'missionē. **D**ictus vero ps d'ns r'gnat. etiā ps
deus d'ni meus r'pice r'e. r'sequētes hoc tpe dicunt
ad p'mā. ne aliqd de spalterio p'remittat. quin totū
saltem in septuagesima dicat. qd totū in ecclia p'mittua
in die legi solebat. **C**etm qz ut p'missum ē p' septu-
agesimā totū vite n're spaciū accipim? merito offi-
cia d'nicaz q' sūt a septuagesima vsq; in pascha vari-
ant. p' qd notat ordines vite n're. seu ciuilibz aie
fidelis. postq; peccauit. **P**er p'mū enī scz. C'rentes
derūt me. habem? aliquē peccata cōfitem? **P**er
scdm scz exurge habet eūtem p'etere. **P**er t'ciū. f.
Esto in. ipm orantē i dnm adiutorem sibi. **P**er
q'rtū scz. Inuōuit me. agnoscm? dnm illū audietez
sibi adiutorem esse. **I**ux illō. Te orante dicā. Ecce
assū. **P**er q'ntū scz. r'miscere. habem? illū c'retēz
vel speratē. **P**er sextū scz. oculi mei. Intelligim?
eū bonē opacois p'missionē faciētem. **P**er septi-
mū scz. letare iherlm. vbi de hoc dicet. Accipim? eū
de hac p'missione exultantē. i q' etiā r'qes sit mltis
data in hac vita. **P**er octauū scz. Iudica me d'ne
vitem? eū a deo cōfirmatū in virtutibz i bonis opibz
qd iam cōfidenter vult i postulat iudicari in cōn-
firmacōe eterna. **P**er nonū scilicet. domie ne lon-
ge intelligim? q' iam sit collatus in ordine anglorū
Orat enim ibi habere p'seneratiam. i qd istud
totum valeat adipisci. subiungit causam scilicet per
resurrectioem qd habet per decimū officiū scilicet
r'surrexi. de hoc etiā sub d'nica q'diagesime dicet.

Mone de officio. **De officio. h. x. r.**
pntis dnice aliq dicam? Sanè ut pmissum e. filij isrl fuerunt septuaginta annis regi babilonis. et postea liberati redierunt in iherlm. Simili oportet nos hñre ipi tota vita ista. ul' p cul-
pam tpenā. vel ad minus p penā. ppter qd dolens ecclia agit penitētia tanqz posita in captiuitate ba-
bilome. i. hui? mudi ut qnz liberet. et pueniat ad iherlm celestē. et ppter h facit septuagesimā. et ideo incipit legē qnz libros mophi qz ista utilitas peitē-
tie p gñus distinguit in illis. **Primus** eni liber scz genesis instruit nos in incialibz penitētie. in fide scz et timore que sūt esse peitētie. qz p ea concipit penitētia. In fide aut nos instruit sic et in simbolo. **Ad** eni ibi dicitur visibilia et invisibilia. dicitur hic In pncipio creauit de? celū et terrā. s. celū empireū et ea qm eo sūt. que sūt invisibilia. et terrā. i. omnia ista visibilia. et hñt ibi expmte persona pñs et filij. sic et hic. In pncipio. i. in filio. creauit dñs. s. pat' celū et terrā. et postea expmte psona spūs sancti cū dicitur et spūs dñi ferebat' super aquas. i. spūs scūs q creauit et regit omnia. **Instruit** ecclia nos in fide meatu nacois et passiois ut credam? xpm in qntū homiez passum fuisse nō in quātū deū et hoc p ysaac q nō fuit immolatus s. aries. **Item** instruit nos. ut creda? xpm datū esse ex grā nō ex meritis sicut fuit ysaac. **Instruit** etiā nos in fide rēurrectōis et ascēhōis et spūs sancti missiois p Ioseph q post vendicōne sblimatus ē in egipto. distribues triticū p totū egi-
ptū. sic xpus post vendicōez sblimat? mudo distri-
buit triticū ubi dei. p p'dicatores suos. p totū mūdū. Cui? eā fuit rēurrectō ascēhō et spūs scī missio. **In-**
cutit etiā tiorē p adā ne nos p viciū gule siue p mo-
bedietā eiciam? de paradiso spūli. sic ille de paradiso tre-
stri. Et p capn instruit ut cauea? ab homicidio. Et p ciuitates penit? destruet as. ut caueam? a vicio so-
domoz. et ab omi vicio p diluuiū. Et itm a vicio gu-
le p esau qui ppter esulenticule ruse r'probatus est. **Prēterea** qz in septuagesima rēolim? miserā nraz. quā ppter peccā parentū nroz incurrim? Ido libz geneleos legim? ubi agit de expulsiōe primoz parentū de paradiso. Et de alijs de quo etiā cantam? rñsonia In sudore vultus tui et illud. Ecce adam rē. Ad maiore tñ miserā designā pus legim? et cāta? de dignitate homis scz q est factus ad imaginē et similitudinē dei. q in paradiso etiā collatus est. q socia ei facta est et q nec mori nec aliqñ penam pati possz. nisi ex culpa sua pueniret. **Officiū** aut misse est. Circūdederūt me rē. usus cōfite? ecclia se ē in pena et laboribz inflicis ppter peccm. que sūt fames. sitis. calor. frigus. lascitudo. egritudo. et mors ipa p prauā cōsciētā et amāitudo feror et tenebre. qles sūt dolores inferni. Sed ne iste luctus generet in nob accidia siue tristitia que mortē opat'. pñt in usu cōsolacōem. Diligā te dñe utus mea rē ut sic possit dicere. fuerūt michi lacrime mee panes rē. **Et** adūte qz hñc ūba. Circūdederūt me rē. Sūt etiā vox ecclie pñtite ploratis in abel pthomēre pre-
centore. cui? sanguis de tra clamauit ad dñm q ape-
ruit os suū et suscepit eū de manu capn fratris eius vñ statio est ad sanctū lauretū cui? mors pñosa. nouo et maudito gñe passiois clamauit in celū. et audita est in vniūsu mūdū. vñ ecclia romana. prē-

cereis est autētica mñtibz. Ne aut ecclia desperet pponit ei in euāgelio triplex salubre remediū in epla triplex pñm. Remediū est ut si vult ab illis plene liberari in vinea aie sue laboret abscondendo vicia et peccā. postea in stadio vite pñtis currat per penitētie opa. Deinde virilit' in agone pugnat etia omnia diaboli tēptamenta. qd si fecerit triplex reme-
diū habebit. qz laborati dabit' denarius. currētū bra-
uiū. et pugnati corona. **Verūqz** nō libent' homo suscipit onus penitētie nisi videat pñm. Ido ondit pñm in epla. i. ad corinth. ix. Nescitis qz hñ q i stadio currūt omes quidē currūt. sed vnus accipit brauiū. Est eni brauiū pñm currētū. p qd significat' beatitu-
do etna. q est pñm currētū in regnū etnū qd osten-
dit' ut libentius agāt homies. penitētiā. et ut magis fleant peccā sua vñ ps. Sup flumina babilonis illic rē. et sicut in cursu exteiori remouet' que impediūt cur-
sum. sicut dicit aplūs se facē cū dicit. Castigo corp' meū et in fuitūte redigo rē qñ dicit. leuigo me id ē leuē facio ad hoc ut possim currere. Sic facit ecclia inacerat eni carnē suā ut rēmotis omibz nociuis ad brauiū vite etne melius currē possit. **Et** bñ rñdet ei rñsoniū. Adiutor in oportunitatibz et tribulacōne Tribulacō eni oportuna et vñlis est homi. qm facit nos recordari etnoz gaudior. **Nec** sequit' allāqz subicet ecclia cātica leticie ut pmissum ē. **Post** rñsoniū sequit' tract? a trahēdo deus et est suavis auihz. s. de profundis clama. rē. Ad nōndū q in ge-
mitibz et suspirijs trahit ecclia vitā suā de profundis peccati vel pene. **Sed** ad cōsolacōem in pponunt' ūba misericōie cū dicit. Quia apud te pñciatio ē. S. quia nullomō vult ecclia. q filij sui cadāt in accidia. Ido post tractū sequit' euāgelū de denario diurno id ē de bñtudinē etna. quā ondit filijs suis ut hilai-
ter faciāt penitētiā. Simile ē regnū celoz homini pñfamilias qui exñt pñmo mane rē. Mathi. xx. c. Homo ē vinea dei et ecclia quā quilibz debet colere pro posse suo. in alijs p p'dicacōem. et in se per bonā opacōem. et si bñ coluerit habebit vitā etnā. q dicit' denarius In denario ē imago et supscriptō et nos ha-
tebim? imaginē dei et aptam supscriptōem. qz eim? et dicem? dñi et filij dei. vñ ps. Ego dixi dñi estis et fi-
e. oēs. Sequit' offertoriū. bonū est cōfitei dño rē. In quo monem? laudāe deū in tribulacōne q possum? facē. viso denario diurno. **Ad** quē videndū. petit ecclia illuminari. d. in post cōmuniōne Illumia faciem tuā rē. Potest etiā alit' dici scdm Innocē. iij. In smone hui? diei. Legit' eni q occupacō magna cre-
ata est omibz homibz et iugū graue sup filios ade a die exitus de ventre mris eoz vsqz in diē sepulture in mrem oim. Si quidē mat' oim hoim terra ē. et eadē oim ē sepultura. ppter qd ille dicebat. Nud? egres-
sus sū de vtero mris mee et nudus rēuertar illuc. **In** pmissis aut ūbis circa statū humane dñicōis tria cōsiderāda sūt vñ. Ingressus. pgressus. et egressus. De pgressu pñmittit' occupacō magna cre. ē. o. h. et iugū rē. De mgressu sblūgit' a die exitus de ventre mris eoz. De egressu cōcludit' usqz in diē. s. m. m. o. **Sane** in quolibz statu graue iugū sup filios ade imponit'. graue quidē in mgressu. gñius in pgressu. gñissimū in egressu. vñ merito ppha flebat. d. quare de vulua mris egressus sū. ut videā labore et dolore et cōsumarent' in cōfusione diēs mei. formatus ē eni

homo de terra. conceptus in culpa. natus ad penam.

Vere itaque occupatio magna creaturae. et hominis. et iugum graue. s. f. h. a. Et beati qui occupantur in bonis. miseri qui in malis beati qui iugum Christi portant. Miseri qui iugum diaboli. Hanc humane conditionis miseriam considerans ecclesia gemit. d. in introitu. Circumdedunt me etc. In quibus uerbis propheta recolligit lapsu humanum. **N**e vero per nimio dolore despet. Ideo statim comendat misericordiam creatoris in gradu. Adiutor etc. **O**ccupatione autem honesta et utile dominus indicat in euangelio. operarios conducens ut reddat illis mercedem. **I**n honestam uero et inutilem docet apostolus in epistola euitare. Rescindis inquit quod huius qui in statu. cur. o. q. cur. h. vniuersis accipi. brannu. sic currite ut desphen. etc. et sequitur ego autem sic curro non quasi inani. In tractu uero. Deprofundis etc. propheta inter iugum et iugum distinguit. d. n. Si iniquitates etc. Innuunt iugum diaboli. de quo per prophetam dicitur. computruunt iugum a facie dei. unde mox subdit. Quia apud te propiciatio est etc. Ecce iugum Christi suauiter quo uitas inquit. Iugum enim meum suauiter et onus meum leue. **I**n summa autem officium misse continet afflictionem. in introitu ieiunium in oratione. bellum in epistola. Auxilium in gradu. In euangelio. in uinea inducimus ubi copiamus et regnabimus. **De sexagesima.**

Post septuagesimam sequitur sexagesima. Sicut autem ecclesia celebrat septuagesimam in misterio quod quodammodo filii israel per fletum exiuerunt. et liberati sunt per septuaginta annos de seruitute babilonica. sic et ipsa ecclesia de seruitute diaboli. cui oportet modo huius liberata est saltem per penitentiam sanctam in septenario huius uite. sic etiam in misterio celebrat sexagesimam. licet enim instituta fuit in redemptionem gentium. scilicet per decem et sex septuagesima. fuit tamen instituta propter significationem. quoniam significat tempus uictus tatis ecclesie. et illius merore propter absentiam sponsi qui per contritionem abest per gratiam. et uictoribus per humanitatis pietatem. licet enim Christus nobis sit pater secundum diuinitatem. Iuxta illud. Et ego uobiscum usque ad consummationem seculi. Tum secundum quod est homo in celo est sedes ad dexteram patris. Nepe fructus sexagesime? uictus debet. **I**n consolatione autem illius absentie sponsi. qui est ad celum raptus est dante ecclesie due ale. s. sex opum misericordie. exercitatio et decalogi impleto. **S**ente sexagesima sunt sexies decem. ut per sex opera misericordie. per decem decalogum intelligat. **S**exagesima enim ex senario et denario constat. ut sicut dominus post opera sex dierum benedixit diei septimo. sic post perfectionem operum decalogi peruenimus ad beatitudinem eternam. Et dicit nobis. Venite benedicte etc. **E**t ite in sexagesima legitur euangelium. Cum turbamplima. luc. c. viij. de semine ubi dei. ut homines seminant opera misericordie ad habendam illam benedictionem. Et quod semine in pluribus suffocatur. ite clamat alta uoce in introitu. Exurge quare obdormis domine. **I**n scia uero dominica. s. quinquagesime. ostendit per quem uelit liberari. s. per deum. unde in introitu dicit. Esto michi in deum protectorem. **E**t quia dominus ipse est omnibus inuocantibus. sequitur liberatio in sequenti dominica unde dicit in introitu. Inuocabit me et ego exaudiam eum. Impossibile est enim quin ille liberet qui apert per confessionem peccata sua. que sunt dolores duceres ad infernum. et dolet dolore satisfactorio. et perit a domino liberari. **Q**uia uero peccata hominem a deo separant ideo dubitatio dicit. Exurge. **I**tem dicit ter. Exurge in hodierno introitu ipse

triplices filios. primo enim clamat per filios. qui ceptant per aduersa. Sed non succubunt ut paulus. propter quos dicit. Primo. exurge quare obdormis id est obdormire uideis. non exaudiedo uel liberando et hoc facit dominus ut probent et examinent in igne tribulationis. puriores enim exierunt tres pueri de fornace regis babilonis qui intulerunt. unde non dormit sicut habet. **I**tem. h. vi. gilante uirga ego uideo. et dicit dominus statim bene uides. quia uigilabo ego super gregem meum et super filios meos ps. Ecce non dormitabit neque dormiet qui custodit israel. Et quantum ad istos dicit postea obliuiscens tribulationis quia singula singulis debet reddi. **S**ecundi filii sunt qui in pugna cadunt. Et ipse istos dicit ecclesia. Exurge ne repellas in fine quare facie tua auius. q. d. O. n. de facie tua et reuertentur ad te. **T**ercii filii sunt qui per blanda temptantur nec succubunt. h. quia aduersa non tolloant. piculum est ne prospera eos frangat. Et propter hoc dicit. Exurge domine adiuua nos propter omnes. sequitur. et libera nos. De hoc etiam in dominica sequenti dicitur. **E**pistola uero libenter suffertis. i. ad corinthios. xj. c. hortatur nos ne queramus? dominum et despiciamus et sustineamus? lesores. Et tanquam hoc cognoscere. Dicimus? rnsorui. Sciant greges quoniam etc. Tractus ostendit terram comotam conscientia peccatorum. **I**n euangelio germen iacimus? quoniam in septuagesima in uinea inducti sumus? est autem euangelium. Exite qui seminat etc. Et hoc fuit beatus paulus. qui seminauit semen. i. uerbum dei. et propter hoc fit hodie statio apud sanctum paulum et inde est quod in fine collecte huius diei dicitur. Doctoris gemitu etc. Sepe enim secundum stationes officia ordinantur. ut hodie. quoniam enim statio est. ad sanctum paulum. ideo de eo fit mentio in collecta. et eodem modo in quinta feria ante letaniam iherusalem. et in sabbato ibi sequitur. ut ibi dicitur. **P**roter die autem sexagesima usque ad quartam feriam post pascha. In qua catat uenire benedicti filii patris mei. quod illi qui in operibus misericordie se exercere audierunt illud uenire benedicti etc. ut ipse testatur. et tunc spose ianua aperiet et sponsi amplexu fruetur unde in epistola amoneatur ad instar pauli tribulationem de absentia sponsi patienter expectet in euangelio. ut seminationi bonorum operum semper insistat et que quasi desperans. Clamauerat. Circumdedunt me etc. Nunc ad se redies petit in officio in tribulationibus adiunari. et ab ipsis eripi. d. Exurge etc. **De quinquagesima.**

Sequitur de quinquagesima. In primis autem ostendendum est quod multiplex est quinquagesima. scilicet dierum annorum psalmorum personarum et tenarum. Quinquagesima dierum triplex est. una a dominica ista usque ad diem pasche. Alia a pascha usque ad penthecosten. et quod dicitur in concilio aureo ut ante pasche sollemnitate non quinquagesima supplendum est quod illa fuerat post pascha h. quod dragesima teneatur. Tercia ab octaua pasche a sabbato in albis usque ad sabbatum post penthecostes prima est penitentia afflictio et abstinentia. tunc enim homines abstinent a carnibus et continent a luxurijs. Secunda est leticie et exultationis. Tercia figure huius glorie et glorificationis. figurat enim octaua etate. ubi utraque stola. s. anime et corporis induuntur. et inde est quod duo alla in illa quinquagesima cantamus? **Q**uinquagesima quod psalmorum triplex est. et tres status christiane religionis significat. Primus est penitentia. Secundus iusticie. Tercius laudis uite eterne. Ideoque prima terminatur in ps. Misere mei deus. Secunda in ps. Misericordiam et iudicium. Tercia omnis spiritus laudat dominum. quod est in fine psalterij laudare

dom de celis hie tres quinquagesime significat dies di-
lunii. Tot enim diebus fuit aqua super facie tee. s. centu
quinquaginta. Ideo g tres quinquagesimas psalmoz
cantam? ut deus a tali diluvio. et ab omi pido nos
defendat. **I**n quinquagesima vero anoz erat an?
iubileus. q quinquagesim? erat. rata eni erat septena-
rii celebritas. q septia dies celebrabat. s. sabbatu.
et septima septimana ut penthecost. septim? mensis
ut septeber. et septenarius an? ut iubileus. in q oes
fui liberabant. h vero aliqs est qui nollet liberari.
sed remane in hntute dni sui ducebat ad postes ta-
bernaculi vel tepli et pforabat eius auris cu subula
qd erat signu fuchi nec demceps manu mittebat
etia si vellet Item oia que tellus ex gnis ex eo ano
pcreabat omibz erat comua non eni colebat illo
ano. Omia etia debita illo ano remittebant et pos-
sessions alienare istituebant. prout sb penthecoste
diceb. vn iubileus emittes vel inicias interpretat p
qua recte penitencia figurat p qua vera libertas tri-
buit et a diaboli hntute liberant. per ea etia pccoz
debita remittunt et heditas etna atq celestes ma-
hiones istituunt. **Q**uinquagesima g. penitencie tep?
et emissiois significat. In te est q h tpe ps. Miserere
mei ds. q e quinquagesim? et ps penitencie et emissiois
frequenter. et legit et cantat de diluvio. Na sicut
per diluviu mudus purgat? est a malis homibz. ita
per penitencia purgat? microcosmus. i. mior mudus
scz homo a vicis et crimibz. **R**ursus quinquagesi-
ma dies in penitencia ducim? ut in quinquaginta sequentibz
diebz scz a pascha usq ad penthecosten qm in leticia
fumus acturi no excedam? qm in die penthecostes
spus sancti gram suscipere meream. sime eni quinqu-
agesima in die pasche. quia penitencia ad novitate vite
resurgere facit. **D**e quinquagesima psonaz hmo ha-
bet in gen. Abrahā qsiuit a dno h septuaginta bom-
essent in poplo nunqd parcere eis. pmo dixit dñs.
Postea de sexaginta et quinquaginta et hic usq ad decem.
De quinquagesima denarioz habet sermo in euan-
gelio vbi agit de duobz debitoribz quoz vnus tene-
bat centu denarios et alius quinquaginta. h de ea nil ad
pns. Dicet autē quinquagesima qh quiquies decē signi-
cans tepus emissiois ut dñm est. Quinquagenarius
enim numer? consistit ex quinaio et denario in se multi-
plicatis. Na qui opa quiqz sensu corpus p decem
legis madata moderat? fuit secure dicere potest. q
in vltio die quinquagesime. s. in pascha cantat. s. re-
surrexi et adhuc su tecu rē. **E**t nō q thelephor?
et greg. ppe statuerūt ut clerici incipiat a quinqu-
agesima ieiunare. **I**nstituta ē quinquagesima pmo
ppter supplecōem. ut v3 supplerent dies dnici qui
de ieiunio qdragelime sbrabant. Secdo qdragita
diebz ieiunarent prout sub septuagesima est dictu.
Secdo ppter significacōem. q significat tepus emissiois
ut pmissum ē. Tercio ppter rntacōez q nō solū tep?
remissiois significat. verū etia statu btitudinis rntat.
Na in quinquagesimo ano serui efficiebant libei ut
pmissum ē. et quinquagesimo die a die agni immola-
ti lex data est. et in quinquagesimo die a pascha dat?
est spūs scūs. et ideo hic numerus statu beatitudinis
rntat. vbi est adeptio libertatis et cognicō veritatis
et pfectio caritatis. **N**aturale diei hui? officiū
est de diluvio. ut ecclesia incutiat timore filijs suis. ne
peccet p luxuriā. sicut in missa in postcomuione. ne

peccet p gula. et qā hec duo vicia maxime dñant
in illo tpe. ideo agit de diluvio. p qd penitencia desig-
ut pmissum ē. **S**ed ne timor nimis despare faciat
dicit rñforu. Ponā arcu meū in nubibz celi in signu
federis. qd expomē allegorice de xpo vel de quolibz
scō sedm suū modū. Arcus eni ille qnto magis ad ce-
lum eleuat. tato magis ad hām depmit. Ita sanct?
homo. qnto magis elenat? est ad celestia tato plus
se humiliat. Iux illud. Qnto maior es. humilia te in
omibz. **I**tem arcus iste ē signu federis. similr et xps
vn in psalmo. respice in facie xpi tui. et sancti etia
fuit federis signu. q possent irā dei tenere. sicut fecit
moyses. **I**tem arcus ipe portentiū est. ita et sancti.
quia h dñs ita suos affligi pmittit quid est de malis.
vn legē in ecclesiastico. Vidit arcu. i. scm et bñdixit
qui fecit illū. Nōndū aut est q pmo cantat quedā
rñforia de diluvio. Secdo quedā de obedientia abrahā
postremo de ceco illuminato. ad nōndū q qui p peni-
tentia pccā sua dilueit. et madatis dñicis ut abrahā
obediret a dno plene illuminari merebit. **P**orro
in officio misse ecclesia rogat deū et inuocat p filijs sui-
is afflictis. d. m. meroitu. Esto michi i deū pteetore
Postea vero plaphis et dicit. Et in domū refugij et
Et causam sedit. s. p fide eū dicit. Qm firmamentū
meū et refugiu meū et c. Tercio p reptatis in pspitate
existētibz. Cū dicit. Et ppter nomē tuū dux michi
eris et enutries me. De hoc etia in pcedēti dnica dñm
est. sequit. verus de spe. q. d. quia merito spei. dabis
michi hoc. In te dñe spau. **O**ratio p afflictis est
scz pces nras qd exaudi dñe et c. Ep̄la ē de caritate
pma ad corinth. xij. c. Si linguis homin loquar. q. d.
omnes utates eo mō quo habet possunt sine caritate
nichil valēt ad vitā eternā. Et ponit ibi quindēcm
gdus ex quibz puenit ad templū celeste. Prmus
gdus est. caritas patres ē. Secds benigna ē. Terci?
nō emulat et c. Deinde sequit cōmendacō caritatis
Caritas nunq excludit. **Q**uā aut nō potest homo
habē caritatē nisi fiant mirabilia. Maus eni est de
impio facē pū qd creare celū et tiam Ideo sequit res-
spōforu. Tu es ds qui facis mirabilia. usus ē libera-
sti in brachio tuo. i. xpo p fide xpi. **E**t sequit tra-
ctus Iubilare. cui? ūba vidēt esse cōtra illud qd p
tractū significat. s. dolores p qd ecclesia trahit vitā mi-
seria. Sed dic q iubilacō seu exultacō nō ē contrariū
tractū. qm homo btus in ipis miserijs exultat et etia
q homo liberat? est in ipis miserijs gaudet vn in
actibz aploz. Ibat apli gaudentes et c. Et illd salois
Cox qd nouit amantudinē aie sue in gaudio ei? nō
miscet? extrane? i. diabol? h est sup omē gaudiū
Euāgelii est de fide passiois et resurrectiois. Ecce
ascendim? iherosolimā et c. luc. xviii. c. Et qz p fide
ceci illuminant. ideo statim sequit ceci illuminatio. qui
valde sapiētē pēit. d. dñe ut videā. qz visio est to-
ta merces. **O**fferatoriū similr est de fide. bñdicit?
es dñe et c. Et adūte qz in euāgelio cecus peticōem
gemit dicēs bis. fili ds miserē mei. et in offeratoriū
similr etia grās de illuminacōe vtriusq ppli duplicat
dicēs bis. bñdictus es dñe. et in alijs etia ūbis ma-
gis ac magis duplicat illuminari postulat dicēs etia
bis. doce me iustificacōes tuas vel bis dicēs. Iu-
stificacōes tuas ppter viā testimonioz et veritatis
et madatoz. **P**ostcomuio. s. maducanerūt et
saturati sūt nimis ē de timore. ut ad mēoriā reduca?

quod dicitur de iudeis. Adhuc esce eorum erat in ore iporum. et ira ascendit super eos. quia enim comederant usque ad nauseam statim deum ad iracundiam detrauerunt. ut videlicet incurrat nobis timor ne per gulam offendamus deum hunc iudei. Hoc autem facit ecclesia quia tunc solent homines magis intendere gule propter carnis prurium quod imminet. de quibus dicit gregorius. Quod relinquiendi sunt suo ingemo cum venia. Et ideo bene competit huic diei. **P**otest etiam et aliter dici quod tria sunt necessaria que proponunt nobis in epistola et in euangelio. Ad hoc ut opera penitentiae que per quinquagesimam figurantur sint perfecta. scilicet caritas que proponitur in epistola. memoria dominice passionis. et fides que intelligitur per ceci illuminationem. et hoc proponunt in euangelio vera fides. sine qua nemo deo placere potest. opera facit acceptabilia. memoria passionis reddit facilius. caritas facit esse continua. **E**t sicut ecclesia primo desperas. Clamauerat. Circumderunt me et tunc. et post ad se rediens adiuuari petebat. ita hic iam concepta fiducia et spe venie propter penitentiam. quasi dominum tenendo orat et dicit. Esto michi tunc. ubi petit quatuor. scilicet. protectionem illis qui sunt in aduersis. firmamentum illis qui sunt in gratia. refugium illis qui sunt in culpa. et ducatum illis qui sunt in prosperis. **E**pistola vero nos ponit in expeditione armis. muniri docet. **T**ractus triumphatori militie nos docet huic quid sit quod nos fecit non ei cui nos vendidimus. **E**t non quod euangeliorum consequentia rationabiliter ordinata. nam in septuagesima vineam colimus. In sexagesima agrum semiamus hunc semen spergimus. In quinquagesima fructum lucis in ceco illuato colligimus. **D**e feia quarta capite ieiuniorum. **O**st quinquagesima sequitur quadragesima que est numerus specialis penitentiae in qua ieiunat ecclesia et penitet de peccatis suis. per penitentiam enim que in quadragesima perficitur peruenit ad quinquagesimam. id est ad annum iubileum hoc est ad remissionem peccatorum ut promissum est. Incipit autem quadragesima a dominica sequenti in qua cantatur. Inuocauit me. Sed in hac feia quarta ieiunium inchoatur. ut iam dicitur. beatus petrus. primo instituit ieiunium quadragesime ante pascha nec vacat a misseio. quod quadragesime diebus a capite ieiunii usque ad pascha in abstinentia sumus. Nam post babilonicam captiuitatem quadragesime annis edificatum fuit templum domini. unde et nos post captiuitatem babilonis. confusiois vicorum quadragesime diebus per abstinentiam et bona opera nos ipsos templum deo edificamus. **Q**uare autem quadragesima ieiunetur. et quare dicitur quadragesima sub dominica sequenti dicitur. **S**ane ieiunium quadragesime commendatur ab institutione et a tribus temporibus. et a personis qui in illis ieiunauerunt. **C**ur sus ieiunia ideo sunt instituta. quoniam in lege preceptum erat decimas deo et primitias de omnibus bonis reddi. unde et nos ipsi facere debemus. et etiam de nobis ipsis. scilicet de corpore. et de mente et de tempore. de hiis et aliis ieiuniis dominum est sub quarta feia scilicet eb domo et adiuuatus. Si quidem de nobis decimas et primitias deo offerimus quoniam bonum operamur. **I**n quadragesima soluitur decima dierum quoniam secundum gregorium. a prima dominica quadragesime usque in pascha sex eb domo computantur quorum dies sunt quadragesimaduobus. Ex quibus dum sex dies dominici subtrahuntur de ieiunio remanent tamen triginta sex dies abstinentie. qui sunt quasi decima annorum. **E**t quod numerus quadragesime dierum quibus christus ieiunauit impletur recipiuntur ex institutione gregorii. pro quatuor dies precedentes eb domo videlicet quarta

quarta sexta ferie et sabbatum. Et secundum hoc dicitur quadragesima quasi quatuor cum decima quoniam triginta sex diebus qui sunt decima adduntur quatuor ut promissum est quorum Primus est sanctificationis et mundationis. quia tunc tam aiam quasi corpus mundamus. cunctis capitibus asperges. Reliqui tres sunt de primitiis dierum. qui soluntur in quatuor temporibus annorum. Sed cum triginta sex dies predicti sint decima trecentorum sexaginta dierum. et annus constat ex trecentis sexaginta quinque diebus et sex horis. propter quod cum ieiunamus triginta sex dies ratione decime remanent quique dies indecimanum et sex hore. Sed de illis ieiunamus quatuor precedentes eb domo ut sacer numerus compleatur ut promissum est. **S**ed secundum hoc adhuc remanent triginta hore indecimate videlicet unus dies qui continet viginti quatuor horas et sex hore. Sed potest dici quod per decima illius temporis in sabbato sancto tardius cenamus. vel forte propter hoc die illa tardius. scilicet de nocte missa celebratur. ut dominum est in phemio quare peris. **N**os vero prouinciales ieiunium quadragesime in precedenti secula feia inchoamus. et hic duos dies plus ceteris nationibus ieiunamus. et hoc non solum propter quandam honestatem. ut videlicet hic bi duo purificati in quarta feia sacrum ieiunium inchoemus. verum etiam pro eo quod quadragesima in magno die iouis cene terminatur. putat sub titulo de septuagesima dictum est. **S**olimus ergo duos dies non ratione quadragesime. sed propter causam ibi deam et propter eorum sanctitatem ieiunamus. Clerici etiam in quinquagesima ieiunium inchoare tenentur. pro ut ibi dominum est. **Q**uidam autem dixerunt quod promissum quatuor dies adduntur alia de causa. videlicet tres per tribus diebus quatuor temporum qui in quadragesima contingunt. **Q**uoniam per vigilia pasche qua ieiunamus debemus. Sed promissa ratio verior est. **S**ed cum in quadragesima imitemur ieiunium christi. ut promissum est. et ipse statim post baptismum. scilicet post ephiam suum ieiunium inchoauit. **Q**ueritur quare hoc tempore ieiunium inchoamus et illud cum pascha terminamus et non eo quod ipse ieiunauit cum ipso actio nostra debeat esse instructio. **A**d quod quadruplex est ratio. Prima quia in quadragesima renamur populum israel qui fuit quadragesima annis in deserto et statim post celebravit pascha. **S**ecunda quia homines tempe verno naturali ad libidinem commouentur ad quam restringenda institutum est hoc tempore ieiunium. **T**ercia quia christi passioni resurrectio continuatur igitur rationabile fuit ut afflictio nostra continua esset passioni saluatoris. cum enim ipse pro nobis passus sit. et nos ei copari debemus. ut ita tandem coregnemus. et post passionem statim resurrectio subsequatur. **I**uxta illud apostoli. Si copiamur et coregnabimus nam et egrotus magis affligitur cum appropinquat sanitati. **Q**uarta quia sicut filii israel priusquam agnum comederet se affligebat et laetucas agrestes. id est amaras comederant ita et nos per penitentiam amaritudinem debemus prius affligi ut statim post digne possimus comedere agnum vite. scilicet corpus christi. ut sic mystice capiamus paschalia sacramenta. Porro in missis quadragesimalibus frequenter humiliare capita vestra deo eo quod illo tempore diabolus magis impugnat nos. unde deum humiliter orare et nos sibi humiliter debemus. et ut nos sibi omnipotentis dei manu humiliemus. dicitur etiam. flectamus genua de qua dictum est sub quarta preterit. et de salutacione. **E**t est sciendum quod flectamus genua et humiliare capita sese committant et neutrum dicitur in dominica die. Nam ut ait gregorius. Qui in dominica die genua flectit deum surrexisse negat. propter multas quod de causis oratio nos ad terram prosternamus.

put dictu est in qnta pre sub pma. **D**icit etiam
oraco sup pplm post huiliare capita r e. ppter tepis
sanctitate. Et ad nondu qd in hac vita p nobis est
orand vt in futuro audie meream a dno Venite bn
dicti pris mei r e. que qdem oraco e vicaria sancte
comuionis. Olim eni omes amucabant r comuca
turos diacon? ad flectedum genia mutabat. nuc
vero qz multi suscipiunt corp? dno indigne p comu
one vni orone. diacono sic pus suo fungere officio
r dicere. hu. ca. x. de. qz quicunq huiliauerit se. ex
altabit. r qsq hic loms actibz bndicetur. eterne
bndictioe postmodu ascribet. **I**n hac g orone
factos milites xpi pugne comedat ad dimicaduz
tra hoste antiqui r infidias inimicor. r ideo pnuut
eos p ministrum armis huilitatis. d. huiliate. v. d.
r sic tadem capitibz huilitatis. qh dfirmas eos. fun
dit sup eos p tractem sue bndictiois r hoc magis
in septuagesima qn adusarius noster tue sollicitus
ecuit qrens que deuoret. **S**ecudo in pma collecta
genia flectim? in postulacoe iusticie. q e necessaria
in pnti vita. In vltima vero euereret melinamus
in giaz actoe p diurno tenaio vite future. **T**er
cio in pma collecta flectim? genia p pugna pntis
vite afflictione laboris r timerie ostedentes. **I**n
vltima vero q est p giaz actoe. caput huiliam?
p qd meis huilitas designat. qz in etna vita omis
labor excludet. Sed huilitas sp stabit. de hoc dicef
sb sabbo pme ebdomade qdragehime. **I**tem in
fine misse dicef. bndica? dno. de quo dem e m. m.
pre sb ti. de oracone nouissima. **H**oc etiaz tepore
corrine in ecclia suspndunt. de quo dictu e in pma
pre sb titulo de picturis. **P**orro ecclia hys diebz
in magno certamine stituta in qdragehima frequet
tat ps. Qui habitat. qz ps ille informat in certamine
positos spem suam in dno pone. r omne adiutoriu
ab eo deprec. de quo sb dnica sequeti dicef. **H**oc
tepe diacon? casula sup humer portat. de quo dem
est in pre scda sub ti. de diacono. **A**b hac quoqz
qtra feria vsqz ad dnica palmar dicef omi die pre
fatio de ieiunio. Etiam in dnica diebz apud quosda
In illa vero dnica r sequetibz diebz dicef pfacio de
passione. Sed videf. ee mcogruu q in dnica diebz
catef pfacio. de ieiunio. cum in illis no ieiunetur.
Et ideo quid a dicur in illis quotidiana pfatione. s
licet no ieiunet numero. ieiunet tn qualitate id e
in cibo qdragehimali sic in alijs diebz. In quibusda
tn ecclis incipit dice pfacioez de passione in dnica
de passione r in qbusda etia dicur pfacioem de ieiun
io vsqz ad qtra feria ante pascha. **S**ex licz vt
pmissum e qdragehimali ieiunio qd incipit in dnica
qdragehime sup additi sut quatuor dies. solemnitates
tam e officij qdragehimalis tepis incipit in eadem
dnica sic prius r no an. nec in hoc immutatio facta
fuit quanqua potius ex incuria qz ex certa scientia
hoc digisse credat. nam ite deberet esse caput ie
iunij r officij. Et scdz h videf q in dictis. m. diebz de
beret immediate post missaz dici vesp. **C**irca qd
notadu e q qdragehimalis tep? e. luc? r pnie tps.
penitentes autem dum ouertut ad xpm a tenebris
ad luce trahunt. Vespertinu vero tep? ppter defm
r obscurate impfectoez designat. qz ergo penitentes
no impfectom r defectu sed potius pfectom r luci
veritatis inistut. **I**deco ouemet qntu ad vespas

dictu tep? lucis ex institucoe gabilon cocil puenit.
vt sic statim post missam dicat. q alias circa noctis
tepis shueuerat dici. hoc tn quatuor pdictis diebz pce
tebz no seruaf. qui diebz qdragehimalibz sup ad
diti ex alia causa fuerut. Vel potest dici qz qdr
agehimali tepe ppter disposicoem ad paschalem sole
mnitate. r correctioez delictor pteitor sanctioribz
opibz inistendu est. **I**deo pmissu e vt eo tepe q suam?
illa ieiunia plures oraconu supplicacoe ieiunij aga?
r ppter hoc no solu alias horas vesp etia vespas an
cibu dicim? **P**redictis tn quatuor diebz h no suat.
ad epntandu pmaria disposicoem penitentiu qui in
suis pmozdhs no possunt tot scitatis obshuantis in
sudare. **H**oc tepe dicef ad horas. Caplm. Couer
timi. Joel. ij. c. r illd. Inter vestibulu qd est ibide r
illud. Clama ne cesses ysa. l. viij. c. r illd. Delinquat
impi? ysa. l. v. c. r illud. Frange esuriet. ysa. l. viij. ca.
Sane hec quarta feia quatuor puilegijs insignit.
Primu e. qz tali die incipim? ieiunare q fit qdru
plici racoe. **P**rimo. p eo q xpus legie qtra feia
sui ieiuniu inchoasse. q inde videt qz natus est die
dnica. r h quis diligeret pputet annos extunc vsqz
ad triginta scdz racones coputi inueniet eu in tertia
feia fuisse baptisatu. r sequeti die intras in desertum
inchoauit ieiuniu. **S**ecudo ideo in qtra ieiuniu in
choam? qz qtra etate salomon tepli edificauit. et
nos qh fundametu illius tepli q ex nobis extruim?
iacim? ieiunado vt in pascha tepli dmi esse possim?
Son aplis. Tepli dmi sanctu e qd estis vos. **T**er
cio ideo in qtra feia ieiuniu incipit. Cu em ecclia in
diebz dnica qdragehime no ieiunet ppter gaudiuz
qd habz de resurrectione dmi q in illo die facta est.
In resurrectione dms legie bis comedisse. semel cum
discipulis euntibz in emaus. r itez qn intrauit clausis
ianuis ad discipulos r attulerut ei parte piscis assi
r fauu mellis. **I**deo incipit ieiunare ab hac qtra feia
ancedere dnica illa q ppter hoc vocat caput ieiun
ij. de hoc etia iam pmissum est. **Q**uarto qz sic ia
dicef hoc tepe ad bellu procedim? ideo quatuor diebz
hui? ebdomade ieiunam? vt quatuor armati utuntbz
scz. Iusticia. fortitudine. prudencia. r tepantia. quatuor
mala q p pnu parente incurim? deploram? scilicet.
qz de padiso eieci sum? qd in hac valle miserie cib
ad modu iumentor indigem? q in infernu descende
timem? q in pria cu dno no gaudem? **Q**nto vt
desleam? quatuor mala q fecim? s. pccm cogitacois.
opis. shuetudinis. r locuciois. **S**cdm puilegiu est.
qz illa die audiut pfessio es publice penitentiu. r eis
penitentie imponut. **T**erciu qz tuc cinis caputibz
aspgunt ut iam dicef. **R**etum qz die ista fit pro
cessio qualem p totu anum fieri non attingit. penit
tes naqz tuc ab ecclia cu processione r cruce eiciut
r in die cene in eade recipiut hie sub illa die dicef.
Processione qde facim? qz tuc ad bellu tra hostes
incedim? qui qh in expedicoe a septuagesima vsqz
tuc sum? pcedetes ergo tra hostes armis nostris
armam que sut. huiliaco. oro. afflictio. r elemosinaz
largico. **H**uiliacio sic iam dicef e in cinis. **O**ro
qz tuc dicim? pce dne r e. **A**fflictio de qua in eu
angelio. Cu ieiunatis r e. **E**lemosinaz largitio q
maxime hoc tepe frequetada e. **S**on. Absconde ele
mosina in sinum paupis. **T**alibz itaqz armis ar
mati ad bella procedim? **S**on collecta hui? diei est

Concede nobis omnipotens deus? p[ro]ficia militie xp[ist]iane
sanctis inchoare ieiunijs r[ati]o. **C**eterum in hac die offi-
cui vsq[ue] ad nona differim[us] n[on] t[ame]n q[uod] d[omi]n[u]s h[ab]et nona
exp[er]iauit. sed etia[m] p[ro]pter n[ost]ram castrimargiam. adeo
namq[ue] v[est]ri deditu[m] sum[us] q[uod] audita missa statim ad
cibum currerem[us]. r[ati]o h[ab]et pax aut nichil curare?
Vnde in concilio gabylon dicit[ur]. q[uod] ad missam decurre-
dum e[st] et auditis missar[um] sollemn[is] r[ati]o vesp[er]inis officijs
ac largitis elemosinis ad cibum accede[re] d[icitu]r e[st]. **H**ac
etia[m] die b[en]dicit[ur] cinis r[ati]o in signu[m] h[um]ilitatis capitib[us]
asp[er]git[ur] s[ecundu]m h[ab]et v[er]bis. Cinis es r[ati]o cinere reuer[en]tis
q[uod] d[omi]n[u]s fuit ate gen[er]is. **E**t iob p[en]itentia[m] in fauilla
r[ati]o cinere egit. put leg[itur] iob vltimo. ca. et d[omi]n[u]s ait in
tomo pulueris puluere v[est]ro aspergite michi p[ro]mo. c.
Item leg[itur] iudith. iij. ca. q[uod] filij isrl[em] h[um]iliauerunt
animas suas in ieiunijs r[ati]o cinis sup[er] capita eor[um] et a-
braha[m] inq[ui]t. loquar ad d[omi]n[u]m me[u]m cu[m] sim puluis r[ati]o cinis
gen[er]is. x. viij. c. r[ati]o mardocheus induit[ur] e[st] sacco sp[er]ges
cinere capiti suo. h[ab]et. iij. c. r[ati]o filie syon co[n]sp[er]uerunt
cinere capita sua. tren. iij. c. **E**t hinc e[st] q[uod] sicut ex
libro ponticali habet[ur] p[en]itentes r[ati]o moritui in signum
p[en]itencie r[ati]o h[um]ilitatis. et q[uod] terra r[ati]o puluis s[un]t s[ecundu]m ci-
nere vel solo p[ro]sternunt. et ciliciu[m] induit[ur] q[uod] ex v[est]ri
testa. tractu[m] e[st]. Leg[itur] eni[m] p[er] isaie. lviij. q[uod] p[en]itentes
sacco r[ati]o cinere sternunt[ur]. Item Jeremie. xxv. c. As-
pergimini cinere q[uod] co[m]pleti s[un]t dies v[est]ri. It[em] ion. iij. c.
Rex minue induit[ur] e[st] sacco r[ati]o sedit in cinere. Item
tren. iij. c. Virgines isrl[em] accincte s[un]t cilicijs. It[em]
in ps. xxxv. Induebar cilicio. **E**t etia[m] hoc ad sig-
nificadu[m] q[uod] s[ecundu]m in electione ate de paradiso maledicta
fuit terra in ope suo. sic p[ro] h[um]ilitate p[en]itentie terra
n[ost]ra s[ecundu]m lib[er] arbitriu[m] n[ost]r[u]m b[en]dicit[ur] p[er] p[ri]mam vt non
spinas r[ati]o tribulos. s[ed] dignos fruct[us] p[en]itentie g[er]minet
Imutant[ur] aut[em] omnes ad p[ri]mam g[ra]tialiter cu[m] dicit[ur]
in antiph[ona]. Immutem[ur] habitu r[ati]o. Ieiunem[us] r[ati]o p[ro]
reus ante deu[m] r[ati]o. **E**t ostendit[ur] causa quare homines
debeat ieiunare. s[ed] q[uod] d[omi]n[u]s expectat eos ad p[en]itentiam
Vnde introitus e[st] Misereris omnium d[omi]ne p[ro]pter p[en]i-
tentia[m]. r[ati]o est sapiencie. xj. ca. **O**mes etia[m] o[mn]es
q[ui]cu[m]q[ue] dicit[ur] faciut ad id[em]. In epla q[ui]s. Conu[er]tini r[ati]o.
q[ui] est ioculis. ij. c. Ad hoc mutant[ur] g[ra]tialit[er] p[ri]m[us] r[ati]o mag-
is r[ati]o v[est]riusq[ue] sexus. Vnde dicit[ur] sanctificate ieiunium.
vocate cet[er]u[m]. co[n]gregate p[ro]p[ri]u[m] r[ati]o. Seque[n]t[ur] r[ati]o r[ati]o. Mi-
serere mei d[omi]ne r[ati]o. q[uod] r[ati]o r[ati]o epl[ist]e ostendit[ur] t[em]p[or]e effem-
p[en]itencie p[ri]m[us] q[uod] p[er] eam habem[us] remissione[m] peccator[um]
r[ati]o collationem gracie r[ati]o deulcationem inimicor[um]. Vnde se-
quit[ur]. Dedit in opprobriu[m] deulcationes me. **S**equit[ur]
tractus. Domine n[on] sed[us] peccata n[ost]ra r[ati]o. Qui signifi-
cat laborem qui in p[ri]ma habet[ur] et d[icitu]r iste tractus vsq[ue]
ad d[omi]nicam de passione in s[e]c[un]da q[ui]ta r[ati]o s[e]c[un]da ferijs vt in
dieb[us] artiori ieiunio deputatis incepte p[ri]m[us] meo[rum]
o[mn]es ieiunio obinem[us]. **I**n euangelio aut[em]. cu[m] iei-
naueritis r[ati]o. Math. vj. c. Leg[itur] de modo ieiunandi
vbi dicit[ur]. Tu aut[em] cu[m] ieiunas vnge caput tuu[m] et fa-
ciem tuā laua. q[uod] omnis p[en]itens debet vngi oleo sp[irit]uali
q[uod] e[st] iocunditas metis tanq[ua]m athleta r[ati]o pugil d[omi]ni. Sic
habet[ur] in ecclesiastico. Oleum de capite tuo n[on] deficiat
r[ati]o faciem tuā laua id[em] e[st] interio[rum] hilaritate exte[ri]o[rum]
dem[on]stra ne videaris hominib[us] ieiunas id[em] e[st] ieiuna vt
non incedas fauorem humanu[m] sed solus dei. r[ati]o p[er]
tuus qui videret in abscondito reddet tibi. **O**fferenda
est exultatio vbi est g[ra]t[ia] actio de impetrata remissi-
one. **C**omunio est. qui meditabit[ur] in qua e[st] alio[rum]

exortatio de legis meditatio[n]e r[ati]o sonat euangelio. q[uod]
meditai in lege. e[st] thesaurizare in celo **De quinta feria.**

Sequit[ur] de quinta feria. Siq[ui]dem inuitati s[un]t
omnes in p[re]cedenti die. sicut ibi dicit[ur] e[st] ad
p[en]itentiam. Sed q[uod] p[ri]ma dicit[ur] in tribus
set in o[mn]i o[mn]i ieiunio r[ati]o elemosina. It[em] in trib[us] seque[n]-
tib[us] dieb[us] agit de h[ab]et trib[us]. r[ati]o p[ri]mo de o[mn]i o[mn]i in hac
quinta feria. r[ati]o ideo incipit introitus. du[m] clamarem
ad d[omi]n[u]m. **E**t aut[em] o[mn]i o[mn]i ab aliquo q[ui]cu[m]q[ue] p[er] se q[ui]cu[m]q[ue] p[er]
alio. vt ergo ostendat q[ui]ntum valet ab aliquo. p[er] se
facta oratio. It[em] sequit[ur] epl[ist]a. Egrotauit p[er]sa. xxx.
viij. c. In qua p[ro]mittit eccl[esi]a regē ezechiam in exem-
plo. q[uod] oratione p[er] se facta impetravit a d[omi]no q[ui]ndeci
annos vite sue sup[er]addidit. **E**t etia[m] eccl[esi]a ostendat
q[ui]ntu[m] valet oratio. p[er] alio facta leg[itur] euangelium. Cum
intraret ihesus. math. viij. c. De ceturatione q[ui] rogauit
d[omi]n[u]m pro puero suo vt sanaretur q[uod] impetravit.

In sexta feria agit[ur] de ieiunio. **De sexta feria.**

Et ostendit[ur] quale ieiunium placet deo. s[ecundu]m sp[irit]uale n[on]
carnale. Vn[e] epl[ist]a agit de hoc. Clama ne cesses r[ati]o.
p[er]sa. lviij. c. r[ati]o post. q[ui]ntu[m] ieiunam[us] et non asperixisti r[ati]o.
Et d[omi]n[u]s r[ati]o dicit. Nunq[uam] tale est ieiunium q[uod] elegi p[ro]
quere q[ui] circuli caput r[ati]o. q[ui] diceret. Non placet
michi tale ieiunium q[uod] aliq[ui]s se cruciet in tantu[m]. sed q[uod]
dissoluat fasciculos impietatis. ab omni p[re]co ab-
stineat q[uod] sit p[er] caritate. Vn[e] sequit[ur] euangelium. Au-
distis q[uod] math. v. c. Agēs de caritate vbi dicit[ur] licet
hoc in eccl[esi]a n[on] legat[ur]. dicit[ur] e[st] antiq[ui]s. Non occides
ego aut[em] dico non irascaris. **De sabbo.**

In sabbo agit[ur] eccl[esi]a de elemosina et de sab-
bato. q[uod] p[ro]missa tria s[un]t orationes. ieiunia.
r[ati]o elemosinas veni[en]t ad sabbatissimu[m] mentis
vbi pena iam facta q[ui] spectat ad p[en]itentia[m]. r[ati]o. pax q[ui]
est quies r[ati]o sabbatissimu[m] mentis se osculat[ur] co[n]ueniunt
r[ati]o p[ro]pter hoc sequit[ur] apte in epl[ist]a p[er]sa. lviij. c. Si abstu-
leris de medio tui in catenam p[re]co[rum] r[ati]o. q[ui] ibidem se-
cut[ur]. tunc vocabis sabbatu[m] delicatu[m] r[ati]o. q[ui] ibidem secut[ur].
r[ati]o hoc idem d[icitu]r in euangelio. Cum sero esset r[ati]o. Marci.
vi. c. Vbi dicit[ur] de discipulis laboratib[us] in mari p[er]
quos p[en]itentes designat[ur] q[uod] d[omi]n[u]s ascendit in nauicula
cu[m] eis et statim facta est t[ran]quillitas. q[uod] deo p[ri]m[us] in
corde hominis pacificat[ur] anima r[ati]o t[ran]quillu[m] fit ibi. Hoc
sabbatu[m] licet habeat epl[ist]am et euangelium sic n[on]nulla
alia p[er] anni circulu[m] n[on] tamē est e[st] e[st] officiis. q[uod]
s[e]c[un]d[u]m quosda[m] nondu[m] erat sollempni ieiunio deputatu[m]
hodie vero ieiunam[us] vt ad quietis eterne sabb[ati]
tu[m] perueniam[us]. **De p[ri]ma d[omi]nica q[ui]dragesime.**

In hac d[omi]nica in qua cantat[ur]. Inuocauit me r[ati]o. In-
cipit q[ui]dragesima q[ui] significat t[em]p[or]e p[en]itentie sp[irit]ualis
r[ati]o vocat[ur] d[omi]nica q[ui]ntana. q[uod] quinta est a pascha. quid
aut[em] significet q[ui]cu[m]q[ue] d[omi]nce q[ui]dragesime. d[icitu]r e[st] in
p[ri]ma p[re] s[e]c[un]da de picturis. **D**icta est aut[em] q[ui]drage-
sima licet in ea sint q[ui]draginta duo dies vsq[ue] ad pa-
scha. P[ri]mo q[uod] eccl[esi]a n[on] curauit de duob[us] dieb[us] q[ui]
minutias n[on] attedit. Sed s[ecundu]m numeri p[ro]mit q[ui]ntus
sit pax plus vel minus. **S**ec[un]do q[uod] q[ui]dragesima non
p[re]tendit[ur] nisi vsq[ue] ad die cene d[omi]ni q[ui] est dies abso-
lucio[n]is. Nam p[er] q[ui]dragesima bene obseruatam. r[ati]o p[er]
vera p[en]itentia puenit homo sp[irit]ualit[er] ad cenā agni.
Vn[e] in apoc. l[et]us qui vocat[ur] est ad cenā nuptiar[um]
agni et s[e]c[un]d[u]m hoc solu[m] s[un]t q[ui]draginta dies. **T**ercio
q[uod] filij israhel laborantes in deserto q[ui]draginta annis
lebat[ur] manna. p[er] q[ui]draginta m[en]siones venerunt in

terram pmissionis. quo etiam xpo qdraginta diebus a de-
licis corporis abstinentes verbis vite reficim. oracom
vacam. ut tantu p ihesu xpm in terra viuetu intro-
eam. sic illi p ihesu naue. i. p iohue in terra pmissiois
introducti sunt. **I**deo aute sedz. iero. fut in ea qdra-
gintaduo dies qz dñs venit ad nos p qdraginta
duas gñacões. coputatis iecoma pre z iecoma filio
et ipo dño. **S**ane totu tēp? vite nre qdragesima
est. **I**eiunam? aut qdraginta diebus incipietes p-
cedet qrtā feia. **P**rimo scdm aug. qm matheus
qdraginta gñacões posuit ad hoc eni dñs suo qua-
dragenario numero ad nos descendit. ut nos ad eū
nro qdragenario numero ascendam. **S**ecdo secu-
dum eūdem qz ad hoc ut habeam? qnquagenarium.
qdragenario adiciēdus ē denari. Ad hoc eni ut p-
ueniam? ad requie beatā oportet nos toto tpe pntis
vite laborare. **S**on dñs cū discipulis qdraginta diebus
mansit post decimā diem spm scm misit. **I**eiunam?
qdraginta diebus. **N**ā et moyses ad accipiēdū legē
ieiunauit qdraginta diebus sinit z helias. dñs noster
qdraginta dies ieiunauit absqz cibo. z hoc p institū-
tione z exēplo. **S**on nonnulli vnā tantū qdragesimā
obseruat. illi vero p merito ieiunauerūt. **C**omūis
tñ ē tres qdragesimas seruare eo qz moyses ut tra-
dunt hebrei ter ascendens ad dñm ieiunauit vel po-
tius qz tres in tribus legū ieiunasse qdragesim scz
moyses helias z dñs. **Q**uare autē qdraginta sex
diebus sumus in abstinentia dictū est sū pcedenti qrtā
feria. **C**onsiderādū ē aut qz tēpus qdragesime peni-
tētie ascribit. Penitētie aut fruct? sūt ieiunū vigi-
lie z alie carnis afflictiones. Elemosina corporalis et
spūalis z alia misericordie opa. **O**io z depeatio z alie
spēs atēplacōis. flet? lacrimē. z alia insignia cōfōis.
Ideo qz de hīs z similibz ad pñiam pñentibz in noc-
turnis z diurnis officiis. hac diē z sequētibz legit et
cantat ecclia copiose et ppter hoc etiā hoc tpe dicē
ēgularit oclies in canonicis horis ps ille penitential
Miserere mei dē. **E**t ē notādū qz ppter ieiunū
pñcipiū ordo interrūpit? historiā. Cū eni in septu-
agesima et sexagesima catatū fuit de adā et in qñqz
gesima de noe z abraham in hac pma interponit de
fructibz penitētie. In scda vero de iacobo. In tēcia
de ioseph. In qrtā de moyses. **A**ntiquit? tres insti-
tuit ecclia sexagesimas. de quo tactū est in pte pma
sū ti. de ecclasticis sacmētis. **S**ane qz ut dictū est
sū qrtā feria cimerū hoc tēpus ē milicie xpiane. z in
quo diabol? fortius atra nos insurgit. **I**deo nē homo
desperet qñ cōfortatiū quoddā canit ecclia introitū
Inuocauit me z c. quo audito spe fit hō fortis. **S**on dē
dicat apls. **S**pe fortes in tribulacōe gaudentes. Et
psa. xxx. ca. In silencio et in spe erit fortitudo vīa. Si-
quidē in hīs duobz consistit tota fortitudo hominis spūl
scz in silencio a tumultibz secl. nichil de hīs que sūt
seculi appetēdo. et in spe eterna desiderando. **P**er
eplam qz incipit. **H**ortamur vos. ii. cor. vi. ca. **A**rmat
ecclia milites suos quatuor cardinalibz virtutibz.
Primo fortitudine cū dicit. Ecce nūc tps accep-
tabile. ecce nūc. d. s. z c. qz ibi de fortitudine dicē qz
sequit. In omibz exhibeam? nos sic dei ministros
in mltā paciētia. **S**ecdo tpantia cū dicit. In castita-
te z ieiunīs multis. **T**ercio prudentia cū dicit. In
sciētia. i. in prudentia. Sūt aut item sūiecto sciētia et
longanimitas. qz sciētia z longanimitate scm? con-

uersari in medio piane z puerse nacōis et bonitate
et suauitate. qz est in spū scō hoc totū p eodē sumit.
Sequit in caritate nō ficta qz omia sine fictione fiei
debz. **Q**uarto iusticia cū dicit. p arma iusticie. a
dextris z a sinistris. **P**ost eplam sequit rñforiū
Angelis suis deus mandauit de te z c. ut sic secure
hō possit pugnare. Sequit tract? Qui habitat in ad-
itorio. in quo agit de tēptatione. **T**ract? vero ideo
dicē quia ibi ostendit qz hec vita misera trahitur
multis doloribz z laboribz. et qz potest queri aliquis
de in equalitate istī? pūgne qz tēptator potētiss? ē
ut habet in iob. **N**on est pñas sū celo qz eū valeat cō-
pari. et sapiētissim? qz multa vidit. z crudelissim?
qz ut dicit. iere. Crudelis est z nō miserebit. homo
aut infirmissim? et ignorās. ideo in ipo tractu ponit
solutio hui? qz hic pmittit deus inimicū tēptare.
ut homo timeat z ad deū fugiat. qz scit et potest z
vult liberare. z sic in se nō speret sed in deo qz pmit-
tit qz libeabit si cōfugiat ad eū. vult ergo de? ut hō
habeat timorez de inimico forti. z spem de pmissioibz
futuroz. et de dilectōne dei vehemētissima. **S**equit
qz vult eū ptege? quēadmodū gallina ptegit pul-
los suos ex amore vehemēti. z ē spes de custodia an-
geloz. **H**omo autē hī molas? inter duas molas
timorez scz z spem efficit panis placēs deo. et sic vin-
cet omēz tēptacōem. siue sit leuis et occulta qz dicē
timor nocturn? siue leuis z manifesta. qz dicit sagitta
volans in die. siue sit grauis z occulta. qz dicē ne-
gotiū pambulās in tenebris. siue sit grauis z apta
qz dicē demoniū meridianū. hec quatuor genēa tem-
ptacōnū vmez quilibz sic armat? ut dcm ē. **S**ed
in euāgelio nō sūt n tres tēptacōēs. vbi dicit. **D**uct?
est ihesus in desertū z c. **M**ath. iii. c. **E**t pphēdunt qñqz
omēs tēptacōēs sū qternario ut dictū ē. qñqz sub
trinario ut in euāgelio. qñqz sū binario ut in eodē
psalmo inferius vbi dicit. **A** laqo venatū id ē ab ope
malo z a verbo aspero id ē a peccato oris. **T**emp-
tatus aut fuit domin? a diabolo triplici tēptatione.
i. tēptacōe gula cū dixit ei **D**ic ut lapides isti panes
fiant. cupiditatis. scz cū dixit. **H**ec omia tibi dabo
si pētes adoraueris me. z inanis glie. scz qñ diabo-
lus voluit eū decere de pinnaclo sicut fecerat alios
pdicatores multos. **E**t vicit eū dñs p auctoitates
sacre scripture. qd significatū ē. in hoc qz dauid la-
pidibz sūptis de torrente decit goliath. docens nos
debere armari gladio verbi dei pter illa arma quibz
nos armat apls in eplā hodierna ut sic sufficēter
ad pugnā armati sim? **P**otest etiā dici qz a pñ-
cipio septuagesime ecclia tot tribulacōibz pressa de-
spēras clamauerat. **C**ircūdedērūt me gēntes? mortis
quali a nulla pte euadere possit. **I**n pñcipio vō
sexagesime vbi etiā de hoc dcm est. z dicē mērtā
dnica qñ posita inter tēptacōem z spem clamauit
Exurge qre obdormis dñe. **I**n pñcipio qñqgesime
iam desperas clamauit. **E**sto m dñe in deū ptectorē
immo tēptatiūa mutas in affirmatiūa dixit. **D**ux
m eris z emuties me. **N**unc vero in pñcipio qua-
dragesime ostēdens se exaudiriā dicit. **I**nuocabit
me z ego exaudiriā eū. **E**t eplā dicit. **I**n tpe placi-
to exaudiri te. **I**n gradualī dat nobis angeloz cu-
stodia. **I**n tractu diuina pteclio. qz ecundamur
scuto veritatis. **I**n euāgelio ad exēplū saluatoris
ab hoste. **T**riūph? cū dicim? **V**ade retro satanas

In offertorio etiā diuina p̄fectio vocat̄ cū dicit̄
Scapulis suis obumbrabit tibi r̄c. In post cōmu-
nionē demonū s̄bictio ubi d̄r. Sup̄ alpitē r̄ babiliscū.

Ab hac die vsq; ad pasceū opūi cruce. r̄ ve-
lum ante altare suspendit̄. de quo in p̄ma pte dictū
ē s̄b ti. de picturis. Hec dñica p̄uilegiata est quia
est ianua r̄ limes q̄dragime q̄ rep̄ntat tēpus quo
filij isrl̄ morati sūt in tēbro. Tētia quidem fuērūt in
p̄plo israhel quorū duo cōmemorauit. scz p̄gnacō q̄
fuit in egipto q̄nto iacob r̄ filij sui p̄fecti sūt in egipt̄
tū. Captiuatio q̄ fuit in babilone. r̄ dispersio q̄ facta
fuit a tyro r̄ vesp̄hano. p̄ totū mūdū quā non cōme-
morauit. qz ab illa nunq; euocabunt̄. de qua dcm̄
ē. nadā eos in manu de q̄ nō potuerūt surgē. In hac
dñica ad horas dicit̄ caplin. fratres hortam̄ ne in va-
cui r̄c. ij. cor. vj. c. r̄ illd. Ecce nūc tps. ij. cor. vj. ca.
Et illd. In om̄bz exhibea? ibidē. Et sit hodie staco
ap̄d basilicā lateranē q̄ structa ē in honore saluato-
ris r̄plis q̄ p̄phe iohannis. eo q̄ officiū h̄o dīcēnū sal-
uatoris nri p̄p̄etice r̄sonat felicitatē. **De scda feria**

Dostq; dñs et apl̄s armauerūt milite fū-
um non restat nisi vt pugnet qz hostes sp̄-
parati sūt. qz v̄ro p̄ opa misericordie spe-
cialit̄ et maxime sit pugna ista. Ite de ip̄is ē feria
ista q̄ agit de elemosina. Rursus qz on? pugne
non libet̄ suscipiē m̄h̄ intuitu p̄m̄h̄ Ite in hac scda
feria est introit̄. Sic oculi seruorū r̄c. r̄ dñs in eplā.
Ecce ego req̄ra oues meas r̄c. q̄ sup̄ta ē de ezechiele
xxxij. ostēdit p̄m̄ū cū dicit. Et pascam eas. q̄ enī
pascit dñm in paup̄e. r̄ dñs pascit eū. sic ibi legitur
In motibz isrl̄ id ē m̄ m̄h̄om̄bz eternis. Ite ha-
bet̄ p̄ euāgelium. cū venerit filius r̄c. Math. xxv. ca.
vbi d̄r. venite b̄ndicti r̄c. Efurui. et dedistis michi
māducaē. Debe? aut habē oculū ad ip̄m nō tm̄ finis-
trū vt r̄spiciam? penas eternas. et p̄pter hoc bonū
faciam? hoc enī est timor seruilis. sed etiā dextrū. vt
cōsidem? p̄m̄ia. istū oculū vult nob̄ auferre diabol?
et m̄tē q̄ntū potest. Vñ. i. r̄. xj. c. Rex amonitarum
noluit m̄re fedus cū iabitis. nisi erueret eis dexte-
ros oculos. Siml̄r vult facē nob̄ diabolus vt non si-
mus apti ad pugnādū sic miles q̄ nō h̄z oclm̄ dext̄.

Tercia feria agit de oracōe **De tertia feria**
et sumit̄ introit̄ de psalmo qui est oracō.
Dñe refugiu fac? es nobis. pugnamus
enī orando. Vnde ihs naue in heremo pugnabat et
moyses orabat. meito qui pugnabat nō deficiebat
qz ille oratō vincebat. Eplā v̄ro. q̄rite dñm r̄c. psa.
lv. c. docet nos oracō et m̄uat nos ad oracōez. q̄rite
dñm scz derelinquēdo vicia r̄p̄cā. qz mult? est ad
ignoscendū. nō enī cogitacōes mee cogitacōes v̄re
Que sūt v̄ro cogitacōes ei? ondit̄ ier. dices. Ecce
ego cogito cogitacōes pacis r̄ nō afflictōis. Si enī
ex v̄ro corde rogat̄ et q̄rit̄. statim pacificat̄ q̄ntū
cunq; deliquit in eū homo. r̄ hoc dñm m̄uēiri potest scz
in p̄nti. Ecce ostēdit̄ effect? oracōis qz p̄ eam homo
deo pacificat̄. Item etiā habet̄ p̄ euāgelium cū in-
trasset. Math. xxi. c. In quo d̄r postq; eiecit ementes
et vendētes de tēplo. dixit. dom? mea id ē homo in q̄
habitat. dom? oīom̄s vocabit̄. In eplā monem̄
ad petendū vt habitet in nobis. In euāgelio
vt det nobis eterna gaudia. Cetera que in gra-
duali in offerenda et postcōmunionē cantant̄ sunt
q̄rentiū dñm orōnes r̄ solacōes r̄ gr̄ap̄ actōnes.

Quarta feria ē de ieiunio. **De q̄ta feria**
Sed q̄ illa dies est septima a capite ieiun-
nū. Septim? aut numer? et septuagesim?
idem significat. Ite enī significat numer? multiplicat?
et numer? multiplicat̄. Septuagesim? v̄ro significat
liberacōez a captiuitate. Ite in introitu qui est re-
m̄iscere r̄c. petit liberacōez scz q̄ habet̄ p̄ ieiunū. Et
in eplā in lectōne monem̄ ad ieiunū exēplo moy-
si et helpe. Lectio q̄ legit̄ ap̄ter oracōes. sup̄ta
est de exo. xxxij. c. ascende ad me in montē r̄c. E-
pistola v̄ro de. tercio. r̄. xix. c. venit helpas r̄c. Q̄n-
le aut ieiunū debeat esse scz sp̄uale mōstrat̄ nobis
p̄ ieiunū moȳsi. vtilitas v̄ro p̄ heliam. In azimo
enī cito pueniet̄ vsq; ad mōtem dei oreb̄ id ē ad
altitudinē mense illius. q̄nto comedem? sup̄ m̄sam
p̄ris xpi in regno suo. p̄ ieiunū quidem in a dei t̄pat̄
r̄ m̄igat̄ q̄ ostendit̄ p̄ euāgelium. Math. xij. ca.
Accesserūt ad ihsū r̄c. In quo habet̄ de m̄m̄tis
qui in a dei t̄pauerūt p̄ ieiunū suū. Et nota q̄ in
hac feria solemnitas ieiunij duplicat̄ quia ieiunat̄
tam racōne q̄dragime q̄ racōne ieiunij q̄tuor t̄pm̄
qz v̄ro penitentiū asperius ieiunat̄ corp̄a deherat̄
In h̄is nō habitat sic d̄r in euāgelio sp̄us m̄m̄d?
qui habitat p̄ loca arida q̄rens requiē r̄ nō m̄uenit
Corpa enī ieiunij deherata fastidit. Ite ad ie-
unia libētus app̄etēda moȳsi r̄ helpe p̄mittit̄ exē-
pla. quorū v̄tq; in singulis lectōibz q̄draginta diebz
et q̄draginta noctibz ieiunasse phibent̄. Itaq;
ap̄ter ieiunij geminacōez scz q̄dragime et q̄tuor
t̄pm̄ duo versus in ḡduali ponit̄ ea q̄ in introitu
graduali tractu. cōmunionē. r̄ offerēda. cantant̄.
sūt solacōes r̄ oracōes vt ieiunantes a triblacōibz
eripiant̄ et ne h̄is qui ieiunij affligunt̄. m̄m̄ci
dominent̄. Hec q̄ta feria in hoc p̄uilegiata est.
qz illi qui in sab̄to sequēti ordinādū sūt m̄terrogat̄
de scripturis sacris et examinant̄. de quo r̄ q̄re due
lectōnes legunt̄ ad missam s̄b q̄ta feria t̄rcie eb-
domade aduentus dictū est. **De q̄ta feria.**

Quinta feria est de cōfessione p̄ quam etiā
pugnat̄. Et ē introitus cōfessio r̄ pulcritudo
Est aut̄ triplex cōfessio. s̄. fidei peccati et hui-
litis. Qui habz hanc cōfessionē pulcritudo est in
aspectu eius. In cōspiciēdo enī dñm hūiliam? nos.
et deo similes sum? mutando ip̄m. Eplā v̄ro scz
orauit helias r̄c. sumit̄ de eldra. ix. ca. in q̄ oracō
elbre. r̄ cōfessio. qui orauit sic etiā daniel orauit. pec-
cauim? et m̄uste egim? r̄c. Et p̄ istā cōfessionē me-
ruerūt t̄missiōez p̄ccorū. r̄ ita ondit̄ effect? cōfessōis.
In alijs eccl̄is legit̄ eplā. fact? ē s̄mo dñi. ezech.
xviij. c. q̄ etiā loquit̄ de effectū cōfessōis. Euāgelium
eḡssus ihsus r̄c. Math. xv. c. ē de muliere cananea
q̄ p̄ cōfessōez fidei cū dixit. Dñe adiuua me. Et p̄ cōfessi-
onē hūilitatis cū dixit. Nā r̄ catelli r̄c. meruit filie
sue sanitatē. Et dcm̄ ē ei. Mulier maḡ ē fides tua.
Quidā aut̄ legūt euāgelium in quo iudei gl̄iantes
qz essent filij abrahe cōuincunt̄ non esse filij abra-
he. qz nō faciūt opa eius. s̄ esse ex patre diabolo ei?
opa faciēdo. Vel vt quibusdā moris ē legit̄ eu-
āgelium. qd̄ alij legūt feria q̄nta sequēti eb dō de de
diuine. qui apud m̄feros cruciat̄. p̄rem qz vocans r̄
depcans abrahā nō vt filius exaudiat̄. h̄is cōsonat̄
illd̄ p̄phetiā qd̄ eplā p̄mittit̄. qz h̄ vir iust? genuit
filium sanguine effundēte r̄ vniūsa detestada faciēte

Ipe quide in iusticia uiuet. filius aut eius q opat? e iniquitate morte moriat. **C**etera q sunt in introitu grad et offerenda sunt laudes et oraciones iusti. **C**os munio panis que ego dederō. Ioh. vi. ca. declarat vn iust? uiuat scz de carne xpi. **E**t attēde q quite feie ppa oli nō habebat officia. s; a dñcis estualibz in officiabāt et eaz euāgelia nō sūt de ieiunijs instituta sed de diuiti et lazaro et uidue filio suscitato. **O**lim etenim nō ieiunabāt. s; ut in dñcis sollempnabat. S; postmod a greg. iuniorē qdragesime fuerit aduēte ieiunio. put dictū ē s; septuagesima et in officiare et inde ē q uarietas eplaz et euāgelioz in quātis ferijs ēpit. de hoc dices. s; quita feia sequentis ebdomate.

In sexta feia que est nona dies. **D**e sexta feia ieiunij. qui numerus est angelicus petit ecclesia liberari ab omnibus tribulacōibz. Et ē introitus de neccitatibz rē. et fit hoc p anglos et maxime p āgelū magm cōsiliū. et ideo legiē euāgelij. ioh. v. ca. Erat dies fest? rē. In quo dicit. Angel? dñi descendit in piscinā et mouebat aqua et sanabat vn? ideo vnus q tñ vntas ecclie sanat. **S**ed ne in oīra dictione peccem? sic iudei qui dicebāt istd puerbū promice ptes nostri māducauerūt vūā acbam in deserto et detes filioz obstupescūt id ē nos pūmī propē hoc q nō est iustū. **I**deo legiē eplā de ezech. x. vii. c. anima q peccauit ipa moriet. filius non portabit iniquitātē patris. nisi imitē ptem in malicia. vindicat enī dñs iniquitātē pīm in filios in hīs q oderūt eos. **D**e sabbo

De octa vero nō restat nisi sabbatism? et est eplā de sabbo mentis. fratres hortamur uos. p sabbatū vero mentis uenit ad sabbatū eternitatis. Et ideo dicit euāgelij de tñsfiguracōe dñi in qua apparuerūt tñ moyses et helias quoz exēmplo animat ecclesia ad ieiunū. **I**n missa hui? diei lectio pma ē. Orauit moyses. deuter. x. v. c. scda est. Dixit moyses filiis israhel ibitē. xi. c. tertia ē. Oīone faciebāt. ii. machab. i. c. qtra. Miserē nrī. eccl. xxx. vi. ca. quita est. Angel? dñi. de qua dñm ē sub qtra feia tertia dñice de aduētū. Intret in aspectu rē. Et graduale ecclesia cantat introitū. Intret in aspectu rē. Et pcedor noster rē. Et dūtere dñe rē. Et dirigat rē. Et ad dñm cū triblaret rē. Ad quāq lectiones flectit genua ut quāq sensus ordinaōz a dño dñmittant. **Q**uia vero diaconi et sacerdotes tanq pfectiores eternis mēde tenent. **I**nde ē q an sexta lectione hūe an eplā non dicit flectam? genua. Sic nec ante euāgelij hoc etiā fit ppter reuerētiā aplice lectionis. et ppter eandem etiā causā ad oīonem sup pplm genua nō flectim? s; solū capita inclinam? **R**ursum qz multū valet deprecacō ecclie assidua. quis enī qui nō audiat in triblacōibz. ideo quāto loco legiē lectio de tribus pueis de camino ignis libeatis. et secunt grāz actiōnes in catico. bñdict? es dñe rē. **Q**uia vero officiū pdicacōis etiā ad s; diaconū pmet. **I**deirco sequit eplā pauli. i. ad tessal. vi. ca. Rogamus uos corripite inquietos solamini pusillanimes rē. Officiū enī pdicacōis ē alios corripere et reliqua facere. que in eplā ipa docet. et ita eplā ipsa pmet ad ordinaros saltē in sacis. **D**em sequitur tract? **L**audate dñm oīes gētes. In quo oīes inuitat ad dei laudē qui mīstros suos sua mīa ostemat. **T**raetus ergo et eāciū. bñdict? es. sūt ordinator. **E**t qz sacerdotes

in vñ pfectū cōmutari debet. quoz mīstero panis et vñm tñsfiguracōe in corp? et sanguine dñi. **I**nde ē q legiē euāgelij de tñsfiguracōe. Assumpsit ihesus petru rē. math. x. vii. c. Debet enī tñsfigurari ita q m eis non appareat nisi resurrectio dei. **S**; qz in p sentū sine triblacōe. aut vix aut nunq esse possum? et ppta ad dñm semp clamadu ē. **I**nde est q sequit offerroū. Dñe de? salutis mee rē. et postcomūo. dñe mie ds in te spauit ē. **P**riuilegiatū ē hoc sabbm qz in eo ordies celebrat. **D**e scda dñica qdragesime. s;

Hec scda dñica intulacō dñica vacat. pcedit q ppo caret officio. **I**deo aut caret officio nam cum in pcedēti ebdomada occurrunt quatuor tpa in quoz sine ordines celebrat? habebat p antiq ecclie institucō. ut post finē diei sabbati inciperet officiū ordinū et in die dñica terminat? et ita officiū qd in fine diei sabbati incipiebāt usq in die dñicam ptebāt et sic tūc ipsa dñica ppo caret officio. **S**ed qz difficile erat a sex feria usq in die dñicam nīl comedē. factū est ut in sabbto ordines celebrent. et in die dñica que vacat officio. officiū qte ferie pcedētis repetat. **P**otest etiā dici q ecclia suspendit organa sua in hac dñica. q est quita a septuagesima. ad similitudinē ppli. qui existens in o capitate nec altare nec tēplū habuit immo organa sua suspendit. qre pūm nō habz officiū. **S**ic aut dñica ista vacat ab officio ppo ita et oīs quāte feie qdragesime quodaz ppo carebat officio. **P**ut s; quita feria dices. **E**t attēde q hēc dñica vacat solū cantu diurno nec vacat oīmo officio nec euāgelio. Et ideo solum in gduali tēbz intulacō dñica vacat et non in antiphōnō nec in euāgelio. **E**t in qbusdā ecclis dicit euāgelij. **E**gressus. qd dictū est in pma quita feria. In alijs assumpsit ihesus petru. **S**ed in pcedēti dñica dñm ē. q in ipa dñica armavit dñs militē suū quatuor cardinalibz virtutibz et gladio verbi dei. **S**ed qz ut pmissum ē in scda feia pugna nō libenter suscipiē nisi pūm ostendat. **I**deo agit in hac scda dñica de bñdictioe ne q est quāplex. scz bñdictio liberacōis. gracie et augmētū gracie. deplacōis et glie. **Q**uia vero bñdictio illa impetrat p oracōem. ideo dñica ista cōsistit in orōe. vñ dicit in introitu. Remiscē mīscacōem tuā et ē. petes cantu lugubri. liberacōem a vicis et peccatis et spiritibz immudis. **H**ec ē pma orō et pma dei bñdictio scz liberacōis. In eplā vero q ē rogāz vōs rē. pma ad tessal. ii. c. petit sibi dari scdaz bñdictioe scz gracie hūe grāz ad bene ambulādū bñd agendū dices. **H**ec ē enī volūtas dei. ut digne ambulem? ut sciat vnusquisq vas suū possidere in scificacōem scz ut sic celeste corp? ut celestia appetat in honore scz ut sit deo dignū tēplū. qz fides dei et tēplū spūs sancti sūt nra corpa ut ait aplūs. **O**īs qui caste et pie viuūt tēplū dei est et spūs sancti sedes. **E**t in hac sola dñica id est gduale et tractus eo q ipsa tota cōsistit in orōne liberacōis. **O**racō expmit laborem et planctū q duo significant in gduali et tractu. **E**st aut graduale. **T**riblacōes rē. **T**raet? ē de neccitatibz rē. **A**li autē dicit tractū. **D**ixit dñs mulieri. qui ē. math. x. v. c. **T**ercia bñdictio est bñdictio augmētū grē. **Q**uarta cōntēplacōis. **Q**uata bñdictio glie. **Q**uia vero benedictōes hui? nō habet uel aseruat sine magna

lucta ideo in nocturno officio de lucta iacob cu angelo. in vtero agit ut exemplo iacob supplantem fratres nros malos scz hqo nobis inferat iniurie disimulantes et sit pugna ista in vtero rebecca. eccie. Rebecca eni gra interpretat. In pmo rñsoio in nocturnis agit de augmento gre. dixit eni pfaac ad filiū. tolle arma tua. pharetra et arcū. Arma predicatoris sūt sacre scripture q dicunt. pharetra. qz de eis sumunt sagitte. ad pcutiendū diabolu. Jacob igit id ē ver? p dicator venat et interficit homines bona venacoe et interfectoe scz p arcū sacre scripture et in se occidit bestias id ē vicia et peccata scz porcum luxurie. Et tūc cenat cū eo pfaac. et risus scz dñs qui delectat in talibz. Sūnt eni ei delicie cenare cum talibz. Sūn scdm rñsoiū est. Ecce odor filij mei sicut odor agri pleni id ē paradisi. hoc etiā est id qd sup dicit apls vt sciat vnusquisqz vas suū possidē in scificacoe et honore. Sequit versus. Qui maledixerit ei sit ille maledictus. Omnes eni qui p pso xpiano iuniori maledicūt maledicti sūt. vt iudei gentiles et alij. In terciō rñsoio dñ. Det tibi deus de roze celi et de pinguedine terre habūdantiā. esto dñs fratrū tuorū. seruiant tibi tribz et ppli. hec bñdictio dat ecclesie et omibz pplis dñe. Ista vero tria rñsoia sūt septimi toni ad significadū q ipa ecclesia impetiat nobis gram septiforme spūs sci. In secō nocturno in qbusba ecclesijs ē rñsoiū. Si dñs rē. In cui? vespū dñ. iacob erexit in titulu lapidem fundens oleum desup. Qd nos facim? cū imitacoe xpi bona agim? vngimus eni cū p fidem cū ipm homiez plenū grē esse credid. Et duo rñsoia sūt de pmo et vñū de sexto tono. quia de xpo agūt qui ē pñcipiū et finis. et in vj. etate vñctus fuit oleo leticie p pñcipibz suis. In septio vñctio rñsoio orat iacob. Erue me de manu fratris mei qz valde eū timeo. valde eni debz timere sanctū ne corrumpt a malis. In octauo rñsoio agit de bñdictioe et replacōis. vñ ibi habet de lucta iacob cū angelo. qz p oracoe debz luctari cū dño donec habeam? statu et contemplacōis. et dixit ei angel? dimitte me autora ē. id ē satis habes fidem vel caritatē vel gram. Sed debem? dimittere donec de luctacoe et rā vicia faciat nos cōtemplatiuos. qz regnū celozum vñm patit et violentia rapiūt illū. tūc aut videt sine núbilo peccati. Sūn in nono rñsoio dicit iacob. vñ dñm facie ad facie id ē sine núbilo peccati non sine velamine creaturaz. Hac rācone ecclesia paritē dicit legē hac die euāgelij de tñsfiguracoe que est bñdictio glie. vita patet qz habita bñdictioe libeacōis grē et augmētū gracie et contemplacōis. et sū deāto pmo glie libenter et fortiter pugnat milites xpi.

Secūda feria ē de oracoe. De secūda feria.

Sūn in epla q incipit. Oravit daniel rē. dā. mel. ix. c. ostendit quantū valet oracō cū ieiunio. daniel id ē vir desiderioz oravit p ppo suo et abstinuit a regalibz cibis. et vñs est legumibz. et ideo exaudita ē oracō eius. sic et dñm est ab anglo. Sed qz nil valet nisi q sit in dgione rei. Iteō sequit euāgelij ioh. viij. Ego vado et quis me et nō inuenietis. dicit dñs iudeis. et itē. ego sū de sur sū rē. ego nō sū de hoc mudo et nō cognouerūt eū. et itē adhuc manent in peccatis suis ibi itaqz dimittit dñs spūles a carnalibz id ē aqz q sūt sū firmamēto ab hñs que sūt sup firmamētū et ita hñe sedē ferie cōpetit opus

sedē diei. et itē introit? est de secō tono. Carnales eni nō pnt orare dñm qz nō cognoscūt eū. Nam qui in carne sūt. deo placere nō possunt. Nempē ea q in introitu graduali offerenda et cōmūione cātant. sūt oīes solacōnes et laudes cōuerse genilitatis cū dñs exhibuit intellectum. **De terciā feria.**

Tercia feria ē de opē diei terciē. qd est cōgregacōe aque omes in locū vñū et trāseuclificet. hoc fit qñ homo non curat de voluptatibz carnis et ieiunat p caritatē ieiunij laudabile ē. vt homo nō sit multū curiosus de cibo corpalit de m euāgelio. Nolite solliciti esse. solliciti dñe id ē suffocante h sollicitudine pūitēte possū et debz? Iteō introit? ē. Tibi dixit cor meū exultat te terciū toni. ppter opus terciē diei. In epla vero fact? ē sūmo dñi rē. R. x. viij. c. hortat ecclesia vt nō sum? multū solliciti et ppter hoc helyam q past? est a vidua sareptena. et a conuoripe etiā paut vñduā dices. Non deficiet farina p dñe. et grā de corde et oleū de lechito id ē grā seu vñctio spūalis desup hoc item hortat p euāgelij sup cathedra moysi rē. Math. xxij. c. vñi seqt. vnus ē magister vñi vñ est pater vñ qui in celis ē qui habz curā de omibz.

Rursus sareptena mulier in introitu affectū ad xpm ostendit dices. Tibi dixit cor meū. In graduali se ipam solabat et hortat. dices. Iacta cū tu. In offerenda miam petit. In cōmūione quasi secūda se mirabilia naturam pmitit. **De quāta feria.**

Quarta feria est de pñtia q feria est dies pñtie. In illa eni tradit? est saluator et dñm epla. Oravit hester et rē. hester. xij. ca. qñtūc oracoez faciat efficace. p oracōz hester q cū regina existeret induta fuit cūcio. et p oracoez impetravit suspensionē aman in pānibz qd pauerat mardocheo. Quia vero pñtia cōepit in morte m dñi. ideo de ps pñiali q intitulat per octauā resurrectōis scz. Dñe ne in furore. sume introitus ne de lūqz me rē. qz vero nō valet pñtia nisi imitē xpm ideo sequit euāgelij ascēdēs ihesus rē. math. xx. c. de cruce xpi vñi habet ecce ascēdīm? ierosolimā et sequit ibi de filiis zebēdei. qui pccierūt vt vnus seder? a dextris. talis a sinistris. Et dixit eis dñs. potestis bibere calice que ego bibim? hñ rē. qui nō bibit de calice penitentie nōn bibit de calice glie. Et post pñtia se xps aplis in exēplū q de hoc inacebat.

Quinta feria est de pñtia. **De quāta feria.**

Et ambz id ē de nō sūctibz in dño et cōfite tribz in hoīe. de quibz habet in epla. Male dicit? homo qui dñdit in homie. iet. x. viij. ca. et pñtie carne brachiū suū rē. et post. bñdict? vñ q cōfidit in dño. Et hec ostendit p euāgelij. homo qdā rē. luc. x. viij. qd est de dñice et lazaro. Dñes eni nō cōfitebat in dño et itē in inferno posit? ē. pānp vero cōfitebat. et itē in sinu abrahe requiescit. In offeratorio vñctio pñtie est moyses rē. ostendit q oracō iusti efficax est. Moyses eni erat oīs qz māfucissimū hōm fuit et forma ieiunij et placacōem impetrant sup nam qua dñs irat? erat iudeis. ppter vitulum cōstantem. Rursus qdam ho die legūt euāgelij in quo docet dñs nōm homis sed solus dei testis ostendit de se ipso eni loquēs ait scdm carnis fragilitatē. Si ego testimonij phiteo de memetipso testi monij meū nō est. vñ. r. Ab homie testimonij

non accipio. et i. habeo testimonium maius iohis. hys
sonat pmissa leo de ier. Maledictus ho qui confidit
in homine. et i. bndictus vir qd fidit in dno. Confi-
tes igit orat in introitu et in g'duali et ecclia in offendi-
m psona moyh in q fit verborz repeticio qz sepe ad do-
minu p p'sso incescit. de hoc etia dcm e sb scda dnica
post ephiam. **Cōmūo.** Qui māducat ioh. vi. ca.
ostēdit quid vilitatis pueniat dñi scz q in xpo
maneat et xpus in eo. Et hēc cōmūo bene agrueret
sabbto an dnica palmar. **Notandū** aut ē qz hēnt
pcedens dnica vacat ab officio. put ibi dictū est ita
et oīs qñte ferie in qdragēma quōdam ppo care-
bant officio. excepta forte qñta feria cene dñi. Illa
tñ mutuat introitū a terciā feriā illaz pcedēti. Nā hē
qñlibz qñta feriā auctoritate melchias ppe. soluta
erat a ieiunio ita et ab officio. Vñ bñs greg. Nullū
in qñta feriā instituit officiū nichilomin? tñ hōre et
matutine ac vesp'tinū officiū cātābant. vñ necūm
erat vt sup bñdict? et mag'ficat. anphōe de euāge-
lijs alioz diez sup'te dicent. Sz grego. h. instituit
ieiunū et officiū qñte ferie ea tñ q pñt instituta erat
de matutinis et vesp'tinis officijs nō mutauit tñte
est qz antiphōne q cātānt sup bñdict? et mag'ficat.
in qñtis ferijs nō cōsonāt euāgelij illius diei. de hoc
in qñta feriā pcedētis eb dōte dcm ē. **De sexta feria**

Sexta feria agit de opere sexte diei in qua
fact? ē homo et hōitat nos ecclia ad man-
suetudinē et paciāz vt omnes iñā de cordibz
nostris remoueam? et hoc exēplo ioseph et xpi et est
eplā. dixit ioseph. gen. xxxviii. c. de ioseph qui mul-
ta passus ē a frībz suis. et tñ sblimat? ē velint nolint
in euāgelio. Math. xxi. Monem? a p'dicto exemplo
xpi. homo erat paterfamilias q plantauit vineam. i.
iudaicū pplm per totā tñā legis. Ad vltimū misit fi-
liū suū ad cultores vinee ad quos p'us miserat suos
quē interfecerūt. p hoc aut scz mansuetudinē et paciāz
faciābim? in futuro. **Cōn** introitus ē. Ego aut cum
iusticia apparebo in cōspectu tuo. faciātor dū manifes-
tabit? glia tua. Ad tollerādas etiā p'secucōes ppe
iusticiā hōitat in g'duali. Ad dñm cū tribularet. et in
offertorio. Dñe in auxiliū. et cōmūone. Tu dñe suab.

Sabbatū de cōuersione vel **De sabbo**
cōfessione p q homo cessat ab ope seruili
et sic sabbatizat et recipit bñdictionem a
dño qui bñdixit diei septimo. Ad hoc aut instrum?
p legem dñi et grām spūs sancti. Vñ introit? ē de le-
ge. Lex dñi tē. et est pñm tom qz cōuersione ad dñm est
pñcipiū bone vite. Vñ sequit? cōuersionis animas res.
Sequit? iusticie dñi recte letificātes corda. qz dant
sabbatū spūale. et hēc pñcipalit? habet? p grām qz oīs
die p eplām. Dixit rebecca tē. gen. xxviii. c. In qua
habet? qz rebecca monuit iacob vt afferret pñi suo
p'saac duos hēdos. p rebecca grā dei intelligit? que
nōs monet et in spūat nob offerre deo ab omniacōem
de peccato et cōfessionē p hēdos designat. Hēdus ei
animal feredum et habz carnes sapidas. Cū enim
homī feret peccatū suū dñtē illud qd valde placet
et angelis eius. qz gaudiū ē āgelis dei sup vno pec-
catore pñiam agere. **Sequit?** aut in eplā. De roze
celi id ē de grā celesti et de pinguedine terre id ē abū-
dantia tpaliū sit bñdictio tua. et pponit de roze celi
qz bona spūalia pponit tpalibz. Et postea sequitur.
de pinguedine terre. qz pñmū qñte regnū dei et hēc

omīa adiciēt vobis. boni enī omīa hñt. Vñ apl's
tanqz nichil hñtes et omīa possidētes. **M**ali simli-
petūt bñdictōez qui p elau dñgñt. Sed qz ipi ppo-
nūt tpalia spūalibz. dicēt eis. de pinguedine terre
et de roze celi erit bñdictō tua. et si enī habeāt aliq
spūalia tñ pponūt eis tpalia. **Sequit?** m'sorium
bonū ē cōfitei dño tē. qñ diceret. ecclia ex quo per-
cōuersacōem et cōfessionē peccati et reprobacōem
habet? bñdictō et tpalia et spūalia bonū ē cōfitei
dño. **Ite** habet? in euāgelio luc. xv. homo qdaz
habuit duos filios et pēxit vn? dicēs. da michi pte
hereditatis q me cōtingit. et diuisit illis sbstanciam
suā. et postqz ille d'suplit omīa postea fuit tāta fames
in terra ad quā vñt vt cōpeller? fame esse porcan?
et subuleus et dixit reūsus ad se qñti mercenarij tē.
Quādo enī homo omīa bona sua amisit p peccatum
nō habz qd cōmedat et p'mittit ita de? ipm cadere
vt arguat eū malicia sua vt legit. Jer. h. circa mez-
dium. et moriat? fame et dicat. quot sūt scz in ecclia
qui habēt iocūditatez mentis et ego fame pereō.
Reuertat in domū pñs mei. Vñ in exod. ix. habet?
qz egypcijs apellēbāt filios israhel exire de egyp'to tūc
recipit et dāt ei p'ma stola id ē grā et ita in euā-
gelio habet? de cōuersione. **Quirius** tam in euā-
gelio vbi agit? de duobz filijs qñ in eplā vbi agit?
de iacob et ioseph duoz p'p'oz iudaici viz et gētilis
fig'ficacō cōtinet? iudaic? grām spūalē amittit. gē-
tilis vñ cōuersus ad pēitēciā de lege dñi in introitu
glia et cantat. In g'duali vero cōfite? et laudat.
In offerenda oculos suos pñt illūari ne dormiat
vt mīmicus nō p'ualcat ei. **Et** attēde qz racōna-
biliter in scda qdragēme eb dōda legit euāgelij
de filio p'digo reuertēte ad p'rem qz gētilis pplus
p totā tñā legis et euāgelij ad creatoris cultū reu-
tē et quīs pēitēs p fide et opacōez vel p dño pcepta
caritatis dño tē cōciliaf. **Cōmūo** ē. opoz tē. luc. xv.

Tercia dnica **De dnica tñā qdragēme. R.**
est cōfessionis et qñta refectōis. si ē enim
sup dcm ē dñs in p'ma dnica qdragēme
armauit militez suū. In scda oñdit ei pñmū. amō g
nō restat nisi vt oñdat? via. qz p cōfessionē et refec-
tionē illuc vñt. Est ergo dnica ista cōfessionis.
Est aut duplex cōfessio scz pēci et laudis. quas hñt
tebz homo. per hūilitatē enī cōfessionis expectat hō
a deo omīa q expectat scz liberacōem et donū gracie
et omīa alia bona. Vñ introit? ē. Oculi mei semper
ad dñm tē. et est septimi tom. qz p septiformē grām
spūs scī euellit? homo de laqueo diaboli. Per cōfessi-
onē enī scrutat? mala et ideo fit staco ad sc'm laurētū
qui p cōfessionē liberat? ē. hēc hūilitas liberauit io-
seph de manibz fratz suoz et de carcere. et ideo can-
tat? de ipso in officio nocturnali. **Adhuc** dnica
ista sexta est a dnica septuagesime et sexta feria dñs
crucifixus ē et ideo fit mencio de passioe qz p ioseph
fig'ficat? et ita etiā ipi diei cōpetūt q dicunt. Nā xps
p hūilitatē libeāt? est ab insidijs fratz suoz id est
iudeoz et exaltat? ē in toto egyp'to id ē in mūdo. et
ita que hñliter acta sūt circa ioseph spūaliter sunt
facta erga xpm et nocturnū officiū ordmē comitat?
historie. cū enī in pcedenti dnica cātātū fuit de iac-
cob in hac succim? de ioseph qui vendit? ē a frībz
illos in fame ditauit et xpus a iudeis crucifix? sua
morte hūanū gen? redemit et redimēdo a demoīo

liberant. put in euangelio legitur hodie. **C**eterum
quodlibet debeat esse confessio ostendit apud in epla. fratres
imitatores mei estote et ad eph. v. c. Primo enim esse
debemus in humilitate. scilicet ut humiliemur nos deo. vita in no-
uitate vite ambulemus. Secundo in perseuerantia scilicet ut ho-
mo non redeat ad vomitum et ut infamia peccati remoueat.
Sed dicit. fornicatio autem et immundicia non nominentur
in vobis et hoc fit per perseuerantiam in bona vita. **A**d
hoc idem hortamur in euangelio in fine in quo ostendit
quod gratia expellit peccatum. Erat inquit ihesus eiciens demo-
num et luc. x. et math. x. ihesus id est gratia. Iste idem
demoniacus cecus dicitur a mattheo et beda. cecus inquit beda
videt. mutus loquitur. possessus a demone liberatus. Et
cum eiecisset demonium locutus est mutus. quod quoniam data est
hominis gratia. ostendit et loquitur in confessione. Postmodum ostendit
dominus stabilitatem regni sui per indiuiduam caritatem et in-
stabilitatem regni diaboli. Omne inquit regnum in seipsum
diuisum desolabitur. et hic regnum diaboli et suorum quod diuisum
fuit a deo destruetur. Sed regnum dei manet in eternum
et ita mutat omnes homines ad regnum suum quod manet.
propter hoc debemus hodie perseueranter agere opera confessionis quod
per ea habebimus regnum celorum. Et deo responsio est. Surge
domine non pualeat homo. i. diabolus quod nobis intendit auferre
regnum celorum. Hoc igitur intendit ecclesia ut huiusmodi perfecti
in confessione et humilitate perfecti moriamur peccatis ut per bona
vitam etiam infamia peccati deleatur. hic dicit dominus per ieremiam.
Perdaz babilonis nomen. hoc dicit quod gratia expellit pec-
catum et infamiam. sequitur et reliquias et germen babilonis
ciuitatis. i. memoriam delectabilem ut scilicet homo deleat quoniam ad
memoriam reducat. **R**ursus quod sicut in euangelio
dicit. Surdus audiuit. et mutus verba dei narrauit. Ite
dicit in introitu. Oculi mei super ad dominum. et ne iterum defi-
ciat. misericordiam imploret sedens. respice in me. et
in graduati. exurge domine. deinde. vox quodam muti
fecunda facundia cuius os aperit sapientia. preces suas inge-
minat et de ceteri similitudine in tractu perorat dicens.
Ad te domine. **I**n offensa iam loquens predicat iusticias
domini rectas. eo quod a se humiliato demonium exieat. Sed
ad iudicium populum superbiorem spiritus immundus redieat.

In comunionem de muto factus orator gratulatur quod hic
passer inuenit sibi domum et turtur nidum. **De secunda feria**

In dominica precedenti dicitur quod dominus saluat per confessionem
In hac vero secunda feria ostendit quod dominus saluat et per ba-
ptismum. hic baptismus datur per trinitatem deo de unitate
et introitus. In deo laudabo verbum. et ponam ibi ter hoc
nomen deus et de tercio tono quod totum attingit propter
hoc quod loquitur de trinitate. **E**pistola vero. naaman
princeps et cetera. quod est. in. re. v. c. est de naama quem misit
rex syrie dominus suus ad helyseum ut sanaret eum. et precepit
ei ut in iordano se lauaret sepius et fieret eius caro
sic caro pueri. et ita secundum eum iordanus interpretatur. descensus
humilitatis in qua ecclesia mundari petit et hoc facit ad
preceptum domini. quoniam per humilitatem salutem in aqua que est
inferior creatura. **P**ostmodum sequitur responsio. de
laude mea ne tacueris. In quo ecclesia humiliat se per con-
fessionem. et de tercio tono ratione predicta. **I**n euangelio
vero. dixerunt pharisei ad ihesum. luc. in. c. ostendit dominus
quod non sunt missi prophete nisi ad humiles sicut helyseus ad
naama. et helysas ad viduam et ostendit superbia iudeorum po-
stea dicit. ihesus autem transiit per medium illorum ibat ad signifi-

Tercia feria. **De tertia feria**
est de oratione et misericordia per que etiam

saluat dominus. Sed introitus est. Dum clamaret ad dominum
Epistola vero. mulier quida et cetera. et cetera. quod li. re. in. ca. de
vidua cuius filios creditor in seruitutem redigere co-
tendebat et eius vasa oleo impleuit helyseus dicens
ei. quod de prece olei redderet debitum quod debebat et de re
liquo ipsa et filii sui viuerent. vidua est ecclesia cuius
sponsus christus non est prius corporaliter sive visibiliter
quod venit ad ad christum. creditores sunt demones. Unde
diabolus exactor dicitur. quod pecunia sua id est immundicia
a nobis exigit cum usuris. unde psalmus. xlii. c. quod cessauit
exactor. quoniam tributus. Sed christus per opera misericordie
liberavit nos ab huiusmodi creditore. **E**t petit huiusmodi li-
beracionem in responsio. Ab oculis meis munda me domine.
Euangelium vero quod est. math. x. vii. c. de misericordia
scilicet si peccauerit in te frater tuus corripe eum. Si iurat
toce. si peccet dimitte. non dico sepius. sed etiam
septuagies septies. i. quociens peccauerit dimitte.

Rursus vidua per filios ad helyseum orans dicit in
introitu. ego clamaui. et in graduati. ab oculis. demum
preces exaudita gratias agit in offerenda. de terra domini.
Et docet in comunionem. domine quis et cetera. quod les se debent
exhibere qui volunt oleum misericordie scilicet qui volunt reg-
nare in morte ingrediatur sine macula et opus iusticia

In quarta feria agitur de implecione. **De quarta feria**

In quarta feria per quam dominus etiam saluat. Sed per
gratiam et impleto mandatorum. ite et introitus. Ego
autem in domino sperabo. et est primo tonum ad ostendendum quod spe-
debimus ponere in solo deo. Epistola vero. honora patrem et matrem et cetera.
In qua sunt instituta vel distincta
precepta domini. honora patrem et matrem et cetera. **I**n responsio
vero petit gratiam in quo ostendit homo infirmitatem suam
dicens. Misere mei domine quoniam infirmus sum. quod diceret
non possum per me adimplere mandata. **I**n euangelio
Accesserunt ad ihesum et cetera. Math. xv. ca. redarguit do-
minum iactanciam iudeorum qui magis mirabantur tra-
diciones hominum quam dei et reprobant debant discipulos
domini de tradicionibus legis vel seniorum. Quibus dominus dixit
procurate et cetera. Non lotis manibus manducate. non comin-
nat hominem et ostendit per quam saluamur et iustificamur.

In hac quarta feria fit primo scrutinium. put in quarta
feria dicitur.

In quinta feria. **De quinta feria.**

In quinta feria non esse saltem nisi a domino et ma-
xime per virtutes. Unde introitus est. Salus

omnis in te. et est quatuor cardinales
virtutes. **E**pistola vero. factum est verbum et cetera. et cetera.

. vii. c. ubi dicitur. bonas facite vias vestras et studia via-
rum et hoc propter bona opera virtutum. et reprehendunt iudei
qui credebant se non posse damnari quod habebant domini
templum. et omnes alios damnatos esse dicebant. unde
sequitur responsio. Oculi omnium ostendens quod in solo deo
sperandum est. **E**uangelium vero. Surgens ihesus. luc.
. in. ca. est de sanacione socrus petri. per quod ostendit quod in
solo deo sperandum est. quod ab ipso et per ipsum salus mentis
et corporis est. In alijs vero ecclesijs legitur euangelium se-
quentis dominice. Abiit ihesus et cetera. et aliter incipit. ope-
ramini in quo improprie dominus turbat quod magis cura-
bant de salute corporis quam mentis quam voluerunt eum
facere regem post miraculum factum de sanacione quoniam
multum hominum de duobus piscibus. et quoniam panibus. et hoc
tales eos dicens. Opami non cibum quod petit sed quod permanet in
vita eterna. Cuius gratie promittitur promissa lico. i. et cetera. ubi
dominus promittit se hitatur cum eis. et hic quod regem futurum
eorum qui talem cibum fuerunt operati ut calumnia non

faciant innocētē tē. sanguinem non effundāt tē.
Rursus introitus scī. Salū p̄pli. vox ē dñi p̄lm
solantis. Graduale offertor. t. cōmūo. voces sunt
p̄li de regis grā dñis. **I**n hac autē q̄nta feria in
qua agīt de salute fit stacio ad sanctos cōsmam t. dā
miamū. qui medici fuerunt et homines corpāliter et
spūaliter sanabāt. ideo de ip̄is fit mētio in collecta.
In sexta feria que est dies crucis. **D**e sexta feria
ostēdit q̄ p̄ crucē est salus. Sū introit? ē. fac mē
cum signū in bonū. i. crucē. maiorē caritatē nēo habz.
id est maius signū caritatis q̄ ut animā suā ponat
quis p̄ amicis. Ep̄la vero. cōueniūt t. q̄ ē nūmē.
xx. c. Est de moysē. qui bis p̄cussit petā t. fluxerūt aq̄
ut biberēt homines et iumenta. p̄ bima p̄cussionez duo
ligna crucis intelligit. petā xp̄us est. et fluxerūt aque
doctrinaz t. grāz ut possit bibere totū gē? humanū.
Risoriū ē. **I**n deo sp̄auit cor meū t. adiut? sū. qz
in sola cruce p̄fecta est hūmā gñis saluatio. **I**n
euāgelio vero. venit ih̄sus in ciuitatē tē. Joh. iij. c.
ostēdit dñs q̄ nō solū p̄ nobis crucē sustinuit. s̄ et
multos alios labores. Sū sequit? ibi. Ih̄sus ergo fa
tigat? ab itinē tē. et dicūt ibi octo in q̄bz instruxit
dñs samaritanam. que patent in euāgelio. t. ideo
risoriū ē octauū tōm. Cōmūo ē. q̄ bibit. ioh. iij. c.
In sabbato vero ostēdit q̄ dñm? **D**e sabbato
saluat p̄ iusticiā t. misericordiā. Sū ep̄la. Erat vir.
daniel. xij. ca. Loquit? de susanna q̄ saluata est per
iusticiā. **E**uāgelū ē de muliere de phensa in adul
terio quā dñs lib̄auit p̄ misericordiā. Ecce q̄ moto
euāgelū et ep̄la dōrdat. qz ergo adultera in euā
gelio saluata ē p̄ misericordiā. ideo videns ecclesia
infirmatē filiorū suoz petit se lib̄ari p̄ misericordiā
in introitu dicens. verba mea auribz p̄cipe. t. ē q̄nti
tōm p̄pter q̄nqz q̄ ponunt? in collecta q̄ est talis. Pra
q̄sum? oīmpotēs tē? ut qui se affligēdo carnem ab
alimētis abstinent. sēctātō iusticiā a culpa ieiunent
t. a delectacōe q̄nqz sensuū hē daniel susanna t. ioa
chim. misericordiaz tē nō dēquēt? qui hē nō ieiunāt
Sequit? versus. introit? semiplen? scī rex meus
et tē? me? **E**t ideo nōndū est. q̄ in introitibz aliq̄n
duplex versus ponit? aliq̄n dñm? dī. frequēt? vñ?
duplex ut in introitu defunctorū. Requiem. vsus. Te
decet tē. talis. exaudi oracōem tē. Quia oramus
p̄ defunctis. p̄pter stolā corp̄is et anime. q̄s rogā?
eis dari. Dicūt tūc etiā scdus versus. qz succedit in
locū illi? versus. glia p̄ri. q̄ in officio defunctorū ta
cet? p̄eo q̄ mortuū trinitatē vltēus laudat? neq̄unt
ad cui? laudē p̄met ip̄e versus. Sepius vero vnus
dicūt? quia ad vñū tñ scī ad dñū vrtē nos debemus
dñm? aut hic ponit? quia q̄ misericordiā tē impē
triat. suā debz imp̄fectionem in opibz cōfitei. psalmus
enī op? significat. **P**ost ep̄lam sequit? risoriū. Si
ambulem tē. q̄ sic ei rñtet quē dñs liberat nullus ei
nocere potest. igit? si ambule in medio vmbre mor
tis nō timebo mala tē. vmbra mortis ē mors t̄palis.
q̄h diceret. tñ tñsant p̄ mortē tēpalem nō ē timēd
ex quo tē? adiunat. Et sequit? versus. virga tua et
bacul? tu? ip̄a me solata sūt. qz triblacōes dñi sol
lant? homiēm bonū. Est autē p̄m tōm qz in solo deo
ponenda ē sp̄s. In euāgelio vero p̄rexit ih̄sus. ioh.
viij. Ostēdit se dñs auctōrē misericordie. cū dixit.
mulieri adulterē. Vade et amplī? noli peccare. Item
misericordia fuit q̄n dixit. qui sine peccato ē vñm p̄?

mittat in eā lapides. **I**n offertorio p̄nt similit? p̄
misericordiā liberari cū dicit. gressus meos dirige.
t. p̄met ad octauam resurrectōis. **P**ost cōmūo v̄eo
ad b̄itudinē. q̄ est. nemo tē. Joh. viij. c. **I**llud
aut nōndū ē q̄ in hui? sabbati d̄pletorio anphona
Media vita cantat? eo q̄ nūc mediana q̄ dragehē
incipiat ebdomada q̄ vero eam in p̄cedēt. vi. feia
cantant. nūmēz diez ieiunij afflictoz attēdunt
hanc itaqz s̄b breuilo q̄ duxim? exponendā. Me
dia vita xp̄us ē. ip̄e enī mediator ē tē et hominū.
Ip̄e ē via veritatis et vita. Ip̄e q̄ tēz scūs. ip̄e tē?
ip̄e fortis. ip̄e m̄ficors t. saluator ad xp̄m ergo h̄mo
dirigit? **O** media vita. i. o xp̄e. vel media vita scā
trinitas ē. q̄ est in se vita t. nobis vita media id est
sufficiens t. cōmūis ad quā h̄mo dirigit? **O** media
vita id ē o scā trinitas. ideoqz s̄b distinguūt? sancte
deus. sancte fortis. sancte in. id ē pater. et fili. scē
spūs. a quo t. p̄ quē t. in quo saluam? t. ideo saluator
etiā trinitas appellat? ad quēcūqz tñ h̄mōnē dirigit?
adiutorū q̄rim? qz in morte sum? in m̄fictis p̄ntis
vite petim? qz ne tradat nos amaritudinē mortis
eternē. vel supple o dñe nos existentes in vita me
dia sū? in mōte. Prima fuit vita iusticie t. innocēcie
in qua creat? est homo. **S**cdā ē vita peccati t. im
serie in qua lapsus est homo. **T**ercia erit vita im
mortalitatis t. glie ad quā reparabit? hō. **N**os
igit? dū sum? in media vita. sum? in morte. qz vita
peccati media mors ē vite iusticie t. ideo querimus
adiutores. Alie eccleie dicūt. medio vite. qz enī nūc
est medius q̄ dragehē q̄ vitam p̄ntē q̄ line peccā
nō ducit? rep̄ntat. merito d̄ anphona ip̄a in morte
id ē in peccatis q̄ ducūt ad mortē. Et qz in ep̄stola
fit mencō de susanna ideo p̄pter equocacōem voca
buli fit hodie stacio apud sanctam susannam.
Sequit? q̄nta **D**e dñica q̄nta q̄ dragehē. **R**
dñica in qua agīt de supna iherlm t. qz et
in terram illā venit? eo duce quo filij isrl?
venerūt in terrā p̄missionis. put s̄b septuagesima
dñm ē. **I**deo nūc legīt? exo d̄. vbi dicit dñs. vides
vidi afflictōnem p̄li mei q̄ ē in egipto. t. descēdi
ut liberarem eos de manu pharaonis. **S**ic autē
dñs liberauit p̄lm p̄ plagas missas p̄ pharaonem
similr t. p̄ plagas liberat de manu diaboli. q̄ nō vult
dimittere nos nisi in manu forti sicut ibi habetur.
Prima plaga ē cōuerfio aquaz in sanguinē. p̄
quā peccatū m̄fidelitatis significat? per alias plagas
significat? q̄ homo p̄ multas tribulacōes et penas
quas habz dū morat? in peccato. cogit? rediē ad do
minū. hē de filio. p̄digo legīt? **L**egīt? ergo exo d̄.
qz p̄ fidē est exit? a seruitute diaboli. et p̄ baptis
mum qui significat? p̄ mare rubrū et p̄ implecōem
mandatorū. q̄ndo vero homo talis ē facit seipsum
tabnaculū dñi. qui vero nō faciet ei hoc tabnaculū
nec ip̄e faciet sibi in futuro. **P**ost exo dū sequitur
liber leuitici. qui ē tercius in penthateuco q̄ p̄met
ad leuitas q̄ debz at dñō offerre sacrificia. Sū liber
est oblacōnū. Ex quo enī homo implet mandata t.
facit se tabnaculū dñi non restat nisi oblacōes
deo offerre. debz tñ sal apponere in oīni sacrificio suo
quia cum discrezione debet oīa facere. quia ergo
tales debent esse mundi ab oīni peccato t. offerre
domino hostiam mundam scām t. immaculatam.
Ideo sequit? in leuitico de mūdacōe lepre. Et dī

ibi multociens. sancti estote qm ego sanctus sum.
7 qz hoc fit in solemnitate cordis debet omnia fieri
cu gaudio. Ideo postea in eode libro agit de solenni-
tati. Rursum qz null? ita pfect? e qn peccet aliqui
salte venialiter. ideo ibi habet de dubitacoe mophi
ad aquas contradictonis q nec ppter hoc dimisit op?
spule facere. vt ad voce sua fluere aque cu dixit.
Ascendat pute? id e doctina sacra. Ceterz sic mulier
ostedit ex vna pte pomu filio suo et ex alia inimicu
vt veniat ad se siml? 7 dñs. Iux illd. osee. xj. ca. In
funiculis adam trahat eos in vinculis caritatis. Sñ
in officio nocturnali ondit inimicu q nō vult dimitte
pplm n̄ in manu forti tm manu diuina. s. p̄dicatores.
et ideo p̄mū rñforū est. locut? e dñs ad moysen rē.
Si qdem moyses ex aquis assumpt? est xp̄us. per
que libeant ab hui? inimico. vel quilibz p̄dicatoz q
ex aquis scripture debet assumi. 7 est qrti tom. quia
q̄tuor modis nos affligit diabol? scz interficiendo
mares. i. bona opa vel virtuosos qz s̄bmergit in flu-
mine deliciaz hui? mudi 7 cogit seruare in luto luxu-
rie. 7 latere auaricie. 7 palea manis glie. Porro q̄te
qz p̄lus in illa septuagenaria capitate fleuit super
flumina babilonis. et in fine tyro p̄mittēte letabūd?
exiuit. 7 gratulās ihrlm introiuit ideo cum in p̄ma
dnica p̄lus captiuat? fleuerit dicēs. Circūde dēit
me. Et in scda orauit dicēs. Exurge. In tertia
qz orauit dicēs. Esto m̄. In quarta cōsolacōnem
accepit dicere dño. inuocauit me. et ego exaudiam
eū. In quita etiā rursus oracōm insinuat dicens.
Remiscē. In sex veb? dñs licēcia tribuere cōsolacōz
de ruerione pcepit ideo qz dixit. oculi mei In hac
septimanatanqz in fine septuagesime ingrediens
ihrlm ḡulabūd? exultat dicēs. Letae ihrlm. de hoc
etiā dñm est s̄b p̄ma dnica. Septenariū qz p̄ntis
vite q̄ septe diez curriculo voluit. vel potius septe
etatibz. quibz mūd? ip̄e distinguit. sic p̄ dies septu-
aginta. sic p̄ septe dnicas. sancta representat ecclia.
Prima etas est ab adam vsqz ad noe. Scda vero a
noe vsqz ad abraham vel scdm quosdā ad moysen.
Tercia a moysē vsqz ad dauid. Quarta a dauid vsqz
ad t̄nsimigracōem babilonis. Quinta a t̄nsimigracōe
babilonis vsqz ad aduētū dñi. Sexta ab aduētū dñi
vsqz ad finē seculi. Septi siml? vsqz ad eūdem finē
simul enī cōcurrūt s̄ illa in vigilātibz et laborantibz.
ista in dormientibz et quiescentibz. vbi requiescunt
electoz anime inter vbera lactantis matris sue supne
ihrlm. In p̄ma dnica. velud in infantiaz mudi
homo a felici delectacoe reiect? clamat. Circūde dēit.
In scda velud in puericia mudi. cōcipiēs hō sp̄e
sue recōciliacōis voce noe q̄h p̄centoris implorat
acceptacōez recōciliacōis dicēs. Exurge quare
obdormis dñe. In tertia velud in mudi adolēscē-
tia. cōcipiēs hō suā liberaōem de egipciaca seruitute
sue p̄fectōis 7 liberaōis acceleracōem voce mo-
ysi orat dicēs. Esto michi in dēu p̄torez. Quarta
designat iuētutē ecclie in qua regū diademate coro-
nat? 7 sapiētia p̄phetaz ornat? Sñ illd officiu. voce
dauid. quasi p̄centoris in cātibz celebrae. Quita se-
nectutē ecclie in qua calor naturalis incipit deficere
Nam p̄lo in babilone captiuato ecclia captiua nec
altare habuit nec tēplū. p̄mo organa sua suspendit
ideoqz quita dnica vacat officio. Sexta semū ecclie
scz fines seculoz. cū filius dei venit in mūdū. 7 diabolū

p̄tate liberauit gen? humanū. ne igit? sit immemor
accepti bñfici et ingratū gratulac? ait. Oculi mei
sp̄ ad dñm. Hec aut septima 7 vltima significat
sabbtū mundi. in quo scōz anime requiescunt. illic
ihrlm q̄ fursū ē. q̄ libera est. q̄ mater n̄ra ē letae. Sñ
de dnica leticie. est enī septima a septuagesima 7 per
septenariū significat septima etas eoz qui sūt in re-
quie. Representat enī hēc dnica libtate cōcessam filiis
isrl̄ redeundi a babilone. anno sexagesimo quam
habuerūt plenariā in anno septuagesimo. Sñ totū
hui? diei officiu de leticia est ad representandū illoz
leticia. 7 etiā n̄ram. qm finitis sex etatibz erimus in
septima a mudi exilio liberati. cū celestē paradisu que
est patria n̄ra intrabim? Cantat ergo introit?
Letare ihrlm ad ondedū q̄ hē illi cū ingenti leticia.
a babilone venerūt in ihrlm ita 7 nos ab hoc mudo
letantes in celestē ihrlm veniē? Babilō enī miter
p̄tae confusio. Sñ significat mūdum vel infernum
qz in hoc mudo ē cōfusio vitiōz tm inferno tormen-
toz. Dicet etiā hēc dnica refectōis. qm ea dñs
efecit 7 sanauit qnqz milia hominū. vel qz in ea ostē-
dit celestis ihrlm ex qua omis refectio ē. qz ergo
ecclia letae p̄ hac refectioe. ideo cantat. Letare
ihrlm id ē ecclia. tibi enī eterna requies p̄mittitur.
In nocturnali enī officio cantat rñforū. Audi
israhel p̄cepta dñi. 7 ea in corde tuo q̄ in libro sc̄pte
7 dabo tibi terrā fluētem lac et mel. Postea sequit?
in introitu ab vberibz cōsolacōis eius. hēc verba
sūt duo testamēta de quibz sumunt? p̄missiōes dul-
ces. in quibz est cōsolacō n̄ra. 7 sūt in ea tria verba
leticie scz. letare. gaudere. 7 exultare. rācō q̄re posita
est s̄b. c. de septuagesima in p̄ncipio. Et sumit? iste
introit? de ps̄a. vltimo. c. s̄ de antiqua t̄nslacōe qz
in ps̄a sic non iacet verba hēc. Versus vero de ps̄
quiloquit? de ihrlm supna scz. letat? sūt. 7 ē q̄nti tom
ppter qnqz milia hominū quos refecit. vel ideo qz
illi qui cohibent 7 refrenāt 7 bene ordinant quinqz
sensus corpis. illi habebūt hui? refectōem 7 cōsola-
cōem. de q̄ in introitu 7 q̄ petiē in collecta. Cōcede
q̄sum? omnipotes dē? vt qui ex merito n̄re actōis
affligim? tue gracie cōsolacōne respirem? Scrips-
erunt tamen quidā qz qz aliterius ip̄a qui tñ in cro-
nica nō inueniē celebrant tali die rome in dca ecclia
q̄ vocat? ihrlm. ideo cātat. Letare ihrlm. Et nō
qz in quibusdā ecclis hac die. i. in festo annūciacōis
dñi due collecte dicūt? vt q̄ duplex festū exsol-
uere videant? qz nō sit in alijs p̄cipuis festiuitatibz
vt natiuitatis dñi 7 similibz. qz ille p̄ octauas pdu-
cunt? nec vñ? diei dūtaxat obfuantia sic ista coan-
gustant? Sequit? eplā. Scriptū est qm abraham
duos filios habuit rē. ad gallath. iij. c. Vbi sequit?
q̄ fursū ē ihrlm. libera est. q̄ est mater n̄ra. hoc autē
dicat. vt nō timore seruili fuiam? domimo s̄ amore
Rñforū est de eode. letatus sū rē. 7 ē septimi tom
ppter septimā etatē in qua erim? in quiete. s̄ quia
adhuc sum? in labore. ideo sequit? tract? s̄ suauiss?
Qui cōfidunt in dño rē. In quo ostendit? q̄ qui in
dño solo sperant habebūt illā refectōem. Sequit?
euāgelū ab ihsus n̄smare galilee rē. ioh. vj. c.
Quinqz autē panes quibz dñs refecit nos. prout ibi
legit? sūt qnqz libri moysi. duo vero pisces sūt ps̄al-
mus 7 p̄phetia vel libri iosue 7 iudicū. qz de illis. vñ.
libris sumunt? oraciones in hac dnica. et ita refecit

103

omnes. Offertorium est. laudate. et scilicet tom. ad ostē-
dendū. q. d. u. laudat debem. et p. corporali effectone
et p. spūali. **P**ostcomūio vero ē. Iherlm q. edificat
ut ciuitas et. Et loquit. de illa iherlm q. libea est. et
ē q. r. tom. ppter quatuor q. ibi dicūt. **P**rimū est
q. omnia sunt cōmūia ibi enī de? est omnia in omibz.
Scōm ē q. eternalit picipat ea q. ibi sūt. vñ dic.
Cui? picipatō eius in idipm. **T**ercū ē q. null?
de filiis diaboli potest ibi ascēdere. vñ dicit. Illuc enī
ascenderūt tribz tribz dñi. **Q**uartū q. ibi est cōti-
nua laus dei. vñ sequit. Ad ostendū nomī tuo dñe.
Et mte ē illd. bñ q. habitāt in domo tua dñe in seclā
seclōz laudabūt te. **I**n hac dñica roman? pōtēfex
celebratur? ad eccliam pgenz. et rediens ab eadem.
auream in manu sū aspectu ppli fert rosaz. Circa qd
duplex insurgit racō. vna scōm līaz. altera scōz spm
Sane scōm līam. ne fidelis pplius ppter q. dragehālis
obseruatīe aspītatē sū cōtinuo labore deficiat. q. qd
caret alterna requie durabile nō est. itēo in hac me-
diana dñica q. dragehime q. d. dā recreacōis solaciū
interponit ut anxietas tēpata leuī? sufferat. Iuxta
illd. Intpone tuis. interdū gaudia curis. hodiernū
nāq. officiū totū leticia plena est. et in omī verborū
clausula iocūditas exuberat. gaudiū resonat. hilar-
tas incultat. tria itaq. repntat dies ista. scz caritatē
post odiū. vñ dicit. Letare iherlm. et cōuentū facite
omnes qui diligitis eam. gaudiū post tristitia. vñ d.
Gaudete in leticia. q. in tristitia fuistis. et saceratem
post famem. vñ d. ut faciemini ab vteribz solacōis
vñ d. Que tria ppter designat in tribz ppteribz hui?
floris. caritas in colore. iocūditas in odore et facietas
in sapore. **R**osa quippe p ceteris floribz colore de-
lectat. odore recreat. et sapore dfortat. delectat in visu
recreat in olfatu. et confortat in gustu. **P**empe rosa
in manu roman? pōtēfex. gaudiū iherlmici ppli des-
nat. q. d. p. grām xpi. data ē illi de babilōnica capti-
tate licēcia redeūdi. Deinde illā donat nobilitati et po-
tenciori. qui tūc in curia repit. In quo nobilitas et
excellencia illius peculiaris ppli dñi dehīgē. tēnum
ille cū multo equitatu et leticia ingenti. ciuitatem cū
rosa circuit. figurat gaudiū illius ppli in ciuitatem
iherlm reuerf. atq. cōmūionē totius fidelis populi et
ecclie leticia de pmissis. Spūaliter aut flos iste flore
illū significat. qui de se dicit in canticis. Ego flos capi-
tuli et liliū cōnallū. Et de quo ppheta. Egrediet virga
de radice iesse et. f. d. i. e. a. Qui ē vere flos floru id ē
sanctus scōz. q. p ceteris floribz id ē sanctis colore
delectat in visu. **N**am speciosus forma p filiis hoīm
in quem dēderāt angeli pspicere. Qui odore recreat
in olfatu q. sicut legē in canticis. j. ca. Meliora sunt
vbea tua vīno flagratia vngentis optimis. Qui sa-
pore cōfortat in gustu. q. panis quē ipe dat caro sua
est p mūdi vita. omē delectamentū habēs. et omnis
saporis suauitatē. Hic est enī qui de q. q. panibz et
duobz piscibz q. q. milia hominū saturauit. **T**ri-
plex aut est in hoc flore materia. aux. viz mustus et
balsamū. q. triplex ē in xpo sūstantia. deitas. corpus
et anima. Sed balsamo mediante mustus auro cō-
iūgit. quia anima mediante corp? cōiūgit deitati.
Diuina enī natura tante sūbilitatis ē. ut corpori de
limo terte formato nō cōgrueret vñ mī rāconali
spū mediāte. Rursus flos ipe aure? ē. q. rex regū
et domin? dñancū. cui? rubor apparuit in insignijs

passionis et odor in glia resurrectionis. **H**ui? floris
bāul? ē vicarius saluatoris. roman? vero pōtēfex
successor vtiq. petri et vicarius ihesu xpi. q. hunc flo-
rem fidelibz pplis demonstrat. non omī tēpe sū in hac
dñica tm. q. septima ē ab illa q. septūgesima nūcupat
q. xpus non in q. libz hora. sū in septima tantū etate
vite? ab illis qui bta requie cōsolant. **R**ursus in
vrbe ondīe nō alibi q. apd bāhlicā q. sancte crucis
in iherlm appellat. que supne iherlm tipum obtinet.
et spem repntat. de qua d. in epistola hodierna. Illa
q. fursū est iherlm libea est. q. est mater nra. in q. xpm
angeli sancti et bte anime cōtemplant. ad quā me-
rito d. Letatē iherlm. et cōuentū facite omnes qui dili-
gitis eam. quasi diceret. vos katholici non heretici.
Differt aut hodierna stacō ab illa q. fit ibidem in
seclā dñica aduent? q. illa future bñtudinis ē an-
nūciatō. hec q. pntis cōtemplatio. vñ d. et festiuus
agit. q. spei nre festiuitas ē. **H**ac etiā die xanus
coronat impator. ut sp. corona supne iherlm mediet
Dauid ter in regē vñ d. est. ut dicit. sū dñica post
ascensionē. **H**ec ergo dñica pūlegiata est. quia
repntat licēciam redeūdi de seruitute ad libertatem
pplō iherlmico cōcessam et leticia ex hoc habitam.
Scūda feria est iudicio. **D**esclā feria
vñ d. in eplā. venerūt due et tērcij. R.
tercō. ca. agit de iudicio salomonis duabz
mulieribz de puero cōtēdētibz. Mulier vna q. dixit
q. diuidat puer. est synagoga q. diuidi conata est
puer ihesu. Alia mulier q. dicit. detur ei infans vñ d.
est ecclia. vñ in rñsorio petit hec mulier puer. Esto
mī in deū pte dōre. id ē petit sibi dari xpm. **E**uan-
gelij. ppe erat. Ioh. ij. c. similiter ē de electōne ven-
tū. et de iudicio ibi habet q. nō crederet de iherlm
eis. q. vñ fuit eū interficere. postea sequit de passioe
sua. soluite id ē soluetis tēplū hoc et in triduo excita-
bo illud. sciebant enī quid facturi erāt. Quia vero
ex passioe dñi omē gaudiū. itēo in offertorio carat
ecclia. Iubilare. In introitu aut petit iudicari. sū pns
petit misericordiā. Deus in noīe tuo saluū me fac. scz
p misericordiā. et in virtute tua iudica me. et ē quarti
tom. q. ibi habet. Ab insurgētibz in me libera me. i.
ab inimicis. q. quatuor modis sic dcm ē sū dñica. m-
furgūt tra nos. et itēo sicut dñica fuit de misericor-
dia. ita scclā feria est de iusticia. **D**e tērcia feria
Tercia feria est de oracōe. id est de efficacia
oracōis. q. scz fit salua iusticia. q. ondīe
in epistola. Locut? ē et c. q. ē exod. xxxij. c.
vbi sequit. dimitte me ut delectam eū. et moyses ora-
uit p populo. et dñs dimisit pem. salua tm iusticia. q.
reuerant sibi vindictā. vñ et h. ppter illud peccatū
qd cōmiserūt in xpm pēpue pūmanē. tñ et ppter illd
qd cōmiserūt tūc. scz adorando vitulū. vñ dicit dñs.
in euangelio. implete mensuram pñm vñ d. **Q**uia
vñ tam efficax ē oracō. itēo in introitu dicit ecclia
Exaudi oracōm meam et c. **O**hus. cōtristat? sū in ex-
ercitacōne mea. cōtristat? enī fuit p dilacōe patrie
et incolatu miserie. Quia vero exercitacō xpiam est
in cōhercōne a peculācia et lascīua q. q. sensuū idēco
q. nō tono resonat hūc introitū ecclia. **E**t sequit
epistola. Locut? ē et c. in qua sic dictū est impetravit
moyses dimissionez peccati. salua iusticia. et ut filij
eorz mererent? intrare tēria pmissiōis. itēo in rñso-
rio orat ecclia. ut mereat? ipam impetrare filijs suis

ut intraret in terram promissionis. licet adorauerunt vitulum
constabile. i. venerunt sicut lasciuia et popam mundi dices
Exurge dñe fer opem nobis. et versus. De? auribus
nris audiuim? qm tu liberaasti eos. et condonasti eis.
similiter et fac nobis spualiter. **Postmodum** sequitur eu-
angelium. Jam die festo. ioh. vii. c. de obstinacoe iude-
oz. qui dicebat. Quod hic has fecit cum non didicistis. Et
dixit dñs. Moyses dedit vobis legem. et vos vultis me
interficere. qm dicit. contra legem vestram vultis facere
et facitis. Et dixerunt. demonium habes. ecce quomodo
obstinati fuerunt. et hoc est qm in epistola habet. Recessit
cito a via quam ostendisti eis. Ecclesia vero ostendens
se non consentire peccatis. dicit in offertorio. Expectas
expectam dñm. omnes se expectare xpm vsq; in finem
et qz bene expectat qui a lasciuia quicquid sensum absti-
net ideo quia totum est. **Per hanc autem** spem reducit
nou? pplis in terram promissionis. Vñ sequitur postcoio. Leta-
bimur in salutari tuo. et est pmi totum qz ois leticia a deo est.

Equitur quarta. De quarta feria.
Seria q est cathecizandorum. qz ea die ducunt
ad ecclesiam cathecumini. et cathecizant. i.
instruunt et hoc est tercium scrutinium ut iam dicitur.
ut autem seruam? consuetudini ecclesie ytalie q scrutini
solemnitate obseruat. et iuribus de illo loquentibus. et qz
etiam qdam de hijs q in illo sunt vbiq; in baptizando
seruant ideo aliqua de illo dica? vñ qd sit scrutinium
et vñ dica? et vñ origine traxit. qm et qciens et qre
in tepib; statutus fiat. quid in eo fiat vsq; ad exorciz-
smum. Et quid ab exorcismo vsq; ad ecclesie ingressum
Et qd ab ipo ingressu vsq; in finem. Et qre hec oia
fiant. Subsequent. vero de officio misse hui? dici di-
cem? **Scrutinium** nichil aliud est qz fidei et religionis
xpiane inquisicio. Est enim quasi quoddam iter seu pa-
raco ad baptismum. et de a scrutando id est inquirendo. qz
fidei religionis inquisicio fit in eo. vñ origine traxerit
iam dicit. **Incipit autem fieri** scrutinium in quarta feria
tercie ebdomade qdragesime. hñ in hac quarta fit so-
lemne. fiebant enim in pmitina ecclesia septem scrutinia
duo scz in quarta feria. et sabbato tercie ebdomade
et duo in hac quarta feria. et sabbato hui? qre ebdo-
made. et duo in quarta feria. et sabbato quarte ebdomade.
et vñ in quarta feria vltime ebdomade. in qbz adulti
qui venturi erant ad baptismum docebant orationez
dñicam. et simbulo. ut in sequenti tunc sabbato in quo
baptizandi erant vtriusq; an baptismum seruet et adhuc
hodie in qbusda ecclesijs septem sunt scrutinia ppter se-
ptiformem gram spūs sancti. Sed tercium videlicet hac
die solemniissimum. et in omib; ecclesijs ordine romanu
sequentibus. in quolib; scrutinio de missa scrutini vñ
dum sanctificat? fuero. de qua iam dicit. dicuntur
etiam pprie collecte p cathecuminis ut. Omnipotens
sempiterna de? ecclesiam tuam. Itē remediū rē. **Sed**
qrit quare tercium scrutinium sit solemne et non pmi.
nec sedz. Rñde? ad notandū q nec pma etas id est
infancia. nec scda. i. puericia ita apta est huic de? sic
illa in qua maxime discretio boni et mali hñi incipit
et in qua contra carnem pugnat. **Inde est etiam**
qz nō pma tribz id est tribz iude. nec scda id est tribz
symeon. sed tercia id est leuitica sacrificijs dñi est de-
putata. **Sed** nec in pmo libro petateuci. nec in se-
cundo agitur de sacrificijs sed in tercio. put dictum
est in pcedenti dñica. fit autē scrutinium in hac octaua
ebdomada a septuagesima. qz dñi iudei fuerunt in

babylonica captiuitate miscuerunt inter eos quidam
de gentibus. vñ post eoz reditū ignorabatur de plurib;
vñ essent iudei vel nō. Quidā etiā dicebant se fore
de leuitica tribu. q non erat. et se sacerdotes q nō erat
Ideo qz esdras et alij sapientes genealogias diligenter
scrutati sunt. et iudeos a gentilib; et leuitas a non leui-
tis segregauerunt. ita et nos in hac septima ebdomada
q finez illius septuagesime babylonice captiuitatis
significat. scrutiniū facim? ut credentes ab incredul-
is segregem? quos in sacrosancta solemnitate rede-
mpciois nre ex aq et spū sancto remoue? nō enim in
pmitina ecclesia alio tēpe baptismā celebrabat. nisi
forte mortis piculo immineret. **Omnes igitur** eccle-
sies. quā p anni circulū verbi pabulo gnabat hac
die nomina sua dabant. in quib; pscrutandū erat.
ne qua radix amaritudinis inesset. ut in hereticis
ne pus illis sancta daret? q xpiana fides radices
in eoz mentib; fixisset. vñ nomib; datis quilib; eoz
p dies sequentes vsq; ad pascha fidei regis audiebat.
et sic laetatur et gaudescens in plenitudo. i. in baptismo
plena fide simbulo reddens xpo in baptismo mori-
ebatur et resurgebat. **Porro in hac quarta feria** fit
scrutiniū ppter multa. Primo qz ipsa pfigurata est
a quarta seculi etate. que fuit a dauid vsq; ad tras-
migrationem babilonis. In qua nō solū iudee gentis
inchoatū ē imperiū. vñ etiā xpi et xpianoz regnū
ex pmissione supsit exordiu. Iuratur dñs dauid. De
fructu ventris tui ponā sup sedē tuam. ideo qz merito
in hac feria cathecumini ad xpi nomen accedunt. et
xpiana religio in eamiciū capit. **Sed** qz sicut in
quarta feria stelle create sunt. tñm celo soli et lune con-
iuncte. ita et fideles hodie cōcipiunt. q xpo soli et eccle-
siae coniungunt. et in celo id est in pñs regno iā splēdet
in spe. et in futuro splēdebunt in re. **Tercio** qz sicut
in quarta etate edificatū est templū dñi p salomonē.
sic et in hac quarta feria pparam? baptizandos. ut
sint templū dñi. **Quarto** qz in quarta feria cepit
nra redempcio. in qua p dñs est dñs a iuda ut p re-
dimenda ecclesia moreret. ideo et in quarta feria isti
pparant. ut effectū percipiant redempciois. **Quinto**
qz agn? viginti quatuor diebz obfuebat et pparabat
et luna quata decima immolabat. vñ et eccle? noua
soboles. q ad cōmoriendū xpo in baptismo pparat.
diebz quidecim anteriori ieiunio spūaliter sagmata
erat lune q illa significat exequet. **Sexto** qz quarta
hominis etas se? iuuēt? p quarta feriā significata ap-
ta ē pñs et gubnaculo imperij. ideo cathecumini
pparant in quarta feria ad plū cōtra diabolu. et ad
regnū et imperiū regni dei. hoc aut ordine scrutinia
celebrant qm a pñcio vsq; ad exorcismū hec sunt
Primo qtem fit nominū baptizandoz per acolitum
descriptio. et eoz p nomia in ecclesia vocacō. Secundo
masculoz ad dextraz. femiaz ad sinistra ad ianuam
ecclesie. vbi fidez petūt deductio. Tercio p exorcizam
gemina interrogacō. vna de renunciacōne diaboli
alia de fide xpi. Quarto de nominis exsufflatio. Quinto
crucis in fronte expsio. Sexto dicit oracō. Septimo
fit in ore salis impositio. **Quod igitur** nomia p acoli-
tum scribunt. ex quo etiā ipse notarius dictus est.
significat q nomia fidelium in libro vite scripta sunt.
Qd notatim vocat. significat vocacōez fidelium ad vitam
eternā. Ceterz ianuā xpus ē. ducit igitur credituri
ad ianuā id est ad xpm qui de seipso dicit. ego sum

hostiu p me si quis impoierit saluabit. Quod vco
masculi ponunt a dextera et femine a sinistra designat.
q viriliter agetes a dextis et effemina a sinistris.
in iudicio statuunt. **Q**uod ab renūciat diabolo
p hoc se a iugo eius cui ex originali hū obnox sub
trahit. **P**er hoc em q hū xpi cōfiteat. iugo xpi se
sbiciūt. Demons exultat eo est potestatis eius debi
litaco. Crux q impōit frontē est xpi nrm. quo
diaboli vincim? nō sit aliud signū nisi crux cor in
hoc solo signō diaboli? scies se eē victū dremescat.
et fugiat. sit aut in sede pudoris id ē in fronte ne eru
bescat fidelis cōfiteri dnm suū esse crucifixū. **O**racō
cōtra diaboli ē mūcio. Sal in ore pōitō ē sapie dī
mentū. hec plen? dicta sunt in parte pma. s. b. u. de
vinctōmbz. et dicet sabbato sēd. **N**ūc dicēda sūt
q ab exorcismo vsq ad ingressū ecclie sūt. Primo
diaboli? exorcizet et ter repetit. verba illa. Audi
maledicte diabole tē. **S**ecundo masculi seorsū ponit
Tercio ad monicoz diaconū capita inclinat cathē
cumini. et sup eos oraco dñica et symbolū. **Q**uarto
a sacrore aures et nares illoz salina tangūt. **S**en
to ab acolito illuminat. **S**exto a diacono euā
gelii sup eos dī. Septimo per hostiarū in eccliam
introducūt. Primo ergo exorcizet diaboli? id est
adunat. ut a fidelibz recedat. ter repetit. verba
illa. Audi maledicte diabole tē. q in cōfessione tri
mitatis diabolo resistit. Seorsū masculis et totum
femīs sit exorcismus. q maioribz maiora. minoribz
minora sūt pponēda. **Q**uod ad ammonicoem diaconū
capita inclinat significat. q cū deo omniū acclamāte
diacono. capita inclinat. et hec oraco p omniū
habet. **Q**uod symbolū oracoem dñicaz sacerdos
sup capita eoz dicit. notat q tēplū domi dñi diaboli
lum munit. aures et nares salina tangit. ut doctmā
de ore p dicatoris pcederem fideles libet audiant.
et ipa eis bene rēdeat quod ad usq spm habet in nai
bz quā dñi vniūt. **I**ponit illūaco ē tenebray i gñatie
et peccati p lūmē intelligētie effugaco. **E**uāgelii
qd sup eos dicit. est doctmā saluatoris q instruit.
Deinde p ostiarū introducūt. q post implecōez
euāgelij p ostiarū id ē p spm scm in celestem priaz
introducūt. **P**ost hec dicēda sūt ea q ab ingressū
ecclie vsq ad missam sūt. Primo masculi ad austrū
statuūt. femie ad aquilonē. **I**n qtuor lectōnes sup
eos legūt. et qtuor micia euāgelioz. Dem duo vni?
masculi. et vna femia. in scūariū ab acolitis portat.
Post symbolū grēce sup masculos. lūe sup feminas
dicit. hys pactis eccliaz ingredūt et sic missa can
tat. **Q**uod aut masculi ad austrū. et femie ad
aquilonē statuūt. significat q fortiores hostibz tēp
tacoibz obiciēdi sūt. et debiliores hūiliter sūt erudiēdi.
Quod qtuor lectōes sup eos legūt. significat doctri
nam quatuor euāgelioz. quā instrunt. vñ statim
qtuor micia euāgelioz sup eos quā congregat eos
a quatuor pibz orbis. **Q**uod vnus masculus et vna
femia portant in saciarū significat. q de vtroq sexu
fideles ascēdūt in celū. Sed nō ascēdūt nisi vnus
id ē in vniūate ecclie cōstitutus. sicut et improbatica
piscina nō sanabat nisi vnus. **Q**uod symbolū legūt
sup masculos grēce et sup feminas latine. per duas
linguas. quibz symbolū legūt. omēm linguā intelli
gūt. Nam in grēcis vniūat sapia. In latinis scilicet
rōnis potētia. et ita p has duas tanq excellēiores

omēm linguā intelligi. qsi cum aplō ad philipē.
ij. ca. dicam? omīs lingua cōfiteat. qz dñs noster
ihesus xpus in glia ē dei pñs. **E**xpōitōz oracoem
dñice et symboli. in qrtā pte in suis locis expōim?
Et attēde q ante hanc qrtā feriā in dñica vel
in sēda feriā ē hui? fēie scrutiniū pñis annūciandū
hys verbis. Scrutiniū diem dilectissimi fratres quo
electi nostri diuinit? instruant mtime cōgnosce.
iteoq sollicita deuocōe sequēti qrtā feriā. circa hōrā
nōnā cōuenire dignemini ut celeste misterii quo
diaboli? cū sua pōpa destruit. et ianua celestis regni
apit. inculpabili misterio pagere valeat. **I**n hac
vero feriā quarta finitis missay sollempnis. pñbiter
annūciat. ut sabbato pñmo ad scrutiniū reuertat.
et sic itez atq itez annūciat donec septē scrutinia
celebrent. **S**ane expleto scrutinio dicit missa
ut pmissus ē. in qua legūt lectio et epistola. qz bap
tisanus in duobz ē cathetizand? id ē instruendus
scz in nouo tm v. testa. maxime in illis q ptinent
ad baptismū. **R**ursus qz instruend? est in fide et
moribz. iteo due lectōnes legunt. de quibz in eis cū
suis rñsōis disputat. **L**egit enim de philippo q de
eunichō euāgelizauit ihesu. et scōz aug? euāgelizae
ihesu. ē nō tm de cōcreta. s. etia q sūt p? baptismū
secundū da. **I**n pma ergo lectōne. scz. scificabo tē. q
supra ē de ezechiele. xxxvi. de fide agit. vbi dicitur
Tollā qppe vos de gentibz. et cōgregabo vos de vniū
terris. et effundā sup vos aquā mūdā. et mundabi
mini ab omibz iniquitatibz vñs. et dabo vobis cor
nouū. fideles enī de varijs tris agregati sūt in ecclia
et aqua salutaris baptismi sup eos effusa est qua ab
vniūis peccatis et erroribz sūt mūdati. et datum est
ei cor nouū ut credat in xpm. De hac lectione sūt
introit? . dñi scificat? fuero tē. vel baptizat? dicit
cor nouū. **I**n versu aut. bñdica dñm tē. sūt grāz
actōnes de hac scificacōne. et tē tē tē. qz sancti
ficacō pñmet ad trinitatez. **S**erū qz p talem scifi
cacōem sūt homines filij dei. iteo sequit graduale.
Venite filij audite me timorem dñi docebo vos. qd
ē septimi tom. ppter septē dona spūs sancti q dant
in baptismo. vel qz ad hoc q qd vere credat in xpm
necesse ē vt timeat deū. iteo sequit ipm graduale. vbi
sequit de timōe. **I**nciū sapie timor dñi ē. Qui ergo
radicem impōit crudelitatis. cū a timore mēpare
oportet. **I**ux illd. A timore tuo dñe cōcepim? et pe
perim? spm salutis. **I**n sēda lectōe scz in epistola
Lauam tē. q sumit de psal. i. ca. Agit abudāter
de moribz. vbi dicit. quidēte agere puerse. discite
bñfacere tē. et postea cōcludit. et venite et arguite
me dicit dñs. qsi diceret. si hoc feceritis et vos non
remunēuero iure me tanq mīstū redarguere po
testis. **I**te dī ibi. Lauam. s. p baptismū. et tē tē id
ē manere mūdū. scz p penitentiam. et q possint oñdit
dicēs. Auferte malū cōgitaōnū vñz. et si fuerint
peccata vestra vt coccinū qm mē te albabunt. et c.
vñz qz illi qui fide verā et bonos mores seruant. ad
hereditatē dñi ptinē pbanē. **I**deico seqt graduale.
Ista gens cui? est pñs deus eius. pñs que elegit
in hereditatē sibi. hñ efficiunt celi qui verbo. i. filio
dei firmant. **S**ente sequit. versus. verbo domi celi
firmati sūt tē. **I**te qz in talibz locū habz beatitudo
iteo graduale illd ē pñm tom. qz bñtudo a solo deo est.
Ab hys q nō discrepat euāgelii pcedēs. s. Preterea

ihesus x. ioh. ix. ca. qd e de illuminacione cec. quia
ceci illuminant in baptismo. vñ dicit ibi. Lutu fecit
dñs ex spūto. et pcepit ceco vt lauaret se in natato-
rio spūto. id e xpi qui missus fuit a patre id e in bap-
tismo. vel in doctrina xpi. de quo dicit gen. vñ. c.
Nō aufereſ. ſceptū de iuda. et dux de femore eius.
donec veniat qui mittendus est. hebreus habz. donec
veniet ſylo id e missus. postmodū in grāz actione
sequit offerroū ſedi tom. ppter illūacionem et cōfir-
macōem. **D**icto aut offerroū archidiacon. aſce-
dit pulpitū clamans alta voce. Si qd e cathecumini
exeat foras. put dictū est in phemio quarte pñs. et
tūc omes cathecumini exeunt foras. et sic fit septies
pñs baptisē. vñ in quolibz ſcrutīno. quia qui
regnaturi ſūt. nec inter dei filios cōputari nec crīſti
mīsterijs cōuenit intereſſe. Quidā tamen cathecū-
minos an euāgelīū de ecclīa eiciūt. q nō laudamus.
cū eis ſit euāgelīū pñdicādū. ſic et apli primicijs gē-
tīū euāgelīū pñdicauerūt. ſi ſacīfīcō intereſſe nō dñt.
tū qz ſacōs orat p cīrcūſtātibz. quoz fides deo co-
gnta ē. et nota deuōto. ac iſti nōdum fideles vocāt.
tū qz qd cōfīcī. ſitelibz porrigīt. **I**n poſtcomūione
vero agit grās cecis de illūacōe ſua dīcēs. Lutū
fecit ex ſpūto. ioh. ix. et eſt pñm tom. qz ad locū vñ
exeūt flumīa reuertūtū vt itez fluant. ſic autem re-
cognoſcendo bona. debemus agere deo grās. **H**ec
q̄rta feria in hoc pñilegiata ē. qz in ea legūtū due
lectōnes. pñeo qz in ſequēti ſabbto ordines celebrāt.
Item qz hac die ordinādī examīnāt. Item qz hac
die ſit ſcrutīnū baptīſmōz in ſabbato paſchali vt
pñmīſum eſt. **D**e q̄nta feria. pñmīſum eſt.
oſtēdit q nō eſt ſanctīficacō nīſi a deo. vñ
īntroīt. **L**etēſ cor q̄rentīū dñm. et poſt
q̄rte faciē eius ſp. et ſedi tom. qz q̄rte ut habeatur
et poſtea vt amplius habeat. q̄to enī magis hētur
tanto magis q̄ritur. **E**plā vero. venit mulier et q̄rī
R. iij. c. eſt de reſuſcitacōe filij mulieris ſunamītis
quē reſuſcitauit helīſeus. et mecurauit ſe ſup puerū
et pueri qualitatē ſe cōformauit. puer vero ſeptem
excitacōes emīſit. et ſic eſt reſuſcitāt. **N**empe ſuna-
mītis īnterpretat captīua. filius eiſ gen. hūanum
qd dīcīt puer ppter pūtatē ſenſus. bacul. de quo
ibi dīcīt eſt lex q̄ percutit dīcēs. oculū p oculo et q̄
nemīnē ad pñecōnem dūcīt. helīſeus vero id e xps
īclīnauit ſe ſup hūc puerū id eſt exīnāmēs ſe fact.
eſt ei ſimilis et reſuſcitāt. **S**ed oportet vt ſeptē
excitacōnes emītat. **P**rima ē fidei qz ſine fide nō
eſt īntroītus. **P**rimo enī veritatē debet quis credere
et omīa poſſibilia ſūt credēdū. dñ e mgt. leproſus ſi vīs
pores me mūdare. et dīxit volo mūdare. **S**ecunda
excitacō eſt timor. **T**ercia eſt dolor de peccatis. quia
mīſericordīa nō ſit ſine iuſtīcia. **Q**uarta pñſitū cōfī-
tēdī. **Q**uīta ē pñſitū ſatīſficiēdī. **S**exta pñ-
ſitū de cetero nō peccādī. qz ſe nō offendat deū cre-
atorē ſuū. et omīa iſta debet fieri in ſpe vite eterne
glīe. **S**on ſpes eſt ſeptima excitacō. **R**ñſonū eſt.
Reſpice in teſtāmētū tuū. et poſt exurge id eſt fac
nos exurgere. et ē q̄nta tom. ppter q̄ntz ſenſū repa-
tīonem ſue īnouacōnem. **E**uāgelīū vero. **I**bat
ihesus et luc. viij. ca. eſt de reſuſcitacōe filij vidue.
cui dīxit dñs. **A**doleſcēs tibi dīco surge. **I**n q̄buſdā
tamen ecclīis dīcīt illud euāgelīū. **S**icut pñ ſuſcitāt
mōrtuos et vīuīficāt et. **S**equīt offerroū. **D**ñe

ad adīuādū et. vñ tom. ppter ſeptē excitacōes
in grāz actōes. **P**oſtcomūio vero eſt de eterna
bītūdīne ſcī. dñe memorator iuſtīcie tue. cui pñt
dare eternā bītūdīnē q̄ erit octaua reſurrectōis.
Sexta feria pñſus. **D**e ſexta feria
īdem dīcīt. qd q̄nta. et eſt īntroītus. medi-
tator et verſus. celi enarīat. id eſt ſancti-
tāt pñm tom. qz in ſolo deo ponit ſpēm. **I**n epīſtola
Egrotauit et. iñ. R. x. viij. ca. pñmīſe reſuſcitacō filij
vidue ab helīa. **R**ñſonū ē. bonū ē ſperare in dño
ſp. qz reſuſcitāt. et eſt q̄nta tom. cui rācō in pñecenti
feria etiā dīcta ē. **S**equīt euāgelīū. **E**rat quīdam
ioh. xj. ca. de reſuſcitacōe lazari qui hac die reſuſci-
tātus ē. **E**t offerroū in grāz exhibicōez populū
hūilem ſaluū faciēs dñe et pñm tom. eadē rācōne qz
ſcī in ſolo deo ſpandū ē. **I**n poſtcomūione vero ha-
beſ. qz ad pñces eaz ſcī marie et marthe ſuſcitātus
fuit lazarū. vīdēs dñs flentes ſorores lazari. et
ioh. xj. c. p qd ſīgīficāt. qz ad pñces ſcōz ſuſcitāt de
mōrtuos. ſpūaliter dñs eis pñmā grām. et ē pñm
tom. ppter pñmā reſurrectōem ſcī anime. et attēde
qz ſp hac die q̄ eſt q̄ntecima a paſſīone dñi legītū
pñdictū euāgelīū. qz cōſtat hac die lazari ſuſcitātū
eſſe. et q̄ euāgelīo ſuīſ rñſonū. **O**ccurrerūt īnter et.
qd hōdie in quībuſdā ecclīis cantāt. cui hōdie cōn-
grue in euāgelīo pñmīſe dīcta lectio de filio ſarep-
tene mōrtuō. quē ſuſcitauit helīſas. ponēs eum ſuper
lectū. et expantes ſe tribz vīcībz ſuper eum. **N**empe
hec mulier eſt ecclīa que fide ſuſcipit xps in hoſpicio
cordis. filius eius eſt quīlibz fidelis. qui mōrtē cum
mōrtē dignū. peccatū cōmittit. lectus helīe catholīca
deſīgnat ecclīam. in quā ſole anime reuīuīſcūt dñi p
fīdem trīnitatis a mōrtē reſurgunt. **C**etera laudes
pñſitōes et ſolacōs ſūt cuiuſlibz a peccatis reſuſcitāt.
Sabbatū vero de largitate. **D**e ſabbto
ſaluatoris eſt. **S**on īntroīt. **S**īcīetēs ve-
nīte ad aq̄s dōctīme. ſi et baptīſmī. **S**eq̄t
et bībīte cū letīcia. hec ad ſabbtū mētīs pñmēt. et omī
dīcīt. largitas dei. qui pat. eſt large dāe cuiuſlibz. et be-
mīgnitas eius. **S**on dīcīt. venīte bībīte aquas ſcī
que mūdīficāt et ſanctīficāt grātīs. **S**equīt verſus.
Attēdīte pplē meus. **I**n quo ōndītur. qz etiā hōc de
aq̄s dōctīme īntelligīt. ſedi tom. ppter mūdācōz
anime et corpīs. et ſumit. et pñ. **E**pīſtola eſt. **I**n
tpe placīto exaudīuī te. pñ. xlx. c. et pñmīſe poſt
mulier obliuīſcī mīſantē ſuū. ecce oſtēdītū largitas
vel caritas dei erga nos. **P**oſtea ſequīt. rñſonū
tibi derelīct. eſt paup. in grāz actōnes. q̄nta tom
ppter q̄ntoz vīrtūtes. p quas ſanctīficāt. **I**n eu-
angelīo vero qd ē. ioh. viij. c. de eadē largitate agīt
Ego mgt ſū lux mūdī. **N**ō dīcīt hūmīs vel illū
ſic flos campī. qui ſequīt me nō abūlat in tenebris
Oſtēdīt ergo qz patūs ē illūinare omēm hōmīez
qui ſequīt ipm. **C**eterz qui vīdet cūrrīt. qui cūrrīt p
uenīt. exceptīs ſupbīs. **S**on dīcīt. **T**u de teipſo
teſtīmōnīū pñſitēs. teſtīmōnīū tuū nō eſt ver. **R**e-
ſpondīt eis ſcī īnter ihesus. **N**ōne ſcriptū eſt in lege
vīa. qz duoz hōmīū teſtīmōnīū ver. eſt. vīdēbant
enī īmīacula. et ita pater erat teſtis eius. et reliquīt
eos dñs. quāſi ſupbōs dīſpūtores. nō curātes illū
nātī. **S**oli enī hūīles illūināt. **S**on ſeq̄t offerroū
fact. ē dñs. pñm tom. qz ſol. et poſt illūināt.
Qua īgīt in hōc ſabbto ōndīt ecclīa largitatē dñi

dantis grām in baptismo. in doctrina quibz ex lar-
gitate dei abundanter dat grā. iteo sunt ordines in
illo die. et etiā qz imminet tēp? passionis dñi. in qua
arcus se tenet ecclia ad significandum. qz ordinati ar-
tius se tenere debēt. ut quipri? ebrj erat amō sobrij
fuit. et itez debēt se immolae deo hostia scām deo pla-
cēte. Hoc etiā sabbto fit scrutiniū baptizandoz qz
cathecumini ad requiē eternā. qz p sabbatū intelligit
venit p baptismū vñ in quibusdā ecclis hodie due
lectōs legūt in missa. ex eadē causa qua in q̄rta feia
De dñica quita in passione pcedēti
Sequit dñica de passione dñi. sciz de cruce
Incipit aut hui? celebritas passiōis a fine
sabbati. a vespā luce hui? dñice pcedēte. qz lazaro
in pcedēti sex feria suscitato. quidā de bethania abie-
runt ad phariseos nariates eis miraculū. et cū illa
sex feria fuerit neomenia. id ē pma dies mensis ad
sanctificacōz multi iudei pōtēfices pharisei conue-
iū. qui audientes signum. mox ut ait ioh. hoc est in
sabbto. collegerūt cōsiliū adūsus ihesū. et ex illa die
cogitauerūt ut interficerent eū. Ac tēnceps ihesus
nō palaz ābulabat apd eos. qz nō dum venēat hora
eius. iteoqz in vespā sabbti quasi post horam eius ē
cōsiliū publicū luctū incipit ecclia. suo cōpatēs dño.
ut capiti membra. et ex tūc lugēdo recitat vexillum
regis. misterii crucis aceti. fel et arūdmēz. clauos
et lanceam pforati corpis. diē passiōis. racōes pati-
entis. illusiones inimicōz. et invidias eoz. hec et hīs
similia in vespis et nocturnis plangit officijs. qz de
aurēicis veteris et noui testamētōrum sunt cōgesta
scripturis. **P**reterea post pcedentiū septē dñicaz
ordinatissimā disposicōez quibz ut pmissum ē septēz
mūdi etates figurāt. qz omēs sūt dñi passiōe rētepre-
merito ipius dñice passiōis celebracō inchoatur. et
quasi longa funeris pompa pmissa. tēnu sequit ipa
salutis nre victima ingerēs oculis ea qz p nob pūlit
vulnēa. et mortis insignia. **R**ursus iteo ecclia can-
tat. Vexilla regis rē. ut si forte aliqui sint laphi ve-
niāt ad vexillum qd omēs amaritudines facit esse
dulces. qd significatū ē p lignū. pīctū in aqz marath
Semp enī. et maxime isto tēpe debem? habē in me-
moria dñicā passiōē. Sūte in canticis. fasciculus
mirre dilect? meus in. inter vbera mea amozabitur.
qz meōziā passiōis dñice secū nō patit amantudinē
peccati. iteo aut specialiter duabz septimanis ante
pascha. passio dñi recolit. **P**rimo qz ipse a duobz
et p duobz pplis passus ē. **S**ecdo qz duo testamēta
p duas ebdomadas expmim? ut? qd p dicit dñz passu-
rū. et nouū qd oñdit ipm passūz. **T**ercō qz in duobz
hui? seclī tēpibz. sciz an legem et lib lege eadez passio
variata ē. **Q**uarto ut hec due septimane educāt
nobis ad memoriā murmuracōem eoz qui an legē
et lib lege in inferno fuerūt. vsqz ad tēpus gre. qd in
tercia ebdomada sciz paschali significat. Ab hac nāqz
die qua glā pri dimittit. due sūt ebdomade vsqz ad
pascha. tūc vero terciā est in qua restauat omnis
dñi missa glificacō. In tercio enī tpe. qd fuit sub grā.
omīa bñficia q patres nostri expectauerūt in ecclia
reddunt. **I**deo aut glia pri dimittit. qz ille versus
ad laudē pmet trinitatis. q fuit in passione dñi quā
ab hac die repntat de honestata. Costat enī qz xps
qui ē terciā in trinitate psona fuit de honestat. Sed
in resurrectōe. glā patri resumit. qz p resurrectōez

fuit glia immortalitatis glificat. Sed certe hec de
testacō fuit specialiter in crucifixiōe. Sū potest dici
qz glia patri p nūc taceat. ppter hūilitatē. p quam
ad xpi passiōē pueniēdu est. et qz dñs se abscondit.
Et est adiutend. qz taceat in introitibz et rñsōijs
qz illa sūt de passiōe. et in venite exultet. in psal-
mis vero et pmissis nō. qz psalm? significat opacōez
Ip̄m enī nō psequat. nisi linguis tractādo de nece
ipius. nec ip̄e bonū desit opari. Nō g taceat in totum
qz remissor debz esse luct? eo qz nō statim post ha-
bitū dñi de nece eius traditus est agn? in manibz
delatorū. **S**ed in triduo an pascha omīno taceat.
qm tūc maxime sancta trinitas de honestata ē. licet
enī an dies illos de nece dñi ageret. tūc tamen va-
pulat. spūit alapa et crucifigit. vñ. psa. Et vidi?
eū non habētem speciem neqz decorem. vel qz tunc
sepulturā dñi celebram? quē maxime fuit eius hūi-
liacō. **A**b hac etiā dñica in quibusdā ecclis taceat
ad pma. xpe fili dei. tū qz extitit ecclia eius mortem
et passiōē repntat. tūqz scdm introitū reputacōem
nō poterat alijs misereri qui seipm saluū facere nō
poterat. de hoc dictū est in quita pre sb ti. de prima.
Non fuit etiā speciales memoracōes de sanctis.
neqz de pace. ab hac dñica vsqz ad sabbatū post pē-
tecostes. quāuis post laudes dicat. p̄ciōsa in cōspēu
dñi rē. et ad pma oracō. dñe deus omipotēs rē. in
quibz memoracō genēalis fit de sanctis. Circa qd
sciend qz cōmēoracō scōz duplici ex causa fieri con-
suevit vñ ad recolendū eoz scitatis meritū et impe-
trādum patrociniū nobis salutare. qz duo excellen-
tissime in xpo. nro capite passiōis et resurrectōis siue
tpe nobis attēda mōstratur. qz passiōis siue tpe
pbiut eximū hūilitatis et scitatis exemplum. post
resurrectōem vero suā apud prem hē testat iohs.
noster aduocatus fact? est singularis. ut igiē nra
mētē. illo p̄cipue tpe ferat in sue scitatis exemplū
et spes nra eleuet ad vnicū eius singulare rēfugium.
cōueniēter tūc alioz scōz specialia suffragia omittit
tūc. **I**tem etiā est qz quedā ecclie omittūt post
pma dicere. p̄ciōsa est in aspectu dñi rē. Incipientes
ibi de? in adiutoriu meū rē. et in illa etiā oracōe. dñe
sancte pater omipotēs rē. qz dicit ad pma. p̄ter
mittunt verba illa. p intercessionē bñssimē v̄gis
marie et omīū scōz. Qui vero dicūt. p̄ciōsa. asserūt
illud. qz nō est hora. nec ps canonicē hōre. put dcm
est in quita pre sub ti. de pma. fit tamen aliqualis
et genēalis scōz cōmemoracō in ecclia. qz per eoz
multitudinēz et nraz imbecillitatē de ipoz quolibet
hic debitu est sollemnizari nō potest. Et ex hoc etiā
apparet quare omittit cōmemoracō de pace quia
hic ait aplūs ad coloceh. i. xpus pacificauit p sang-
nem crucis eius. siue que in tris. siue qz in celis fuit. et
post resurrectōez suā pacē discipulis suis nunciavit
et cū eis ipse qui pax nra est cōtinue vsqz ad ascehōez
suā conuersat. et tūc eis pacem suā dedit dicens. pacē
meam do vobis. et in pentecosten cōsolatorez mitte
dignat? ē. in cassuz ergo fieret cōmemoracō de pace
Introit? aut incipit ab oracōe dñi in passione. In-
dica me de? et discerne causam meā rē. In hoc enī
instruit nos in orando. Sequit emitte lucē tuā rē.
qz qui videt pma. fortis efficiet in pugna. et veritatē
tuā rē. qz enī videt vera bona de facili ducit in etna
tabnacula. et est q̄rta tōm ppter formam crucis vel

vel ppter qtuor q petut. s. iudiciu. discreco. libeaco.
7 fortitudo. Epla vero scz xpus existes potifex futu-
roz bonoz p aplius 7 pfectus rē. q est hebreoz. ix.
ca. ondit efficacā passionis xpi. p passionē enī ei?
in eterna tabnacula ducim? cu? memores esse debe?
S; qz nō oīs intrabūt. nisi qui faciūt eius voluntatē.
ideo sequit rñsorū. Eripe me de inimicis meis dōce
me rē. Aliē enī nō intrat in scā scōz. 7 ē tereñ tom.
ppter libeacoēz a triplici inimico p virtutē tñtatis
Postea sequit tractus in quo cōgrit dñs de immi-
cis suis dices. Sepe expugnauerūt me a iuuentute
mea. in abel 7 in alhs. et verissime dicit tract. quia
hui? cogūt nos ducē vitā miserā scz allophili 7 phi-
listei. 7 est octauū tom. ad significā dum q hui? tribla-
coēs veniūt sup nos vt sim? memores alteri? vite
q erit in octaua etate qz. ad dñm cū tribularer cla-
maui rē. Et iob. opuit cōfusio faciem eius. Postea
sequit euangelii. Quis ex vobis rē. ioh. vii. ca. In
quo habet contumelia iudeoz dicetū dño. demoniū
habet. 7 dñs abscondit se vt expectaret tpus immo-
lacōis agm. et decima luna ondit se sicut dicebat
de agno fieri. vt habet in exod. xxvii. c. Ecce vob
ondit se esse dñariā eis in offertorio. qñ diceret.
Ipi dicūt demoniū habes sed ego cōfitebor tibi dñe
7 est pmi tom. qz soli deo cōfitebū ē. Postcōmūo
aut ē. hoc corpus rē. luc. xxii. 7 math. xxvi. 7 marci
xiii. 7 pma corinth. xi. c. Et incipit eam sacerdos ad
ondendū q magnus sacerdos sacrificiū vet? mutauit.
in nouū sacrificiū. 7 est octauū tom. qz illud sacrificiū
est vey. qd pficiet. in padiso qñ resurgem? 7 illd.
apli. vē implebit oīa vīa sunt.

De scda feria

Secūda feria est de crucifixione nostra et
maxime de ieiunio. qz debem? crucifigere
membra nra cū viciis 7 concupiscentiis sicut
pcedes dñica ē de cruce. Sed qz nō potest hō ieiunā ē
nisi libetur ab inimicis visibilibz 7 invisibilibz diablo
scz et mudo 7 malis hominibz. ideo ecclia petit in introitu
liberari ab inimicis. 7 ē tereñ tom. ppter liberaoem
a triplici inimico. Epla vero ē. factum est verbū
ioh. iii. c. In q mutam? ad ieiunū p exēplū mmutat
qui solus iōne et vñca p dīcācone. ieiunū m dīcēt
etiā iumentis vt liberaret. a tpali sbuerfione qto
magis nos debem? pñiam suscipe ad vocē veritōne
scz xpi 7 aploz vt a subuerfione spūali liberem?. In
rñsorio petit hñli libeari ab inimicis. Et est versus
Deus in noie tuo saluū me fac tereñ tom. ppter vir-
tutē trinitatis. 7 libeacoem a triplici inimico. Post
modū sequit euageliū. Miserūt pñces. ioh. vii. c.
In quo dicit dñs scribis et phariseis. Quid vultis
me interficere. 7 loquit? de resurrecoēne sua 7 ascen-
sione. 7 spūs sancti missione. ppter hoc vt illi qui sūt
in cruce qui sustinent multa a malis sic ipe dñs sp
habeat respectū ad fructū caritatis. Sñ ascendam
in palmā 7 apphēdā fructū ei? In offertorio. Dñe
duerte 7 eipe animā meā rē. petit libeari ab inimicis
in anima. 7 est sexti tom. qz libeaco anime perfecta
libeaco ē. senarius enī numer? pfect? ē. In postcō-
mūone. Dñs virtutū ipe est rex glie. attribuit deo
libeacoēz suā rē. 7 ē tereñ tom. qz ille ē de? trinitas q
liberat. Dicit aut ad hoīas caplm illud. attēde dñe
ieremie. xviij. c. 7 illud. dñe omēs q te derelinquūt
ibitē. xviij. c. Et illud. dñe dñe qui me. qd est ibitē
7 illd. Tu aut dñe. xx. c. Et illd dñs de? apuit. psa. l. c.

De tertia feria

Tercia vero feria ad
patenciā mutat. vñ introitus ē. Expecta-
bo dñm rē. versus. dñs illuminatio mea.
de? enī dat paciētiā. 7 qui illuminat? est paciētiā
habz. 7 ē septimi tom. qz paciā dēpit respectū qetis
eternē. postea sequit epla. cōgregati sūt. daniel. vi.
in qua ondit effect? paciētiē. qz ibi habet quō babi-
loni miserūt danielē in lacū leonū. nec tēgerūt eū
7 missus est ei cibus a dño p abacue. 7 significat. q
p paciētiā liberat nos dñs a spūalibz babilois. 7 qñ
etiā libeāt corpāliter 7 dat vitā eternā. Iux illud
apoc. Qui vicerit dabo ei manna absconditum. In
rñsorio discernē causam meam rē. petit liberari ne
succubat. Dem seqē. emitte lucē tuā 7 veritatē tuā
Ecce sp petit lucē. quā qvidz paciāz hz 7 sic libeāt. 7
est qñti tom. qz petit libeari a tēptacoē 7 qñq sensū
vel ab inimicis qui nocuerūt p qñq sensus. Intra
enī mors p fenestras corpis. In euangelio vero
Ambulabat ihesus in galileam rē. ondit? discreto
bonoz 7 maloz. tēpus vero bonoz erit in futuro.
Sñ debz dicere paciēs sicut dixit dñs. tēpus meum
nōdum ē. 7 debz spāre in dño. Sñ sequit offertoriū
Sperent in te qui te nouerūt rē. 7 quia sp sustinent
malos. ideo in postcōmūone. Redime me dñe rē.
petit libeari. q est septimi tom. ppter requiē q spāe.

De quarta feria

Quarta feria ondit q a
solo deo ē libeaco. qz fidelis ē de? qui nō p
sustinere Sñ introit? est. Libeatoz me? et versus
Diligam te dñe fortitudo mea rē. Ecce ponit deum
fortitudinē suā. 7 est tereñ tom. ppter donū tñtatis
7 ppter triplicē inimicū. In epla vero locutus
est. leuitic. xix. c. enumeant? precepta. vbi onditur
iudeos nō obsequiare illa. in hoc q pseqban? mmo-
cerem. 7 oīs etiā qui psecūt? bonos. nō sūt timēdi
qz sūt inimici dñi. Sñ ibi habet nō misiste iudicab
7 ideo in rñsorio. Exultabo te rē. petit liberari. qd est
septimi tom. ppter septiformem grām. In euan-
gelio vero. facta sūt. ioh. x. c. ondit? quid fecit dñs
in exēmijs. qz iudei tulerūt lapides vt iacerēt in eū.
7 dñs dixit. Multa bona opa feci vobis propter
qd vultis me lapidare. exēmiū festū erat dedicāois
tēpli. hoc ē de repācone iphus a machabeis. Seqē.
7 hyems erat. hoc erat in die iudicij. qñ repabitur
vey tēplū quātū ad bonos. 7 hyems maloz erit.
tom vero cognoscent dñm sicut in euagelio dicit.
vos aut cognouistis me. qz pater in me est. et ego
in patre. 7 tūc plene libeabit? ecclia. sic petit in offer-
torio. Eripe me rē. qd est septi tom. qz tūc erit vera
quies. vel prop? grām septiformē. qz vero bñs erit
qui erit in illa quiete. q nō erit sine innocētia. 7 deo
ē postcōmūo. Lauabo inter innocētes man? 7 ē. Et
introito ad altare dei id est ad altare quiete mētis
7 ad altare supñum. qd est octauū tom. qz hoc erit
in octaua etate sic dictū est. Quarta ergo feria est
de encens. a de dedicācone que plene fiet in futuro
qñ ecclia pfecte dedicabit? deo.

De quinta feria

In quinta feria immolat ecclia hostias spūales
p quas possit cōsequi illud gaudiū. hz qz non
impetrat mīsericordiā. nisi cōfiteo iusticiā
ideo dicit in introitu. cōfiteo iusticiāz dei erga nos
Oīa q fecisti nob dñe in vero iudicio fecisti daniel.
iii. ca. si misisti tribulācones benefactū est. quia

peccauim? tibi. et postea petit misericordiam. Da mihi
gloriam nomini tuo. et fac nobiscum secundum multitudinem
misericordie tue. versus est. Magni domini et laudabilis
immo. et est tercius toni. quia qui confitetur. debet confiteri tri-
pliciter peccatum suum. In alijs tamen ecclesijs est versus. beati
immaculati. Ite habet in epistola quod supra est de danieli
in. c. Oravit daniel. dicitur tibi ne despicias et c. quia pecca-
uim? et non est nobis satisfactum. Ita enim dicebat filius
israhel quando erat in babilone. sic et nos possumus dicere
quando sumus in peccato non est satisfactum. sed in spiritu humilitatis et
in animo contrito suscipiamus dominum a te. In responsorio. Tol-
lite hostias etc. monet nos offerre hostias spirituales.
versus est. Reuelabitur deus. Aliter enim non potest
offerre spiritualiter nisi deus remoueat tenebras a corde
et est quintus toni. quia talem oportet in quibus sensibus mac-
tari. **C**onsequitur euangelium. luc. vii. Rogabat iesu.
In quo habet quod beata maria magdalena impetravit
remissionem lacrimis. quia quot habuit in se oblectamenta
tot mactando se hostias spirituales obtulit deo in corpore
suo. **I**n offertorio. super flumina etc. Oñdies quo flectu
sit. et quo oportet lugere. Duo enim sunt que hoc faciunt.
scilicet memoria peccati presentis. et recordatio celestis iherusalem
quoniam quando homo suas miseras mundicie comparat angelorum
flet super flumina babilonis. et est primus toni. quia hoc debet
esse primum in memoria scilicet finis propter quem sumus. In post-
comuniōne oratur ut dominus memor sit promissionum. Memore-
to uerbi tui suo tuo in quo in spiritu dedisti. et est octauus
toni. quia in octaua etate fiet illa dedicatio. In quibusdam
tamen ecclesijs legitur euangelium. ubi dicitur. quod cum quidam uellet
apprehendere iesum. et tunc nemo misisset manum in eum. dixerunt
pontifices ad ministros. quare non adduxistis eum
riderunt ministri. nunquam sic locutus est homo sicut hic
loquitur. **H**ac etiam die conueniunt leguntur illud euangeli-
um. ubi dicitur. quod reuerli sunt unusquisque in domum
sua. **I**n offertorio uero dicitur. In salicibus in medio eius
suspendimus organa nostra. quia post hanc diem. nullum euangeli-
um legitur. in quo dominus iudeis publice predicasse nar-
retur. Ecce ergo illud diuinitatis organum. in illis
salicibus et fluctuosis hominibus babilonis suspensum est.

Sexta feria est de passione. **De sexta feria**
et oratur Christus dans nobis in introitu formam
orandi. miserere etc. et est quintus toni. quia
non potest fieri liberatio sine quibus sensuum cohibicione.
In epistola. Domine omnes etc. Iere. c. x. vii. Petit suam
liberacionem. et inimicorum confusionem. **I**n responsorio uero
simili conueniunt de inimicis. et maxime de populo
pacifice loquatur etc. scilicet cum dicebat. Magister scilicet
quia uerax es. et tunc dicitur. erat in corde. unde uide domine etc.
In euangelio. Colleguntur pontifices et pharisei etc.
ioh. xi. c. similis dolus exprimitur. et dicitur. igitur uenient
romani et tollent locum nostrum et gerent. quia iam ablatum
erat sceptrum de iuda. et dux de femore eius. et pylatum
prophetam romanum et patris habebat. **Q**uia uero ubi
est dolus et crudelitas. ibi maxime indiget homo sapia
ut sapiens intreat. ideo in offertorio petit intellectum
ut possit intedere sine peccato. benedictus es domine. doce
me iustificaciones tuas etc. et tunc dicitur. sic dicitur de tercio regum.
dimittite eum ut maledicat michi sic precepit dominus. tales
enim sunt erga domum. unde augustinus. unde superbiunt impij. quia
eos facit per me? uirgam suam. et in puerbis. filii mi-
stude sapias. ut possis rñdei hominibus. et est. vii. toni. propter
spiritus sancti gratia septiformem. Postcomuniō quod. Ne tradi-
deis me etc. eadem ratio est. vii. toni. in quo petit liberari.

106
Sequitur sabbatum quod dicitur. **De sabbo**
sabbatum uacat. hic et secunda dominica quod dicitur
In hoc enim sabbato intercedere consuevit dominus
pro pauperibus et dāto elemosinā et mādātū celebrāto.
tū quoniam cena domini propter officij magnitudinem hoc facere
non poterit. tū quia sic dicit. io. ante sex dies pasche
uenit iesus in bethaniam. et factum est conuiuium in do-
mo marie et marthe. ubi fuit lazarus. quem dominus postea
suscitauit. et tunc maria unguento nardopiscato unxit
pedes iesu apostolicus. ergo in memoria eius quod illa
deuotionissime egit. facit membris christi quod ipsa capiti
fecit. ut pedes iesu unguendo. id est domini uestigia sec-
tando. et capillis tergendo id est superflua pauperibus
erogando impleatur domus odore unguenti id est mundus
impleatur bona fama. Quia ergo hac die circa pre-
missa caritatis opera exercenda occupatus est. Ite
uacat hoc sabbatum a proprio officio. et mutuo accipit a
quinta feria antecessori uel in quibusdam ecclesijs a sabbo
antecessori. Sittentes uenite ad aquas. **L**egitur epistola de
ieremia. x. vii. c. Dixerunt impij etc. in qua sunt male
cogitaciones quod precesserunt passionem. uenite cogitemus
contra iustum cogitaciones. et postea percutiamus eum
lingua. tales autem non habent sabbatum. quia non est pax
impijs dicit dominus. **I**n euangelio uero subleuat etc.
ioh. x. vii. c. rogat pro se. et pro discipulis. et pro omnibus
fidelibus. ut habeant sabbatum. quod erit per ueritatem et cari-
tatem in futuro. quando uenerit. sicut pater et filius
sunt unum id est in maiori approximatione. quod possit esse
illi ueritati qua pater et filius unum sunt. In alijs uero
ecclesijs legitur euangelium. Cogitauerunt autem. io. xii. c.
In quibusdam etiam ecclesijs legitur euangelium de predicatione
iude. amen amen dico uobis. nisi mādaueritis. cui
recte promittitur lectio ieremie. ubi dicitur. uenite co-
gitemus contra iustum cogitaciones. Hoc sabbatum privilegi-
atum est. quia ut promissum est. dominus papa tunc elemosinas
dat et mādātū facit. et quia hac die ut quidam dicunt
christus discubuit in domo symonis leprosi. et martha
ministrabat ei. et maria lacrimis suis pedes eius lauit et
propter capillis terxit. **De dominica sexta in ramis palmarum**
In dominica in ramis palmarum. et in passione domini legitur
ieremias duplici ratione. Primo quia ipse manifestus
de passione domini prophetizauit quod alius. Secundo quia per eius
passionem figurata est passio domini. quia deplorando
capitatem iudeorum per babilonios facta figurauit. et
romanam quam incurrit propter christi passionem. **I**n
nocturnali autem officio dicitur inuitatorium. Ipi uero non
cognouerunt uias meas. quod dicitur inuitatorium per tra-
ctum. quia inuitat nos ad cognoscendum uias domini.
per contrarium actum iudeorum. qui non cognoscentes uias
domini. non introierunt in requiem ipsius. **I**n primo uero
responsorio ostenditur securitas patientium tribulationes. et
causa quare non est timenda tribulatio. quia deus est
adiutor in die qua inuocauit te etc. versus est. In die
tribulacionis mee etc. quia si deus adiunat non est timendum
Unde iob. pone me iuxta te. et cuius uis man? pugnet
contra me. et est primus toni. quia a solo deo spandū est
liberatio et auxilium. Sequitur responsorium. Ingreddiente domino
secundus toni. quia laudabat pueri dominum secundum ueritatem natum
ram in christo ueritate cum dicebat. filii domini. uel deum corde
et ore pueri laudabat. sicut iudei corde et ore dicebant
Circa diurnum uero officium dicendum est. quod post
sabbatum in quo ostendit deus cor marie. sequitur dominica

in qua oñdie deuocō puerorū . vngim⁹ em̄ dñm cū
maria . tēu pueris venēam⁹ . ideo facit ecclesia hac
die pcessionē corpāliter ⁊ spūaliter . exierūt enim
pueri extra castra obuiā dño venēti de bethania in
ihrlm . et nos siml⁹ debem⁹ extra castra . id est extra
delicias carnis exire obuiā ei sic dicit apl⁹ . Exea⁹
extra castra impiopterū eius portātes . ⁊ sicut illi . sic
⁊ nos in pcessionē nra cantam⁹ . osanna . Vnde in
egressu de ecclesia cantat⁹ anphona . pueri hbreorū . ⁊
nos debem⁹ esse pueri id ē innocētes . ⁊ debem⁹ esse
pueri hbreorū . id est tñsiliētiū omnia terrena . huc
peccata . **P**ostmodū facit ecclesia stacōē in aliquo
loco cōpetē . ut ibi cū deuocōne ⁊ leticia suscipiatur
verbū dei sic xp⁹us qui est verbū pr⁹is . susceptus est
cū leticia a pueis in ihrlm . In scripturis enī huc ser
monib⁹ est xp⁹us . Vnde ipse in euangelio . scrutam⁹
scripturas . ille enī locun⁹ de me . ⁊ ē dulcedo scrip
ture . **L**egit⁹ autē euāgelīū de matheo . xxi . c . Cum
appropinquass⁹ ih⁹sus iherosalem ⁊ ē . misit duos de
discipulis suis dīcēs . Ire in castellū qd̄ econ⁹ vos ē .
Vnde alibi legit⁹ misit discipulos suos septuaginta
duos . bimos ⁊ bimos . id ē hñtes geminā caitatē dei
⁊ pr⁹imi . misit in quā grere afinā ⁊ pullū . i . iudaicū
⁊ gētilē . ut eos duceret in celestēz ihrlm . Et
legit⁹ ideo hac die . qz ibi de fructu passionis hētur .
Postea cātat⁹ . occurrūt tūte cum florib⁹ ⁊ palmis .
nos siml⁹ debem⁹ ei occurrere cū florib⁹ virtutū ⁊ pal
mis victoriā . palma enī victoriā significat . Vñ
iustus ut palma florebit . scdm̄ gregorē ex qualitate
palmarū designat⁹ proficiens vita iustorū . ⁊ ē octau
tom . ppter victoriā xpī in capite ⁊ in mēbris . per
quā puenit⁹ ad octauā refrectōis . Dem̄ redeūte
pcessionē . cantat⁹ canticū puerorū scz . Glia laus . p
aliquos ecclesiam ingrediētes . pserim⁹ p pueros . qz
ingrediente dño in scāz ciuitatē hbreorū pueri ⁊ ē .
Innocētes enī laudant eū . Et nota qz theodolph⁹
aurelian⁹ ep⁹us . apud lotoniciū impatorem karoli
magm̄ filiū . falso a quibusdā suis emulis accusatus
ab eodē ē antegani⁹ carcerali custodie mācipatus .
Cunqz in hac dñica iux⁹ domū in qua custodiebat⁹
pcessio trāhret . ille fenestra apta . factoz silēciū hōs
pulcherrimos versus a se editos . scz glia laus ⁊ ē .
pñte impatore cantauit . cui intatū placuerūt . qz
mox illū a vindis absoluit . ⁊ epatū sibi cōstituit . atqz
eos hac die in fine pcessionis cantari instituit . In
ingressu ecclesie post cāticū puerorū cantat⁹ . rñsorū
Ingrediente dño . qd̄ est pñm tom . ppter pñā etatē
qz solitē cātandū est . Rursus canticus puerorū q
fit iannis clausis . significat illud qz cantus ⁊ occurfus
puerorū significabat . pfigurabat enī occurfū . ⁊ leticiā
angelorū recipientū xp̄m in celū post resurrectōē
quē sibi . ⁊ sequētib⁹ se p suā sanctissimā passionem
meruit aperiri . cui⁹ quidē clausio angelos non extra
miserat . h̄ aditū homib⁹ nō pbebat . ⁊ ideo pueri qz
sua puritate angelos significat intra ianuas clausas
quasi dño venēti occurrēs ad apiendum celum ut
eorū reparat⁹ ruina versis vultib⁹ cū leticia ⁊ clamorē
pferunt pñmū laudis . qui eis qui sūt extra cū gau
dio rñdētib⁹ ipos mtrātes cū xpō in suū consortiū
repperūt . Hinc ē qz in ingressu ecclesie cātat⁹ rñsorū
Ingrediente ⁊ ē . declarans hēc qz dicta sūt figurari p
ea qz sūt . cū enī ibi fiat mentio de resurrectōē . Nam
ibi fit mentio de palmis . que victoriā ⁊ de morte ⁊

diabolo . significat accipit ecclesia factū illoz puerorū
in signū pcedēs eius qd̄ iā dictū ē . ⁊ factum istorū
in recoꝝ dācōem illius . **S**ane ante crucē ⁊ in cruce
rami virides infigunt⁹ . ad notādū qz omēz virtutū
virozem a crucifixo habem⁹ . xp⁹s enim ramis viri
dis fuit . hñs in se . ⁊ nos ab ipso omēz virozem vir
tutū . Vnde ipse dicit . h̄ in viridi hoc faciūt in arido
quid fiet . **I**n suma ergo dū pcessionē faci⁹ xp̄m
venientē ad nos suscipim⁹ cū pueris obuiam m⁹
h̄ innocētiā seruam⁹ . oliuas gerimus . h̄ pacis ⁊
m̄sīcordie opib⁹ indulgem⁹ . palmas portamus .
h̄ de vicis ⁊ diabolo victoriā obtinem⁹ . virentes
flores ⁊ frontes gestam⁹ . h̄ virtutib⁹ exornam⁹ . ve
stimēta stermin⁹ . carnē mortificantes . ramos car
pm⁹ . scōz vestigia imitantes . **Q**d pcessio ciuita
tem vel castz egredit⁹ ouanter ad crucē ⁊ ad loca
pñmōza siue eminētia vadens recoꝝit pueros hē
breos iussē versus montē oliueti . iuuenes etiam qz
absit nobis gliari nisi in cruce dñi nostri ih⁹su xpī .
qui aut pñfices extra vr̄bem iuxta crucē cū suis cō
stituto occurrūt . ⁊ cum ipso ciuitatē ingrediunt⁹ ac
curatius agunt . imitant⁹ enī populū isrl . ⁊ pueros
eorū . qui extra ciuitatem dño occurrerunt . ⁊ cum eo
illam ingressi sūt . **H**ec ergo magna pcessio re
pñsentat illam qz tali die facta est a turbis et pueris
iudeorū . cū veniret ih⁹sus ihrlm sup afinam sedens .
significat etiā qz dñs ad nos veniet . ⁊ ad eterna tab
nacula nos ducet . vel forte recoꝝit pcessionē filiorū
isrl . qui hac die iordanem ficeis pedib⁹ trāherunt .
⁊ cū triumpho terram pñmissionis intrauerūt . Nec ē
hēc pcessio inter alias dñicales cōputāda . hēc enī
est pñmū passionis . ille vero sunt significatiue ⁊ re
mōratiue dñice refrectōis vel ascensionis . Vñ
rectius faciunt qui anqz terciā dicat⁹ illas pñmittūt .
hāc vero pcessionē . post terciā hui⁹ diei cū palmis
celebrāt . de hoc s̄b ascensione dice⁹ . **E**t quidem
hui⁹ pcessionis lectio zacharē . ⁊ euāgelīū ioh̄is rē
pñmittunt . qm̄ ibi dñica pcessio pphetat⁹ . hic histori
ace declarat⁹ . in tractu infantes ad pñmā mūtāt⁹ .
passio vero in missa legit⁹ . bñdicunt⁹ autē ⁊ distri
buunt⁹ rami p sacerdotē . licet xp⁹s eos nec bñdixisse
nec distribuisse legat⁹ . qz xp⁹s nō honoraui eos . h̄
fuit honorat⁹ ab eis et ex eis . tū qz ip̄s ille iudeorū
fecit hoc corpāliter ⁊ tēpaliter . h̄ nos agimus hoc
sacramentaliter ⁊ spūaliter ad effectū . qui in eorum
bñdictione exprimit⁹ . **I**lli nāqz ferentes ramos
trīumphū xpī nōdū cōpletū . h̄ tpe passionis cōpletū
pfigurabunt . Vñ nō oportuit ramos distribuī . vel
bñdici a xpō . qz nōdū figura fuerat impleta . etiā
vero p talia repñtat trīumphū xpī iā cōpletū . scdm̄
illd̄ colocen . h̄ . Expoliāns pñcipat⁹ ⁊ potestates tñs
duxit cōtēnter palam trīumphans illos in semetipō .
qz ergo nō solum ipse trīumphator est . sed etiam per
ip̄is grām ⁊ sanctificacōem trīumphabūt omēs elci .
conuenienter ⁊ bñdictō romanorū . ⁊ distributio per
sacerdotē . qui xp̄m repñtat deb⁹ expleri . **Q**uare
aut nō fit festū de dicta afinā . sicut fit de cruce . dicet⁹
in . vii . pte sub festo crucis . Post pcessionēz seq̄t⁹
statim missa de passione . qz deb⁹ gaudē de fructu
passionis . ⁊ cōpati . qz p nobis passus ē . ibi enī est
vnde letem⁹ . scz de amore quē oñdit nob in cruce . ⁊
vnde tristē . scz de peccatis nris . qz tot sūt qz ptea
oportuit filiū dei pati . venit aut decima luna siue die

107

primi mensis. id est ante sex dies pasche ad civitatem
in qua patere. ut esset in domibus iudeorum sic preceptum
erat in exodo. xxvii. c. i. ad datus. decima luna acci-
pietis agnū. immolabat aut agnū quādecima luna
id est decima quarta die primi mensis ad vespaz. et dñs
eadē hora agnū cum discipulis māducās ubi legalis
pasche decreta cōplevit. egressus est cū eis statim ad
locū orationis et circūspectis omnibz cū iā vespere essent
exiit in bethaniam cū duodecim. **R**empe misit
decima luna venit. qz plus israeliticū decima luna
egressus est de egipto hūmī p istū vesp agnū. ē data
liberā potestas ppo israelitico. id ē videri dñū p fidez
exēdū de peccato q nō fuit datū p moysen et virgā
eius. id ē p disciplinā et sādōtū legale. In pncipio
ergo misit reducēs ecclia ad mēōiam dñica passio-
nez incipit ab oracōe dices. Dñe ne elōge facias et
et octauū tom. significās. qz p passionem venit ad
resurrectōem. **S**equit epla. hoc sentite ad phil.
ii. ca. in q oñdī passio et passionis fructus. Dicit g
hoc sentite in vobis qd et in xpo ihesu. id ē imitāmini
ipm. ut sicut hūit caritatē qz voluit pati. ita et vos
habeatis caritatē qua patiāmini omnia tormēta tpalia
ut habeatis hūilitatē q in xpo maxime fuit. māfue-
tudine et patiētiā et intellectum realem ut sentiat. is.
eto enī sentitē dulcedo spūs sancti in corde qn ibi ē
hū quidē sūt fructus passionis scz. dulcedo in corde et
glā. qdam tñ ecclie legūt lectōnem. venerūt autē
in helim. exod. xv. ca. viso aut hoc fructus. sūt homo
paties. qz gnat patiētiā et hūitacō fructus. et ideo seqt
rñsoriū. qd rñdet eplē in quo oñdī quō p passioēs
venit ad glām. et dicūt ibi tria. quāc est tēz tom
Primū est. tenuisti manū dextā tuā. et firmasti
me in bono. **S**ecū est. tñ volūtate tua deduxisti
me. talis facit quicqd deus vult. **T**ercū est. cum
glā suscepisti me. Primū est causa crucis. Secūdu
ipa crux. Tercū fructus ipius. versus ē. quā bonū
istū de. qñ. s. deducit suos ad passionē. Vñ de beato
stephano legūt lapides torrentes illi dulces fuerūt.
Postea sequitur tractus. **D**eus deus respice
in merē. et est sedī tom. qz ibi oñdī passio et fructus
ipius. vñ et titū illius psalmi est. p supnoe matu-
tina. **E**uāgelii de passioe est scz. Scitis quia post
biduū. math. xxvi. c. et iā. offertoriū scz. Imposui
rū expectant cor meū et miserā. qd sumptum ē de
psalmo sexagesimo octauo. qui tot ex psona salua-
toris orantis in passionis agone describit. qñ dicet
ecclia. ex quo xpus tot passus est libenter patiā.
Vñ dicit. expectant. supple quasi rem dulce. Post
cōmūo de passione ē scz. p r h fieri potest et. math.
xxvi. c. marci. xviij. et luce. xxij. c. et est octauū tom
ppter racōem pmissam. **I**n quibusdā ecclie dñ
in hac dñica et diebz sequētibz pfacō de passione.
put dictū est sub quarta feria cinex. Dicit etiam
hec dñica in ramis palmarū. eo q tūc ram palmarū
si haberi possunt in pcessionē portant. Dicit etiam
alibi dñica oliuay. qz etiā ram oliue portat. qd fit
ad repntādū filios israel. qui cū ramis palmarum.
et oliuay veniēt dño obuiam exiuerūt. **S**equēs
quoq septimana maior vocat. eo q maior et plix.
habet officiū. Dicit etia penosa. qz tūc pēpue debem
vicia nra punire. vel qz dñs in ea laborauit. et penas
sustinuit recreando. sicut et in pma mudi ebdomada
creando. Dicit quoq indulgē. qz pēitentes in ea

absoluitur. Dicit etia sancta qm in ea impij iustifi-
cant. **H**ec aut dñica in tribz pūlegiata ē. pmo
qz illa die filij israel intrauerūt terram pmissionis
et iordanem sicco vestigio trāserūt. sic enī contingit
q eo anno tot dies fuerunt vsq ad pascha. quot
fuit ab hac dñica. scdo qz hac die veniens dñs de
bethama. cū honore maximo in iherlm est susceptus
Tercio qz eadē die dñs a tēplo emētes et videntes
Secūda feria oñdī **Desceda feria** dicit.
causam passionis. scz in xpo hūilitate et
patiētiā. et in iudeis crudelitātē et mūdiaz
In iuda cupiditatē et auariciā. et est introitū quarti
tom. ppter formam crucis. **E**pīa vero sumit de
psa. l. c. In qua oñdī pncipalis causa passionis dñi
dñs de aperuit in aure. s. ad intelligēdū. et ppter hoc
tecli genas meas vellētibz. In quibusdā ecclie
in hac et in tertia feriis dicit. Due lectōes in missa
p eo q xpi passio a lege ppteris pñciata fuit. In
rñsorio petit liberacōez sua. Exsurge dñe et mēde et
versus. Effunde fiamēam. tēz tom. qz virtute tri-
mitatis liberant ab inimicis. fiamēa est spata quasi
fiamēa vel q ferrea. **I**n euāgelio vero an sex dies
ioh. xij. c. oñdī triplex causa passionis. et dicit. an
sex dies pasche. nō ideo q ibi tres futuri essent ante
pascha. s. qz ibi causa passionis oñdī. **I**n iuda
oñdī causa cupiditatis. eo q dixit. ut quid p dco
hec. erat enī hñs loculos et ideo sic dicebat ut num-
mos fuaret. Vñ habet in ioh. In iudeis causa ē
mūdiaz qz moti sūt in eū ppter laude pueror dñtes.
Si dimittim eū sic omēs credent in eū. et ideo que-
rebat interficere eū. In ipo vero xpo ē fructificacō
totius gñis hūam. Vñ in euāgelio dicit. Nisi gñū
frumentū et. **I**n quibusdā tñ ecclie in scda feria
legūt passio scdm marciū scz. Erat pascha et anima
post biduū. et in tertia feria dictū euāgelii scdm
iohā. scz. ante sex dies pasche. s. pmi vidēt magis
historiam sequi. qz post biduū id est post tēz et
quartam ferias. in qnta feria pascha. id est agnus
pascalis immolatus fuit. Preterea scda dies crea-
tōis mundane min. est ceteris ornata diebz. Nā
cū dixit dñs fiat firmamentū in medio aquay nō ē
additū. Et vidit deus q esset bonū. in quo numer
binarius infamat. qz prim. ab vnitāte degēat.
et diuisione significat. Vñ in eo facta ē aqz diuio.
Nō est ergo mirum. si hec dies scda q illam respicit
min. ceteris in officio dñice mortis purpure et mfig-
mīs. Sed nō est multū attendēdum. utrū in secūda
vel in tertia feria legūt passio. qz enim quatuor eu-
ageliste passionē dñi desceperūt. idcirco scdm quē-
libet eor passio legūt. ex institucōe alexātri ppe.
eo ordine quo scripserūt. Nā die dñico legūt passio
scdm mathē. qui prius scripsit. scda vel tertia feria
scdm marciū qui secūd. scripsit. quarta scdz lucam
qui tēcius scripsit. sexta feria scdm iohannem qui
vlīmo. Aediolanē. nō legūt passionem nisi scdz
iohā. et in sexta feria. **S**ane passionem lectur.
bñdictōnem nō petit. qz in illa describit esse sblat.
qui auctor est bñdictōis. vñ nō est a quo petatur.
Legūt quoq sine hūanibz. qz ille morte extinctus
nūciatur. qui scdm iohā. lux est mundi. et ut re-
pntetur. qz eius discipuli tūc quasi extincti sūt. quibz
ipe viuens erat. dixerat. vos estis lux mundi. Nō
fert etia incensū ad notand q tūc feruor deuocōis

vel oracōis. q̄ p̄ m̄c̄sum designat̄ significari in aplis
 tepuit vel potius quasi extinctus fuit. Legitur etia
 sine salutacōe. sine sine. dñs vobiscū. in detestacōem
 salutacōis iude. et sine r̄sione. Nō enī r̄nt̄. glia
 tibi dñe. qz in ip̄a exp̄m̄t̄. qz xps fuit a suis sepat̄
 p̄ morteꝝ corp̄aliter et sp̄ualiter qui metu mortis eo
 derelicto fugerat. et nulla glia sibi erat. **Nō** legi
 etiā tota s̄b tono euāgelij. s̄ cāt̄. verbor̄ xpi dulci
 modulāt̄. ad notā dū quāto dulcius verba x̄m̄ ip̄i
 ore resonabāt q̄ in ore cuiuslibet euāgeliste referētis
 eū. verba in tono euāgelij p̄ferunt̄. verba vero
 imp̄ssimor̄ iudeor̄ clamor̄ et cū asp̄itate vocis. ad
 designādum. qz ip̄i cristo aspe loq̄bant̄. **In** fine
 tñ in quibulda eccl̄is b̄ndictō penit̄. m̄c̄sum portat̄.
 et s̄b euāgelij tono legi. qz finita ē iā narracō pas
 sionis. et extitit om̄ia verba sūt euāgeliste narrātis.
 que post x̄ morteꝝ vsqz ad resurrectōez cōtigerūt. In
 alijs tñ eccl̄is finis passionis. q̄ ad sepulturā p̄tinet
 in tono legi. doloroso. vt planctus mulier̄ de pas
 sione xpi tamētantiū designat̄. de quo plāctu dicit
 dñs in euāgelio. filij iherl̄m nolite flere super me et c.
 et ad maiore deuo cōem et amaritudinē. p̄pter cristi
 passionē in animis audientiū excitandā. Et legitur.
 sup̄ nudū pulpitu. put s̄b feria sex̄ dicit̄. **In** offer
 torio. Eripe me. petit liberari sic et in r̄nsorio. et q̄ri
 tom̄. p̄pter formā crucis. **In** postcomūione. Eru
 bescat. petit p̄secutores suos cōfundi. et est p̄m̄i tom̄
 vt hic in regiōe quiescētū gaudet. **De tertia feria**
Tercia feria est similis de passionē. qz mani
 feste q̄rebant eū interficere. vt habet̄ in
 euāgelio. Erat autē pascha et azima post
 biduū et c. et eccl̄ia cōsiderat salutē suā in cruce tri
 pliciter. sc̄z in amore quē dñs n̄r nob̄ ondit in cruce. et
 in imitacōe crucis. et in salute nobis data p̄ crucem
 ideo dicit in. Introitu. Nos autē gl̄ari oportet in cruce
 dñi et c. ad gal. ul. c. Ep̄la vero est. dicit ieremias.
 q̄ est iere. xi. c. In ea verba iudeor̄ de crucifixione
 xpi. mittam̄ lignū in panē eius id ē ip̄m q̄ se dicit
 panē in ligno crucis. Audierāt enī qd̄ ip̄e dixerat
 Ego sū panis viuus qui de celo descendi. et hoc erat
 dictū. p̄ lignū crucis destruiam̄ ip̄m vel de trīman
 eius. **Sequit̄** r̄nsoriū. Ego autē et c. tertiū tom̄. p̄t
 triplex meritū qd̄ ibi notat̄. p̄mū cū dicit. Indue
 bar cilicō id est nō ostēdebā eis deitātē. s̄ asp̄itate
 hūanitatis. et hoc fuit hūilitas. et sapia. Aliud nōtur
 ibi. Hūiliabā in ieiunio animā meā. sc̄z nō edēdo
 malū p̄ malo. s̄ etiā p̄ eis orabam et hoc est t̄cū. S̄n
 dicit. Et oracō mea in sinu meo auertēt̄. supple ex
 quo eis nō p̄test. qz nō sūt digni. Euāgelium vero.
 Erat pascha. marci. xiiij. c. est de passionē. vbi d̄r. qz
 dñs crucifixus fuit hora tertia. et hoc dicit vt ondat
 eorū impetuositatē. qz ab hora tertia linguis eum
 crucifixerūt dñtes. crucifige crucifige. nō cessantes
In offertorio petit se custodi a diabolo et a mē
 bris eius. S̄n dicit custodi me de manu peccatoris.
 id ē diaboli. et ab homibz iniquis erue me. et c. s̄c̄d̄
 tom̄. **In** postcomūione. aduersum me. ondit mali
 ciam p̄sequētū. et meritū patiētū. sequit̄ ibi. et in
 me p̄sallebāt qui bibeāt vinū et c. filij diaboli q̄ me
 biebantur de calice babilonis. **De quarta feria**
Quarta feria est illa in qua dñs vendit̄ fuit
 a iuda. qz nō solū voluit pati p̄ nobis. sed
 etia vendi vt liberaret nos a vendicōe

qz p̄m̄ parens vendidit nos diabolo p̄ elum pom̄
 vetiti. S̄n p̄sa. gratis venūdati estis. et sine argēto
 redimem̄. Similr m̄. vendit̄ se diabolo p̄ momē
 taneam delectacōez. vendidit se p̄ elum pom̄ vetiti
 Quarta ergo feria vendit̄ ē sol iusticie. ad nostrā
 salutē. et q̄rta feria format̄ ē sol visibilis. ad mūdi
 lucē. **O**rauit aut dñs sic habet̄ in euāgelio hui
 diei flexu genu. et idcirco in introitu. qui ē ad phil.
 ij. ca. inuitat eccl̄ia. vt in nomie dñi om̄e genu flect
 at̄. celestiu. qz eor̄ ruinā reparauit. terrestriu. qz
 eos liberauit. infernoꝝ. qz eos eduxit de lacu in quo
 nō erat aqua vt dicit zacharias. et ē t̄c̄i tom̄. p̄t
 tria q̄ inuitant ad flectendum genua. **Sequit̄** et
 om̄is lingua cōfiteat̄. qz dñs n̄r ihesus xpus in glia
 est dei patris. et sumit̄ de ap̄lo. verūtamē ordinator
 officij interceptit verba illa. et om̄is lingua cōfiteat̄.
 eo qz iudaica flet. **Deinde** sequit̄ lectio. Dicite fi
 lie syon. ecce saluator tuus vomit̄. p̄sa. lxij. c. vbi ha
 betur de mercede. dicit̄ etia ibi. Ecce merces eius
 cū eo et c. Et dixerūt angeli. quosdā enī latuit in car
 naco. quis est iste qui venit de edon. id est de terra
 timetis vestibz. i. mēbris corp̄is. q̄ sunt vestimenta
 diuinitatis sanguis purpura sup̄ta de bosia. bosia ē
 ciuitas in moab. et interpretatur firma sue munita.
 hoc ē de inferno. id ē de terrena habitacōe. trāslat̄
 enim bosia est iherl̄m. quā dñs quōdāz suo firmavit
 auxilio. s̄ facti moabite. id ē ex p̄re diabolo. vestes
 reges t̄m̄xerūt purpura sanguis r̄ndit. Ego qui lo
 quor iusticiā. et sū p̄pugnator ad saluādū. et dixerūt
 Quāē ergo rubrū ē indumētū tuum. quali diceret.
 quare cruetat̄ es p̄ssura crucis. si tu iusticiā loq̄ris
 at ille r̄ndit. toicular calcaui solus. sc̄z p̄ om̄ibz. vt
 om̄es liberat̄. et de gētibz nō ē vir meū. **Post**
 lectōnem vero cātatur. r̄nsoriū. Ne auertas faciez
 tuā et c. in quo orat ip̄e. vt p̄ passionē veniat ad gl̄az
 qz vero in agonia p̄lixius orauit. vt habet̄ in euā
 gelio. ideo sumit̄ offertoriū. et postcomūio de p̄salmo
 qui intulāt oracō pauperis cū anxiet̄. excepto
 verbu r̄sponsorij. qui est. Saluū me fac deus qm̄ in.
 a. v. ad. a. meam. **Ep̄la** est similis de p̄sa. liij. c. dñe
 q̄s credidit et c. in qua etiā describit̄ in eo de stemate
 in quo ab euāgelista rep̄ntat̄ in passionē. vbi dicit̄
 Nō est ei species neqz decore et ita sicut ouis ad occi
 sionem ducet̄. **Post** ep̄lam sequit̄ tractus. et in
 solito modo sc̄z immediate. et hoc ideo. qz eccl̄ia arci
 luger q̄ soleat et plangit se. vt dictū est in quarta
 p̄te s̄b ti de tractu. Tractus enī significat̄ prelatū. et
 ideo in tota sex̄ feria nō dicit̄ nisi tractus. **R̄nsor**
 iū vero ē penitentiū. et qz dñs nō ē ista die crucifixe
 s̄ tñ vendit̄. ideo nō solū dicit̄ tractus v̄z etia
 et r̄nsoriū. **P**assio q̄ sequit̄ appropinquabat̄. et c.
 luc. xxij. c. conuenit cum p̄cedētibz. in qua exp̄m̄tur.
 cōsiliū iudeor̄ iude p̄dicō et dñi passio. **Postcō**
 mūio est. potū meū cū fletu miscebā. potū sc̄z passiois
 qm̄ videt̄ sudor eius erat sicut gutte sanguis decurre
 tis in terrā. potest etiā dici. qz duo sūt nobis n̄cia. s̄
 oracō. et patientia sc̄dm qd̄ dicit dñs. Orate p̄ p̄sequē
 tibz et calūnantibz vs. Ad h̄c quidē duo inuitant̄.
 in introitu ad oracōez cū dicit̄. In nomie ihesu om̄e
 genu flectat̄. ad patientiā exemplo saluatoris. et q̄
 s̄b iungit̄. xpus fact̄ est obediens et c. Nō enī est
 obediens in tribulacōne. nisi qui libenter tollerat̄.
Duē lectōnes ideo legūt̄ qz hac die dñs tradit̄

sicut addi

est p duobz. 7 a duobz pps. In quibusdam ecclis
ad utraqz genua flectit. qz ab utroqz ppo adorat.
Preterea hac die sicut dicit aug. consilium muerit inter
quo ihesu dolo teneret 7 occideret. 7 iudas venit ad
eos. et pacti sunt sibi pecuniam se daturus. Sic ergo
ecclia reputat in sexta feria actus iudeor. ita et in
quarta consilium eor. Quidam aut legunt pmo lectioez
illa. Dicite filie syon. 7 postea illa. Dne qs credidit
Alij vero everso. pmi quibz attendit solu illud
qd dixim. 7 qd veditio iude q facta fuit quarta feria
passione dni pcessit. de qua venditione fieri videtur
sermo in illa lectione. Dicite filij syon in illo verbo.
Ecce merces eius cu eo. Alij aut attendunt q pmius
homo duas mortes incurrit scz carnis et anime. et
xps nos ab utraqz liberauit. 7 qz mors anime morte
corpis pcessit. iteo pmius legunt lectionem illam. in qua
agit de morte anime et de liberatione ab ipa. De mor
te agit in illa. Dne qs credidit 7 ibi omnes q oues
errauim. 7 unusquisqz in viam suam declinauit. De li
beratione vero statim sequit ibi. Dns posuit in eo mi
sericordias eor omni nrm. 7 itez. Si posuit p peccato
animam suam videbit semet longeuum. Ad animam etia per
tinet gradiale. vnicu hns versu. scz. Ne autas fa
tua a puero tuo. ab eo qui pius et humilis apparet.
in experientia tribulationis. Sequit. versu. Saluum
me fac 7c. vsqz no est substantia. Agne eni seductois
iudeor vsqz ad animam saluatoris tollenda puenit.
7 illi qui erat p fundi lim. infirmati eius pualuerunt.
Sicut aut saluator aiaz sua posuit p animar nraz
redemptione. ita 7 corp. sibi dicit p corporu redemptione
Son in scda lectione de ipius corpe agit. sanguine pprio
rubrato vbi dicit. Quis est iste q venit de edom. 7c.
Et ibi. Quae rubru e tuu vestimentu 7c. Ipe rubebit.
Torcular 7c. Et qz de sola miseratione passus e dns
p nobis. iteo ppxta in psonam ecclie. lectionem illa
concludit dices. miserationu dni recordabor laudem
anunciam sup omibz q reddidit nob dns de noster
Quia vero qnz sensus corporis peccauim. iteo seqt
tractus. Dne exaudi oracionem meam 7c. hns quqz
sensus vel habz qnz versu. ppter qnz vulna xpi
seu qz qnques exiuit sanguis ab eo. Primo in cir
culatione. Secdo in oracione. Tercio in flagellatione.
Quarto in crucifixione. Quinto in laceatione. Et in ipo
tractu gen? humanu petit auxiliu. 7 cofite? defectu
quod ex peccato pmi patris incurrit cu dicit. Quia
defecerunt dies mei sic fumus. Dies eni est vita hois.
cuius nox est mors. hz hec vita e abbreviata 7 deficit
ppter supbiaz pmi pentis q p humu intelligit et se
quit. Ossa mea hic in fruxorio cofixa sunt. Ossa sunt
vires interiores vel fortes qui sunt in ecclia q carnes
id est carnales sustentat. fruxoriu eni triplex est. scz
peccatoru recordaco. pmiu opassio. futuri iudicii
meditaco. In hns frigit bon? homo. claudie ante
tractus hic 7 lectio in misericordia dni. vnde ulterius
versu e. Tu exurges dne miserere 7c. Hec igit
quarta feria puilegiata est. qm legunt in ea due lec
tiones ppter ordinatos in sabbato sequeti. Itz quia
in ea die xpus vendit fuit triginta denarijs sicut et
ioseph triginta argenteis. qz seruus no e super dnm
nec discipul? sup magistr. Et ab hac quarta feria
supsum est. qz ip in quarta feria ieiunae 7 abstinere
a carnalibz desiderijs debem. 7 in memoria veditiois
xpi. hec feria scdz locu obtinet. post sexta feria p to

tu annu in ieiunijs penitentialibz. **De quinta feria.**
In hoc tractatu qntz ferie cene dni h ordine
procedemus. Nam pmo grialiter dicemus
aliqua de officio sequenti triu dieru. Postea
specialiter de officio hui? diei. Et primo de intro du
ctione publice penitentie in ecclesiam. 7 de sacrametis
quibz hec habz quinta feria specialit? insignit. Secdo
de tplicis olei consecracoe. Tercio de hui? diei misse
officio. vbi etia agit de pedu lotione. 7 de officio ve
spertino. 7 ta de ipoz qz de paupm ecclie locoe.
7 de corpis dni reuerencia. 7 de quibusda alijs.

Quotandū autē est q ecclia luget tribz
diebz. quia tot diebz fuit dns in sepulcro.
Sic eni ionas fuit in vtre cere tribz diebz
7 tribz noctibz. ita 7 filij homis fuit in medio trefc.
qd synodochite esse asserit aug. Nam ps illa sexte
ferie. qua fuit in sepulchro accipit pro nocte. 7 die
septe ferie. 7 nox diei dnice simit p nocte 7 die ipi?
diei accipit. dies vero sabbati integra est. scilz nox
cui die suo id est spaciū viz viginti quatuor horaz. Est
ergo sensus. fuit dns in sepulcro tribz diebus 7 tribz
noctibz. id e tribz tpibz quoz quolibz stat ex die
7 nocte. Sic eni loqui consueuim. qz si aliquis etia
inima parte alicui? diei fuerit in aliquo loco dicim?
eum ea die ibi fuisse. fuit itaqz scdm ipm q draginta
horis in sepulcro. viz quatuor horis sexte ferie. 7 viz
ginti quatuor sabbati. 7 duodecim noctis diei dnice
qz quadrifidu orbem morte transgressionis decem ma
datoz mortuū vniūficauit. Sed scdz pmissa videt
q triduana dni sepultura debeat celebrari. sex feria
sabbato 7 die dnica. Sed rntet qz qz dns in nocte
diei dnice resurrexit. noctem illam ad honore resur
rectionis sollempnit? celebram. Son necesse est q in
quinta feria puenia? 7 ita triduo scz qnta 7 sex ferijs
7 sabbato humiliacōem dni in merore celebre. qz
in quinta feria ia interueniat nephariū commerciu
iudaice pdicōis. Quidā tñ cuilibet pmissoz tum
diez viginti quatuor attribuunt horas. volentes cristi
defuncti exequias septuaginta duabz horis celebrare
et tristitia septuaginta duoz disciploz merito p h
expmere. Sane ecclia hns diebz tenebras colit.
7 matutinas finit pmo qz in luctu 7 in merore e ppe
dni passionē et ppter ei? triduana mortem exeqas
celebrat triduanas. Secdo officiū tenebrarū significat.
nō tam tenebras materiales q fuerūt sup facie 7c. e
du pdebat sol iusticie in cruce. fuit eni tūc eclipsis
miraculosa. nō naturalis p tres horas. viz a sex vsqz
ad nonā inclusue. qz etia spuales q in illo triduo in
cordibz fidelū extiterūt p hoc q tenebras colit tene
brarū pmatu? insinuat que hns diebz inceperūt p
cedere dies. pnt sabbato scd dicet. In hns vdo
tribz diebz silent capane. qz tūc filierūt apli et pdi
catores. et alij qui p capanas intelligunt. Son?
autē capanarū significat sonū pdicacōis. de quo dz
In omem terrā exiuit son? eor. Nō eni iam ecclia
iam euangelizando vicis et vrbes. Sed pmo dicto
exierūt cu ihesu in monte oliueti. qui cu dns dixisset
Ecce appropinquat qui me trahet. p tristitia domni
tauerūt. et a laudibz contuerūt. Son et a cōpleto
hinc a vespā qua dns traditus fuit capanarū silentiū
inchoat. a vespā aut qua dns tradit? est qn videt
discipli fugierūt campanis silentiū indicat. Alij v?

ad p̄mam hui⁹ quĩte ferie. et non vlt̄erius pulsant
campanas. fit tñ signũ cũ tabula. Primo ad signũ
ficadũ xpi humanitatẽ. qui se abscondit. ⁊ vsq; ad
mortẽ ⁊ sepulturã se hũliat. lignũ q̄dem vsus hũ
lior eris sonũ. hoc oĩdit. ⁊ int̄ ecclia orientalis vsũ
adhuc tenet lignorũ ⁊ vt popul⁹ hũlior reddatur.
Secũdo p̄ signũ tabule terrorem accipim⁹. Tabula
ergo pcutit quia mag⁹ timor aplis a iudeis incuti
ebat. Tercio p̄ lignum in ligno malleũ scz in tabula
suspensũ intelligim⁹ xpm. q̄ est lignũ plantatũ sec⁹
decursus aquarũ. qui in cruce ligno p̄pedit. ⁊ p̄dẽs
orabat. ⁊ p̄dicabat dicẽs. pater dimitte illis. quia
nesciunt quid faciũt. Cũ ligno aut̄ tñ pulsat. quia
tũc sol⁹ xpus p̄dicatoz habebat. ⁊ sol⁹ torcular cal
cauit. Quarto p̄ tabulã ipam. lignũ fructifex scz
xps. p̄ malleũ q̄ tabula pcutit. lignũ p̄uaricacõis
significat. Vñto ideo cap̄anẽ et nō signũ tabule vel
alterius huiusmodi silent. qz licet maiora signa n̄ra
vñ apli a laude dei in xpi passionẽ siluerũt. Minora
tamen signa. vt mulieres nō siluerũt. p̄mo secuti sũt
ipm vsq; ad crucẽ. **P**̄ncipia q̄ horarũ scz. De⁹ in
adiutoriũ. ⁊ fines scz. p̄ dñm. ⁊. b̄ndicam⁹ et hm̄i.
dimittim⁹. qz recessit et nobis ablatus est sac̄dos
et pastoz bon⁹. qui est alpha ⁊ o. id est p̄ncipium ⁊
fins. qui etiã e sum⁹ sac̄dos ⁊ caput n̄rm. et tradit⁹
im̄p̄is. nec est a quo petam⁹ q̄ int̄dat in adiutoriũ
n̄rm. p̄culso namq; pastore n̄ro discipuli eius disp̄si
sũt. Sic ergo istud officiũ caret p̄ncipio ⁊ fine. quah
mortui ⁊ viduati videt quia ⁊ p̄res n̄ri viduati p̄
mortẽ xpi fuerũt. Nō dicẽt etiã. glia patri. qz in xpi
passione abscondita fuit fortitudo glie ipius xpi. et
in eius morte trinitas visa e extim̄ta. In cui⁹ laude
dicẽt ille versũs. De hoc etiã sub dñica de passione
dictũ est. hoc etiã notat in quibusdã eccl̄is in quibz
hñs diebz duo tñ cerei ante altare ardet. tercio ex
tincto. put̄ s̄b ti. de pascha dicẽt. In hñs quoq; tri
bus diebz salutacõ nō fit. qz dñs vobiscũ non d̄r vt vi
tet pestifera salutacõ. p̄ quã iudas tradidit xpm. d.
Aue rabi. Pax etiã nō dat. p̄ eo q̄ iudas osculo
tradidit xpm. ⁊ qm̄ duobz sequẽtibz diebz in altari
nō consecrat. nec dicẽt pax dñi sit sp̄ vobiscũ. Nec
Dona nobis pacẽ. **I**n quibusdã tñ eccl̄is dat
hodie pax. p̄ eo q̄ hac die sac̄mentũ sac̄mentoz scz
eucharistie institutũ est. hñs quoq; diebz fit officiũ
hũliũ solito p̄pter dñi hũliacõnem. ⁊ triduanam
ei⁹ sepulturã quã celebra⁹. Seruat̄amẽ nocturnale
officiũ p̄ qd̄ significat̄ p̄phetie p̄phetaz alta voce et
manifeste cantat. qz p̄phete ⁊ alij sancti p̄res vete
ris testam̄ti alta ⁊ apta voce. q̄ de xpo erant v̄tura
p̄dixerũt. ⁊ qd̄ sp̄s sc̄us sibi dictabat. emota formi
dine nũciarũt. diurnũ vero officiũ. p̄ qd̄ aplorũ p̄di
cacõ figurat. voce demissa. ⁊ q̄ s̄b silen̄cõ cantatur.
qz tũc apli om̄ino tacuerũt. aut salte occulte p̄dica
uerũt. **I**ncipit autẽ tenebrarũ officiũ. zelus dom⁹
tũc comedit me. id est amor vehemẽs eccl̄ie fuit cau
sa quã passus fũ. Non d̄r inuicem. ne inuicem. s̄
p̄cius p̄ silentiũ detestem. pestifex iudeorum cõsiliũ
⁊ cõuentũ factũ vt ih̄sũ capent in sermone. ⁊ eum
morti traderet. Preterea tũc apli disp̄si erãt qui alios
ad cõuiniũ mutarẽ ⁊ cõuocacõ cõsueuerãt. **V**ñm⁹
etiã laudis nō d̄r. qz tũc fact⁹ e opprobriũ ⁊ abiec
cio plebis. **F**ins dñice oracõis q̄ d̄r ante lectõs
dicẽt in silen̄cõ. p̄ eo q̄ de euangelio sumit. Nā tũc

euagelica enũciatio fugiẽtibz aplis cessauit. **E**t e
notandũ q̄ xps. cuius est ipa oracõ auulsus a cete
ris. ⁊ q̄ s̄b silen̄cõ orauit. Sed fit tũc som⁹ p̄ tactũ
lignũ cũ manu. qz et xps in ligno crucis p̄dẽs voce
magna clamauit. **N**ō dicẽt etiã in lectõibz. Ju
be domine b̄ndicẽ. nec tu aut̄ dñe. qz recessit pastoz ⁊
sac̄dos qui gregi b̄ndicẽ ⁊ misereri debet. Sed quia
illũ p̄pter peccata am̄sim⁹. ad hoc vt eũ recipare
valeam⁹ ammonem⁹ p̄ versũ illũ. Ih̄sũ ih̄sũ d̄uer
tere ad dñm deũ tuũ. q̄ in fine lectõnũ dicẽt. vt ad
p̄nitentiã d̄uertam⁹. nā post luctũ possum⁹ gaudere
Per hoc aut̄ q̄ dicẽt bis. ih̄sũ. arguit duriciã iu
deorũ ⁊ peccatoz. sicut alibi in euangelio. ih̄sũ ih̄sũ
q̄ occidis p̄phetas ⁊ c̄. **R**ursus per Iube domine.
intelligunt̄ ad p̄dicacõem eũtes. p̄ tu aut̄ int̄ rede
unt̄. ideo ergo ventur⁹ d̄r. qm̄ apli quos ep̄ntant
q̄ lectões legũt hñs diebz fugerãt. Vñ nec ad p̄di
cacõem missi sũt. nec q̄ missi erãt sabb̄to dño r̄diert.
Om̄es antiphõẽ sũt de passione ⁊ cũ passiõe. **I**n
hñs etiã tribz nōctibz. ix. psalmi. nouẽ lectões. ⁊
nouẽ r̄nsoria diuim⁹ p̄ singula nocturna caratur.
ad oĩtẽdum. q̄ xpus in infernũ descẽdes tria hoĩm
gñã. scz virgines. cõiugatos. ⁊ cõtimẽtes. int̄ rapuit
⁊ ad angloz societate tñsuexit. q̄ tria gñã in euan
gelio distinguũt. p̄ eos q̄ in mola. p̄ eos q̄ in agro.
et p̄ eos q̄ in lecto sũt. Tria ergo hoĩm gñã scz qui
fuerũt in lege naturali. tñ tpe legis et p̄phetaz. p̄
tria nocturna recolim⁹. et sicut illi p̄ mortem dñi in
tribz sociati sũt. nouẽ ordinibz ageloz. scz in actõibz
cõgmicoibz. et gaudijs. ita p̄ tres noctes dñice se
pulture. nouẽ psalmi. nouẽ lectõibz. ⁊ nouẽ r̄nsoria.
s̄b diuidũt. psalmi enĩ ad actões. lectões ad op̄m
dei cõgmicoem. r̄nsoria vero ad gaudiũ. et ad cantũ
p̄met angeloz. **C**et̄er tres p̄me lectões vel in
quibusdã eccl̄is. sex sũt de tremis. ih̄sũ. defflẽtis cap
titatẽ p̄li sui. nō solũ babilonicã. sed etiã romanam
quã incurerũt p̄pter passiõe dñi. et it̄o dicũtur la
metablit̄er in p̄sonã sc̄oz de iudeis q̄ defflẽt casũ gẽtis
sue. Sic enĩ ille deplorauit mortem ioh̄is regis occisi
in futura destructõem gẽtis. ita et nos deplorã⁹ mor
tẽ et passiõe xpi regis n̄ri. In fine aut̄ lam̄tacõnũ
dicũt it̄e ih̄sũ. sp̄s oris n̄ri xps dñs capet. e in peccis
n̄ris. Alie vero tres sũt de exposicõẽ psalmi tractatis
de passiõe. et it̄o voce depresso legũtur. tres vltimẽ
de eplã pauli p̄ma ad corinth. cõuicẽtibz vobis in
vñũ r̄c. vbi oĩdit aplis. quõ debz cena dñi sumi. ex
q̄bz sex lectõibz apparet. q̄ p̄ph̄e p̄uiderẽt xps occide
dum. et apostoli docent occisi. **D**icũtur aut̄ tremi.
id est lam̄tacões. a t̄renato monte. vbi lam̄eta aia
rum. q̄ ibi puniunt̄. sepe audiri dicũtur. In de etiã
dicẽt tremum. qd̄ est carmẽ lam̄tacõis. ⁊ funeris.
Dicũtur etiã tremi. qz sp̄s tres versũs post vnãquãq;
litterã hebrei alphabeti secunt̄ qd̄ alphabetũ totũ p̄
ordinem in illis lam̄tacõibz ponit. Primo. quia
mos fuit hebreis illd̄ ponẽ in eoz cantibz siue luct⁹
siue leticie alicui⁹ rei multũ notabilis. put̄ patet in
vltimo. ca. p̄ubioz. muliere forte ⁊ c̄. in quibusdã
alijs locis. put̄ habet̄ in p̄hemio lib̄ regũ. Secũdo
qz sic dicũt it̄e. in eoz p̄hemio. ⁊ in p̄logo biblie
versũs quibz dicẽt it̄e ante ponunt̄ in lam̄tacõibz
ih̄sũ. incipiunt̄ in hebreo ab eisdem litteris. Tercio vt
p̄ hoc notet̄ cecitas et duriciã iudeoz. q̄ res tanq̄ al
phabetici notissimas vñ passiõe filij dei intelligere

109
et credere noluit. dicere propheta. noli in celo turrar
et sicoma. cognouerunt tps a duabus suis. israhel autem
me non cognouit. et ipsi non intellexerunt. Quarto quia
interpretaciones hanc ipaz maxima ex pre continent
sententia versuum quibus ante ponit. Circa quod no
tandum est. qd aleph interpretat doctrima. beth domus
gimel plenitudo. delef. tabula. se scripturaz. hic si q
tem est pma conexio hanc ipaz. ubi dicit qd doctrima
ecclesie q est domus dei in plenitudine scripturaz. De
ista. vau. et sap. hanc beth vita. hanc e sed a conexio. ubi
dicit q ista et hanc doctrima qua p dicitur est vita qua
viviunt. Thet. bonu. loth pncipiu. hanc e teta conexio
ubi dicit q bonu est pncipiu. p scripturas q p speculm
saltem in enigmate agnoscere dnm. Caph. manus
lamech cor. vel disciplina. hanc est quarta conexio ubi
dicit q in vtero cordis disciplina exigit. qd nichil fa
cere possum nisi q facienda erunt agnouerimus.
Men ex phis. num. sempiternum. samech. adiutoriu.
hanc est quinta conexio ubi dicit q ex ipis scripturis
est nobis sempiternu auxiliu. Apm. oculus. pte et
rauit. satech. iusticia vel solacio. hanc est sexta conexio.
ubi dicit q sepe dicta scriptura est oculu. errantibz et co
solacio. Coph. aspice. res. caput. syn. sup vulnu. thau
signu. vel consumacio. hanc e septia conexio. ubi etiam
in numero fit mysticus intellectus. ubi dicit. aspice in
scriptura cotineri caput nostru a quo habet metela
sup vulnera. et consequi consumacio. id e vita eterna
Sic ergo saluatoris exequi celebratur. vtm modico
apice ab alioz defunctoru exequiis distat. vitan.
Cosequenter candelae et lumen extinguuntur. nam hanc
tenebre tribz noctibz celebrate. significat tenebras q
tribz horis fuerunt xpo in cruce pectate. vel ito tribz
noctibz lumen extinguit. qd vix lumen tri duo iacuit
in sepulcro. Circa quod aduertendu e. qd qdaz accedunt
septuaginta duas candelas. quida viginti quatuor. qda
quidam. quida duodecim. qdaz nouem. qda septem.
et scdm quosdam non est numerus certus. omnes tamen
non sine misterio agunt. Septuaginta due candelae q extin
guntur. designat septuaginta duos discipulos. quoz
predicaco in morte xpi pene extincta e. significat etiaz
qd dñs septuaginta duobz horis in sepulcro. p synodo
chen intellectus. vel tot accedunt. apt septuaginta
duas naciones. seu gna. linguaz. Viginti quatuor candelae
accedunt. Primo qd sol iste qui mundum viginti quatuor
horis diei et noctis illuminat. significat xpm vix solem
q extinguit. qd xps occubuit. vesp passionis et te
nebre facte sunt sup vniuersa terra. Secdo dies cuius
maius lumen xpus est. nox vero cui? minus e lumen
ecclesia est. luminaria sunt apli. et alij viri aplici. qui sunt
quasi viginti quatuor horae. q diei xpo et nocti ecclesie
famulant. Viginti quatuor luminaria g extinguntur. quia
aplm vnoquoqz die p viginti quatuor horas latuerunt.
Tercio viginti quatuor candelae designant versu. glia pti. et
qui in nocturnis festiuitatu. viginti quatuor vicibz solz
diei. Primo post de? in adiutoriu. Secdo post. inuita
toriu. Tercio post ymnium. nomines in psalmis trium
nocturnoz. ter in rnsorij. et te deu laudam? qd glia
pri est. Itex ad laudes. semel post de? in adiutoriu
quies in psalmis sequentibz. semel in ymno. et sel
post bndictus. versu eni ipe in hoc officio taceat. vt
pmissum e qd ille in cui? laude dicit in sepulcro iacet
ideoqz viginti quatuor candelae ad hoc designadum extin
guunt. vel significat duodecim aplos in quoz honore

109
tociens dicit glia pri in nocturnis. put dcm e in p xio
quite prius. Undecim candelae. significat duodecim aplos
et tres maras. q sequebant dnm que extinguunt. qm
tuc omnes laudes dei tacerunt. aplis in fugientibz ipe
marie qd mmm? timebat circa xpm quoad poterant
versabat. Vn legi. Pelli mee coisuptis carmbz
ad os meu. et de. fut. ta. l. m. c. de. meos. labia id est
mulieres. q sunt quasi pellicula circa dentes. Vel qua
tuordecim ex illis candelis significant. quatuordecim
articulos fidei. quoz extinctio significat extinctioem
fidei factaz in fuga aploz. extinctio vero vltime can
delae significat mortem xpi. Duodecim candelae accese
repntat duodecim aplos. q extingunt ad nondum
qd apli tuchliuerunt et fugerunt. et pene extincta e fides
in eis. Noue candelae. significat gen? huanu. qd p pccm
se a nouem ordinibz angeloz et a vera luce exclusit.
Septem candelae significat gram spūs septiformis q in
cordibz disciploz pene fuit extincta. Vbi vero no
obseruat cert? candelaz numerus? si quilibz laicus p
velle candelam suam apponit. candelae hui? significant
prophetas et alios scos pres. q xpm vetuz lumen nrm
preannuantes et verba salutis predicantes diuisis pns
vexati mortui sunt et extincti. Porro omnes candelae
non simul. sed vna post aliam extinguunt. qd discipuli
non simul a xpo. s. successiue vni post aliu discesserunt
Alia etiaz ratio iam sequit. Quidam extinguunt eos
p singula cantica. vsqz ad plenam extinctioem. figu
rantes. q in singulis canticis huc psalmis mesticia de
cidim? qd verus sol occubuit. gaudiumqz nrm in
luctu est dversu. Juxta illud. Cecidit corona capitis
nri. dversus est in luctu chorus noster. Alij in tribus
vicibz eas extinguunt recolentes triduanam dñi sepul
tura. In quibusda quoqz ecclesiis candelae quadamau
cerea extinguunt. q significat manu iude. de qua dñs
dixit. qui intingit manu mecu. et q fuit quasi cerea.
id est ad malu flexibilis. p qua xpus rex noster et
vera lucerna tradit fuit. et qntu in illo fuit extinct?
Candela aut q in medio est non extinguit. s. in fene
stra vel in archa accesa seruatur occulte vel postea re
uelatur. et ecclesiam illuminet. Nempe candela ipa seu ei?
lumen occultatum significat. Primo fidem q in sola
virgine remansit. p qua postea omnes fideles docti et
illuminati sunt. Secdo significat xpm q licet videret scdm
carnem extinctus. in scdm diuinitatez q illis erat oc
cultus vivebat. et postea resurgens cu luce clarissima
se suis discipulis manifestauit. Tercio occultati lū
nis qd vivebat extinctu. reuelatio notat fidei illumi
nationem in aplis. et in alijs in quibz tuc pene extincta
erat. Quarto notat fidem post infidelitate. Quinto
not q ignis spūs sci q in fidelibz videt extinctus? itex
relucescet in eis de. Sexto lumen renouaco significat
nouu testameti renouacoem. Septimo luminaria suc
cessiue vnu post alteru extingunt. et vnu quasi pene
extinguit. qd abscondit. et postea reuelat ad nondum
qd pueri vinee cultores. et gna co praua iudicio pris
videt prophetas p varia tpa coperto suo misterio pro
phetie occiderunt. et tate pris herede que in sepulcro
positu lumen occultato figuram? cui? luminis reue
latio e resurrectiois ei? manifestaco et comemoraco
Sane candela q vltimo extinguit e maior ceteris.
scdm quosda. et significat xpm qui fuit dñs pphay
scdz alios vco non e maior ceteris et simli significat
xpm. qui reputatus est vnus ex prophetis et vltimus

extinguit. qz nullus post eum apud illos propheta surrexit
si extinguit eis proficie tenebras dereliquit. Et ad can-
ticum euangelicum cetera ista extinguit. qz xps euange-
lizans occidit. **E**t attende qm hoc officio pastores
officia ut caplin sbercent. qz pastores displicuerunt
veritas in qz e minor officiu no omittit. qz discipli-
nim? agm? vntebatur. vnde t hoc officiu triduanu
potius a maioribz celebrat in typpo minor discipulor
mulier qz dnm seqbant. **S**ocietate ad bndict?
tumultus pparis qui tuc fit deceptio est inde p di-
tous. r tumult? cohortis qua eu gladijs r fustibz in-
das tra xps adduxit. vel ceci discipuli salutaco dntis.
Aue rabi. Tercio caricu ipm tuc alta voce dr. ad non-
dum qz multi interfecto antixpo gaudebnt. Clangor
canicu kyrieleyson est tumultus dnm ple euertit. r
eu promice adorant. vel significat lameta scay mliex
qz seqbat. dnm q legut postea lametari sedentes con-
sepulcu. **T**ropi vero id e. vltus illi qm hys tribz
noctibz cu kyrieleyson r dnm miserere. qm lametabi-
cantat. significat lametacoes r dolores mulier de co-
gnatione sua q a galilea fuerat secute ihesu. inter qs
erat maria magdalena. r maria iacobi. et salome.
plorantes iux sepulcu. **I**n qbusda etia ecclesijs
tropis catans pcederes ad terra. dicunt in teneb s
silencio. miserere mei de? r collecta respice qs dnt.
in quo timor aploz in oculis notat. **P**ostea fit
cu manu vel alio. quida sonit? an lums reuelato e?
qui sonit? repntat terroris eoz in cussionem. vel ex-
tumultu cohortis. vel ex terre motu. **I**n qbusdam
tn ecclesijs ignis nouus de lapide pducit. qz per xpm
mediatorem nrm nobis sps scus infundit. **A**b
hac quoqz die ad octaua ptecoltes in qbusda eccis
officiu bte marie omittit. vt meorie atqz reuencie
passioms trefrectois. de quibz in ecclesia hoc tepore
agit. ardētius insistat. cu eni honoz r obsequiu spe-
cialiter hoc tpe xpo ei? nato in nra huanitate passio-
r glificatio impensu redundet in ipaz matre. nulla
quide sibi fit murtia ipm officiu omittedo. Omittit
etia officiu mortuor. qz cu recordaco bnficioz xpi.
pripue q ipe passioms r trefrectois sue tpe otulit
omem nrm affectu. r intellm regnat. pnde ecclesia
illd solu officiu qd ad ipm xpm spectat. in quo de ei?
passione r trefrectoe agit. eo tpe agit. vt sic no ad
plura dispia. ad vnu dutaxat vehemētius occupetur
nec p hoc defuncti q fut in purgatorio dispendiu pa-
tunt. qz cu sint nobis p caritate vnti. bnficia nra
scdm q meruerut picipat ab eis. nec expellus me-
moriam p illis fieri posset qua ageto meoria de morte
trefrectone xpi. per qua a penis liberari expectant
extra ecclesiam tamen vale est ipsa officia dicere.

De diurno hui? diei officio R.
S diurno hui? diei officio videre. Et quidem
hec quinta feria insignit sacramentis. tu ab
ecclesia. tu a dno institutis. in qua die pmo penitentes
in ecclesia introducunt. qm capite ieiunij de ea electi
fuerat. Vn in canone mmo cenē ita legit. de peniten-
tibz vero qui siue ex grauioribz omissis siue ex leui-
oribz piaz gerut. si nulla mterueiat egritudo quinta
feira an pascha eis remittedu romane eccie shuetudo
temostrat. **P**rimo ergo de penitentiu introductoe
in ecclesiam dicatur aliqua de ipo electone pmitam?
Siquide. misfiois et misfiois dntis. cui? misericordie
no est numer? . sic in psalmo habet. misericorditer

sp agēs et peccator salute sitiens. p hui? mudi pel-
guu piculose nauigantibz et qnq fluctuantibz. inter
alia multa remedia. spalicer duas naues siue tabu-
las parit. pma e baptis. scda pma sic apls ait
ad ephes. Et quid q penitentes de ecclesia eiciunt repn-
tat exilium r electoem ade r eis de paradiso. ppter esu
pomi. peccatores ergo de ecclesia eiciunt. et electis per-
tenuam septenem aut alia. p eminu qlitate imponit.
r electi. p septē ebdomadas extra morant. qz ged.
huanu in adam lapsu iudico deim hoc exilio. septē
milibz dnat. annor maria quoz lapsa. septē die-
bus extitit extra castra. forma electois habet m
cocilio agathen. Electoem vero capim a facie dmi.
repntat ecclesia excomunicaco viros sangnu. pripue
cu cadelis extinctis. qz ille r isti spm vicijs exime-
runt. que cadelis in prolacoe anathematis dnt proci-
r pedibz coculcari. nec ulterius dnt ad aliq vsum
sic nec sal m fatuatu assumi. Electi ferut cadelas in
manibz ad significadu q pro ope quo pmi parentes
porreperut man? ad pomu vntu apposta est ignea
rhipha in paradiso. Claudunt cora eis fores eccie in
signu adu? paradisi qnda obclusi. Quod de loco ad
locu vadut. huc in exiliu mittunt. significat. q capm
post mortem fratris profugus r vag? fuit sup tray.
qz cilijs r laneis vtunt. de iob tractu est q pnam
in fauilla et cinere agens. sacco se operuit. r de min-
utis qui simili fecerut. **C**ilicij q portant in signu
pelliciaz tunicaz ade r eue. Iohis etia habicu reco-
lentes. Carcer pnie a ioseph mciui habuit. qz comā
r barbam nutruit. tractu est de ioseph cui in carcere
posito ista excreuerut. qz iacent aut sedent in terra
suptum est de iob qui in sterquilimo sedet. In terra
etia comedut q i ipso facto dicat. maledicta es terra
in ope tuo. no dicit eis. aue. qz nodum mutati car-
nomē eue. qz pedes nudant. nuditate repntat ade
imuentes. q indigent qnati glie. qz baculis vtut.
tractu est de iacob. q peregrinas in baculo iordanez
trahunt. **I**n hys etia omibz mutas ad huiltatez
purgatorioa cofessione. ita peccatoz qz eterne pene
meditacoem. r q sint memores sue peregrinacois
Naqz eiciuntur de ecclesia. r post eos catatur. in fudo
vultus tui vsceris pane. hoc iteo fit. vt videntes
ecclesiam pro eis esse cofulam magis. ac magis shun-
dant. In vestimentis quippe sordidis r ex eremoto
crimu r barbe multiplicaco miserie peccatoz insinu-
atur. quasi dicant ipo facto. Iniquitates mee mul-
tiplicate sunt super capillos capitis mei. qz mterat
iacet. eis eterna damnaco. ad memoriam reducit.
quasi dicat. Dne pdes omes qui in terra descende
i. e. qz rediti fut tremis. msh thpiscat qz de loco ad locu
cu baculo vadut eis ad memoriaz peregrinacois suam
reducit. qui p peccatu recesserut a deo. in baculo eni
intelligit correctio. cofolaco r sustentaco. qz dicant
virga tua et bacul? tuus ipa me cofolatus fuit. Est
aut bacul? cubitalis. qm quam ensura melli fuerit
remittet eis. **S**i qrit? qre hac die penitentes in
eccliaz introducunt. Rde m quinta feria. de? creauit
pifces r volucres. pifces in aquis reliquit. volucres
in aera leuauit. Iux illd. Magne de? poterie qui ex
aquis r. prim remittis gurgiti. scz pifces. partim
leuatis in aera. scz volucres. Per pifces intelliguntur
cupidi auari. et luxuriosi. qui in fluxu cupiditatum
hui? mudi delectat. Volucres sunt spuales qui in

spūalem cōsacōem q̄si in aera leuatur. Preeminētes igit̄ in q̄nta feia in ecclia introducunt̄ et quasi segregati a malis et ab hui⁹ mundi delictis in celis animo dūlant̄. Preterea in fine q̄nte etatis quā hēc q̄nta feria significat. Ioh̄ baptista penitentiā pdicauit et dñs noster venit in mūdū peccata absolues. put in p̄ma hui⁹ diei oracōe dī. **R**urſus in hac die in ſtitutū ſac̄mētū ſac̄mētū ſc̄i corp̄is et ſanḡnis dñi cū dñs uenit ſumit̄ teſtamētū et nouū inchoas panē et uinū in corp̄ et ſanḡnem ſuū trāſſubſtantiauit qd̄ ē ſac̄mētū miſericordiē q̄ ergo xp̄us ſol⁹ de miſericordiā crimina tollit. ut p̄miſſum ē. ideo penitētes hac die recōciliatur q̄ hac die miſericordiē cōſecrauit ſac̄mētū unde ē q̄ miſſa hui⁹ diei ſolēnter cantat̄. ubi dicit̄. Merito igit̄ hac die q̄ tota in remiſſionē peccatorū deſerata ē penitētes recōciliat̄ ad p̄cipiēda corp̄is et ſanḡnis dñi ſac̄mēta. decuit itaq̄ h̄ ſac̄mētū ſac̄mētū inſtitū in fine q̄nte feie adueniente vj. feria eo q̄ in fine q̄nte etatis. et in p̄mordio ſexte lex finē et euageliū ſup̄ſit exordiu. Preterea hac die abſoluit̄ quia in ea xp̄us fuit capt⁹ et ligatus que ligatio abſolutiōis n̄ram opata ē hac etiā die xp̄s lauit pedes diſcipulorū ſuorū. ut pedes et affect⁹ n̄ros lauet id ē ſoluet a peccatis. **F**orma uero recōciliatiōis hęc eſt. Exit pōtifex ad ianuās patētes ecclie ubi iacet̄ penitētes p̄ſtati in tra. et eos uice xp̄i uocat ad timorē dñi dices. ter. re. re. fili audite me timo. dñi docebo uos. hac eſſe xp̄i uocē p̄bat. ti. p̄ſalmi. xxviii. de quo ſumit̄ qui talis ē p̄s dñs. Cū mūit̄ uultū ſuū corā abimalech. Abimalech interpretat̄ p̄ris mei regnū p̄ quē iudeos accipim⁹ corā quibz uerus dñs mutauit uultū ſuū. i. ſac̄rificadi ritū et ferebat̄ in manibz q̄n panē et uinū dedit diſcipulis dices. hoc ē corpus meū et hic eſt ſanguis meus. qd̄ quidē hodie factū eſt. dices ḡ pōtifex uicari⁹ ih̄u xp̄i uenit̄ penitētes. Inuitat ad corp⁹ ſanguinis q̄ cōmuniū. p̄inde p̄ eis orat̄ genua flectit. eos ammo net. eoſq̄ recōciliat̄ in eccliam introducāt. **I**llud etiā nōbile ē q̄ vndiq̄ ianuē ecclie patet. ad nōndū uenit̄es ab auctro ul ab aq̄lone. i. iuſtos et p̄ccōres q̄n accedāt ad miſericordiā non eē p̄hibendos et a paſcha in aera patebit eo q̄ in octauā n̄re reſurrectiōis nullū eſt improp̄iū p̄ccōr electis. **I**llud q̄ nōbis q̄ penitētes in ecclia recepti crimes et barba qua nut̄riat̄ deponunt et ſe veſtes mūdās et cultiores deponitis. penitētiālibz induit̄ a ioseph capietes exēplū q̄ de carcē ductus conſus ē et lotus et veſtibz decorat⁹. p̄ hoc q̄ mūit̄ q̄ deponēt̄es mltitudines p̄ccōr induit̄ veſtimētā virtutū. **De p̄ſtati olei ſec̄tiā.**

Ac etiā quita feia ſec̄do loco triperitū oleū cōſecrat̄ q̄m hodie agn⁹ dei ad uictimā. i. velpaz immolabat̄ de cui⁹ ſanguine velpaz poſtis et ſup̄limiare domorū in quibz erat edendus imiebāt̄ ut hoc ſigno viſo extimator̄ egipti domos ſac̄ri cōmuniū p̄teriret̄ intractas. in quo p̄figuratū eſt q̄ ſi fontibz n̄ris vnetōne crismatis. q̄ ſi ſanḡne xp̄i qui vnetus interpretat̄. ſignū crucis imp̄miē. diabolus in domibz aiaz n̄raz nullā nocēdi habet̄ p̄tatem. Recte ḡ qua die illud figuratiū agebat̄. ſignificatū ſolēnter celebrat̄. Sed dices cōſequēs igit̄ eſt ut hac die p̄uei ſh̄rmenē. i. in frōtibz crismate ſac̄to ſignent̄. R̄nteo ſancta ecclia illū in quo paſſus eſt dñs. luctui dedicauit. et ſolēntatis et iunij gaudiū

in diem terciū quo reſurrexit dñs reſuauit. ut tunc demū p̄ recupata ſalutē aiaz. que eſt patriata iſe x̄ feia et p̄ futura corp̄is reſurrectiōe. q̄ donata ē nob̄ in ecclia paſcali agm̄ cōmuniū celebrē. dices paſcha n̄ram immolat̄ ē xp̄s. itaq̄ epulē. **S**u mētes ḡ illud vñ poſtes n̄raz fontū ſiḡre debem⁹ recti⁹ ab ip̄a ſiḡtione vſq̄ ad iunij paſchale cellamus. ut tūc ſubmerſo pharaone. trāſeūtes p̄ mare rubrū. ſiḡntes domos aīra extimator̄ paſchale cōmuniū celebrē. **S**ed dices cur itaq̄ in ſabbatū crismatis cōſecracō nō differet̄. R̄nteo quia ab hac q̄nta feia vſq̄ in velpam ſabbati a miſſay ſolēntis vaca⁹. ip̄m aut̄ crisma nō miſi intra miſſay ſolēntis fas eſt cōſecrari. Sed an miſſay baptiſmū cōuenit celebrari put̄ ſub ſabbato ſc̄o dices. vel ido in q̄nta feia cōſecracō celebrat̄ q̄ xp̄s in q̄nta fuit vnet⁹ etate nā in q̄nta uenit q̄ in ſex ſanguinē cōſecrauit deus vnetōne dicit̄ damel. Vngat̄ ſc̄us ſc̄orū. et p̄ſaias. ſp̄s dñi ſup̄ me eo q̄ vnet̄ me. a. e. m. m. et dñs vnet̄ te. d. t. o. l. p. con. t. cu⁹ vnetio ex tūc cepit. cū ſūb caro factū eſt. cū pleitudo diuinitatis i eo corp̄alit̄ hitauit. Tunc aut̄ cōpleta eſt. cū in baptiſmo ſup̄ ip̄m ſp̄s ſc̄us. in ſpecie colūbe deſcendit. Ideo q̄ vnetio q̄ hodie cōſecrat̄ ad vngendū. vſq̄ ad baptiſmū differet̄ ut ſiḡficem⁹ ſp̄ritū ſc̄m ſup̄ dñm in baptiſmo viſibilit̄ deſcendiſſe et nos i baptiſmo ſp̄m ſanctū accipē. Ex h̄is itaq̄ patet in velpa ſabbati ſtatū poſt baptiſmū eē ſh̄rman dū. ut poſtea celebrē paſchale cōmuniū. et quod h̄ buſdā placet ſaltē in paucis eſſe tūc ſh̄rma cōmuniſ m̄ſterij inchoandū. **Q**uia igit̄ de triplici oleo mencō facta eſt. R̄ndū eſt q̄ triplex ſac̄ramētū ex eadē ſb̄ſtātia fit olei ad ondendū. q̄ licet vnus ſit ſp̄s ſanct⁹. mltiformis eſt tñ ſc̄dm dona ſua. vñ apl̄s id eſt ad cōm̄th. xij. alij p̄ ſp̄ritū dñi ſmo ſapie. alij ſmo ſciētie. alij fide. alij ḡ ratia ſanctatū. hoc triplici oleo coaptant̄ q̄ m̄te apparebit ſi olei triplice p̄p̄tate attēdam⁹. Olea enī ut dicit̄ p̄ſiderus. ē arbor pacis in ſiḡnis. pinguedo cui⁹ ualer ad reſiciēdos artus laſſos et inſirmos et ē p̄ ablin lumis. q̄ eſt arbor pacis. referet̄ ad oleū crismatū. q̄ p̄ ablin eſt lumis. referet̄ ad oleū cathecumiorū. q̄ artus laſſos et inſirmos reſicit ad oleū inſirmorū. hēc igit̄ tria p̄cedētibz ſubis aplico aptant̄. Siquidē in mltitū dīne pacis eē videt̄. qui dulcedine in tñe. ſuauiat̄is gūſtauit. hēc dicit̄ p̄ſalmiſta. gūſtate et videte q̄m ſuauiſ ē dñs. Saporē hui⁹ dulcedis ſenſerat ille qui dicebat gratia dei ſū id q̄ ſū. cōm̄th. x. v. Hēc gratia ē donū ſapie que intelligit̄ per pacis oleū uerū q̄ hūc ſaporē libent̄ in alij deuot̄ uir ſuſtelis. Idēo alij dñi ſmo ſciētie. Sciētia enī eſt doct̄rma qua fidelis aliorū ſūbo. vel ad m̄m⁹ exēplo inſtruit̄. qui p̄ baſſamū intelligit̄ et q̄ apl̄s in hoc laborauit. Idēo cum dixiſſet gratia dei ſū id q̄ ſū ſtatū ſubūxit et gratia dei in me vacua nō fuit hēc duo ſimul dūcta. i. oleū et baſſamū et dulcor ſapie. et odor doct̄rme p̄fectū faciūt ſuientē q̄ duo ſc̄i ſapiecia et doct̄rma ad oleū crismatū p̄tinet̄. Ad oleū uero cathecumiorū p̄tinet̄ fides. que mentē illūiat ſicut oleū lumē p̄ſtat. fides enī vñ ad dñm. ſ. ad purgamentū et tūtamē p̄negat̄ p̄tēta uicia et tūtelā p̄ſtat cōtra futura. ſicut uerba cōſecracōis hui⁹ olei manifeſte oſtēdāt. q̄ inſeruit̄ exponēt̄. Ad oleum

infirmorum p[ro]p[ri]et[ate] g[ra]tia sanitat[is] .i. sanitas corp[or]is et me[n]tis
v[er]o eni c[on]tra v[er]iusq[ue] egritudin[em] sicut ex verbis
b[en]edictio[n]is ip[s]ius liquet. **¶** Quae aut[em] infirmi et
cath[ar]um mungu[n]t et de vinctio[n]ib[us] q[ui]b[us] ex h[is] tripli-
ci oleo dictu[m] e[st] in p[ar]te p[ri]ma s[an]c[t]i. de vinctio[n]ib[us]. **¶** Se-
qu[en]s videt[ur] de ip[s]o[rum] oleo[rum] c[on]secratio[n]ib[us]. et p[ri]mo de
oleo infirmo[rum]. Sec[un]do de oleo crismato. Tercio de oleo
sancto. **¶** P[ri]mo g[en]e[r]a[li]t[er] de oleo infirmo[rum] dicendu[m] e[st]. n[on]
illud p[ri]us e[st] c[on]secratu[m] q[uam] crismatu[m] et sanctu[m]. Et e[st] r[ati]o
q[uod] illi[us] sac[ra]mentu[m] p[ri]us fuit t[em]p[or]e q[uam] crismati. vel san-
cti. Nam d[omi]n[us] discipulos suos docuit infirmos vng[ere].
sicut in eu[an]g[e]lio d[icitu]r. oleo vng[er]ebat infirmos et curaba-
tur. Et Iacobus ap[osto]lus ait. Infirma[n]t[em] quis t[em]p[or]e ut seq[ui]t[ur].
Oleu[m] v[er]o crismatu[m] et sanctu[m]. s[an]c[t]i cath[ar]um ab eccl[esi]a
instituta fuit licet et in veteri aliq[ui]d de v[er]o q[ui] habet
similitudo. Ibi namq[ue] duplex oleu[m] inueni[en]t[ur] vnu[m] v[er]o
crisma. quo vng[er]ebant reges. p[re]cepit eni[m] d[omi]n[us] moysi
ut c[on]secr[et] crisma. quo vng[er]et tabernacu[m] in dedicac[i]o[n]e
templi. et archa[m] testam[en]ti aaron. reges et sacerdotes
et filios ei[us]. Dices. sumet ar[oma]ta p[ri]ma et oleu[m]. Inde e[st]
q[uod] vinctio[n]e crismatis eccl[esi]as et calice[m] c[on]secram[us]. re-
ges eti[am] et p[ri]ncipales mungim[us]. Moyses eni[m] oleo ma-
teiali n[on] legit[ur] mungi. s[ed] solu[m] sp[irit]u[li] h[ic] et xp[istu]s. Oleu[m]
eti[am] sanctu[m] a lege sumpt[um] exordiu[m]. quo reges tantu[m]
et sacerdotes vng[er]ebant. Alij dicu[n]t q[uod] oleu[m] infirmo[rum]
ap[osto]li institueru[n]t. q[uod] cu[m] illo egrotos vng[er]ebat. Oleu[m]
vero crismatu[m] et cath[ar]um ap[osto]li v[er]o institueru[n]t et
ido c[on]secratio olei infirmo[rum] p[ri]or e[st] t[em]p[or]e q[uam] crismati et
eti[am] qua[m] olei sancti q[uod] p[ri]or et maior et venerabilior e[st]
doctrina ap[osto]lo[rum] q[uam] ip[s]e. **¶** Quid aut[em] olei c[on]secratio n[on]
habet p[ri]ncipiu[m] q[uod] ali[us] habet q[uod] n[on] dicit[ur] in eo d[omi]n[us]
vobiscu[m]. Nec orem[us]. nec sursum corda nec aliquid hu-
iusmodi nec eti[am] tale h[ab]et qual[ite]r in alijs c[on]secratio[n]ib[us]
dicim[us]. ut. i. Dices. s[an]c[t]i p[er] d[omi]n[u]m n[ost]ru[m] ih[esu]m xp[istu]m r[ati]o. vel p[er]
eu[m] qui v[er]etur. e[st] iudicac[i]o v[er]os et mortuos. Sed sic
claudis in no[m]i[n]e d[omi]n[i] n[ost]ri ih[esu] xp[istu] et est r[ati]o q[uod] b[en]edictio
ip[s]ius olei sancti n[on] e[st] officiu[m] p[er] se s[ed] e[st] embolism[us].
p[re]cedens officiu[m] q[uod] appar[et] q[uod] cu[m] ponat[ur] ante illu[m] ubi
cano[n]is p[er] que[m] hec om[n]ia d[omi]n[us] bona semp[er] creas stati[m]
b[en]edictio[n]e ip[s]a sumit s[an]c[t]u[m] p[er] que[m] hec om[n]ia r[ati]o.
Et sic e[st] embolism[us]. i. adiectio p[re]cedens officiu[m]. s[an]c[t]i.
o[mn]is. Nobis q[ui] peccato[r]ib[us] v[er]bi p[er] penitentijs orat[ur].
Est eni[m] duplex embolism[us]. p[ri]us dictu[m] e[st] in q[ui]nta p[ar]te
sub. t. de silencio post o[mn]em d[omi]nica[m]. **¶** Sed q[ui]de[m] c[on]secra-
tio hui[us] olei cano[n]i addicit[ur]. R[ati]o p[ri]mo ibi r[ati]o[n]a-
bilis oleu[m] morientiu[m] dicit[ur] ubi mors d[omi]ni c[on]summat[ur].
ut sicut mors d[omi]ni destruxit mortis aurore[m]. sic g[ra]tia q[ui] p[er]
vinctio[n]e[m] morientiu[m] c[on]secrat[ur] destruat p[ec]ca[m] q[ui] fuit causa
mortis. Sec[un]do duo s[un]t de quib[us] in h[is] officio agit[ur]. scilicet
ymolac[i]o xp[istu] et ymolac[i]o eccl[esi]e. ymolac[i]o xp[istu] fuit in
cruce. ymolac[i]o eccl[esi]e fit cu[m] p[ec]catu[m] moris. de ymola-
c[i]o[n]e xp[istu] fit menc[i]o in introitu. nos aut[em] g[ra]tiar[um] et spe-
ciali[ter] in canone de ymolac[i]o[n]e eccl[esi]e fit menc[i]o in epl[is]ta
ubi dicit[ur]. Si nosmetipsos iudicarem[us] n[on] v[er]it[er] iudi-
care[m]us. S[un]t eti[am] et alia duo. s[an]c[t]i infirmitas et medicina in
firmitas ex peccatis sepe p[ro]venit. medicina de g[ra]tia d[omi]ni
De infirmitatib[us] ait paul[us] in epl[is]ta. qui indign[us] ma[n]u
ducat et bibit corpus et sang[ui]ne[m] d[omi]ni. iudiciu[m] h[ic] ma[n]u
ducat et bibit n[on] d[omi]nicas corpus d[omi]ni. Idcirco nos
m[ulti] infirmi et imbecilles et dormiunt multi de medicina
dicit iacobus. Infirma[n]t[em] quis i[n] vob[is] inducat p[ro]p[ri]os
eccl[esi]e rorent sup[er] eu[m] vng[er]etes eu[m] oleo in no[m]i[n]e d[omi]ni.
et orac[i]o fidei saluabit infirmu[m]. et alleluabit eu[m] d[omi]n[us].

si in p[ec]cis sit d[omi]n[u]m t[em]p[or]e ei. Si igit[ur] ap[er]ta infirmab[ur]
q[ui]a m[an]ducat corp[us] d[omi]ni indigne et g[ra]tia sp[irit]us sancti
qua[m] significat hec vinctio eos saluat. me[rito] c[on]secratio[n]i
corp[or]is d[omi]ni adicit[ur] c[on]secratio hui[us] olei. Per passionem
eni[m] d[omi]ni cui[us] memorac[i]o fit in c[on]secratio[n]e corp[or]is. p[ro]-
stratus e[st] diabol[us] et g[ra]tia sp[irit]us sancti. cui[us] signu[m] est
vinctio. diaboli arma id e[st] peccata q[ui]diana tollunt[ur].
Tercio it[em] c[on]secratio olei infirmo[rum] c[on]secratio cor[por]is
xp[istu] adu[n]git[ur] q[uod] nouissima o[mn]i c[on]secratio[n]is corp[or]is
xp[istu] ex v[er]o penitentijs fit ag[er]ue id[em] s[an]c[t]i ea c[on]secratur
oleu[m] p[er] penitentijs ubi eor[um] sacrificia d[omi]no offerunt[ur].
¶ C[on]sequenter att[en]dam[us] aliq[ui]d uba c[on]secratio[n]is hui[us]
olei infirmo[rum] dicit[ur] eni[m] ibi sic. Emitte sp[irit]u[m] tuu[m]
p[er]actiu[m] in hac pinguedine olei. Nempe n[on] sine cau-
sa ponit[ur] ibi p[er]actiu[m]. q[uod] p[ro]bet[ur] h[ic] triplicis olei effica-
cia[m] att[en]dam[us]. Oleu[m] sanctu[m] p[er]cipit. h[ic] in exorac[i]o[n]e
mo[do] olei sancti. v[er]o cath[ar]um p[er]cipit. diabolo ut
cedat a cath[ar]o q[ui] adhuc ep[iscop]at[us] mortuus q[ui]sq[ue]
n[on] e[st] baptizat[us]. Oleu[m] crismale i[n] vinctio[n]e sancti
cat. Oleu[m] infirmo[rum] sauciatis medela[m] p[ro]stat. q[uod] v[er]o
egritudine[m] sequit[ur] dolor. S[an]c[t]i in ead[em] c[on]secratio[n]e
olei infirmo[rum] dicit[ur] ad euacuandu[m] om[n]es dolores
et om[n]es egritudin[em]. sequit[ur] q[uod] dolore[m] c[on]solac[i]o. Ido
recte ibi ponit[ur] p[er]actiu[m] q[uod] interpretat[ur] c[on]solator. In
mortuo aut[em] qui dolore[m] n[on] sentit n[on] sequit[ur] c[on]solac[i]o
sed nec sanus et sanctificat[ur] q[uod] in eo n[on] e[st] infirmitas
sed nec sanus et sanctificat[ur]. **¶** Circa oblac[i]o[n]es
enim d[icitu]r olei infirmo[rum] n[on] e[st] q[uod] in ordina[m]to ita scri-
bitur. Offerat[ur] p[ri]ncipali oleu[m] q[uod] offeru[n]t p[ro]p[ri]i anteq[uam]
dicat[ur]. Per quid hec o[mn]ia semp[er] d[omi]n[us] bona creas. Ne-
pe hoc in exo. xxvii. c. p[re]figuratu[m] ubi d[icitu]r moysi q[uod]
accipiat a p[ro]p[ri]o oleu[m] oliuay purissimu[m]. Oleu[m] h[ic] de
cu[m] offeret[ur] a p[ro]p[ri]o t[em]p[or]e liquore[m] e[st] p[er] b[en]edictio[n]e[m] fit sacra-
mentu[m]. Mistice aut[em] hec oblac[i]o h[ic] amministrac[i]o
significat q[uod] p[ro]p[ri]us debet clero t[em]p[or]alia ministrare sp[irit]ualia
ministranti ei v[er]o ap[osto]lus. Si seminauim[us] nob[is] sp[irit]ualia n[on]
est magnu[m] si v[er]a carnalia metam[us]. **¶** C[on]secrat[ur] aut[em]
oleu[m] ep[iscop]o cu[m] om[n]ib[us] sacerdotib[us] ei assentib[us] q[uod] hoc sa-
cramentu[m] fuit a xp[istu] discipulis institutu[m] vel tractu[m] est
ab antiqua c[on]suetudine qua c[on]sueuerat eccl[esi]a p[ri]mitia
simul cu[m] p[ri]ncipali ubi et manib[us] corp[or]is xp[istu] c[on]secrat[ur].
forte ad testimo[n]iu[m] p[ro]ut hodie in missa de ordinib[us] cu[m]
ordiatore faciunt ordinari. Nam et sum[us] p[ri]ncipal[is] q[ui]es
diuina celebrat sacerdotes ei assentes v[er]bi et manib[us] cu[m]
eo c[on]secrat. Et q[uod] ut i[n] dictu[m] est hui[us] olei c[on]secratio e[st]
embolism[us] cano[n]is. id[em] e[st] tota h[ic] et canone[m] sacer-
dotes cu[m] eo dicu[n]t. Inde p[ro]ficiat officiu[m] ep[iscop]i vsq[ue] ad illu[m]
locu[m] pax domi[n]i fit semp[er] vobiscu[m]. Et clerus r[ati]o[n]et et
cu[m] sp[irit]u tuo et tunc tacet et solus ep[iscop]us d[omi]nicat. **¶** Sec[un]do
videndu[m] e[st] de oleo crismali. Fabianus eni[m] p[ri]us sta-
tuit hac die singlis annis debet c[on]secrari crisma. q[uod] nouu[m]
e[st] sac[ra]mentu[m] et id[em] sp[irit]us e[st] immouadu[m] et vetus c[on]secratu[m]
Ista eni[m] ab ap[osto]lis eor[um] q[ui] successio[n]ib[us] accepit a cum
et h[ic] tenenda[m] m[an]dauit. Circa q[uod] sciendu[m] q[uod] crisma
c[on]secrat[ur] ex balsamo et oleo p[ro]p[ri]o mistica[m] r[ati]o[n]em q[uam] p[er]
oleu[m] m[en]tor[um] c[on]secratio[n]e[m] designat[ur]. Iuxta illud eu[an]g[e]liu[m]. Pru-
dentes u[er]gines acceperu[n]t oleu[m] et c[etera]. Per balsamu[m] v[er]o
exp[ri]mit[ur] odor fame. p[er] q[uod] in libro sapie[n]t[ie] d[icitu]r. Sic bal-
samus aromathizans dedit odore[m]. Oleo g[en]e[r]a[li]t[er] lucet
addit[ur] balsamus q[ui] redolet q[uod] fide opante. p[er] dile-
ctione[m] lucet et bona fama redolet ad honore[m] dei et ad
utilitate[m] p[ro]p[ri]i debem[us]. Odor eni[m] balsami in oleo.
bona facit opaco[n]es. loq[ui]t[ur] late diffusaz. g[ra]tia sp[irit]us

sancti coopante temerit. Secundo addit oleo balsam⁹
ad signifi⁹ dñi q⁹ in vultu xpi resplicuit celestis mitor.
et gra excellētius quā in alijs. Nam vt ieremias ait.
virgo de virgine nat⁹. qui nō ex voluptate carnis
h⁹ ex voluntate dei nat⁹. ē. nisi habuissim vultu oculis
q⁹ quoddā desideriu nūquā eū statū cū ingēta desiderio
secuti fuissent apli. nec qui venerat ad eū cōphēdend⁹
corruissent. Iste mitor operare dei grā vult⁹ electoz
exhilarat. vt dñm cū magna dilectōe imitetur. vñ
in pfatiōe q⁹ cātāt in cōsecratiōe crismatis dñi dauid
apherico spū scō grē tue sacmēta pñostēs. vultus
nros in oleo exhilarātos eē cātāt. et paulo post. h⁹
olei vñctio vultus nros locutos efficit ac serenos.
Vultus nri sūt opēz nroz manifestatiō. **Tercio** q⁹
balsam⁹ oleo addit ut oīs ex eo vñcti fuerint ope-
rāte grā spūs sci dñsacōne doctriā iūge vñtāt. Et
hec duo scz vita et doctriā sūt dñexa in septe tomis
ppter q⁹ crismalis vñctio fit. Nam sapiētia ad vitā
intellect⁹ ad doctriā. cōsiliū etiā ad doctriā. pie-
tas ad vitā. et tñm or ad vitā refertur. Doctriā aut
p balsamū intelligit⁹. vt pmissum ē. Crisma grece
dñ vñctio līe q⁹ etiā dñō nomē accomodauit. Nam
cris⁹ a crismate dñ. id ē vñctus. put dñm ēm pñio
scde pñs. **Cōsecrat** aut crisma in eo loco. vbi dñe
uim⁹ dare pacē. sic et oleū sem thoc idō vt pax et cor-
dia p vñctōz crismatis regnet in nobis. Crismate
enim vngim⁹ ut tomis spūs sci repleti deo et homibus
pacificem⁹. quia in maluolā animā nō introibit sa-
piētia. Habz qdam crisma officiū p se q⁹ mchpatur
a sursum corda. et hūm⁹ p xpm dñm. n. q⁹ vñt tēg. pñ
enī ad eos qui surrexerūt et vñt cū xpo. **Sane**
postq⁹ solus pñfex cōmūcavit vt pmissum est ipē
vadit sedē sup sedē suam. et tūc duodecim pñbri pa-
rati. Duodecim aplos significātes. et alij clerici discipu-
los signētes. descēdunt in sacrariū. ad apportādum
solemter tā oleū crismale q⁹ sem hūe cathēcūoz hoc
modo aut pcedūt duo lūaria secūtur due cruces et
in eaz medio. vñ? acolitus ferēs ampullā cū oleo
futuro crismali subsecunt⁹ duo thuribula. et in eoz
medio alter acolit⁹ ferēs aliā apullā cū oleo futuro
sancto. Sblequēter sūdiacon⁹ libz euāgelij ferēs.
tēnde dicti pñbri et alij clerici bñi secūt⁹ usq⁹ pñtē
ad grad⁹ an altari. Nēpe duo lūaria sūt lex et pphē
q⁹ nobis saluatore pñciāuerūt. due cruces sūt duo
marīria sine sangne. s. mortificacō corpis pñi que
ē crux a sinistris. et cōpassio pñmi q⁹ ē crux a dextris
Inter has ferē oleū futuz cñmale quo inunguntur
pugnatores q⁹ dñt esse pati ad martiriū et p duplici
martirio dñt se affligere. Crucē a sinistris habebat
ille q⁹ dicebat. pma ad corinth. ix. c. Castigo corpus
meū et in fūitū redigo. Crucē a dextris habebat
iē q⁹ dicebat. scda corinth. xj. Quis infirmat et ego
nō infirmoz. Quis scandalizat et ego nō vroz. Duo
thuribula sūt duplex gen⁹ oracōis. s. oracō p remo-
uendis malis. et oracō p adipiscēdis bonis. Hec duo
notat psalmista cū dicit exaudi tē? oracōem. s. q⁹ ē p
adipiscēdis bonis et ne despexeris tēpēcōez meā scz
q⁹ est p tēmouēdis malis. Inter duo thuribula ferē
oleū futuz cathēcūoz. qz p cathēcūms est orandū.
et eos orare oportet vt ad robur q⁹ p oleū crismale
significat ualeat pueniē. Inde euāgelij sequit⁹. quia
in eo totius boni nri ē dñmācō pñbri et alij bñi secūt⁹
q⁹ h⁹ dicatur spōse. canē. j. Trahe me p te. et currem⁹

in odorē vngētoz tuoz. **Potest** etiā dici. q⁹ apul-
la cū oleo futuro cathēcūnoz hūaitatē xpi significat
plenā spū scō. duo lūaria due cruces et duo thuribla
sūt lex et pphē. q⁹ p dixerūt xpm. et dñm eē vctuz.
Seques vero euāgelij affirmat q⁹ lex et pphē pre-
dixerūt. pñbri et clerici bñi et bñi sūt testes cñmalis
misterij. hñ sūt apli bñi ad p dīcācōis officiū desti-
nati coopatores et testes x. cātus istoz. s. o tēptoz
p dīcācōez et oracōem significat aploz. Ampulla q⁹
in singulos ordines ad altāe deferē p q⁹ mñuē q⁹
dñs in corpē suo an passionē officia septe ordinum
adimpleuit. **Premisum** dēductōem olei cñmalis
et sancti hūe cathēcūnoz de sacrario vsq⁹ ad scūariū
nūc dicam⁹ de eate vsq⁹ ad epm. Postq⁹ enī p dīcā
p cēssio venit ad scūariū tūc an altāe ad orientem
ordinate se disponūt. ostiarij. lectores. exorcistē. et
acolitū ita q⁹ sextū locū obtinet sūdiacon⁹ q⁹ illa die
legit eplam. et post omēs ē acolit⁹ cū ampulla. ita
q⁹ omēs sūt sū vmbaculo sū quo apulla delata est a
sacrario q⁹ deferē de vno ad altē p qñdaz dñexioz
sindomis alte. qua ex pre delata est apulla quousq⁹
pueniat ad epm ita vt a medio sursum vidē possit
Nēpe in cōnexionē sindomis cōnexio intelligit⁹ cari-
tatis. Ampulla xpus ē. vel apulla cū dimate corp⁹
dñi ex virgine maria assumptū cū diuinitate. s. xps
vñt esse significat. pmissum ordine qdaz ecclie hūat
Est et alius ordo quē et alie seruāt. Nam fertur a
pulla cooppta syndone alba in sinistro brachio. porta-
tes apulla pcedit lumē. et ancedūt duo sacerdotes
vñus cū thuriblo. alius cū cruce. et in medio eoz
diacon⁹ cum libro euāgelij et super capita eoz fertur
vmbaculū seu pallo. et duo ancedūt cātando. In
quo facto repñtatur processio quā fecerūt filij isrl⁹
tēdētes p desertū ad terrā pñmissionis. qm syndon ē
archa. ampulla vñna. lumē pcedēs apullam. colūna
ignis. q⁹ pcedēbat pñm. sacerdos cū thuriblo. aaron
cū thuriblo. mūmē. xvñ. c. Sacerdos cū cruce. Josue
cū sceptro. diacon⁹ cū libro euāgelij. moyses cū li-
bro legis. vmbaculū ē tabnaculū. vel nubes luci-
dissima. q⁹ filios isrl⁹ obūbrauit q⁹ cātātes pcedūt le-
ticia eoz significat q⁹ ad terrā pñmissionis tñherūt. vñ
duo cātōres sūt p dīcātores. duo pcepta caritatis
anūtiātes. hec aut omia in figura cōtingebāt illis
In hoc etiā facto repñtatur processio xpi et ecclie
tēdētis de hoc mūdo ad pñam. Nēpe ampulla ē xps
syndon alba ē scā dñersacō eius. In sinistro brachio
tenet⁹ quia hec omia in hac vita q⁹ p sinistra significat
acta sūt vel qz dñat⁹ est in vita pñti. lumē pcedēs
ē iohānes qui fuit lucēna ardens. diacon⁹ in medio
duo sacerdotū. est xpus in medio moysi et helpe. duo
pcedētes cum lūe. sūt discipuli quos bños misit an
faciem suā. Ampulla ferē cooppta vsq⁹ ad altare et
tunc discoopitur. qz xpus qñi coopptus fuit vsq⁹ ad
passiōz. Nā pene ab omibz eius dñsacō scā dicebat⁹
hñ in passionē fuit nud⁹ hñm reputacōe qz q⁹ paucis
diebz antedixerāt. bñ dicit⁹ q⁹ venit in noīe dñi. cla-
mauerunt crucifige crucifige eū. Quidaz tñ pñsq⁹
ad altāe pueniant ampullam mediam cooperiūt
et mediam nudaz ad altāe pducunt qz xpus ante
passiōnē nō latuit. vt cū fugit in egiptum. et cū mē
cognatos qrebāt et cum parentibz sūciebāt modo
se palam exhibuit. vt cum p dīcāuit vñtra homīez
dices. ego et pater vñū sumus. et cum mīrāclā fecit

in quibus virtute sue diuinitatis ostendit. Ampulla statim postquam benedicta fuit ex parte cooperta. et ex parte discoopta ut allata fuerat salutem ab episcopo et presbiteris quia Christus postquam transiit ad altare crucis. id est ad immolationem. et se obtulit deo patri. sic ampulla ad consecrationem episcopi aliquo parte corporis sui nudum monstrauit ut thome. et alijs discipulis quos voluit esse testes sue resurrectionis. Alijs vero inuisibilis fuit. vel quia per parte nudam. et per parte cooperta salutem. quia Christus in humanitate manifestus. et in diuinitate occultus ab omnibus uenerat. Salutate autem ampulle quinquies ab episcopo. ut de quibus uulneribus gratia actio christo reddat postquam autem ampulla salutata est a ministris altaris coopertur. ut a nemine nuda uideatur et cooperta iterum salutatur. quia Christus postquam salutauit. et manifestauit se discipulis suis quos voluit suos sueque resurrectionis esse testes ascendit in celum. inuisibilis factus est hominibus. Sed quantum eius presentiam corpalem non uideamus in uenerando eum quotidie salutamus quia et discipuli eum ascendente in celum adorauerunt. tandem ampulla in sacrum refertur et Christus in celum quem ueneramus per fidem donec ueniamus ad ipsum. ideo synodus mundi est eius caro uel dissolutio immaculata. Sane episcopus ter alatur ampulla. Primo quod sicut alatur ab interioribus et secretis procedit ad pulpitu et uocat spiritus. sic episcopus per spiritum suum dimittit spiritum sanctum a patre et filio. procedente in corpore domini habitare. Ampulla enim cum crismate corporis figurat diuinitatem. Ampulla uero cum oleo humanitatem plenam spiritu sancto. Sed etiam alatur quod legitur in euangelio quod dominus insufflauit discipulis. d. Accipite spiritum. et c. h. igitur alatur illa insufflatio figurat. ideo autem ter alatur quod tres persone sunt et unus spiritus sanctus est sine patre et filio a quibus procedit et a seipso uenit datur autem spiritus. scilicet officio sacerdotum non datur ab alijs. sic enim adest uirtus spiritus sancti per insufflationem a sacerdote factam in honore et figuram ipsius spiritus sancti. sic per uerba que dicuntur in nomine suo dominus pactis caratur. agnus dei. et communio. Tercio loco tunc oleum sanctum seu cathecumorum de cuius deductione promissum est. Sciendum est quod hec oleum benedictum proprium habet officium. nam post eius exorcismum quoniam episcopus lenta uoce dicit quod perfactionem inchoat. d. Dominus uobiscum. Sursu corda. et h. m. per eundem dominum nostrum Iesum Christum. qui tecum uiuit. et in eo loco consecratur. ubi dicitur. Pax domini. Hoc est enim opus gratie dei ut pacem et concordiam inter nos habeamus et per uinculum pacis habeamus. Oleum ne per uerba dictum est et arbor pacis in signis. quod figuratum est in ueteri. t. sic uerba huius consecrationis habent que sunt hec et cum mundi emia diluuium expiareretur et fusio filitidine futuri muneris per ramum uirentis oliue. pacem terre redditam nuntiabant. Sed autem huius olei uinculatio ad duo scilicet. ad purgationem. et tutelam. ad purgationem. ut si qui cathecumeni postquam uenit in scrutinium ad habere macule recedat. Ad tutelam ut diabolus expulsus redire non audeat uerba orationis huius demerant. dicendo si que illis aduersantium spiritum tuum adhaeruerit macule recedat. ad tactum huius sanctificationis olei. hec de purgatione. De tutela sequitur nulli spiritualibus nequicijs locum. nulla refugis uirtutibus facultas. nulla insidiaribus malis latendi huius eliminat. Quia uero diabolus se dampnandum maxime in futuro iudicio nouit. inde tremunt. ideo exorcismus ter minatur. per eundem dominum. n. i. x. q. u. e. i. u. v. i. m. et se. per igitur. Exorcismus enim est adiuratio. nam in ea adiuratur diabolus ut recedat iterum. quia hoc oleum perfusi et baptizati spiritus regni habent ideo omnia terminant. per eundem dominum. n. et c.

Ampulla seriatim. **Officio missae huius diei.** missae huius diei officium persequamur. Sane in persona penitentium cantat ecclesia in principio missae. Nos autem gloriam oportet. Tales enim debet et possunt gloriam in cruce qui penitentiam perfecte egerunt. et quoniam in hac die institutum est sacramentum sacramentorum. ut promissum est. ideo ob solennitatem noui sacrificii. propter gaudium reconciliationis penitentium. cantat ecclesia in missa cantica leticie. propter aliam et missa solennis dicitur in decore et ornatu mysteriorum sic in festo natalis christi. Nam hoc festum omnia alia excellit. excepto festo trinitatis. et uidetur quodammodo ecclesia sibi contraria. cum in alijs huius diei horis cantica leticie reticiat. et eas se breuitate et quasi flebiliter dicat. sed non est contrarietas. quia alia est causa leticie alia tristicie. propter memoriam enim passionis omnis est tristitia. propter institutionem uero sacramentorum est gaudium. ideo ex institutione bonifacii propter cantat ecclesia gloria in excelsis. quia gaudet angelus de conuersione penitentium. et hoc in ecclesiis in quibus crisma conficitur. et non in alijs potest quidam dicere ubi enim episcopus presens non est. nec gloria in excelsis dicitur. nec alie solennitates seruatur ut dicitur. quantum tunc neque flebamus? genua. nec oratio super populum dicitur. Episcopus uero. auerentibus. et quod est prima corinthios. xj. de modo sumendi cenam domini. Responsionum est de cruce siue christi per crucem exaltatione Christus factus est obediens. et sexti toni. propter obedientiam perfectam. quoniam senarius numerus perfectus est. Euangelium est ante diem. Ioh. xij. c. ubi sequitur. Cum dilexisset suos Iesus in fine dilexit eos. et est de dilectione et humilitate quod illud sacramentum est dilectionis. et humilitatis. Agitur etiam ibi de lotionibus pedum. quod dominus permixt se lintore. id est humanitate purissima immittens aquam in peluum. igitur in corde. et lauit pedes. id est affectus. uenit autem ad symonem petrum qui recusauit ex humilitate tunc. tertia tunc uice obediuit et oportuit eum obedire. ut haberet preter eum. uenit uocat symon petrum propter obedientiam. Tres ergo sunt cause quare dominus uoluit lauari pedes discipulorum. Primo propter signum dilectionis. Secundo in exemplum humilitatis. Tercio ratione misterij quod loco pedum designat locorum effectum. pulvis enim adhaerens pedibus apostolorum. id est elatio inanis glorie. quoniam dixerat. Domine in nomine tuo ciuium? demonia. et quid uerterebat plures. uel tristitia quoniam non diceretur homines ad uoluntatem suam et ideo oportuit lauare humilitatem affectus. In illo die ut sic essent mundi tota nam per diem ieiunij dixit dominus. Tu autem cum ieiunas faciem tuam id est animam uel rationem tuam laua. id est a peccato mortali munda. Cum igitur a principio lauam? nos a peccato mortali. a puluere. id est a uenialibus debemus abstergeri hoc autem fit ut digne possimus accipere corpus christi quod fit per acta perfecte penitentiae. ideo penitentium absolucio in hac die. ut promissum est. Pedum quoque lotio significat lotionem marie qui lauit lacrimis pedes domini. ideo caratur amphora ista. Mulier que erat in ciuitate peccatrix. Rursus loco pedum signum est remissionis peccatorum. In baptismo namque unusquisque totum abluit. Sed cum in rebus humanis postea uiuit utique terra calcat. Ipsi enim humani affectus sine quibus in hac uita mortali non uiuit quasi pedes sunt qui ergo non indigent nisi ut pedes lauent ostendit omnia peccata sibi esse dimissa sine quibus hec uita non ducitur. pedes ergo qui sunt. uelut per corpus lauantur. ad non debent quod in dei aqua baptismatis in uisio tempore mundabuntur. Unde reliquie israel saluabuntur. Quare autem fiat hec

loco ista die sup dcm est. Et est notadu q ex omibz
madatis de istud solu dr antonomatice madatu qm
maiori ex hico e officij hoc obsuati pcepit cu discipu
lis suis petes lauit dices. Si ego laui vob pedes dñs
r mgr r vos inuice debetis lauae. r etiaz cu inter dco
ait petro. Si no laueto tibi pedes rē. Madatu etiaz
illd de quo dictu ē in pximo sabbato. qd fit a platis
repntat illd qd xpus fecit. Et attēde qz ad anphōs
q dicūt dū fit madatu. nō dr nisi vn? versus. de vno
psalmo qz alij versus eiusdē psalmi nō ita duemunt
cū anphōmis vel cū hñs q in ipso madato fuit. In of
fertoio ostēdunt premissa duo simul v? q debem?
a mortalibz r veialibz abstergi. dco. dñs dñi fecit vir
tute. ablueto a mortalibz. dñs dñi exaltauit me ablu
eto a veialibz. In postcomūone. Dñs ihus postq
cenauit. ioh. xij. c. onditur humilitas r ē sedi tom ppe
scdam locōez a veialibz. **B**reuitē aut nōndu est
q hui? misse officiū nre rēpōis dñet sumam et
misteriū. Nam in euāgelio legiē de pedū locōne. In
ēplā de corpē xpi r sangne. In introitu de cruce. In
g duali de morte. In offēda de refrextōne. Nā hē
omia scbz misticiū sensū ex euāgelio qd ē capō officij
pēet. Xps qdēz cū discipulis cenās surrexit a cena v
stīmēta depōuit. linteō se pēmixit. aquā in pelū misit
r intercenādū petes eoz lauit r ipos lauare docuit.
et post locōnem itēz recubuit. **N**epe xpm a cena
furgē ē a cubitū pñs veniē. vestienta deponē se exi
namre. linteū pēingere. formā serui accipe. aquā in
pelūmi mitte. sangne suū effunde. petes lauae. pēca
tē mitte. linteō extergē. passionis fide mūdae. vesti
mēta resumē. ē a mortuis resurgē r veste gliose car
nis induē. Recubere ē ascendere. r in dñi sedere.
Ad hēc ptinēt officia discipulos docē. est eis spm scm
mitterē. Veruntamē qz nōdum pfecti credebat. idō
nō dr. credo. Ecce breuitē sumā redēpōis huane
q fuit omibz sufficiēs h? nō efficiēs. Sōn agiē in oīoe
De? a quo. r iudas de duobz genēibz penitentiū vno
pficiēciū vt latronis dñētis q audiē meruit. hodie
mecū eris in paradiso. r alio nō pficiēciū vt latronis
dēpnētis. r iude pditoris. q laqo se suspēdit. **I**n
nocen. pp statuit hac die corp? xpi sū spē panis res
seruai vt infirmi r religiofi qbz ē nēcitas comūcadi
habeāt ipm r ppter officiū adimplēs. Nā in duabz
diebz sequētibz nō cōficiē corpus xpi. sanguis vero
nō seruāt sū spē vni ppter multa. Primo qz vni
qd liq dū ē defacili poss? ex negliēcia spgi. Secūdo qz
p calicē qui hac die sumiē finis vetēis legis intelli
giē. Sōn scdm lucā p calicē intelligiē q discipulis r
nō alijs eadē die datū. dñs discipulos designauit. Ter
cio qz corpus qd seruāt nō est sine sangne. Quarto
qz p hoc q sanguis nō fuit on dñē q vet? sacrificiū.
debz cessāe. panis nāqz nouū. vniū vero vet? dñgt
testamētū. Ad qd onēdum dñs cū bibisset in qt. Cō
sumatū ē. ergo calix sumiē et panis seruāt eo q lex
finem r euāgelū habz iniciū. Qnto qz xpus dixit in
cena dñi. Amē dico vob. nō bibā amoto de hoc ges
minie vitis donec bibā illd in rē. p. m. Nō aut dixit de
corp? seu de esu. pmo inueniē q postea comedit pte
piscis assi r fauū mellis. Sed non inueniē. q postea
biberit. **S**i nuqz vniū qd in die pasceues cū dnico
corp? seruato sumiē. in altai cōsecrat et sanguis xpi
efficiē. p immisionē ipius corpis in calicē. r p eius
tactū. Sup hēc dicūt quidā q p dñicā oracōez que

tūc dī fit cōsecrācō siue cōmutacō vīni in sangnē.
Nā gregori⁹ assign⁹ causaz qre dñica oracō in die
illa a sacerdote dicat⁹. Dicit q in pmissa ecclia apli
sola dñica oracōne vtebāt⁹ in cōsecrācōne. Nos tñ
hoc nō dici⁹. qz hoc iā esset. nō esset necesse corp⁹
dñi ad diem illā seruari. Preterea ex hys q in canone
dñica oracōne pcedūt satis patet q ad placōnem
ipius oracōis tñsbtāciatio nō fit et nullo tpe missa
fuit celebrata sine verbis illis. hoc ē corp⁹ meū r. q
sola in pncipio nascētis ecclie pferebāt⁹ ad efficiēdū
ab aplis qui postmodū dñica oracōm sup addiderūt
put dictū ē in pñmio hui⁹ ptis. Dicim⁹ ergo illd
ex hoc nō cōsecrari sed scificari. differt aut inter hec
Nā cōsecrācō ē cōsecrācōe tñsbtāciāe. Scificācō ē ex
cōtactu seu admixtiōe sacre rei reuerendū r sanctū
effici vt pz in aqua bñdicta cui alia admiscē. **P**re
sanctificatū dī qd a tactu rei scificate efficit⁹ magis
reuerendū. Si enī dicētur q solo cōtactu vīnū r aq
cōsecrarent⁹. magnū in duenēs sequētur. Nā sic dī
geret calicē nō lauari. et millia mille panū a tactu
vīn⁹ hostie sine verb⁹ posse cōsecrī r q si gutta aque
bñdictē in sangnū vel puteū fundaret⁹ aq illa bñ
dicta ppetuo remanēt. r alia plura. **P**reterea si
vīnū a tactu dñici corpis cōsecrē. tētra decretum
qd phibet hac die fieri cōsecrācōes. de quo dictū est
in q̄ta pte s̄b septia pticla. secreta sup verba. hic ē
calix. **I**llud q̄ pterēdum nō est qz rōn⁹ pōtīfex
hodie t̄mota tabula laterān altaris de qua dcm est
in p̄ma pte s̄b ti. de altaris dedicācōe. r in sc̄da pte
s̄b ti. de diaconō. infra ipm altae pficit eukaristiam
r sangnē r cū thuriblo incēsat illd. In hoc facto rep̄
sentās. qz hūm⁹ pōtīfex legalis. semel in anno ingre
diebāt⁹ in scā scōp cū sangne. secū portās thuriblm
vīuis carbonibz plenū. put dictū ē in pñmio q̄te
ptis. r s̄b tertia pte canonis sic et scōz aplm hebre.
ix. c. Xpus p p̄p̄iū sangnē introiit semel in scā
etna retep̄tione mūta. Peracto misse officio statim
intercenādum id ē dum sc̄dos cōmūcat cātatur
v̄sp̄mū officiū ad oñtēdum q hoc sc̄mentū sc̄lz
eukaristie institutū fuit in v̄spe. qz ergo retep̄tio
nra in v̄spa mūdi. id ē in sex etate sc̄li facta. ē idō
v̄sp̄tina linaxis. i. psalmodia siue solemnitas psal
moy numēo misse cōtinuāt⁹ r s̄b vīca oracōe v̄tz qz
officiū t̄minat⁹ sc̄z p. Ite missa ē. si epus adest. v̄l
p bñdicam⁹. ppter v̄sp̄tina cōclusionē Et qz ecclio
datus ē calix. idē ē p̄ma anphō. Calicē salutaris
accipiam. quē dedit dñs aplis dicēs. Hic est calix
nouī testamēti in sangne meo. Sc̄da anphona ē. cū
hys qui oterūt pacē erā pacific⁹. patētiāz enī quā
habz ille qui pat⁹ ē bibē calicē dñi pacē cū omibz
opāt⁹. In alijs tribz rogat se libeārī qz habita pace
pectoris nō mouet⁹ homo ppter triblācōes. r hoc etiā
habz a deo. vñ petit libeārī. antiphō ad magnificat
Cenatibz r. est de cena dñi. **De nudacōe altariū. R**

Quarto loco nōndē ē q̄ statim vesp̄tino fi-
nito officō denudant̄ altaria vsq; in sab-
batum. q̄ postmodū tertia die coopuntur.
Siq̄tē hęc denudacō signat̄ p̄mo recessus discipulor̄
dñi seu ap̄lor̄ vñ. Quin iuxta me erat tē lōge steterēt
Et in euāgelio. relicto eo om̄s fugierūt. Altaē nāq;
xp̄m seu corp⁹ eius significat. Cō tē terra altaē faci-
eis m̄. Altaē tē terra facē ē incarnacōz eius credē
vespare. Altaris vero vestimenta ap̄los seu scōs

dei signat. quorum predicatio christi quasi quibusdam vestimentis adornatur. et illos magnificatur et nomen eius. Altare igitur vestimentis denudatur. quia fugientibus apostolis christus solus remansit. Tercio die cooperitur. quia post eius resurrectionem discipuli ad deum redierunt. Secundo denudatio altaris designat quod christus fuit nudatus in cruce. cum itaque nudum altare conspiciamus. illud prophetam ad memoriam tuocamus. Ecce vidimus eum et non est ei spes neque decor. et abscondimus eum despectu et nouissimum viro. quod accidit in passione. Nam antea speciosus per filios hominum extitit. fuit quidem denudatus ad columnam et ad crucem cum diuiserunt sibi milites vestimenta sua. Tercio altaris denudatio significat christum diuinitatis gloria nudatum. Vnde psalmus. Deus meus quare dereliquisti me. Quarto designat. quod velum templi scissum est. et liber qui hucusque erat apertus est. vnde in prophetis. Aperta sunt portae. et apparuerunt herbe virescentes. et exempla actionum christi qui sunt ab eternitate. et dicunt ad eternitatem. Et bene dicitur. aperta sunt portae et apparuerunt herbe virescentes. quia ea que magis occulta erant in lege. sic passio. et resurrectio et ascensio patefacta sunt. In plebsque locis lauant altaria vino et aqua. et ramis fricant. presertim cum ramis de samina. lauantur ergo aqua et vino ad notationem quod corpus christi quod est verum altare sanguine et aqua in cruce aspersum est. Nam de ipsius latere exiuit sanguis et aqua per quod genus humanum lotum est. Vel vino et aqua lauantur ad ostendendum quod non iohannis sed suo baptismo fuit baptizatus. scilicet ex aqua et spiritu sancto. et lauantur cum psalmo penitentiali vel cum cantu ad passionem pertinere. plus autem ibi est de vino quam de aqua ponendum quoniam aqua multe populi multi. sic in apocalypsi habetur per quod significat quod sanguis christi sufficit ad redimendum plures in infinitum quam sint redempti vel nunquam redimendi. Rami vero aspergi quibus altare fricatur. significat spinam coronam. qua christus coronatus est vel flagellam amaram. et dolores et ictus quos in morte sustinuit vel lauacrum altaris. id est corporis christi cum aqua significat lacrimas marie. vniuerguere. rami eius capillos. Et scias quod quidam hac feria quinta hora iam ad vesperascente denudant altaria et lauant. Alii vero solum denudant. sed in pasceue lauant. quod magis congruit rationi. In quibusdam etiam locis pauperum ecclesie etiam mudatur per quod pauperes christi significatur. put in prima parte scriptura. de ecclesia dictum est. Pauperum ergo ecclesie mudat quod pauperibus vel fratribus propter deum pedes lauat et illis cetera misericordie opera exhibet. Inde est quod pietates domus quamuis vocabulum ecclesie habet. pro eo quod dicitur ipaz. non tamen ipsi seu homines sunt ecclesia et pauperum est quasi hominum pedes. pauperum quoque mudatur ad nonndum quod a vicinis mudari debemus. Statutum est in canonibus. ne hac quinta feria ieiunium soluant. quia enim dominus surgens de cena lauit discipulorum pedes. et iteque rediit ad cenam. ideo quidam ad instar istius volebat per prandium pedes alijs abluere. et iteque post ablucem cenam. quod fieri non debet. Hec dies in plerisque locis capitulatum vocatur quia tunc capita infantium qui vngendi sunt lauant. ne obsecratio et quidragime sordidata ad vinctos accedat. Rursus hac die simbolus operentibus traditur. propter finem dominice paschalis solennitatem ut quia ad dei gratiam percipiendam festinat fidei quam christus agnoscit. Hec ergo quinta feria quatuor principaliter privilegiata est. Primo quia tunc penitentes in ecclesia recipiunt. Secundo in ea namque nouum. et incipit et vetus terminatum fuit. Tercio quia in eo fit olei consecratio. Quarto quia in ea sacramentum sacramentorum institutum est. *De feria vi. i. pasceue.*

Sequitur de pasceue. que quare sic dicatur in prohemio septime partis dicitur. *¶* Sane hac die ecclesia altissimum ieiunium et silentium agit. nullum tamen officium sollemniter celebrat. Sed hora nona conuenit ad orandum crucem. non ad missam officium quo hec dies caret. sed qui ad funeris obsequium debet. Et hoc ideo quia hora nona mortuo domino ceteris factus est pro fidei nostre. et phidris recedentibus licuit ioseph et nymocomo de mo disponere de funere et mulieribus accedere propter. Dicitur autem officium tacita et humili voce et absque principio. put in preteriti. d. c. m. e. Supra altare vinca duntaxat toballia disponit per quam syndon quod corpus christi inuolutum fuit figitur. In quibusdam ecclesiis in hora sexta ignis extinguitur. et in nona accenditur. quia tunc sol in sexta luna abscondit et in nona reddidit. Incipit hoc officium a lectonibus in primitia ecclesia omnis missa a lectonibus inchoabat. Sed hoc hac die specialiter fit per eo quod passio domini hodie celebrata est. In cuius memoria omnis missa cantatur. et legitur lectones sine titulis quoniam tunc annisim? christum caput quod nos illuminat sic tituli illuminat libros. legitur autem due lectiones quia per duobus populis christus passus est. gentili videlicet et hebreo. vel per salutem carnis et anime. vna supra est ex lege. altera ex prophetis. quia christi passio a prophetis fuit prenucciata et a lege et patriarchis prefigurata. Abraham enim carnem christi figuratiue immolauit. Simili et abel quoniam agnus scificauit. Vnde dominus. affilatus sum iniquis prophetis. Rursus ideo due lectiones dicuntur. quia hic in quarta feria mortem nostram duplicem manifestauit. per qua christus pati uenit ita ad memoriam in pasceue reducimus. suam passionem et nostram imitationem. Queda autem ecclesie primo leguntur lectionem osee. vi. c. scilicet in tribulatione. et secundo lectionem exo. xii. c. scilicet dixit ad moysen dominus. et illi naturale ordinem seruauit. quia passio domini prenucciata est a lege. Secundo a prophetis. In prima quidem est precomium resurrectionis. vbi de post duos dies uiuificabis nos. et in die tertia suscitabis nos. In secunda modo exprimitur passiois vbi de suscitabis eum vniuerga multitudo ad vesperum. Queda vero e conuerso faciunt. et mouent ex eo. quia passione lectonem ex lege quia duntaxat uoluit quia in passione quidam uerba ponit que ex illa lectione supra sunt. scilicet os non commouetur ex eo. duntaxat ergo passione lectonem. quia eius est expositio. et agit de duobus specialiter in officio hodierno scilicet de passione christi. et de passione ecclesie. quod est illi? imitatio sic dicit petrus. christus passus est pro nobis hec signum duo in lectione exo di comemoratur ubi dicitur. Erit autem agnus sine macula. masculus? amicus. iuxta hunc ritum tolletis et edum. Agnus? est corpus christi immaculatum. Edus est ecclesia quod nos sumus. passio christi celebrata est in eius immolatione nostra celebratur in viciorum mortificatione. In lectione osee manifeste agit de passione christi et eius effectu ubi de uenite reuertamini ad dominum. quia ipse fecit et saluauit nos. percutiet et curabit nos. iustificabit nos. post duos dies et in die tertia suscitabit nos et uiuimus in conspectu eius. Quod ieronimus? sic exprobat. percutiet dominus et sanabit nos. quia que diligit corripit et castigat. Iustificabit nos per d. d. et m. d. t. f. n. quia tertia die resurgens a mortuis omne genus humanum suscitauit. et cum curauit. nos uiuificauit et suscitauit in conspectu eius uiuimus. Ibi ergo loquitur propheta de tribus diebus quibus dominus fuit in sepulchro cum de uiuificabit nos per d. d. et m. d. t. f. n. nos. id est post duos dies sepulture reuertemini nobis quasi imber tepane? et

serotin? terre. et dabit gratias incipientem et subsequenter.
Sequitur tractus. Dñe audim audiens. Abacuc. vi. c.
 et quod dicit versus. In medio duorum aialium agnosceis
 Ad hanc intelligitur. s. in p'sepe bonis et aialium. unde p'sai.
 Cognovit bos possessorem suum et aialium? p'sepe dñi sui.
 vel in medio duorum latronum. vel in medio duorum po-
 pulorum. Secunda lectio est de exo. et habet ibi. Os non co-
 fringetis ex eo. hoc d'pletum est. qñ frangeret duorum latro-
 num crura. venientes aut ad ihesum. muenerunt eum mor-
 tuum et non frangeret eius crura. Allegorice vero in eo
 fuit fractura. i. virtutes. et maxime patientia. Unde
 p's. v. dedit faciem meam sic penam duissimam. et scio quod non desum-
 dar. p. crura enim intelliguntur ite mea. de quibus in cantico
 abacuc. Incurvati sunt colles mundi. i. homines excelsi
 p. intelliguntur ab itimeribus et intantibus eius id est ex p'lo
 actonum ipsius qui ducunt ad etimantem tamquam colunne immo-
 biles. i. argenteae ppter eloquentiam quam fundate sunt super
 bases argenteas vel aureas. i. rationes immobiles et in-
 sapientes. **S**ecundus tractus de passione dñi quod tunc lu-
 get ecclesia valde. et sunt duo tractus ad intercedem ma-
 ioris luctus scilicet p peccatis. qui committuntur. et p penis quod
 patimur. et p incolatu qui plogatur. nec catat. g'duale.
 cum tractu. h. solū tractus. p'nt dictum est in quarta feria et in
 quarta parte sabbati. de tractu. Duo ergo dicuntur. primus scilicet.
 Dñe audim. est in quibusdam ecclesiis quatuor versuum. alter
 plurium. Tractus quatuor versuum significat quod p xpi passio-
 nem redimuntur homines. qui ex quatuor elementis constat. Unde
 xpus nec in celo nec in terra crucifixus est. Sicut in me-
 dio. i. in aere. fecit enim pacem inter celestia et terrestria
 quoniam erat inimicitia inter hominem et hominem. Sed maior
 inter angelum et hominem maxima inter deum et hominem. Ipse
 enim xpus omnia pacificavit in cruce quoniam fecit utraq-
 vnum cum sit lapis angularis. Adhuc p quatuor versus tra-
 ctus. significant quatuor partes crucis. Secundus vero tra-
 ctus. s. Eripe me. plixior repñtat magnū bellum dō
 cum golys. et xpus nō david hodie magnū golys id est
 diabolum debellavit. Rursus ideo tractus est lōgus. quia
 hoc quod nobis pmissum est in lectōe osee. ubi dicitur
 post duos dies suscitabit nos. debemus retinere et in spe
 Item in secundo tractu ponitur. Obubrasti caput meum in
 die belli. quod nō tñ in alio tpe. h. etiā in die passionis.
 diuitas a passioe pñat immūis. pmo in passioe xps
 hō ita pñat? est grā diuitatis ut hostes suparet qui supe-
 rari videbat. Quedā autē ecclesie catant scōz tractū.
 Qui habitat in adiutorio altissimi. quod xps a diabolo
 pñat latēter tūc patus fuit velō a dracone latitātē
 in petra. postea in passione tāquā a leone forti acerrē
 vexat? est. quod notat p illū versū. Sup aspice tabili-
 scum. **S**equitur euāgelium huius passio. Egredius est.
 ioh. xviii. c. quod dicitur hac die ipse interfuit crucifixioe
 et in cruce stetit securus alij fugientibz. quod not? cat
 pontificis igitur hac die passio dñi oculis nris epñtat
 merito eius testimonium legit. qui vidit et testioim
 phibuit. et scim? quod testimonium ei? vñ ē. pterea ipse
 posterius scripsit euāgelium. quā meito posterius legit
 et quod ibi manifestius fuit sacramenta. vñ ibi dicit. Os nō
 cōminuetis ex eo. Item illud. vñus militū lat? eius
 apuit et continuo exiuit sanguis et aqua. **L**egitur autē hac
 die passio super nudū pulpitu. Primo ad memorandū
 quod super nudū crucis patibulū nudus fuit positus ipse
 xpus. Secundo ad repñtandū quod iohes scōz quē passio
 legitur relicto syndone nudus pfugit a iudeis. Tercio
 ad epñtandū quod sic xpo in cruce pedere ipsi secreta

nō tam cordis quam corporis nuda omnibus astatibus appa-
 ruerunt. Ita et velo repli p mediū scisso omnia templi
 intima nuda remaserunt. Legitur etiā nudis pedibus
 ut cum afflicto p nobis nos affligi debet mostremus.
In quibusdam vero ecclesiis synton seu terforia vel
 vestes altari nudato supponuntur usque dum passio legatur
 Cum vero puenit ad locū illū. Diuiserunt vestimenta
 mea. tūc duo sbdiaconi syntonē illam vel terforia
 collūt. repñtantes historiaz quod quatuor milites cristum
 crucifigentes veste sibi sustulerunt et sbdiaconi quasi
 furtive panos sbrabant. ad notandū quod iohanes qui
 cum dño usque ad crucē pseueravit. postea more furis
 se occultavit. et nudus effugit. **I**n quibusdam locis
 vna veste sblata altera super altari remanet. ad signifi-
 cādū quod vestis dñi inconfutilis nō fuit scissa vel par-
 tita. h. forte super eam missa cōtigit integra vñ militi.
 ad significādū quod ecclesie vñtas nūquā potuit a scisma-
 tibus vel hereticis scindi quod nō est sapiētia cōtra dñm.
Quod vero dicitur in passione exiuit in eū. quod dicitur caluarie.
 locus. Nota quod sic legitur in historiis caluaries est ppe-
 os capitis huani nudū. In dictis est locus ille mons
 caluarie siue caluariū. ubi rei decollabantur. et ubi
 multa capiti ossa erāt dispersa. Quia vero xps in cruce
 pedens plixie orauit. decatas enim xps psalmos. s.
 Deus deus meus respice in me. usque ad illū. In ma-
 tuas dñe. Illo dicto. emisit spm. ideo et nos post quod re-
 citata est passio eius oraciones dicimus. ad nōndum quod
 quoniam ab inimicis psequimur. sp ad oracionem ē recurrendū
 iste tamē est in solitus mos oradi. Nam alijs diebus
 an euāgelium oraciones dicuntur. tñ eaz pñcipijs dicit
 dñs volens. quod ē pñcipie vox et sacerdotis officii quod nō
 fit in istis quod sacerdos et dñs nō occidit. Oravit autē
 xpus p tribz. Primo p se dicēs. Pater clarifica fi-
 liū tuū. Secundo p suis dicēs. Pater quos dedisti michi p
 eis rogo. Tercio p illis qui in eū credituri erāt dicēs.
 Pater nō tñ p illis rogo. h. p illis qui credituri sunt in me
 Et ex hoc videtur quod nō debemus rogare p eis quod sci-
 nō esse saluandos ut p illis qui in inferno remaserunt.
 nec p iuda qui despauit. Sed oramus p nobis et omni gē-
 du ecclesie. et p neophitis. et pro gentilibz. pro iudeis
 pro hereticis et schismaticis ut xpus gratias sua eis infun-
 dat. et ad hūc auertat. xpus enim orauit p inimicis et
 amicis. ideo ecclesia statim similiter orat p omnibz. Sane
 ecclesia p hñs orans flectit genua oracionibz ut p ha-
 bitū corporis deuo cōez tñeas hūilitatē oñdat. infun-
 ans etiā. quod in nomine ihesu omne genu flectendum est.
 quoniam omnia nationes sibi genua curuat. nisi quāto pro iu-
 deis oratur. quod enim ipsi illuserunt dño flexis genubz dice-
 tes. ppheta nobis xpe quod est qui te percussit. et ideo in
 de testacōz huius illusionis ecclesia pro eis oras genua
 nō flectit. ut viter opa filata. pterea quod eoz cecitas
 nulla poterit oracōe depelli. donec plenitudo gentium
 sbrmāuerit. ideo nō est pro ipsis vehementer orandū
 nec genua flectenda. Est tñ ut cūqz orādum quod futu-
 rum ē ut qui ē exaltat? in cruce omnia trahat ad se.
 Sed et in oracionibz pro iudeis et paganis nō rñtetur
 amen. ut quod dixerunt et hoc ideo quod cū illi sint extra
 collegiū siue corp? ecclesie. hñteliū pñus nō oñdit af-
 fectū suū ad eos. Iux illō apli ad corinth. quod michi
 de hñs qui foris sunt iudicet. p amē autē affect? exp-
 mie. Preterea licet pro illis oretur. ut eoz duricia
 auertat. quod tñ hoc impleri nō poterit usque circa finē
 seculi aplo testare quod dicit. Donec plenitudo gentium

introversis et omnis israel saluus fiat. ideo ad orationes
pro illis non recitat. amen. Veritamen recte intuenti
nichil interest quo ad hoc inter illas et alias orationes
immo ita recitat ad illas amen. hic et ad alias orationes
pro alijs statibus quod sic ostendit. pro quolibet statu bis pro-
fert. orationem. Sed quod si primo orationem? an flectamus
genua de. non est oratio sed adoratio. ut orationem? siue pro-
prio seu monicio exprimes quod siue pro quo sit in sequen-
ti oratione orandum. unde si tono profectionis non orationis de-
ideoque pro nullo statu post profectionem recitat amen. sicut
nunc quod sit post aliquam profectionem. licet etiam ibi ponatur. pro
christum dominum nostrum. hic patet in quotidiana missa profectione.
Quod autem secundo orationem? de oratione est. et recitari debet. amen.
pro iudeis et paganis. hic et pro alijs. Consequenter sacerdos
post orationes crucem velata baulat ad dextrum cornu
altaris. ibique crucem super humeros tenens in persona christi.
iudeis improprie beneficium domini. d. prole me? quod feci ti-
bi. **I**n quibusdam tamen ecclesijs duo presbiteri baulant illam. ad
notandum quod in christi persona due fuerunt nature. diuinitas
vix et humanitas. quod de populo me? quod feci tibi. aut in
quod tristam te. recitat in quod eduxi te de terra egypti etc.
ad diuinitatem refert. quod vero sequitur. parasti saluato-
rio tuo crucem. ad humanitatem et sic de alijs sequentibus. **V**bi
cantat autem sacerdos quasi hebraice in persona salua-
toris. Acoliti cantant grece. Agros. othros. qui in per-
sona grecorum. chor? recitat. sanctus. in persona latiorum.
Sicque tribus linguis laudatur deus. scilicet hebraice. quod propter
legem omnium linguarum est mater. grece. quod doctrix est. et
latine. quod imatrix est propter omnium dominum imperij et
papam. quod enim hebraice nunc filem a laude dei ponit
papam? quod enim cetera in persona domini loquens
pro illa. prole me? quod cetera in persona domini loquens
hebraice. ideo intelligitur dictum hebraice. Et nota quod con-
tra tres illusores. tres promittuntur adorationes ut infra
dicetur. Tres vero anphone. scilicet populo me? quod eduxi
et quod ultra etc. parasti autem nichil sensibus diffidentes verbis
et modulatione conformes triplicem tituli scripturam signifi-
cant qui scriptus fuerit tribus linguis. scilicet hebraice. grece
et latine. Ihesus nazarenus rex iudeorum. utrum princeps
primi libri scriptum fuerit tribus linguis ignoratur. Sed de
hac clausula rex iudeorum constat. quod quod negauerunt iu-
dei dicentes. Noli scribere rex iudeorum. sed quod ipse dixit rex
iudeorum. ideo illud in istis anphonis astruitur ab effe-
ctu. Sed quod tamen rex eorum duxit eos per desertum. et intro-
duxit in terram bonam. Item quod in titulo scriptum fuit
ihesus in singulis anphonis clauditur saluator. quod ibi
nazarenus ad singulas recitat. agros sanctus. Et quod
titulus tribus linguis scriptus fuit. ideo duabus linguis
recitat. scilicet grece et latine. quod christum adorant. hebraice vero
contradicit et adhuc blasphematur per dictas. Et nota quod
anphona. populo meus est michi. vii. c. principium anphi-
quod eduxi te. numerus. xiiii. ca. et medium scilicet manna etc. est
psalmus. xvi. c. et osue. vii. c. ubi etiam est finis ipsius scilicet in-
troduxit. Notandum quod iudei tres accusationes contra christum
posuerunt. scilicet quod tributum negasset. quod se regem fecisset. et
quod se filium dei dixisset. Contra quas tres in eius persona
excusationes dicunt. scilicet prole me? ubi christus eis expromit
brat tria beneficia sua scilicet liberationem de egipto. regnum
in deserto. et introductionem in terram optimam. quasi. d.
Tu accusas me de negatione tributum. siue a fructu egipti-
ci. tu accusas me quod regem me dixi. potius deberes gratias
agere quod rex in deserto et regaliter pavi. Item accusas me
quod filium dei me dixi. potius deberes gratias agere quod terram

lacte et melle manantem contuli tibi. **D**einde crux
denudatur in signum quod pulcherrimus saluator denudauerit
et sit denudatio inter tres vices. adnotandum quod illi ter-
re christo in passione illuserunt. Primo quando in atrio prin-
cipis velata facie eius colaphis eum cedebat. Ad quod
designandum in principio reuelationis ipsius crucis non ostendit
facies crucifixi. Secundo autem propter quod eo tradito
ad crucifixum dum milites plectentes coronam spineam
illudiebant ei flexis genibus. adorato eum dicebant. Ave
rex iudeorum. ad quod repugnandum in secunda reuelatione di-
scopit caput et facies crucifixi. Et scias quod corona
fuit de iuncis marinis sic eam vidimus in thesauris
regis francorum quorum acies non minus spiritibus dure sunt
et acute. Tercio quod ei in cruce pendente transientes dice-
bant. vah qui destruis templum dei. Et quod quod hec illusio
habebat christus totus nudatus in cruce pedebat. ideo in
tercia reuelatione totus nudus ostendit crucifixus. Et etiam
ad significandum quod omnia quod in lege et prophetis obscura
fuerunt in passione apta et manifesta sunt. Reuelatur
ergo crux post orationes. ad notandum quod oratio christi
passione quam in cruce sustinuit habet effectum et exe-
plar. Ipe enim in cruce pedes pro amicis et inimicis
orauit. Sane a dextra parte crux incipit reuelari quia
christus crucifixus vera fide adoratus existit ab apostolis. et
discipulis iudeis qui tunc in dextra orant. et quoniam hec fides
per illos deuote publicata. et in medio gentium perducta
est. ideo ob hoc significandum ante medium altaris per sacerdotem
te deducit. **R**ursus quod christus nunc super ecclesiam quiescit
sed et usque in finem seculi quiescit. ideo ad hoc significandum
sequitur. crux super altare ponitur per quod hec ecclesia gentium
designatur. tamen quod in fine seculi fides in cordibus gentium
refrigeret et teste. psalmus. a reliquiis israel quod saluum fient
suscipiet et communis iudeis et gentilibus habebit. me-
rito ad hoc significandum in fine missae crux de altari de-
ponitur. et in communem loco collocatur. Crux quoque reue-
lata et etiam vexilla ecclesie in quibusdam locis diriguntur
in altum. ad christi victoriam designanda. Ad hec cruce baul-
lantes anphanas canentes crucem illo deferunt ut grece
et latine recitent et deuote adorent. quod dominus crucifixus
transiit a perfidia iudeorum ad passionem et deuotionem gen-
tium et significat apostolos et canentes. et totis viribus crucis
opprobrium confiteres et predicantes. Item crucem baul-
lato nunc eunt. nunc ut fessis subsistunt. quod illi persecutionum
pondere fessis aliquantulum quiescerunt. Sequenter ipsa
crux denudata saluatur et adoratur quia eum cui iudei per
fidi illuserunt christum reuenter salutato. et deuote os-
culando venerunt. et dum adoratur canem in quibusdam
ecclesijs responsorium. Ecce quod morietur. psalmus. lvi. c. et anphona
Sic moyses. ioh. iii. c. Et est sciendum quod contra promissas
tres illusiones. ter illam adoramus dicentes. Agros qui
ter honorantes illum ter illusum propter nos. Et quod illi
illudendo genua flectebat ideo et nos illum adorando
genua flectimus ad terram et ante illam postermum? ut
quod illi superbe illudendo fecerunt nos humiliter et vere fa-
ciamus. et mentis humilitatem per habitum corporis ostendamus.
et hic humiliatur est propter nos usque ad mortem mortem autem
crucis. sic et nos eius mortis imitatores humiliari
oportet. de modo profectionis autem augur. Quisquis hic
humiliatur ut genua figat adhuc habet ut apostolus humili-
etur. Quisquis vero hic humiliatur ut hereat in terra
venter eius. ultra quod humiliatur non habet. nudis etiam
pedibus adoratur. ut omnes proprias affectus sibi nudas
ac notas esse mostremus et ut eum afflicto pro nobis nos

affligi ostendam? **S**alutat autem crux quia per eam salus hominibus reformatur. postea adoratur. id est cum reuerentia osculatur. Solus enim deus adorandus est. cetera ut crux causa illius uenenda sunt. Ceterum explicatio illorum uerborum agnostice ibidem sequitur. Nam agnosce grece. de sancto latine. ab a quod est fine. et ge quod est terra. quoniam celestis sine terra. In canone tamen ysidori habetur. quod agnosce grece deus uas linte. Othenos uero grece deus latine. psychi-ros grece. fortis latine. athanatos grece immortalis latine. ab a quod est fine. et thanatos quod est mortale. Elepson. id est miserere. ymas. id est nobis. **D**e profundo crucis misterio deum in phemio quare patris. Et hic aliqua perscrutemur. fuerit autem in unica cruce. ligna quatuor uel stipes siue lignum erectum. lignum transversum. Truncus suppositus. et titulus superscriptus. fuerit et clauus quatuor. quibus et manus quod pedes affixi sunt. fuerit et lancea qua latus apertus est. et corona spinea capiti circumposita quod omnia pertinent in spirituali cruce significari. Quatuor enim crucis ligna. sunt quatuor mentis uirtutes. scilicet fides. spes. p-secutione. patientia. de quibus ait apostolus ut apprehendatis cum omnibus sanctis quod sit longitudo et latitudo sublimitas et profundum. longitudo crucis est p-secutione. de qua dominus inquit quod p-secutus est usque in finem hic salus erit. latitudo crucis. est patientia. de qua ueritas ait. In patientia ueltra possidebitis animas uias. profunditas eius est fides. de qua apostolus. fides est substantia. per quam dicitur rem argumeto non apparentium. Sublimitas uero est spes de qua psalmus. In uerbo tuo suspensi sumus. Habuit ergo crux christi unum lignum erectum in longitudine. alterum transversum in latitudine quasi in modum potentie seu marcelli quod duo significata sunt per illa duo ligna que paupercula mulier in sarcinula collegit. Stipes uero erectus habuit truncum suppositum. et titulum superscriptum quod p-secutione. de qua fides pcedit ad spem. quod stipes erectus. De truncus supposito ad titulum superscriptum quod beatus iob intelligens ait. Credo quod edepor meum uiuit in me. id est reposita est hec spes mea in sinu meo. Nihil enim crux habeat fundamentum fidei et titulum spei. pfecto supplicium est solummodo et non meritum. Quod autem patientia spectet ad crucem apparet ex eo quod patienter in aduersis tribulationibus sustinet cruciatum. unde iacobus. Tribulatio patientiam operatur. de p-seuerantia quod legitur. Esto fidelis usque ad mortem et dabo tibi coronam uitae. Etiam secundum apostolum non coronatur nisi quod legitime certauerit. p-seuerantia igitur que coronat certamen habet ut merito spectet ad crucem. In his ergo duobus lignis duos pedes et duas manus quatuor clauis debz affligere christianis. Quatuor clauus sunt quatuor principales uirtutes. iusticia fortitudo. temperantia. et prudentia. Pedes sunt mentis affectus. de quibus in canticis. Lau pedes meos quoniam iniquabo illos et dominus inquit apostolis. Qui lotus est non indiget nisi ut pedes lauet. et mundus totus. Et iterum. Excutite puluerem de pedibus uestris. Duo ergo pedes. sunt duo mentis affectus. scilicet timor. et amor. per timoris clauo fortitudinis debz colligi ne timidus propter aduersa succubatur. Unde psalmus. Collige timore tuo. c. m. a. i. u. e. t. timui. Dum enim in petro metus clauo fortitudinis affixus non exstitit ad uocem ancille negauit. Cum uero dixit exstitit ante reges et pharaones nomen domini predicauit. per amoris siue appetitus clauo iusticie debz colligi. ne cupidus ad illius cetera desideria euagetur. Si enim appetit non fuit affixus. tunc caro aduersus spiritum concupiscit. Sic itaque christianus pedes suos cruci debz affigere. ne uel timidus succubatur uel cupidus euagetur. Alij tamen dicunt quod christus tribz

114
duntaxat fuit clauibus affixus. signatibus tres cruciatus quos in cruce sustinuit uel passionem in corpore. passionem in mente. et passionem in corde. Ambo enim pedes uno clauo affixi sunt ita quod dexter fuit super sinistram. ad significandum quod spirituales affectus per pedem dextrum significare superesse et dñari dñt terrenis per sinistram significatis. Lancea uero quod latet est vulnerandum. caritas est. de qua sponsa in canticis vulnerata sum caritate. Latere quidem cor cōtingit et cuius beneficia diligimus quod ideo vulnerandum est. ut affectus exeat non solum ad amicos uel etiam ad inimicos. unde dominus ait. Diligite inimicos uos. et benedicite hijs qui oderunt uos. et calumniantibus uos. Corona uero spinea est penitentia circumponenda capiti. id est menti de qua psalmus. Conuersus sum in e. m. d. cō. spina. hec corona de tribz spiritibus cōplectitur. scilicet contritione. confessione. et satisfactione. Prima pugit cor per dolorem propter uanā cogitationem. Secunda pugit eos per pudorem propter uanā locutionem. Tercia manu per laborem propter iniquā operationem. Manu enim opera sunt. unde psalmus. Benedixit dominus deus. m. q. d. m. a. m. ad pluri. Et salomon in pñbñs dedit ei linum et lana ropata est consilio manuum suarum. Sunt igitur due manus duo opere gratia. uel opus uoluntatis et necessitatis. Manus operis uoluntatis colligit debz clauo prudentie. ne curua faciat opera tenebrarum. dum enim in paulo clauo prudentie cohera non fuit. saul? ecclesiam dei persequabatur. Cum uero in paulo cohera fuit ipse per ecclesiam passus est. Manus uero operis necessitatis clauo temperantie ne lapsa minister ad superflua extenderetur. Necessaria opera sunt naturalia. ut dormire comedere et similia. Et nota solus. Pes cedrus. est truncus cipressus. olina superminum. Palma quod transversum. fuit in cruce christi lignum. **O**sculata et adorata cruce duo presbiteri deferunt ad altare corpus domini quod pridie fuerat consecratum et recoditum. Sacerdos uero induta casula illud super corpore disposuit iuxta latem calicis in quo fuit uinum et aqua mixtum non scificatum quasi ipso facto dicitur. hoc est illud corpus de quo sanguis et aqua fluxerunt. Ostrum autem ex contactu hostie uinum consecrat. dictum est in titulo precepti. quo facto incipit mox. Oremus preceptis salutaribus. pharaones domini eam orationem. illa. Libera nos quoniam. In quo ritatur antiqua apostolorum celebrandi missam consuetudo. Prius enim lectioe premissa dicebatur solummodo uerba illa. hoc est corpus et cetera. hic est sanguis meus. Si ipsi postmodum dominica orationem addiderunt. et ita illo modo hac die celebratur. de quo dictum est in principio quare patris. Ex quibus colligitur quod sola dominica oratio non sufficit ad euangelium karissimum consecrandum. Siquidem sacerdos alio tempore dices. per omnia secula seculorum. eleuat calicem cum corpore domini. et postea dices. preceptis et cetera. calicem deponit iterum cooperit. in quo illud nobis significatur. quod de cruce depositum corpus domini sepelitur. Duo autem presbiteri qui hodie corpus ad altare deferunt. representant ioseph et mchothemum. qui corpus domini tulerunt ad sepulcrum. Tres premissi canonis articuli. scilicet preceptis. per nomen. et libera nos quoniam. super depositum calicem preferunt. quod tribz diebus sepultus dominus osculatur. Et oratio ipsa. libera nos. alia uoce hic et dominica oratio prefertur. putandum est in quarta premissa de silico post orationem dominicam. Nec est preterendum. quod hac die quando premissa hostie in calicem mittitur. non dicunt uerba illa fiat commixtio. quod ibi de sanguine mentio fit. sed in calice sanguis non est. nec hodie consecrat. et fracta hostia non dicitur. pax domini sit. eo quod oscula circumstantium non secutur. Oratio quod illa. Domine ihesu christe fili dei et cetera. Et illa corpus?

tuū dñe. omittit etia illi verus. Quid retribuā tē.
Illa q̄. Placeat tibi. omittit q̄ ibi cōmet. Presta
ut hoc sacrificiū. qd̄ oculis tue tē. hac etia die sacri-
ficiū nō offert sac̄mentaliter. s̄ sumit altera die ob-
latū. Agn̄ dei nō d̄. q̄ nō videt esse inuocad̄. qui
cermet in agone defice. t̄ cū silencio sac̄dos cōmūcat
Sōde post cōmūonē nō cātat. q̄ nobis sumētibz
sanguis ille quē sumim̄. de ore nostro p̄ nob̄ ad d̄
minu clamat. Nos enī sum̄ terra illa q̄ aperuit os
suū t̄ bibit sangnē abel. id ē xpi quē effudit cayn. i.
iudaic̄ p̄plus. Sōn factus ē vaḡ. et pfugus super
terra. Iux̄ illd̄. Disp̄de illos in veritate tua. t̄ fact̄
ē maledict̄. illa maledictōe sanguis eius sup̄ nos
et sup̄ filios n̄ros. Et rursus post cōmūo q̄ iubilum
et leticiā designat. nō d̄ quia ecclesia hac die plozat
Sed q̄rit quāe xpus voluit pati sex̄ feria. R̄deo
ut dies qua crucifixus ē coaptaet̄ sexte ferie p̄me
creacōis et sexte etati huius mūdi. Siquit̄ in sex̄
feia p̄m̄ homo sex̄ adā creat̄ ē ad imaginē dei. t̄ ex
late eius dormiētis sup̄ta costa femia fabricata. t̄ in
sexta etate filius dei ut hominē ad imaginē dei crea-
tū redimet. in carne apparuit q̄ in sex̄ feria dormiēs
in cruce sangnē t̄ aquā de latē suo vñ scām eccliam
cōsecrat̄ emisit. ideo ergo in sex̄ feia pati voluit. q̄
cū tali die adā peccauit. illa etiā die homiez redimē
voluit. de hoc dictū ē s̄b t̄. de natali. Et nota. q̄ xps
cōpletis triginta duobz annis t̄ mēibz tribz. vel scd̄
erisost̄. triginta tribz t̄ dimidio. crucifix̄ ē eate die
q̄ cōcept̄ est a virgine sex̄ m̄ sex̄ feia. q̄ fuit octaua
kalend̄ aplis. de quo diceb̄ in septia pte s̄b festo anū-
ciacōis. Querit̄ etiā cū de morte scōz cū gaudio
festa in ecclia celebrēt̄. q̄ p̄cola est in cōspectu dñi
mors scōz eius. Quāe ecclia h̄ die de morte dñi cum
gaudio siml̄r non solēizat. videtur enī q̄ multo
magis debet letari t̄ festū de illa celebraē. cum mors
ipius sit p̄ciosissima et mors mortis. t̄ ē n̄ra redēptio
t̄ q̄ aplis gliandū ait in cruce dñi n̄ri ih̄esu cristi.
R̄deo ipe p̄ peccatis n̄ris mortuus ē. h̄c dicit dñs
p̄ ysaiā. p̄pter zelus ppli mei p̄cussi eū t̄ ideo debz h̄
erubescē. nō gaude cū t̄ sol sensibilibz erubescēs radi-
os suos retrouit̄. q̄ obscurat̄ ē. t̄ petre sessē sunt.
Merito ergo omis homo in hac die tristitia p̄cedit
nec esse durior lapidibz videant̄. Preterea ipe dñs
tristis fuit. Sōn tristis ē anima mea vsq̄ ad mortē
t̄ etiā beata virgo. Sōn et tuā ipius animā p̄hibet
gladius. t̄ apli. Merito igit̄ in hac die ecclia in an-
gustissimo ē ieiunio et silencio t̄ tristitia cōpassiōis. de h̄
dictū ē s̄b festo circūcisōis. **R**ursū hūc diem cele-
bram̄ cū merore tristitia t̄ abstinētia. passiōes v̄o
scōz cū gaudio. q̄ sc̄i p̄ martiriū statū celos ascen-
dunt. xpus v̄o ad infernū descendit. sed qm̄ tartara
p̄fregit. t̄ inde scōz animas eduxit. t̄ tertia die sur-
rexit. ideo tūc sex̄ die reffectōis maxime letam̄. h̄mē
ē q̄ passiōes patz̄ veteris. t̄ q̄ ad inferos descendit
nō celebram̄. p̄terq̄ innocētū ex eo q̄ in ip̄is sin-
gulis xpus occisus ē. t̄ machab. put in. vii. pte sub
eoz festo diceb̄. de hoc etiā dictū ē in pte p̄ma s̄b t̄.
de piet̄is. **E**t ē notādū. q̄ xps passiōe sua rede-
mit nō tm̄ illos q̄ tūc erat in limbo inferni. q̄ loc̄ di-
cebat̄ sin̄ abrahe ubi lazar̄ erat. s̄ etiā oēs futuros
q̄ sancta morte vitā erat sumituri. vñ oēs v̄lūo. Ero
mors tua o mors mortuus tuus ero infer. s̄ nec omēs q̄
in inferno erat inde extraxit. **T**erz̄ q̄rit quāe ecclia

nō cōsecrat hac die corpus dñi. cū dñs dixit. hoc fa-
cite in meam cōmēoracōem. Et in gabilon cōcilio.
d̄ q̄ nulla dies excipit̄ qua nō p̄ viuētibz tēpetur
Preterea cū xps immolat̄ hac die t̄ sabb̄to q̄euit
in sepulcro. et discipuli totā noctē sequētem vsq̄ in
dilucd̄ in tristitia t̄n̄segerint. R̄aconable videt̄ ut
hac die corp̄ dñi d̄icet̄. t̄ inde vsq̄ in p̄ma sabb̄i
iugi silencio cōsopiti a sacri altaris misterio vacet̄
R̄deo ad hoc multiplex racō reddi potest. Prima
ē dñs noscere p̄ die q̄ patere accipiēs calicem et
panem b̄ndixit deditq̄ discipulis dices. Hoc est cor-
pus meū. H̄c ē calix meus. t̄ tūc immolat̄ ē in ma-
mbz suis. de q̄ immolacōe s̄b̄xit. hoc facite in meaz
cōmēoracōem. Illa igit̄ die sex̄ feria q̄nta nō est
omittēda cū sit firmē mūcta. sexta feia est dies se-
cūda qua velud in monumento q̄esat. sabb̄tū tertia
q̄ velud a morte resurgit. resurrexit enī an̄ die triduū
ergo dñice mortis. qd̄ p̄fici n̄quit eo respēu q̄ ipe
ē a iudeis trucidat̄ eo t̄asponit̄ q̄ suis ipe mambz
immolat̄. cui q̄ rei illd̄ magnū ē iudiciū. q̄ in no-
cte cene lūnaribz extimētis vigilias celebramus.
Sicq̄ sit ut in q̄nta feia q̄si sexta in duplū māna col-
ligat̄ qm̄ in hac die q̄m sabb̄to nō in v̄mē. Tercia
rō ē q̄ ecclia corp̄ illud qd̄ flagellis t̄ spinis t̄ cruce
liis ista die reueā affem̄ ē. non d̄ missaz cū solēis
celebrai. qm̄ v̄iente veritate. debz cessare figura. Ter-
cio q̄ oblata ē hostia de mambz xpi t̄ n̄ris. Nō ergo
sac̄ficet amici dū trucidat̄ inimici. s̄ t̄n̄ q̄ sp̄ indige
cōmūone t̄ sp̄ est tēp̄ cōmūcadi. sac̄dos ip̄m cor-
p̄ recipit in hostia t̄ die antecedi refluata. Quarta
ratio ē. qm̄ hac die velud tēpli cūsum ē. t̄ cornua al-
tais t̄asuerata sunt. t̄ ita nō habem̄ vbi corpus x̄
cōficiat̄. Quia ē q̄ sex̄ recessit t̄ sabb̄at̄ est ver̄. la-
ed̄os. xpus sponsus ecclie. descendit enī ad inferos
Sexta racōem ponit̄ inno cētus ip̄a dices. q̄ ideo in
die pasceue t̄ in sabb̄to scō sac̄mētū nō celebrat̄ q̄
cōstat apl̄os istis duobz diebz in merore t̄ tristitia
fuisse. et se p̄pter metū iudeoz occultauisse. Missa
enī q̄ in ip̄o sabb̄to celebrat̄. nō ad ip̄m sabb̄tū. sed
ad die p̄met̄ s̄bsequētem ut infra dicit̄. Septima
q̄ moyses ait. vos tacebitis. t̄ alius sex̄ xpus pug-
bit p̄ vobis. torcular enim calcavit sol̄. Cū igit̄
hac die nō sit corp̄ dñi cōficiendū. ad hanc diem res-
uadum ē. h̄c sex̄ feia t̄ ab ista omēs alie sexte ferie
p̄uilegiatē sūt p̄pter xpi passiōem. h̄c t̄ a sequenti
dñica omēs alie dñice p̄pter eī t̄fectōes. Sūt aut̄
huiusmodi sexte ferie. sex̄ p̄uilegia. sex̄ xpi immola-
cio. inferni spoliatio. mortis cōculcacio. hūm̄ geneis
ed̄p̄cō. paradisi apicō. t̄ scripturaz manifestacō. In
pasceue vno solo cibo vescim̄. q̄ xpus ea die vnum
sex̄ latrone sibi in corp̄ p̄uit dices. Hodie mecū eris
in paradiso Sōn ipe dixit singlarit̄ hū donec ego t̄n̄seā
Sequit̄ videt̄ de **De sabb̄to sancte pasche.**
sabb̄to sancte pasche Sane h̄c de op̄is
bus creacōis mūdi sex̄ in septē diebz cō-
pletis. in septima requieuit ab omi op̄e qd̄ patrat̄
Sic et in sexta etate recreacōis op̄ibz cōsumatis.
Iux̄ q̄ dñs in cruce p̄tes dixit. Cōsumatū ē in. vii.
etate requieuit. Cū enim anima eius passibilitatem
corpis exiit. quodamō requieuit t̄ p̄terea in sepulcro
dormiuit. Iteoz dies ista sabb̄tū appellat̄. qd̄ t̄ q̄es
int̄pretat̄. ut dictū ē in phemio scd̄e p̄tis. q̄ anto-
nomatice sabb̄tū sc̄m d̄. eo q̄ ut p̄missus ē. significat

115
requie xpi ab ope recreacionis in fine sexte etatis.
vel ppter requie xpi. in cuius morte scificati sumus. de
ecclia scm ppter baptismu qd fit in die ista in q noua
ecclie ples scificat. **H**ec aut dies sicut et pcedes
nullu habz officiu diuinu. in q constat aplos fuisse
in meiore fuisse. Na officiu qd catat est noctis die
dnice. scz de refrectone no de sabbo. hic et cōtingit in
sabbis quoz tepoz. qd apparet ex eo. qz de m cerei
bndictōe. hec ē nox et in collecta misse. de q hac
sacratissima noctem. Sōn atiquit totu officiu deno-
cte dicebat. et adhuc in plerisq locis fit. Primo ad
notandum q cathedum quoz ē ipm officiu sepulci
cū xpo. p baptismu rebgūt cū ipso. Secdo ppter visi-
tationem mulier ad sepulcrū dñi. mane ueniunt.
Tercio qz dñs de nocte refrexit. scdm. Iero. gregoe.
et ambros. et ideo tanto lumine illustrata est ex dñi
refrectōe merito tūc vigilate et deo laudes canere
debem. tradico quoqz uidet q xpm media nocte
uentu. in cuius figura angelus trahit media nocte
pcedendo pmo gentia egipcoz. et dñs trahit pte
gēto pplm suū. Et ihx. recor. inqt tradicoem aplicā
pmāisse in die uigiliay pasche ante noctis mediū.
Dimittere nō liceat plos expectātes xpi aduentū.
vt resurgēt saluatori occurrat. et postqz tēp cū hiet
securitate pspira festū cūctos agē diem. Sed quia
qd p deuocōe fuerat institutū in mñ. honestas actio-
nes. qbz nox facultatē prebz couersu ē. institutum
fuit vt officiu ipius noctis de die celebraret. de hoc
tactu em phemio quartē pñs. et in qnta pte sū titu-
te nocturnis. aug. in die dñi in diluculo surre-
xisse. et ipm p sexaginta horas mortuū hūe i sepulcro
extitisse. cui ecclia cōsentie uidet. q p refrectōe
matutinu eadem celebrat hora. **S**ilet ergo ecclia
vsqz in hora decimay et tūc cōgregat ad officiu cele-
bradu qñ refrectō appropinquat uidelicet circa ve-
spam noctis q lucebit in pma sabbati. et quā p totā
noctem vsqz ad diei claritatē cōtinuat et illū implat
Nox illuacō mea in delicijs meis. et nox hē dies illu-
miabit. Tribz aut decausis de hac dies illuata. Pri-
mo qz refulget in delicijs nostris ppter redēpōnem
seu refrectōem animay q licet sit in die pasceue.
morte dñi recuperata. eius tñ gaudiū et leticia est. ad
hac noctem trāslata ppter racōem positā sū qnta fe-
ria cene dñi. ubi agit de olei cōsecracōe. Secdo ppter
refrectōez corporū q dñs ēfgenti pma sabbati spāe
futuro. ideoqz uigilam. et ēfgenti uigilato cōtinuam.
Tercio p baptismi sacramētū qd hodie celebrat. qm
ab illis causis supsit exordiu. et illay nobis tribuit
fructū. Celebrat enim hac die cathedumoz officiu
vt ipi xpo cōsepulci p baptismū in morte cū eo sur-
gat. Hec ergo nox pascha de qd trāsit. interpretat
qua trāsiuit dñs de mudo ad patrē. de morte ad uitā
trāsim. et nos. pascha enī nostray immolat. est xps
De hoste ad patrē. de tenebris ad lucē. de reatu ad
grām. de pena ad glām. de pugna ad uictoriam. hec
nox hūe pascha in q refrexit dñs. xvñ. lun mē pñi.
id ē aprilis. q ē pñm apud hebreos. q cōputant mē-
ses scdz lune cursū. ideo q tē m mēse pmo ēfurrexit
qz ipē ē pñcipiū. Itē ideo in luna decimaseptia vt p
obfuaōez decalogi pduceret nos ad eternā reqēz
sabbti sui. surrexit igit cū luna alta pñt. ad tēgnd
q ecclia petere debz alta uirtutū et scādē ad templa
celoz. Item in tercia ebdomada lune surrexit p qd

terciu tēp. scz grē aduēnisse significauit. et inde ē q
cū sp in luacōe aplis et in plenilunio hac solēmtatē
ex iussu dñi celebrem. qñqz in nro aprili. et qñqz in
marcio eaz solēmtatē. hē cū post duodecim luacōes
cōstituit. inuē. q p tēce legis et duo caritatis pce-
pta ad refrectōis glām pueniē. Si uero eam
post tredecim luacōes obfuiam. inuē q p tēca-
logū et trinitatē pueniē. ad glāz eternitatis. Ad
huc ideo hēc nox in plenilunio celebrat. qm lune uis
bar lūmīs a sole mutuat. luna ē ecclia. sol xpus. q
dū occidit occidit. hē cuius occasu ecclia grā et plei-
tudine illustrat. Item hēc nox in qua xps refrexit
equinoxiū trāfacto. qñ scz dies incipiunt crescere et
ēē maiores noctibz celebrat. Primo qz post igno-
ratiā plongatur de deo scia. et ibi abundauit inqtas
et supabundauit grā. Secdo qz uirtutes in nob cre-
scere et uicia supere dñt. Tercio qz p eius refrectōez
tenebre mortis cepere minui et dies uite incipit au-
geri. Quarto qz p ipm qui ē lūmē de lūmē pueniē
ad diem lucis eterne. Itē hēc nox celebrat in uere
qñ post pennis aspitate flores uernat et uolucres ui-
bilat. qz pulso p fidei gelu mudus floruit pulcritudine
uirtutū. Et in omem terrā exiuit son. eoz. hēc nox
ē uirtus q diei cōmūis scz sabbti pcedētis et dnice se-
quētis. Nam vsqz nūc dies pcedebāt noctem. nūc
ecouerso fit. cōditō enim tps fecit vt a pñcipio di-
es naturalis pcedēt noctem. scdz q dicit scriptura
fiat lux. et facta ē lux. et ea pcedēte p supius emispe-
riū ab oriente in occidentem factum ē mane. pcessit
ergo dies noctē in signū q homo hūe adaz trāstu-
rus eāt de luce uirtutū in tenebras uicōz. hūe q hō
a die paradisi. tēcenterēt ad noctem inferni. Sed in
ēfrectōis nocte artificiali fecit dñs vt nox reci-
pando pcedēt diem in signū repacōis scdi ade q
nos p sua refrectōem de peccatoz tenebris repauit
ad lucē. Sñ aplis. Nox pcessit dies aut appropin-
qbit. **S**eriatim huius diei officiu psequētes dice-
mus. Primo p quē quomō et quā agm de cera hac
die fiat. Secdo de bndictōe cerei. Tercio de lectōibz
et tractibz. Quarto de bndictōe baptismi hūe fontū
ubi etiā agit de cereis cathedumoz. Quinto de batis-
mo ubi agit de uelutibz quas neophiti octaua die
deponūt. et de patroms. Sexto de cōfirmacōe. Se-
ptimo de missa. **De agnus dei q. offic. die sabbti scti.**
In primis itaqz hac die acoliti ecclie romane faciūt
agnos de cera noua bndicta vel de cera cerei pascha-
lis agm pcedētis admixto crismate q in sabbo in
albis in ecclia p dñm papā ppo distribuit. agm
isti significat agnū illū immaculatū q tollit peccata mu-
di. Cera significat eius hūanitatē hēctus gregorius
dicit. mel in cera. diuitas in hūanitate. Apis quidez
qui opat in cera cū melle nulla resoluit libidine et
bēa uirgo eū qui ē deus et homo. cōcepit sine uirili se-
mine. In cera admisceat oleū seu crisma. qz dñs nē
plen. ē misericordia. q p oleū designat. In octaua
distribuit qz in octaua refrectōis dñs suis pre-
mia distribuit. **R**ursus agnus in agno cereo pfi-
gurat. et in pascha immolat. ad memoriā reduciē
cui bñs gregoe oleū infundi instituit. qui paschal
agnū misteria reuerat. hē etiā cerei agm. figurat
agnos nouellos. de quibz ecclia catat in sabbo. et
in albis. et ideo qñ in illo sabbo fuit qd etiā uersus
aplic. docet quē in dnica tūc sequenti dñs ipa mēfaz

intrare ragnos cereos capellans et familiaribus suis
 distribuere volere. Septim? acolitus solent? portas
 et pntans sibi agnos ipsos. dicit ter alta voce. dne.
 dne isti snt agni nouelli qui annuauerunt alla. mo
 venerunt ad fontes etc. hñ agni a fulgore et tepsta
 te fideles et credentes defendunt. ppter virtutē et sectōis
 et bñdictōis. **C** Sane scdm quarūdā ecclay cōsue
 tudine cereus distribuit in octaua pasche ppo. ad
 suffumigandas domus. ad significandū qm in vltima re
 surrectōe xps fidelibz in pmo tribuet ad qd expulsi
 us significandū romana ecclia agnos fecit sup dñcos.
Secūdo loco. paschal cere? bñdicet. Cū qd se
 end ē qm i pñcipio officij tot? in ecclā dñz ignis
 extinguit. et nou? de lapide percusso cu calite
 ut ex cristallo soli obiecta dñz elicit de farneto foueri
 ignis vet? veterē significat legē. cui? figurē in mote
 xpi cōplete fuerē. et ideo voluit extingere cessare debue
 rit. hñ de lapide id ē de xpo. qui ē lapis angularis. q
 verbē crucis percussus spm scm nobis effudit vel de
 cristallo inter solem et lunā mediare. id est xpo qui
 fuit mediator int? dñi et hoīem. q sic ipe testat? ignē
 in terā mittere venit. Nouus ignis elicit? dñ p ei?
 passionē vel resurrectōem spūs scūs nobis effundit.
 cui pter alimēta sacramētū. i. xpus q est vñs vera.
 cristallus quoqz plucida est xpi humanitas resurre
 ctōe splēdidissima. Ad hoc nouus ideo bñdicet. vt
 hñ ille qui ē lumē mēficiēs. illūnās oīem hominēz
 veniēte in hñc mūdū igne illūnauit moysen. ita illū
 niēt sensus et corda nra vt ex hñs tenebris ad lumē
 et vitā eternā meream? puenire. nec ē vana religio
 solemni pcellione. ad hñ? ignis bñdictōem extire
 in quo meminisse debe? exēdum nobis ēē ad illū
 que iudei ex castra eiecerūt. Exca? inq? aplūs ad eū
 extra castra impropetiū eius portantes et bñdicim?
 illū cū cruce et aqua. vt nos sex passionis eius p que
 spūs scūs accipit? locos esse significem? **C**ursus
 extinguitis ecclie lūaribz et igne de petra cū calite ex
 cussio. ignis aqua aspgit? bñdicta qz extinguitis aplis
 q lux mūdi a xpo dñi sūt. de xpo petra. excussus ē ignis
 caritatis cū calite lancee vulneratis. dñ sanguis et
 aqua de eius corpore sacro emanauerunt. a quibus
 efficaciam habent sacramēta. quibz mediantibz in
 amorem dñi inflammant. aqua gratie perfusi. Et at
 tēde q sic hñs singulis diebz scz. cena dñi. pasche
 et sabbo scō ignis extinguit? hñ voluit quidam vt
 etiam in eis nouus ignis in memoriā passionis vt p
 dixim? attēdat. Subseqnter bñdicet? cere? ex insti
 tucōe iozimi et theodori pmi ppe. hñ beat? ambrosi bñ
 dictōnem dictauit. quāqz aug? et petrus diaconus
 cassinen. mōch? alias bñdictōes dictauerūt que in
 vsu nō sūt. bñdicet? aut ideo. qm ex simplici sui natu
 ra absqz bñdictōe nō potest nāhre ad significandū
 misterij colūne ignis. de qua iā diceb. bñdicet? etiā
 ppter glām resurrectōis eius. quē et pater bñdixit
 et qz p ipm ipe xpus visibilis ad memoriā reducit?
 bñdicet? quidē etiā pñte epo vel sacerdotē a diacono
 qui ē minoris ordinis. qz xpus resgens a mortuis.
 pmi marie magdalene se manifestans. voluit p de
 biliorē sexū glām sue resurrectōis aplis nūciari.
 et sicut nostre mortis mīcū p mulierē in mūdū intra
 ueat. ita et repaciōis mīcū p mulierē nūciaret. Ad
 hoc diacon? bñdicēs cereū. significat enāgelij p dīca
 toriū qui xpm p nob? passionis violentia corpali?

extinguit. debz laudū bñdictōibz p dīcādo resurrecti
 onis lūnosa grā reddē illustratū. qui dalmatica in
 duit. qm debz esse celesti dīsatōne adōit? quā dāl
 matica ipa designat. **P**orro cereus sup colūnaz
 illūnatus. significat pmo colūnā ignis. q pcedebat in
 nocte p m i s r l. Extinct? vero significat colūnā nub.
 q pcedebat in die. pma qdē teno ete illūnās. et se
 cūda in die refrigerās. in qua spūs scūs significabat?
 tenuit qdē in nob? colūna nubis. figurā humanitatis
 et colūna ignis figurā diuinitatis. Hec autē cere? co
 lūnā significat. Nā illa pcellit p m i s r l. ad mae rubrū in
 quo baptizate sūt. iste vero pcedet neophitos ad
 baptisimū. Itē illa pcellit p m i s r l. ad terā. p m i s r l.
 omis. iste vero pcedit septē diebz neophitos ad fon
 tes. et dñs nos pcedit vt paret nobis viam vsqz ad
 patriā. q post finē hñ? vire. q septenario reuoluit?
 nobis p m i s r l. **E**t nō q nec in pma nec in scda
 māhōne colūna pcellit p m i s r l. in tertia. pma māhō
 fuit in ramath. scda in zegor. tciā in ethan. Rama
 the mēpretat? cōmoco tinee. zegor tabnaculū. ethā
 firmū vel pfectū vel signa eius. Hec trēs māhōes
 hñs tribz diebz dñi cooptant. i. diebz passionis. se
 pulture. et resurrectōis. Nā in die passionis fuit dñs
 qm in ramath. i. in cōmoco tinee viz in cōmōtione
 iudeoz q ad modū tinee veste mōfuitilem dñi id ē
 ecclie vinitatē pmo t p i demoliri vñi sūt. Sed de hac
 māhōne quasi exiuit cū obijt et venit in zegor id est
 in tabnaculo. cū in sepulcro latuit et tanqz fortis mi
 les. fortem dīabolū ligādo vasa eius dirupit. tabna
 cula enī militaciū sunt. Sed de hac māhōne exiuit
 cū surrexit et intrauit in ethan. qd mēpretat? firmum
 seu pfectū seu signa eius. qz ipse ē hñs a mortuis
 iā nō moriet? mors illi vltra nō dñabit. tūc hñculum
 suis fuit. cū ipe eis glōsus apparuit. et eos tāqz colū
 na ignis illūnauit. Scdo cereus sup colūnā ignis
 significat xpm. q nos in hñ? mūdū nocte illūnat et in
 die a vicōz mēciuo t refrigerat vt p m i s r l. ē. Hec qdē
 cere? xpm significat. ppter tria q in eo sūt. lichimen
 nāqz animā. cera corp? et lumē diuinitatē significat.
 Tercō cereus rīnouatus et illūnat? post bñdictōem
 significat nouā xpi doctrinā. q est in nouo testamēto
 q ait. Mādatū nouū do vobis. vel grām nouā. qz
 vox dñica singlarit? illustrata ē. vñ xpi resurrectōe
 q resgens a mortuis. apparuit in carne glōsus. et splē
 dore diuinitatis illūnatus. huius enī cerei ceram apes
 mater sine deubitu eduxit. et xpi carnē virgo maia
 cōcepit et pepit in carne dñi. q mel in cera pferens
 inuoluta p m i s r l. **I**ncipit autem cerei bñdictio
 exulter iam āgelica turba. De hoc enī est exultacō
 q extraxit suos de inferno et de eius victoria. Ascē
 dit enī sup occasū dñs nomē illi. et pmo salutat po
 pulū. d. dñs vobiscū. vt illū reddat beniuolū et attētiū.
Ceterū lumē cerei seu eius signacō duplex ē. sig
 ficat enī spm scm. quo xpus plenus fuit. et glōriam
 resurrectōis eius. scdm p m i s r l. misterij in qbusdam
 ecclis cereus a pñcipio bñdictōis attendit? quia
 xpus ab mīco sue cōcepcoms spū scō fuit repletus.
 Et verba bñdictōis in hoc cōsonāe vident. Nā
 statū circa pñcipiū dñ. Gaudeat se tellus tātis iradi
 ataz fulgoribz. Et post ea bñdit. Verē mater ecclia
 tāti lūmis adōita fulgoribz. et postea diacon? rogat
 circūstātes cū eo. misericordiam dñi mīuocare ad tam
 mīa hñ? lūmis clāritatē. qd licet de hñto intelligat?

se: xpo. cōueniēs tñ videt ut tñm hñgñcās ei aliquo
 mō pñt fieri potest rñdeat tñus similitudinē gerat.
 Quatū ad alterū aut mīsteriū vñ qñ lumen gloriā
 tñrrectōis hñgñcat. ¶ In qñbusdā ecclēsijs illūiācō
 cerei vsqz post appōsitiōem mēsi deferē. Infigit enī
 ipī cero diacōn? quīqz gñā thuris in modū crucis
 cū dicit. Suscipe scē pñ hñm? mēsi sacñciū vñpñmū
 Siquide passio saluatiōis reuēa fuit sacñciū vñpñmū
 legis. Iux illd. Eleuācō manū meaz sacñciū vñpñ-
 mū. qz fuit in vñpā mūdī. tñm scē etate fēn est. et
 in vñpā diei qñ grana thuris dñgñt aromata qñ mu-
 lieres emērt vt vñgerēt crucifixum. Emerūt enī ad
 hñm aromata. vñpē sabbatū qñ sabbato filuerūt pñt
 festum sabbati. tñm dñt ecclīa se illām deo cōez hñe
 in aromatz virtutū. vel quīqz gñā. hñgñcat quīqz
 plagas in cruce receptas. pñ hñc aliquatūlū mñfēi?
 fit cerei illūiācō qz post passionē secuta ē tñrrectōis
 glīa. tñm lucet cathēcūmīs an baptisimū tñm post vsqz ad
 octauas. ad notādū qñ xpus lucet ecclē vsqz in diē
 iudicij. In cera etiā affligit tabula seu carta scripta
 qñ hñgñcat tabulā in qua pñlatus scripñt. Ihesus nā-
 zaren? rex iudeoz. quam vidim? pñs in capella
 illustris regis frācoz. vñā cū spñea corona. tñ ferro
 tñ hasta lancee tñ cū purpura qua xps in dñerē. tñ cū
 syndone qua corpus fuit inuolutū. tñ spongea tñ ligno
 crucis tñ vno ex clauis tñ alijs reliquijs multis. Et cū
 cereus xpm hñgñcet. merito in dñca tabula mñscribit
 ānus dñi tñc currens cū eius incarnatiōe. qñ in cereo
 notat. qñ xpus ē ānus ātignus et plenus dñerū. de
 quo in octaua pñte sñb tñ. de āno solari diceb. ideo aut
 xpus ānus dñi qñ hñc in āno diez habet multitudo
 fructuū ita tñm xpo fuit tñm multitudo omīū bonoz
 fructuū. Hñbz enī xpus suos mñses. vt fuit duodeci
 aplī tñm suos dñes vt fuit omīs fideles. suās hñras vt fuit
 neophiti. Scribunt etiā ibi iudicō vel era tñ epacta
 de quibz sñb tñ. de āno solari diceb. ad notādū qñ hñm
 accōes. tñm pñt successiōes. pñ de dñs pñt ordina-
 tur. ¶ In qñbusdā ecclēsijs addit alter cere? minor
 pñm? maior cōsecrat in pñsonā xpi dicēis. Ego sum
 lux mūdī. alter in pñsonā aplōz. quibz ipē dñs mñt
 vos estis lux mūdī. vñterqz cere? pñcedit cathēcūmīs
 ad baptisimū. Et aplī nos ad tñrā pñmissiōis. Ite
 xpus pñ se illūiat ecclīam illūiat etiā illā pñ aplōs
 quoz pñcepta diligēter intueri tñm hñuāi debem? qñ
 ondīt ex illūiācōe alioz cereoz qñ ab illis duobz
 illūiācōe. ¶ In pleisqz vero ecclēsijs duo ali pñariū
 cerei accēdūt a maiori tñm statuē vnus ab vñā pñte
 cerei bñdē. alius ab alia qñ hñgñcat scōs vñteris tñ
 noui. tñm qñ xpm illūiāt fuit et pñ doctrinā aplōz et
 pñphaz qui cū xpo cōcordāt. Illi autē tñm cetera ecclē
 lūmīaria ex igne maioris cerei accēdunt. ad figu-
 rādū qñ ignis spūs scī a xpo pñcedit. et qñ non solū
 pñphete et aplī qñ pñ duos cereos hñgñcant. verum
 etiā omīs ecclē fideles a xpo illūiāt fuit. qñ ideo fuit
 duo. tñm aplī bñm ad pñdicādū missi fuit. Tum quia
 discipuli tñm ali illūiāt a xpo gemīa caitate feruēt.
 tñm tam verbo qñ exemplo lucēt. Possunt etiā ipī duo
 cerei cathēcūmīs hñgñcat qui a lūmīe maioris ce-
 rei accēdunt. qñ a lūmīe xpi oportet cathēcūmīs
 illūiari. lumen quidez cristi est ei? gloria et doctri-
 na que pñ sequētes lectiōes intelliguntur
 ¶ Ercō loco circa lēcōes ¶ seu mñnuantur.
 et circa tractus sciend. qñ lēcōes qñ xpi glām

et doctrinā hñgñcat. ideo carēt titulo. qñ cathēcū-
 mīm dñm nō fuit cūes ihrlm et scripturas ignorant tñ
 noia cūm ihrlm ignorāt. Sñm hñ eis nomīarēt noia
 doctoz. vñteris vñ nomī. tñ forte pñci? tñpñnerēt quā
 vñcarēt. carēt etiā titulo. qñ xpus caput nñm nō
 dñm dñtū ē nob. Legūt quoqz sine tñno qñm in eis
 mñpñcēs et cathēcūmī simplices mñseruūt. Lēcōes
 autē in qñbusdā ecclēsijs legūt qñtuor. in qñbusdā sex
 in qñbusdā duodeci. et in qñbusdā vigintiquor. Qui
 qñtuor legūt ideo faciunt qñ doctoz cathēcūmīoz debz
 esse cūuatoz eoz debz enī eis pare cūuūm in mēsa
 sacre scriptuē qñ pñ mēsam qñm tabnaclo dñi fuit hñg-
 ñcat. qñ qñtuor pñtes hñnt qñ sacra scriptura qñtuor modis
 expñt vñm hñstōice. allegoice. tropologice tñm anago-
 gice. qñ pñm? dñm est in pñm hñm pñtis libri.
 Prima lēcō. In pñncipio creauit dñm celū et tñrā. qñ ē
 gñm. pñmo. c. hñstōiam mñstrat. Ad hñm enīm scā
 fuit qñ ibi dñt de creatiōe celī tñm terre et aliaz rez
 de homīe qui scūs ē ad imaginē et similitudinē dei
 et sic de alijs. Secda lēcō scz. fēn est in vigilia tñ. qñ
 est exōd. xñm. c. pñmet ad allegoriā. Tercia scz. app-
 hēdent septē mulieres tñ. qñ ē pñ. mñ. c. ad tropolo-
 giam. Quarta scz. hñc est hereditas seruoz. qñ est
 ibidē. l. v. c. ad anagogem. put mñra patebit. Verū
 si diligēter attēdē volim? pñma lēcō tñm scda tam ad
 pñm qñ ad scdm pedē pñtinent. scia pñcius ad scdm
 qñ ad tñrā. Prima pñmet ad scdm pedē. hñc ad pñ-
 mū. nā qñm in ea hñstōice dñt allegoice exponūt
 vñbi grā. scūs ē homo xpus ad imaginē et simili-
 tudinē dei. masculū id ē xpm. et femīam id ē ecclīaz.
 Creauit eos vel etiam pñm ad scdm. pñm ad tñm.
 referē. qñ opa sex diez coaptat opibz lucis spūlis
 qñ interius reformam et illūiām. Nepe opus pñm
 diei fuit lux qua hñgñcat illūiācō fidei. Op? scdi
 diei fuit firmamētū qñ diuidit aqz supiores. id est
 angelos ab aquis inferioribz. id ē homibz qñ eo non
 indigēt. Op? tñrā diei fuit segregatiō aqz ab ari-
 da. id ē segregatiō eoz qñ dñt fuit fluxu carnaliū
 voluptatū et qñ quēadmo dñm aque se et alios qñcūt
 ab hñis qñ ad modū aride sicut fontē aqz viue vt pos-
 sūt fructificāe dicētes. Situit in te anima meaz.
 Quarte diei op? ē. lūmīaria et in firmamēto. hñc
 lūmīaria sūt doctores qui mñherēs firmamēto sacre
 scriptuē mñfioribz lūmīe scie lucēt. Qñte diei op?
 ē creatiō pñcū et auiū ex aqz. pñ qñ intelligūt renati
 ex aqz baptisimatis. quoz qñda bñficio baptisimatis
 vtunt ad modū pñcū vt puuli. quidam vero alīs
 gemīe caritatis adinstar auiū volant ad superiora.
 vt boni adulti. Sñm in pñma lēcōe dicebat. Spūs
 dñi ferebat sup aquas scz baptisimī. In aquis vero
 remanēt pñces id ē curiōsi. Aues vero id ē bapti-
 zati ad celestia volant. Sexte diei op? ē creatiō ani-
 maliū de terra. Siquide terra caro nostra ē ex qua
 creant animalia cū ex ea pñcedāt opa viua. et ita
 interior homo nōstē ēformat ut in eo imago et simi-
 tudo dei reluceat. scdm qñ dñm est ibi. scūs ē homo
 ad imaginē et similitudinē nñam. Rursum pñmā
 lēcōez mñstruūt baptizandi ne credant manichēis.
 qñ dñt omīa hñc visibilia a rege tenebray fōē. Pñ
 istā pñma lēcōem nullū sequit cāticū. ¶ Sūt enim qñ-
 tuor cātica. hñc qñtuor lēcōes. post duas pñmas seqt
 vñm cāticū. et post vñmā duo cātica secut. post pñ-
 mam ergo nō sequit cāticū. qñm eo agit de primo

117
q̄i dicat. si nō in m̄ḡs̄u. si nō in p̄gressu faciatur in p̄
uēu. hoc dēstēriū cōfirmat s̄c̄dos oras dīcēs vt dē
fidei s̄ celestibz accēsi fontē vite sitiam? Qui autē
sex lectōes legūt. hoc faciūt q̄ p̄ x̄pi passiōe et re
surrectōe mūdus sex diebz p̄fect? redēptus. et
repatat ē. vel p̄pter senariū numerū q̄ p̄fect? est v̄l
q̄ cathēcumi ad sex opa m̄fīcorū die mūtāt. **N**ūc
tagam? cōsuetudinē ecclēsiarū duodecim lectōes
legētū. Quod faciūt in honorem duodecim ap̄loz.
a quibz post x̄pm om̄is doctrina x̄mitatis p̄cessit.
a qua cathēcumi illumināt. et h̄i q̄bz legūt sex gre
ce et sex latine. q̄ x̄pus a iudeis ad gētes trāslat? ē.
Greca enī et latina lingua. sūt p̄cipaliores inē alias
et p̄ eas apte totū gen? om̄iū gētiū repataz. p̄ x̄pm
intelligim? verū et h̄i p̄missi legāt duodecim lectōes.
nō tamē cātant m̄h̄i q̄tuor cātica p̄dicta. Post q̄rtā
nāqz lectōez cātant p̄mū cāticū. post octauā sc̄dm p?
vnde cātā tertiū. p? duodecimā quartū. Prima le
ctō est. In p̄ncipio creauit dē celū et terrā. in qua h̄o
ad imaginē dei fact? docet. Sed hec imago p̄ne
amissa p̄ peccatū. restaurat p̄ baptismū. S̄n sequit̄
sc̄da lectō. Noe vero cū esset tē. q̄ ē genēs. v. in fine
et. v. et. v. et. v. et. c. in q̄ oñdīe q̄ om̄s perierūt in di
lunio. exceptis h̄is q̄ in archa saluati sūt. dilunio ē
baptismus. archa ē ecclīa. om̄es enī qui extra ecclīaz
baptizant̄ peritūt. illi soli q̄ sūt in ecclīa merito sal
saluatur. et q̄ p? baptismū debz ēē pat? ad tēptacōz
idcirco sequit̄ tertia lectō. Temptauit dē abrahāz
q̄ est gen. xxi. c. in qua ysaac legit̄ a patre oblatu
s et aries p̄ eo immolat? et ita dei filius p̄ nobis obla
tus est. sed nō eius diuitas. p̄mo eius corpus p̄ nob
est immolatu. Et q̄ in passiōe d̄ni maiorē efficā
ciam baptismus recipit. idcirco q̄rtā lectō sc̄z. sc̄m
est in vigilia matutina. in q̄ oñdīe q̄ in mari rubro
s̄bmersi sūt egiptij. et libeātū h̄ebrei. S̄c̄dos enī est
moyses. baptismus mare. cere? colūna ignis. cathē
cumi egiptij baptizati h̄ebrei. Tres p̄me lectōes s̄up̄re
sūt de genēs. Quarta de exo. quā sequit̄ cāticū simlir
de exo d̄ s̄up̄tū. qd̄ est cāticū victorie. Quāta lectio ē
hec est hereditas. s̄up̄ta est de ysaia. In qua agitur
de baptismo. ibi. Sicut res venite ad aquas. vbi mui
tāt ad baptismū. Sexta lectō est. Audi isrl. s̄up̄ta
de baruth. ca. iij. cōueniētius d̄i. sumi de iheremia. qz
q̄cquid scripsit baruth ab ore iheremie s̄up̄sit. in ea a
git̄ de x̄pi resurrectōe. q̄ in baptismū immeritiōe fig
ficat̄. ibi post hec in terra visus ē. et cum az homibz
d̄isat? ē. Septia ē. facta ē s̄up̄ me man? d̄ni. s̄up̄ta
de ezechiele. xxx. vii. In q̄ agit̄ de ḡnali r̄p̄ectōe cu
ius causa p̄cessit r̄p̄ectō x̄pi. Ossa arida r̄uiniscūt.
Octauā ē. App̄ndet septē m̄lires vix vnu. s̄up̄ta ē de
ysa. in qua x̄ps et ecclīe sacramētū exp̄miē. et etiaz ba
ptismū ibi cū abluit d̄ns fordes tē. Postq̄z seq̄t̄ cā
ticū ysa. in p̄sona ecclīe. v. S̄omea facta est. Nona ē.
dixit d̄ns ad moysen exo. xij. c. In qua sub figura
agni immolati. x̄pi passio p̄ nob̄ immolati exp̄miē
Decima ē. factū est verbū d̄ni. q̄ est iōne. in. ca. sub
figura enim iōne in mare p̄iecti. et a cere absorbiti.
et tertia die euonniā significat̄. passio sepultura. et re
surrectō x̄pi. Vnde cātā scripta moyses. et deuterio.
xxxij. c. in fine. quā sequit̄ s̄uū cāticū. Attēde celū.
in quo p̄mittit̄ p̄ma renatis. q̄bz in leccōne lex d̄ni
p̄ponit̄. Duodecima est nabuchodonosor. dan. iij. c.
in qua figurate oñdīe. q̄ sic āgel? in camino ignis

flāmam extinxit. ita sp̄s sc̄s p̄ baptismū flāmam
peccati extinguit. S̄n cathēcumi baptismū dēstē
rātes cātāt cāticū. Sic ceruus dēstērat ad fontes
aquarū. qd̄ s̄up̄tū ē de psalmista. Ad oracōez autem
q̄ post hanc lectōem sequit̄ nō d̄i. flectam? genua. in
dēstēracōem eius qd̄ nabuchodonosor rex in d̄ceptū
dei coegit p̄p̄m genua flectere ante statuā auream
quā erexerat. Romani v̄dō dicūt legē viginti quorū
lectōes. duodecim grece. et duodecim lūe. p̄pter cau
sam scriptā s̄b sabb̄o q̄rte eb dō dē aduēt? **P**rimo
legūt duodecim grece. iuxta trāslatiōē septuaginta
interpretū q̄ ē autēntica apud grecos. postea duode
cim lūe. iuxta n̄raz et vt significet cathēcumos funda
ri s̄up̄ra fundamētū ap̄loz et p̄phetaz. postea dēscen
dūt ad baptismū cū cāticō. debet enī esse fontes in
ecclīa et nō alibi. qz mater ē ex qua noua p̄gemes
ḡnāt. **Q**uicūqz ergo numer? fuerit in leccōibz
q̄tuor t̄m sūt cātica. Est aut cāticū sc̄o. intercessio
facta p̄ cathēcumis vt ecclīe iūganē. sic et cāticū
p? baptismū. est ḡraz actio de d̄iuitis et intercessio.
vt p̄seueret. Ideo aut cātica cātātur qz cathēcumi
q̄z ē h̄ui? diei officiū. futuri sūt in p̄rio de cetū cetū
q̄draginta quorū m̄liū cātatiū cāticū nouū. Cātāt̄ ec
p̄t̄ futura renōcōez in v̄ra innocētiā q̄ iā factū sit.
qd̄ cito venturū ē. Ex p̄sona enī eoz cātatores cātica
cātūt. q̄ ceteri cātāt̄ nequūt. q̄si maculati itēz p?
baptismū. Vocāt̄ aut cātica qz cātāt̄. v̄l qz lib̄ v̄n
excerpta sūt cātica siue carmina vocāt̄. **D**e p̄o sc̄p
tū est. nūc cecinit moyses. et filij israhel carmen hoc
d̄no. De sc̄do sic cātato dilecto meo cāticū patruelis
mei. De t̄rco sic. Scripsit moyses cāticū. De q̄rto
et de om̄ibz ita dicit aug? in p̄fatiōe cāticū. Sicut
ceruus. itēz q̄tuor cātica dicūt̄ quā scriptū ē quibz
cathēcumi instruuntur q̄tuor h̄nt̄ intellectūs. Primū
cāticū habz̄ intellectū h̄istoricū. Sc̄dm allegoricū
Tercū moralez. Quartū anagogicū. q̄z vnuq̄qz
s̄b d̄iē leccōm in eoz dogmate d̄stēnti. Ac id eo v̄l
timis q̄tuor leccōibz. q̄ de bonis moribz et celesti pa
tria d̄isputāt. d̄iūgnē duo cātica. qui de eadem ma
teria loquūt̄ ut p̄missū ē. **I**llud q̄z notabile est qz
q̄teunqz fuerūt lectōes. s̄p̄ oracōes sequētes ad lectōes
et tract? respiciūt p̄cedētes. et est p̄poster? ordo.
alias enī p̄mo s̄c̄dos orat. Sc̄do legit̄ lector. et ex
m̄te succūnt cātor. H̄ic v̄dō p̄mo legit̄ ut neophitis
doctrina fidei p̄ponat̄. Sc̄do cātāt̄ in p̄sonā illoz vt
cognoscat̄ quāta sit deuocō et h̄ilaitas baptizatoz.
quā cognita s̄c̄dos orat d̄stēter. vt eoz deuocō nō
deficiat. s̄ incrementa suscipiat. Et sic in lectōibz titū
li s̄up̄primūt̄. sic eadē rācōe oracōibz. d̄ns v̄b̄cū
s̄btrahit̄. Et nota qz in hoc officio lectōes sūt quāsi
sp̄s maḡroz. cātica q̄i b̄nuolētia auditorū. Oracō
s̄c̄dos et r̄n̄sio p̄li. s̄. amē. sūt q̄i cōfirmatiōes b̄
nuolētie p̄cedētis. Itēz hodie in leccōibz et letanij
senes p̄cedūt et iuuenes s̄bsecūt̄ ut infra dicet̄.

Quarto loco de b̄ndictōe fontis seu baptis
mi dicturi p̄mittit̄. qd̄ itēz fit hac die bap
tismus. qz in eo cōsepulti sumus x̄po. et
p̄pter hoc baptizand? ter immergit̄. put̄ infra di
cet̄. Sc̄do itēz qz baptismū p̄tīm a passiōe et p̄tīm a
resurrectōe v̄m suā accipit a passiōe ablucōez a pec
catis a resurrectōe ḡre innouatiōem. Tercia rācō qz
sic d̄ns tūc libeāuit āt̄quos p̄res a carcē infernali
S̄n ysa. Habitantibz in regiōe v̄mbre mortis. lux

orta ē eis ita et hac die libeant a peccato originali.
In fontū bñdictōe et in cathexumioz immersione
quidā vtuntur simplicibz et līnīs indumētis ppter ra-
cōnem sc̄ptā in p̄ma pte s̄b t̄i de altaris dedicacōe.
De letania q̄ in bñdictōe baptismi dī. infra dicitur
In bñdictōe baptismi sūt sex. qm̄ s̄c̄dos orat.
aquā manu tangit. vocē mutat. cereus immergitur
et alij cerei illūant. insufflat s̄c̄dos et crisma miscet
Primo ergo orat dēū p̄rē. et p̄ ih̄sū xpm̄ implorat
sp̄m̄ sc̄m̄. vt in fontes descēdat. ideoqz in modū ora-
cōis legit. h̄ ante om̄ia ab astātibz sibi captat bēn-
uolēciam salutāto eos. dīcēs. dñs vobiscū. et illi rñ
dēt et cū spū tuo. q̄i dīcēt. dñs sit tecū in tāto sacra-
m̄to p̄ficiēdo. qz sine eo n̄l potes. p̄ s̄c̄dos alloq̄r
dñm̄ quasi lōge positū rogas vt velit adesse p̄ns. d.
Om̄ipotēs sempitēne dē? adesto magne pietatis tue
mysterijs. adesto sacram̄tis t̄c̄. d; qz videt sacerdoti
q̄ insufficiēs sit et indignus ad m̄uocādū tā magnū
dñm̄. ideo itēz circūstātes monet et vocē mutās dñs
Sursum corda. et ip̄i rñdēt. habem? ad dñm̄. Itēz qz
dñs dīcīt. adhuc te loquēte. ecce assum. intelligens
iam dñm̄ esse p̄ntem monet alios secū gr̄as ei agere
dīcēs. gr̄as agam? dño deo nr̄o. et ip̄i rñdēt. dignū et
iustū ē. postea s̄c̄dos dño tāq̄ p̄nti familiarit̄ loq̄ns
dīcīt. vere dignū et iustū ē equū t̄c̄. Et postea addit
Qui inuisibili potēcia tua sacram̄toz mirabiliter
oparis effectū. postea ponit duo in quibz signatū est
baptismū. Primū in exordio mūdi nascentis. Sc̄dū
in purgacōem mūdi nocētis. Primū est cum dīcīt.
Deus cuius spūs ferebat sup̄ aquas vt iā tūc inter
ip̄a p̄mordia mūdi virtutē sc̄ificacōis a qua natura
cōcipit. id ē ex cōceptura sc̄ificacōis. Sc̄dū cū s̄bū-
git. Deus qui nocētis mūdi crimina. p̄ aq̄s ablūēs
regnacōis spēm in ip̄sa diluuij effusōe signasti vt
vni? eiusdēqz elemētī mysterio et fims esset vicij et
origo virtutibz. respice in faciē eccl̄ie tue et c̄. et m̄iat
hanc oracōem vt tue maiestatis imperio sumat vni-
genitū tui gr̄am de spū sc̄o. **D**ēinde ter tangit aquā
manu. Primo diuidēs aquā in modū crucis. p̄ quā
vt p̄missum ē baptismus maxime efficacīā recipit.
vt aqua spū sc̄o fecūdet. et spūs immūd? expellat
De fecūdacōe dīcīt. Qui hac aquā eḡnādīs hōibz
pparatā. archana sui lumis admixtione fecūdet t̄c̄.
De expulsiōe demonis dīcīt. Procul ergo uolēte te
dñe om̄is spūs immūd? abscedat t̄c̄. vsqz ibi. Nō in-
ficiēdo corūpat. Sc̄do aquā manu tangit vt eam p̄
m̄uocacōem sc̄e trinitatis m̄m̄iat. ne hostis ab illa
expulsus redeūdi habeat p̄tēz. **S**ū tāgēdo dīcīt
Sit h̄c innocēs et sancta creatura libeā ab om̄i im-
pugnatiōis m̄curfu t̄c̄. qz ex adiectiuis ibi positis
dīcitur. qz fons viuus ad patrē. aqua regnans ad
filiū. vnda purificās. ad sp̄m̄ sc̄m̄ ēfere. Tercō aquā
tangit. cū eam in q̄tuor p̄tēs p̄tēs. vt iam dīcitur.
Tenus igit̄ aque tact? . trimaz sc̄e trinitatis opa-
cōem figurat. **H**ac oracōe finta. bñdīcīt aquam
dīcēs. Sū bñdico te creaturā aque. p̄ dēū viuū t̄c̄.
vbi t̄m̄ vñt̄ verbo p̄me p̄sone. d. bñdico te. q̄ primo
vtebat̄ uerbo sc̄o. dirigēs h̄monē ad dēū vel terciē
loquēs de ip̄so vel de re bñdīcēda. vñt̄ ergo nunc
vbo p̄me p̄sone vt ōndat se hoc facē m̄m̄isteio. q̄
dñs fecit auctōitate. et sic in baptismo dñi affuit tri-
nitas. ita et in nr̄o baptismo eam adesse ōndit. patrē
adesse ōndit cū dīcīt. bñdico te creaturā p̄ dñm̄ t̄c̄.

et filiū cū dīcīt. bñdico te p̄ ih̄sū xpm̄. et p̄ sp̄m̄. s.
sc̄z circa finē cū dīcīt. Descendat in h̄c pleitudinē
fontis virt? spūs sancti. Sed nota qz in bñdictōe
q̄ ē p̄ patrē. ponit̄ q̄nqz miracula in aqua facta an
aduētū xpi. et in bñdictōe q̄ sit p̄ filiū. Alia quinqz
miracula in q̄ facta p̄ aduētū. q̄ licz nō om̄ino eodē
ordine facta sūt quo ponit̄. t̄m̄ quātū ad mysterium
racōnablit̄ ordinātū. et postēriora agrie p̄tibz
coaptātū. p̄ora hoc ordine ponit̄. Primo. q̄ te se-
parauit vbo ab arida. Sc̄do cuius spūs. s. ferebat̄
sup̄ te. Tercō. q̄ te de paradiso manare p̄cepit. **Q**uō.
qui te in deserto amara suauitatē indita fecit ēē pota-
biles. **Q**uō et t̄m̄tenti populo de petra p̄duxit. Postē-
riora sic ponit̄. Primo qui te in chana galilee
m̄m̄iat de aq̄ in vīnū. Sc̄do qui pedibz super te ambu-
lauit. Tercio qui in te a iohanne baptizatus est.
Quō q̄ te vna cū sanguine de latere suo p̄duxit.
Quō qui in te omnes gētes a discipulis baptizare
p̄cepit. **T**o omnibus enī hīs baptismus ex-
primitur. et postēriora prioribus per an̄thyp̄tōsim
rñdēt. ibi nāqz in primo miraculo. aquā sc̄z baptismi
verbo sepato ab arida. accedēte verbo terrenitatē
p̄cōz a nobis sepat. et h̄c in p̄mo. similr in bap̄-
mo aqua mutat̄ in vīnū. qz tristitia p̄cōz expulsa
mens nr̄a quadā spūali leticia mebrat̄. q̄ p̄ vīnū
intelligit̄. vñ vīnū letificat̄ cor homīs. Aquam in vī-
nū mutari est timorē de peccatis cōuerti in exulta-
cōem mētis. Itē ibi dī in sc̄do miraclo. Cuius spūs
sc̄s ferebat̄ sup̄ aquas. et h̄c similr in sc̄do dī. Qui
pedibz sup̄ te ambulauit. et h̄c duo bene cōueniunt
qm̄ in baptismo sic in alijs in diuisibilis ē op̄acō p̄ris
et filij et spūs sc̄i. et verobiqz dī sup̄. qz gr̄a q̄ cōfertur
de superis ē et vt notet̄ qz dñs potēcia suā nō allī-
gaut. Itē ibi dī in terco. Qui te de paradiso t̄c̄. h̄c q̄
in te a iohanne baptizat̄ ē. qz gr̄a de paradiso manās
aq̄s in baptismo est infusa. vñ de baptismi gr̄a eccl̄ia
p̄fluens in q̄tuor p̄tēs orbis dilatata ē q̄ quodā
mō factū ē qn̄ dñs baptizat̄ ē a iohanne. qz tūc oēs
aque vīm regnātūā suscepērūt. Rursus ibi dīcitur
in quarto. Qui te in deserto amara suauitate indita
fecit potabile. h̄c dī. q̄ te vna cū sanḡne de latere suo
p̄duxit. qz in gētilitate q̄ prius erat a dño deserta.
aq̄ baptismi reficiēdi mētēs. et sanādi habz effectū
Dulcorata aut̄ fuit aqua. qz p̄ passionē crucis max-
ime baptism? plenā recepit efficacīā. Sū in cruce
de latere dñi aqua p̄fluxit Itē etiā ibi in q̄nto dīcīt
Et ficiēti populo. de petra p̄duxit. h̄c vero dī. Qui
in te om̄es gētes p̄ discipulos baptizāē p̄cepit. qz
baptismus a petra xpo originem h̄ns. pplm̄ eū de h̄c
rātem reficit. Nō enim p̄tēst baptismus nisi sit cū
eū. id ē de h̄terati. vel in se vel in alio. Sū discipulis
p̄ceptū ē. vt baptizaret om̄es gētes. in nōie pat̄s et
filij et spūs sc̄i. sic in vltio math̄ dī. **H**ic ē nōndum
qz vbi dī. Qui te de paradiso manare. et in q̄tuor flu-
minibz exire. et totā terrā rigāē p̄cepit. ibi s̄c̄dos
aquam manu in q̄tuor p̄tēs effundit vt ōndatur qz
gr̄a baptismi in q̄tuor p̄tēs orbis sit dilatata. Cet̄m
s̄c̄dos ip̄e sepe mutat vocē. In p̄mīs enī orat dēū
vt dignet̄ mudare mētē eius. ad suscipiēdū sp̄m̄
sc̄m̄ et depeatur eius aduētū. et ideo voce humilī set
in modum oracōis legit. q̄ vocis hūiliacō est ad
spūs sc̄i aduētū. et ad eius dignam recep̄cōz mētis
pparacō. postea vero indicans se illum habē legit in

in modum p̄faciōis agēs gr̄asq̄ tam magn⁹ hospes
dignat⁹ est ad tam huile hospiciū dñtere. et eccl̄es
miracla iam p̄ aqua facta. deinde post bñdictiōem
q̄ fit p̄ filiū q̄ terminat⁹. In noīe p̄ris et filij et spūs sci.
mutat vocē iterato. Cū enī vsq̄ tūc in mod⁹ p̄faciōis
cātauerit. postea legit in modū lectōis vocē sc̄i hu
miliori. q̄ vocis huiliacō ē signū huilitatis. huilitas
enī n̄ra p̄ baptisimū regnatiōem ad alta poloz red
dit. Dicit ergo sac̄dos hic nob̄ p̄cepta seruātibz t̄c.
q̄i dicēt nō audere tāta et tam altā rem. sc̄i sp̄m sc̄m
ut in creaturā aq̄ descēdat inuocāe. m̄h q̄ tu p̄cepisti
nobis baptisma exercē. Et addit sac̄dos. Tu dē oī
potēs elemēs ad esto tu benignus aspira. vbi illud
orat ut sic in p̄dictis miraculose in aqua opat⁹. ē ita
modo faciat viz ut p̄ter naturalē emēdatiōem quam
possunt aque adhibē corpibz. sūt etiā purificandis
mētibz efficaces. **P**ost hōc alta voce clamat sacer
dos. Descēdat in hāc plenitudinē fontis virtus spūs
tui. iteo alta voce ut altū mētis desiderū designet. et
tūc depōnē cereus in aquā. q̄ cerei immeritio ē spūs
sci aduētus seu missio q̄ in aqua baptismi in sp̄e co
lūbe descēdit. Sēdo iteo cereus in aquā depōnē. q̄m
corp⁹ xp̄i p̄ cēā significatū. in baptismo aq̄s sc̄ificauit
et vim regnatiuā illis contulit. Tercō baptism⁹ cerei
remissiōem peccatorū significat. quā p̄ xp̄i mortē dē
cuti sum⁹. **H**uc q̄ neophiti cereos suos exinctos
qui tñ plures sunt p̄ vno reputat⁹. Et in quibz dāz
eccl̄is statū cū cathecumini baptizati sūt illuānt⁹. In
quibz dā vērō differē eoz illuāciō vsq̄ ad agn⁹ dei
q̄ cantat⁹ in lerāmā et in q̄bz dā etiā vsq̄ ad missāz
q̄n viz alij cerei eccl̄ie illuānt⁹. Sane cerei qui statū
post baptismū accēdūt. significat q̄ p̄ turbatiōem pec
catorū committat illuāciō gr̄arum. Qui dñt vsq̄ ad
agn⁹ dei. significat. q̄ p̄ agnū q̄ tollit peccatā et te
nebras mūdi. renati et fideles illuānt⁹. Qui vērō dif
ferūt vsq̄ ad missā ideo faciūt q̄ missa illa ad no
ctem p̄tinet resurrectiōis dñice. ut sic nox illa irra
dicata sūt splēdore dñice resurrectiōis. ita et a lumie
n̄ro irradiat⁹ et ut neophitos n̄ros xp̄o d̄surrexissē
significet. Et p̄pter eandē causam alij cerei eccl̄ie ad
missā illuānt⁹. et sc̄dm hōc cerei cathecuminoz sūt
sine lumie vsq̄ dū alij cerei eccl̄ie illuānt⁹. ad no
tādum q̄ postq̄ spūs sc̄us purgauerit corda eoz
et eos introduxerit in societate et vnitatē eccl̄ie. tūc
illuābit corda eoz. De cereis etiā neophitoz dice
tur in ti. de seprē diebz post pascha. **P**ost immer
siōnē cerei in q̄bz dā eccl̄is sac̄dos insufflat in aquā
dicit. q̄ totā hui⁹ aque substantiā regnandi fecūdet
effectū. Primo ut sicut in exorcismo cathecumini spūs
immūdi? insufflat⁹. ut ab hōie recedat. ut infra dice
t⁹ ita et in exorcismo aq̄ ut ab ea expellat⁹. et adimpleat⁹
q̄d dñs inq̄t. Nūc p̄ncipes mūdi hui⁹ eiciet⁹ foras.
Sēdo ut intelligat sathanas q̄nt⁹ habeat⁹. q̄ tā le
uiter viz p̄ suauē exsufflatiōem potest expelli. Tercō
ut sac̄dos ostēdat quali ignominia diabol⁹ dignus
sit ab aquis expelli. Insufflat autē sac̄dos ter. quia
spūs sc̄us tria in baptismo opatur. a vicijs purgat
virtutibz ornat. et tandem p̄mō eterno coronat eos
in quibz fit hēc insufflatiō. ut dice⁹ ubi de immūdi
spūs expulsioe age⁹. p̄ exsufflatiōem mūdi aqua
iterato crucis signaculo p̄ inuocatiōem sc̄e trinitatis
ne habeat potestatem diabol⁹ ad eam āplius redeūdi
Postremo fit admixtiō crismatis in aqua sic dē m̄ ē

118
Sōntē dē in burgkardo. li. iij. bñdicim⁹ fontes ba
ptismatis oleo vñctōis. Et aug⁹ eis dēz vrb̄ vrb̄
sbicit. q̄ hōc magis tacite siue sine scriptura ac misti
ca ratiōe introductum ē. q̄ p̄ aliquā scripturā. Per
huuismoi ergo admixtiōem. vñm xp̄i et eccl̄ie signi
ficat⁹. Nā cōma ē xp̄us. aqua p̄plius. et d̄r. Sc̄ificet
fons iste. Ex quibz vrb̄ ad q̄d fiat admixtiō satis
dat⁹ intelligi. Et nota q̄tuor ee gr̄a sacre aque bñ
dicte. put in. iij. p̄re dē m̄ ē vbi agit⁹ de aq̄ bñdicte
Quō loco est de baptismo. **A**sp̄hione
dicēdū. De scrutinijs vrb̄ q̄ p̄cedūt ba
ptismū solēnez. et de multis ad baptismū
p̄tinentibz. dictū est s̄b q̄ra feria q̄rte eb dōde qua
dragesime. Primo notādū ē q̄ baptismus grece
in terptat⁹ vñctō lūe. vel lotio. baptisim⁹ q̄dem p̄t
aquam d̄ferē ut res inuisibilis p̄ illud visibile elem̄
tum d̄ferat⁹. sup̄ quo spūs sc̄us in p̄ncipio ferebat⁹
Sic enī aqua corpus visibiliter purgat exterius.
ita baptismus latēter animā. Sōn aug⁹. Aq̄ corp⁹
tāgit et mētez abluūt. Et est notand⁹ q̄ pagani siue
gentiles circa fontes tēpla sua facē solebat. vel sal
tē ibi sp̄ aqua habebat p̄ cuius asp̄hionez purificari
credebāt. et in te delubra vocabātur q̄ purificatiō
et ita quodāmodo figuratiter ad baptismū tēdebāt
Nos vrb̄ ab eoz d̄suetudine baptisma nō sūpsim⁹
p̄mo a tribz q̄ in veteri test. fuerit sc̄i a cathacismo
id est diluuiō. et a mari rubro et a iordane que ba
ptismi figura fuerūt. **B**aptisma dñs instituit cum
de latere suo sanḡnem et aquā p̄duxit. quē postea
quasi lege edictali sanxit dices. Nisi quis ēnat⁹
fuerit ex aqua et spū sc̄o nō intrabit in regnū celoꝝ
et ip̄e dñs baptizat⁹ ē in sua passiōe. Sōn inq̄t ba
ptismo habeo baptizari. quo coartoz vsq̄ dū p̄ficiat⁹
Fieri debz baptismus in aqua q̄ illa copiosius in
ueniē. et hanc spūs in p̄ncipio fouisse legi⁹. et q̄
sordes abluūt. s̄m cōp̄mitt. p̄maginez ēddit. sicut
cātat⁹ de narcisso ignem exinguit. sic in baptismo a
peccatorū sorde lauans. a fonte vite potam p̄magiez
p̄ditā restaura⁹. vñ ignis penaz exinguit⁹. Debz
aut aqua esse viua et pura. possit tñ fieri etiā in relo
luta siue a mūe siue a glacie. siue de lacrimis terre.
siue etiā ex institutiōe victoris ip̄e id ē in mari. siue
in flumine siue in lacu. siue in fontibz. Nō autē licet
baptizari in aqua codita. ut in ceruicia vel medone
nec etiā in aliquo liquore. ut in vino vel oleo. Sed
si alius liquor aque admisceat⁹ bene fit baptismus.
dū tñ aqua p̄ualeat quondie enī mari nou⁹ liquor
vel sputū vel urina addit⁹ et tñ ibi baptizat⁹. aliq̄
tñ contradicit. **P**orro tñ sc̄dm canonicā traditiōez
solēne baptisma in duobz duraxat sabbtis celebrat⁹
videt⁹ in isto et p̄tercostes. q̄re in isto p̄missum est.
In sc̄do q̄ spūs sc̄us in die p̄tercostes donat⁹ nobis
p̄ quē facta est repromissio peccatorū. ut dice⁹ ibi.
Alio vrb̄ tpe nō licet baptizā m̄h necessitatis causa
que ē quadruplex. Prima ē causa mūmōis. ut si
rex obsidet aliquā ciuitatē vel opidū. tūc enī puei
illius loci baptizari debet. ne in baptizati decedant.
Sc̄da ē gētiliū p̄secutiō. Tercia naufragiū. Quarta
egritudo. Potest tñ egritudo hic large accipi. p̄ m̄
firmitate nature q̄ facile dissolui potest. ita q̄ nesci⁹
diem neq̄ horaz. et ob hanc causam singulis diebz
et horis fit baptismus non solēnis. **S**olēntas tñ
baptismi saltē in paucis ad p̄missos duos dies. p̄t

similitudine et memoria reuocatur. Greci vero baptismi
celebrare solent in ephraim eo quod tunc fuit dominus bapti-
zatus: prout sub festo domini est. Celebrari et debet baptismus
sollemniter hora nona ut dicitur sub sabbato pentecostes.
Sciendum autem est quod baptizandus cum primo ad ecclesiam
venit: proutque immergatur interrogatur utrum abrenunciet
dyabolo etc. quod potest ubi quoniam per aliquam septimanam intro-
ductus est secundum augustinum. et ecclesia rursus abrenunciet. Et item
utrum credat in patrem et filium et spiritum sanctum. et ipsa respondet.
Credo. In hijs autem duobus de vita et fide instruitur.
De vita cum docetur. abrenunciare dyabolo et omnibus po-
pulis siue opibus eius. De fide cum docetur credere in trinitatem
et propter hoc due sunt eius consequentes vinctiones. scilicet in
scapulis et in pectore. Ideo autem fit huiusmodi interrogatio
et ratio ut vacua domus a prius habitatore destituta fide
ornetur et dei habitatio appareat. Augustinus dicit quod etiam fiat
hec iuxta saluatoris imperium. qui ad patrem in celum ascen-
dit. discipulis suis id est apostolis dixit. Euntes docete
omnes gentes baptizantes eos. In nomine patris et filii et spiritus
sancti. Interrogatur etiam si credit in sanctam ecclesiam. remissi-
onem peccatorum et carnis resurrectionem. Non tamen
secundum ipsum augustinum eodem modo interrogamus ut quomodo
in deum credimus. hic et in sanctam ecclesiam et catholicam
credamus. si propterea sancta et catholica est. quia recte cre-
dit in deum. non ergo diximus ut in ecclesiam. quoniam in deum
crederetis. si ut in ecclesia sancta et catholica durantes in
deum. crederetis etiam resurrectionem carnis quam futura est.
Innuunt ergo augustinus ex premissis verbis quod propositio in-
terrogatur. dum de in sanctam ecclesiam. et sensus mutatur. de quo
dominus est sub quarta parte symboli. Plurimum tam
intellectus est ut propositio ipsa promittatur nec repetatur. ut
sit sensus. Credo ecclesiam sanctam catholicam. id est habet
sanctam id est sanctam esse sanctam. id est iustam et bonam. vel ecclesia
sanctam id est sanctam et firmam et spiritus per seueritatem. ita
quod nunquam deficiat. vel credo sanctam et catholicam ecclesiam
esse unam. et in unitate consistere. Patrum autem per bap-
tizandum interrogatur. ut iam dicitur. Post interrogatio-
nem et rationem sacerdos ter in facie baptizandi exsu-
fflat. ad notandum quod seua potestas. id est malignus spiritus ab
eo exsufflatur. id est exsufflando expellitur seu in primo ex-
pellenda significatur. ut per primum sacerdotis misterium spiritus
sanctus cedat. fugiens spiritus malignus. hinc etiam ait augustinus
ergo puuli exsufflatur et exorcizantur. id est increpantur
seu adiuvantur ut expellatur ab eis diaboli potestas immi-
ca que decipit homines ut possideat homines. Hec autem exsu-
fflatio siue exorcizatio. et si non possit aliquid ad vitam. quia
adhuc in eis mors manet. potest tamen ut inimicos
minimorum ei nocere possit. Adest enim spiritus sanctus non solum
verbum quod dicitur in nomine suo. verum et significatioibus quod sunt
in honore suo. Et est notandum quod exorcismus grece lue
de adiuvatio. ut est illud. Exi ab eo immunde spiritus. Ca-
thacismus autem et exorcismus neophytorum sunt. procedunt
enim baptismum. et magis debet dici sacramentalia quam sa-
cramenta. id est ad sacramentum baptismi pertinentia. vel pludicia
noui baptismi. sine eis tamen potest esse baptismus. Ca-
thacismus vero grece. lue de instructio. inde cathecizatur
id est instruere in symbolo et fidei rudimentis. Inde etiam
dicitur cathecumini grece quod est lue audies vel instru-
ctus. quod adhuc doctrina fidei audit. non dum tamen imba-
ptizatus est. licet sit in fide instructus. Qui et competens
vocatur. quod post fidei instructionem. et per acceptam penitentiam
competit gratie christi recipiende. Neophytus vero grece
nec novellus et rudis. vel nuper renatus interpretatur.

Hoc quod sciendum est quod hic sunt dona septem spiritus sancti. ita
etiam sunt septem dona baptismi. Primum est salis collatio.
Datur enim secundum rabanum et beata sal benedictum in os ba-
ptizandi. ut per sal typicum id est figuratum sapientie sale co-
ditus iniquitatis fetore careat. id est careat significetur. ne
a vermibus peccatorum ultra putrefiat. si magis ille solus
seruetur. ad maiorem gratiam percipienda. Sal quod signifi-
cat primum fidei documenta siue quorum ad incrementum infusus
est omnis homo. De quo et de sale domini est in prima parte sym-
boli. de consecratione altaris et ecclesie. Secundum est aurium et na-
rium cum sputo limicio. quod fit primo exemplo christi. qui lutum
cum sputo facies mutavit et furdum sanavit et oculos ceci-
nati limiuit. et expulset linguam eius retigit. et digitos
in eius auribus imponens dixit. effera quod est aperire. Se-
cunda secundum rabanum hoc sacramentum iterum agitur. ut per
salinam typicam. id est figuratam sapientie dei et per sacerdotis
tactu sapientia et virtus divina. salutem eiusdem catheci
minimorum operetur. ut apertam ei nares ad capiendum odoratum
noticie dei ut apertam ei aures ad audiendum mandata
dei. ut apertum illi sensus in intimo corde ad responde-
dum sacerdoti de articulis fidei interrogati. Dignus
qui in aures mittuntur sunt verba siue dona spiritus sancti.
Tercio per hoc quod aures salina tanguntur. significatur et pe-
nitentia quod doctrina que de ore altissimi fluxit per aures eius
intret. eiusque suave redoleat. salina nempe. id est dulcedo
verborum ex ore eius defluentium. et ipsa christi divinitas
nos sanat. Quarto etiam nares tanguntur. ut divinitatem
susceptam virtutem per quam bonum a malo discernatur. odoratum
et sanam doctrinam separare valeat a fetore heretice
pravitatis. Unde in ecclesiastico dicitur. nasus tuus sicut
turnis hybam que respicit contra damascum. Quinto ad
notandum quod quando spiritum sanctum naribus trahit. in fide precepta
manet debet. et aures ut verbis evangelicis pateant et
varias et mutiles fabulas a se repellat. Sexto secundum
ambrosium. propter gloriam siue dignitatem muneris et operis
non tangit os cum salina. si nares. ut bonum odorem ac-
cipiat pietatis eterne. Tercium et quartum est in pectore
et inter scapulas. cum oleo sancta signatio. de quibus domini
est in prima parte symboli. de consecrationibus. Quintum est baptismi
ablucio. Circa quod notandum. quod trina fit immerio seu lo-
tio in baptismo in nomine trinitatis. scilicet in nomine patris
et filii et spiritus sancti. quod est in fide trinitatis fit baptismus
in qua trina immerio. triduanam domini sepultura signifi-
ficatur. fuit in tribus diebus et tribus noctibus in corde terre.
Trina quod fit immerio quod in baptismo a triplici pec-
cato. id est cogitationis. locutionis. et operationis mundani. et a
triplici transgressione legis. scilicet legis nature. legis moysayce
et legis evangelice. Non igitur debet quis tamen semel immer-
gi. pro eo quod christus semel mortuus est. Debet tamen semel ba-
ptizari tamen quod tamen semel christus mortuus est et sepultus.
et refrexit. quod trina in baptismo significatur. Et licet trina
sit immerio. tamen unum est baptismum. Item quod tamen unum est
fides. id est circa unum debet esse sacramentum eius. Iuxta illud
Sola fides unum baptismum. Immerio etiam fit in modo
crucis quod qui baptizantur modo crucifiguntur et cruci
affiguntur. Trina quod ab aquaeducto. triduanam typis ex-
primit resurrectionem. Si tamen quis ita eger sit ut non
possit ter sine lesione immergi. sufficit illum aqua
aspargi. ut probatur multipliciter in canone epytami. Licet
quidam illud intelligat de aqua benedicta asphione. si si
magna corporis pars propter aquam infunditur. vel saltem
caput baptizatur. quis reputatur et non aliter. licet quidam
etiam si super pedem aqua ceciderit reputetur baptizatum.

Pueris baptizatis nomē interponit in baptismo
 qd̄ m̄d̄ ē. qz baptis̄m̄ ē vicariū circūciōis. in qua
 noia pueris imponit ebrei eo q̄ tpe circūciōis
 abrahā. nomen fuerit immutatu. cū enim p̄us dice-
 bat abrahā. postea vocatus fuit abrahā. Sed si ba-
 ptizato obliuione nomē nō imponit. vel forte er-
 rore masculino nomē femie vel eōuerso imponitur.
 tenet quidē baptis̄mus. nec iterabit. et nomē in cir-
 macōe frontis tenuo imponet. Sextū ē in vertice.
 id ē in summitate capitis sup̄ cerebry cū crismate scā
 pmixtō. de quo in p̄ma pte s̄b̄ ti. de aseraciōibz d̄m̄
 est. Septimū ē in frōte crismacō. de qua infra dice-
Datur aut in quibusdā locis baptizatis cādida
 vestis in signū sacerdotij. et quedā rotūda mitra
 in signū corone regni vite. qz ipe est mēbz xpi qui
 ē rex et sacerdos. Omnes enim vere xpiani reges et sa-
 cerdotes dicūt. S̄n̄ petrus apl̄s ait. vos estis ge-
 electi. regale sacerdotiū. Reges qz seip̄os et alios re-
 gūt. Sacerdotes qz seip̄os d̄no offert. Iux̄ illud apl̄i
 Obsecro vos p̄ misericordiā dei. vt exhibeatis corp̄a
 v̄ra. Sedo crismale seu vestis candida. que sup̄
 caput baptizati imponitur. significat sc̄m̄ iabanū in-
 terioris et exterioris hominis castitatē et innocētiā. et
 puritatē xpianā. quā post ablutas veteres maculas
 studiose seruare debz. Iux̄ illd̄. Om̄i tpe vestimēta
 tua sint cādida. Tercō renati albis induit̄ uestibz
 ad designādū misterij eccl̄ie ref̄gētis. Designat̄ enī
 p̄ hoc corp̄oz et animaz futura ref̄rectō gl̄iosa et etiā
 ref̄rectōem a peccatis. atqz angelicus m̄roz. Recte
 igit̄ baptizati albis vtunt̄ uestibz. vt quoz p̄ime
 natiuitatis faciē vetust̄ erroris pānus fustauit ha-
 bitus. sc̄do regnacōis p̄ferat gl̄ie indumentū. Vnde
 vestis ip̄a duplex ē. quasi in modū cappe mameate
 qz sancti duplicia scz b̄tudinē et gl̄oriā possidebunt
 Ipe aut̄ vestes sunt stōle albe de quibz d̄r. Et date
 fuit illis singule stōle. Stōle enim baptis̄mi. Palme
 vero triūphū insinuat. Quarto hec alba vestis cor-
 pus. ipe vero albus animā significat. In p̄uicia nar-
 bon. hec alba vestis linea in sui summitate cū filo rubeo
 sup̄fuitur. aut alia varietate insignit̄. quādam quo-
 damodo p̄cedens coronam. Nēpe alba vestis inno-
 cetie stōlam que nob̄ in baptismo reddit̄. significat
 rubea s̄mbria que sup̄fuit xpi passiōem. p̄ qua bap-
 tis̄mi sacmētū implet̄ designat. Coronā p̄tendit in
 signū corone regni vt p̄missum est. **R**ursus i deo
 crismale cādidi filo rubeo insignitū. baptizatis da-
 tur vt sint solliciti seruare candorem virtutū quā in
 baptismo p̄ passiōē d̄ni rubricatū receperūt. Iux̄ta
 illd̄. Quāe rubry ē vestimētū tuū. S̄n̄ in apoc. b̄t̄us
 q̄ custodit vestimēta sua ne nud̄ ambulet. **S**ane
 albat̄ seu neophit̄ h̄m̄? alba vestē p̄ septē dies por-
 tat. qz hoc tpe qd̄ septē diebz agit̄ innocētiā p̄ bona
 opa exercē oportet. Iux̄ illud qd̄ ait salomon. Om̄i
 tpe vestimēta tua cādida sint. et oleū de capite tuo
 nō deficiat. In octaua v̄d̄o die illā deponit. qz in eta-
 te quā dies octaua significat ab om̄i ope vite p̄ntis
 cessabit. Tunc enim aduemente veritate om̄is fi-
 guia cessabit. q̄ p̄ cādida vestē innuit̄. nā tūc enī
 v̄tro qz h̄oie id ē anima et corp̄e gl̄iosi. **R**ursus hec
 vestis cādida corp̄e significat. q̄ om̄i tpe vite nr̄e
 qd̄ p̄ septenariū agit̄. mudū suare cōuenit. in fine
 vero vite nr̄e illd̄ deponim̄. aliud gl̄iosū resūpturi.
 qd̄ erit in octaua etate. merito ergo illā septē diebz

suam? in octaua deponim̄? S̄n̄ salomon da p̄te
 septenā et octauā. Seruat̄ quoqz hec alba vestis de
 sabb̄to in sabb̄atū. qn̄ in sabb̄ato sc̄o vel p̄thecosten
 baptizati sūt ad notādū q̄ si mudiciā corp̄is suauē-
 rim̄. de sabb̄to pectoris nāsturi sūt. de posit̄is cor-
 poribz ad sabb̄atū eteritatis. Et exiit in alio sab-
 bato. ad notādū q̄ anima illi de corp̄e exiens sab-
 batū id ē requiē inueniet. si enī vestis fuerit alba.
Pari quoqz racōne cōfirmati sūt in fronte cris-
 mati vsqz ad septimā diem lauari nō d̄nt. Cū enim
 eccl̄ia tanto tpe celebret aduētū sp̄us sc̄i sup̄ apl̄os
 merito vnusquisqz sp̄m̄. s. accipiet. tato tpe celebra-
 debz. illius aduētū in se singulos dies p̄ singulis do-
 mis celebrādo. **H**ec aut vestis v̄m̄ imposta alteri
 potest imponi si necesse fuerit. put iam de pāno quo
 caput cōfirmat̄ alligat̄. dice-
 quāuis meli? sit no-
 uam habē. In quibusdā etiā locis baptizatis dat̄
 calciamēta q̄ sūt d̄nice mortis insignia. vt exēplo
 eius qui p̄ nobis passus et mortuus est carnē suam
 vicijs et deip̄iscentijs mortificet baptizat. **D**atur
 quoqz catēla illuminata in manu baptizati. vt cum
 d̄ns ad nuptias venerit. sit sp̄ parat̄. ei in aula cele-
 sti occurrere cū lūnarijs virtutū et bonoz op̄ez. De
 cereis etiā neophit̄oz sup̄dictū ē. **S**ane legitur
 in canone gregoriū q̄ iudeis baptizandis q̄ diagra-
 diez abstinentia indicēda ē. et si postq̄ baptizati sūt
 apostatauerint. cogēdi sūt fidē seruare. et filij quos
 circūciderūt ab eoz d̄sortio sepe nē. Serui v̄d̄o eoz
 circūcisi. ab eis pro iniuria corp̄is sui lib̄atū tradat̄.
 Et in cōcilio agathenē statutu ē. q̄ iudei baptizadi
 qui de facili ad vomitū redeūt. nouē menses sint p̄
 inter cath̄ecumios. **E**ger q̄ sicut ait cyp̄anus ba-
 ptizari potest. mortuū v̄d̄o nō. nec eukais̄tia sibi dai
 sicut legit̄ in burgkardo li. iij. c. cauedū ē. et in li.
 v. c. itez placuit. si sicut in eodē li. iij. c. subito legit̄
 subito obmutescēs sic. si tñ volūtas p̄terite testio-
 nū verbis habz. aut p̄ntis in suo nutu. **P**regnās
 vero mulier si baptizet̄. nō intelligit̄ sc̄d̄z p̄p̄toz
 prius baptizatus in ventre. qz qui adhuc natus sc̄d̄z
 adam nō ē. sc̄d̄m̄ xpm̄ regnari non potest. nec dici
 regnatio in eo potest in quo gñatio nō p̄cessit. ba-
 ptizandus ergo est q̄ ex baptizato nascit̄. **T**e-
 nedū q̄ est. q̄ discipuli et apl̄i baptizati fuerint. qui
 etiā alios baptizabāt. put dice-
 s̄b̄ p̄thecostes. qd̄
 de iohāne specialiter it̄erom̄. attestat̄ et augusti-
 nus de paulo. **I**te statutu ē in cōcilio carthagenē.
 q̄ mulier quāuis docta baptizā nō p̄sumat. nisi ne-
 cessitate v̄rgēte. **R**ursus in cōcilio lugdōn statutu ē
 vt q̄ p̄terq̄ in mortis necessitate cū veteri crismate
 baptizauerit deponat̄. **I**n cōcilio plerden statutu
 est. vt om̄is p̄sbe qui fontē lapideū habē nō potest
 vas cōueniēs ad hoc solū hab̄eat qd̄ extra eccl̄iam
 nō deponet̄. Debz igit̄ fons esse lapideus. nā et de
 silice aqua in baptis̄mi p̄sagiu emanauit. Sed et
 xps q̄ ē fons viuus ē lapis angularis et petra. **H**oc
 q̄ notādū ē. q̄ p̄ circūciōez debeat̄ olim origina-
 le. et nūc p̄ baptis̄mū. put s̄b̄ ti. de circūciōe d̄m̄ ē.
 it̄eo aut̄ originale peccatū om̄ibz nocet. qz qn̄ ad az
 peccauit nōd̄m̄ aliquis ex eo fuit̄ materialiter p̄
 semiat̄. ip̄m̄ aut̄ originale peccatū in ip̄a anime
 infusioe deit̄at̄ quia tūc p̄ncipales vires anime de-
 bilitant̄. Sed cū originale peccatū cōtrahat̄ solum
 ex carnis corruptiōe. quare imputat̄ anime. **R**edo

qz cū anima cōdelectat carm. vel melius vt ibidem
qdam digna retribuō notet. Anima enim primi
hōis prius peccando carnem ipam corrūpit. Vnde
modo corrupcō carnis animas corrūpit. **C**irca ba-
ptismi formā notādū ē qz sicut ait alexander papa
tercius. Si quis puer ter in aqua immerferit. in no-
mine patris et filij et spūs sci amen. et nō dixerit. Ego
baptizo te in noie patris et filij et spūs sci. nō ē puer
baptizatus. Sed et si immerferit ter puer. nichil di-
cēs baptizatus nō ē. Vt tpe aplos baptizando nil
aliud dicebat nisi baptizo te in nomine trinitatis. et
ita explicite dicebat vel etiam implicite vt pote. In
noie dñi nri ihesu xpi. Et baptizabat in stangnis et
flūmibz. S; bñs demēs scdus a beato petro ex ipi?
do crisma. vinctōem olei et crismatis addidit. postea
leo papa damasus et abros exorcismos et bñdictōes
et ceteras solēmtates adiecerūt. **B**aptism autē
forma non viciatur. si quid in ea supflue ponit. vt si
dicat. baptizo te in noie patris et filij et spūs sancti
et diaboli vel arma vtrūq; cano vel si qd pmitit
forme vel si dicat arma vtrūq; cano. et ego baptizo
te et c. Si vero aliquid interponat ut si dicat. Ego
baptizo te. et deus est. in noie patris et filij et c. dicunt
quidā nō esse baptizati. alij vero cōtra. Si aut ver-
borz ordo forme mutet ut si dicat. baptizo te in noie
filij et patris et spūs sci. dicūt nō esse baptizati. qz ordo
verborz deforma ē. Si vero mora naturalis. et cōpen-
diosa interponat. puta respiratio tussiendo vel screa-
do nō obest. **C**eterz forma ipa pñciari potest lit-
teraliter. vulgariter. grēce. lātine. et armenice. Idēz
enim sūt effectus. licet voces nō sint eedem scdū
aristotilem. Vnde grēc? huc venies. baptizat in lin-
gua grēca. et ecōuerso. qz apli loquebant uarijs lin-
guis. **H**inc ē qz si quis dicat. baptizo te in nomine
gemitōis. et nati sine gemitu. et sci flammis baptiza-
tus ē. bene enī sit baptismus sub nominibz synoni-
mis. Sed si dicat. mergo te in noie patris et c. nō ē
baptismus. qz illud verbū mergo nō ē synonymum
cū illo verbo baptizo. **N**ō sit etiā baptismus si dicatur
baptizo te in noie triū psonarū. vel in noie trinitatis
vel in noie xpi. vel si baptizauerit in tribz pñcipijs
aut in tribz filiis. aut in tribz paelitis. vel si omittat
aliqua de tribz psonis. puta spūs sci vel filij vel patris
Sed et si dicere. In noie patris et filij et c. nō ē
baptismus. Itē si omittat. hoc pñomen
ego. dicēdo. baptizo et c. tenet quidēz qz pñomen
illud s̄bintelligit. vñ nō test. Sed etiā scdū zach-
ariam p̄p̄a. si sacerdos simplicitate ductus. nō intēdens
errorem introduce dixerit. baptizo te in noie p̄a-
tr̄ filij et spūs sc̄a. baptismus nō viciat. Si vero du-
bitat de aliquo vtrū sit baptizat? vel nō. Statuit al-
lexater ipa tercius. qz baptizat s̄b hac forma. Si es
baptizat? nō te rebaptizo. si nōdum baptizat? es.
ego baptizo te in noie patris et filij et spūs sancti
amen. Adhuc si infans nō potest totus nasci. s̄ solū
caput illud baptizat priusq; moriat. Sed si mater
in p̄u moritur meidat. et infans vnius de ventre ex-
trahat. et baptizat. **C**irca patinos qz in bap-
tismo et cōfirmacōe necessarij sūt. dicēdū est. qz ubi in-
fans fari vel credē nescit. patrinus interrogat. et
r̄ndet p̄ eo. et in eius fide et p̄fessione baptizadus sal-
uat. Nō etiā scdū phidoy in egrot. muto. et furdo
baptizandis attingit. Nā etiā legim? ex prophētijs

mulierem venisse ad ihesū. et rogasse p filia. spm
immundum hñte. et illam ad p̄ces matris saluatam
fuisse Aug? qz asserit. qz rñho ipius patris ad cele-
britatē. i. solēmtatē p̄met sacramētū. qñ dicit. nōn
ad necessitatē. Paruulū enim nō fides illa. qz m̄re-
dētū volūtate d̄st̄it. s; fidei sacramētū fidelem facit.
Vnde fidelis vocat. nō rem ipam m̄re abnuendo
i. p̄f̄cēdo. s; ipius rei sacramētū recipiēdo. Sic qz
puuli alieno errore dānati fuerāt. sic ex aliena p̄fe-
ssione saluari posse necesse ē. et cū illi ad intelligibi-
lem etatē puenerint. debet patrinus in hñuare illis p̄-
fessione quā p eis fecerūt. **P**orro sacerdos bap-
tizans. et epus cōfirmās. se illis obligat. qz de eis cu-
ra speciale gerat. qz cū ipē nō omibz potest curā spe-
cialemp̄dē. idcirco patrinus cōmittit. quise pro
illo fideiussozem d̄st̄ituit. qz renatū docebit oracōem
dñicā et symbolū fidei. que quilibz xpian? adultus
scire tenet. vel in lingua lātina. vel materna. et si
patrinus filioli dōcē neglexerit. grauissime peccat.
Ite iuxta auctoritatē leonis pape vñ? tñ debz ēē
in baptismo. et vnus in cōfirmacōe patinus. siue vir
siue mulier. et hoc ppter pericula que d̄st̄enerūt p̄-
gere in cōm̄dōibz materialibz. In quibz dā tñ eccl̄a
p̄traria d̄st̄etudine hoc derogatū esse videt. Et hoc
ideo. qm si veniat in dubiū de aliquo vtrū sit baptiza-
tus. tātō foreius dubiū excludet. et tātō plures ad
instruēdum filioli se cōstituit debitores. Itē scdū
canonē in cathexismo et in baptismo et in cōfirmacōe
vnus et idem patrinus sufficere potest vbi necessitas
cogit. alias singlos singuli suscipiat. Sed baptiza-
tis seu cōfirmatis patrinorū p̄f̄dia. cui nō d̄st̄ent
nō obest. **C**ū igit patrinus filioli instruē teneat
et in fide ipius baptizadus saluet. null? debz patri-
nus effici nisi sciat dñicā oracōem et symbolū. in qbz
ipē tenet. filioli suū instruere. cū sit fideiussoz. fidei
illius. et cū debz custodire p̄posse. ne a fide et iusticia
deuiet. castitatē custodiat. iusticiā diligat. et teneat
caritatē. vtpote rñsur? in die iudicij. de omi excessu
illius. **S**ūt aut quatuor gñā psonarū. quas eccl̄a
nō suscipit in patrimos. Primū genus est monach? et
abbas. abbatissa. mōiales. et huiusmodi. Sed qz
sūt infideles. Terciuū illi qui nōdum sūt cōfirmati. qz
alios nō possunt tenere in baptismo vel cōfirmacōe.
Nō enī vere dñt vocari fideles. vñ nec veri testes
esse possunt. Quartū genus ē vir et vxor simul in-
prius ambo vorū emiserm̄ castitatis. Si enim abo-
eundē puer de fonte leuaret. spūales patres eundē
fieret. Vnde vltērius carnaliter cōmisceri nō debe-
rent. Nec eē vt aut qdā aliqz de sacro fonte leua-
re debz aliquos de sua d̄sanḡinitate p̄st̄m̄ filij p̄p̄i.
vel filia vel vxoris vel ecōuerso. qz caritas dilectō
p baptismū p̄pagari debz. baptismi solēmtate p̄ple-
tā itur ad fontes cū triplici letania. et inde qz ante
baptismū et post letanie circa baptisteriū pagatur
p̄ eo qz in apoca. legit. Vñ erat in circuitu sedis
Vñs vt beba que sit sole irradiatē nubes. et qz post
diluuiū fuit p̄p̄iacōis iudicij significat. m̄tercessioz
nes scdū. sedles eccl̄iam significat. nubes sūt viri sci.
Iuxta illd p̄sa. Qui sūt bñ qui vt nubes volāt. qz an-
aduētū xpi et post. vñ otissime p eccl̄ia orauerūt. et
orāt. sūt aut h̄c letania circa fontes vñqz ad sancte
iohāes baptista ora p nobis. eo qz ipē p̄m̄ m̄uēt

120
vel docuit baptisma Deinde filiter cum trina letania
redire usque ad omnes sanctos orate pro nobis ad ostendendum
quod ipsi orant pro filio baptizato qui mortuus fuerat et reuixit
perierat et inuenerat est. ut in vera fide trinitatis principet
sacramentum baptismi vel ut deum quem confessus est diligat
toto corde tota mente et totis viribus Sane agitur in
quibusdam ecclesiis septene letanie ante baptismum quia
oramus sanctos intercedere pro nobis ut spiritus sanctus cum gratia
septiformis est veniat super aquam baptismi. In alijs
agitur quine dum cathecumini baptizantur ut deus custodiat
digne quique sensus corporum eorum ne per eos illece-
bris secularibus incitati purificacionem in baptismo acce-
pta amittant Trine etiam quique post baptismum agitur ut
credulitate trinitatis in qua baptizati sunt et quam pro-
fessi sunt toto corde tota mente totisque viribus diligat

Quidam etiam carant letaniam eundo ad fontes propter
spiritum et inde redeundo propter rem et ad notandum quod sancti
orant pro baptizandis ut sacramentum vera fide percipiant
et pro baptizatis ut in sacramento vere fidei precepto conser-
uentur. In fine letanie sunt iuxta apostolum petitiones ut
applicus esto pro nobis domine et obsecrationes ut per nati-
tatem tuam liberemur domine et postulationes ut peccatores
te rogamus audi nos Quid significet carere post bap-
tismum deum esse super ubi de caritatis agitur Ceterum in quibusdam
ecclesiis in lectoribus et letanijs senes precedunt et iuuenes
subsecuntur vel quod senex seruus scilicet eleazar adduxit re-
becca ut ysaac inueniens apprehenderet eam vel quod in ba-
ptismo inuenescit ecclesia et renouatur ut aquila inuenerat
noua. **R**ursum in quibusdam ecclesiis dum duodecim leones
legunt letanie dicuntur et eorum duodecim numerus pro
tres quaternarios clericorum impletur quibus oratur ut in
baptizandis doctrina capiat apostolorum fide trinitatis et
quorum virtutibus predicentur etc.

Ex hoc loco de confirmatione dicam. Si quidem
post baptismum sequitur spirituale signaculum scilicet
confirmatio quo perfectio fiat quanto ad inuoca-
tionem episcopi spiritus sanctus infunditur. **B**aptizatus autem confir-
mari non potest nisi dum post septem dies post bap-
tismum propter septem dona spiritus sancti quod recipitur in baptismo.
Nam per singulos dies decet dies singulos celebrari.
Alij dicunt quod statim post baptismum est confirmatio incho-
anda propter rationem scriptam scilicet quinta feria cene domini ubi
agitur de olei consecratione. Nam et clemens primus statuit
ut baptizatus quia citius fieri possit confirmetur quod non
est perfectus christianus qui hoc non necitate sed incuria aut
voluntate omittit. **H**ec frontis crisma confirmatio
dicitur quod per eam spiritus sanctus datur ad augmentum et roborem. Sed
cum ceterasunctiones et simplex sacerdos valeat exhibere
hanc non nisi sumus sacerdotes id est episcopi debet deferre quod
de solis apostolis legitur quorum vicarii sunt episcopi quod per manum
lectionis manifestat. Cum audissent inquit apostoli qui erant
iherosolymis quod recepissent samaria verbum dei misere-
runt ad eam petrum et iohannem qui cum venissent orauerunt
pro ipsis ut acciperent spiritum sanctum non dum enim in quocumque
illoz venerat sed baptizati tamen erant in nomine domini ihesu
impositionem spiritum sanctum dabat quemadmodum actum apostolorum
Tunc imponebant manus super illos et accipiebant spiritum
sanctum cuius aduentus per mysteriumunctionis designatur
quod columba in qua spiritus sanctus super christum in baptismo de-
scendit ad iherosolimam in cathacismo reuertens iam uer-
lit olive virens cuius utique sacramentum dauid propheta
pnoles ex hilaranda facie in oleo predicantur Amaldi-
ste tamen per fidei heretici dicentes manum impositionem sine

consolamentum fieri posse a quolibet homine bono obiciunt
ad hoc quod premissum est de eo quod legitur in actibus apostolorum
quod ananias saulo et symeon et lucius syren et manan
barnabe et saulo manus imposuerunt quod tamen nec apostoli
nec episcopi fuisse leguntur. Et ex eo quod predicatur misert ad
eos petrum et iohannem apparet quod episcopi dunt illuc ire ubi
fuit quibus sit necesse manum imponi cumque illuc venerint
orant pro eis dntes Emittite in eis septiformem spiritum scilicet etc.
Non enim discipuli dabant spiritum sanctum sed orabant ut veniret
in eos quibus manus imponebant hoc ergo agit episcopus
sacralis confirmatio baptizato quod tutor pupillo. Quid
enim prodest apostolum hereditatem filio relinque nisi ipse
vel lex aut presens illi prouideat de tutore. patitur quod
est eius consolator in christo custos et tutor qui suadente
diabolo possit hic et pupillus suum perdere facultatem
baptismi utilitatem si hunc non habet tutorem. In confir-
matione ergo totius christiane religionis mysterij plei-
tudo completur. In baptismo namque per spiritum sanctum datur
remissio peccatorum. Die autem ipse spiritus sanctus mutat ut veniat
in domum ipsam quam sanctificauit descendere et habitare
digne ut ad episcopi inuocationem infundatur. Sed verba
ipsa inquit per manum episcopi impositionem spiritus sanctus datur
ex quo cor fidele ad prudentiam et constantiam dilatat
et quis plenus sit christianus. **H**is ergo iungitur cris-
mate baptizatus scilicet in vertice et in fronte nam et ipsis
apostolis bis fuit datus spiritus sanctus. Primo in terra quoniam
christus exsufflauit in eos dicens Accipite spiritum sanctum. Se-
cundo a celo in die pentecosten. Hic et ipsi apostoli receperunt
spiritum sanctum in baptismo. Non enim credendum est ipsos non
fuisse baptizatos qui alios baptizabant ut premissum est
Hec ergo duplex baptizandorum unctio significat quod
spiritus sanctus datur est apostolis semel in terra ad dilectionem
proximi et semel de celo ad dilectionem dei. Sed ad no-
tandum pulchritudinem donorum spiritus sancti que in confirmatio-
ne deferuntur dicitur. Emittite in eum spiritum sapientie et intellectus etc.
Hec sunt vestes quibus induuntur filij regis de quibus
dicitur. Dedit eis patrem filios dei heredis qui credunt
in nomine eius et de quibus dicit apostolus. Quotquot bapti-
zati estis christum induistis. Non enim habet christum per indu-
mentum qui dominus spiritus sancti quibus christus ab ipsa conceptione
ornatus fuit non est ornatus. **D**iffert autem hec unctio
quod fit in fronte per episcopum ab illa quod fit in cerebro siue in
vertice per sacerdotem. Primo quod secundum rabanum in illa si-
gnatur super baptizatum spiritus sancti descho ad habitationem
deo consecranda. In hac vero signatur ut eiusdem spiritus sancti
septiformis gratia cum omni plenitudine scientie scientie
et virtutis venire in nomine declaratur. Secundo differt quod
per illam quod fit in vertice anima christo desponsatur. Per istam
vero datur et datur. Item per illam ostenditur vulnea
esse sanata per hanc plenitudo gratiarum deferre quod ex verbis
vtriusque unctio potest perferri. In collatione enim
illius unctiois dicitur sacerdos. Deus omnipotens per dominum
nostrum ihesum christum qui te regnauit ex aqua et spiritu sancto quique
tibi dedit remissionem omnium peccatorum ipse te lineat
crismate salutis in vitam eternam. Hinc verbis que est
saluatio in vitam eternam. Per hanc unctioem obtineri
ostenditur. Sed hec verba transcendit episcopus in unctio-
ne confirmationis dicens. Emittite in eum septiformem spiritum scilicet
etiam patitur de celis spiritum sapientie et intellectus spiritum cor-
dum filij et fortitudinis spiritum scientie et pietatis et imple eum
spiritu timoris domini et confirma eum signaculo sancte crucis
applicatus in vitam eternam confirma inquit ut spiritum sanctum
non amittat. **I**n concilio thole dicitur quod nullus debet bis

confirmari sicut nec rebaptizari. Post orationem quam
commuter dicit epus super omnes confirmandos. si plures
sint singulariter cuilibet fronte limet in modum crucis
crismate. cum pollice dices cuilibet. In nomine patris et filii
et spiritus sancti. pax tibi. Que salutatio fit ad novum hominem
qui dignus est salvari. propter vite novitatem. et qui se-
cundum deum creatus est. in iusticia et veritate et veritate.
Interim enim cum erat vetus non erat salutandus. si tamen
erat pro eo orandum. Ideo autem fit in modum crucis. et cum
crismate. sic et omnia crismata cum crucis figura perfici-
untur. ut appareat. quod est illius pro cuius cruce edepus
est. sine quo signaculo non oportet nos ante deum presentari.
Quod fit cum pollice quod ille in consecratione pontificis est ad
hoc specialiter consecratus. vel quod omne datum optimum
descendit a prelo lumine. ideo in fronte. quod ibi melius
et citius videtur ut sic exterminator angelus. videns
eum hoc signo munitum ad se non potest penetrare. sic pene-
travit domos hebreorum in egipto. ubi vidit virtutem pos-
stem limitum sanguine agni. et excussit primogenita egi-
ptiorum in domibus. ubi hoc signum non erat. Quid enim est
sanguis agni nisi fides passionis christi. uterque postis
hoc sanguine limetur. cum fides passionis christi in corpore et
mente gestatur. in corpore per misterium. in mente per effica-
ciam. Ideoque fit in fronte. quod perfectior est non in occulto
sed in manifesto christi nomen spiritus habet. Hinc est quod iohannes
apostolus ait. Vidi supra motem sponsum agnum statem et cum
eo centum quadraginta quatuor milia habentes nomen eius et nomen
patris eius scriptum in frontibus suis. Stare enim et in motem
et cum agno statem perfectior est. et perfectio in confirmatione
datur ut promissum est. Melius quod in fronte inscribitur. in quo
sumus pontifex laminam auream fergebat. in qua scriptum
erat ineffabile nomen domini. et ut baptizatus liber est con-
firmatur quod credit. quod quod corde credit ad iusticiam. ore
autem confessio fit ad salutem. memor enim quod dominus ait. Qui
me confessus fuerit coram hominibus etc. Subsequently
epus confirmatum percutit in facie. Primo ut tenacius
memorie teneat se hoc sacramentum recepisse. Secundo quod
hoc sacramentum datur baptizato ad robur fidei. ut pre-
missum est. ut videtur fit ita fortis in fide in baptismo su-
scipit quod ulterius coram quo cumque confiteri nomen christi
non erubescat. Tercio hec percussio repugnat manuum im-
positionem. quam apostoli per manus impositionem confirmabant.
Quarto ad terrendum malignum spiritum ut fugiat. et ne
redire audeat. sicut fecit beatus benedictus liberans per
alapam monachum. qui a maligno spiritu vexaba-
tur. ut legitur in dialogo gregoriani. libro. ii. c. xxxii.
Duo ergo facit epus. Primo quod eum ungit in fronte.
Secundo quod percutit ipsum in facie. Unctio significat augmen-
tum gratie quantum ad actus audaces aggrediendi ea que
pertinent ad fidem. Percussio vero fit ne ulterius confun-
datur aut timeat confiteri nomen christi. quasi diceret epus con-
firmato. ea ita sis fortis. ut quicumque sic te repulserit
vel quocumque alio modo tibi confusione fecerit. pro eo
christi fidei defensor. tu in hiis omnibus non erubescas. percussio
enim in facie erubescere solet. Similiter et fit alicubi et pro-
eantem causam militibus novis. Fieri potest confirma-
tio in capite. melius tamen fit in ecclesia. aut in atrio ecclesie. In
burgkardo li. iiii. c. epus. In capitulo aurelii statutum
est ut sacramentum confirmationis a iuvenibus et iuvenibus
perfecte etatis. puta duodecim vel quindecim annorum
seu adultis monitis prius peccata confiteri deferat.
hodie tamen quam citius potest hoc fiat ut promissum
est. Crismato autem aliquo panis albo frons illius

circumcingitur ne recedens unctio defluat aut deleatur. et se-
ptima die deponitur. sicut super ubi agit de baptismo
dictum est. Et in concilio beluacen. dicitur quod panis crismalis
quo caput pueri in fronte per epum vel in vertice per
presbiterum crismati circumcingitur. potest iterum super alium
baptizatum imponi. Tunc non confirmatur? non potest alium
tenere in baptismo vel in confirmatione. nec vir et uxor
vel sanguineus vel etiam plures teneant confirmationem. put
in baptismo deum esse.

Sextimo loco de missa huius diei dicendum
est. In qua quid est plura sunt notabilia. Primum
quod ante missam altaria cooperiuntur quod fit quia
ecclesia incipit refectiois pluvia celebrare. Magna
enim per huius officii ad illam pertinet et in refectioe christus
qui per altare significatur. stola corporis indutus est. Item
ministri altaris presbyteri et splendidi sunt vestibus decorati.
ad significandum. quod neophiti sunt indumentis virtutum
ornati. Tunc missa ideo non cantatur solito more. quod in ea
non debet introitus qui est caput missae. eo quod ille qui est caput
et principium nomen subactum est. tamen sepulcro silet. et
non debet refectiois licet refrexisse. tamen a suis nescit abesse.
Tunc cum maria magdalena invenit monumentum va-
cuum credidit eum esse sublatum. Hac enim die. et in vi-
gilis pentecostes servamus antiquam ecclesie morem. quod
fuit ante papam celestinum secundum. quem introitus
in missa non dicebatur. sed a kyrieles officium quod est quedam vox leticie.
De hoc quod neophiti sunt renati. rogat ecclesia ut dominus
eos in novitate conservare dignetur. Omnia enim que
dicuntur usque ad evangelium ad eos referuntur. Sequitur
Gloria in excelsis. quod ideo cantatur. quod pax data est
renatis que ab angelis nuntiata est in nocte nativitatis.
Cum ergo ipsi renouati sint gratia dei possunt cantare cum
angelis. Secundo ideo. quoniam angeli qui primo illud nato domino
cantauerunt per renatis in baptismo gloriantur. Tercio quod
refectio christi prima est. ideo debet ille angelicus cantus
et cum ipsis angelis chorus exultat personam melodiam. et
capanem huius signa etiam decrepat que hatten? fuere
muta. Collecta etiam de renatis manifeste est quod est
Deus qui hac sacratissimam noctem gloria domine refre-
ctionis illustras. sua in nova familie tue progenie
spiritum adoptionis que dedisti etc. Cui promittitur. dominus vo-
bis. et non pax vobis ut iam dicitur. Similiter epistola
refertur ad eos videtur. Si surrexistis cum christo. qui sursum
sunt querite ubi christus est in dextera dei. ad colorem. in. c.
quasi diceret. surrexistis in baptismo a peccatis. sic christus
refrexit ab omnibus infirmitatibus suis. Sed ad
quid debet laborare refectores et nisi ut ea que sursum
sunt obtineant. ideo adiciunt. qui sursum sunt sapite. non que
super terra id est celestia non terrena vobis sapiant. Et
addit mortui enim estis. et vita vestra abscondita est cum
christo in deo. mortui enim estis peccato. et mortui estis
vobis ut iam non vobis. sed domino vivatis. Sic dicit apostolus
vivo ego. non ego. sed vivit in me christus. Vita autem
nostra abscondita est in deo. ideo quod nondum apparet quid
futuri estis. sed cum apparuerit christus vita. apparebitis
cum christo in gloria. Ecce ad quid debeat tendere neophi-
ti scire ut sint et appareant cum christo in gloria. ad quam epistolam
tadam ministri altaris solemnes vestes induunt.
vel ut renatorum stolam innocentie demonstraret. In epistola
stola vero baptizati instruitur. Post epistolam sequitur
alleluia quod est vox angelica huius canticum angelorum. sicut
ostendit iohannes in epistola dicens. Audivi quasi vocem

tubarum multarum in celo dicentium alleluia. quia angeli
gloriantur propter baptizatos a dyaboli seruitute
ereptos. et ad fidem conuersos. **Et dicitur** alleluia
sine gradu. ad significandum. quod caput nostrum
quiescit. ubi enim est quies ibi non est motus. ubi autem
non est motus. ibi non est ascensus de gradu in gradum. quod
significat graduale. Ideo autem graduale non dicitur. quia ba-
ptizati nondum per opera virtutum gradum fecerunt. Di-
citur etiam tractus. qui significat pacientiam. per quam expectare
debet gloriam sempiternam. quam sequens sabbatum in albis re-
pntat. In quo sabbato non cantatur graduale. quia non est
necesse bonum opus vel tractus. quia nec patientia. sed du-
plex alleluia. per duplicem gloriam. anime et corporis. De
hoc scribitur. de septem diebus post pascha dicitur. Et preter
morem ante tractum ponitur alleluia. quod est quedam vox leticie.
ad notandum leticiam neophitorum quam habent de spirituali
nouitate. Sed quia graues sunt labores vite. sequitur
tractus. qui dicitur a tractando. Ad idem tamen inuitantur neophi-
ti in versu alleluia. et in tractu versus ad dei laudem. Nam alleluia
sonat laudate dominum. et in versu alleluia dicitur. Confitemini
domino id est laudate dominum. et additur causa quam bonum est in
se et in nobis. cum quibus misericorditer et benigne egit di-
mittendo peccata in baptismo. Et cantatur tono refre-
ctoris. scilicet octauo. Sed quia effectus benignitatis pos-
set esse ad tempus. ideo subditur. quoniam in seculum misericordia eius
ad idem etiam inuitantur in tractu scilicet. Laudate dominum omnes
gentes etc. quoniam confirmata est etc. reuera firmata misericordia que
in eternum durat. sic in versu alleluia deum est. Hec autem
duo scilicet misericordia et veritas in psalmis iunguntur ut nec
misericordia iniusta. nec veritas nimis austera credatur
Quare duplices laudes dicuntur. et quare tractus. et quare
scribitur humiliori lingua dicitur. scribitur et de septem diebus post pascha
dicitur. Secundo ideo alleluia prius quam tractus dicitur. quia hebreo
lingua mater est et nobilissima omnium linguarum. propter
auctoritatem diuine scripture. latina vero inferior. quasi
filia. propterea alleluia significat inter duos prius tractus.
gentes. postea credentes. Tercio dicitur prius alleluia in meo-
riam prioris status ante. sequitur tractus in memoriam
sequentis. Precedit etiam alleluia propter gaudium reuerentium.
de captivitate babilonica In alijs vero diebus graduale
precedit alleluia propter perfectum officium Deinde sequitur
euangelium. vespere autem sabbati qui lucet in prima sabbati
Matth. xxviii. c. in quo de sollicitudine mulierum circa
sepulchrum et de misterio angelorum. et de resurrectione sal-
uatoris agitur. usque nunc enim fuit sacrificium neophitorum
habet hinc refrectio ad memoriam reuocatur. **Et nota**
quod vespere sabbati hic accipitur pro nocte. et est sensus
vespere sabbati. id est in nocte sabbati. Sed quia credi posset
quod venissent mulieres in principio noctis. vel in me-
dio. idcirco adiunctum est. que lucet in prima sabbati.
id est qui pertinet ad lucem prime sabbati. Lucet enim iam
quoniam veniat maria magdalena. et altera maria videtur
sepulchrum etc. An euangelium autem non portat lumen. nec
etiam in quibusdam ecclesiis candelabra cum lucernis stant ad
missam super altare. Primo quod ille qui est vespere lumen non
dum nobis redditur. est quoniam eius refrectio nondum erat ma-
nifesta. primo credebat adhuc in sepulchro latere. Se-
cundo quod mulieres christum non viderunt. sed solum esse mortuum
credentes occulte sine lumine ibant ad sepulchrum. ut
ungeret corpus ihesu. Tercio ad notandum cecitatem
cordis ignorantium. ipsum refectum posse Incessu tamen
ferre in signum quod mulieres tulerunt aromata ut vingeret
ret ihesu. **Rursum** accessit lucerna non feruit. sed in cessu

hic ad notandum quod orationis affectio que per incensum
exprimitur animis infirmorum non deest. sed veritatis lux
que per accessit lucerna designatur. eis certitudinaliter
non clarebat propter dominum sepultura. **Post euangelium** non
dicitur. Credo ut per hoc infirmorum animorum dubitatio de-
notetur. Quod tamen ecclesie dicuntur hac die credo. et per totam
sequentem ebdomadam quo renati asseuerant se in deum
credere. et ea que de christo dicta sunt in euangelio firmissime
credere. **Offertorium** qui non dicitur in quo significatur primo
silencia mulierum que tenebantur cum filio recesserunt a mo-
nasterio ad quod iuerat ut christo vinctum offerret. Secundo
quod ipse venientes iuxta legis mandatum vinctum corpus ihesu.
latenter venient ad sepulchrum. et contra illud in silencio
steterunt timentes ridentem angelum vel custodibus sepulchri.
ergo earum more catones silent. Tercio quod nondum surre-
xit qui daret nobis quod offerre possumus. **Cantatur** autem. scilicet
scilicet scilicet quod est angelorum canticum. quod angeli tanquam nichil
timentes in sepultura domini et eius refrectio quam non ta-
cuerunt suum huerunt misterium. **In canone** etiam scribitur
in hac actione fit memore de renatis. Agnus dei non ca-
tatur. tamen quod nondum surrexit. quod ipse sciret qui in die re-
frectio dixit discipulis. pax vobis. Tamen quod discipuli
tunc desperaverant non credebant eum esse deum qui redimeret
israhel. **Sanctus** cleophas dixit. nos sperabamus quod ipse esset
redemptor israhel. quasi diceret iam non speramus primo despera-
mus. Sed et mulieres que venerunt ad monumentum credentes
corpus sabbatum esse non credebant quod ipse peccata mundi
tollere posset. **Sanctus** maria magdalena que fuit magis
sollicita audiuit a domino. Noli me tangere. nondum enim
ascendi ad patrem meum. **Saudi** in corde tuo. id est nondum
credis me esse equalem patri. ergo non credis me posse
tollere peccata mundi. **In quibusdam tamen ecclesiis** dicitur
ter agnus dei. sine dona nobis pacem. **Non datur** etiam pax
in testamentum osculi iuxta predicationem. Et quod christus qui est
vera pax nostra nondum pacem nuntiavit. quod nondum surrexit
qui in die refrectio aplis ait. Pax vobis. **Sanctus** forte
hic modus salutacionis scilicet. pax vobis ab episcopo in prin-
cipio huius missae non dicitur. sed differre ut noua salutacione
in die resurrectionis sue populo affectuosis amplectatur
In alijs tamen ecclesiis pax datur. eo quod gloriam excelsam
cantatur. **Postcommunio** ecclesie non cantatur. **Primo** ad no-
tandum quod non erat tunc qui in fide christi communicaret. Secundo
quod baptizati nondum communicant. sed in die pasche co-
municant dicitur. Tercio quod nondum surrexit qui nobis dat quod
comunicet. Quarto quod vespere qui secutur vice optinet.
postcommunio. **Quinto** quod omnes tacuerunt in christi resurrex-
tione et crucifixione. iteo catones taceret. Catonibus
igitur tacentibus sacerdos suum implet officium. quod aplis de
refrectio dubitantibus et mulieribus timentibus. et nil di-
centibus christus ipse per suam gloriosam apparicionem quibus vo-
luit. fecit se manifestum. **Consequenter** intercedendum
id est dum sacerdos communicat adiciunt brevissime vespere
scilicet. Laudate dominum omnes gentes. qui non sunt vespere quod
sabbatum eterne quietis. quod per hoc sabbatum figuratur.
nulla habet vespem. fit etiam officium breue propter ipsos
neophitos. quibus omnia debet breuiter cantari. maxime
primo die ne eis graue fastidium ex pleritate. **Sanctus**
vna collata missa et vespere claudunt. ne forte si finita
missa dicerent vespere neophiti non auditis vespis rec-
teret. credentes habere licentiam alendi. vel ideo totum
officium sabbati vna oratione complet. quoniam sacramentum bapti-
smi in christi passione consumatur. Vel ideo dies huius in
missa non in vespere terminatur ut christus qui nos morte

redemit sine fine laudes. qui est in secula benedictus.
In quibusdā autē ecclesiis cantat. ps. Laudate dñm
sine gloria. qz filius q̄ est scia psona in trinitate nō dū
scitur eē nobis edditus. Rursus mutant neophiti
ad laudem dñi p ps illū. Laudate. et ipi se laudare
vident dicētes q̄ unus homo p se ul p alios. Mag
ficat aia. m. d. **H**oc sabbm p̄ilegiatū ē. qz in eo
fūt ordines. catechumi post baptizantē cereus bene
dicē. et plures leccōes legunt. **De festo paschali**
Sequit̄ vidē de festo paschali. de q̄ p̄mo
aliq̄ gñalia p̄mittē. Consequēter vō
de nocturno huius diei officio. Postmodū
de diurno. aliq̄ supponē. **S**i quidē tēpus pascha
le significat tēpus illud. qd̄ erit post diē iudicij. qñ vñ
ad priaz vite. qm̄ p adam amissim. deo p̄piciate re
grediē. qua cōsideracōne potest dici hoc tēpus re
gressiōis. qd̄ tñ incipit in octauā. **I**n hac autē diē
refrexit dñs. que ē mūdi p̄ma. et rediēs ad caput
est in octauā. ut dicet in p̄phē. vñ. p̄tis. de qua dñs in
palipomenō in titulis psalmoz. qm̄ octauā sicut vñ.
mūdi etates p̄cedūt qz sex sūt viuentiū. et vñ. dormi
entiū. et sic vñ diēs nre recreacōis hāc diē p̄cedūt. sic
qz vñ. dñice a circūdederūt vsqz ad letāe iherlm̄ pre
cesserūt. q̄s m̄posita dñice passiōis memoria. hec
dñica octauē etatis rep̄ntatā sequit̄. in q̄ eē rep̄
tā. qz sic octauā est eadē cū p̄ma. sic restituet̄ hō
in idipm̄ et ad id qd̄ fuerat cōditus. p̄mo supra p̄me
originis rep̄abit̄ dignitatē et cōsequē corpis et aie
felicissimā immōritatē. **Q**ualit̄ dñs tribz diebz
et tribz noctibz fuit in sepulcro. et q̄ hora resurrexit.
Et qua hora debz dici officiū matutinu. et quare hac
diē pascha celebrat̄. dñm ē sub qñta fela cene dñi et
sub sabbō scō. **S**ane pascha. grecū nomē est. qd̄
hebraice dñ phasē. qd̄ latine tñstus interpretat̄. scdm̄
bedā. nō ḡ dicē pascha a passiōe. ex eo qz passim
grece dicē pati latine. s̄ dicē a tñstu. Et hoc p̄mo
scdm̄ historiā. ex eo qz eximiatōr angelus vidēs san
guinē in foribz iherlm̄ p̄t̄st̄. nec eos p̄cussit. Tunc
etiā p̄p̄s ex egipto tñstuit. et exiit. terciāqz diē ma
re rubrū p̄t̄stuit. Secūdo scdm̄ allegoriā qz etiā in
hoc tēpe tñst p baptismū ab infidelitate ad fidem.
Tercio scdm̄ tropologiā qm̄ s̄ tpe transim. p cōtri
cōnem et cōfessionē de vicis ad v̄tutes ut i dicitur.
Quarto scdm̄ anagoge qz nūc xps tñst a mōlitate
te ad immōlitate. et faciet nos etiā tñstire vñ in euā
gelio. Cū vidisset ih̄s inq̄. qz venit hora ut tñstret
de hoc mūdo ad p̄rez tē. Romiam. aut hanc diē
greco et nō hebraice vōbulō. licz lingua hebreā dig
oz sit tanqz m̄. Primo ne in hoc videam iudaizare.
Secō ne in hoc imitem̄ quosdam hereticos dicētes
euāgelii sine ceremonialibz nō sufficē ad salutē. Itē
vñ. greco et nō latino vōcablō p̄pter auctē. qm̄
greca lingua antiquitas rome. et in p̄talia tante fuit
auctatis. ut nō solū diēs solemnes grecis nomibz
nūcuparent̄ ut pascha. penthecosten. p̄panti. et
Eph̄ia. verū etiā dignitates. ut ap̄licus. p̄riarcha.
archiep̄us. ep̄us. et huiusmodi. Phidomus tñ dicit qz
pasche vōbulū. nō grecū s̄ hebreū est. Et Innocē.
iii. dicit nī quodā smōne qz pascha hebraice. dicē
a phasē qd̄ est tñstus. grece vero a phāsim qd̄ est
passio. Aug. dicit qz hoc nomē pascha. p diuinā di
sp̄sicoem cōpactū est. ex hoc nomē greco passie.
qd̄ passio interpretat̄. et ex hoc nomē hebreo phasē

qd̄ tñstus interpretat̄. nā hec duo nomia pueniūt in
hoc nomē pascha. tam scdm̄ significacōez q̄ scdm̄
vōcē. Scdm̄ significacōem enī qm̄ in passiōe xpi
fuit eius tñstus vñ mēto s̄ nomē habz intellectu
vtriusqz nomis et est latinū. ut sic ex duabz linguis
fiat scia. scz latia. Et est hoc nomē pascha p̄me de
climacōis et neutri gñis. qd̄ solū in tribz grecis no
mibz inueniē. scz pascha. māna. et māmona. vel est
scie de climacōis ut dicat pascha. tis. sic dñs fantasma.
atis. Vocat̄ aut pascha ipa diēs refrexiōis et etiā
tēpus a dñica in ramis palmarū vsqz ad octauis pa
sche. qz in dñica ipa inducebatur agn. qui in qñta
feria immolari debebat. verū tamē scdm̄ vulgi con
suetudinē dñica in ramis palmarū dñ pascha floridū
feria sex phasē. hodierna vō diēs pascha. olim
tñ p̄ dicebat pascha diēs illa qua agnus immo
labat̄. **S**olemnitas pasche anthronomice dicē
solemnitas solemnitatū. eo qz ceteras solemnitates hu
ius solemnitatis nobilitas antecedit. et omēs diēs dñi
ei sūt octauē huius festi. ut dicet in p̄phē. vñ. p̄tis
et in ea omia leticie insignia p̄ponunt̄. Templū qz
mūdat̄ et ornat̄ in parietibz. qz in eis cortine et pal
lia extendunt̄. et in choro dorsalia et tapeta exten
dunt̄. et banchalia disponūt̄. velamē etiā qd̄ erat
ante crucē vel in altū dirigē. ut remouet̄ vel re
tro altare p̄mē ad nōd qz p̄us occulta. mō sūt ma
nifesta. altare qz suis cōmentis decorat̄. ut in qbusdā
ecclesiis vexillis. q̄ significat victoriā ih̄s xpi. crucibz et
et alijs. De quo et de velaminibz triū colorū q̄ hac
diē in tribz lcomibz de altari remouent̄. et de triplici
ornatu mactalis tēpli dñm ē in p̄ma p̄te sub ti. de
picturis. Ministriqz ad decorē huius solemnitatis se
balneis plauāt barbas et coronas tondūt. capillos
deponūt. vestes siue cappas nigras deponūt. et al
bas induūt. q̄ licz ad decorē fiat. ad sp̄lē qz hoies
referunt̄. Non enim lauant̄ ad voluptatē. sed ad
significacōez vt. s̄. p exteriorē locōne corpis interiorē
aie debē fieri oñdam. barbas et coronas tondē. ē
supfluitates et vicia deponē. capillos super aures
tondē. est v. sensus corpis ad fruendū do expeditos
habē. nigras vestes siue cappas exuere. ē aspiratē
p̄mie deponē. albas siue suppellicia induē. est stolas
immōlitate firmē expectatē vel p̄ vestē albā sig
ficamus innocētie stolā renatoz vel p̄ s̄ p̄ntam.
hodiernā apparicōem angeloz qui in vestibz albis
apparuerūt. **I**n hac scā diē nīl qd̄ a sacerdote nō
sit bñdictū comedē debem. qz imitē. noster nūc
nos magis fatagit supplātare. Vñ in qbusdā locis
quecūqz comedi debet ad ecclesiā portat̄ et in atrio
vel in vestiblo ecclesie cū cruce et aqua bñdicta. et in
vestibz sacris a sacerdote bñdicē. Hōmē ē qz hodie
agnus a sacerdote bñdicē. ad ritandū qz deus per
moysen et p̄lm̄ agnū comedē iussit in figurā ih̄s
xpi. cuius sanguine omia p̄mogemta sibi de mūdo re
temit et angelo in nocte illa omia p̄mogemta in egi
pto p̄cutiēte p̄lm̄ suū suauit agm̄ sangne p̄notūz.
Agnus autē sedz rōnū ordmē nō ad altare s̄ ad mē
sam bñdicē. **I**n quibusdā ec̄ locis bñdicē lac
et mel in mēoria ei qz dñs inq̄ p̄tibz nris abrahe.
ysaac. et iacob. Introducā vos in tiaz fluentē lac et
mel. Nullū dñ etiā vñqz aliqd̄ comedē nīl p̄us salte
signo crucis factū vñ legiē in dialogo. gr̄g. p̄p̄. l.
i. c. iij. Qd̄ cū quedā monialis iret p̄ ortū lactuca

122
sine benedictione comedit. et hinc temone qui sup ea
erat suscepit qui multu illa vexavit. Nos q vident
in ciuitate bon. puella a duobz spiritibz immundis
et malignis triennio vexata. Cuius a quoda pito
volente illos cu exorcismis et adiuracibz ab huma
no corpe pellere introgarent qualr corpus mlieis
intrassent rnterut q sedebat in quoda malo gnato
qd ipa puella comederat q tade utute adiuracu
nobis pntibz ab humano corpe recesserut. **I**n qbu
sdam q locis hac die in aleis in natali. plati cu suis
clericis ludut vel in claustris vel in domibz epalibz
ita ut etia descendat ad ludu pile ul ecia ad choreas
et catius p qd notat libertas decembrica qz antiqui
tus cofuetudo fuit apud gentes. q hoc mense sui
pastores et ancille quadā libertate fruerent et cu
dnis suis dnarent et cu eis facent festa et conuiuia
post collectas messes. laudabilis tn est a talibus
abstinere. **I**n plerisq ec regionibz mlieres scda die
post pascha. verberat maritos suos. die vco tercia
mariti vxores suas. Sicut et antiquitus licebat seruis
dnos saltem in crimine adulterij accusare impune.
Hoc aut fit ad nondū q debet se inuice corrigere. ne
alter ab altero hoc tpe exigat debitū thori. **S**ta
tutū est. n. q cu hac die comunicare debeat tribz pce
tentibz et tribz ul qnqz ul vii. sequentibz diebz ab am
plexibz vacet. qd supru est a dō qui cu pueris suis
accepturus panes pphicōmis ait ad abimelech sa
cerdote cotinuum? ab heri et nudius tertius. **H**is
tribz diebz pnis sollempne est feriandū. in sequentibz
vero licet viris ruralia opa que magis sūt necessa
ria exerce. sed femis non licet nere. nūqz aut choreas
ducere. qz scdm greg. Melius est fodere et arare qz
choreas ducere. Inde ē q hī singli dies ppa habent
rñsorja. ceteri vco in qbusda ecclijs mutuata. In alijs
tn habet etia vsq i qnta feria ppa. **S**unt qz apud
quosda hoc tpe aquarū dimerhones. ne quia homies
vigilauerūt in qdragesima in hīs sanctis diebus
dominare velint. **H**oc qz nondū est q pascha nrm
semp debet fieri in die dnico. sic statuit pius pp. et ec
victor pp. qui ppter hī conciliū palestini conuocauit
licet em prius eodē die celebraret. qz tn quida inde
dubitabat. angelos dñi ad corroborandos illoz aios
apparuit in habitu pastoralis herme doctoz picipes
ut pascha semp die dnico ab omibz celebraret. dñs
tn vere surrexit in die vii. kaln. april. nā passus est o
ctaua die kaln. april. vii in die tali in quali cōcep
est. hinc in qī annuaciō vgm p angelū facta ē. put
dem est sb ti. de pasceue. **C**elebrari ec debz pascha
in lunacōe aplis. qm in exod. pcepit dñs q mens ille
pmus habet et agnus die decimaqarta immolaret.
Sōn victor ppa dic. q pascha debet celebrari p qrtā
decimā die lunacōis aplis q ē pmus mēf scdm hē
breos vsq in vicefimāpmā diem eiusdē mēf. id ē
lunacōis. Loquit ibi emm de mēse lunatino de solai
qm in illa lūcone ē sp pascha vsq ad vicefimāpmā
diem et vsqz ponit ibi inclusiue. qm includit ipa vi
cesimāpmā dies. Sult ergo dicē victor ppa q pas
cha nō debz esse infra decimāquarta diem lunacōis
aprilis. nec post vicefimūpmū diem illius. Si enim
decimāquarta dies lunacōis ē in die dnica ibi est
pascha iudeoz. et dnica sequenti ē pascha nrm. scz in
vicefimāpmā die. et hēc lūcō qnqz incipit a marco. qd
plene in fine octauē ptis dicet. **E**cclia tn ānqz?

celebrat pascha cu iudeis qrtadecima luna primi
mēf. quocūqz die occurrēt. que ritu sancti pñs in
micena synodo phibuerūt cōstituētes nō solū lunā
paschalem et mensem inquire. h etia die dnice re
surrectionis obsuare. et ideo extenderūt pascha a
qrtadecima luna vsqz ad vicefimāpmā ut dictū
est. ut sic et dies dnicus nō omittet. et in die ipre
ctōis dñi pascha celebrat. et hoc pluribz de causis
Primo ne ecclia videat iudaicā et figuris iudaicis
adherere. et in tpiibz et annis cōfide. Scdo qz die dnice
ca datū fuit manna a dño. p qd significat eukaristia. id
est panis āgeloz. hñs in se ome delectamētū et sua
uitatē omis saporis. vñ exo. decima septima die sex
parēt q inferat ut sic duplū quā inferre solebat. per
singulos dies. et hēc ē dies veneris. et ita die dnica
datū ē manna. Tercio qz pceptū ē comedē agnum
cū lactucis aggrestitibz. et in azimis sinceritatis et ue
ritatis. id ē cū puro affectu et puro intellectu hoc est
in veritate. Xpus vero mortē nrām destruxit mo
riendo. et vitā nrām resgēdo repauit. et ita pti q
in die resurrectionis debem? comedē agnū. qz tunc
incipit veritas vite nrē. Quarto nō celebra? pascha
nrm cū iudeis. q illud celebrat decimaqarta luna. qz
quāuis tūc immolatus fuerit agnus. tn incipit ei
ymolacō in sequenti die. qz tūc ē tpus luct? nec est
tpus sollempnizandi et ideo ecclia dñmittit hoc vsqz ad
tēpus sollempnitatis. qz debz fieri cū sollempnitate sic dcm
est. **Q**nto qz cū xpo vult ecclia celebrare pascha suā
Triplex enim pascha fecerūt iudei. Primm in ra
mathe qd interpretat cōmōcō tñee. p hoc significatur
pmū pascha. id ē spūlis trāitus de vicijs ad vtutes
p tñeam enim peccatū intelligit. qz hēc tñea dñmūt
pānū impceptibile. sic pccm animā. **Q**n aut pccm
cōmouet in nob hinc amouet p pñiam fit iste trāh
tus. Scdo pascha fcm fuit in syna. qd interpretat mēsa
p qd significat scdm pascha spūle scz tñit? de vtute
ad vtutē. p qd restituit homi sua mēsurā attingēdi
celestia. Iste trāitus fit qn trāimus de virtute in
virtutē. Tūc enim accedit ad mēsurā suā homo qm
factus ē vt sit socius āgeloz. Primm pascha xpus
nō potuit celebrare qz peccatū nō fecit. nec inuent? ē
dolus in ore eius. neqz scdm. qz datus fuit ei spūs. i.
nō ad mēsurā a tpe sue natitatis Terciu pascha fcm
fuit in galgale. qd interpretat reuelacō. Istud pascha
fit a nob qn trāimus de mūdo ad patrē. hinc de mū
do ad celū et reuelaret nob omia q modo credim?
Hoc pascha celebrat xpus p resurrectionē suam.
qd nos celebram? p decimāqrtam lunā pñm mēf
post equinoctiū vernale qn dies incipiūt maiores
esse noctibz. put dem ē sub sabbtō scō. Sexta causa
ē qz de pmo pascha vel scdo nō ē gaudiū multū. sed
de tercio. vñ. ij. hē. xviij. c. Nō gletur accimet? eq sic
distinctus. Septima qz ex iussione āgeli monem.
pascha in dnica celebrare vt pmissum ē. **Q**uare
hec et cetera festa saluatoris pter natale mutabilia
sūt. dcm ē sub natali. **Q**n aut debeat pascha annuaci
dcm ē sub ephīa. **P**orro cōsiderade sūt qdaz hui?
pascalis tpiis varietates. Sūt enī in eo tres septiane
qī pprns vocabulis nūcupate. Prima ē paschalis.
Scda in albis. Tercia exspectacōis. Prima dicē
scificata. pte iustificacōem animē. Sōn et qz homies
p baptisimū scificati. p totā septimānā illam vestem
quā in baptismo susceperūt deponat. q significat pma

innocentie stola. Secda de in albis. Primo qz baptiza-
ti in sabbato sco. deponunt in sabbato in albis. albas
stolas seu vestes. quas in baptismo suscepunt. Per
albas quide inuicem quales in pñi vita esse debeant.
scz mudi. et qualia deniqz sint corpa recepturi. qz sci
bitudine et glam possidebunt. put de m e sb sabbato
sco. Secdo qz hoc tpe illi qui baptizati sunt in sabbato
ab epis confirmati. alias albas stolas portat vsqz ad
aliud sabbtu solent. Comuter tn pñ septimana vo-
cat in albis pñt angelos q in refectoe dñi in albis
apparuerunt. vt pmissum e. et qz olim baptizati illis
diebz candidis vestibz utebant vsqz ad sabbtu in alb
Et ppter pmissas etiā causas de sabbtu in albis vel
qz mos fuit antiquus? ut in ipso sabbto vestes extoto
deponeret et albas indueret qd nō fit in sabbto sancto
Tercia septiana scz q e post ascehōez dicit expe-
ctōm qm repñtat illō tps quo apli expectauerūt
aduēu spūs sci. quibz dñs dixit. Manete in hac ciui-
tate. et expectate vsqz dum induam virtute exalto.
Prima aut septiana nō pñdē mñ vsqz ad sabbatū
in albis excludit. et sic pascha sex dies solū habz p
octauis. Septiana vero in alb incipit sabbto in alb
et terminat in alio sabbto et sic durat p octo dies. O-
ctaua vero ascehōis cū deberet terminari in qñta feia
an penthecoste pñdē vsqz ad penthecoste qz licz duo
dies q supñt octauae ascehōis possint inofficiari ad
missam a dñica antecedē. tn ad nocturnos nō hñent
mutatoriu. vel lectōes. vel rñsoria. mñ ab ascehōe
dñi accipent. Sñ illi decē dies p vna octaua repu-
tant. nec mñ tñ et totū tpus paschale p vna repu-
tēt octaua. et simlī a natiuitate vsqz ad octauā ephē
de hoc dicit sb dñica post ascehōez. Tpius autez
paschale vsqz ad penthecoste vocat qñquagesima. qz
atmet qñquaginta dies. p qd tps iubilei significat
vt dicit sb penthecosten. Duas enim qdragelimas
celebram? cui nūmēo addit decim? nūmerus. et fit
qñquagenarius. Prīmū aut pascha in qua labores
et miserie hui? tpiis significat. vñ tñc ieiunam? et
cātica leticie sbicemus. Secdam post pascha. que si-
gnificat statū eterne felicitatis. et in ea tpius glē nre
post hāc vitā repñtat. tñc enim ab omī labore qui-
escemus et in dei laude erimus. qñ tñc cātica leticie
multiplicamus. et annua penitētibz apit. qz nullius
peccati impropriu erit. Totū enim erit absorbitum
a glā. put in collecta hui? diei habet et de m e in p-
hemio hui? ptis. Nec ieiunam? nec genua flectit?
pñmo stātes oramus. Tū qz nō erit p quo flectantur
h domus dei glā replebit. Tum etiā vt libertatem
quā nobis dñs refgēdo acquisiuit pñteam. Tum
qz mulieres ad monumētū veniētes. nō flexerunt
genua. h erecte inspexerūt in sepulchro. sic dic abro-
hus in fine luce. Tū qz scdm eū in hñs quinquaginta
diebz qbz dñs nobiscū fuit gaudēdū ē. et iugis festi-
uitas ē in eis tanqz sit dies dñica. Tū ē qz hoc tps
paschale significat octauā refectōis. in qua nec
ieiunabit nec genua flectet. h pñctū gaudiū omībz
erit. In festiuitatibz etiā bñe marie. et diebz dñicis
et festiuis. et in diebz penthecostes. mñ in pñcia corpis
et sanguis xpi genua flectēda nō sūt. de hoc in quita
pte sb ti. de pma de m e. et sub sabbto p penthecosten
dicit. Genua enim in ecclesia flectē cordis contricōz
significat. Et ē notādū. q in genuflexionibz vñd
ē oracōe dñica. vel oracōe quā augustim? scripsit.

seu approbavit scz. Deus ppius esto in peccatori.
vel peccatrici. vel illa quā quidā scūs heremita apo-
fuit et docuit taptē meretricē. docēs illā quod die ge-
nu flectē et in tētia discubē. oculos sursum nō attollē
et dicē. Qui me plasmasti miserere mei de? Ceterū
festiuitas paschal ebdomedaria ē put in ti. sequenti
dicit. In paschali septiana salutae. nos adiuuēz
hoc modo debem? scz surrexit dñs. et salutatus dñs
rñdere deo grās. vel et apparuit symoni. et postea
debem? dñe osculū adiuuēz. in signū pacis et cari-
tatis. vsus tn hoc nō habz. Roman? tn pñt fex hac
die missam celebratur? cardinales. platos notatio
et familiares suos. hoc mō salutāt et osculāt et etiā
omēs pñssi semuicē hoc mō salutāt et osculantur.
Salutās enim dñe. Surrexit dñs vere. Salutāt? et
osculāt? rñdet et apparuit symoni.
S Equitur videre de diurno officio huius
diei. Incipit autem ecclesia mutatoriu
alleluia. Surrexit dñs vere qñti tom pñt
qñqz apparicōes dñi in illa die. q dicta sūt in qñta
pte sub ti. de salutacōe ad pplm vel pñt qñqz sensui
repaōem q fit p refectōem. In qbusdā tn ecclñs
de mutatoriu cū triplici allā. et septimi tom pñt. q
eternū q dñe in refectōe apo. xij. Ammodo iā dic
spūs vt re qescat a laboribz suis et indigemus muta-
torio qz vie syon lūget eo q nō sūt q veniāt ad solē
nitatē. hñm? aut nō dñ in qbusdā ecclñs qz in re-
frectōe nō cātābim? himnos huius. h in plateis
ihñm cātābim? allā. vt habet. c. penultio tobie. sed
loco himni cātāt allā ppter spem quā habemus de
glōsa refectōe. Alie vero ecclē cātāt himnum qz
sp laudādus est deus. et cātāt illū ad tētia. sb du-
plici cantu vñ vñū versu sb vno cātū. et aliū versum
eiusdē himni sub alio. et vñū alcōri voce qz aliū.
ad significādū duplicē stola glē. quā xpus assūm-
pñt. scz corpis et amme. Quia vero virtute imitatī
in q ē pñctō. scā ē refectō. ideo dicit tres lectōes
Tū qz soror nra puula ē. et vbera nō habz. tñ qz ba-
ptizati nō indigēt labore. quāsimō genti. infantes.
de hac in sequenti tractu dicit. Hac etiā die et hoc
tpe cātāt tres psalmi cū tribz anphōis. Obsuatur
aut ideo iste ternarius nūmerus. Primo qz partē
hōmibz ppter pcedēs ieiunū attritis. Secdo ne neo-
phiti multitudinē onerēt ut pmissum ē. Tercō pñt
triduanā dñi sepulturā q pñctū dñicā refectōem
Quarto ad notādū q tria q dñs scdm lucā pñctū
in hoc sclo pñct. s. demones eicere. sanitatē pñct. et
tercia die pñctū in refectōe pñctū sumata sūt. Prīmū
opat? ē dñs cū fecit vt relicta creatura rediremus
ad creatōrē. Scdm cū p fidez nos sibi tanqz mebra
capiti vñmūt vt de eius spū viuēremus. Tercū cum
in hoc cōfirmat nos. ne laberemur vel cōsumacō est
nra refectō. Hec ē m nra dñe apparet. Eicē-
tur enim a nobis demones p exorcismos. sanam p
cathecismū. et cōsumam p baptisimū et cōfirmacōez
Prīmū notat in pñmo psalmo et sua atiphō. vbi dñ.
Et filiū meū nō ē cū impijs. In quo psalmo oñ die
quid vitāe debeat quis. ad hoc q fit btis. scz nō ire
in cōsilio impiorū. et quid facē debeat scz habē volū-
tatē dñi in corde. et in ea die et nocte meditari. Prī-
ergo psalmus cū anphōna sua mōstrat impios id ē
demones eici a cōsilio filij dei. In hoc demōnū eicēti-
ne fit q dñs in euāgelio iohānis dñc. Nūc iudiciū

est mundi. nunc princeps huius mundi eiciet foras. hoc
iudiciū ē discretio qua fideles p̄ fidem sepanē ab
impis demonibz. qđ iudiciū sc̄m ē in multis milibus
credentiū. S; in hoc iudicio imp̄. i. in impietate pseue-
rantes nō resgūt. sed hñ qui p̄ fidē xpo vniū et hoc
scđm qđ notat in scđo psalmo et sua anphona vbi dī
postulauit p̄rem meū allā. dedit m̄ gētes allā in herē-
ditatē sibi allā. Hoc sc̄m ē cū fideles p̄ fidem ei tāq̄
capiti vniū sunt. vt p̄ ipm ad modū hereditatis fru-
ctificet. Sñ in psalmo irridēdo dīc. Quae fremue-
rūt gētes et c. dicentes. Disrūpamus vīcula eoz. et
piciamus a nob iugū ipoz. stulte dicūt. Qui hitat
in celis irridebit eos et c. xpus dicit. Ego aut cōsti-
tut? si rex ab eo. qui dīc. Postula a me dabo tibi gē-
tes hereditatē tuā et c. et adūte. qm anphō dī. dedit
et in psalmo dabo. vt in anphō oñdā impletum ē
qđ in psalmo ē pmissum. Terciū notat in terciō pō.
et in sua anphona. in quo tāgī cōsumacō quā domi?
pmisit se p̄cūm in terciā die vbi dī. Ego dominiū et
somnia cepit. Hoc enim licet de passiōe et morte et
resurrectōe saluatoris intelligat. moraliter tñ ueni-
enter intelligit de eo qui diu in peccato dormiuit. et
tādē p̄ dei adiutoriū surrexit. Qñto etiā potest dici
qđ p̄ opa istoz triū dīez hñ cathecumē mēbra x-
les p̄ exorcizacōem. p̄ abrenūciacōem diaboli. p̄ hñ
qua vntas in eis p̄ficiat. et p̄ impolicoz man? epozū
hñe resurrectōem dñi q̄ ē iustificacō nra. ideo p̄pter
hāc iustificacōez camm? tres antiphōs in nocte re-
surrectōis. Prima disrūgit nos ab impis. Secūda
cōiūgit nos capiti xpo. Tercia facit nos resurgere
p̄ iustificacōem. Sexto etiā potest dici qđ p̄ tres
psalmos tria tpa significat. tres anphōe cātāe in qbz
p̄riarche p̄phe et aphī significat. tres lectōes legūt qz
lex psalmi et p̄phēie resurrectōem dñi p̄ficiat. Tria
rñsoria s̄bsecūt. qz tres ordīes. s. noe. iob. et daniel
xpi resurrectōe saluāt. Singlis rñsorijs. glā p̄ri s̄bū
git in qbusdā ecclījs. qz trinitas ab omibz ordīibz
collaudat. in qbusdā vero nō. nisi vñ glā tribz rñ-
sorijs scđm gnālē cōsuetudinē cōtinuat. ad nōnd
qđ in trinitate vñū deū glificam? Septimo ternariū
in omibz frequētam? p̄pter sacramētum baptis-
mi in triū psonaz nomie celebrati. Octauo paucitate
vñū lectōnū p̄pter paucitatē q̄ tūc adeiat p̄dica-
tōnū. Nam aplī erant in numēo pauci. metu iudeoz
muti. de morte dñi mesti. de audita resurrectōe quasi
deliri. q̄ paucitate volūt vñ quidā vsqz in p̄thecostē.
qñ facti sūt p̄dicatores. numēo plures. et spū scō fer-
uentiores vt iā dīcēt. Alij vero solēnitatē p̄ci? attē-
dentes in cōgreg? et solēnē seruāt numēz qz et h aplī muti
fuerunt. tñ alloquū angloz et frequēs visitacō dñi
nō defuerūt. quāē in sequēt eb dōda cātāe tñ vna
anphō cū tribz psalmis vt in sequēt titulo dīcetur.
Sane terciō rñsorio cū glā p̄ri decātato cū cereis
et solēni p̄cessionē de choro ad aliqū locū tēdimus
vbi sepulchrū imaginariū coaptat. et vbi introdu-
cūt p̄soē s̄b formis et habitu muliez. et duoz disci-
puloz. scz iohānis et petri. q̄ ad sepulchrū xpm q̄retes
venerūt. et qdāz alie p̄sone in p̄sonis et forma age-
loz. qui xpm a mortuis resurrexisse dixerūt. in p̄sonis
quoz rē cātari potest illa scda rñsoriū p̄ma p̄cula
Nolite timē et c. vsqz ad finē rñsoriū tūc redeunt ad
chorū. quasi fratribz referētes q̄ viderūt et audierūt.
et vnus redit cicius alio. sic iohēs cucurrit cicius pe-

123

In p̄sonis quoz cōueniēter cātāe illud rñsoriū.
Cōgūlamini. sine versu. Si qui aut hñt versu de
hac rep̄ntacōe cōpositos licet nō autēnticos nō im-
p̄bam? Tunc chorus audita resurrectōe prumpit
in vocē altissime cātans. Te deū laudam? Quidā
vō hāc rep̄ntacōz faciūt anteq̄ matutinū mchoēt
Sed hic ē p̄pior locus eo qđ te deū laudam? exp̄mit
horam q̄ dñs resurrexit. Quidā etiā eam faciūt ad
missam cū dī sequēcia illa Victimē paschali laudes
cū dī versu. Dic nob. et sequētes. Ad hoc in die
resurrectōem nram rep̄ntam? q̄ xpo surrexim? et
ideo de die dicim? Hec dies quā fecit dñs et c. Et in
nocte sepulchrā qua ei cōsepulti sumus. et ideo illud
nō dicimus de nocte Sñ dīc aplūs. Cōsepulti sum?
cū illo p̄ baptisimū in morte. Tēma etenī immerfio
in aqua baptisimi triduanā dñi sepulchrā rep̄ntat.
Ille quidē cōsepult? ē xpo. q̄ peccare quiescit. ille cō-
surrexit cū xpo. q̄ celestibz intēdit. Et aduerte. qz
in duabz p̄cedētibz noctibz triduanā dñi sepulchrā
rep̄ntam? scđm qđ dñs latuit in sepulchro. Sñ de
tūc allā nō dīxim? In hac vō nocte sepulchrā dñi
rep̄ntamus in eo qđ xpo cōsepulti sum? h̄ p̄p̄ea allā
cātāe qđ xpo cōsepeli gaudiū ē nob. Ad p̄mā
vero nō dī himnus. p̄pter racōem in sex p̄te sub ti-
te nō dīurnis assignata. nec. Quicūqz vult Quidā
tñ dīcūt psalmū. Cōstemi. sic et in sequēt ti. dīcetur
Nō sūt etiā p̄tīcōes. obsecracōes. et postulacōes.
qz dīc dñs. In die illa nō rogabitis me quicūqz. Et
qz cū glificati resurrexerim? nō indigēbim? istis. Nō
ergo dīcūt preces. qz ubi nō erit miseria nō erit pe-
tēda misericōdia. vbi nō erit reptacō. nō erit dīcedum
Lītera nos a malo. Nō dī etiā caplm. qđ ē refectio.
ne post lōgā psalmodiā homo tēdio afficiat. cōfor-
tat enim festos sic electuarium mēbra. Tum qz ibi
nullū erit tēdiū. tūqz in hoc officio brevis ē psalmo-
dia. Et qm caplm in horis non dī. ideo nec rñsoriū
debz dīc. qđ rñdet caplō hñe lectōm. In missa tam
dī. qz rñdet eplē et in laudibz. qz rñdet lectōm. et
dīcēt tūc caplm. Xps resurgēs. s. vj. c. De vespis
in sequēt ti. dīcēt

Incōne de diurno officio videat. Et q̄dez
hac die sit statō apd scāz mariā maiore
qz cū bñs greg. hac die ibi celebraret et
par dñi p̄nūciaret. angel? dñi alta voce rñdit. Et
cū spū tuo. et p̄pter hoc cū ipa ibi hac die celebrans
dīc. par dñi in testimoniū hui? miraculi mī sibi rñte-
tur. Ceterū an missam sit p̄cessio. qđ ex euāgelij
auctoritate extrahit. eo qđ ageli dīcūt mulieribz.
ite dīcite discipulis qz p̄cedet vos in galileā. et dñs
ad eas nūciatē fratribz meis vt eant in galileāz ibi
me videbitis. hoc ergo significat p̄cessionē aploz.
vt viderēt dñm in galileā euntū Rursus galileā
tñsmigracōe interpretat. in galileāz irē. sūt de iudeis
ad gētes tñsire. de q̄ tñsmigracōe postea dīxit. Eun-
tes docete omēs gētes baptizātes eos in noīe pat̄s
et filij et spūs scī. In significacōem ergo hui? tñsmig-
racōis hodie solēnē agim? p̄cessionē. hñe insigniū
qđ nos oportet de vicis tñsmigracōe ad virtutes hñe
p̄ficiat de virtute in virtutē. ad hoc vt videre dñm
meream? quod sit specialiter in baptismo et in signi-
ficacōz baptisimi nos et loca nra aqua bñdicta asp-
cimus cātantes vidi aquā. Alijs vero tēporibus.
cātāe. Aspges. Septimē nec hodie nec p̄thecostē.

aqua bñdicit. q̄ lacus p̄secuti sum? in q̄rta parte
sb̄ n. de aq̄ bñdicit asphōe. Ab hac p̄cellione om̄es
p̄celliones dñicales p̄ an̄u originē traxerūt. ut vi-
deam? dñm in galileaz id ē in trāsmigracōe de vicij
ad virtutes. Dies enim dñica est dies refrectōis
nātūis et spūs scī missionis et in om̄ibz de nouo dñ-
taxat ē testamēto cātādum. De p̄cellione dñm ē in
q̄rta pte sub n. de accessu p̄ficus ad altare. **S**i ad
q̄d fuit dñm aplis ut irēt in galileā ad vidēdū dñm
p̄ut legi. in math. Cū eadez die cū viderūt in ihe-
rusalez. Rñteo hoc dñ maxime p̄ allegoriā. licz ad
līaz fcm̄ sit. Allegorice enim trāsmigracō illa significat
trāsmigracōem de iudeis ad gentes. in qua maxime
videt̄ xp̄us. q̄ in hoc maxime apparet xp̄i deitas.
q̄ totus mūdus ad p̄dicacōem famulor̄ xp̄i credi-
dit. Dixerūt enī apli iudeis. q̄ verbū dñi repulisti
et vōs in dignos fecistis vite et̄ne. Ecce auertim̄ ad
gētes. In hac p̄cellione procedūt hūnaria ut illud
euāgelicū impleat̄ in nob̄. Sūt lūbi v̄stri p̄meti et
luēne ardētes in manibz v̄stris. Crux enī p̄cedit
ut carnē nr̄am crucifigam? cū vicij et cupiscētijs.
et post crucez et vexilla q̄ sūt victorie ih̄u xp̄i m̄h-
gma. secūt̄ sacerdotes dealbati exultātes in laudes
refrectōis. qui p̄cedūt cū tacita populi sequētijs ex-
pectacōe. p̄ distinctas et morosas expectacōes ut cor-
poralit̄ illud p̄phetiā q̄d tūc cātāt impleri iudicat̄
cū iocūditate exhibitis et cū gaudio deducim̄. Nā
et mōtes et colles exiliēt expectātes vōs cū gaudio
Ite in ea maior sacerdos p̄cedit. q̄ dixit dñs. p̄cedaz
vōs in galileam. Ite in ea nichil resonet q̄d sit vete-
ris historie. s̄ ea solū cātāt que gl̄am p̄sonet euāge-
lij. inter q̄ illud p̄stīm in q̄busdā eccl̄is admittitur.
virtute magna reddebūt apli testimonij refrecti-
ōis ih̄u. q̄ sic dixerūt in galileā trāsmigracō. ē ap̄lo-
tum p̄dicacō. Cū aut̄ ventū ē ad mediū tēpli v̄sūq̄
sexus p̄lo circūstare totis viribz chorū in voce exul-
tacōis erupit an̄ cātans Sedit āgelus. Que exp̄mit
quid apli docuerūt. aut docē debuerūt. scz xp̄m viuē.
et totis viribz de mēdū et in auditū circūstatiōis effe-
dum. q̄ que q̄ritis viuūt. et vita hoim̄ cū eo surrexit.
Vel hodierna p̄cellio illud nob̄ recolit. q̄ rex gl̄ie
cū exercitu redeptor̄ de infernalibz claustris ad ce-
lestia regna migravit. Post p̄cellionē sequit̄ missa
et incipit p̄cetoꝝ loco magni p̄cetoꝝ. i. xp̄i. Refrexi
et adhuc tecū sū. Postq̄ cātāt chorū ad significādū
q̄ ad xp̄i similitudinē alij sancti q̄ erūt in patria dñi
laudabūt. Qd̄ vero sequit̄. et adhuc tecū sū. in hoc
notat̄ eternitas. in q̄ sp̄ ē cū p̄re. Cātām? ergo hac
die in p̄sona xp̄i. Refrexi et. s̄ tūc illd̄ dicet̄ in p̄so-
na nr̄a. q̄n̄ thurgētes trāsbim̄? de hac mortalitate ad
immortalitātē. q̄d significat̄ in hoc q̄d dicet̄ in euāglio
et trāses ministrabit eis. Ministravit enī nob̄ cibū
sp̄ualez seipm̄. sic iudeis dedit manā in deserto. Potest
etiā dici q̄ dñs p̄ ora p̄phaz dirigēs smōnē ad p̄ez
ait. Refrexi et adhuc tē. In quo tria notat̄. s̄ suam
gl̄osam refrectōem. et p̄ris in passione p̄cedōnem
et agnōem eius p̄ scie sue dilatacōz. Per orbe ihs̄re-
ctōem ei? notat̄ cū dicit. Refrexi et adhuc tecū sū et.
quasi dicet̄. nō est ita sicut iudeus cogitauit. q̄ a te
om̄ino sū derelictus et abiectus tanq̄ immūd? Sū
derelicto dicebat iudeus. Si filius dñi ē liberet eum.
q̄h̄ dicet̄. Nō libeabit eū. q̄ de eo nō curat. Protecti-
ōem patris in passione notat̄ cū dicit. Posuisti super

me manū tuā. quasi dicet̄. Protexisti me nō a passi-
one. s̄ ab eo q̄d iudei intēdebāt viz ab extirpatione
nomis mei. ad quā intēdebāt. Sūde dicebat. Si vi-
mittim? cū sic. om̄es credet̄ in eū. s̄ in hoc q̄ me oc-
ciderūt. hoc q̄d ip̄i timebāt cōsecutū ē. Nā ego q̄ sū
granū frumeti cadēs in terra. multū fructū attuli-
ta de isto q̄ de illo. Primo laudād? ē pater. Sūde
p̄ utrūq̄ cātāt allā Scie patris dilatacōem notat̄
cū dicit. Mirabilis sc̄a ē tē. quasi dicet̄. Ex hoc agnō
tua p̄r. nō tū ad iudeos. s̄ etiā ad gētes dilatata ē
Nā p̄us tū in gēte iudeor̄ agnoscebaris. Iux illud
Notus in iudea deus Et q̄ ab utroq̄ p̄lo agnosceat̄
ab utroq̄ tibi laus offeret̄. et idcirco duplex allā
sequit̄ et ad id p̄met̄ versus. Dñe p̄basti me tē. sel-
sionē meā. i. hūilitatē in passiōe. et refrectōem meā
id ē gl̄am meā in refrectōe. In q̄busdā tñ eccl̄is
tacet̄ verbū illud. sessionē. et solū dñi refrectōis meā.
potest tñ utrūq̄ dici. p̄ q̄d duplex xp̄i nātūitas desi-
gnat̄. Sequit̄ hūmus trinitatis. s̄. Gl̄ia p̄ri. qui in
p̄cedētibz diebz intermissus fuit. p̄pter ignominia
illata trinitati in tertia p̄sona scz in filio. Nūc autē
q̄ s̄blata ē ignominia illa. hūmus ille cātāt. hec
etiā in q̄busdā eccl̄is p̄ cereos rep̄ntat̄. vbi tres
cerei an̄ altae ardē dñeuerūt. s̄ in tribz diebz ante
pascha nō ardēt nisi duo. insignnū q̄ tertia p̄sona s̄b-
lata est. hac vero die tereus cereus reaccēdit̄. in
signnū q̄ ip̄a xp̄i p̄sona gl̄ose reddidit nob̄. Post hoc
dñ collecta in qua oñdit̄ quis sit refrectōis et mor-
tis effectus. q̄m apercō ianuē regni celestis ē effus
Qualiter aut̄ illam ianuā intrāre debeam? dñ in epla
q̄ ē p̄ma ad corinth. v. c. scz. Expurgate vet̄ ferme-
i. abicite vetustate a vob̄. et hoc ē ire in galileam
hoc est de vicij ad virtutem. et de virtute in virtutē
sic estis azimi. i. esse debetis vel estis p̄ baptisimū. q̄re
etenim pascha nr̄m p̄molat̄. ē xp̄us. quasi dicet̄. co-
ctus ē agnus et pat̄. Itaq̄ epulēti. et detm̄ at q̄
sit agn? cū dicit xp̄us. xp̄us aut̄ et ē pascha nostrū
id ē paschalis et festū paschale. Alia etiā racō eipe
ē pascha q̄ p̄ ip̄m. et ab ip̄o. et ad ip̄m. ē nob̄ tñst?
p̄dictus Nō in fermēto veteri neq̄ in fermēto mali-
cie. id ē male volūtatis et nequicie. i. p̄ue intelligēcie
nequaquā enim ē q̄ de deo male intelligit. Sed in a-
zimis sinceritatis et veritatis id ē in accēso affectu
et purificato intellectu. vel in sinceritate caritatis et
puritate fidei. Sed etiā plus dicit. veritas q̄ fides.
p̄phendit enim sapiam et intelligētiā. s̄ videt̄. s̄ra ē
pistole in se p̄traria. Si enim sum? azimi. id est sine
fermēto. quō expurgabim̄? vetus fermētū. quō ec-
di. ut sitis noua d̄spho. videt̄ enim dicē ut sitis azi-
mi sic estis azimi. Nam noua d̄spho nichil aliud est
q̄ farina aq̄ d̄spha. i. pascha nō dñi fermērata. **S**i ē
notādū q̄ duobz modis dñ quis peccare. scz peccato
p̄prio vel peccato alieno cui cōsentit. Erat enim illi
quibz loq̄bat̄ apls. azimi. i. sine p̄p̄i peccati fermēto
s̄ erat alieno peccato infecti. dñ nō rephēdebat illū
cū possent qui p̄ri suo p̄p̄iam nouerca abstulerat. q̄
inter eos erat. Sū dñ eis. Expurgate vetus ferme-
tū. id ē abicite illū a vob̄ p̄ exccacōem. ut sitis noua
cōspho. i. sine fermēto alieni peccati. **S**equit̄ gra-
duale quo vtiē eccl̄ia p̄pter nos q̄ nō habet? adhuc
nisi refrectōem anime. et expectat? refrectōem cor-
pis scz. Hec dies quā fecit dñs exultem? et letemur
in ea q̄ exultādo et letādo itur in paradisu. s̄ cū labo-

et angustia. et cum maxima afflictione itur in infernum
non est pax impijs dicit dominus. si bonis est iocunditas.
Pax et quies maxima. propter spiritus glorie resurrectionis
Cantat autem gaudiale scilicet licet sit luctus laboratum propter
baptizatos qui arripuerunt laborem militie ut perveniant
ad alleluia eterne leticie Gradis enim labor eis superest
ut preter habeat in secula et resurrectione Et est sciendum quod dies
temporis hodie si vocetur ei? audientis id est si in tempore quo
vivitis et dies eternitatis Un melior est dies una in
attentis tuis super milia. Hanc diem hodierna festivitas
inchoat et ideo recte demonstrative dicitur Hec dies
qua? et. Et hodie est hodie dominus Sed hec dies dum est in
aurore vel in ascensu. vocatur dies salutis et gratie
Cum fuerit in meridie vocabitur dies eternitatis et glorie
Hec declinatio non sentit et ideo solemnitatis ista uelut
non habet. ut dicitur in capitulo sequenti. Postmodum sequitur al-
leluia Cant? quare angelicus scilicet pascha nram immola-
tus est christus prima corinthios. v. c. quod ipse est panis a-
glorie in quem transierat angelus. prospice etiam magister et homo
quali dicitur laudate dominum deum quod pascha nram immo-
latus est christus. Deinde sequitur euangelium Marci. x. vj. c.
Qui habet figuram leonis. quod et christus fuit leo in evangelio
et. et quod secundum ordinem legunt euangelia. put in sequenti
titulo. dicitur. Est autem euangelium Maria magdalena ma-
ria iacob et salome. e. aro. et. c. Silite optet nos emere
aromata bone voluntatis. Vbi. Venite et absque argento
et absque ulla computatione. emite vinum et lac id est
aromata virtutum quibus ungitur deus. quod deliciae sunt
ei esse cum filiis hominum. Et sequitur ibi quod angelus appa-
ruit mulieribus in uestibus albis. Sed in euangelio ma-
thei quod legitur in vigilia dicitur quod aspectus eius erat sicut
fulgur et vestimenta eius sicut nix. et per hoc notatur sicut
dicit gregorius. quod dominus in iudicio terribilis apparebit
et probus. et blandus iustis una facie. hoc enim erit ex
divinitate et scientia. Quia ergo blandus apparebit
iustis ideo ne nimis de resurrectione exultemus sequitur
in offertorio Terra tremuit et quievit. In postcomuni-
one quod hic et alla sumit de epistola hortatur ecclesia filios
suos. ut cum fide veniant ad communionem. d. pascha no-
strum et. **Antiphona** quidam quod illud quod dicitur in introitu Re-
frenat vox est spiritus ad spiritum. ea de morte sua in pnia
tempore solatus. cui spiritus sanctus. Posuisti et. Vel est vox
generis humani quod in adam cecidit et per christum est refrenat
Cetera sunt decem? aglorum et hominum de cruce refrenat
rectioe gaudium. **De vii. diebus post pascha R.**
Hec prima septimana paschalis et tunc est omnis
voce septimana in albis. tam sequens magis
proprie vocatur in albis propter causas in preceptis. ti-
positas et hec est omnis huius temporis et precepti Est autem tota
de septuagesima quod terminatur in sabbato in albis In die quod tra-
ctus in sabbato paschali et gaudiale per totam ipsam eb-
domadam dicitur quod labor est significat. Alla vero et cetera cantica
leticie cantant. ut dictum est sub dominica septuagesima. et
hoc propter tempus regressum quod incipit secundum quosdam in
pascha. put ibi dicitur. Isti ergo septem dies deputantur
cum septuagesima quod hec septimana est septima a quadam
gesima per quam idem significat quod per septuagesima. in cuius
septima decem filii israel acceperunt licentiam etiam di.
etiam quasi liberi erant. ideoque diebus istis cantica leticie
melamur. Porro omnes isti dies septem sunt quasi una
dies dominica **Con** semper cantat in eis hec dies qua
fecit et. Et in psalmodia. Te quidem domine omni tempore si in
hoc possis. die. gl. p. et. Et in eis spiritus agit de resurrectione

ad ostendendum quod per septem dona spiritus sancti veniunt ad
vera resurrectionem. vel potius quod in tota vita ista que
per septem dies currit. debemus anhelare ad gloriam resurre-
ctionis quantum possumus. sic et pascha in veteri testa-
mentum per septem dies celebrabatur. et cenotegia. i. fixio tater-
naculorum. Quocumque enim hac die facimus in deo facere
debemus. ut in celo tabernacula nostra figamus. quod erit
per gloriam immortalitatis. ut ille qui crucifixus est ostendat
nobis suam veritatem. cum dicit in officio nocturno. Ego sum
qui sum. et cum dicit se esse illum qui dixit moysi. qui est mihi
fit me ad vos. exod. iii. Si quidem pascha est ebdomada
festivitas quod quilibet die ebdomade mutatur officia. In ve-
teri enim testa. tres habuerunt ebdomadas festivi-
tates. scilicet pascha et pentecosten. quas etiam nos habemus
licet ad aliud quam illi habuerunt. et cenotegia quam
non habemus nisi quodammodo. ut dicitur in psalmo.
vii. ps. Quidam vero scripserunt quod festum pentecosten
non fuit in veteri. et festum ebdomadale. Et quod in nouo
testamento habet septem officia. propter septem spiritus sancti
dona. non quod sit festum ebdomadale. quod tres ultimi dies
non habent omnino propria officia. **Ad hoc notandum est.**
quod cum in urbe romana esset magna aeris pestilentia
beatus gregorius in tempore paschali ordinavit. ut imago
beate virginis que in ecclesia sancte marie maioris fuerat
quod beatus lucas promissus dicitur. et eidem virgini filium
prohibere processionaliter portare. et dum ante processiones
reuerenter portaretur. ecce tota aeris infectio et tur-
bulentia cederet imagini fugiens. ac si eam ferre non
posset. sic quod per imaginem nostra serenitas remanebat.
Tunc autem iuxta imaginem audite dicunt tres voces
angelorum canentium. Regna celi letate alla. quod que me-
ruisti portare alla Refrenat hic dixit alla Stantibus. b.
gregorius adiunxit Ora pro nobis deum roga? alla. quod antiphona
id est tempore frequentat. Et tunc gregorius. vidit super castrum
et ceterum angelum domini qui gladium cruciatum tenebat in vagina
reponerebat. Intellexit ergo gregorius. quod pestis illa
cessasset. quod et fecit. Un castrum illud exinde castrum
sancti angeli vocatum est. promissa imago ecclesie beate marie
maioris in urbe super lumen baptisterii fuerat. quam
romani regina vocant. Per hos autem dies tres tantum
dicunt psalmos. sic in dominica resurrectionis. In hoc tam
intest secundum aliquas ecclesias quod tunc dicunt cum tribus an-
tiphonis. in hijs vero diebus cum una sola. Si quidem ideo
tres psalmi per hos septem dies baptismales dicunt quod
qui pure baptizatur septem spiritus sancti dona suscipiunt. que
per hos septem dies signantur. Suscipiunt etiam tres virtutes
scilicet fidem. spem. et caritatem. quod per tres psalmos intel-
liguntur. qui nobiscum usque in fine manent dicit. Canimus ergo
tres psalmos ut recolamus nos hec tria habere. Antiphona
vero una est. quod unus est a quo hec omnia sunt. Rursus
vero quod ut promissum est. hec tota ebdomada est quasi
una dies dominica. In die est. quod per omnes hos septem dies
canimus psalmos de nocturno dominice diei. vel eis ad-
iacentes. Quedam tamen ecclesie pretermittunt psalmos ma-
iores et laboriosos. scilicet confitebor. et diligam te. quod ne co-
phitis omnia brevia dicitur propter omni. et soror nostra paula est
et vltra non habet. Et apud lac de vobis. potum non deest
si numerum supplemus per illos duos. Cum invocarem
Verba mea. Et ita decem et octo psalmos perficimus
usque in sextam feriam. In sabbato autem sumimus tres de
adiacentibus. quos in die dominica ad primam cantamus sole-
mus. scilicet Dominus regit me. Domini est terra. et Iudica. Sed et
illos duos. Deus deus respice. et Ad te domine levavi.

propter causam predictam pretermitti. In sequenti vero
tempore multiplicandi sunt psalmi. hic et boni mores qui per
psalmos intelliguntur. per quos ad gloriam pervenit quam
per totum tempus istud figuramus. In quibusdam tamen
ecclesiis non dicunt nisi tres psalmos usque ad pentecostem
et hoc ex institutione aliorum. putant dicere secundum dominicam de tri-
nitatem. Sed hoc non bene fit hodie. Primo quia causa
quare illud institutum fuit hodie cessat. Secundo quia contra
canonem gregoriū faciunt. putant deinde in v. parte secundum ti. de no-
cturnis. Tercio quia inter canonicos regulares. et alios
clericos. qui usurpato nomine sancti dicunt. nulla debet
esse quo ad hoc differentia. nam et ipsi magna ex parte antiqui
regulares fuerunt. Et certum est. quod canonici regulares
in octava resurrectionis dicunt in nocturnis novem lectiones
cum novem responsoriis. et etiam ecclesia romana. qui enim dicunt
quod omnia facilia debent esse eo tempore propter neophytos illarum
facilitatem nimis extendunt. Nam due tamen sunt ebdomade
neophytorum. scilicet in pascha et pentecosten. et propterea de-
bet eis in ascensione. ubi sunt novem responsoria et novem psal-
mi cum suis antiphonis. Nulla enim est sufficientis ratio quare
in sequenti die post ascensionem dicamus tamen tres psalmos
cum una antiphona. de hoc et deinde in ti. procedet. Nepe-
secundum romanum ordinem in omnibus dominicis novem lectiones
dicunt. licet magister de illis a pascha usque ad pentecostem
tres tamen instituerit esse legendas. ut scilicet matutinum
in die cantetur. quia in futuro trinitas apprehendetur. et a-
scis in luce domino fuerit. Ad primam autem dicunt quidam
quod per totam ebdomadam totum psalmum. confitemini. In
quo precipue de christi resurrectione agitur. Alii vero solum
verbum. hec dies. quod in prima et in aliis horis per capi-
tulo dicunt. quia vitam illam figuramus. in qua doctrina
nulli necessaria erit. si omnes de dei gratulabimur et exulta-
bimur. Psalmus vero quicunque vult. toto isto tempore
non debet. quoniam ad fidem pertinet. hoc enim tempus significat
octavam etate ubi non erit fides que evacuabitur. si res
que apprehendetur non erit figura sed veritas. In quibusdam tamen
ecclesiis aliter observatur quod ubi fides non est. superedificari non
potest. Minus tamen simbolus scilicet. Credo in deum. ob eam
causam subiacet ad primam. Nam cum venerit quod perfectum
est. evacuabitur quod ex parte est. Unde in codicibus. in de de-
tibus per li. usque ad cornu altaris. id est ad communionem. Non
de capitulum neque preces ut deinde in ti. procedet. Solipti-
num officium est huius festivitatis claritate illustratum. non
enim per deum in adiutorium meum intende. quoniam in illa vi-
ta. non sic hic adiutorio indigebimus. si per kyrieleyson
inchoatur. quia vespertina hora sabbati paschal' baptismi
fuit per kyrieleyson inchoatum. et in trinitatis nomine celebratum
et propterea in eadem hora et in eisdem verbis per totam eb-
domadam hac manifeste regnantis iocunditate. sancta
trinitas adoratur. Sed per kyrieleyson incipit. ut qui non exis-
tens per se officium. misse officio continetur. Nam ut in ti.
procedet diximus dies hec vespas non habet. quia declinatio
eternitatis non agnoscit. Tres psalmos secundum vno. alla. id est
gaudio carantem in quibusdam ecclesiis. quia per fidei trinitatis
ad unum eternitatis gaudium pervenit. Sed huius tres
psalmi resurrectionem que tertia die facta est conveniunt ihesu
christo. Pro capitulo sequitur. hec dies. sicut in aliis
horis. quia ibi non erit necessaria doctrina. sed exultatio. vel
ut notetur sollicitudo baptizatorum adhuc peregrinatum
et laboratum. quia nunc dum habent gaudium nisi spiritus. quo pue-
rit ad alla rei. proinde himno sequitur alla quod est proprium
illoz cuius himnus. Sane descendimus. processionalis
ad fontes cum cereo per totam ebdomadam carantes canticum

exultationis. et plus sequitur. scilicet viri per se. et mulieres
per se. quod fit in memoriam eius quod hebrei pharaonem et
filiis in mari rubro submerserunt. quod in gratia actus
de submersioe hostium per totam ebdomadam redibatur ad
mare viri per se. et mulieres per se. carantes illud canticum
mose. Cantemus domino. Si quidem hostes nostri sunt demo-
nes. mare rubrum est baptismus. in quo submerguntur
omnes hostes. id est vicia et peccata et demones. Et inde
etiam est quod neophyti baptizati in sabbato sancto precedente
suo lumine scilicet christo redeunt ad fontem baptismi. Huius
septem diebus gratias agentes. quoniam inimici eorum submersi sunt
scilicet vicia et peccata. et tunc circa fontes carant psalmi.
Laudate pueri. scilicet noviter baptizati. et In exitu israel de
egypto. quia per baptismum de tenebris peccati eximus.
Duo ergo psalmi circa fontes carant. quia per geminam
dilectionem ad fontem vite pervenit. qui baptizatis et
baptismo conveniunt. baptizatis vero. Laudate pueri. do-
minum. et est amonicum laudis ad neophytos. quod feci
fuit pueri. id est vicia puri. per quibus mater ecclesia mibi-
lat ad fontes in laudem eius gratias. per quem meruit esse
quod in canticum amoris audiuit. Fons ortorum. per a. v. Po-
stea transit ad aliquod oratorium cum psalmo. In exitu israel.
qui convenit baptismum cum de. Quid est tibi mare quod
fugisti. Et fit stacio ad crucifixum. et reddunt ei gratias.
quia ipse est qui baptizat. Unde in euangelio. Super quem vites
ritus spiritum descendit. hic est qui baptizat et saluta-
tur. quia per crucem et in cruce nati sumus animarum nostrarum
redemptionem. Rursus per hos septem dies baptismales
neophyti quidam ad ecclesiam ducunt. Sic enim filii
israel licet transissent mare rubrum in quo baptizati sunt.
non tamen pervenerunt ad terram promissionis. nisi secundum duces
domino illos pascente ex mana. et columna ignis eos pro-
cedente. sic ipsi huius septem diebus sub ducebus. id est per
patris et matris ducuntur ad ecclesiam. et pascentur
corpe domini. et cerei precedunt eos. et sic tamen in sabbato
qui pervenit ad terram promissionis. Cereos autem aliquos
in sabbato sancto dum baptizantur habuerunt. per hac ebdo-
madam in quibusdam locis ad missas et vespas accedunt
et in sabbato in albis. et in sequenti dominica accessos
offerunt sacerdoti. Siquidem lunaria accessio. bona opera
sunt quibus toto tempore presentis vite que per septenarium ducitur
lucem dant. offerunt sacerdoti. quod post hanc vitam ad sum-
mum sacerdotem id est ad christum cum luminibus bonorum operum
venerunt. Iuxta illud Semetipsos autem veniet cum. e. p. m. s.
Potest etiam dici. quod per cellas vespertinales huius
ebdomade. reversionem significat de captivitate babilo-
nie. Hec enim ebdomada reversionis. quod in fine
sue captivitatis reuertuntur ad deum. et vespere trima
stacio completur. hic et baptismus in trinitatis nomine
celebratur. Qui vero fontes non habet non exeat. sed
quique psalmos trinitate dicat. et per collectam dici. de cru-
ce collecta adiungat. Eodem vespere quotidie repetitur
quia per vna et eadem die tota hec ebdomada interpretatur.
In quibusdam etiam ecclesiis in huius septem diebus quoniam descen-
dit ad fontes. antefere quidam serpens imaginarius
sup virga. et cadela nouo lumine accesa sup caput
serpentis retorta affigit. ex qua cereus paschalis. et
omnes alie cadelle ecclesie accenduntur. Circa quod sciendum
est. quod hic legitur numeri. xxi. c. Moyses in deserto cecidit
sup palum serpentem eneu. ut qui percussus erant a serpentibus.
per illum sanaretur aspectum. in quo christi passio figurata
fuit. Unde dominus ait in euangelio iohannis. Sicut moyses
exaltavit serpentem in deserto. ita et exaltari oportet filium

125
hois. Ideo ergo serpens imaginarius fert et aspiciet.
ut xpi passio memorat. et hoc a vulneibz peccator
sanem. Nam serpens in palo. e xpus in patibulo. Ido
in benedictione baptismi. et cu ad fontes descendit
qz baptismus a xpi passioe virtute accepit. in quo
etia a peccatis sanam et mudam. fit hic in vespis
qm ipe xpus fuit factus vespitu. On ps. Eleuaco
ma. m. s. ve. Ignis nouus ex filice excussus. xps pas
sus. qd e lume de lumie. ex quo cetera cadele in ecclia
illuane. qz ipe illuminat omem hoiez venietem in
huc mudu. Cadela in capite spetis retorta. e spinea
corona in capiti xpi posita. **In** copletorio vero in
qbusba locis pternitit psalm. Qui habitat. hic in
pma. ps. Quicunq. **In** hys aut sex diebz dr ad
missam rnsorui et alla. put infra dicef. Et dr pmo rns
sorui. et post sequit alla. et hoc triplici de causa. Prio
qz enim in laboribz vite pntis exultadum e. Iux illd
dilectorem datorem diligit deus. Ideo nuc post gdu
ale et vrfu ducient sequit alla qd est vox leticie. Sz
rnsorui actiua. alla vero deplatiua vita significat.
Rnsorui enim significat actonem qua sci exercebunt
in refrectoe corpor. qd erit in omi leticia. put verba
rnsorui huius typis declarat. qd omia huc obfus eoz
excepto eo qui cantat in tercia feria. put ibi dicef
fuit de psalmo ceterimoteemo septio. Cofitemi dno.
qui psalmus sonat ofessionem laudis. et est de eterna
leticia. qz igit omis illa laus ofessionis siue actio ad
gaudiu et dei glificaconem tedit. merito ab alleluia
deluctedu e. Et qm eade actio nichil aliud e. qz laus
dei. Ido ad h ondeno p? hys sex dies crimue canet
sine rnsorui alla. Tercio ideo in hys sex diebus hoc
fit. qz senarius numerus ad opa. hic septenarius ad
requiem referet. Qui enim vult puenire ad requiem.
oportet eu pmo toto tpe pntis vite bn opari. Circa
hoc sciendu e. qz ecclia hys diebz scdz actu in corpore
cu sine leticie rcolit. hic incipies actu. ut ptingat ad
quietem. prim? dies madat. septimus requiem ge
stat. octauus glificat. Nepe rnsorui illa actonem sig
ficat. qua sci in refrectoe corporu exercebunt. anime
quippe scdz an refrectoem corporu in quiete fut. sed
du illa recipiet in actone erunt. et tunc sic erit actio
ut no desinat quiete. In quiete quide erut qd no la
borabunt nec cogitacombz fluctuabunt. nec erit etiaz
in quiete illa significies desidiosa. hic ab huius vite
opibz in fine quiescet. ut in alterius vite actoe gau
deat. Hec aut actio ideo nob p numex senariu in
memoria reducit. qz sicut septenarius numer? req
em. ita senari? opa rnsorui significat. Per rnsoria
enim intelligim? scdz actoes. qd erut cu omi leticia.
ut iam dem e. Et nota qz pdicti vrfus qui canuntur
hys sex diebus cu rnsorui dicut eo ordine quo pos
ti fut in psalmo. Cofitemi. On supi fut. exceptis du
obz qm qbusba ecclis postea ponunt. Nam in qnta
feria dicut vrfu bndict? qd venit in nomie dnr. r.
qui ibi ponit ultimo. Et in sexta sex vrfu. Lapitem
que reprobauerut edificates r. et hoc ideo qz in illo
plenius agit de passione saluatoris. qm in alijs ver
sibz ibi positis. et ideo merito illa die cantat in qua
passus fuit. **Nec** e omittedu. qm qbusba ecclis
in hys septē diebz duo in albis suppellicijs incipiut
rnsorui. Hec dies. Et in alijs quosdam tropos retro
altare. qd repntat sepulchz. p eo qz corp? ihesu in
eo sacmetaliter collocat et cofecrat. gerentes tppu

duoz angeloz q states in sepulero xpm refutrexisse
retulerut. Verba enim illa. Hec dies r. ad re fre
ctoms diem ptime noscunt. Rursus catando post
altare repntant aplos et mulieres timetes. et xpm
refutrexisse dice publice formidates. fit aut hoc ad
laudes. ad tercia. et ad vspas. Primo enim qm
hys tribz specialit hois xpi passio e expleta. Nam
mane cap? et illus. In tercia flagellatus et lingf
crucifixus. In vspis. de cruce depositus et sepult? e.
Secdo in signu q refrecto tribz vicibz nuciata est.
Primo scdm marcū et mathu p vnu angelu. qui scdz
aug? stabat in monumeto no directe. h q ad ostiu
Secda p duos angelos. qui scdm iohem stabat intus.
Tercio p ipm xpm iux monumtu. fit ec h in qbusba
ecclis ad missam. eo q illa in altari celebrat. super
qd xpi corpus cofecrat. **I**deo aut a pascha vsqz
ad octaua pethecostes canet alla fere in omibz an
phomis et rnsorui nocturnibz. et in offendiis. et post
comuniombz. ut celebraco tps post refrectonem re
ducat nob ad memoria vita deplatiua. hic tep? qd
e an pascha. reducit ad actiua. Temp? enim ante
pascha qd in ieiunijs et oracombz agimus significat
erunas huius vite. et tribulacoem captiuitatis. in q
du scimus canca leticie sbicemus. Tempus vero
post pascha significat btudine et ppetua exultacoem
in qua post refrectoem erimus. et ideo relaxatis
ieiunijs canedo alla qd interpretat laudate dnm.
frequetamus. de quo dem e in phemo huius pntis.
Illud tn notadu e. qm qbusba ecclis in hac eb
domada alla cantat in missa sine finali melodia. et
obfus et antiphone sine neuma. h in sequitibz cantat
cu illa. Et hoc ideo qz in hac catamus p dno nostro
q in anima et corp? p refrectone iam factus e glo
fus. ac illa finalis melodia expectacoem nram signifi
cat. vel etia scdz scde stole expectacoem. Tercio g
qz habem? qd optamus. puuli naqz plorant. cu pa
ne no hnt. sed cu hnt qd desiderat tacent. ita et nos
quah ploramus alio tpe. qz no habet? qd desidea?
et sancti qm in desiderio fut expectacoem. In qbusba
etiaz ecclis in magnis solentatibz tacef illa melo
dia. in signu q sci p qbus celebrant? certi fut q se
cudā stolā qua expectant. amitte no possunt. Jubil?
qdem diuisa notat ut dem e sub natali. **P**orro in
istis octo diebz cantat pro memoria neophitoz et
singulis diebz singula tenotata fut officia. q no fit
in toto tpe vsqz ad pethecoste et in pma die sez in sab
bato scd. et in octaua duplices laudes ponut. In p
ma enim dr alleluia. cofitemi. et tractus. Laudate do
minu omes geres. In octaua vero dr duplex alla.
qd ideo fit qz pma vita nra q fuit ante peccatu. bta
fuit. h no sempitna. h vita q erit in septima quietis.
erit bta et sempitna. qz pma vita fuit bta. idcirco
catat prio alla qd e vox aglica in lingua hebraica qz
dignior e. h qz no fuit sempitna. ideo huiliori lingua
latina catat tractus laudate. qz vero vita q erit in
septima etate. erit bta et sempitna. ideo in sabbro
in albis qd e dies septim? duplex alla catat. ppter
duplicē stolā ut ibi dicef. Na vita illa q in septima
gens dabit. no tollet in octaua etate. q p octauu
officiu intelligit. h potius ofumabit. **C**irca ca
tica leticie notadum e. qz quatuor fut status ecclie.
Primus e culpe. Secus culpe et pene. Tercius pene
h gre. Quart? gre et gle. Primu repntat ecclia in

126
vbi dñs apparuit eis in lietoze. et hoc legitur in q̄ta
feria. Sz quae h̄c om̄ia. solucō in quarta feria cātae
hoc qđ cātabit sc̄is in die iudicij. Venite bñdicti
p̄ris mei. Et in illo euāgelio qđ eadē die legitur.
d̄ qđ dñs apparuit discipulis in lietoze maris. Et hoc
bene cōuenit. Nam p̄ lietus maris. ut dicit bñs gre
gorius sup̄ illū locum f̄mis intelligit mundi. in quo
dñs apparebit suis ḡlosus. et tūc petrus trahet ad li
ctus reth̄ plenū magnis piscibus. ceterū draginta
tribz nec tñ sc̄ndet reth̄. Per petrū intelligit ordo
scōz platoz. qui de fluctu hui⁹ sc̄i ad lietus stabili
tatis eterne. ducet eos qui p̄ ipos cōuerſi sūt. h̄ hoc
attribuit soli petro p̄pter eccl̄e vnitatē. Sz q̄re legitur
in sab̄bo in albis euāgelij qđ tūc legitur. Redeo qđ offi
ciū illius sab̄bi cū offiō p̄cedētis sab̄bi sc̄i in mu
ltis cōuenit. Nā in p̄cedētis sab̄bo duplex laus can
tatur. h̄c et in hoc et etiam lectōm cōuenit. qz in lectōe
p̄cedētis sab̄bi d̄. Que fursū sūt sapite. non q̄ super
terriā. et in lectōe sequētis d̄. Deponētes om̄em to
lū. et ita tanq̄ lapides viui edificam̄. Et nichil
aliud ē qđ q̄ fursū sūt sape cōueniebat igitur ut euāge
liū euāgelio cōm̄teret. qđ fit in eoz p̄ncipis. Nam
in euāgelio p̄cedētis sab̄bi d̄. Vesp̄e aut sab̄bi
q̄ lucellit in p̄ma sab̄bi. i. diluculo venit maria ma
gdalena. Et in euāgelio sequētis d̄. vna sab̄bi
maria magdalena venit ad monumētū cū adhuc te
nebre essent qđ idem ē. In hoc tñ videt̄ differentia
qz d̄ ibi qđ venit maria magdalena et altera maria
hic non fit mencō nisi de maria magdalē. h̄ ut ait
aug⁹ in libro de cōcor. euāgelioz. Ideo ioh̄s. solam
mariam magdalē nominat qz fuit ceteris feruētior
nec tñ ideo ceteras nō excludit. Euāgelij vero ma
th̄i legitur in. vi. feria qz dñs p̄ passionē meruit sibi
dari potestatem in celo et in terra. vel potius datam
notificari. Et qz dñs in sex feria passus ē. indecirco le
gitur euāgelij math̄i in sex feria. in qua dñs ait di
scipulis. Data ē michi om̄is potestas in celo et in tra
Sōn apl̄s. Xp̄us factus est. p̄ nob̄ obediens parti
vsqz ad mortē. mortē autē crucis. p̄pter qđ et deus ē.
Sōbi ergo ponēt̄ euāgelij in quo agit̄ a iohanne
de p̄ma visione dñi q̄ facta fuit marie magdalē
nisi in q̄ta feria. In p̄ma enim die non poterat poni
p̄dictis de causis. nec in sc̄da nec in terciā nec in q̄ta
feria nec in sexta. nec in sab̄bo Sōntē restat qđ in q̄ta
feria necessario poni debuerit. **A**ut quidā qđ licet
in sc̄da feria legat̄ euāgelij de apparicōe dñi. sc̄a
discipulis cūtibz in emaus. nō tñ illa facta fuit ea
die. h̄ in p̄cedēt. decē etenim apparicōes p̄ xpi res
rectōem in euāgelis inueniuntur ad fidem nostrā cō
firmādam. qñqz in p̄ma die et qñqz postea. h̄ in ap̄lo
d̄. qđ in die resrectōis apparuit iacobi. et qñqz
simul fratribz. Et sicut quidā dicūt in ip̄a etiam die
p̄mo apparuit matri. ut dcm ē in quarta p̄te sub ti
de accessu p̄t̄ficis ad altare. Et iacobi qui v̄tū v̄
uerat nō comedē. h̄ ioseph q̄ p̄ eo tenebat in car
cere. Sōz qz de visione āgeloz et de maria magda
lena euāgeliste discōrdāe vidēt̄. ideo aliqua sup̄
hoc p̄ter p̄positū dicamus. Nā math̄us dicit qđ mul
lieres viderūt āgelū sedentē sup̄ lapidē qui tamen
erat extra monumētū. Marcus dicit qđ introēuntes
ip̄e in monumētū viderūt eū sedentē a dextris. ioh̄
hānes dicit qđ maria magdalena vidit duos āgl̄os
vnū ad caput aliū ad pedes sedentes. Lucas dicit.

qđ duo āngeli stātes dixerūt marie magdalene et
alijs. cur q̄ritis viuētē. Jōhes dicit solam vnā
venisse sc̄z mariam magdalē. Math̄us duas sc̄z
eam et aliā. Marcus tres sc̄z eam et mariam ma
trē iacobi minoris. et mariam filiam salome q̄ fuit
mater filioz zebēdi. sc̄z iacobi maioris et iohānis
euāgeliste sc̄z cōstīmū. Tātū salome filia fuit. Lu
cas plures dicit. dicit enim erat aut maria magda
lena et iohāna iacobi minoris s̄baudi mater. et ceterē
q̄ cū ip̄is erant. et alie v̄nerūt quas non numerant
euāgeliste. Ecclesia tñ tres marias rep̄ntat. Rursū
math̄us dicit. qđ mulieres certificāte p̄ āgelū int̄
quas erat p̄cipue maria magdalena. denūciāuerūt
ap̄lis dñm res̄rexisse. Et ioh̄es dicit qđ maria ma
gdalena nūciāuit petro et ioh̄i eū s̄blatū fuisse. Sōea
quidē sūt om̄ia q̄ dicūt euāgeliste. in h̄is et nō sūt
aduersa. h̄ qđ vnus m̄m̄ d̄. alius sup̄plet. Verum
est enim sicut narrat math̄us qđ p̄mo viderūt an
gelū sedentē sup̄ lapidē quē reuolueāt ab ostio mo
numētū. qui et dixit eis eū res̄rexisse et adiecit. Ve
nite et videte locū vbi posuerūt eū. et tūc ip̄e surgēs
p̄cessit eas in monumētū. et sedit in dextris h̄c nar
rat marcus. Post maria magdalena vidit vnū ad
caput et aliū ad pedes sedentes. h̄c d̄ ioh̄es q̄ dixe
rūt ei. Mulier quid ploras. et nūciāuerūt eū res̄re
xisse. et tūc surrexerūt ip̄i ut apparerēt ei stātes h̄c
dicit lucas. ut in hoc qđ surrexerūt dñm surrexisse oñ
derent. et cū starent dixerūt ei et alijs. cur q̄ritis vi
uētē cū mortuis. i. cū qui res̄rexit eū. q̄ritis in se
pulcro qđ ē locus mortuoz. Ambrosi dicit duas fu
isse marias. magdalena vna q̄ sc̄dm math̄ū sciuit
dñm res̄rexisse. Alia q̄ sc̄dm ioh̄em nesciuit. h̄ corp⁹
s̄blatū credidit. **A**ug⁹ uero de cor. euāgelistaz
h̄c soluit. Dicit enī qđ cū maria magdalena cū alijs
veniret dicēdo Quis reuoluet nob̄ lapidē ab ostio
monumētū. cū adhuc aliquatūlonge esset vidit la
pidem reuolutū. et statim cucurrit ad petrū et ioh̄ez
et signauit eis corpus dñi fuisse s̄blatū. qui v̄men
tes inueniūt monumētū v̄acū. et credētes qđ fu
isset s̄blatū redierūt. Maria aut̄ itēz aduēxit se alijs
et p̄p̄ius accedēs cū eis. vidit āgelū sedentē sup̄
lapidē sicut dicit math̄us. h̄c superius dicta sunt.
Sacharias qui cōposuit vnū euāgelij ex q̄tuor
aliter soluit. Dicit enim qđ maria magdalena et alie
v̄nerūt ad monumētū. et viderūt āgelū sedentē
sup̄ lapidē. h̄c dicit math̄us. et post in monumento
sicut dicit marcus. et int̄ duos stātes vnū ad caput
et aliud ad pedes. sicut lucas dicit. sc̄z illū priorem
cū alio vel eo disparēte alios duos q̄ dixerūt. Cur
q̄ritis viuētē cū mortuis. et signauerūt eū res̄rexisse
Alie crediderūt verbis eoz. maria remansit incre
dula. Sōn alie nūciāuerūt discipulis dñm res̄rexisse
illa nūciāuit petro et ioh̄i eū s̄blatū fuisse. qđ post ad
uētū et recessit eoz sola remāsit ad monumētū q̄ incli
nās se in monumētū vidit duos āgelos sedētes vnū
ad caput et aliū ad pedes. h̄c d̄ ioh̄. q̄ dixerūt ei. Mulier
quid ploras. et illa r̄ndit qz tulerūt dñm meū et nescio
vbi posuerunt eū. et cōuersa vidit dñm qui dixit ei.
Mulier quid ploras. quē queris. et illa putās eū oz
tulanū esse dixit. Dñe si tu sustulisti eū dicito michi
et ego eū tollam. et tūc dñs eam ex nōie nōciāuit. et
ip̄a tūc eum agnouit et post plures locūcōes ānge
loz tūc p̄mo credidit et voluit p̄cidē ad pedes dñi

et dñs dixit ei. noli me tangere. Nōdū enī ascendi ad
patrē meū. s̄bintelligit in corde tuo. q̄h dicet. quē q̄
ris. tanq̄ mortuū. nō credis p̄i eē equalē. Et adie
cit dñs. Vade et dic fratribz meis. Ascēdo ad patrē
meū et patrē v̄rū. i. in p̄ximo ē ut ascēdam. et ip̄a
cepit ire iam cūficata. et mūctis alijs mulieribz iuit
parit̄ cū eis h̄ nūciat̄ aplis et in illa via apparuit eis
dñs dīcēs. Auēte. q̄ accesserūt et tenuerūt pedes ei.
Predc̄m aut̄ modū loquēdi in quo q̄ ḡnalit̄ dē
ē q̄ mulieres iuerūt nūciat̄ dñm refrexisse. cū tamē
maria q̄ erat vna de illis tunc incredula fuit. Sepe in
scripturis inuenim̄. sic et dñs dicit discipulis et me sci
tis et viam meā scitis. Cū tñ quidē essent int̄ eos qui
hec nesciret. Sñ dñs tāto tpe vob̄cū sū. et nō agno
uistis me tē. Sed illud p̄mo dē s̄ciētibz istud ig
nat̄ bz. ita ē dī. q̄ dñs in ascēhone apparuit discipulis
et exprobrauit incredulitatē et duriciā cordis eorū
q̄ h̄ys q̄ viderāt eū refrexisse non crediderūt. cū tñ
aliq̄ inter eos fuerint. q̄ iam crediderāt. sic petrus et
alijs plures. s̄ illd̄ p̄mo dē tē mēredulis. hec op̄io
videtur p̄babilior q̄ sc̄da. et qd̄ dixit ābrof. Non est
credēdū q̄ dixerit alleluia. s̄ aliorū op̄iones tē
rento. lēz ipe eam argumētis p̄bāt videat̄. quibus
iux̄ p̄dcām op̄ionem leuit̄ r̄ndet̄. et fere totū qd̄ ipe
inducit. p̄ int̄ceptōez soluit. v̄z q̄ ipe dīc. q̄ vna
maria fuit sc̄dm math̄ū q̄ leuit̄ dñm refrexisse. hoc
ē falsū q̄ alijs credētibz verb̄ āgeli ip̄a remālit̄ incre
dula. Auḡ? uero nō sic fuisse dīcīt. ut nariat. sed nar
rat ita potuisse fuisse. Sñ p̄babiliori s̄mē nō p̄iudicat̄

Quia p̄ glām refre. *et q̄. fēa post pascha*
et om̄s impleuit dñs quē p̄misit in veteri
testamēto ut v̄z introducēt nōs in terram
fluentē lac et mel. ideo dīc̄ ecclia in introitu huius
sc̄de ferie. Introduxit nos dñs in terrā fluentē lac
et mel. exo. xiiij. q̄ xps iam introducit̄ ē. et ecclia
triūphās in re. Ecclia v̄eō militās in spe. Ep̄la fuit
de actibz aplōz. x. c. St̄as petr̄ in mediore. et int̄
dit p̄bāt passionē xpi et refrextōem. Sñ dīcīt. hūc
om̄es p̄p̄he testimōiū phibēt. Euāgelii duo ex di
scipulis. luc. xxiij. c. dīcōdat ep̄la de apparitōne dñi
discipulis eūtibz in emaus. ibi enim habet̄. q̄ agno
uerūt eū in fractōne panis. Quid ē fractio panis n̄
expositio scripturē ibi enim agnoscat̄ dñs. Rñs v̄eō
cōcordat cū introitu. dicat nūc israhel. Allā. Nonne
cor n̄r̄m eāt artēs tē. est de sc̄pturaz. expositōne. In
alijs eccl̄is dīc̄ allā. Angel̄ dñi. math̄. ul. ca. Offerto
riū. Angelus dñi tē. ē de testimōio aplōz. Postcō
mūo. Surrexit dñs tē. luc. ul. c. ē de apparitōne que
fēa ē petro. Multiplicat̄ igit̄ apparitōes ut dēn̄ est.
ad cōfirmādā fidem. Sane ex hodierno euāgl̄io
sumit̄ allā. nōne et offēda. Angel̄ dñi. ex eo q̄ ibi
bz mulieres visiones āgeloz vidisse qui dīcūt eū vi
uere. Sif̄ et cōmūo. surrexit dñs. ex eo q̄ ibi dīcitur
surrexit dñs vere et apparuit symon. ad pietatez ḡ
p̄met̄ hoc officiū in quo cōtinet̄ remēoracō sc̄ptura
rū. et p̄ pietatē accedit ad māfuetudinē. Mansuetis
aut̄ terra p̄mittit̄ illa de qua dī. Beati mites. qm̄ ip̄i
possi. terra sc̄z fluentē lac et mel. Sñtē in introitu sc̄z.
Introduxit nos dñs in terrāz fluentē lac et mel. Et
fuit hec verba moȳs populū post esum agm̄ de egipto
ducēt̄ re. quā caleph dedit axe filie sue irrigatā irrig
guo sup̄iori in inferioi et irriguū inferius timor ē sup̄i

amor. Caleph etenim qui q̄ cor interpretat̄. dat aie
tendōnem cū timore p̄ter et amore. **I**n hac sc̄da
feria fit in vrbe staco apud sc̄m petr̄ p̄pter hoc q̄ in
euāgelio habet̄. et apparuit symon. et q̄ ibidez dī
Rōne cor n̄r̄m ardēs erat in nobis. q̄ ipe p̄ ceteris
magis arhit̄ dñm diligēdo. Hac die p̄sces viuos in
spicim̄. recolētes cū gaudio. q̄ dñs ad p̄bācōem
refrextōis p̄tē p̄sces alli comedit. Et in tertia feia
ad fontes imus ut ibi dīcet̄. et mulieres v̄eterant
viros. ecclia in h̄ys tribz diebz est feriandū. put sub
In pascha dictum est *duy fēa post*
In tertia feia ondit̄ p̄ qd̄ habet̄. hēditas
celestis parrie. ostēso vero in sc̄da feria q̄
in terrā fluentē lac et mel. iam introduxit nos deus
in spe. et postea introducit̄ in re. ondit̄ p̄ qd̄ habet̄
q̄ p̄ diuinam sciam siue agcōne dñi n̄r̄i. Sñ hec to
ta feia ē de agm̄cōne siue sapia dei. et m̄de introitus
ē. Aqua sapie tē. Eccl. xv. c. et ē. vij. tom. qm̄. vij.
tomis sp̄s sc̄i est ista sapiēcia In ep̄la. Surgēs pau
lus act. xij. c. ondit̄ passio x̄. et refrextō. p̄ quā hec
sapia habet̄. Qui enī verā h̄tē h̄z de h̄ys h̄z sapore
dei. Nec aut̄ agm̄cō. est dies quā fecit dñs. de ḡdu
ali ergo p̄t̄. **E**t nota q̄ cū om̄es ḡduales v̄sus
huius eb dōte sumatur de psalmo. c. xvij. sc̄z. cōfitemi
q̄ ē non? p̄? dīxit dñs h̄o diern̄? sumit̄ de psalmo.
c. vij. s̄. cōfitemini q̄ ē dēcm̄ in matutinali. Carate
eo q̄ iste psalm̄ exhortat̄ fideles ad laudes dei qui
p̄ sapiam sui redēmit et libeāuit eos de q̄dripl̄ci
tēptacōe. q̄ liberauit eos de nēcitātibz eorū. id ē ab
infidelitate. et q̄ liberauit eos de nēcitātibz eorū. i. a
p̄ua cōfuetudine et liberauit eos a tedio bone actōis
et eduxit eos a uersutis heretice impūgnatōis.
Allā est. Surrexit dñs et apparuit mulieribz. vel se
cūdū alias eccl̄as. Oportuit qd̄ sumit̄ de euāgelio
In alijs etiā dīcīt̄. Surrexit dñs v̄e. luc. ultimo. ca.
In euāgelio v̄eō stetit̄ ih̄sus tē. luc. xxiij. c. ondit̄
dñs. et p̄bat refrextōz suā discipulis suis p̄ quor
Primo p̄ cōfuetū modū loquēdi. cū dīxit. Pax vob̄
Loq̄bat̄ enim eis sepe de pace. et amator pacis erat
Sñ ipe dñs inq̄t. In me pacē habebitis. in mundo
aut̄ pressuram. Pacē relinquo vobis. pacē meam do
vobis. Sc̄do p̄ hoc q̄ ondit̄ se palpabilē. Tercō q̄
cū eis comedit. Quarto q̄m̄ eis sensu aperuit scri
pturaz. Et q̄ hanc sapiam dñs dedit p̄ se et p̄ ap̄los
ideo dīcīt̄ in offertorio. Intomuit de celo dñs. id est
de aplis. ut om̄es crederēt in illū. Nec enim inq̄t. io.
sc̄pta sūt ut credatis. et credētes vitam eterna ha
beatis. In postcōmūione. q̄ ē ad colo. iij. c. inuitant̄
ad hāc sapiam. Si cōsurrexistis cū xpo. q̄ fursū sunt
sapite ecce de sapia. Et q̄ de sapia habet̄ in hac fa
teria. ideo fit staco ad sc̄m paulū. qui fuit sapientior
om̄ibz aplis. seu cui dñs singularit̄ aperuit intell̄gē
tiam sc̄pturaz. de quibz legīt̄ in euāgelio et introitu.
Sñ ipe dīcīt. nō a me nec ab h̄oie accepi euāgelii
meum. s̄ p̄ reuelacōem dñi mei ih̄u x̄. vel q̄ p̄ eum
maxime adimpletū ē qd̄ in euāgelio legīt̄. s̄. opor
tuit p̄dicare penitentiā in om̄es gētes. ideo q̄ et eius
p̄dicacō legīt̄ in hodierni lēōe actū aplōz hac die
viri v̄b̄erāt mulieres. put s̄b pascha dēn̄ ē. hac ec
die ad fontes im̄. p̄ eo q̄ hodie in introitu viri b̄
aq̄ sapiētie potati. t̄feruntur et i offertorio fontes aq̄
rū aperuisse memorentur.

Ostenso in tertia feria de celesti patria *De quarta feria*
et per quod habet omnis ecclesia in secunda feria. quod in tertia
fluere lac et mel et c. introducimus. ideo nunc
in hac quarta feria inuitamur ad illam. Unde introitus
est. Venite benedicti patris mei etc. math. xxv. c. Quia
vero dominus dicit. Omnia agite appropinquabit enim regnum
celorum. et quibus non intrat nisi purificati per penitentiam. ideo
beatus petrus in epistola aperit. act. ii. mutat iudeos ad
penitentiam. ideo autem ad penitentiam inuitat homo. ut de filio
diaboli fiat filius dei. et hec mutatio dextre excelsum prope
quod in ratione habet. Dextera domini fecit virtutem. *Se-*
quitur alleluia de resurrectione. Surrexit dominus etc. Et in alijs
ecclesijs est. Christus resurgens etc. Semp enim in hijs diebus
aliqua de resurrectione dicuntur. In alijs enim dicitur. Cum se-
derit. math. xxv. c. Quia vero hec mutatio fit etiam quoniam
homines fiunt filij dei propter predicatorem. ideo in euangelio
manifestavit se ihesus. iohan. xxi. c. Dicit dominus.
Mittite in terram nauigij retes hoc facit qui tamen predicat
propter dei et tunc trahunt magni pisces. postea dedit
eis piscem assum. Pisces assum id est christus passus. Hec
erit resurrectio in patria cum comedemus panem angelorum.
de quo in offertorio. portas celi etc. Postcomuniatio est.
Christus resurgens. Ro. vi. c. Et quod beatus laurentius fuit
vnius de magnis piscibus et fuit assumptus pro christo ideo
fit statio ad beatum laurentium. *De quarta feria.*

Omnia feria est de uerhione gentium propter
passionem et resurrectionem. Unde introitus est
victorie manu tuam laudauerunt populum christiani
quod sapia aperit os mutorum. Unde psalmus. xxv. c. Tunc cla-
udus saliet sicut ceruus. et aperient lingue mutorum quod
fecit. quoniam christus demones eiciebat et faciebat homines mu-
tos loqui. Unde in euangelio. Erat ihesus eiciens demonium
et illud erat mutum. *In epistola vero Angelus domini. act.*
viii. significat consilio ista gentium. Unde dicit ibi de eunu-
cho qui conuersus est a philippo qui interpretatur os lapidis
sive os illuminans. quod quoniam per scripturas inspectionem vel
predicationem conuertitur homo ut gentiles. qui significant
eunuchum. quandoque vero per inspirationem conuer-
titur ad dominum ut habet in euangelio quod apparuit marie
magdalene. Quia vero per uisionem gentium factus est christus
lapis agularis. ideo in versu rationis habet. lapides
que reprobauerunt edificantes etc. Et quod uera conuersio
fit per penitentiam. ideo sequitur alleluia. math. xxvi. In die re-
surrectionis mee dicit dominus pcedam uos in galileam. i.
in transmigratione de vicinis ad virtutes. *Euangelium*
Maria stabat. io. xx. c. est de apparitione domini marie
magdalene in spe ortulani sine peregrini. quod peregrinus
est deus homini. quandoque in peccato. In offertorio. in die
sollemnitatis. exo. xiii. c. filij promittuntur conuentionibus
vra beatitudo. *In postcomunionem vero plus etc. i. se.*
ii. c. ad laudandum inuitamur. Et fit statio ad sanctos
apostolos. quoniam in philippo qui interpretatur os lampadis in-
telligunt omnes apostoli quoniam predicatorem conuersio gen-
tium facta est. Item quod fratres domini de quibus in euangelio le-
gitur fuit apostoli quos os muti apti sunt. et diserte lingue
infantium. ideo statio fit ibi etc. *De quinta feria.*

Sexta feria est de institutione baptismi. Unde
introitus est. Introduxit eos dominus. scilicet de egi-
pto. i. de tenebris peccati. et inimicos eorum
operuit mare. i. baptismus. et subicitur ibi ter alleluia
propter liberationem ab hostibus. et bonum gregem. Postmodum
sequitur epistola. christus semel. i. petri. ii. c. in qua beatus petrus
agit de baptismo. et de archa noe. Sicut in diluuiio per

archam salue facte sunt anime licet paucę scilicet octo
similiter et in baptismo. quod sic in aquis diluuii qui mun-
dauit totum mundum. mundus a peccatis purgatus
est. et per archam anime salue facte sunt. ita et in aquis
baptismi in quo omnia peccata mundata sunt. per ecclesiam
saluati sumus. *Sequitur gradualis. Hec dies. quia*
fecit dominus. Verus. benedictus qui venit in nomine domini. et
enim homo qui desecrat baptismum. hoc est qui inuisibiliter
baptizatur. Unde sequitur. Deus dominus et illuxit nobis. scilicet
per illuminationem baptismi. et per illuminationem legis domini. Alle-
luia. Angelus domini cum duplici versu. hic in die pasche. in
quibusdam ecclesijs quoniam in hac die agit de institutione ba-
ptismi. vnus versus est propter christi resurrectionem in corpore
alius propter stolam anime quam in baptismo suscipiunt
baptizati. Euangelium vero est de institutione baptismi secundum
matheum. vl. c. Undecim discipuli abierunt in montem
quem constituit illis ihesus. et sequitur. ibi. Euntes
docete omnes gentes. baptizantes eos in nomine patris etc.
Et quoniam memoria debemus habere istum diem propter in-
stitutionem baptismi. ideo sequitur in offertorio. Erit nobis
memorialis dies ista etc. exo. xii. c. et xiii. c. memorial.
quidam debet esse dies. in qua de vicinis ad virtutes transi-
mus. hec enim dixit moyses in die pasche. Postcom-
muniatio est. Data est in omnis preteritis. math. vl. c. Quia vero
beata virgo creditur interfuisse in institutione baptismi quoniam
ut ihesus ait. hoc apud nazareth in domo eius actum est
ideo hac die fit statio in ecclesia eius. *De sabbato.*

Sequitur de sabbato in albis. in quo est in-
troitus. Eduxit dominus populum suum in exultatione.
hoc maxime in extremo sabbato fieri
intelligimus quoniam erit rex sabbati. Sed ne uidei credat
hoc deum esse de se. Sequitur in epistola beati petri. i. ii. c.
fratres deponetes omnem maliciam et dolum etc. Sequitur
duplex alleluia sine gradualis. Primo quoniam nunc terminatur
septuagesima postquam sequitur octaua resurrectionis quoniam
habebit duplex stola. anime scilicet et corporis. et cessabit
labor operis. de quo deum est in preteritis huius preteritis. et
scilicet de septem diebus post pascha. et in quarta parte scilicet de
alleluia. Secundo quoniam in die iudicii plenum erit gaudium
pro dominica et nostra resurrectione. Tercio gemmat alleluia.
quod tunc erit leticia sempiterna. quod enim erit leticia
vni alleluia quod sempiterna secundum concinnet alleluia. Quarto
quod in octaua resurrectionis omnis sollicitudo deponetur
quod significatur in hac octaua die in qua vestis can-
dida siue crismale deponitur. Ideo in albis non cantatur
graduale. sed duplex alleluia. quod tunc erimus in albis. Item
quatuor ad resurrectionem domini non debet gradualis cantari.
neque quatuor ad baptizatos. et ideo cantatur unum alleluia per
baptizatos. scilicet. Laudate pueri dominum. et aliud de resurre-
ctione domini. scilicet. Hec dies quia fecit dominus. Preterea ideo
post alleluia hec dies. sequitur alleluia. Laudate pueri. quod de
leticia animarum transiunt ad gloriam incorruptibilem cor-
poris. Euangelium vero vna sabbati. io. xx. c. est de duo-
bus discipulis qui currebant ad monumetum. ps. l. c. et io.
qui significat duos populos. cucurrit enim citius iohannes. i. iudai-
cus populus quod habebat prophetas. scilicet. iheremiam. psalmam. et
alios qui de passione domini locuti sunt. Sed petrus citius in-
trauit. i. gentilis populus non tamen intrauerunt iudei in multi-
tudine. qui enim credit intrat. Sic dicit augustinus. Et
attende quod epistola et euangelium huius sabbati concordant
cum epistola et euangelio sabbati sancti. putamus deum est scilicet de
septem diebus post pascha. In offertorio vero de illumi-
natione post baptismum agitur grates. benedictus qui

venit rē. **P**ostcommūio est. Omnes qui in xpō ba-
ptizati estis xp̄m induistis. gala. iij. die ista sit staco
ad eccliam bti iohānis in laterano. qz ibi enim in p-
cedēti sabbto baptizati sūt pueri. in octava die in
lege circūcidēbāt. ideo recte hac die ipi cōveniūt
ut hoc spūaliter agat in baptizatis. et hoc ē qd dicit in
eplā. deponētes omēm maliciā et omēm dolum. qm
modo gēnti infantes. ne p fenestras quqz sensui
intret mors. Dicit aut ad horas capituli. xp̄s resur-
gēs. ro. vj. c. Et illō. Expurgate vtrūqz. rē. i. ad cōm-
. v. c. et illud. xp̄us passus ē. i. petri. ij. **Q**uia vero
in tō septuagesima q vltz ad hāc diē p̄cedit. penitē-
tiam egimus. ideo ecclia hodie celebrat in albis. ut
magis ac magis albi simus. sicut dñs ait in euāglio
matthi. iij. Agite penitētiā appropinquet enim re-
gnū celoz. **Q**uare hoc sabbtu dicit in albis. dñm ē sabb-
pascua. hac die dñs p̄p̄a distribuit agnos dei. Ali-
cui etiā distribuit cereus paschalis. de quo dñm est
sub sabbato sancto rē.

Postest etiam aliter dici q ideo in pmissis
vñ. diebz baptismalia celebrat officia. vel
qz baptizati sapia septiformi dotetur. vel
qz ipoz tēporis vñitas diez septenario voluit
quibz qz fides spes et caritas p̄cipue sūt necēria. ideo
tribz psalmis vñis in nocturnis singulorū aut diez
officia sic possumus. vñ. spiritibz et virtutibz coap-
tare. officii qd dñice resurrectionis p̄met ad timo-
rem quo timeamus terribile suam iudicis. Cū enim
dicit. pater rex et iudex omniū. Resurrexi et adhuc te-
cū sum. i. in fugillacoem inimicorū dicētiū. qm moriet
et pibit nōme eius. tūc magnus erit timor et tremor.
Sō et in offerro. Terra tremuit rē. spūs timoris ut
fundamentū ponit. Sed qre a timore incipietes in
sapientia teemnam. cū p̄p̄a. cepit a sapia et descēde-
rit ad timorem. Rēdeo. p̄p̄a. saluatorem descēdit q car-
nem assumēdo descendit. nos vero de terrenis ad
celestia tendē conam. et ideo gradus ascendendo
cōmunicare debemus. ut a timore ad sapientia puenē
possum. **I**n sēda feria legit euāgelū de duobz di-
scipulis euntibz in emaus. qbz dñs apparuit et septu-
ras moysi et omniū p̄phay aperuit. Et attēde. q licet
hodie legat euāgelū de apparicoe dñi. nō tñ hodie
h̄ heri apparico fuit. Ad pietatē ergo p̄met hoc offi-
ciū in quo cōtinetur ēmemoraco septuay et accedit
ad māuetudinē. put ibi dñm ē. **I**n tēcia feria le-
git euāgelū dñi ih̄sus vbi mulapharie suā resur-
rectōem pbat. s. p̄ visu. p tactū et etiam
p auditū. cū septuay ecclia expoit. qd p̄met ad sciaz
Sō in introitu. Aqua sapie et c. beati viri. potati refe-
runt. in offerro. Inconuit fontes aqz aperuisse mēo-
ratur. In postcōmūione. Si cōsurrexistis. q surū sūt
querē et sape iubetur. Et in euāgelio sensus ad intel-
ligēdum septuay discipulis apitur. septuay quippe
intelligētia et sciētia lamentū et luctus ē causa effecti-
ua q enim agit in septuay p̄phas et eoz dñm occisos
quomō dolore moriet. et qnto quis peccata sua intel-
ligit. tanto in luctū et penitētie lamentū prūpit. licet
igitur. hñs diebz sit gaudis vacandū. in meptam
leticia remoueamus. ne carnes agm hñe lactucis a-
grestibz comedamus. qz bti qui lugēt. **I**n quarta
feria legit euāgelū de discipulis piscantibz qd dñs
inuitauit ad p̄adū. et dedit eis panē et pisces assum-
id ē xp̄m cōgnosce dñm et hoiem passum. ē illa q qtem

saturitas de qua dicit. bti q esuriūt et sitiūt iusticia. qm
ipi saturabūt. Qd g dicit ibi. venite p̄adete. h̄ est qd
cantat in introitu. venite benedicti p̄ris mei. p̄ci.
regnū. hoc enim regnū ē p̄adū eternū vbi erunt
p̄sces magni. h̄ vnus sup prunas. nō passiois. sed
amoris. Racoabiliter aut in feia quarta nob a xpō
regnū p̄mittit quā m q̄rta etate regnauit dāuid
et salomon. in quoz manibz xp̄i regnū specialit et
plenus signat. Et qz petrus sup dñm rethē traxit
in terra. ipi enim cōmissa ē ecclia. ipi specialit dñm
ē pascē. o. m. ideo p eplā sumit eius p̄dicatō de ac-
tibz aploz. Ad saturitatē quoqz p̄met offerenda
Portas celi aperuit. s. p̄phetas q p̄dixerūt. angelos
q annūciāuerūt. mariam q genuit. aplos qui p̄dica-
uerūt. doctores q exposuerūt. p hñs om̄s pluit dñs mā-
na in ore egentū aiaz. i. dei verbū vel corpis sacra-
mentū. ut nō deficerent in via rēdentes ad patriam.
vbi comedent panē angeloz. Versus ḡdualis. dñm
fecit virtutē. cōgruit illi verbo euāgelij. Mittite
in dextera nauigij rethē. et est sensus. Dextera dñi fecit
virtutē qz potētia vbi in vñiti fecit me vincere mortē
ideoqz dextera dñi exaltauit me. i. laudabile me fecit
Et repetit. dextera dñi fecit virtutē. ut oñdat refrechi-
om̄s qualitatē. s. eternā. Sō sequit. Non moriar.
sed viuam. iuxta quē sensū capimus cū aplo in alla-
et cōmūione. xp̄us resurgēs. et p̄met hoc a d forti-
tudinem Et quia bti laurentis fuit p̄sces assus for-
tis in elurie. et eluriens in fortitudine. ideo fit ibi sta-
cō. Officiū q̄ntē seie p̄met ad dñm et misericordia
Magnū enim fuit cōsiliū peccatricis pedes lauatis
cū lacrimis. ut misericordia cōsequeret. put in euāglio dñi
Officiū sexte seie p̄t ad iudicia cōdis et cōpis in ba-
ptizato. nam de quo ibi agit. lauandū corpus et aia.
et qz mudis cordibz visio dei p̄mittit ut ibi beati mū-
do corde. qm ipi dñm videbūt. et p̄ mudicia ad intelle-
ctū puenē. ideo recte in euāgelio dñi. qz vñmign-
tes dñm videbūt. In sabbato legit euāgelū in quo
dñs. q licet iohānes p̄currerit. tñ petrus sequēs eū.
in monumētū intrauit. et postea iohēs. hñ p̄t dñm
est ibi sūt duo. p̄p̄i. petrus significat gētes q postea
veniet ad noticiā passiois. h̄ tñ p̄mittit crediderūt
Iohēs synagoga q in lege et p̄phetis p̄p̄s audiuit
dñm passionē. h̄ nōdum credē in mortuū voluit. Cre-
det aut cū isrl saluus fier. De hñs duobz p̄p̄is scilicet
credētibz et nō credētibz loquit petrus in eplā. de po-
nentes rē. De credētibz dñm in introitu. Edixit dñs
p̄. s. in ex. eduxit enim dñs isrl de egipto cū auro et
argento. h̄ illis in deserto murmurātibz et ideo p̄eun-
tibz. eduxit eos q nō murmurauerūt de deserto intraz
p̄missionis. et p̄pter eosdē dñm tñm ḡdualē et du-
plicat allā. qz tūc neophiti laborabāt. nūc dñm voce
rope laudat. ad eosdē p̄met allā. Laudate p̄ci
dñm Totus enim ille psalmus ad lectōnem digie-
gētū. qd ex eius illo fine pbat. Quia habitare facit
sterile in domo. eis dñm pueris dñem. qd canitur in
in offer. bñdict q̄ vñt in noie dñi. hñc enī dñm
cantauerūt pueri occurrētes dño ad passionē ven-
enti. qd sequit. bñdixim? nob de dñi. adiecit
mater ecclia dices pueris suis. bñdixim? vob. id ē
significauimus nos baptismo. nos q sumus familia
dñi. qz deus dñs illuxit nob. Sequēs versus. h̄c est
dies. ad gaudiū spectat credētiū. Ille alius. lapidē
quē reprobauerūt. ad fugillacoem p̄met iudicōi

ad eosdem credentes pmet. Postcomūo. Omnes qui in xpo rē. Permet igit officiu istd ad pacificos q filij dei vocabuntur. Dedit enim dñs hñs q credūt in nomine eius. filios dei fieri. qbz dñs sapia perfici

De pma dñica post pascha

Ignitionis seu reconciliatōis. put dñm ē in phao h? pñtis. Sane in hac die dñica in qbusda ecclñs sunt octauae pasche. r dicūt rñsona de die dñica. r utrois tus. Resurrexi. r gduale qd derelictū erat rsumunt hñtes respectu ad gñalem resurrectōem. ad cuius glām p gradus ascendit. xpi enim resurrectō in octaua etate facta ē. Sed cū paschalis sollemnitas significet illaz octauā. q sequit septenariū hui? vite. Querit quare habz octauas. cū etiam ei? sollemnitas. pcedat. non tñ p octo dies. hñtia vsq ad diem penthecostes. Raco q resurrectō futura significata ē. p circūcisionē. q octaua die mādāta ē. cuius vere circūcisionis octo sūt beatitudines. quaz octaua ē dit ad pñam. r ideo ad repñtandū has btitudines sollemnibz octo diez officiis. celebrant octauas dñice resurrectōis. q est causa rignū nostre future circūcisionis. Has btitudines coaptat angustin? in libro de doctrina xpiana. vii. spiritibz omittēs vltimam. qz redit ad pñā. gradatim enim a timore p uenit ad sapiētiam. Vnde in ciu sapie timor dñi. de hoc dicit in phemio septimi pñs. Quia ergo nouiter baptizati sunt pueri. r qz multos nouellos in quadragēia genuit ecclia. r qz in illo tpe fuerunt apli pueri. ppter qd dñs fuit cū eis qd quadraginta diebz post pascha. mstruēs eos in fide. ut possent omnino fieri spūales. r vt vrerēt igne spūs sancti. pñt istas tres causas hñe nouitates mstruūt nos. ecclia in fide in hoc tpe. Et ideo in pma qñdena legunt. apoc. r actus aplōrum. in quibus libris habet de septem signaculis vii de incarnatione. natiuitate rē. q xps solus aperuit que sūt maxima pñcipia fidei nrē. Postmodū in in alia qñdena cātāe in rñsonis. de psalmis. r in lectōibz legūt eplē canonicē vsq ad ascensionē dñi. vt supra fidem edificētur bona opa. psalmus enim replē bona opa designat. Et attende q ante resurrectōem lex r pphete legebant. Post resurrectōem vero apoc. r eplē canonicē q sūt apostolorū scpta legant. r cantibz iubilant. lex enim r pphete xpi passionem r resurrectōem pdixerunt sed apli iam factam ānūtiauerūt r testificati sūt. ideo q rñsonū illd cantat uirtute magna reddebāt apli testimoniu resurrectōis. Racoabiliter qz legit apoc. r eamē. eo q in eo visio xpi r angeloz collocatō mēmorat. In illa enim vita quā paschale significat tps anime visionē trinitatis r angeloz cōsortio gratulabunt. Legit aut apoc. cū historia dignus es dñe. Allā incipit. ego sū uiuus. Qd aut in quodā rñsonio dr. decantabit pplus isrl allā r unūsa multitudo iacob cēbat legitime. r dñs cū cātōibz citharā pcutit in do. d. illd ēpiciat q in domo saul destructo. i. mortis impio archa. hñamitas saluatoris. in q sūt māna. id ē verbū. r tabule testamenti. id ē thesauri sapie r sciētie dei absconditi in iherlm ducti et in tabnaclo collocat. vt eterna pacis visionē fruāt. r ad pñis equalitatē glōsios exhibeāt. Cū aut supius tpi bz infantie saluatoris paulū dixerimus ēē legendum. nūc vero scpta ceteroz aplōz. pñt q toto tpe hñe ante passionem hñe postea quo dñi pñtia mēmorat.

cōgrue pñones noui testamēti locūt. vt quasi ab vberibz spōsi filij solacōis lacte potetur. hñe nā qz scpturē sūt vbera. de quibz dr. Meliora sūt vbera tua vno. de quibz nos sic reficiat deus. cuius mscdia plena ē terra. vt omēs de ipius plenitudine accipiamus. Et nota. qz scdm romanū ordīnem legūt nouē lectōēs in dñicis a pascha vsq ad penthecost. put dñm ē sū ti. de septē diebz post pascha. Propt nouitatē aut triplicē que directā ē incipit introit. Quasi moto gemitu infantes rē. i. pñ. h. c. In eplā vero in fide mstruim. q incipit Omē qd natū est ex teo vinct mūdū rē. io. v. c. ondit fide p testimoniu in celo r in terra. r in cōscia In terra cū dicit. Tres sūt qui testimoniu phibēt in terra. spūs. aqua. r sanguis. qz enim clamore magno dñs emisit spm. et q ex eo iam mortuo exiuit sanguis r aqua. i. iudiciū fuit hñamitatis. r hñ tres vnū sūt. i. vnū significant. Tres phibēt testimoniu in celo. pater i voce. vbiū in carne. spūs in colūba. r hñ tres vnū sūt. De testimōio cōscie sequit in eplā. qui credit in filiū dei iam in se testimoniu dei habz. i. hoc dicit ei cōscia.

Sequit duplex allā. in dñicis enim r festiuis diebus ab hac die vsq ad octauam penthecostes cantatur duplex allā. de quo dñm ē sub ti. de septē diebz post pascha. r sū sabbato in albis. r sū septuagēia. Primū allā ē. post dies octo. io. xx. c. Euāgelium. Cū ess sero. io. xx. c. ē de duabz apparicōibz. Priā omibz aplis in ipō die pasche. excepto thoma. alia octaua die pñte thoma. qui vidit r credidit. et retigit et dixit. dñs meus et deus me. Aliud vidit. aliud credidit. vidit hñamitatē. r credidit deitaret. et cōgruit fēm mterpācōm nouis. Thomas enim mterpācābilis. nō pñfunde intellexit. q ex eis q exteriorius vidit. deitatis mima penetravit. Postmodū mstrauit nos in euāgelio brūs iohes ad credēdum ab vtili et honesto. vtile est enim nob credē. Sñ dixit. multa signa fecit ihesus. q nō sūt scripta in libro hoc. Postcomūo est. Mitte manū rē.

De scda dñica io. xx. c. Equitur **De scda dñica** post pascha. qz enim per xpi resurrectōem illuxit deus nobis. nō tātum puulis. hñcā pfectis. ideo hñc dñica de pastoribz ē. q dñt plene imitari xpm. Sñ introitus ē. Mscdia dñi plena ē terra. ea enim nō tñ puuli. hñt magni repleti sūt. Et ideo. hñc ātcedēs dñica fuit de puul. hñc ista ē de pfectis. Sñ sequit. verbo dñi celi. id ē apli firmati sūt. Et qz petrus loquit ad pastores in epistola. Xpūs passus ē p nobis rē. i. petri. h. c. ideo nūc sūt finodi. et sit stacō apud scm petrū. In fine enim dr. Cōuerfi enim estis ad pastore et epm animaz vñaz. Duo allā dicūt. Primū. s. gñouit discipuli rē. est de resurrectōe. in alijs tñ ecclñs dicūt Surrexit dñs. matthi. ul. c. Aliud scz. ego sū pastor bonus rē. io. x. c. de platis. Euāgelium vero. Ego sū pastor bonus. io. x. c. de bonis platis et mercedarijs. Offertoriū ē. Deus de? meus ad te de luce uigilo. qz plati dñt sp vigilaē. Sñ in cātōis cātico. dr Inuenerūt me vigiles. qui custodiūt ciuitatem. Postcomūo filr ē de platis. ego sū pastor bo? rē.

De dñica tñia Postcū est. qz pñ et magni p xpi resurrectōem plenī sūt mscdia dñi. Parui cū dr in introitu pcedēs dñi ce. Mscdia dñi plena ē terra. Magni cū dr ibidem

verbo dñi celi firmati sūt In hac vero scia et in se-
quentibz duabz dñicis an ascensioez hortat nos eccle-
sia. ad iubiliū et exultacōem. ppter xpi resurrectōez
et ascensioē. vñ introitus huius dñice incipit. Iubi-
late dō omīs tra rē. Et ibi sequit allā. qz iubilus est
exultacō mētis. hīta de etnis. soli aut deo iubilandū
ē. Sequit. psalmū dicite nomī ei. i. hilari opacōe
ipm laudate. et sequit. siml. ibi vñ allā. qz ab vna
radice ortū hnt omīa tra. i. a caritate. Sequit. date
glām laudi ei. i. iubilū. et in fine sequit. triplex allā
qz a potētia pris. et sapia filij. et a benignitate spiritus
sancti. pcessit. qz nōs liberauit p passionē et resurre-
ctionē suā. et idō laudādus est dō. Licet aut sit exul-
tacō. tamē incutit timor. ne spes sine timore luxuriet
in psumpcōne. vñ sequit. ius. dicite dō qz tribilia
fūt opa tua dñe. Debz enī timere nouus plius quia
iudei excecati sūt qui erat plius peculialis dñi. qz licet
apposuisent custodes. tñ dixert. veniet discipuli ei
et furati sūt eū. et hoc est qz dñe ps. Mentienē tibi. i.
ad honorē tuū. qz ex hoc magis pñi sūt mimici tui.
i. iudei. Et sequit. ibi In mltitudine iustitiae tue qñ. d.
licet vidissent mltā mīraclā. viz solē obscuratū. et pe-
trias scissas. in hoc ē etiā mltitudo iustitiae dī. qz men-
dacia mimicoz iustitiae in suū honorē. In eplā vero
monet petr. baptizatos. vt ambulēt in nouitate vi-
te. abstinētes a carnalibz desiderijs. Dices. Obsecro
vos frēs tanqz aduenas et pegrinos. abstinēte vos
a carnalibz desiderijs. i. petri. ij. c. et cōcordat cū intro-
itu. qz gustato spū desipit omīs caro. Quedā eccle-
sie dicūt allā. xps resurgēs. Ro. vi. c. Euāgelij ē de
resurrectōe. Modicū et nō videbitis me. modicū
i. a morte vsqz ad resurrectōē. itēz modicū et vide-
bitis me. post resurrectōem. et modicū quia vado
ad p̄m Jo. xvi. c. rē.

De dñica q̄ta

In q̄ta etiā dñica inuitat ad iubiliū. et sp̄alr inuitat
ad h̄ gēres vñ introit. sup̄. ē de ps inuitat ad catū
q̄ incipit. Caritate dñō caritū nouū qz mirabilia fecit
dñs. bñhardus inq̄t. Tria fecit dñs mirabilia in m-
carnacōne sua. Primū qz mar' est virgo. Scōz qz dō
fieret homo. Terciū qz p dca potest credē carnalis
homo. Sequit. ibi. an cōspēctū gentiū reuelauit iusti-
ciam suā. i. filiū suū. Sequit. versus. Saluauit sibi de-
xterā ei. rē. Et qz p fidē vñi sūt duo plī. s. gēti-
lis et iudaicus. idō in oīoe habet. deus qui fidelū
mētes vñ efficit volūtatis rē. Rursus qz ista dñi-
ca q̄ta appropinquat ascensioi. idō dñe euāgelij vado
ad eū qui me misit. et nemo ex vobis rē. Jo. xvi. et
post expedit vobis. vt ego vadā rē ostendit enī
causa iubili. s. ascensio. hūc cōsonat p̄ncipiū episto-
le bñ Jaco. i. c. Omē datū optimū. et omē donū p̄m
desurū ē descendēs a p̄e luminū. Sequit. in euāge-
lio. Cū veniet pacitus. arguet mūdū de p̄cō. i. de m-
fidelitate. fides enī p̄m excludit. Vñ arguē de hoc
p̄cō. ē arguē de omī p̄cō. Et de iudicō. et de iusticia.
dicat ergo de p̄cō. s. qd habet. De iusticia qm nō ha-
bent. s. scōz. qz vado ad p̄ez. i. in cōdibz scōz hoīm.
pducēdo eos ad p̄ez p cognicōez dei bonā. et extol-
lendo eos ad pris cōformitatē. et tñ volūt homines
scīs assimilari. de iudicō qd nō timet. qz p̄nceps mūdi
huius iā iudicat. est. et adhuc secūnt. damnatū. Et
sufficēt. de duobz arguē. s. de fide qm nō habet et h̄re
possent si vellent. et de iusticia siue de bona vita. in q̄
nō imitāt scōs. et idō adiecit vñ timōis. s. de iudicō

qd debent tales subire. Sequit. ibi. et quicūqz audiet
loquē. et hūc cōcordat finis eplē. Suscipite cum
mansuetudie mltū vñ rē. Si enī spūs scūs audit q̄
loquē. mltō fortius debz homo audire et expectare
donec dō in ipso loquat. qz qui de seipso loquē men-
daciū loquitur. **De dñica rogacōnū.**

Rogacōnū loco sequit. de dñica rogacōnū. in q̄
instructos p quatuor dñicas. qñ armatos
quorū cardinalibz iustitibz. monet amūtiare
alijs. vt qui audit dicat. veni. et cōtina cōtina tra-
hat. dices in introitu q̄ est psalē. xliij. c. scdm alias
tñllacōem vocē iocūditanis. i. nouū. et i quo pmissa
reddunt. nō t̄rois sicut vñ? lex fuit. amūtiare rē.
Hec aut dñica dñe rogacōnū p̄t p̄mquā ascēdēz
dñi. quāqz nos sequi nō possum? idō in oīoe docem
petē duo. q̄ petenda sūt. s. vt cognoscam? et facia?
dicat enī oracō. Largire q̄sum? dñe supplicibz tuis.
semp spm cogitādū. q̄ recta sūt p̄pitijs et agendū rē.
vñ in eplā redarguit bñs Jaco. ij. c. dōs q̄ volunt co-
gnosce et nō facē dicēs. Estote scōres vbi et nō au-
ditores tantū rē. Jaco. ij. c. Quedā eccleie dicūt allā.
Nonne cor nrm ardēs rē. luc. vltio. c. et vsqz mō rē.
Jo. xvi. c. In euāgelio vñ amē dico vob rē. Joh.
xvi. c. ostendit qd debeam? petē. scz. etna dicens
vsqz mō nō petistis quicūqz. qui enī petit tpalia. mlt
petit. qm in eis q̄ nō quiescūt. quies ēē nō potest. vñ
sequit. petite et accipietis. qz dextra dñi sp̄ aperta est.

De rogacōnibz

In tribz diebz an festū ascen-
sionis dñi. sūt rogacōes q̄ dicunt. letamā. Letamā
aut grece apud nos supplicacō seu rogacō ē. i qua
ecclesia scā deū rogat. vt qui destruxit cōsiliū archi-
fel. destruat cōsiliū eoz q̄ volūt vinē sup pacē eius.
Tūc etiā supplicam? dō. vt nos a morte subitanea
et ab omī infirmitate defendat. rogam? vñ scōs
vt p nob apud deū mcedāt. Et tenoiat greco le-
tama vocablō. p̄t autem lingue grece. put dictū
est s̄b pascha. Est autē duplex letamā. scz. maior
et minor. Maior ē in festo bñ marci. q̄ mūeta fuit a
beato. greg. ppter pestē inguinaria seu inflaturā in
guinū. cui? mltitudois causas. paul? mōtis cassim.
mōchus lōgobardoz. h̄storioḡphus. ita describit
dicēs. qz tpe pelagij p̄e tāta fuit mundaō aq̄r
per ytalīa. qz aque ascendebāt vsqz ad supiores fe-
nestras tēplī neromis. qd erat rome. nec aque intra-
bāt templū. tūc p tiberi effluxit mltitudo serpentū.
int quos fuit maxim? draco. ex quoz flantbz aer ē
corruptus. et inde emerit pestis inguinaria. q̄ hoīes
passim et sbito moriebant. Et cū pene totus rōn?
plius teleret. pelagius p̄ omibz ieiunū p̄cessionē
mduxit. s. in ipa p̄cessionē. ipe cū. lxx. alijs expia-
uit. cui s̄stituit? ē. greg. p̄m? qui et magn? dicit?
est. et hāc letamā vbiqz traiz suai p̄cepit. Idō qz hēc
letamā dñe gregoriana vel rōna. Vocat aut cruce-
ces migre qm insignū meroris ex tāta hoīm stige
et m signū p̄nie. homies migris induēbant. et eru-
ces et altaia migris velabāt. Tercō etiā moto dñi
p̄cessio septiformis. ex eo qz bñs greg. septeno or-
dine. iri m ea m maioribz ecclīs ordinauit. in p̄mo
ordine sūt deici In scdo eligioh In t̄cio scē moiales
In q̄tro p̄uei In q̄nto laici p̄fē etatis. In sexto vi-
duē et cōmētes. In vij. cōiugati In alijs vñ ecclīs
qd nō possum? in numero plouaz. supplem? in nu-
mero letamāz. Nā septies vñ letamā dicē debem?

129
pulsuā infigma deponamus. Cōtigisse autē de roma
mis. pmissa inguinaria pestis. p eo q̄ cū in quadra
gelima cōmēter vixissent. tū pascha corpus dñi ē
cipent. postmodū ludis. cōmessacōibz luxurie frena
laxabant. fuit quidem tam seua hęc pestis. vt vbiq̄
hoies sbito pimeret. ita q̄ hęc dñi. cū aliq̄s stermitabat
sepe spm̄ emittebat. Sōde cū aliq̄s stermitabat au
diēs statim accurrēs dicebat. deus te adiuet. t ab
intē vt dicūt. hęc adhuc cōsuetudo fuaē. vt audiēs
aliquē stermitatem. statim dicat. te deus adiuet.
Rursus vt fertur. cū tūc aliq̄s offitabat frequēter
subito spm̄ emittebat. Sōn cū aliq̄s se velle offitare
sentiebat. cōtinuo signū crucis sibi impmē festina
bat. q̄ cōsuetudo similis hodie obfuaē. **M**mor
vero letania q̄ rogacōes t pcessiones vocat. hie
tribz diebz an ascēsiōem. q̄ hieut legie in burgkardo
li. xiiij. c. Exigētibz. inuēta ē apō viennā. a bto ma
merto epō viē. qui ppter pestē lupoz. t aliaz fera
rum in galeis homies acriter pimentū. t ppter pi
culosos terre mor? illic crebro cōtingētes. indicit
pplis. ieiunū triduanū t letanias instituit. cessante
vero illa psecūcōne. ieiunū illud in cōsuetudinem
annue obfuaōis deuenit. Et hieut quidā referunt.
fuit p eccliam ofuati. vt vniūsalit obfue. **D**icitur
ergo hęc letania minor q̄ a maior. s. a simplici epō
t in minori loco. s. in viēna inuēta ē. Illa vero dicē
maior. q̄ in maiori loco. s. romē. t a maiore scz. a ma
gno greg. t p magno t gūssimo morbo inuēta ē
Minor tñ atiquior ē tpe. Nā institū fuit tpe sen omī
impatoris. maior vero tpe mauriciū impatoris. fuit
etiam letanie ppter plures alias causas. Sōde libe
tius papa statuit vt p guerra. p fame. p pestilētia
t huiusmodi adūstantibz immūtibz. sp letania fiat
vt sic ista p supplicacōes. oracōes. t ieiunia effugi
amus. q̄ ergo hoc tpe maxime bella emergē solent
t fructus terre qui adhuc in teneritate vel floē fuit
pluribz modis facile corūpi solent. t ideo hoc tpe
fuit letanie. vt rogemus deū. q̄ talia a nob auertat
t ab aeris intēperie. t a belis. t ab hostibz xpiane ē
gionis. nos eripiat t defendat. sup hoc p cōmā
scōz specialiter t gñaliter implorates. t ideo roga
cōes vocat. **D**icūt etiā pcessiōes. q̄ tūc ecclia pces
sionē facit gñalē. **E**t ē notandū. q̄ rogam? scōs
ppter nram inopiam. ppter eoz glām. t ppter dei
reuerēciam. **Q**n aut letaniā p mīmētibz piculis i
penitētiā t flebili habitu facim? illam vltimā pces
sionē mulier plangētū post dñm qñ ducebat ad
crucē t pntam. **P**langētes iuxta mādātū dñi
sup vos t sup filios vestros. fuit etiam hoc tpe letā
nie. q̄ xpo ascēdēte qui dixit. Petite t accipietis.
cōfite? ecclia petit. ieiunat enim tūc t orat. vt pax
habeat de carne. ppter carnis maceracōem. t acq̄
rat sibi alas p oracōz. q̄ ē ala qua anima volat in ce
lū. vt sic xpm ascēdētem libere sequi valeat. q̄ asce
ndit. pantes iter ante nos. t volauit sup pēnas vō
toz. Et hęc ē causa. q̄ vltimā letaniā. hūc vltimū
ieiunū ascēsiōem cōtinuat. vt v? ppter oracōes t
ieiunia. de posita mole carnis. xpm ascēdētem sequi
possimus. **I**n letanijs ergo fit pcessiō. t cantat
in quibusdā ecclis in pncipio pcessiōis. Exurge
dñe tē. frequērandū etiā est. t a pueris dicēdū illō
cāticū angelicū. Sancte deus. scē fortis. scē t immoz
lis miserere nob. Nam sic iohēs damascen? refert

in libro. iij. cū apud cōstātinopolim ppter quāda
tribulacōem fierent letanie. quidā puer ē medio
ppli. raptus ē in celū. et hoc cāticū ibidem edoct?
Deintē ad populū rediens illud in cōspectu omnis
ppli decātauit. et mox omis tribulacō cessauit. qd cā
ticum caltedon. sindus approbauit. **H**ui? ergo cā
tici laus et autoritas colligit. **P**rimo ex eo. q̄ an
gelus illud docuit. **S**ecdo ex eo. q̄ ad eius placōem
illa tribulacō cessauit. **T**ercio ex eo. q̄ tū celum
approbauit. **Q**uarto ex eo. q̄ demones illud valde
timent. **C**eterū in pcessiōe ipa. pcedūt crux et
capla reliquiaz scōz. vt vexillo crucis t oracōibz
scōz demones expellant. vt dñm ē in q̄ta pte. in
ti. de accessu pō. ad al. **P**ortant etiam vexilla. ad re
pntandū victoriam refrectōis et ascēsiōis xpi.
q̄ cū magna pda celos ascēdit. Sōn vexillū p aera
incedens. ē xpus in celū ascēdēs. et hieut vexillum
in pcessiōe. ipa multitudo fidelū sequit. hie et xpm
ascēdētem. magna scōz collectō comitat. **P**ortat
etiam vexilla ad imitacōem eius. qd ē in psa. xj. c.
Et leuabit dñs signū in nacōes. et cōgregabit po
pulos israhel. et dispsos inde colliget a quoz plagis
terre. **Q**d vero cruces et vexilla portant. a cōstā
tino suphit ecclia. qui cū in somis crucis signum
vidit. ei q̄ dñm fuisse. vices in hoc signo. iussit cru
cē in vexillis bellicis infigmri. **Q**d in letanijs crux
maior a crucis baulo de altari sumit. recolit. q̄ de
xpi hūeris tulit eā Symon cananeus. In q̄buldā
locis fit letania p campos. vt etiam a segetibz de
mones expellant. vel potius vt a dñō cōfuent. Cā
tus aut in pcessiōe quid significet. dñm ē in pcedēti
ti. de ac. pō. ad al. **C**ōfueuit q̄ quidā draco cū cau
da longa. erecta. inflata. duobz pms diebz an cru
cem et vexilla pcedē. vltima vero die quasi retro
aspiciēs. cauda vacua atq̄ tpsa retro sequit. **N**ēs
pe draco iste significat diabolu. qui p tria tpa. s. ante
legem. et sub lege. et tpe grē. q̄ p hos tres dies sig
ficant. homies fefellit. et nūc fallē cupit. In duobz
pms tpi bz regnauit. et quasi dñs orbis fuit. cauda
longa. i. potēter. et inflata. i. supbe incedens. Sōde
xps. illū mudi pncipē vocat. Et io. ait in apō. vidi
sathanā de celō cadentē velud fulgor. et traxit secū
terciā ptem stellaz. i. hōim. In cuius rei figurā du
obz diebz modo pdicto pcedit. In tpe vero gracie
p xpm victus ē. et data ē aplis eiciendi spūs mīmū
tos potestas. ppter qd terciā die draco. quasi pte
ppter fidei dilatacōem amissa. post crucē sequit. ca
uda vacua et demissa. et n lōga. q̄ nō audet ita. po
tenter regnare vt prius. s. p suggestiones et latē
ter homies seducit quos videt pigros in bonis ope
ribz et tēmissos. nec viam vite sectātes. quasi fur
retro aspiciēs. si quis obterret et a tēitudine fidei
cadat. quē ad se quasi caudam trahat et sibi incor
porat hieut et i de pto. filios israhel infirmos et debiles
et qui aberrātes tmanebāt vltimi. hostes p? tergū
venietēs necabat. **I**n letanijs debz scōz aurelia.
nū cōclui ieiunare vel saltē cibis qd ragesimalibus
et cappis mgris in signū pnie vt. nec debet q̄s vt
veste solemni. ppter qd vocant pcessiōes migre
nō tam debent cruces migre vocari. In letanijs q̄
debent omes a suilibz operibus vacare. scz. viri et
mulieres. serui et ancille. et donec terminetur. pro
cessiō ad eē. ut sic omes peccauerūt hie et oēs pro

venia supplicet. Omnes ad deum corda cum manibus ele-
uent. id est studium orationis erigant. **¶** Post processio-
nem cetera missa in aliqua ecclesia. Et introit. Ex-
audiuit. Rememoratur enim ecclesia preterita dei beneficia
ad maiorem spem. et dei largitas invocatur ut per hoc
comitatur futura. ex eo enim quod multociens exaudiuit
pendit. quod adhuc exaudiet. exaudiuit inquam de te
pro suo sancto scilicet per gratiam. et quod non potest habere exaudi-
co sine dilectione. Sequitur uersus. Diligam te. Item
quod non exaudiuit nisi per confessionem. ideo dicit. Iacobus
in epistola. Confitemini alterutrum peccata vestra. quod est iacob.
ultimo. c. ut maior spes habeat adhuc exemplum
de helia qui petijt ut non plueret. et non pluit annis tri-
bus et mensibus sex. et postea quod plueret. et pluit. Si
helias solus exaudiet. multo fortius tota ecclesia ex-
audietur. manet enim domini non est abbreviata. Sequitur
unum alleluia. Confitemini. Sed cum in diebus antecedentibus
duplex alleluia cantetur. quare in hijs diebus unum tantum
dicitur. Item cum in alijs ieiunijs non dicatur alleluia. quare in his
dicitur. Ad primum dicimus. quod sicut sepe deum duplex
alleluia cantamus antecedentibus diebus. propter duplicem sto-
lam quam habebit in resurrectione communi. anime vestre et cor-
poris. Officium autem paschale quod hoc significat finitum
est. et ideo remota causa remouetur effectus. Ad secundum
dicimus. quod ideo in alijs ieiunijs non cantatur alleluia. quod est
canticum leticie. quod fuit per peccatis. propter quod dicitur ie-
iunia meritis. Hoc autem ieiunium. et ieiunium penthe-
ste exultationis. quod non fuit per peccatis. sed ut potestas
diaboli remoueat et pestis. et ideo in eis alleluia cantatur.
Preterea in hoc ieiunio dicitur alleluia propter gaudium
ascensionis. quod imminet. **¶** In euangelio vero. Si
quis vestrum. luc. xxi. c. ostendit. quod debemus petere
perseuerare per amicum. qui dicit amico. Amice amo-
da michi tres panes. et si peruenierit pulsans propter
improbabilitatem eius surget. et dabit ei. per hoc habetur
quod etiam existens in peccato mortali. si perseueranter peti-
erit exaudietur. propter improbabilitatem. Allegorice. a-
micus noster. scilicet christus. a quo intellectus theoricus pe-
tit tres panes. scilicet fidem spem et caritatem. quod amicus
id est intellectus practicus. scilicet ratio inferior. venit de
via. id est de consideratione temporalium. Sequitur. et non habeo
quid ponam ante illum. quod non inuenit in talibus spiri-
tualem refectorem. et sic petit superiorem intellectum per ma-
iorem. vel per totam animam. non enim potest habere. vel ra-
tio inferior aliquam refectorem spiritualem. nisi ab intel-
lectu superiori. cuius est exemplari celestia. Sequitur postea
ibi dem. numquid si petierit panem. id est caritatem. lapi-
dem dabit ei. id est duritiam quod est contrarium caritati.
id est numquid dabit contrarium. quod non. Similiter si petierit
piscem. id est fidem qui nutrit in aquis baptismi.
numquid per piscem dabit ei spem. id est infidelitatem
a qua est omnis vis peccati. quod non. Aut si petierit ouem
id est spem. quod in oue est spes pulli. numquid porriget ei
scorpionem. id est despectum. qui retro et occulte pugnat
sicut scorpio. despectum enim est retro abire. quod non.
Sed per panem intelliguntur omnia que hominis victui sunt
necessaria. ut cibum et potum. per ouem omnia genera feru-
um animalium et fructuum. per piscem omnia genera nata-
rum. **¶** Postcommunio. Petite et acci. sumpta est de eu-
angelio. Ad horas de caplin. Confitemini. illud. de helia
homo erat. et illud. Si quis errauerit. qui fuit iacob. v. ca.
In festo autem beati marci. dicitur quod dicitur epistolam. Qui timet
deum. quod est ecc. xv. c. Alij dicunt. Similitudo vultuum. quod est

ezech. i. c. **¶** Euangelium. ego sum vitis. quod est iohanna.
xv. c. Alij vero dicunt. Designauit. Secunda quoque
die rogationum. est idem officium. quod in prima. nisi quod in
quibusdam ecclesijs euangelium de mattheo legitur. in quo
est eadem sententia. **De vigilia ascensionis.**
¶ Vigilia vero ieiunium de quo premissum est non
sufficit sine operibus misericordie. ideo in vigilia
ascensionis. que est tertia dies rogationum.
ecclesia monetur ad opera misericordie dicens in introitu. qui est
in quibusdam ecclesijs. Misericordia domini. Dicit enim gregorius
Si vis orationem tuam ad celum volare. fac ei duas
alas. scilicet ieiunium et elemosinam. cum bonis enim desiderijs
volamus ad celum. Unde de domino dicit. Eleuatis ma-
nibus ferebat in celum. In alijs tamen ecclesijs dicit. Omnes
gentes. Epistola vero que est in quibusdam ecclesijs. Multitudinis
non videtur concordare. immo videtur preposterum. quod
post ascensionem domini factum est. ut multitudinis cre-
dendum esset cor unum et anima una. hoc fit duabus de cau-
sis. Prima. ut epistola consonet euangelio. Sbleuatis o cu-
lis. et ioh. xv. c. in quo dicit dominus. Pater clarifica.
id est manifesta filium tuum et postea rogat dicens. rogo
ut unum sint. sicut ego et tu unum sumus. hec autem veritas
ostendit in epistola. Alia causa est. quod quoniam ex vero corde
dantur elemosine omnia reputantur communia. sic dicit
apostolus de manna. quod qui plus collegit non plus abunda-
uit. et qui minus non habuit minus. quod enim dices est.
non debet. propter hoc non debet amplius comedere. sed alijs
distribuere. et hoc dicit in epistola. et erant illis omnia com-
munia. Ideo autem predictum euangelium dicitur hodie. quia
qui passus est orauit hominibus innotuit cum ascendit. Sed quod
in fine concludit. Ego ad te venio in quo rogat per
hijs quos dedit ei pater. ut sint in pre unum. cum omnia
sint in fide et caritate unum id est concordia unum vicissim
Unum peccat epistola. Multitudinis credentium. Hilariter
vero exponit sic predicta verba. Rogo ut sicut ego et
tu unum sumus. sed non tamen voluntate. sed etiam natura.
sic et ipsi unum sint. sed unitate spiritus et gratia spiritus sancti.
In alijs tamen ecclesijs dicit epistola. Unumque vestrum. ad ephe-
s. i. c. **¶** Offertorium est Viri galilei. act. i. c. **¶** Post-
communio est. Non vos. ioh. xiii. c. In alijs vero ecclesijs
dicit. Petite. mathei. vi. c. Quia ergo in hoc officio de
elemosina et operibus misericordie agitur. ideo in quibusdam
locis. ut premissas sibi alas acquirant. elemosinarum la-
rgitionem intendunt. quam tamen usque in festum ascensionis
deferunt. quasi tunc post christum in celum aduolent et
ut tunc liberi vacare possint. Quidam tamen non incongrue
supradicta officia paschalis ebdomade. per septem domini
spiritus sancti. ad eos referunt. qui sunt in baptismo renati.
ut renatus afflat. spiritus sapientie sancto dicat. Res-
pexi. per quid respexerit. euangelium declarat. sed per
refectorem domini. quid inde acquisierit spiritus instruit
intellectus dicens. Intro duxit nos in terra sancta ecclesiam
et adhuc addit. spiritus consilij. aqua sapientie potauit eos.
Quid inde quoque acquirere debeat. spiritus indicat forti-
tudinis dicens. Venite benedicti patris mei. quod ex hijs
collatis beneficijs deum laudare debeat spiritus scientie docet
dicens. Victorice. Quid refectorem renatis attulit
indicat spiritus pietatis dicens. Eduxit eos dominus in spe-
re et adhuc spiritus timoris adiungit dicens. Eduxit dominus
populum suum. per hijs omnibus beneficijs in baptismo col-
latis hominibus angeli gratulantur. homines deo confitentur.
et ad christum semper exhortantur. gratias agunt.
inbulant beneficijs. et beneficiorum causas rememorant. et ad

maiora contentent aspiant. circa hoc ceteris pres of-
ficor subsepte ebdo de xps. Et inde e q hic mu-
tur ordo donoy. **E**t attende q p officia huius ebdo-
made ad quatuor introit. qter. r ad tres ter poie
alla. qz sca trinitas a quatuor m di pibz collaudat.
de xpi refrectoe. r de hom redemptioe. In pma do-
minica scz. Quasi mo gemit baptizati monent a ma-
tre tanqz infantes innoceter viue. r lac sce sepiure
cociupiscere. ut paschale sacrametu p xpi refrectoz
acquistu. moribz r vita teneant. mudu vmeat. ut eu
xpo triumphent. r leticia in corpe r in anima simul ob-
tineat. ppter qua leticia alleluia duplicat. qz morte
euaserut. r spem vite hie meruerut. vel ppter actio-
nem r coteplacoem. vel ppter gaudiu p dicator. r
conetfor. In scda vero dnica. Misericordia dni. bap-
tizati iam instructi. xpi misericordiam inonant. et trinitate
p dlicant. Nam in misericordia spm. in verbo filium. in deo
patre annuntiant. pponut vero spm. p que fut scifi-
cati. deinde filiu. p que redempti. deinde prem. cui re-
coiliant. Et qz trinitate cociunnt. ideo ter iubilat
alla. In tertia dnica. s. Iubilare. baptizati ad laude
dei totu mudu inuitat r trinitate psonat. cu ibi in deo
patre. r in noie filiu in laudez spm scm accipiunt. Et
qz p duo pcepta caritatis firmanet in fite trinitatis
ideo pus bis. deinde ter cociunnt alla. In qta dnica.
s. Catate rursus baptizati ad dei laude. geres du-
las inuitat et trinitate amemorat. du ibi in dno prez
p mirabilia filiu. p iusticia intelligut spm scm. r qz
fidem trinitatis. geres a qtuor m di pibus acceperunt
ideo trinitate sub quarto alleluia cludut. In qta
dnica. s. Vocet iocunditatis. Rursus. baptizati libe-
torem suu genibz suis annuntiauerut. annuntiant. qui tri-
nitatem. per ter positu cociunnt alla. r hie ibi dmet
instancia p dicator. sic in officio. Exaudiuit de teplo
sco suo. sollicitudo se ab errore couertentiu. r in officio
vigilie. Oes gentes. applausus intelligit ascensoru
In festo ascensionis dni. **F**esto. **A**scensio.
qd celebrat die q dragehima post pascha. qz xpus
die quadragesima post refrectoem celos ascendit
fit pcessio solemnis. Precepit enim dns discipulis
suis. ut pcederet in monte oliueti. ut viderent ipse
ascende. r fecerut ei pcessione. r ipe eleuatis man-
bus ferebat in celu. De h de m. in. pte sb ti. de ac-
po. ad altare. Nec pcessio significat ascensu de virtu-
te in virtutem. r cantat rnsoru de ascensione. ut in-
uitem ad ascendendum post dnm De berhamia aute
que inepretat obedientia. de qua eduxit aplos ascen-
dit dns. p qd significat. q sine obedientia nullus po-
test ascende in celu. Vnde quida cantat in pcessio-
ne. rnsoria pntia ad ipam eductoem. ut Ceduxit
dns. Qd vero ascedit de mote oliueti significat q
p opa misericordie oportet nos ascende. Cum igit hac
die pcessionem racoabilie agam. nichilomi. r h
raconabilius e q no celebret anteqz tertia dicatur
sed ea carata. licz in die pasche r ceteris dnica alit
fiat. r in paschali pcessione. r in dnicalibz aqua be-
nedict in memoriam r venerationem baptismatis
ideoqz pcedit tertiain. in qua sps scs sup discipu-
los ascendit. ut hieut pus baptizant. r postea spm. s.
accipim. sic aqua bndicta pus nos et loca nostra
respergim. r postmod aduent? sps scs memoriale
id est tertia decantam. **C**ur aut in dnica diebz
baptismatis memoria renouet. supius enodatur.

In hac vero die. tertia cantata pcessio celebratur.
siml r omes q sine aque benedictoe celebrat. Tu
vt misse coniungant officio. tum qz nullus eam seque
nisi sanctificat sps scs. De hoc etiam sub dnica in
ramis palmarum de m est. **F**acta pcessione cantat
antiph. O rex gle. ppter illud. No vos relinqua
orphanos. Sequit introit. Sori galilei. quid am-
miramini aspicientes in celum. Immotis enim ocu-
lis aspicebat. r diuinus aspersissent. nisi ageli eis in-
timassent q recederet dicetes. Hic ihesus qui assu-
mptus est a vobis in celu. sic veniet queadmodum
vidistis eum ascendentem in celu. i. sic veniet ad iu-
diciu in nube. Nubes significat graz. qz sine nube r
sine gra null? potest ascende. ec xps scdm q homo
r hoc significabat nubes. in qua ascendit. qz vero de
ascensione dni e ineffabile gaudium. ideo sequitur
versus. Omes geres plaudite manibz. **S**equit
epla. Primu quite smone r. Act. i. e. in qua hie
de ascensione. Postea sequit duplex alla. quia do-
min? ascendit in duplici stola. Et ita eade racone ca-
tan? duo alla in ascensione q durat vsqz ad pethre.
qua r in tpe paschali. pmi alla est. Ascendit de? in
iubilacoem. i. in gaudio ineffabili antiquoz patz qui
cu eo ascendebar. r aploz et ageloz dicentiu. Quis
e iste rex gle. Vsa Quis e iste qui venit de edom.
Sequit. et dns in voce tube. i. in voce horribili. qz de
voce loquit angeloz. vel dns p agelos cu dicebat
aplis. Sic veniet r. vel qz mutabat ad nupcias
eternas. hie r tuba solebat antiquit? mutae ad nu-
prias tpales. Scdm alleluia e. Ascendes xps in al-
tu. Aliqui tn dicut. Non vos. io. xii. c. **S**equit eua-
gelium marci rugientis. ultimo. ca. Recumbentibz
duodecim discipulis r. vbi sequit. Et exprobrauit
Ecce rugit? in fine habet de ascensione. Dns qter
ihesus postq locut? est eis. assumptus est in celum.
Potest etiam dici. q eoz q hac die cantat. que-
dam fut ascensionis pacte. vt illud narrat iohanes.
Post passionem r. Et illud. Ascendit de? r. Quedaz
est vestz neqz formidet. Et illud. Temp? e vt reu-
let. Et illud. Si no abiero pacitus. Quedam sunt
cogratulaco sponse ad sponsum. vt illud. Rn. Exal-
tare dne. Et illud. Domus nute In narracoe spes co-
cipit. in cosolaco erigit. in gratificaco certifica-
tur vel delectat. Siml in diurno narrae ascensio
in epla r in euangelio. vbi dr q dns assumptus est
in celu. et sedet ad dextra dei in equalitate pris. Et
in alla. Dns in spna. cosolatur sponsum. In alio. alla.
Non vos relinqua a gratulac sponfa. In offereda
narrae pfecta esse ascensio. et in comuione dicens.
Psallite deo. qui ascendit sup. e. ce. ad orientem. h
est vsqz ad verbu sibi psonalit vnit. qd no dr ortu
vel ontuz. s. oriens. qz sp filius a patre pcedit. vl
sup celu celi ad oriente. hoc e sup firmametu celi ad
orientalem plagam. Quedam aut cantat in introitu
et offertorio. Sori galilei. sumit de epla in qua clau-
sula. pcutit ab angelis eoz supbia qui tnsixerut. r
eoz mudana sapia q no cognouerut. et eoz pigicia
qui talenta sibi comissa cu lucro debito no rportane-
rut. et sollicitat eoz tederut. qui aduentu dni dim-
cius expectauerut. Hoc enim officiu totu consistit in
sollicitudine et gaudio. Hoc enim festum habz de-
cem dies p octauis. vt de m e sb ti. de sco pascha.

Hac die sunt in quibusdam patribus elemosine gratias. ut dicitur in precedenti. et in. de rogationibus. De autem hac die ad horas caplin. Primum quidem. Et illud Cuius intueretur. Et illud Viri galilei. qui sunt ad. primo. c.

Nunc sequitur **De diebus post ascensionem** dicendum est de diebus post ascensionem. Si quidem ablato a se ipso magis deuota est ecclesia. Quia orat in hac die in introitu. Exaudi domine vocem meam qui clamavi ad te. Et sequitur ibi. Vultu tuum domine requiem. q. d. Desiderio et cogitatione sequar te. quia tu filia aquile. Sequitur epistola. Estote et. i. petri. in qua habetur. quod unusquisque sicut accepit gratiam. illam in alterutrum ad ministrat. et de commissione talenti. et quod mutua caritas te sectemur eos. et sint hospitales invicem sine murmuracione et. Sic enim adaptat nobis penas virtutum. quibus volare possumus ad celum post christum. quia bonis operibus. scilicet caritate et misericordia. quasi de monte oliveti ascendimus. Sequitur duplex alia. Unum est in quibusdam ecclesiis dominus in syna in seculo. Sed quid est hoc quod dicit. Dominus autem non ascendit de monte syna. sed de monte oliveti de bethania sic habetur. luc. ultimo. Ad quod dicens. quod de syna in seculo ascendit quantum ad interpretationem. Syna enim interpretatur mandatum. Ascendit enim de seculo mandatum. quod est. Ite et predicare euangelium omni creature. Vel mandatum secundum est. Negotium domini remio. Ipe. n. est homo peregre proficiscens. qui vocavit suos suos et. Vel de seculo mandato ascendit. quia per implecionem mandatorum dei. ascendit christus in quantum homo. et alii post ipsum. **E**uangelium vero est de promissione spiritus sancti. Cum venit pater. qui a patre procedit spiritus veritatis et. io. x. c. Alia patet. Sicardus episcopus cremonensis dixit in mitrali. quod apostoli post primam vocationem. quam in christi morte susceperat in sufflatione illo et dicere. Accipite spiritum sanctum. sed et expectabant. quam promiserat dominus dicens. Si abi ero. mittam pacem ad vos. Expectantes ergo decantant in introitu. Exaudi. qui versus de psalmo. xvij. scilicet. Dominus illuminatio assumpsit. cuius titulus est in fine. psalmus david. pulchra limine. agitur enim ibi de vocatione dei quod fuit triplex. Primo enim vinctus. est in signum regis futuri. Secundo in regem super tribum iuda. Tercio super totum israhel. Nos quoque idem caramus. quia vinctus terciam expectamus. Prima enim vinctus est in baptismo. Secunda in confirmatione aut in penitentie confessione. Tercia erit in resurrectione. Vel prima fuit in apostolis. Secunda in iudeis. Tercia in gentibus. **E**t quoniam apostoli ut diximus. erat expectantes in templo. et orantes. laudantes. et benedicentes deum. idcirco in nostra expectatione in epistola. Estote prudentes inuitamini ad orationes. et in offensionem. Lauda anima mea dominum. provocamur ad laudes. Quis autem fuit effectus illius apostolice vocationis. euangelium declarat. Cum venerit. ubi dicit. Vos testimonium perhibebitis. quia ab initio mecum estis. In quibusdam tamen ecclesiis est offertorium. Ascendit deus. et post communionem. Pater noster. **E**t attende. quod ob promissas causas. scilicet quoniam apostoli expectabant in divi virtute exalto hoc ebdomada de expectationis. in qua solent quid ieiunare et orationem vacare. usque ad penthecostem. eo quod apostoli ieiunasse leguntur per hoc tempus. Sed magister gilbertus approbat ieiunandum non esse. quia est de paschali tempore. et de quinquagesima penthe. **T**ercio. quoque. ambrosius et augustinus. autem inter pascha et penthecostem. non esse necessitate ieiunium in dicenda. Solitudine enim omni tempore a cibis precipiendis possumus abstinere. sed ex necessitate non

oportet. Unde ambrosius per hos quinquaginta dies ieiunium nescit ecclesia. hic ipsa diebus dominus resurrexit. Sunt enim omnes hii dies velud pascha. et in diebus celestibus est vacandum ob reverentiam dominice resurrectionis. et ob memoriam dominice conatus cum discipulis. ob spiritum glorie immobilitatis. **S**eruptamen ob hac auctoritate. penitentes excludit. Sed et gregorius. letanias excepit. et etiam concilium aurelianense. illud tamen voluntarium est. **I**llud etiam notabile est. quod octavam ascensionis. quod debet in quinta feria terminari. ulterius oportet progredi. Licet enim officium dominice in quinta feria repetatur. tamen in nocturnis officiis sexte ferie. et sabbati. inuitatorum et insonia de ascensione cantant. **S**eruptamen nocturnales psalmos dicitur cum tribus lectioibus. et. Te deum laudamus. omittimus. **P**rorogatur et octava. cum et apostoli essent laudantes deum. de hoc dicitur in pascha. **N**ec vacat a misterio quoniam apostoli expectantes. per observationem decem preceptorum pacitum misterium denarii accipere meruerunt. et nos ecclesie expectantes ob eandem observationem denarium vite percipiemus eterne. **I**n hiis decem diebus legendi sunt actus apostolorum. quos qui persequitur spiritum sanctum accipiet. et denarium promeretur. **De vigilia penthecostes.**

Sequitur de vigilia penthecostes. in qua sicut in vigilia pasche celebratur baptismus. quia iste due festivitates sunt maiores. et magis necessarie inter omnes. In vigilia enim pasche celebratur baptismus. quia in passione christi omnes baptizantur. quia redimunt et iustificantur. **N**ichil. n. nasci nobis profuit nisi redimuntur. Item redimunt nichil profuit nisi pacitum mittent. et ideo in vigilia penthecostes. celebratur baptismus. quia tunc per spiritum sanctum mundantur et sanctificantur. quoniam dominus in celum ascendens discipulis promissit. dicens. Iohannes quidem baptizavit aqua. vos autem baptizabimini spiritu sancto. non post multos dies. id est post decem dies. quod et factum est. propter hoc ergo ecclesia in decima die post ascensionem celebrat baptismum. ad notandum quod nostri neophyti baptizantur in spiritu sancto. quem admodum et illi. **B**aptizantur etiam hoc die solemniter. Tu ad hoc ut post pascha nati. vel necessibus impediti baptizentur. Tu quoque petrus hoc die tria milia hominum baptizavit. Tu quoque dei filius in dei digito forte tenuit. ideoque idem opus per idem misterium repetatur. digito venient. et filio regenti. Tum quoque baptismi regnatio. propter hoc est spiritus sancti operatio. Tu quoque hic hoc die descendit in apostolos. quem de ascensu baptismum appellauerat dicens. Vos autem baptizabimini spiritu sancto. hic in baptismo descendit licet inuicibiliter in baptizatos. **S**ed cum tamen spiritus sanctus die dominica et hoc tertia missus fuerit in discipulos. Quare baptismus fit in sabbato. et hora nona. **V**ideatur enim. quod debet potius hora tertia celebrari. **R**espondeo. quoniam baptismus fiat in sabbato. tamen ad illud baptismum pertinet quod apostoli acceperunt in die penthe. et quoniam illud eadem die vel hora non celebratur. propter aliquas fluctuantes mundi occasiones. Tum propter sacramentum quod in se continet imitando christi mortem. et eius resurrectionem. ne membra caput precedat. debemus illud baptismum eisdem diebus. et datione spiritus sancti eadem hora deputare. **I**n baptismo enim non tamen repetatur sepultura saluatoris. sed etiam mors christi. per quam baptismus plenarie recipit effectum. et ipse hora nona emittit spiritum. **C**eterum quod hic ex actibus apostolorum habetur. eadem hora audiuit ab angelo

Audite sunt orationes tue. et ad hanc horam a beato petro baptizatus est. et hora nona angelus domini venit ad eum nutians ei. ut mitteret ad petrum qui eum baptizaret inde ergo mos moleuit. ut hora nona fiat baptismus sollemnis. Alie etiam sunt huius horae prophanie. put dem e in quinta pre. s. b. ti. de nona. Ideo aut spiritus sanctus datus est discipulis hora tercia. quia fidem sancte trinitatis predicaturi erant. **H**oc sabbatum intitulatur sabbatum duodecim lectionum. quia in primitia ecclesia duodecim lectiones legebantur. ut dem est sub quarta feria tercie domice aduentus. **O**fficiu autem huius diei. fere idem e in pluribus ecclesiis cum officio sabbati paschalis et lectiones leguntur ante baptismum. ad instructionem baptizandorum. et leguntur sine titulis. put ibi dem est. **S**erupramen quedam lectio es ibi leguntur que non hic et quedam ibi. que hic. postea tamen ibi e eni prima lectio. In principio. hic vero e prima. **T**emptavit. Itaque ibi prius legitur. Apphenderunt septem mulieres etc. et postea Scripsit moyses etc. Hic vero e converso. Circa quod non tandum e. quod duo fuerunt patres. unus secundum carnem. scilicet adam. qui propter inobedientiam deo displicuit. et in quo omnes peccaverunt. et mortui sunt. Alter secundum spiritum sanctum abraham. qui propter obedientiam placuit deo. et eius imitatores liberati sunt et vivunt. De primo agitur in vigilia pasche. unde tunc primo legitur. In principio etc. ubi describitur dignitas hominis. per quo omnia facta sunt. ut causa eius miserabilior appareat. et inde est quod non sequitur ibi canticum. quia non bene nobis cantavit. immo per eum nascamur ad lucem. Adiciunt tamen lectio. factum est in vigilia etc. in qua per figuram maris rubri. agitur de baptismo. in quo egyptius spiritualibus submersis. veri filii israel liberati sunt. unde sequitur ibi canticum victorie seu leticie. scilicet. **C**antemus domino. Sed qui imitatores atque ad hoc ut liberentur. Primum instruendi sunt in fide. et postea in moribus. idcirco primo legitur ibi lectio illa. Apphenderunt. in qua de fide agitur. et in qua christus a septiformi gratia spiritus sancti apphensus ostenditur. et postea illa scripta moyses. in qua agitur de moribus. In hac autem vigilia agitur de patre spirituali. scilicet abraham. Unde legitur tunc prima lectio scilicet. **T**emptavit deus abraham. et post eam de canticum leticie. quia nobis bene cantavit. et per eius fidem ad gaudium perperam. **S**on dem est ei. In semine tuo benedicent omnes gentes. Aut tamen quidam. nullum tractum sequi debere. quia post promissionem sibi sciam. nullum ceciderunt canticum abraham. quia nullum socium cum quo cantaret habebat solus dei cultor. et peregrinus in terra aliena. Nec autem lectio bene congruit huic diei. quia in effusione spiritus sancti data est gentibus benedictio. de qua dixit dominus ad abraham. In semine tuo benedi. etc. Huic etiam congruit oratio. De qua abraham etc. Secunda lectio est. **S**cripsit moyses. que dataz legem declarat. quod hodie data est. et nova significat. quia in cordibus fidelium diffusa est unde canticum sequitur in quo eterna leticia repromittitur. Sed quia veri abraham filii bonos habuerunt mores antequam christus septiformi gratia spiritus sancti repletus nascere. et postea in nouo testamento per baptismum christo communicati fuerint. ideo postea legitur lectio. Apphenderunt. ubi mulieres virum unum. qui septem dona spiritus sancti promittit. quod bonis moribus quolibet virum informat. Unde sequitur canticum. quia bonos mores gaudium comitatur. Quarta lectio scilicet. **A**udi israel. virtutes que dona comitantur insinuat. ut sapientia. prudentia. lumen et pax. unde canticum sequitur

quia per hiis et in hiis eternaliter gloriamur abini. Prima quidem resonat historia. Secunda allegoria. Tercia tropologia. Quarta vero anagoge. Prima ergo lectio e. **T**emptavit deus abraham. Sed quid primet modo dicere de immolatione ysaac. magis enim primet ad vigiliam pasche. **R**etor. dicitur propter promissiones. que sunt ibi. Multiplicabo semen tuum sicut stellas celi. baptizati enim sunt stelle. Et iterum. In semine tuo benedicent omnes gentes. **H**oc enim conuenit baptizatis. qui sunt verum semen. id est veri filii abraham. In leone vero Apphenderunt septem mulieres etc. per septem mulieres significantes septem dona spiritus sancti. que dantur in baptismo. alia patet. Postea fit processio ad fontes. hic in vigilia pasche. et cantatur missa sine introitu. quia ecclesia non habet adhuc spiritum sanctum. saltem in tanta plenitudine. in quinta expectat eum in crastino. qui e principium et finis omnis boni. In vigiliis ergo pasche et penthecoste. incipit missa a kyrie. sine introitu. put dem est ibi. et dicitur. Gloria in excelsis deo. et hoc more apostolorum. qui etiam prius quam spiritum sanctum acciperet. erat iugiter in templo laudantes et benedicentes dominum. Rursus quia angeli gaudent de renatis. ideo sub iugiter. Gloria in excelsis. postea sequitur epistola de actibus apostolorum. Cum appollo etc. in qua habetur. quod paulus baptizabat baptizatos a iohanne. quoniam in spiritum sanctum non credabant. dixerunt enim. Si neque si spiritus sanctus e. audiuimus. Postmodum sequitur unum alleluia. scilicet. **C**onfitemini in gratia actum per baptizans. quia ab omni peccato liberati sunt. Dicitur ergo hodie alla. nec dicitur. **F**lectamus genua. quia hoc est ieiunium exultationis et leticie. propter resurrectionem et ascensionem. Sequitur tractus. Sed quare hic cum spiritus sanctus omnia faciat leuia. Ad hoc dicens e. quod hoc fit propter baptizatos. qui multos tractus miserationum passuri sunt si vixerint. **P**ostmodum sequitur euangelium iohannis. xii. c. de promissione spiritus sancti. Si diligitis me mandata mea servate etc. **C**redo in unum deum. non e etiam omittendum. quia cum symbolum hoc derivatum sit a symbolo apostolorum. hinc quia habebat insinuat. **O**fferenda. Emitte. manifeste ad operationem spiritus sancti primet. quia per eum renouatur facies terre ex delicto atque maledicta. per eum dominus benedicat. per eum celum sicut pellis exardet. id e scriptura. ut quicquid latet explanatur. Similiter et ceteris. **V**ltimo etc. Io. vii. c. ad eam primet spiritus sancti operationem. qui facit flumina velud aqua vine de ventre credentis exire. id e affluentiam salutaris doctrine. Et est ut quibusdaz placet hinc missa. per benedicamus domino concludenda. In vespis huius psalmi secundum quidam ecclesiarum consuetudine demitur. scilicet. **L**audate pueri. **L**audate dominum omnes gentes. **L**auda anima mea dominum. **L**audate dominum quoniam bonus e psalmus. **L**auda iherusalem dominum. eo quod in hiis psalmis laudes dei magis resonare videntur. ubi enim spiritus spirat. organum ad laudes mutat.

Penthecostes. **D**e festo penthecoste. **H**ic ut pascha apud hebreos celebre festum erat. quod post quinquagesimas pasche celebrabatur. unde et vocabulum sumptum. **P**enthecoste. dicitur a penthe. quod e quinquages. et costes. quod e decem. **V**ocat enim penthecoste. quinquagesimus dies a pascha. put iam dicitur. **I**nt hoc festum et aduentum domini cantatur. **A**lleluia. et Gloria in excelsis deo put dem e in phemio huius penthecostis. et subtitulo. de septem diebus post pascha. Idcirco autem alleluia frequenter cantatur per totam ebdomadam penthecostis. quia per dies penthecostis. ecclesia per baptismum deo populos congregat. et ideo saluti eorum cogaudes. quousque alibi videtur

vestibz. hīmnū laudis decantat. Tunc etiā stantes
oram? in signū literacōis eorūdem. qui p dona spūs
sancti de morte ad vitam resuscitari meruerūt. Hac
enim die missus ē in aplos. in linguis igneis. **Sa**
ne octaua pēthecost. a qbusdam celebrat. qz sic in
septenario ebdomaday q pcedit. intelligit pfectio
bonoz opoz septiformis spūs. ita in octaua intelli
git consumatio pmoz quoz utrūqz appropat spū
scō. licet tota trinitas utrūqz opetur. qm indiuisibi
lia sūt opa trinitatis. Sed qz spūs scūs ē amor pīs
et filij. et ex solo amore hoc dat. et dabit nob dñs. id
circo spū scō ascribit. Alij vero nō celebrāt octauā
penth. Nam cu solū septē sūt spūs sancti dona. solū
septē diebz debz fieri festū pēthecost. Et ideo demel
pā dicit in sua eplā decretali. q hoc festū caret octa
uis. Sed pari rācōe nec pascha debet octauā hēre.
nisi solū vnā diē ppter vnitatē. **R**ursus hoc festū
septem diebz agit. ppter pntis vite septenariū. v
ppter animaz sabbatissimū. Vel qz p septē spūs sci
dona. corpibz et animabz plena gaudia cōferuntur.
Vnde et septē vltimi psalmi a laudibz intulantur.
qz p septiformis gratie opacōem gaudia cōferunt
eterna. De hoc dicit s b dñica pma post pēthecostes.
Contrū pēthecostes sit ebdomadaria festitas. dñm ē
s b ti. de septem diebz post pascha. **I**n nocte penth.
legunt tres lectōnes. et dicunt tres psalmi cū tribz
antiphonis. sicut fit in nocte pasche. ad notand vñū
esse opus totius scē trinitatis in potētia miraculoz.
Quidam tñ nouē legūt lēones. sic fit in alijs dñicis
s b tñ canonicū est. tres dñtaxat legē. ppter sacramtū
baptismi. in triū psonaz nomine celebrati. Vel obs
triduanam dñi sepulturā. cui sum? ni baptismo dñs
pult. **R**ursus ideo tres psalmi cū tribz antiphonis
dicūt. qz spūs scūs tria circa aplos opat. est. Nam
veteres inuauit. inuauatos cōfirmat. et cōfir
matos ad alios cōuertēdos misit. Ad primū pīm
qd dñm in pma antiphona. factus ē repēte de celo son?
Ad scōm. qd dñm in scōda. Cōfirma hoc dñm. Ad terciū
qd dñm in terciā. Emitte spm tuū. Eoz enim misterio
dñi sūt aliq. et spū scō interius recreati. Et qz in ip
aplis duo opat spūs scūs. s. remissionē peccatoz. et
opatoz miraculoz. idcirco ille antiphōe terminat
tur p duplex allā. Vex si diligēter attēde volum?
et cōferre psalmos et antiphonas q dicūt in pascha.
cū hīs q dicunt in pēthecost. alia rācō inueniē. Nam
ibi in hīa ebdomadā fit variacō psalmoz. antiphōaz
et tonoz. Hic aut nec in ipa die nec in alijs fit varia
cō. et omes ille antiphone sūt vñus tñm scz. octauū.
et eiusdem diffētie. Rācō aut est. qz quasi duplex
bapma legim? aploz. Primū. in quo pceperunt re
missionem peccatoz. Nam eos baptizatos esse cristi
baptismo ambigēdum non ē. vt dñm est s b ti. de vi
gilia pasche. Et scōm qd receperūt ad robur virtutū.
et ad opatoz miraculoz. et ad repulsiōē illecebrāz
omniū seculariū. Primo baptizatus fuerat petrus cum
ad vocē ancille xpm negauit. Scōdo baptizatus fuit
in die penthe. cū coram regibz et pncipibz non timuit
pdicare verbū dñi. In pmo ergo multa instabilitas
et varietas fuit circa discipulos. In scōdo vñiformitas
et stabilitas. In hūc etiā modū. in ecclia dei duo sūt
gna bonoz. s. actiuoz et cōtēplatiuoz. Actiua vita
cōsistit in bonis opibz. id ē in amministratione exte
riorū. in qua cōstituti. ab amore tpaliū non omīno

sepanē. lez amorē dei. amorē tpaliū pferat. Cōtēpla
tiua cōsistit in dilectōe dei et cōtēplacōe. Hec due vite p
maria et marthā significatē sūt. marie ps dñca ē optima
Iux illd. Maria optima pte elegit. et. Nō tñ repēdit
tur ps marthē. qz et ipa actiua vita bonū ē. q h mcho
at. et tñminat. Cōtēplatiua vō optima ē. q mchoat
hic. et in futuro cōsumatur. In illa tñ ē multa varie
tas. in ista vñiformitas. put in hac vita esse potest.
Antiphone ergo cū psalmis q cantant in pascha.
ptinet ad vitam actiuā. et idcirco in eis est varie
tas. Antiphone vero et psalmi q cantant in pēthec
ptinet ad cōtēplatiuā vitā. et ideo in eis ē vñiformi
tas. In pma enim antiphōa q in pascha cantat.
dñ. Et cōsiliū meū nō est cū impijs. hic dñ. Factus ē
repente de celo son? et. Spūs seu ventus veniens
solet puluērem a facie terre trācere. Magna enim
diffērentia est inter donū spūs sancti. quo sepantur
fideles ab impijs. et donū. q omīs puluis terrenaz
cogitacōnū a pectore hūano tollit. illd ad actiua
vitam ptinet. hoc ad cōtēplatiuā. In scōda ibi dñ.
Postulauit patrē meū et. hic vero dñ. Cōfirma hoc
deus et. Ad omīs quidem fideles ptinet esse de hēre
ditate dñi. s. ad paucos ptinet esse a terrenis cogi
tacōnibz sepatoz. et in hoc cōfirmatos. ne ad terrea
redeant. s. p cōuersacōem esse in iherlm celesti. et ibi
alleluia cantare nō cessent. qd hic petrus. In terciā
ibi dicit. Ego dormiui et somnū cepi et. hic dicitur.
Emitte spm tuū et creabū. et. Omīs fideles et boni a
vicijs resurgūt. vel resurrexerūt. sic xps a mortuis
resurrexit. qd ibi dicit. hic vero paucis renouatur
facies terre. id est rācō anime. qd fit ab omī puluere
terrenozū desideriozū immūis. Ibi ergo. hoc est in vi
ta actiua. q ibi ostēdit est mchoacō. hic autē hoc ē
in cōtēplatiua. q hic ostēdit est pfectio et cōsuma
tio. ibi varietas. hic vñiformitas. et ppter ea ibi vari
ant antiphone et psalmi. hic nō. ppter hāc cōsumas
tionē et vñiformitatē notandaz Antiphone sūt. viij.
toni. et eiusdem diffētie. qz octo sūt beatitudines.
quaz octaua redit ad caput. Nam in prima dñ. bñ
pauperes spū. qm ipoz et. et in octaua. beati qui p
secutionē patiūt propter iusticiā. q. i. e. r. ce. et
hanc eandē cōsumacōem notandam. in quibz a
ecclis celebrat octauū pēthecost. **P**er hos quoqz
septē dies. tres quotidie legūt lēones. vt septem
fratres. tres pceurent sorores. id est septem. dona. s.
sancti. p illos significata. tres virtutes. s. fidei. spem.
et caritatem. put gregorius psequit in moralibus.
Hoz enim diez officia septem donis spūs sci adap
tant. Hesternū igit et hodiernū ptinet ad sapien
tiam et intellectū. vt ex opoz patet. **P**er totam
etiā septimanā sūt solēnitates suande. dñ. enī. Glā
in excelsis. Allā. Credo. Ite missa est. et Te dñi lau
dam? put in sequenti dicit. Dicit etiam ad hōras
caplin. Dū cōplerēt. act. ij. Et illud. Spūs dñi.
Sapie. i. c. Et illd. Caritas dei. Roman. v. ca. **S**e
quē uidere de officio misse. et quidē in die pētheco.
celebrat festū de aduentu spūs sancti. Vñbiliter. n.
descendit tūc in discipulos. et fuit hoc miraculū et
argumentū. qd nō potuerūt calūpnari iudei. Ref
rectōem enim et ascensionem calūpnabāt. s. hoc
nō potuerūt facē de aduentu spūs sancti. qz ex omī
nacōe q sub celo est conueniat ad diem festū. et tūc
descendit spūs scūs vñbiliter in discipulos. sic xps

pmiserat. et loq̄bant̄ om̄ibz linguis coram om̄ibus
Et ideo incipit introit? sapiēte. i. c. Sp̄s dñi ēple
uit orbem terrarū. id est eccliam. q̄ d̄ orbis terrarū.
Sic enim extra orbem terrarū nichil vult ad hanc.
hic extra eccliam vult sp̄ualiter. **Sequit̄.** Et hoc
q̄d cōtinet. om̄ia i. sp̄s sc̄us. cuius bonitate om̄ia
subsistunt. Habz sciētiā v̄cis. i. linguarū. Et ita po
tuit dare. et dedit apl̄is. S̄n cōfusi sūt inimici cristi.
Et ideo sequit̄ uerbus. Exurgat d̄ et dissipent̄ mi
mici eius. Per sp̄m enim sc̄m om̄es demones cōpel
lunt̄ et ei ciunt̄. Rursus impleuit orbē terrarū. dū
apl̄os inebriauit. quorū sonus in om̄em terrā exiuit
de quo sonus d̄ in eplā. factus ē rep̄te de celo sonus
Et qm̄ orbis terre p̄ quatuor climata sepat̄. ideo
quater in introitu allā cōcinnit̄. Duplex vero allā
q̄d post eplā. significat duplicē dānam leticiā. S̄l
sp̄m sc̄m apl̄is fuisse datū sc̄. de terra. et de celo
S̄l eos sp̄u et mente p̄fallentes S̄l duorū populorū
d̄uersionē. Et hoc q̄d cōtinet om̄ia sciā habz v̄cis
id ē nouit̄. qua mente quisq̄ loq̄bat̄. vel habz sci
entiam om̄iū. p̄ que et de quibz potest vox hūana va
riari. S̄l sciā v̄cis. id est vocē sciētie habz. id ē
facit nos habē. ut q̄ ip̄o inspirate apl̄i p̄ferrent. cū
intelligētia p̄nūciarent. **Et nota.** q̄ sp̄s sanctus
p̄actus d̄. q̄d uerbu greece. l̄ne sonat a duocatus.
q̄d nomē et filio. et sp̄u sc̄o ascribit̄. S̄n dñs in euā
gelio. Rogabo patrē meū et aliu p̄actū dabit vobis
Et iohes in euāgelio. Aduocatū habem? apud pa
trem ih̄su xpm̄ iustū. Dicit̄ etiam p̄actus solator
Nam p̄actis d̄ latine cōsolacō. **Postmodū se**
quit̄ allā de actibz apl̄orū. i. c. Dū cōpleret̄ dies p̄
thecostes. dies sc̄. i. s̄. a resurrectionē. Sic enim quīq̄
gesima die a pascha. fiebat p̄thecostes indeorū. ita et
nost̄. fit Et sic populu isrl̄. quīq̄gesimo die ab immo
lacione agni paschalis. siue a pascha. q̄d celebraue
runt in ramatha. venerūt ad mōtem dei oreb. vel
coreb. vel synai. q̄d idem est. et tūc legem acceperūt
ita et die quīq̄gesimo a resurrectionē dñi. datus est
sp̄s sanctus discipulis in sup̄iori cenaculo. illi ad
uētū expectantibz. **Precipit̄ enim leuitici. xxiij.** ut
in die p̄thecost. offerat̄ noui panes. s̄. p̄p̄icoms. de
nouis frugibz. p̄ q̄d significat̄. q̄ debem? deo gr̄cias
agē. ex eo q̄ eadē die dedit nouā legem p̄ sp̄m. s̄.
In qua die data est lex vet̄. s̄. quīq̄gesima die a
pascha. de quo dicit̄ in p̄phētia septimi p̄tis. de do
no cuius debem? laudare dē. q̄d est offerre panem
nouū. q̄ etiam lex vet̄ sp̄ualiter intellecta noua ē
Et attēde. qm̄ agnus immaculat? est. xij. die a
prilis. Lex vero data ē. n̄ die mēis tercij. Dicit̄ tñ
esse data tercia die. Jam enim ut inquit scriptura.
aduenerat tercia dies. et mane inclinauerat. et ceperat
audiri tonitrua. Die nāq̄ tercio descendit dñs noster
sup̄ mōtē ad dandā legem. et moyses ascendit ad
dē. et descendēs. narrauit om̄ia plebi. maneq̄ rursus
ascendens duas tabulas sc̄ptas accepit. Et caue ut
in sc̄do mense triginta dū taxat coputes dies sc̄cū
lunam. ergo. x. vij. in mense p̄mo. xxx. in sc̄do. et qua
tuor in tercio. faciūt quīq̄gesima. **Rursus in quī**
quagesimo anno erat iubilus annus. qui interpretat̄
remissionis annus. q̄ septem annorū ebdomadibz
i. xl. et nouē annis rexitur. in quo clangebāt tube.
et om̄ia debita remittebāt. serui manu mittebant̄. et
libertas cōcessa cōfirmabāt. Antiquē possessiones

alienate om̄ibz restituebant̄. ut d̄c̄m est s̄b dñica
quīq̄agesime. **Simili in diebz penth hūc numer**
post dñi resurrectionē obfuam? suscipietes adueni
entē in nos sp̄s sancti gr̄am. p̄ que efficiūt filij dei
et ututū possessio nobis restituit̄. et remissa culpa. et
totius debiti cirographo euacuato. ab om̄i s̄uitutis
nexu liberi efficiūt. **Preterea iste numerus quīq̄age**
simus resultat ex septenaio numero ducto in seip̄o
sup̄addita unitate. Septē enī sūt ebdomade a pa
scha vsq̄ penth. et ita cōpetenter quīq̄agesima die a
pascha est penth. in quo datur sp̄s sc̄us cui? dona
t̄. vij. que dant̄ ab vno. Iudei enī septenariū nu
merū nō sine figura in om̄ibz obfuat̄. put̄ d̄c̄m est
sub quīq̄agesima. Ascensio ante facta fuit q̄drage
sima. die qui ē numerus penitētie. et hoc cōpetēs fuit
q̄ per penitētiā homo fit similis deo et hoc ē ascendē
Sed videt̄. q̄ sicut iudei ab immolacione agni
tipici. xl. dies coputādo ibi faciebāt suū penth. ita
et nos quīq̄agesima dies ab immolacione agni debe
remus coputā. et sic debem? n̄m penth. facē i die
veneris. anteq̄. modō facim? q̄d docet coputatio
Ad hoc dicimus q̄ nō faciebāt coputacōem ab im
molacione agni. s̄ a sequēti dñica S̄n legē leuiti. xxiij.
Numerabitis ab altera die sabb̄ti. i. a dñica que est
altera dies post sabb̄m. numerabitis dico septē. eb
domadas vsq̄ ad alterā diem septie ebdomade. s̄
dixit sp̄itus sc̄us p̄ moysen. inuēs p̄ hoc pentheco.
xianorū. q̄d semp est in die dñica Dicit ergo lucas
de hac die Dū complerent̄ dies penth. erat omnes
discipuli parit̄ in eodē loco. i. in dñona et cōcordi vni
tate. et factus ē repente de celo sonus. q̄ existētibz
in penitētia que ē annus iubilus. et cōplecō penth.
et existētibz in vnitatē d̄c̄ sp̄it? sanct? s̄. rep̄te
q̄a nescit tarda rex habē molimina sp̄s sancti gr̄a
In igne aut̄ descendit. q̄ sicut ignis illuminat et in
flamat. ita sp̄s sc̄us illuminat ad cognicōem dei
et inflamat ad amorē dei. Apparuit ergo in linguis
ignis ut facundi essent in om̄i gñe linguarū. Et q̄
ipa est lingua q̄ de occulto sue bonitatis verbū ptu
lit in v̄ce. s̄. gñis. et p̄fert v̄bū in corde hominis. ma
th̄. x. Vos nō estis qui loq̄mini. s̄ sp̄s patris v̄ri q̄
loquit̄ in vob. ip̄e enim quos replet. eloquētes fac
Sequit̄. Quasi aduenientis sp̄s vehemētis. s̄. au
tē dic. q̄ nichil potuit resistē sp̄u sc̄o. nec apl̄is S̄n
dñs in euāgelio math̄. Ego dabo vob os et sapiētiā
cui nō poterūt resistē et cōdicē om̄es adūsarij v̄ri.
Et de beato stephano sc̄ptū est in actibz. q̄ nō pote
rat resistē sapie et sp̄u qui loq̄bat̄. **Quia vero in**
eplā d̄. Et factus ē repente de celo sonus. tanquam
aduēientis sp̄s vehemētis et ideo ad hoc rep̄tan
dū in nōnullis eccl̄is clangūtur tube. dū sequētia d̄.
S̄c̄m enim sp̄s sc̄us in sp̄u vehemētis. q̄ sic v̄t?
vehemētis. p̄cit puluēre a facie terre. sic sp̄s sc̄us
eicit a corde hominis om̄em terrenitātē. Tubis q̄dem
v̄tebant̄ antiqui. ut legē in numeris. ad multitu
dinem cōgregandā. ad dñmican dū. et ad cōgratu
landū in diebz festiuis cū diuersitate tñ sonorū. q̄
v̄sus fuit tante v̄tutis in iubilo ut ad crepitum siue
sonū earū corruerent muri iericho. **Hec siquidem**
sūt duo testamēta. vel p̄dicatores. quibz ad. p̄cin
ctū fidei popul? euocat̄. ad penitētiā et lacrimabile
copunctōm excitat̄. ad laudes dño exhibēdas inu
tat̄. et ad montē sp̄o. et ad ciuitatē sc̄am iherusalem

et multorum milium angelorum frequentiam. et ad futurum
dei iudicium provocat. Et vixit quia aduersus et prosperis
tubis clangit. quia omne tempus conuenit verbo dei. Unde
benedicamus dominum in omni tempore. Super laus eius in ore meo

De organis domini est in nona parte libri de sanctis. Tunc
etiam ex alto ignis prociat. quia spiritus sanctus descendit in
discipulos in igneis linguis. et etiam flores varii.
ad notandum gaudium. et diuersitatem linguarum. et
virtutum. Colubae etiam per ecclesiam dimittuntur. in qua
ipsa spiritus sancti missio designatur. **P**ost epistolam dicitur
graduale in quibusdam ecclesiis. quia festum paschale ter-
minatum est. Tamen in quibusdam alijs dicitur duplex alleluia. quia
spiritus sanctus datus est gemine stole. **E**uangelium. Si quis
diligit me. iohannis. c. maiestas est de spiritu sancto. Post
communio est. factus est. Actus. ii. c. Quare hoc festum
celebratur a iudeis. et quare a christianis. dicitur in proximo

Sequitur se **De secunda feria** septime partis.
cunda feria. in qua ostenditur. quod non tantum
data est lex iudeis. sed etiam gentibus. Unde
introitus est. Cibavit eos ex adipem frumenti. id est de
intelligentia spirituali. et de petra melle. id est mellisflua
doctrina christi. qui est petra. saturauit eos. et hoc habetur
in epistola. Aperiens petrus. Actus. x. c. in qua habetur. quod
adhuc loquere petro. descendit spiritus sanctus. Vel frus-
mentum christus est. cuius adeps est spiritus sanctus. quo fideles
saciantur. cum spiritu sancto replentur. qui etiam saciantur melle
de petra. id est doctrina de christo procedente. in quo sunt
omnes thesauri sapientie et scientie dei. Unde autem propter
promissiones que ibi continentur. concinnatur quater alleluia.
hic et in feria tertia et sabbato exponitur. De hoc dicitur
dum est in tertia dominica post pascha. **A**lla est. Spiritus
domini. sapientie. i. c. Aliud alleluia est. Loquatur. Actus. ii. c.

Euangelium vero. iohannis. ii. c. non videtur conuenire spiritu
sancto. sed concordat epistola. ibi enim ostenditur. quod non tantum
iudeis. sed etiam gentibus data est lex dicens. Sic deus dilex-
it mundum. supple non tantum iudeos. ut filium suum unigeni-
tum daret. et postea sequitur. ut omnis qui credat in il-
lum non pereat. Et nota terribile verbum. quod qui non
credit in eum iam iudicatus est. Preterea per hoc quod de
dilectione mentio fit. spiritus sanctus qui amor est. et satis expo-
nitur. **P**ostcommunio est. Spiritus sanctus. iohannis. xii. c. **E**t
est sciendum. quod per totam hanc septimanam. in missa sunt so-
lenitates huiusmodi. ut. Gloria in excelsis. Credo. Ite mis-
sa est. et Te deum laudamus. et Alleluia. ut baptizatorum
saluti cogitauerimus. et ut futurum leticie plenitudinem
figuremus. **P**ostremo notandum. quod dominus non predicauit
gentibus per se. sed per apostolos. Unde. Ite baptizate eos
in nomine patris. et filii. et spiritus sancti. hic ysaac iunioris fi-
lius suo nichil precepit de offendendo sibi cibo. ut benedi-
ctionem acciperet. sed per operationem rebecca premarum benedi-
ctionis accepit. et quia hec facta sunt dei occulto iudicio.
ideo officium huiusmodi secunde ferie primis ad consilium. quod

Sest donum spiritus sancti. **De tertia feria**
Sequitur tertia feria. et quia spiritus sanctus non datus
est nisi per ministros. ideo in tertia feria dicitur intro-
itus. in persona platoni. Accipite iocunditatem glorie nostre.
in quo quod per geminam dilectionem ad fratrem primum
trinitatis. ideo quinquies concinnatur alleluia. et est sensus.
Accipite iocunditatem glorie. id est spiritum sanctum. qui vos glorifica-
reabit. et clarificabit. ut quisque de se dicere possit. quod
dicitur in comunione. Spiritus qui a patre procedit. ille me cla-
rificabit. **S**equitur. Epistola. Cum audissent apostoli.
Actus. viii. c. ubi sequitur. Tunc imponebant manum super

illos. et accipiebant spiritum sanctum. quia in impositione manus
accipiebant spiritum sanctum. **E**uangelium. iohannis. x. c. concordat es-
pistole. ubi dicitur. Qui non intrat per ostium etc. Non enim
intrat in ecclesiam. qui non intrat per eos. qui sunt ostium. id est
christum. et apostolos. Nam heretici non dant spiritum sanctum nisi in
quantum conuenit ecclesie. Et quoniam apostoli et eorum successores
res patriarchas in spiritu fortitudinis sunt aggressi. et
aggrediuntur. ideo officium hodiernum pertinet ad forti-
tudinem. qui est spiritus sancti donum. **R**ursus spiritus sanctus ho-
starius est. qui per ostium introducit ad premissum. quod etiam
in offertorio canitur. Portas celi. id est apostolorum scripturas a-
periet. Postcommunio est. Spiritus qui a patre Iohannis. xi. c.

Sequitur quarta feria. In qua **De quarta feria**
fuit ieiunia. nona tempore. Apostoli namque nobis exemplum
ieiunandi huiusmodi tempore reliquerunt. quod per susceptionem spiritus
sancti metes auerant a ceteris mundi illecebris. hic et ab
epistolam appetit. Licet enim quidam cum illis fuit cristus
non ieiunaret. per ablacionem tamen eis spontaneis se subdi-
tere ieiunijs. Sponsus enim ablato eis ieiunandum erat
sicut dominus predixerat. Quando sponsus auferetur ab eis
tunc ieiunabunt. Unde Repleti spiritu sancto sponte ieiunare
ceperunt. quo circa in precedenti secunda feria quidam
ostiale inchoat quod dragemina. Alii vero sanus hodi-
ernum ieiunium augmentum esse huiusmodi tempore quod dragemina
incipit. cui quidam terminum statuunt in festiuitate sancti
iohannis. hinc sex habeat ebdomadas hinc non. Tercia festi-
uitate sancti iohannis includit. et eo usque ieiunantes sine
termino fixo procedunt. donec senarium compleant numerum.
Hanc quod dragemina probat. Iero. non esse necessitatis. sed
voluntatis dices. Nos vna faciemus quod dragemina illi-
tres. qui tres passi fuerint saluatores. non quod per totum
annum ieiunare non liceat. excepto penthecoste. sed quod
aliud est necessitate. aliud voluntate munus offerre. Si
hodie dixit. Iero contra montanum hereticum. quod apostolus tribus
quod drageminas statuit ieiunandum. Et dicitur hoc ieiunium
estatis. quod est ieiunium exultationis. in quo genua
non flectimus. immo cetera leticie dicimus. ut dictum
est sub. nona. feria tertia ebdomade aduenit. **H**oc autem
ieiunium statutum est ab ecclesia in tali tempore. quia in se sen-
tit gratiam sancti spiritus. ieiunare et cum gaudio ieiunare. et etiam
quia super ieiunantes descendit spiritus sanctus visibiliter. Et
ideo incipit introitus. Deus cum egredieris in conspe-
ctu populi tui etc. Egredietur autem dominus. qui aliquo si-
gno visibili venit ad auxilium hominum. Egredietur vero
est. cum dedit nobis filium suum. qui venit padens iter ante
nos. ut dicitur. Mic. Egredietur est etiam per sancti spiritus mis-
sionem. qui visibiliter descendit super apostolos. Et quia
per hoc dissipati sunt inimici. ideo sequitur uerbum. Ex-
urgat deus et dissipentur inimici eius etc. **S**equitur in
quibusdam lectio de principio sapientie. scilicet. Diligite
iusticiam qui iudicatis terram. ubi ostenditur. quia
liter potest haberi spiritus sanctus. ibi Spiritus sanctus discipline
effugiet fictum. et in fine dicitur. Spiritus domini repleuit os
terram etc. **P**ostmodum sequitur epistola. Stans pe-
trus etc. Actus. ii. c. in qua ostenditur. quod super ieiunantes de-
scendit spiritus sanctus. et ibi sequitur. Non enim isti sunt
ebrii sicut vos dicitis. cum sit hora tertia diei. Sed hoc
est quod dixit dominus per prophetam Iohel. Effundam de spiritu meo
super omnes carne. et prophetabunt filii vestri. et filie ves-
træ etc. In alijs vero ecclesijs. dicitur primo lectio. Stans pe-
trus. et postmodum epistola. Per manum autem. Actus. v. c. Dae
itaque lectioes leguntur. quod duo populi ad fidem conuerunt.
vel quod ordinati in utroque testamento. pagina imbuuntur.

Sequitur alla. qz est ieiunium exultationis. ut dicitur e
Et dicit quida. Pater cu essem. io. x. viij. c. Sequitur
tur euangelium iohannis. vi. c. Nemo venit ad me. nisi p
qui misit me traxerit eu scz p spm scm. et post sequitur
Patres vestri maducaverunt mana. et mortui sunt. q
manducat ex hoc pane. vivet in eternu. qz egressus
est coram xpianis manna spuale. sicut ante cora iu
dis tpale. h maducates corpale. mortui sunt. q vero
maducaverit spuale. no morietur morte scz incredulita
tis. seu iehennali. On patet. q elegantius egressus
e dñs coram nouo populo. qz coram veteri. Commu
est. Pace rē. test ioh. xij. c. Et attēde. q officiu
hui? qre ferie pdicat scientiam. q e donu spūs sancti
q vsq a deo scōs illuminat. qz qñz libris moysi pau
cisqz pphetaz septuaginta librorū copia creuit. qd misti
ce innuit nob euāgelium de quibz pāmbz. et duobz p
sebz. qd hodie in qbusdā ecclis legitur. *De quinta feria*

Sequitur quinta feria. q scdm aliquas ecclesias
no habz introitu ppiu. Sed qz dñs descendit
in die dnica. p missionē spūs sancti. et quinta
feira ascendit in celu. ideo diei dnica et quinta ferie. co
munis est introitus. A dnica ergo mutuatur nec habz
ppriu. ut a sabbato in sabbatu. septē dñtaxat sint offi
cia septē donis spūs sancti deputata. Quidam tam
et huic officio mutuo non incongrue donum ascri
bunt. hui? ascripōes. nō a sabbato. h a dnica facere
incipiētes. In dnica etenim ponit spm sapientie. In
scda feria intellectus. In tertia cōsiliū. In quarta fo
ritudinis. Et in hac quinta spm scientie. q dat scrutari
p̄funda. sic cantat in alla spūs omnia rē. In quibz
sdam vero ecclis cantat introitus. q in sequenti diei
feira. Rēpleat os meum laude tua. Aliq vero ecclie
hnt ppiu officiu. s. De? patz nro. da nob spiritum
gēet. in quo ecclia orat filijs dari spm scm ad emissi
onem peccator. et ad faciēda miracula. Et qz p spm
scm fuit miracula. ideo habet in epla. Philippus rē.
q ē act. viij. c. q philippus multos claudos sanauit.
et spūs immūdos eiecit. et factū ē gaudiū magnum
i illa ciuitate. s. Samarie. Et qz p spm scm omnia ista
fiūt. Ideo sequitur euāgelium luce. ix. c. Cōuocatis ihe
sus. xij. discipulis suis. dedit eis potestatem sup omnia
demonia. et post nō ferrens virgā. neqz perā. q fieri
nō possunt. nisi spūs sci abūdātia hēat. *De sexta feria*

Sexta feria ē introitus. Rēpleat os meū lau
de. ut possim cantare alla. qz qui gaudet ore et
corde potest ieiunare ieiunio exultationis. Et
qz ē dies veniens. in q passus ē dñs. et dies spūs sci
ideo dic petr? in epla. Apiens. act. ij. c. q in qbusdā
ecclis legitur. qz xpūs suscitatus ē a spū scō. Sontē ibi
habet. Suscitauit ihesu solutus doloribz inferni. sicut
scriptū est. Nō dab scm tuū videre corrupcōez in quo
significata ē illa spūs sancti opacō. q synagoga nūc
mortua. pietate resurget. postq plenitudo gētū. ea
dem introierit pietate. pdicat ergo hoc officiu pieta
tate. Possz etiam p̄tinere ad spm timoris. p̄eo qz dñs
i euāgelio. Et repleti sūt timōe et extasi rē. In quibz
sdam ecclis legitur lectō. Exultate filij syon. que est
Iohannis. ij. c. et qz p spm scm fiūt miracula. Sequitur eu
āgelium. factū ē. Luc. v. c. de palitico sanato. et qz p̄t
ho et rebz laudari dñs. Sequitur. Offertorium. Lauda
mina mea dñm. Cōmūo. Sps vbi vult spnat. io. iij.

De sabbato

In sabbato est introitus. Caritas dei

spū scō. q est caritas. et etiā diei sabbati. qz in sabbato
future q̄tis maxime diffundit. ut qui igneul? est
in syon. camm? sit in iherlm. Et sequitur. Versus. Do
mine deus salutis mee. in die cla. et nocte coram te.
Ille enim in quo diffusa ē spūs sancti grā laudat de
um in p̄speris et in aduersis. Sequitur. Epla. Iustifica
ti rē. ad Ro. v. c. in q habet de h? diffusionē. Quia
enim caritas dei diffusa est. nō p̄mittit eam paulus
intra fines terre p̄missionis tm coartari. immo on
dit. q nō tm iudeis. verū etiam gēibz dat? ē spūs
scūs. dices ipis iudeis. Vob oportebat p̄mū pdicari
Sed qz repulistis verbū dei. et vos indignos fecistis
vitē eterne. Ecce conuertimur ad gētes. In alijs ve
ro ecclis dñ. Epla. Cōuenit vniūsa ciuitas rē. Act.
xij. Quia ergo gētibz dat? est spūs scūs. ideo seq̄t
Alla. Laudate dñm omēs gentes. In hoc enim ie
iunio nō tacent cāntica leticie p̄pter reuēntiā festi
nec scdm micē con cil. genua flectim? h stātes ora?
p̄pter neophitos. gaudētes qz a peccatis surrexerūt
In alijs ecclis dñ. Repleti sūt omēs. Act. ij. c. et Spi
rit? dñi ornauit celos. Job. xx. vj. c. *Postea seq̄t*
Euāgelium. Surgēs ihesus. luc. iij. ca. de socru petri
saluata. q significat synagoga. q sanata ē a petro ab
infirmitate. et p̄fectus p fidem ipius sanabit in fu
turo. et sic dñm cū epla. fuit aut hac die ordines
qz sup ordinātos descendit spūs scūs. et etiā sup ie
iunātes. et ideo dicit q̄tuor lēōes. an lectōez daniel
p̄t dñm est sub. iij. feria tēcie eb dō de aduentus.
Prima ē de p̄ncipio libri sapie. in qua on dñt. qb?
dat? spūs scūs. et qbus nō scz illis q sentiūt de domo
in bonitate et in simplicitate cordis q̄rūt illū In alijs
vero ecclis. p̄ma est de iohēle. iij. c. Effundā de spū
meo sup omēm carnē. qz sicut spūs scūs super ap̄los
descendit visibiler. ita sup ordinātos descendit inui
sibiler. Secūda ē. Locutus ē. q ē leuitic. xxij. ca.
Tercia ē. Dixit moyses. q ē in Deutro. xx. vj. c. Rē
ta ē Dixit dñs ad moysen. q ē leuit. xx. vj. c. Ofes
ritonū ē. Intonuit dñs. Postcōmūo vero. Nō vos
relinquā rē. et de effusione spūs sci loquit. Potest
etiā dici. q hoc officiu figurat duoz cōcordiam po
puloz. iudei. vj. et gentilis. hñ sūt duo ceci. de qbus
dñ in euāgelio. q sūt illuminati a xpō. De qua cōcordia
loquit paulus in epla ad iudeos et gēiles dices. Ius
tificati ex fide pacē habeam? ad deū. p dñm nostrū
ihesu xp̄m. Sed qz pax aut cōcordia vera. nō fit nisi
p caritatē. ideo p̄mit in introitu. Caritas dei diffu
sa est. in quo ter p̄mit alla. qm ad fidem trinitatis
puenit p obsequia caritatis. Lectōes etiā ad ieiun
um p̄tinētes. attestatur opacōnem. et grām spūs sci
ut p̄ma. Effundā de spū meo. Et secūda. Locut? est
vbi dñ. Nūmēabitis septē eb dō das vsq ad alterā
diē expletionis eb dō de septime p̄ntez intelligit fe
festiuitatē. q olim dicebat? festiuitas eb domidariū
Et qz postq gentes intrauerūt reliquie saluabunt.
ideo nūc flentibz. et sponū expectantibz dicit dñs in
postcōmūo. Nō vos relinquā orphānos. Quia
igie hēc cōcordia fiet imminere die iudicij. qui etiā
electis est causa timoris. ideo hoc officiu p̄met ad
timorē. vel qz timor introducit caritatē. licet caritas
foras mittat timorē. *Et attēde. qz scdm august.*
in ordine officioz istoz descendendo computa? In ordi
ne vero paschalū ascendēdo. qz p hoc descensus spi
rit? sci ad nos. p illa noster ad ipm significat ascēsus

Et caue qz ppter pmissa officia ad ieiunium pmetia
q in quarta et in sexta feria. et in hoc sabbato exposui
mus alie quide lectoes et euagelia in eisdem diebus
inueniunt que forte solepintati magis appropinquae
vident. h in hec et illa gram spūs sci psonat. et opa
tionem. Vn quidaz hodie nō in agnue duas missas
celebrat. Vnā in tertia de festo. cū. Gloria in excelsis.
et Credo. Aliam in nona. de ieiunio sine Glā in excelsis.
in qua sūt clerici ordinandi. qui merito in hac eb
domada ordinant. vt sci spūs dona pēpe mereant.
Et memento q in hac die terminat quinquagesima
et ideo hodie frequenter et cātae pro gduali. Alla.
Nec flectunt genua. pmet enim ad octauā Gūale
quide est. q quotiens de tpe in die gratie materia
audis assumit. aut dies ad octauā referet. genua
nō flectim. h in oracōibz stātes collatā nob gra
tiam. et cōferendā glām pntem. vt cū olim essem
serui curui. nūc fracto iugo incedam. erecti vt in do
minicis diebz. in scōz natalitijs et paschalibz inclina
re tñ capita possumus. vt mulieres deuotas ad mo
numentū venietes imitem. **et dñici scē trinitatis**
In plerisqz locis in octaua penthecostes fit festum scē
trinitatis. Postqz enim celebrata ē festiuitas patris
in natiuitate. qz natiuitas dñi festiuitas patris. et postqz
celebratū est festū filij in pascha. et festū spūs sci in
missiōe ipsius. meito in octaua penthecost. fit festū
eorz simul. festū scē trinitatis. vt oñ dā. q tres pso
ne sūt. vnus dñs. Et hec ē pma causa. quae celebrat
festum triū psonaz diuinaz simul. Secūda causa ē
qz ad inuocacōem scē trinitatis dā in bapmo spūs
sanctus. vt pmissum ē. Tercia causa ē. vt ostēdat
ecclia filijs suis illū. a quo sūt omnia bona. cuius habz
imaginē. et cui debz habē similitudinē. v. dei. et scē
trinitatis. quā sp laudat debem. **Et qz tota mē
tio ē laudat ipm. ideo in quibusdā ecclis. in singulis
antiphonis laudū. pponit uersicul. qui labore figi
cat. ad ostēdendū. q toto labore. totoqz visu debem
nos vertere ad laudādū dñi et scām trinitatem. Et
eodem modo fit in quibusdā ecclis in festo beate ma
rie. in antiphonis laudum. ppo qz ipa se totā vertit
in laudē dei. vñ tūc in euāgelio dñi. Maria aut obser
uabat omnia verba. hec cōferens in corde suo. Et quia
ipa pūlegiata fuit in uirginitate. ipa enim ē uirgo
uiginiū. In antiphonis qz de beato lauretio. et de be
ato paulo. et de bto stephano pponunt quidā vsus
antiphonis. ad maiorem laborem notandum. quē in
suis martirij sustinuerūt. beat? enim laurenti? g
uius ceteris passus ē. vñ beat? Sixtus dixit ei. Ma
iora tibi debent pro xpī fide certamina. beatus vero
paul? plus ceteris laborauit p dīcādo. Et beatus ste
phanus p xpī fide pimus martir exiit. Sed in hoc ē
dīa. qz in nocturnalibz antiphonis tñ de bto laurē
tio pmittunt. qz passio sua. de nocte cōsumata ē. vñ
dixit. Nea nox obscur nō habz. Et itez. Nō est in
uenta in me imitās. et ita apparet. q totus fuit sac
cū laudis. vñ sp dicebat. Grās tibi ago dñe. Mane
vero corpus eius cōditū fuit. et ideo tñ nocturnalibz
et nō laudū antiphonis. uersiculi pponūt. **Rur
sus qz uersul. laborem. et boni operis fructū significat.
putatū ē in pñmio qñte ptis. merito in dictōz
scōz natalitijs specialiter pmittunt antiphonis. ad
notandū. qz ipi excellētis labores. et bonoz operū
fructus. suis natalitijs et martirij pmisserūt. Itē in****

quibusdā ecclis antiphona de martirio beati petri p
postere pponunt uersiculis. ideo qz ipē petijt. vt i cruce
capud suū ad terram verteret. hñ autē uersul
tropi vocant. quali laudes ad antiphonas cōuertit
biles. Tropos enim grece. cōuersio dñi lūe. **Quia
ergo sp scām trinitatē laudat debem. ideo ad mis
sam dñi introit. benedicta sit sancta trinitas. quez
alcum? sumphit de tobias. xij. Postmodū sequit epī
stola de apoc. Vidi ostiū aptū in celo. et in circuitu
sedis. i. ecclie. q est sedes dñi. mare vitreū. i. bapm in
quo sberguē omēs egipti. i. omia pccā. **Et nō
qz dñi mare vitreū. ppter corporis fragilitatē et pspi
citatē quā recipit in bapmo. et est in circuitu qz ad
eccliaz uenire nō possum? n p bapm. **Sequit. Sile
cristallo qz qui pūs erat aque fluxibiles. sūt p grāz
in bapmo accepti firmi sic cristallus q fit ex aqua
cōgelata. et diuturno gelu in naturam lapidis cō
solidata. Et hec ē vna causa qre in hac die legitur.
hec eplā. qm ea dñi de bapmo. in quo p inuocacōez
trinitatis. danē. vij. dona spūs sci. Secūda rācō est
qz in ea inuitant ad laudes trinitatis. Cū ibi sequit
q animalia plena oculis ante et retro. id est plati
dabant glām et honorem et benedictōnem. sedenti
sup thronū uienti. in secula seculoz. Sedes autem
sup thronū. ē deus trinitas. Vnde sequit. Et pates
bant viginti quatuor semiores in facies suas. mittētes
coronas ante eum. hoc significat. q omia bona nra
debemus attribue ei. atqz omē illud ex quo merem
coronam. **Sequit. Et nō habebat requiē dicentia
Scūs. scūs. scūs. et ideo in introitu. et in alijs officijs
to cūens repetit. bñ dicta sit scā trinitas. et ppter h
rñsōiū. siue etiam gduale qd rñdet eplē est. bñ dñi
ctus es dñe. q intueris abyssos. Danielis. iij. c. **Ver
sus ē. benedicite deum celi. **Thobie. xij. c. **Et alle
luia. bñ dictus es dñe. et c. **Offertoriū. bñ dictus
es dñe. **Et postcomuniō. bñ dicim? deū celi. et c. **tho
bie. xij. c. **Euāgelii est. Erat homo ex phariseis.
nichodem? in quo habet. de bapmo. q in inuocati
one scē trinitatis sanctificat baptizatos In alijs ve
ro ecclis dicit. Eplā Gaude te pfecti. q ē ad corin.
ultimo ca. Et in alijs dicit. Vidi ostiū. q est apoc.
iij. Et euāgelii. Cū uenit pacificus. Jo. xij. capi.
**Sciendū ē. qz hystorias de sancta trinitate. et de
inuentione sci stephani. cōposuit scūs stephan? lau
diceñ. **Rurū cū a tilia rex. q xpianos psecutus ē
fere omia volumina xpiane religionis destruxisset.
Alcum? magister karoli. et Lodouici filij eius roga
tu. bonifacii archiepī mogutini. multa de ecclastic.
officijs cōscripsit. vñ et mogutinen. cōcil. approbate
instituit. qz a festo pasche. vsqz ad dñicam istā. tres
tātum dicerent lectōes. et hac die de trinitate can
tari vsqz ad dñicā sequētez. et tūc incipe. Dñe in tua
misericōdia. et cōposuit officiū de trinitate. v. rñsōiū.
antiphonas. missam. et sequēciam. q omia obtulit al
lexandro ppā. Ille vero rñdit. nō ē celebradūz fe
stum de trinitate. sic nec de unitate. Itaz singulis di
ebus fit festū trinitatis et unitatis. qz sp dicit. Glā
patri. et filio. et spūi sancto. et pmissas hystorias. et
officiū nō admittit. Verū supueniente heresi artia
na fere fuit fides trinitatis extincta. Sed hylarius. eu
sebius. et ambrosius restituerūt. Cōsenhit igit eadē
de causa. Gregorius magn? vt de trinitate specialia
cantarem? et ecclias in ipsius honorem edificare?**************************

Exinde g est. qz de de hystoria trinitatis. inuenit uaria consuetudo. alij nāqz nō vtunt ea. sequētes reprobaconem alle. ppe. Sed in qlibet dñica. ab octaua penthecost. vsqz ad aduentum. cantant in nocturnis nō nū rñsorū de trinitate. nisi festū aliqz impediāt. ut eā cōfiteant. p quā saluant. et in missa Alla. eā hilariter pfitētes. vt dñm ē sū. nñ. pte. sū. ti. de alla. Alij vero vtunt ea. cantātes eam in hac pma dñica. sequētes pnam institucōem alcuī. Alij ponūt eam in fine tpsis declinacōis. s. in vltima dñica. videlicet ante dñicam de aduentu. sequētes vltimam approbaconē Gregorij. Romani ergo nūquā de trinitate celebrāt festū. nec etiā has octauas faciūt. Sed in pma dñica post pēthē. incipiūt hystoriā. Preparate seu. Deus omniū. Alij vero celebrāt hodie de octaua. scz de spū scō. et ponūt eandem eplām. et item qd p dñm xpm euāgelū. ppter bāptismatis sacramentū. ceteris obfuant. sic in die pēthēco. Celebrāt autē octauam. ad insinuandam pfectōem. vel cōsummacōem opm sci spūs. Per septē enim dies. opacō grē septis formis. In octaua vero cōsummacō declarāt. Et qmā in octaua redit ad capud. ideo omia sic i die festo. a vespera in vesperā. in iphis vespis. et tribz nocturnalibz psalmis obfuant. De hñs octauis. aug. dicit. Celebracōem octauarū feriarū noui hoies celebramus. bāptimus neophitorū. licz in sabbo pagat. ad illū tñ bāptismū primet. quē apli susceperūt in die pentheco. cui? octaua dies ē dñica sequēs. Qui vō ponūt hystoriā. Preparate. seu. Deus omniū. melius faciūt. qz romanā secunt eccliam. nre pēgnatōis recolentes. et pcurrentes hystoriam. Nam p septuagesimā significamus expulsiōē gñis hūam de pñā paradisi. Per qdragesimā. hūitūē populi. sū pharaonē. p pascha immolacōem agm. p qdragesimā dies paschales. qdragesimā ānōs in testō. p rogacōes. s. pmissiōis ingressionem. p septē dies pēthēcostes. in quibz septē dona diuidunt. terre dare diuisiōēz p tēpus qd ab hodie sequit. significamus populi afflictiōem et gubnacōēz factā p iudices. et reges. iteoqz legunt quatuor libri regū. put in sequēti. ti. dicitur.

Hic dīcedū De pma dñica post penthecostē. Restat de pma dñica post penthecostes. que est vna de pñcipalibz dñicis. Et incipit hic quartū tēpus. scz pēgrnacōis. qz sum? i via veniēdi ad patriā. S. qz hostes habemus priusquā illuc puemam. s. carnem mūdum. et diabolu. et ideo legīt de libris regū. in quibz agit de bellis et de victorijs. vt inuitem ad pugnandū fortiter cōtra hostes vt victoriam habeamus. sic iudei de philisteis. et tētem gloriem in celis. qz nō ē nob tñ lucta aduersus carnē. s. etiam aduersus aerias potestates. Sōnde pmo dicim? in vesperis. bñdēus dñs deus meus et Et hystoria ē. Deus omniū. seu scdm romanos. Preparate. Sed qz bellū sine discrecone nō bene gerit. ideo sequēt tpe sūingunt libri salomonis. Itē qz insurgūt vicia. cōtra qz nēcessaria ē patientia. Ideo subsequēter sūingit hystoria de Job Recte ergo inuitant ad pugnā. qz postqz digni sumus in numēo iustorū haberi p libz numeriam plectū. et instatu pfectōis p nouā legē. s. p deuteronomij. in quo habetur. Diliges dñm deū tuū. ex toto corde tuo. et ex tota anima tua. et sumus sū ihesu p libru Josue. et sub iudicibz. id est sū platis p libz iudicū. et sum? sine

accepcone psonar. p libru ruth. qui fuit moabitis. Restat tñ pugnā. qz tūc magis tēptat diabolus. et sic ordmant libri regū. in quibz tractat de bellis ipsoz ad alios libros. Adaptant etiā et aliter pme qtuor dñice. quatuor libris regū. put dicitur sū. nñ. et sū. vñ. et sū. xv. dñicis. Legunt aut in tali tēpore. et post missionem spūs sancti. et post festū trinitatis. qz qñ accepim? grām spūs sci. extūc sumus similes deo. et p hoc filij sum? sumi regis. et p cōsequēs sumus reges. Sōnde in apoc. fecit nos reges et sacerdotes deo et patri suo et c. Petrus in canonica. Vos estis genus electum egale sacerdotij et c. ergo cum sumus reges et habeamus adūsarios. nō restat nisi vt regnū nostrū defendam. qz ex hoc nob inuadet diabolus. qz ad illud regnū sumus assumpti. vnde fuit ipe deiectus. et iteo nob grauis imminet pugnā. **N**empe oñdiē nobis dauid in exemplū. qui vicit p humilitatē. et p iocūditatē mentis. et vñct? fuit ter. Primo a samuele in bethleem in signum regni. Secūdo sup domū iuda in regem sup tribz iuda. a viris iuda. in ebron. Tercio itēz in ebron. et in cōfirmacōe regni sup totum isrl. Simlī nos si bene pugnabim? ter inuicem. Primo in bāptismo. in signum regni. Secūdo in cōfirmacōe Tercio in paradiso qñ regnū nostrū cōfirmabit. Saul etiam nob pponit in exemplum. qui p motedientia amisit regnū. Sōnde non simus motedientes sic ipe fuit. ne pda? regnū eternū. Dauid aut fuit hūilis in omibz opibz suis. qd patet. qz cū ludēt coram archa dñi. mduet ephor lino. et posuit regalibz vestibz. despectu eū mīchōl filia saul. dices ei. Qd nudat? fūcāt sicut vnus de scurris. et ille rñdit. Ludam. et vilior fiam ante dominū q elegit me et c. Itē qñ venit ad eū nathā. propheta. et redarguit eū de peccato suo. publice penitus it. Itē iocūditatē mentis habuit. et omia bona a se facta. ad deū retulit. Sōnde de eo cantat ecclia. Presualuit dauid in philisteū. in funda et lapide. in noie dñi. ecce exultacō in deo. Non enim confidebat in se. Funda dauid ē pñdicacō. p quā fundā pñdicacōis citatur diabolus de cordibz hominū. cū p durā rephensōnem incutitur timor. et accipit penitētia. Lapis vero dura rephensio est. **Q**uia ergo huiusmodi victoria habet p hūilitatē. iteo ad missam incipit Joitroit? Dñe in tua misericōdia spāni. ecce hūilitas dauid Exultauit cor meū. ecce mētis iocūditas. p hec duo vincitur pugnā. Et qz ille solus vincit. q nichil sibi sed omia bona sua deo attribuit et sperat in eo. iteo bene sequit oracō. Deus in te speratū fortitudo et c. Postea sequit eplā de caritate. Deus caritas ē et c. j. Jo. nñ. c. qz p caritatē reges sumus. et p eam facimus bonā opā meritoria regni p que regnū nostrū defendimus et cōseruamus. Sōn sequit. In hoc apparuit caritas dei et c. p dñs caritas ē et c. ibi etiam ostendit q diligere debem? deū et proxmū. **I**n euāgelio aut homo quidā erat dñes Luce. xv. c. ostenditur q nō debemus diligere diuicias. p diuitē. q inducāt purpura et bysso. et p penā eius. vt enim dñs eccl. v. c. Qui amat diuicias. fructū nō capiet ex eis. q amat scz amore libidinoso. naturali vōo vel caritatuo potest. qz diuites cū iusticia et opibz bonis nō abiciunt. Habet enim in euāgelio de mendico. lazaro. in cui? psona incipit graduale. Ego dixi dñe miserere mei. Et sequit uersus de opibz misericōdie. bñs q intelligit

sup egenū et pauperē. id est intelligit et cogitat illū
quod est in egeno et paupere. scilicet egenitas et paupertas. ut ei
solvemur. Dicit enim gregorius. quod debemus eos vo-
care patronos et amicos nostros. quod etiam fratres nostri
sunt. et sic facere nobis amicos de mammona iniquitatis.
et de male acquisitis. ut cum defecerimus per mortem. reci-
piant nos in eterna tabernacula. hoc non fecit dives ille
in epulo. Et quod in aliquo noluit pauperi solvere. ideo
cum eo districtissime fecit dominus. ut non possit habere guttas
aque ad refrigerium lingue. Et ideo sequitur alla. De
in. iu. for. et pa. etc. **P**ostea sequitur. Offertorium in
sona mendicis. scilicet. Intende vni orationis mee. et quod non
oblivisceris de oratione pauperis. **S**equitur. Postco-
munio. Narrabo omnia mirabilia tua. ps. vi. etc. **I**n
quibusdam tamen ecclesiis legitur hodie Evangelium. Estote
misericordes. quod est Luc. vi. c. **E**t est sciendum. quod v-
banus ipse. statuit fieri festum de corpore christi quinta
feria post hanc dominicam. concedens magnam indulgentiam
tam clericis officiantibus. quam populis devotentibus
ad divina. put in officio sup hoc ordinato habetur.

Quod est prima causa dominica. **Q**uod defendimus regnum nostrum est caritas que
dilatare per considerationem eternarum nuptiarum
de quibus in apoc. beatus. quod vocatus est ad cenam nuptiarum
agnum. Unde in hac secunda dominica habetur de huius cena
in evangelio luce. xiiij. c. Homo quidam fecit cenam ma-
gnam. et vocavit multos. et misit servos suos hora
cene dicere invitatis ut venirent etc. Hora cene est
ex quo porta paradisi apta est per ipsum. Sequitur. Et re-
vertunt omnes se simul excusare. Nam primus dixit. Villa
enim. et necesse habeo videre illam. Secundus dixit. Ius-
ga boni enim. va. teo probare illam. Tercius dixit. Ox-
orem duxi. et ideo non possum venire. Dominus vero dixit
ad servum suum. Vade et compelle intrare. ut domus mea
impleatur. Multos enim compellit intrare per tribulationes
Illi ergo qui vocati fuerant. non venerunt quia avari. qui per
primum se excusant. superbi vel gulosi. qui per secundum. et
luxuriosi. qui per tertium intelligunt. hac cena se red-
dunt indignos. Unde dicitur. Villa. boues. vroz. cenam
clausere vocatis. Mundus. cura. caro. celum clausere
renatis. Et quod in hoc isti se reddunt indignos ideo
dominus alios vocat. **Q**uia vero per considerationem huius
cene dilatare caritas. Et quod dominus precepit habentes carita-
tem. ideo incipit introitus. factus est dominus. preceptor
meus. reduxit me in latitudinem caritatis. Sequitur
versus de caritate. Diligas te domine fortitudo mea etc.
firmamentum meum etc. In oratione vero petit caritatem
sancti in omni tui etc. **I**n Epistola. Nolite mirari. i. io. iij.
c. habet de vita eterna. per cuius intuitum amor cordis
puratur. et sequitur in fine de caritate filio. Non diligas
verbo neque lingua. sed opere et veritate. Hec est lingua.
dolosa. qua dicit amatores mundi rogo te habere me
excusatum. Dicit etiam bonis et sanctis viris roga-
re per nos. et tamen venire non curant. Et attende. quod
duo primi excusant se. Per primum enim superbi intel-
ligunt. Per secundum. omnes qui delectantur in quiescentibus
corporis. Per tertium vero luxuriosi. qui se non excusant.
quod non habent cor. sicut habet in Osee. iij. fornicatio vi-
nam et ebrietas. auferunt cor. Magis enim absorbet
hominem fornicatio quam superbia. vel auaricia. Quia ergo
ut dicitur est lingua talium excusantium se. dicitur lingua
dolosa. ideo ecclesia a lingua dolosa petit se liberari in
introitu. Ad dominum cum tribularet clamavi. In d. Dne

libera me etc. Et quod perfectus est qui non peccat in lingua
ideo secundo tono cantatur. Postmodum sequitur. Alleluia
similis de caritate. Diligam te domine fortitudo mea etc.
Causa vero consideratione vite eterne concipit caritas
vita cena. petit converti in offertorio. Convertite domine.
Et quibus cantabimus? vocaliter. ut ait. Cassiodorus
sup psalmistam. Omnis spiritus laudet dominum. non erit ibi
tantum cena. sed etiam maxima solemnitas. Unde in tres
mensibus primo. Die sponso luget. eo quod non sint qui veniunt
ad sollemnitate. ideo in postcommunione permittit se can-
tatur ibi domino dices. Cantabo domino. quod bona tribuit
mihi. et psalmistam etc. **De dominica**

Tercia causa. quare inflammamus ad defendendum
regnum nostrum. est consideratio benevolentie
dei. qua nos custodit et diligenter que-
rit. Ite in evangelio huius tercie dominice. Erant appo-
pinquantes Luc. xv. c. habet. Quis ex vobis homo
habens centum oves. et angelos et homines. et si perdidit
unam. scilicet hominem. nonne relinquit nonagitanovem
in deserto. id est in celo. et vadit querere perditam etc.
Aut quod mulier habens dragmas decem. scilicet angelos et
homines. et perdit unam scilicet hominem. in quo magis
nem suam depinxerat. nonne accendit lucernam id est
naturam humanam. in qua lumen dei atque posuit. vni-
do se ei. et quod diligenter donec inveniat. et cum in-
venit convocat amicas et vicinas dices eis. Congra-
tulamini mihi. quod inveni dragmam quam perdidit. **I**ta
dico vobis. Gaudium est in celis an. dei. sup vno
peccatore po. agere. Ecce quanta est benevolentia dei erga
nos. ista benevolentia accedit in nobis caritate. Quia
vero ad nuptias eternas non intrat superbi. neque lux-
uriosi. neque avari. ut promissum est. ideo introitus huius
dominice est. Respice in me etc. et dicit. Vite humilitatem
meam contra superbiam. et laborem meam contra luxuriam
quod inops et pauper sum ego contra auariciam. Et propter
perditam monet nos petrus ad humilitatem. dicens in
epistola. ultimo ca. Humiliamini sub potenti manu dei.
ut nos exaltet etc. Et post sequitur ibi. Sobrii estote
et vigilate in orationibus. quoniam adiu. v. di. ta. le. ru. cir.
q. que. etc. **E**t quod tantam curam habet dominus de nobis
Ideo in generaliter mutat nos ecclesia dices. Iacta co-
gitatum tuum in domino. et ipse te eruet. Versus est. Du-
clamarem ad dominum. ex. vo. meam etc. Alla est. Dne
refugium. **O**ffertorium est. Sperent in te omnes qui no-
uerunt etc. quod de sperantibus in se habet curam. Quia vero
dominus non invenit nisi qui se peniteat. Cum vero quis penitet
ad dominum clamat. ideo sequitur postcommunio. Clamabo
Rursus hoc officium est de penitente. sicut apparet ex
ipsa comunione. et ex evangelio. ubi per dominum intelli-
gitur quilibet penitens. ibi dicit. Gaudium est in celo sup
vno peccatore po. agere. etc. et ex introitu et alijs. et ideo
cantatur festum beati iohannis baptiste. qui legitur populum
ad penitentiam provocasse. **De tertia dominica**

Quarta causa qua defendimus regnum
nostrum. sunt opera misericordie. Unde in evangelio
Luc. vi. quod legitur in hac quarta dominica
de in quibusdam ecclesiis. Estote misericordes. sicut et pa-
ter vester misericors est. Et post sequitur. Mensuram
bonam et confortam. et coagitatam. et superfluentem
dabit in sinu vestro. **Q**uia vero non potest homo opera
misericordie facere. nisi prius illuminetur a deo. ideo incipit
introitus. Dominus illuminatio mea. Et quod per opera misericordie
est ecclesia terribilis. ut castroz acies ordinata. sicut

de in canticis canticorum. Sequitur versum. Si exurgat
aduersum me castra. non timebit cor meum. et si exurgat
in me pluuia. Et postea petit in collecta misericordiam et
gratiam dandi elemosinas. cum dicit. Protector in te
speratum deus tuus. **In epistola vero.** Existimo. quod est ad
Roma. viij. c. ostendit premium. ubi dicit apostolus. Non
sunt condigne passionibus huius temporis. ad futuram gloriam
que reuelabitur in vobis. Et post sequitur. Et omnis cre-
atura ingemiscit. expectans reuelationem filiorum dei. Et
ut hanc gloriam ecclesia possit adipisci. petit in responsorio
veniam de peccatis. Propitius esto peccatis nostris
domine tuus. **Sequitur.** Alleluia. In te domine speravi. quod in se-
perantibus propitius est. **Sente per salmista.** Quoniam in me spe-
rauit liberabo eum. **Adaptat etiam iste quatuor pre-**
cedentes dominice. quatuor libris Regum sic. In primo
enim libro habetur. quomodo dauid munctus fuit.
vnde in prima dominica incipit introitus. Domine in misericordia tua
speraui. Et in responsorio habetur. Et vinxit me in catione
misericordie sue. et oleo exultationis. Vnde sequitur in intro-
itu. Exultauit cor meum in salutari tuo. Et ita ostendit
se vnde oleo leticie per misericordiam dei. In secundo libro ha-
betur quod liberatus fuit ab inimicis. et vinctus bis. ut
haberetur latitudinem regni. Vnde in secunda dominica in-
cipit Introitus. Factus es dominus protector meus. et edu-
xit me in latitudinem. ut late regnare. In tertio libro
habetur. quod mortuus fuit. Vnde in tertia dominica videtur
ecclesia voce decedentium dicere. Respice in me et misere-
rere mei. et in versu. In te domine speravi. In quarto li-
bro habetur de prophetis. qui illuminati sunt a deo. ut viderent
ventura. et ideo in quarta dominica deus in introitu.
Dominus illuminatio mea. **de quarta dominica**

Quanta causa qua defendimus et optinemus
regnum nostrum. et pax cum inimicis ecclesie et pa-
tencia in a diuersis. ad quam inuitat beatus pe-
trus in epistola huius. quante dominice. Omnes vnamus. et pe-
trus. et non reddentes malum pro malo. Vnde in eu-
angelio habetur de rethre petri. huius multi sunt qui ruperunt rethre
beati petri. id est concordiam et unitatem fraternam. et
ideo in persona tollerantium incipit introitus. Exaudi domine
vocem meam qua clamaui ad te. Vnde sequitur.
Dominus illuminatio mea. et illuminatus enim a deo. salu-
tatur ab hostibus. quod sperat in eo. **Pro predicto autem pa-**
te cum inimicis ecclesie impetranda orat ecclesia in col-
lecta dicere. Da nobis quoniam domine. ut et mundi cursus. et
In aliquibus tamen ecclesiis dicitur. Deus qui diligenter te. et
Sequitur euangelium. Luce. v. ca. Cum plurimae turbe
irruerent in iesum. ubi sequitur. Preceptor per tota
nocte laborantes nichil cepimus. Tales qui laborant
in nocte. et nichil capiunt. sunt qui per terrenis predicant.
Sequitur. In verbo autem tuo laxato rethre. hoc facit qui
habet sciam et vitam. Talis enim claudit multitudines
piscium copiosam. Vnde in principio tot capti sunt homines
et mali. quod rethre rupit. per quod significat. quod ecclesie unitas
in hac vita rupit a quibusdam. huius post resurrectionem
capti sunt multi. et tamen non est scissum rethre. per quod signifi-
cat. homines qui non scindunt unitatem ecclesie. et ideo in offer-
torio dicit ecclesia se laudare deum. qui quantum ad bonos fili-
os dedit eis intellectum. ut non ruperant rethre. id est unitatem
ecclesie. benedica dominum qui in tribuit intellectum.
In postcomunione vero dicit ecclesia se optare unitatem.
et hac petere a domino. Vnde inquit petere. quod ad
vnum finem. et ad habendum deum omnia petenda petit

et hoc est quod ibi sequitur. Hanc regiam. ut inhabitem in
domo domini omnibus diebus vite mee. Hoc ideo dicit. quod
tunc legitur. Paralipomenon. i. verba dicit. qui hanc eandem
materiam cum libro Regum. et significat. quod qui in diebus
suis bene rexit se. habebit dies eternitatis. **Et**
attende. quod hoc officium cantatur circa festum beati Jacobi.
qui fuit deus in euangelio. Relictis rethribus. secutus est
dominus. et factus est piscator hominum. et supplantator
re. et nomine vicorum. **de sexta dominica**

Quia vero non valent omnia predicta. nisi fiat
etiam plena iusticia fidei. et nouitate vite
ideo in hac sexta dominica legitur. sedus liber pa-
lipomenon. ubi habetur. quod confortauit dominus salomone
per quod significat. quod dominus spiritualiter suos confortat. dā-
to eis fortitudinem. ideo deus in officio huius dominice. Do-
minus fortitudo plebis sue. et protector tuus. Vnde sequitur.
Ad te domine leuavi animam meam. quod ab ipso est omnis
fortitudo. et tunc bene regimus regnum nostrum. quod maxi-
me fiti tendat homo ad promissiones dei. Vnde deus in
oratio deus. qui diligenter te. bona multibilia parasti. et
In epistola autem. Quicumque baptizati sumus. et ad
Ro. vi. ca. hortatur nos paulus. ut in nouitate vite a-
bulemus. aliter enim nichil valent alia. **Et ut si**
possumus orat ecclesia in responsorio. Convertere domine
aliquitulum. Ille vero qui ambulat in nouitate vite
parat se ad laudandum deum in presenti et in futuro. Vnde
sequitur. Alleluia. Te decet himnus deus in syon. Ad hac
orationem vel perfectionem hortatur in euangelio. Matthi
v. c. Nisi abundauerit iusticia vestra. et sequitur
ibi. Si offers munus tuum ante altare. et quod non potest
homo hoc facere sine auxilio dei. ideo orat in offer-
torio. Perfice gressus meos in semitis tuis. et quod
taliter potest offerre. ideo sequitur in postcomunione Tol-
lite hostias. **de septima dominica**

Sequitur. viij. dominica. in qua legitur libri salo-
monis. ut parabole. ecclesiastes. cantica. libri
sapientie. que philo composuit. et ecclesiastes
que iesus sirach edidit. et tamen salomoni attribuitur.
Huius libri qui sunt de opibus sapientie salomonis. leguntur a
kalendis augusti usque ad kalendas decembris. quod mens
iste calidus est. et est significat vicorum. in quod nos oportet
sapienter regere. hic in medio naturae pueri et puelle
Vnde mens iste scilicet augustus. sextus est. Vnde sextilis an-
augustinus cesarem vocabatur. et verus noster salomoni
in. vi. etate venit. qui fecit utraqque vnum. qui fuit dei verus
et dei sapientia qui docuit nos sapienter vivere et docere.
Hic est christus. rex regum. qui septem paribus et paucis pisco-
bus. ut legitur in euangelio hodierno. sanauit eos qui
de longe uenerant. et eum triduo sustinuerat. Rursus
in hac dominica incipit ecclesia parabolas salomonis.
Post festum enim trinitatis legitur liber regum. quoniam homo
qui tantis similitudinibus habet. fit rex et sacerdos. Vnde
proponunt ei exempla de regibus et sacerdotibus. hic lib-
prima dominica deus est. Postea vero secuntur libri do-
ctrinales proponunt enim exempla de doctrinis. quia
plus mouet facta quam dicta. Act. i. Cepit iesus facere
et docere. et sic ordinantur libri ad semitice ut prece-
dant libri exemplares. regum. et paralipomenon. et secu-
tur libri doctrinales salomonis. quod doctrina est refectio
spiritualis. de qua habetur in euangelio huius. viij. dominice
de hoc dicitur. Ibi dominica. xi. et xx. Et quod huius doctrine
bonis opibus respondere debemus. incipit introitus. Omnes
gētes plaudite manibus. Et beatus paulus inuitat

nos in epla. ad ro. vij. ca. ut tñdeam? illi do crime
fuiendo dō dices. Humanū dico ppter infirmitatē
carnis nostre. Vnde in qbusdā ecclhs sequit. Rñs.
bēa gēs cui? est dñs deus eoz. i. q tñ hz p domino
ei soli seruiendo. et sequit. Versus. Verbo dñi. id est
to crima dñi. celi firmati sūt. i. maiores. sic apli et alij
sancti. Sequit in qbusdā ecclhs alleluia. Atten-
dite popule meus legē meam. Lex ē illā refectō. Illa
aut refectō oñdiē in euāgelio. Marc. viij. Cū tur-
ba plima tē. Et ē notādū q ibi dñ. q qdam deloge
venerūt. s. illi q de peccatis enormibz redierūt. et pe-
nituerūt. Qui enim in peccato mortali ē. nō habz qd
manducet. Erant aut quatuor milia. s. hñtes qtuor
cardinales vtutes. et dñederūt et saturati sūt. qz lex
dñi faciat. et remāserūt septē spore scz pdicatores.
scz hñtes septē dona spūs sci. et reficientes alios. In
alijs vero ecclhs legiē euāgelium. Attēdite a falsis
pphetis. Quia vero hñs do crimā. videt in quāto
piculo sit cōstitutus. Vider enim se esse in fornace ba-
bilonis. ideo in offertorio. Sic olocaustū tē. Daniel.
iij. c. petit se liberari. et vtiē uoce trium pueror. In
postcōmunionē vero. Inclina aurē tuā tē. petit libe-
rationem accelerari.

Sequit octaua dñica. in qua docet nos ecclia
vitare omēm vanitatē. Hic enim debet esse
effectus do crime in nob. qz in do crima do-
cet nos fieri spūales. et remoueri a corporalibz dehe-
rijs ad similitudinē bēe xgmis. cui? festum instat.
Vñ introit? incipit. Suscepim? deus misericōdiaz tuam
id ē filiū tuū ihēsu xpm nob ex misericōdia datū. in me-
dio tēpli tui. i. i omni ecclia tua scdōz nom tuū tē? De-
enim vbiqz nominat. sic et laus tua in fines terre.
id ē vbiqz. Templū etiam ē beata xgo. in qua vñ
suscepimus dei misericōdiam. Vñ circa eius festū racio-
nabiliter pñs catam? officii. cū sit tēplū dñi et sacra-
riū spūs sancti. Sequit epla. ad ro. vij. c. Debito-
ros sumus nō carni. ut scdm carnez viuat? tē. in q
docet cōculcare omēm carnalitātē. et ad oñden-
dum q hoc possumus. sequit. Non enim accepistis
spm seruitutis. itēz in timore. s. accepistis spm ado-
ptionis filior. quo gustato dehepit omīs caro. S.
qz nō possunt hē fieri. nisi dñs pteget. ideo orat in
graduali. Esto m in tē ptegetorem. Rursus quia
nō potest habē hēc omia. nisi q gaudet in dño. ideo
sequit alla. Exultate deo adiutori nostro. Gaudium
enim spūale. excludit omēm carnalitātē. Quia
vero qdam sūt vita casti et humiles. s. hēte. ab hñs
docet cauēri in euāgelio. Math. vij. c. Attendite
a falsis pphetis. q pteudent castitatem. et sūt luxuri-
osi. Vel ppter huanā laudē sūt casti. sicut fatue x-
gmes. quibz dñ. Amen dico vobis. nescio vos. Sed
dñs humiles vere saluat. Vñ sequit offertorium
Populū humilē saluū facies dñe. et oculos supborū
humiliabis. Quia vero p delicias spūales. omia cō-
culcamus. ideo dñ in postcōmunionē. Gustate et vide-
te qm suauis ē dñs tē.

Postmodū sequit nona dñica. in q legiū-
tur liber sapiētie. sapiētia aut ē cogitatē de cele-
stibz. et leuare cor ad illa. Vñ monet nos ad
hoc maxime ppter festū assumpcionis beate xgmis
qd instat. qñ scz assumpta ē i celū. Et qz homo se sup
se leuare nō potest. nisi eūm dñs trahat. ideo dñ in in-
troitu. Ecce deus adiuvat me. et dñs susceptor ē aīe

mee id est sūtū captoz. Sicut enī itur ad celestia. n
passibz corpis. s. assimulatōe mentis ad deū. in quo
vitant omia mala. de quibz sequit in epla. i. ad co-
rinth. x. c. Nō sumus cōcupiscentes malor tē. Po-
stea sequit ibi. fidelis de? q nō patiet uos tēptari.
sup id qd potestis. s. faciet cū tēptatōne puentum.
ut possitis sustinere. pus tñ timorem incutit dicēdo
Qui ita se putat vitat ne cadat. In gñdali vñ
Qui sursum rapitē reddit grās deo di. Dñe dñs nr.
qz ammirabile ē nomē tuū in vniūsa terra. Qm ele-
uata ē magnificētia tua sup celos. nō tñ in xpo et
beata xgme. i. sup celos materiales et spūales. Vñ
ruentia in sanctis sup celos materiales. In euāge-
lio luce. x. vij. monet ut si nō possumus p nos volare
ad celū. faciamus nob amicos de māmona iniqui-
tatis. id ē de diuicijs inegaliter possessis dicens.
Homo quidā habebat villicū tē. homo iste scuit sic
p prudentiā carnis disponē. q amotus a villicatōe
fuit receptus in domibz dñi. et hoc p iniquitatē frau-
dis. Sic ergo ille laudat. qui p iniquitatē fraudis
scuit sibi in futurū puidere. multo magis laudabit
dñs eos q dant elemosinas. qd ē prudentia spiritus.
de quo dicit aplūs. Est vita et pax. quia homo sibi p-
uidet in futuro. Postea sequit. Quia filij hui? scdi
prudentiores sūt filij lucis in gñacōne sua. id est in
hñs q pñment ad gñacōem suā. id est circa repalia
Et ego dico vob. facite vob amicos de māmona mi-
qtatis. ut cū defeceritis. s. morieritis. recipiat vos in
eterna tabnacula. q sūt sua. Vñ. beati paupes spū
qm ipoz ē regnū celoz. Et qz nō tñ p elemosinas
h etiam p oratōes volam? ad celestia. ideo ē alla.
Dñe deus salutis mee. in die clamaui et nocte coram
tē. Quia vero hēc tabernacula per opera iusti-
cie habentur. Sequit offertorium. Iusticie dñi recte
lenificantes corda tē. Quo autē ordine hēc fiant
oñdiē in postcōmunionē. Primū qñte regnum dei.
Math. vij. c.

In dñica decima legiē ecclastic? q incipit. Omīs sa-
pientia a dño deo ē. vbi oñdiē. q nō solū sapiētia.
s. ēc omia bona sūt a deo. et ideo ab eo solū nō sūt pe-
tenda. ut ad eū debem? clamare. Et ideo incipit in-
troit? Dñi clamaui ad dñm. exaudiuit vocē meā
Et qz debemus ipm solū orare. sequit uersus. Exau-
di de? oratōem meam. Et oratō in qbusdā ecclhs
Pateant aures misericōdie tue dñe. pēibz supplicantū
In qua collecta patet. quis rogās. dign? sit exau-
diri. vñ sequit. Et vt petētibz dehecatā deedas. fac
eos que tibi sūt placita postulaē. Et oñdiē in epla.
Scitis qm tē. i. ad corinth. xij. c. q omia bona sūt
a deo. et ideo ei sūt exhibende grāz actōes. Vñ
enumeratis omibz donis dicit. Hec aut omia opat
vñus atqz idem spūs. diuidens singulis prout vult.
Sed qz bonū cito amittit. qd nō a largiente custo-
ditur. sicut dicit gregorius. ideo sequit rñsonū. Cur
sto di me dñe ut pupillā oculi. Itē qz ad illū dñge
debem? a quo omia bona habem? Sequit Alla.
Dñe refugiu scūs es nob. In alijs ecclhs dñ alleluia
Te decet. Euāgelium vero qd ē in qbusdā ecclhs
Cū appropinquaret. Luce. xix. c. ē de symoniacis.
q inuiriānt spū scō. scz in hoc q vñdūt ea q ipse
bat gratis. vel ad volūtatem suā tribuūt. ac si ab ill
essent illa bona. et nō a spū scō. Et nō q hoc euāge-
liūm quo iherlm destructō pñcat in augusto legiē

qz pñs a nabuchodonosor. postmodum a romamis in hac mēse destructa fuisse inueniē. In alijs vero ecclesijs legiē. Dixit ihesus ad quosdam. **Sequitur** offertorium. Ad te dñe leuau animā meam. q. d. non ad sumomacos. nō ad platos pños. nō ad quosdam fatuos et simulatos eligiosos. q faciūt se a simplicibz adorari. s. ad te. a quo omia bona sunt. Et qz tunc acceptat deus omia opa nostra. qñ speram? in ipso deo ideo seqē postcomūio Acceptab. rē.

In vñdecima dñica incipit ecclesia legere Job. qui similiter ē liber exemplaris. Sed ē exemplū pfecti omis. id ē pfecte sapientie. q nō habet nisi p pdcāz rēfectōem doctine spūalis. Nam rēfectō facit spūa liter fortes. et ideo post libros salomōis. legiē liber iob. In ordine autē biblie omes exēplares. s. Ruth. Job. Thobias. Judith. et hester. pcedūt libros doctrimales salomōis. propter pdictam rāconem. de quo etiam dicitur s. dñica. x. v. et qz vñammitas facit fortes et patientes. hē fuit iob. et cōcordes. hēut fuerūt filij iob. q faciebāt diuina p domos vnusquisqz in die suo. ideo incipit introit? Deū in loco scō suo. i. in humilibz. Isaias. Sup quē requiescet spūs meus nisi p humilez et quicū. et tremētē sermones meos et si deus ē cū eis. nullus potest eis pualere. Deū enī habitare facit vnus moris in domo. id ē cōcordes et vñammitas. quales fuerūt filij iob. q dabāt sibi inuicē comēdere. Vñ ē vñus. Exurgat deus et dissipetur inimici eius. qz fortitudo nostra nichil valet nisi do minus nobiscū coope. immo pñcipaliter opere.

In eplā. Notū vobis facō euāgelū. q ē. i. comith. x. v. oñdit bñs paul? hūilitatē. Vñ seqē ibi. Qui nō sum dignus vocari apls. Et ppter hāc hūilitatē raptus fuit vsqz ad terciū celū In rñsonio q seqtur vox humilū. In deo spauit cor meū. et adiutus sum et in vñsu. Ad te dñe leuau animā meam. Et qz ex tali spē seqtur exultacō. ideo in qbusdaz ecclesijs ē allā Venite exultem? dño **Euāgelū** vero ē de humilitate. et eius affectu. Duo homines ascendebant et c. Luce. x. viij. c. Vñ seqtur. Phariseus dicebat. Dñe nō sum sic ceteri hominū rē. ecce supbia. Sequit publicā? dicebat. Deus pñcipus esto m peccatorū. ecce humilitas. et ideo abñt iustificat? in domū suā ab illo Quia vñō humilitatē seqtur exultacō. q enim se humiliat exaltabit. ideo seqtur offertorium. Exaltabo te dñe. qñ suscepisti me. i. furū cepisti. q. d. Exaltabo te. qñ exaltasti me. Postcomūio ē. Honora domini de tua substantia rē. puerb. iij. ca. hoc ad līam facit humilis. Dat enim libenter paupibz. et hoc est honorare dominū. qz ipse pcepit. ut detur paupibus. Vel honora dñm rē. omia bona tua deo attribue. et hoc ē pñuū humilū. hē postcomūio cōgrue hoc tēpore canit. qñ frugibz horrea. et vīno cellaria. plene redundant. qbz deuote dñs honora.

O vñdecima dñica ē de oracone. et qñ expri mit iob orās et sedens in sterqñimo. cōgren to de falsis amicis Legiē enim iob in duabz dominicis. Job qdem in sterqñimo. moraliter ē aīa in mortali peccato et fetido. in quo dñi rehet nō ēstet nisi orare deū. ut ipam ab eo eripiat Vñde incipit introit? De? in adiutorū meū intēde. do. ad adiutū me festina. cō. rē. q. q. animā meam. **I**n offertorio autē oñdit efficaciac oracōis. et totū offertoriū ē oracō moysi. supra de exo. qñ rogauit p filiis isrl. q fecerūt

vitulum cōflatilem. et incipit. Precatus est moyses in cōspectu dñi dei sui rē. qui moyses seipm exposuit p salute populi dices dño. Aut dimitte eis hāc no xiam. aut dele me rē. et reducit ad memoriaz merita patz. Memento inquit. Abrahā Isaac et Jacob rē. et placatus factus ē dñs de malignitate. quā dixit facere pñlo suo. et ex hoc pbat. q scōz merita nobis pñt. Et nōta q in hoc offertorio fit verborū geminacō. de quo dcm est sub scōa dñica post ephiam.

In eplā. fiducia talem habemus p xpm ad deū. i. ad corinth. iij. c. oñdit apls. qz oracō sua et alioz bonoz platoz noui testamēto. q etiam moyses ora uit cū fiducia. cōfusus de meritis patrū. s. ne vitat hoc ex arrogancia facere subdit. Nō q sufficientes sumus cogitare aliquid a nob quasi ex nob. s. sufficientia nostra ex deo ē. cū ministri sum? **I**n euāgelio vero oñdit. q multū valet oracō platoz. qd ē in qbusdā ecclesijs. Dñi trāfiret ihesus p medios fines de capoleos. et adducit ei furdū et mutū et sanauit eū dñs. Multi sūt furdi. q nolūt audire verbum dei. et multi muti q nolūt loqui. et possunt. Similit hōs dñt plati p pñdicacōem abducē ad dñm in cōfessione. et oracō saluabit eos. Vñde in pñona furdi et muti cātāt in graduāli. bñdicā dñm in omi tpe. Versus est. In dño laudabit anima mea. In allā vero monet ad hanc laudē Venite exultē? dño rē. **D**e offertorio sup dcm est. Postcomūio vero est. De fructu opoz tuoz satiabit terra. i. pñdicatores quos dñs replet pus bonis. et ipi replent alios replent In alijs vero ecclesijs dñ euāgelū. Exiens ihesus de finibz tyri. qd ē marci. viij. ca. **P**otest autē dici scōm hē cardū epm cremonen. in mitrali. q salomone mor tuo regnū diuidit. et ideo mensis septēbris histoia bipitū. Prima ps m vna histoia cōsolidat. alia variat. qz regnū iuda in dauid familia stabilitur. Sed regnū isrl a plurimis occupat. Vñ et histoia de hīs iustis q genibz intermixti fuerat copilat. vt te. Job. Thobia. Judith et hester. Cū in pma septēbris eb dō da legat iob. quē ipse scēpit cū rñs. Di bō In scōa liber thobie. quē ipse cōposuit. In terciā iudith. quē achior edidit. In quarta hester. quē mar tocheus. vel potius esdra cōposuit. Sed et liber esdrē post hēc opa recitatur. et cū hīs cātant rñsoz. Peto adonay dñe. hīs tyibz pphetizauit helyas. q gessit tppū xpi. Sic mortuo ostarimo ecclesia sepat. vna ps ē catholica. alia p multa scāmata sepat. a qbus catholica ecclesia multa aduersa p dño tollēant. hē illi quoz opa hoc tpe legūtur. Inter catholicos qdam sūt pfecti. qdam impfecti. Pfecti sūt pñdicatores pdonei. ministri et cooperatorē dei. qd dñm epistola fiduciaz. hñ adducit impfectos et alienos furdos et mutos. ad gliam ihesu xpi. sicut legiē in euāgelio. Vox itaqz pfectoz ē in introitu De? in adiutorū meū intēde. q adiutorū dei implorant. ut hereticis valeant resistē. et eos ad dei grām adducē. Aut est vox impfectoz pñficiū. q vt pñficiat. dei implorat auxiliū In graduāli. bñdicā. Et in allā. Domine refugū. vox hñtem ē pfectoz grās agētū. de illis se a pñsecōne aliquotiens tpantibz. iustis pñficiū et qz moyses fuit vnus eorū q se obtulerūt p peccatis subditoz. ideo in offertorio cātatur. Precatus est moyses hñ pfecti sūt illa terra q satiata fructu

operis dñi. domus vñ spūs sancti pducit senū iuuentis
i. doctrinā hominibz. Sñ cōmuniō ē. De fructu rē.
Et attēde. q̄ recte de iob et moyse simul cātā. qm̄
cōtēpānei repūtur. p quoz exēplū ad patiētiāz et
māfuetudinē mutānt.

In tredecima legitur liber thobie p quē figurat ge-
nus humanū cecū factū per peccatū pñi parētis. q̄
nō potuit sanari. nisi amaritudine passiōis. q̄ p fel-
ligificata ē. Xps vero p piscem. q̄ piscis assus est
cristus passus Cecū quidem erat genus hūanum. q̄
habitātibz in regione vmbre mortis. lux orta ē eis.
penit ergo vt veniat dñi? sicut pñit. Dñica enim
ista ē de pmissiōibz. Sñ dicit in introitu. Respice
dñe in testamētum tuū. et in pmissiōe tua. ut sicut
pñisti veniat filius tuus. et hoc ē qd sequit̄. Et
animas pauperū tuoz ne obliuiscaris in finem. et h̄
ē qd dixit thobias filio suo. Memento fili. qm̄ pau-
pere vitam gerimus. habebis multa bona si timueris
deū. Sñte sequit̄ oracō. Omipotēs sempiternē deus
de cui? munere venit rē. et rogat. vt possit currere
ecclia ad veras pmissiōes. **E**p̄la est. Abrahā fecit
sunt pmissiōes et semini eius rē. galath. iij. ca. vbi
agit̄ de pmissiōibz. et sequit̄ ibi Quid igit̄ lex. dīc
ap̄lus. si nō potest sanare gen? hūanū cecū sicut tho-
biam. et sequit̄ rñho. Lex q̄tem ppter trāsgressores
posita est. sicut dicit pedagogus. **S**equit̄ rñforū.
Respice dñe in testamētū tuū. vbi oñdīc̄ uehēmēs
effectus oracōis. **I**n allā. Qm̄ de? magnus rē.
oñdītur quis ē q̄ potest illuminare. **I**n euangelio
oñdīc̄. q̄ lex nō potest sanare. tñcipit in q̄busdāz
eccl̄is. beati oculi. q̄ vident. q̄ uos videtis. multi pro-
phete et multi rēges rē. Luce. x. c. vbi habet̄. q̄ sacer-
dos et leuita p̄raherūt hominē. q̄ incidit in latrones
Sacerdos m̄q̄ et leuita veteris testamētū. h̄ sol? sa-
maritan? . s. xps. q̄ ē custos noster. ipm̄ sanauit. Et
q̄ lex nō sanat. qm̄ nemmē ad pfectōem ducit. sed
solus deus. in quo spandū ē. Ideo sequit̄ offertoriū.
In te dñe spau. **Q**uō aut̄ sanauit illū cecū. patz
q̄ per panē angeloz. q̄ factus est lac hominū. id ē
p filiu dei incarnatū. et ideo sequit̄ in postcōmuniōe
Panē angeloz māducauit homo. Alie eccl̄ie dicūt
Panē de celo rē. sapiēte. xvi. c.

In dñica. xñij. legīt̄ liber iudicū. et cantā
quō victoria data ē in māu femine. et monz
nos ecclia ad sanctimōiā siue ad cōtētiā
exēplo iudith. Sicut enim iudith interfecit olofer-
nem. q̄ interpretat̄ eneruans vitulū saginatū. sic mo-
net ecclia. ut interficiamus olofernē. i. diabolu. qui
eneruat. et interfecit lasciuos mūdi. qd fit p scimōiā
absintēdo ei caput. Nā caput diaboli ē luxuria. q̄
q̄h̄ pmo de ea incipit homines tēptare. et ideo dñs
dīc̄ in luca. Sine lūbi vestrī p̄meti. hoc ē p̄m̄gatis
vos cōtra primū viciū. exo. xij. in cōmestione agni-
renes vestros accingetis. Alio tamē modo superbia
ē mīciū om̄is peccati. **Q**uia vero fragiles sumus
et effeminati. vñ interficere nō possu? olofernē. nisi
adiutorio dei. ideo dīc̄ in introitu. Protector noster
aspice deus. et respice in faciem xpi tui. **S**equitur
in q̄busdā eccl̄is ep̄la ad galath. v. c. Spū ābulare
et deheria carnis nō pficietis. Caro enim deupiscit
aduersus spū. et spūs aduersus carnem. Et sequitur
Manifesta aut̄ sūt opa carnis. et nominat ea Item
alibi dicit. Si cōtēditis nonne carnales estis. hoc

dicit. q̄ cōtēditis? de carnalibz. et post. fruct? autē
spūs sci sūt longanimitas. pax. patientia rē. tēuicē
igit̄ olofernē in nob. est facere ista duo. Per hec
quoq̄ vicia interficimus in nob. q̄ gustamus spū
scm̄. quo gustato dehpit om̄is caro. Sed q̄ n̄ potest
sanari in nob carnilitas. n̄ a dño. q̄ ē sic lepra. ideo
in q̄busdā eccl̄is sequit̄ euāgeliū. Dum iret ihesus
Luce. xvij. c. de leproso. qui venerūt ad dñm. et dixit
eis. Ire et oñdite vos sacerdotibz. ipis tñ pñs sana-
tis. p qd significat̄. q̄ pñs peccator a dño sanatur.
et postea mūgit̄ ei penitētia a sacerdotē et absoluit̄
qd significatū ē p hoc q̄ discipuli dñi m̄stīta lazarī
soluerunt. et tñ pñs erat ip̄e resuscitatus a dño. Re-
dñt autē vnus ad eū flexis genibz. gr̄as agēs. p qd
significat̄. q̄ vntas eccl̄ie red dīc̄ gr̄as deo. Sñ de
vnus sanabat̄ in piscina. Jo. iij. et ideo in rñho. in ḡ
tiāz actōes dīc̄ eccl̄ia. bonū ē cōfiteri dño. **E**t
etiā in allā. qd est in q̄busdā eccl̄is Cōfitemini dño
et inuocate nomen eius. Et q̄ hoc non sufficit. nisi
et dñs nos custodiat. ideo sequitur in offertorio. In-
mittit āgelus dñi in circuitu timētū eū. q̄ custodit
nos dñs p āgelos. Sequit̄. Gustate et videte. quid
aut̄ gustare debem? oñdīc̄ in postcōmuniōe. salic
panē q̄ saginat animā non corpus Sñ ē offertoriū
in q̄busdā eccl̄is. Pams quē ego tēdero. caro mea
ē p seculi vita.

Omnica decimaquinta habz eantēz mētiō
nē cū pcedenti. et ideo in q̄busdā eccl̄is in
h̄is duabz dñicis legīt̄ liber iudith. et iroi-
tus ē. Inclina aurē tuā dñe. Sēfus ē. Letifica aīas
seruū tuū. qm̄ ad te leuauī animā meam. q̄ dīcēt.
non ad carnalia deheria. **I**n ep̄la. q̄ est ad gala-
th. vj. c. monet nos. ut non simus vitulū saginat? .
h̄ simus spūales. Sñ dicit ibi paulus. Si spū vñū?
spū et ambulemus. q̄ q̄ seminat in spū. de spū metet
vitaz eternā. q̄ vero in carne. de carne metet corru-
pōnē. **S**equitur rñforū. bonū ē cōfiteri in dño. q̄
cōfideri in hominē. q̄ dat victoriā in manu femie
q̄n facit hominē vincere in carne. Et q̄ hoc facit
qui pparat cor suū ad seruendū deo Sequit̄ allā. Pa-
ratū cor meū deus rē. **I**n euangelio. Nemo potest
duobz dñis seruire. qd ē mathē. vj. c. docent̄. ne serui-
mus vtrū. et p? . Nolite solliciti esse dicētes. Quid
māducabim? . aut qd bibemus rē. Sed p̄mū q̄rite
rēgnū dei rē. Nolite solliciti esse. s. sollicitudine suffo-
catis. sollicitudine aut̄ p̄uētiē solliciti esse debe-
tis. In offertorio vero monent̄. vt seruiam? dño nō
ventri. Expectans expectauī dñm. vt reficerz me
Quis aut̄ sit ille cibus quo debz anima refici. oñ-
dīc̄ in postcōmuniōe. q̄ est in q̄busdā eccl̄is. Qui
māducat meam carnē. p fidem. s. nam vt dicit aug?
Credere et māducasti rē. **Q**uerit̄ autē quā ecclia
post libros salomōis. legit libz iob. et postea libz
thobie et iudith. cū alio modo ordīnēt̄ in biblia. Si-
cut enim dñm est s̄ septima dñica. pcedūt libri ex-
emplares. et postea doctrinales. q̄ magis mouent
facta q̄ dca. et ad vltimū ponūt̄ libri machabeo-
rum. q̄ sūt libri exēplares. ad qd dīcīm? . q̄ p doctrī-
nam pueniē ad pfectōnem patientie. q̄ magis fuit
in iob Sñte postea sequitur thobias. q̄ magnū etiā
patientie signū fuit in thobia. q̄ amisit multa. et filiu
ad tēpus. et oculos. q̄ maxime ab hominē diligēt̄.
ex eo. q̄ oculi sūt p̄cipiū cognicōis. ad quā nat?

est homo. et quod etiam plus valet exemplum femine. et magis erubescencia inuenit. ideo liber iudith. in quo habetur de victoria in manu femine post predictos ab ecclesia ordinatur. ultimo vero liber machabeorum legitur. quod ibi habetur exemplum de confirmatione iusticie Machabeorum enim passi sunt martirium pro lege defendenda. et custodienda ab antiochio fidei inimico.

In decimasexta dominica legit et catat ecclesia de machabeis. ut dicitur in sequenti titulo. quod multa passi sunt ab antiocho. et septem populis. Et ibi habetur. quod templum quod pollutum fuerat ab illis. populis. ab istis machabeis purificatum fuit. et propheta significat. quod anima que templum dei est. polluta a septem capitalibus vitiis non potest mundari. nisi purificetur a peccato. quod est eam refectare de morte peccati. Non habetur in euangelio de refectatione filii vidue. Et ideo incipit introitus. Miserere mei domine. si refectes me. Versus est. Inclina domine aurem tuam. In epistola vero apostolus inuitat nos ad patientiam dicens. Obsecro vos. ne deficiatis in tribulationibus. et quod est ad ephe. iij. c. Sic enim vincuntur inimici a machabeis. et a sanctis. Sequitur graduale. Timebunt gentes. quod sicut postquam illi vicerunt inimicos suos. et mudauerunt templum. et reedificauerunt. timuerunt gentes in circuitu. sic et postquam homo vincit diabolum. et mudauerit se per confessionem. et reedificauerit templum dei in se timens demones. Unde sequitur versus. Quia edificauit domum syon. Sed quod non potest fieri nisi a domino. quod homo liberetur a vitiis. ideo sequitur alleluia. Redemptorem misit dominus populo suo. Et euangelium est in quibusdam ecclesiis. Ibat ihesus in ciuitate que vocatur naim. Luce. vii. ca. Et post. Accessit ihesus. et tetigit lectulum et dixit. Adole scens tibi dico surge. et surrexit. et dedit illum matri sue. Nempe tangit dominus lectulum. ubi erat mortuus. quoniam infirmitate. vel aliquo flagello tangit corpus hominis in quo iacet mortuus spiritus hominis. id est anima. et sic excitatur a somno mortis. unde ecclesiast. xxi. Infirmitas grauis sobriam reddit animam. Sequitur offertorium quod in voce machabeorum. Domine in auxilium meum respice. Sequitur postcommunio domine memorabor iusticie tue solius. Iusticie inquam. quod omnis qui venit ad te non eicietur foras. Potest et aliter dici. quod Iosue defuncto. iherusalem destruitur. populus captiuatur et perit. ideoque in hoc mense octobri. machabeorum historia legitur et cantatur. Adaperiat tibi quia a suis aduersariis ad modum premebantur. quorum prenam prete symon potest ex edidit. aliam filius eius iohannes. Posteriori quodam iudeus aggressus. sed eruditus. huius captiuum. militatez designat ecclesiam. in qua sunt duces. et satellites. doctores et discipuli. perfecti et imperfecti. doctores vidua significat euangelica. quod vidua est. quod militas cum sponso triumphanti non est. cuius filius moritur. cum discipuli per quoniam emine ab ecclesie corpore separentur. refectatur cum illis gratia infunditur. Hec igitur orat in euangelio pro filii refectatione. id est gratie infusione. et hortatur in epistola ne deficiant in tribulationibus. et huius rei gratia flectit genua sua. hec eadem orat in introitu. Miserere. Et in offertorio. Domine. Graduale. Respice ad id. quod dicitur in euangelio. Accepit autem omnes timores. Postcommunio. Domine memorabor. gratiarum est actio. vel hic mens octobris. ut quidam autem designat octauam. Sic ergo iudei. finitis plijs. et templo restaurato in himnis et confessionibus domino benedicebant. sic in octaua magne

festiuitatis. scilicet festiui exultabunt.

In dominica decimasextima agitur de nuptijs eternis quod confideat conne nuptiarum illarum libenter patimur tribulationes. sicut et machabeis fecerunt. Sunt autem quatuor dominice in quibus agit ecclesia de machabeis. Considera enim illa tribulationes leues facit. et propter illas nuptias pena quilibet leuiter sustinetur. De huius nuptijs dicitur in euangelio. quod hac die in quibusdam ecclesiis legitur. Cum inuitatus fueris ad nuptias. recube in nouissimo loco. Omnes inuitati sumus ad nuptias eternas. et in nouissimo loco non possumus hic. ut simus humiles. exaltabimur in paradiso. et econtra. Non statim subiungitur. Ego autem dico vobis quod omnis qui se exaltat humiliabitur. et non incipit introitus. Iustus es domine. sed in hoc iudicio. et rectum iudicium tuum. Huic enim iudicio concordat ecclesia seu consentit. quo deus exaltat humiles et supertos deprimat dices. Iustus es domine. In epistola. Obsecro vos. quod est ad ephe. iij. ca. inuitat nos ad humilitatem. ut dicat nobis. Amice ascende superius ubi dicitur ut digne. id est in humilitate abuletis vocati quia vocati estis. sed ad nuptias. Hoc enim est nouissimum locum tenere. Ad hoc idem monet in graduali. Beata gens cuius est dominus deus eorum. et superbi faciunt se dominos. humilium vero deus est dominus. Unde. versus est. Verbo domini celi. id est humiles firmati. id est sanctificati sunt. Debemus ergo esse humiles. quod nichil habemus nisi a deo. et ideo sequitur in quibusdam ecclesiis alleluia. Qui timet deum. sperent in eu. quod. d. non in se. Postea sequitur euangelium. de nuptijs sicut deum est. In alijs vero ecclesiis legitur. Cum intraret ihesus in domum. Luce. xxi. c. Notandum autem quod antequam in ipso euangelio dicatur de nuptijs habetur quomodo sanauit perdropicum. per quem intelligitur omnis amator mundi Prius enim oportet. quod sitis mundi satietur. quod quod bibet ex aqua. sitiet iterum. Io. iij. quod diu enim homo erit perdropicus in illis nuptijs non poterit sanari. In offertorio similiter inuitat ad humilitatem. Unde ibi habetur oratio damielis. Oraui ad deum meum. dan. ix. c. et propter hanc humilitatem meruit audire archangelum. qui edificauit eum de incarnatione christi. Satis autem congrue fit ibi mentio de angelo. quoniam hoc officium circa dedicationem beati michaelis cantatur. In postcommunionem habetur de humilibus et superbis. Vouete et reddite domino deo vestro. omnes qui in circuitu eius offeritis munera. id est humiles. qui attribuitis omnia bona deo tribuli. et ei qui aufert spiritum principum. id est superbia eorum. ecce quia superbos humiliat.

In quarta feria legitur euangelium. Respondens unus de turba. mathe. ix. ca. de furdo et muto. quem apostoli curare non poterant. eo quod illud genus demonum non eicitur. nisi in oratione et ieiunio. quod bene huius diei ducit. Hodie namque quod ieiunium est quatuor temporum. ideo namque due lectiones leguntur. ut ordinandi in duobus preceptis caritatis. ut duabus legibus instruantur. Primo de calcatore viue scilicet. Ecce dies amos. in fine temporis ducit. Secunda videlicet. Congregat. nehem. viij. c. agnuit ordinandis. quibus dicitur in introitu. Exultate deo. qui meditari permittunt in offertorio. Meditabor. Communio est. Comedite panem. et sumite de leoue secunda

Erie sexte officium. penitentiam exprimit ordinandorum. Unde in euangelio. Factum est. peccata palitico dimittuntur. et in lectione. Conuertere Osee ultimo. ca. ad conuersationem instruuntur. et in

introitu Letet ad qrendū dñm inuitant Graduale
et postcommunio sūt oracōes electorū. Offenda cōso-
laco eorūdem. ¶ In alijs tñ eccl̃hs dñ euāgelū. Ro-
gabat ih̃sū luce. vii. c.

Sabbati quoq; officiū. ad doctrinā ip̃orū or-
dinadoz fit. ne sint steriles. vt fici arbor in-
fructuosa. de qua loquit̃ euāgelū. Arborēz
fici t̃c. luc. xii. c. ne vitailloz sit terrenis implicita.
sicut mulier incuruata. ¶ In eplā vero. Tabnaculū
factū est t̃c. q̃ est ad hebreos. ix. ca. vbi de p̃mo t̃c se-
cundo agit̃ tabnaculo. monent̃. vt sic seruiāt in ta-
bnaculū eccl̃ie militatis. vt dño p̃ntent̃ in tabnaculo
triūphantis. ¶ In l̃comibz vero. q̃re h̃c septembris
ieiunū indicit̃. causa institucōis. et eius utilitas in-
timat̃ quaz. Prima ē decima die. Leuitici. xxiij. c.
Seda ē. Decimaquinta die. q̃ ē ibidem. Tercia ē Do-
mine dñi. Michae ultimo. c. Quarta ē. Factum
est verbū. zacharie. vii. Quinta ē. Angelus dñi. Da-
melis. iij. c. Cetera sūt ordinadoz exhortacōes. orati-
ones. et cōsolacōes. ¶ Communio sc̃z. Mense septi-
mo. de leuitici l̃cone sumit̃. Merito aut̃ in hoc mē-
se fit clericorū ordinacō. qm̃ et in hoc mense fiebat ta-
bernaculorū celebracō Ordinati vero. sūt eccl̃ie mi-
nistri in dei tabnaculo. p̃ septiformē gram in septēz
gradibz cōstituti. Vnde et b̃tus petrus legiē ordina-
cōnem fecisse in septēbris. sex ep̃orū. decē ps̃b̃orū. et
septem diaconorū. Et celebrat̃ ordinacō in tertia eb-
domada. q̃ in tpe sc̃io sc̃z gr̃e fuit ab apl̃is instituta.
Olim tamen alia racō fuit a sapientibz assignata.
Nā olim instituta fuere ieiunia in p̃ma ebdomada
marcij. In seda ieiunij. In tertia septēbris. In q̃rta
decembris. ut committent̃ micia thelere decadis ih̃sū
fū xp̃i. Cū enim quis ordinat̃. quodāmodo ut xp̃o
attineat gnatur. Prima ergo p̃sona p̃me thelere de-
cadis ē abraham. a quo sumit̃ ordinacō p̃me ebdo-
made marcij. Prima p̃sona secūde thelere decadis ē
dauid. a quo sumit̃ ordinacō sc̃de septimane ieiunij.
Incipiū t̃ercie ē iecoma. a quo sumit̃ ordinacō t̃ercie
septimane septēbris. Demū ē xp̃us. in quarto loco.
a quo sumit̃ ordinacō quarte septimane decembris.
Sumuntur aut̃ potius ab h̃ijs p̃sonis. q̃ ab alijs or-
dinacōes. Vel q̃ fuerūt in genealogia maiores.
vel p̃pter nominiū interpretacōes. Dicit̃ enim abra-
ham pater multaz gētiū. Dauid fortis. Iecoma p̃-
paracō dñi. sic et illi q̃ ordinant̃. debent esse p̃res for-
tes. p̃parati ad euāgelū xp̃i. Vel sicut a p̃sona in p̃-
sonam sunt q̃tuordecim gnacōes. sic ab ordinacōe
in ordinacōem septimane q̃tuordecim inueniunt̃. vt
ordinadi periti sint in decalogi. et in euāgelij discipli-
na. Nūc aut̃ ieiunia ex caus̃ p̃missis aliter ordinat̃
ut dñm ē s̃b quarta feria t̃ercie ebdoe aduentus.
¶ Et memento. q̃ apl̃ici. vsq; ad simpliciu p̃pam in
decembri sp̃ ordines celebrabāt. ut ordinados coap-
tarent gnacōm ih̃sū xp̃i. Simplicius vero addidit
ordines in februario tribuendos. ut ordinados vici-
mus incorporaret corpori ih̃sū xp̃i. vite de h̃c in p̃he-
mio sc̃de p̃tis. ¶ Sed si ut p̃missus ē. ieiunia instituta
sūt in p̃dictis septimanis. p̃ h̃ijs q̃ ordinacōem ac-
cedūt. nūquid comutari possunt. qm̃ nullus tūc ordi-
natur. certe non. nisi necessitate urgente. de qua in
p̃hemio sc̃de p̃tis dñm est. Cū enim sit vna eccl̃ia
omino debz in actōibz eius esse cōcordia. q̃ nō est
si in tam gnali ieiunio. aliq̃ praderent. aliq̃ ieiunaret.

Preterea licet alicubi nō fiat ordinacō. fit tamen a-
libi. p̃ quibz ieiunare et orare debem. vt digni ad
ordinacōem pueniant. Om̃s enim fratres et vnāmi-
mes in domo dñi sumus.

Ietū est in p̃cedenti dñica. q̃ debz homo se
ponere in nouissimo loco. ut ponat̃ in p̃mo
sicut sūt plati. Vnde in hac decima octaua
dñica agit̃ de platis. q̃ sūt in p̃mo loco. S̃n euāge-
lium est in q̃busdā eccl̃hs. Sup̃ cathedraz moysi t̃c.
¶ Introitus vero. q̃ sumit̃ eccl̃asti. xxxij. c. incipit
Da pacē dñe sustinentibz t̃c. vt p̃phete tui. id ē plati
fideles inueniant̃. sup̃plendū ē. non infideles. sicut
scribe et pharisei. Versus ē. Letatus sū in h̃ijs q̃ dēa
fuit in domū dñi ibimus. id ē ibim. ad nuptias. et
de h̃c letatus sū. q̃ inuitati sumus ad nuptias. in q̃-
bus erit eterna pax. In alijs vero eccl̃hs versus ē.
bonū ē. Preterea scripserūt quidā. qd̃ iteo dicitur
ip̃e introit. q̃ tālī die zacharias p̃pa fecit pacem
cū longobardis. ¶ In eplā apostolus agit̃ gr̃as de
ep̃h̃is. q̃ h̃nt fidem veram de istis nuptijs dicens
Gr̃as ago sp̃ deo meo p̃ vobis t̃c. i. ad corinth. ca. i.
In r̃nsorio vero. Letatus sū t̃c. oñdit gaudium de
p̃dictis nuptijs. et ideo p̃p̃ p̃dcās nuptias in allā.
Laudate dñm om̃es gētes. hortat̃ ad laudē. ¶ Euā-
gelū in q̃busdā eccl̃hs. Accesserūt ad ih̃sū. qd̃ est
math. xxij. c. de scrib̃ et phariseis q̃ infideles fuerūt. S̃n
reptauerūt dñm dicētes Qd̃ ē madatus magnū t̃c.
Dixit dñs. Diliges dñm deū tuū t̃c. et postea rep̃hen-
dit eos de infidelitate. q̃ nō credebāt ip̃m esse deū
dicēs. Quid vobis videtur de xp̃o. cuius filius sit.
dicit̃ ei. dauid. et dixit eis Quid ergo dauid in sp̃u
vocat eū dñm dicēs. Dixit dñs dño meo. se ad de-
mois t̃c. ¶ Prelati nō dñt esse tales. infideles. sed
sicut moyses de quo habet̃ in offertorio. Sanctifica-
uit moyses altare dño t̃c. debent plati offerre se to-
tos in censū. et postea multas hostias. Vnde sequitur
postcommunio. Tollite hostias. loq̃tur enim de platis

Ec decimanona dñica. in qua dñm ē. Da pacē dñe
sustinentibz t̃c. ut p̃phete tui. i. plati fideles
inueniant̃. R̃ndet in quā. Si faciāt qd̃ habet̃ in eu-
āgelio. qd̃ legiē in hac dñica in q̃busdā eccl̃hs sc̃l̃ij.
Ascendens ih̃sū t̃c. qd̃ est math. ix. c. in quo h̃etur
q̃ adduxerūt ad dñm paralitici. Ih̃sū aut̃ videns
fidem illoz q̃ offerebāt t̃c. Paralitici sūt q̃ in telic̃is
carnis sūt. q̃ ita dissoluti sūt. qd̃ nō possunt opa boni
facē et merito fidei platorū sanāt̃. et iteo bonū ē h̃re
bonos platos. Quidam aut̃ de scribis dixit intra se.
Hic blasphemiat. q̃ peccā dimittit. Ih̃sū aut̃ vidēs
cogitacōes eorū dixit. ut sc̃iat q̃ filiū hominis h̃z pote-
statē in terra dimittēdi peccata. dixit paralitico. Tol-
le grabatū tuū et ambula. ¶ Et q̃ solus deus ē qui
sanat paraliticos. iteo incipit introit. Salus populi ego
sum t̃c. Versus ē. Attēdite popule meus. legē meā
subaudi. p̃ quā sanant̃ paralitici. ¶ In eplā monet
apl̃is paraliticos vt erigant̃ corporaliter a paralisi ad bo-
na opa dicēs. Renouamini in sp̃u mētis vestre. et
induite nouū hominē t̃c. ep̃h̃. iij. c. ¶ Sequit̃ etiā
graduale in voce paralitici. Dirigat̃ oracō mea sicut
incensū t̃c. Versus ē. Eleuacō manū meaz t̃c. iam
iste leuat̃ ad bona opa. ¶ Allā vero dñm in voce pa-
ralitici sanati. s. Dextra domini fecit virtutē. s. baudi q̃
sanauit me. Sed q̃ nō sufficit sanare. nisi quia dñs

custodiat. Sequitur offertorium. Si ambulauero in medio tribulacionis. vbicumq; enim ambulat sanati a dno. custodit eos quantum in se est.

In dnica vicefima incipit ecclesia legere duodecim prophetas. et daniellem. et cantat de Isara danielle. et ieremia. non tamen legit de ysaia. quia in alijs typis plenius legitur. De ysaia enim legitur in aduentu. et ieremia in passione. Queritur autem quare legit ecclesia prophetas per libros machabeorum. cum in biblia proponantur. Ad quod dicimus. quod biblia proponit omnes libros exemplares. eo quod magis mouent exempla quam doctrina. propter libros machabeorum. que ultimo ponit. et propter perfectam iusticiam. et propter tempus. quod ultimo tempore fuerunt. Ecclesia etiam legit ultimum librum ezechielis. quia in eo agit de templo celesti. in quo est confirmatio et finis omnium. Duodecim vero prophetas legit. propter fundamentum fidei. quod per necessarium est quantum tunc homo sit perfectus. et videtur quod deus est secundum dnica decima quarta. Incipit ergo ecclesia legere ezechiel. in principio nouembris. In matutinalibus huius dnice officio. primum responsorium est in quibusdam ecclesijs de ysaia. f. Vidi dominum sedentem super solium excelsum. Vidi enim ysaia quod thronum dei angeli sunt. et sic in ecclesia triumphantem et militatorem. in quibus per gratiam sedet ille qui est pater et nouissimus. Quia ergo ezechiel vidit templum celeste in quo sunt nuptie eterne. ideo in euangelio misse quod in quibusdam ecclesijs in hac dnica dicitur. et est matthei. xxi. ca. habet de illis nuptijs. Simile est regnum celorum homini regi. qui fecit nuptias. et misit seruos suos os septem hora cene dicere mutatis. omnia para sunt. venite ad nuptias. Illi vero contempserunt venire ad nuptias. Unde fuit iudicium. qui contempserunt venire. et misit tunc seruos suos dicentes. Ite ad exitus viarum. et duocate omnes. et implete sunt nuptie discubentium. Et vidit rex quando non habent vestem nuptialem. et dixit ei Amice quod huc intrasti. non habens vestem nuptialem. et tradidit eum ministris suis. ut picerent eum in tenebras exteriores. Hinc autem iudicium. quod dominus eos qui contempserunt venire ad nuptias. amouit a nuptijs et alios omnes vocauit. et gaudent ecclesia in introitu dicentes. Omnia que fecisti nobis domine. in vero iudicio fecisti. In epistola vero monet apostolus. ut caute ambulemus ad has nuptias. quia sine veste nuptiali periclitamur in tenebras exteriores dicentes. Videte autem quod caute ambulemus. et. qui est epistola. v. c. et dissuadet a contrario dicentes. Et nolite inebriari vino. in quo est luxuria. ne sitis in nuptijs diaboli. sed impleamini spiritu sancto. Sed quia cibum illarum nuptiarum non potest dare. nisi solus deus. ideo sequitur in responsorio. Oculi omnium in te sperant domine. et tu das escam illorum. id est cibum nuptiarum eternarum in tempore opportuno. Et quia de nuptijs illis non potest comedere. qui est in peccato mortali. Sequitur in quibusdam ecclesijs alleluia. De profundis. et de peccato clamauit ad te domine. ut mereris a peccato. et ita peto nuptijs interesse. In offertorio vero ostenditur. quid sit interesse nuptijs. scilicet habere memoriam de eternis dicentes. Super flumina babilonis. sed delicias seculi. illic sedimus. et fleuimus dum recordaremur tui syon. et tui o ecclesia triumphans. In postcomunione vero petitur ut detur ei interesse nuptijs illis dicentes. Memento verbi tui seruo tuo. in quo in spem credidisti. et. qui d. memor esto quia promissisti. Qui enim promittit non dat. videtur esse oblitus. Et nota quod tres nuptie leguntur in euangelio. De primis dicitur

quod simile est regnum celorum homini regi. qui fecit nuptias filio suo. Hic filius est christus. qui humanam naturam sibi copulauit. ubi fuit thalamus virginis. Unde tanquam sponsus procedens de thalamo suo ad nuptias homines sub lege per prophetas invitauit. De sedis dicitur. Vos similes hominibus expectantibus dominum suum. quando reuertatur a nuptijs. hic est dominus christus et verus homo. qui ascendens angelica natura sibi copulauit. ad has nuptias gentes per apostolos ducauit. De tertijs vero dicitur. Virgines. que parate erant. intraverunt cum eo ad nuptias. Hic sponsus est christus. qui ecclesiam post iudicium sibi copulabit. et in thalamo glorificabit. ad has per platos ecclesie quotidie mutantur. De primis solemnizat ecclesia in resurrectione. De sedis in ascensione. De tertijs in resurrectione quam in nostra resurrectione christus sponsum assumet et de babilonia in diuinitate in cellarium paradisi. De quibus nuptijs hic potest intelligi. Cum enim intrasset homo non habens vestem nuptialem. eiectus est in tenebras exteriores. ceteri nuptialiter sunt induci cum domino epulati. Unde sunt lapides vini et quibus edificantur muri iherusalem. Potest etiam aliter dici. quod post reuersionem a captivitate iherusalem reedificat. et templum restaurat per zachariam. et per aggeum esdras et machabiam. per quos aduentus domini promittitur. Ideoque in hoc mense nouembris usque ad aduentum domini catatur historia de prophetis. Vidi dominum. et leguntur libri ezechielis. danielis. et duodecim prophetarum. Captivitas illa corporalis nostre spiritalem significat. a captivitate tueris homo est peccatorum remissio. Rex itaque prophetarum volens supernam iherusalem restaurare filio nuptias celebravit. Et sicut legitur in euangelio multos ad celeste prandium invitauit. Unde qui intraverunt sunt lapides vini. et quibus promissum est. Ne igitur ad captivatem similem reuertamur et a nuptijs excludamur. monet nos paulus in epistola precedenti. Videte quod caute ambuletis. non quasi insonites. sed ut sapientes. Introitus. Omnia que fecisti. vox est danielis captivatem peritiam recolentes. et eaz suis meritis dei iudicio ascribentis. Similiter in offertorio. Super flumina babilonis. captivatem illam ploramus. Sed in graduale. Oculi omnium. gratias agimus. In postcomunione. Memento verbi. postulamus ut nuptias promissas in spe percipiamus in re.

In precedenti dnica instructi sumus et ammoniti. ut caute eamus ad nuptias que celebrantur in templo. quia descripsit ezechiel. Si quis de his nuptijs maxime inuidet nobis diaboli. per eo quod de illis eiectus fuit. ideo in hac. xxi. dnica agit ecclesia de bello contra diabolum. et de armatura nostra contra eum. Si enim pugnaverimus. intererimus etiam nuptijs. Si enim habuerimus vestem nuptialem. que est caritas. aliter non. Unde quia cinis et cilicium sunt arma penitentie. ideo in introitu videtur ecclesia voce mardochei in cilicio et cinere existentis. dicentes de eo. In voluntate tua domine vincta sunt posita. et non est qui resistat voluntati tue. hester. in. c. sequitur. Quia dominus universorum tu es. et ideo beati qui tibi seruiunt. quia tu libera eos de manu diaboli. et adiuvas eos in bello contra diabolum. sicut in hac oratione liberaisti mardocheum de manu naama. et suspensus est in patibulo. quod paucis mardocheo. In epistola monet apostolus armari contra diabolum armatura dei dicentes. Confortamini in domino et in potentia virtutis eius. et. qui est ad epistola. v. c. et post. Quia non est nobis colluctatio adversus carnem et sanguinem. sed adversus spiritualia nequicia in celestibus in omnibus sustentemur sicut fidei. Sed quia etiam bene armati non

possunt p se rehste. nisi deus adiuet. **S**equit rñso-
riū. Dñe refugiu scis es nobis rñ. quia si lassam vel
sautiam in hoc bello nō ē refugiu nisi ad ipm. Sñ
sequit in qbusdam ecclis alla. Lauda anima mea
dñ. Quia vero sauciati in hoc bello nō sanant nisi a
dño. r multi ab eo sanant. iteo in qbusdam ecclis
sequit euāgelu de sanacōe filij reguli. Erat qdam
regulus cuius filius infirmabatur. r. qd ē io. mñ. ca.
Per istum regulum intelligunt reges scz prelati.
qui reges sūt. r debent esse humiles. r ita sūt eguli.
vnde exaudiuntur. licet habeāt puā fidem p sanati-
one filior. Credebat enim iste regulus. q dominus
poterat sanare filiū suū. h nō credebat q esset deus. qz
credebat q nō possit sanare nisi pñs. Humilitas ergo
valde necessaria ē platis. **Q**uia vero p patientia
maxime vincit diabolus. pponit in offertorio iob in
exemplum Sñ in sapientia. Melior ē paties viro for-
ti. r qui dñat animo suo expugnato ē vrbū. tñci-
pit vir erat in terra hus nomie iob rñ. In verbis
aut huius offertorii fit sepe verbor repetitio. De quo
dñm ē sub dñica secūda post octauā ephie. Si quia
nichil valet patientia. nisi homo speret in dño. **S**eq-
tur postcomūio In salutē tuā anima mea spauit rñ.
qz sra patientia opat.

Quod ē q nullus potest interesse eternis nu-
prijs. nisi habeat vestez nuptiales. q est ca-
ritas. et ideo in hac viceima secūda dñica
monem et munit ad habendā caritatē. nō vt tātū
bñfaciamus pximo. si etiā dimittam. munitas no-
bis ab eo factas. **V**nde in qbusdam ecclis euāge-
liū ē de seruo q debebat decem milia talenta. cū quo
posuit dñs racōem. ille dixit. Patientia habe i me.
r omnia reddā tibi. r misit dñs eius dimisit ei rñ.
r incipit. Simile est regnū celoz homini regi. q uo-
luit racōem ponē cū seruis suis. qd ē mathi. xviij. c.
Si qdem in die iudicij ponet dñs racōem nobiscum
r nullus poterit cōputā cū eo. qz de tpe quō reddet
homo racōem. qd tam bonū ē. q m quolibz momēto
eius potest hō fieri filius dei. Et ideo incipit introit.
Si iniquitates obseruaueris d. d. q. s. q. d. nullus. r h ē
Patientia habe i me rñ. r sequit uersus. Deprofun-
dis clamam ad te dñe rñ. **I**n eplā. Cōfidim? r c.
ad philipens. c. i. Inuitat nos apostol? ad pfectam
caritatē. ut dimittamus fratri. ut de? dimittat nob.
qz sicut habet in fine euāgelij. Sic r pater meus ce-
lestis faciet vobis. si nō remiseritis vnusquisqz fratri
suo de cordibz vestris. Dic igitur apostol? in epistola
fratres cōfidim? i. cōfidentiam talem habemus.
Et postea seqt. Obsecro aut vos ut caritas vestra
magis ac magis abundet. ut sitis sinceres. et sitis
sine offensa. r tūc ē vñtas in ecclia. qñ nō offendit?
ppter iniurias. si dimittimus. Sñ seqt rñsorium.
Ecce qz bonū. r qz iocūdum habitāe fratres in vñū.
Sed qm illos q irascūt. suat dñs p caritatē dum
penitent. iteo sequit alleluia. Qui sanat cōtritos cor-
de. r al. cō eoz. **I**n pmissio euāgelio vero monem
ad pfectam caritatē. ut caute abulem? ad nuptias.
cū veste nuptiali. Et qz pfecta caritas. nō tñ impē-
dit beneficia. r dimittit iniurias. si etiā orat p mini-
eis. iteo sequit in offertorio oracō hester ad asuep
regem. q interpretat beatitudo. i. ad xpm. r incipit.
Recordare dñe rñ. hester. xxiij. c. in quo. offertorio
rogat p cōciliacōe pccoz. Et qz de hac cōciliacōe

gaudet āgeli. Sequit in qbusdam ecclis postcomū-
mo. Dico vob rñ. Luce. xv. c.

In tribz dñicis vltimis. s. xxiij. xxiij. r xxv.
ē idem officiū. r in eis dñdū ecclia se habē
voltem nuptiale. i. caritatē. qz orat p inter-
ut cōuertant. qd fiet in fine mudi. qñ veniat ad fu-
tem nostraz. qd figuratū ē in iosep. q noluit longo
tēpe se manifestare fratribz suis. Postea vero ad
vltimū se manifestauit eis. r petierūt veniā ab eo.
et dixit eis. Nolite timere ego pascam vos. r me-
briatus ē cū eis. q mebricō significat leticiā omiū
in illa cōuersione iudeoz. Hoc aut erit in fine pere-
grinacōis nostre. r iteo de huiusmodi cōuersione
agie in fine tps peregrinacōis. In qñoz em pñf
diuini ē tpus anni. put dñm ē in pñmio h? pñs.
r p has tres dñicas agie de hac dñione. qz ad fñe
trinitatis cōuertent. In hac ergo. xxiij. dñica. In-
troit? ē de cōuersione iudeoz a pmissione dñi. Ipe
namqz dicit p ieremiā. xxiij. ca. Ego cogito cogita-
cōes pacis. r nō afflictōis. qz ad hoc tēdit ma-
la q uob infero. ut recōciliem vos michi. **E**t nota
q tpe henrici. iij. impatoris. Bruno tulien? epus. q
de multis sanctis causis cōposuit. factus ē p pñficiū
terciū impatorem. r vocat? Leo decim? . dñ romā
p papatu veniret. audiuit voces angeloz canētū
r dicentū. Dicit dñs. Ego cogito cogitacōes pacis
Ipe vero cogitās q non haberet canonicū mñsuz
renūtiat. r itex a romanis ppa eliget. r vñta cū
multis miraculis finit. **I**n graduali vero agit
dauid gras de sua liberacōe a captiuitate spūali r cor-
pali. dices. Liberasti nos ex afflictōibz nostris. In
versu vero pmittit laudē bonoz opoz dices. In deo
laudabim? tota die rñ. Et qz solus dñs ē qui sanat.
ideo in qbusdam ecclis sequit alla. Qui sanat pñ-
tos corde. **I**n offertorio vero petit veniā sic ha-
tres ioseph dices. Deprofundis clamam ad te do-
mine rñ. Et qz ioseph. i. xpūs rñdit. Nolite timere
ego pasca vos. idō qz ita libealis ē dñs. r ita cito di-
mittit. **S**equit postcomūio. Amen dico vobis.
qquid orātes petitis. credite. quia accipietis r fiet
vobis. mathi. xviij. ca. **Q**uia vero nō mirabunt
ad nuptias. nisi q habebūt similitudines dei. ideo in
euāgelio. Abeuntes rñ. mathi. xxiij. c. qd legim? i
qbusdam ecclis dicit. Reddite ergo q sūt cesaris
cesari. r q dei deo. s. imaginez suam. similitudinē suā
infigim? qā omnia ad sibi similia cōuertit. **I**n
eplā quoqz. fratres imitatores rñ. ad philipens. iij.
c. monet nos aplūs. ut reddam? deo imaginē suā.
Et post sequit. Cōuersacō nra in celis. est. q. d.
In hoc debetis me imitari. nō illos quoz venter de?
est. q sunt inimici crucis xpi. **I**mitam? aut teum et
aplm in hūilitate māfuetudinē caritate r scimonia.
r post Saluatorem expectam? dñm ihesum xpm. q
reformauit corp? humilitatis nre. cōfiguratiū corpi
clatatis sue. Si enim habuerim? similitudinē dei in
animabz nostris. in futuro nō habebim? illā simili-
tudinem in animabz tñ. h ē in corporibz. qā vt dicit
aplm. Similes erim? xpo.

In viceima quarta dñica similiter agie de vocatiōe
r cōuersione iudeoz. Sñ incipit in qbusdam ecclis
euāgelu. mathi. ix. c. Loquēte ihu ad turbas. ecce
pñceps archimagogus venit ad eū r dixit ei. filia
mea defuncta ē. h veni et impone manū tuā sup eaz

et uiuet. Dñi autem iret post eum. ecce mulier emorosa dicebat. Si tetigero fimbriam vestimenti eius salua ero. et sanata est a dño. postea resuscitauit dñs filiam archimagogi. **A**llegorice. archimagogus iste significat moysen. vel aliquem de prophetis. vel etiam aplos. qui rogauit dñm p synagoga. et dñs vadit ut sanet eam. quia non cessat corrigere. ut sanet ipso uiuos p varias tribulationes et huiusmodi. Sed eorum sanitas fiet in fine mundi. Mulier uero patiens fluxum sanguinis. est gentilitas que dixit. Si tetigero fimbriam vestimenti eius. id est minima precepta seruauero. salua ero. Per fluxum sanguinis peccatum intelligitur. postea uero saluabitur synagoga. quod significat p filiam pariri. postmodum suscitata. Ite p parim. qui interpretatur nans siue illuminatus. intelligunt prelati. Prelatus enim illuminatur a dño alios illuminat. et talis debet orare p subditis suis sicut iste p filia sua. Sic et orat aplos in epla huius dñice. que est ad colocen. i. c. **N**on cessamus inquit fratres orantes p uobis. **I**n quibusdam tñ ecclis dñi hac die euangelium. Cui uideris ab omni aciem. mathei. xxiij. c. **E**t attende. quod hec dominica proprium cantuale non habet officium. quia enim uexabat ecclesia persecutionibus antixpi. ideo sua contineat organa. vel ideo. quia precedens officium huic euangelio rectissime coaptatur. vel quia hec dominica sepius supabundat. id est eo proprio uacat officio.

In uicesima quinta dominica agit de illuminatione iudeorum. **S**on dñi in quibusdam ecclis in epistola que est de ieremia. xxiij. c. Ecce dies uenit dñs. resuscitabo dauid germen iustitiae. Et post sequitur. In diebus illis saluabitur iuda et post. non dicemus aplos uiuit dñs qui eduxit filios israel de terra a qñom et de cunctis terris. in quibus proieceram eos. in quibus uobis precedens cantuale officium concordat. Nam in introitu dicit dñs. Ego cogito et dñi. Et reducam captiuitatem uestram de cunctis locis. Soluti ergo illa que nunc tenetur captiuitate. in graduati. Liberauit nos. gratiam referunt actionem. **O**ffenda. De profundis. ad huc porrigunt orationem. que huius petitionis in postcomunione Amen dico recipiunt scificationem. **E**uangelium uero est de resurrectione qua fecit ioseph fratribus suis. quando recepit eos ad diuinum. uidens ihesus quod multitudo maxima uenit ad eum. Quia panes. sunt spiritualis intelligentia quibus librorum quos modo habent. nec eis possunt satiari. quia eos frangendo p spiritalem intelligentiam non maducant. sed tunc eos dñs saturabit. Duo uero pñsces sunt psalmus et euangelium. Tunc enim reficiet eos dñs intelligentia legis. et psalmorum euangelij. In quibusdam tñ ecclis dicit euangelium. Cui subleuasti ihesus oculos. Io. vi. c. **R**ursus in hac ultima dominica ceteras concludente recte ponitur officium quod ad uerum dñi primere possit aduentum. ut dñm ieremie prophetam. Ecce dies uenit. et resuscitabo et c. Ecce primus aduentus. In diebus illis saluabitur iuda. ecce secundus. Sed in euangelio recte agit de quibus patribus. quia post quibus milia annorum datus est nobis. In primo aduentu pams aglorum. Ab hinc et quibus dñice computant usque ad illud die in quo pams oritur in pñpio predicabitur. Quid tñ hac epla et hoc euangelium ponunt cum officio trinitatis. Infra ebdomadam uero fit sicut in ceteris feriatis. et congrue circa festum beati andree. hoc euangelium legitur. quoniam in eo de ipso mentio continetur. **Q**uedam ecclie faciunt in hac dominica festum de trinitate. Alij uero in octaua

penthecostes. ubi de hoc dictum est.

Illud postremo notandum est. quod nocturnales leones a prima dominica post penthecostem. usque ad aduentum dñi quidam non insubtiliter referunt ad illam typicam seriem que fuit a dauid usque ad aduentum dñi. Sed et ad illam congrue referri possunt. quia a primitia cepit ecclesia. Sicut enim saul successit dauid. Sicut primo legitur de primis libris regum. sic demonum cultui. cultus unus dei. et sicut regnum dauid p roboam et ieroboam in scissuras diuiditur. ut legitur in libris sequentibus. sic etiam scindit hereticorum infamia. deinde secutur libri salomonis. quia post pugnas hereticorum claruerunt in ecclesia sanctorum doctorum ingenia. Postmodum sequitur liber iob. ubi agit de persecutionibus et consolationibus eius. quia quantum in pace floreat ecclesia temptationes tamen non desunt spiritualium aduersariorum. quorum quanto est occultior pugna. tanto difficilior est. et gloriosior erit acquisita victoria. **R**ursus illud quoque adiciendum est. quod singulos menses preteritis possumus adaptare temporibus. Nam p ianuarium in quo nouus annus incipit. tempus a diluuium intelligitur. ubi mundus renouatur. Per februarium in quo alfa deponitur. illud tempus inuenerunt. in quo ueneritas linguarum confunditur. Per martium in quo quadragesima sepius celebratur. illud tempus accipitur. in quo dei populus in egipto affligitur. Per aprillem. ubi pascha celebratur vel obsequatur. illud tempus ostenditur. in quo populus a pharaone liberatur. Per maium. in quo de penthecoste. solemnizatur. illud tempus recolitur. in quo populus in terra promissionis gratulabatur. Junius et iulius in quibus historia regum legitur. regnum saulis et dauid commemorant. Augustus in quo liber sapientie recitatur. regnum sapientis salomonis insinuat. Reliqui quatuor menses. regna principum palia notant. babilonicum quod est in oriente. Persarum quod est in meridie. Grecorum. quod est in aqñone. Romanorum. quod est in occidente. Igitur historia iob que legitur in septembri p duas ebdomadas regnum exprimit orientis. Son ibi dñi. Erat uir ille magnus inter omnes orientales. et legitur p duas ebdomadas. quia regnum illud durauit p duas annuales ebdomadas. id est p bis septem getos annos. Tot enim anni inueniuntur a tpe nini. a quo regnum babilonie incepit usque ad Cypri regem psarium in quo defecit. In reliqua parte septembris. regnum psarum inuenit quod circa due historie leguntur. eo quod nunc de pñs. nunc de medis reges assumebant. Historia machabeorum que legitur in octobri. grecorum significat regnum sub quibus machabeis fuerunt afflicti. Per nouembrem et decembrem in quibus prophetie leguntur regnum romanorum. in quo xpi religio uiget accipit prophetie maxime de xpo locum. cuius natiuitas est in fine anni. sic regnum romanorum in fine mundi.

Inapit liber septimus de sanctorum festiuitatibus.

Ostendit de diuinis officiis i gene
atq; diuinitate i de festiuitatibus
ad dñm pñentibus i sp̃e pñi
m? vale ē. ut i de officiis fe
stiatu scōp. aliq i hac septia
pte sbitam? Sane ecclia
scōp festa mltis de caus cele
bret. Prio ut ei? vice pēda?
qā ipi iā celebrat festu de nob. qm gaudū ē in celo
āgelis dei. i animabz sanctis sup vno pēore pñiaz
agere. Sed o qz eos honorādo rem nrā agim? nā
eoz festiuitas nrā ē. Sñ aplis Omia nra sunt. nos
aut xpi. caritas enī omia cōmūia facit. Tercō ut ha
beam? eos mēcessores p nob. Sñ legit m. iij. Re.
i. c. qz berabee qd interpretat puteus satietatis id ē
ecclia triūphās. impetrat filio suo regnū. Qrto ut
eos imitem? p eoz enī exempla ad eoz imitacōez
puocam. Qnto ppter augmentū nre securitatis i
ad spei subleuacōez. Si homies mōles nobis similes
potuerūt ita p sua merita sblmari. i nos sibi poterit
mus. qm manus dñi nō est abrenuata. Sexto ppter ho
norē diuine maiestatis qm illos honorādo. in eis ho
noramus i mirabilem pdicam? q ipos sanctificauit
Septio ut visa eoz pulchritudine i mūdicia cōfū
dat homo de pccis suis. i trena cōtempnat sicut i
ipi fecerūt. Octaua i pñcipalis causa ē. qz sanctorū
dies āmuerfaria in eoz honore. nob ad memoriā re
ducit ppter nraz utilitatē qm in eis honoramus deū
Ipi nāqz cū sint pfecte bñ. oīmibz nris nō indigent
quia omia eis ad vntū succedūt. pmo iuriā facit
mētū q p martire orat. **I**oh. etiā dñm. m. li. iij. c.
. viij. ponit alias rācōes qre sancti i parit eoz cōpa
sue reliquie debeāt honorari. quaz quedā sumunt
qntū ad eoz dignitatē. i quedā qntū ad eoz ipoz
pñitacōez. Dignitas qdruplex ē. qm sūt amī di. filij
dei. heredes dei. i duces nri. De pmo Ioh. xij. Jam
nō dico vos suos i. c. De sedo Ioh. i. dedit eis pñtem
filios dei fieri. De tēo Rōnoz. viij. Si aut filij i herē
des. De qrtō ita dicit. Si quis multū laborat dūcē
inuenire. q eū alicui regi mōli adducat i p eo ad
ipm dñm faciat. qnto magis duces geneis humani
qui p nobis ad deū mēpellacōes faciūt honorādi sūt
templa illis erigēdo i eoz mēoriā venerādo. Qñ
tūm ad eoz ipoz vō pñitacōez manifestādam
ponit etiā idē qtuor rācōes. Nā ipa sanctorū cōpa
fuerūt. pñituaia dei. templū xpi. alabastrū spūlis
vngenti. fontē diuī Et aug? addit qntū. i organū
spūs sancti. **C**irca pñm dic. hñ enī sūt pñituaia
dei. cenacū spūs sancti. De sedo dicit qm pñitacōez
in corpibz eoz habitauit dñs Sñ aplūs Nescitis qm
cōpa vīa i. c. De? aut spūs ē. honorāda g sūt aiata
dei templa. homo quidē telcā in edificacōe mūroz
dñs vero in cōuersione scōp Sñ ps. Dñe dilexi decore
domus tue decore. i. quē pñitacōez diuinitas nō marmozū
sed grāz. **C**irca tēciū dicit. Si enī ex rupe aqua ma
nauit in heremo. i ex maxilla ašin sampsoni sitienti.
nequa qm incredibile est. ex marmozū reliquīs. vngē
tum bñ olens emanare sicut i. c. dei i scōp virtutem
Circa qrtū dicit isti enī viuētes in vīitate cū libera
pñtia dñs assistūt. i fontes nob salutare. dñator xps
scōp suoz pñitacōez mlti formā bñficia irrigates
Circa qntū dicit Aug? in libro de ciuitate dei. Nō sūt

contemnēda. h plimū reuēda scōp corpa. quibus
dñs adhuc viuēnt. spūs scūs qñ qbusdā organīs ad
omē bonū vñs ē Sñ apo. An expmētū qñtis ei?
qui in me loquit? xpus Ite ambrosius i exameron.
hoc est pñitacōez. q hō diuine vocis sit organū i
corpālibz labijs celeste expmēt oracōm. **E**st autē
qdruplex differētia scōp nom. ē. qz p anni circū
colim? Sūt enī apli. mētires. cōfessores i virgines
Et hñ sedz Rabanū p qtuor mūdī pñes significat
p orientē apli. p meridie mātires. p aquilonē cōfē
lores. p occidētē vngētes. **L**icet aut festiuitates scōp
celebrade sint. tñ eoz mēoriā altaria astruēda. nllī
tamē eoz vel etiā anglis. h soli dñs sacrificare debe?
Nemo enī amittitū in locis scōp corpoz. assistens
altari aliqñ dicit. offerm? tibi petre aut paulē. aut
cipriancū qd offerē deo qui scōs coronauit. offerē
apud eoz mēorias quos coronauit. ut ex ipoz loz
cōm amore maior affect? assurgat ad augendam
caritatē in illis. qd imitari possum? i in illū quo ad
iuuare possum? nec enī ipi sancti vel angli exhibet
sibi volūt. qd vñ deo p latria exhibet noz Sñ pau
lus et barnabas cū quidā mīraculis p eos factis cō
moti. ipi tanqz dñs immolare voluissent. cōfessis
vestibz cōfiteētes se homies mōles. i nō deos esse
hoc fieri vetuerūt. i hñ in apoc. legit? angli iohēm
ipm i vīsiōne adorare volentē. phibuit dices. Vīde
ne feceris. frater enī tuus i cōseruus fratū tuoz sei
dū adorāt Jam enī xpus erat sup anglos exaltat?
Antea vō legūt angeli adorari. ut dñm ē in qrtā
pte sūt qrtā pñitacōez canoīs sup vbo sūtutis Et mardo
cheus noluit aman adorare. qm ille diuinitati sibi vo
luit adoracōez impēdi. Honorādi sūt g sancti ppter
imitacōem. nō adorādi ppter eligiōem. honorādi
sūt caritate nō sūtute. ut dñm ē sup dñs vbo sūtutis.
Tribz aut de causis scōs roga? pñt dñm est i
pñitacōez pte sūt. i. de rogacōibz. Et nō qz scōs
rogare debem? ut dñm est in pñitacōez pñt ubi
de rñsōio agit. Porro dñm alij sūt pñitacōez alij festi
ui sūt solennes. Profesti sūt. qui nulla spēali cele
britate mēgū sūt. qñ pcul a festo. **E**t nō qz hēbrei
alitē denomiant dies septianē. i alitē gēiles. i eozum
pñitacōez. et alitē xpianū. hēbrei denomiant alios dies a
sabbo q apud omes pñitacōez hētur vñ die sequētes
post sabbm. vocant pñm sabbm. alia sedam sabbatū
et sic de reliquis. septimā vero diem vocat simplicit
sabbm. i qñqz sabbm sabbtū. sexta feiam vocant
pascue. a para qd est pte i sceuen qd est struēdo
qñ pñitacōez seu pñitacōez qz tūc iudēi pñitacōez cibaria
ad opus sabbtū iux qd eis pñitacōez fucāt de mātia. i.
sexta die colligatis ex eo duplū. qm in sabato nō
licebat eis cibos pñitacōez hē nec mātia colligē. Nos
vero hoc nomē qd ē cōmūe cūlibz sexte feie appro
pamus illi sexte feie. q est proxie añ pascha. p eo q
tūc pñitacōez ē cibis sūt mātia. quo i mātias ecclia
modo. i triūphās in futura tēque pñitacōez. Et nō qz
pascue ē nomē grecū. h iudēi pñitacōez uarias capti
tes mē grecos dispñi quedā vocablā a grecis sup se
rūt ut pascue i synagoga i alia quedā. Gentiles
aut tam uulgus qz pharisei denomiant dies a pla
neis vñ scdm eos pñm dies dñs dies solis. sedā dies
lunē i. c. que noīa sacra septuā nō recepit. licet hodie
uulgari vñ teneant. de hoc dicit m pte octauū ubi
agit de septimana. Nempē uulgus ideo eos sic

denominabat. qz solē lunā martem et alios planetas
a quibz dies denominabāt. eos esse credebāt Phari-
risei vñ ideo qz hec sūt nomia planetarū ex quoru
motibz et naturis omnia sūt rehetacōez scdm illos tra-
hunt. **C**ristiani vero duos dies tāqz p̄p̄ris designāt
nomibz. Nā sabbm simpliciter sabbatū vocant. p̄pter
auctoritatē hebraici fimois. et sequēte diez dñicam
vocant p̄pter sui p̄matū. de quo iā dicet. vel qz he
in apoc. vocat ubi dī. Iohs dñica die post missaz so-
lemnia descendit in defossū sepulture sue locū. Possi-
etia dies dñica p̄ma feia appellat. die vñ post dñicā
sequētem. appellabāt scdaz feiaz. alia terciā feriaz.
et hic de alijs diebz vsqz in sabbm. Interpretat enī feia
q̄h dies solēis. a feiando dēa. Sñ p̄ma dies septia-
ne solēis ē. Vocant ergo feie a feiando. q̄a toto
tepe a vicis feiare. i. vacare debem. nō qz sit a ne-
cessarijs vite opibz feriandū. vel dī a fando. i. loque-
do. qm̄ sicut legē in gen. Dñs dixit et facta sūt. Siqz
tēp̄m bñs filuēster nolēs imitari iudeos. qui dicunt
p̄ma sabbm tē. nec gentiles qui dicūt dies solis. dies
luna tē admittit hoc nomē feia. in fine tñ septiane
suavit sabbm p̄pter p̄missaz racōes. vel p̄pter figurā.
quia sabbm interpretat requies. qz tūc dñs requieuit
ab omī ope qd̄ patrat. Sñ et nos p̄ totā ebdomadā
i. p̄ totū tēp̄m vite n̄re. qd̄ p̄currit p̄ spaciū septem
diez debem. laborare. et m̄i sumo conamie. vt ad
requē et bñtudinē pueniam. **C** Dies ḡ tripliciter
denominant. Prio scdaz se ut dies lune. dies martis
tē. Scdō iux vsū ecclie ut p̄a feia. scdā feiatē. Tēciō
scdaz mēses. Et hoc etiā tripliciter. Primo mō die kalēn.
p̄ die klās. iij. klās. Scdō modo idus. p̄ die idus. iij.
idus. Tercō modo nōn. p̄ die nōn. iij. nōn. **C** Dñica
vero dies p̄matū obtim. et maior est int̄ alios dies.
qz in illa xp̄us annūciat. sūt et resurrexit. et in aplos
sp̄ritū sc̄m misit. et dñs mūdū. i. celū et terrā in illa fe-
cit. et in eodē q̄ die. ut dñs mūdus dissoluet. Dicitur
ergo dñica p̄pter gaudiū dñice resurrectionis. qd̄ in
ea celebra. **C** Licet aut qd̄ dñice oibz alijs sūt supe-
riores. viz pascha et penth. et hoc p̄pter resurrectionē
et sp̄us sancti missione. tñ et q̄ alie p̄ncipales di-
cunt et solēnes in q̄bz officia mutant. i. dñica prima
de aduētū dñi. dñica i octauis pasche. dñica i octa-
uis penth. dñica qua cātā letare iherlm. et dñica in
ramis palmarū. Addūt etiā quidā sexta. i. qua cātā
Inuocant me. Quedā etiā alie dñice dicūt priuile-
giare quibz viz historie sūt appropriare. **C** Et nō qz
sūt quidā dies p̄uilegiare i tpe qd̄ agehē viz quoz
q̄rte feie. i. q̄rta feia in capite ieiuniorū. et q̄rta feria
sequētis ebdomade. et q̄rta feia que ē post letare iherlm.
et q̄rta feia an cenā dñi. Itē quoz sabbā viz sabbatū
p̄oris ebdomade. qm̄ ordines celebñt. et sabbm q̄rte
et sabbm q̄nte. et sabbm in vigilia pasche. Itē tres
dies dñice. i. Inuocant me. et letare iherlm. et dñica
in ramis palmarū. Itē vna q̄nta feia. i. cenē dñi. Itē
vna sexta feia. i. in pasceue. Itē tota vna septimana
i. vltia que maior dī. p̄t sabbm dñica de ramis palmarū
dēc ē. De quibz p̄uilegijs in suis locis dēc ē. **C** Et
nō qz pascha et penth. sūt ebdomadare festiuitates. vt
dēc est in sex p̄te s̄b ti. de septē diebz post pascha et
s̄b penth. **C** Incipit aut dies natural scdaz egip̄ios
ab occasu solis. sive in principio noctis. et durat vsqz
ad vespam sequētis diei. iux illd. Et factū est vespē
et mane dies vnus. Scdm p̄sas et grecos. et secūdu

cōmunē vulgari vsū. incipit mane ab ortu solis. Scdaz
rōnos a media nocte. scdm athēsiēs. et scdm ara-
bes. et astronomicos. a sex diei hora. q̄s omēs varie
imitant. qm̄ quo ad celebracōez diuioz officioz in-
cipit dies in vespis iux illd. A vespā in vespam cele-
brabit sabbā v̄ra. Nō ad treuge obfuaconem
in ortu solis. quo ad cōtra dī incipit dies. et sūt in
media nocte. quo ad esu carnū. post cenam vsqz
ad dilucm. quo ad iudiciū incipit mane et tñiatur
fero. in fine diei an noctis tenebras. Cōputacō aut
egip̄iorū vera videt. cū cōtineat ortū et occasū h̄ḡz.
Potest tamē dici qz scdm ecclia incipit in media no-
cte qz tūc verus sol. i. xp̄us ortus ē. Iux illd. Dum
mediū silentiū tē. vel verus in vespis. ut p̄missum
est. qz nox p̄cessit dies aut appropm̄ q̄bit. licet autē
naturalis dies p̄cedat noctes. tñ in nocte paschali
sit cōuerso. ut dēc est in sex p̄te s̄b ti. de sabbō scdō.
C Solēnes vero seu festiui dies sūt. i. q̄bz a quolibz
ope sūli in honore dei. et sanctorū abstinentiū ē. et
diuis laudibz m̄stendū. **C** Et ē nōnō qz solēntas
est cōmūter instituta celebrat. p̄ aliq̄ progatiua.
Et dicūt a solon qz est cōmūe. vel a soluto. i. firmo
atqz solido. qz ob religionē mutari nō debz. Vel dicūt
solēntas ex eo qz fieri solz in āno. Celebritas vero
vocat quia ibi nō tēna. s̄ solū celestia agūt. **C** So-
lēm̄ntas aut alia ē festiuitatū. alia statōnū. alia le-
tamaz. alia ieiunioz. de q̄rū singlis videam. **C** Solē-
ntas festiuitatū q̄ est mors scōz pluribz nomibz de-
signat. Vocat enī festiuitas. festū. celebritas. nati-
tas. natalis vel natale sive nataliciū. tñ sit? seu exit?
obitus. passio. assumptio. depositio. et obdormitio. fe-
stiuitas dēa ē a festis diebz. q̄h festiditas. eo qz in
eis sola diuina res agūt. quibz cōm̄ sūt fasti et q̄bz
ius fac. Dicūt qz festiuitas q̄h sancti natiuitas. Nati-
tas dī. p̄prie festū illius natiuitatis. q̄ est in carne. et i
mūdo. et scdm hoc dī tñ xpi natiuitas. et beate maie.
et bñ. Iohis bapt. quoz tñ natiuitates in ecclia cele-
brantur. Quare sancti dicant in morte nasci iā dēc
et dicūt vbi de octauā age. De celebritate iā dēc
est. Natalis vero vel natale ul nataliciū dī migrā-
tio scōz ab hoc sēlo. qz tūc nascunt. s̄o. et celo ad gl̄i-
ria ea natiuitate q̄ tendit ad vitā etnā. in dēnter tamē
ista accipiunt. Trāitus dī festū de morte scōz. qm̄
aie illorū a corpibz exētes. p̄ ignota sibi et diuisa lo-
ca tñsūt. vt p̄ celū aereū. et ethereū. et cristallinū vt
tandē pueniāt ad empirēū. Et nō qz mai? ē festū
tñsūt alicui? scī. qz aliqd̄ aliud de illo. vt dicūt sub
festo assumptōis Obit? dī qz tūc āgeli veniūt obuiā
aie vt legūt de beato martino. Passio dī qz tūc maz-
xime corp? patit. et etiā aia qm̄ p̄violētia ab inuice
sepant. et obit? vniūscuiusqz potest passio nomiai
qz sine amantudine et sine violētia q̄dam. nulla aia
de corpe tollit. Assumptio p̄prie dicūt trāitus beate
maie. Depositio p̄prie dī depositio bñ. Io. euāgeliste. q̄
vt p̄missū ē. locū sepulture viū? intravit. et ita sc̄pm
deposuit. Obdormitio vero dī mors scōz. quasi q̄s
Nam sic quis post somnū integer et validior sit. sic
scī sine difficultate resurgūt in corpibz gl̄ificatis. q̄h
a somno euigilātes. Sñ dñs de lazaro mortuo dixit.
Lazarus amice? noster dormit. Sñ aplūs. nolūmus
vos ignorare de dormiētibz. **C** Sequit de statōibz
vidē. Statō aut scdm iherosolē ē obfuaō statōnū
diez vel tēporū. diez. vt q̄rte et sexte ferie ieiunū

ex veteri lege preceptum. de quo statum in euangelio Iesu:
no bis in sabbo. in quarta et sexta sabbi. Tempora. scilicet
legalibus ac prophetis institutibus determinatis typis
statuta sunt. ut ieiunium mensis quarti. septimi et decimi.
Vel sic in euangelio dicitur. Dies illi in quibus oblatum
est spiritus. Statum quoque vocatur processio ad aliquam ecclesiam
ad exsoluendum ibi gratias deo factas. et dicitur statum quia
tunc statim orare. et gratias deo psolvere non flexis genibus
debemus. nec ieiunamus. tunc nec in eis supplicationibus
voces sunt que omnia cum vestibus humilitatis in letamiam
sunt. Videntur autem statum a veteri lege initium habuisse.
quoniam tunc populus iudeorum et etiam multi gentiles conueni-
ebant in magnis sollemnitatibus. scilicet in pascha et penthecosta.
ut ibi oraret in templo. et deo gratias psolverent. et offerre-
bant. quod adhuc obstat ecclesia postquam peritalem. ubi in eb-
domadibus pasche et penthecostes populus de opibus et
villis adiacentibus civitatibus conuenit ad ecclesiam episcopalem.
Alii statum a totius habuerunt initium. qui eas maxime
frequenter. qui cum intercessionibus sanctorum. quorum suffragia
implorentur. picula euasissent. cum processione veniebant
ad ecclesias illorum sancti cuius precibus fuerant liberati
laudes deo cum gratiarum actionibus psoluentes. Isidorus dicit.
in vi. ethimolog. quod statum ex militum exprolo nomen
accepit. pro eo quod nulla leticia castris obuenire statum
nem cristiano militum rescindit. Sunt autem due species
statum. alie namque sunt generales. alie particulares. Gene-
rales sunt que in predictis duabus septimanis ad matricez
ecclesiam sunt. Particulares sunt que in diuersis ecclesiis sunt
pro predicta causa. sunt quoque quibus oblationis causa. nulla
alia causa intercedere. ut cum in festo aliquo sancti. ad
eius ecclesiam vadit. processio a maiore ecclesia. sunt etiam
cum in festis diebus ad diuersa altaria cum processione ob scorum
veneracionem venimus. Instituo ergo statum ex
predictis liquet. hoc tamen addito. quoniam si totum per vitandis
suis piculis statuerunt suas statum in urbe. hic et alii
in suis civitatibus ob causas filios statum instituerunt.
In diebus autem statum voces seu cantica leticie cantant.
vix insonia. vel antiphe vel aliquid huiusmodi. Quibus etiam
tunc missa celebratur in ecclesia ad quam vadunt. et quibus non
sed post statum. oracione finita redeunt. Et nota quod
populus primo conuenit in aliquam ecclesiam vicina illi in qua debet
esse statum. ut dictum est in quarta parte libri. de oratione. Repe-
bitur. greg. qui statum in ordine ordinavit. xx. o-
melias euangelii diuerso tempore in illis dicens declaravit.
alias vero stomacho latente. aliis. pronunciantes
comisit. De sollemnitate letamiarum in vi. parte libri. de
rogacionibus dicitur. Nota tamen quod statum sunt pro preta
picula. Letamie vero que rogaciones vel supplicationes in-
terpretantur. sunt pro piculis curandis ut promissum est. De
sollemnitate ieiuniorum. et de vigiliis sanctorum. dicitur in sex
parte sub quarta feria quare dominice de aduentu. Hoc etiam
nota quod natale domini. festum est patris. quod pro eo filii. innotu-
it mundo. in hoc enim apparuit caritas dei quod nobis dedit
filium suum. sic dicit beatus Iohannes. festum tamen patris. filii. et spiritus
sancti. in hoc enim quod dei verbum. intelligitur per verbi.
et etiam alia ratione. quod scilicet filii. prorem manifestant mundo.
Pascha vero est festum filii. quod tunc christus a mortuis resur-
rexit. et verus deus apparuit. Et nota quod sollemnitas pasche
autonomalice de sollemnitas sollemnitate. sic de sancta
sanctorum et cantica cantorum eo quod alia sancta et alia cantica
excedunt. inde est quod omnes dies dominicos reciprocamus
in omnes dies dominice sunt octidie huius festi. Dicitur etiam festi-
uitas festiuitatum. tunc quia prima est omnium festiuitatum. tunc quia

omnes hac dominica communicare debent In quibusdam tamen locis
quodlibet magni festi pascha vocatur quasi transit? quod
de vicinis ad iudices transire debemus? Penthecostes est
festum spiritus sancti. et quilibet istarum sollemnitate est sollem-
nitas totius trinitatis. quoniam in diuisa sunt opera trinitatis
licet ut promissum est. quilibet istarum magis vni quam alteri
approprietur. Non est etiam ignorandum quod populus israeliticus
tres principaliter celebrat sollemnitates. Primum erat pha-
se siue dies azimorum. quod est pascha. quod tunc deus eos libe-
rauit a potestate pharaonis. de fructu egypti. et a per-
cussione angelus limitis postibus de sanguine agni immola-
ti. Non enim fuit domus alicuius egypti. ubi mortui non
facient in domo iudeorum ubi nullus mortuus est Sed etiam
penthecoste. quod tunc susceperunt legem ut dictum est in sex parte
libri primo festo Tercium cenophagia in septembri. quod ex greco
interpretatur dedicatio siue fixio tabernaculorum. populus enim
israeliticus. xi. annis in tabernaculis habitauit. in cuius rei me-
moriam iudei hoc festum celebrant quoniam in tabernaculis dege-
res. cenon enim grece tabernaculum dicitur. Hec festa. que septem
diebus prelabatur. propria dicebantur. et sabbum quod in-
terueniebat dicebatur sabbum sabborum. id est sabbum sanctorum
Sex superaddiderunt et alia festa ob euerunt varios. ut
encenia quod celebrabatur hebrei in peme. scilicet in octobri.
et vocabatur encenia noua dedicacione templi. Cenon
enim grece dicitur nouum latine. vnde quicunque aliquid nouum fuerit
dedicatum encenia vocatur. nam et si quis noua tunica indu-
itur encenia dicitur. nos autem duo illorum habuimus. scilicet pascha
et penthecosten. si alia ratione quam illi ipsi enim celebrabant
pascha. quod tunc ab egyptiaca fructu liberati sunt. nos
vero quod tunc per christum redempti sumus. Illi celebrabant pen-
thecosten. quod tunc susceperunt legem. nos vero quod tunc spi-
ritum sanctum accepimus. Tunc illi susceperunt legem in ta-
bulis lapideis ad duritiam cordis nondum extrinsecus
scripta. quoniam versus ad spiritum sanctum intellectu non pertinge-
bat. si spiritus sanctus daretur. et. lxxij. discipulis in corde. di-
gitum dei spiritum sanctum intelligit eis dicente. Scenophe-
giam etiam quodammodo celebramus in ascensione domini. quia
per tabernaculum intelligimus corpus? domini in quo si habundantia
diuitias latuit Iuxta illud psalmi In sole posuit tabernaculum suum.
hoc itaque tabernaculum christus in mortali carne non habuit. quoniam
exultauit ut gigas ad currendam viam. discurrens de lo-
co in locum ut susceptum misterium adimpleret. si tunc fixit
et stabilivit tabernaculum. id est corpus suum cum assumpsit? est
in celum. sedes ibi ad dexteram dei patris et requiescens in
primordialibus patris bonis. donec ponat inimicos suos
sub pedibus. Hec itaque tria festa recte in euange-
lio. spiritum sanctum celebramus. Nam iuxta psalmum. Christus captiuam du-
xit captiuitatem. quoniam in pascha resurgens victos suos
eduxit de lacu in quo non erat aqua. ascendit in altum.
cum in ascensione exaltatur? et super celos celorum ad omne-
tem. dedit dona hominibus. cum in penthecosten effudit
de spiritu sancto super omnem carnem. Quarta vero feria patris?
dominica de passione. et de enceniis. putat ibi dictum est in
sex parte. Erant quoque et alie quatuor sollemnitates. non tamen
ita solennes sicut precedentes. vix sabbum festum clagois.
festum prophetiarum. et neomenia. Siquidem apud hebreos
neomenia dicta est. quia secundum lunarem cursum menses super
putabatur. Mene grece luna vocatur. inde neomenia
id est noua luna Apud nos vero neomenie sunt kalende
erat enim apud hebreos ipsi dies kalendary ex legali
instituzione solennes. Sane constantinus imperator
presumptuosis peruersis. inuicit eusebium cesariensem episcopum
vix sanctissimum. cum dixit. Petre a me vix ecclesia tua

dicet. Ille vero rñdit. Ecclesia mea satis abundat in
diuitijs. hñrogo te. vt mittas per ptes mñdi. et noia
scōz. et tpa passionū. et sñ quibz et qualiter. et in quibz
locis passi sñt rescribas. qđ fcm est. Et refert eusebius
qđ quolibet anni die plusquā qñqz mñlū scōz. festa
cōcurrūt. excepta die kalendñi ianuarij. quo mñredabāt
gētiles epulis et solemnitatibz. nō ad martirizand.
scōs. Et iero. dicit idem in eplā. qđ suo kalñ pponit
Vnde grego. dicit. totus mñdus plenus ē sanctis
Et simlī haymo dixit de angelis. qđ si quis creaturās
spūales vidē posset. videret eas ebullire in aere. sic
minimas athmos in solis splendore. **Et nota qđ**
nullus ascribēdus seu anumeandus est cathologo siue
numēo scōz nisi p romanū pontificē. et nisi facta p
clara fide de illius vita et miraculis. Dicit autem ca
thologus vñs salis fmo. a catha. qđ est vñs salis. et
logus qđ est fmo. Et letania siue kalēdariū. in qbz
enumeant sancti p romanā eccliam approbati. et
vñs salis fmo. Ceterū scđm decretū cōcilij auri
cam. nulla memoria martirū pabiliter siue solē
ter accipiat. nisi aut vbi corp⁹ martiris. aut certe
reliquie sñt. aut vbi sñt origo habitacōis vel posses
sions illius. Nam altaria qđ p somnia. et manes qđ
reuelacōes quorūlibz hōim vbiqz cōstituūt oīo
reprobant. Item statutū est in cōcilio aurelianē.
qđ epūs si in infirmitate nō sñt impeditus. ecclie cui
fuerit pñmus puta epali. die dñica dēse nō debet.
Que autem festiuitates celebrāte sñt. patet ex
cōcilio ludunē. in quo sic statutū est. Dies dñici fe
riandi sñt a vespā in vespam. Item festum natalis
dñi. Sci stepham. Sancti iohā. euā. Innocēti. Sci
siluestri. Circūcisōis. Theophanie siue ephie. Pa
scha. cū tota pcedenti et sequenti ebdomadibz. Rogā
cōnes cū tribz diebz. Ascensio dñi. Penthecost. cū
duobz diebz sequētibz. Sancti ioh. bap. Duo tēci apo
stolorum. Sancti laurentij. festiuitas beate marie
Oīes dies dñici. Dedicacō sancte michahelis. De
dicacō cuiuslibet oratorij. festū omniū scōz. Sancti
martini. Ille festiuitates scōz canonizatorū qđ
singuli epī in suis ecclesijs cū clero et populo decreue
runt celebrādas. Reliquis vero festiuitatibz. qđ per
ānum sñt. nō sñt populi cogēdi ad celebrandū siue
feriandū. nec phibēdi. Quot psalmos. qđ rñso
ria. et quot lectōes. et quare in festis dicant. dñm ē
in sexta pte sñt de nocturnis. Quedam autē fe
sta dicūt in totū duplicia. quedā simpliciter duplicia
et quedā semi duplicia. Dicūtur quidē duplicia. in q
busdam ecclijs. pco. qđ rñsonia tā maiora. qđ breuia
et versus a duobz cantāt. Et qđ oīa incipiēda a
duobz incipiunt. et qđ antiphōe in matutinis et ves
peris duplant. Dicunt enim cōplete. et an psalmū.
et post. Sicut est festum natalis dñi. Sancti stephā.
pthomartiris. Sci ioh. euāgeliste. Circūcisōis dñi.
Ephie Purificacōis. Annūtiacōis. Resurrectōis
Ascensio. Penth. Sancti iohannis bapti. Apłorū
petri et pauli. Sancti laurentij. Assumptōis bñe ma
rginis. Natiuitatis eiusde. et dedicacōis basilice
Premissa quidē sñt maiora duplicia festa. Qmo
ra aut duplicia festa. sñt scđa et tertia feria infra octa
uas resurrectōis. Item scđa et tertia feria infra o
ctauas penthecost. Cōmemoracō sancti pauli apli.
Octaua apłorū petri et pauli. et Assumptōis. et
qđlibet festū vnaqueqz ecclia duplex ordinauerit

celebrari. Semiduplicia autē festa sñt in quibz pñmis
sa oīmo non obfuant. sñt tñ terciū sextū et vltimū
Rñsonia cantant a duobz. nec incipit a duobz. nec
duplant antiphōe. licet versus et breuia rñsonia a du
obus dicant. et sñt hñc semiduplicia festa scōrum
andree. nicolai. lucie. thome apli. inno cētū. octaua
ephie. agnetis. cōuersiōis sancti pauli. agate ma
thie. cathedra sancti petri. gregorij. augustini. am
broij. ieronimi. philippi et iacobi. marci euāgeliste
inuentōis scē crucis. reuelacōis sancti michahelis
octaua ascensiois. iohis an portam latīnā. barna
be apli. Octaua sancti ioh. bap. marie magdalene.
iacobi apli. petri ad vincula. octaua scī laurentij.
bartholomei. decollacō scī ioh bap. octaua natiuitatis. b.
maie. exaltacōis. s. crucis. mathi. luc. simonis et iude.
marti. cecilie. katherine. et alia scđm cōsuetudinem
cuiusqz ecclie. **Sane ideo hñc varietas circa**
festa sua. qđ hñc scđm aplm stella differt in clari
tate a stella. sic etiam erit resurrectio mortuorum
Cū ergo scđm bñm dñm ecclia ierarchia et
pñter aliqñter in suis actōibz seu ordinacōibz ce
lestem ierarchiam. in qua sancti scđm diuersitatem
meritorū suoz disponūt. ideo ad hoc repñtandum
varietas diuersoz officiorū in nostra ecclia repñ
tur. Que igitur festa in totū duplicia. qđ simpliciter
duplicia. et qđ semiduplicia dici debeant. liquido pñ
scđm mñsticū intellectū. Nam scđm scōs. visio dei erit
pñmū oīū beatorū. qđ quidē visio erit maior vel mi
nor in oīibz. scđm qđ hic positi magis vel minus
in caritate. qđ ē radix oīū meritorū pñecerūt. Sed
pramen sñt quedam specialia merita. scđm qđ aliqua
specialia pñmā. hñtibz alia merita. in futura glā cose
rent. Vnde speciale pñmū sup essentialia reddetur
martiribz. doctozibz et virginitatibz. qđ pñmū aureola dñ
ita qđ quātū ad hoc aliqui sancti duplex habebūt
pñmū. scz essentialē. qđ dñt visio. et acēntale. scz au
reolam. et scđm hoc festa scōz possunt dici maiora.
vel minora. scz in quibz pñmōz racōnes magis vel
minus repñri possunt. Quia igitur bñ virgo inter
oīs scōs sblimiori pñmō patē qñtū ad pñmū eēnti
ale. et racōes etiā acēntaliū pñmōz sibi cōpetūt. itō ei⁹
festum totū duplex dñ esse. Sic est etiam in festiuita
tibz ad honorem xpi statutis. Quia vero post eos ā
geli scđm obtinet locū. Et post illos apli et martires
et pñ ipos alij. Ideo sñm eoz plura vel paucoza essen
tialia et acēntalia pñmā ipoz festum vel totum du
plex. vel semiduplex. vel simplex debz ab ecclia
militante. qđ vestigia triumphātis imitat conformi
ter celebrari. Qñqz vero alia cōsideracōe dicunt
festa duplicia. qñ vñ eadem die duo festa cōcurrūt
et tunc minus cedit maiori. Nam die illa de festo ex
cellentiori officiū celebrat. et de minori fit solūmō
cōmemoracō. et illius officiū ad diem sequentē res
uat. sicut fit de beatis petro et paulo. Si ergo eadē
die plura festa cōcurrāt. et oīs sñt martires illi
qui inter eos maioris erit nomis officiū celebratur.
Si vero alter cōfessor. et alius martir. vel martires
h cōfessor maioris sit nois qđ martir. vel pñilegiat⁹
vt beatus martinus. et cuius gñaliter officiū instituit
it ecclia. dicēdum ē officiū de cōfessore. et cōmemora
tio faciēda ē de martire. sñ aut celebrandū est de
martire. Item si festum andree venerit in pñmā do
minica de aduētū. fiet in scđa feria. Idem et vicim⁹

de quolibet festo aploz martiz si occurrit in pmissis
dniceis pulegiatis. Item si festu hns vigilia dñgit
in feria scda. celebrat officiū de vigilia. et ieiunat in
sabbato antecenti. Si aut in quacūq alia dnica. a pñs
legiatis. id est quibz historie appropate inueniuntur
euenierit festuz apli. vel alicui pñm martiris. vel
alterius sci. qui pñm habeat officiū. attendendū est
vtr sequēs ebdoā hne singuli dies ipius. pñm
habeat officiū. qd si hnt. fiet officiū de dnica. et festuz
sci fiet in scda feria. Si vero non habz. fiet officiū
de festo in dnica. et officiū dnice fiet in scda feia. et sic
dnica qñqz cedit festo. qñqz ecōuerso. **C**irca vige-
lias scōz. quare sic vocat. et vnde ortū habuerunt.
dem ē in sex pte sb qñta feia terciē ebdoā de aduēt.
Porro circa festū qm septuagesima. seu in tpe pas-
sionis. hne ante illud occurrūt. hē ē festum scē aga-
the. cathedra sci petri. sancti mathie. annūtiatiōis dñi
festū sci grego. festuz etiam patrom cuiuslibet eccle-
sie si acciderit. vel annūsiariū illius. vel pascha alicui?
annotiū. gñaliter dicim? q cātica laudis. s. Te de-
um laudam? Gloria in excelsis. et Ite missa est. in ill-
debent cantari. et omnia q cantantur in illis. si in alijs
tēpibz cōtingerēt. pter allā. qm festa huiusmodi ad
tēp? pasche ptinē noscunt. Sed quare nō dicim? tunc
allā sicut alia cātica leticie. s. deo. qz illud ē magis
cantū leticie q alia. q sit magis obsecraōes. seu
grāz actōes q cātica leticie. Licet tñ illis sit aliq
leticia. pñm in cantu. Si vero opponat q. Gloria
in excelsis. qd ē pñm natalis dñi. et Ite missa est. qd
ē laus seu cāticum refectōis. et Te deū laudam?
qd significat leticiam p dragma inuenta. nō debet
in festo annūtiatiōis dñi cantari. p eo. q pmissa in ad-
uentu dñi nōdum sua tēpa habebat. qz dñs nōdum
ea in rebus hūanis fuerat psecut. Rñdent qui sol-
lemniā cōtendūt. q hoc festum ē omniū festoz
quasi fons et origo. seu mīcū. qm et si natale dñi. vel
passio. vel inuentio dragme. nōdū erat in re vel in tē-
pore. habebant tñ in spe. qm in spe eoz p digita pce-
debant. Annotiū pascha vocat. qñ aliquis diem
quo baptizat? ē celebrat annūtiū. qd forte sumitur
a gentilibz. q diem in quo ad miseriam nascebant
nataliciū obhuabāt. in qua celebratiōe officiū pasche
debz cantari pter allā. si in tpe quadagesime dñgat
Et nota. qz hec tria sez. Te deum laudam? Gloria
in excelsis. et Ite missa est. sese deomitat. et est ratio
Nam. Glā in excelsis significat illud ineffabile gau-
diū. qd angel? pastoribz nūtiat dices Annūtiō vo-
bis gaudiū magnū. qz nat? est nob hodie saluator
Ite missa est. qd est dem. Ite ad pñia. missa ē dñi
mata. designat accessum pastorū ad locū natiuitatis
xpi. dicentū ad mīcū. post angelicā annūtiatiōē. Trā-
seam? usqz bethlehem et videam? hoc verbū qd fēm
est. Quia ergo post annūtiatiōem angeli. securus ē.
pastoz accessus. ideo merito qñ sacerdos dic. Glā
in excelsis. in quo pñm angelū repñtat. debz etiā dici
Ite missa est. Siml? et qñ hec duo dicūt uel omittun-
tur. Te deū laudam? ad nocturnos dñi vel omitti-
tur. qm ibi gaudiū et laudes celi et terre creatoris et
creature. capitis et mīnistroz designat. Sicut et in
Glā in excelsis. celū et terra. creator et creatura. caput et
membra. cū laude et gaudio nominat. immo fere o-
mnia q ibi implicite dñmēt. hic explicite ponūt. me-
rito igit qñ illud dñi. hoc nō debz omitti. Seriptamē

142
nō sp pmissa se deomitant. Nam in festo cathedre
beati petri. etiam si occurrat in qdragesima qdā ecclie
dicūt. Te deū laudam? ceteris laudibz tacitis. qz
h cāntico vti sole? ad intronizandos in sedes suas
et bñs petrus ea die fuit in cathedra anocena intro-
nizat? Ite i cena dñi dñ. Glā in excelsis. et Ite missa ē.
si epus assit. et trinitatis celebret officiū. Et in sab-
bato scō dñ. Glā in excelsis. h nō. Ite missa ē. In ipis
tñ diebz nō dñ. Te deū laudam? Ite in die natiuitatis
dñi dñ. Glā in excelsis. in pñia missa. h. Ite missa ē nō
dñ. ne populus licetiātū se credens. nō audito matu-
tino discedat. Et ppter hoc etiam quidam tūc refer-
uant finalem collectam pñe misse. donec matutine
expleant. concludentes postea missam. sub bñdica?
Sed alia ratio ponit in nñ pte sb ti de oratiōe nouis-
sima. Scdm etiam missam eodem modo finit. In
quibusdā tñ ecclis dñ tunc. Ecce cōpleta sūt omnia
nec dat populo licentia recedendi. vt sciat se debere
terciam missam audire. In qua demū dñ. Ite missa
est. In ecclis aut in quibz sit officiū ambrosianum
in tpe quadagesime. nullus sancti festiuitas cele-
brat. h tñ comemoratiō fit. Et id ipm antiqua decre-
ta in alijs ecclis seruati iubeāt. et antiqui? omūter
sic fiebat. In illis q ecclis pñs sacrificat. qz euan-
gelū cantet. **D**e officio festoz. q tpe aduēt? oc-
currūt. dem ē in sex pte. in ti. de tpe aduēt?. De fe-
stis vero a refectōe vsqz ad octauā pēthecost. hec
regula gñaliter in quibusdā ecclis fuit. q in oi-
bus scōz festis cantet historia. beat? vir. h in aplis
martiribz. cōfessoribz. virginitibz. hoc in vno tñ plu-
ribz frequētāt. Vir enim iste bñs. xpus ē. fm regu-
lam cyconij caput et membra. hic ē enim martir. de
quo dñ in antiphō. filie iherlm. quē scōz caput coro-
nauit dñs. stola immōlatis in hoc tpe solēnitatis
et leticie. et scdm membra. Postea coronauit in illo
tpe. qd p istud significat. qd erit eternitatis. et glie.
hic est enim qui loquit in officio. qd hoc tpe frequē-
tat. s. Proexisti me deus. hic ē vitis vera. et sci sūt
palmites. hic dñ in euāgelio. Ego sū vitis vera. ioh.
xv. c. qd siml? hoc tpe frequētāt. Et scdm pmissa
patet. q etiam in festis duoz vel plurū scōz debet
dici in pñia anphō. filie iherlm venite et videte ma-
ritrem scz xpm. et nō martires. et alia in plurali. sic
faciūt quidaz. **F**requētāt aut hoc tpe in festiui-
tatibz scōz. p demptitatem officioz. eo q in suo sig-
ficato. idem erit denarius omniū. et qz tūc glificati. ei-
mus vñū cū xpo hoc tpe glificato. **S**z quē quare
in tpe paschali nō celebramus festa scōz. q cū xpo
surrexerūt. vel cū eo celos ascenderūt. Debem? enī
de illoz glificatiōe gaudē. et solēnzare sicut et de
alijs sanctis. cum certi sumus eos celos ascendisse.
Rñdeo. ideo nō solēnzamus. qm ad inferos de-
scenderūt solēnzam? enim scōz natalicia. qñ vñ
celo nati sūt. vt pmissum ē. nō qñ inferno. de quō di-
ctū est in sex pte sb pasceue. Potest etiam dici. q
de glificatiōe scōz in aia. in pascha. vel saltē in ascen-
sione se stare debem? h non possum? ppter auctem
officioz illoz diez Obubraet enim solēntas illoz
aucte maioris solēnitatis. qm aduēiente pñe ce-
stat mgratus. et ideo statutu fuit vt p alia tpa anni.
diebz quibz eis dedicate fuerint ecclie. festa illoz cele-
brētur. **S**ed scdm Bedam. in dedicatiōe ecclie in
qua. ix. letōnes dicuntur. fit festū de illis sic et festū

iohānis baptiste fit ad finem augusti. qui tñ circa
pascha mortuus fuit. et festum bñ iacobi copostelle.
in iulio. qñ tñ fuit tpe paschali occisus. beat⁹ qñ petr⁹
ap̄lus fuit in carcerat⁹ hoc tpe facta ē enim p̄d cōp
festoz mutacōz tāta ēat festitas p̄ncipis om̄iū. qñ
nō poterat tūc celebrare solēmitates satellitū. Iux illd
Cede maiori. **C**onruptamē festa scōz veteris test.
vt. abrahā. isaac. dauid. daniel. et alioz p̄ greciam
et apud venetias colit. et ibi habē ecclias. De macha
beis dicit. put s̄b ip̄o festo dicef. **C**irca octauas nō
tan dū est. qñ octaua diē leuiticus liber insinuat dñs
Dies octauus erit celebrissim⁹ atqz sanctissim⁹.
Sane octauae scōz ideo celebrat⁹. qz sic primus
dies significat natiuitatē eoz scz. q̄liter nascūt celo. et
in societate āgeloz. et scōz patz. qñ anime eoz a
corpibz sepanf. ita in octauis recolentes refrectō
nem corpōz. cōgratulānt refrectōm eoz. **E**t attē
de qñ quorū dā scōz celebrat⁹ octauae. ne h̄ mysteriū
lateat. nō aut om̄iū ne vilescat. Si enim nō valem⁹
om̄ia festa celebrare scōz. quātom̄in⁹ octauas eozū.
Si igit⁹ alioz scōz octauae solēnes sūt. quātom̄agis
sc̄is scōz. s̄ dñi natiuitatis octaua solēnis est. Vnde etur
aut qñ natiuitas dñi nō habz octauā. qñ illa tēdebat
ad mortem. Obitus enim scōz ideo hñt octauas.
qz tūc ip̄i nascūt ea natiuitate. qñ ē ad vitā eternam
Post illaz natiuitatē enim. qñ ē in morte. sperāda est
gl̄a refrectōis. qñ dāf in octaua. nō post natiuitatē.
qñ est ad mortē. Sed h̄c etiam videt⁹. qñ natiuitas
bñe marie. natiuitas beate io. bap. nō hñt octauam
nec etiam refrectio dñi. in qua dñs recepit stolam
corpis qñ gñaliter om̄ibz fidelibz dabit⁹ in octaua. s̄a
em̄ ip̄a dñi refrectio facta erat in re. **Q**uia igit⁹
diuerse ecclie in diuersis festiuitatibz octauas cele
brāt. ideo ne illas rephēdē videam⁹. dicim⁹. qñ du
plex ē octaua. s̄ reuerētie siue vneacōis. siue deu
tionis. et institucōis. Octaua reuerētie est festiui
tati. pasche. p̄thecost. natiuitatis beate v̄ginis. et bñ
ioh̄is. Celebrat⁹ enim octauae eoz p̄ sola deuocōne
nō p̄ alio misterio. Octaua etiaz deuocōis ē in sc̄is
patronis eccliaz. et in scō nicolao. et in maia magda
lena. et similibz qñ octauas nō hñt. Sed qñdam ecclie
ob deuocōem eas faciūt. Octaua vero institucōis
quadripartita ē. qz ē octaua significacōis. supplecōis.
alterius negotij significacōis. et futuē significacōis.
Octaua significacōis ē. vt octauae scōz. vigiliis hñt
tūm. et festa dedicacōis ecclie. qñ fit in signū. qñ dedi
cabit⁹ ecclia. i. extrema et plenissima dedicacōne. di
cabit⁹ tūc. id ē copulabit⁹ xp̄o. Dicat enim ē copu
lari. Et octauae martiz. qz ip̄i p̄ ea. qñ passi sūt. et ex
eo qñ hāc vitam p̄ nichilo habuerūt. ostenderūt. qz
erat vita immoilis. Vnde octauae innocētū dici pñt
octauae significacōis. qz p̄ eas refrectio n̄ra significat⁹
put s̄b festo illo dicef. Et etiam octauae brōz petri
et pauli. et quorū dā scōz qñ significat stolam sedam scz
gl̄ificacōem. quā in octaua etate habituri sūt. **S**z
quae ob simile etiaz causaz nō celebrat⁹ octaua pas
chonis dñi. Sicut enim xp̄us qñ ē sol iusticie nat⁹ est.
nō p̄pter se. s̄ vt lex nostris mētibz qñ erant in tene
bris appareret. Sicut etia baptizat⁹ ē. nō p̄pter se.
s̄ vt n̄ra peccata lauet. sic mortuus ē. nō p̄pter se. s̄
ut nos moremē peccato. p̄ qñ nos libearet a morte.
Sed ideo ideo. qz supuēmes festū leticie obubrat et abo
let cōmemoracōem tristicie. p̄terea licz reddat racō

quae p̄misse octauae fiant. non tamen vsqz quāqz in
similibz exigitur. qñ octauae fiant. Nam xp̄us fuit
circūcisus carnaliter. vt circūcidam⁹ spūaliter. i. iei
nauit vt ieiunemus. pedes lauit. vt lauem⁹. Nec
tñ octaua istoz aut similitū celebrat⁹. sed et octauae
scōz ob causam dissimile celebrat⁹. vt p̄missum est
Rursus dissimile habz causam octaua paschali
solemnitatis. cui nō fit octauae ministeriū. Octaua
tñ addit⁹. p̄pter octo bñtudes. qñ in illa solemn
octaua p̄cipuē. put dñm ē ibi. et etiam octaua p̄
thecost. qñ ideo celebrat⁹. vt op̄z sc̄i sp̄s cōsumat⁹
cio declaref. Est enim om̄iū octauaz racō gñalis.
qz scz octaua redit ad caput. qñ et de bñtudinibz
in libro de doctrina xp̄iana asserit aug⁹. Idēqz dies
p̄mus ē. et octauus scz dñicus. et ideo refrectio dñi
diē sc̄a in octaua. id ē in die dñica. Idcirco igit⁹ ob
uaf celebritas octauaz vt reūtam⁹ ad p̄mū innocē
tiē statū. in cui⁹ innocētie recordacōe in octauo diē
circūcisio agebat⁹. vt mens circūcisio fieret ab om̄i
carnali cōtagione. Octaua supplecōis ē octaua
natiuitatis dñi. qz in ea supplem⁹ qñ minus factum
ē in festo natiuitatis. qz enī in natiuitate multū actū
ē de p̄mū. et paz de p̄turiente. ideo in octaua plenus
agit⁹ de p̄turiente. qñ apparet in m̄forijs. et in anti
phomis laudū. et in diurno officio ip̄i octauae. et ob
similem etiā causam celebrat⁹ octaua ephie. Octaua
alterius rei significacōis. ē similis octaua natiuitatis.
put ibi dñm ē. et octaua agneis. In ea enim rep̄
tat⁹. qñ beata agnes octaua diē visa ē gl̄iosa a qñ
busdam fidelibz. put s̄b illo festo dicef. Octaua fu
ture gl̄ificacōis ē. vt octaua obit⁹ cum similibz sancti
Ite nota qñ tñ beat⁹ stephan⁹ et laurentius hñt
inter martires octauas institucōis. solus vero bea
tus martin⁹ inter cōfessores. **D**e octauis pasche
et ascēsiōis et natalis. dñm ē in. vi. p̄te s̄b ti. de pascha
Licet autē regularitē in octauis festiuitatū fiat
in missa officiū. sic in ip̄is festiuitatibz. p̄eo qz octa
ua eate dies cū ip̄o festo cēset. hoc tñ fallit in octa
uis ap̄loz petri et pauli. in quibus dñi officiū de mar
tiribz. Licet enim vna et eate diē ambo passi sūt
nō tñ eatez diē de vtroqz in ecclia solēmnizat⁹. put
s̄b eoz festo dicef. ideoqz vtriusqz officiū nequid
in octaua fieri. cū vna diem dūtaxat ambo habeat
p̄ octauā. oportuit ergo. qñ in eoz octauā aliquod
comune officiū inueniatur. et ideo qz eoz martirum
maximū fuit meriti. officiū dñi de martiribz. quāuis
et de vtriusqz p̄cipuis actibz mētio in ip̄o officio habe
atur. fallit etiam hoc in octauis beati laurentij. in qñ
tria p̄cipue valde cōmendabilia fuerūt. v̄. pietas
in elemosinis. firma stabilitas in fidei cōfessione. et
martiriū speciale. De p̄mo agit⁹ in vigilia. de secundo
in festo. et ideo de tercio agi oportuit in octauā. Sēp
licet ecclastica officia. ab aduētū dñi. qñ est tps re
nouacōis inchoari. in p̄ximo. v̄. p̄tis dixerim⁹. In
hac tñ p̄te. simplicius mēdētes. kalendariū p̄seq
mur a mense ianuarij inchoando. De aliquibz ann
festiuitatibz seriatim aliqua specialia apponētes v̄.
De sanctis fabiano et sebastiano. **D**e sc̄a agneae.
De cōuersione sc̄i pauli. **D**e scō iuliano. **D**e
sancta agatha. **D**e purificacōe bñe marie. **D**e
kathedra sc̄i petri. **D**e annūtiacōe bñe marie. **D**e
sanctis philippo et iacobo. **D**e inuēciōe sc̄e crucis.
De reuelacōe sc̄i michaelis. **D**e sc̄is gernalio

et pthasio. De scō ioh̄ baptista. De sanctis. pe-
tro et paulo. De festo septē frat̄. De scō iaco-
bo aplo. De septē dormientibz. De vincula scī pe-
tri. De machabeis. De inuēcone scī stephani.
De trīfiguracōe dñi. De scō lauretio. De as-
sumptione br̄e marie. De scō bartholomeo. De
recollacōe sancti ioh̄. De scīs felice et audaeto.
De natiuitate br̄e marie. De exaltacone scē
crucis. De scō matheo aplo. De sanctis mau-
ricio et socijs suis. De br̄o luca. De symone et
iuda. De festo omniū scōz. De officio mortuoz.
De sanctis quatuor coronatis. De scō martino.
De scō andrea. De scō nicolao. De venēabi-
li beda p̄sbro. De scō thoma aplo. De festis.
scōz. stephani. ioh̄is. euangeliste. De innocētibz.
De apostolis. De euangelistis. De martiri-
bz. De confessoribz. De virginibz. De officio
festi dedicaconis ecclesie.

In festo br̄oz fabiani et sebastiani duplex collecta i
quibusdā eccl̄is in missa dī. tū solito more vnaqz
vno p dñm nrm terminat. Tum qz ip̄o vīco dei
filio ih̄esu xpo mediāte. ambo ad palma martiri p-
uenerūt. Tum etiam qz h̄ez dūerf passi fuerūt tpi-
bus. eccl̄ia tñ ppter ingentia vtriusqz merita. vtriqz
pariter et pncipaliter solemnizat. vtriamqz collectā
vno eodemqz fine cōcludit.

Est b̄e agnetis carz octauis scz institutis
om̄s. h̄z tñ octauā alterius negoij signi-
ficacōis. vt iam dēu est in p̄m̄io. Qd
ergo dī in kalendario agnetis scō. nō dī ppter h̄.
qz illud sit festum octauaz eiusdem. nec in ecclesia
p̄nūtiatur. nec in kalendario scribit octaua. s̄ est
alia solemnitas de eadem repēta. ppter miraculum
quoddā. qd octaua die post eius obitū cōigit ad
tumulū illius. p̄nibz suis plorantibz. Intelligit̄ er-
go. agnetis scō scz festo. Vnde melius dicere scē
to agnetis. De hoc etiam dēu est s̄ quarta p̄e sub
symbolo. Quia vero p̄fecti filius eaz adamāuēdo
recte in eius festo cantat̄ m̄roitus. De expecta-
uerunt peccatores tē.

Conuersio scī pauli apli. facta ē eodē āno.
quo xps passus ē et stephan̄ lapidatus.
anno quidē nō naturali. s̄ emergenti. Nā
xpus passus ē. octaua kalend̄ aprilis. Stephanus
eodem anno. tercio die augusti lapidatus ē. Paulus
vero. viij. kalend̄ februarij. conuersus ē. Eius autē
conuersio potius qz alioz scōz celebrat̄ triplici ra-
cone. Primo ppter exemplū. ne q̄sqz quātumcūqz
peccator desperet de venia. qñ tñ in culpa aspiciat po-
stmodū tales fuisse in gr̄a. Secūdo ppter gaudium.
sicut enim eccl̄ia magnā habuit tristitiam in eius p-
secutione. ita maximā habuit leticiam de eius conuer-
sione. Tercō ppter miraculū qd dñs in eo ostendit.
dū de seuisimo psecutore. fecit fidelissimū p̄dicato-
rem. In hoc festo dicē eplā. Saulus adhuc. que ē
act. ix. c. Et euangelij. Dixit symon petrus ad ih̄esum
qd est mathei. xix. c. Dicē et ad horas caplin. Erat
quidam discipul̄. act. ix. c.

Solianus iste cū? festum sit. quita kalend̄ februarij
fuit ep̄us cemonen̄. qui symon ille fuisse dī. quē do-
min̄ a lepra mundauit. et qui tē ad cōmuniū m̄pta-
uit. hic etiam dī esse ille iulian̄. qui ab iteneantibz
p̄minuēdo lono hospicio inuocat̄. eo qm̄ in tomo

ei? fuit dñs hospitatus? Alij dicūt. qz est ille q̄ patres
et matrem occidit. de quo sequit̄. fuit qz et alius iu-
lian̄. de almama. qui deherio martiri se vltro p̄se-
queret̄ offerebat. Vnde Crispinus consulis eū iussit
occidi. qd ip̄e iul. audies. statim foras p̄siliit. et q̄
renti sponte intrepidus se opponēs. p̄mus ictum
ferientis excepit. fuit insup alius iulian̄. frater b̄i
iuliani. qui tēpla p̄doloz. p̄missu Theodosij impato-
ris vna cū fratre destruebatur. ad cui? verbū hō vni?
sup plaustrū mortuū se fingēs mortuus ē. fuit etiā
quartus iulian̄. qui vtrūqz p̄ntem nescius occidit.
s̄ post multaz p̄niam s̄b sp̄e mendici leprosi. excepit
in tomo sua angelū. a quo audire meruit. qz dñs su-
am penitentiā acceptasset. fuit etiam qñtus iul. nō
scūs. s̄ apostota scelestissimus. Primo enim mōch?
fuit. deinde impator romanus. vt dicetur s̄b festo
inuēconis sancte crucis.

Beata agatha post multa tormentā in carce
mortua ē. ad cuius capud in tumulto poita
ē visibilis tabla p̄ āgeli misterij. in q̄ sc̄ptū
erat. Mentē scām. spontaneaz. honore deo. et patrie
liberacōne. ideoqz cōsuetudo moleuit. cū tabula ei?
imaginē dēuēre h̄ez p̄cessioez.

Iter cūctos scōs glosa dei genitrix virgo sp̄ maria
p̄matū obtinet. vtrūque que est scīs dignior. et excel-
lentior vniuersi. in cuius honore eccl̄ia in quatuor an-
ni tēporibz. quatuor solennes celebrat festiuitates.
videlicet. Annūtiacōem. Assumptiōem. Natiuitatē.
et Purificacōem. Om̄i enim tēpe ip̄am in memoria
habē debem̄. q̄ om̄i tpe ad filiū suū p nob̄ peccato-
ribz intercedit. quaz due sūt sibi. et dño nro amēs
scz purificacō et annūtiacō. **T**ercē aut quatuor festi-
uitates sūt scōz q̄tuor b̄ndictōes. qm̄ ip̄i? v̄gimil
salutacōne cōtinent̄. Prima est. Ave maia gracia
plena. q̄ p̄me festiuitati cōpetit scz annūtiacōm. qñ
vz eaz angel? salutauit. et tēspū scō cōcepit scā gr̄a
plena. Secūda est. Dñs tecū. q̄ cōpetit assumptiōi.
qñ vz assumpta ē in celū. qz tūc fuit cū dño suo. id ē
filio. vt ē dñs. ante enim nō videat eū dñm ita ma-
nifeste in se. Tercia. b̄ndictō est. b̄ndicta tu in mu-
liebz. q̄ p̄petit natiuitati. qz tūc nata ē mulier in vte-
ro sanctificata. Nulla enim alia mulier fuit in vtero
sanctificata. et ideo deā est casta. ppter singularitatē
qz nunquā demones casti illud fregērūt. Quarta
b̄ndictio est. b̄ndictus fruct? ventris tui. q̄ cōgruit
quarte festiuitati. s̄ purificacōm. qz tūc obrulit illū
b̄ndictū fructū in tēplo. Quidā etiam faciūt quātū
festū. scz de cōcepcone br̄e marie dicentes. qz sic cele-
brat̄ de morte scōz. nō ppter mortē. s̄ qz tūc recepti
sūt in nuptijs eteris. h̄m̄l̄ potest celebrari festū de
cōcepcone. nō qz sit cōcepta. qz in peccato ē cōcepta.
sed qz mater dñi ē cōcepta. asserentes hoc fuisse re-
uelatū. cuiusdā abb̄ati in naufragio cōstituto. quod
tñ non ē autēticum. vnde nō ē approbandū. cū con-
cepta fuit in peccato scz. p cōcubitū maris et femine
S̄criptamen lez fuerit cōcepta in peccato. dñm̄issū
est ei illud origenale peccatū. et sanctificata fuit in vte-
ro. sicut et ieremias. et scūs ioh̄es baptista. quāc me-
rito natiuitas ei? et beati ioh̄is bap̄. celebrant̄. nā-
tiuitas dico ex vtero qñ vz in lucē seu in mundū p-
dierūt. Sed natiuitas. eoz in vtero. s̄ qñ infuse sunt
anime in corpibz eoz nō celebrat̄. vt p̄missum est.
Sextū etiam festum est festiuitas parientis. s̄ festū

natalis. Sed qm̄ tūc est etiā simul festū filij. qd̄ ple-
nū exigit officium. ideo non solēniat̄ de illa vsq; in
octauas. tūc v̄o sic ut iā dcm̄ ē in phemio Septimū
q̄ festū est br̄e marie ad martires. de quo sub festo
om̄iū scōz diceb̄. Quia vero festū purificacōis se-
cūdū hui⁹ septime p̄tis diuisionē. in ordine tp̄is.
alia festa virḡinis p̄cedit. ideo hic de illo dica⁹.
Est aut̄ h̄o die duplex festū. Prīmū quo ad p̄tū. qd̄
d̄r festū pp̄apanti. id ē obuiacō. qz in illa solēnitāte
āna p̄phetissa. symeon obuiauerūt br̄e marie veni-
enti filium suū xpm̄ in tēplū offerre. Pp̄apatos enī
grece. d̄r obuiacō lūe. ab p̄po. qd̄ est ire. tantū. qd̄ ē
cōtra. qui aduēt⁹ dñi in tēplū. significat aduētū eius
in eccliam. ⁊ in mēte cuiuslibz fidelis anime. quē
ē tēplū sp̄iale. Hūc aduētū p̄dixit dñs p̄ malachiā
p̄phetam. iij. Ecce ego mitto angelū ante faciē tuā.
qui pp̄parabit viam ante faciē meam. ⁊ statim ve-
niet ad tēplū sc̄m suū ⁊c. Vel d̄r pp̄apanti. id ē p̄nta-
cō. ex eo q̄ xpus in tēplū ē p̄ntat⁹. Scdm̄ quo ad
parientē. ⁊ d̄r festū purificacōis. qz beata virgo
lez purificacōe nō indiget. nec legi purificacōis
obnoxia tēneret. qz nullo modo immūda fuit. nec
pepit cōcepto semine. tñ voluit facē scdm̄ p̄ceptum
legis. Dicē enim leuitici. xij. Mulier si suscepto se-
mine pepit masculum immūda erit septē diebz. im-
mūda quidē erat a cōsorcio hōim. ⁊ ab ingressu tēpli.
expletis vero septē diebz mūda efficiebat̄ quo ad
cōsorcium hōim. adhuc tñ vsq; ad diē tricesimūtiū.
quo ad tēpli ingressum immūda erat. donec pur-
garet̄ iuxta ritū menstrui fluxus. Sed expletis qua-
draginta diebz. in diē q̄dragesima tēplū intrabat.
⁊ puez cū munēibz offerebat. Si aut̄ femina pepisset
tēpus duplicabat̄. ⁊ quo ad cōsorcium. ⁊ quo ad in-
gressum. sic ⁊ duplicat̄ quo ad corpis formacōem.
Nam in q̄draginta diebz corp⁹ masculi organizat̄
et p̄ficiē. ⁊ in q̄draginta animā infundit̄. vt sepius
Corpus vero femine octoginta diebz p̄ficiē. et in
octogesima animā inspirat̄. vt sepius. Sic ergo. si
masculū pepeāt q̄dragita. si femina octoginta die-
bus a diē natiuitatis p̄t⁹ a tēpli arcebat̄ ingressu. h̄o
die tñ statim ingredi nō phibet̄. ne sibi pena in cul-
pam vertat̄. Verūptamen mulier dū sentit sibi im-
minere dolores ptus. nō intret eccliam. vel saltē ca-
ueat ne polluat illā. Sacerdos aut̄ mulierē vicinam
partū sepe moneat. q̄ cōfiteat̄. ita q̄ cū dolor ptus
urgebit eam. sit parata accipere eukaistiam. Nam in-
honestū ē. q̄ tpe p̄t⁹ p̄siter dū cū ea moret̄. Est
aut̄ triplex ratio. q̄re p̄cepit dñs diē q̄dragesimo pu-
erū in tēplū offerri. Primo ad notandū. q̄ sic diē
q̄dragesimo in materiale tēplū ducit̄. sic in q̄drage-
simo diē a cōceptōe. vt sepius anima infundit̄ in
corpus. tanquam in suū tēplū. put in hystoria scola-
stica d̄r. quāuis phisici dicāt. q̄ in q̄dragesimo sexto
corp⁹ p̄ficiē. Secūdo vt anima. q̄ in diē q̄dragesima
corp⁹ infusa. ab ip̄o corpe maculat̄. in diē q̄drage-
sima tēplū ingredit̄ p̄ hostias expiet̄. Tercō. ad
insinuandū. q̄ illi merentē celeste tēplū ingredi. q̄
decē p̄cepta decalogi cū fide q̄tuor euāgelistar̄ ob-
seruauerint. Transactis ergo purificacōis diebz
pariens ingredit̄ tēplū. offerens filiū vel filiā.
⁊ min eā p̄ se se p̄ peccato. pullū colūte huc turtu-
rem. p̄ filio vero. vel filiā offerebat agnū agniculū
in holocaustum. que agnū h̄re nequibat. offerebat

duos turtures. aut duos pullos colubarū. alter p̄
holocaustū p̄ partu. alter vero p̄ se. p̄ peccato suo.
Vnde in euāgelio d̄r. Vt offeret par turturū ⁊c. scd̄z
legis cōsuetudinē. id ē sic lex exigere videbatur.
Mulieres igit̄ in h̄o b̄tām virḡinē imitant̄. cum
in quibusdā locis. post p̄tū transactis q̄draginta die-
bus eccliam ingredit̄. significantes. q̄ si v̄ḡinem
ip̄am fuerint imitate. post vitam p̄ntem ingredit̄
cū ea eternā. **C**elebrat̄ ergo h̄o festum diē quā-
dragesima a natiuitate dñi. qz beata virgo diē q̄dra-
gesima a natiuitate xpi. ad tēplū venies. ip̄m secūdu
legē p̄ntauit. **R**ursus h̄o festū sequit̄ post festiui-
tates natalis dñi. circūcisōis. ⁊ ephie racōe miste-
rii. sicut ⁊ racōe misterij voluit dñs in tēplū p̄ntari
Et h̄o dupliciter. Prīmū misterij ē. nascit̄ enim p̄-
mo deus p̄ fidez in hōmie. ⁊ sequit̄ circūcisio. qz qñ
fides ē in h̄oie purificat̄ hōmo. Vnde in actibz. fide
purificans corda eorū. Qui vero habz bonā fidem
relinquūt om̄ia mala opa. tūc apparet deus. h̄ tunc
faciēda ē penitētia. vt in nob̄ maneat sic in templo
suo. ⁊ tūc sit ibi oblatio. ⁊ offeret̄ ei par turturū. id ē
mūdicia mēis ⁊ corpis. qd̄ nō potest fieri. nisi in in-
giuctu. Sic turtur gemit p̄ cātū. ⁊ duos pullos co-
lubaz. id ē geminam simplicitatē. scdm̄ misterium
qz in tēplū venit in hac diē. vt notet̄ aduēt⁹ eius.
in mēte cuiuslibz fidelis anime. huc in eccliam. in
quā sp̄ parat⁹ ē intrare. Vñ in introitu d̄r. Suscepit
deus misericordiam tuā in medio tēpli tui. qz xpus est
lignū vitę in medio paradisi. parus equaliter om̄ibz
sbuenire. ⁊ bona sua largiri. scdm̄ nomē tuū ⁊c. ita
⁊ laus tua deus ⁊c. q. d. Sic creasti om̄es ⁊ recreasti.
ita ⁊ laudādu es p̄ totū mūdū. H̄o etiā expōsitū
est in sexta p̄te. s̄b octaua dñica post p̄schof. Vt
aut̄ veniat in mēte nram. h̄ortat̄ ecclia filios suos.
vt occurrat. vñ diē in p̄ncipio matutinalis officij.
scz in inuicatorio. Ecce aduenit ad tēplū sc̄m suū.
dñator dñs. gaude ⁊ letare spon occurrēs deo tuo. s̄.
p̄ fidem ⁊ bona opa. Et p̄pter h̄o festū istud dicit̄
pp̄apanti. obuiacō. qz si volumus q̄ ille veniat in
mentem nram. accipiam⁹ in mentem nram eius fili-
tudinez. Vnde diē in rñsorio p̄mo. Adorna thalamū
tuū spon. s̄. Vtutibz purifica te. ⁊ suscipe. s̄. Vtutes. ⁊
sic veniet in te. **E**plā vero est. Ecce ego mitto a-
gelū. q̄ ē machab. c. vltimo. Et euāgelij. Postq̄
impleti sūt dies. Luc. ij. c. Et postcōmūo. Rñsus ac-
cepit symeon. Luc. ij. c. **E**t nota. q̄ tpe iustitiam
imp̄atoris fuit magna mōlitas apud cōstātinopo-
lim. ⁊ ideo tūc cōstituta est solēnitās purificacōis
marie in reuerētiā eius ob causas p̄missas. Solēt
aut̄ quei. cū adhuc pollulēt infimite hereses. quō sit
v̄x. qd̄ in nōno rñsorio dicit̄. s̄. Beata virgo om̄s
hereses interem̄it. Ad qd̄ dicim⁹ q̄ h̄o fecit qñtū
in se fuit. qz ip̄a cōdit eū visibilem. q̄ inuisibilē fuit.
Primo enim nō poterat inueniri. qñ quidā ip̄m q̄
rebant in delicijs carnis. quidam in diuicijs. quidā
in libris phoz. ⁊ nō erat ibi. Vñ in cāticis. Quē-
rui tñ inueni eū. Moto vero nō potest aliquis er-
rare in viā nisi velit. Vnde manifeste habet̄ in p̄sa.
Hec erit recta viā. vt etiam stult⁹ nō erret p̄ eam.
⁊ q̄ erit illa viā. Ecce dabo in spon salutē. ⁊ in iustim
gloriam meam. Dicit̄ hodie capitulum. Ecce ego
mitto malach. iij. c. Et illud. Et dicit̄. Ecce ego
viceimo quarto capitulo. Et illud. Quasi cedrus.

qđ est ibide. fit autē hac die pcessio gñalis. que
figficat pcessionez illā. quā beatā vgo r ioseph ad
tēplum fecerūt qui in pcessione aīe cācellos cātāt
Rñsum accepit rē. figficat pphetas nātūte dñi r
mīsedīam pñūantes. Melodia rñdentū est gaus
diū. hāc dñi mīsedīam suscipiētū. **T**enentes igit
cādelas in manibz dicam. Suscepim? deus mīsedīa
tuā rē. Qđ vero cātāt in ipā pcessioe. et in euāge
lio. Accepit eū symeon in vlnas suas. oñdit. qđ de
mus eū nō tñ corde. s; etiam in brachijs portat. Sñ
in canticis. Pone me vñ signaculū sup brachiū tuū
r vñ sigillū sup cor tuū. Et ad corinth. Empti estis
enim pēio magno. glificate et portate dñi in corpe
vestro. Debem? qđz portat. nō tñ deitatem vel hu
manitātē. s; vñ rñq; sic fecit symeon. qđ figficat per
candelā quā ferim? in pcessione. Per ceram enim
p apes ope virginali cū melle pductā. Nulla enim
libidine resoluit. hūanitas. hūe caro xpi ex vñgie
supta. Per lumen deitas. qz dñi nō ignis cōsumens
ē. deuto. iij. Per lichimē in cera. aiacadi dissima vel
deitas i carnē latet. ul sedz alios mōliras intelligit.
S el plūm p. p cerā fili? p lichimē spūs. s. **R**ur
candela in manu accēsa. est fides cū bona opacōne
Nam sicut candela sine lumine mortua dī. r lumen
p se absq; candela nō lucet. s; mortuū esse videt. sic
r opacō sine fide. r fides sine opacōne mortua esse
dī. Lichimus s; cera occultat. recta intēco est. Sñ
gregori? Sic fiat opus in publico. vt tñ intencio
maneāt in occulto. Candele aut bñdicunt. vt eas
digne ferat oīs. Sūt enim multi hñtes intus tene
bras. licet extra lucē videant. Digne ferentes sūt.
qui sic extra lucēt p lumen. qđ ipi ferūt in manibus
ita lucēt interius p vñam fidē. r in hoc ē festiuitas
r gaudiū magnū. **P**ortantē itaq; in pcessione ce
rei ardētes. ppter sex causas. Primo vt vnusquisq;
se illuminet. r opera sua lūe patefca alijs insinuet.
Secūdo vt rñtū gentiliū m melius cōmutet religio
xpiana. Romani nāq; de qñto in qñtū annū in kal.
februarij. ad honozē februe. matris martis. qđ vt pu
tabāt erat dē telli. lustrabāt vñtē tota nocte cū ce
reis et fancibz accēsis. vt filius eius. eis vñctoriam
de hostibz cōcederet. cui? matrem tam solēnter ho
norabāt. qđ festū aburbale dicebat. Ipi etiā in mē
se februariū sacrificabāt februo. id ē plutoni cū cereis
dijs infernalibz. p animabz āncellorū fuoz. vt ppi
ciarent ipoz. eis solēnes hostias offerentes r tota nocte
eorū laudibz cū cereis faciibz accēsis r vigilantes
Mulieres quoq; romanorū hñs diebz festū luminū
exercebāt. gētilēs nāq; p eo qđ dī. pluto deus infer
nalis. cōcupiscens p serpmam speciosissimā eam in
pñcipio hui? mēns rapuit. deamq; fecit quā ceres
eius mater. r pentēs faciibz accēsis. p filias deno
cte in ethna. monte ceciliē. multo tēpe qñerūt. put
poetarū fabule fingūt Idcirco rñpe in pñcipio mē
februarij in memoriā hui? rei tenocte vñtem lu
strabāt. ambiendo ipam cū faciibz ardētibz. P dolas
tre enim sic legīt in libro sapiētie. obscura sacrificia
faciebāt. Hos igit lustradi mores. Sergi? ppa mu
tās in melius. statuit festū purificacōis in honorez
matris dñi in eodem mēse. r tñc pcessiones fieri.
vt plebs vñmīsa portans cereos ardētes in manibz
p ecclias pcedet. in memoriā celestis regni. qñ oīs
electi lucētibz tonoz actū lampadibz. obuiā spō

so venientes. mox cū eo ad nuptias supne ciuitatis
intrabūt. Tercō vt p hoc prudētes virgines imite
mur. quāz beata virgo ē caput. vt accēsa in nobis
lampade castitatis. r bonoz opoz. cū eis in tēplum
glie ad vñ sponsū ingredi meream. Quarto quia
lumē qđ ē ad reuelacōem gētiū. sicut dixit symeon.
hac die p nob ē pñtatū. Hec ergo pcessio figficat
illam symeonis. Vñto ad notādū diuinitatē. r hūa
nitatē xpi. vt pmissum ē. Sexto ad ostendēdū vir
ginis puritatē. ne quis audiens eius purificacōez
credē possit eam purificacōne indignissē. Portantē
ergo candelas accēsas quasi ipso facto dicat ecclia.
virgo beata purificacōe nō indiget. s; tota rutilas
tota splēdes. r ppter causas pñctas cādelaria nū
cupant. **H**oc festū caret octauis. qñ licet xpus
legaliter fuerit pñtatus in tēplo. null? tñ doctor nos
coartat. qđ infantes die qđragesima nātūtis eoz
pñtēt in tēplo. Vñde sic pñtacō pueroz ad tēplū
scdm veterem ritū defecit. qz hō die fit in baptismo.
ita r octaua ppapātis. In octauis enim sic p pñmū
diē recolim? qđ factū est. ita p octauā rem p qua
factū est. De festis annūtiacōis. assumptionis. r na
tūitatis in suis locis dicet.

O Ecclia sancti petri ecclia solēntat. qñto
bz apud anthiochiam cathedrālī honore
sblimatus esse phibet. quā sblimacōnem
dicit quidā factā esse a theophilo pñcipe athio cēo.
cui? filiū defunctū post ānos quatuordecim petrus su
scitauit. r ipm r populū ciuitatis cōuertit. ppter qđ
ibi ecclia cōstruxerūt. in cuius medio. excellam ca
thedrā collocauerūt. r petrū vt ab oñibz audiri r vi
dei possz exaltauerūt. in qua sedit septe annis. De
hac igit honore solēntat ecclia. qz tñc pñt ecclie
ceperūt loco pñtare. r honore sblimari. Tunc enim
cōpletū est illud psalmiste. Exaltent eū in ecclia
plebis rē. **E**t nota. qđ exaltat? ē tripliciter. r idō
triplex festū celebrat. Primo exaltat? ē in ecclia mī
litantiū eidez pñdendo. r eam in fide r moribz lau
dabiliter regendo. Ad qđ pñmet hō dierna festitas.
vt pmissum ē. Secō in ecclia malignantiū. ipam sez
dissipando. r ad fidem cōuertēdo. ad qđ pñmet se
cūdu festū. qđ dī vincula. Tunc enim eccliam mali
gnantiū dissipauit. r plures ad fidē dūerūt. Tercō
in ecclia triumphantiū. in eam sez introeūdo feliciter.
ad qđ pñmet terciū festū qđ ē passionis ei?. **R**ur
sus fit ei festū triplex ppter alias qñq; rācōes. Primo
ppter pñlegiū. fuit enim p alijs pñlegiat? r idō
magis honorat? in auctoritate. Nam fuit pñceps
aploz. r clauēs regni celoꝝ accepit. fuit etiā fer
uentior in xpi amore. r efficacior in virtute. Nam ad
eius vmbriā sanabāt infirmī. Secō ppter officiū. Ipe
enī officiū placōis sup vñmīfaz eccliaz habuit. qm
tres pñes mōi sez. asiam. affricā. r europa. diffu
sa ē. r idō ecclia ter in anno p eo solēntat. Ter
cio ppter bñficiū. qz ipe qui pñtē ligandi atq; sol
uendi habuit. libeat nos a tribz gñibz peccatoꝝ. sez
cogitacōis. locucōis. r opatōis. Vñ qz in teum
in pñmū. r in nos peccam? Vñ hoc bñficiū potest
ēē triplex bonū. qđ virtute clauū peccatoꝝ in ecclia
cōsequit. Primū est absolucōis a reatu ostensio.
Scdm ē pene purgatoꝝ in tpalem cōmutacō. Ter
ciū pene tpalis sup pñem relaxatio. Quarto ppter
debitū. qz sez tripliciter paui r pascat nos sez verbo

exemplo. et temporali subsidio. Quinto propter ex-
emplum. ut. si nullus desperet. etiam si tercio christum nega-
uerit sicut ille. si tamen velit cum eo deum corde. ore et
ope confiteri. Nec est pretermittendum. quia hoc festum
de incathedracone sancti petri. olim festum beati petri
epulaz dicebatur. fuit enim mos gentiliu scilicet magrum
Iohem belech. annis singulis in mense februarj hac
die vinu et epulas deo offerre supra sepulcra paratu
moti forte propter illud thobie. iij. Panem tuu et vinu
tuu super sepultura iusti constitue. quod denocet de mores
consumebat. ipsi tamen ab animabz circa sepulcra ober-
rantibz quas umbras vocabat vastari putabant. quod
sancti patres extirpare volentes. festu de incathe-
dracone sancti petri. tam de illa que rome quod etiam de illa
que antiochie fuit facta. statuerunt fieri illo die quo
talita a gentilibz fiebat. Unde ab illis epulis hoc festu
consuevit appellari festu beati petri epulaz. Hac tamen
die non dicitur in quibusdam ecclesiis nisi vna collecta. et
de illa incathedracone que fuit antiochie facta. **D**ic-
tur autem epistola. Petrus apostolus suus. que est. i. petri. i. et
euangelium. Venit ihesus in partes. Math. x. vi. c. **T**ra-
ditus est. Tu es petrus. Math. x. vi. c. Ad horas di-
caplin. Petrus apostolus. i. petri. i. c. **I**n festo beati mathi.
apoli. dicitur epistola. Exurgens petrus in medio actu. i. c.
et euangelium. Confiteor tibi pater. Mathei. xj. c.

Estum annuntiacone
beate marie est. quoniam angelus ei bonos rumo-
res nuntiavit et ipsa saluatore concepit. Tunc
autem implere fuit prophete Unde ecclesia legit et cantat de
prophetis. quare introitus est. Exorate celi desuper et nubes
bes. i. predicatorum pluuat. i. annuntiant iustitiam id est christum
qui anthonomastice dicitur iustus christus. aperiat terra
i. beata uirgo. Aperiat in quantum per sensum et germinet. i. concipiat
saluatorem. i. christum. de hoc dicitur in prima parte dominica
de aduentu. Epistola est. Egredietur virga. psalm. xj. c. Alie
tamen ecclesie dicunt. Locutus est dominus ad acham que est
eiusdem. vij. c. Euangelium est. Missus est gabriel.
luc. i. c. et quod ibi dicitur Et hic mensis. i. sic exponitur
hic mensis. i. marcius in quo beata uirgo concepit. est
sextus illi. i. a conceptione illius. i. elizabeth. que vocatur
sterilis. quia illa concepit Iohannem baptista octauo kalen-
darii. dicitur etiam per horas caplin In diebus illis non
tum faciet deus Ier. xxx. c. **C**ompetit autem hoc festu
temporis veris. Nam tempore veris deus factus est homo et omnia
facta sunt noua. Hoc autem festum est de domino et de beata
maria. quare eadem prefatio dicitur in natali. et in annun-
tiatione domini. De annuntiatione domini consuevit opponi quod
Gloria in excelsis et Ite missa est. et Te deum laudamus
in ea cantari non debeant De quo dicitur in phemio
huius partis. **S**i hoc festu fuerit in dominica passionis.
vel olimaz. ad secundam feriam transmutabitur. Hoc enim
geniale est in privilegiis dominicis. Si autem in triduo an-
pasche occurrerit et sabbo aut palmas scilicet quodam antici-
pabitur. Quid vero illud transierit ad octauas. Sicut si fue-
rit in die pasche non congrue poterit infra ebdomadam
celebrari in quo historia de aduentu compilata catatur
Unde melius est si ad secundam feriam post octauas transierit
tunc. **I**n hac die videtur preiudicia tempore euericula de
multa operatur est. Que quidam sic egregijs nobilibz per-
strinxit. Salue festa dies. que vulnera nostra coherces
Anglus est missus. est passus et in cruce christus. Est
adam factus. et eodem tempore lapsus. Ob meritum decime
edat abel fratri ab ense. Offert melech sedech. ysaac

supponit aris. Est decollatus christi baptista beatus Est
petrus erectus Iacobus sub herode pemptus. Corpa
sanctorum cum christo multa resurgunt. Latro pro christo tam
dulce suscepit amen.

Dalchale tempus sicut sepe dictum est. octaua
figurat etatem ubi bonu quod erit singulorum in
dispari caritate est omni. quia unusquisque de bonis
alterius gaudebit ut de suo. et bonu omni est singulorum
Sed ergo tempus paschale concors daret sollempnitatibus
que infra illud euemunt. presertim cum apostoli in ecclesia pri-
mitiua non haberent particulares sollempnitates. Statutu
fuit ut in kalen. may celebraretur sollempnitas ad hono-
rem omni apostolorum. ut dies varij non viderentur diu-
duos vna dignitas et apostolatus in celestia gloria fecit esse
sublimes. quod festum greci celebrare dicunt in festo
apostolorum petri et pauli. Hac etiam die festu est apostolorum phi-
lippi et Iacobi quod forte die ista passi sunt. **S**ane Iacobi
iste deus est minor ad diuinitatem Iacobi compositelle
sive zebedei qui dictus est maior. non etate sed vocacione
sicut dicitur in epistola. qui loco apostolorum sunt. quoniam qui
primo consecratus est. alios quatuorlibz maiores antecedit
Primo enim a domino vocatus est. et primo ei a dextera et si-
bi magis fuit familiaris. In secretis enim illu voca-
bat. si quoniam transfiguratus est et quando suscitauit mortuu
i domo dictus est etiam iste Iacobus alpheus qui fuit filius
alpheus. dictus est etiam frater domini scilicet carnem. quod dicitur
fuisse consimilis ei facie. vel quia erat filius alpheus fratris
Ioseph viri beate marie. et marie sororis eius. Qui
enim ex utraque parte sanguinis coniungebantur apud
iudeos fratres vocabantur. Ihesus enim putabatur
filius Ioseph. vel dicitur frater domini. i. consobrinus. quod
filius sororis beate marie. que mortem iusti seruauit Sed
et Ioseph dicitur cognatus domini. vel quia pater putat-
tuus. vel quod cognatus domini ex parte matris. i. beate
marie. **A**d clarior autem premissorum euidentiam notand-
um est quod Ioaachim pater beate marie accepit uxorem nomine
anna. que habuit sororem nomine ymeria. Hec autem
ymeria genuit Elizabeth et Eliud. Elizabeth genuit
Iohannem baptista. De Eliud natus est Emmanuel. De Em-
manuel natus est sanctus. Seruatus. cuius corpus est in
opido traieci. super flumini moysi in epatu leo dicens.
Anna autem tres viros dicitur habuisse. i. Ioaachim
Cleopham fratrem Ioseph et Salome. De primo habuit
filium. i. maria matrem domini quam dedit Ioseph nuptiu quod
christum genuit Generacio ipsius. Ioseph et marie posita
est in. vij. parte sub festo natalis domini. Primo autem viro
defuncto. de secundo similiter genuit aliam filiam nomine maria
quam Alpheo postmodum in coniugem dedit. Hec autem
maria genuit ex Alpheo quatuor filios. i. Iacobu mi-
nozem Ioseph iustu. qui et barfabas deus est Symon
nem et Iuda. Ex tercio vero secundo mortuo. genuit aliam
similiter filiam nomine maria. et zebedeo in coniugem tra-
didit. ex quo duo filios habuit. i. Iacobu maiorem
et Iohannem euangelista. Porro Iacobus iste merito sue
professionis cognominatus est iustus. Ex utero enim de-
scendit fuisse. Ipse enim a petro et Iacobo et Iohanne apostolorum
ordinatus est primus iherosolimitanorum episcopus Ipse etiam
vna cum basilio episcopo cesariensi. addidit nobis in scriptis
missae celebratione Ipse qui tradidit primus celebrasse
missam post pascha dominu in iherusalem. et petrus primus
in antiochia Ipse vinu vel licerum non bibit. nullam
carnem comedit. nunquam confusus. nunquam vnquam deus. nunquam bal-
neo usus est. et infantu genibus terre defixis orabat ut

eius camelorum excedere duriciā credentē. Iste p̄ci-
pitatus est a iudeis de pinnaculo tēpli. cū nomen x̄i
p̄dicaret. t̄cū p̄cis fullonū interfecit? fullo enim
est qui lineos pannos candificat. Quidam autem
dixerunt propter peccatum interfectionis d̄us. iu-
deos destructos fuisse p̄ tyrum t̄ vesp̄hanū. t̄ ita n̄
attribuit destructionem illā morti x̄pi. In hoc festo
dicūt quedā ecclie introitū. Exclamauerūt. neemīe.
ix. c. Eplā. Stabūt iusti. q̄ ē sapiētie. v. ca. Euan-
gelū. Non turbet cor v̄m. q̄ ē. io. xxi. Et post cō-
mūoem. Tanto tpe. io. xxi. c. Dicūt etiā ad hōs
capl̄m Stabūt iusti Sapiē. v. c. Et illō Nos insensati
q̄ est ibidē. Et illud. Non esurient. Apocal. vii. c.

In sancta cruce dñi. **De inuencōe scē crucis.**

scēda spes habet. Sicut enim br̄a virgo por-
tauit dñm. ita t̄ scā crux suo modo. t̄ h̄c dat
dñs aquis baptismalibz sc̄ficare. t̄ alijs sacramentis
ita p̄ tā dñi carnis sanctificatū fuit illud lignū
vt nos suo modo sc̄ficacē possit. t̄ quia ita crux saluat
p̄ tales effectū quē habz. ideo de eo cantat. O crux
splendidior t̄c. q̄ sola fuisti digna. fuisti. s. diḡtate
tibi data. portatē talentū mūdi t̄c. t̄ q̄ h̄m̄s crucis est
gl̄ia. ideo in fine plurimū antiphonarū de cruce d̄i alle-
luia. Dicūt aut p̄ h̄as capl̄m. Michi aut absit. Gal.
vltimo. **F**it aut duplex festū de cruce viz. exaltatis
ōm̄s. de quo suo loco diceb. t̄ inuencōis. q̄ inuenta
fuit crux tpe eusebii p̄p̄e. a beata helena matre c̄st̄a-
tini. mediante iuda. q̄ tunc iudeus erat. Vnde in ca-
none ipsius eusebii ita legit. Crux dñi n̄stri ih̄su
x̄pi. q̄ nuper nob̄ gubernacula scē romane ecclie tene-
tibz. q̄nto nōn. mari. inuenta est in p̄dcō kalend. die in-
uencōis festū vob̄ solēmiter celebrae manda. Est
aut̄ maius hoc festum q̄ exaltacōis. put̄ ibi diceb.

Legit̄ aut de p̄dicto iuda. q̄ cōuersus ad fidem
factus ē postmodū eps ih̄eōsolimitan. t̄ mutato
noīe vocatus ē q̄riacus. de quo d̄i dyabol. sic p̄ph̄e-
tizasse. iudas x̄pm̄ morti tradidit. Sed iste iudas il-
lū mortuū exaltauit. t̄ artes m̄gicas detexit. h̄ iulianus
familiaris t̄ amicus meus cito rex erit. qui me
de isto vindicabit q̄ factū est. Nā iulianus mōch.
ab ordine apostatans acquiuit p̄ neph̄as cōsolatū
romānū. t̄ deinde fact. imp̄ator. t̄ xpianorū p̄secu-
tor. illū diuersis penis afflixit. t̄ interfici iussit. Legē
quoq̄ q̄ quidā miles nomie quiriac. hūc iulianum
postea interfecit. De isto iuliano legitur. q̄ adhuc
apud cōst̄antopolim de tūba sua v̄tor̄ intollēabilis
p̄gre die. Si q̄iat. quā ē h̄c festū de cruce. in q̄ x̄ps
fuit dehonēstat. t̄ flagellatus. t̄ nō de azima. in qua
fuit valte honoratus. nec etiam de alijs. q̄ ip̄e tetigit.
R̄ndei potest. q̄ laus t̄ honor sup̄ azimam imp̄ensus.
trāsitorius t̄ mudan. fuit. nec inde sal. n̄ra p̄d̄it. de
quo curādum non est. Preterea p̄ alia q̄ ip̄e tetigit
nō legūt̄ miracula. t̄ sanitates fieri. nec p̄ illa redēpti
sumus. Dehonēstacō vero in cruce sc̄a. n̄ra redēptio
fuit. Dicūt h̄odie introit. Nos aut. Galath. vltimo.
ca. Et legit̄ epl̄a. Cōfido de vobis in dño. Galath.
v. c. p̄ eo q̄ ibi d̄i. Michi aut absit gl̄ia. in cruce
dñi n̄ri ih̄su x̄pi. Alie ecclie dicūt. Hoc sentit̄
ad philip̄en. ii. **E**uāgelū est. Simile est regnum
celorū thesaur̄o abscondito in agro. t̄c. q̄ crux dñi
ad h̄am inuenta est in agro. vel aliter in agro ecclie
inuenta est crux dñi q̄ d̄i thesaur̄. q̄ emptū est p̄ eam
nobis regnū celorū. qui videt hūc thesaur̄ in ecclia

145
vadit t̄ vendit om̄ia q̄ habz. i. om̄es trāsitorias. de
lectacōes. t̄ emit agrū istū. vt sit de ecclia. Alij dicūt
Erat homo ex phariseis. io. iij. c. **E**t ē notandum
q̄ festū crucis sit sp̄ cū festo martir̄. q̄ crux signifi-
cat martir̄. et ideo in festiuitatibz sancte crucis le-
gunt̄ in quibusdam eccl̄is. vi. lectōes de martir̄bz.
t̄ officia cōmiscēt̄. De signo crucis dñm̄ est in pro-

Hemio quāte ptis **De reuelacōe sc̄i michael.**

Cdeha facit festū de angelis. duplici rati-
one. Prima est. q̄ nob̄ ministrat. om̄es
enim sūt administratoz sp̄s. id est in ministerium
missi p̄pter eos q̄ hereditatē capiūt salutis. h̄c habe-
tur in epl̄a ad hebre. Sc̄daracō est. q̄ p̄gnat pro
nobis cōtra angelos malos. nec p̄mittit nos tēptari
sup̄ra id q̄ possum. De hac p̄ugna d̄i in apocalip̄
factū est plū in celo. hoc bellū erit maxime tpe an-
tip̄i. t̄ in morte martir̄ fuit. t̄ etiam sp̄ ē. t̄ electus
ē dyabol. id ē diabol. de celo. id ē de celestibz hoibz
t̄ electus in corda malorū hoim. hui. aut̄ belli prin-
ceps. ē beatissim. michael. t̄ ideo fit ei festū l̄z sit
de vltima ierarchia de inferiori. s. ordine. Sunt enim
nouem ordines āgelorū. put̄ tactū ē in quarta p̄e.
s̄b ti. de p̄facōe. qui quāuis om̄es mittant̄. qm̄ vt p̄
missus ē. sūt administratoz sp̄s. in p̄sa. vi. habe-
tur. q̄ missus ē ad cū v̄n. de seraphim. raro t̄n̄ mittū-
tur. Vnde daniel. Milia milū ministrabāt ei. t̄ de-
cies cetera milia assistebāt ei. Eorū vero q̄ mittūt̄
p̄nceps ē michael. q̄ fuit p̄nceps ecclie iudeorū. vt
habet̄ in daniel. Moto v̄eo ē p̄nceps ecclie xpiano-
rū. In iudeis fuit enim aliq̄n ecclia q̄ nūc ē xpianis
hoc aut̄ festū. q̄ ē cōmemoracō victorie sc̄i micha-
elis inde originem sup̄sit. q̄ cū barbari depopulere-
tur. apul̄ia xpianū triduo ieiunio m̄dicto. sancti
michaelis auxiliū implorauerūt. p̄ cui. inuibile pa-
trocinū fuge terga dederūt. et xpianū victoriz ha-
buerūt. Vocatur etiam festū reuelacōis. q̄ in mō-
te gargano reuelat̄ ē. vt sequit̄. **S**ane michael
gabriel t̄ raphael noīa p̄sonalia sūt angelorū. Alia
vero sūt ordinū. vt dñm̄ ē in. iij. p̄e sub ti. de p̄facōe.
one. Sed cū hoc festū sit cōmūe om̄iū āgelorū. quāē
specialiter de noīa. festū sancti michaelis. t̄ nō ga-
brielis. vel raphaelis. R̄ndeo. michael ē qui missus
in egiptū fecit illas famosas plagas. q̄ dimisit ma-
re rubrū. qui eduxit populū p̄ desertū. t̄ duxit in ter-
ram p̄missiōis. ip̄e ē p̄positus padisi. t̄ custos. et
est susceptor animarū p̄nceps ecclie. t̄ ideo magis
cū veniāt debem. Sed racō est. q̄ ip̄emet funda-
uit eccliam t̄ cōsecrauit altā. Vnde d̄i. Stetit ange-
lus iuxta aram tēpli t̄c. hoc fuit in monte gargano.
postea vero reuelauit hoc hoibz p̄ ep̄m̄ regionis illi.
Tercia racō ē. vt homines veniantes angelos p̄ue-
niant ad cōsoliū angelorū. t̄ ea decanla in diebz do-
minicis. t̄ festiuis solēmitatibus. nouē psalm̄. no-
uem l̄cōes t̄ r̄sonia cantant̄. vt p̄ cātum istorū. ad
cōsoliū p̄ueniam. nouē ordinū āgelorū. quorū pro-
priū ē deo cātā. **C**ongaudedo aut angelis dic̄
eccliam introitu. b̄ndicite dñm̄ om̄es angeli eius.
q̄ āgeli laudāt. t̄ nos h̄m̄l̄r̄ deū laudāe debem. Vn̄
versus sequit̄. benedic anima mea dñm̄. Epistola
vero de apocal. ca. sumit̄. Significauit deus q̄ opor-
tet fieri cito t̄c. Sequit̄ ibi. Io. vii. eccl̄is. p̄ septē eccl̄-
as. vel p̄ septē spiritus. quātum ad intelligētiā. q̄
ad h̄c diem p̄met. v̄m̄ltas angelorū intelligit̄.

p̄septez enim dies currit vita p̄ris. **¶** Sequit̄ r̄iso-
rū. b̄ndicite. ⁊ r̄ersus. b̄ndic. r̄acoe qua sup̄. Allā
est. In cōspectu angeloz p̄fallam tibi. hoc aut̄ ideo
dicit ecclia qz pati sūt angeli deferre deo oracōes no-
stras. Semp̄ enim nob̄ astant. ⁊ aspiciūt nos. ⁊ au-
scultāt. S̄nde in cāticis. Qui habitas in ortis. amīci
id est angeli auscultāt te. b̄ndictos. s. bonos ⁊ passio
illos s̄z malos passio. s. inuidie rogiē. vt in nos sp̄
aspiciant. **¶** Sequit̄ euāgelū. Accesserūt r̄c. Math̄.
x. viij. c. in quo p̄cipit̄ uitari scandalū puuloz. qz
ibi fit mencō de āgelis. Amē dico vob̄. qz āgeli eoz
in celis sp̄ vident faciez patris mei qui in celis est.

¶ Qd̄ vero pati sūt deferre oracōes n̄ras in offerro.
ostendit̄. Stetit angel⁹ iux̄ arā tēpli ⁊ c. Apoc. viij.
c. ⁊ data sūt ei incēsa multa. id est oracōes accēse
igne caritatis. ⁊ ascendit fumus aromatū. id ē ora-
ciō in cōspectu dei de manu angeli. **¶** In postcōmuniōe
vero. placuit ecclie h̄c p̄us b̄ndicē. S̄n̄ d̄r in q̄busdā
eccl̄is. b̄ndicite angeli d̄no r̄c. **¶** Sane qz michael
legit̄ cū dracone pugnasse. intelligit̄ allegorice. mi-
chael. i. xp̄us. historice vero. qz michaelis ⁊ angelo-
rū maior eius ministerio. diabol⁹ describit̄ in ecclia
p̄pter laicos esse depulso. **¶** In hoc festo d̄r caplin
Significauit. Et illud. beat⁹ qui legit̄. Et illud. ioh̄s
viij. q̄ sūt apoc. i. c.

In festo scōz. gernaſh ⁊ p̄thas̄. cātā ex institutio-
ne gregoz. m̄trou⁹. Loquet̄ d̄ns pacē in p̄plo suo
ex eo qz tali die pax inter romanū imp̄torem. ⁊ a-
ḡsulphū regē. lōgebardoz extitit reformata. quē
regē. Celdoma ei⁹ vxor xp̄ianissima. cui gregorius
librum d̄p̄allogozū scripsit ad fidem cōuertit. officia
nāqz scōz p̄m̄ cōueniūt ip̄is sc̄is. p̄m̄ h̄is euētibz
q̄ in ip̄oz euēnē diebz.

Quia inter natos mulier non surrexit maior
ioh̄ane baptista. merito ecclia celebrat festū
de illo. ⁊ facit ei festū duplex. s. natiuitatis.
⁊ de collacōis. Natiuitatis p̄pter q̄tuor. Primo p̄t
h̄ystorā. qm̄ d̄c d̄ns de eo p̄ angelū. h̄c in euāgelio
habet̄. ⁊ multi in natiuitate eius gaudebūt. qd̄ etiā
p̄t sarracenos d̄m̄ ē. q̄ hoc festū celebraē dicuntur
Secōdo p̄pter allegoriam. ⁊ mysteriū. qz p̄ ioh̄em fi-
guratus est ortus gr̄e. quā nob̄ attulit xp̄us Ip̄m
enim ioh̄es p̄cessit in ānūtiacōe. in natiuitate. in p̄-
dicacōe. in passione. ⁊ in ad inferos descensioe. Ter-
ciō qz h̄c beata virgo sc̄ificata fuit in v̄tero matris. ita
⁊ ipe xp̄us. Quarto. qz ipe p̄m̄ ānūtiat gaudia eterna
⁊ d̄o d̄r lucifer. ⁊ turtur S̄n̄ in cāticis. vox turturis
audita ē in terra nostra. ⁊ iob. xxx. viij. c. Nunquid
duces lucifer in tpe suo. ⁊ eius natiuitas fuit p̄ ga-
brielem nūtiata Ideo aut̄ ioh̄es deus est lucifer. qz
obtulit nouū tēpus. ⁊ int̄ ē qz in quibusdā eccl̄is
habet̄ missam in mane. qz natiuitas fuit q̄si auroza.
Natiuitas vero xp̄i fuit q̄si ortus solis. Vel ideo de
missa in ortu diei qz legit̄ in euāgelio luce. qz ipe fu-
it sc̄ificatus. ⁊ sp̄u scō repletus. in v̄tero matris. q̄re
merito laudādus est eius creator in exordio diei. q̄
illū dignat⁹ est honorare in v̄tero matris. ⁊ habz ec-
aliā p̄p̄riā missā. h̄c ⁊ alij sancti. q̄ d̄r circa tēp̄az.
vel p̄ma missa ē de vigilia euāgeliste. vel alia d̄r. qz
ipe fuit martir ⁊ p̄curſor S̄nde illa missa ē v̄m̄ mar-
tiris. ⁊ est introit⁹. Iustus vt palma florebit. De ipo
nāqz p̄phet̄s auerūt p̄saas ⁊ ieremias Jeremias ipo
uite actū. qz fuit ei similis. P̄saas. vt in eplā habet̄

hodierna. Audite inſule. ⁊ attēdite populi de longe.
p̄sa. xlix. c. Ibi etiam sequit̄. v̄n̄ sumit̄ introit⁹. De
v̄ntre r̄c. Sequit̄ etiam ibi. Posuit os meū vt gla-
d̄m̄ acutū. Glad̄us acut⁹ est lingua p̄dicatois. qm̄
abscondit sup̄flua. Sequit̄. Posuit me quasi sagittā
electam. Sagitta electa. ē p̄dicator q̄ facit qd̄ docet.
Sagitta acuta fuit ioh̄es cū dixit. Gemmina v̄ipea-
rū quis docebit vos fugē ab ira ventura. **¶** R̄n̄h̄ ē.
Priusquā te formare r̄c. ieremie. i. c. ⁊ ē de natiuitate
eius. **¶** Allā est. Tu puer. luc. i. ca. Et illud. Inter
natos r̄c. Math̄. xxi. **¶** Euāgelium est. Elizabet
impletū. luc. i. c. Dicit̄ autē hac die caplin. Audite
inſule. p̄sa. xlix. ca. Et illud. Priusquā te formare.
ieremie. i. c. Et illud. Reges videbunt. p̄sa. xlix. ca.
¶ Porro in vigilia beati io. bapt̄e ieiunam⁹. q̄si cō-
patiētes ei q̄ in d̄stro ieiunauit. ⁊ aspera vitā duxit.
⁊ vigilia ip̄a plenū habuit officiū. qz post ioh̄is
collacōem. xp̄us crucifix⁹ fuit ⁊ agnū d̄medit fuit
enim ioh̄es q̄si lapis angularis. id est v̄t⁹ ⁊ nouū.
testamētū cōiūgens. S̄n̄ tūc magis sollempnizant⁹
p̄pter mysteriū q̄ p̄pter p̄sonam ip̄am. ⁊ qm̄ ip̄e
fuit medius inter v̄tūqz testamen. qz fuit finis v̄-
teris ⁊ incipiū noui test. Nā r̄lex ⁊ p̄phet̄e vsqz ad io-
hānem. viz inclusiue. h̄nc est qz huius diei offici-
um p̄m̄ de v̄tēri. ⁊ p̄m̄ ē de nouo testa. **¶** In hac
aut̄ die ioh̄es euāgelista obiit. h̄c eius festū t̄n̄latum
est. put̄ sub eius festo diceē. **¶** Festū aut̄ de collacō-
is. nō ita sollempnizat ecclia. h̄c istud. put̄ ibi diceē.
fuit ergo vt p̄missum ē in v̄tero sc̄ificat⁹. h̄c iere-
mias. S̄n̄ ⁊ de iere. legit̄ hac die. qd̄ p̄bat̄ p̄ illud
qd̄ dicit̄ in euāgelio. Et repleta ē sp̄u scō elizabet̄.
⁊ exultauit in gaudio infans in v̄tero meo. Sed q̄
gr̄ie sc̄ificacōis nō legim⁹. Dicit̄ t̄n̄ quidaz. qz ab
om̄i peccato mudat⁹ est. Sed in glosa sup̄ illo loco
Tu vis a me baptizari. ego a te debeo baptizari. id
est ab originali peccato mudari. Dicit̄. qz in p̄sona
ḡn̄alis hom̄is loq̄batur. fuit t̄n̄ in peccato originali
cōceptus. Similr ⁊ b̄ta virgo. de quo ⁊ q̄re eius nati-
uitas celebret̄. s̄b purificacōe d̄m̄ est. Paulus h̄i-
storiograph⁹. romane ecclie d̄p̄acon⁹ cassien mon-
chus. quadā die cū vellet paschalem cereū d̄sc̄rē
rauce facte sūt fauces eius. cū p̄us vocales essent.
vt ergo vox sibi restitueretur. cōposuit in honorem b̄ti
ioh̄is h̄m̄nū. S̄t queant laxis. in cui⁹ p̄ncipio p̄nt
v̄cis restitucōem. quā obtinuit h̄c ⁊ merito sancti
ioh̄is restituta ē zacharie. In hoc festo nō canta-
tur frequēter alleluia. h̄c fit in festiuitatibz petri ⁊
pauli. ⁊ alioz. in quoz v̄ltimis nocturnis p̄sonat̄.
R̄acō est. qz ipe figurat legē. ⁊ quia natale huius
fuit ante xp̄i refrectōem. ⁊ ante gaudiū. Quidaz
t̄n̄ faciūt officiū sine allā. in m̄ico noctis. p̄pter figu-
rā legis. ⁊ postea iterat̄ officiū cū allā in medio no-
ctis. terminat̄ illud in p̄ncipio lucis. in m̄eoziam
cantā. in m̄ico noctis d̄m̄ ē in q̄nta p̄te sub titū.
de nocturnis. **¶** Nota qz antiquit⁹ solebat vna qua-
dragima celebrai ante hoc festū. ⁊ alia ante nata-
le d̄ni. Sed postea p̄pter fragilitatē hom̄i redactum
fuit ad tres septimanas ante natale. ⁊ tres an̄ hoc
festū. S̄nde p̄hibitu ē in decretis. ne in illis tribus
septimanis nuptie fiant. Sed hoc abolitū est. put̄
d̄m̄ est in p̄ma p̄te s̄b ti. de sacramētis. **¶** Fuit autē
tria specialia in hoc festo. In vigilia nāqz in q̄busdā

146

pribus. ex antiqua obfuacone colligunt hoies et pueri offa
et quida alia immunda. et in humis cremant ut exinde fumus
in aere producat. fert et bradas sine fauces. et cum illis
circueunt arua. Tercium est. quod rota voluit. Qui immu-
da cremant. et fumum in altum produci faciunt. habet hoc a
gentilibus. Antiqui enim dracones hoc tpe ad libidines
propter calorem excitati. volando per aerem frequenter
in puteos et fontes spermazabant. ex quo inficiebant
aque. et tunc erat annus lustralis. ex aeris et aquarum cor-
ruptione. quod quicumque inde bibebat moriebatur. aut gra-
uem morbum patiebatur. quod attendentes philisus
igne frequenter et passim circa puteos et fontes fieri. et
immunda. et quicumque immundum reddebat fumum ibi cre-
mari. Namque per talem fumum sciebant posse fugam draco-
nes. et quod talia hoc tpe maxime fiebant. ideo hoc ad-
huc ab aliquibus obfuaat. Sunt enim dracones animalia
Sicut in psalmo. Laudate dominum de terra dracones. non
trachones. id est in meatibus terre. put quidam dixerunt. ani-
malia in aere volant. in aquis natant. per terra ambulat
nil minus dum sustinet. et fugiunt propter fumum oliferum. sic
elephantes propter graminis suum. Est etiam alia ratio. quod
offa animalium comburunt. ut in memoria. quod offa iohannis
baptiste a gentilibus in ciuitate sebastie combusta fuerunt.
Sed potest hoc referri ad nouum testamentum. Abiciunt
enim pueri vetera. et comburunt. ad significandum. quod adue-
niunt noua lege veteris testamenti debet cessare. Deum
enim. Sanctissima veteris ne comeditis. et nouis
supernamentis veteris precietis. fuerunt quod brade seu fau-
ces ardentes. et sunt ignes qui significant sanctum iohannem
qui fuit lumen et lucerna ardens. procedens et percursor ve-
lucis. qui illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum
Unde dicit. Est lucerna ardens. et lucet ante dominum. qui
via domino preparavit in heremo. Rota in quibusdam
locis voluit. ad significandum. quod sicut sol ad alcora
sui circuli pervenit. nec altius potest progredi. sic tunc sol
descendit in circulo. sic et fama iohannis. qui putabatur
christus descendit. secundum quod ipse testimonium perhibet dicens
Ad oportet minui. illum autem crescere. quod dicit quidam
dictum esse eo. quod tunc dies incipiat minui. et in nativi-
tate christi crescere. Sed quod ante festum sancti iohannis de-
crevit. et ante natale domini crevit. intelligendum est de nati-
vitate in matre. quod. s. ceptus est. et videtur. quod in. s. ceptus fuit
de crecentibus diebus. ut in seprebri. et christus in crecentibus
ut in aprili. vel de morte veriusque. Nam corpus? et ex-
altatum est in cruce. corpus iohannis capite memoratum.

Petro et paulo
questio est. Sicut eadem die passi sint. Nam
henricus solitarius velle videtur. quod eadem
die anoreuoluto paulus passus sit. Sed pelagius. et
nicolaus ipse. et ambrosius. et alii sancti patres volunt
quod eadem die. et eadem etiam hora. scilicet nerone impa-
tore. ut anno. xiiii. imperii eius. alioquin false essent
historie de illis scripte. sed tam in diversis locis. licet in
urbem. et diversas penas passi sint. quod petrus in urbe
crucifixus est. Paulus vero. quod sic legitur in actibus apo-
stolorum. cuius romanus erat. quauis natione Tarcen.
esset. extra muros urbis decollatus. que pena honesti-
or videbatur. et de ipso lac per sanguinem legitur profuxisse
Sed procedite tpe. cum constatum impator. in honore
veriusque ecclesias construxisset et romanus pontifex vel-
let eorum corpora separe. et dubitaret. quod cum offa foret
diuinitus rursus. maiora offa sunt predicationis. mino-
ra piscatoris. et sic ab invicem sepata sunt in propriis

ecclesiis collocata. Postmodum vero silvester papa vo-
lens ecclesias ipsas consecrare. tam pueri quam magni offa
equa lance cum summa reuerentia ponderavit. et una me-
diatate in una ecclesia. et alia in alia collocavit. Unde
quidam faciunt festum de hac diuisione offium. in nomis
vel. viii. idus. iulij. quod die tali facta fuit. Alii illud fa-
ciunt. x. vel. xv. die eiusdem mensis. Alii vero dicunt
quod festum diuisionis petri. et pauli. quod celebratur die
illa. fit propter illam diuisionem. quod facta est in iherusalem. per
duodecim annos. quando separati sunt ad predicandum gentibus
in quo festo cantant illam magnam sequentiam. Celi es-
nariat gloriam. Et euangelium ascensionis. Recubens
tibus. et incipientes ibi in fine. Dominus quidem iherusalem. pos-
sit. et c. **L**icet autem eorum festa eadem die celebranda
concurant. beatus tamen gregorius instituit. ut tantum
officium beati petri ipso die celebraretur. Tumque tali
die ecclesia beati petri fuit dedicata. Tumque ipse prior
fuit conuersione. Tum quod maior fuit dignitate. quam ro-
mane ecclesie tenuerat primatum. Et de in missa introit. De
Nunc scio. Act. xii. c. et Collecta omnis vtriusque. De
quod diuina diem. quare non sit commemoratio de beato
paulo. **E**plā. Misit herodes. qui ibidem Alleluia.
Tu es petrus. Math. x. vj. c. **E**uangelium. Venit
iherusalem in pres. quod est ibidem. ubi dicit. Quae dicunt homines
esse filium hominis. Sed secundum ieremiam in hebreo. dicit filium
ade. **P**er horas vero de caplin. Misit herodes rex
man. Act. xii. c. Et illud. Angelus domini. Et illud. Et petrus
ad se reuersus. qui sunt ibidem. **S**equenti vero die fit
festum de beato paulo Et de in missa introit. Scio cui
ad thimoth. ii. c. et Collecta. De quod multitudinem
Graduale. Qui operatur est petro. Galath. i. c. Versus
est. Gloria dei. corinth. x. v. c. **E**plā. Notum vobis facio.
Galath. i. c. Alla. Tu es vas. Act. ix. c. **E**uangelium.
Dixit symon petrus math. xix. c. In aliis ecclesiis de
hoc est preceptum. io. x. v. c. Communion. Amen dico vobis.
Math. xix. ca. Item in nocturnali officio beati pauli
quidam versiculi permittuntur antiphonis laudum. ut di-
ctum est in sexta parte sancti trinitate. Et de capitulum. bonum
certamen. ii. ad thimoth. ii. c. In octauis vero
apostolorum de illud Confitebor tibi domine rex. Ecce. ultimo
Sed in vigilia de introit. Dicit dominus. ioh. ultimo.
caplo. Et eplā. Petrus et iohannes. Act. iii. c. **E**uangelium
Dixit iherusalem. symon petro. io. ultimo. c. **H**abz au-
tem hoc festum tria. scilicet ieiunium. solennitatem. et octauam.
Ieiunium quod si volumus. regnare. oportet nos et copari
In die festi. de eorum glorificatione gaudemus. In octaua
de eorum futura beatitudine in corpore et anima. iam certi
letamur. et eterne glorificationis meritum expectamus. De
hac octaua deum est in fine phemij huius partis. Et
nota. quod leo ipse. orans pro neopolitans ciuibz in ma-
ri cum sarracenis pugnantibus fecit illam collectam. De
cuius dextera beatus petrus etc. Perfectis vero per eum
muris ciuitatis. leo mane impones portas. oras
fecit illam collectam. Deus qui beato petro. collatis
clauibus etc. **I**n festo magdal. de eplā. Mulierem
fortem quis inueniet. qui est in pabulis. ultimo. ca. et
Euangelium. Rogabat iherusalem. luc. vii. c. **D**e vñ fratribz.
In festum fratrum notandum est. tres fuisse ma-
tres. quarum quilibet septem fratres habuit filios
et post passionem eorum passae sunt. ut mater ma-
chabeon cuius nomen ignoratur. et felicitas mater
istoz. sepre fratrum. et symphoriana sapiens mulier
qui sancta fuit.

Acobz maior filius zebedei. frater iohis euangeliste
m. iuse ad predicadu hyspamis. h. cu no possit unum
principem ibi ducere. rediit ierosolimis. h. tandem ab
herode decollatus. et in hyspamiam reportat. quos vi-
uus ducere nequit. mortuus diuino miraculo duc-
rit. fit autem eius festu. viij. kalend. aug. p. eo q.
tali die fuit apud copostella translatus. no q. tunc obi-
it. q. occisus e ab herode in diebz azimoz. vj. viij.
kalend. april. in annuntiatione dñi. s. circa pascha. ut
legit in epla huius diei. Misit herodes t. et ita tunc
ppter dies ipos festu no habuit. In kalend. vero ia-
nuarii fuit sepultus. q. ab augusto vsq. tunc sepulcri
eius fabrica fuit prelata. Vel ideo fit. viij. kalend.
augusti. hoc festu. qm hac die dedicata e sibi ecclia i
copostella. Quae dictus fit maior. dñm e sub festo a-
postolor. philippi et iacobi. Hoc aut festu no habz
vigilia vel ieiunium. put dñm est in sexta pte. sub. nñ.
feria tercie ebdomade aduert. Hac die dicunt qda
ecclie eplam. Ia no estis. eph. h. ca. Alie. bñdñs
de? et pr. eph. h. j. Et euangelium. Accessit ad iherum
Matthi. xx. capitulo.

Nunc de festo septē dormientium dicendum ē.
Sex eorū potētes fuerūt in ephelo tēpōe
quo decius cesar psecutus ē eccliam dei.
q. q. cito audierūt psecutōez fugierūt in mōte. et la-
tuerūt in spelūca quadā. et secū magnā pecuniā por-
tauerūt. h. par. cibi. quoz noia sūt. Maximianus.
Marcus. Martinianus. Diomihus. Iohes serapion.
et Cōstātinus. Hñ cū essent in spelūca. pma die dñe
derūt qēquid habuerūt cōmestōm aptū et dixerunt
fuerūt huius. Cras emas nob cibos. q. par. hodie cō-
medim. et postea dormierūt. Tandem decius qhuit
eos. nam audiuit eos esse xpianos. h. dñm e sibi eos
aufugisse in alias regiones. vel in mōte latuisse. qd
audiens fecit. ostia spelūce lapidibus obstrui. post
multū vero tps vj. circiter trecetos ānos. quidam
voluit stabulū cōtra spelūcam facē. et fecit magnum
ignem. in quo soluti sūt lapides qui erāt in ostio spe-
lūce. et statim in spelūca refulsit splendor ignis. et eu-
gilati sūt septē dormientes. et sex qui potētes erāt dix-
erūt septimo q erat huius eoz. Dies ē. vate nob emē
cibos. Putabat enim se p vñā noctē tm dormiuisse.
Iuit ergo ille ad ciuitatē. et venit ad macellam. mi-
ratus vltra modum. q. crucez videbat p vicos. et in
triuijs et in qdruuijs. Cūq. carnes emens. obtulissz
monetā quā habebat. nō cōgnouerūt eū carmīfices
et dixerūt. Vnde habes istos nūmos. q. ait. ex meo
pprio labore. Et illi. Vñ es tu. qui ait. de patria ista.
Tunc illi. Qui sūt pentes tui. ille ait. isti et isti. et nō
cōgnouerūt carmīfices aliquos eoz. quos ipe noia-
bat. A longo enim tpe eozū nomina cū alijs erant
sepulta. Itē illi dixerūt. sub quo impatore fuit illa
moneta. ait ille. sub decio. Tūc illi ammirati sūt. tum
ppter monetaz. Tum ppter ea q. referēbat. estimā-
tes eum insanū esse. ligauerunt eū. et duxerūt eū an-
potifce ciuitatis. cū diligēter inq. rent. quis ille est
et vnde. et vbi hac inuenissz monetā. et de alijs que
ipe retulerat carmīficebz omia. put. dñm eū elatit
tūc eps. venies cū vñso populo ciuitatis ad spelū-
cam inuenit eos sex q. i remaserāt itēz dormientes et
euigilatos secū in ciuitatē adduxit. et singula scissi-
tat. ab eis. inuētū est. eos in spelūca fuisse p ānos se-
re trecetos. Preterea inuēte sūt plūtee tabule in ipa

spelūca. quas illi impouerāt ibi. q. mādato decij ob-
tinerēt os spelūce. Impatores erāt tūc. I. donoz.
et Archadius. q. cū pus dubitaret de resurrectōe. h.
viso firmitus crediderūt. fuerūt autē cum epō pre-
dicti septē iuuenes p aliquos dies et postea mortui
sūt libera morte. vñ dñi sūt martires. q. tam diu in
spelūca manserūt.

Estum beati petri ad vincula. taliter secundū
bedam institutū fuit. Theosobia vxor theo-
dosi. h. impatoris. iherosolimā. p. ficiens.
vidit in alexandria festum celebrari. in kalend. au-
gusti. ad honore cesaris augusti. de triūpho habito
de cleopatra. regina egypti. et mardo antomo vi-
ro eius. vnde vehemēter doluit. q. dānato et gētili-
tātus honoz exhibē. Semēs aut iherosolimā. cathē-
nas qbz petr. sub herode fuit alligat. acq. sūt et ro-
mā redies eas aplico pntant. q. alias cathenas qbz
sub nerone fuerat alligat. apporari pcepit. que se-
tangētes vsq. a deo sūt miraculose cōducte. ac si sp-
fuisse eedem. Theodosius igit ad honore bñ petri
eccliaz edificauit. et ibi cathenas impouit. q. dedica-
ta est in kalend. augusti. ut sollemitas piscatoris ob-
fuscaet sollemitatē impatoris. et cathena petri extim-
gueret torquē augusti. Secūda causa institutōis h.
festi ē. ppter memoriā libeacōis beati petri. p. age-
lum facte a carcē. siue a vinculis. put in epla legē
hodierna. et scdm hoc videt. q. deberet vocari hoc fe-
stū a vinculis. Tercia causa est. q. cū quirim. tribu-
nus filiaz haberet gutturosam. illa ad mandātū sci
alle. ipe qui sext. fuit a beato petro. qhuit bogas. si-
ue vincula. qbz beat. petrus fuit inuiculus. quibus
osculatis. liberata ē. et quirim. cū sua familia bapti-
zat. ē. Tūc dñs alexander. ipa hoc festū in kalen-
aug. celebrādū instituit. et in honore beati petri ec-
cliam in vrbe fabricauit. vbi vincula ipa reposuit. et
ad vincula nominauit. in q. festiuitate populus illic
ipa vincula hodie osculat. Quarta causa potest ēē
q. dñs petrus a vinculis miraculose absoluit. et eū
ligandi atq. soluendi potestatē dedit. Nos autem
vinculis peccator. ligati tenem. et absolui indige.
Ideo igit in sollemitate ipa q. dñs a vincula ipm hono-
ram. ut sic ipe a vinculis absolui pmeruit. et abso-
luēdi potestatē accepit a dño. sic et ipe nos a pecca-
tor. nexibz absolui obtineat. Hac die dñs epla. Misit
herodes. Act. xij. c. Euangelium. Vem iherus in pres
Matthi. xxij. capitulo.

Machabeisti. sunt illi de quibz fuit iudas
machabeus. de quibz in. ij. machabeozū Et
cū ecclia occidētalīs nullius alterius sancti
veteris testamenti. festū celebret. put dñm est in
phemia huius p. is. istoz. tñ in innocētū festū recolit
Istoz. q. dem ppter. qtuor. Primo. q. passi sūt ppter
legis obsuacōem. q. viz. carnes porcinas tra legē
comedē noluerūt. Scdo ppter martirij proguanaz
put legē in hystoria scolastica. Quia enim maudi-
ta supplicia sup scōs veteris testamēti ptulerūt. iteo
in hoc p. uilegiati sūt ut eoz passio celebret. Tercō
q. ipi fuerūt. vñ. frēs. et numer. septēarius ē numer.
vñuitatis. Vñ in eis significat. oēs martires vete-
ris testamēti celebritate digni. et omibz illis. in istis
reuerētia exhibet. Quarto. q. ipi ostēdunt in exē-
plū martiribz noui testamenti. ut sic illi. p. legis mō-
sape obfuacōe passi sūt. ita et nos maxime si nōcē

fuit. parati sumus p euāgelica. ⁊ scdm hoc magis celebratur hoc festū ppter significatum. q̄ ppter signifi-
cās. Undā vero dixerūt. q̄ isti machabei. sūt illi se-
pte frēs q̄ fuerūt filij felicitatis.

Bcati stephani. p̄thomartiris muctio facta
fuit die illa q̄ celebrat̄ eius passio. Et passus
ē die illa qua eius muctio celebrat̄. s. m au-
gusto. Sed festa p̄ ecclesiam q̄uor̄ decausis t̄isitata sūt.
Primo q̄ cū bt̄us stephan⁹ fuit p̄thomartir. ⁊ mar-
tirū scōz sit eoz̄ natale in celis. merito statim post
natale dñi natale p̄thomartiris stephani celebrat̄.
Secūdo ppter dignitatē. dignus nāq̄ ē festū quod
ē de morte q̄ aliud. ⁊ ideo cōpetent̄ tanq̄ dignus
statim post natiuitatē collocatū est. Tercio q̄ officiū
passionis eius cōcordat officiō nortalis dñi. Sō illd.
Deri nat⁹ ē xp̄s in terris. vt hodie stephan⁹ nascē-
ret̄ in cel. Quarto q̄ in eius muctioe maxima mul-
tudo hominū venit. q̄ videntes miracula p̄limā q̄
fecit deus in illi⁹ muctioe. maiori cultu diem illum
celebrauerūt annuatim. q̄ etiā diem mortis illi⁹ sta-
tuerūt ergo sancti patres. vt festū passionis ei⁹ tra-
sferret̄ ad hāc diēz muctiois. ⁊ ad festū muctiois.
festū passionis. q̄ festū passionis maiori cultu dignū
ē. vt populus hūc diem qui natale dñi sequit̄. fer-
uentiori cultu celebrat̄. q̄ diē eiusdē festi in augusto
Alia etiā rāō reddet̄ sub ip̄o festo.

Sequit̄ de festo transfiguracōis dñi. qd̄ est
in diē festi beati. Sixti. non q̄ tali diē transfi-
guracō facta sit. s. q̄ tūc ab aplis qui secum
fuerūt in mōte. fuit manifestata ⁊ publicata ⁊ p̄dicata.
Precepit enim ne alicui diceret. donec a mortuis r̄-
surrexiss̄. illi aut̄ vsq̄ ad hāc diē sp̄ s̄ tacuerūt transfi-
guracōez enim cōstat fēm fuisse circa p̄ncipiū veris.
eo scz diē quo dē euāgelii de transfiguracōe. scz secūda
ebdomada q̄dragesime. Et nota. q̄ in quibusdā
locis hāc diē dicit̄ sanguis xp̄i. de nouo vino. si in-
ueniri possit. aut salte aliquantulū de matua vna in
calice eliquat̄. b̄ndicunt̄ etiā racem. ex quibz po-
pulus cōmunicat. ⁊ ē rāō hēc. In diē enī cene dixit
ih̄sus discipulis. Amen dico vobis. Annūto nō bi-
bam de hoc gemmine vitis. donec bibā illd̄ nouū in
regno patris mei. q̄ ergo q̄ dixit nouum. et etiā
transfiguracō p̄met ad illam gl̄osam in nouacōnem
quā xp̄us habuit post resurrectōem. ⁊ quā fideles
post resurrectōem sūt habituri. ideo in hoc festo san-
guis xp̄i ex nouo vino cōficiē. ⁊ ppter hoc etiā hāc
diē noue vne b̄ndicunt̄. Cūcūq̄ ip̄a statuit. vt p̄
me fruges ⁊ fave sup̄ altāe b̄ndicant̄.

Batus laurentius. q̄ post beatū stephanū
inter alios martires p̄matū obtinet. vi-
giliam habz. nō q̄ maiorez penā sustinu-
erit. q̄ alij. Nam multi tantā penā sustinuerūt sicut
beatus vincētius. ⁊ beatus georgius. ⁊ alij quidā. sed
ppter officiū p̄dicacōis. ⁊ ppter martirij locū. q̄
rome. ⁊ ppter bonam amministracōem thesaurorū
ecclesie. Sūte incipit introit⁹ in vigilia ip̄ius. Disposit̄
dedit paupibz. In diē vero habz p̄p̄m officiū. viz.
Cōfessio ⁊ p̄p̄ritudo r̄. ⁊ hoc ideo dē. q̄ ppter cō-
fessionem fidei fuit assatus. et exaltat⁹. ⁊ apparuit
eius sanctitas cū nō timuit sic tormentari p̄ cristo.
Quia v̄o ip̄e in tormentis positus inuolabat̄ ac to-
mno laudes cātabat. idō seq̄ uersus. Cātate dño
cātici noui. In collecta vero illa. Da nob̄ q̄sum⁹

147
dñe r̄. orat̄ ecclesia se sic liberari p̄ dñm ab igne vici-
orū. ⁊ ip̄a vicia in se extingui. sic beat⁹ laurenti⁹ fuit
liberat⁹ ab igne tormentorū. Sūte ip̄e dicebat t̄p̄-
rāno. Disce miser. quāta ē virtus dñi. Nā carbonēs
isti nō dolorem. s. refrigeriū michi prestāt. In
eplā vero. Qui p̄er r̄. n. corinth. ix. ca. agit̄ de lar-
gitate elemosinarū faciēda paupibz. qd̄ p̄ceptū
strenue impleuit beatus laurentius. qui thesauros
ecclesie dedit paupibz. ⁊ vt eum in hoc mitem⁹. dicit̄
Iusticia eius manet in seculū seculi. R̄nsorū de
passione eius est. eo q̄ igne p̄batus fuit. sic aurum
in fornace p̄bat̄. ⁊ hoc ē q̄ dicit̄. Probasti cor me-
um. ⁊ v̄si. nō dē. q̄ ad hāc tenō dē fuit assat⁹. ⁊ a
dño visibiliter visitat⁹. ⁊ ideo dicebat. Mea vox ob-
scūz nō habz. s. om̄ia in luce clarescunt. Versus ē.
Igne me examinasti. ⁊ nō ē inuēta in me iniquitas
id ē in equalitas. q̄ sp̄ ⁊ p̄fecte in fide cōstans fuit.
Vel nō fuit inuēta in eo iniquitas. s. peccatū. Allā. ē
de nobili ministerio eius. Et q̄ erat p̄cipu⁹ mister
ideo in virtute dñi p̄cipue opabat̄. Leuita inq̄ lau-
rentius bonū opus opatus ē. q̄ p̄p̄nū crucis ces-
cos illūciuit. Leuita id est. q̄ assumptus. vel offe-
rens. q̄ ad litterā assumptus fuit ad ministeriū di-
uinū. Sūte legit̄ ip̄m dixisse beato Sixto. Quo p̄-
gredeis sine filio pater. nunquid de genere me pro-
basti exp̄ire. vt p̄dōcū ministriū elegeris. cui dñi
fisti dñici sanguis cōsecracōem. Itē fuit leuita. id ē
seipm offerens. Sūte ip̄e in tormentis positus dice-
bat. Ego me obtuli hostiā deo in odorem suauitatis.
⁊ ideo de eo in nocturnali officiō cātāt ecclesia. Q̄ eru-
it esse hostia beatus laurentius. q̄ dum assaret̄. dñm
nō negauit. ⁊ ideo inuēit̄ est sacrificiū laudis. Et q̄
de? laudādus ē. de tanta patientia cōcella martiri.
ideo p̄dicta sub allā cantant̄. In euāgelio vero.
Nisi granum frumenti. qd̄ ē ioh̄. xij. agit̄ dñs de mi-
nistis suis. ⁊ de p̄mo ip̄oz. dices p̄mo de ope ip̄oz.
Qui michi ministrat. me sequat̄. ⁊ p̄ de primo ad-
iungit dices. Et ubi sū ego. illic ⁊ ministet meus erit.
Si quis michi ministrat. honorificabit eū p̄t̄ me-
us r̄. Cū igit̄ inter ministros p̄cipuus fuerit bt̄us
laurentius. ideo istud euāgelii in eius festiuitate cā-
tat̄. Sed q̄ p̄uilegiatū ministeriū ē p̄dicacō. ⁊ cōn-
fessio nomis dñi coram regibz ⁊ p̄ncipibz. ideo seq̄-
tur. Offertoriū. Cōfessio ⁊ p̄p̄ritudo r̄. In post-
cōmunionē q̄ agit̄ de ministris ⁊ merito ip̄oz. Qui
michi ministrat r̄. Ad horas dē caplm. Qui p̄e-
n. corinth. ix. c. Et nota. q̄ iste sc̄us ppter res p̄-
rogatiuas sup̄ in p̄ncipio politas in tribz p̄uilegiat⁹
est. Primo. qm̄ ip̄e sol⁹ inter martires habz ieiunij
institutōis. Secūdo in octauis. qm̄ iste tm̄. ⁊ bt̄us
stephan⁹ octauis hnt̄ inter martires. sic beat⁹ martin⁹
inter cōfessores. De hāc octaua dē enī in fine p̄he-
mij hui⁹ p̄is. Tercio in regressibz antiphonaz. In
hoc enim festo. quidā vericuli p̄mittunt̄ antiphōis
vt dē enī in. vi. p̄e. sub dñica de trinitate. bt̄us lau-
rentius fuit archidiaconus rome. post quē null⁹ dē
archidiacon⁹ ibi fuisse. q̄ p̄. x. v. d. antiphōis.

Ieromm⁹ dicit̄. quō beata maria assumpta fuerit. si-
ue in corpe siue extra corpus. nescio. de? scit August.
neō dicit̄. q̄ in corpe. veritas tñ. ē. q̄ p̄mo assumpta
ē in anima. vt̄ vero corpe in terra remaserit mee-
rū habet. ⁊ melius ē p̄e dubitare. q̄ aliquid ēca
hoc tēme diffinire. p̄e tamē credendū ē. eaz̄ cōlitter

fuisse assumptam. Verū qdam religioſiſſima mlier
Elizabeth nomine. de pūbz ſaxonię. aſſeruit ſibi tūc
latū fuiſſe. q post qdraginta dies. poſt aſſumpcōem
anime. aſſumptū fuit corp⁹. tūc cōpoſuit quēdā
tractatū. q tū nō eſt autēticus. **R**efert. Ephirius
q beata vgo. qn xpm cōcepit erat ānoꝝ. xxiij. t in
decimo quito. ipm pepit. t cū eo manſit annis. xxxij.
t poſt mortē xpi ſupvixit annis. xxij. t ſcōz h tpe
ōbitus fui. erat annoꝝ. lxxij. Probabilis vū videt.
dicūt aliq. qz duodecim ānis filio ſupvixit t ſic ſexa-
genaria eſt aſſumpta. cū apoſtoli totidē annis pre-
dicauerint in iudea. t circa ptes illas. **I**n hoc feſto
dicūt qdam. qm eccliaꝝ dedicacōibz dicunt. qz
ad eam p̄tinent. Cataſ etiam de libro canticōꝝ ſciz.
Oſculē me oſculor t. Rñſ enim. antiphōe. t lōes
mte ſumū. q liber ē de amoribz. qz in carne manēs
maiorē habuit dilectōem. quā aliq creatura in car-
ne viues excepto xpo. t ideo ppter excellentē cari-
tatē. quā habuit in terris. meruit aſcendē ſup āge-
los. In carne enim pter carnem viue. nō terrena. ſ
celeſtis vita ē. Et cōpetit hoc feſtū eſtuo tēpore. qz
p calorem ignis caritas aſcendit. **R**urſus legi-
t cantat de cāico amoris. eo q beata vgo figuraz
tenet ecclie. ſicut enim ipa mater eſt t virgo t ſpō-
ſa. ſic t ecclia mater ſcōꝝ nomē tenet virginitatis t
ſponſe. Virginitatis m̄qz mentis t fidei. q pualet v-
ginitati carnis ſponſe. qz ipa ē ſponſa xpi. Vñ apls
Deſpondi vos vñ viro virginem caſtā exhibē xpo
Eſt aut vt dicūt quidaz canticū legenda. medietas.
vſqz ad octauas. Alia vero medietas. vſqz ad nati-
uitatē euſdem vginis reſeruet. hinc ergo agnue
accedit. q circa feſtū iſtud libri ſalomonis legant.
Et pmittunt antiphōis quidā verſiculi. vt dictū
eſt m. vj. pte ſb dñica de trinitate. **I**n calcedonē.
cōcilio qd beus leo ipa celebravit. ſtatutum fuit. vt
virgo maria. mater dei appellaret. Alij tamē dicūt
q i ephreſino iuſſu celeſtini p̄p̄e. pmo celebrato. Itē
nota. q ille ſmo Iero. Cogitis me. o paula t euſto-
chie. qui a quibzdam in ecclia in hoc feſto legitur
nō debz legi niſi in reſectorio. vel capitūlo. qz ad hoc
factus fuit. **D**icit aut ad horas capitulū. In oibz
requiem. Eccl. xxiij. c. In vigilia aſſumpcōis dicit
eplā. Abmico. Eccl. xxiij. Alie ecclie dicūt. Ego q
q eſt ibidē. **E**uāgelii ē. Exurgens maria. Luce.
j. c. Alie ecclie dicūt. Loquere iheſu. vñ decimo ca.
Offertoriū. Oꝛacō mea mūda. Job. xvi. c. **C**e-
terū in miſſa diei legi eplā. In oibz requie tē. In
oibz enim qſuit vitam eternā. t ideo habuit illā.
Sequit. Et qui creauit me. requieuit in tabnaculo
id eſt in vtero meo. Et qz dñs in vtero bte virginis
reſeuit. ideo ipe dedit illi ſuū tabnaculū. id eſt celum.
Et ſicut ipa fecit dño thronū grandem. vñ ipa di-
cit. Magnificat anima mea dñm. tñ. ſz. x. Thronū
fecit rex Salomon de elore grādem. ita ei fecit dñs
thronum grādem in celo. qn exaltauit eam ſup an-
gelos. **E**uāgelii legitur de martha. t de maria. ſ.
mtrauit iheſus. Luce. x. qd pma facie primē nō videt
tū bene primens eſt ſcōm allegoriam. Intrauit enim
iheſus in quoddaz caſtellum. id ē beatā vginem
q dē caſtellum. q ē terribilis demonibz. t bñ ſe mu-
niuit cōtra diabolu t vicia. Diminuit aut dicitur
caſtellū ppter humilitatē. t dē quoddam. ppter ſin-
gularitatē. qz nec pma ſilis viſa ē. nec hte ſequētz.

et martha. actiua vita recepit eū. diligētiffime eni
nutriuit puer ſuū. t tulit in egiptū. t prius ſe pba-
uit in actiua vita. eūdo ad elizabeth t fruendo ei
Et ſicut ipa fuit martha i actiua vita. ita et ſuit ma-
ria magdalena in cōtemplatiua Vñ i alio euāgelio
habet. Maria cōſeruabat omia ūba hec conferēs
in corde ſuo. Hec aut due ſorores ſignificāt vitam
actiua. et vitā cōtemplatiua. q plene fuerūt in bñ
ūgine. p quas ipa ſblmit honorabilr atqz delcāblr
in ſeipā recepit xpm. **I**llud aut nōndū eſt q qua-
tuor ſūt euāgelia de bñ maria Vñ ē Miſſus eſt. qd
nō debet dici niſi in aduētū dñi. t in annūtia cōne
eius. Alia tria pnt cātari quoties de ipa peculiaris
miſſa cantat tanqz cōmūia que ſūt iſta. Extollens
vocē quēdā mlier tē. Aliud. Stabat an cruce tē. **I**tē nō q hoc
feſtū habz ieiuniū t octauis. qd nō habet aliud feſtū
de illa. hoc eni feſtū maius eſt oibz alijs que ſūt
de illa. Siſt t de quolibet ſcō maius feſtū eſt cñſtitus.
illius qz aliud de illo. qz de miſeria trāſit ad vitaz ex-
cepto de Iohāne bap. **Q**uare aut herbe colligat
et bñdicant in hoc feſto ipa legenda indicat. quia
bñ maia cōparat roſe t lilio Vñ Sicut ſpina roſam
genuit. ita iudea mariā. Officiū bte marie virginis
debet quotidie. ſ in ſabbō ſolemnitē dici. put dē e
in ſex pte ſb. t. de tpe aduētus In qbusdā tñ ecclia
nō dicit a qnta ſeia cene dñi vſqz ad octauis p̄ſh.
dicētes. q tūc in ecclia omia breuia ēē debet. Legit
tñ q cum quidā ſacōdos aliā forte miſſam nesciens
omī die miſſam de bñ ūgine celebraret. epus eum
ab officiō ſuſpēdit. ſed ūgo bñ ipi epō ex hoc grā-
uiffime omiata ē. t ideo ipe ſuſpēhoēz hui⁹ elaxauit

Batus bartholomeus. **P**rimo pre dicauit vt dixit beus Theodo-
rus Abbas in ligdoma. poſtea in iudicia. de
inde in malbama ciuitate armene. vbi pmo excoꝛia-
tus. t poſtea decollatus ē. deinde tñſlatus dicit bñ
uenti. qz iſt die Rome eſſe dicat. Quidā autem
celebrat feſtum excoꝛiacōis. t quidā decollacōis
ſicut dē eſt in vj. pte. ſub q̄tra ſeia tēre eb domate
aduētus. **E**t nota q m̄q̄rēbz bñ bartholo-
meū demon ipm ita deſcripſit dices. Capilli eius m-
gri t cūſpi. caro cādida. ocli grātes. nares coequa-
les t directe. barba plixa habēs paucos canos. ſta-
tā eſt q̄l collobio albo. clauato purpura veſtē mduē
pallio albo qd p ſinglōs āglōs hz gēmas purpureas

Eſtū decollacōis. **L**beati Iohis celebrat ecclia qz pro veſtate
mortuus ē. ſed nō ſic ſolemniter ſicut feſtū
natiuitatis eius. eo q deſcendit ad inferos ſicut dicit
Greg. ſup illū locū. Tu es qui v̄turus es. an alium
exſpectam? fuit aut decollatus in tpe paſchali per
hero dē regem āno. xxxij. a natiuitate dñi. ſ. āno pre-
cedēte paſſiōem dñi. Et ipe in āno. xxx. cepit pre-
dicare. et ita hoc feſtū eſt de decollacōe. **E**t nota
q tres fuerūt herodes. quos eoz infamis crudes-
litas fecit ſamofos. Primus dñs ē herodes alta-
lonta ſub quo nat⁹ eſt dñs. a quo innocētes occi-
ſi ſūt. Scōus ātipas qui Iohem decollauit. Tercius
agrippa. qui Iacobū occidit. t Petz in carcerauit
vñ d. Aſtalomita necat pueros. Antipa Iohānem
Agrippa Iacobū claudēs in carce Petz. **S**ane
decollato Ioh. diſcipuli eius corp⁹ ſepulcrē. in ſebaſtia

decollato iohāne. discipuli eius corpus sepelierunt in
sebastē urbe palestine. et apud in iherlm humatū ē
iuxta herodis habitaculum. et ubi corpus sepultum
iacebat. multa deus miracula opabatur. Sū multus
to magna xpianorū illuc cōfluebat. qd virens Julis
anus apostata. iussu eius gentes ad dedecus sancti
iohānis cōfregērunt maseolū. et ossa eius p agros
sparserūt. Sed cū xpiani illuc venērūt. et miracula
cessarent. itē gentes ossa collegerūt et cōbussērunt.
Sed digitus ille quo dñm ad iordanem venientem
monstravit dices. Ecce agnus dei. nō potuit abus
ri. multi tamen xpiani monachi a iherosolimis. qui
intereāt cū gentibz ossa colligētibz. qd occultae por
terāt resuauerūt. tuleruntqz ossa ad philippū iero
solimitanū ep̄m. qui misit ea p Julianū diaconū ana
stasio alexandrie ep̄o. q post theophilus urbis eius
idem ep̄us in tēplo Serapis reposuit. et basilicam in
honorem eius cōsecravit. Sū hoc festū de decollacōe
et cōbussione ossium. et scōz magrū Gilbertū. quod
celebrat ecclesia. quasi p iam mortuo. scōm martiri
um. qz in suis ossibz quodāmodo passus est. Alij di
cunt. qz beata Teda. digitū beati iohis. q cōbuti nō
potuit de vltima marmis pibz afferens in morianam
ibi ad honorem beati iohis fundavit ecclesiam. et hac
die dedicata est ei ecclesia. qd statutum fuit a do
mino papa. ut hec dies ad honorem beati iohis p to
tū mūdū sp̄ celebris habētur. et scōm hoc videt. qz
debz diei festū dedicacōis. **R**aulus brūs iohāes
caput suū qd in iherosalem fuerat humatum reue
lauit duobz monachis orientibz. q iherlm adire
veniant. q iuxta herodis habitaculū. illud. v. kalēd
march inuenerūt. Sed p ab alijs platiū ē emissaz
clitacō. et in quodam specu ignobiliter reco ditum.
donec de nouo marcello presbitero fuit reuelatū. et p
eiusdem urbis ep̄m. n. kalēd septēbris reuelatū.
ex quo tēpe cepit in eadem urbe decollacō celebrari
ea die ut arbitror. quo caput est reuelatū. et ita hoc
festū potest dici reuelacōis. Hoc ergo festū potest
esse de decollacōe. vel de collectōe ossium. vel de de
dicacōe eccleie ad honorem illius. vel de reuelacōe.

Hac die dicitur quidam. Ep̄lam. Expectacō. pū
bion. x. c. et Euāgelium. Adit herodes. Marc. vi. c.
et Allā. Erat lucēna. Jo. v. c. et am. ubi. p. m. bulli m

Sciendū est. qz cum beatus felix traheret ad
mortem pro nomine xpi. quidam repere se
in medio pultis dices. Ego sum xpianus
dixerūt carmifices. ergo venies et tu. Cū aut nomē
illius ignoraret. vocatus ē Andactus. qz beato fe
lici audacter associat. sic et brūs iohes alexandrinus
ep̄s. ob eximiam in paupes xpi pietatē. iohes elemosi
narius dñs ē. cuius festū. ix. kalēd februa. celebrat

Festū nativitatē beate **M**arie. qn viz in mūdo nata est. ideo cele
brat. qz fuit in vtero sēficata. Iux illud
psalmiste. Sanctificavit tabernaculū suū alissimū. In
hoc festo legit genealogia saluatoris. immo ipius
beate virginis. qz de eadem fuerūt genealogia. Sū
legit euāgelium. matthei. i. c. Liber gnacōis. de q dñm
est in sexta pre sub natali. et b festo aplorū philippi
et iacobi. et Ep̄la. Ego quasi. ecci. xxv. c. Aliē eccie
dicūt. Dñs possedit me. pūbion. vii. Cātaē etiam
historia de laudibz ipius virginis. In qbusdā tamē
ecclesijs legūtur cantica canncorū. q magis ptinent

ad festū assumpcōis. put ibi dñm ē. **D**icit etiam
ad horas caplm. Ego qh vitis. ecci. xxv. c. **S**ane
hoc festū olim nō celebrabat. s. quidā vir religiosus
pluribz annis audiuit angelos in hac nocte solē
zantes in celis. cui causam qrenti reuelatū est a ge
los gaudere. qn beata virgo nata fuit in illa nocte.
qd apostolicus autē cauēat. et festū celebrari pce
pit. ut in solemnizacōe celesti curie sformem. **N**ō
aut habz hoc festū ieiunū institucōis. potest tamē
habē de uocōis. Olim etiam nō habuit octauā. sed
Innocētiū p̄pā. m. eam instituit. vacante in rōna
eccia p obitu gregoriū p̄pē. ix. cardinalibz deordare
nequētibz. Romani post plures eis inclusis multi
plices molestias eis inferebat. ppter qd dei card
nales regimē celi vouerūt. qz si eius meritis deorda
rent. tabire libere possen. octauam sue nativitatē
diu neglectā celebrādam de cetero statueret. sicqz
in celestiniū p̄pam cōuenerūt. et libeātū fuit. s. qz idē
celestinus vixit solū. xviii. diebz. nō potuit votū im
plere. qd postmodū dñs innocētiū eius successor
impleuit. **E**t nota. qz ecclesia tres nativitates solē
zat. s. Jo. baptiste. beate marie. et xpi. Siquidem io
hāes fuit lucifer. qz sicut lucifer pcedit solem. sic
ip̄e xpm. Prīmū enim ap̄e p̄dicauit Maria fuit au
roza. nativitas xpi ortus solis. qz in eo splendor p̄s
apparuit. p̄dicte aut tres nativitates designāt tres
sp̄uales nativitates. Nā renascim cū iohē in aqua.
cū maia in penitētia. et cū xpo in glā. Cū igit oportet
at. qz cōtricio pcedat nativitatē baptisimi in adultis
et nativitatē glē similiter. ideo merito ille due vigi
lias hnt. Sed cū penitētia tota sit p vigilia nō opor
tuit. qz ip̄a vigiliaz haberet. et ideo hoc festū vigili
am siue ieiunū nō habet. Et est sciendū. qz beatus
fulbertus ep̄s cardinalis. fecit illa tria responsoria
Serps iesse. Solem iusticie. et Chorus noue iherlm.

Exaltacō scē **C**rucis dñ. qz Cosdrees rex p̄saz ierosoli
mam venit. et lignū dñm cū mte secū tulit.
et facta domo. celo simili. in eadem sedem sibi fecit.
et lignū a dextis posuit loco filij. Gallū vērō a sinistris
loco sp̄s sancti. et ip̄e stans in medio se dñm vocari
iussit. qd audiens Eraditus impator romani. acie
mouit cōtra danubiū. q flumini ē p̄saz. nō hūc qz in
Sueuia nascit. sed aliu eiusdem nominis. m de victo
filio Cosdree. singulari certamine. cruce dñm tulit. et
cū appropinquaret in magna popa. iherlm porte ciui
tatis p angelū clausē fuit. ne intraret. qz cū vellemet
amminaret. audita ē vox de celo dices. Rex regū
nō sic intrasse iherlm phaleratū. qn p omibz pan ve
nit. s. hūilez et sup aīmā sedentē. et statim recogno
scens elacōez suā de equo descendit. et hūiliatus est
valde. et porte ei sp̄ore ap̄te fuit. et nudis pedibz ciui
tatē intrauit. et in eius introitu. multi diuersorū mor
torū geneibz de tē. curati fuit p cruce. et impator ip̄e
in has deuotissimas crucis prupit laudes dices. O
crux splēdidior cūctis astris mdi. celebrior hoibz tē.
Ille g exaltauit et exaltacōis die in futurū. ep̄s sibi
cōsentientibz. in suo impio statuit ee solēnem. Ser
gius vērō p̄pā. longis post tēpibz. in sacario bti p̄
muent caplam argentēā. et in ea cruce ex saluti ei
lignū magna porcone cōpositā. lapidibz p̄cios ador
natam. q posita in basilica saluatoris. adorāt a p̄lo
in die exaltacōis. **E**st aut maius festū muēcōis

q̄ exaltacōis. ppter auctoritatē instituentis. Na illud a p̄pa sc̄i Eusebio. illud ab impatore statutū ē. In hoc festo d̄r eplā. q̄ d̄r in ramis palmarū. q̄ in ea agit̄ de exaltacōe sc̄e crucis. Alij legūt illā. Crist̄ factus ē ad philipens̄. ij. c. Legit̄ etiā in q̄busdā eccl̄is euāgelū. in quo fit mencō de aduentu xp̄i et fulgore. Sicut fulgor exit r̄. q̄ d̄r d̄ci cōfuevit tepōe aduentus. In alijs vero d̄r euāgelū de mcho demo. q̄ d̄r d̄ci d̄ci in festo inuentōis sc̄e crucis. ibi enī d̄ci. Sicut moyses exaltauit serpentē in heremo. ita exaltari oportet filiū hominis. Cōmūter tñ d̄r. q̄ melius ē euāgelū. nūc iudiciū ē mūdi. Jo. xij. c. in quo d̄r. Cum exaltat̄ fuero a terra. om̄ia traham ad meip̄m. Prefacō vero illa d̄r. q̄ ante pascha p̄ q̄ntecim dies. seu in q̄busdā eccl̄is p̄ q̄nq̄ d̄ci. vel ut aliq̄ volūt illa. q̄ d̄r in tpe paschali. Dicitur etiā ad horas capitulū. Xpus factus est p̄ nobis ad philipenses secūdo. c.

Beatus matheus leuita fuit. erat autē hebreus. ideo hebraice scripsit hebreis in iudea. s̄ postea liber eius fuit tñslat̄ in grecū. tñde in latinū. Et nota. q̄ euāgelū. q̄ ip̄e p̄p̄is manibus anno dñi q̄dragelimo scripsit. cū offibz beati barnabē reptum ē. q̄ quidē euāgelū. beat̄ barnabas se cū ferebat. et sup̄ egros illud ponens. tam fide bar̄ te. q̄ merito beati mathei. om̄ino lib̄ eābat. Matheus vero edidit aquileie euāgelū. anno dñi. xliij. d̄ci. hodie eplā om̄iūq̄ vest̄. Eph̄. iij. c. Alij vero d̄ci. Similitudo vultus. Ezech. c. j. Euāgelū est dū trāfret ihesus Mathe. ix. c. In vigilia vero ē euāgelū. Vidit ihesus publicanū. Luce. v. ca. Pres̄ dicauit aut̄ sub. Gazo caligula impatore. q̄ sic d̄ci est. qm̄ nat̄ ē in expedicōe. et cooptus est caligis. Ioh̄es aut̄ scripsit sub numā. Marcus sub nerone. De luca incertū est. q̄ d̄r tamen d̄ci q̄ s̄b nerone.

Alexandri in romanos. dux egipti collegit exercitū. in quo fuit b̄us mauricius. q̄ sub se habebat legionē. in qua erant. sex milia sex centi. et sexaginta sex. Cū ergo essent in exercitū tyranus voluit eos cogere adorare ydola. q̄ noluerūt. et ppter rea tēcā pte accepit tyranus et interfecit. q̄ vides b̄us mauricius. cōuertit symonem ad socios orans ut viriliter starent. et sic ab eo confortati passi sunt martiriū. fuerat aut̄ baptizati. ante q̄ romā veniret. Et nota. q̄ d̄r de mauricio. et tebea legione. q̄ in ueniūt plures tebe. Vna in egipto. vbi fuit mauri. Altera in grecia. vbi fuit thebanī. Alia in india. vbi fuit tesbite. Isti socij mauricij erant de egipto.

Lucas. syrus fuit nacoē et antiochenus. patriarcha. et p̄dicauit in thebania vbi suā mortē in martirio finuit. fuit etiam pictor et medicus. et scdm̄ Iero. fuit discipulus ap̄loz. et nō dñi. Venit enim ad fidem. post domini resurrexerunt. ut legit̄ in glō sup̄ exo. licet quidā d̄ci. q̄ fuit de septuaginta duobz discipulis dñi. et scripsit euāgelū in achaia. Vixit aut̄ octaginta quatuor annis. Ip̄e euāgelū et act̄ ap̄loz cōposuit. fuit discipulus b̄i pauli. a quo didicit q̄ d̄ci. sic et b̄us marcus a b̄o petro. In plogo tñ euāgelij sui inueniunt. q̄ ip̄e didicit multa a q̄busdā qui in p̄ncipio cū dñō fuerūt. Sed beat̄ paulus nō fuit a p̄ncipio cū dñō. ergo nō didicit ab eo q̄ d̄ci. Solucō q̄ d̄r

didicit ab eo. et q̄dam ab alijs. s̄ maxime a beato paulo. Credit̄ tamen q̄ ip̄e ad beatā virgine t̄q̄ ad archā testamenti recurrens. ab ea de multis certificatus fuit. p̄cipue de h̄is q̄ sibi soli cōstabant. sic de āgelica annūtiacōe et xp̄i nat̄itate. et h̄mōi. et q̄bz solus lucas agit.

Iacobus frater dñi. et symon et judas et ioseph q̄ et barlabas. et etiā iust̄ cognōiat̄ ē. ne ppter inuisciam ab apostolatu fuisse reprobat̄ credat̄. fratres fuerūt filij marie cleophe. q̄ alpheo nupta fuit. Symon aut̄ iste d̄ci ē zelotes. d̄ci est et symon cananeus. a cana vico galilee. q̄ idem est. Cana enim zelus interpretat̄. habuit enim magnū zelum animarū. Judas etiam multipliciter agnomiat̄ ē. d̄ci ē enī iudas iacobi. sup̄ frater. ut pmissus ē. D̄ci ē etiā thateus a trarcha. q̄ ē regia vestis. et deus. Vel thateus interpretat̄ apphensurū. ip̄e enim fuit vestis regia p̄ oīmenta virtutū. p̄ quas apphendit p̄ncipem xp̄m. D̄ci est etiā lebeus. q̄ sonat cor vel cortulus. i. cordis cultor. In pmissum ioseph. et mathiam. sortes iacte sunt. et de symone d̄ci. q̄ crucifixus mortuus ē. Alij tamen d̄ci. q̄ nō est iste. s̄ symon qui fuit filius cleophe crucifixus ē. Iste symon p̄dicauit in egipto. postea vero venit in iherl̄m. tibi fuit ep̄s post b̄m iacobū minorē. qui d̄ci ē frater dñi. tibi crucifixus est. Vixit aut̄ cetū viginti annis. et suscitauit ante q̄ mortē. xxx. mortuos. Vnde in eius legēda inueniuntur terdenos mortuos. merfos fluctibz. hūane vice eddidit v̄sibz filiū enim hospitis sui. merfum fluctibus suscitauit. Mortuus aut̄ ē in tothoro. nō in postophorio. Postophoriū ut quidā volūt. ē portus tēpli in quo iacebāt custodes templi. Judas autem p̄dicauit ap̄d p̄las et medos. et mōrū ē ap̄d armenos.

Alī singula ydola romanorū rome tēpli habē nō possent. Romanū vñ tēplum in honorem. Seceles martiris deorū. et om̄iū deorū ip̄oz fecerūt. q̄ d̄ci ē p̄theon. a pan q̄ ē totū. et theros deus. Successu vero tēporū. bonifacius p̄pa p̄c̄it a Phoca cesare impatore cōstātinopolitano. q̄ p̄erat romanis. tēplū illud sibi dari. quo obtento abiecit inde ydolis. dedicauit illud. n̄j. idus maij. ad honorem b̄e marie virḡinis. et om̄iū martirū. et d̄ci est festū illud b̄e marie ad martires. nōdum enim fiebat festa de festo. sed solum de martiribz. Vnde tūc institutū fuit festum beati ioh̄anis ante portam latinā. occasione martirij. q̄ q̄ntū in se fuit sustinuit. Statuit ergo itē p̄pa. ut singulis annis illa die celebraret̄ festum de martiribz. h̄c in kalend̄ eiusdē mensis celebrabat̄ festū ap̄loz. et in honore beate marie. et om̄iū martirū. cantauit ibi. Terribilis est locus iste. et. q̄ tñ in dedicacōe eccl̄ie solet dici. Verū gregorius. n̄j. hoc festū martirū trāstulit ad kalendas nouembris ut tūc collectis terre frugibz. venemeter ad h̄ festū possent copiosius victualia inuenire. instituens tūc fieri festū nō solū ap̄loz et martirū. s̄ etiam trinitatis. et angelorū et cōfessorū. et ḡnāliter om̄iū sc̄oz et sc̄arū et etiam electorū. ut patet in himno. et illius officij ordinant̄. Institutū aut̄ fuit hoc festū quatuor de causis. Primo ppter p̄missam tēpli dedicacōem. Secūdo. ppter om̄issorū festorū supplecōem. Nō enī ppter ip̄az multitudinem. et om̄ibz specialit̄ festare

valeamus. Tercio propter negligentiam in festis que celebrantur commissarum expiationem. et hoc ratio tangitur in sermone. que hac die in ecclesia recitatur. ubi ita dicitur. decrevit tum est. ut die ista omnium sanctorum memoria habeatur. ut quicquid humana fragilitas per ignorantiam aut negligentiam. vel per occupationem rei secularis. in sollemnitate sanctorum minus pergerit. in hac sancta oblatione persolvatur. Quarto propter facilitatem orationum nostrarum impetracionem. facilius enim quod petimus obtinebimus si simul omnes intercedant pro nobis. quod impossibile est multitudinem non exaudiri. Sed in oratione hoc dicitur. Multiplicatis inter. lar. Quare autem festa sanctorum celebrantur. dictum est in premissis huius partis. Hoc festum habet ieiunium institutum. nec debet quis comedere illa die usque ad vespas. nec ieiunium debet mutari. ut quidam faciunt. propter semper Continuum. Quia vero hoc festum omnium sanctorum est generale. ideo variatur illius officium. prout habetur varietas omnium sanctorum. Prima enim antiphona. et prima lectio. et prima responsoria. de trinitate cantantur. quia festum est trinitatis. Secundo loco cantatur de beata maria. Tercio de angelis. Quarto de prophetis. Quinto de apostolis. Sexto de martiribus. Septimo de confessoribus. Octavo de virginibus. Nonno de illis omnibus simul. Auctoritas autem illius officii obstat in lectionibus. Nam in quibusdam ecclesiis in hoc festo maior in ecclesia. etiam episcopus si presens fuerit. lectionem legit de trinitate. scilicet per matrem. vel de canis. vel saltem sacerdos. et sic fit deservus per personas in legendo. usque ad pueros. Octava namque lectio de virginibus legitur. unde ex pueris. Nam si nona lectio maioris est lege. Octava etiam responsoria dicitur de virginibus scilicet. Audiu vocem. quod cantatur a quibus pueris coram altari beate marie virginis. si fuerint ibi candelas in manibus tenentibus. ad representationem quibus prudentium virginum lampades ornatas. accensas habuerunt. Dicitur etiam capitulum. Vidi turbam. Apoc. vii. c. Ad missam vero dicitur epla. Ecce ego io. que est Apoc. vi. c. Alla. O que gloriosa. Apoc. vii. c. Euangelium. Videntes ihesus turbas. Mat. x. v. c. In vigilia vero dicitur epla. Ecce ego io. Apoc. vi. c. Euangelium. Descendentes ihesus. Luce. vi. c.

In loco de officio mortuorum dicendum est. et quibus vocatur agenda. ab ago agis. quia inter ceteras sui significaciones agere idem est quod celebrare. Inde ergo officium ordinatum ad celebrandum sanctorum memoriam. agenda vocatur. quibus et vocantur exequie. ab exequor exequis. quia inter alias sui significaciones exequi. id est. quod extra aliam sequi. Officium ergo seu obsequium in sepulturis mortuorum exequi vocantur. quia celebratur dum mortui extra viuos sepelientur feruntur. vel extra horas canonicas. speciales et singulares habet oblationes. Sane hoc officium continuatur festo omnium sanctorum. et sunt tres dies continui. tribus misterijs deputati. Nam vigilia omnium sanctorum dies est afflictionis. sollemnitas dies est exultacionis. hoc die vero dies est oracionis. In primo nos ieiunando affligimus prout vite miseriam recolentes. In secundo benedictionem prout vite miseriam recolentes. In tertio per huius qui in purgatorio detinentur oramus. eis. modo penam minorum. modo plenam absolucionem oracionibus impetrantes. Siquidem commemoracio omnium fidelium defunctorum instituta est fieri ab ecclesia tali die. ut generalibus benedictionibus adiuvetur. quia specialia habere non valent. sic et de festo omnium sanctorum premissum est. Sicut enim Petrus damianus ait. Scis edito copiens quod apud

vulcanum cicilie. crebre voces et ululat. demonum audiebant plangentium. pro eo quod anime defunctorum per elemosinas et oraciones de eorum manibus eripiebantur. ordinavit in suis monasterijs. ut per festum omnium sanctorum. fieret commemoracio defunctorum. quod fuit postmodum a tota ecclesia approbatum. Primo ergo videamus a quibus institutum fuit officium mortuorum. Secundo ubi habuit initium. Tercio de modo celebrandi illud. Quarto de modo sepeliendi. fuit autem primo institutum ab apostolis. sed non ab origine. ut testatur Philozus in libro de ecclesiasticis officiis fuit adaustratum et ex maxima parte ordinatum. Unde ipsum commendat beatus Augustinus in euthydion. dicens eum fuisse sanctorum in ecclesiasticis officiis per apostolos. Hoc officium initium habuit in veteri lege. Nam sic ait Ambrosius. mortuo iacob ioseph et alij fratres sui cum multis egyptijs attulerunt eum in Ebron. si presens fleuerunt. xl. diebus in egypto. et postea fleuerunt eum vii diebus in zab Gen. quinquagesimo. ca. Item legitur in Deuterio. vltio. c. quod mortuo moyses fleuerunt populus israel triginta diebus. et filij fecerunt de Aaron et de Maria Item dicit salomon Luctus filij sapientis mortui vii. diebus. luctus. Stulti filij sempiternus. ideo quia internum pument. Nota autem quod quidam faciunt memoriam per defunctis die scilicet seu per tres dies. repitantes triduanam domini sepulturam. seu respectum habentes ad resurrectioem christi qui die tercia resurrexit. resurrectioem cum christo mortuis populates. seu ad trinitatem. vel ut quod viuentes tripliciter peccauerunt. vii cogitacione. verbo et opere remittatur eisdem Alii vero faciunt missam celebrari vii diebus seu per septem dies. et vtriusque ordinem in libro Ruy xliii. c. ubi dicitur quod qui tenet cadauer mortui hominis in mudis erit vii diebus. Unde aspergat aqua tribus diebus et vii sic mudabit. Sane mudus propter cadauer mortui hominis. significat polluta animam propter mortua opera. Celebratur ergo per vii dies. Primo ut defunctus ad sabbatum eterne quietis perveniat valeat pervenire. Secundo ut ei remittatur omnia peccata que commisit in vita. que per septem dies ducit. Tercio propter septenarium anime et corporis anime enim tres habet vires. scilicet robilitatem concupiscibilitatem et irascibilitatem. Corpore vero constat ex quatuor elementis. ut ergo peccata que homo per hoc septenarium fuit in hac vita que per septem dies ducit commisit deleantur. septenarium mortuus celebratur. Quarto sicut filij iacob defuncti fleuerunt per septem dies ut premissum est ita et ecclesia per suis defunctis celebrat officium septem diebus. Quidam autem faciunt non decimale. id est. officium novem dierum ut per hoc officium mortuorum. anime a penis liberate. novem angelorum ordinibus associantur. Hoc tamen a quibusdam non approbat. ne gentiles imitari videantur. a quibus hoc scriptum esse videtur. qui novem diebus lugebant mortuos suos. et in nono die cineres eorum pyramidibus vel in bustis recedebant. Alii vero celebrari faciunt per defunctis triginta dies vel trigesimo die. Primo quia filij israel tot diebus fleuerunt moysen et aaron ut premissum est. Secundo ideo quia ter decem faciunt triginta. per. ter enim trinitatem. per decem decalogum intelligimus. Tercenarium ergo mortuis facimus. ut quod in observacione decalogi seu preceptorum christi et contra trinitatem peccaverunt. eis dei misericordia condonet. Tercio quia numerus lune triginta diebus perficitur. ideo trigesima die vel triginta diebus fit mortuus officium. ut opera eorum coram deo plena esse intelligantur. Quidam quoque quaterdecies celebrant sine quadragenarium faciunt. ut quod illi in doctrina quatuor evangeliorum. et in decem preceptis legis peccaverunt.

sibi condones. **R**ursus q̄ diem q̄dragesimū seruāt.
rep̄ntant dñicam sepulturā. optates mortuū gl̄iaz
habē cū xp̄o. q̄ q̄dragesima h̄ns iacuit in sepulcro.
ap̄tata hora in q̄ em̄it sp̄m. ⁊ vltima hora noctis
dñice. in q̄ resurrexit sc̄bz augustinū. Rep̄ntat etiā.
Quia vt p̄missum ē. mortuo iacob. filij eius luxerūt
q̄dragesima diebz. Alij quinquagenariū faciūt. qm̄ sic
beda ⁊ gregor. dicūt in glosa sup̄ locū illū. vbi ha-
bet. q̄ abrahā q̄siuit a dño volente s̄buertere so-
domam. si quinquaginta fuerint ibi. nūquā destruet
eos. ⁊ r̄ndit dñs. nō. Quinquagenarius numerus per-
fectus ē. ⁊ significat annū iubileū. i. octauā etatem
in qua erit remissio ⁊ plena libertas. ut ergo anime
defunctorū plenariā lib̄tate. ⁊ peccatorū suorū remis-
sionē adipiscant. quinquaginta diebz p̄ illis celebrat
officiū. Nonnulli etiā celebrat cētesimū diē. ut mor-
tū nāseant a leua m̄ tētra. a milicia in triūphum. a
terra in celum. a miseria in gl̄iam. a morte in vitam.
Optat enim illis eternā beatitudinē q̄ p̄ cētenariū
vltia quē nō est numerus designat. **Q**uidaz v-
ro anniuersariū obseruat triplici tēcausa. Primo vt
defuncti de āmis calamitatis pueniāt ad ānos eter-
nitatis. siue ad vitā eternā. q̄ sine fine ē. ⁊ q̄si ānus
in se reuoluit. ⁊ q̄si ibi ē p̄tempitas. ⁊ nulla rep̄-
tur varietas. Sēcūdo qz sic sc̄bz anniuersariū. ad ip-
sorū honorez ⁊ nostrā vtilitatē celebram. put dē
ē in p̄hemio huius p̄tis. sic ⁊ anniuersariū defunctorū
ad iporū vtilitatē. ⁊ nrām deuocōem. Tercio dies ā-
niuersarij p̄ defunctis itēo repetit. qm̄ sc̄dm aug.?
qualiter sit eis in alia vita nescimus. ⁊ melius vt eis
sup̄sit bñficiū nostrū. quā dē sit. **A**nniuersariū autē
si cōtingit in diē dñica. ⁊ in aliqua celebrari solē
mitate nō debz mutari ad sequētem diē. put sit in
festis sc̄bz. si fiat in diē p̄cedenti. ut citius occurrat
p̄mis defunctorū. quas in purgatorio sustinent. De-
functi enim nostro indigent auxilio ⁊ bñficio. si nō
sancti. **D**ie q̄tem festino anniuersariū celebrari nō
debz. nec missa p̄ defunctis dici. nisi corpus p̄ns fue-
rit. tunc sic. qz om̄i tpe potest missa p̄ defunctis cele-
brari. cad auere p̄ntē. nisi in p̄seue. Tunc enim n̄
debz corpus intumulari. nec missa p̄ eo cātari. quia
tunc corpus xp̄i immolari nō debz. si vsqz in crastinū
referuet. ⁊ tūc sc̄z in sabbato potest missa p̄ illo cāt-
tari ⁊ corpus sepeliri. Similr si quis in diē p̄asche mo-
rat corpus eius vsqz in crastinū referuet sup̄ terrā
⁊ tūc cū celebracōne misse sepeliat. Nō enim debet
corpus sepeliri absqz missa. q̄nis cōtrariū fiat in ple-
risqz locis. **L**icet aut sc̄dm gabilonē cōclū. quo-
tidie sit p̄ defunctis orandū ⁊ sacrificandū. in p̄missis
tñ diebz. hoc specialiter agit ab amicis. Siquidem
aliq̄ om̄i tpe festinis diebz dūtaxat exceptis. gñalr
orant p̄ defunctis in officio vesp̄tali ⁊ matutnali.
Alij missam quotidie p̄ eis celebrāt. Alij in mēsis
inicio. nouē psalmos. ⁊ nouē lēones. ⁊ nouē rñsona
cātant. Et quidem sancta ⁊ salūbris ē cogitacō pro
defunctis exorare. ut a peccatis soluant. **I**n q̄bu-
sdam locis nō d̄r in ecclia officiū mortuorū. a quinta
ta feria cene dñi. vsqz ad octauas p̄theco. dicētes.
qz om̄ia officia illi tēpis debet esse breuia. nec in do-
minicis diebz. Legit autē qz q̄dam abbas. phibuit
monachos suos celebrare dñicis diebz p̄ defunctis.
si mortui p̄pter hoc durissimis vberibz eū afflixerūt
⁊ ideo phibicōnez huiusmodi reuocauit. **E**t nō

qz suffragia q̄ sūt in eccl̄is p̄ defunctis valte loīs
actōnes sūt gr̄ciay. Ille enim anime q̄ sūt p̄fecte
bone. statim cū egredūt a corpibz euolat ad celos
nec s̄bidijs nr̄is egēt. Pro valte malis sūt q̄lecuqz
cōsolacōes viuorū. eis enim s̄bidiā nostra nō p̄sūt
qm̄ anime illoz statim descendūt ad infernū. Pro
mediocriter bonis. q̄ sc̄z sūt in purgatorio sūt expia-
cōnes. Pro mediocriter malis. q̄ sc̄z sūt in inferno.
sūt p̄piciacōes siue penarū mitigacōes. Nam secūdu
augustinū quibz p̄sūt aut p̄sūt. ut sit plena emissio
aut certe. ut tolleabiliōr sit dñacō. Quidā tñ pro
eodem sumūt mediocriter bonos. ⁊ mediociter ma-
los. quos vocant nō valte bonos. q̄ v̄z narrāt purga-
torij. q̄ viuētes inuictam penitētiā nō p̄fecerūt
q̄bz p̄sūt elemosine. oracōes. ieiunia. ⁊ sacrificia. q̄ p̄
eis sūt. Nā ut dicūt. eis q̄ sūt in inferno. nichil p̄sūt
Illud etiā nota. qz sc̄dm ieronimū cū p̄ cūctis
animabz psalm. ⁊ missa d̄r. nō minus q̄ si p̄ quo-
libet dicere accipit. Circa hoc tñ dici potest. qz si
suffragia sūt in speciali magis profut illis. pro q̄bus
specialiter sūt. q̄ alijs si sunt in gñe seu in cōmuni
magis profut illis. q̄ plus meruerūt in hac vita. vt
sibi p̄desent. si in equali vel maiori necessitate ex-
istūt. **L**icet igit sc̄dm aug? nō profut om̄ibz p̄
quibz sūt. qz tñ nescim? q̄bz profut. ⁊ nō. pro oi-
bus faciēda sūt. ne aliquis p̄termittat. Melius nā
qz supererunt eis quibus nec obfunt nec profunt
q̄z defunt eis q̄bus profunt. ⁊ itēo dies anniuersarij
fit. ut p̄missum est. **S**ed nūquid suffragia ei qui
p̄pter mortale peccatū in caritate nō est. profut ei q̄
in caritate recessit. R̄nteo. opa sacramentalia. ut mis-
sa. officiū mortuorū. collecte. et similia. p̄ talē facta
bene valent. si ⁊ defuncto profunt. tūqz illa a deo nō
ab opante efficaciam h̄nt. Tum qz ille nō p̄prio no-
mine. si quasi siudicus om̄i v̄z totius eccl̄ie nomine
hoc agit sc̄dm ea. q̄ d̄cā sūt in p̄hemio. n̄ p̄tis. Si
vero tanqz p̄uata p̄sona alia suffragia facit. aut si
agit alio nomine. aut suo p̄prio. Si alieno. ut qz de-
functi seu alteri? in caritate existētis iussu de illius
bonis elemosinam. tanqz minister. p̄ eo facit. tūc q̄
tem illi p̄dest. qm̄ is intelligit facere cui? m̄ adā-
to facit. ut qui m̄ dat solui. ipe solue videt. Hinc
est. qz peregrinacōis votū ab vno emissum. alter ei?
iussu exequi potest. Idemqz ē. si duo. quorū alter in
caritate est. alter nō. p̄ defuncto p̄alteriū legūt. et
si elemosina dat iusto. ut orat pro defuncto. H̄ns et
enim casibz p̄dest defuncto. racōne caritatis h̄ns
iusti adiūcti. Si aut suo p̄uato nomine. ⁊ de p̄prio
quis pro illo elemosinā dat vel orat. vel ieiunat. ul
aliter se affligit. quasi cōmuniter dicūt theologi. qz
talia in nullo profut ei. Nā legit 1o. ix. Scimus qz
peccatores deus nō exaudit. si illud ceci. tñ euāge-
liste sūt verbū. ⁊ psal. i. Cū multiplicaueritis oraci-
ones nō exaudia. manus enim vestre sanguine. i.
peccatis plene sūt Immo sc̄dm aug? Dū is q̄ disp̄-
cet ad intercedēdū mittit vati iudicis animus ad
deteriora prouocat. Deus enim in quorū dona non
respicit. ⁊ iustorū solus oracōes exaudit. Item dñs
p̄ amon p̄phetā. Vota p̄nguū terre. id ē peccatorū
nō recipia. **S**erū cū pauci sine cōmune viuāt. talis
sentētia. q̄ misericōdia ⁊ tot suffragia defunctis adiunt
⁊ viuorū caritatē ad illos refrigerare facit nimis
dura. ⁊ itēo nō sequēda videt. Si enim om̄i quos

Dñe labia mra. nec. Deus in adiu. m. nec. bñdica?
nec. Inuitatoriu. in corp? pins fit. ⁊ etiam in vigilis.
nec. Gl'a pri. ad rñforia vel i fine psalmoz. nec ad le
ctōs bñdictōm petim? vel damus. nec dici? Tu au
tem. vel. Deo grās. Nec in missa. Allā. nec. Gl'ia
in excelsis. nec. Ite missa est. Nam in veteri lege. p
hibitu fuit oleū leticie. ⁊ thus suauitatis. p peccato
offerri. Mors etenim est vindicta peccati. vñ. Vbi
peccatū. ibi tenebre. Nec debz esse leticia. nec cāticō
rū leticie dectatō. vbi ē luctus ⁊ contristatō mētis
ac exequie. p mortuis celebrat' cū luctu. **C**ursus
laudes supprimimus. qz quo mortui trāseūt ignorā
tes nescimus. vñte laudare dominū debz? de iusti
cia vel de misericō. Gaudium repmim? qz tristes in
hūc mūdum intrauimus. ⁊ tristiores eximus. Non
g sequentia debz dici. q̄ ē cāticū exultacōis. **A**d
huc licet in missa p viuis debeant omēs thurificari
ad religidū q illoz oracōes ad celestia dirigūt.
In missa tñ p defunctis nō debz thus p dñz portai
nec offerri. id ē altare thurificari. s; circa corp? cm.
qz hoc in lege phibitū fuit. ut iam pmissum ē. Null?
ergo in hoc officio thurificat'. ad notādū q mortui
māmoto suis valent oracōibz pmereri. Sñ ps.
Nō mortui laudabūt te dñe. Ipā aut defunctorū cor
pa thurificat'. ⁊ aq bñdicta aspergūtū. nō vt eo
rum peccata tollant. q̄ tūc p talia tolli nequeūt. sed
ut omīs immūdoz spiritū pñcia arceatur. ⁊ hūnt
etiām in signū sō cietatis. ⁊ cōmuniōis sacmētōz
quā nobiscū dū vixerūt habuerūt. Vñ et diaconus
tradit. q̄ atquit? viui mortuos osculabāt. in signū
vñtatis. quā cū ipis habuerūt. Profit etiām hec ⁊
familia inquantū p talia ipsi deo reuēntia exhibetur.
Quare aut duplex versus ponē in introitu pro
defunctis. s. Te decet. ⁊ Exaudi oracōem meam. rē.
dcm est in sex pte sub sabbato. in. eb domatē q̄ dra
gesime. **I**tem in missa p defunctis nō debz inter
misceri oracō p viuis. put dcm ē in quarta pte sub
ti. de oracōne. **P**ax etiām nō dat triplici ratione.
Primo qz hoc officium. ut iam dcm ē. triduanā xpi
sepultura vestigio sequitur. vbi pax nō datur. p
iute osculū testandū. Secō qz nō communicam?
mortuis. qz non nobis rñtēnt. Nos sumus enim in
sexta etate. illi in septima. Inde ē. qz corpus nūquā
debz esse in ecclia. quādiu missa de die celebrat'. im
mō si pñs esset ibi. debz asportari extra eccliam in ve
stibulo ecclie. qñtacūqz auctoritate viuens fulgēt.
⁊ postea ad missam de mortuis rēportari. Tercio qm
sic ex multis gñis hñl' collectis. vñ? panis dñcitur.
⁊ ex multis racemis vinū elicāt'. sic ex multis fide
libus. quoz quidā boni. qdā mali sūt. vna ecclia
cōstruit' et cōadunatur. Quia g de mortuo homine
nescimus adhuc. utrū sit ipse de cōformitate ecclie
⁊ pacem habeat cū suo creatore ⁊ reconciliacōnem.
ideo pacē ad missam nō damus. nec aliquas laudes
p mortuis referim? qz non ē vñ aqēdum sit. Non
enim adhuc apparet eoz requies. Quarta etiā racō
posita est in quarta pte. vbi agitur de osculo pacis.
Illud quoqz notādū ē. qz officiū mortuoz incipit
a vespis. postea secuntur vigilie. quaz tria sūt gñā.
In quibz a ecclis legūtū nouē lēcōes de iob. ⁊
incipiunt. Parce in dñe rē. In alijs legūt de libro
sapiētie. ⁊ incipiūt. Meli? ē ire rē. In alijs vero de
quodā sermone augustini. Sed vñtecuqz sumātū

absolute sine intermissione benedicere. et sine. Tu au-
tem vel alibi incipit et finit. put in exequijs. quas
in deo triduo pro christo celebramus suas. Veritamen
in quibusdam ecclesijs loco Tu autem domine terminat. beati
mortui qui in domino moriuntur. qui verba sunt de apocalypsi. c.
Frequenter autem in hoc officio psalmus Te decet
quoniam ibi agitur de reditu filiorum israel a captivitate in ter-
ram promissionis. sic et defuncti de captivitate miseria.
ad vitam perficiunt eternam. Dicit etiam psalmus. Domine
ne in furore tuo. qui cum sit ferox in ordine psalterij. tunc
pro octava intitulatur. quasi in sex etatibus per hunc psalmum
deum rogantes ut septime etatis possumus tormenta euan-
gere. et ad octavam glorie pervenire. **O**fficium mortuorum
non habet sedas vel pas. ut dicitur in. vi. pre. sicut de
vespis In concilio tholera statutum est. quod sacerdos
missam defunctorum celebrans. ut eius inimicus mortem
incurrat deponatur. et tamen ipse qui eum ad hoc incitat ex
ilio perpetuo puniatur. **N**unc videndum est. quid sit corpus
sepeliendum sit. et quidem quoniam homo videtur agere in ex-
tremis. debet poni ad terram supra cineres. vel ad mi-
nus supra paleas. pro quod innuitur quod cinis est. et in cinere
revertetur. et fit hoc exemplo beati martini. qui ut in se
alijs daret exemplum in cinere iacens. vitam finivit.
et si moriens stratus sit. legi debet passio domini. vel sal-
tem psalmus illius ante eum. ut sic ad maiorem copulationem
moueat. Et debet esse crux erecta ad pedes. ut mori-
ens eam cernens. magis contemnat et convertatur. Debet
etiam supinus iacere. ut si erecta facie respiciat ce-
lum. exemplo beati martini. et postquam expiraverit. eius
anima domino comente. Postquam vero expiraverit. ca-
pam debent pulsari. put dicitur in pre prima ubi agi-
tur de capanis. Deinde corpus. nisi vivens noviter
inunctus fuerit. debet lavari. ad significandum. quod si
anima per confessionem et contritionem a culpa mundata sit.
verumque sit anima et corpus. eternam glorificationem et
claritatem in die iudicii consequetur. quod illi secundum Jo-
hannem in domino moriuntur. et beati sunt qui nullam secum portant
maculam. sed in hoc mundo per penitentiam delinquant. Sed
et de hac locutione. neque in veteri testa. s. Levitici. x. c.
neque in novo s. Act. v. ca. nil agatur. si omittatur
non multum ut autem quidam curadi esset. Et augustinus dicit in
libro de cura pro mortuis agenda. corpori humano quod pro
mortem impedit. non est salutis periculum. sed humanitatis offi-
cium. Veritamen cum maria magdalena videret dominum
an passionis. math. xxvi. c. fecit. non mortuorum quod non possit fa-
cere mortuo. marci. xii. c. Preuenit inquit unguere corpus
meum in sepultura. ex hoc probari potest corpora defun-
ctorum laudanda esse. Nam sicut ieronimus ait in originali
super illud math. vi. c. Unge caput tuum. In illis pri-
us unguentis per balneis utebantur. Canon tholera. co-
eili statuit. quod qui divina vocacione ab hac vita rece-
deret eum psalmus tatum et psallentium vocibus ad sepul-
crum deferant. Debent autem defunctus portari a consimili-
bus sue professionis. ut si fuerit diaconus a diaconibus.
si sacerdos a sacerdotibus. si sint ibi aliter non est vis.
quod necessitas legi non subiacet. clericus a clericis. katho-
licus a catholicis. Si vero fuerit de aliqua fraternitate
deportetur ab illis qui sunt eiusdem fraternitatis. Mulieri-
bus vero non licet corpora ferre. ne cogant corpora sua
laqueum meretricie tendere. quod facile committere possunt.
Dum autem de domo ad ecclesiam seu sepulchrum portatur. scilicet
quorumdam locorum morem ter in via pausat. Primo
ad significandum. quod ipse in hac vita existens. ut possit

digne domino presentari. et cum alijs sanctis perpetua quiete perfru-
i in tribus specialiter seipsum excitavit. viz in dilectione dei.
in caritate proximi. et in custodia sui. hinc quod in fide
sancte trinitatis vivit atque vitam sumit. Secundo ad res
presentandum quod dominus in triduo in ventre terre pausat
Tercio tres pause sunt in via. ut per tres dietas psalmo
die qui tunc dicitur. tertia fiat ei absolutio a delictis. tribus
modis. scilicet cogitatione. verbo. et ope commissis. exo. iii.
Sicam triu dierum ibimus in solitudine. tunc ponit
tur in spelunca in qua in quibusdam locis ponitur aqua
benedicta. et prunis cum thure. Aqua benedicta. ne deo-
nes qui multum eam timent ad corpus accedat. Solent
namque deservire in corpora mortuorum ut quod nequerunt in
vita saltem post mortem agant. Thure vero ibi ponitur.
propter fetorem corporis remouendum. seu ut defunctus
creatori suo acceptabile bonorum operum odoribus intelli-
gat obtulisse. Seu ad ostendendum. quod defunctus per auxi-
lium oracionis. Carbones in testimonium. quod terra illa
ad communes usus amplius redigi non potest. Plus
enim durat carboni sub terra quam aliud. Et de ea quoque
vel laurus et hmoi. qui se servat virores in sarcopha-
go corpori subternuntur. ad significandum. quod qui moriuntur
in christo vivere non desinent. nam licet mundo moriantur
secundum corpus. tamen secundum animam vivunt et reuiuiscunt deo.
Alia tamen consideracione habebat in funeribus antiqui christi-
anos. quod viz sicut expressus celsa non iterum succulceret. sed
tota moritur. ita homo mortuus non reuiuiscit. fiunt
etiam hec. non quod cadaueribus insit sensus. sed in figura.
viz vel ad resurrectionem spandam. vel ad dei misericordiam
seu benivolentiam provocandam. cui talia pietatis offi-
cia placet. Debent autem quis sic sepeliri. ut caput ad occi-
dentem positum. pedes dirigat ad orientem. in quo quasi
ipsa posicione orat. et innuit. quod punctus est ut de occi-
su festinet ad orientem. de mundo ad seculum. Et in quocumque
loco extra cimiterium christianus sepeliatur. super cruce caput
illius apponi debet. ad notandum illum christianum fuisse
quod hoc signum diaboli valde vereatur. et timeret accedere
ad locum crucis. signaculo insignitum. Debent quoque
fideles christiani sepeliri iduti iudeis. put priuiales
obstruat. quod sumitur ex euangelio. in quo legitur de iuda-
rio et symone x. Quidam vero cilio mshuntur. ut hac
veste insignia penitentie repneret. Nam cinis et cilicium
arma sunt penitentium. Nec debent indui vestibus amantibus
put in ptalia sit. et ut quidam dicunt. dnt hre caligas
circa tibias. et stralares in pedibus. ut per hoc ipso ee
paros ad iudicium repntet. Clerici vero sicut ordi-
nati. illis indumentis indui sint qui requirunt ordines
quos habet. Si vero non habent ordines sacros more lai-
corum sepeliantur. Vnde tamen licet in alijs ordinibus propter
paupertatem hoc sepius omittatur. In sacerdotem tamen
et episcopum nullomodo premitte dum est Vestes enim sa-
cerdota les vestes significant. cum quibus per ceteris sunt
domino presentandi. Euticianus ipsa statuit. ut nullus m-
tires sepeliat sine dalmatica. aut colloquio purpura-
to. **C**irca hoc autem considerandum est verum christus vestitus
fuerit post resurrectionem. et verum celum vestitus. ascen-
derit. et verum duobus discipulis euntibus in emaus. et ce-
teris discipulis. et mulieribus vestitus apparuit. Si quidem
angelus legimus vestitus apparuisse. In illud ioh. vi.
ait angelos sedentes in albis. et alibi. Ecce duo vi-
ri ascenderunt iuxta illum vestibus. qui et dixerunt. hic ihesus
qui assumptus est a vobis in celum. sic remittit quoniam vidistis
eum eundem in celum. Nemp christus vestitus ascendit in

celū iuxta illud Quis ē iste q̄ venit de edom tinctis
vestibz de bosia. Item angeli dixerūt. quāē rubz ē
indumentū tuū. **Q**ueris etiam vtrū homines erūt
nudi post diē iudicij. an vestiti. Et videtur q̄ vestiti
Nā sp̄s āgeli apparē solēt vestiti. et xps ec̄ p̄ ēbrecti
nē cū veste apparuit. et in t̄nfiguracōe vestit⁹ fuit
Sō et apparebāt vestimēta ei⁹ alba sic nix. Ecōtra
videt⁹ q̄ nudi erūt. qz hz auctas. q̄ in eadē forma
erim⁹ in q̄ fuit adā. p̄sq̄ nā peccaret et etiā in meliori
h̄ tūc fuit nudus. ergo nudi similiter erimus. Solu
cio nil diffimimus de veste. sed hoc solū dicim⁹ q̄ ibi
nō erit deformitas. nec vlla adūltas vel infirmitas
et erimus vestiti et ornati vestimētis virtutū. Quis
aut̄ tū quo loco sepeliri debz. et vtrū loc⁹ sepulture
aliquid cōferat. dē est in p̄ma pte vbi de cūmicio
agit⁹. **I**llud aut̄ nota. q̄ qz sc̄ptū ē. leuitici. xxi. c.
Pontifex ad omem mortuū. etiam p̄rem vel m̄rem
nō ingredit⁹. neqz egredit⁹ de sanctis. Hinc est
q̄ roman⁹ pontifex ad nullius defuncti domū acce
dit. **Q**uem qz ibidem d̄r. Sacerdotes nō radent ca
put. nō barbam. nec in crinibz suis facient incisurā
ideo qz de eorum morte tristat⁹. barbam nutriunt
nec crines p̄scindūt. et etiā nigris vestibz ornātur.
ut p̄ ingredimē et dolorem cōsepulti mortuo vidētur
Hic etiam q̄ri potest vtrū voces mortuorū loquā
tur. Et videt⁹ q̄ sic. iuxta illud p̄phete. Exultacōes
dei in gutture eorū. **D**ominica p̄a dicit. q̄ illi q̄bus
eū falsa misericōdia indulserim⁹ ante tribunal xpi tra
nos facient quēstionē. Et aug⁹ dicit. q̄ defuncti q̄
nesciūt q̄ hic fiūt. dum hic agūt. postea audiūt ab
hīs q̄ moriendo hinc recedūt. Sed aplūs tradit⁹
videt⁹. dices. q̄ tūc lingūe cessabūt. et psalmista. Nō
mortuū laudabūt te. Et nota sc̄dm aug⁹. q̄ tēp⁹ qd
inter hominis mortem. et vltimā resurrectiōez inter
positū ē. animas abditis. in nob̄ oculis receptaculis
cōtinet. **P**ostremo nota sc̄dm magist⁹ Johāne
belech. q̄ antiqui solebant dicē. q̄ qn̄ in humanis
fuit corpibus vocant⁹ anime. in m̄ris manes. qn̄ ve
ro celos ascēdebāt spūs. Quāto aut̄ recens erat se
pultura. huc q̄nto spūs circa sepulcras errabat v̄m
bra vocabant. **S**ōte psalmista. Nā et si ambulauē
in medio v̄mbre mortis. Et ideo tūc panē et vinū
ponebāt sup̄ sepulcrā mortuorū. ut dē ē s̄b festo ka
thedre petri. **I**n missa p̄ mortuis d̄r qn̄qz epistola
S̄ir fortissimus. Machabei. xij. ca. qn̄qz. **P**olumus
vos ignorare de dormientibz. tessaloni. iij. c. Qn̄qz
Audiui vocē. apoca. xij. c. qn̄qz. **E**cce misteriu vob̄
i. corinth. xv. Dicit etia qn̄qz euāgelu. Amen amē
dico vobz qz venit. io. v. c. qn̄qz. **D**ixit martha. io. xj.
qn̄qz. **S**icut enim pater suscitāt. io. v. c. qn̄qz. **O**mnē
qd̄ dat in pater. io. vi. c. qn̄qz. **E**go sū p̄is. qd̄ ē ibi

Quatuor coronatis. **H**ic notabiliter repit⁹. q̄ qn̄qz fuerūt q̄ ve
nerāt ad cōstruendū templū dyocleciani.
cognito q̄ essent xp̄iani martirio fuit coronati. quo
rū noia. qz nō fuerūt idēo in collecta ponūtur. **P**⁹
duos vero ānos alij q̄tuor martirū suscepit quorū
corpora sepulta sunt iuxta corpora p̄dictorū quinqz
quorū nomina fuerūt ignota. ideo statuit melchia
des p̄a. ut dies eorū sub nomibz p̄d̄cōz qn̄qz cele
bris haberet⁹. et sic vocatū ē festū q̄tuor coronatorū.
Postea vero fuerūt euidaz religioso. eorū nomina
reuelata. s. Seueri. Seuerini. Carpophori. et victorini

151
nomen tamen festi p̄pterea mutātū non est. nec etiā
dies in kalendario

Beato martino sciendū ē. q̄ d̄r par aplis
nō p̄pter suscitacōem mortuorū. quorū vt q̄
dam putat. cū idem multi alij fecerūt mar
tires et cōfessores. vel p̄pter multitudinem miracu
lorū. sed specialiter p̄pter vnu miraculū. Cū enim
esset Thuron archēps. venit ad eū qdā paup̄ et mopa
tumca ab eo petens. et ipse cōcessit. insit ergo p̄cu
ratori suo vt emeret. Ille vero iuit ad for. et ard⁹
redijt. tunicaqz vilem portans. q̄ fere penula. q̄h̄ pene
nulla poterat dici. vir sc̄us sibi inōstrari fecit. **E**rat
aut̄ brevis forte vsqz ad genua. manice vsqz ad cu
bitū. extrahens ergo suā. paup̄i dedit. et ipse paup̄is
tunica induit. **N**ec multo post p̄parat se ad celebra
dum missam. et stās ante altare sicut mos ē in p̄fati
one leuauit manus ad dñm mancis laxis retro la
tentibz. licet nec grossa eius brachia. nec multū car
nosa essent. et cū pfata penula nō nisi vsqz ad cubitū
p̄tendētur. remāserūt eadem brachia nuda tunc
venerūt miraculose aurei torques ipaqz decēter
operuerūt. et globus igneus apparuit sup̄ caput ei⁹
p̄ qd̄ demonstratū ē spm̄ sc̄m sup̄ eū descendisse ad ro
bur. sicut sup̄ aplōs in p̄thecost. **S**ōte p̄pter hoc n̄
immerito deus ē par aplis. ē etiam par eis in officio

Cōsiderādum aut̄ est. q̄ ipse solus inter cōfessores
institucōis habz octauas. sicut b̄tus lauretius in
martires Ille enim dixit Igne me examinasti. et nō
est inuenta in me iniquitas. et martinus in agone
mortis. dixit demom̄ astati. Nil inuenies in me cru
enta bestia. ecce quomodo cōcordant ille p̄pollēs
martir. quare p̄ omibz alijs octauas et vigiliam hz
iste cōfessor excellens. quāē p̄ omibz alijs octauaz
habz. **C**appam eius reges francoz cōsueuerunt
portare in p̄lis. ut dē ē in sc̄da pte vbi agit⁹ de sa
cerdote. fortunat⁹ poeta. vir vita egregius. et inge
nio p̄clarus de italia thuron veniens. gesta b̄ti mar
tin cōsep̄it tpe ioh̄ p̄e. iij.

Beatus andreas nigrifuit colore. barba. plis
sa. stature mediocris. h̄c ideo dicimus. vt
sc̄iat⁹. qualis in ecclia debz depingi. qd̄ de vno
quorū aplōz. et aliorū multorū sc̄orū sciendum esset.
p̄dicauit autē in achapa. et athēis. et circa partes
illas. **E**xcellentis fuit valde meriti. nec sine cau
sa b̄tus gregorius ateo fuit sibi deuotus. q̄ sibi fecit
p̄priū officiū. et monasteriū cōdidit. et ibidem mon
chus exiit. vigiliam ex institucōe nō habz. quia
est in tēpe ieiuniorū. quāē nō fuit necesse institui ei
vigiliam et idē est de beato thoma aplō. **S**ane
ossa eius ac b̄c lucis euāgeliste tpe cōstantini. et
impatoris trāslata fuit apud cōstantinopolim. Id ac
die d̄r eplā. Corde credidit ad iustitiam. roma. x. ca.
et euāgelu Ambulās ih̄sus iuxta mare. mathi. iij. c.

Postcōmuniō. Venite ad me. q̄ est ibi. **I**n vi
gilia vero est introit⁹. Dñs secus mare. mathi. iij.
et euāgelium. Stabat ioh̄es. et ex discipulis. io. i. ca.
Postcōmuniō. Dixit andreas. io. i. c.

Egit⁹ q̄ cū in quadā ecclia q̄ d̄r crux subie
cta monasterio sc̄e marie de caritate. nōdū
historia beati nicolai cantare. fratres eius
tem loci p̄zem suū. ut eā sibi cātare licet m̄stater
rogauerūt. Ille vero hoc p̄cise negauit dices in cō
gruū fore p̄stinū morem nouitatibz immutare. Illis

vero instantibus indignatus respondit. Recedite a me quia
nova cantica immo ioculatoria. quidam in mea ecclesia
non cantabunt. Adueniente autem eiusdem sancti festiuitate.
fratres cum quadam animi tristitia matutinarum vigi-
lias pegerunt. Cum omnes in lectis se recepissent
ecce beatus nicolaus prout visibiliter terribilis apparuit
quem a lecto extrahens per capillos dormitorum pauperum
to allisit et incipiens. O pastor eterne. per singulas vo-
cum dicitur. virgis quas in manu tenebat. gravissimos
ictus super dorsum illius ingeminans per ordinem morose
cantando antiphonam ipsam ad finem perduxit. Omnes
ergo illius clamoribus excitatis seminu? ad lectum
deportati. qui tandem ad se rediens. dixit. Ite et historia
nouam sancti nicolai decetate. Tempe henrici quarti
imperatoris ossa sancti nicolai apud urbem barem trans-
lata sunt.

Beda venerabilis pater et monachus. egregius
explicitor claruit in anglia. circa annum
domini. dclxxxvii. qui licet in sanctorum cathologo computatur.
non tamen ab ecclesia sanctus. sed venerabilis appellatur
duplici ratione. Primo quod cum per nimiam senectutem eius
oculi caligarent faciebat se duci per villas et castra ubi
quod verbis domini predicando. cum quadam vice per qua-
dam vallem magnis lapidibus plenam transiret. quidam
ex ductoribus derisorie dixit ei. quod ibi erat magnus po-
pulus congregatus expectans eius predicationem auide
et silenter. et tunc ille incepit predicare feruenter. et cum
in fine concludisset. per omnia secula sanctorum. mox omnes lapi-
des alta voce clamasse dicuntur. amen venerabilis pater.
etideo venerabilis pater appellatur. Alii vero asserunt.
quod angeli responderunt. bene dixisti venerabilis pater. Secun-
da causa est. quod post eius mortem clericus sibi quidam
deuotus. quedam versum edere cupiebat. quem in il-
lius tumulo sculpsit facere intendebat. incipiens sic.
Hac sunt in fossa. volens versum terminare. beatus sancti
ossa. Sed quod tale finem versus congruitas non patiebatur.
et sedula mente reuolueret. nec congruum finem videret
donec quadam nocte multum super hoc cogitasset. mane ad
tumulum properans. manibus angelicis taliter versum
scriptum reperit finitum. Hac sunt in fossa. beatus venerabilis
ossa. Eius autem corpus apud ianuam deuocione agrua
dicitur coli.

Historia seu legenda de sancto thoma apostolo. et si-
quod ex ea in responsoriis vel antiphonis sumptum
reperitur. inter apocrypha deputatur. In ipso autem festo legi-
tur ad missam euangelium. Thoma vnus ex xii. Io. xx. c.

Post domini natiuitatem. sequenti die fit festum de
obitu beati stephani protomartyris. et tamen
ipse fuit passus in augusto. quare hoc festum
fiat. sub festo innocencie eius deum est. Queritur
quare hec tria festa viginti sanctorum. stephani. iohannis. et In-
nocentium. immediate post festum natiuitatis domini ordi-
nantur. Respondeo primo. ut christo capiti et sponso. omnes sui
comites adiungantur. natus enim christus sponsus ecclesie
in hunc mundum tres sibi comites adiunxit. de quibus dicitur
in canticis. Dilectus meus cadidus et rubicundus. ele-
ctus ex milibus. Candidus quantum ad iohannem euange-
listam. preciosum virginem et confessorem. Rubicundus
quantum ad stephanum protomartyrem. Electus ex milibus
quantum ad magnam turbam innocentium. Secundo ut sic ecclesia
omnium martyrum gratia quorum quidam martyrum christi natiui-
tas causa fuit simul adunaret. Triplex est enim

martyrium. Primum voluntate et ope. tale fuit martyrium
beati stephani. et hoc est dignissimum in genere. hoc autem
dicimus. quod aliqua circumstantia facere possit. quod aliquis
confessor aliquo martyre dignior esset. et ideo festum eius
precedit alia. et continuatur festo domine natiuitatis. Unde
in ipso festo legitur. mortem quam saluator dignatus est
per omnibus pati. hanc ille primus per omnibus reddidit sal-
uatori. vitem christus heri natus est in terris. ut hodie ste-
phanus nasceretur in celis. In festo beati stephani
introitus est. Etenim sederunt principes. et aduersus me
loquuntur. in quo ostenduntur inuidie principum iudeorum.
beato stephano invidiantium. Epistola est. actuum. vi. ca.
Stephanus plenus gratia et fortitudine. qui sicut dicit au-
gustinus in sermone huius. dicitur. cum plurimum haberet au-
miracionis in ipsa specie non minus continetur in misteio
dignitatis. in qua narratur tam passio ipsius. quam passi-
onis causa. et meritum seu remuneratio. et hec etiam inhi-
nuant et repugnant in responsis quod est. Sederunt principes.
et in allia. quod est. Videro celos apostolus. actuum. viij. ca. in
offertorio et in postcomunione. Videro celos. actuum. viij.
Et in nocturnali etiam officio item reperitur. ut ostenda-
tur. quod sepe et sepius consiliati sunt principes sacerdotum
in mortem eius. Euangelium est. Ecce ego mitto ad
vos. matthei. x. ca. et sequitur. Ierusalem ierusalem que
occidis prophetas et lapidas eos etc. Stephanus enim
fuit lapidatus. dicitur etiam ibi a sanguine atel iusti.
Sicut enim ille fuit protomartyr in veteri testamento
sic ille in nouo. Historiam sancti stephani posuit
aleuin? karoli magister et capellan? nocturnales an-
tiphonas. de psalmis quibus attributa accepit. cetera
de actibus apostolorum. Antiphonis etiam laudem quidam
permittunt. prout deum est in sexta parte sancti dominici de tri-
mitate. Frequenter autem in vehiculis allia. vel propter
solemnitatem domine natiuitatis. vel propter gaudium de
consorcio stephani angelice comionis. Dicitur etiam illud.
capitulum. Stephanus plenus gratia. et illud Surrexerunt
quidam qui sunt actuum. vi. c. et illud. Cum esset stephanus.
actuum. viij. c. Secundum martyrium est voluntate et non ope
quale fuit martyrium beati iohannis euangeliste. qui mar-
tyr fuit sicut pater in illa antiphona In feruentis olei
voluum missus iohannes apostolus. diuina se pregentem gratia
illefusus exiuit. ut sicut non senserat carnis estum quod vir-
go fuit mente et corpore. sic nec estum feruentis olei sen-
sit. In natali autem eius carnis in quibusdam locis vna
missa in exordio lucis. ad notandum quod ipse accepto
lumine huius mundi. sacrificium virginis semper ob-
tulit deo. quod enim non poterat habere vigiliam propter fe-
stum beati stephani. statutum fuit. ut duas missas ha-
beret In missa de beato iohanne. epistola. Qui timet deum
ecclesiastici. xv. c. Euangelium est. Dixit ihesus petro. io.
ultimo. c. et cantatur alleluia. Sal de re. et quod ibi dicitur.
Qui supra pectus domini et summe iohannis ultimo. ca.
Introitus est. In medio ecclesie. ecclesiastici. xv. c. Et responsus.
Exiit sermo etc. Io. ultimo. c. Item allia. Hic est di-
scipulus. io. ultimo. c. Comunio. Exiit sermo. qui est
ibidem. Dicitur etiam ad horas capitulum. Cibavit eccle-
stici. xv. c. et illud. benedictus deus et pater. epistolae. i. c.
et illud. Qui timet dominum. ecclesiastici. xv. c. Et non quod
beatus iohannes euangelista. in festo beati iohannis bap-
tiste obiit. Sed quod non poterat tunc eius festum fieri. trans-
latum est ad tertium diem natalis domini. ut omnes comites suos
haberet sponsum. ut promissus est. et festum beati iohannis
baptiste in suo die remaneret. nec mixtum. quod dies illa ab

152
angelus gaudio natiuitatis precursoris autenticata fuit.
Nec est dogmatizandum. q. euangelista baptiste ta-
q. maior cesserit. p. eo qd legi. Inter natos mulie-
rum. no surrexit maior iohane baptista. Na no debz
esse de ipoz maiortate disputandū. diuinitus ē on-
sum. Cū enim duo magistri. quoz vnus baptistam
alter pferebat euangelistam. solēnem ad hoc indixis-
sent disputacōem. t. q. libz valde sollicitē inuestigas-
set auctates t. racōes efficaces. quibz suū iohānem
pferre possz. tandem die disputacōis adueniēte q.
liber scōz emulaton suū apparuit dices. Bene deor-
des sumus in celis. t. nob no disputetis in terris.
Tūc illi sibi adinuicē t. omi populo vishonē publica-
uerūt. t. dñm benedixerūt. **S**ed id eo fuit ad fēu
diem post dñi natiuitatem translātum. q. forte illa
die dedicata ē ei basilica. vel q. forte ea die redijt de
pathmos insula. vel insulatus ē. fuit enim p̄archa
ephesinus. **A**ut quidā. q. brūs iohes cū post ce-
lebratā missaz descendissz in tumultū euauit ab ocu-
lis circūstantiū. t. cum terra ibi statuerat de p̄fundo
addūt eum viuere. t. terram eius anhelitu statuere.
Alij in celū trāslatū. **I**git̄ prim ex euangelio. prim
ex eius tribulacōe hodierna copulat̄ historia. in
eius ultimo rñsonio. scz. In medio ecclie. qd sumit̄
de libro sapientie. in quo agi. t. spū intellect⁹ neu-
ma iubilatur. q. p spm intellectus fuit de ineffabili
verbo scz. de deo vero locutus. **T**ercū martirium
est opē t. nō volūtate. quale fuit martiriū innocētū
qd sicut tertiū locū obrinet in dignitate. ita t. inter
festa martirū. **S**ed quare festū innocētū celebrat̄
ante festum stelle. i. ephie. cū mortui fuerint p. ap-
paricōem stelle. qn scz herodes vidit q. illulus esset
a magis. Rñtetur. q. herodes auditis rumoribz de
xp̄o nato. turbat⁹ evalde. timens omittēre ēgnū
vnde cogitauit facere interfici omēs pueros. t. hic
xp̄us nō euaderet. h. fuit impeditus tūc. qm angust⁹
cesar mandauit ei. qd ad eum veniret. aristobolo t.
alexandro filijs ipius herodis rñsurus coram eo.
Et q. nō fuit ausus nō ire iuit. postmodū vero fuit
sus anno reuoluto. quarto die post natale dñi fecit
omēs pueros interfici. a bimato. i. biennio. t. infra
bimatus enim grece dicitur lūe biennū. **Q**ueritur
q. in festiuitate innocētū in missa. Glā in excelsis deo
t. alla t. alia cātica leticie nō cātant̄. Dicūt m̄gri iteo
q. mortui sūt ante dñi passionem. t. sic ad inferos
descenderūt. Sed pari racōe. t. in festo beati iohāis
baptiste sbricari debet. Dicendum est. q. hoc ideo
cōtingit. q. auctor officij noluit nos cōiūgi in hac
festiuitate animas deuotaz muliez de morte inno-
centū plangentū t. dolentū. vñ causa tristitie earz
illa dimittim⁹. t. iteo legi. prophēcia. Jere. xxxj. c.
de innocētibz. Vox in rama audita ē. q. ad hām de
beniaminis expomē. qui interfecti sūt ppter vxorē
leui. quā opprēsserant. t. rachel fuit mater beniaminul
p rachel q. interpretat̄ ouis. vel vidēs intelligit̄ ecclia
q. plorat filios suos. s. triplices. Primi sūt martires
coheras eos esse sibi subtrāctos. t. nō vult solari
in pñti. sed omēm cōsolacōnem trāssert in futurum.
q. nō sūt scz pñtes. **S**ecūdos filios luget ecclia. q.
fere ad pñtum veniūt. in quibz patē abortiū. **T**er-
ciū vero sūt. q. iam renati in baptismo erāt. h. p pēca
retro cedunt. hos t. illos luget ecclia q. nō sūt. id ē
q. dñati sūt. t. iteo quia luget ecclia cātica leticie

sbricent̄. **P**otest esse t. alia racō. nā cātica leticie
pprie post victoriā cantari debent. Sñ ezechie di-
ctū est. Dispone domui tue tē. q. post victoriā habis
tā. nō cecinit cātica leticie. h. innocētes nō habuerūt
victoriā. nō enim victoriā vbi pūgna nō ē. **A**de-
dia racō est. quidā tñ. p. alla cantant in missa. Laus
tibi. alij. Cātem⁹ epa. **E**t dicit eplā. Vidi supra mō-
tem. apoca. xxiij. **E**t euangeliz. Angel⁹ dñi appa-
ruit. mathi. xij. c. **S**i aut festū illud in dñica cōm-
gat. nulluz cāticum leticie subtrahet. ppter gaudiū
resurrectōis. In octauis quoq. eoz cātica leticie
cantant̄. p. significacōne gaudiū. qd accepturi sunt
in octaua. i. in resurrectōe. q. licet ad inferos descē-
derūt. resurgent tñ nobiscū in glā. Octaua enim fe-
stuitatū celebrat̄ in memoriā gñalis resurrectōis
quā significant. **R**ursus q. hac die tristitia mulierū
xp̄itam⁹ in multis ecclis diaconi nō vñtūt d alma-
ticis. nec sub diaconi subalibz. i. tunicellis. ad nōnd.
q. innocētes statim in morte pñmam stolā nō recepe-
rūt. h. ad infernū descenderūt. De hoc in tertia parte
dcm ē sub ti. de coloribz. **I**n hoc festo dicit capitulū
illud. Vidi sup mōtem. apoca. xxiij. c. Et illud. Hic
fuit q. cū mulieribz. t. illud. Hic emper fuit. q. fuit ibide.
Et aduerte. q. antiphona nocturnales. de psal-
mis sumunt̄. cetera de eplā vel euangelio. **Q**uod
aut dicūt. centūq. diagmā q. tuoz milia finitū pomē
pñfinito. qd etiam dicit. Vidi sup altare dei animas
interfectoz. h. ē accipiēdū. q. iohes vidit animas
interfectoz sub altā. i. humiliatos capiti suo. vel
in absconso. q. nemo pēpit hic quō ibi sint. **S**ed
quā solēniat ecclia de morte innocētū. q. nō habu-
erūt voluntatē patiendi. Videntur q. eadem racō-
ne. h. aliquis tirānus interficeret tot pueros deberet
ecclia similiter solēniatē p. illis. qd vñ nō ē. Rñteri
potest. q. hoc festū ppter tria celebrādū ē. licet volū-
tatē nō habuerūt patiendi. Primo q. xp̄us in eis
q̄rebat et occidebat. Secūdo q. xp̄us in eis celabat
diabolo t. herodi. Tercō q. nomen dñi nō loquendo
h. moriendo cōfessi sūt. q. p xp̄o t. vice xp̄i occisi sūt.
Erant aut innocētes. q. circūcisi. nam circūcisio eāt
tūc remediū cōtra originale peccatū. licet ita nō suf-
ficiens sicut nūc baptisimus ē. **I**llud aut sciendū
est. q. in quibzda ecclis in die natalis dñi. Diaconi
velpis finitis in honorem bñ stephani. q. eximius
diaconus fuit intripudio cōueniētes cātāt antipho-
nam. de scō stephano. t. sacerdos dicit collectam.
Nocturnos aut t. officiū crastinū celebrat. etiam be-
nedictōes sup lectōes dant. qd tñ facere nō debent.
Et eodē mō faciūt sacerdotes in festo beati stephani
in vespis in honorez scī iohis. q. ipse sacerdos fuit.
Et pueri in festo sancti iohāis in honorem innoce-
tum. **S**ub diaconi vero faciūt festū in quibusda
ecclis in festo circūcisiois. vñ ibidem est. In alijs
in epiphania. etiam in alijs. in octauis ephanie.
qd vocat festū stultoz. q. a enim ordo ille antiquus
incertus erat. Nam in canombz antiq. qnq. vocat̄
sacer. t. qnq. nō ideo. sub diaconi cetera ad festandū
nō hnt diem. t. eoz festū officio celebrat̄ confuso.
Apostolus grece interpretat̄ missus latine. inde apostoli dicit̄
sunt quia a xp̄o missi fuerūt euangelizare per
vniuersum vñem. **S**ane eccliam cōmuni de apo-
stolis solēniat. t. canit in matutinis. Ecce ego mitto

vos tē. qz omēs electi sunt simul a dño post simonē
ad eos factū in mōre. sic habet in matheo. 21. mar-
co. qz vj electi sūt duodecim. **De quibusdā tamē**
facit ecclesia officiū. p̄p̄riū. sicut de b̄to petro. p̄pter
p̄uilegiū dignitatis. de beato paulo. quāuis non
sit de duodecim. p̄pter p̄uilegiū p̄dicacōis. De b̄to
iohāne p̄pter p̄uilegiū amoris sive virginitatis. 7
de beato adrea. p̄pter p̄uilegiū crucis. quā ita arde-
ter p̄dicauit. occupauit. 7 habuit. Per h̄as caplin
illud. Jam nō estis. eph̄. 1. c. 7 illud. Non vos me
elegistis. qd ē ibidem. 7 illud. Beatus vir q̄ suffert
Ja. 1. c. 7 illud. Magnificauit eū in timore inimicorū.
ecclesiastici. xl. v. c. 7 illud. Statuit illi dñs testamētū
sempiternū. ibidem. 7 illud. In fide 7 leuitate ip̄ius sc̄m
fecit illū. ibidem. 7 illud. Ibant apli gaudentes. act.
. v. 7 illud. Nā quos p̄seuit. 7 p̄destinauit s̄formes
ro. viij. c. 7 illud. Corpa sc̄orū in pace. ecclesiastici. xl.
. n̄. c. 7 illud. Nō esurient neqz sitient amplius. apoc.
. viij. c. 7 illud. Nos insensati vitā illoz. sapiētie. v.
et illud. Ipso sumo angulari lapide x̄po ih̄esu. eph̄.
. ij. c. **Valent aut̄ vigilias 7 octauas.** qz si opati-
mur. 7 cōregnabim. De hoc dñm ē in q̄rta pte s̄b
. n̄. feria terciē ferie aduētus. Instantia tñ ē de bea-
to iohāne euāgelista quo ad ieiunium qd cōtingit.
Tum qz ut dicūt qdām. nō fuit martir nisi animo.
Tū p̄pter festū beati stephani. qd ē in vigilia festi
eius. **In vigilijs aplorū dicitur eplā. benedictio**
dñi sup caput. puerb. x. v. 7 ecclesiastici. xl. v. c. Item
illa. Per manus aut̄. act. v. c. 7 euāgelū. Ego sum
vitis. Jo. x. v. **In festis vero aplorū dicitur eplā. Jam**
nō estis hospites 7 adue. eph̄. v. c. Itē illa. H̄ij sūt
viri. ecclesiastici. xliij. c. Itē illa. Scimus qm̄ diligen-
tibz dñi. ro. viij. c. Item illa. benedictus dñs. 7 p̄
dñi n̄ri. eph̄. i. c. Itē illa. Spectaculū fci sum. ad co-
rim̄. n̄. c. Item illa. S̄m̄cuqz vestrū. ad eph̄. n̄. c.
Item illa. Ego vos elegi. io. x. v. Item illud. Veni-
te ad me omēs. q̄ laboratis. mathe. xj. c. **Euāge-**
lium vero dicitur hoc ē p̄ceptū. io. x. v. c. Illud. Hoc mā-
do vobis. qd est ibidem. Item illud. Ecce ego mitto
vos. mathe. x. ca. Item illud. Facta ē cōreñco. luce.
. xxiij. ca. Illud. Designauit dñs. luce. x. v. ca. 7 illud
Ego sū vitis vera. io. x. v. c. Item illud. Dixit symon
petrus. mathe. xix. c. **Postcōmuniō ē. Amen dico**
vobis. qz vos q̄ re. mathe. xix. ca. Item illa. S̄os q̄
secu. q̄ ē ibidem. **Et nō. qz tres apli legunt tantū**
vini fuisse rome. s. petrus paulus 7 iohānes. 7 tres
euāgeliste. scilicet. Iohannes. Marcus. 7 Lucas
Notādū ē etiā aplōs sive x̄pi discipulos. nō idō
tm̄ fuisse passos. qz p̄dicabant de x̄po. s. qz ip̄m dei-
ficati. aiebāt sine romanorū auctate. qd ip̄i ph̄ibu-
erāt. **Ecclesia olim statuit fieri cōmuniter festū de**
om̄ibz aplis. in kalend. mai. ut dñm ē in. vj pte sub

P festo aplorū philippi 7 iacobi.
Ost aplōs ecclesia venerat etiā euāgelistas
q̄ nō tm̄ p̄dicauerūt. s. etiā euāgelia sc̄pserūt.
Legit enim gen̄. ij. c. qz fluius egrediebāt de
loco voluptatis. ad irrigandū paradisu. q̄ diuidit
in q̄tuor capita. scz phylson. geon tigrim. 7 eufraten
Sane allegorice. fluius ille euāgelica p̄dicatio
ē que a x̄po p̄cedit. a quo gñaliter om̄is voluptas
emanat. Venite inquit ad me om̄s q̄ laboratis et
onerati estis. 7 ego reficiam vos. 7 inueneritis requē
animabz vestris. ingū enim meū suauē est. 7 tonus

meum leuē. gustate 7 videte. qm̄ suauis ē dñs b̄tus
vir q̄ sperat in eo. **Recke aut̄ h̄c p̄dicacō fluius**
cōpat. Tum qz reficit abluit 7 secūdat. Tū qz fluius
dicitur aqua fluens. tū salomon ait. Aqua p̄funda 7
ba ex ore viri 7 torrens mundans ē fons sapientie
q̄ tā longe lateqz diffudit. ut mūdū repleuerit vni-
uersū. Iux illud. Eūres in vniuersū mūdū tē. Qua
p̄pter in om̄em terrā exiuit sonus eoz. 7 in fi. oz. te.
verba eoz. Hoc irrigat paradisu. 7 secūdat ecclesiaz
iuxta qd dicit aplus. Ego plantaui. apollo rigauit
deus aut̄ incrementū dedit. Hic ē enim fons ozorū
puteus aquarū vniuersū. q̄ fluit impetu de lybano.
Fluius aut̄ iste in quatuor capita diuidit. quia
p̄dicacō ih̄esu x̄pi. in q̄tuor euāgelia tenuat. Nam
licet sc̄pserint multi euāgelia. q̄lica testate. multi
conati sūt ordinare narracōem rexp. q̄ in nob̄ ople-
ta sūt. tñ nō nisi q̄tuor recepte sūt ab ecclesia. videlicet
Mathe. Marci. Luce. 7 Iohānis. qd vtiqz factum
ē q̄druplici racōne. Primo ad ostendū duorū testō-
rum cōcordiā. Sicut enim in veteri testa. vñ fuit le-
gislator. s. moyses 7 q̄tuor maiores p̄phete. s. Isaias
Jeremias. Ezechias. 7 daniel. 7 duodecim minores
p̄phete. 7 multi sapiētes. ut Job. Dauid Salomō. 7
Ih̄esus syrach. Ita in nouo test. vñ fuit legislator
s. x̄pus. 7 q̄tuor euāgeliste 7 duodecim apli 7 alij multi
doctores. ut Iero. Aug. 7 Ambros. 7 Gregorius. ut
p̄ hoc ostendat. qz rota cōtinet in medio rote. 7 duo
cherubim sese respiciūt veris vultibz in appiciatōm.
Secūdo p̄ ministerio q̄drige aminadap. de qua sp̄s
sa dicit in canticis. Anima mea turbata ē. p̄pter q̄-
drigas aminadap. Aminadap enim interpretatur
spontaneus dñi. Hic ē x̄pus. q̄ factus homo oblat. ē.
qz ip̄e voluit huius q̄driga ē euāgelica doctrima
p̄ quā eius fama p̄ mūdū v̄biē vniuersum. cuius
quatuor rote sūt dicti q̄tuor euāgeliste. p̄pter h̄c
q̄drigam. sponsa id est ecclesia. salubri dolore turbat
ad penitētiā. Tercō ad designādū liberacōez gñis
humani. a morte q̄drifica. id ē a transgressione qua-
druplici. Prima transgressio fuit mandati in paradiso
Secūda legis naturalis. Tercia legis scripte. Q̄rta
euāgelij. Vel potius peccatū fragilitatis p̄ impotēti-
am. simplicitatis p̄ ignorantia. securitatis. p̄ negli-
gentiam. 7 malignitatis p̄ inuidia. H̄ns enim q̄tuor
modis peccandi anima moriet̄ et separatur a deo.
Quarto p̄ ministerio forme quadrigę. Sicut enim
inter ceteras formas q̄dratum. sic inter ceteras do-
ctrinas euāgelij solidius 7 stabilius p̄seuerat. Nā
illud vñdiqz stat. 7 itēo legit apocalip̄. xxi. ca. qz
ciuitas in quadra posita ē. 7 illud p̄pter stabilitatē
appellat̄ eternū. p̄ cuius gñam homo q̄drat in mo-
ribz. 7 in virtutibz solidat̄. **Ceterz istoz potius q̄**
alioz euāgelia recepta sūt. Tum qz ip̄i diligenti
7 apcius historiam euāgelicam des̄pserūt. Tum
qz licet aliqñ varia seu diuersa. nūquam tñ straria
seu aduersa sc̄pserūt. Tum qz isti quatuor animalū
figuras in visione iohannis 7 ezechielis p̄figurati fu-
erūt. ezech. j. c. Mathe. p̄ hominē. eo qz eius itencō
p̄cipue circa scribendam x̄pi huānitatē versatur.
Vnde ei? liber ab huāna x̄pi natiuitate sumit exor-
diū. Liber inquit gñacōis ih̄esu x̄pi tē. Marcus p̄
leonē in testō rugiente. eo qz eius itencō p̄cipue
circa des̄ribendam eius reb̄ectōem consistit. Vnde
eius euāgelium antonomasice in die reb̄ectōis

legit. Dicit enim qd leo rugitu maximo. tercio die
 suos excitat catulos. ita et deus pater. immensa po-
 tentia sua. filium suu tercia die suscitavit. Unde et
 marcus ab exclamacione incipit scz a pdicacione iohis
 in deserto clamantis et dicentis. Vox clamantis in des-
 erto. Et scias. qd marcus fuit longo naso. sub ducto
 supcilio. pulcer oculis. calvus. barba plixa. habitus
 dimis optime. etatis medie. canos aspsus. Lucas p
 vitulu. eo qd pcpue circa describenda xpi passione
 eius intenco. Vsa. in qua xpus se optulit hostiam
 deo patri. itez ipe sacerdos et hostia. vitul? enim eat
 hostia sacerdotalis. vn a sacerdotio incipit dicens
 fuit in diebz hero dis regis iudee sacerdos qd dā rē.
 Iohānes p aquilā. qd ceteris cu dno gradientibus
 ipe in celū ad describenda xpi diuinitatē volauit di-
 cens. In principio erat verbū. De hoc dem ē in pma
 pte sub ti. de picturis. Nec siquidē qtuor pncipales
 intēcoēs designate sūt. p figuras illoz qtuor aialū
 quoz qdlibet scdz visionē ezechielis qtuor hz facies
 qm omēs de singulis agūt. licet quidē pncipaliter
 de qbusdam. pstrm cu omēs agāt de xpo. cui qtuor
 ille figure duemūt. fuit nāqz homo nascendo. vitul?
 moriendo. leo resurgendo. aquila ascendo. Que
 ut melius intelligas. Ymagma aliqd animal habet
 caput quadratū. et in qualibz supficie imagma vna
 faciem. vj a pte anteriori faciem hois. a textris faci-
 em leonis. a sinistris faciem vituli. a pte posteriori
 faciem aqle. Quia vero facies aqle sup alias emi-
 nebat ppter longi colli pductionem. ideo dī. qd erat
 desup. Qdlibet etiam hois habebat quatuor alas. fm-
 ge enim qdlibet animal qd quadratū. in qdiato sunt
 quatuor aguli. et in quolibz agulo erat vna ala. Porro
 hñ qtuor significati sūt p pdcā qtuor flūia. Per phy-
 son iohānes. Per geon. mathus. Per tygrin mar-
 cus. Per eufiaten lucas. sic enim clare pbat inno-
 cētius. in. de euāgelistis in fmone. Sūt etiā significati
 p quatuor ānulos arce. q aurei et rotūdi erat. in auro
 claritas. in rotūditate q mco caret et fine. designat
 eternitas. Ipi enim eternā xpi claritatē. et clarā et
 mitatem describūt. Per duos ānulos a sinistris duo
 euāgeliste scz mathus et iohāes. q ab ipo xpo fuerūt
 edocti significat. Quidāz tñ p duos ānulos a sin-
 stris. mathus et iohāes. q adhuc passibili et morta-
 li adhsērūt accipiūt. Per duos a textris. marcū et
 lucam. q post ascensionē eiā iam scō immortalī. et in-
 passibili adhsērūt accipiūt. Per sinistrā enim mor-
 talitas. p dextrā immortalitas designat. Scdm illd.
 Lena eius sub capite meo. et dextra eius aplexabit
 me. Et ppter hāc causam in picturis eccliaz. Paul?
 ad dextrā. et petrus ad sinistrā statuunt saluatoris.
 et in bulla papali. caput pauli a textris crucis. et ca-
 put petri a sinistris. Sane in qbusdam ecclis anti-
 phona ad magnificat in eoz officio ē. Ecce ego io-
 hānes vidi ostiū aptū in celo rē. apocaliph. iij. Per
 horas aut dī caplm In medio ecclie aperuit os eius.
 ecclia. x. v. c. et illud. Cibauit illū dñs pane vite
 et intellectus ibit. et illud. Locūditatem et exultati-
 onem thezauri. qd ē ibidē. Omia rñsoria supia sūt
 de ezech. Primm ē de visione dei. s. Sōdi diuictos rē.
 In laudibz vero habetur de ministro pdicacōis
 eoz. dilecti deo et hominibz rē. ecclia. xl. v. c. In-
 troit? misse ppe ē. Os iusti meditabit sapiētā. Tñ
 iohāes euāgelista hz introitū ppiū. ppter pūlegium

amoris et dignitatis vj. In medio ecclie aperuit os
 eius rē. qd ipe nō tm fuit euāgelista. s. etia ppheta.
 qd patet in pncipio libri apocaliph. vbi dī. beat? q
 legit et q audit verba pphcie hui? et suat ea q in
 ea sepra sūt rē. Notandū tñ est qd iste introitus
 ppter pūlegium pdicacōis sedario cōpetit ang?
 gregorio. et alijs expositōibz. **E**plā in qbusdam
 ecclis est de figura qtuor animalū. Ecce ego io. vi-
 di ostiū aptū. apoca. iij. c. Alie ecclie dicūt illā ezech.
 .j. c. Similitudo vultus rē. **R**ñsoriū ē. bñs vir q
 timet dñm rē. **S**erius ē. Potēs in terra et semē
 eius rē. qd intelligit de semine verbi dei. et bonoz
 opibz. Sequit. Sñā cō rector bñdice. qd euāgelis-
 te gñant filios dei q bñdicunt. **A**llā in qbusdam
 ecclis ē. Ad syon dicit. ecce assum. et iherlm euāge-
 listam dabo. isa. xli. c. **I**n alijs vero ecclis dicitur
 allā. beat? vir. **E**uāgelū ē. Designauit dñs et ali-
 os septuaginta duos discipulos. Luc. x. c. et sequit.
 Et dicebat illis. Messis qdem multa. oparij vero
 pauci. **O**ffertoriū est. Posuisti dñe sup caput rē.
Post cōmunio est. Magna ē glā ei? in salu. rē.

M Artur grece dī testis
 latine. Martires enim testes sunt. qd xpus
 passus ē p omibz. et ipi p xpo. Sane sol?
 bñs laurentius inter martires vigiliā habz et octa-
 uam. put sū festo eius dcm ē. Omēs enim martires
 singulares hñt cōmūna officia exceptis stephano.
 laurencō. iohāne baptista. et alijs qbusdā Et est in-
 troit? ad missam Glā et honore coronasti eū dñe. vl
 Sapiētā sanctor. ecclia. xliij. c. vel Iudicabit
 sancti. sapiētē terco ca. vel Sacerdotes dei. damelis
 .iij. vel Letabit iustus **H**ñ tñ in paschali tēpe
 habent aliud officiū. eo qd in illo tpe oportet qd fre-
 quent repetat allā ppter gaudiū tēpēctōis. Et tūc
 est introit? Protexisti me a uentu malignatū rē.
 Et qd corona debet eis tanqz victoribz. i deo sepe fit
 mencō de corona. Sōte stephā? interpretat coronas-
 tus **E**plā vero qnqz dī p vno martire iustus cor-
 suū. ecclia. xliij. c. qnqz illa beat? homo q iuuenit
 sapiētiam. pūbioz. iij. c. qnqz iustoz anime. sapiē-
 tie. iij. c. qnqz illa. Iustus h morte poci. q ē ibidem
 .iij. c. qnqz illa bñs vir q in sapiētia. ecclia. xliij.
 .c. et xv. qnqz illa benedict? deus et p. ad corinth.
 pmo capitulo qnqz illa Memoz esto. ij. ad thimo.
 secūdo capitulo qnqz illa Nemo militans. q ē ibidez
 qnqz illa beat? vir q inuētus ē. ecclia. xliij. ca.
 qnqz illa bñdictō dñi sup capud. pūbioz xv. c. qn-
 toz. Strabūt iusti. sapiētē. v. c. **E**uāgelū vero dī
 qnqz Si quis vult post me venire. mathi. x. vj. ca.
 qnqz illud Si quis venit ad me. luce. xliij. qnqz illd
 Nihil granū. io. xij. c. qnqz illud. Nolite arbitrari. ma-
 thi. x. qnqz illud Nichil optū. qd ē ibidem. qnqz illd.
 Si quis venit ad me et nō odit. luce. xliij. c. **P**ro-
 pluribz vero martiribz dī qnqz eplā Lingua sapiētū
 pūbioz. xv. c. qnqz illa bñdētus de? et pater dñi
 nostri ihesu xpi. i. petri. j. c. qnqz iustoz anime. sap.
 terco capitulo. qnqz Rememorami psmos dies. he-
 breoz. x. qnqz Sancti p hte. heb. xj. c. qnqz Expecta-
 cō iustoz leticia. pūbioz. xj. qnqz Hñ sūt viri. ecclia
 .iij. c. qnqz. Absterget de? apocaliph. viij. capi-
 qnqz Reddet deus. sapiē. x. c. qnqz Iusti autē in ppe-
 tui vīet. sapiētē. v. qnqz Quis nos sepiabit a cari-
 tate x. ad ro. viij. Allā est hñ sūt due oliue. apo. xj.

Euangelium vero quinq; dicitur. Cum audieritis plia. luce .xxj. qnq; Descendens ihesus de monte. luce sexto. c. quadoq; dices ihesus turbas. mathi. v. qnq; Egrediente ihesu de templo. mathi. xxi. c. qnq; Attredite a fermento phariseor. luce. xxi. c. qnq; illud Sedere ihesu sup monte o. mathi. xxiii. c. qnq; illud Se vobis q edificatis. luc. xxi. c. qnq; illud. Qui vos audit. luce. x. qnq; illud Confiteor tibi pater. mathi. xi. ca. **D**icit postcomumio. Amen dico vobis. qd vni. mathi. v. c. qnq; Et si coram hominib; sap. in. ca. qnq; Quicumq; fecerit. mathi. xxiii. c. qnq; Dico aut vobis mathi. x. c. qnq; Signa aut. marci ultimo. c. i. qnq; Multitudo. luce. vi. c. **I**n nocturnali vero officio Primu rnsoru e Iste scus p lege dei sui etauit vsq; ad morte rē. i. est qnti tom. qz petulantia qnq; sen suum fuit mactata in eis. In tēpe vero paschali p mū rnsoru e brūs vir q metuit dnm. i. e octauū to ppter octauā q significat gliam refrectōis. quia sancti martires in tolleradis tormentis se habuerūt cōstanter. i. cōstantia a solo deo ē. ideo illud rnsoru. O venerāda martirū rē. cantat pro eis. i. e. v. tom. qz martires qnq; scūs deo immolauerūt. **D**e martirib; etiā cantat illud s. fulgebūt iusti i tanq; scintille in arundinetis discurrent. iudi. na. i. reg. in eternū rē. sap. in. ca. Iusti fulgebūt in futuro diuisi bñtudinib; pus tñ in hoc seculo discurrent. i. p diuisas mudi ptes. curritando diuina verba alijs annūtiabūt. i. hoc faciūt more scintillaz discurrentiū per arundinetū. sicut enim scintille seu fauille ignis arū dimetū. i. materiam fragilem arūdmū atterūt. i. an nichilant. sic i sancti sua p dicatione ignita. id est diuino igne accēsa vicia q respectu fortū vitiū fragilia sūt destruent. iudicabūt. id est dñabunt. nacoēs id ē illos qui in peccatis suis pmāserūt. i. regnabūt in eternū id ē in eternitate cū deo recipient immōtilitatē i. impassibilitatē. ceterasq; vites. **R**ursus in hys vobis expmē stola carnis quā scī ēciēt. q dñst in qtuor scz in claritate. s. bilitate. agilitate i. impassibilitate. Nam fulgebūt clari. i. tanquam scintille. s. biles. in arundinetis discurrent. agiles. i. regnabit dñs eor impetū. i. tūp cū dño impassibiles Nam absterget de oñem lacrimam ab oculis scōz rē. mino exultabūt in glā. i. de in cubi. suis qd ad stolam spūs referē. quā etiā recipiūt sancti. **E**t nota arūdmētū ē locus. in quo sūt multe arū dimes siue cāne sicut in paludib; flante aut austro ex assidua s. fricatione arūdmū ignis accendit. scintille vndiq; aduolant. i. accendit arundinetū. qd allegorice cōtingit in scīs. **D**e martirib; etiā cantat. Circuierūt in melotis. q. d. in peia. Melota te ē vestis facta de pilis cuiusdā animalis. qd melota vocat. siue taxus. ē enim habit? necessarius ad exercicia opis. **P**er hōs etiā dicitur caplin illud. brūs vir q suffert. ia. pmo. c. i. illud. brūs vir q inuenit ē sine ecclesiastici. xxxj. c. i. illud brūs vir q in sapientia morabit. ecc. xxi. i. illud Iustor aie. sap. v. i. illud Iusti aut. ibid. i. illud. Sancti p fide. hebreor. xj. c. i. illud Potuit enim transgredi i. non est nāsgressus. ecc. xxxj. c. i. illud Corona aurea sup caput eius. ecc. xlv. i. illud. Stola iocunditatis induit. ibidem. ibi tñ dicit Stola glie. i. illud. Sancti ludibria i. verbera hebreor. xj. ca. i. illud Tanq; aux in fornace. sap. in. c. i. illud. Idē sūt qui venerūt de tribulacōe. sap.

septimo. c. i. illud. Nō esurient neq; sitient. ibidem. i. illud. Iusti tulerūt spolia impior. sap. x. c. i. illud In bonis iustor exaltabitur ciuitas. pūbioz. xj. c. **I**llud etiā sciendū ē. qz ecclia celebrat festū quoruāda martirū v. testa. put dñm ē de festo machab.

Confessores dicuntur **C**onfessorib; laudatores. licet aut tā martires qz vginel qz etiā omēs sancti. veri sint xpi dñssores. martires tñ in irascibili vinct. transcendūt i. suplucatur spēale gaudiū martirū. Et vginel qz vinct in iocūpiscabili nomē vginū. i. doctores qz alios supāt in iocūpiscabili doctoz. i. hinc ē. qz martires i. vginel i. doctores aureola decorabūt. Saē dñssores distingūt in epōs. i. in presbiteros. De epīs dicit introit? Statuit. ecclesiastici. xl v. c. i. epla. Ecce sacerdos magnus. ecclesiastici. xlii. i. ipi enim sūt magni sacerdotes i. illud de epīs dicit. Inueni dauid suū meū. oleo scō meo vñxi eū. qz nō tñ vñcti fuerūt in baptismo. i. in cōfirmacōe. i. ordinaōe in pñbros. s. etiā in cōsecracōe in epōs. ut habeāt mīscōiā supēffluentez. i. offitia illa q incipiūt sacerdotes. pñe cōpetunt epīs. cetera sūt cōmunia. i. plura sūt rnsoria octauū tom. qz affixerūt i. crucifixerūt carnes suā cū vicijs i. iocūpiscantijs ppter octauā i. s. frictōis. **R**ursus de cōfessorib; dicit qnq; epla. Dilectus deo. ecclesiastici. xl v. c. qnq; Testificor coraz deo. ad thimothē. in. qnq; Plures facti sūt sacerdotes. ad hebre. c. vii. qnq; Dedit dñs cōfessionē. ecclesiastici. xl vii. ca. qnq; Iustus cor suū. q est ecc. xxxix. c. qnq; Sapientia laudabit animā. ecc. xxii. ca. qnq; Iustum tēduxit dñs. sap. x. c. qnq; doctrimis varijs. ad hebre. xii. c. qnq; Ego enim iam delibor. **A**lla. Iustus gmina bit. pñ. xxxv. **E**uangelium vero dicit qnq; Sint lūbi vñ pñcti. luc. xxi. qnq; Vigilate. mathi. xxiii. qnq; pēgre. math. xxv. qnq; Videte i. vigilate. mar. xii. qnq; hō qdā nobilis. lu. xix. qnq; Nō accēdit lucēna luc. xj. qnq; Vos estis sal terre. mathi. v. ca. qnq; Nolite timere pusillū grex. luce. xxi. ca. **P**ostcomumio ē. Quq; talenta. mathi. xxv. i. qnq; fidelis sūus. mathi. xxii. c. i. luce. xxi. c. **P**er hōas vero dicit caplin illud. Ecce sacerdos ecclesiastici. xlii. c. i. illud. benedictōem omiū gentiū. qd ē ibidem. i. illud Cognouit eū. ibidem. i. illud Iustus tēduxit. sapientie. x. c. i. illud Iustus cor suū. ecclesiastici. xxxix. i. illud. Magnificauit eū in cōspectu rēgū. ecclesiastici. xl v. a. s. qz hic dicit magnificauit. dicit ibi glificauit. i. illud. Labia sacerdotis custodiūt. malach. ii. i. illud Non ē inuent? similis illi. ecclesiastici. xlii. c. i. illud Fungi sacerdotio i. habē laudem. ecclesiastici. xl v. c. et illud. Talis debebat ut esset nob pontifex. ibid. e. et illud. Collaudabūt multi sapientiam eius. i. vsq; in seculū nō ēcedet memoria eius. ecclesiastici. xxxix. et illud. Nō estauit illū in laborib; sap. x. b. i. illud. Custodiūt illū ab inimicis. qd ē ibidem. c. **I**llud aut notandū est. qz si plura festa in eadem die cōcurrant illius q mter eos maioris erit nominis officij celebrētur. de hoc dictum ē in pñmio hui? pñs.

Officium matutinale **O**maxia ex pte sumit de psalmo epytalamito sez Eructauit cor meū. in quo agit de laudib; sponsi i. sponse. Virgines enim sūt sponse xpi. q secūt agnū quocūq; ierit in corpe i. in anima pñte integritatē corpi i. anime. **N**otandū autem est

q̄ illud r̄nforū qd̄ ē de sponso sc̄z. Audiuī uocēz de celo r̄c. qd̄ in q̄busdā eccl̄is d̄r. ē p̄mi tom̄. qz v̄mē? ē sponſus animarū x̄. r̄ sum̄s de math. xxv. Illd̄ v̄o qd̄ ē de t̄p̄tu m̄di. s. Regnū m̄di r̄ oēm ōtūm ſeculi t̄p̄ti r̄c. ē q̄nti tom̄. qz ibi ōndiē cōculcacio q̄nqz ſenſuū. **De** v̄gimibz ē cātaf̄ illud. Fulcite me floribz. cārico. ij. c. qd̄ expoſitū ē m. v. p̄tē ſb̄i. de ſexta. **In** q̄busdā eccl̄is dicūt v̄ficulū de v̄gimibz illū. Elegit eam dē? r̄ p̄legit eā. Sed aliq̄ rectius d̄t̄erates. qz ſola b̄ta v̄go maria p̄lecta ē i honore ei? t̄m dicūt illū. p̄ alijs v̄gimibz dicūt. Elegit eam dē? r̄ dilexit eā. **Per** hōs etiā d̄r capl̄m illd̄. Qui gl̄iaf̄. i. corinth. ij. r̄ i. corinth. x. c. r̄ illud. Emulor enī. i. corinth. xj. r̄ illud. Sapia v̄mēit. ſap. viij. r̄ illd̄. Admōzati ſūt d̄ne m̄ſedie tue. eccl̄. ij. r̄ illd̄. Libeāſti me a p̄dicōe. ibidē. r̄ illd̄. Accēxit fortitudie lumbos ſuos. p̄uerb. xxvj. **In** officio miſſe ſi ſit v̄go r̄ marit̄. p̄t̄iū officiū ē. Loq̄bar de t̄ſtimonijs tuis in cōſpectu regū r̄c. Alia cōmuna ſūt. excepto qz de b̄ta agatha d̄r introit̄. Gaudeam? ōmes in d̄no. p̄eo qz ip̄a excellēter letiſſima uenit ad paſſionē. ſicut de ea ſc̄ptū ē. Agatha letiſſima r̄ gl̄iant̄ ibat in carcerem. it̄eo eius leticie n̄am leticiam ſociam? r̄ cū ea in d̄no cōgaudeamus. **De** beata etiā agnere officiū miſſe ē. Me ex̄pectauerūt. R̄cō q̄re poteſt ex eius legendā haberi. **Et** nota. qz de uirginibz d̄r q̄nqz epl̄a. Cōſitebor tibi d̄ne. eccl̄. ij. ca. q̄nqz Qui gl̄iaf̄. ij. ad corinth. x. q̄nqz. D̄ne dē? me? exaltaſti. eccl̄. ij. q̄nqz. Sapiētia laudabit animā. ſap. xxij. q̄nqz Sapiētia v̄mēit maliciā. ſap. viij. q̄nqz de v̄gimibz. i. ad corinth. viij. q̄nqz. D̄ns poſſedit me. p̄uerb. octauo. **Alla** r̄ poſt cōmūio. Q̄nqz prudentes. math. xxv. c. **Euageliū** q̄nqz d̄r. Simile ē regnū celoz theſauro ab. math. xxij. c. q̄nqz. Simile ē regnū celoz. x. v̄gimibz. math. xxv. **De feſto d̄dicatōis**
Quomā in p̄tē p̄ma d̄c̄m ē. qualiter eccl̄ia d̄dicanda ſit. reſtat ut hic aliqua de officio qd̄ in feſto d̄dicatōis eccl̄iaz d̄r ſubiciam? feſtū ergo illd̄ ſolēnter ab eccl̄ia celebraf̄. de quo in iohāne habet̄. ſc̄a ſūt encenia. i. feſta d̄dicatōis in ieroſolimis. i. iheſus ambulabat in t̄p̄lo. in porticu ſalomonis. ad cōfirmacōez illius feſtiuitatis. Et d̄r porticus ſalomonis. qz ſalomō ſolebat ibi orare. r̄ ibi orauit in die d̄dicatōis. **Hoc** etiā feſtum i veteri teſtamēto ſiebat. Sōn legiē m̄ p̄mo libro machab̄oz. c. iij. Elegit iudas machabē? ſacerdotes ſine macula r̄ m̄d̄auerūt ſc̄a. Eccl̄ia enim militans poteſt m̄d̄ari. ſi nō triūphans. Aug? dicit in omel. ſup̄ p̄dicto v̄bo ſacta ſūt encenia. illū die quo templū d̄dicatū ē. iudei ſolēnter celebrāt. Celebrauerūt autē iudei encenia octo diebz. quare videtur qz nos ſimiliter feſtū d̄dicatōis debem? octo diebz ſolēnnizare. Sed m̄x̄ eſt. quācō octo diebz celebrauerūt encenia. cū paſcha r̄ cenophagiā nō celebrauerūt. niſi p̄ ſeptē dies t̄m. Ad hoc ē r̄nſio. qz hec feſtiuitas ſpecialiter ſignificat eternāz d̄dicatōem. in qua eccl̄ia illa ſc̄z anima ſc̄a. ita d̄eo d̄dicabit̄ id eſt copulabit̄. ut nō poſſit ad alios v̄ſus trāſferri. qz eit in octaua reſurrectōis. r̄ in nouo teſta. non habet hoc feſtū octauas **Hec** eccl̄ia cōſtruit̄ in bap̄ma r̄ in doct̄ina. r̄ in penitētia. Hic enim audis ſecūis et ōnis ḡnis feriamētū. i. ōnia ḡna flagellorū. et diſciplinā. ſ. in hac eccl̄ia militare. qz p̄ tabnaculū

154
mophi ſignificat̄. Tabnacula enim militantiū ſunt Templū vero illd̄ ſalomonis ſignificat eccl̄iam t̄m̄phantē. in qua hec nō audiūf̄. **In** matutinali officio dicūt illi pſalmi. in q̄bz ſit mencō de portis. qz ſpecialiter ſūt timor r̄ amor. ſicut habet̄ in pſalmo illo D̄ni eſt t̄rra. ibi. Attollte portas principes v̄ras r̄c. **Ite** illi in quibz ſit mencō de altari. ſicut in pſalmo illo. Judica me deus r̄ diſcerne r̄c. **Ite** illi in quibz ſit mencō de ciuitate. ut ſit illi. De? n̄r refugium r̄c. **Magn?** d̄ns noſter r̄c. **Ite** illi in q̄bz ſit mencō de atrijs r̄ de portis ut ſit illi. Quā dilecā tabnaculū r̄c. fundamenta eius in mōtibz ſc̄is r̄c. **Sed** q̄ritur quare tūc d̄r pſalmus ille. D̄ne deus ſalutis mee r̄c. ad qd̄ quidā dixerūt qz ideo. qz ibi ſit mencō de ſepulchris. ſi hec r̄cō nō valet. qz ibi nō ſit mencō de tabulibz ſepulchris. in quibz habitāt ſiue ſepeliūf̄ corpora fidelū iuxta eccl̄iam. ſi de ſepulchris maloz. unde dicimus qz ille dicūt pſalmus. eo qz ē pſalm? p̄nialis r̄ ſpecialiter ibi de oracōne habet̄ que in eccl̄ia facit̄. da ē. Sōntē ibi d̄r. Intret oracō mea in cōſpectū tuo. dicit aut d̄ns de eccl̄ia. Dom? mea domus oracōis vocabit̄. **Octauus** vero pſalmus ē. Qui habitat in adiutorio altissimi. i. in eccl̄ia. qz ibi d̄r. altissimum poſuiſti refugium tuū. qz ſup̄ ōmes montes in vertice mōtū fundata ē eccl̄ia. **Ultima** vero antiphona ſc̄z ad magnificat in v̄ſpis ē. Pax eterna. qz ad hoc celebraf̄ d̄dicatō. ut d̄dicem et habeam? illā pacem eternā. **Per** h̄as aut d̄r capl̄m illd̄. Vidi ciuitatem. apoc. xxi. c. r̄ illd̄. Ecce tabnaculū. qz ē ibi d̄r. r̄ illud. vnusquisqz p̄p̄riā mercedem. i. corinth. iij. r̄ illd̄. Fundamentū aliud nemo poteſt ponē. corinth. t̄rcō. ca. **Sane** huic feſto cōpetit. qz iacob vidit ſcalam. r̄ angelos aſcendētes et deſcendētes. i. totāz eccl̄iam vidit vna viſione. r̄ erexit lapidē. i. xpm̄. qz ē lapis in ſumo. r̄ eſt lapis angularis r̄ fundamētum. qz ōnia ſuſtinet. Erexit inqz in titulū p̄comalez. memorialem. r̄ triūphalē. fundēs oleū deſup̄. Siq̄dē iacob id ē platus. fundit oleū ſup̄ lapidē. i. criſtūz ad ōndendū eius carismata. Et it̄em p̄phetant̄ iacob dicēs. Terribilis ē locus iſte. nō ē hic aliud. n̄ dom? dei r̄ porta celi. vere d̄ns eſt in loco iſto. r̄ ego neſciebam. Terribilis ē enim eccl̄ia t̄monibz. p̄p̄t̄i ſimilitudinē quā habz. r̄ p̄pter hoc ad miſſam ē introit̄. Terribilis ē locus iſte. gen̄. xxv. Sequit̄. Et vocabit̄ aula dei. hoc appoſuit b̄tus gḡoz. de ſuo. p̄eo qz ibi patus ē d̄? exaudire. ſic dixit dominus ſalomoni. iij. r̄ xij. Exaudiui oracōz tuā r̄c. Quare autēz terribilis ſit. ōndiē in verſiculo. D̄ns regnauit. decorem induit ſc̄z in membris ſuis. r̄ idō terribilis ē eccl̄ia t̄monibz. In cōſecracōne vero altaris ē introit̄. dicit d̄ns ſermones mei. pſa. lxx. c. r̄ lxx. **Epl̄a** ſum̄s de apoc. xxi. c. vidi ciuitatē ſc̄am iherl̄m r̄c. R̄nſ ē. Locus iſte ſc̄z eccl̄ia materialis ſc̄us ē. qz ſc̄ificata ē ad hoc. ut ibi d̄ns exaudiat p̄ces. r̄ it̄eo preſtat orantibz ſanctitatem. Salomon enim orauit. ut d̄ns orantes ibi exaudiet. r̄ d̄ns dixit. Exaudita ē oracō tua. hoc etiā ſignificatū ē. iij. r̄ xij. c. vbi ſalomō d̄dicato t̄p̄lo ait. Quicūqz orauerit in loco iſto. exaudies in loco tabnaculi tui in celo. r̄ cū exaudieris p̄p̄icius eris. **Alla** ē in q̄busdā eccl̄is. O qz metuend? ē. gen̄. xxv. c. **Euageliū** vero ē. Egreſſus iheſus. luce. xix. c. eo qz ibi habet̄. Hodie ſalus domū huic facta ē **In**

qbusdā tñ ecclīis legiē euāgelū de matheo . in quo habet . Et nō potuerūt sbuere domū illā . funda- ta enim erat sup firmā petra . ¶ Sequit̃ offertoriū de verbis dauid in palipomeno . j . ultimo . c . Sed fm alios sūt verba salomonis . Dñe deus in simplicitate cordis mei . letus obtuli vniūsa hęc . Obtuleāt enim sacrificia mestimabilia . q̄ significāt bonas opacōnes . hūe cogitacōes ⁊ bona desideria . q̄ mestimabilia sūt ⁊ numero ⁊ p̄cio . ¶ Sequit̃ postcomuniō . Domus mea ⁊ c . p̄sa . l . vi . ⁊ matheo . vi . c . ¶ Nota si festū dedi- caciōis ecclīe occurrerit in passione dñi . fit in sequenti ebdomada . Si vero in festo ascensionis . ⁊ de ascen- sione fieret officiū . ⁊ officiū dedicaciōis differet̃ . Sa- lomon enim dedicauit tēplum duodecima die men- sis . ⁊ decima die mensis occurrebat cenophagia . ce- lebrāuit autē dedicaciōem tēpli p̄ septē dies . ⁊ pro- gavit cenophagiā vsq̄ post dedicacionē . *Incipit octi- uo de oputo ⁊ klēdno ⁊ 8 p̄tibz ad illa p̄tinetibz*

Quomā hīc ait bñs augustīn⁹ sacerdotes oputu scie tenet̃ . alioqñ vix in eis sacerdotis no- mē astabit sū q̄ vbo noticiāz cūstus t̄pis . lūne ac kalēdarij intelligim⁹ . Quomā oput̃ est scietia certificadi tempus scdm solis et lune p̄gressum .

idcirco ad simpliciū sacerdotū instructiōem in hac octaua ⁊ finali parte . de hoc aliq̄ claro . compendio perstringem⁹ . put ad vsū ecclīe dimoscat̃ p̄tinere . Dicit̃ aut cōput̃ a oputo . ras . qz in ipso oputato p̄ cedim⁹ . nō qz in ipso cōputatē doceam⁹ . Et ē duplex oput̃ . s . astronomicus seu philosophic⁹ . ⁊ vulga- ris . seu ecclīastic⁹ . sed de astronomico mil ad p̄ns . Vulgaris oput̃ ē scia distinguēdi t̄ps certa racōe hūe scia t̄pis discretiua scdm ecclīe vsū . Temp⁹ ve- ro put hīc sumit̃ est scd̄z tūlū qdā quantitas annū . mensurū . diūm . seu alterius spaciū . Vel tēp⁹ est mora motus rex variabilū cū⁹ p̄tes decem ēē di- cutur . s . an⁹ . mens . septimana . dies . q̄dīas . hora . pū- ctum . momētum . vntia . ⁊ athom⁹ . ¶ Ann⁹ cōtinet . xij . menses . ⁊ . liij . septimanas . ⁊ diem vñā . ⁊ trece- tos sexaginta q̄q̄ dies ⁊ sex horas . ¶ Mens cōtinet q̄tuor septimanas vel paulop̄lus . ¶ Septimana vij . dies . ¶ Dies q̄tuor q̄dīates . ¶ Quadriās sex horas . ¶ Hora q̄tuor pūcta . ¶ Pūctū . decē momēta . ¶ Mo- mentum duodeci vntias . ¶ Vntia . xl vij . athomos . ¶ Athomus in diuisibilis ē . Nam thomos grece di- uisio ē . vntē athomos grece mdiuisio latine . Ann⁹ ergo solaris fere duodecima ps mēhs ē . Septima- na vero ē fere quarta ps mēhs . Dies natural⁹ septi- ma ps septimane . Quadriās q̄rtā ps diei naturalis . Hora sexta ps quadriatis . Pūctū quarta ps hore . Momentū decima ps pūcti . Vntia duodecima ps momenti . Athom⁹ . xl vij . ps vntie . ¶ Est ⁊ alia t̄pis diuisio . s . p̄ eū . p̄ etatē . p̄ seculū . p̄ lustrū . p̄ olympi- atem . ⁊ p̄ indictiōem . de q̄bz infra dicet̃ . ¶ Ceterū tria sūt t̄pa ānoꝝ . siue triplex ē ān⁹ . s . solaris . luna- ris . ⁊ magn⁹ . De q̄bz p̄uidimus in hac octauā p̄te tractare . que duas p̄ncipaliter habz p̄tes . in quaz p̄ma agitur de anno solari . ⁊ de magno . In secūda vero de lunari . *De anno solari*

In hac p̄ma hūius opis p̄te de āno solari tractat̃ . Que in q̄tuor sūbdmīdie p̄tulas . In q̄rum primā

agit̃ quid sit ānus . De mico anni . De multiplici āno De duodecim signis . De bisexto . De q̄tuor anni tē- poribz . ⁊ de ieiunijs illoꝝ . De solsticijs . ⁊ de equino- ctijs . De magno anno . De era . De olympiade . De lustro . De etate . De seculo ⁊ de eio . ¶ In scda p̄te agit̃ de mēse . De kalendario . De nomis . De idubz . Vñ ⁊ q̄liter dies denominet̃ . De diebz egiptiacis ⁊ canicularibz . ¶ In tertia agit̃ de septimana . ⁊ q̄ sit hīa kalendaz cuiuslibz mēhs . in qua die septi- mane q̄libet mensis incipiat . ⁊ de lris dñicalibz . De regularibz solaribz . De cōcurrētibz . ⁊ De indictiōe ¶ In quarta agit̃ de die . De momēto . ⁊ De hora .

Ann⁹ ē solis anfract⁹ cū pactis trecentis sexaginta q̄q̄ diebz . ad eadem loca sp̄tex redit . Dicit̃ ergo ānus qz men- sibz in se recurrētibz voluit̃ . ab an qd est circum . ⁊ eo is . q̄ si circulariter rediens . Vñ ⁊ ānus ēz quali- anul⁹ . i . cūlus . eo qz in se redit . Vñ virgilius atq̄ in se sua p̄ vestigia voluit̃ ann⁹ . Et ob hoc an mūe- tas lras . hīc apud egiptios ānus indicabit̃ . P̄mge- bant enim draconē . caudam suā morētē . qz in se recurrit . hīc ad hūc a qbusdam figurat̃ . ¶ Ann⁹ scd̄z ab innouaciōe dicūt . sp̄ enim enouat̃ . ¶ Ann⁹ scd̄z diuersos . diuersa habz incia . qm arabes et egipti illū inchoant post solsticiū estūale . s . a septembri . p̄ eo qz legiē arbores in p̄ncipio mūdi fructum ha- buisse . Quia ergo hoc in septēbri cōingit putat̃ tūc mūdūz scm fuisse . ideo qz ibi incipit̃ ann⁹ ¶ Roma vero p̄pilius et romani . ānū a ianuatio inceperūt p̄ eo qz tūc vel paulo ante . sol nob incipit appropi- quare . ¶ Iudei a marcio inceperūt . qz in eo additus ē mūdus . ⁊ iteo ēz . qz . x . vij . dies eius ē p̄m⁹ dies seculi . quos omēs quo ad aliqua oputiste imitant̃ . Ipi namqz a septēbri incipit̃ . reglāres . lunares . ⁊ embolismos . ⁊ epactas . ⁊ omēs annos lunares . A ianuatio vero incipit̃ aureū numez . ⁊ quasdam lras dñicales . A marcio reglāres solares . ⁊ curren- tes . ⁊ quāsdā lras dñicales . put in scda p̄te appare- bit̃ . ¶ Sane qdā moderm ob reuerētiāz saluato- ris cōputat̃ ānos a natiuitate eius . Alij vero ab ei⁹ incarnaciōe . i . a cōcepcone bñe marie . qñ illa dicit̃ . Ecce acilla dñi ⁊ c . statim enim fuit xps hō ⁊ plen⁹ spū scō . Annoꝝ alijs ē naturalis . alijs vsualis . alijs legitim⁹ . alijs emergēs . alijs solaris . alijs magn⁹ . alijs olympias . alijs lustralis . alijs indictōnalis . alijs iubileus . alijs benignitatis . alijs eternitatis . ⁊ glē . ¶ Ann⁹ naturalis ē . cū luna soli opponitur . vñ sol eclipsim patit̃ . ¶ Vsualis hūe tēpalis ē . qui scd̄z vsū hominū sumit̃ incia . vñ a ianuatio vsqz ad sequentē ianuariū . Legitim⁹ hūe cērimonialis est qui oputatur scd̄z lunacōnes ab aprili vsqz in aprilē . Aprilis enim est prim⁹ mēhs apd̄ hebreos Emer- gens est in quo aliquod magnū iudeis vel alijs cō- tingit . a quo facto in illius memoriā . ānū incipit̃ oputare . s . a quouis die . Annus solaris est spaciū in quo circuit sol xij . signa ⁊ o diaci . que circuitū facit vt p̄missū est in trecentis lx v diebz ⁊ fere . vij . hōis fere dixi . p̄pter quedam momenta que adicim⁹ sicut infra dicetur . Hec autē sex hore de quarto in quartū ānum faciūt vñū diem naturalē bisextilem et annus iste omnis est omibz gētibz . ⁊ incipit qua- libet die . ⁊ qualiter die finitur . tñ factis p̄dictis die- bus ⁊ iste potest ēē diei naturalis ¶ Siḡ vñō p̄dicta

155
fuit ista. Aries. Thaurus. Gemini. Cancer. Leo. Virgo. Libra. Scorpio. Sagittarius. Capricornus. Aquarius. Pisces. Unde versus. **H**ec sunt signa poli quae sunt via soli. Est. aries. thaurus. gemini. cancer. leo. virgo. libra. scorpio. chiron. capricornus. vrnus. lapices. **E**t nota. quod celi habitatio stat circuloz distincta zonis. Sone aut ipse sunt quique. quod ideo zone vel oculi appellantur. quod in circulo dote spere existit. **S**odiacus autem circulus est. qui ex lineaz quique agulis ex vna linea constat. **R**ursus zodia grece dicitur animal sine signu latine. inde zodiacus. de animal seu signifer circulus. ex eo quod in medio firmamenti sunt duodecim signa per transuersu posita. equaliter per circulu distincta. quod formis et nominibus animalium designantur. quod sol intras in illa. proprietates animalium quodammodo fortiter. vel quod stelle in signis dispositae sunt animalium in figuris. **S**ignu autem de duodecim per zodiaci. Sol quidem intrat in aliquo de predictis signis. quod libet mense in x. v. kalend. secundum ecclesiaz. **S**on in marco intrat in arietem. xv. kalend. aprilis. In aprili intrat in thaurum. xv. kalend. maii. et sic per ordinem mensium. et hignoz. **P**rimu igitur signu est. Aries. in quo sol dicitur esse factus. in quo signo est sol circa principia veris. sic dicitur. quod sicut aries est animal retro debile. hinc autem aliquid roboris. sic postrema solis illo tempore debilia sunt. frigore eius fortitudinem minuente. antea vero quod estate respiciunt aliquid fortitudinis. id est. caloris. hinc. vel sicut aries in hyeme. cubat in latere sinistro. in vere autem incipit cubare in dextro. sic sol ante illud tempus moratur in sinistro latere firmamenti. id est. in meridie. Tunc vero intrat in dextrum. id est. in aquilonem. antiqui hoc signu propter amorem ioue vocauerunt. in cuius capite. quod simulacra faciunt arietis cornua fingunt. **S**ecundu signu est Thaurus. sic dicitur. quod hic thaurus fortior est arietem. sic fortioris est efficacie sol in illo tempore quo ad nos quod in precedenti. veritatem ante est efficacior quod post. hic thaurus ante fortior est quod retro. Antiqui ideo thaurum inter hieca. in honorem iouis collocauerunt. quod ille fabulose fingit in bonis conuersus quod europa transiit. **T**erciu. Gemini sic dicitur. quod illo tempore vis solis geminat. Incipit enim esse calidus et hinc effectiue. **S**ol quod tunc precipue res geminat. id est. multiplicat. Aues enim et animalia fetus producit. vel propter geminos hinc duos gradus. quibus illo signo magis quod alio sol eleuat a terra. Antiqui autem hunc signu gemini vocauerunt. propter castore et polluce. quos per mortem inter notissima sidera constituerunt. **Q**uartu. Cancer sic dicitur. quod cancer est animal retrogradum. et sol tunc retrogradus dicitur. discedens a nobis. cum prius appropinquauerit nobis. **Q**uintu leo sic dicitur. quod leo est animal crudeliter. et sp. febricitas. sic et tempus illud crudeliter. et generans febres. **R**ursus quod hercules leonem fortissimuz in grecia occidit. ideo propter virtutem suam. hinc inter. xii. signa statuerunt. **S**extu. Virgo. quod sicut virgo nichil generat sic tempus illud sterile nichil noui generat. generata tamen mature facit. Est enim tempus canicularium dicitur. **S**ep. timu. Libra sic dicitur. quod leo est animal crudeliter. et sp. febricitas. sic et tempus illud crudeliter. et generans febres. **O**ctauu est scorpius. hic enim scorpius venenosus est. et pungit. sic et tempus illud morbosus est propter inequalitatem aeris. Est enim mane frigus. pugnans. tamen meridie calor vres. **N**onu. Sagittarius sic dicitur. quod venaco quod sagittarios fit. plerumque tunc

exercet. vel propter fulgura quod tunc sepe cadunt. quae pitalici sagittas vocant. **D**ecimu capricornus. sicut enim capricornus in abruptis montibus hinc in excelsum precipitans pascit. sic sol tunc est in altissimo gradu versus meridiem. vel sicut capricornus montes solis ascendere sic sol tunc ad nos ascendere incipit. **R**ursus antiqui capricornu figuram inter hieca hinc erunt. propter capram iouis nutrice. cuius posteriorem partem corporis in piscis effigiem formauerunt. ut pluuiaz designarent. quas plerumque item mensis in extremis solet habere. **S**on. decimu est. Aquarius sic dicitur. quod tempus illud aquas et ventis abundat. **D**uodecimu est. Pisces. quod hic piscis est animal aquaticum. sic et tempus illud propter multas pluuiaz aquarum est. vel quod tunc aquis resolutis est tempus piscationis. **S**ex licet sicut patet ex promissis signa equalia sint sed astronomicos. ecclesia tamen illa non ponit equalia. Nam quique plures dies sunt in vno signo quod in alio. cum vno mense plures dies habeat quod alius. **S**on plures erunt gradus vni quod alterius signi. Gradus autem de spaciis. quo sol motu suo transit in zodiaco die naturali. Ex ista deis autem facile scribi potest in quoto gradu alicui signi sit sol quocumque die. **P**orro dies bissextilis. de qua dicitur est. de bissextis. vel secundum philosophos quod ex bissextis momentorum collecta. quod sic poterit comprehendere. Sol enim in quolibet signo moratur. xxx. diebus. et xxx. trientibus horarum. et xxx. bissextis momentorum. Et triens est tertia pars alicui rei constantis ex tribus partibus. bissextis vero sunt due partes. Sed multiplicatis duodecies trientibus diebus. habemus. cccx. dies. xxx. trientes horarum. constituit decem horas. quod multiplicata duodecies faciunt quique dies. xxx. bissextis momentorum. continent. xx. momenta. et ita duo puncta. hinc multiplicatis duodecies duobus punctis habemus sex horas. ex bissextis momentorum collectas. quod de quarto in quartu annum constituit. vnu diem quod de bissextis. **R**ursus secundum philosophorum. per singulos annos crescit pars quarta assis. ac ubi quarto anno assis completa fuerit bissextu vnu facit. et ideo per quatuor annos vnu dies bissextilis adiectus est. Deus est autem secundum eum bissextus quod bis sexies ductus assis facit quod est vnu dies. **I**n quo loco kalendarii ponitur debeat illa dies hinc bissextis contineat. **B**issextus sexte maris tenet kalend. Posteriore die celebratur festa mathie. hoc est dicitur. quod in illa hora ubi de in kalendario. vi. kalend. marci ponitur dies bissextilis. et tunc statim hinc sedemus duobus diebus super illa littera et festus sancti mathie quod deberet illa die celebrari. celebratur tamen in sequenti. ita tamen quod inter ipsum festum et vigiliam nullu sit mediu. non interest tamen. veru ipsum festum in prima vel in secunda die predictarum duarum celebratur. Sed regionis in hoc consuetudo fuerit. **P**hidor dicit. quod a. vi. non marci. vsque in diem kalend. ianuarii. lune cursu bissextus apponitur atque inde detrahatur. Si autem volumus scire quoniam sit annus bissextus. debemus diuidere annos domini per quatuor quoties possumus. et si nullu superauerit. tunc erimus in anno bissexti. si autem aliquis remanserit. tunc non erit bissextus. **S**on versus. Annus diuinus hinc domini per quatuor eque. Monstrat bissextu quod ratione scias hoc autem verum est secundum illos quod diuidunt annos domini incipiendo a nativitate. vel a ianuario. et non secundum illos quod incipiunt ab incarnacione. Alia etiam doctrina ad inueniendum bissextu ponitur infra ubi de concurrentibus agitur. **T**empus hinc partes anni solaris sunt quatuor. id est. Ver. Estas. Autumnus. et Hiems. ut dicitur in sexta

pre sub quarta feia teie ebdote aduent? Dicta aut
fuit tpa a dnuomis tpa meto. eo q muice se humore
ficcitate. calore et frigore deperet. Hec et currida di
cunt. qz no stat. h currit. Ver dem e qz viret. Etas
de ab estu. i. calore inde etas q vsta et arida. Autun?
a tepestare vocat. qn et folia cadunt et omnia mature
scut. Hiems dicitur racoe emisperi. qz tuc sol eculo
voluit breuiori. Vnde et hoc temp? bruma dicit. qh
brachii. breuis. vel a cibo. qz tuc maior e vescendi
appetit? Edacitas enim grece bruma appellatur.
Principia aut pui anni. scdm eccliaz hys vrbibus co
tinent. **F**estū elementis hiemis caput est orientis.
Cedit hiems retro kathedrato symone petro. Ver
fugat vrbam? estate simphorian? Id tibi qd estat au
tumni tpa prestat. **H**oc est dicē. festū elementis qd
est viij kal. de cēbris ē pncipiū hiemis. et durat vsqz
ad festū kathedre sancti petri. tuc incipit xer. et illd
festū ē viij kal. marci. et ver durat vsqz ad festū san
cti vrbani. quod ē viij kal. Junij. tuc incipit etas et
durat vsqz ad festū sancti simphoriani qd est viij kal.
septēbris. tuc incipit autun? et durat vsqz ad festum
Clementis in quo incipit hiems. **I**n hys quatuor
pncipibus am. tridua ieiunia celebra? et ideo ieiunia
quatuor tēporū appellant. Ieiuniū veris ē in pma sep
timana qdragesime. i. in qrtā feia p. cineres Ieiuniū
estatis ē in pmo die mercurij post penth. Ieiuniū au
tūni ē in tertia die mercurij septēbris. i. in qrtā feia
post festū sancte crucis. Ieiuniū hiemis ē in quarta
feria post festū beate lucie pnt ibi dictū ē. Vnde vltus
Sule crux lucia cinēs carismata dia. Vt det vota pia
quarta sequēs feria. **F**uit aut hec ieiunia in qrtā fe
ria. qz in quarta feia xpus a iuda tradit? ē. et in sex
feria. qz in ea crucifixus ē et in sabbato. qz tuc aplōz
tristitiaz de nece saluatoris repntam? nā h opatin?
et regnabim? **A**duentus aut dñi qn celebratur
dictū ē in sex pte sub. ii. de aduentu. **A**d huc in āno
solari dtingūt duo solsticia et duo eqnoctia. Solsti
cia in estate et in hieme. Eqnoctia in vere et in autūno.
Est aut solsticiū maxima mequalitas diei et noctis
huc ingressus solis in capicornij vel cancri. Et dicit
solsticiū quasi solis staco. eo q tuc sole stāte crescit
dies vel noctes. Eqnoctiū ē maxima diei et noctis
equalitas. qz tuc equali spacio horarū distit. huc in
gressus solis in arietē vel libram. **S**ibi aut sit locus
solsticiorū et eqnoctiorū hys vrbibus dmet. **S**olsti
ciū decimo. xpm pit atqz iohānez. Equa crucis festū
dat tēpa martis et pdis. **H**oc ē dicere q solsticiū
hiemale ē ante natiuitatē xpi tēcē diebz. viz xvij
kal. ianuarij. quo tēpore sol incipit alcōres circulos
petere. Et solsticiū estiuale ē ante natiuitatē iohis bap
tiste tēcē diebz. viz. et viij kal. Julij. quo tēpe in
cipit sol ad inferiores circulos remeare. Vn estiuale
solsticiū dies maxim? sicut et hiemalis dies minimus
inuenit. Sed scdm egiptios hiemale ē. xij. kalend
Januarij. Scdm grecos. ix. kal. Julij. Estiuale vero
ē scdm egiptios. xij. kalend. Julij. Scdm grecos. ix.
kalend. Item in festo crucis. vel scd3 alios. xij. kalē.
octobris ē eqnoctiū autūnale. et vbi dicit. in kalen
dario pdis marchij. vel scd3 alios. xij. kalend. april
ē eqnoctiū vernale. **O**lim enim ānus in duas
tm ptes diuidebat. i. in estiuale et in hiemale solsti
ciū. et in duo emisperia. **M**agn? aut ānus cople
reuerfis planetis omibz ad loca sue creacois qd sit

ānis non paucōbz. dxxx. **M**ūdanus vero ān?
erit omibz stellis ad pma loca reuerfis. quod fit de
mū post quindecim milia annorū. **M**agister dicit in
hiltoria super Gen. vbi agit de ebrietate noe q ma
gnus ann? implet p currida sex cētorū ānorū. **E**ra
qua vtunt? hispān linglorū ānorū. ē stituta a cesare
Augusto. quāto ad pnu cēsu orbem desēpit. Dicta
ē autē era ab ere. ex eo q omis orbis es reddē pro
fessus est rei publice romanorū. Prius autē fuerūt
indictōes et postea ere. **O**lympias stituta ē apud
grecos in Elize ciuitate. elis agentibus agonem
et quinquēnale certamē quatuor medijs ānis vacatibz
et ob hoc tēp? elidit et ammis. olympiadē vocauit
quadrienno in vno olympiade suppotato. **L**ustrū
est pentēsim. i. quinquēmiū qd quito anno dicit cōdi
ppter olympiades a romanis. Nō dum enim erat
cōsules neqz ere. Quinquēnale quidē tēpus ideo sic
vocatū est. qz cēsu p quinquēmiū in re publica pacto
vrbs romana lustrabatur. **A**pus eosdē rōnus
est ānus indictōnalis. qui tēcē quinos cōtinet ānos
vt infra dicit et pmissus ē. **A**pus hebreos ē ān?
iubileus. i. remissionis. qui septēmis cōpletis ānorū
ebdomadibz celebra? de quo dictū est in sex pte
sub. ii. quinquagesime. **A**pus xpianos est ān? tem
gmtatis et gracie. in quo xpus venit. et nos sola be
nigmitate redemit. **A**pus sanctos aprehēsores
est annus etermtatis et glorie. in quo exultabunt
sancti in gloria sine fine. **R**urs? secula gnacombz
cōstant sic dicta. qz secunē. Abentibz enim alijs.
alijs succedūt. **H**oc tēpus quidā quinquagesimū ānū
dicūt. quē hebrei iubileū vocant. vt iam dictū est
Et ob hanc causam hebreus ppter vxorē et liberos
amās dñm suū. aure ptusa suūcō subiungat? seruire
iube? in scdm. i. vsqz ad ānū quinquagesimū. **E**tas
autē plerūqz dicit p vno āno. et p septē. et p cētu
et p quouis tpe. Vnde et etas ē. qd de multis seclis
instruit. et inde dicta est etas quasi euitas q simi
litudo eui. Nam eui est etas ppetua cui? neqz micū
neqz finis noscēt. Dirinatū est autē eui ab eouas
quod apud grecos aliqñ p seclō et aliqñ ponitur p
eterno. **P**roprie vero etas duobz modis dicitur
viz hominis. sicut infantia. iuuetus senect? aut mudi
cui? pma etas est ab Adā vsqz ad Noe. Secūda a
Noe vsqz ad abrahā. Tercia ab abrahā vsqz ad
dauid. Et qrtā a dauid vsqz ad tūlmigcōnez inde
in babiloniā. Vta de iude vsqz ad aduentū saluato
ris in carne. Sexta que nūc agitur vsqz quo mūdus
iste finiat. Quot autē sunt anni ab origine mūdū
dictū ē in sex pte sub. ii. de septuagesima. **dē mēse**
Icto de āno. sequitur vidē de mēse. Est aut
mēsis spa cū tēpis. quo a ptebo ptebo tēcē
dens. eidem cōpleto suo circulo sociat. Et de
mēsis a mensurādo. eo q ānus per mēses mēsur
atur. vel a mene q est defectus. eo q luna singu
lis mēsibz. visu deficit ab hūano. Vel scd3 ptebo
a mene grece q est luna latie. apud grecos enim
mēses legitimi nō ex solis circulo. h ex lune curs
su cōnumerātur. quod ē de noua ad nouā. Diuidit
autē ānus p. xij. mēses. qz sol pagando 30 diacū
duodecim circuit regiones signorū. et in hys. xij.
mēsibus. amozat. Romulus tamē voluit tm tēcē
esse mēses in āno. incipēs a martio. quē marti deo
belli. quem ptem suū esse putabat dedicauit. Vnde

Ouidius in primo fastorum. Tempa digeret. cum additor
 urbis in annum Instituit menses quibus bis esse suos Sed
 numa popilius videns quod annus non bene decem mensibus
 complebatur. superaddidit duos principio. scilicet Ianuarii et
 february. **I**anuarii dicitur a ianua. quod sicut per ianuam
 intramus domum. ita per ianuam intramus annum. Est enim
 limen anni. Vel dicitur a Jano deo. qui ab antiquis dice-
 batur principium et finis omnium rerum. Si enim fuit a gentili-
 bus mensis ille assecrat. unde et idem ianus bifrons
 pingitur. ut am introit et exitus temeretur. de quo dicitur
 est in sex parte sub. t. de circumscriptione. **F**ebruary dicitur
 a febris. que tunc de facili contingit. vel a februi
 id est purgationibus. Sunt autem februe oblationes facte
 pro mortuis. Romani enim illo mense memoriam animarum
 habebant. et eas purgabatur. celebrando exequias mor-
 tuorum. Vel secundum Phidiam dicitur a februi. plutone cui
 eo mense sacrificabatur. **M**arcii dicitur a marce pre-
 romuli. vel quod eo tempore cuncta aiantia agunt ad ma-
 rem et ad decubendi voluntatem. Appellatur etiam quia men-
 sis novorum. quod est anni incipit. Et quia novum verum. quod in eo
 viridantibus fructibus. nobis transactorum probatur occasus.
Aprilis dicitur quasi aprilis. quod tunc terra aperitur
 ad germinandum. flores apertur. et arbores incipiunt pollulare.
 Vel aprilis pro venere dicitur. quod afrodis grece dicitur
 latine venus. **M**aius a maioribus natum dicitur. qui erat
 princeps rei publice. vel a mapa mire mercurii. **I**unius
 a iunioribus dicitur. Erat enim olim maiores. scilicet semores
 qui appellabantur patres. et hii in civitate se remane-
 bant urbis regimini consulentes. Erant iuniores qui ibant
 ad pugnam pro re publica. et ideo maius a maioribus
 iunioribus nomen acciperunt. et in illorum ho-
 nores instituti sunt. vel dicitur a Junone. **I**ulius dici-
 tur a Iulio cesare. quod tunc natus fuit. vel quod tunc de ho-
 stibus triumphavit. Sicut enim Cleopatra regina egip-
 ti cum Anthimo viro suo bello navali Iulius tamen pro-
 quilius dicebatur. eo quod est quintus a martio. qui secundus
 romuli principum erat anni. **A**ugustus est dicitur ab
 Octaviano augusto. qui tunc natus fuit. vel quod tunc
 hostes superavit. Prius tamen dicebatur sextilis eo quod
 sextus est a martio. **S**eptem nomen habet a numero
 et imbre. quod septem est a martio et imbre habet. sic
 et Octob. Nouem. atque Decem. ex numero et primis
 vocabula acceperunt. que numeri decurrere decem sunt
 pro eo quod denarius numerus precedens numeros clausit.
Quot autem dies quilibet mensis habeat hinc ostenditur
 ceterum. **Q**uam aplis septem nonaginta et octo. Plus
 vni reliqui. si habet februs octo vices. Cui si bi-
 sextus fuerit superadditur vnus. **H**oc est dicitur. quod Iu-
 nus aplis septem et nonaginta habet. xxx. dies. Reliqui
 autem menses habent. xxxi. Sed february tantum habet
 xxviii. et quoniam est bisextus habet. xxix. **S**ciendum autem
 est. quod quilibet mensis primo dati fuerunt. xxx. dies qui multi-
 plicati duodecies constituunt trecentos quadraginta dies. *sexaginta*
 De quibus vero etiam datus est vnus ianuario. eo quod
 est principium anni. et etiam ratione ipsius numeri. quod impar nu-
 merus mundus est. et numero deo impare gaudet. Secun-
 dus datus est martio propter eadem impitatem. Tercius
 maio. Quartus iulio. Quintus octobri. Cesar autem
 augustus volens suum mensem esse equalem mense Iulii
 abstulit february vnus dies. quod erat mensis tristitie atque
 luctus et attribuit eam Augusto. et ita emaserunt februa-
 rio tantum. xxix. et augusto. xxxi. Demum astrologi ro-
 mani abstulerunt aliam diem february. et addiderunt

decem. ad hoc ut finis principio intraret. et sic februa-
 rio remaserunt tantum. xxviii. et decem. xxxi. Verum
 ad quadam pensacionem vna dies viz bisextilis est de
 quibus in quatuor annis february restituta. Qua vero
 die vel quod feria quilibet mensis intrat. iam sub ti. de
 septimana dicitur. **S**ane in quolibet mense sunt
 tres dies celebres. qui soli propriis nominibus noian-
 tur et ab eis ceteri denominantur. scilicet kalende. none et idus
 quos romani propter dies festos. vel propter officia ma-
 gistratum instituerunt. **H**is enim diebus in urbibus
 conveniebatur. **K**alende sunt primi dies mensis. Et dicitur
 quasi colende. quod tunc semper erat festum Junonis. **O**vidius
 dicitur. **S**ed dicat ansonias saturnia iuno kalendas
 Vel quod tunc a romano populo principia mensium cele-
 brantur. sicut fit ab hebreis. **O**vidius. **S**alve festa
 dies. meliorque reuertere semper. A populo rex digna
 poteste coli. Vel dicuntur a calo quod est voco. **P**rio
 namque die mensis. pro de more populi ad nundinas
 vocabatur. clamantes toties kalo. quot dies erant usque
 ad nonas. Et ideo dicitur pluraliter kalende a pluribus vo-
 cationibus. Vel a kalo quod est bonum omne. pro totum
 mensem habendum. Tunc enim sibi mutuo encema
 transmittunt. **N**one vero sunt quatuor vel sex dies in
 quolibet mense qui secuntur post kalendas. Et dicuntur a nu-
 dimis. quasi nudime. quod tunc romani nuditas colebant
 Ideo autem in aliquo mense erant none siue inchoatio
 nuditatis in die quinta et in aliquo in die septima. ne
 prodones certum tempus ad insinuandum mercatoribus
 habent. Vel dicitur none a nominis. quod dies ille non
 erat ante idus. Vel a nona. quod tunc nullum fiebat festum
Ovidius. **N**onay tutela deus erat. **I**duus ve-
 ro sunt octo dies qui secuntur post nonas. Est autem idus
 semper in. xiii. vel. xv. die. secundum quod none precedunt. Si
 enim mensis habet quatuor nonas idus est in. xiii. die. Si
 autem. vi. nonas. idus est in. xv. die. Quod autem co-
 silium Anthiorem. dicitur quod idus est die. x. hoc alia consi-
 deratione dicitur. Et dicuntur idus quasi diuisio. quod tunc fi-
 ebat diuisio nuditatis. Vel quod in idibus fit diuisio
 mensis. Dicitur etiam idus ab iduo as. id est sepo. as.
Son vidua dicitur quasi vidua. id est diuisa. Plerique la-
 tinorum putant idus dici ab ededo. eo quod hii dies apud
 veteres epularum essent. **D**ies autem qui secuntur sta-
 tim post kalendas ita denominantur. Si enim est mensis qui
 habeat. iiii. nonas. debemus dicere in kalendario sta-
 tim post kalendas. iiii. nonas. in tercio. iiii. nonas. in quarto
 pridie nonas. in quinto vero nonas dicimus. ut patet in ianu-
 ario et similibus. Si vero est mensis qui habet sex nonas de-
 bemus dicere statim post kalendas. vi. nonas. in tercio die
 quinto nonas in quarto. iiii. nonas. in quinto. iiii. nonas. in se-
 xto pridie nonas. in septimo nonas. ut patet in martio
 et hilibus. Dies autem qui secuntur post nonas ita deno-
 minantur. in quolibet mense. vii. idus. vii. idus. vi. idus.
 v. idus. iiii. idus. iiii. idus. pridie idus et idus. sicut
 hoc appareret in kalendario manifeste. Dies vero qui
 secuntur post idus denominantur a kalendis mensis seque-
 tis hoc modo Ianuarius habet. xxxi. dies. de istis acci-
 pe vnus pro kalendis. et vii. pro idibus et iiii. pro nominis. et sic re-
 manet tantum. x. vii. adde ergo istis. x. vii. diebus
 kalendis. hinc die kalendary sequentis mensis. et sic erunt. xix.
Son de in mense Ianuario debemus dicere statim
 post idus. xix. kal. february. in sequenti die. x. vii.
 kalend. et sic per ordinem usque ad finem mensis sem-
 per minuendo. **N**ota tamen. quod dicitur pridie idus et

p die nonas et p die kalend. et no secuto. qz scds dici-
tur a sequor. h illa dies no sequit. h pcedit. Et expoi-
tur hec ppositio p. i. ante vel pus. On p die quasi pri-
ori die. huc p id e ante diem. Et cu dicat. iij. nonas
intelligit quarto die ante nos et sic de alijs. Quot
aut dies denomient a nomis. quot ab ydubz et quot
a kalend omni mchu. hys vbius dmet. Sex nos
maius octob iuli. et mars. Quatuor ac reliq tenet
p dms quilibz octo. Janus et august. tenas nonasqz
decet. Iuli. octob mars maius epta decet. Jun.
aplis septet et ipe nouet. Ter senas retinet februsqz
bis octo kalend. Hoc est dice qz maius octob et
Iulius et marcus habet dies. vi. p nomis. h reliqui
meses habet tatum quatuor. Et quilibz mesis habet
octo dies p ydubz. Itē qz Januarius augustus et de-
ceber habet. xix dies p kalend. Iuli. vero marcius
octob et maius habet. xvij. Jun. autē aplis septet
et nouet habet. xvij. februius habet. xv. et si
fuerit bisext. sup addit ei vñ. Illud autē notū
qz in quolibz mese sūt duo dies egiptiaci. i. ab egip-
cijs depheni. In egipto enim erat quidā astrologi
qui quasdam stellacoēs nociuas huānis actibus in
illis diebz inuenerūt. ideo qz illas notas esse hōibus
voluerūt. tamē illaz stellacoē pūcta scire ppter
errore nostri opūti nō valent. Sol forte inuenerunt
illos dies bene costellatos. et ideo eos in kalendario
nōuerūt. ut in illis diebz poti. qz in alijs. illis actibz
insistat. quoz errore ne ecclia sequi videat. a talibz
cauet. Sol dicūt egiptiaci scdm quosdā. qz dñs in
illis diebus pcessit egiptū nouē plagis. Quot aut
sit dies egiptiacus a principio vel a fine mēis hys
vbius cōmetur. Augurioz decies audito lumine
elangoz. Linquit oles abies coluit colus exerce gals-
li. In hys vbius sūt. xij. dictōes. xij. mēibz hūen-
tes. prima primo. scda scdo. et sic p ordine supro in-
co a Januario. ita qz quota erit pma lra pme sillabe
alicuius istaz dictōni in alphabeto. totus erit dies
egiptiac. in illo mese cui seruit illa dictō. apudādo
a mēis principio vsus finē. Itē quota erit pma lra
scde sillabe in alphabeto. tot. erit dies egiptiac. in
illo mese cui fuit illa dictō. apudādo a fine vsus p-
cipū vbi grā Augurioz ē pma dictō. et fuit pmo
mēis. i. Januario. au est pma sillaba. et a est prima
lra ipius sillabe. et est prima in alphabeto. ergo dies
pma ianuarij est egiptiaca. Itē gu est scda sillaba. et
g. est pma lra ipius sillabe. et g. est septia in alpha-
beto. g. septia. dies ianuarij numeādo a fine vsus
pncipiū est egiptiaca. et sic in alijs hoc obfūato. qz
h. in hoc loco p lra nō ponat. Quilibz autē pmissoz
diez ppter vnicā hōā sui denoiat egiptiac. De
diebus vero felicitbz vel infelicitbz. quos qdaz astro-
logi notauerūt in pnti opusculo non agit. qz ecclia
phibz fidez talibz adhiberi. In quibusdā qz mēibz
sūt qdaz dies qui camiculares dicūt a cane vel ca-
mela stella sita in fronte leoms. et ante genua thauri
que est in mēibz est in medio cetro celi. et dū sol
ad eam ascendit diūcta cū sole vel ei pima dupli-
cat calor ipius. ex quo dissoluūt corpa et vaporant.
Sūte vocat camis. qz corpa morbis afficit. Et sunt
septuaginta duo dies in qbz ppter tps crudelitātē et
caloris solis mtemperiem malū est minui et pocōnari.
Quando autē illi dies incipiāt et finiat. hys vbius
cōmet. Incipiūt iulij p die p dms camdāres. Et

nonas septēbris fine resultant. Scdm aliquos vco
incipiūt. xij. kalendas augusti. *de septimana.*
Sequit de septimana. Nēpe dmet septiana
septem dies naturales. quoz repeticoe et
meses et am et scda pagunt. Et hoc apud
grecos eb domas. h apud hebreos sabbatū appellat.
Et dicitur septimana a septē et mane. quasi septē et
mane. ps pro toto. i. mane p tota die. vel a septem
manet. qz manet p septē dies. Sol dicitur septimanū
qz septē lucet. Nam mane lux ē scds vñ. Idē
etā spaciū vocat eb dōda ab epta grece. qd est sep-
tē et deos qd est dies vñ. modos qz ē mēsurā. Idē
hoc eb dōda est omniū nomē qz septimana. Sūde
Daniel post septuaginta eb dōdas et. et sumitur ibi
eb dōte anoz. i. septuagesies septē am. Septiane
autē nequnt habē certa noia. qz neqz habet certa
mēia. singlis namqz amīs variant. ppter vñ. vñ.
ppter duos dies. qui qnqz sūt sup integras septia-
nas. Omēs aut dies septimanaz inscribūt septē
pms litteris alphabeti. Itē dies scdm gēales de-
nomiantur a planetis. Prim. a sole qui princeps ē
omniū sider. sic et idē dies caput est ceteroz diez.
Scds a luna. q et splēdore. et magnitudine soli p. ē
et ex eo mutuat lumen. Tercius a stella martis. que
vñ. vocatur. Quart. a stella mercurij. quā quidā
candidū circulū dicūt. Quintus a stella iouis. quā
fetonē aut. Sext. a stella venēis. quā lucifer asse-
rūt. qz inter cūcta sidera plus lucis affert. Sept.
a stella saturni. que septē celo locata. xxx. amīs fer-
tur explere cursū suū. de hoc dictū ē in pphēio sep-
time partis. Sed querit quare dies non ita ordi-
nant in septimana. sicut planete in celo. qm in celo
ordinant scdm hūc vñ. Sol. vñ. mer. et luna sa-
tūns iupiter et mars. Sol sic. Saturn. ioue mars
solcū vñ. mercuri luna. Soluco. dicim. qz dies in
septiana nō ordinātur scdm ordmē planetaz. sed
scdm regimē eoz in singlis diebz. Sūde qz viderūt
philosophi qz sol regnabat prima hōā diei dñice
ideo die illā denoiauerūt a sole. Itē qz viderūt qz
luna regnabat prima hōā scde ferie. ideo die illū
denoiauerūt a luna. et sic de ceteris sic patet ex disti-
ctōe hōaz diei facta int planetas p ordmē successi-
ue. Rurs. a dictis planetis philosophi noia suple-
rūt. eo qz a singlis aliquid in hōie esse voluerūt. ut
a saturno candiditatē. a ioue pntiā. a marte fer-
uorē. a sole spiritū. a venere voluptatē. a mercurio
eloquētiā. a luna cor. Et qz ordo planetaz vñ. nu-
merū septenariū nō procedit. h ad primū reuñtur
ideo tm septē dies in septiana sūt a sapientibz astu-
ti. Nūne vidēdū est quā die septimane quilibet
mēis intret. De hoc duplex racō habet. Prima per
hōs vsus. Alta domat dñs gratis beat eq gerens
tes. Cōtemnit fictos augebit dona fidei. In istis
vbius sūt. xij. dictōes. xij. mēibz hūentes. pma
pmo. scda scdo et sic p ordine. supro inco a ianuario
ita qz qūqz fuerit mēialis lra alicui. istaz dictōni
eadēz erit littera kalēdaz mēis cui seruit illa dictō.
vbi grācia. Alta est pma dictō et fuit primo mēis
scz ianuario et a est prima lra illi. dictōis alta ergo
a est prima lra ianuarij. Itē Domat est scda dictō
que fuit scdo mēis. i. februi. et d est prima lra istius di-
ctōis. g. d est prima lra februi. et sic de alijs. Itē di-
cit sequēs vsus p sillabas qd pcedēt per dictōes

Adam tegebat ergo cūfos adrifex. **H**abita autē
lra kalēday. facile possumus scire qua feria quilibet
mēsis intret. Per litterā enim dñicā illi? am pcede
dputādo dies p lras subsequētes vsq ad litterā que
est m kal' mēsis cui? dici introitū scire opras. in qua
feria occurrēt in tali feia intabit ille mēsis. **S**edā
racō p quā sciri potest qua feria quilibz mēsis intret
est p reglāres 7 dcurrētes. Nota ergo q in āno so
lari sūt quinquaginta due septianae 7 vn? dies vel duo
si sit bisext? ppter quā diē variātur singlis ānis pñ
cipia mēsiuz. Si enim hoc āno incipiat ianuarius a
die dñico. toto illo āno a que est pma littera ianuari
ri erit dñicalis. Cū ergo ventū fuerit ad finem āni
illud a finale kalēdarij qd inscribit illi dici que est
vltia integras septimanas repñtabit diem dñicum
ergo sequēs a qd itez est mēiale ianuarij. repñtabit
scdaz feriā. 7 sic toto illo āno erit illa variatō. eodē
modo singlis ānis variānt mēia mēsum p diūsas
feias. Et si sit bisextus duplex erit variatō. pma in
kal' Ianuarij. scdā in festo sancti mathie. **E**t g
dputante scire possent qua feria quolibet āno quilibet
mēsis inciper. inuenerūt duos numēos. vnū inuaria
bile. qui vocat' reglāris solaris ferialis. alium uaria
bilem. qui vocat' cōcurrēs. de qbz breuiter ē dicēdū
Videndū est autē pmo. quid sit reglāris solaris
7 vnde dicat'. 7 vnde habeat ortū. 7 quot reglāres
quisqz mēsis habeat. Reglāris est numer? inuaria
bilis datus mēsi. qui aduictus dcurrētū declarat q
feria septimane quilibz mēsis intret cuius fuerit ille
regularis. Dicet autē reglāris a regula. qm inuaria
bilis est sicut reglā. Solaris dicet' ad differētiā luna
ris. de quo infra dicet'. Habet autē ortum reglāres a
marcio. Nam mēse marchij sūt. v. regulares seu. v.
p reglari. Marchi? enim nō habuit mēiū in primo
āno mūdi seu seculi. pmo dicet' mūdus fact? fuisse
in illo mēse. in die quo dicet'. xv. kal' aplis. vel vt
alij dicūt. viij. kalēd. Si enim cōputes ordine retro
grado dies septianae vsq ad kalēd marchij. inuenies
q quāta feria mūd? incepit. Si tamē ante marchium
fuit. 7 hec est causa quare marchi? quinarū numer?
habuit p reglari. Reglāres vō alioz mēsiū sic forē
tur. iūgas reglāres mēsis cū diebz eiusdē 7 ab illa sū
ma sūbtrahz. viij. quoties potēs. 7 reglārē sequētis mē
sis quod remānt indicabit. Vbi gra Marchi? habz
v. reglāres. 7 dies eius sūt. xxxi. redige in sumaz 7
sunt. xxxvi. subtrahz. viij. quoties potēs 7 remānt
vna dies. que dat' mēsi sequētij p reglari. Itē aplis
habet. xxx. dies 7 vnū reglārē. qui dñitūit. xxxi. sū
btrahz. viij. quoties potēs 7 remānt. iij. que danē
maio p reglāribz. 7 ita de alijs vsq ad marchū. Pos
sum? cōscire mēsiū reglāres p hys vñs. Est astris
clara fulgētibz ara deoz. Grata bonis estat gūssima
cuiqz fiteli. **I**n istis vñs sūt. xij. dictōes. xij. mē
sibus huiētes. pma pmo. scdā scdō 7 sic p ordinem
supro mico a marcio. ita q quota fuerit littera pma
alicui? istaz dictōm in alphabeto. tot reglāres habz
ille mēsis cui fuit illa dictio. Vbi gra. Est ē pma
dictio 7 fuit primomēsi. s. marcio. 7 ē ē pma lra
istius dictōis est. 7 ē quāta in alphabeto. g. marchi?
habet. v. reglāres. Itē astris est scdā dictio 7 fuit se
cūdo mēsi. s. aprili 7 a est pma lra istius dictōis
que est etiā pma in alphabeto. ergo aprilis habet
vnū reglārē 7 sic de alijs. **P**ne dica? de dcurrētibz

157
Dicet autē dcurrēs qz sibi inuicē dcurrūt. sicut vite
biē in formacōe. vel ideo qz dcurrūt cū reglāribz. ad
demonstndū mēiale feriā mēsiū singlis ānis. Est au
tē dcurrēs supexerescētia vñ? diei vel plurimū sup
quingaginta duas septianae āni solaris. ideo dixi vl
plurimū. qz in āno bisextili supexerescūt duo dies. In
alijs vō vn? tātu. 7 ab illa supexerescētia habēt
origmē dcurrētes. Alij vō dcurrētes qui secuntur
post primū formatur vno addito singlis tinnis si
ue ānis. sic tam q septenariū numer? nō excedūt
qz nō sūt nēptē ferie. 7 quicūqz est septim? dcurrēs
illo āno. mēses habēt eadez pñcipia. que in primo
āno mūdi seu seculi habuerūt. quilibz enim feia di
stat p septenariū a semetipā. Cōcurrētes etiā in hac
linea demōstratur. **C**i. iij. iij. vi. viij. iij. v. vi.
vñ. iij. iij. v. viij. iij. v. vi. vñ. iij. iij. v. vi.
Nam primus ān? cicli solaris habet vnū dcurrētē
scdus duos. terci? tres. quart? quatuor. quint? sex ppter
bisextū. sext? septē. septim? vnū. qz vltia septena
riū nō pcedit. si reuētur ad vnū. 7 ita debem? pces
dere vsq ad. xx. viij. ānos. tunc reuētur ad primum
ānū cicli 7 pcedim? sicut prius. Vnde tñscursus
xx. viij. ānoz vocat' ciclus solaris vel dcurrētū. Et
dicatur ciclus quasi circulus p similitudinē. **S**i autē
volum? scire. quotus sit ānus cicli solaris. debemus
diuidē ānos dñi p. xx. viij. quoties possumus. 7 ad
dere illis. ix. anteqz diuidam? qz quāto xpūs nat?
fuit. tñ iam pcellerat ille ciclus. 7 quot? ān? rēma
serit supra diuisionē ānoz. totus erit ciclus. 7 si nul
lus remāserit tunc sum? in vltimo āno cicli solaris
vñ vñs. Annis adde nouē dñi ptre p octo. Vñ
ginti ciclus sic tibi notus erit. **P**ossum? etiā scire
dcurrētes cuiuslibet āni p lras dñicalem illius anni
sicut declarat vñs huius subsequētes. **A** lex. b. qñqz. e
quatuor. e. duo. tres d. Prim? dcurrēs. f. lra septi? e g
Hoc est dicere. q quādo a est lra dñical. in illo
āno sūt sex p dcurrēte. quādo b qñqz. qñ e quatuor qñ
e. duo. quādo d tres. qñ f. vnus. qñ g. septē. **I**n
uēto autē dcurrēte. debem? iūge cū reglāribz mē
sis cuius feriā kalēdalē id est introitū scire volu?
7 quora fuerit illa sūma. si non transcendat. vñ. tō
siue tali feria septianae ille mēsis intabit. Si vero
tñscendat. vñ. quotū fuerit residuū. tota feia septia
ne ille mēsis intabit. **S**icut autē dcurrētes ita
7 dñicales littere variānt. Nam in primo anno
cicli solaris est f littera dñicalis. in scdō e. in tercio d.
in quarto c. in quinto a. tunc enim ppter bisextū pñ
fuit b. quod in hys vñs declaratur. **F**ertea
dux cor amer gens fautor eum coluit bis. Ars gen?
est de corde bono gignit ferus ensis. Dicta beat aq
gens fons dat cunctis bonus auctor. **I**n hys vñs
bus sūt. xx. viij. dictōes. xx. viij. annis cicli solaris f
uētes. Prima prio. scdā scdō. 7 sic p ordinem supro
mico a pmo āno cicli. ita q quicūqz fuerit mēiale
littera alicui istaz dictōum eadem erit lra dñical
in illo āno cui fuit illa dictio. Vbi gra. fert est pma
dictio. 7 fuit pmo āno cicli solaris. f. est pma lra g
f ē littera dñical. in primo āno cicli solaris. 7 sic de
alijs. **E**t nota. q ille ānus est bisextil. cui debuit
aliqua dictio desinens in t. 7 ita primus ānus cicli
semper est bisextilis. cū ei desuiat dictio desinens in t. f.
fert. 7 ppter hoc pma littera dictōis desinens in
t. non erit lra dñical in illo āno cui ferunt illa dictio

nisi a loco bisexti ultra. qz littera dñicalis cū bisexto
simul mutat. A kalend vero ianuarij pcedens ipm
bisextū vsqz ad locū bisexti erit lra dñicalis illa. que
immediate sequit in kalendario post illā que deberet
esse lra dñicalis. Vnde in pmo āno cīclī. f. est littera
dñicalis a loco bisexti vsqz ad kalēd ianuarij sequē-
tis. A kal' vō iā. pcedens vsqz ad locū bisexti. g. ē
lra dñicalis ita in alijs. Annus autē cui fuit illa di-
ctio feri potest p rācōnez supius dictā de ciclo solari
Nam rācōne dñicalis tūc currens rācōne fili incipit
et finit. **N**unc aliqua de mdictōe dicam? Est aut
indictio. spaciū tpis quo rōnus princeps tributum
gētibz indicebat. Si autē volu? scire quota sit indi-
ctio. debe? addere tres ānos ānis dñi. et postmodū
diuidē ānos dñi p. xv. quotiens possum? et quot?
ānus emāserit facta diuisione tota erit indictio. et si
nullus supauerit. in vltimo āno mdictōis sum? et
tūc ad pma mdictōnez reuēti. qz indictio nō tran-
scendit. xv. vñ vsus. Si tribz aduētis dñi diuiserit
ānos. Per ter qñqz dat mdictō ēficata. **D**e indi-
ctōne plen? dixim? in speculo iudiciali in tractatu
de instrumētōz edicōe. q. i. v. p. ānos. et infra vbi
de ciclis agitur. **D**e era supra dictū est. **d. d. d.**
Item iam superius in plerisqz locis de die tas-
ctū sit nichilomin? hic specialiter dicēdū est
qz duplex ē dies. s. naturalis et artificialis si-
ue vsualis. Naturalis est spaciū quo sol ducit circa to-
tam tiam ab oriēte vsqz in occidētē. s. spaciū diei et
noctis. quod semp dmet. xxiiij. horas. **E**t dicitur
dies ista a dñs. quoz noia romani qbusdā sideribz
sacrauerūt. Vnde quilibz dies ab aliquo deo anti-
quit? vocata est. vt a ioue et alijs. p ut sub septiana
dictū est. Vel a dya quod ē duo. qz dmet duo tēpa
noctē. s. et diem vsualē. Quāto autē incipiat. dictūz
est in ptemio. vii. ptis. Artificialis ē spaciū quo sol
moratur sup nostrum emisperiū ab ortu solis vsqz ad
occasū. et hic scōz solis ascēsu et descēsu crescit pū et
crescit. Dicit autē dies a dyan qd est claritas. et dī
vsualis siue artificialis. qz solū hoc tēpus aptū ē vñ-
bus et artificijs exercēdis. Reliqua ps diei dicit nox
a noceo qz nocet visui et vsui. et ideo vocata est dies
a meliori pte sine mēmoracōe noctis. iux illud. Et
factū ē vespē et mane dies vnus. **R**urs ptes diei
fūt tres scōz vñdōz. s. mane meidies et supma. Mane
ē lux matura et plena nec iā crepusculū. Meidies dī
quasi medi dies. i. medius dies. vel qz tūc prior diei
ē. Supma ē postrema ps diei. Sero dī a clausis feris
Noctis vero ptes fūt. vii. s. vesp. crepusculū. cōti-
nū. mēpestū. gallicimū. matutimū. et diluculum
Vespē dicit a vespē occidentali stella. q tenebras
sequētes pcedit. et dicit tenebre. q. tēnētes vmbra
Crepusculū dicitur dubia lux. s. inter lucē et tenebras
Cōtinū est qñ iam omēs silent. Intēpestū est me-
diū noctis tps quāto mlagi potest. et omia silent qñ
inopōrtunū. Gallicimū dicitur ppter gallos lucis p-
nūtiōs. Matutimū est inter abcessūz tenebray et au-
rore a duētū. Diluculū dicit quasi iam incipiens pua
diei lux. et aurore. que solem pcedat. Est emm auro-
ra diei clarescentis exordiu. **E**t nota qz dies alijs
fūt fideales in quibz littera mouetur. et homies a nauis
gacōibz excludūt. alijs pliales de quibz in librofz.
quibz reges solent ad bella pcedē. alijs intercalares
quos scim? .xxij. mētibz supesse. alijs canclares. alijs

solsticiales. alijs eqnotiales de quibz iam pmissum ē
alijs fasti in quibz iura fanē. alijs nefasti eis cōtrarij
alijs festi. i. festi vt dies azimoz. alijs pfesti qñ pcul
a festis vt feriales. alijs mali. vnde Apl's. Redmēs
tes tps quomaz dies mali fūt. qz in eis plus solito
hōies affligūt. et cōtrario fūt boni. alijs egiptiaci
de quibz pmissū est. Est ec dies salutis. in quo dñs
venit ad saluādūz. Est enā dies iudicij. in quo dñs
venit ad iudicādūz. qz erit bonis dies leticie. malis
aut calamitatis et miserie. **M**omēu vero ē mīmū
atqz angustū tps a motu fixoz. dictū ē enim extre-
mitas hōie in breuibz mēualis cū aliquid sibi cedit
atqz succedit scōz vñdōz. **H**ora grecū nomē est et
tamē latinū sonat. est enim finis tpis. Quot autem
horas dmet dies naturalis dictū ē in pncipio hui?
ptis. **E**t nota qz in mēse ianuarij nox habz. xvij.
horas. dies. viij. In februa. nox habet. xiiij. horas.
dies. x. In marcio nox habet. xij. horas. dies. x. id ē
In apli nox habz. x. dies. xiiij. In maio nox habet
viij. dies. xvi. In iunio nox habet. vi. horas. dies
xviij. In iulio nox habz. viij. dies. xvi. In augusto
nox. x. dies. xiiij. In septembri nox habz. xij. dies
totidem. In octobri nox habz. xiiij. dies. x. In nouē-
bri nox habet. xvi. dies. viij. In decēbri nox habet
xviij. dies. vi. **A**strolog? tamē curiosi? potest
horas aliter egre. s. pmissa equacō p vulgaribus et
simplicibz sufficē potest. **Seq. y. p. de āno lunari**
Sequit scōa pars de āno lunari. in q agē
Primo quid sit ānus lunaris. et quot dies
cōtineat. Scōo de reglaribz lunariibz. Tercō
de epacta. Qrtō de embolismo. Quinto de aureo nu-
mero. Sexto de terminio paschali et aliarū mobilium
festiuitatū. Septimo de ciclis.
Anus lunaris dicit tribus modis. Primo
modo ānus lunaris est spaciū quo luna
circuit totū zodiacū. qd facit in. xx. viij. diebz
et. ix. hōis. Scōo modo dicit ānus lunaris spaciū
quo luna circuit solē ab vna mēchone vsqz ad aliā
et hoc facit in. xxix. diebz et. xij. hōis. Nā cū luna se-
patur a sole ad pagradūz zodiacū. et postea reuer-
tit ad eūde pūctū in quo dimiserat solē. nō mūet
illū ibi. qz sol iā tm pcessit suo motu q luna laborat
recurrē ad eū. siue attingē ipm duobz diebz et tribz
hōis. Tercō dicit ānus lunaris spaciū. xij. luacōm
in āno omniū. et xij. m embolismali. de quibus infra
dicē. Cū ergo lunacō quelibz dīstet ex. xxix. diebz
et. xij. hōis. qz nō curat ecclia de minucijs. et ex. xij.
hōis pcedētis lunacōis. et ex. xij. sequētis dīstuit
vna dies naturalis. que semp lunacōm pcedētē atē-
buit. ita q lunacō pcedētis mēsis semper habeat
xxix. dies et sequētis. xxix. nisi aliud sit ppter bisextūz
vel embolismū. vel saltum lune. vñ vsus. **L**una
paris mēsis nūqz tēstima fiet. Impar tēno nūqz
nisi sine carebit. Tempe bisexti febrī tēstima luna
est. Nam iulij luna tūc est vicestima nona. **P**ar mē-
sis dicitur. qz numerādo a ianuario p ordmē cadit
in numez parē. vt februa. aplis. iunius. augustus
october. decēb. quoz lunacō semper est. xxix. diebz
excepto februario cui? luacō est. xxx. qñ est bisexti?
Impar vero est qui in numerum cadit imparē. vt
ianuarius. martius. maius. iulius. septēb. et nouēb.
quoz lunacō semp est. xxx. dies. excepto iulio qui
in vltimo āno cicli lunaris ppter saltum lune habz

158
tū. xxi. **E**x hīs autē. xij. lunacōibz cōstituitur
trecentūquagintaquor dies in āno lunari Et sic ān?
lunais m. xi. diebz exceditur a solari. ex quo excessu
omīs varietas etatis lune cōfurgit. ita qd vbiqumq;
fuerit luna pma in pmo āno sit in scdo. xi. ppter quā
varietatē duo numerorū grāa sūt muēta. ēglāres viz
et epactz. de qbz breuiter videam. **De regularibz lunari**

Nunc videam? de regularibz Et qd ēglāris
lunaris ē numer? inuariabilis dat? mensi
ad inueniendū in kalē. lunā mēsi singlorū
habēt autē oīz ēglāres ab illis qnq; diebz qui sup
sūt in āno solari sup trecentos sexaginta dies. Sūde
qnq; reglāres dāt sūt septēbri. a quo ānus lunaris
sumit incipiū. Reglāres vero aliorū mēsiū sic fōrntur
Iunge reglāres mensis cū diebus eius. tab illa sū
ma sūtrahē lunacōes eius. et residuū qd remāserit ēit
reglāris illius mensis. Vbi grā. Septēbri habet. v.
reglāres. et dies eius sūt. xxx. qui diuēti ēglāribz
cōstituit. xxxv. et lunacō septēbris est cēsimā. quā sū
tracta remanent. v. que sūt ēglāres sequētis mēsis
scilicet octobris. et sic de alijs vsq; ad septēbre. Nam
egiptij suū ānū incipiūt a septēbri. et ideo nōs ānū
lunare incipim? a septēbri. De regularibz tradit iste
vñs. **D**ic e g bis i k bis et post man; ordo. quasi
dicat. dic e bis que est quinta in alphabeto. i. pms
duobz mēsi bz āni lunaris dānt. v. p regularibz Item
dic bis g que ē. vij. in alphabeto. i. cēus et qrtus mē
sis habet. vij. p regularibz Itē dic bis i que est nona
in alphabeto. i. qnt? et septim? mēsis habet. ix. p
regularibz Itē dic bis k que ē decima in alphabeto. i.
sexius et octauus mēsis habent. x. p regularibus Et
nota qd hic sit tñst? de qnto ad septimū. et de sexto
ad octauū. vt patet in formādo ipos ēglāres. quia
ianuari? et marc? ix. et febrū. et aplis. x. habet. sed
post manet ordo. i. maius. xi. iun? xij. iul? xij. au
gustus. xij. habent. **De epacta**

Sequitur de epacta. Est autē epacta numer?
variabilis datus āno ad inueniendū lunā in
kalē. cuiuslibet mēsis. Et dicē epacta ab epi
qd est sup et aucta. qd est supexerescētia āni lunaris
a solari. Ideoq; ānus pms cīclī lunaris nullā habz
epactā. qd nullus ānus pcessit a quo. xi. accepiss? Ses
cūdus vero habet. xi. p epacta. qd epacta cōtū ab
illis diebz quibus ān? lunaris excedit a solari Ter
cius vero ān? habet. xxij. qd semp addūt. xi. si nō
tñscēdat. xxx. Si vero tñscēdat. xxx. abiectis illis
xxx. residuū erit epacta illius āni. et ideo in quarto
āno qd sūma ascendit ad. xxxij. abiectis. xxx. tres
sūt epactē illius āni Epactē vero grece dicūtur la
tine adiectōes ānue lunares. qd p numex vntenariū
vsq; ad tēnariū in se reuoluūt. quas egiptij itē
adiciūt vt lunaris emēho rācōi solis coeqtur Luna
enim iux cūrsū suū. xxi. semis dies lucere dimōscat
et sūt in ānū lunare dies trecentūquagintaquor
remanēt ad cūrsū āni solaris dies. xi. quos egiptij
adiciūt absq; hīs nō inueies lunā. quota sit in quo
libet āno. mēse et die Epactē omīū ānorū cīclī lunaris
p hanc tablām tenotatur. ita qd hoc vñs nullā. rñbz
pmo āno et singli sequētes numeri rñdēt singlis ānis
cīclī vsq; ad. xxi. vt nulla. xi. xxij. iij. xxiij. xxv. vi.
xxvij. xxvij. ix. xxx. xij. xxxij. iij. xv. xxvi. viij. xvij.
Sed hoc idem etiā cōditur p hos vñs. **A**nnis
adde monos. dñi pñre p vñs. Sīginti lune cīclī

et inde pater. **H**oc vult dicere. quot? sit ān? epa
ctalis hūe cīclī debz? diuidē ānos dñi p. xxi. quoti
ens possum? et addē vñū. qd qñ xps nat? fuit tñ
pcesserat ille cīclī. et quora fuerit sūma que remā
serit. tot? erit ānus cīclī epactalis. Vbi grā. Hoc
āno cōputam? ānos dñi milleducēto octoginta sex
quorū milleducēseptuaginta tres sūt recte p. xxi.
diuisi. sup sūt. xxi. de pñcto numero. addito ergo
vno sūt. xxiij. Sūde hoc āno est. xxiij. ānus cīclī lu
naris in āno sequēti est. xv. et sic vsq; ad. xxi. postea
redit ad pñm. Et hoc vñs est scdm illos. qui incē
piūt cōputare ānos dñi a natitate xpi. vel in kalē.
ianuarij. nō autē scd; eos qui illos immutāt in kalē.
septēbris. et faciūt ibi diuisionē Nam tūc addēdi sūt
duo āni Potest etiam et aliter inueniri epacta. ut si
sūma que ēmanet de pmissa diuisione ānorū domini
p tres iūcturas pollicis numerem? Si enī numer?
fuerit in pma iūctura. debz? demē vñū de ipō nume
ro. si in scda debz? addē nouē. si in tēcia debz?
addē. xxi. et sūma intē pueniēs est epacta. et hoc si
triginta nō tñseat Si vero trāhret abiectis. xxx. re
siduū ē epacta Sū vñs **D**eme vñū post addē no
uem post tēna nouēq;. **I**n uēra igit? epacta debz?
cā uigere cū ēglāribz mēsis cui? lunā volū? inuenire
et quora fuerit sūma intē pueniēs tota erit luna in
kalē. illius mēsis. dñmō. xxx. nō transeat Si vero
xxx. tñherit. abiectis. xxx. residuū ēit etas lune et si
sūma illa fuerit. xxx. in kalē mēsis tūc luna erit. xxx.
Si aut epacta nulla fuerit. pñta in pmo anno cīclī
lunaris. tūc a d inueniendū lunam sufficit regularis
Sed quomā epactaz rācō qnq; fallit ppter embol
ismū seu saltū lune idō de ipō breuiter uideam? **Embolismo**

Alrea embolismū sūe lūe saltū nōnd ē qmbo
lism? grece intēpretat? latē sup augmētū seu
supexerescētia āni solaris sup lunare Quia
gānus solaris excedit lunare in xi diebus ex illo
excessu cōstituitur. vij. lunacōes in illis. xix. ānis cī
clī lunaris. multiplicatis illis. xi. diebz Et dicuntur
lunacōes embolismales quaz quelibz ē. xxx. diez
et attribuit. vij. ānis embolismalibz ita qd i quolibz
cīclō lunari sūt. vij. embolismales et xxi. comes Appel
lat autē ān? embolismalis qui a decimaq; luna
pcedētis pasche vsq; ad decimaq; sequētis habz
xiiij. lunacōes sūe. xiiij. mēses lunares id ē trecentos
octogintaquor dies. et iste ē ānus sancto moysi
diuinit? reuelat? Cōmūs vero habz tñ. xij. luna
nacōes. i. trecentosquagintaquor dies. quorū di
spolicoēs cōmet iste vñs. **C**ur fies has lacmas
odiosū qre tiranū. In isto vñs sūt septēdictōes septē
ānis embolismalibz sūietes. pma pmo. scda secūdo
et sic p ordinē. ita qd quora est pma lra alicui? istaz
dictōnū in alphabeto. totus ānus cīclī epactalis ēit
ānus embolismalis. Vbi grā Cur ē pma dictio et
fuit pmo āno embolismali et est pma lra illius di
ctōnis que ē tēcia in alphabeto. ergo tēci? ānus
cīclī lunaris ē embolismalis et ita de alijs. si obfuato
qd hic has debz scribi cū h Et dñ ānus cōmūs. qd sepe
duo ita diuētim incedūt. ut inuicē se in paschali so
lennitate sequāt Embolismalis vero sp solus ē Ordo
autem istorū ānorū diuīum et embolismaliū patet
in linea subsequēti. **C**ōmūs cōmūs embolismalis.
cōmūs cōis embolismalis. cōis embolismal cōmūs
cōmūs embolismalis cōmūs cōmūs embolismalis

cois embolismalis cois cois embolismalis. **H**abito autē ano embolismali. possu? scire in quo mēse luacō embolismalis attingat p hunc vsu. Mobilis cibum modo liber habeto coeuū. **I**n isto vsu sunt. vij di- ctōes. vij. mēibz huiēres in quibz attingūt lunacōes embolismales in p̄fatis. vij. ānis. p̄p̄mo. scdā scdō et sic p ordinē. ita q̄ quota eit p̄ma l̄ra alicui? istaz dictōm in alphabeto. toto mēse illius ām cui seruit illa dictō attingit lunacō embolismalis. Itē quota eit p̄ma l̄ra scdē sillabe in alphabeto. tota die mensis incipit lunacō embolismalis. **M**obilis est p̄ma dictō et huius prime lunacōm que cōtingit in teio āno cicli lunaris. et m est p̄ma l̄ra huius dictōis et est. xij. in alph̄eto. ergo in duodecimo mēse attingit lunacō embolismalis. Itē b ē p̄ma l̄ra scdē sillabe et est scdā in alphabeto. ergo in scdā die illius mēis incipit illa lunacō et sic de alijs. **S**i autē velis plenū huius rei veritatē inquirē. recurre ad epactā et reglā res illius ām de quo vis scire et inuies ita ee. **N**ūc videat? ubi fallit epacta iuncta reglaribz ppter embol seu saltū lune. Circa quod nota. q̄ licet in ciclo lunari sint septē āni embolismali ut supius dictum ē nō tamē fallit epacta nisi in tribz. s. m. vij. xj. et xix vñ vsus. **O**ctavo vñdecimo postremo fallit epacta. **I**n quo aut loco vel mēse et in q̄ locis fallit epacta iuncta reglaribz hys vsibz tenōtur. **J**ulij vñdecim. tē māius octo vicem. bisextus nisi sit mars peccat in vñde tēcemis. In totidez māius augst? vñro duobz. **H**oc ē dicere q̄ m. vij. āno cicli lunaris fallit epacta cū reglaribz in maio et iulio q̄ in kalēd mai cū luna debet esse. xx. vij. scdm epactā nō repitur nisi. xx. vij. ppter embolismū Itē fallit in kalēd iulij eodem āno. q̄ tunc luna deberet esse xxx. scdm epactā tamē nō repitur nisi. xxix. ppter embol ubi credēdū ē embolismo et nō epacte. **I**tē in. xj. āno fallit epacta. q̄ in kalēd marcij scdōz epactā debet esse luna. xxix. h̄ ppter embolismū repitur tñ. xx. vij. Verūm si in illo āno fuerit bisextus tūc corrigē ille error. quomā ppter bisextum additur vñda dies. Itē in. xix. āno fallit epacta in duobz locis. **N**ā scdm epactāz luna debet esse. xxix. in kalēd mai h̄ ppter embolismū nō repitur nisi. xx. vij. et in eodē āno fallit in kalēd augusti. q̄ scdōz epactā luna debet ibi esse. h̄ ppter saltū lune ibi tēa inueniē quia luacō iulij que deberet esse. xxx. in illo āno est tñ. xxix. et hoc attingit ppter errorē nostri ap̄ti. et tūc ānus lunaris in. xij. diebz excedit a solari. **D**e saltu luē traditur iste vsus. Luna facit saltū q̄ntilis luce sup̄ma. Retrocedit enim luna vñda die sicut dixim? ppter errorē nostri ap̄ti. ut in sequenti āno in kalē. septēbris luna redeat sicut debet. Nisi enim salt? luē colligētur attingeret error. ut in. xij. ciclis dicere? luna p̄ma q̄n esset plenilunū. **C**olligē aut sic iste dies. Quelibz enim lunacō ad hoc vt lunacōes sint eq̄les habet. xxix. dies et dimidiā min? q̄tuor momētis luna vñciat vñdo athamo. Sūt aut in ciclo duces tetrīgintaq̄qz lunacōes. erūt ergo quater tot momēta. que sūt in vñso nongētaq̄draginta. que disuisa p q̄draginta cōstituūt. xxij. horas et dimidiā. p̄stea ex ducentistrīgintaq̄qz vñcijs cōstituūt. xix. momēta et tēmanēt. vij. vñcie Et ex ducentistrīgintaq̄qz athomīs cōstituūt. v. vñtie que vñtie cū septē poribz faciūt vñū momētū. qd iūctū ad. xix. momēta

p̄habita facit dimidiā hōram. que iūcta cū alijs xxij. et dimidiā facit vñā diem que s̄trahit ultimo āno a lunacōe iulij et dicitur saltus lune. **P**otest etiam facilius hoc modo colligi. Ann? lunaris cōstat ex trecentisq̄nquagintaq̄tuor diebz min? vñda hora et quarta pte vñius hōre et septuagēsimale pte q̄tte vñius hōre. ergo in. xix. ānis habentur. xix. hōre et xix. quarte hōraz et xix. octogēsimale ptes quarte vñm? hōre. que faciūt in. xix. ānis quarta pte vñm? hōre et ita erūt. xx. quarte hōraz. que faciūt. v. horas que iūcte. xix. hōris p̄habitis faciūt vñā diē. Est igitur salt? lune quidam dies collect? in. xix. ānis ex eo sup̄fluo quod datur luacōibz. Et dicit? saltus lune. nō q̄ luna magis saliat illa die q̄ alia. h̄ qz nos lunam cōputātes diē illā sup̄ quā in alijs ānis lunacō iulij dicit? triginta salim? hūc p̄termittim? nō cōputātes lunā in ultimo āno cicli tēcenouenāl nisi vicehmanonaz. **I**deo autē s̄trahit? dies illa a lunacōe iulij in ultimo āno cicli tēcenouenāl. qz Julius est ultim? in āno epactali inter mēses habētes. xxx. dies in lunacōe. Sōn ultimo āno lunacō iulij nō cōputatur tēcēsimā h̄ vicehmanonā. et ideo aure? numer? illi? āni. s. tēcenouenāl quāuis crescat sequitur sine intuallo minorem. et p̄sequens in alijs mēfibz sequētibz usqz. **A**d ianuariū. sicut infra dicit? Saltus ergo lune facit duas lunacōes p̄ter esse vīgintinouē diez. **A**d p̄fatos ergo errores facili? corrigendos inueniē est aureus numerus de quo breviter est videndum. **A**ureus numerus ille est qui ponit? in kalēdario qui in quolibz mēse indicat lunam p̄mā. ad p̄uatos errores facilius corrigēdos inueniē? Et dicit? aure? numerus p̄ similitudinem. qz sicut aurum sup̄at om̄ia metalla. ita iste numerus om̄es alias racōes lunares excellit. que Julij cēsar cū tāta diligētia dicit? inuenisse. qui incipiens a quocūqz āno cicli lunaris. vbiqz inuenit lunā p̄mā in p̄mo āno cicli posuit i in kalendario in latere extrinseco iux̄ l̄ras feriales. s. in quolibet mēse. et in secūdo āno vbiqz inuenit primam posuit. ij. s. in quolibet mēse et in tercio. iij. et sic de alijs. et ideo in kalē. Ianuarij ternarius est numer? qz ibi luna inueniētur tercio āno p̄ma. nec ibi debet poni alius numer? qz ternarius. qz in nullo āno in kalēd ianuarij luna est prima nisi in tercio āno cicli tēcenouenāl. In quibzdam tamē kalēdarijs numeri ip̄i designantur per l̄ras alphabeti. Nam p uno ponit? ibi a. p duobz b p tribus c et sic de alijs numeris et l̄ris. et seriatim usqz ad l̄ram t que est nona in ordine alphabeti. **F**or- mae autem aure? numerus ab illo ternario qui ponit? in kalēd ianuarij. Nā illis tribz additur. vij. et cōstituūt. xj. qui numerus debz poni in tercia l̄ra ianuarij. Item illis xj. addunt? octo q̄ cōstituūt. xix. q̄ numerus debz post cū intuallo in q̄nta l̄ra ianuarij. Item illis. xix. addunt? vij. et sic sūt. xx. vij. Sed qz aure? numer? nō trāsit. xxix. et ideo abiectis. xix. residuū. s. vij. debz poni immediate post. xix. et sic p totū kalendariū. Patet ergo qz q̄n maior numer? sequit? minorem tūc debz int? vtrūqz numerum dimitti vñda littera. et quando minor sequit? maiorem tūc nulla debz l̄ra intinitti. vñ vsus. **D**at tribus octo canēs sup̄ et ne tēna nouēqz. Maior sit ternus minor aureus esto scdus. **V**erūtamē forma cō illa fallit

in omni mense cuius lunatio est .xxix. dierum scilicet
in februario. apli. iunio. augusto. octobri. et decembri
in quibus post minorem numerum maior immediate lo-
cat. sequitur circa principium mensis. quod patet hoc visu

Mense brevis lune februs est ars dat cito gager

In isto visu sunt sex dictioes sex mensibus desinen-
tes quorum lunatio est .xxix. incipiendo in medio versu
ubi dicit februs. ita quod quicumque fuerit incialis lra
alicuius istarum dictioem super eadem lra in kalendario ma-
ior numerus sequitur minorem sine spacio. i. nulla lra di-
missa in illo mense cui fuerit illa dictio. ubi gra. februs
est prima dictio et huius primo mensi cuius lunatio est .xxix.
scilicet februario. et est prima lra. ergo super primam mensis fe-
bruarii maior numerus sequitur minorem immediate.

Siliter super primam aprilis et sic de aliis. super primam
et decembris maior. scilicet .xiiij. sequitur immediate minorem
scilicet .ij. et super eadem lra. quod ibi est duplex aureus nume-
rus. quod designat geminatio huius lre in hac dictioe

gager. **I**tem fallit in iulio et reliquis mensibus usque

ad ianuarium in quibus circa finem numerus .xxix. seq-
uitur immediate ad .xi. numerum. **S**on. visus

Iulius et reliqui qui restant dena novemque. Iugit vnde non hic

ratus aureus ordo. **I**tem sciendum est quod quoniam .xxix. im-

mediate sequitur .xj. tunc octavus qui sequitur debet

tercio loco poni. **U**bi visus **Q**uando continuas vnde

mis dena novemque. **M**ajori tunc octonarius esto

Et immo paschali tri. **de immo paschali**

Oplex dat ratio. **P**rima per clausas moysayas

Secunda per etate lune. **T**ercia per tabulas ma-

nuales. de quarum qualiter videndum est. **S**ed primo de

clausis. **E**t ideo videndum est quid sit clausus et vnde di-

catur. et vnde habeat ortum. et ad quid inuenta fuerit

Clausus est numerus variabilis dat. **A**no ad inue-

nientum principia quorum moblium festivitatum. scilicet sep-

tuagesime. quadagesime paschalis. rogationum et pe-

thecost. et ideo sunt quinquaginta clausus. et quolibet predictorum fe-

storum habet .xxix. dies. in quibus semper celebrantur

A sede autem cuiuslibet clausus numerat dies. **X**i. usque ad

incipium ipsorum .xxix. dierum. putat hic infra patebit. **E**t

dicat clausus per similitudinem. quod sicut per clausus hostia

referatur. ita per talem numerum principia dictarum festivi-

tatum nobis denotantur. **H**abet autem ortum iste clausus

terminorum a .xxix. annis cicli lunaris. et .vij. diebus septia-

ne. **S**onde prima clausus est .xx. vij. **C**lausus autem aliorum

annorum sic formatur. addam? enim semper clausum prece-

dis anni .xxix. et summa inter pueniens est clausus sequentis

anni si non superat quadraginta. si vero summa illa superat qua-

draginta. abiectionis .xxx. residuum erit clausus sequentis

anni. **U**bi g. **C**lausus primi anni est .xx. vij. cui si iungat

.xxix. erunt quadragintaquinque. **U**bi abiectionis .xxx. rema-

nent .xv. qui numerus est clausus sequentis anni. et ita

formatur usque ad .xxix. annos per ordinem. quod non precedit

ultra decemnonum numerum. **S**ed reuertitur ad priorem. **S**on

ciclus clausum aurei numeri et epactarum non differunt

quantitate. differunt tamen principio. quod cicli epactarum

incipit a septembris. cicli autem aurei numeri et clausum a ianu-

ario. **S**on si velimus scire quotus sit annus cicli et aurei

numeri et clausum. possumus scire per divisionem annorum domini

facta superius in .x. et epacta. **I**nnueto quot? sit annus

clausum possumus scire que sit clausus illius anni per aliam

hanc rationem. **N**umerus enim ille qui remanet de di-

visione annorum domini numerari debet per summatas quinquaginta

digitorum inchoando a pollice. et si numerus terminat

in pollice debet addere .xxv. et summa inter pueniens

erit clausus illius anni. **S**i vero numerus finit in medio

ce debet addere .xiiij. **S**i in medio .xxxiij. **S**i in anula

.xix. **S**i in auriculari .vij. **E**t si summa inter pueniens ex-

cesserit quadraginta. abiectionis .xxx. quod remanserit erit

clausus. que additio huius visibus armetur. **V**iginti

quinque tredecim plus affert decenos. **S**on de vicena ep-

ta digitis pro clausibus apta. **S**edes quidem clausum

numquam inveniuntur in kalendario nisi super hanc lraz

g. **P**rima ergo g. ianuarius est clausus septuagesime

ultima g. eiusdem mensis est clausus quadagesime. **E**t

secunda g. maren est clausus paschalis. **T**ercia g. aplis

est clausus rogationum. **S**olima g. aplis est clausus petri

ubi visus. **S**olima g. prima iam martis g. secunda. **A**plis

terna tibi signat et ultima clausus. **H**abita g. clausus

anni incipit a sede clausus et comple illam in diebus

kalendarii per ordinem procedendo. **T**ubi terminabitur ibi

erit terminus sollemnitatis. ita quod in primo die dominico

ibi sequenti erit incipit sollemnitatis cuius est clausus. **S**ed

rogationes incipiunt in sequenti die lune. et si fuerit bis

sextus cuiuslibet clausus una dies addenda. **P**ossunt

et scire paschales terminos per etate lune. cuius ratio

sequitur iuxta consuetudinem iudeorum de quo talis datur re-

gula. **A**ccipe lunam quicunque est in festo ephie. et pice

illam procedendo per dies kalendarii ordinate usque ad

quadraginta dies. et si fuerit bisextus usque ad qua-

dragintaunus. et in primo die dominico subsequenti

erit incipit septuagesime. **S**on visus. **A** festo stelle

numerao pice lunam quadraginta dies per septu-

ginta fiet bisextus quoniam fuerit superadditur unus. **S**i

cadat in lucem domini tunc summe sequentem. **S**i cadat in

feriam septenariam sitque bisextus. **I**tem que diem domini

primam sumasque secundam. **H**abita g. septuagesima ter-

minos aliarum moblium festivitatum facile scire potest. **P**ra

septuagesima usque ad quadraginta sunt tres integre

septimane. a quadraginta usque ad pascha sunt sex

integre septimane. a pascha vero usque ad diem lune

Rogationum sunt quinquaginta septimane et unus dies. a pas-

chate vero usque ad petrum. computantur quinquaginta dies.

Terminum quoque paschale huius visibus scire

potest. **P**ost nonas martis ubi sit luna nova requirere

Tercia lux domini prima pascha tenet. **R**ursus ubi

cuius post .xiiij. kalendas aplis luna. **X**iiij. reperitur. in dominica

prima pascha celebrat. **I**tem qualiscunque luna fuit

in kalendario. talem fac eam in festo sancti bndi-

cti. sine .xiiij. kalendas aplis. **E**t illam apures usque ad vi-

cesima quarta. et ibi erit pascha hebreorum. **R**ursus

ab idus marchij usque ad nonas aplis sunt dies .xxix.

quocumque ergo illorum luna fuerit prima. compute-

tur usque ad .xiiij. et ibi erit pascha hebreorum. **E**st et

et alia ratio inveniendi pascha per etate lune. quoniam

quoniam luna currit per .ij. erit pascha dominica prima per nonas

aprilis. quoniam currit per .ij. erit dominica prima post .viij. kal-

aprilis. quoniam currit per .ij. erit dominica prima post .v. idus

aprilis. quoniam currit per .ij. erit dominica prima post .iiij. idus

aprilis. quoniam currit per .ij. erit dominica prima post .iiij. idus

aprilis. quoniam currit per .ij. erit dominica prima post .iiij. idus

aprilis. quoniam currit per .ij. erit dominica prima post .iiij. idus

p̄die nonas aprilis. qñ per. xij. eit dñica p̄ma p̄
 ix. kalend̄ aprilis. quāto per. xij. eit dñica p̄ma
 post. ij. p̄dus aprilis. quāto per. xv. eit dñica p̄ma
 post kalend̄ aprilis. qñ per. xv. eit dñica p̄ma p̄
 xij. kalend̄ apl̄is. quāto p. xvij. eit dñica p̄ma p̄
 qñto p̄dus apl̄is. qñ per. xvij. eit dñica p̄ma p̄
 quarto p̄dus apl̄is. qñ p. xix. eit dñica p̄ma post
 xv. kalend̄ maij. **T**abulas in sup̄ manuales non
 nulli ad inueniēdos paschal̄ t̄minos c̄fecē h̄c. Dio?
 Ysidorus. r̄ quidaz alij. quas ad presens duxim? di
 m̄tēdas. ne difficulas sit m̄mū onero sa. Ad p̄ns
 igitur sufficiat carmīa nostra infra sc̄pta. Esse gra
 uem nobis bello karnē kauēam? bellū sepe gerens
 etiā puto dicit hostem. Mox annie lucz inuenies
 cū religioso. **I**n istis dñibus sūt. xix. dictōes. xix.
 annis c̄clī lunaris sūtētes. p̄ma p̄mo. sc̄da sc̄do. r̄ sic
 p̄ ordinē sup̄to. m̄ico a p̄mo āno c̄clī. r̄ quota fuerit
 p̄ma l̄ra dictōis in ordinē alphabeti que nō d̄hāt
 in M. tota die aprilis d̄putando a mensis p̄ncipio
 d̄sus finem eit t̄rmin? pasche hebreoz. i. l̄ra. xij.
 Et in p̄x dñica subsequēti eit pascha n̄m. sic in p̄e
 se x̄ sub tractatu de pascha plene dictū est. Ibi etiā
 patet. quare sup̄. vij. kalēd̄ aprilis scrib̄ in kalēda
 rio. refrectō dñi. Si vero dictō d̄hāt in M. quota
 erit ei? p̄ma l̄ra in alphabeto. tota die marcij d̄pu
 tāto a mensis fine d̄sus p̄ncipū eit t̄rmin? pascha
 lis iudeoz. r̄ in p̄mo die dñico qui postea occurrerit
 descendendo d̄sus finem eit pascha nostrum. hoc
 cautius obfuāto. qz karnē r̄ kauēam? in p̄fatis dñi
 bus debet scribi p̄ k. r̄ hostē debet scribi p̄ h. que in
 hoc loco p̄ l̄ra reputat. **P**otest etiā r̄ aliter pas
 cha facile inueniri. Pone enim in kalēdario tuo in
 margine aureū numerū sequēte. vij. iux. xij. kalēd̄
 aprilis pone xv. iux. xj. kalēd̄ pone. v. iux. ix. kalē
 xij. iux. vij. kalēd̄. ij. iux. vj. kalēd̄. x. iux. iij. kalē
 xvij. iux. iij. kalēd̄. vij. Item iux. kalēd̄ apl̄is. xv.
 iux. iij. nōs aprilis. iij. iux. ij. nōs. xij. iux. nōs. j.
 iux. vij. p̄dus. ix. iux. v. p̄dus. xvij. iux. iij. p̄dus. vj.
 iux. ij. p̄dus. xij. iux. p̄dus. iij. Iuxta. xvij. kalēd̄
 xj. iux. xv. kalēd̄. xix. iux. xij. kalēd̄. vij. **S**o
 lens ergo t̄rminū pasche inuenire. adde vñū ānis
 dñi tūc curretibz. postea diuide ip̄os quoties potens
 p. xix. r̄ h̄ diuisio p̄ficiat in xix. ita qz m̄l sup̄sit. re
 curre ad kalēdarii tuū. r̄ in die illa iux. quā m̄ueies
 septū. xix. eit pascha hebreoz. quod semp̄ celebrat
 in xij. luna. r̄ in sequēti dñica eit pascha nostrum
 Si vero aliquid sup̄sit sup̄ vltima. xix. puta. v. vel
 x. vel. xv. dies. tūc pascha hebreoz eit in die illa
 iux. quā septū m̄ueies. v. vel. x. vel. xv. r̄ sic de alijs
 p̄missis numeris r̄ diebz. r̄ in sequēti dñica eit pa
 scha nostr̄. quod nō potest ēē ante. xj. kalēd̄ apl̄is
 nec post. vij. kalēd̄ maij. **U**bi ḡ hoc āno d̄putatur
 āni dñi mille dūcento octoginta sex. quoz mille dūce
 tiseptuaginta tres sūt recte diuisi p. xix. sup̄sit ergo
 xij. de p̄missis numero. quibz additur vnus r̄ sunt
 xij. ubi ḡ inuenies in tuo kalēdario hūc numerū
 ibi eit hoc āno pascha iudeoz. in sequēti vero anno
 erit ubi inuenies septū. xv. r̄ h̄c usqz ad xix. postea
 v̄o redit ad p̄mū. r̄ sic p̄petuo fiet. **P**er eūdēz
 quoqz modū potens t̄rminū septuagesime inuenire
 Pone enim in kalēdario tuo in margine iux. xvij.
 kalēd̄ februarij hunc numerū. vij. Item in eadēz
 linea pone. xv. iuxta. xv. kalēd̄ februarij pone. v.

iux. xij. kalēd̄. xij. iux. xj. kalēd̄. ij. iux. x. kalēd̄
 x. iux. vij. kalēd̄. xvij. iuxta. vij. kalēd̄. vij. iuxta
 v. kalēd̄. xv. iuxta. iij. kalēd̄. iij. iux. ij. kalēd̄
 xij. Item iux. kalēd̄ februarij. j. Item iux. iij. nōs
 februarij. ix. iux. nōs. xvij. iux. vij. p̄dus februarij
 vj. iux. vj. p̄dus. xij. iux. v. p̄dus. iij. iux. iij. p̄dus
 xj. iux. p̄dus. xix. **D**iuisus ergo ānis dñi p. xix. ut
 p̄missum est. vide quis numer? sup̄est sup̄. xix. r̄
 ubi illū in ip̄o kalēdario inuenies. erit ibi t̄rmin?
 septuagesime. qui semper est in luna. xj. r̄ in sequenti
 dñica septuagesima celebra? . que non potest esse
 ante. xv. kalēd̄ februarij. nec post. ix. kalēd̄ mar
 cij. sic nec q̄dragesima potest esse ante. vij. p̄dus fe
 bruarij. nec post. ij. p̄dus marcij. **E**odem etiam
 modo t̄rmin? penth inueniri potest. pone enim in
 tuo kalēdario in margine iux. vij. p̄dus maij. xv.
 iux. vj. p̄dus. v. iux. iij. p̄dus. xij. iux. iij. p̄dus. duō
 iux. p̄dus. x. Item iux. xvij. kalēd̄ iunij. xvij. iux
 xv. kalēd̄. vij. iux. xij. kalēd̄. xv. iuxta. xj. kalē
 quatuor. iuxta. x. kalēd̄. xj. iuxta. ix. kalēd̄ vnus
 iuxta. vij. kalēd̄. ix. iuxta. v. kalēd̄. xvij. iuxta. iij.
 kalēd̄. vj. iuxta. ij. kalēd̄. xij. Item iuxta kalēd̄
 iunij. iij. iuxta. iij. nōs. xi. iuxta nōs. xix. iuxta. vij.
 p̄dus. vij. **D**iuisus ergo ānis dñi per. xix. numer?
 illum qui superit sup̄. xix. quere in p̄missis locis ka
 lendarij. r̄ ubi illuz inuenies ibi eit p̄th hebreoz
 quod sp̄ est in luna quarta. et in sequenti die dñica
 erit penth nostr̄. quod nō potest esse ante. vi. p̄dus
 maij. nec post p̄dus iunij. sicut nec rogacōes esse
 possunt an. vij. kalēd̄ mai. nec post. iij. kalēd̄ iunij
 Potest etiā pascha aliter inueniri p̄ hanc tabulā
 v. x. xv. xij. ij. xxi. x. xxx. xvij. vij. xx. xv. iij.
 xxiij. xj. j. xxi. ix. xxx. xvij. **I**sti numeri r̄presen
 tant quosdam dies aprilis r̄ marcij. in q̄bz c̄m̄git
 pascha hebreoz. c̄putando dies illos a principio
 ip̄orum mensium. ita qz ip̄i numeri a viginti infra
 r̄ndeant aprilis a viginti supra marcij. **H**oc vult
 dicē h̄c tabulā. qz in p̄mo āno c̄clī lunaris est pa
 scha hebreoz in q̄nta die intratis apl̄is. i. sc̄do āno
 eiusdem c̄clī est uigessima q̄nta die intratis marcij. r̄
 sic de alijs donec numeri ip̄ius tabulē c̄pleātur. **P**o
 stea redit ad p̄mū ānū c̄clī. **Q**ualiter autē inueni
 antē āni c̄clī dictū est supra ubi agitur de epacta
Quare festa saluatoris excepto festo natalis sint
 mobilia. dictū est in sexta parte sub festo natalis
Solimo nota sc̄dm̄ Ysidorū qz inter latinos et
 grecos est varietas super t̄mino festiuitatis pascha
 lis. quod p̄ueit. qz latini a. iij. nōs marcij usqz in. iij.
 nōs apl̄is p̄m̄i m̄chis lunā requirūt. r̄ h̄. xv. luna di
 es dñica p̄uenit. in aliā dñicam pascha p̄trahūt
 ut p̄missū ē. **G**reci vero obseruat p̄mā lunam ab
 vij. p̄dus marcij usqz in diē nonā apl̄is.
Quia in plerisqz hui? p̄ns locis de c̄iclo mē
 cio facta est. iteo de c̄iclo aliqua dicamus
Notandū est ergo. qz c̄iclus est sp̄aciū ali
 quoz ānoz in se rediens sc̄dm̄ aliquos numeros
 et dicit̄ quasi circulus p̄ duplicē sine op̄a. Est enim
 c̄iclus vocat? eo qz in ortem digestus sit. r̄ quasi in
 circulū dispositū ordinē c̄plectat̄ annoz. sine varie
 tate r̄ sine arte. Sūt autē. vij. c̄icli p̄m̄i solais m̄ci
 piens in. vij. kalēd̄ marcij in festo mathie. c̄st as ex
 xxvij. ānis. d̄m̄es d̄currētes r̄ regulares solais
 dñicales r̄ annos bisextiles r̄ cōes. Sc̄ds est c̄iclus

decenouenal. stas ex. xix. annis. et incipit a ianuario
cotinens in se aureū numerū et clauē terminū. Ter-
cius est ciclus lunaris. incipies similiter a ianuario
habēs. xix. annos. Incipit autem quarto anno cicli
decenouenalis. hunc inuenerunt romani ut scirent
qua hora luna a sole accēdere. Sed qz pcessu tps
hec inuencō falsificata est. nichil opamur scdm hūc
ciclū. Quartus est epactalis. incipies. v. kalendō sep-
tēbris. habēs similiter ānos. xix. cotinens in se reglā
res lunares repactas et ānos omnes et embolismas
les. Quintus est ciclus magnus stans ex quingentis
trigintaduobz ānis. Vel scdm alios quingentistrigim-
ta ānis. scdm quē formā tabula diomisi. Sextus est
ciclus indictionalis. stans ex. xv. ānis et continens in-
dictiones. Romani enim qz difficile erat de remotis
mūdi partibz venire singulis ānis romā ad soluēda
tributa p eos pūtijs indicta statuerūt. qz saltē sin-
gulis quinquēnijs soluēnt. ita qz primo quinquēnio
apportarent p tributo ferrū p fabricandis armis. In
scdo quinquēnio argentū p stipēdijs militibz erogan-
dis. In tercio aux p simulacris fabricandis. et sic sp
p. aux quod in āno quinquēmo ferebat. incipiebat
quinquēniū quo ferrū iterum soluēbat. et sic erat qua-
si quidāz circulus tps. Quia ergo romani sic fieri
indixerūt. ideo illi āni indictio nūcupati sūt. de quo
dictum est supra. Premissum autē spaciū quinqz
annorū vocatum est lustrum. qz venientibz nuntijs
procuratorum cum tributo. cum cereis et alijs pciolis
sumptibus urbem lustrabant.

Nemo in hoc ope diuina officia sufficienter
existimet exposita. ne forte opus extollēdo
humanū. diuinū improvide extenuet sacra-
mentū. In diuinis namqz officijs prestim misse. tot
et tanta sunt inuoluta misteria. ut nemo nisi per vn-
ctionem edoctus ea sufficiat explicare. Quis enim
nouit ordines celi. et ponit racōes eius in terra. Seru-
tator quippe maiestatis opprimeat a glia. Ego vō
non pualens. lippientibz oculis solem in rota aspice.
tanti misterij maiestatem. quasi p speculū in enigma-
te michi visus sū intueri. nec penetrans ad interiora
cenaculi. sed pre foribus assidens. in vestibulo egi
diligenter ut potui. non sufficienter ut volui. cū in hu-
manis inuentionibus. nil sit ex omni pte perfectum.
Nēpe ppter immutabiles atqz inuicibiles necessitudines quotidie
apostolice sedis inuicibiles necessitudines quotidie
more fluctuū emergētes. que studentis et ad superi-
ora tendentis obtundūt animū. quasi pplexus atqz
varijs et inuicibilibus irretitus nexibus vacare ad
plēnū nequiu. ut vellem. quāmmo vix valui medita-
ta dictare. ne dum decipere meditanda. Nam cuiusqz
animus ad plura diuisus fit pfecto ad singula immor-
quo circa nō solum benignū sedulo imploro lectore
verūetaz libez desidero correctorem. Enimvero ne-
gare nequeo. qn plura inserta sint in hoc opusculo
q possunt iusto iudicio nulla temeritate culpai. Sed
si quid forte laude dignū repietur in eo. diuine grē
penitus ascribatur. Nam omne datū optimū et omne
donū pfectū de sursum est descendens a patre luminis.
Si quid vero indignū insufficientie deputeat huāne
Nā corpus qd corrūpitur aggrauat aiam. et de pmit-
trena inhabitacō sensus multa cogitantē. aut siqde
ppe aut eoz fortassis. quoz dēa plerūqz pūtijs recita-
to qz approbato hic introducta noscuntur. Hoc

enī tam ex diuersis aliorū libellis et mēntarijs mo-
re mellificantis apīs. qz ex hīs que michi diuina
gracia pmauit fructuose collegi. et hāc doctrinā
interno fluentē nectare. velut fauū mellis in diui-
nis officijs speculari volētibz diuino suffult. pfidio
pmaui. hanc solum apud homines exingenti per-
pello labore mercedem expectans. ut apud mise-
ricordissimum iudicem pro peccatis meis deuotas
oracōnes effundant. Deo gratias.

**Præfens racōnalis dīnoꝝ codex officioꝝ
venustate capitaliū decoratus. rubricati-
ombusqz distinctus. Artificiose adinuēti-
one imprimendi ac caractergandi. absqz
calami exarationē sic effigiat. Et ad eu-
sebiā dei industrie est cōsumatus. Per
Johannē fust emē Magūtinū. Et petru
Bernshēym. Clericum dio ces eiusdem.
Anno dñi Millemo quadringentesimo
quiquagesimonono. Sex die Octobris.**

